Husvennen

Menigmands Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid.
Udgivet af N. C. Rom.

Udkom 1873-1901.

Skønlitterært indhold indekseret på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p108811.htm

---

Udarbejdet af Niels Jensen

Husvennen

Billedblad

for

Morskabslæsning, Oplysning og Husflid.

(Med 127 Billeder.)

Udgivet af **N. C. Rom.**

Aargang 1878–79.

Kjøbenhavn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Trykt hos J. H. Schultz.

1879.

G. OLSEN del. H. HANSEN

Indholdsfortegnelse.

Fortællinger.

Digte.

Fra Naturen og Folkelivet.

Billeder.

Husflid. — Almennyttigt.

Bognyt.

Tillægsbilleder.

I næsten hvert Nr. findes

Smaating (Fra fremmede Forfattere, Anekdoter, Gaader, firkantede Nødder, Billedgaader o. s. v.) samt Brevvexling.

6. Aargang Kjøbenhavn.

Nr. 1. Søndagen den 6. Oktuber. 1878.

Den hvide Pæon.

Af Onkel Adam, fra Svensk, ved J. Sk.

Uden for Kirkevogterens Hus, ikke langt fra Mossarp Kirke, saa man for henved femten Aar siden, tæt under Gavlvinduet, en lille Højning eller Jordpuld, som bar hvide Pæoner. Mo'er Skøld passede og plejede den godt, vandede den og værnede den mod Frost og Solbrand, og derfor havde man i mange Herrens Aar set den hvide Pæon hver Sommer staa lige snehvid og frisk.

Kirkevogteren var en barsk og meget ordentlig gammel Soldat, der udgjorde en Del af Mossarp Sogns Embedsstand. Han var nemlig ikke blot Kirkevogter og Bælgtræder, hvilket han blev, den Gang gamle Rask havde naaet at drikke sig ihjel, men han var saa at sige en Statens Tjener, eftersom Lensmanden en Gang havde sagt til ham: „Skøld, sa' han, er en ordenlig Karl, sa' han, og saasom jeg bor to Mil her fra, sa' han, saa kan Skøld, sa' han, hjælpe Kirkeskriver og Kantor Mollberg at se efter Pak og Landstrygere her oppe, sa' han."

Dette var for gamle Skøld en ordenlig Fuldmagt, og af den Grund blev han en af Sognets Tilsynsmænd, en Rædsel for „Pak og Landstrygere" om Hverdagen og en Rædsel for kirkesøgende Hunde om Søndagen, thi han tog lidet eller intet Hensyn til Personen, selv Hr. Velærværdighed Provstens store „Mulle" fik en Rap af Pisken, i Fald den lagde sig til at snorke ved Prædikestolstrappen.

Under Mo'er Skølds Omsorg for og Syslen med den hvide Pæon kunde man tit faa at se, at gamle Skøld bed Tænderne sammen og rynkede Brynet. „Det er da en fordømt Pillen og Puslen med den! Jeg skal dog en Gang rykke det Kram op med Rod." Det havde han nu sagt i tyve Aar, men endnu havde han ikke gjort Alvor deraf.

„Rykke den op, Skøld!" sagde Konen. „Tror du, at du med Pæonens Rødder rykker Angerens dybe Rødder op af dit Hjærte?"

„Anger, Anger! skulde jeg angre, at jeg viste hele Selskabet paa Døren? Sig mig, hvem du omgaas, saa skal jeg sige dig, hvem du er. Angre! nej mange Tak! Skøld har ingen Ting at angre, har ikke gjort andet end Ret."

„Tror du, det gaar an at svare St. Peder saadan?" indskød Konen, som vidste, paa hvilken Maade hun kunde afvæbne sin Mand og Husbond.

„St. Peder? Ja vist, du kommer altid med det! — Naa, hvad skulde han vel sige? Skøld jog Pakket fra sig, skaanede ikke sit eget Kjød og Blod, han holdt sit Hus rent for Besmittelse. Mange skal vidne, at jeg har været en brav Karl. Hvad tror du salig Kaptejn Nordendal vilde svare Sankt Peder? Jo, Skøld var altid en forbandet ordentlig Karl, pæn og nøjagtig i Tjenesten, aldrig en Knap uknappet eller plettet, ikke knubset en eneste Gang under hele otte og tredive Aars Tjeneste — gjør mig det efter!"

„Ja saa, din Samvittighed er altsaa aldeles ren, Skøld; du har aldrig gjort noget, du angrer?"

Det er lidt svært at besvare et saadant Spørgsmaal med nej, naar man har Udsigt over en Kirkegaard og ser Kirken staa der mellem Træernes friske grønne Løvfylde, naar Solen, efter en regnfuld Nat, skinner paa Gravene, og man ser, hvorledes

Luften dirrer og bæver over dem som af usynlige Væsners Vingeslag, og alt dette ligesom spørger; har du intet at angre?

Gamle Skøld satte sig paa Trappestenen og betragtede Kirken, Kirkegaarden og dens mange smaa Trækors. Alle disse der henne var komne til Ro — ja saaledes siger man — til Ro.

„Hør," sagde han ousider, „din Pæonhistorie er en Pinehistorie, som jeg nu har hørt paa i hele femten Aar, og du kan være sikker paa, at jeg en Gang rykker det Kram op."

„Ja, saa ryk den op da, Skøld," svarede hans Hustru; „der er den, ryk den op, om du ellers har Mod til det!"

Dette var at pirre ved den gamles Æresfølelse. „Mod! Er jeg en Kryster, tror du!" raabte han og for op. „Det skal du faa at se!" Og han greb om Blomsten for at rykke den op; men han slap den igjen.

„Nej nej, Mo'er, jeg kan alligevel ikke! Hun var mig dog saa kjær; ja det var hun, Barnet, med sin lille Hørtot til Haar, sine røde Kinder, sit Smil. Husker du, hvordan hun hoppede omkring, den Gang jeg gav hende det røde Halsbaand; men jeg kan jo ikke gjøre for, at hun ikke altid blev et Barn, at Djævelen forledte hende, at hun fordærvede hele min Glæde! Ret har jeg gjort, Mo'er, det gaar jeg aldrig fra, men svært var det, og svært er det. Og du river med din Pæon Saaret op hver eneste Dag. Jeg glæder mig rigtig til Vinteren, saa slipper jeg da for at se den."

„Stakkels Skøld!"

„Aa, du skal ikke stakle mig; jeg bærer mit Kors med Taalmodighed og ved, at jeg har ikke noget at angre. Borte er borte, glemt er glemt!"

„Er det glemt, Skøld?"

„Ja, ser du, i min Ungdom da var jeg en Vildkat, en Friskfyr, og fra den Tid har jeg noget tungt paa Hjærtet; ja det ved du, det var dumt, skrækkelig dumt, og det værste er, at jeg ikke ved, hvordan det siden gik."

„Fortæl, Skøld."

„Aa, det har jeg jo fortalt vel hundrede Gange. Men, ja ser du, jeg har vel fortalt, at da jeg var Dreng og boede hos mine Forældre i Allerыd Sogn, var jeg gode Venner med en Husmandssøn, saadan en som jeg selv; men Herregud! saa veg og saa blød, og saa pigeagtig, som han var, den stakkels Per! Ikke duede han til Arbejde og ikke heller til Soldat, men han læste saa godt, og han var saa god, saa god. Allerыd, ved du, ligger over tredive Mil her fra. Saa hændte det, at jeg vilde være Soldat og havde faaet laant en gammel Bøsse, som jeg gik i Skoven og øvede mig i at skyde med. Jeg var ærgerlig paa Per, som aldrig vilde være med, men altid blev hjemme. Ja, du, en Hare kunde godt have sprunget op paa Bordet til ham, Per havde ikke nænnet at skyde og stege den. Men, det er alligevel skrækkeligt saa ondskabsfuld og dum en kan være. „Er du ræd for Krudtrøgen," sa' jeg en Gang til ham, jeg mente det ikke saa slemt, det ved Gud paa den yderste Dag, Sankt Peder med; men . . . ."

„Naa fortæl, Skøld."

Gamle Skøld saa op, en stor Taare dirrede i hans Øje.

„Det er ikke værd, nej, nej. — „Det gjør mig ikke raskere, om du fortæller det," hviskede han til mig; „tal ikke om noget, jeg skal ingen Ting sige." Det var det, som greb mig, Mo'er, og ser du, saa gik jeg bort fra det alt sammen og kom her op, og et Aar efter var jeg Rekrut ved Regimentet; for Kaptejn Nordendal sa': du er en fast Knøs, bredskuldret og stærk, og saa kan du haandtere Bøsse, sa' han, og derfor skal du hedde Skøld efter gamle Korporal Skøld, som faldt ved Leipzig, sa' han; ja det sa' han. Du har dit og jeg har mit," tilføjede han og sukkede. Slige nedbøjede Øjeblik forekom dog ikke ret ofte, thi for det meste holdt Gubben Skøld sig rank og stiv, men naar en enkelt Gang de Minder trængte frem, som nagede hans Hjærte, da behøvede han en Ven og fortrolig, og da var hans Hustru strax ved Haanden baade med Bebrejdelse og Trøst. Saadan var hun nu.

„Men hvem Fanden er det, der spiller der henne ved Anders Perssons! ret bravt, ret godt; men det er alligevel ingen Ting imod Musikken ved vort Regiment. Du skulde bare have set „Passaune", Mo'er, en lang, lang Messingtrompet, som Karlen trak ud og ind, og som brummede som en Oxe, medens de andre Spillemænd truttede i deres „Kla'netter", saa det lød ligesom i en Gaasesti. Det var Musik! Benene kunde ikke staa stille paa en. „Prum, prum, prumpeleprum, bom, bom, bom, prumpelipium," jo, det lød, det var noget, det kunde vække en død! Men han derhenne siler min Tro heller ikke saa galt. Det er Fiolin. Herregud! det kunde Per ogsaa."

„Tænk ikke paa Per, Skøld," sagde Konen. „Gud har nok vidst Udveje med ham; for Gud er ingen Ting umulig, og om det end ser aldrig saa mørkt ud, lader han visselig atter Solen skinne."

„Ja vel, ja; men en Dumhed kan ikke gjøres om," sukkede gamle Skøld. „Det kunde for Resten være morsomt at faa at vide, hvad det er for en Spillen. Der er jo hverken Bryllup eller Begravelse eller nogen som helst anden Slags Morskab der henne hos Anders Persson."

„Begravelse, Morskab! Hvad er det dog, du siger, Skøld?"

„Naa ja, var der ikke en Glæde i hele Gaarden, den Gang Per Anders's Mo'er døde. Gnaven og værkelig var hun, den gamle, og Aftægten aad jo noget nær hele Gaarden op, saa da Vorherre omsider kaldte hende — ved du hvad, saadan nogle sure Æbler modnes forskrækkelig sent; derfor blev hun ogsaa fem og firs — havde de gjærne danset paa Begravelsesdagen. Derfor sagde jeg saadan."

Med disse Ord stod han op og gik.

Men lidt efter kom han tilbage og iførte sig sin gamle Uniformsfrakke, prydet med en Sølvmedaille, sin gamle Huggert og Huen med den graagule Kokarde paa. Det var Tegn paa, at han skulde ud i Tjenesteforretninger som Lensmandens Stedfortræder i Mossarp Sogn.

„Hvad er der paa Færde, Skold?" spurgte Konen.

„Landstrygere og Pak. En gammel Lømmel, som spiller Fiol, og en lang Tøjte til Pige, som tigger. Saadanne Folk burde sættes bag Laas og Lukke. Men de skal, saa sandt jeg hedder det, jeg hedder, ikke blive natgamle i Mossarp!"

Den gamle havde et livligt Temperament; han lignede Sølvpilens Krone: det kom an paa Vinden, om den stiftede i det mørke eller skinnede sølvhvid. Nu kom han i Tjenestiver, og da var han en Pligtens Mand, en Mand, der fordrede Respekt.

Uden for et af Husene i Byen var en henved fjortenaarig Pige, der ledte en gammel Mand, standset. Hun sang, og Manden spillede Fiolin.

Og Pigen sang:

„Skjønt blind helt fra min Ungdom,
jeg ser et Lys alligevel,
det er et Lys fra Herren,
der skinner i min Sjæl.
Og Herren være lovet og priset evig Tid,
skjønt Øjets Lys han nægted', han ej fornægter mig."

„Jo, vist nægter Vorherre at føde og klæde saadant Stodderpak, som ikke vil bestille noget, men stryger om i Land og Rige og volder os Bryderi, der skal holde Skik og Orden i Landet! Se saa, følg nu med til Kirkeskriveren, saa skal I snart faa Rejsepas. Har du Pas?"

„Nej."

„Ja, kunde jeg ikke nok tænke det! Naar man er skikkelige Folk og ikke noget Rak, saa skaffer man sig Pas, saadan at ordentlige Folk kan se, hvem de har for sig. Hvor er du født, Tøs?"

„Jeg tror i Andeboda."

„Du tror! Ved du ikke, hvor du er født?"

„Jo, det er sikkert i Andeboda."

„Ja saa . . . aa, du tror! Det skulde undre mig, om jeg og Kirkeskriveren ikke nok skal faa Sandheden ud af dig. Men naar du er saa vankundig, at du ikke en Gang ved, hvor du er født, saa nytter det ikke at spørge den gamle Skjælm der, han ved endnu mindre. Nej, saadanne Folk ved ingen Ting, har aldrig set nogen Ting, men derimod hitter de alting; ja, du hører, at jeg kjender jer. Se saa!"

(Sluttes).

Ved den gamle Bro.

Af Zakarias Nielsen.

en kjære, gamle Bro!
Hvor har jeg tit dog paa dens
Planke dvælet
og stirret ned i Aaens Glar,
af Mindets Vemod
mildt besjælet.

Hvor har jeg ofte drømt paa ny
hin Foraarsdag, da her vi mødtes,
da Lykken, rig som Vaarens Gry,
i vore unge Hjærter fødtes!

Jeg mindes godt, jeg standsed brat
ved Broen her, i Hjærtekvide;
thi tænk: der sad min dyre Skat
i Græsset paa den anden Side.

Nu, tænkte jeg, nu maa det ud!
Jeg ilte flux hen over Planken.
. . . . Det lykkedes! O, store Gud!
jeg svimler fast endnu ved Tanken!

Hvor var hun glad og skjøn og sund,
da her ved dette Bryst hun hvilte!
Fra hendes Øjes dybe Bund
en Lykke uden Lige smilte.

Og hendes Tale for mig klang
som Harpespil, som Sang af Nøkken.
. . . . Du kjære Bro bag Bøgens Hang,
du blev for mig en Bro til Lykken!

Ak snart, ak snart blev Lykkens Skat
fortrængt af Savnets bitre Vaande!
Før Somren randt, hun segned brat
som Liljen, ramt af Dødens Aande.

Da knækkedes mit Haab som Siv,
da mørknedes min Fremtidsbane.
Og mildned Tiden med mit Liv,
jeg staar dog end med sænket Fane.

Min Ungdom længst er runden hen,
og tungt og trangt den randt til visse;
men Savnets Aand mig følger end,
skjønt nu jeg staar med graanet Isse.

Du gamle Bro, nu Vintren har
en Klædning hvid og skjær dig skaaret!
Se Bækken stivnede som Glar,
og Bøgen staar med Sne i Haaret.

Ja ja, jeg passer ogsaa bedst
ind i et saadant Vinterbilled.
Men underligt! hver Gang som Gjæst
jeg her ved Broen har mig stillet —

Den gamle Bro.

Da stiger ilsomt for mit Blik
hin Vaardag op af Mindets Kilde,
da er det, som Besøg jeg fik
af Ungdomstidens Engle milde.

Nu vel, jeg klager ej, fordi
saa brat hun kaldtes bort fra Stævnet;

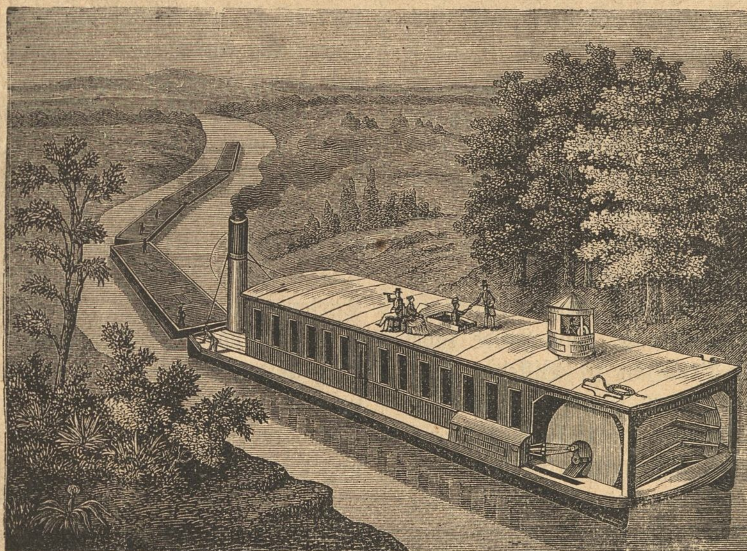
Gud gjorde hende glad og rig,
langt mere end jeg havde evnet

Jeg iler fort ad Livets Bro,
glad ved i Haabet trygt at vide:
vi mødes skal igjen, vi to,
der ovre paa den anden Side!

Et Floddampskib.

De af vore Læsere, der er vante til at se Dampskibe, vil vist undre sig over at se et af saa løjerlig Form, som det, der er fremstillet i hosstaaende Tegning.

Naar man imidlertid erindrer, at Sejladsen paa det aabne Hav fordrer helt andre Skibsformer, naar Farten skal være hurtig og sikker, end Sejladsen paa en smal Flod med lavt Vand, saa taber Forundringen sig noget. Side 213, f. B., meddelte vi Tegningen af en lignende mærkelig Floddamper fra Sydamerika. Billedet i Dag, fra Nordamerika, viser, at denne, ligesom hin, kun har et Hjul, der er meget stort og sidder i Forenden af Skibet. Paa hver Side ligger en Dampcylinder, der ved Hjælp af en Krumtap drejer Hjulet rundt. Skibet er nærmest at ligne med en uhyre flad Pram, overbygget med et Bræddehus, der indeholder Værelser for de rejsende. Som Billedet viser, kan en saadan Floddamper ikke alene benyttes til at befordre rejsende, men ogsaa til at slæbe store Pramme eller Flaader til Godstransport ned gjennem Floderne, og skjønt disse ofte er snævre og bugtede, saa forstaar dog de kyndige Skibsfolk at klare dem igjennem, saa at det skal være ganske interessant at se, med hvilken Lethed og Sikkerhed en saadan, ofte meget lang Flaaderække formaar at styre gjennem selv smalle og vanskelige Strækninger af Floderne. Hurtig er Sejladsen naturligvis ikke, men saa kan til Gjengjæld saa meget større Varemængder paa en Gang transporteres fra Landets Indre til de mere beboede Steder, og derved store Værdier bringes frem til Verdenshandelen med forholdsvis ringe Bekostning.

Amerikansk Floddamper.

Hexens Stifdatter.

Folkesagn, optegnet af Severin Kjær.

Det er ikke rart at være Stifdatter, det maatte Hexens bekjende. Hexens egen Datter kunde gaa hjemme i Lun og Læ, men Steddatteren maatte ud bag Kvæget for at vogte i Regn og Slud, i Kulde og Blæst. Der var langt til Marken, og derfor fik hun Maden med. Det var ikke meget, hun fik, men hun maatte nøjes dermed.

Det var ellers i de Dage, da Vorherre og Sankt Peder gik om her paa Jorden, og de mødte den lille Pige en Dag, da hun drev i Marken med Kvæget. „Giv os lidt af din Mad. Vi er saa sultne," sagde Vorherre til Pigen. Hun gav dem strax Madposen, og de spiste alt, hvad der var deri, og gik deres Vej. Men da de havde gaaet et lille Stykke, siger St. Peder: „Det er Synd for den lille Pige, at hun nu skal gaa og sulte den hele udslagne Dag." — „Sulte," siger Vorherre, „nej, hun skal saamænd slet ikke komme til at føle nogen Sult, og oven i Kjøbet skal hun faa Løn og Tak for sin Gavmildhed. Hun skal blive dejligere at skue, end nogen hidindtil har været. Og naar hun reder sit Haar, skal hun kæmme Sølv og Guld deraf."

Og det gik Pigen, som Vorherre havde sagt. Solen skinnede og varmede, den lyste hende smukkere og dejligere, alt som Timerne gled. Hun legede blandt Lammene, hun jublede og sang. Hendes Legeme blev smidigere, bøjeligere, slankere. Øjnene lyste, og Kinderne blussede. Hun var saa glad og optagen i Legen, at hun glemte baade Mad og Drikke. Men da hun kom hjem om Aftenen med Kvæget, gloede Hexen forbavset paa hende.

„I, nej dog! Se, hvor du er bleven kjøn! Hvordan er det gaaet til?"

„Det ved jeg ikke," sagde Pigen; „jeg har bare leget hele Dagen."

„Hm, hm!" sagde Hexen. „Kan man blive saa smuk af at ligge og vogte der ude paa Marken, saa skal min Datter ud at vogte i Morgen."

Datteren vilde nødig til det. Hun flæbede og skabede sig, og sagde, at den anden kunde lige saa godt. Men der hjalp ingen „kjære Mo'er." Hexen jog hende afsted. Guds Velsignelse fik hun med sig af Mad og Drikke, fuldt op og godt af alle Haande; men hun gik alligevel og gnavede og smaaknurrede

hen ad Vejen, bag Kvæget. Da mødte hun Vorherre og St. Peder. „Giv os lidt af din Mad. Vi ere saa sultne," sagde Vorherre. — „Nej, jeg kan godt æde hende selv," sagde Pigen, og saa gik hun uden videre Snak. „Hun kunde dog gjærne have undet os lidt med sig," sagde St. Peder, „hun faar jo alligevel ikke spist al den Mad i Dag." — „Spist!" sagde Vorherre, „jo, inden Middag har hun aldrig en Smule, og saa skal hun endda være saa sulten, at hun maa jage hjem med Kvæget af bare Sult. Og hvor hun saa skal blive grim, saa styg, saa styg. Hun skal faa en lang Tot, ligesom en Hestehale, lige midt i Panden, og jo mere Moderen klipper af den, des stærkere skal den voxe ud."

Saaledes gik det ogsaa. Ved Middagstid kom Datteren drivende hjem med Kvæget, tudende af Sult. Hvilke Øjne Hexen satte op, og hvor hun skabede sig, da hun saa den stygge Hestehale. Hun raabte og skjændte paa Datteren, at hun skulde fortælle hende, hvorledes hun var kommen til at se saadan ud. Men Pigen stod bare og tudede og trak i Hestehalen. Saa løb Moderen ind og hentede en Sax for at klippe løs paa Totten, Klip i Klip gik det, men Halen voxede, stærkere og stærkere, den var ikke til at faa bort. Da smed hun Saxen. Og i sin Fortvivlelse gav hun sig til at tude om Kap med Datteren.

Stifdatteren havde en Helbroder, der tjente i Kongens Gaard. Og en Gang, hun havde ladet sig tage af, sendte hun Broderen sit Billede. Han blev meget glad derved. Hver Gang han kom ind paa sit Kammer, maatte han have Billedet frem; han vendte og drejede det og kunde ikke blive kjed af at staa og se derpaa. Men det var ogsaa dejligt, saa dejligt som hun selv. Da var det en Dag, at han atter var der inde; han stod med Billedet og kunde ikke rive sig løs derfra; han stod saa fordybet i sine egne Tanker, at han slet ikke lagde Mærke til, at Kongen kom listende ind i Kammeret og fik et Skimt af Billedet at se. „Hvad er det?" spurgte Kongen. Men da havde Karlen nær tabt baade Billede, Næse og Mund af bar Forskrækkelse. „Det er min Søsters Billede," stammede han da endelig.

„Ja, er der nogen Jomfru til, der er saa smuk; saa vil jeg ogsaa have hende," sagde Kongen. „Der skal sendes et Skib efter hende; og har du talt Sandhed, bliver hun Dronning; men ser jeg, at du har holdt mig for Nar, skal du kastes i Ormegaarden."

Skibet blev affendt og naaede sit Bestemmelsessted. Men da det skulde sejle tilbage, kom Hexen klynkende og bad om Lov til at maatte binde sit Skib fast til Kongens. Hun kunde ikke afse Pigen, men vilde følge hende, passe og pleje hende, sagde hun, nok saa kattevenligt. Der blev da ogsaa givet hende Tilladelse til at følge med, og hun tog saa begge Pigerne med ud paa Fartøjet. Men det var hendes Tanke, at hun vilde se at faa Stifdatteren ødelagt, for at hendes egen kunde faa Kongen og blive Dronning. Hun lurede da paa Lejlighed. Og en Gang da Steddatteren stod henne ved Rælingen af Skibet, saa den grimme Kælling sit Snit, hun gav Pigen, ligesom uforvarende, et Skub, saa hun styrtede paa Hovedet ud i Bølgerne. Men Hexen naaede ikke sin Hensigt, at faa Pigen druknet. Thi der skete et Under: Aldrig saa snart var Stakken styrtet i Vandet, før hun forvandledes til en And, der svømmede om paa Bølgerne. Den lille And vidste ikke, hvor den skulde svømme hen; saa valgte den at følge efter Skibet.

Saa snart de var komne i Havn og havde lagt til ved Skibsbroen, kom Kongen der ud, iført Purpurkaabe med Krone paa Hovedet og Scepter i Haanden, for at se og tage imod den yndige Pige. Men Hexen tog sin Datter ved Haanden og bød hende at neje for Kongen. Det var en net Skjøn-Jomfru, som hun stod der, med Hestehalen midt i Panden. Kongen blev vred og raabte, at hun skulde væk, og at den rigtige skulde komme frem. Men Hexen svor højt paa, at denne var den rigtige, og at Karlen aldrig havde haft andre Søstre end hende, der her stod. Da blev Kongen harm i Hu og bød, at Karlen skulde kastes i Ormegaarden.

Der var stor Anretning paa Slottet i Anledning af det paatænkte Bryllup. Spisekamrene var fulde, Kokken og Kjældre var fulde af alskens Madvarer; saa meget var der, at der endog var sat noget i Vasken.

Der havde hersket stor Travlhed ved Forberedelserne, men nu var der Ro. Alle sov. Kun ikke Kokken. Han havde i de sidste Dage haft saa meget i Hovedet, og han havde saa meget der endnu, at der slet ikke kunde være Tale om Søvn for ham. Potter og Pander, Forme og Fade dansede rundt inde i den sølle Mands Hoved og holdt ham vaagen. Som han da ligger og vrider og vender sig, syntes han paa en Gang, at han kunde høre noget pjaske og snadre henne i Vasken. Jo, vel var der noget; nu snakkede det endog! „Gud ske Lov for al den dejlige Mad; dog, min stakkels, stakkels Broder, han maa sidde i Ormegaarden," sagde det. Saa syntes han, at han kunde høre, det gik hen i Skorstenen og rodede i Askteruget; men saa hørte han heller ikke mere, thi nu faldt han endelig hen og fik sig en sød Søvn.

Om Morgenen fandt Kokken et Sølvtrug i Skorstenen. Og det var ikke nogen Drøm, men den pure nøgne Virkelighed. Han stod med Truget i Hænderne, et Trug af det fineste, reneste Sølv, og dertil saa tungt, at han knap kunde bære det. Om

Aftenen satte han en hel Mængde af de fineste Retter ned i Vasken; han satte rene Talerkener og lagde Kniv og Gaffel derved, i det han tænkte ved sig selv: „Hvem ved, hvad det kan være godt for?“ Men det fik han at vide om Morgenen, thi da stod der et straalende Guldtrug i Skorstenen. Han fik næppe Tid til at se, hvor vidunderlig dejligt det var, før han sprang ind til Kongen med et Trug under hver Arm, fremviste og fortalte i en Kjøre, i det han endte med: „Kongen kan tro, at Karlen har alligevel haft en saadan kjøn Søster, som han sagde. Og det er nok hendes „Gejst“ eller „Færsel“, der gaar og sukker og klager over, at Broderen maa sidde i Ormegaarden.“

Da Kongen hørte den Historie, befalede han, at der skulde sættes en stærk Prop i Vasketuden, Vagten skulde staa ude i Køkkenet, og hørte den noget, skulde den strax sige til. Selv lagde han sig hos Kokken, men han laa naturligvis med Klæderne paa. Han laa med dragen Sabel i Haanden og var slet ikke en Smule bange; og naar han alligevel rystede lidt, som han laa der, saa kom det slet ikke af Angest, men saadan af sig selv. Natten kom. Det snadrede i Vasken, det gik i Skorstenen. Da stod Kongen op og gik der hen, og forknyt var han ikke. Gejsten stod henne i Skorstenen, og den skiftede Ham efter Ham: Først stod den imod ham som Ulv, derefter som Bjørn og til sidst som en Løve. Men Kongen gik mandelig mod de vilde Dyr, og til Slutning fik han Ram paa Løven. Han kom til at riste den i den ene Forklo. Da faldt Hammen. Og for ham stod i samme Øjeblik den dejligste Pige, som nogen kunde tænke sig; lykkelig, skjøn stod hun der. Og den lille Rift, som hun havde faaet i Lillefingeren, havde intet at betyde. Der gik Løbebud til Ormegaarden for at se, om Karlen endnu kunde frelses. Det havde jo vist sig i fuldeste Maal, at han havde talt Sandhed. Det var med bange Anelser, at Buddet blev affendt; men det var med jublende Glæde, det blev modtaget. Thi Karlen fejlede intet. Da spurgte Kongen ham: „Hvad dømmer du Hexen og hendes Datter til?“

„De skal sættes i en Pigtønde, tolv Vildsmakker spændes for Tønden. Slaa Skrald med Pisken, og lad dem løbe, saa længe Sol er oppe!“ sagde Karlen. Og det skete, som han havde sagt, paa Kongens Bud.

Men Søsteren — Hexens Stifdatter — hende tog Kongen til Ægte. Og han fortrød det aldrig, thi hun var ikke alene skjønnere end den skjønneste, men hun var ogsaa bedre end den bedste.

Et Gjæstebud i Kina.

Ved E. T.

En af de mest interessante Hændelser under vort Ophold i Shanghaj — fortæller en engelsk rejsende — var et ægte kinesisk Gjæstebud, til hvilket en rig kinesisk Kjøbmand ved Navn Ta-ki, der var en varm Ven af de fremmede, havde indbudt mig og flere andre Evropæere. Flere Dage forud modtoge vi store Kort af højrødt Papir, paa hvilken Indbydelsen var skreven i det kinesiske Sprog, og Kortet var lagt ind i en smuk, højrød Konvolut.

Festen skulde begynde Kl. 8 om Aftenen, og til den bestemte Tid samledes vi ved Ta-kis Hus, der ligesom alle rige Kineseres Boliger var omgiven af en høj, hvid Mur. Efter at vi vare komne gjennem en Del smalle Gange naaede vi omsider de egentlige Værelser, i hvilke der var ophængt en Mængde store, farvede Lamper, som dog kun udbredte et mat og velgjørende Lys. Væggene vare smykkede med Forgyldning og fulde af Tankesprog af kinesiske Vismænd, skrevne med sort paa gule og hvide Papirruller dels i det kinesiske og dels i det tartariske Sprog.

Maden blev ikke som her i Evropa serveret paa et langt Bord, men paa smaa, firkantede Borde, der vare dækkede med rødt Klæde. Ved ethvert af disse Borde fik tre Evropæere Plads; den sidste skulde træde i Værtens Sted. Det ejendommelige ved de kinesiske Skikke, nemlig den fuldstændige Modsætning til de evropæiske viser sig ogsaa paa en mærkelig Maade ved Maaltiderne. Ligesom Kineserne bedække Hovedet i Steden for at blotte det, naar de ville hilse, ligesom de anvise en Hædерspladsen til venstre og ikke som os til højre, ligesom de stræbe efter at udrydde ethvert Spor af Skjæg, medens vi omhyggelig vedligeholde og pleje dette som et Tegn paa Mandighed, saaledes begynde Kineserne ogsaa deres Maaltider med de Retter, som vi ende med, nemlig med Kager og Frugter. Da vi toge Plads, var allerede ethvert Bord fuldt af en Mængde forskjellige Retter paa smukke og broget malede Tallerkener af Porcellæn og medens vi sade og brøde vort Hoved med at gætte det hemmelighedsfulde Indhold paa enhver af disse Tallerkener, skyndte Kineserne sig med ved Hjælp af to smaa Pinde at lægge de bedste Stykker af disse gaadefulde Retter for os. Inden han lagde et nyt Stykke paa vor Tallerken, trak han hver Gang begge Pindene ind mellem sine Læber og sugede paa dem, efter al Sandsynlighed for at overbevise os om, at Pindene bleve rensede.

De fleste Retter vare os aldeles ubekjendte, og dette var ikke saa underligt, da den kinesiske Koge-

kunst, mærkelig nok, sætter en stor Ære i at gjøre Retterne ukjendelige og forandre deres naturlige Smag. Vi bleve ikke alene opvartede med Svalereder, Vibeæg og indkogte Frøer, men ogsaa med stegte Silkeorme, Hajfiskefinner, Sener af Raadyr og Bøfler, Søpølser, Bambusrødder, Søgræs, halvt udrugede Kyllinger og en Mængde andre kinesiske Lækkerier. Hvert Bord blev i det mindste tre Gange fyldt med nye Retter, saa at vi vistnok i alt bleve opvartede med over 50 forskjellige Retter. De færreste Retter vare Kjødspiser, og disse kom ind paa Bordet skaarne i smaa Stykker, men derimod fik vi Ris og Grønt i alle mulige Former. Under hele Maaltidet havde en lille Pige stadig fuldt op at gjøre med at fylde den lille Kop, der stod hos enhver Gjæst, med en varm Drik, som laves af Hirse, da den kinesiske Høflighed fordrer, at Koppen altid skal være fuld; derimod fik vi ingen Vin, da Kineserne ikke kjende denne. Efter Maaltidet bleve vi ikke opvartede med spirituøse Drikke, men blot med Te. Maaltidets Slutning antydes derved, at enhver holdt Spisepindene op mod Panden og derpaa lagde dem vandret paa Tekoppen. Alt dette maa naturligvis være meget paafaldende for Europæerne, men Kinesernes Forbavselse er lige saa stor, naar de se os spise. De kunne ikke forstaa, hvorledes vi kunne nyde de kolde Drikkevarer, som vi kalde Vin, og de finde det højst forunderligt, at vi føre vor Føde til Munden ved Hjælp af en Trefork eller Gaffel, da vi efter deres Mening herved udsætte os at gjøre Læberne Skade eller endog at stikke Øjnene ud. De kunne heller ikke fatte Grunden til, at Nødder og Mandler hos os sættes paa Bordet med Skallen paa, og at vi ikke lade vore Tjenere skrælle Frugterne og sønderskære Kjødet inden det kommer ind paa Bordet.

Smaating.

En Jægerhistorie. „Jeg havde strejfet om hele Dagen uden at træffe paa Vildt“ — fortalte en Søndagsjæger en Gang, „endelig fik jeg Øje paa en Vildand og brændte løs paa den, skjønt min Bøsse var ladet med Kugle. Anden faldt, og jeg ilede hen for at stikke den i Tasken, men tænk min Overraskelse, da jeg bag ved den ser en Hjort i de sidste Trækninger og under denne igjen en død Hare. Kuglen var gaaet igjennem Anden og havde truffet Hjorten, og i det Dyret faldt til Jorden, havde det slaaet en forbiilende Hare ihjel. Forbavset over et saadant Held klasker jeg Hænderne sammen over Hovedet og slaar derved en Sneppe ihjel, som netop var i Færd med at flyve mig forbi.“

Ingen Grund til Indblanding. En Matros gav sig til at gjennemprygle en ung Pige, hvad der foranledigede en forbigaaende til at sige: „Skammer De Dem ikke ved at slaa en Kvinde!“ Matrosen holdt et Øjeblik inde og svarede: „Hvad kommer det Dem ved! Det er jo kun min Kjæreste!“

Den ældste Orden. „Hvilken Orden er den ældste?“ spurgte en Dame, der just ikke var bekjendt for at være meget øm ved sin Ægtefælle. „Det er vist Huskors-Ordenen,“ svarede en tilstedeværende.

Historisk-geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, danne Navnene paa to jødiske Dommere: En Provins af Ægypten, — en By i Jødeland, — en persisk Konge, — en af Josefs Sønner, — en moabitisk Kvinde, — en anset Jøde ved den persiske Konges Hof.

B.

Firkantet Nød. Af 3 I, 2 A, 2 E, 2 G, 2 K, 2 R, 1 B, 1 L og 1 T dannes fire Ord, som skrevne under hinanden, og læste fra oven og fra venstre giver Løsningen paa følgende Gaade:

Det første er godt for en Ager,
det andet i Alpen et Fjæld:
det tredje sikkert behager,
hvem Verden vil unde saa vel.
det fjerde for Oprør var Sæde,
nu volder det Preusserne Glæde.

P.

Stavelsegaade.

1.

Til Nytte og til Smykke,
dog kan jeg ofte trykke.

2.

I Høst med dig jeg følger,
hvor Korn paa Marken bølger.

1. 2.

I mig skal voxe Kundskabs Frugt,
som gjærne du tør nyde;
i mig skal Kjærlighedens Tugt
bedst lære dig at lyde;
i mig skal Sandhedsaanden smukt
bestandig Spirer skyde.

Brevvexling.

Nak. — N. C. N. i R. — Andr. P. F. „Hjemmet“, „Barndomsminder“, „Markblomsternes Sang“ kan ikke anvendes.

M. M. Tak for Meddelelsen, „Ensomhed“ henlagt.

S. N. S. — Boy. — K. A. Gade. — S-z-r. — Bork. — H.: Det tilsendte skal efterhaanden blive brugt.

Carlo. — F-Y. — N. P. H.: Maaske.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang Kjøbenhavn.
Nr. 2. Søndagen den 13. Oktober. 1878.

Den hvide Pæon.

Af Onkel Adam, fra Svensk, ved J. Sk.

(Sluttet.)

Nu gik det afsted hen til Kantor og Kirkeskriver Mollbergs, hvor Skøld snart efter traadte ind med sin Fangst. Hr. Mollberg var en Mand, der lige saa fuldt kjendte sit eget Værd, som Gubben Skøld sit, om end det var af en noget anden Art. Han hørte saa at sige til de lærde, for han havde nemlig gaaet i Skole og desuden taget Organistexamen samt forrettede hele Sognets Booptegning. Han havde af selve Kronefogden faaet det Hverv at hjælpe Lensmanden med Forbryderes Opdagelse og Landstrygeres Fængsling.

„Da kan Kantor'n ellers tro, at jeg her har fanget et Par kjønne Fugle," ytrede Skøld. „Pigen ved ikke, hvor hun er født, og — ja Kantoren kan selv spørge hende og føre det ind i „Protekollet"."

„Ja saa! Ja, det er gruligt, hvor Sognet nu om Stunder oversvømmes af Landstrygere! Siden Major Bocklund lagde Vejen om, saa at den gaar lige ud og tæt her forbi, har de taget denne Kaas. Nej, da priser jeg den gamle krogede, vi havde i de gode gamle Dage."

„Det var et sandt Ord," sagde Skøld. Ingen kan heller begribe, hvad saadant noget er nyttigt til. Før, da fik Krikkerne Lov til i det mindste at puste oven for hver Bakke, men nu gaar det i en Kjøre og i dundrende Trav fra Skoveryd til Alebo uden Hvile. Det er Udbyttet af de mange, mange tusend Rigsdaler, man gravede ned der, og alt det evindelige Arbejde, som gik til for at faa Vejen jævn og lige, med Stenkister og saadant noget og Grøfter og „Drejelsrør" og ..."

„Naa, hvad er du for en?" spurgte Kantor'n Pigen, som syntes at være den, der bedst kunde rede for sig. „Hvad hedder du?"

„Anna."

„Naa. Hvad var din Fa'er?"

„Jeg tror, han var Sømand, men han druknede, da jeg var lille, sa' Mo'er."

„Alle Sømænd og Matroser er noget løst Pak!" udbrød gamle Skøld ivrig. „Nogle Satans Kanaljer, som ikke burde findes paa Jorden; de skulde aldrig have Lov til at komme paa Landjorden, saa slap ærlige Folk da for at faa Fortræd og Ærgrelse af dem! — Ja, ja, Kantoren maa undskylde," tilføjede Skøld, som nu opdagede det upassende i at falde ind med saa lang en Mening just i det Øjeblik, den anden sad paa Retfærdighedens Sæde.

„Ja saa, Sømand. Og din Mo'er, hvad hed hun?"

„Hun hed ogsaa Anna, ligesom jeg."

„Ja saa, ogsaa Anna. Hvor er du født?"

„Jeg tror i Andeboda, men jeg var kun lille, da Mo'er døde."

„Hvornaar døde hun?"

„For otte Aar siden."

„Hvor gammel er du?"

„Jeg er vel fjorten Aar eller der omkring."

„Hvordan er du saa kommen ud i Verden at føjte?"

„Jo, jeg fulgte min gamle Farbroder her for at lede ham."

„Lede? Hvorfor lede?"

„Jo, for han er blind."

„Blind! Saa, naa, ja saa, det er slet ikke saa rart det," sagde Kantoren. Gamle Skøld tav. Det

syntes, som han gjærne havde villet sukke, men hans Værdighed forbød ham at ytre nogen Følelse.

„Saa . . . aa. Ja, nu maa jeg fortsætte med dig, gamle. Er du Pigens Farbroder?"

„Nej bevar's; men jeg gik hen ad Vejen og følte mig frem med min Kjæp, da hørte jeg bag ved mig et Barn raabte: „Var dig, Farbroder, og gaa ikke ud i Aaen!" Det var et lille Barn, som saa kom og tog min Haand og ledte mig ind paa Vejen. Dette Barn var denne Pige, da sagde hun, at hun var syv Aar, det er nu syv Aar siden. Hendes Mo'er var død, hun havde ingen Ven, intet Hjem, saa blev hun mit Barn. Hun ledte mig, og med min Fiol og hendes Røst har vi ikke lidt Nød."

„Nej, ne . . . j . . ., man kaster Penge til Tiggere, det er det sædvanlige; men i Almissebøssen lægger man gamle Messingknapper uden Øjne. Naa, er du født blind?"

„Nej bevar's, jeg var atten Aar."

„Hvordan gik det til? Laa du længe syg?"

„Nej. Jeg var gode Venner med en anden Knøs, en rask og glad Gut, lidt kaad og ustyrlig, forstaar sig, men han mente aldrig ondt med det. Han brugte at gaa og skyde, men det morede nu ikke mig. Saa kom han en Gang til mig og sagde: „Per, du er en Krystør. Du er ræd for Krudt og Bøsse. Tør du se paa, at jeg klikker?" Og saa satte han Fængpanden midt for mit Ansigt og klikkede, — han kunde jo ikke gjøre for, at alt Krudtet fløj i mine Øjne."

„Nej, nej, Per, det tænkte jeg aldrig paa!" raabte pludselig gamle Skøld. „Du hedder jo Per Israelsen, Søn af gamle Israel i Loggaretorpet i Allerød!"

„Hvor ved han det?" spurgte Tiggeren.

„Jo, jeg er Anders, din Ven, som gjorde dig saa ondt. Herregud! hvordan skal jeg kunne gjøre det ugjort! Aldrig, aldrig!" tilføjede Skøld i Fortvivlelse.

Kantoren blev aldeles forfjamsket, da han saa gamle Skøld saa oprørt.

„Du skal blive hos mig, du skal træde Orgelet, det kan du. Ja Kantoren hjælper nok til, at han faar . . . .? Ved Kantoren, det har ligget som en Sten paa Hjærtet hele mit Liv: hvordan gik det Per? hvordan gik det med min Legekammerat? saadan har jeg spurgt mange tusend Gange. Herregud, hvor den Anger er bitter!"

„Du kan ikke blive i Sognet," sagde Kantoren, stræng som Lovens Bogstav, men alligevel grundende for sig selv paa, hvorledes man skulde kunne skaffe den blinde et Hjem.

„Lad mig tage dem med hjem nogle Dage?" bad Skøld, og efter nogle Vanskeligheder tillodes dette.

„Her kommer jeg med Selskab, Mo'er; tag to Sild frem til og hent os et Krus Øl, her skal svires. Det er Per, maa du vide, ham, som jeg i min dumme Kaadhed skamskjændte."

„Men Pigen da?"

„Hun fulgte med paa Kjøbet," ytrede Skøld; „men hun hedder Anna, og derfor maa Mo'er vel tykkes godt om hende."

Mo'er Skøld betragtede hende længe, meget længe. Endelig sagde hun: „Kom med mig, Anna, jeg vil vise dig noget."

Og hun førte hende med sig ud til den hvide Pæonbusk.

„Naa, det er en Pæon. Saadan en har jeg aldrig set før; men Mo'er talte om, at der groede en saadan ved hendes Forældres Hus."

„Barn, Barn, hvad sagde hun mere!" spurgte Mo'er Skjøld, skjælvende af indre Bevægelse.

„Hun havde været meget ulykkelig, stakkels Mo'er; hun kom til at holde af en ung Sømand, men da hendes Fader mærkede det, jog han hende ud i den vide Verden, og hun kom aldrig, aldrig hjem igjen. De er vel døde, de gamle, og jeg ved heller ikke, hvor de boede, ellers vilde jeg dog prøve at søge dem op."

„Vilde du det, Anna; vilde du blive hos os — hos dem, vilde jeg sige?"

„Aa ja, saa gjærne."

„Vilde du lære at blive et nyttigt Menneske?"

„Ja."

„Paa den Maade bliver alt godt til sidst. Ja, Anna, du er lig vor Anna; alt er, som du har fortalt det: Sømanden var din Fa'er; Anna, vor Datter, var din Mo'er, og gamle Morfader, som var saa haard, er min gamle der inde, som ikke ved det gode, han vil gjøre gamle Per. Og jeg? Ja kjære Barn, kald mig Mormo'er."

Da de atter kom ind, sagde den gamle Kone til sin Mand med tindrende Øjne: „Ligner Pigen ikke nogen, du før har set?"

Gamle Skøld strøg sig over Øjnene med et lyst og oprømt Smil, men strax efter skyggedes hans Ansigt.

„Ja saa, hun ligner hende, godt; jeg var næsten nær ved at tro, at hun igjen var et godt lydigt Barn."

„Ja, det er hun," sagde Konen og lagde sin Haand paa Mandens Skulder; „hun er igjen et godt lydigt Barn; hun er hos Gud, men sit Barn har hun skikket os."

„Naa, Gud velsigne Kyllingen da," sagde den gamle, ligesom han havde sagt for mange Aar siden til sin Datter, saaledes grebes han af Illusionen. „Ak, ak, de forb . . . Søgaster! Lov, Pige, aldrig at se paa nogen Matroskanalje, de har Hustruer over hele Verden, hvide, sorte, brune og

røde, og passer lige saa lidt for hæderlige Landfolk, som det passer sig for en Maage at gifte sig med en Due."

Femten Aar er gangne hen, og Gravene paa den lille Kirkegaard er blevne forøgede. Den mægtige Mand Kirkeskriveren, gamle Skøld og blinde Per, Bælgtræderen, hviler der paa hver sin Plads, thi ogsaa efter Døden maa der gjøres Forskjel paa „bedre og ringere Folk."

Men Mo'er Skøld lever endnu. Stakkels gamle! Synet har i de senere Aar taget af, saa hun skjønner kun imellem Dag og Nat, men derimod hører hun godt. Saa gammel hun er, er hun vel indtraadt i Dæmringens, men ikke i Tavshedens Rige.

Forgangen Juni var det hendes Fødselsdag. Da kom Børnebørnsbørnene (thi Anna havde i flere Aar været gift med en velhavende Bonde), en Dreng og en Pige, ind til hende, og „gamle" Mormo'er sansede dem i sit Halvmørke.

„Bevar's, Børnlille! Hvor har I kunnet faa Snebolde midt om Sommeren?"

„Snebolde, gamle Mormo'er?" sagde Børnene. „Nej, Mormo'er, det er en Gave, vi kommer med; det er jo jer Fødselsdag."

„Tak Børn, hvad er det?"

„Det er et Par hvide Pæoner," svarede Børnene, selv pæonrøde af Glæde over at overraske gamle Mormo'er, thi intet er morsommere for Børn end at komme med noget extra, som glædelig overrasker de gamle.

„Kors, hvide Pæoner! Giv hid, giv hid!" sagde den gamle Kone.

Lille Jørgen blinkede klogt med Øjnene og hviskede til Søster Anna: „Jo jo, gamle Mormo'er blev rigtignok ikke saa lidt overrasket."

„Gud velsigne jer, Børn!" sagde den gamle Kone.

„Jer selv ligesaa, gamle Mormo'er!" raabte Børnene. — Gud velsigne hver gammel Mormo'er! og Gud velsigne alle Børn, som gjør de gamle en glad Stund.

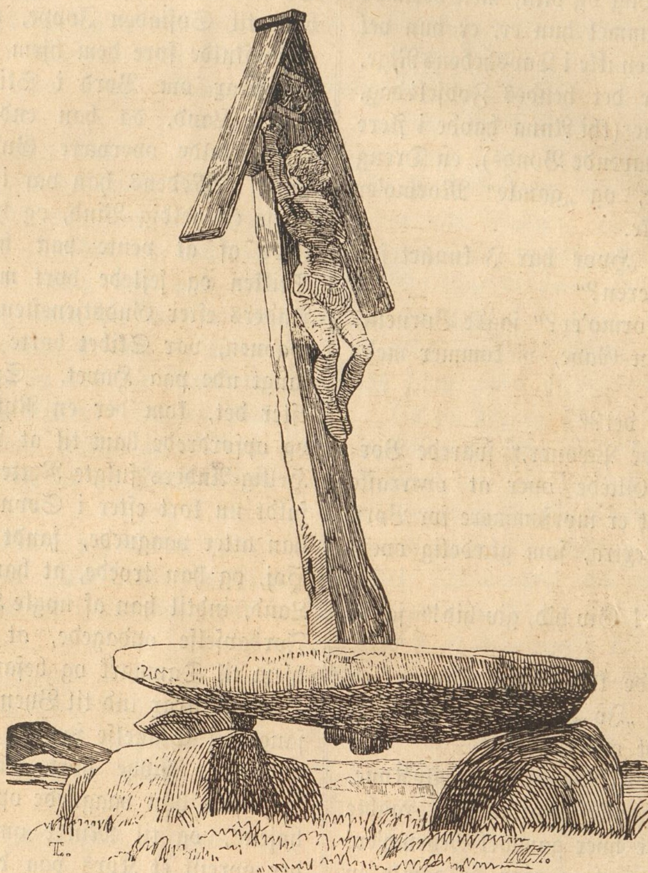
Sagnet om Hellig-Anders.

Naar man forlader den gamle By Slagelse og følger Kongevejen til Korsør, vil man et Stykke Vej paa den anden Side af Landsbyen Landsgrav faa Øje paa en lille Høj, der ligger i Nærheden af Landevejen paa Gaardejer Per Christensens Mark. Paa Højen findes der et Kors, som „Husvennen" bringer sine Læsere et Billede af, efter en Tegning af Kunstneren Lundby. Baade Højen og Korset er nøje knyttede til den bekjendte Legende om Hellig-Anders, en af vore egne Helgener, der stod i høj Anseelse i den katholske Tid her i Landet.

Efter hvad Sagnet fortæller, levede der i Begyndelsen af det trettende Aarhundrede i Slagelse en Præst, som kaldtes Hellig-Anders. Han var en from Mand, og det var derfor hans højeste Ønske at kunne gjøre en Pilegrimsfart til det hellige Land for at bede ved Kristi Grav. Dette Ønske fik han ogsaa opfyldt, og han gjorde Rejsen til det hellige Land i Forening med elleve af sine Landsmænd. Efter at han havde forrettet sin Andagt ved Frelserens Grav samt besøgt alle de andre hellige Steder, vendte han tillige med sine Rejsefæller tilbage til Søstaden Joppe, hvor det Skib laa, som atter skulde føre dem hjem til Danmark. De andre gik strax om Bord i Skibet, men Hellig-Anders blev i Land, da han endnu en Gang inden Afrejsen vilde overvære Gudstjenesten i det hellige Land. Medens han var i Kirken, begyndte der at blæse en heldig Vind, og hans Rejsefæller, der var kjede af at vente paa ham, lod ham derfor i Stikken og sejlede bort med Skibet. Da Hellig-Anders efter Gudstjenestens Slutning kom ned til Havnen, var Skibet borte og viste sig kun utydelig langt ude paa Havet. Som han stod og stirrede efter det, kom der en Rytter ridende hen til ham og opfordrede ham til at sætte sig op paa Hesten. Hellig-Anders fulgte Rytterens Opfordring, og han faldt nu kort efter i Søvn i Rytterens Arme. Da han atter vaagnede, fandt han sig liggende paa en Høj, og han troede, at han endnu var i det hellige Land, indtil han af nogle Hyrders Tale til sin store Forbavselse opdagede, at han atter var kommen hjem til Danmark og befandt sig tæt ved Slagelse. Han gik strax ind til Byen, og han hørte nu Aftensangen i Slagelse samme Dag, som han om Formiddagen havde hørt Højmessen i Joppe. Den Høj, som han vaagnede op paa, fik Navn af „Hvilehøjen", og til Minde om denne Begivenhed blev der oprejst et Kors paa den. Da man senere en Gang lod Korset forfalde, udbrød der, efter hvad den samme Legende fortæller, en smitsom Sygdom blandt Egnens Kvæg, der ikke standsede, før man atter lod Korset sætte i Stand. Siden den Tid er Korset stadig blevet vedligeholdt.

Legenden fortæller end videre om Hellig-Anders, der var Præst ved St. Pederskirken i Slagelse, at han var saa hellig, at han kunde hænge sin Handske paa Solens Straaler. Efter Legenden skylder Slagelse By ogsaa Hellig-Anders sine meget store Jorder. Da Valdemar Sejr nemlig en Gang besøgte Byen, fik Hellig-Anders ham til at love, at han vilde lægge saa meget Land til Byens Jorder, som Hellig-Anders kunde omride paa et nat-

gammelt Føl paa saa lang en Tid, som Kongen brugte til at bade sig. Hellig-Anders begyndte strax sit Ridt, og han red saa hurtig paa Føllet, at Hoffolkene flere Gange maatte gaa ind til Kongen og bede ham om at skynde sig, da Hellig-Anders ellers vilde omride det hele Land. Saaledes kom Slagelse By i Besiddelse af sine store Jorder. Under sit Ridt kom Hellig-Anders gjennem Landsbyen Landsgrav, der ligger en lille Fjerdingvej fra Slagelse ved Kongevejen til Korsør; da han var kommen et Stykke Vej paa den anden Side af Landsgrav, tabte han sin Handske, og paa dette Sted sprang der strax en Kilde frem, som endnu bærer hans Navn. Paa et andet Sted i Nærheden af Slagelse viste man endnu indtil for kort Tid siden en Sten, der kaldtes „Følsfjedet". Denne Sten var ogsaa et Minde om Hellig-Anders's Ridt, thi de Mærker, som fandtes paa den, hidrørte efter Sagnet fra Føllets Hove, da det havde traadt hen over Stenen.

Hellig-Anders's Kors.

Et heldigt Uheld.

Fortælling

af Jens Povlsen.

I den dybe Dal, med Skoven skyggende paa begge Sider, flyder den smukke Vildaa. Hvor den kommer fra, kan jeg egentlig ikke sige, for saa langt jeg kjender den, har den hverken Begyndelse eller Ende, den slynger sig nedad som et umaadelig langt sølvblankt Baand over det grønne, blomstrende Tæppe, og den skal have sine Kilder nogle Mile ude mod Vest mellem høje og stejle Lyngbakker. Her i den venlige Dal er der imidlertid ingen Lyng at se, men frugtbare Marker med Korn og Græs, Skov med Tusender af Træer og Eng med en Mylr af brogede Blomster, og der flyder Aaen saa langsomt og gjør saa mange Bugtninger, som om den søger at dvæle saa længe som muligt i disse yndige Omgivelser.

Paa et Sted, hvor Dalen udvider sig lidt, ligger en Vandmølle, der foruden Kværnhuset bestaar af en smuk ny Gaard med Storkerede og Vejrhane paa Laden og med takkede Gavle, høje Vinduer og dobbelte Døre paa Stuehuset. Den Gaard havde Møller Jensen selv bygget, og den passede baade til hans Sind og hans Pung, for han var en velhavende Mand og vilde derfor ogsaa have det fint som andre rige Folk. Derfor levede han ogsaa godt, spiste tyndt Brød med tykt Smør paa, drak godt Øl til og fik en tyk Mave og et rundt Ansigt.

Om Vinteren gik han med laadden Hue og lange Støvler, men naar Sommeren kom, mødte han med graa Hat, hvid Sommerfrakke og blanke Støvler. Han saa lidt bøs ud, og naar han talte, lød det, som det kom fra en Tønde, men alle Folk kunde dog godt lide ham, for vilde han selv have det godt, undte han ogsaa gjærne andre det samme. Fattige Folk roste ham især, fordi han altid var den sidste til at forhøje sine Rugpriser og gav grumme lang Henstand med Betalingen.

Til Møllen hørte ogsaa en stor Have og en stor Mølledam, der næsten gik i et, i det der fra Dammen var gravet en Kanal i en Halvkreds ind i Haven, hvorved en Del af denne blev en Ø. Her laa Møllerens lille hvide Pram med den røde Kant, og her sejlede hans hvide Svaner omkring med brusende Fjer.

Paa den omkring Dammen liggende grønne Plads samledes i min Ungdom Byens Børn til Leg og Tummel, saa tit Lejlighed gaves, og her fra, husker jeg nok, kastede vi nysgjerrige Blik ind i Kanalen og Haven, hvilken Helligdom vi dog aldrig vovede at betræde.

I Landsbyen, der laa lidt oven for Dalens Brink, boede en fattig Skrædder. Han var stræbsom og sparsommelig, men han forstod ikke rigtig den Kunst at sy Klæder efter nyeste Mode, og saa

maatte han arbejde for godt Kjøb, om han vilde have noget at bestille. Mange Børn havde han, og sunde og raske saa de ud, skjønt der blev sagt, at de ofte maatte nøjes med et Par Skiver bart Brød til en Skaal Tevand kogt paa Rølliker, samt kogte Kartofler med Salt, hele Dagen igjennem. Skrædderfolkene bar deres Fattigdom i Stilhed, og skjønt Byens Folk tit gav dem noget — de tiggede nemlig aldrig — led de vist mere Mangel, end nogen ret vidste.

Blandt Skrædderens Børn var der en lille, rødhaaret og noget fregnet Fyr med et rigtig kjønt og fornøjeligt Ansigt og store, trofaste lyseblaa Øjne. Han kaldtes „Møllerens Dreng", fordi denne havde kjørt for ham til Kirke, da han blev døbt, og Møllerkonen havde holdt ham over Daaben. Saadan havde Møllerfolkene rigtignok mange Børn i Egnen. Det var nemlig fattige Folks Skik — de, der var i Møller Jensens Kridthus — at byde Møllerens til Daabsgilde, thi saa vankede der altid lige strax en god Daabsgave og et godt Bidrag til selve Gildet i Form af en And, en Dunk godt Øl og et lækkert Stykke Kage, og senere hen ved Lejlighed et eller andet Klædningsstykke, ligesom ogsaa vedkommende Børn bleve i særlig Grad gjæstfrit modtagne hos „Gudmoder" i Møllen. Skræddérens Søn havde dog særlig Anledning til at blive kaldt „Møllerens Dreng", for han var opkaldt efter denne og hed Kristen Jensen.

Paa Sygelejet.

Det hændte sig saa en Gang, netop som Træernes Knopper var i Færd med at kaste Vintersvøbet og pynte de nøgne Kroner med en yndig, grøn Sommerdragt, at Møller Jensen en Søndag Eftermiddag sad paa Grenebænken nede paa Øen og røg af sin sølvbeslagne Merskumspibe og tillige morede sig hjærtelig ved at se paa de forsamlede Børns Leg paa Grønningen uden for. Den Dag fandt man paa en ny Morskab, det vil sige, det var egentlig Mølleren, der var Opfinderen, for han opfordrede en af Drengene til at prøve sin Lykke som Sømand i et stort rundt Kar, der var hensat i Mølledammen. For den, der er kjendt med Sagen er Sejladsen ingenlunde vanskelig, og der kan da tumles meget uden Fare, men for den uøvede er det helt anderledes, og Mølleren maatte derfor give Vejledning i Kunsten.

En af de modigste Drenge gik i Karret, og Mølleren raabte: „Sæt dig paa Knæene midt i Karret og bøj dig ikke for meget til Siderne. Tag Stangen der og stag dig lempelig fra Land."

Drengen adlød, og, medens Karret drev langsomt ned mod Stigbordet, sad den arme Fyr

der skjælvende og stirrede frem for sig, i det han krampagtig holdt fast om Karrets Rand. Ved enhver Bevægelse vippede dette, Drengen gispede efter Vejret og søgte at holde igjen med Hænderne, hvorved han bøjede sig mere, og Karret selvfølgelig krængede mere.

„Rejs Kroppen ret op,“ raabte Mølleren igjen, „og sid bare lige, det er hele Kunsten,“ og saa lo han af Drengens halv ynkelige og halv komiske Skikkelse, medens Børnene paa Land jublede.

Endelig drev Karret mod Stigbordet, og Fyren steg sejrsstolt i Land. En anden kom ud, det samme gjentog sig, og saaledes fortsattes Legen, til de alle havde provet den ny Maade at sejle paa.

Møllerens Pibe gik ud, og medens han gik op igjennem Haven for at faa den tændt igjen, fattede Drengene den temmelig dumdristige Beslutning, at de vilde sejle sammen, to og to. „Møllerens Dreng“ var en modig lille Gut, og han tilligemed en til paatog sig at gjøre Begyndelsen, der rigtig nok ogsaa blev Enden, for næppe traadte de i Karret, før dette begyndte at bevæge sig paa en meget foruroligende Maade. Den ene Dreng greb fat i Kanten, men dette gjorde kun Sagen værre; hans Tyngde vippede Karret over, og plump! der laa begge Drengene sprællende og skrigende i Mølledammen.

Næppe havde Mølleren faaet Piben tændt, før han smed den igjen, da Børnenes Forfærdelsesskrig naaede hans Øre, og med lange Skridt ilede han ned gjennem Haven. Den ene Dreng havde heldigvis faaet fat i Stigbordet og var kravlet op paa Planken, der laa over Aaen, hvor han nu stod vaad og rystende, men „Møllerens Dreng“ var forsvunden.

Mølleren sprang hen til Muren efter Brandhagen, kom tilbage igjen og gik ud i Prammen — alt sammen i et Nu. Det varede heller ikke længe, inden han fiskede den lille Fyr op i livløs Tilstand og bar ham op til Gaarden, hvor han blev afklædt, trimlet, gnedet og tumlet, indtil Bevistheden lidt efter lidt vendte tilbage. Lægen blev hentet, og alt, hvad han forordnede, blev gjort; men Drengen blev meget syg i lang Tid. Madam Jensen betroede ingen anden til at passe Drengen end sig selv og saa hans Moder, der tit, især i den første Tid kom og saa til ham og hjalp med at vaage hos ham om Natten. At han blev plejet omhyggeligt og fik sin Medicin nøjagtig efter Lægens Forskrift, kunde nok gjøres nødig, efter som en alvorlig Lungebetændelse blev Følgen af det kolde Bad.

Da han var kommen saa vidt, at han maatte komme lidt ud, fik han Lov til at gaa hjem til sine Forældre. Det var en yndig Tur. Solskinnet, Lærkesangen, Skovens og Engens Duft, Synet af de bølgende Kornmarker, alt dette dejlige, som han havde været stænget inde fra en hel Maaned, mødte ham nu i sin svulmende Fylde og gjennemtrængte og forfriskede ham, saa han følte sig som en hel ny Kristen Jensen fra yderst til inderst.

Skjønt Vejen næppe var en halv Fjerdingmil, og han havde gaaet rigtig langsomt, var han dog træt og udmattet, da han kom hjem. Af sine mindre Søskende blev han modtaget med Glæde, men dog halvt som en fremmed Dreng, og der maatte nogle Timers Leg til for at bringe det gamle Forhold tilbage. Tiden gled rask, for det var saa dejligt hjemme hos Fader og Moder og Søskende, og da Kristen mærkede, at Solen fik travlt med at synke ned i Vest, fik han ogsaa travlt med at finde sit Tøj, for nu skulde han skynde sig hjem.

„Kommer du ikke snart rigtig hjem?“ spurgte en lille Søster. „Jeg ved det ikke,“ svarede Drengen, „i Dag maa jeg da ikke bie længere end til Klokken sex, for Madammen sagde, at jeg skulde være hjemme, inden det blev koldt i Aften.“

„Ja lad mig nu se, mit Barn, sagde Moderen, „at du er en tro, lydig og skikkelig Dreng, hvordan saa ellers din Lykke skal blive; her er kun Fattigdom og Mangel, men der oppe er Overflødighed af alt,“ — og saa fæstede hun sine Øjne saa inderlig paa ham, at han slog sine ned og følte, at hun tænkte noget, han ikke forstod. Han tog sig sammen, gav sin Fader Haanden, kyssede sin Moder og sine Søskende og vandrede med vemodigt Hjærte og vaade Øjne hen ad Møllevejen, fulgt af alle sine kjæres Tanker og Blik.

Møllerfolkene havde ingen Børn selv, men en lille Pige havde de taget, jeg tror fra Kjøbenhavn, for at beholde hende som deres Datter. Drengen var nu ogsaa næsten bleven uundværlig for dem, og en Dag, da Mølleren klagede over, at de „skammelige Ænder“ rent ødelagde den Ende af Byggrene, der stødte mod Aaen, rykkede hans Kone frem med en Plan, hun havde gjemt paa i nogen Tid:

„Ja, vi mangler rigtig ogsaa en til at se lidt efter Smaakræet, for Hønsene er ogsaa slemme, kan du tro.“

„Saa . . . aa! gjør vi det,“ brummede Mølleren.

„Jeg tænker nok, vi kan beholde Kristen,“ vedblev hun, „for Skræderens er nok hjemme alligevel til Føde og Klæder.“

„Det tror jeg nok,“ svarede han, „men skal vi sørge for alle de Fattigfolks Unger, som faar for lidt hjemme, saa fik vi nok snart Huset fuldt.“

„Men kjære Mand, det forlanger jeg jo slet ikke; — Kristen er saadan en rar Dreng, og vor lille Sofie har heller ikke godt af at gaa ene altid hos os gamle. Desuden,“ føjede hun smilende

til, „er det vel ikke mer end billigt, at Mølleren, skal sørge for „Møllerens Dreng." Du skylder ham nok ogsaa lidt Oprejsning for Sejlturen, du ved nok. Du er vist ikke den, der har mindst Grund til at være Vor Herre taknemmelig for hans Redning."

„Du har Ret, lille Kone," svarede Mølleren med et lille Suk, „og du leder dit Angreb med Snildhed."

„Maa han saa blive her?"

„Han behøver da ikke at rejse, før vi ikke vil have ham længere, dersom" — her gled et lunt Smil over hans Ansigt — „de kan undvære ham der hjemme."

Saa gik Madam Jensen hen, tog sin Mand om Halsen og kyssede ham, for hun skjønnede nok, hvad han mente, og — „Møllerens Dreng" er i Møllen den Dag i Dag.

Nu er han just ingen Dreng mere, for han har „tjent Kongen som en Karl," men en dygtig Møllersvend, der hver Dag staar i sin hvide melede Dragt og passer Kværnen; men det hænder endnu, naar i en mild Sommeraften Stigbordet er sat for at stanse Vandet, saa der kan blive nok til at drive det store Hjul rundt igjen næste Morgen, og det gode Vejr har lokket Mølleren og hans Kone ud i Prammen, at han sætter bag efter dem i Karret. Nu har han ingen Vanskelighed med Ligevægten. Han vipper til Siderne, hopper, saa Karret sender store Bølgeringe ud til alle Sider, og, hvad der er det morsomste, ved en svingende Bevægelse med Kroppen faar han Karret til at svinge rundt som en Top.

Ved en saadan Lejlighed raabte Mølleren: „Du bliver nok en Nar alle dine Dage, lille Kristen, saa det er ikke uden Grund, at Folk endnu kaldeb dig „Møllerens Dreng"."

„Husbond ved nok, at unge Folk gjærne vil danse, og nu holder jeg min Dans her paa Dammen om Sommeren i Karret og om Vinteren paa Skøjter i Steden for at gaa til Baller eller Legestuer," svarede Kristen.

„Det er ogsaa godt nok, min Dreng, og det var rigtig godt, at jeg fik dig fisket op den Gang, du vilde prøve Molboens ny Vej neden om og hjem," lo Mølleren.

„Da var det nok ellers min Lykke, at jeg faldt i Vandet den Gang, for ...."

„Ja, Snak!" afbrød Mølleren, „lad os gaa op i Lysthuset; jeg tænker næsten, vor Mo'er opvarter med Jordbær og Fløde saadan en Aften."

Om Kristen fik Jordbær den Aften, ved jeg ikke, men vi kan nok skjønne, at han har Grund til at glæde sig ved det, der rigtig gjorde ham til „Møllerens Dreng", thi denne Begivenhed kan han takke for, at han har faaet en god Opdragelse og har levet et rigtig lykkeligt Barndomsliv, ligesom det er sikkert nok, at hans Forældre aldrig har lidt virkelig Nød, siden han kom til Møllen. Naar han havde besøgt sit Hjem, vilde Møllerkonen altid have fuld Besked om Stillingen i Skrædderens Hus, og var der Trang, blev denne strax afhjulpen. Saaledes har Forholdet været nu i over femten Aar, og de fattige Skrædderfolk har aldrig misbrugt Møllerfolkenes Godhed.

Og naar en Gang Hr. og Madam Jensen forlader denne Verden, hvem skal saa dele Gaard og Gods efter dem? Ja, det ved jeg da ikke saa nøje, men der skal være mere end en Rimelighed, at Jomfru Sofie og „Møllerens Dreng" ikke skal have de mindste Parter.

Jens Poulsen.

En Spareovn.

Naar man hører almindelig Klage over, at det i de senere Aar er blevet meget dyrere at leve end tidligere, saa er denne Klage fuldkommen berettiget og gjælder baade om Husleje, Levnetsmidler og Ildebrændsel. Enhver, der ikke kan forøge sine Indtægter, er derfor tvungen til at indskrænke Udgifterne, ved at spare. Ved at tænke herover, vil man sikkert komme til det Resultat, at det er Ildebrændsel, hvormed man i Grunden omgaas mindst økonomisk; thi langt mere end Halvparten af det Kulstof, der kunde bringe Varme, gaar ofte unyttet op i Skorstenen, hvorved det gamle Ordsprog, at Ilden kommer Fuglene til gode („elda för Kråkarne") endnu er begrundet. Forbedring af vore Ildsteder og Kakkelovne er derfor en vigtig Opgave, og af saa meget større Betydning, som Skovene tager af, og Moserne bliver opskaarne, hvorfor det kan forudses, at baade Brænde og Tørv rimeligvis vil vedblive at stige i Pris.

Blandt de Indretninger, som de senere Aar har bragt for Dagen, indtager Ildspareovnen formentlig en Plads, der fortjener Opmærksomhed i smaa Lejligheder.

Spareovnen er en lille grydeformig Kogeovn eller Komfur, som er forsynet med Ringe og indrettet til at stilles op i Stuen foran en Kakkelovn eller paa Skorstensarnen, med Røret indmuret enten i Kakkelovnsdøraabningen eller i et særeget Trækrør.

Foran en almindelig Kakkelovn anvendes den paa den Maade, at Kakkelovnsdøren tages af og erstattes ved Spareovnens Bagside, i det Bundpladen kommer til at hvile enten paa Kakkelovnspladen eller, hvor denne stundum fattes, paa selve Gulvet, i det man anbringer saa mange Mursten under Grydens Bund, at dens øverste Kant støder lige til den øverste Rand af Kakkelovnsaabningen, som Laagen eller Døren tidligere sluttede sig til. Hvor det behøves, lukkes Aabningerne paa begge Sider med Murstensskaller og Kalk eller Ler. Gryden kommer saaledes til at udgjøre et sammenhængende Hele med Kakkelovnens nederste Etage, hvis Ildsted bliver lukket og erstattet af Gryden.

Naar den skal anvendes, bliver Ringene løftede op med en passende Jærnkrog, nogle smaa Pinde, Tørv eller Spaaner lagte i Bunden og antændte, hvorpaa fyldes en eller flere Skuffer fulde af Kul, Tørv, eller ret fordelagtigt med en Blanding af begge Dele. Ringene lægges paa, og man vil snart erfare Virkningen af Spareovnen. Det lille Rumfang Luft, som i det snævre Rum findes imellem og over Ildebrændselen, bliver

i kort Tid saa stærkt opvarmet, at det gjennem Sideristen og det lille Rør farer ind i Kakkelovnen og meget hurtig opvarmer dens Sider lige saa stærkt, som naar der tidligere var antændt en meget større Ild i Ovnen selv, fordi Brændselsmaterialet der aldrig ligger saa sammentrængt. Det stærke Træk hindrer Gryden i at frembringe Røg eller Os i Stuen. Er Ilden udbrændt, og man vil lægge mere paa, kan — dersom Ovn og Skorsten ikke er alt for tilstoppede — Ringene dristigt løftes op, uden at man behøver at frygte for Røg. Er Varmen i Stuen tilstrækkelig, holdes Ilden hensigtsmæssigt vedlige ved Hjælp af et Par Tørv i Ovnen. Det stærke Træk tillader Brug af Smul baade af Kul og af Tørv, som man før vanskelig kunde faa til at brænde i Kakkelovnen, selv hvor Stenkul ellers ere mindre anvendelige, fordi Gryden ved dem let bliver glødende og gjør Luften ubehagelig.

En af Vanskelighederne ved Spareovnen er, at den skal passes oftere, fordi der kun kan lægges lidt i ad Gangen, men Fordelene vil formentlig vise sig saa store, at man gjærne underkaster sig denne Ulejlighed. En anden Ulempe er, at den lavere Ovn, dersom den fyldes med Kul alene og bliver glødende derved, kan være farligere for Børn; naar Stuen ikke er meget stor, vil man dog let passe stedse at blande Kullene med Tørv, hvorved Forbrændingen foregaar langsommere og giver en jævnere Varme. Saaledes som Magazin-Kakkelovnene hidtil er indrettede, vil Spareovnen ikke kunne anvendes ved dem. Derimod er det mere end rimeligt, at den med Fordel vil kunne sættes i Forbindelse med og anbringes foran Komfuret i Køkkenet; thi Varmen vil blive tilstrækkelig til baade at bringe den Kjedel eller Pande, der sættes i eller paa Ringene, i Kog og til samtidig at vedligeholde Varmen i det Kar, der anbringes i selve Komfurets forreste Huller. Dertil fordres dog, at Bunden af Karret maa gaa saa langt neden for Ringen, at den paavirkes stærkt af Luen fra Gryden. Det er en bekjendt Sag, at en længere vedligeholdt jævn Varme langt mere end en kortvarig skummende og boblende Kogning bidrager baade til en velkogt Grød og til at gjennemtrænge Kjød, saa at Kraften koges ud af dette.

Spareovnen kan altsaa ikke alene benyttes som en lille Hjælpekakkelovn til at opvarme Stuen, men ogsaa som Kogeovn.

En tredje Anvendelse, der kan bringe megen Besparelse, er, at Fladen paa de ophedede Ringe kan benyttes som Strygeovn til nogle faa Jærn efter en mindre Vask. Hvor Spareovnen anbringes foran Kakkelovnen inde i Stuen, bør man gjemme Kakkelovnslaagen, thi om Sommeren vil Gryden blive for varm til at anvendes inde; den tages da med Lethed bort for ikke at optage unødig Plads, og Kakkelovnen lukkes til med sin gamle Laage indtil næste Vinter. Det er indlysende, at Spareovnen ikke vil gjøre samme Nytte paa alle Steder, thi dens Varme beror paa stærkt Træk, og dette er stedse afhængigt af Kakkelovnens og Skorstenens Beskaffenhed. Spareovnen skal være prøvet allerede for 20—30 Aar siden, men i større Husholdninger, og der blev den lagt til Side, fordi den fordrede for megen Pasning.

Det var ønskeligt, om Jærnstøberne vilde være betænkte paa at forbedre Spareovnen, navnlig den, der skal bruges i Værelset, og paa at forsyne den med et smukt og passende Laag, som kan sættes paa og naar den ikke benyttes, med Lethed kan tages af efter Behag. Det kan antages, at en billig Pris meget vil bidrage til at fremme dens hurtige og almindelige Udbredelse, naar den først bliver kjendt. At bidrage til dette Øjemed vil blive en af „Husvennens“ mange gavnlige Bestræbelser, ligesom det er Hensigten med disse Linjer.

H. B.

Smaating.

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danne Navne paa to nordiske Guder: En af de kanariske Øer, — et Land i Evropa, — en Dommer i Israel, — et Rige i Asien.

Peter Eriksen.

Firkantet Nød. Af 6 E, 5 B, 2 N, 1 I, 1 K og 1 T dannes fire Ord, som skrevne under hverandre, og læste fra venstre og fra oven giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første bruges af og til
i Handel og i falske Spil;
en lille By ved Fjordens Vand
er andet, let den findes kan.
Er tredje i din Pengepung,
saa er den næppe meget tung;
og ofte ved et Spillebord
man høre kan det fjerde Ord.

J. M. J.

Oplosninger fra Nr. 1.

paa den historisk-geografiske Gaade:

G o s e n
I e r i c h o
D a r i u s
E p h r a i m
O r p a
N e h e m i a s

paa den firkantede Nød:

B R A K
R I G I
A G T E
K I E L

paa Stavelsegaaden: Skole.

Bekjendtgjørelse.

Amerikanske Støvlehæle.

En ny Sending af de i „Husvennen“ 4. B. Side 160 omtalte snilde Jærnhæle til Støvler og Træsko er ankommen og faas i flere Størrelser (fra $1\frac{1}{2}$—2 Tommer) til den overordentlig billige, betydelig nedsatte Pris 25 Øre (tidligere 40 Øre) Parret, med Tillæg af Mesing- og Jærnskruer til Paasætning. Denne kan med Lethed foretages af enhver. Enkelte Par til Prøve tilsendes frigjort med Posten mod Tillæg af 8 Øre i Porto. Betalingen kan indsendes i Frimærker.

Handlende gives betydelig Rabat.

Kjøbenhavn, V. C. Th. Rom & Co.

Brevvexling.

O. L. R—ose. Kan ikke bruges.

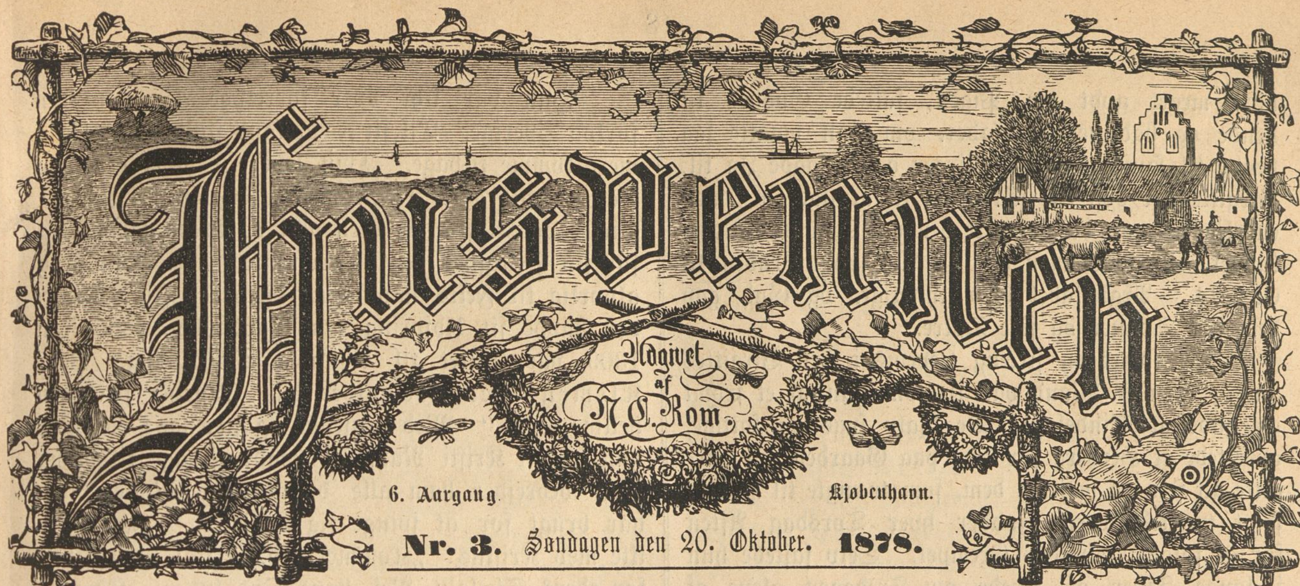
„Viggo“. Lise: nej. Bugtaleren: ja.

G. R. — km.: Kan ikke bruges.

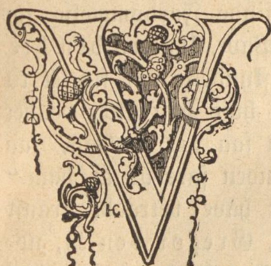
R. L. og R. H.: Løsningen er rigtig. Det indsendte kan ikke bruges.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 3. Søndagen den 20. Oktober. 1878.

Den hellige Birgitte.

Ved Zakarias Nielsen.

Ved den østlige Ende af den smukke Indsø Bjørken i Upland ligger Finstad Sædegaard. Her boede i Begyndelsen af det 14de Aarhundrede Lagmanden Birger Persson med sin Hustru Ingeborg, der var af gammel Kongeslægt. Vorherre skjænkede dem i Aaret 1303 en Datter, som fik Navnet Birgitte, og som senere skulde blive en af Sveriges mærkeligste Kvinder. Samme Nat, som hun blev født, skal Sognets Præst i et Syn have set en Jomfru med en Bog i Haanden, og hørt en Røst sige: „Nu har Birger faaet en Datter, hvis Ry skal spørges over al Verden."

Under sin Opvæxt var Birgitte stadig Vidne til sine Forældres Fromhed; hun saa, hvorledes de efter Tidens Skik fastede, piskede og pinte deres Legemer, skjænkede store Gaver til aandelige Stiftelser og byggede Kirker og Klostre, alt sammen i den Tro, at de derved skulde fortjene Saligheden. Alt dette gjorde et stærkt Indtryk paa Birgitte, og for hendes sværmeriske Aand viste sig ofte Billedet af den hellige Jomfru med Barnet.

Tidlig mistede Birgitte sin Moder og fik da et Hjem hos sin Moster, Fru Katrine paa Aspanæs. Her havde, fortælles der, den unge Birgitte mange Syner og Aabenbaringer fra Aandeverdenen. Saaledes saa hun en Nat et Alter foran sin Seng og tæt ved stod Jomfru Marie med en lysende Krone i Haanden. „Kom, Birgitte!" sagde den hellige Jomfru. Birgitte steg op af sin Seng og nærmede sig hende. „Vil du have denne Krone?" spurgte Jomfru Marie. Birgitte nikkede, og da satte den hellige Jomfru Kronen paa hendes Hoved, og salige Følelser gjennemstrømmede hendes Sjæl. Fra den Tid af blev Birgitte endnu mere ivrig med sine Bønner og steg ofte op midt om Natten for at knæle og bede foran Frelserens Billede.

En Nat overraskede Fru Katrine hende under en af disse ivrige Bønner. Mosteren, som var en meget from Kvinde, ansaa Birgittes Adfærd for at være barnagtig Overspændthed og vilde straffe hende med Riset; men Riset sprang i Stykker, og Fru Katrine blev derved overbevist om, at hendes Søsterdatter lededes og skjærmedes af en højere Magt, og hun omfattede hende fra den Tid med større Kjærlighed.

Ofte kunde Birgitte, naar hun sammen med de andre Piger sad og syede, hensynke i saa dybe Tanker, at hun glemte sit Arbejde. Der fortælles, at der da kom en ukjendt Kvinde, som udførte hendes Arbejde og syede endda meget finere og bedre end nogen af de andre.

Imidlertid voxte Birgitte op, og Rygtet om hendes Godhed og fromme Sind gik vidt om Land. Den unge Hr. Ulf Gudmarsson, som ogsaa havde

hørt meget godt om Pigen, fattede Godhed til hende og bad hendes Fader, om han maatte faa hende til Hustru, hvilket Birger ogsaa sagde Ja til. Birgitte var dog ikke saa villig til at sige Ja, men endelig fik man da overtalt hende. Saa stod Bryl-luppet. Brudgommen var 18 Aar, og Bruden 13 eller 14. Ægteskabet blev lykkeligt, og Gud gav dem fire Sønner og fire Døtre.

Der førtes en stræng Levevis i Fru Birgittes Hus. Hendes Mand var ligesom hun af et fromt og gudeligt Sindelag. De hjalp syge og fattige, oprettede et Herberg for dem paa Gaarden, og Birgitte gik selv og betjente dem, som trængte til Hjælp, samt tvættede deres Fødder hver Torsdag Aften for at følge Frelserens Exempel. Selv fastede hun i lange Tider og levede om Fredagen alene af Vand og Brød. Hun sysselsatte sig mest med Læsning af hellige Mænds Levnetsbeskrivelser samt af Biblen, som hun lod sin Skriftefader, den lærde Magister Mathias, oversætte paa Svensk.

Ved dette fromme Liv indvirkede hun meget paa sin Mand, og han foretog med hende og et stort Følge en Pilegrimsrejse til Apostelen Jakobs Grav i Compostella i Spanien. Efter Hjemkomsten her fra besluttede baade Hr. Ulf og Fru Birgitte at hellige deres Liv alene til Guds Tjeneste, og Ulf gik i Alvastra Kloster, hvor han blev til sin Død.

Da han var død, brast det Baand, der bandt hende til Verden, og hun begyndte at føre et endnu strængere Liv end forhen. Hun bar ligesom St. Erik en Hestehaarsskjorte inderst paa sin Krop, laa om Natten paa Bræder med en Skammel til Hovedgærde, kun med et Tæppe over og under sig; hun fastede og lod hver Fredag dryppe smeltet Vox paa sin blottede Arm for at mindes Jesu Lidelser. Hun drømte sig ind i Aandernes Verden, saa og talede med Frelseren og hellige Mænd og fik meget at vide, som skulde ske i Fremtiden.

I sine Aabenbarelser troede hun ogsaa at have faaet Befaling til at begive sig til Rom. Inden hun rejste, besluttede hun at oprette et Kloster i Vadstena, i det hun mente at være bleven opmuntret dertil af Frelseren selv. Dette Kloster blev kaldet Frelserens- eller St. Salvadors-Orden, thi Birgitte sagde, at Frelseren havde givet hende Meddelelser om dets Regler. Sædvanligvis kaldes denne Orden dog Birgittinerordenen.

Paa sin Rejse til Rom modtoges Birgitte overalt med den største Ærbødighed. Rygtet om hendes Hellighed var nemlig gaaet for ud for hende. Blandt de Undergjerninger, som hun skal have udført i Rom, fortælles der, at hun opvakte en fornem Romers Søn fra de døde og fik til Tak herfor det Hus, hvori hun senere boede.

Hun var lidt over fyrretyve Aar, da hun forlod Sverige. Til sit Fædreland skulde hun aldrig mere komme tilbage. Hun levede i Rom i mange Aar og tilbragte Tiden med andagtsfulde Besøg i Kirker og Klostre og blev vidt og bredt navnkundig for sin Hellighed og sin profetiske Gave. Hun drog alvorlig til Felts imod den storartede Fordærvelse, der havde sit Udspring fra Pavestolen, som siden 1309 var flyttet til Avignon i Frankrig. Pave Klemens den 6te kalder hun „Lucifer paa den hellige Stol." Med knusende og strænge Ord byder hun ham i Kristi Navn at vende tilbage til Rom. Hun bebrejder ham alle de ulovlige Midler, han har brugt for at svinge sig i Vejret. Han siger ikke med Kristus: „Kommer hid, I skal finde Hvile for eders Sjæle!" Nej, hans Ord lyder: „Kom, se mig i en Pragt som Salomons, tøm eders Punge i mine Hænder, og I skal finde Fordømmelse for eders Sjæle." Til en anden Pave, Urban den 5te, der væsentlig ved hendes Tilskyndelse var flyttet til Rom, siger hun truende, at hvis han atter vender tilbage til Frankrig, skal han faa „et Øredask, saa Tænderne skal gnistre og Aanden fare ud af ham." Han døde kort Tid efter at have betraadt fransk Grund. Til en tredje Pave, Gregor den II, udbryder hun: „Hvi hader du mig, hvad har jeg gjort dig? Alle de Sjæle, der kommer til dit Hof, røver du fra mig og sender til Helvedes Afgrund." Man skulde tro, at Paverne havde lyst hende i Ban for slig forvoven Tale, men det gjorde de ikke; de bøjede sig for Serinden og udbad sig hendes Raad og Oplysninger.

Hun taler ogsaa strænge Ord imod Folkets Usædelighed og Præsteskabets Ugudelighed og vellystige Levnet, samt imod Afladshandelen o. s. v. „Der sælger Judas atter Kristus for Penge," siger hun. „De holder Kristus for en Afgud, de omsmelter ham til en Guldkalv. Af den enfoldige, som kommer til dem, gjør de en Djævel; kommer han med tre Saar, sender de ham bort med det fjerde. Nøglen til Himmerig har de kastet bort, men den til Helvede gjemmer de paa Brystet i det fineste Sindal. De er ydmyge, ja ydmyge som Lucifer. De burde staa for Gud som faste Mure, djærve som Riddere, snilde som Slanger, bly som Jomfruer, rene som Engle, brændende af Kjærlighed som Bruden mod sin Brudgoms Favn. Men de har vendt sig bort, de er vaklende som løse Stene, grumme som Ulve, dumme som Asenet, der dukker Hovedet mod Jorden, ublu som Skjøger; de elsker Mørket som Tyve, er saa urene, at de æder deres eget Skarn."

Birgittes skarpe Blik gjennemskuede Tidernes Mørke, og hun varslede med profetisk Røst om de Straffedomme, der vilde komme over Slægten.

„Ve", raaber hun ved at skue ud over Rom, „nu maa jeg tale om Staden som Profeten om Jerusalem. Ve over de stolte Taarne, som synker, over de brustne Mure, over disse Porte uden Vogtere, disse Roser og Liljer i Urtegaarden, som overgros af Tidsler, over de ødelagte Altere uden Offerduft, de knuste Hjærter. Rom var ikke længer til, hvis ikke Guds Venner idelig raabte til ham, at han miskundede sig." Hun varsler ogsaa om Pavedømmets Fald med stærke, skaanselsløse Ord og kræver kirkelige Reformer. Folketroen hævede hende til Skyerne, og Paven og Præstestanden maatte bøje sig for Folkets Dom. Medens mange af hendes Aandsfæller, der frimodig hævede Røsten imod Tidernes Daarlighed, maatte bestige Baalet, gik hun fri og frels imellem det kirkelige Slæng, hun hudflettede.

Sine Syner og Betragtninger nedskrev hun omhyggelig, og mange herlige Værker blev Frugten af hendes Arbejde. Der er i mange af hendes Betragtninger en uforlignelig Kraft og Højhed, Skjønhed og poetisk Flugt, og i det hele taget rager hun forunderlig højt op over sin Tids Slægt.

Hun glemte ikke under sit Ophold i Rom, at følge Begivenhederne i Norden. Hun advarer sit Fædreland mod den farlige Valdemar Atterdag, „Ræven, som vil ind i Gaasestien," og hun spaar om en nordisk Konge, som en Gang i Tiden vil bringe forfærdelig Forstyrrelse og udgyde uskyldigt Blod og endelig flygte ud af Landet. Denne Spaadom fik skæbnesvangre Følger for Kristian den 2den, som halvandet hundrede Aar derefter maatte føle med Gru, at Birgittes Spaadom endnu mindedes af Folket og opflammede det til Kamp mod hans Tyranni. Hun førte ogsaa Underhandlinger med Kejseren og byder i Herrens Navn England og Frankrig, „de to kæmpende Uhyrer", at slutte Fred; hun forudsiger Straffedomme over Hoffet i Neapel og varsler ogsaa om Grækerrigets nær forestaaende Undergang.

Hendes to Sønner, Karl og Birger, besøgte hende i Rom. Den sidste var, som Paven ytrede, sin Moders Barn, hvorimod Karl var et Verdens Barn, klædt i Hermelin og pyntet med Guldkjæder og Sølvbælte. „Skil ham af med Synden," sagde Birgitte til Paven, „Bæltet skal jeg nok selv skille ham af med." Hun fik stor Sorg af denne Søn. Da hun i Aaret 1372 i Følge med begge sine Sønner og en Datter foretog en Pilegrimsrejse til Jerusalem, besøgte hun paa Vejen Neapel for at hilse paa Dronning Johanne, og hun bød nu begge sine Sønner at kysse Dronningen paa Haanden; men Karl traadte fripostig frem og kyssede hende i alle Hoffolkenes Paasyn paa Munden og indlod sig endog senere i en Kjærlighedsforbindelse med hende, endskjønt han var gift hjemme i Sverige. Birgitte bad Gud om at forstyrre det paatænkte Giftermaal mellem Karl og Dronningen, og kort efter døde han, til stor Trøst for Moderen. Paa Øen Kypern blev hun modtagen med umaadelig Jubel, men hun revsede til Gjengjæld Folket for dets store Ugudelighed. Fra Jerusalem vendte hun febersyg tilbage til Rom og døde i Høsten 1373, altsaa 70 Aar gammel. En uhyre Trængsel opstod ved hendes Ligseng, thi alle, baade fattige og rige, vilde bede ved hendes Baare; først efter tre Dages Forløb blev man i Stand til at forrette Jordfæstelsen. Hendes Datter Katrine førte hendes Støv hjem til Sverige, men Nonnerne i St. Lavrentius' Kloster, hvor hun døde, beholdt hendes ene Arm som en stor Helligdom. Ligfærden gik først over Land til Danzig, og derfra sejledes til Søderkøping. Ved Ankomsten hertil ringedes med alle Klokker, og en umaadelig Skare stimlede til og fulgte Liget til Linkøping. Her mødtes Ligtoget af Biskop Niels og en Mængde Præster i fuldt Skrud, og Liget førtes nu til Domkirken, hvor Talen blev holdt. Fire Dage derefter førte Sørgetoget hendes Støv til Vadstena, i hvis Klosterkirke det nedsattes.

Birgittes Datter Katrine gjorde sig til Opgave at udvirke sin Moders Udvælgelse som Helgen, og efter mange Besværligheder naaedes endelig Maalet. Den 7de Oktober 1391 hørtes fra alle Roms Kirketaarne højtidelig Klokkeringning, der fortsattes de næste to Dage. Den anden Dag foretoges et stort Optog af Kardinaler, Biskopper, Præster og fornemme Mænd. Paven uddelte Syndsforladelse, og der afholdtes et uhørt kostbart Festmaaltid, ved hvilket Paven lod sig byde til Gjæst hos St. Birgitte. Den følgende Dag, som var en Søndag, prædikede Paven selv, og efter at have holdt Messe fremtog han en stor forgyldt Bog, af hvilken han oplæste Helgennavne, hvorefter han i alles Paasyn indskrev Navnet Sancta Birgitte, kyssede det og befalede, at det skulde holdes for et helligt Navn i hele Kristenheden.

Det af Birgitte oprettede Kloster i Vadstena fik en overordentlig stor Betydning for Aandslivets Udvikling i Norden. Birgittinermunkene og Nonnerne nød stor Anseelse, og mange af de efterfølgende Konger og Dronninger i Danmark gjæstede Klosteret, ligesom ogsaa Blomsten af Nordens Ridderskab paa mange Maader lagde sin Kjærlighed til Klosteret for Dagen. Et fælles nordisk Skriftsprog, „det birgittinske", udviklede sig her, og fra Klosteret spredtes kristelig Oplysning i vide Kredse. Vadstena skaffede sig det første Bogtrykkeri i Sverige, og Munkene udfoldede en betydningsfuld literær Virksomhed i kristelig Retning. Klosteret ejede store Bogsamlinger, til hvilke mange lærde og berømte

Mænds Navne er knyttede i Tidernes Løb. Vel skejede Klosterlivet ogsaa ud her som andre Steder, men der fandtes dog altid nogle, som holdt ved og virkede i Birgittes Aand. Guds Ord blev i Følge Ordensreglerne forkyndt hver Søndag paa Modersmaalet, Biblen oversattes paa Svensk og dansk, og mange gode kristelige Skrifter i fremmede Sprog omplantedes paa nordisk Grund. Ligesom Birgitte paa mange Maader havde virket som en Forløber for Luther, saaledes fik ogsaa det Arbejde, som i Tidernes Løb udfoldedes i hendes Kloster, sin store Betydning som Forberedelse til Kirkefornyelsen. „I disse stille Celler føle vi os til Mode som ved Dagens første Gryning, naar Morgenvinden gaar igjennem Lunden, aander i Løvet, Fuglene begynder at kvidre og varsle om den lange, klare Sommerdag. Det er i dens Lys, vi nu vandrer. Gud give, det aldrig maa aftage, men voxe fra Klarhed til Klarhed!"

Godhed mod Dyrene.

Vi har i et fremmed Tidsskrift fundet hosstaaende Billede, som vi finder saa smukt, at det fortjener Plads i „Husvennen", skjønt vi ikke bestemt kan angive, hvorfra det stammer. Saa vidt vi kan slutte af selve Billedet, er det en Tegning efter et af den berømte engelske Dyrmaler Landseers prægtige Malerier, hvortil Æmnet vistnok er hentet fra en skotsk Herregaardsstald.

Hele Billedets smukke Tanke er øjensynlig: Godhed mod Dyrene. Kun hvor man er god mod Husdyrene, findes den Fred og indbyrdes Fordragelighed, den velnærede Ro og det indbyrdes Venskab mellem de umælende, som Billedet saa tydelig taler om. De to prægtige Heste kan sikkert ikke undvære hinanden. Mis er nylig sprunget fra Stalddøren hen paa Ryggen af den sorte og har der fundet et dejlig varmt Leje, hvor den næppe hviler for første Gang. Mon ikke Staldkarlen fra først af for Spøg har sat den ængstelige Kat op som Rytter paa Hesten, medens han har kjælet og dægget for dem begge? Geden er kommen hen i en lille Visit ved Hestenes Høknippe og bliver ikke jaget bort, om end den hvide Hest snuser lidt til den næsvise Herre. Hanen, ja selv Hønen med de smaa Kyllinger tripper fortrolig om mellem Hestens Ben. De ved af Erfaring, at denne omhyggelig vogter sig for at komme til at træde paa dem. Ænderne og Gæssene har nylig faaet deres Foder og derefter en Slurk af Spanden, hvoraf Hestene er vandede. Nu har de givet Plads for Duerne, medens de velbehagelig kro sig og faa sig en lille Snaddren ovenpaa Maaltidet. I det smukke Dyrmaleri mangler ikke Dyrenes Herre Mennesket. Man ser strax i hvad Forhold de staar til deres firbenede og tovingede Medskabninger. Karlen har lige bragt det friske Foder ind til Hestene, og Pigen, der af sit samlede Forklæde har mættet Fjerkræet, har næppe udstrøet Føden med vranten Haand. Man ser i alt Fald, at hun nu har faaet fat paa en af Ungerne fra de tamme Kaniner, der gnaver paa Rodfrugterne henne over Kassen, og med smilende Ansigt smaasnakker og kjæler hun for det lille trygge Dyr.

Ja, mange af „Husvennens" Læsere kjender vist af Erfaring den stille hjærtelige Glæde, det skaffer at „være god mod Dyrene", at se de umælende flokkes om sig med kloge og milde Øjne og forventningsfulde Miner, at se, hvor de kan blive lykkelige og stolte over et venligt Ord, et kjælent Klap. Hvor bereder ikke Godheden mod Dyrene Hygge i Stalden og Trivsel over dens Iboere. Ja, mange have vist erfaret, at Dyrevenligheden lønner sig rigelig, ikke alene ved den Glæde, den yder os selv, men ogsaa i timelig Henseende.

Men man ser des værre ogsaa mange Steder Modsætningen til dette Billede, hvor Haardheden og Raaheden, Ubarmhjærtigheden eller Tankeløsheden kun forstaar at berede de kjære Husdyr Lidelser, hvor Mennesket optræder som den strænge Tyran, og Dyrene fly eller med Rysten og Bæven vente, naar han kommer. Vi vil ret ønske, at enhver af „Husvennens" Læsere, der saaledes hidtil af Tankeløshed og ved Vane har været Dyrenes Plageaand, maa se ret nøje paa den engelske Kunstners smukke Tegning, og at denne maa give ham alvorlige Tanker om, hvor velsignet det er, ogsaa for os selv, naar man bestræber sig for at være god mod Dyrene.

En Sælhundejagt i den blekingske Skjærgaard.

Paa Sydkysten af Blekingen mellem Karlskrona og Ronneby ligger der ude i Havet paa nogle hundrede Skridts Afstand fra Stranden en af store Granitblokke dannet Revle paa omtrent halvhundrede Alens Længde og noget større Bredde, som ved sædvanlig Vandstand hæver sig nogle faa Fod over Vandfladen. Naar jeg var ude paa Fuglejagt i Juni Maaned, havde jeg flere Gange lagt Mærke til, at et stort Antal Sælhunde, undertiden fyrretyve eller halvhundrede Stykker, styrtede sig fra Revlen ned i Havet, naar Baaden nærmede sig; dog kunde jeg aldrig komme dem saa nær, at jeg kunde faa Skud paa dem.

En af mine Venner, som boede ved Kysten, og

I Stalden.

som gjærne vilde give mig Lejlighed til at iagttage disse Dyr paa nærmere Hold, og muligvis ogsaa til at skyde nogle, lod sætte en stor Tønde ud paa Revlen, saa at man kunde sidde gjemt i den. Naar nu Sælhundene havde vænnet sig til at se Tønden, mente vi begge, at det kunde lykkes os at komme til godt Skud paa dem.

Efter otte Dages Forløb havde vi forvisset os om, at Sælerne havde vænnet sig til Tønden og ligesom før lagde sig paa Revlen, hvorfor vi ansaa Tiden for passende til at udføre vor Plan. Forsynede med dygtig Proviant begav vi os afsted med en sikker og paalidelig Sømand fra min Vens Ejendom hen til en ubeboet Ø, som ligger i Nærheden af Revlen. Paa denne Ø gik vi i Land og byggede os en Hytte af Græstørv, saa at vi deri kunde have Nattekvarter og et Tilflugtssted for daarligt Vejr. Min Ven, som var en ivrig og dygtig Jæger, ønskede at blive landsat først paa Revlen, for at sidde paa Lur i Tønden, og jeg lovede at afløse ham efter to Timers Forløb.

Nu ved jeg ikke, om Sælhundene var blevne foruroligede paa nogen Maade, eller om de maaske om Formiddagen var sysselsatte med at søge deres Føde, eller om Vinden maaske ikke var gunstig — nok er det, der kom ingen Sælhunde i Løbet af de første to Timer, og min Ven fik saaledes ikke Lejlighed til at vise sin Duelighed som Jæger. Nu lod jeg mig sætte over til Revlen, og efter at jeg havde indtaget min vist nok ikke bekvemme, men for en Jæger og Naturforsker misundelsesværdige Plads i Tønden, gik Baaden tilbage til vor Hytte med min Ven.

Imidlertid var det blevet Middag og Vinden var gaaet noget mere mod Øst, og begge disse Omstændigheder forekom mig at være gunstige. Den friske Østenvind havde i kort Tid ført Baaden til den omtalte Ø, og dens Sejl var allerede bjærgede. Det noget urolige Hav, hvis Bølger uophørlig kastedes og brødes mod Granitrevlen gjorde denne saa glat, at ingen menneskelig Fod kunde faa Fæste derpaa, og det i Forbindelse med den Omstændighed, at jeg midt i Havet var indskrænket til det trange Rum i Tønden, vakte en Følelse af Forladthed hos mig, som næppe kan være stærkere i den ensomme Ørken eller den dunkle Urskov. Hvor let kunde ikke den allerede nu temmelig stærke Østenvind rejse sig til en virkelig Storm, saa at det var umuligt at blive befriet fra denne ubehagelige Stilling, ved Hjælp af Baaden!

Alle disse Betragtninger blev jeg imidlertid ret snart reven ud af ved det Skuespil, som nu opførtes for mig i min umiddelbare Nærhed. Paa en Afstand af omtrent 400 Alen dukkede den ene Sælhund efter den anden med Hovedet op af Vandfladen, og for saa vidt Bølgerne tillod mig at se tydelig, voxede deres Antal med hver Minut, og alle styrede Kursen mod Revlen. I Begyndelsen frygtede jeg for, at de, naar de kom nærmere, skulde blive bange for mit Hoved, som var synligt oven for Tønden, og at vore Anstrængelser saaledes skulde blive frugtesløse, i Særdeleshed efter som de alle, da de kom Revlen nær, stillede sig oprejst og med Hoved, Hals og Bryst oven over Vandet med synlig Nysgjerrighed betragtede Revlen, Tønden og mit fremstikkende Hoved.

Min Frygt beroligedes imidlertid, da de begyndte at puffe og skubbe til hverandre for at komme i Land, og alle, i Særdeleshed de største, anstrængte sig for saa hurtig som muligt at komme op paa Revlen.

Ogsaa blandt disse Dyr syntes den stærkeres Ret at gjøre sig gjældende; de store bed de smaa og puffede dem til Side, naar disse i Forvejen havde taget de bekvemmeste Pladser. Under megen Skrigen og Slagsmaal indtog en Del af dette mærkelige Selskab Pladserne paa de nærmeste store Granitblokke, medens stadig andre søgte at trænge sig frem paa Revlen; men da de først ankomne ikke vilde give Plads for dem, som kom sidst, saa maatte nogle af disse indtage deres Plads ganske nær ved Tønden.

I den ejendommelige Stilling, hvori jeg befandt mig, maatte jeg forholde mig fuldkommen rolig, for ikke at forraade mig for dette usædvanlige Selskab. Her var forsamlet over 40 større og mindre Sælhunde, og det var yderst besynderligt at høre deres idelige Gøen og Tuden blande sig med det oprørte Havs Brusen. En underlig Følelse gjorde, at jeg ikke strax kunde bestemme mig til Handling, i Særdeleshed da det havde den største Interesse for mig paa saa nært Hold at betragte disse Dyr, hvis Familieliv man saa saare sjælden faar Lejlighed til at iagttage, og derfor vilde jeg nødig afbryde denne Scene ved et forhastet Skud. Til sidst kom jeg dog til at tænke paa, at min Ven, som fra sit Gjemmested kunde se med Kikkerten at Sælhundene var paa Revlen, skulde tro, at der var hændet mig nogen Ulykke, derfor give Nødsignal og saaledes maaske skræmme hele Flokken, især da min Siddetid var forløben for længe siden. Dyrene omkring mig var ogsaa komne til en vis Ro; blot nu og da knurrede og bed et Par Stykker ad hverandre; om det var af Fjendskab eller af Kjælenskab var ikke altid let at afgjøre.

Nu udsaa jeg mig et af de største Dyr, som i behagelig Hvile strakte sig paa en stor Blok; jeg sigtede paa Siden af dets Hoved, og Skuddet var saa vel rettet, at det blev liggende død paa Pletten. Næsten i samme Øjeblik affkød jeg det andet Løb

paa dens Nabo, som ogsaa efter nogle faa Trækninger sluttede sine Dage paa det Sted, hvor den havde ligget. Det første Skud syntes blot at forbavse de øvrige, men ved det andet opstod der en almindelig Forvirring, og de styrtede sig i Havet med stor Smidighed.

Skyder man paa en Sælhund, inden den rigtig er kommen i Ro paa sin Hvileplads, hænder det let, at den, skjønt dødelig saaret, under sine Krampetrækninger falder ned i Brændingen, og da er det en ren Tilfældighed, om man senere kan komme i Besiddelse af den.

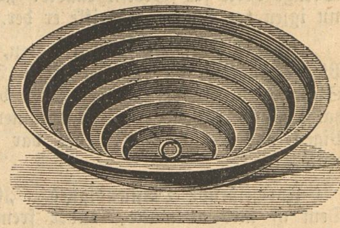
Efter at jeg, ved Hjælp af et Signal med et Lommetørklæde paa en Stok, havde underrettet min Kammerat om det lykkelige Udfald, kom han med Baaden, dog ikke uden en hel Del Anstrængelse, da han havde at kæmpe mod Vinden, saa at jeg havde god Tid til at betragte de flygtende Sæler. De svømmede just ikke langt bort, men dukkede op paa nogle hundrede Alens Afstand, og nogle nærmede sig endogsaa Revlen, som om de atter vilde gaa i Land, men Baadens Ankomst skræmmede dem imidlertid, saa at de drog sig længere ud i Havet. Min Ven indtog nu min Plads, og lastet med det rige Jagtbytte ilede Baaden hurtig tilbage til sit forrige Gjemmested. To Timer var allerede forløbne, og jeg begyndte at tro, at han ogsaa denne Gang skulde have Uheld med sig, da jeg i Kikkerten, bemærkede, at Sælerne atter nærmede sig Revlen, og at nogle allerede var krøbne op paa de yderste Stene. Længe varede det heller ikke, inden der fulgte to Skud tæt efter hinanden, umiddelbart efterfulgt af et Signal om, at Baaden skulde komme. Da vi kom, saa vi til vor Fornøjelse en af de største Sæler liggende død paa Revlen; en anden, der ligeledes var truffen, som Blodsporene udviste, var det lykkedes at undkomme, hvilket til en Del forstyrrede den lykkelige Jægers Sejersglæde. Den følgende Morgen fandt vi den imidlertid liggende død paa Strandbredden, hvor Strøm og Vind havde ført den hen.

(Sluttes).

En ny Spareovn.

Allerede forrige Aar modtog Udgiveren fra Hr. Etatsraad N. C. Hofman (Bang) hvis varme Interesse for alt almennyttigt er bekjendt, det i forrige Nr. meddelte Bidrag til „Husvennen", og foretog derefter Forsøg med den omhandlede Spareindretning. Det viste sig imidlertid, at der, som antydet i den lille Afhandling, var ikke lidet, som kunde forbedres ved den oprindelige Indretning, førend den kunde blive fuldstændig formaalstjenlig. Forinden Sagen bragtes frem, henvendte Udgiveren sig derfor til Hr. Fabrikant J. Stallknecht, hvem han fra tidligere Tid kjendte som en særdeles tænksom og dygtig Jærnstøber, der i en Række Aar havde syslet med Forsøg i Retning af at fremstille hensigtsmæssige og brændselsbesparende Kakkelovne og Kogeindretninger. Det traf sig saa heldigt, at Hr. S. netop i den senere Tid havde haft sin Opmærksomhed henvendt paa Indretningen af et lignende Koge- og Varmeapparat, som den i det foregaaende omhandlede, kun mere beregnet paa Opstilling i Værelse eller Køkken uden Kakkelovnen som Mellemled.

Efter gjennem en Række Forsøg at være kommen til et heldigt Resultat, har vi nu endelig modtaget et Par Prøver paa den ny Spareovn, som synes at være et ganske udmærket Varme- og Kogeapparat, hvor man ved Anvendelse af mindst muligt Brændsel opnaar den størst mulige Varmeydelse. Da tilmed den lille Spareovn er forholdsvis overordentlig prisbillig, vil den sikkert snart blive meget udbredt og særlig yndet af alle Smaafamilier, for hvem det gamle Komfur er en brændeslugende Plageaand. Hovedgrunden hertil er, at Ildrummet altid er meget for stort, og Afstanden fra Risten alt for stor til Bunden af de smaa Kogekar, naar den skal være passende til de større, der gaar dybere ned under Ringene. Denne tilsyneladende uundgaaelige Fejl har Hr. Stallknecht hævet paa en lige saa simpel som udmærket Maade, i det han, som vedstaaende Afbildning viser, har dannet de støbte Ringe saaledes, at den mindre stadig synker ned i den større, hvorved de mindste Kogekar uundgaaelig maa komme nærmest Ilden. Paa den anden Side kan man ogsaa vende Ringene saaledes at de danne en trappevis opadstigende Top, naar man enten vil have svag Varme under Kogekarrets Bund, eller vil fylde Ildrummet stærkt med let fængeligt Brændsel, som Spaaner, Kvas eller Tørv. Ildrummet er desuden anbragt paa en saadan Maade, at Flammen, i Steden for som paa de almindelige Kogeovne at trække bort fra Kogekarret, trækker opad og spiller umiddelbart rundt om Kogekarrets Bund.

Stallknechts Patent-Komfurringe.

Den lille Spareovn, eller Spareildgryde, ses afbildet ved hosstaaende Tegning, som dog ikke viser det bagud gaaende Rør, der kan sættes i Forbindelse med Kakkelovnen i Stuen om Vinteren, og om Sommeren, i Køkkenet, med et Rør der gaar op i Skorstenen. Naar man ser paa Tegningen vil man let faa Indtrykket af, at naar en stor Gryde sættes paa, maa Bunden af denne naa Sparegrydens Sider, og derved hindre Trækket. Men dette, som ganske vist vilde ske med almindelige Ringe, hindres snildt ved Patentringene, i det man blot vender den største Ring om, hvorved Madgryden hæves saa meget at Bunden gaa fri af Siderne.

Den smukke lille Spareovn, forsynet med et Sæt Patentringe og en Askeskuffe, der sættes løst paa Gulvet under Gryden, er meget billig, i det Fabrikantens Pris kun er 9 Kr. 50 Øre. Foruden denne „Spareildgryde" har Hr. Stallknecht konstrueret en noget større Spareovn, med særligt Træk, til 16 Kroner, og en tredie Størrelse med to Huller til 19 Kr. hvilke vi skulle bringe Afbildninger og Beskrivelse af i næste Numer.

Smaating.

Der maa være Orden i alt. En Underofficer klager for Kompagnichefen over, at en af Soldaterne hver Aften kom fuld hjem til Kasernen. „Det skal jeg nok faa ham kureret for," siger Kompagnichefen, „lad ham melde sig hos mig næste Morgen, hver Gang han har været fuld Aftenen før." — En Dag senere træder Soldaten ind. Jeg var fuld i Aftes, Hr. Kaptejn," siger han med lallende Tunge. — „Men du er det jo ogsaa i Dag, dit Svin," udbryder Kaptejnen. — „Det melder jeg i Morgen," svarer Soldaten.

En Forsoning. Paa sin Dødsseng bad en bekjendt Dranker, der aldrig havde drukket Vand, om han maatte faa et stort Glas Vand, i det han sagde: „Naar man dør, maa man forsone sig med sin Fjende.

Et Hjærtesuk. „Ærlighed varer længst, men det gaar saa Pokkers langsomt at blive rig paa den Maade," sagde Urtekræmmeren med et Suk, medens han vandede Sukkeret, uden at komme Sand deri.

De tre Æsler. En Skolelærer, der saa, at der var tre Drenge borte fra Skolen raabte: „Der paa den Bænk ser jeg nu igjen tre Æsler, som ikke er der."

Der er Forskjel. „Men Karen," sagde en Madame til sin Pige, „skammer du dig slet ikke? Det er jo baade Synd og Skam at blive over en hel Time borte, blot for at hente et halvt Pund Kaffe." — „Madammen maa undskylde," svarede Pigen nok saa kjæphøj, „det var rigtig et helt Pund, jeg hentede!"

Formildende Omstændighed. „Er det sandt at De giver Dem af med at mane Aandrr frem," spurgte Dommeren en indstævnt. — „Ja, det er rigtig nok sandt, men der kommer aldrig nogen."

Sort Utaknemmelighed. Da en Snyltegjæst hørte, at en af hans Velyndere var død uden at have betænkt ham i sit Testamente, udbrød han opbragt: „Hvorledes! Intet, slet intet arvet efter et Menneske, hos hvem jeg i samfulde tyve Aar har spist til Middag to Gange om Ugen! Hvilken Utaknemmelighed!"

Den sørgende Enkemand. En Mand, der havde fulgt sin Vens Kone til Jorden, traf paa Tilbagevejen Enkemanden staaende i Butiksdøren. „Sig mig dog en Gang, Jensen," sagde han, „hvorfor fulgte du ikke din Kone til Graven? Alle undrede sig derover." — „Ak," svarede Enkemanden, „det har ikke været mig muligt at forlade min Butik, og du ved jo, min Ven, at jeg altid har fulgt det Princip: først Forretninger og saa Fornøjelser."

Spørgsmaal og Svar. Hvad er det bedste Middel mod Bistik. At man holder sig saa langt som muligt fra Bierne.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danner Navnene paa to Byer i Fyen: En By i Grækenland, — en By i Sverige, — en Flække i Holsten, — en By i Ungarn, — en By i Jylland, — en Flod i Frankrig.

— s R —

Firkantet Nød. Af 3 A, 3 E, 3 S, 2 G, 2 R, 2 T og 1 O dannes fire Ord, som skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre giver Løsningen paa følgende Gaader:

Paa Bordet man ynder det første især;
det andet i Handel har liden Værd;
den tredie med Rosenlænker os bandt;
den fjerde er Gæssenes Kommandant.

J. P.

Gaade.

Det første førte i sit Skjold
alt skjønt og rent i Hedenold;
det lønned Tapperhed og Mod,
for Fred og Uskyld Vagt det stod.

Det andet vanker om paa Rov
i Nordens mørke Fyrreskov,
med breden Lab og skarpen Tand
Ulykke nok det gjøre kan.

Hvis tredje lægges for din Fod,
naar mindst derpaa du tænker,
da gjælder det at staa imod
de onde Magters Rænker.

Det hele var saa djærv en Helt,
ham, haaber jeg, du kjender.
Han var en Skræk i Sund og Bælt
for alle Danmarks Fjender.

Linda.

Opløsninger fra Nr. 2.

paa den historisk-geografiske Opgave:	paa den firkantede Nød:
Ferr**o**	K N E B
Ruslan**d**	N I B E
El**i**	E B B E
Japa**n**	B E E T

Bekjendtgjørelse.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 4. Søndagen den 27. Oktober. 1878.

Knud Lavard.

Historisk Skitse
af
Andreas Beiter.

Ved Juletid 1130 sad den svage Kong Niels paa Danmarks Trone. Han var en godmodig, men ikke meget dygtig Regent, der kun daarlig forstod at styre sit Land og endnu mindre var i Stand til at holde Styr paa dets værste Fjender, de vendiske Sørøvere, som ved enhver Lejlighed gjorde Landgang og plyndrede paa Kysterne. Men heldigvis forstod Statholderen i Slesvig, Knud Lavard, det saa meget bedre. Han var en Søn af Erik Ejegod og en tapper og ridderlig Herre, hvis ædle Sindelag gjorde ham lige saa afholdt, som hans Tapperhed og kloge, energiske Fremgangsmaade gjorde ham frygtet af Rigets Fjender, der bævede ved Lyden af hans Navn, hvis Klang bragte Fryd i alle danske Hjærter. Stor var Hertugens Magt og Anseelse, og større vilde den være bleven, om Folket havde maattet raade. Det vilde da ikke have ladet sig nøje med i ham at se den egentlige Landsfader, at give ham det hædrende Tilnavn „Lavard": Herren, men vilde have givet ham den til Navnet svarende Magt og kaaret ham til Konge, hvilken Stilling han ogsaa var langt værdigere til at beklæde end den uduelige Niels eller hans haabefulde Søn og Tronarving, den lumske, rænkefulde Magnus. Men vilde end et saadant Tronskifte have bragt Riget Held og Lykke, saa var det dog langt fra, at Knud Lavard tænkte paa sligt; han var af en alt for ærlig og ridderlig Karakter til at være i Stand til et saadant Forræderi mod sin retmæssige Herre og Konge. Man kjendte og frygtede dog Hertugens Magt, og hans Lykke skaffede ham mange Fjender og Misundere, hvis hadefulde Sindelag ofte traadte aabent frem, som da Henrik Skadelaar ved en Fest paa Riberhus lod den noget pragtelskende Knud vide, at „Purpur beskyttes ikke mod Sværdhug," hvortil Knud Lavard med bidende Ironi svarede: „Det gjør Faareskind ikke heller!" Men den værste blandt disse Hertugers Fjender var dog hans Frænde Magnus, Kong Niels's Søn. Denne var vel en smuk og tapper Mand, men i øvrigt et Modstykke til Knud og af en lav og uædel Karakter. Folket hadede ham for hans Ondskab. Til Knud Lavard nærede han et bittert Had, fordi han i sin Herskesyge og Misundelse ansaa ham for en farlig Medbejler til Tronen, og i et Lønraad mellem Magnus og nogle andre misfornøjede blev det besluttet, at Knud skulde ryddes af Vejen. Man ventede nu kun paa en gunstig Lejlighed til at udføre den sorte Daad, og man fandt en saadan i Slutningen af Aaret 1130, da Hertugen havde lovet at tilbringe Juletiden hos Kongen i Roskilde.

En Formiddag i December Maaned sad Knud Lavards Hustru Ingeborg alene i et lille, smukt udstyret Værelse paa det hertugelige Slot i Slesvig. Det var en fager Kvindeskikkelse med smukke og bestemte Ansigtstræk. Hun sad tavs og tankefuld med Haanden under Kind og stirrede hen for sig; det var, som om noget tyngede hende. Pludselig for hun op, thi hun hørte faste, mandige Skridt i

Gangen, og kort efter stod hendes Husbond for hende.

Hendes alvorlige, fast sorgfulde Mine forundrede ham, og han spurgte derfor, i det han kjærlig saa hende ind i Øjet: „Hvad fejler min Ingeborg i Dag? Hvad monne det være for en Sky, som formørker hendes Pande?“

„Ak, min allerkjæreste Herre!“ svarede hun, „jeg tør næppe sige dig min Bekymring, thi du vil maaske kun agte den ringe. Jeg har en Anelse om, at der forestaar os en svar Ulykke. I den forgangne Nat har jeg lidt meget i Drømme for din Skyld; det syntes mig, at du var stedt i en stor Fare, og til sidst saa jeg dig slagen og død. Jeg skreg højt i Søvne og vaagnede i stor Angst og Vaande.“

„Du gode Sjæl!“ sagde Knud Lavard, „din Kjærlighed til mig gjør, at du ængstes saa overmaade for min Skyld. Men jeg beder dig, kjære, at du glemmer de uhyggelige Drømme, thi de har intet at betyde.“

„Du taler saa fortrøstningsfuldt, min ædle Herre!“ sagde Hertuginden, „og vel maa du have Ret dertil, thi hvor var det muligt, at nogen kunde hade dig, der er saa ædel og god! Og dog — — O, bliv hjemme, min kjære Herre, og lad mig ikke ængstes saa saare!“

„Frygt ikke, min egen Ingeborg!“ sagde Hertugen mildt, „jeg har vel Fjender, det ved jeg, men mit Liv staar i Guds Haand, og desuden har jeg hidtil, ved Hjælp af mit gode Sværd, forstaaet at skaffe mig Respekt.“

Fru Ingeborg rystede paa Hovedet.

„Give Gud,“ sagde hun, „at dine Fjender var lige saa aabne og ærlige som du! — da skulde jeg ikke frygte. Men for Svig og List maa Helten ofte falde. Vær forsigtig, kjære! Tro ikke Henrik Svendsøn, — jeg læste Had og Misundelse i hans skulende Blik, da I mødtes paa Riberhus, og tro frem for alt ikke Magnus, trods hans glatte og fine Væsen, — han er falsk som Skum!“

„Helt vel kjender jeg min Frænde Magnus,“ sagde Knud Lavard, „aldrig har vi rigtig holdt af hinanden, og visselig er han mig ikke god. Dog — en Nidding er han ej, og selv om saa var, tror du, der findes den i Danmark, som for Stimandsløn vil myrde Knud Lavard? Men Magnus er Ridder, og jeg bør ikke have alt for ringe Tanker om ham. Jeg beder dig, min Ingeborg, forjag de ængstelige Bekymringer! Mig skal intet ondt vederfares!“

„Nu, saa drag da bort i Guds Navn, min kjære Herre! Krist og den hellige Jomfru beskytte dig! Jeg vil bede for dig, mens du er borte!“

Nogle Dage efter befandt Hertugen sig i Roskilde, hvor Hoffet holdtes, og blev saa vel af Kongen som af Magnus behandlet med den største Venlighed og Forekommenhed. At hykle forstod Magnus saa godt som nogen, og den højsindede Knud var alt andet end mistænksom og troede Skalken, der sagde, at han vilde gjøre en Pilegrimsrejse til den hellige Grav; under hans Fraværelse skulde saa hans Fætter Knud beskytte hans Kone og Børn. Efter at Hertugen havde været Kongens Gjæst i fire Dage, begav han sig til Haraldsted ved Ringsted, hvor Lensmanden paa Falster, Erik Jarl, boede, og her træffer vi ham en Dag i Samtale med Borgherren og dennes Hustru Cæcilia. De var Hertugens hengivne Venner, til hvem han havde fuld Tillid og Fortrolighed. Samtalen drejede sig just om Drømme, thi Fru Cæcilia havde mærkelig nok den foregaaende Nat ligesom Knud Lavards Hustru været ængstet i Drømme for Hertugens Skyld, hvorfor hun bad ham tage sig i Agt for Forræderi. Da traadte en Tjener ind i Salen og meldte den sachsiske Sanger Sigvard, der opholdt sig ved Kongens Hof. Han bragte et Bud fra Magnus, hvorved denne bad Hertugen om strax at møde ham i den nærliggende Skov, hvor han ønskede en Samtale med ham angaaende en vigtig Sag. Knud indvilligede gjærne, men før han drog bort, besvor Fru Cæcilia ham dog ikke at drage ubevæbnet og uden et stærkt Følge, men Hertugen slog det hen i Spøg. Han var ikke i Stand til at ane Svig af sin Frænde, og det syntes ham uædelt at tiltro denne slette Hensigter. Ubevæbnet vilde han følge Sangeren, men lod sig dog paanøde et Sværd, som en af hans troeste Svende bragte ham.

I en munter og oprømt Stemning red Knud Lavard ved Siden af den sachsiske Sanger, der mod Sædvane var tavs og forstemt. Og det var intet Under, thi han havde været med blandt de sammensvorne hin Nat, da den blodige Daad blev besluttet. De havde ikke alle sammen villet Knud Lavards Død. Sangeren mindedes, hvorledes Haagen Jyde havde forladt Forsamlingen i Vrede og sagt, at han ikke vilde have noget med Sagen at gjøre, men den frygtelige Ed, han havde svoret paa ikke at røbe, hvad der aftaltes ved Mødet, den vilde han holde. Og nu red han, Sigvard, der var bundet ved samme Ed, ved Siden af den ridderlige Helt, hvem han førte Fordærvelsen i Møde. — Han vovede ikke at møde Hertugens aabne, fri Blik, men sad tavs paa Hesten med sænket Hoved, medens den bitre Anger raadede i hans Indre. Hvor forbandede han nu ikke den Stund, da han tog Del i det skjændige Anslag. Nu var det for silde. Eden bandt hans Tunge. Pint af Samvittighedsnag søgte han paa en forblommet Maade at advare

Hertugen og lod som tilfældig sin Kappe glide til Side, saa Harnisket kom til Syne, men Knud syntes ikke at agte derpaa.

„Nu, min vakre Sigvard!" sagde Hertugen, „hvi er I saa tavs i Dag? I plejer jo ellers at forlyste os med eders Vid og Sangens ædle Gave. Er der gaaet eder noget imod?"

„Herre!" stammede Sangeren, i det et dybt Suk steg op fra hans beklemte Bryst, „en stor Sorg maa jeg friste, men jeg kan ikke sige eder, hvori den bestaar. Lad mig i en Sang tolke mine Følelser og udaande min Smerte."

Og nu hævede han sin Røst og sang den gamle Vise om Fru Grimhild, der sveg sine Brødre. Aldrig havde han sunget mere sandt og sjælfuldt; det var, som om den haarde, onde Frue traadte lyslevende frem, som om Luften gjenlød af de saaredes Stønnen, og smerteligt dirrede hans Røst, da han sang om Brødrenes blodige Lig.

Hertugen følte sig greben af Sangen, men rystede uvillig paa Hovedet.

„Hvi opruller I slige mørke Billeder?" sagde han. „Min Sjæl var stemt til Glæde, og nu berøver I mig min Fryd paa denne smukke Morgen i den hellige Juletid. — Dog," vedblev Hertugen, i det han betragtede Sigvard med et Blik, fuldt af den inderligste Deltagelse, „jeg glemmer, at det var eders egen Sorg, I udtalte. Gud give eder Trøst og Styrke!"

Det svimlede for Sangerens Øjne. „Retfærdige Gud!" mumlede han, „dette er mere, end jeg kan bære!" Han vilde standse Hertugen og aabenbare alt, men — nu var det for sent, — de var allerede ved Mødestedet. Overvældet af den voldsomme Sindsrørelse vaklede Sigvard i Sadlen og vilde være segnet bevidstløs af Hesten, om ikke Hertugen havde støttet ham. Nogle af de sammensvorne, der var forklædte som Væbnere, ilede til, og Hertugen overgav den bevidstløse til deres Omsorg, hvorefter de bar ham ind i et lidet ubeboet Hus i Nærheden.

Magnus sad i det indre af Skoven paa en Træstub iført en blaa Klædning, og Knud Lavard steg af Hesten for at omfavne sin Frænde. Da mærkede han, at denne havde et Harnisk paa og var bevæbnet. Hertugen udtalte sin Forundring herover.

„Jeg ligger i Strid med en Bonde her i Nærheden, som har fornærmet mig, og nu vil jeg tage Hævn ved at udplyndre ham," svarede Magnus.

„Du lade dette Anlæg fare, min ædle Frænde!" sagde Hertugen, „ilde sømmer sig saadant Hærværk nu i den hellige Juletid. Om du saa synes, vil jeg gaa i Borgen for hin Mand."

I dette Øjeblik kom en af de sammensvorne løbende frem af Skoven og gav et aftalt Tegn ved at kaste sin Kappe. Strax efter hørte man Horn lyde, og da Knud Lavard vendte sig om, opdagede han en Mængde væbnede i Krattet.

„Hvad betyder dette?" spurgte han forbavset.

„Nu gjælder det," udbrød Magnus, „hvem af os der skal være Konge i Danmark, naar min Fader dør!"

„Ej hører dette her hid," svarede Knud sagtmodig. „Gud skjænke din Fader endnu ret mange Aar!"

Da luede det længe tilbagetrængte Had op i Magnus og slog ud i lyse Flammer. „Nej, nu skal det afgjøres!" skreg han. „Allerede hænger alt Folket ved dig, og du vil drage Riget til dig!" Som en rasende styrtede han med dragent Sværd ind paa Knud. Inden denne kunde faa Tid til at trække sit Sværd, greb Magnus ham i Kappen, drog ham bag over og kløvede hans Hoved med et eneste Hug. De sammensvorne, der styrtede til for at deltage i Udaaden, gjennemborede kun et Lig.

Lænet op mod en Høj, laa Heltens afsjælede Legeme, og i mørk Tavshed stod Morderne rundt omkring. Da aabnede der sig pludselig en Væld i Højen, en klar Straale sprang frem og oversprudlede de nærmest staaende, saa de forfærdede veg til Side. I samme Øjeblik gjennembrødes Rækken af en ung Mand, i hvis ligblege Aasyn en dødelig Smerte stod præget. Det var den sachsiske Sanger. Knælende ned foran den myrdede, hævede han sine skjælvende Hænder og holdt dem under Vandstraalen. „Vask mig ren, vask mig ren!" jamrede han. „Lad dit Blod ikke tynge min Samvittighed, Sankte Knud! — Bed for mig! — Ja, jeg ved, du har tilgivet mig, du bad, at Gud vilde skjænke mig Trøst og Styrke. Din Skygge vil ikke hævnende omsvæve mit Leje, du ædle, ridderlige Helt! Men I!" her vendte han sig med skærende Røst til de andre, „I, som forførte mig, eder vil Forbandelsen ramme, Skjændsel vil bedække eders Navne til de sildigste Tider, medens Knud Lavards Navn vil straale med Heltens Lavrbærkrans og Helgenglorien! Ve dig, din Blodhund!" skreg han til Magnus, „gid aldrig dit forbryderske Hoved maa smykkes med Danmarks Kongekrone til Skjændsel og Ulykke for Landet! Ve over dig!" og han styrtede bort, medens Morderne, slagne af Rædsel, flyede bort fra Stedet for deres Misgjerning.

Paa samme Tid, som Udaaden fuldførtes, sad Fru Ingeborg i Fruerstuen med sine Tærner. Hun havde ikke haft en glad Time, siden hendes Husbond drog bort, men var just i denne Stund usædvanlig beklemt og mod i Hu. — „Syng mig en

Sang, liden Agnes!" sagde hun til en lyslokket Tærne, „lad Luthens blide Toner lyde for mig, maaske de kan skaffe mit Hjærte Lindring."

Den unge Pige tog Instrumentet og legede derpaa, men det hjalp intet, Fruens Sind blev alt tungere og tungere.

„Hvor jeg ængstes!" sukkede hun. „O, min Drøm! — min Anelse!" Og en navnløs Smerte afmalede sig i hendes Aasyn, der i sin Ligblegheđ havde antaget et Slags forstenet Udseende, som et Marmorbilled — dejligt, som var det formet af Kunstnerhaand. Og hele Skikkelsen var ubevægelig som Marmoret, hvert Aandedrag holdtes tilbage i den frygtelige Angst, den uhyggelige stivnende Spænding. — —

Da lød der med et som et dæmpet, klagende Suk gjennem Salen: det var Luthens klangfuldeste Stræng, der brast.

Der for en Sitren gjennem Fru Ingeborg; hun udstødte et dæmpet Skrig og sank som livløs om. De forskrækkede Tærner ilede hende til Hjælp, og hun vaagnede atter til Livet.

„Det var mit Hjærtes bedste Stræng, der brast," sagde hun, „det var mit Livs Lykke, der blev lagt i Graven!"

„Hun taler i Vildelse," sagde Tærnerne.

„Nej, jeg er ikke forvirret," sagde Fru Ingeborg, „men jeg ved nu, at min Drøm er gaaet i Opfyldelse; nu er saa vist min ædle Husbond død!"

Næste Dag kom der et Bud, som bekræftede hendes sørgelige Anelse.

Hexemesteren.

En Skildring fra det virkelige Liv, af H. J. Guldager.

Det var en Søndag Eftermiddag for en Del Aar siden i Begyndelsen af Maj Maaned. Det milde Foraarsvejr havde lokket Byens Ungdom ud i den fri Natur, og nede i den ene Ende af Byen havde man begyndt paa en lystig Dans. Paa Kampestensdiget sad en ung Knøs i Skjorteærmer og trallede en Polka, medens Træskohælene slog Takt mod Stenene. De hørgule Lokker hang ham langt ned ad Nakken og syntes at følge Takten med samme Lyst og Punktlighed som den dansende Skare midt paa Landevejen. I de kjønne blaa Øjne lurede der en Skjælm, som det muntre Smil om hans Mund ikke gjorde til Skamme. Det var Mikkel Lund, — Morten Madsens ny Karl, som her sad.

Som Dansen gik allerlystigst, kom en Vogn kjørende rask ned ad Vejen og gjorde en brat Ende paa Fornøjelsen. Et ungt Menneske var Kusk, og ved Siden af ham sad en aldrende Mand af et højst afstikkende Ydre. Det graasprængte Haar hang ham i uredte tynde Tjavser ned om Ørene, Øjnene var smaa og stikkende, Kinder og Læber indfaldne, og Hudfarven graalig gul. Næsen var derimod fyldig og meget rød. Foroverbøjet, krummet sammen i en Bue, sad han der med de magre Ben ud paa Hamlen, nikkende og vaklende, som om han hvert Øjeblik skulde falde ud af Vognen.

„Bægen!" lød det fra den ene til den anden, ikke uden en vis Respekt. Men Mikkel, der endnu ikke kjendte Egnens berømmelige Mand, raabte leende:

„En Spand Vand! — — hurtig! — — der er Ild i den gamles Næse; sluk, sluk!"

Raskere, end man skulde have ventet det, drejede den gamle sig i Sædet og sendte et forbitret Blik tilbage mod den overgivne Karl.

„Det skulde du ikke have sagt; det var Bægen," sagde en af de andre Karle i en bebrejdende Tone, medens enkelte derimod morede sig over Kaadheden.

„Hvad mon der nu er paa Færde oppe hos Sønder Morten, det var jo hans Søn, der kjørte

med Bægen?" spurgte en anden og stirrede efter Vognen.

„Aa, det er nok en Ko, der vil til at dø; den blev syg i Gaar — enten har onde Folk Skyld i det, eller ogsaa er en Angelmus løben over den", svarede en tredje ligegyldig.

Hvor berømt eller berygtet — hvilket man nu vil — Bægen end turde være inden for en snævrere Kreds, saa tør jeg dog ikke forudsætte, at Læserne har hørt ham omtalt før, og jeg skal derfor i al Korthed fortælle, hvem og hvad han var. Som Doktor, Dyrlæge, Troldmand eller Hexemester havde han i mange Aar tjent sit Brød, takket være Folks Lettroenhed i Almindelighed og Hang til overtroiske Forestillinger i Særdeleshed. Som fattig Husmand døjede han med at skaffe det daglige Brød til sig og sine og begyndte derfor saa smaat at praktisere i de nævnte Fag — noget maatte han jo gribe til -- og Lykken var ham gunstig. Hans afstikkende Udseende i Forbindelse med hans fjollede Væsen og sære Adfærd gav ham et eget mystisk Præg, der bidrog ikke lidet til at bestyrke hans Anseelse som klog Mand i vankundiges Øjne. De mest taabelige og meningsløse Kure fik han mangen ærlig Mand til at tro paa, naar et heldigt Slumpetræf fulgte med som tilsyneladende Bekræftelse. Og saaledes gøglede han saa længe for andre, til han selv var nær ved at tro paa sine taabelige Kunster.

Det var saaledes ingen ringe Personlighed, der kjørte gjennem Byen, og det var ikke saa sært, at en Del af Ungdommen spaaede Mikkel en Ulykke til Straf for hans kaade Mund.

Uden at agte herpaa i mindste Maade var Mikkel endogsaa næsvis nok til kort efter at aflægge et lille Besøg hos Sønder Morten.

„Du kan jo sagtens hitte paa et Ærende, og det var dog Penge værd at se, hvorledes Bægen spiller Komedie med Folk," tænkte han og traskede saa af op ad Bakken til Gaarden.

Tæt uden for Gaarden stod den syge Ko tøjret. En forsvarlig Tørv var trykket paa hvert Horn, og midt om Livet var viklet en tyk Halmfletning; altsaa var der da allerede gjort noget for den! Men Hovedet hang saa betænkeligt, og Øjnene saa — selv af Koøjne at være — ualmindelig dorske ud. Det var aabenbart paa høje Tid, man havde ladet Bægen hente.

Mikkel, der fandt, at Koens Hoved kunde være tungt nok uden dette naragtige Paahæng, gik driftig hen og trak Tørvene af Dyrets Horn. Han var imidlertid næppe bleven færdig hermed, før de rette vedkommende stode hos. Manden rykkede frem med en Spade i Haanden, Sønnen og Konen fulgte efter; den sidste trippede meget ængstelig afsted, for ikke at spilde Indholdet af en Æggeskal, hun bar i den ene Haand, og bag efter kom Bægen selv med en underlig lille Tingest, der noget lignede en gammel Svineblære.

Folkene bleve øjensynlig ubehagelig overraskede ved at se Mikkel paa Pladsen, saa meget mere, som han havde tilladt sig et lille Indgreb i deres paabegyndte Kur; men ikke et Ord blev talt — den egentlige Behandling skulde gaa stiltiende for sig.

Efter at have laant Mikkel et Par Øjne, der var alt andet end blide, begyndte Sønder Morten at grave Tuer, saadan smaa bitte, firkantede Jordtutter, en tre, fire Stykker paa hver Side af Koen.

Da dette var gjort, traadte Bægen frem som en anden Aladdin, men i Steden for, som denne, at gnide sin Lampe bearbejdede han Svineblæren dygtig mellem begge Hænder og mumlede samtidig en hel Hob op — om det var til Blæren eller til Koen maa være usagt. Saa korsede han sig gjentagne Gange, tørrede sig i Øjnene med det uldne Ærme og begyndte derpaa at hælde en lille Smule af Æggeskallens ubekjendte Indhold i ethvert af de smaa Huller i Jorden.

„Hvad er det, du hælder i de Huller?" spurgte Mikkel, hvem Tavsheden begyndte at blive trykkende; men Bægen værdigede ham ikke et Blik, end mindre et Svar. Derimod kom der Svar fra en anden Kant. Inden han vel vidste af det, følte han sig omspændt af Mortens kraftige Arme og — bums! der laa Mikkel med Næsen i Vejret henne paa Agren.

Lidt forbløffet rejste han sig igjen; men da Mandens Ansigt fik et mere og mere truende Udtryk, medens hans knyttede Næve hævede sig højere og højere, fandt Mikkel det klogest at retirere lidt ud ad den fri Mark til.

Alle Hullerne fyldtes nu igjen, men paa den Maade, at de opkastede Tuer paa venstre Side af Koen stadig kastedes Hullerne paa højre, og omvendt. Koen førtes nu skyndsomst bort, og dermed var den højtidelige Del af Handlingen endt, og Talefriheden begyndt; — det fik Mikkel at vide.

„Hvad skal du her, din slemme gudsforgaaede Knægt!" udbrød Morten harmfuld. „Tror du ikke, jeg ved, at det er dig, som har spoleret mig min Ko; jo, du kan stole paa det. Er der Skarnsmennesker til, saa er der, Gud ske Lov, da ogsaa kloge Folk til i Verden. Hvad ondt har jeg gjort dig," vedblev han helt bevæget, „at du ikke kan lade det stakkels umælende staa i Fred paa min egen Mark? Og saa kommer du oven i Kjøbet og forstyrrer os i at faa Dyret kureret igjen — jo, du er en kjøn Slyngel!"

Det faldt slet ikke Mikkel ind at forsvare sig ved denne Lejlighed. Saaledes at blive endevendt

uden et eneste Ords Varsel og saa bag efter udskældt som en Hund uden ringeste Anledning det er dog ogsaa en egen Behandlingsmaade. Herover grundede han noget paa Vejen hjem, men endelig gik det op for ham, at det hele kun var en „Tak for sidst." Bægen havde ikke glemt hans kaade Bemærkning der nede paa Vejkanten, og han havde smukt forstaaet at bilde Morten ind, at Mikkel og ingen anden havde forhexet Koen, eller, som Bægen udtrykte sig, været „Skademanden".

(Fortsættes.)

En Sælhundefangst i den blekingske Skjærgaard.

(Sluttet).

Den følgende Dag havde Østenvinden tiltaget i Styrke, hvorfor Sømanden, som var med os, alvorlig fraraadede at fortsætte Jagten, fordi visse Tegn antydede, at Blæsten yderligere vilde tiltage mod Middagstiden, saa at det vilde være forbundet med den største Fare at nærme sig til Revlen. For os var denne Underretning alt andet end behagelig, og vi opsatte derfor Hjemrejsen til ud paa Eftermiddagen, i Haab om, at den gamle Sømands Spaadom ikke skulde slaa til. Til sidst fandt vi imidlertid, at han havde Ret, og for at undgaa den Storm, som var i Anmarsch, besluttede vi os, skjønt ugjærne, til Hjemrejsen. Den gamle Sømand paastod imidlertid, at han nødvendig maatte have Hjælp fra en kyndig og erfaren Haand under Hjemrejsen, da han vidste, at han ikke kunde lide paa nogen af os, og skaffede sig derfor en flink og dristig ung Fisker, som han kjendte, og som boede der i Nærheden. Ballasten blev nu fordelt og lagt til rette med den største Omhyggelighed, hvilket var et Bevis for, at vor Hjemrejse rimeligvis ikke vil blive den behageligste.

Da Sejlet var sat op, sad den gamle ved Roret. „Vi maa snart tage et Reb ind" sagde han. Men nu gik Farten strygende og med god Vind, saa at vi paa en kort Stund allerede havde fjærnet os en Mil fra Sælhundeskjæret. Men siden blev Blæsten med hvert Øjeblik stærkere og stærkere, vor gamle Styrmand blev alvorligere, og snart havde vi fuld Storm. Sejlene maatte indskrænkes til det mindst mulige Omfang, og det syntes, som om den rasende Nordost (Vinden havde nemlig vendt sig i denne Retning) vilde fremmane alle Østersøens Bølger for at maale sin Kraft med Blekinge Skjærgaards Klipper. Begge Sømændene var fuldt optagne med Baadens Manøvrering, medens min Ven og jeg blot med stor Anstrængelse kunde holde Baaden læns for det Vand, som Styrtesøer skyllede ind over os.

En besværlig Omstændighed for os var den, at Vinden og Søgangen satte os en halv Mil ud af Kursen, da vi var komne i Nærheden af min Vens Gaard, hvilket nu skulle gjenvindes ved Hjælp af Krydsning, for at vi kunde naa den eneste Redningshavn paa denne Side Gaarden. Baaden kastedes som en Nøddeskal paa de vældige Bølger. I denne Strid mod de oprørte Elementer bævede vi for Styrmandens „Ræ" (Vending). Nu sagde han, at det var nødvendigt at kaste en Del af den tunge bevægelige Last over Bord, nemlig de to største Sælhunde, fordi de ved Vendingen vilde rulle over og ufejlbarlig bringe Baaden til at kæntre. Hertil kunde vi dog ikke beslutte os, trods al Fare, men bad den gamle Styrmand at holde samme Kurs et Par Minutter, i hvilken Tid vi i største Hast surrede Sælhundene fast til hinanden og til Baadspanten, for at hindre deres Overhaling. Den gamle Søulk, hvis Ansigt var blevet endnu morkere, fordi vi ej strax lystrede Ordre, vidste imidlertid det rette Øjeblik til at kommandere „Ræ," just da vi havde overstaaet en vældig Bølge, og inden den næste naaede os, havde Baaden allerede faaet tilstrækkelig Fart, for at gaa sejrende igjennem.

For anden Gang naaede vi ind med en forfærdelig Hastighed, men snart mærkede vi, at Baaden umulig kunde naa den ønskede Højde, uden at vi maatte krydse en Gang endnu. Altsaa for tredje Gang dette uhyggelige „Ræ", og for tredje Gang styrede vi ud paa det nu mere og mere oprørte Hav.

„Hvis vi nu ikke kan holde tilstrækkelig op for Vinden denne Gang", sagde den gamle ved Roret helt mørk i Sindet, „saa er der ikke andet, som venter os, end enten at mases i Brændingen eller at gaa til Bunds." Til sidst sagde han med dundrende Stemme sit „Ræ." — „Dette bliver vor sidste Vending," sagde jeg til min Jagtkammerat. „Ja, især om det gaar til Bunds" svarede han.

Vendingen var imidlertid lykkelig udført, og Baaden styrede atter mod Redningshavnen. Trods vort lille Sejl, fløj Baaden som en Maage op og ned paa de skummende Bølger, ligesom den ved Flugten vilde redde sig fra Undergangen. Da raabte den i Forenden sysselsatte Fisker helt uventet: „Nu kommer vi ind." Dette var et Trøstens Ord for os, saa meget mere, som vi vidste, hvor lidet Haab der fandtes for os, hvis vi var blevne tvungne til at gjøre et Slag til, nu da der rasede en fuldkommen Orkan.

Da vi snart derefter ilede ind i Havnen, og de vaade Sejl besloges ved Masten, kom adskillige Sømænd, som havde iagttaget vor æventyrlige Færd, klædte i lange Støvler, som gik dem helt op til

Skrævet, tog Tag i vor Baad med kraftige Arme og drog den med hele dens Last op paa Land ved Siden af en Del andre Smaabaade, der allerede tidligt paa Dagen var halede op for Stormens Skyld. Om vi ikke var blevne saa grundigt overskyllede af Braadsøerne, saa havde vi nu tørskoede kunnet forlade vor gode Baad, som under den gamles sikre Ledelse havde reddet os fra at omkomme i Bølgerne.

I en venlig Fiskerhytte ombyttede vi vore gjennemvaade Klæder med tørre Sømandsdragter, og den varme Kop Kaffe, som velvillig blev budt os, var en rigtig Lædskedrik for vore gjennemfrosne Legemer. For at sætte Blodet i Omløb og faa Lemmerne elastiske igjen, gav vi os nu i en rask Marsch til min Vens Gaard, som kun laa en Fjerdingvej derfra, og vor lykkelige Tilbagekomst opvakte her stor Glæde, som snart gik over til almindelig Munterhed ved Betragtningen af vor ejendommelige Udstyrelse.

J — an.

Hønseavlen.

Udgiveren har fra flere Sider modtaget Beklagelser over, at man, ved at skrive efter ægte Raceæg efter „Husvennens" Anvisning, enten ingen Æg har faaet, eller har faaet dem til forholdsvis meget høj Pris uden at de have givet Kyllinger. Hertil bemærkes, at „Husvennen" selvfølgelig intet Ansvar kan paatage sig i denne Retning. Vi have kun meddelt Oplysninger vi have indhentet fra paalidelige Kilder om hvor man med Tillid kunde henvende sig. At det fra den ene Side var for sent, var ikke vor Skyld, og at indforskrevne Rugeæg ikke gav Kyllinger, er, efter indhentet Oplysning, ikke noget ualmindeligt, da de, ved Afsendelsen fuldstændig gode og befrugtede Æg, ofte ved den langvejs Forsendelse blive rystede og tumlede saa meget i deres Kasse, at Blommen ved Ankomsten er rystet ud i Hviden, og Ægget derved fordærvet til Udrugning.

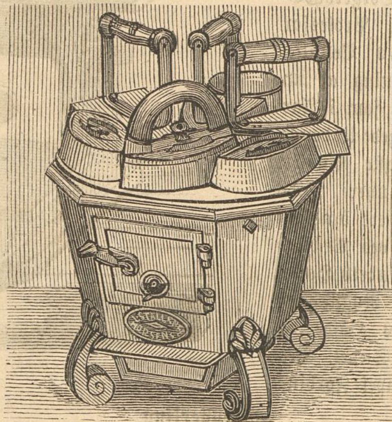
Da det imidlertid er af megen Interesse for mange at faa Rede paa hvorledes de med størst Sikkerhed og mindst Bekostning kunne faa gode ægte Raceæg til Udrugning i Foraaret, tillader „Husvennen" sig nu i god Tid forinden at bringe denne Sag frem, i Haab om, at der kan fremkomme Meddelelse fra en og anden her i Landet, som kunde være til Nytte i den omhandlede Retning. Saadanne Meddelelser ville gjærne blive modtagne og meddelte af „Husvennen".

Flere Spareovne.

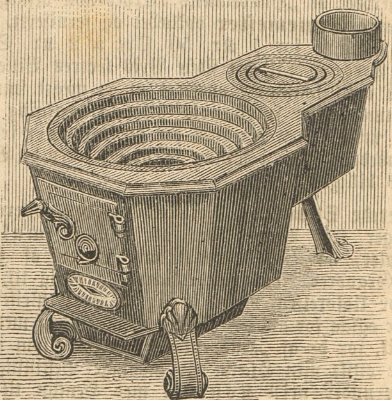
Foruden den i forrige Nummer omtalte lille Ildsparegryde, har Hr. Stallknecht konstrueret en noget større Spareovn hvori Ildrummet er indrettet saaledes at Trækket tvinges op fremad om Kogekarrets Bund førend det gaar ud i Røret. Selve Ildrummet danner nemlig en nedadtil indsnævret Beholder, med Rist i Bunden anbragt saaledes, at Røgen og Luen maa trække fremad i selve Ildrummet og derefter passere tilbage i Mellemrummet mellem det støbte Ildrum og Ovnens ydre Ring, førend den gaar ud gjennem Røret, der enten kan være sat i Forbindelse med en tæt Kakkelovn eller indmuret i en lukket Skorsten.

Ikke alene som Kogeindretninger for Smaafolk er disse Ovne hensigtsmæssige, da de bruger grumme lidt Brændsel, men som Strygeovne er de ogsaa særligt at anbefale. Der stryges nu om Stunder meget i de fleste Huse, og det er ofte et trættende Arbejde, der ingenlunde lettes ved Benyttelse af de gamle Bolte-Strygejærn, hvis Betjening med den uafbrudte Vexlen Bolte er sej, lige saa lidt som ved Brugen af de forkastelige helbredsnedbrydende Kul- eller Glødejærn. Strygeovne er de behageligste, men de tager megen Brændsel. Plader eller Pander til at varme Strygejærn paa over et Komfurhul er det billigste, naar der alligevel skal være Ild paa Komfuret, men skal der fyres alene for Strygningen, er der intet vundet ved dem, da Komfurhullet i Reglen er meget for stort til den Idræt. Til Ophedning af Strygejærn medfølger en særlig Plade eller Pande til Spareovnen, hvorved Jærnene varmes med et særdeles ringe Brændselsforbrug.

Stallknechts Spareovn, med de omtalte Patent-Ringe, udføres som hosstaaende Tegninger vise i to Størrelser, henholdsvis med et og med to Huller. Fabrikantens Priser ere:

for Nr. 1, med et Sæt Ringe og en Plade, paa hvilken Strygejærn kan varmes, naar Ringene tages bort........ 16 Kr.

for Nr. 2, der har 2 Kogehuller............ ...... 19 —

Hvis nogen ønsker Ovn uden Ringe eller uden Strygejærnpladen, eller Ringene eller Pladen uden Ovn, da kan det erholdes til følgende billige Priser:

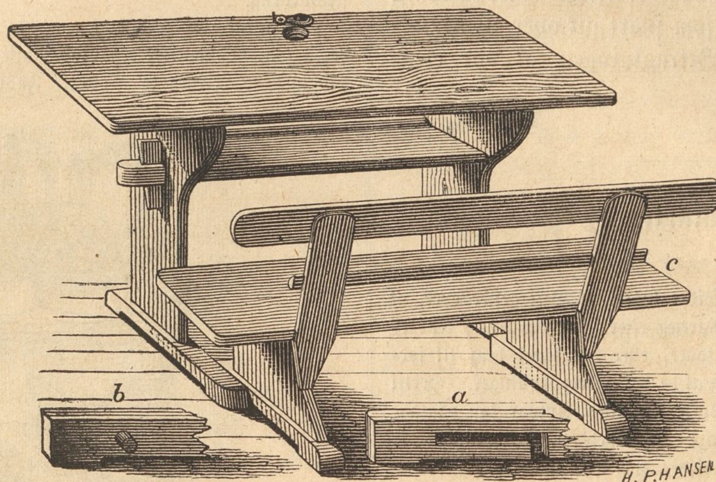
For Ovn Nr. 1 uden Ringe og Plade ...... 11 Kr. „ Øre
— — Nr. 2 — — ...... 14 — „ —
— Strygejærnspladen alene .... 2 — 50 —
og for Ringene alene ligeledes........... 2 — 50 —

(Tværmaalet for „Patentringene" er altid hele Tommer).

Efter Anmodning modtager C. Th. Rom & Co., Kjøbenhavn V, Bestillinger paa disse Spareovne, saa vel som enkeltvis paa Strygepladerne og Patentringene (der kan passe i ethvert Komfur) til Fabrikantens vedføjede Priser, og Forsendingen vil finde Sted, saa hurtig Fabrikationen tillader det, i den Rækkefølge, hvori Bestillingerne indløbe.

Skoleborde.

„Husvennens" Læsere ville erindre, at vi tidligere have bragt Spørgsmaalet om formaalstjenlige Skoleborde frem i Bladet, for at henlede Opmærksomheden paa de for Børnenes Helbred bedste Former. Vi kunne i Dag, ved Bestyreren af Borgerdydsskolen, Hr. Professor Jean Pios Velvilje, bringe Tegning af ny Skoleborde, som i Aar ere forfærdigede til denne Skoles yngste Klasser. Alle den nyere Tids Erfaringer ere bragte i Anvendelse ved Bestemmelsen af Sædets Højde, Skraaning, Rygstød og Bordpladens Højde og Afstand fra Sædet. Ved en nem simpel Forbindelse kan Bænken c nærmes og fjærnes til selve Bordet, i det de to særlige Træstykker (som vist ved de løse Brudstykker a og b) forskydes mod hinanden frem og tilbage, uden at komme ud af den indbyrdes Forbindelse. Ved Skrivning og lignende Arbejde, kan da Bænken rykkes tæt ind til Bordpladen, men atter fjærnes naar Børnene skulle staa op ved Bordet som ved Sangøvelserne. Bordene ere indrettede til to Børn hver, og udførte i 6 forskjellige Højder for at kunne passe til baade større og mindre Børn. Arbejdet er leveret af Hr. Snedkermester P. F. Sørensen (Bredgade 20, Kbhvn.) og Prisen har været 13 Kr. 65 Øre for selve Snedkerarbejdet, og 2 Kr. 80 Øre for Malingen, ialt 16 Kr. 45 Øre for Stykket, foruden de særdeles hensigtsvarende Blækglas med Skydelaag, der leveres af Hr. Instrumentmager Weitzmann i Hillerød.

Smaating.

Amerikansk. En Kemiker har forndylig anstillet Forsøg med at indgive Høns forskjellige Farvestoffer i deres Føde for at faa dem til at lægge kulørte Paaskeæg. Forsøget er lykkedes over al Forventning, efter at det først var løbet uheldigt af nogle Gange, da Farven sammenblandedes under Fodringen, og Hønsene som en Følge deraf lagde skidne Æg. Han prøver nu paa, ved at udsætte Dyrene for stærk men mild Dampvarme at faa dem til at lægge blødkogte Æg, og agter derefter at udvide Forsøgene saa vidt, at han ved Anvendelse af slebne Spejle kan faa dem til at lægge Spejlæg.

Brevvexling.

N. A. J. — O. P. — N. N. i Bs: Maaske.

N. P—sen. — c: Tak. — **Viggo:** Ja. Opgiv Adressen.

Præmiebilledets Opklæbning og Indramning. I Anledning af mange indløbne Forespørgsler fra „Husvennens" Holdere, meddeles herved, at „Husvennens" Expedition besørger Præmiebilledet **Saxe Runemester** opklæbet og ferniseret, samt indsat i forgyldt Ramme for 1 Kr. 50 Øre à 2 Kr. Stykket, efter Rammens Brede. Til den sidste Pris leveres Billedet opklæbet paa Lærred i Blændramme omgivet af en meget smuk bred forgyldt Ramme. For fuldstændig sikker Indpakning og portofri Tilsendelse med Posten beregnes for hvert enkelt sendt Billede 50 Øre, medens flere i samme Sending forenede Billeder blive forholdsvis billigere.

Graverede Stempler. Foranlediget ved oftere indløbende Anmodninger fra Venner om at besørge smukt udførte **Farvestempler**, har jeg henvendt mig til en af Hovedstadens dygtigste Gravører, som har erklæret sig villig til, under min Kontrol for Udførelsen, og til særlig moderate Priser, at udføre Bestillinger ogsaa for andre. Som en Følge deraf meddeles, at jeg er villig til, for de af „Husvennens" Holdere som i denne Retning kunde ønske min Hjælp, at modtage Bestillinger, og lade dem udføre under min Kontrol med Hensyn til at Arbejdet i alle Mauder udføres udmærket smukt og prisbilligt.

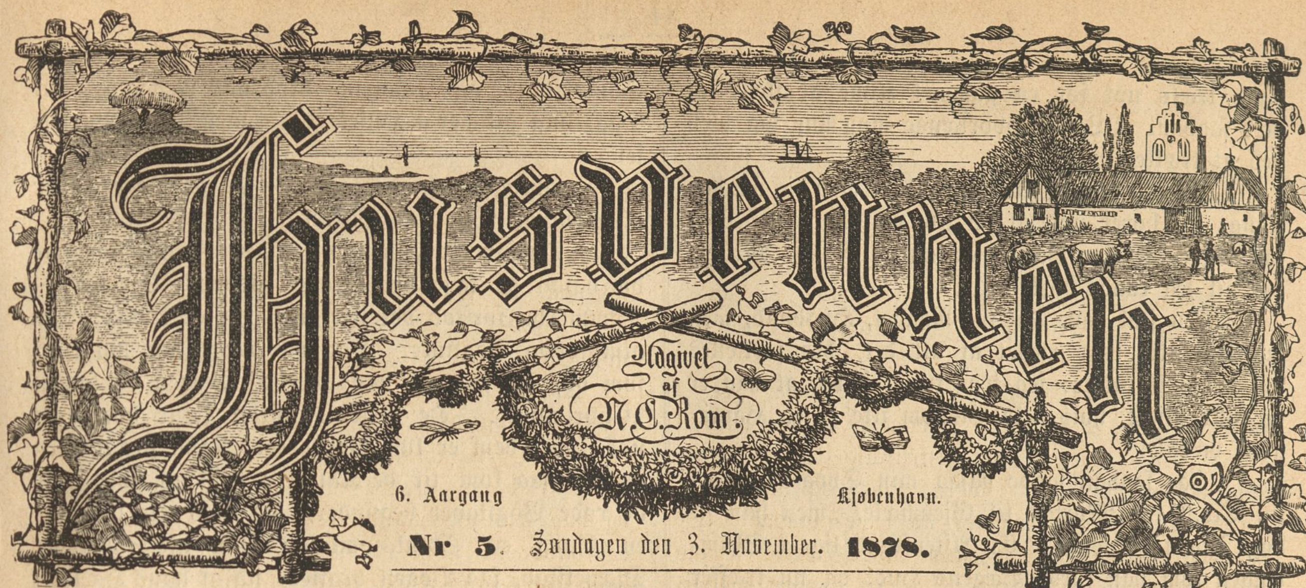
De i de senere Aar almindelig brugte særdeles formaalstjenlige selvfarvende Trykstempler, som hosstaaende Figur viser Formen af, (hvori Stemplet ved en sindrig Mekanisme vender sig nedad naar der trykkes paa Haandtaget, men vender sig opad mod Farvepuden foroven naar Trykket ophører, og derved bliver forsynet med Farve til næste Stempling) leveres for 12 Kr. (iberegnet det ophøjet i Messing skaarne Stempel). Paa „Husvennens" Kontor har et saadant Farvestempel, leveret af paagjældende Stempelskærer, været i Brug i flere Aar, og er, efter ved Expeditionen at have været brugt flere hundrede tusend Gange aarlig, endnu i fuldstændig arbejdsdygtig Stand. Disse Farvetrykstempler kunne derfor af Erfaring anbefales som ikke alene meget smukt, men ogsaa meget holdbart udførte. Foruden af Private og Handlende — til (blaa) Navnetryk paa Brevpapir, Konvolutter og Regninger — anvendes de, mange Steder meget i Steden for Sogneraads- og Pastoratsegl.

N. C. Rom.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr 5. Søndagen den 3. November. 1878.

Hexemesteren.

En Skildring fra det virkelige Liv,
af H. J. Guldager.

(Fortsat.)

Da Karlen kom hjem, lod han, som intet var hændet, men ikke des mindre vidste ethvert Barn i Byen næste Dag at fortælle om, hvor ravgalt Mikkel Lund kom afsted med Bægen.

„Tak du Gud, at du slap saa godt fra ham," sagde Mikkels Husbond, „for den Mand er ikke at spøge med; jeg vilde ikke have Udstand med ham for alt i Verden."

„Aa, mon han egentlig skulde være saa slem at haandtere, naar en fik rigtig Tag i ham, og han ikke havde Sønder Mortens Arme at slaas med?"

„Saa har du nok ikke hørt, hvorledes det gik Jørgen Nielsen i Korregaard?" vedblev Morten Madsens.

„Nej, jeg har ikke, men Manden kjender jeg."

„Jeg skal fortælle dig det. — Det er nu flere Aar siden, men sandt er det lige fuldt, thi baade Jørgen og den bitte Kren Bak fra Synderup har bandet deres Saligheds Ed paa, at det ikke er Løgn, og de kan da ikke have set fejl begge to."

„Hvad saa de da?"

„Ja, ser du, det var den Gang, da Gammel Karen i Korregaard var død, — hun laa jo død ude bag ved Kreaturerne — saa blev det nok fejl fat paa Gaarden. Kreaturerne brølte og rev Bindslerne i Stykker hver eneste Nat, og det var vel heller ikke saa sært, efter hvad der gik ... Hm, hm! Ja, det er ikke godt, naar det skal gaa saadan til ... Men saa for at faa en Ende paa dette her, saa henter Jørgen jo Bægen en Aftenstund. Hele Natten vaagede de, og Bægen med, — men aldrig et Kreatur skulde røre sig i Baasen; det lod de nok være med! Hen i Dagningen kjører Jørgen og saa den bitte Kren Bak da hjem igjen med Bægen, men undervejs siger Jørgen, for han er jo noget flabet, som du jo nok ved, til Bægen: „Hør, kan du hexe? Ja, hexe Grøden af Gryden og Brændevinen af Flasken, det kan du jo nok, for det har du vist i Nat, men min Bedstemo'er kunde du lige godt ikke vise os."

„Saa se hende der, Jørgen!" hvæste Bægen og pegede for ud. — — Uha! det gyser i mig, hver Gang jeg tænker paa det!"

„Men hvad saa de da foran Vognen? spurgte Mikkel forundret.

„Hvad saa de, hvad saa de! Det var det grueligste noget Menneske kunde se. Jeg tror da, jeg var død i samme Stund, om jeg havde set det?"

„Var Hestene da forvandlede til Helheste, eller hvordan?"

„Nej, du, Hestene var helt borte; Vorherre maa vide, hvor de var henne."

„Ja, men hvad trak da Vognen?"

„Det gjorde Gammel Karen!"

„Død og Pine!" udbrød Mikkel og stak i at le. „Sikken et Forspand!"

„Ja, le du kun," vedblev hans Husbond alvorlig, „men du havde kanske endda ikke let saa stærkt, om du havde været i Jørgen Nielsens Sted?"

„Husbond mener vist i Gammel Karens Sted, og det skal jeg villig indrømme, for det maatte dog

være træls nok for en gammel Kone at slæbe af med saadant et Læs. Hvorlænge mon hun saa blev ved at trække dem?"

„Ja, nu vil jeg ikke snakke mere med dig om den Ting; jeg hører nok, at du ikke vil tro mig. Men tag dig i Agt for Bægen en anden Gang, Mikkel; det vil jeg raade dig!"

„Du skal have Tak for Raadet, Husbond, men jeg tror ikke svar meget af alt det, der fortælles om hans Mirakler; jeg tror tvært imod, at han er en sølle Pjalt, hvis hele Visdom ikke er en Havreavne værd!"

„Ja, saadan sagde ogsaa min Svoger Jens i sin Tid," tog Morten til Gjenmæle, „men han fik dog Troen i Hænde. En Aftenstund lige i Skumringen kom han forbi Bægens Hus, og nu træffer det sig, at Bægen kommer ud i det samme. De har en lang Vej hjem. „Kom inden Døren og nyd en Snaps og en Taar Øl," siger Bægen saa til ham. — „Nej, Tak; jeg har ikke Tid, og jeg trænger intet til," siger Jens og stikker af igjen. — „Ja, du kunde jo faa Tid, og saa kunde du kanske ogsaa trænge til min Dram!" raabte Bægen efter ham, da han gik. Men hvad sker, Jens gaar vild, kommer ud i Heden, og det varer syv lange og syv brede, men han kommer ingen By til. Det meste af Natten gik hen, og han havde ikke mere Glæde end til sig selv. Endelig hen i Dagbrækket skimter han noget mørkt foran sig. Det er et Hus, kan han endelig se, men hvis er det? — Ja, hvis tror du nu det var, Mikkel?"

„Det var vel hans eget?"

„Jo, Tak! Nej, det var — Bægens i Gislum! Og nu kunde Drammen tjene; men han maatte hellere have taget den til sig, den første Gang den blev ham budt, saa havde han sparet de Trin."

Mikkel, der nu mærkede, at hans Husbonds Tro paa Bægen var alt for grundmuret til at rokkes ved simple Fornuftgrunde, fattede pludselig den Beslutning helt at sadle om og lade, som om han paa en Gang havde faaet andre Tanker om Bægen.

„Det, du der fortalte, er nok ikke Løgn alt sammen, Morten, for den Historie har jeg da endelig hørt, før jeg saa dig, og jeg tør heller ikke helt bestride, at Bægen ikke er klogere Mand, end en ser ham an for — paa visse Ting. Men hvor tror du vel, han har den Visdom fra?"

„Fra gamle Bøger naturligvis; har han ikke baade „Cyprianus", „Neprianus" og „Deprianus", eller hvad de nu hedder. Det siger da allenfals An' Villumster*), for hun skal have set baade dem og „Henrik Smed" tillige med „den barmhjærtige Samaritan" og „Solens blodrøde Nedgang" en Dag, hun gik der i Huset, da Konen laa i Barselseng."

„Hvem der kunde laane en af de Bøger, især „Cyprianus!" udbrød Mikkel.

„Da kan du saamænd nok det, — men forstaar du ogsaa at læse det Slags Bøger? Smedden i Tømmerby forstod det ikke, og han er endda ingen almindelig Bogfinke. Han var meget for nyt ligesom du, og saa gik han over til Bægen og laante „Cyprianus". De første Kapitler læste han godt nok, for i dem er kun Vorherres Navn brugt, men da han saa kom til de Kapitler bag ud, der hvor de røde Bogstaver begynder, saa blev der lige paa en Gang en Stank omkring ham af Svovl og Djævelskab, saa Bogen drattede ud af hans Hænder, og han selv nær havde lagt sig under Bordet; og det havde sin gode Grund, for lige ved Siden af ham stod Fanden og grinede ham bredt op i Ansigtet. Nu var det paa Tide at læse ham fra sig igjen, men det havde Smedden ikke lært. Saa varmt som han nu følte det om sig, havde han aldrig før følt det i Smedjen."

„Hvorlænge mon han saa var i den Knibe?" spurgte Mikkel.

„Aa, kun en kort Stund, men den glemmer han nok aldrig. Netop som den slemme viste sig for ham, blev Døren reven op, og Bægen kom ind, i Sved og Damp. Han havde jo mærket paa Afstand, at det var galt fat med Smedden, og saa smed han Træskoene og løb af alle Kræfter for at komme ham til Hjælp, mens Tid var. Havde han ikke haft „Sejren" med sig denne Gang, havde han kanske faaet nok at gjøre, for det gaar ikke saadan an at holde Fanden for Nar."

„Men tror du nu ogsaa, at det er sandt, Morten?"

„Sandt! — Kort Tid efter forærede Smedden Bægen en fed Gaas til 14 Pund; det er sandt, for det ved jeg med Vished, — og ved du nogen anden Grund dertil, saa kan du jo sige mig den! — Jo, du kan godt tro, at var Bægen ikke kommen, saa havde den langbenede Smed rejst Fanden i Vold! Hvad behøver en ogsaa befatte sig med saadan noget for. Det var jo, ligesom en vilde gaa i Rette med Præst eller Degn om Biblen eller Sakramenterne, hvad vi jo slet ikke forstaar os noget paa!"

„Du talte om, at Bægen havde „Sejren" med sig; hvad er det for noget?"

„Sejren! — Det har Bægen sagt mig en Gang, vi var sammen i Tømmerby Kro, og han var bleven vel til Pas, for ellers havde han nok ikke fortalt det. Den ser snart ud som en Svineblære, men det er en Hinde, han er født i. Visse Mennesker fødes nok i en saadan „Sejr" eller

*) En Forkortelse af Ane Villumsdatter.

Sejrsærk, og naar en passer vel paa den, saa kan hverken Staal eller Bly bide paa ham og ellers faa Magt med ham. Naar en har den i sin Haand, kan han nok snart gjøre, hvad han vil — baade Djævlen og alle andre Magter skal lystre ham, uden at han behøver at lystre dem."

„Det sidste var snart det bedste," bemærkede Mikkel, og dermed gik han ud til sit Arbejde, mæt af at høre paa Husbondens taabelige Snak, der ingen Ende syntes at kunde faa. Han havde nok hørt Tale om, at Folk der paa Egnen var meget overtroiske, men saa galt havde han dog ikke troet, det var. At Bægen gjorde sit til at nære denne Overtro, paa hvilken hele hans skjønne Virksomhed var grundet, indsaa Mikkel til fulde, og han lovede sig selv at gjøre sit til at afsløre den gamle Bedrager. At træde aabenlyst op imod ham vilde ikke gaa, derpaa havde Mikkel allerede Beviser nok, og at slaa Arme og Ben i Stykker paa ham duede heller ikke; men Mikkel tænkte, at der vel ogsaa vilde kunne findes en anden Maade, paa hvilken Bægen kunde fældes, og hans Indflydelse der paa Egnen tilintetgjøres.

Sommeren gled imidlertid hen, og den mørke kjedelige Efteraarstid begyndte at indfinde sig. Mikkel, der nu følte sig mere hjemme i Myrup, havde endnu ikke krummet et Haar paa Bægen, der i Sommerens Løb havde gjæstet Byen flere Gange. Fik en Ko tilfældigvis Trommesyge eller lignende, saa var den naturligvis „forgjort", og man hentede Bægen. Blev en Hest halt, saa havde naturligvis et ondskabsfuldt Menneske stukket et Søm ned et eller andet Sted paa Marken i Hestens Fodspor, og saa hentede man Bægen. At Bødker-Sørens førstefødte Barn var saa værkelig Dag og Nat, naar man surrede Svøbet sammen om det som et Ankertov om Spillet, kunde ikke mistydes: Barnet maatte være en „Skifting", og følgelig hentede man Bægen. Saafremt Mikkel endnu var sin ophøjede Tanke om at knuse Bægen tro, maatte han altsaa have haft nok at ærgre sig over i al den Tid. Og hvorfor havde han ikke allerede gjort det af med sin Modstander? Vilde han som en klog Feltherre først efter lang Selvprøvelse skride til det saa dristige Foretagende, eller var det maaske Mortens lille lyshaarede og lysøjede Datter Karen, der lagde Beslag paa alle hans Tanker og en Hæmsko paa hans Idrætter? Det faar nu staa ved sit Værd; kun saa meget er vist: Mikkel havde forstaaet at vinde sin Husbonds Tillid og sine nærmeste Omgivelsers Velvilje. En saa dygtig og indsigtsfuld Karl havde Morten aldrig haft i sit Brød før, det maatte han selv indrømme.

Saaledes stod Sagerne i November Maaned i det Herrens Aar 1845.

Da indtraf i Morten Madsens Gaard i Myrup By og Sogn, Rinds Herred, saa rystende Begivenheder, at de endnu er i friskt Minde i hele Herredet.

En Søndag Morgen viste sig et lige saa besynderligt som mistænkeligt Sygdomstilfælde i Gaarden. Mortens eneste Søn Hans, der delte Seng med Mikkel, blev ikke lidet bestyrtet, da han vaagnede og ved Staldlygtens Skin opdagede, hvor oversaaet han var med større og mindre røde Pletter paa Hænder og Fødder samt flere andre Steder af Legemet; ja selv i Ansigtet opdagede Mikkel de samme Pletter paa sin Sovekammerat.

„Men Mikkel, hvad er dog det for noget?" udbrød Hans, rystende over hele sit Legeme.

„Det er Blodpletter, Hans," svarede Mikkel, med Angst malet i hver en Mine.

„Blodpletter!" gjentog Hans og blev saa bleg i Ansigtet som en kalket Væg.

Mikkel tog Lyset ud af Lygten og undersøgte Tilstanden nøjere. Men ikke det ringeste Saar kunde opdages noget Sted paa Legemet, og dog fandtes der en hel Mængde spredte Blodpletter.

I en Hast fik man noget Tøj paa og gik ind i Sovekammeret til de gamle Folk. I Førstningen troede Konen, at det hidrørte fra Næseblod, men snart overtydede man sig om, at denne Slutning ikke slog til, og hvad kunde det saa være?

„Hans, min stakkels Hans! Du er da vist gruelig syg," udbrød Morten ængstelig, i det han betragtede sin Søn med et bekymret Blik.

„Ne — j," svarede denne langsomt.

„Jo, det ved Herren, du er! Se, hvor bleg i Ansigtet!" jamrede hans Moder og tog ham i Haanden. „Din Haand er jo kold som Is, bitte Hans; det hjælper ikke, hvad du siger, du er meget syg!"

„Ja, jeg tror det snart ogsaa, Moder. — Aa, jeg er saa ræd! En ved aldrig, hvad det kan være."

Der blev sendt Bud i Byen til de nærmeste Naboer for at høre deres Mening, imens Konen lavede Sengen i Stand og fik Sønnen dækket godt til.

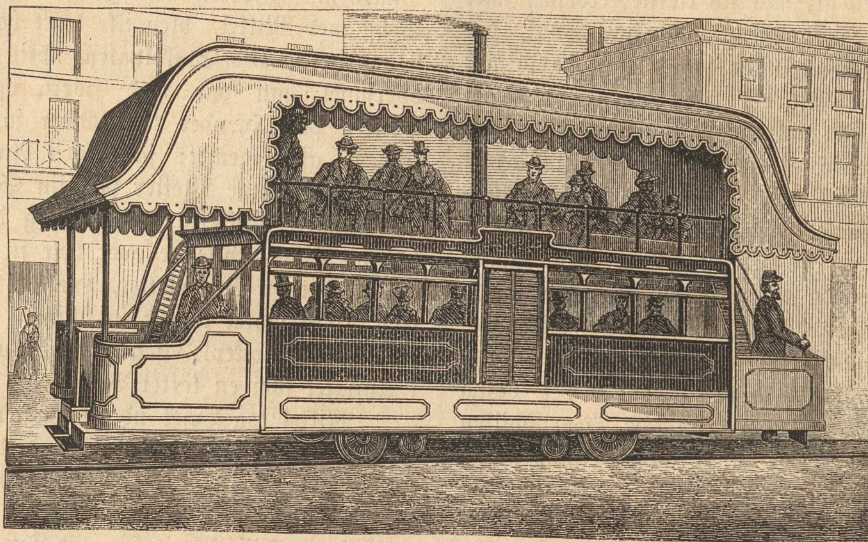
„Saa, i Guds Navn! — Du kommer dig jo nok igjen, min kjære Dreng!" trøstede hun og tørrede sine forgrædte Øjne. „Hvad tror du, Morten?" udbrød hun saa, henvendt til sin Mand, der havde sat sig ned ved Bordenden. „Du husker jo nok, hvem der var her i Gaar Middags. — Den Else Rytter er et Snavs Stykke Kvindfolk — en rigtig gammel Hex. Jeg gav hende en Almisse, som jeg kunde være bekjendt for Gud og min Næste, men hun var lige godt ikke fornøjet, det saa jeg godt

nok, og jeg lagde ogsaa Mærke til de Øjne, hun laante vor Hans, da hun gik ud ad Døren. — — Onde Øjne — — vor stakkels Hans! — — Hvad tror du, Morten?" — De afbrudte Sætninger endte i en lydelig Hulken.

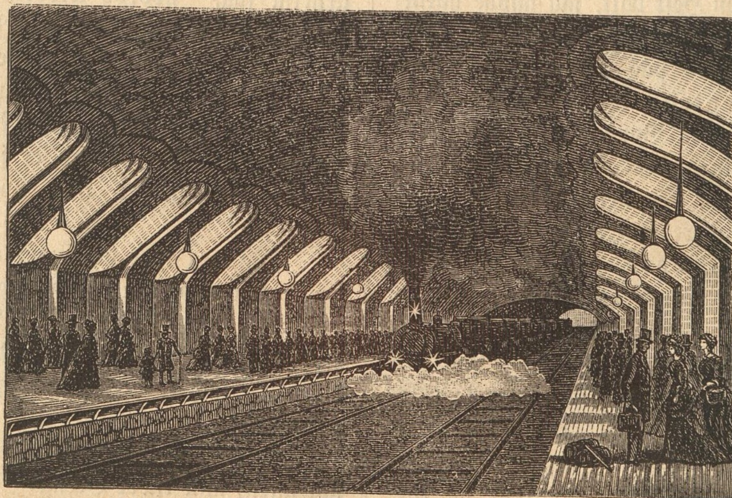
(Sluttes.)

Færdselsmidlerne i London.

Det, der gjør mest overvældende Indtryk paa den fremmede, der første Gang kommer til London, er den umaadelige Færdsel, der ses overalt. Sætter man sig op paa „Toppen" af en Omnibus i den ene Ende af Byen om Morgenen og kjører fremad uafbrudt i lige Linje, vil man først en Gang hen paa Eftermiddagen naa hen imod den anden Ende af den uhyre Kæmpestad. Man vil da se, hvorledes Færdselen voxer, efterhaanden som man kommer ind i Byens Kjærne City, den gamle By, hvor den ene Droske, Cap, Handsom og hvad alle de titusende forskjellige Lejekjøretøjer kaldes, som hvirvler om mellem hverandre i en tilsyneladende forvirret Dans, krydsende Omnibusser og Sporvogne, Grøntkærrer, Arbejdsvogne og Kærrer af alle Slags og af alle forunderlige Former. Lægger man rigtig Mærke til Londonnerkuskenes Færd, vil man snart i høj Grad beundre den mageløse Kjøredueligbed, de have opnaaet. Hvor man skulde tro det umuligt at komme frem i Vrimlen forstaar de at styre deres smukke velholdte Heste frem i rask Trav, snoende sig til højre og venstre saa sikkert, at en Paakjørsel hører til Sjældenhederne. I Byens Midte er det næsten umuligt for Fodgængere at krydse Gaden. Men saa hæver en alvorlig Politimand Haanden. Vognrækken standser, og Folk smutter over Gaden, hvorefter den uendelige Vogrullen atter begynder. I Byens Midte, hvor de mest befærdede Gader krydser hinanden kommanderes og ordnes Færdselen paa det beundringsværdigste af det talrige Gadepoliti. Vexelvis standser Vognrækkerne fra de forskjellige Gader, for at ikke alt skal kjøre sig fast i en uopløselig Knude i Korsgaden. Hver Gang vi saaledes har holdt et Øjeblik stille, løser Vognrækken sig, og vi farer videre. Enkelte Steder er med uhyre Bekostninger den ene af de krydsende Gader hævet, og den anden sænket, saa at man i den ene kjører over, og i den anden under uhyre Hvælvinger „Viadukter." Fra Omnibussens Tag ser vi dybt nede i Krydsgaden maaske en Dampsporvogn, som glider rask hen ad sine Skinner, medens en hul Rullen bringer en til at hæve Hovedet. Det er et Jærnbanetog, som ruller hen over Husenes Tag, baaret af mægtigt Murværk, med vældige Jærnbroer paa Kryds og tværs over Gaderne. Flere Timer er gaaede med at naa ind til Midten af Byen, hvor Færdselen er paa sit højeste. Men ytrer man sin Forundring over denne til en Englænder, faar man tørt det Svar, at det kun er en Del heraf, man ser over Jorden. Under Jorden, under Huse og Gader

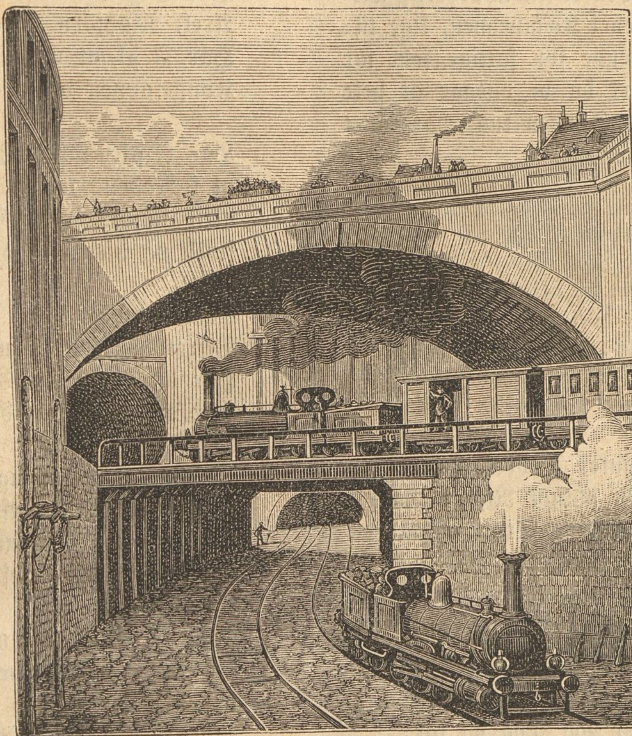

Dampsporvogn i London.

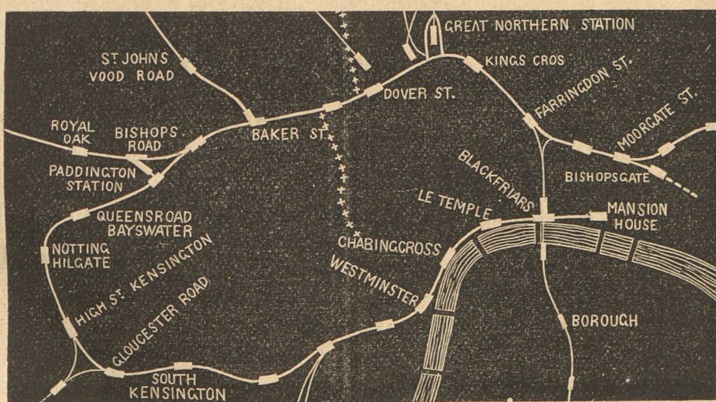

Underjordisk Jærnbanestation ved Baker-Street.

gaar en Jærnbane milevidt, der daglig bringer Hundredtusender Passagerer fra Station til Station Byen rundt. Denne Bane maa vi naturligvis ogsaa prøve. Vi ere netop i Nærheden af en Station „Blackfriars“ og vandre ad brede magelige Trapper ned i Dybet. Der ser sort og uhyggeligt ud. Gaslampernes rødlige Blus oplyser en stor bred Hvælving, hvis Sider overalt er overklistret med det Utal af kæmpestore Plakater, som man ser ved alle engelske Stationer. Gjennem uhyre udmurede Sideaabninger, opad mod Oververdenen, trænger et svagt Dagslys ned i det mørke Rum og kappes med Gassen om at oplyse Stedet. Skjønt der gaar et Tog hver femte Minut venter dog en Masse Mennesker paa Toget. Nu kommer det med en dump Rullen og skingrende Piben farende ud af den sorte Tunnel, som en ildlysende og dampsprudende Drage med to røde skinnende Øjne. Endnu inden det holder lukker Folk selv Dørene op og springer ud eller ind. Vi maa skynde os, vil vi med, thi Ventetiden er yderst lille; efter et halvt Minuts Forløb fare vi med Toget ind i den sorte Hvælving der milevidt strækker sig under Hjærtet af London. Om vi end oftere komme frem for Dagen, er det just ingen Fart med videre smukke Udsigter. Men mange Steder ere de saa meget interessantere, som naar man ved Farringdon Street, hvor Banen kommer for Dagen i en dyb Udskæring, femten Fod under os se en anden Bane hvorpaa et Tog fare ind i en anden dybere liggende Tunnel, medens vi højt over os se den uhyre Viadukt der fører Gaden, med al dens travle Færdsel, hen over begge Banerne i Dybet. I et Nu ere vi atter inde i det sorte Hul, men den lille nydte Udsigt lærer os om de kæmpemæssige Vanskeligheder disse Baneanlæg have haft at overvinde, og vi begribe ikke hvorledes saa uhyre Arbejder kunne være udførte midt i den tæt bebyggede By, hvor tætstaaende Huse og befærdede Gader synes at umuliggjøre saa gjennemgribende Omændringer af de bestaaende Forhold. Vore spekulative Betragtninger afbrydes ved at et Tog farer os dundrende forbi i Mørket. Snart standse vi ved næste Station, der ligger halvt for Dagen, som en dyb Hule med overhvælvet Glastag. Hurtig staa Folk af og paa, og vi fare videre. Man maa selv passe at komme af ved den Station man vil til, thi Konduktørerne indlade sig ikke paa at raabe ud; hver maa passe sig selv og tage Skade for Hjemgjæld om man ikke passer paa. Ved Lampens Skin i Vognen tage vi vort Kort frem og undersøge hvor Farten gaar, og hvilke Dele af London vi ere under. Vedføjede lille Kort vise Udstrækningen af det Kæmpearbejde der kaldes Londons underjordiske Jærnbane. Efter at vi have faret omtrent tolv engelske Mil London rundt under Jorden, stundum et Øjeblik ude i Dagslyset, men saa igjen farende ind i den sorte Tunnel, ere vi mere end fornøjede og stige ud i Nærheden af det Sted vi gik ud fra. Den, til sidst modbydelige, Kjørsel i de sorte Huler med Vandet sivende ned ad Væggene, i den urene dunstsvangre Luft har bragt os Hovedpine. Men Kjørslen har ogsaa givet os et overvældende Indtryk

Parti af den underjordiske Jærnbane i London.

Londons underjordiske Jærnbanenet.

af den mageløse Energi hvormed Englænderne trodser de største Vanskeligheder og ikke lader sig afskrække af de besværligste Arbejder naar det gjælder om at naa et tilsigtet almennyttigt praktisk Resultat, og et saadant er rigtignok opnaaet i Londons underjordiske Jærnbane. Den er til uvurderlig Lettelse og Nytte for Færdselen i Kæmpebyen, lige tilgængelig og lige tidssvarende for fattige som for rige — det se vi først klart da vi opdage at hele Turen London rundt under Jorden knap har kostet os en Krone dansk.

Til de unge.

Hvorfor synker Fædrelandet,
nu saa dybt blandt Rigers Tal?
dækker Glemslens Støv og andet
nu de stolte Minders Hal.

Skal o Danmark du udslettes,
og dit Navn forgaa paa Jord?
Skal med Haan det Skjold nu plettes,
hvormed før paa Tog du for?

Er nu glemt hver gammelt Minde
om Kong Hrolf og om Kong Skjold?
Skal bedækt med Rust vi finde
nu hver Sagn fra Hedenold?

Er de glemt de gamle Dage,
da de Danske drog til Dyst,
vendte sejrrig tilbage
fra en vild barbarisk Kyst?

Er de glemt de hundred Krige,
hvor vi frem mod Sejren brød?
Og hin Dronning uden lige
over hele Norden bød?

Har I glemt, at Bretlands Sletter
har gjenlydt af dansk Hurra?
Bøgebanret Tymme fletter
er det glemt, hvor han kom fra?

Har I glemt Skærtorsdagsbraget,
da vi slog paa Oldtids Vis?
Husker I ej Volmerslaget?
Og hin Helt fra Nørreris?

Har I glemt at Galliens Dale,
ogsaa ned til dem vi kom?
Stolt vi tren i Frankrigs Sale,
spurgte efter Vej til Rom.

Har I glemt ved Sø og Skove
Axel, Esbjørn, Brødre to?
Har I glemt ved Ejderens Vove
Kongesønnen djærv og tro.

Har I glemt ved Sund og Belte,
at i Nødens værste Stund
altid fandtes raske Helte
snild og djærv til Haand som Mund?

Er bortduftet hvert et Minde,
Vejret hen som Skum paa Vand?
Har du glemt den danske Kvinde?
Har du glemt den danske Mand?

Da husk paa du unge Pige,
tænk derover Ungersvend,
end kan frelses Danmarks Rige,
end kan flokkes danske Mænd.

Hvis I Mindet frem kan drage,
levende i Hu det bær
da en Daad er end tilbage,
end bli'er Tid til Heltefærd.

Som en Svane kjæk paa Havet
atter Danmark flyde kan,
bæres frem hvad laa begravet,
Haab beskæmmer ingen Mand.

Men husk paa der djærvt maa handles,
det til Danmarks Unge staar,
om vor Tid den skal forvandles
til en Morgengry, en Vaar.

Br. H.

Smaatræk af Dyrelivet.

Naturdrift eller Overlæg.

„For nogen Tid siden" — fortæller W. — „besøgte jeg en Ven, der er Præst. Da vi om Eftermiddagen vare i Færd med at drikke vor Kaffe, lagde jeg Mærke til, at en Kanariefugl, hvis Bur stod i Nærheden af Kaffebordet, blev meget urolig. „Aha", sagde Præsten, „den lille Lækkermund vil have et Stykke Sukker. Pas nu bare paa en Gang!" Han udsøgte derpaa et rigtig haardt Stykke og rakte det til Fuglen, der strax gav sig i

Færd med at bearbejde det baade med Næb og Kløer, men, som det syntes, uden mindste Resultat. Dog pludselig tager den Sukkeret i Næbbet, og hop! hop! er den ved Drikkeglasset, dypper det gjenstridige Stykke i Vandet, hopper tilbage og fortærer nu i Ro og Mag sin Lækkerbidsken. Er Sukkeret ikke ret haardt," bemærkede min Ven, „faldet det ikke Fuglen ind at dyppe det, og det ikke blot fordi den maaske nok holder mere af det tørt end vaadt, men ogsaa fordi Erfaringen har belært den om det farlige i et saadant Foretagende. Somme Tider sker det nemlig, at Sukkeret under Dypningen falder fra den. I saa Fald gjør den mangfoldige pudsige Forsøg paa atter at bemægtige sig det, dog naturligvis forgjæves. Men endnu længe efter, at et saadant Uheld har ramt den, kan man se den sidde og stirre tankefuld og sørgmodig ned i det forræderiske Element." Om Dressering kan der ikke være Tale, thi Fuglen har fra lille af været i min Vens Eje og aldrig modtagen nogen Undervisning."

Bognyt.

Androkles, nordisk Maanedsskrift for Dyrebeskyttelsessagen, med Motto: „Vi tale for dem som ikke kunne tale for sig selv", er udkommet med sit første Hefte indeholdende: Indledning, Om Dyrenes Sjæleliv, af Viggo Schmidt, Historien om en Flodhest, af Leo Ritter, Blandinger, samt følgende Indledningsdigt af H. V. Kaalund.

Du Menneskebarn, som bryster dig stolt
af din kløgtige Aand, din opreiste Gang,
er dit Hjærte for Dyrenes Lidelser koldt,
har du selv dem sløv eller grusom forvoldt,
da fortjener du ikke din Menneskerang,
da har du ej Del i det Adelsbrev,
som ved Slægtens Vugge din Skaber skrev:
de Børn, du fostrer, hvis Aand du danner,
faar Bulbidersnuder og Tyrepander;
du fostrer til din og til Verdens Skam
en Flok af Rovdyr i Menneskeham,
du befolker vor Jord med Tyranner.
Men Pris være dig, du ærlige Sjæl,
der af Skaberens Værk selv det mindste har kjært,
der ej nænner at træde en Orm under Hæl,
der ved, hvad det usleste Liv er værdt;
ja Pris være dig, hvis dit Barn du har lært,
at naar vi kan lette i Kjærligheds Aand
det trælbundne Dyr for dets trykkende Baand,
da voxer vi selv i Adel og Ære,
da har vi annammet den store Lære,
der fast skal staa, medens Tiderne gaa:
Hvad godt du gjør mod de ringe og smaa,
det skal Frugter i tusendfold bære.

Vi skulle senere, naar flere Numre ere udkomne, nærmere omtale dette dyrevenlige Tidsskrift, der skal udkomme med et 32sidigt elegant udstyret Hefte hver Maaned og koster 1 Kr. 50 Øre fjerdingaarlig gjennem alle Boglader og Postkontorer.

Husflid.

Opklæbning og Lakering af Præmiebilledet.

For de af „Husvennens" Holdere, som selv vil opklæbe og lakere deres Præmiebillede, gives her, efter Anmodning fra flere Sider, den fornødne Vejledning til at udføre dette Arbejde godt og smukt.

Man danner en Ramme af Fyrretræ, rigelig af Billedets Størrelse, omtrent som en stærk Tavleramme. Herover fastsømmes, med smaa 1/4 Tommes Søm eller Stifter, et Stykke hvidt eller ubleget Shirting paa følgende Maade:

Man fastsømmer først den ene Sidekant med let indslagne Stifter 1 Tomme fra hinanden, trækker Tøjet stramt og fasthæfter paa samme Maade den anden Ende stramt paa Rammens udvendige Kant. Derpaa slaar man Stifter gjennem den ene Side og strammer sluttelig den sidste Sidekant stærkt ud, i det man fæster den med Stifterne, saa at hele Stykket udgjør en stramt og ensformig udspændt Flade. Findes der endnu Folder, maa man tage vedkommende Stifter ud og stramme Kanten ud, til alt er jævnt og stramt. For at ikke Lærredet og senere Billedet skal faa en styg Rand ved at trykkes over Rammens indvendige Kant, maa denne være rundet godt af, og Rammens Forside være høvlet lidt skraa indad.

Billedet overstryges nu med et godt jævnt Lag ikke for tyndt Klister, der paastryges med en god Klisterpensel, og man lader det ligge lidt, for at Papiret kan indsuge Fugtigheden fra Klisteret og derved udvide sig, saa meget det kan, da det ellers let vil slaa Folder og ikke vil sidde stramt. Man lægger nu Rammen med det udspændte Lærred lige oven paa Billedet, saa det klæber ved, vender det, lægger et rent Stykke Papir over Billedsiden og stryger Billedet lempelig fast, i det man vogter sig for at trykke det fast lige mod den indvendige Rammerand, for ikke inde i Billedet at faa en styg brudt Firkant, der aldrig kan fjærnes. Derimod maa man trykke godt fast overalt paa Billedets Yderkanter, da det kommer an paa, at disse fæster rigtig godt. Derpaa tørres Billedet i Luften, og naar dette er rigtig tørt, vil det sidde meget stramt og være færdig til Lakering. Forinden denne kan foregaa, maa man dog overstryge Billedet ganske jævnt med et tyndt Afkog af ganske klar Lim. Man anvender dog helst Husblas hertil, da denne Lim er aldeles farvefri. Paastrygningen maa ske med jævne, sikre og klare Strøg med ikke for fuld Pensel, og denne maa helst være saa blød og bred som mulig. Dersom nu ikke Billedet efter Tørringen har en fuldstændig jævn Glans overalt, har Husblasopløsningen været vel svag, og man giver det nok en Overstrygning. Naar den sidste Limning er aldeles tør, overstryger man, ved Hjælp af en blød, bred Pensel, Billedets Overflade med en lys Lak, helst lys Kopallak, opløst i Spiritus. Gummi damar eller Mastixlak er ogsaa meget anvendelig. Under disse Overstrygninger maa Billedet fuldstændig vogtes for Støv, indtil alt er tørt. Naar Lakken er ganske tør, sættes Billedet i Rammen uden at behøve Glas for, da den blanke Lakering tilstrækkelig beskytter Billedet og tillader, at det vaskes af med en fugtig Svamp, naar det bliver støvet.

Udg. har draget Omsorg for, at der fra C. Th. Rom & Co.s Husflidsværktøjforretning i Axelhus (Kbhvn. V) kan faas en fortrinlig lys Lak i smaa Flasker fra 25 til 40 Øre, samt Husblas og de til Lakeringen og Klistringen fornødne Pensler til billigst mulig Pris (20 til 50 Øre Stykket).

Fortrinligt udførte Arbejdstegninger til lettere og sværere udskaarne og billedskaarne Rammer, passende til Præmiebilledet, faas samme Sted à 20 Øre (frit med Posten mod et Tillæg af 4 Øre for Sendingen.)

Smaating.

Et flittigt Skriftebarn. Da General Grammont en Gang laa farlig syg, spurgte man ham, om han vilde skrifte. „Aa ja," sagde han. — „Hvem ønsker De at skrifte for?" — „I, for min sædvanlige Skriftefader, Pater Zakarias, naturligvis." — Man sendte nu Bud til Pateren, men Budet kom tilbage med den Efterretning, at Pateren — var død for 18 Aar siden

Amerikansk. En Amerikaner har ansøgt om Patent paa en ny Metode til at gjøre Fisk rene. Han giver Fiskene Snus, medens de er levende, hvorved de kommer til at nyse paa stærkt, at alle Skællene ryger af

Pudsige Avertissementer. En Bog er tabt af en lille Dreng, som var indsvøbt i et gammelt Lommetørklæde.

Have- og Lænestole, tjenlige for syge med Ryg til at slaa sammen, Havebænke til voxne og Børn med eller uden Ryg, samt Badekar for Patienter med Voxdugs-Forhæng og vandtæt Beholder faas i Træhandelen bag Børsen.

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, giver Navnet paa to afdøde Digtere: En By paa Bornholm, — en Elv i Sverige, — en Sø i Rusland, — en By i Rusland, — en By i Norditalien.

J. M. J.

Firkantet Nød. Af 3 R, 2 E, 2 O, 1 D og 1 V dannes tre Ord, som, skrevne under hverandre, og læste fra oven og fra venstre giver Løsningen paa følgende Gaader:

Den første tidt man smøre maa,
i Fald den ej skal klage;
den anden er vel af de smaa,
dog gjærne vi den tage;
for tredje mangen under laa
i onde Stormvejrs Dage.

Th. J.

Gaade.

Naar Ulykken rammer
med Vælde og Jammer
da se vi med dette
paa dem, som har Vaaden.
Og gaa vi i rette
med Herrerne strænge,
da tør vi det omvendt,
som løser dig Gaaden.

Opløsninger fra Nr. 3.

paa den geografiske Gaade:	paa den firkantede Nød:
Navarin**o**	
Ysta**d**	STEG
Blankenes**e**	TARA
Ofe**n**	EROS
Rander**s**	GASE
Garonn**e**	

paa Gaaden: Asbjørn — Snare.

*) Som Vederlag for de Bekjendtgjørelser som der — for at imødekomme oftere fremkomne Ønsker og tilfredsstille andre nødvendige Krav — jævnligt for Fremtiden vil optage en lille Plads paa Bladets sidste Spalte, vil Holderne i Aarets Løb gratis modtage otte smukke originale Billeder tegnede til det gamle herlige Eddasagn „Trymskviden" om hvorledes Thor hentede sin Hammer, som han mistede ved Lokes Forræderi. Heraf vil blive leveret to i hvert Fjerdingaar.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang Kjøbenhavn.

Nr. 6. Søndagen den 10. November. 1878.

Hexemesteren.

En Skildring fra det virkelige Liv, af H. J. Guldager.

(Fortsættes.)

Morten svarede ikke et Ord, han saa aabenbart Tingen i det mørkeste Lys.

Lidt efter traadte Mikkel atter ind ad Døren i Følge med Nabomanden.

„Hvordan gaar det, Hans? Er du meget syg?“ spurgte Mikkel.

„Ja, jeg tror, jeg gaar hen med det samme,“ stønnede denne.

„Hvor har du Smerterne?“

„De er snart alle Vegne; og saa har jeg da saadan en Klemsel.“

Der blev nu holdt Raad mellem de gamle og Naboen, og Raadslagningen endte med, at Morten bad Mikkel om at spænde for og hurtigst mulig hente Bægen.

„Spar ikke paa Øgene, men lad kun staa til, Mikkel, alt det Remmer og Tøj kan holde,“ føjede han til.

„Jeg skal kjøre, saa Ormene i Jorden skal vride sig ved det,“ svarede Mikkel, og dermed var han ude af Døren. Faa Minutter efter rullede Vognen ud ad Porten ad Gislum til.

Efter en halv Times Kjørsel holdt Vognen uden for Bægens Hus; men des værre! den kloge Mand var nylig tagen ud med en anden Befordring til en By hele to Mil borte. Mikkel var imidlertid ikke den Mands Søn, der tabte Modet over saa lidt. Med et rungende Smæld var han atter ude paa Landevejen, og afsted gik det bag efter den anden Vogn. Vel kjendt med Bægens gamle Skjødesynd: at blive paa det Sted, hvor han kom, saa længe man vilde skjænke Brændevin og Kaffepunsch for ham, var der jo heller ikke andet for Mikkel at gjøre, end at forfølge Vismanden.

Begge Vognene ankom omtrent samtidig til Bestemmelsesstedet. Det var en stor, anselig Bondegaard noget uden for Byen. Mikkel, der naturligvis maatte vente, til Bægen havde gjort sig færdig, blev modtagen med Velvilje af Manden og tilbudt at faa Hestene i Stalden, et Tilbud, han dog meget betakkede sig for, da han fik at høre, hvorledes Sagerne stod til. En meget ondartet og smitsom Sygdom havde nemlig angrebet Hestebesætningen, hvoraf et Par Stykker allerede var døde. Sygdommen var egentlig først udbrudt i en Nabogaard, og da Folkene der aldrig havde set eller hørt Tale om et saadant Tilfælde før, henvendte de sig til Bægen om Raad, i den faste Tro, at Skarnsmennesker havde forhexet Hestene i Bund og Grund. Bægen, der naturligvis bestyrkede dem i deres sørgelige Anskuelse, gav blandt andet det Raad, at en af de syge Heste hurtigst mulig skulde fjærnes fra de andre og — indsættes i Naboens Stald. Saaledes gik det til, at Sygdommen udbredte sig til begge Gaardene! Trods alle Bægens Hundekunster vedblev Sygdommen imidlertid at gribe om sig, — og saa maatte man jo have Bud efter ham igjen. Hvad enten nu Mirakeldoktoren havde frygtet for, at hans Rygte og store Navnkundighed som Troldmand var i Fare, eller ogsaa Folkene havde opfordret ham til at gribe til overordentlige Midler, nok er det, han foreslog da et Middel, saa gruopvækkende og umenneskeligt, at selv Gaardmanden, der i øvrigt med en sand Kulsviertro hengav sig til ham, gyste tilbage ved Tanken derom. Den sidst angrebne Hest — en smuk tre Aars Plag — skulde graves levende ned i Jorden lige uden for Stalddøren! Det maa nu siges til Mandens Ære, at

dette skjændige Raad ikke blev taget til Følge. Hildet i Overtroens og Vankundighedens Garn, var han dog ingen Barbar*). At Mikkels Fingre ordentlig kløede efter at komme i Berøring med den gamle Æsel, vil Læserne kunne slutte sig til.

Lidt efter Middag lykkedes det endelig Mikkel at faa Bægen med sig. Et stort Sigtebrød, en Rullepølse og et røget Faarelaar blev pakkede sammen og lagte i Vognen; disse Gjenstande samt 17 Skilling i Penge udgjorde nemlig Bægens Betaling for Turen. Af hvad Grund han aldrig vilde tage lige Penge, det var nu hans Hemmelighed og stod ikke til almindelige dødelige at udgranske.

Saa gik det da over Stok og Sten ad Gjenveje eller helt uden om Vejene ad Myrup til. Mikkel fik snart en livlig Samtale i Gang og greb med det samme Lejligheden til paa en pæn Maade at bede Bægen om Forladelse for det kaadmundede Udfald, han havde trakteret ham med, da han hin Majdag sad og trallede paa Diget.

„Havde jeg den Gang skjønnet, det var en saadan Mand, der kjørte forbi, saa skulde de Ord, nødig have sluppet ud af min Mund,“ sagde Mikkel.

Bægen, der satte stor Pris paa Smiger, forsikrede nu Mikkel, at alt var ham tilgivet, og efter at have gjort denne opmærksom paa, at det havde været ham en smal Sag den Gang at hævne sig ved Hjælp af den Magt, han raadede over, tog han Anledning til at fortælle en Hob skrækkelige Historier om Hexeri og „Forgjørelse“. — Lidt før Solnedgang var man naaet til Myrup og nærmede sig Mortens Gaard.

„Trr!“ udbrød Bægen et Bøssefskud fra Porten. „Nu skal jeg „pinte“ — saaledes bandede han — „have mig vendt i Sædet.“

Saa satte han sig paa Knæ i Agestolen og kjørte baglængs ind i Gaarden, — det var nu hans Skik!

Han blev modtagen med aabne Arme og fortrøstningsfulde Miner af begge de gamle og ledsaget ind i Stuen som en anden stor Herre; ja, man havde gjærne baaret ham paa Hænderne, om han havde ønsket det, men saa fordringsfuld var han dog ikke.

Da Mikkel fik sørget for Hestene, gik han ogsaa ind og spurgte til Sønnens Befindende. Denne følte sig i øvrigt efter Omstændighederne ganske vel. Da den første Skræk var overstaaet, og han mærkede, at Døden ikke vilde indfinde sig lige med et, havde han spist sig en forsvarlig Middagsmad, men syg maatte han jo lige fuldt være, thi saadan som han havde svedet, og en saadan Ængstelse, han havde været i, — ikke at tale om Blodpletterne — kunde dog umulig tænkes, uden i Forbindelse med en svær Sygdom!

Bægen havde nu undersøgt ham, rystet betænkeligt paa Hovedet og ladet Ord falde om „Blodsved“, „Djævlebrænde“ og lignende skrækkelige Tilfælde, som mangen æstimeret Doktor maaske næppe en Gang kjendte af Navn! Saa havde Maren da tolket ham sin Frygt for den omtalte Rytter-Else, hvis „onde Ojne“ jo var noksom bekjendte.

„Rytter-Else!“ udbrød Bægen tilsyneladende meget overrasket, „har hun været her, ja saa —. Var jeg i dit Sted, Morten, saa skulde den Kvind „pinte“ faa det betalt. Men lad os faa Vished i Sagen, før vi sigter nogen,“ føjede han til med den ældres Besindighed. „Maren, har du Ild paa Skorstenen? Og vil du saa række mig en Haandsfuld Salt, — saa skal det snart vise sig, om „Skarnet“ (ɔ: Djævelen) er her i Huset eller ikke.“

Der var Ild paa Skorstenen, og Salt blev bragt frem. Saa fulgtes de ud i Køkkenet, hvor Bægen begyndte at mumle en hel Del for sig selv, slaa omkring sig med Hænderne, sparke i Gulvet med Fødderne, fløjte o. s. v. Da disse Forberedelser var trufne og yderligere forstærkede, ved at han gjentagne Gange havde svunget Køkkenøxen over sit Hoved, greb han Saltet og kastede det ind i Ilden.

„Hør, hvor han spytter! Hør, hvor han piber!“ raabte Bægen med en triumferende Mine, da Saltet gav en knitrende Lyd i Ilden. — Nu var tilstrækkelig Vished opnaaet!

Saa gik de ind igjen, og i det Bægen trak „Sejren“ frem af Lommen, raabte han:

„Der er han!“ — Det var henne i en Krog i Stuen, Mørkets Fyrste havde forstukket sig.

I samme Øjeblik kastede han „Sejren“ hen ad Bordet, sprang over Gulvet og bukkede sig, under Udstødelse af forskrækkelige Hyl, ned i Krogen, hvor han med de udstrakte Arme ligesom favnede om en Gjenstand, løftede den i Vejret og bar med tilsyneladende stor Anstrængelse denne usynlige Gjenstand ud over Gulvet og til sidst ud ad Døren. At „Skarnet“ maatte være tungt og i høj Grad modvilligt, fremgik tydelig af Bægens hele Adfærd; ja, en Gang imellem var han endog lige ved at falde for over. Med megen Møje fik han endelig „Skarnet“ baaret hen til et gammelt Stendige, hvori Hr. Urian skulde manes ned og forvares til

*) For nylig — længe efter, at tenne Fortælling var indsendt til „Husvennen“ — er, som Læserne vil have set af Bladene, en lignende Historie med en virkelig nedgravet levende Hest passeret i Hanherrederne, hvilket paadrog Ejeren, en velstaaende Gaardmand, ikke alene almindelig Foragt hele Landet over, men en Maaneds simpelt Fængsel til Straf for det oprørende grusomme Dyrplageri.
Udg.

evige Tider! Dette sidste Foretagende lod imidlertid til at være det sværeste Stykke Arbejde, thi ligesom Utysket var vel klemt ind i et Hul, saa smuttede han ud af et andet, og Bægen støjede og tumlede, stoppede ind og holdt igjen vistnok meget over sine Evner; han maatte aabenbart ligesom andre Adamsbørn tjene sit Brød i sit Ansigts Sved! — Endelig var det lykkedes. Svedig og forpustet vendte han tilbage og trængte nu til at styrke sig ved et Par Snapse. Han fik dem, og tømte ogsaa det andet Glas lige til den sidste Draabe.

Saaledes foregik og endte denne ædle Idræt, og saaledes havde Bægen spillet den Komedie, „at bære Fanden ud" vel de hundrede Gange!*)

Hvad Mortens Folk i øvrigt tænkte, medens denne Akt gik for sig, skal jeg ikke kunne sige med Vished, men det sandsynligste turde maaske være, at de af bare Befippelse slet ikke fik Tid til at tænke. Mikkel, der havde overværet hele Forestillingen, havde flere Gange været nær ved at bryde ud i en stormende Latter, men han holdt sig dog, for ikke at forkludre Sagen.

Lidt efter lidt lød den beroligende Efterretning fra Sygeværelset, at Hans, saa snart „Skarnet" var baaret ud, havde følt sig lettet og bedre til Pas. Det havde ogsaa vist sig, at Blodpletterne med Lethed lod sig afvaske med en Svamp, alt sammen Tegn paa, at Kuren var virksom. Mortens og ikke mindre Marens Ansigt opklaredes: Tilstanden var ikke længere haabløs.

Saa blev Bordet dækket, Sølvskabet over Bordenden aabnet med Dørene paa vid Gab, og Kaffekanden sat paa Ilden. Nu skulde man til at leve!

Bægens Dagværk var nu til Ende; og naar han vilde gaa tværs over Kæret, havde han kun en Fjerdingvej hjem, der var følgelig ingen Grund til at forlade gjæstfri Folk, et velforsynet Bord og de dampende Kaffepunscher i Utide. Først da Klokken var 11, brød man op. Bægen var saa rød i Hovedet som en kogt Krebs, og Munden gik paa ham som en Kjæp i et Hjul; Benene var derimod mindre vel skikkede til at gaa, men det hidrørte fra en gammel — Gigtsvaghed. Vejret var godt, men det var temmelig mørkt, og da Bægen aldrig gik alene om Aftenen, naar det ikke var rigtig maaneklart Vejr, — hvormeget han end omgikkes med Mørkets Magter, saa var han dog en stor Kryster i Mørke —, blev det bestemt, at Mikkel skulde følge ham hjem og bære hans „Smaating".

En sidste, en allersidste og en aller syvende og sidste Snaps blev praktiseret inden for Vesten, og saa sagde Bægen Godnat og mange Tak for den Gang.

Med sin venstre Arm under Mikkels og en Knortekjæp i den højre stavrede Bægen ned gjennem Gaarden, nynnede paa „Ribals Vise", hans Yndlingssang i mere opløftede Øjeblik.

„Men hvad er dog dette!" udbrød Mikkel pludselig. — De var nu komne ind i Porten, men kunde ikke komme ud af den igjen ved den anden Side.

Bægen gjorde et Forsøg paa at trænge sig igjennem, men det var helt umuligt, og dog var det ikke mere mørkt, end at man med Lethed kunde se, at Porten stod aaben. Det var altsaa en usynlig og ufølelig Gjenstand, der forhindrede dem Gjennemgangen, og en saadan Forhindring maatte jo absolut være — den skinbarlige Fanden selv! Derom tvivlede Bægen ikke et Øjeblik.

„I er en klog Mand; kan I ikke hjælpe os her igjennem?" spurgte Mikkel; men hvad enten Bægen nu ikke stolede paa sine egne Kunster, eller Skrækken aldeles overvældede ham, saa meget er vist: han greb øjeblikkelig til et helt andet Vaaben, og det var — Harens!

„Kom, kom!" sagde han i synlig Angst og trak ilsomt af med Mikkel ind i Gaarden igjen. — Nu lystrede Benene udmærket; Forskrækkelsen havde paa en Gang gjort Bægen ædru.

Efter en Raadslagning blev de enige om ikke at gaa ind igjen til Lyset, men derimod se at komme ud gjennem Havelaagen og saa fortsætte Vandringen. De kom igjennem Laagen uden nogen Forhindring, og Bægen begyndte allerede at aande lidt friere igjen. Fra Mortens Gaard fulgte de en Gangsti ned til Landevejen, og ad denne gik det nu ud gjennem Byen. Lidt uden for Byen, et godt Bøsseskud fra Smedjen, standsede Mikkel pludselig igjen, og i samme Øjeblik trængte Bægen sig ind paa ham med en saadan Magt, at Mikkel nær havde tumlet over Ende.

„Ser I det der?" hviskede Mikkel og pegede ned i Landevejsgrøften til højre.

„Ja!" stønnede Bægen og trykkede sig endnu fastere op imod Mikkel.

Nogle faa Skridt foran dem, nede i den temmelig brede Vejgrøft laa en stor sort Gjenstand, ubevægelig og af ubestemmelig Form, dog ikke ulig et Menneske.

„Det er vel en fuld Mand. Lad os gaa lidt længere frem og se efter, hvad det er," vedblev Mikkel.

„Nej, nej! — Jeg tør ikke," stammede Bægen.

„Saa tør jeg, men følg nu med — I er jo klogere paa saadan noget, end jeg."

Kun nødtvungen fulgte Bægen med, og staaende lige ved Siden af den mørke Gjenstand, kunde man

*) Bogstavelig sandt.

nu saa temmelig tydelig skjelne Delene, hvoraf den bestod: en langagtig mørk Skikkelse med Arme og Ben, altsaa et Menneske, kun manglende det vigtigste af det hele, nemlig Hovedet.

„Uha! han er jo hovedløs!" udbrød Mikkel.

(Sluttes).

Det hellige Land.

(Af Lærer Jensen i Strellev).

Det hellige Land er de rige og velsignede Minders Land, er det Land, som Herren udvalgte til sit Folk, og hvorfra Frelsens Lys udgik, der skulde omstraale hele Jordens Bold. Til dette Land valfarter aarlig store Skarer af Pilegrimme, baade Jøder og kristne. Som Israels Børn fordum sang, naar de paa Festerne drog op til Jerusalem: „Jeg opløfter mine Øjne mod Bjærgene, hvorfra min Frelse kommer" (Salme 121, 1), saa synger de endnu, naar deres matte Øje, førend det brister, skuer „Bjærgenes Land" (Ez. 6, 2—3). Det tabte Fædrelands Jord maa følge dem i Graven i den lille Pose, naar de skal sove i Fred, og da de antager, at Legemerne af de Jøder, som ikke dør i Jerusalem, skal føres der hen under Jorden førend Opstandelsen og Verdens Dom, som de mener vil foregaa i Josafats Dal mellem Oljebjærget og Jerusalem, saa rejser de dertil fra alle Verdenshjørner, for der at finde deres sidste Hvilested, som Digteren og Præsten Chr. Richardt synger:

„For i Jerusalem at fange Hvile
gik Israels Børn de mange tusend Mile;
for der en Gang den sidste Søvn at sove
forlod de Spaniens Sol og Polens Skove."

Og hvo formaar at tælle den Skare af kristne Pilegrimme, som for at bade sig i Jordans Flod, for at dvæle i Gethsemanes Skygger, for at afbede deres Synd ved Frelserens Grav og for at skue den forunderlig klare blaa Himmel fra Oljebjærgets Top, greb Staven og Muslingeskallen, Pilegrimssymbolet, og vandrede til det dyrebare Frelsens Land! Ikke blot Korsfarerne, der ved at kæmpe for det hellige Land haabede her at vinde det jordiske Paradis, „hvor Jerusalem laa med den hellige Grav i Verdens Midte," men ogsaa utallige kristne Pilegrimme siden, har rejst til det hellige Land for at betræde den Jordbund, som værdiges at bære hans Fod, hvem alle Ting er underlagte. Vel ved vi, at Frelseren ikke mere er der, at „han er opstanden," som Engelen sagde, men den samme Engel sagde ogsaa: „Kommer hid, og ser Stedet, hvor Herren laa" (Matth. 28, 6), saa det kan ikke undre os, at saa mange drager til det Land, „hvor han sit Fodspor lod," thi de fornemme i Hjærtet, hvad Chr. Richardt sang for os, da han i Vaaren 1862 gjæstede det hellige Land:

Hjemve drog mig jo her over
fra det fjærne Moderhjem,
Hjemve efter Jordans Vover,
Zions Høj og Bethlehem."

Men hvor mange af os maa ikke nøjes med at „vende Ansigtet imod Jerusalem", uden med disse vore jordiske Øjne at kunne skue Landet, hvor „Guds Søn har smilet ved Moderbryst?" Vi maa nøjes med en Skildring af Landet, og en saadan kort Skildring vil vi her forsøge at give.

Det hellige Land er fra Nord til Syd paa det længste 35 Mil („fra Dan til Berseba"), og fra Vest til Øst 25 Mil (fra Forbjærget Karmel til Byen Salcha), og skjønt Landet altsaa ikke er større end Nørrejylland, saa er det dog trods sin Lidenhed ikke alene det minderigeste, men ogsaa det mærkeligste Land i Verden. Ved at betragte dets Beliggenhed og Natur vil vi skjønne, hvorfor Herren, „da han uddelte Arv iblandt Folkene og satte Folkenes Landemærker efter Israels Børns Tal" (5 Mos. 32, 8), bestemte dette Land, som han kalder „det dejligste af alle Lande" (Ez. 20, 6), til sit Ejendomsfolk.

Det hellige Land ligger omtrent i Midten af den gamle Verden, og det var i Oldtiden omgivet af Jordens vigtigste Kulturlande og derfor fortrinlig skikket til at være det Frelsens Land, hvorfra Evangeliets Straaler kunde spredes „fra et Hav til et andet, fra Floden til Jordens Ende." Mod Nord laa Aram (ɔ: Højlandet), det nuværende Syrien, i Modsætning til hvilket det hellige Lands oprindelige Navn er Kanaan (ɔ: Lavlandet); mod Nordøst laa Oldtidens ældste Verdensriger Assyrien og Babylonien med de store Byer Ninive og Babylon, Oldtidens London og Paris; mod Øst og Syd laa Arabien, som Herodot kalder alle fine Røgelsers Hjem, og om hvis Befolkning han siger, at den altid har haft sin Styrke i Eventyr; mod Sydøst laa Egypten, Gravriget og Gaadernes Land med sine Pyramider og Obelisker, Templer og Sfinxer, og imod Vest, hinsides Havet, laa endelig Skjønhedens Land Grækenland og „det evige Rom," der to Gange skulde beherske Verden. Det hedder derfor træffende hos Profeten: „Dette er Jerusalem, midt iblandt Folkene satte Herren hende, og Landene trindt omkring hende". (Ez. 5, 5).

Men paa den anden Side ligger det hellige Land som en indhegnet Have paa sine Bjærge. Gud gjærdede om sin Vingaard med Bjærge, Ørken og Hav for „Svinet fra Skoven og de vilde Dyr paa Marken" (Salme 80, 13—14), i det Libanons

mægtige Bjærge, Arabiens Ørk og Middelhavet omhegnede Landet mod Nord, Øst, Syd og Vest og værnede det imod de omboende Hedningefolk. Landet havde ingen Havne, og Folket drev ingen Handel, thi det skulde ikke have Samkvem med Hedningerne, hvilket heller ikke behøvedes, da Landet

Det døde Hav.

ved flittig Dyrkning var rigt nok og kunde frembringe alle Slags Produkter i Overflod. Dette var igjen begrundet i Landets mærkelige Natur. Mod Nord hæver det sig over Snegrænsen i Hermons 9000 Fod høje Bjærge, og imod Syd sænker det sig til den dybeste Dal paa Jorden, hvori det døde Hav, der er den dybeste Sø paa Jordens Overflade, ligger henved 1300 Fod lavere end Middel-

havet. Derfor dvæle alle Aarstider altid i dette mærkelige Land. Mod Nord troner Vinteren paa „Bjærgkongen" Hermon og sender sin kølige Aande og frugtbare Dug over det tørre Land. Paa Galilæas grønne Høje smiler altid den milde Vaar, Sommerens Hede opvarmer stedse Jordandalen, og den svale Høst dvæler i Judæas purpurfarvede Vingaarde. De arabiske Digtere siger om det 10,000 Fod høje Libanon (ɔ: det hvide Bjærg), at det har Vinteren paa sit Hoved, Vaaren paa sine Skuldre, Høsten i sit Skjød og Sommeren ved sin Fod, og med Undtagelse af det første kan det samme siges om mange af det hellige Lands Bjærge. Paa Grund af dette højst forskjellige Klima er der naturligvis ogsaa en højst forskjellig Plantevæxt paa de forskjellige Steder af Landet og paa de forskjellige Højder af et Bjærg. Derfor trængte Folket ikke til Indførsel af Produkter fra de omliggende Hedningelande, men kunde bo „ene for sig i Skoven midt paa Karmel" (Mika, 7, 14).

Men som Israels-Folk skulde „være sig selv" og ikke behøvede at have Handelsforbindelser med Hedningerne, saa skulde de ikke lige saa lidt som noget andet Folk, „være sig selv nok," men levende mindes om, at Landets Frugtbarhed skyldtes Guds Velsignelse. „Det Land, som du kommer hen til for at eje det," sagde Moses til Folket, „er ikke lig Ægyptens Land, som I ere dragne ud fra, hvor du saade din Sæd og maatte selv gaa og vande den som en Urtehave. Men det Land, som I drage over til for at eje det, er et Land med Bjærge og Dale, der drikker Vand af Himlens Regn, et Land, som Herren din Gud har nøje Agt paa, som hans Øjne er vendte til fra Aarets Begyndelse og til dets Ende" (5 Mos. 11, 10—12). Ægyptens Frugtbarhed beroede paa Nilens Oversvømmelser, og denne Flod blev derfor af Ægypterne dyrket som en Gud, som Skjalden lader Nilen sige:

„Jeg graver og gøder for Folk i Vaar,
og Regn kan de undvære;
thi blev i mangfoldige Maaneaar
jeg holdt som en Gud i Ære."

Ægyptens Tanker droges, som deres Blikke, stedse nedad til Nilen og Jorden, og „de søgte deres Guder, ikke over sig i Himlen, men under sig i Graven og i de umælende Dyr," saa de bleve jordbundne, hvorimod Israels Bjærge og Dale „drak Vand af Himlens Regn," hvorved Folket blev vant til at vende Blikket og Tanken mod oven, hvorfra Velsignelsen kom. Jo mere vi lære det hellige Land at kjende, des bedre ville vi forstaa, at Israels Folk og Israels Land var som et Ægtepar, udkaaret af Herren til at passe sammen: Landets Natur var enestaaende og højst mærkelig, Folkets Historie var ligesaa.

I Landets Velmagtsdage „flød det med Mælk og Honning;" thi i dets vandrige Dale græssede store Hjorde af Kameler, Kør og Faar, og dets overvættes Rigdom paa Blomster, især Liljeplanter, søgtes gjærne af de flittige Bier. Sarons Slette, der strækker sig langs Middelhavet fra Karmel til Ægyptens Bæk, var især berømt for sin Blomsterrigdom, og allerede Bruden i Højsangen (2, 1—2) siger: „Jeg er Sarons Rose, Dalens Lilje. Som en Lilje iblandt Tornene, saa er min Veninde iblandt Døtrene." „Sarons Rose" er nemlig ingen Rose, men en Lilje, og det er ikke uden Grund, at man har kaldt det hellige Land for „Liljernes Land," thi intet andet Land er saa rigt paa disse herlige Blomster, der i den tidlige Vaar med deres hvide, skarlagenrøde og gyldne Farver, prægtigere end Salomons Klæders, smykker den hellige Jordbund i straalende Regnbueglans. Korsfarerne optoge Sarons Lilje i deres Vaaben som Uskyldighedens Billede, og „Sarons Rose" med dens Torne blev i Midalderen et Billede paa det hellige Land, der som en rigt smykket Brud var omgivet af Hedningelandene. „Rosendalen" ved Jerusalem, Thabors liljeklædte Høje og Genezarethsøens neriumkransede Bredder have ogsaa altid været berømte ved deres Blomsterrigdom. Rejsende i vore Dage roser især Egnen omkring Bethlehem og Nazareth, saa det er, som om Velsignelsen ikke kan forlade de to Byer, der har været Vidne til Frelserens Barndom. Allerede Bethlehemiten David sang: „Snorene faldt mig paa de liflige Steder, ja, en dejlig Arv tilfaldt mig", (Salme 16, 6), og Navnene Bethlehem (Brødhus) og Efrata (Frugtbarhed) tyde paa den Frugtbarhed og Skjønhed, som altid har smykket dens Sædemarker og Vinhaver, ligesom ogsaa her endnu er stor Rigdom paa Bier, hvilket er heldigt, da Pilegrimmene gjærne tænde Voxlys til Ære for Jesusbarnet, som her fødtes. Lidt Sydvest for Bethlehem ligger den dejlige Urtas Dal, hvor Salomon havde sine Haver, der vandedes af tre Vandbeholdere, som findes der endnu og kaldes „Salomons Damme." I Følge Josefus (Antiq. 8, 7) havde Salomon et Lystslot her ved disse herlige Haver og Kilder, hvorhen han hver Morgen plejede at kjøre, iført prægtige hvide Klæder, omgiven af en Livvagt af unge, høje Krigere, der vare klædte i tyrisk Purpur, og hvis Haar hver Dag blev bestrøet med Guldstøv, saa at deres Hoveder skinnede som Solen. Nazareth i Galilæa ligger i en yndig højt liggende Dal, et Par Timers Gang Vest for Thabor, og Navnet udtydes vistnok rettest ved „Blomst", den blomstrende, hvilket vel har Hentydning til de mange

rødmende Evighedsblomster, som her overalt myldre frem. Baade Navnene Naju (den yndige) og Karmel (Frugthavelandet) tyde paa Skjønhed, men især er Vestsiden af Genezareth Sø berømt fra gammel Tid som en „Rigdommens Have" og Josefus mener, at ingen Steds findes den Plante, som ikke kan trives her. I Omegnen af Jeriko gror endnu det saakaldte Domtræ, hvis spiselige Frugter ligner gule Kirsebær. I det botaniske Sprog kaldes det Spina Christi (Kristi=Torn), fordi Kristi Tornekrone efter Sagnet flettedes af dets hvasse, tornede Grene. Som den Plante, Pilegrimmene hyppigst føre med sig hjem fra det hellige Land, maa nævnes Jerikorosen, der gror paa forskjellige Steder i Palæstina, dog ikke ved Jeriko. Den er ingen Rose, men en tornet Busk, der voxer op paa tørre sandige Steder. Dens Farve er gulgraa, og dens mange smaa Blomster sidde paa Stilke og danne tilsammen ligesom en Kurv. Naar Planten afskæres, eller naar dens Grene have afblomstret, trække de sig sammen i Form af en Rose, men have den mærkelige Egenskab at aabne sig noget og faa et Slags Liv, naar Stilken sættes i Vand, og dette kunne de gjøre endnu efter mange Aaringers Forløb. Linné kaldte den derfor Anastatica (ɔ: Opstandelsesblomsten), „og i Midalderen betragtedes den som et yndigt Billede paa Frelseren, der opstod af Graven og paa hans Kirke, der, om den end synes uddød, dog bestandig under Guds Naades Regn og Solskin udfolder sig til ny Blomstring."

I gamle Dage gjaldt det om Landet, at „højt oppe paa Bjærgene stod Kornet tykt." Josefus fortæller, at ikke den mindste Plet Jord laa unyttigt hen. For at den frugtbare Muldjord ikke skulde skylles bort af de voldsomme Regnskyl, som især falder om Vinteren, opførte man i passende Afstande Stendiger langs med Bjærgskrænterne, jævnede Muldjorden ud imellem Bjærget og Digets Kant og frembragte saaledes vandrette Agerflader, som laa trappevis over hverandre op ad Bjærgsiden, ofte ikke mindre end 60—80 i Antal, forbundne ved Gange eller Veje, som ligeledes vare slagne opad Skrænterne. Var Bjærgene nøgne Kalkstensklipper, saa udhuggede man Flader og Gange paa dem, fyldte Fladerne med Jord fra Dalene og beredte paa denne Maade frugtbare Agre. Denne Folkets Flid, i Forbindelse med Jordbundens overordentlige Frugtbarhed, forklarer os, hvorledes dette lille Land kunde føde en saa stor Folkemængde som de 4 à 5 Millioner, det maa have haft i sine Velmagtsdage. Josefus fortæller, at der i det lille Galilæa, der ikke er saa stort som Sjælland, paa hans Tid fandtes 204 Byer, af hvilke den mindste talte 15,000 Indbyggere. De Kornsorter, som den Gang, og til Dels endnu, almindelig dyrkedes, er foruden Ris (ved Merom Søen) især Durra (en Hirseart), Hvede og Byg. De Fold, som Herren nævne i Lignelsen om de fire Slags Sædejord, var netop de almindelige for sidstnævnte Kornsorter: Durraen gav 100, Hveden 60 og Byggen 30 Fold. Endnu findes baade Hvede og fireradet Byg vildvoxende paa flere Steder i Landet, saaledes f. Ex. i Israels Slette, Nord for Karmel og Syd for Nazareths Bjærge, hvor ogsaa Græsset voxer saa højt, at det kan skjule en Rytter. Men da Landet i det hele nu kun tæller henved 600,000 Mennesker, og da Beduinerne, Ørkenens Børn, røve og med deres Hjorde nedtrampe Sæden, saa ligger Landet nu for det meste øde hen. Jaffa (den skjønne), Jerusalems gamle Havnestad, hvor Pilegrimmene gjærne lande, har hidtil været det eneste Sted i Landet, hvor Bønderne kunde arbejde ubevæbnede. Juda Bjærge ere nøgne og golde, da Terasserne savner Stengjærder, som kan forhindre, at Muldjorden skyller bort. Det frugtbare Galilæa er paa mange Steder overløbet med Torne, som paa enkelte Steder bedækker hele Bjærge, og ere saa besatte med Pigge, at de ligne Pindsvin, samt med Tidsler, som paa de udyrkede Steder kunne blive saa høje, at Toppen naar en Kamel over Hovedet. Med Rette lader Grundtvig i Krønekerim Kanaans Land sige:

„Mit Navn end lyder paa Jorderig,
som Navnet paa Landenes Dronning,
men sukke jeg maa, naar det siges mig:
du flyder med Mælk og Honning.

Alt som en Kvinde af Kongeæt,
fornedret til Kværnen at drage,
med falmede Kinder, forskudt, forgrædt,
jeg mindes min Ungdoms Dage."

Israels Børn, som ikke kjendte sin Besøgelsestid, findes nu kun i kummerlig, adspredt Tilstand i det forjættede Land. Det er blevet sandt, hvad Moses sagde til Folket: „Din Himmel, som er over dit Hoved, skal være som Kobber, og Jorden, som er under dig, som Jærn. Herren skal ofre dit Lands Regn til Sand og Støv" (5 Mos. 28, 23—24). Det Sted hvor Forbandelsen hviler stærkest og synligst og fra den ældste Tid, er ved det døde Hav. En rejsende skildrer Synet af dette Vredens Sted saaledes: „Til højre og venstre saa man de høje mørke Klippebredder, men mod Syd kun den uendelige Havflade. Vandet var blankt som et Spejl og bevægede sig ikke. Af levende Væsner, selv Fiske og Muslinger, var der ikke Spor at se. Aldrig ser man en Fugl slaa sig ned her. Det hele gav et Billede paa Døden, som jeg aldrig har set Mage til. Hvor skulde man vel ogsaa være

mere tilbøjelig til at mindes Døden end her hvor det mørke Dyb, ruger over Sodamas en Gang saa frugtbare Marker."

Men som der er en Fremtid i Vente for Israels Børn, naar de henimod Dagens Ende „se ham, som de have gjennemstunget," saaledes er der rimeligvis ogsaa et Gyldenaar i Vente for Israels Land, der nu er en forladt Brud, som saa skal faa sin rette Ægteherre. Derom synger Grundtvig:

„Besøg da atter, o Herre min!
dit Fødeland, som du har lovet!
og drik med dit Følge den klare Vin,
hvor Glæden og du har sovet!

Rind op, min Stjærne af Gravens Skjød,
som Herren opstod i min Have!
istemmmer, Guds Engle, en Sang saa sød,
at briste maa alle Grave!"

Smaating.

Blandt de uskyldige morende Smaating der ere særlig egnede til at bringe Morskab i en ledig Aftentime, har de saakaldte Fixerbilleder „grasseret" i det sidste Aar. Selv i Paris, naar man i Dampbaaden paa Seinen gled op til Udstillingen,

kunde man forkorte Tiden ved at se paa saadanne Smaabilleder hvormed Billetterne vare forsynede. Nu kan "Husvennens" Læsere more sig med at se paa hosstaaende Billede. Det forestiller, som man kan se Træer i en Have — men hvem kan finde Gartneren?

Amerikansk. En smuk og rig Dame i Louisianna, der havde mange Friere, plejede, naar hun gav de ulykkelige Elskere en Kurv, at sende dem en virkelig, smukt forarbejdet Kurv, der indeholdt en lille Erindring, f. Ex. en Diamantring, en Naal eller lignende. Frierne bleve imidlertid i den Anledning saa talrige, at hun saa sig nødsaget til at ophøre med sin galante Opførsel.

Det var Grunden. Da et Barn gav sig til at græde, spurgte Moderen: „Hvad fejler dig? Vil du have noget at spise?" — „Nej!" — „Vil du da drikke noget?" — „Nej!" — „Vil du sove?" — „Nej!" — „Naa, hvad vil du da?" — „Jeg vil græde?"

Pudsige Avertissementer. En Frakke er til Salg for en Konfirmand, som nylig er vendt og kantet foran.

Det behagede Herren paa en Rejse til sin Broder paa Møen at bortkalde min kjære Mand fra mig og 6 uopdragne Børn efter 1/2 Aars lykkeligt Ægteskab.

Geografisk Opgave. Forbogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, og Endebogstaverne, læste opad, danne Navnene paa to svenske Søer: En By i Lauenburg. — en Øgruppe i Middelhavet. — en By i Frankrig, — en By i Belgien. — en By paa Bornholm. — en By paa Lolland

J. M. J.

Firkantet Rød. Af 4 A, 2 K, 2 T og 1 S dannes tre Ord, som, læste fra venstre, fra oven, fra højre og fra neden give Løsningen paa følgende Gaader:

Til første tit man rækker frem sin Haand;
det andet minder os om krigersk Aand;
den tredie hører vel til tamme Dyr,
men ofte dog til Rov og Mord det tyr.

L—ll.

Opløsninger fra Nr. 5.

paa den historisk-geografiske Opgave:	paa den firkantede Rød:
Svaneke	D Ø R
Torneåelv	Ø R E
Onega	R E V
Reval	
Mailand	paa Gaaden: Ynk. — kny.

Bekjendtgjørelse.

Fra en af de mest ansete udenlandske Kunstanstalter have vi modtaget nogle faa Prøveexemplarer af et udmærket smukt udført Olietryk efter Leonard de Vincis bekjendte Maleri **den hellige Nadvere indstiftes.** Denne Kopi, den største og fortrinligste der existerer i Olietryk, hvis Bogladepris er 25 Kr., leveres omhyggeligt opspændt paa Lærred og i en meget svær elegant forgyldt Ramme af 42 Tommers Brede og 25 Tommers Højde, udvendigt Maal, for 32 Kr., frit tilsendt pr. Postefterkrav og anbefales som en ualmindelig smuk og kunstnerisk udført Vægpprydelse.

N. C. Roms Forlagsforretning.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

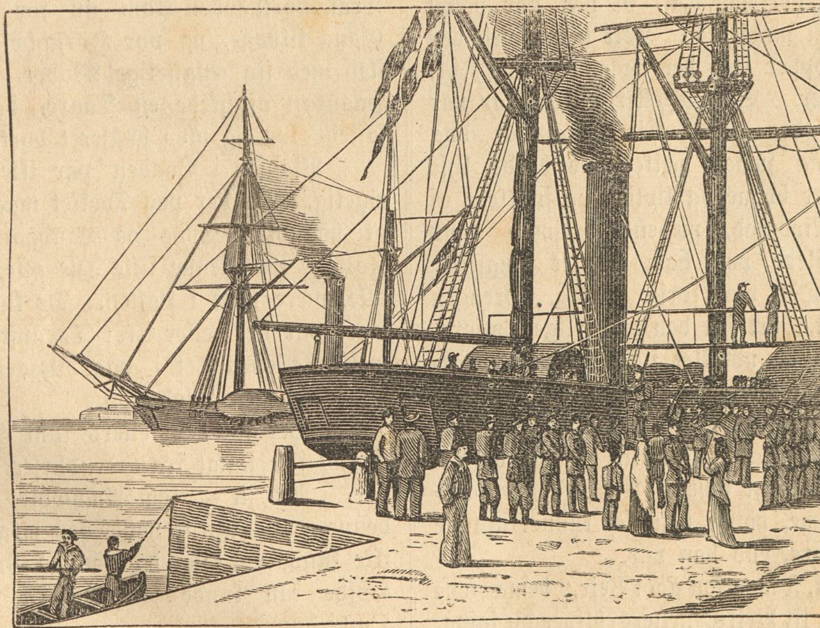
6. Aargang Kjøbenhavn.

Nr. 7. Søndagen den 17. November. 1878.

Billeder fra en Transport til Lejren ved Hald.

Af C. Middelboe.

Kl. 2 om Eftermiddagen stod Tropperne opstillede paa Toldbodpladsen, færdige til at indskibes. Orlogsdamperen „Gejser" og en Kanonbaad laa paa Rheden, og „Hekla" var fortøjet saaledes ved Toldbod-Kajen, at Mandskabet kunde marschere om Bord i den gjennem en bred Aabning i Rælingen agter ude. Ved en af Toldbodtrapperne laa en Transportbaad rede til at bringe „Gejsers" og Kanonbaadens Tropper ud om Bord i disse Skibe, og Marinens lille Bugserbaad „Fremad" laa ved Siden af dem, klar til at spænde sig selv for og trække den frem og tilbage mellem Skibene og Toldboden.

Paa Toldboden.

Der var Liv paa Toldboden den Dag. Mandskabet stod i „Rør-Stillingen" og ventede paa det Øjeblik, da det skulde om Bord. Officerer spaserede op og ned foran Rækkerne og samtalede om den forestaaende Sørejse, og af og til kigede saa en, saa en anden af dem op mod Himlen for at se, om der skulde vise sig noget Tegn der oppe, som kunde lade formode et og andet om Vejret.

Hele Toldbodpladsen var tæt besat med Mennesker. Hustruer fulgte deres Mænd, Børn skulde se deres Fædre rejse, Kjærester skulde tage Afsked med Kjærester, og en stor Masse Mennesker skulde fordrive Tiden med at høre paa Militærmusikken og se Skibene afgaa. Der var Liv og Forvirring, Munterhed og vel ogsaa en Smule Sorg paa Pladsen den Dag.

„Gud give, at I nu maa faa godt Vejr, søde Adolf," sukkede en lille blond Dame, i det hun med et kjærligt og ængsteligt Blik i sine smukke blaa Øjne, der var en lille Smule rødkantede, som om de havde fældet Taarer i Anledning af den forestaaende Skilsmisse, saa paa sin Adolf, der var Løjtnant. „Du bliver ellers søsyg, og det er saa rædsomt."

„Jeg bliver aldrig søsyg," svarede Løjtnanten nok saa rask, „vær endelig ikke ængstelig for det. Jeg spiser strax en dygtig solid Portion Mad og lægger mig saa. For Resten har jeg altid holdt meget, grumme meget af Søen."

Og den unge Mand saa virkelig saa godt ud i dette Øjeblik med sin slanke, smukke Figur, med de lange blanke Støvler og det dristige Kast med Hovedet, at man nok kunde forstaa det Beundringsblik, hvormed hans elskede betragtede ham, da han udtalte sig saa rask.

„Hvilken rædsom Tid det dog er, du skal være borte, hele 7 Uger," begyndte den unge Pige efter en kort Pavse, og det saa stærkt ud til Taare-Regnvejr. Det var vistnok tyvende Gang, at hun, halv grædende, udtalte sin Gru over de syv Ugers Adskillelse fra sin Hjærtenskjær; hun havde endnu knap været syv Timer borte fra ham i de tre Maaneder, i hvilke de havde været forlovede.

„Aa! — Hvad siger syv Uger, min Pige," trøstede han hende kjærlig. „Husk paa, jeg kommer jo levende hjem igjen. Glæd du dig over, at det ikke er Krig, jeg skal ud til."

Det gjorde hun; hendes Ansigt opklaredes atter, og Samtalen fortsattes, indtil Kommandoen lød paa at „træde an", og Adolf maatte paa sin Post.

„Med Sektioner . . . til højre . . e . . h . . sving!!"

„Med Roder . . til højre br . . y . . d af!!" lød Kommandoraabene, og Kompagniet afmarscherede, Løjtnanten gik med Transportbaaden ud til „Gejser".

Lignende Scener som den, vi her har været Vidne til, foregik i massevis. Helt henne ved den bageste Række Tropper stod der en ganske ung Fyr, der var Hornblæser. Sexten eller sytten Aar var hans Alder, men den glatte Kind begyndte dog allerede at blive saa smaat dækket med bløde lyse Dun. Øjnene var brune og livlige og funklede af overstrømmende Livsmod, medens derimod hans Moders Øjne hvilede paa ham med et ængstelig bevæget Udtryk. Det var første Gang, Drengen skulde fra Hjemmet, bort fra den moderlige Omsorg, hvorunder han havde udviklet sig til et saa kraftigt og smukt ungt Menneske. Men han saa nok ud til at kunne taale Lejrlivets Besværligheder; hans Legeme var kraftigt og stærkt, og havde ikke det halv barnlige Udtryk i hans Ansigt ledet Iagttageren til at dømme, havde man let kunnet antage ham for meget ældre, end han var.

„Gud give nu, I maa faa godt Vejr," bemærkede Moderen, skottende til Vejrs, „ellers bliver du søsyg, min Dreng." Her var det atter Vejret og Søsygen, der stod forrest i Tankernes Række, og det gjorde disse Begreber i mange Hjærner den Dag.

Kunde man have været flere Steder paa en Gang, vilde man sikkert næsten overalt have hørt Vejret og Søsygen nævne, og de fleste Steder vilde man vistnok omtrent have hørt det samme Svar paa de omhyggelige Udbrud som det, Løjtnant Adolf gav sin forlovede, eller som det, den lille Hornblæser gav sin Moder: „Naa! Herregud, Moder; det bliver maaske galt, men man kommer vel over det. Rejsen er jo ikke saa lang."

„Ja, ja! Den kan være lang nok," mente Moderen og rystede paa Hovedet af Sønnens ungdommelige Overmod. Hun havde selv en Gang været paa Søen fra Korsør til Nyborg og tilbage igjen, og den Rejse glemte hun aldrig, hvor gammel hun saa blev. Nu stod hun og saa paa sin Dreng og nærede omtrent de samme Tanker som Hønen, der havde udruget et Sæt Andeæg og en skjøn Dag saa alle Ællinger springe i Vandet.

„Hurra . . h . . h! . . . Hurra . . h . . h!" rungede det gjennem Luften. Det var „Hekla", som havde kastet los fra Broen og nu med sin Troppemasse dampede afsted med sine skummende daskende og klapprende Hjul. Skibet svingede fra den ene Side til den anden under Vægten af de mange Mennesker, som alle skulde saa højt til Vejrs, som de paa nogen Maade kunde komme, for at svinge med Huen og raabe Hurra eller vifte med Lommetørklædet til et af de utallige Lommetørklæder, der svingedes fra Land.

„Træd an!" lød det inde paa Toldbodpladsen til det Kompagni Soldater, som endnu var tilbage. Transportbaaden kom nu for fjerde eller femte Gang tilbage, og vor Hornblæser maatte tage Afsked med sin ængstelige Moder, der med Bagen af Haanden afviskede en Taare, da Transportbaaden kastede los og blev bugseret bort.

Pladsen i Baaden var ikke, hvad man kalder rigelig. Da der paa Dækket maatte være Plads til at haandtere Tove og Landgangsbroerne, maatte Folkene paa denne lille Tur alle, eller saa godt som alle, være nede i Lasten. De kunde være der, men mere var det heller ikke; Tornysteren maatte de have mellem Benene, thi paa Ryggen tog dette Møbel alt for megen Plads op.

„Her staar vi ellers lunt nok!" bemærkede en Mand ikke langt fra Hornblæseren.

„Aa ja — som Anchiovis omtrent," svarede denne, der akkurat havde saa megen Plads, at han ikke kunde røre sig, og som paa Grund af sin mindre Højde kun kunde se Hovederne i hans nærmeste Omkreds.

„Hvilken Udsigt her man nyder," smaanynnede han hen til den, som først havde talt.

„Hør fra Kronborg hvor man skyder," faldt denne ind, og snart hævede der sig et fuldtonigt Kor op fra det tæt bepakkede Rum, hvilket dog snart atter maatte standse, da man nærmede sig „Gejser", og Kommando-Raabene skulde høres.

Baaden kom paa Siden af Skibet, en Over-

gangsbro blev lagt ud, og Mandskabet satte sig i Bevægelse for at skifte Opholdssted.

„Naa, kom nu kvik, min Ven!“ sagde en af Skibets Officerer til den forreste Mand, der stod temmelig tvivlraadig paa Broen og ikke ret vidste, hvor han skulde gaa hen; der var allerede 600 Mand om Bord paa „Gejser“, og Dækket var saa optaget af lyseblaa Ben, at hans Tøven egentlig talt var ganske berettiget.

Dog nu gik det med Geværet i den ene Haand og Tornysteret i den anden over Benene paa Kammeraterne, som allerede havde slaaet sig nogenlunde til Ro. Da Transportbaaden var bleven tømt for sin levende Ladning, satte den fra igjen for at gaa ind og hente Train, som skulde forblive i den under hele Overrejsen, og den Tid, i hvilken den af denne Grund var borte, benyttedes af Tropperne til at finde sig saa godt til rette i de ny Forhold, som det var dem muligt.

Paa Hjulkasserne og Kommandobroen maatte de ikke komme, der skulde Søofficererne have Lov til frit at bevæge sig for at kunne overse Skibet og Omgivelserne. Helt agter ude i Skibet havde Landofficererne faaet Plads og havde her en udmærket Udsigt over Reden og Langelinje, hvor en talrig Menneskemasse bevægede sig frem og tilbage. Henne hos dem var Regimentsmusikkens Plads, og helt for ude ved Bugsprydet var der en lille Plads forbeholdt Skibets Matroser, men over hele den øvrige Del af Dækket, hvor der ikke skulde arbejdes, havde Soldaterne frit Raaderum. Men rigtig begyndte de dog ikke endnu at slaa sig til Ro; der var endnu saa meget at se efter og saa meget, der forstyrrede dem, der allerede havde faaet sig dejlig bekvemt indrettet, saa at de fleste lidt efter lidt blev enige med sig selv om, at det var bedst at give Tid med at lejre sig „for godt“*), til de rigtig var komne i Gang, og saa blev de staaende og morede hinanden med vittige Bemærkninger.

„Pas godt paa dine Surbrø'er, Lars,“ bemærkede en Kjøbenhavner til en Kammerat, der saa ud til at være fra Landet, at dømme efter hans røde, sunde, blomstrende Kinder.

„Aa ja. De er helt vel forvarede,“ svarede Lars med et roligt Smil; Drilleriet havde ikke den Virkning at gjøre ham gnaven.

„Hvor mange Surbrø'er sa'e du?“ spurgte en anden Kjøbenhavner den, som først havde talt.

„Han har spist fem Fire-Skillings Surbrø'er i Formiddags, han vil have noget at staa imod med, du. Du skal barestens se, naar vi kommer udenfor, saa faar han Lov at gi'e Slip paa dem igjen, naar „Gejser“ begynder at vippe — Ha! Ha!“

„Fem Fire-Skillings Surbrø'er! Den var ren! Naa da! Sik'en en Mundfuld!“

Alle disse Udbrud og en hel Række flere sprudlede frem af Kjøbenhavneren Nr. 2 ved Underretningen om Lars's Frokost, som jo ganske vist var af en temmelig forbavsende Soliditet.

„Spiser du det hver Dag, hvad Kammerat? — Du maa da have en Bagerjomfru til Kjæreste. — Har I hørt det, Kam'rater? Nr. 97 har spist „syv“ Fire-Skillings Surbrø'er til Frokost, har han.“

„Ha! Ha! Ha! — Velbekomme 97, hold paa dem,“ lød det fra forskjellige Sider.

„Kan du vise mig dem, naar du kommer til Aarhus, skal du faa syv til,“ bemærkede en.

„Tak skal du ha'e; det kunde være rart nok, der har man jo itte Kjæresten,“ svarede Lars med et tørt Smil, slet ikke vred over Drilleriet, og det viste sig at være den bedste Maade at afvæbne det paa; endnu et Par Bemærkninger, og Samtalen om Surbrødene døde hen.

Transportbaaden kom tilbage, blev ved Hjælp af to svære, ganske ny, tykke Tove gjort fast til Skibet, og man begyndte nu at lette Ankeret. Bomme blev satte i Spillet, Regimentsmusikken spillede en Marsch, og i Takt med dens Toner gik Matroserne lystig rundt i Bommene, medens Ankerkjædens Led og Spillets Stoppaler*) slog raslende Takt til Musikken.

Tonernes Magt var imidlertid uimodstaaelige for Soldaterne. En hist og en anden her begyndte saa smaat at nynne med og slaa Takt med Foden, flere stemmede i med, og snart rungede en kraftig Sang fra de mange Menneskers Læber, og Kommando-Ordene, som vanskelig nok havde kunnet høres over Musikken, blev nu aldeles umulige at forstaa. Dette kunde begribeligvis ikke gaa an, Musikken maatte standses, Sangen forstummede, og Letningen fortsattes, efter at Soldaterne havde faaet Ordre til at vente et Øjeblik med at give deres Følelser Luft.

Ankeret blev „hevet hjem“, Hjulene klaprede rundt, og nu kunde de gjærne have sunget; men Hjulenes Bevægelser og Skibets Fremadskriden virkede paa en anden Maade. Soldaterne, som stod ved Rælingen og kunde se i Land, begyndte at vifte med Lommetørklæderne og svinge med Huerne, og i samme Øjeblik, som en anselig Mængde hvide Tørklæder begyndte at vise sig flagrende i Luften inde paa Land som Svar paa Hilsenen fra Skibet,

*) Udtrykket „for godt“ er et gammelt Sømands- eller Skibs-Udtryk, der benyttes i Betydning af „for bestandig“ eller i alt Fald for „længere Tid“. „At gaa om Bord for godt er at gaa om Bord for at blive der, for at have sit Hovedopholdssted der.

*) Paler kaldes de Jærnklapper, som ved at falde fra den ene Hak i Spillets Underrand i den anden forhindrer dette i at dreje sig tilbage.

brød Folkenes Afskedsfølelser frem i Form af et stormende Hurraraab, der istemmedes af hele Bataillonen og gjentoges en halv Snes Gange, indtil de som af sig selv hendøde, medens Tørklæderne vedblivende flagrede omkring i Luften, røde, hvide og gule mellem hverandre.

(Fortsættes.)

En Hjortejagt.

Fortalt af J—ahn.

Det var i Fjor i Begyndelsen af August Maaned en af disse varme, herlige Sommerdage, hvor hele Naturen viser sig i sin fulde Skjønhed; jeg var staaet op Klokken fire om Morgenen og gaaet ud for at skyde Bekkasiner paa en Mose, som laa tæt ved mit Hjem. Hvor Morgenen dog var frisk og dejlig! Duggen glimrede paa Græsset som tusende Diamanter, fra Blomsterne udstrømmede den herligste Vellugt, og en let Morgenvind satte Birketræernes fine Blade i Bevægelse, saa at de syntes at tilhviske hinanden et sagte Godmorgen. Lærkerne istemte deres jublende Morgensang, understøttede af Bogfinker og Løvsangere. Ude paa Mosen hørtes allerede Viberne skrige deres Kivit under deres urolige Flugt, medens Rodben og Brokfugle nu og da lod deres melankolske Fløjtetoner høre.

Brunette, min Hund, sprang saa glad og fornøjet i Forvejen ned mod Mosen; den vidste saa godt Besked om hvad det var, Jagten gjaldt, og kjendte fra de foregaaende Aar de Steder paa Mosen, hvor der i Almindelighed var den største Rigdom paa Fugle; paa en Gang standsede den imidlertid og saa sig om efter mig paa en hel anden Maade, end om det blot havde været en Bekkasin, den havde foran sig. Det var mig paafaldende, at den, i Steden for at blive staaende stille, som den altid plejede at gjøre, naar den havde Lugten af Fuglevildt, avancerede ganske langsomt med yderste Forsigtighed, i det den stadig saa sig omkring efter mig. Jeg gik strax ned til den og blev i højeste Grad forundret ved at se aldeles friske Spor af en stor Kronhjort med sin Hind og to Kalve, som var gaaede over Mosen ind i den nærliggende Fyrreskov, der tilhørte Godsejer H. Der havde ikke været set Kronvildt i flere Aar i denne Egn, og derfor vidste jeg vel, at disse Dyr blot befandt sig paa Gjennemrejse og var, hvad man i Jægersproget kalder Strejfvildt. Da Godsejer H. var en lige saa ivrig Jæger som jeg, vidste jeg, at han ikke vilde forsømme Lejligheden til at skyde Hjorten, naar det kunde lade sig gjøre; jeg kaldte derfor Hunden tilbage og spaserede strax op til „Gaarden", for at meddele H. denne interessante Nyhed. Da jeg kom til —berg laa naturligvis H. i sin sødeste Søvn, thi Klokken var endnu ikke fem, og Pigen mente, at det vist var alt for tidlig at vække Herren; han holdt saa meget af sin Morgensøvn og blev altid vred, naar han blev forstyrret, men da jeg lovede hende at tage alle Ubehageligheder paa min Kappe og blot bad hende sige til H., at jeg nødvendigvis maatte tale med ham strax om en Kronhjort, saa gik hun sin tunge Vandring med et Suk, men kom strax efter tilbage med et Smil paa Ansigtet og bad mig gaa ind i Dagligstuen, Godsejeren skulde strax komme.

Jeg satte mig altsaa ned, og fem Minutter efter stod H. inde hos mig, yderst spændt paa, hvorledes Historien med Kronhjorten hængte sammen. Da jeg saa havde meddelt ham den med alle sine Enkeltheder og udtalte min Formodning om, at Selskabet upaatvivlelig havde slaaet Lejr i Fyrreskoven, var han strax af samme Mening som jeg, men syntes blot, at vi skulde vente til hen ad Middag, inden vi gik efter Hjorten, for at den først skulde æde sig mæt, thi da plejer disse Dyr altid at være mere magelige og ikke saa let at skræmme som ellers.

Som sagt saa gjort, vi satte os da ned i god Ro og drak Kaffe, som Fru H. selv bragte os, thi hun var ogsaa meget interesseret i Kronhjorthistorien, hovedsagelig fordi hun om nogle Dage skulde have stort Middagsselskab, og da syntes hun jo, det var en stor Raritet, naar hun kunde byde Gjæsterne Hjortesteg. Da hun imidlertid fik at vide, at vi først vilde give os afsted ved Middagstid, angrede hun med Billighed, at hun var staaet saa tidlig op og kaldte mig en Rolighedsforstyrrer, som kom stormende til Folk Klokken fem om Morgenen, naar vi dog først skulde gaa Klokken tolv; dog forsonede hun sig med sin tidlige Opstandelse, da vi

gik en lille Tur strax efter Kaffen, og hun kom ud i den friske Morgenluft; saa takkede hun mig oven i Kjøbet, fordi hun var kommen saa tidlig op.

Da Klokken var tolv, spiste vi til Middag, og saa gik vi da afsted med mange Formaninger fra Fruen om, at vi nu endelig ikke maatte skyde forbi, thi ellers vilde hun ødelægge vort Ry som Jægere og give os alene Skylden for, at der ingen Hjortesteg kom paa Bordet ved Middagsselskabet. Undervejs fik vi et Par Husmænd med os, for at de skulde stille sig op ved et Par Steder, hvor Vildtet i Almindelighed plejede at springe over Gærdet, og skræmme Hjorten tilbage, hvis den skulde forsøge at springe over. Derpaa gik vi omkring med stor Forsigtighed hver sin Vej, da H. pludselig gjorde Tegn til mig, at jeg forsigtig skulde komme op, hvor han stod. „Se saa," sagde han, „nu behøver vi ikke Husmændene mere nede ved Gærdet, Hjorten med hele sin Familie ligger i en lille Tykning, som ikke er mere end en halv Tønde Land stor; jeg har fulgt dens Spor dertil, og der gaar intet Spor ud der fra; nu lader vi begge Husmændene gaa igjennem Tykningen, stiller os selv i den aabne Fyrreskov og dækker os bag Træerne, naar da Mændene gaar fra

Hjortejagten.

den modsatte Side og skræmmer den op, kan den ingen anden Vej komme end just der, hvor vi stiller os paa Post.

Nogen bedre Plan kunde man ikke godt lægge, og den blev derfor øjeblikkelig sat i Værk. Vi sagde Husmændene Besked og indtog vore Pladser. Længe varede det ikke, før vi hørte det knage og brage i Buskene, og Hjorten med sin Hind og to Kalve viste sig for os. Nu var det aftalt, at vi blot vilde skyde Hjorten, thi Kalvene kunde endnu ikke undvære Moderen, og desuden, hvis vi fik Hjorten, saa var det jo blot et unyttigt Slagteri at myrde de andre Dyr.

Det var et prægtigt Syn at se dette stolte Dyr et Øjeblik staa og se sig om til alle Sider, som om den vilde iagttage, fra hvilken Side Faren egentlig truede; med højbaaren Krone og lynende Øjne stod den spejdende til alle Sider og stampede udfordrende i Jorden med Foden. De mægtige Horn og dens blanke, brune Skind glinsede i Middagssolen, et skjønnere Syn end en saadan Frilandshjort kan næppe existere for en Ven af Vildt og Jagt; vore Hjorte i Dyrehaven giver ingen Forestilling om det ejendommelig stolte og dristige hos Hjorten i sin fri Tilstand. Endnu var Hjorten for langt borte, til at nogen af os vilde skyde paa

den, men nu hørtes Mændene trampe i Tykningen, og med nogle faa kraftige Spring nærmede Hjorten sig os mere og mere. Da knaldede H.s Riffel, og jeg saa Hjorten fare sammen, men strax derefter fortsatte den sit Løb, medens Hinden og Kalvene forskrækkede for afsted til den anden Side. Derpaa skød jeg, og i samme Øjeblik Skuddet faldt, styrtede Hjorten næsegrus ned, men kun for i det næste Øjeblik at rejse sig igjen og fare videre afsted med Vindens Hurtighed.

Vi saa paa hinanden, lidt lange i Ansigterne, men vi var begge overbeviste om, at vi havde truffet og mente derfor nok, at vi med Hundens Hjælp skulde kunne faa Hjorten i vor Magt til sidst; vi fulgte dens Spor et Stykke og store Bloddraaber viste tydeligt, at den var farlig saaret, thi Blodet var blandet med Skum, et sikkert Tegn paa, at Kuglen havde berørt eller var gaaet igjennem Lungen.

Ogsaa denne Gang blev vi enige om, at det var bedst at vente et Par Timer endnu, inden vi forfulgte Hjorten, thi hvis vi strax begav os afsted efter den, var det rimeligt, at den vilde anspænde sine yderste Kræfter og faa et saa langt Forspring for os, at det maaske vilde være umuligt at naa den; men lod vi den derimod være i Fred et Par Timer, var det rimeligt, at den snart vilde opsøge sig et Skjulested, og da vilde den have ondt ved at rejse sig, naar den først havde ligget i nogen Tid.

Vi gik da hjem efter Brunette og fortalte Fruen, at vi begge to havde skudt forbi paa Hjorten og nu vilde gaa ud og jage Bekkasiner om Eftermiddagen. Hvor hun haanede os og bad os hellere blive hjemme, thi naar vi skød forbi paa en Hjort, som næsten var saa stor som en Hest, saa var det aldrig Umagen værd, at vi vilde forsøge paa at ramme Bekkasiner, som ikke er saa store som Duerunger, og saa fremdeles; jeg tror næsten, hun syntes, det var ærgerligt, at vi saa rolig tog imod alle hendes Spottegloser. Imidlertid gik vi ud med Brunette og forfulgte Hjortens Spor; jo længere den havde gaaet, des mere Blod var der i dens Spor, og da vi havde gaaet omtrent en Fjerdingvej, saa vi, at den havde lagt sig inde i en lille Rørholm i en Mose. Der kunde den umulig slippe fra os; vi gik ind i Rørholmen hver fra sin Side, og jeg havde ikke gaaet mere end ti Skridt, saa rejste Hjorten sig tæt ved mig og vilde til at begive sig afsted, men jeg kunde se, at den var meget svag og udmattet. Med et velrettet Skud bag Øret gjorde jeg Ende paa det stakkels Dyrs Lidelser. H. kom strax ned til mig, og vi var nu fornøjede over den lykkelige Jagt. Begge vore Kugler, som vi skød efter Hjorten den første Gang, havde truffet, den ene i Halsen og den anden i Siden. Nu fulgtes vi ad til en nærboende Boelsmand, som kjørte baade os og Hjorten hjem til Herregaarden. Fruen gjorde mægtig store Øjne, da hun fik os at se med Hjorten, og foreholdt os begge det skammelige i at holde en Dame saaledes for Nar, som vi havde gjort; paa Grund af Omstændighederne erholdt vi imidlertid Syndsforladelse. Næste Søndag paraderede, til Fruens store Stolthed, Hjortens fede Ryg paa Bordet ved det omtalte Middagsselskab, hvor Historien om Jagten paa denne Sjældenhed jo blev drøftet baade langt og længe. Hornene beholdt H., men Skindet fik jeg, og det er nu forvandlet til et prægtigt Kanetæppe, et Minde om den sidste Kronhjort, der er skudt paa denne Egn.

Hexemesteren.

En Skildring fra det virkelige Liv,

af H. J. Guldager.

(Sluttet).

Vægen svarede ikke et Ord, men begyndte at ryste over hele Legemet.

„Hvem der!" raabte Mikkel nu, saa det svarede igjen inde i Byen.

Skikkelsen tav.

„Er du et Menneske, saa svar; — er du en Djævel, saa vig!"

Endnu intet Svar; men til Vægens usigelige Rædsel begyndte Skikkelsen virkelig at vige. Der kom paa en Gang Liv og Bevægelighed i det hovedløse Legeme; det rykkede langsomt, men jævnt fremad. Men hvad var det for en Maade, det bevægede sig paa? Skikkelsen gik ikke, den krøb heller ikke, saaledes som et Menneske, paa Hænder og Fødder, nej, den snoede eller skød sig frem som en Slange, uden at røre Arme eller Ben, hvilke sidste formelig slæbte bag efter den i Sandet.

Det var lige i Midnatsstunden, og denne har altid noget ejendommeligt nervepirrende og spøgelseagtigt ved sig især en mørk og stille Novembernat, naar tunge, sorte Skyer svæver over ens Hoved, og ikke en menneskelig Stemme er at høre i Nærheden. Selv uden at møde noget som helst gruopvækkende paa sin Vej, og selv om man har stærke Nerver og slet ikke er overtroisk, har man dog let ved at blive lidt underlig stemt en saadan Nat, — hvad skal man da sige om Vægen, der var en svag Mand og stødte sammen med en hovedløs Skikkelse! Havde han ikke haft den modige Mikkel under Armen, var han maaske rent omkommen af Skræk.

Skikkelsen vedblev imidlertid at fjærne sig paa samme hemmelighedsfulde Maade og uden at give nogen Lyd fra sig.

„Vi maa forfølge den og i det mindste faa at se, hvor den bliver af,“ sagde Mikkel, efter at have staaet stille i nogle Minutter og betragtet Skikkelsen.

„Jeg tør ikke,“ sukkede den gamle atter.

„Ja, men I har jo „Sejren“, og naar I har den hos jer, kan jo heller ikke en Gang Fanden selv binde an med jer.“

„Sejren! — Aa, den glemte jeg jo.“

„Nej, her er den; jeg tog den i min Lomme. Tag den i Haanden, og lad os saa gaa hen ved ham igjen.“

Bægen fik nu fat i sin „Sejr“; men frem turde han dog ikke gaa, hvor meget Mikkel end ruskede i ham.

„Der er jo „levende“ i den!“ brølede han et Øjeblik efter. „Aa, aa! — Nu er „Skarnet“ ogsaa kommen i Sejren,“ og dermed kastede han den fra sig ned paa Vejen, som havde det været et Stykke gloende Jærn. Uden at bryde sig om, hvad Mikkel nu vilde eller ikke vilde, slap han dennes Arm, og afsted gik det over Stok og Sten ind ad Byen til igjen.

Mikkel løb bag efter, men døjede haardt med at indhente ham, saa godt havde han faaet Benene i Gang.

Endnu mere forpustet og forsvedt, end da han havde stoppet „Skarnet“ ind i Diget, ankom Bægen atter til Morten Madsens Gaard og bad om Husly for Natten. Man tænke sig nu Folkenes Overraskelse og Forundring ved at høre, hvad Bægen og Mikkel havde oplevet paa den Tur. Ja, det var ligefrem et Guds Under, at de slap med Skrækken og ikke satte Livet til; det syntes da baade Morten og hans Kone.

Brændevinsflasken maatte atter frem paa Bordet; men skjønt Bægen nu var bleven helt ædru og efter hvad han havde døjet nok kunde trænge til en lille Opstrammer, tog han dog ualmindelig lidt til sig af sin Yndlingdrik; han var aabenbart halv syg af Forskrækkelse.

„Hvad tror du nu egentlig, det kunde være, I saa der i Vejgrøften?“ spurgte Morten lidt efter.

„Hvad jeg tror!“ svarede Bægen. „Jeg tror, det var den skinbarlige Fanden selv.“

„Ak, ak!“ sukkede Morten og foldede sine Hænder.

„Ja, nu er det „pinte“ forbi med mig, — min Sejr er borte. Aa, ja, ja!“

„Men tror du da ogsaa, at Skarnet var i Sejren?“

„Lige saa vist, som jeg sidder her og hedder Niels Andersen Bæg, en stor Synder for Gud. Han rev og han sled i den, saa jeg troede, han havde revet Fingerenderne af mig. — Aa! maa jeg komme hen at ligge i en Seng; men jeg tør „pinte“ ikke ligge alene. Mit Blod er i Kog. — Ja, det bliver vel min Død. Aa ja! aa ja!“

Nu fik Maren travlt med at rede en Seng oppe i Storstuen, og for at hytte Bægen for Fanden maatte Morten bekvemme sig til at ligge i Stuen hos ham den Nat.

Tidlig næste Morgen kjørte Mikkel Bægen hjem, — og det blev sidste Gang, han kom til at kjøre med ham.

Inden Aften rystede hele Byen af Skræk over det passerede; men inden faa Dage var hengaaede, rystede den endnu stærkere — af Latter!

Mikkel, den fripostige Krop, havde ikke kunnet bare sig for at give en fuldstændig og paalidelig Tilstaaelse, og det af følgende Indhold. Om Morgenen hin Nat var hans Næse sprungen op at bløde, saa havde han overstænket den sovende Hans med Blod. Dernæst havde han om Aftenen, lidt før Bægen vilde til at gaa, hængt et gammelt Vaadgarn tværs over Porten. Derefter havde han i Forening med Smeddesvenden, — medens Bægen sad og drak Kaffepunscher, — faaet lavet et Slags Fugleskræmsel af en gammel Frakke og et Par Vandstøvler, der var syede til den nederste Kant af Frakken. Ved Hjælp af et langt Stykke Sejlgarn, hvis ene Ende var fastgjort i Frakken, kunde Smeddesvenden paa et aftalt Signal staa i Smedjen og hale hele Fugleskræmslet til sig, uden at Sejlgarnstraaden kunde ses i Nattens Mørke. — Dernæst havde han set sit Snit til at bringe en levende Mus i Bægens „Sejr“. Dette sidste Skarnsstykke var dog det værste, thi Bægen fik aldrig sin „Sejr“ mere, — den aad Smeddens Gris. Men strængt taget behøvede han den da heller ikke mere; han havde i den Grad blottet og latterliggjort sig selv ved sin sidste Affære i Myrup, at kun Mennesker lige saa halvtossede som selve Bægen, søgte hans Hjælp. —

Det lykkedes altsaa Mikkel at fælde sin Modstander. I Førstningen var der rigtignok ikke saa faa, der syntes, at han havde misbrugt den gamle Mand vel meget; men det hele var jo dog kun til at le af. Hvem der imidlertid ikke lo, det var Morten Madsen, og endnu mindre lo hans Kone. Mikkel blev uden Skaansel opsagt til næste Flyttedag, og det til Trods for Datterens bestemte Protest; men da Majdag kom, havde man mærkelig nok helt glemt Opsigelsen. Mikkel blev, hvor han var, medens derimod de gamle flyttede ud i deres Aftægtsbolig efter at have overladt Gaarden til — Mikkel og Karen.

Bognyt.

Haandgjerningsbog for den kvindelige Ungdom, ved Fru Sara Rasmussen. Med 106 Afbildninger. Denne nylig udkomne Bog omtales i „Dagens Nyheder“ paa følgende Maade: „Man er ved unge Pigers Opdragelse bleven saa vant til næsten udelukkende at se Vægten lagt paa Udviklingen af de mere selskabelige Talenter, at man ikke lægger Mærke til, at de Egenskaber, der har størst Betydning for Kvinden som Husmoder, alt for ofte i en utilbørlig Grad maa træde i Skygge, skjønt de dog, naar alt kommer til alt, spiller den vigtigste Rolle i Livet. Naar man derfor i de senere Aar har søgt at bøde paa dette Misforhold ved Oprettelsen af Skoler, hvori de unge Piger kan lære hvad der hører til for at styre et Hus og forestaa en Husholdning, maa dette anses for et betydningsfuldt Fremskridt, og det samme gjælder naturligvis om alle saadanne Lærebøger, der søger at give en Vejledning til Løsningen af disse praktiske Opgaver. Et saadant Bidrag er nærværende Haandgjerningsbog, som giver en nøjagtig Anvisning til Udførelsen af alle de kvindelige Arbejder, der i daglig Tale sammenfattes under Benævnelsen „Haandarbejder“. Det er dog ikke de kunstige Broderier eller lignende Luxusarbejder, man maa søge i denne Bog, men kun den Slags Haandarbejder, som hører til i enhver Kvindes Gjerning, hvad Stand og Stilling hun end indtager i Samfundet. Her gives saaledes Anvisning til Linnedsyning, Skræddersyning, Strikning, Lapning, Stopning og Hækling, til Filé- og Possementmagerarbejder, kort sagt til alle Arbejder, der forefalder i ethvert Hus. Anvisningerne gives saa udførligt, at baade unge Piger og unge Husmødre sikkert med Glæde vil modtage den Vejledning, der her bydes dem til selv at udføre saadanne nyttige Arbejder, som ellers med ikke ringe Bekostning maa overdrages til fremmede. Men ogsaa for unge Lærerinder i Haandarbejde vil Bogen upaatvivlelig blive et Hjælpemiddel, der paa mange Maader vil lette deres Arbejde lige over for Eleverne og sætte dem i Stand til at give disse mange praktiske Vink. Fremstillingen er paa alle Punkter letfattelig og anskueliggjøres ved en Mængde vel udførte Træsnit, saa at denne Haandgjerningsbog fortjener at anbefales alle i den Kreds, for hvilken den er bestemt.“

Denne nyttige lille Bog, der i Boghandelen koster 1 Krone, er udkommen i N. C. Roms Forlagsforretning.

Smaating.

Et Vidnesbyrd. En Møller, der ikke tog i Betænkning at prale — selv paa Sandhedens Bekostning —, fortalte en Gang nogle Gjæster, at der i begge hans Mølledamme var Masser af Sild. „Det er umuligt,“ bemærkede en af Gjæsterne. „Stine!“ sagde nu Mølleren til Pigen, der vartede op ved Bordet, „er der ikke Sild i vore Damme?“ „Jo,“ svarede Pigen, aabenbart smigret ved at skulle bevidne sin Husbonds Udsagn, „der er ferske Sild i den store Dam og holstensk Sild i den lille.“

Reddet. „Ja, min Ven, jeg blev reddet paa en mærkværdig Maade; tretten af mine Kammerater fandt Døden i Bølgerne, da Baaden kæntrede.“ — „Men hvorledes gik det da til, at du ikke druknede?“ — „Ganske simpelt: jeg sad hjemme paa mit Værelse, jeg var heldigvis ikke med paa Turen.“

Fluerne skulle ikke blot være Plageaander, men ogsaa kunne betragtes som meget nyttige Insekter. De fortære Smaadyr og Sporer, som ellers vilde fylde Luften og ved Indaandingen fremkalde farlige Sygdomme. Under Flugten fæste disse Dyr sig paa Fluernes Vinger og gaa saaledes deres Undergang i Møde. Jo mere Luften, ved Forraadnelse af dyriske Stoffer eller deslige, er opfyldt af de skadelige Smaadyr, des talrigere indfinde Fluerne sig, og des bedre er deres Huld. Paa renlige og vel udluftede Steder ere Fluerne synlig magrere.

Et Telegram. En Kreaturhandler skulde have en Vogn fuld Svin med Banen, men havde ikke taget i Betragtning, at det var et Iltog, som ikke førte en saadan Last med sig. Han telegraferede derfor til Kjøberen: „Da Svin ikke maa gaa med Iltog, kan jeg ikke komme før med næste Tog“

Et Mærke. „Maa jeg bede om Deres Billet,“ sagde en Jærnbanekonduktør til en Herre, som kjørte ofte med Banen og derfor mente sig saa vel kjendt, at han ikke troede det nødvendigt at fremvise sin Maanedsbillet. — „Mit Ansigt er min Billet,“ svarede han ærgerlig. — „Ja saa,“ svarede Konduktøren og holdt sin Mærketang hen for hans Næse, „tillad mig da at sætte Mærke i det, for jeg har Ordre til at mærke alle Billetter.“

En glædelig Begivenhed. For nogen Tid siden brændte en Skole i Sverige. En lille Dreng, som var Tilskuer ved Branden, raabte fornøjet: „Hurra, Mo'er, nu brænder baade Spanskrøret og Skammekrogen!“

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, give Navnene paa en berømt kongelig Viking og hans Søster: En By i Tyskland, — en Flod i Tyskland, — en By ved Limfjorden, — en Ørken i Asien, — en Flod i Tyskland.

J. M. J.

Firkantet Rod. Af 3 Y, 3 K, 2 S, og 1 N dannes tre Ord, som, skrevne under hverandre, og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første ofte er Hjærtets Tolk,
det andet vækker uheldige Folk,
det tredje farer hen over Land,
med Lethed Gaaden nu tydes kan.

N. Lemming.

Gaade.

Det første nød du vel mangen en Dag,
at svinge det andet er Mejerens Sag,
det tredje dog tynger, skjønt Vægten er ringe.
Det hele: et Bud, som paa Lynets Vinge
gaar vidt over Jorden ved Dage og Nætter.
Nu haaber jeg, Gaaden man lettelig gætter.

C. C.

Opløsninger fra Nr. 6.

paa den geografiske Gaade:

M o l l n
Ægadiske Øer
L i l l e
Antwerpen
R ø n n e
N a k s k o v

paa den firkantede Rod:

T A K
A S A
K A T

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 8. Søndagen den 24. November. **1878.**

Billeder fra en Transport til Lejren ved Hald.

Af C. Middelboe.

(Fortsat.)

Gejser nærmede sig nu Trekroner, og Opmærksomheden vendte sig mod dette Punkt. Oppe paa Volden gik der en enlig Skildvagt op og ned.

„Herregud, den Stakkel, hvor han har det ensomt," bemærkede en Soldat, „giv ham et Hurra," og Manden fik et tredobbelt Hurra, et Hurra, som han vist næppe faar mere i sit Liv. Han takkede for den ham beviste Ære ved, vist nok imod Skildvagtsreglementet, at svinge sin Hue der inde, men selv om denne hans Handling ikke var ganske tilladelig, kan man godt forstaa, at han syntes, han maatte gjøre noget for at vise, at han havde modtaget sine Kammeraters Afskedshilsen og ønskede dem en lykkelig Rejse til Gjengjæld.

Om Bord.

„Gejser" fjærnede sig og „stod nord paa", som der berettes i Aviserne; Kjøbenhavn indhylledes lidt efter lidt i en let Dis, og snart skimtede man kun Kirketaarnene i det fjærne og Batteriet Trekroner, der som en vældig Stenblok stak frem af Vandet ude i Synskredsen, medens Landskabet inde paa Sjællands dejlige Kyst vexlede, i det „Gejser" fulgte efter „Hekla", som betegnede sin Vej med en vældig sort Røgsky langt for ude.

Nu slog Soldaterne sig efterhaanden ret til Ro. De, som for at gjøre Plads, medens der endnu arbejdedes paa Dækket, havde været nede paa Banjerne, kom nu op og søgte sig en Plads i den fri Luft. Hjulkasserne, som egentlig talt ikke maatte betrædes af Soldaterfødder, blev dog lidt efter lidt ogsaa befolkede. Først begyndte en ganske forsigtig at kravle der op, i det han opmærksomt kigede til højre og venstre for at se, om nogen bemærkede hans Manøvre. Da det ikke syntes saa, fik han sin Tornister langet op af en Kammerat, og snart laa han ret mageligt med dette under Hovedet og nød sin Pibe Tobak, medens han smilende nikkede ned til sine Venner underneden. Hans Held gav andre Lyst til ogsaa at forsøge sig, en efter en

fulgte de hans Exempel, og snart var Hjulkasserne dækkede af liggende og siddende Skikkelser i de forskjelligste Stillinger. Herved blev der naturligvis bedre Plads paa Dækket, og „Passagererne“, som Matroserne kaldte dem, kunde strække sig, saa lange de var.

Madposerne kom frem, og Varerne, som indeholdtes i dem, blev forsøgte, medens „Lærken“ gik rundt, og Stemningen forhøjedes. Mindre Klynger dannede sig rundt omkring, nogle med et Spilleparti i Midten, hvor et lille udvalgt Selskab fik sig en gemytlig „Sjavs“ eller „Firkort“, medens en Krans af andre stod omkring dem og saa til. Endnu var der ingen Bevægelse i Skibet, i det mindste ikke nogen, som kunde medføre Søsyge selv for den svageste, saa denne ubehagelige Gjæst begyndte endnu ikke at indfinde sig, hvilket maaske allerede bragte mangen en Soldat til at tro, at saaledes vilde det gaa hele Vejen. Dog denne glade Tanke slog ikke til; Søsygen kom, men ikke før senere.

Madposerne maatte man ubetinget kalde vel forsynede. Selv om Skibet paa Grund af et eller andet af de mangfoldige Uheld, som saa let kan indtræde paa det lunefulde Element, Søen, skulde være dobbelt saa længe om at overføre sin Transport, som man havde beregnet, tvivler jeg paa, at Soldaterne havde lidt Nød eller været nødte til at ty til Skibets Provisioner for at opretholde Livsaanderne. De af dem, som var fra Landet, havde sikkert faaet en Extra-Forsending af Levnetsmidler hjemme fra Mo'er i Anledning af Transporten, at dømme efter den rigelige Masse af Pølse, Ost og Smør, som foruden adskillige andre Sager befandt sig i den vel spækkede Pose.

Det er morsomt at se saadan en kraftig bomstærk Soldat tære sit Foder. Med Ryggen lænet op imod en af Lugerne for ude sidder der en og smører sig et Stykke Smørrebrød, en hel Skive Rugbrød. Smørret sparer han ikke paa og paa Pølsen ikke heller; det bliver efterhaanden en Mellemmad af en ganske antagelig Tykkelse, han maa gabe højt for at bide af den. — Nu bed han. — Med den største Sindsro af Verden lægger han den Haand, i hvilken han holder Mellemmaden, i Skjødet, og medens han ser sig omkring, op mod Himlen og med Øjnene følger Skorstensrøgen, som i hvirvlende Flugt farer agter afsted, tygger han sin Mad saa taktfast og regelmæssig, som om det slet ikke gjaldt om at blive færdig, førend han kom til Aarhus. Naa, det haster jo for den Sags Skyld heller ikke, og han giver sig som sagt rigtig god Tid, hvilket jo anses for at være særdeles sundt for Fordøjelsen. Skjønt det gaar langsomt, gaar det sikkert og godt, og snart er den første Mellemmad forsvunden. Det ser et Øjeblik ud, som om han var færdig, men det er kun en Fejltagelse, naar man tror det; hans Bevægelse gaar kun ud paa at gjøre sig Stillingen mere bekvem, for at kunne nyde den næste Mellemmad i desto højere Grad. Han ser grundende og alvorlig ud. „Nu har jeg spist et Stykke med Pølse — nu tror jeg — hvad om jeg nu tog et Stykke med Moders gamle Ost,“ er maaske den Tanke, som beskjæftiger ham i saa høj en Grad. Posen aabnes, Brød, Smør og Ost kommer frem, Nummer 2 smøres, og Kjæberne begynder atter deres langsomme, men sikre Virksomhed.

Efter at Mellemmaden Nummer 2 er fortæret, tager „Jens“ sig en Snaps og pakker atter sin Pose til. Man tror nu for Alvor, at han er færdig, og at det er Tobakspungen, han søger efter for at faa sin Pibe efter Maaltidet, men nej, endnu ikke. Naar Stillingen atter er bleven forbedret lidt, kommer Madvarerne igjen frem, og Mellemmad Nummer 3 bliver smurt og fortæret; efter Nummer 3 kommer Nummer 4, og endelig er han færdig. — Puh! siger Manden, retter Overkroppen lidt, lægger Tornisteren under Hovedet og tager fat paa at sove. Man kan ikke sige andet, end at Manden benytter Lejligheden til en Gang at spise og fordøje rigtig i Ro; en Soldat maa saa ofte jage Maden i sig, i det mindste i Lejren, saa man man benytte de heldige Forhold, naar de tilbyder sig.

Lars, eller „ham med Surbrød'erne,“ som hans Kammerater allerede kalder ham — og det Navn beholder han vist under hele den forestaaende Lejrsamling —, lader til at have forvundet de fem fra i Formiddags. I det mindste er han ogsaa i Gang med at tage sig en Hjertestyrkning.

„Det var dog som syv S . . . .; stadig væk Surbrød'er“! bemærkede en af hans Sidemænd.

„Pas paa, du ikke springer, 97. Ved du kanske ikke, at Surbrød'er udvider sig, naar de kommer ned i Maven, hvad? — For saa vil jeg gjøre dig opmærksom paa det i Tide, du. Pas bare paa.“

„Aa — saa vider Maven sig vel med ud,“ mener Lars, og med denne Fortrøstning gaar han videre i Maaltidet. Han nyder ikke alene Maden med Ganen; hver Gang han har ført sit Surbrød til Munden og taget sig en Bid, betragter han det formindskede tilbageblevne med et i høj Grad kjærligt Udtryk. Denne Gang tager han sig dog kun tre halve Brød, saa tænder han sin Pibe og giver sig i Snak med sine Drillepinde.

Tæt ved ham sidder der en civil Gruppe, hvis ene Medlem oven i Kjøbet er en Kvinde, vistnok den eneste af sit Kjøn, som i dette Øjeblik befinder sig paa gamle „Gejser“. Det er Marketender-

familien, som har faaet Tilladelse af Chefen til at gaa med over.

Manden er lille og spinkel, lyshaaret og med et mildt Udtryk i Ansigtet. Han sidder paa en ved Skorstenens Fod henlagt Luge og støtter Hovedet i sine Hænder, medens Albuerne hviler mod Knæene. Han er tavs, men hører paa sin Ægtehalvdels Snakken, der gaar lystig og næsten uophørlig for sig. Hun er en lille halvgammel Kone af et sikkert Udseende. Hendes Øjne, som er mørke og livlige, farer omkring fra den ene til den anden Side, medens hun henvender sine Ord til Manden; hendes Ansigtstræk er skarpe, og Munden er lille og tyder paa en bestemt Vilje og en skarp Tunge. Hun sidder paa Bunden af en omvendt Balje lige over for sin Mand, Hænderne har hun stukket ind paa Brystet inden for det store Kastetørklæde, som er bundet i en stor Knude paa Ryggen.

Ved at se paa disse to Skikkelser faar man det Indtryk, at Naturen har taget fejl af deres Kjøn. Hun, med sit mandige Udtryk, burde have været Manden, medens hans beskedne og tilbageholdne Mine vilde have klædet en Kvinde bedre, end den klædte ham.

Den tredje Person i Gruppen var en Dreng paa omtrent fjorten Aar. Hans Udseende er der ikke meget at sige om; det eneste, som man lægger Mærke til, er, at han er ualmindelig grim, hvilket imidlertid ikke forhindrer ham i at blive mere og mere sulten ved at se de omkringstaaende spise saa tappert, og navnlig efter at have set længe paa Lars, faar hans Øjne næsten et glubende Udtryk; ved at se den Andagt og Kjærlighed, hvormed denne nyder sin Mad, bliver Drengens Lyst ham uimodstaaelig, og han henvender sig til Moderen med Forlangende om noget at spise.

„Naada han! — Skal han allerede spise? Han tror nok, at man rejser for at spise — hvad? — Tror han, at fordi Soldaterne spiser, at han saa ogsaa skal ha'e puttet sig et Stykke Brød i Ansigtet, hvad?"

Drengen svarer ikke paa dette kjærlige Udbrud, men ser blot hen til Faderen. Han ved maaske af Erfaring, at Moderen ikke er saa slem i Virkeligheden, som man skulde tro ved at høre hende tale, og det viser sig ogsaa at være Tilfældet. Efter at Faderen paa en meget beskeden Maade har tilladt sig at udtale den Tanke, at der i og for sig ikke var noget saa særdeles unaturligt i, at Drengen var sulten, da det var 5—6 Timer siden, han sidst havde spist, og Søen, som bekjendt, tærer, og da han tilmed ytrer Lyst til selv at faa sig en Bid, saa udsender Moderen atter en lang Svarsalve i samme kjærlige Tone og Stil som før, men allerede under Begyndelsen af denne begynder hun at aabne den medbragte Familie-Madkurv og fremtager en Pakke smurt Smørrebrød. Faderen og Sønnen faar sig et Stykke, og for at de ikke skal være alene om det, tager hun selv et Stykke med.

Familien er nu, ligesom Størsteparten af dens Omgivelser, i Færd med at styrke Legemet, og vi gaar videre.

Oven paa en Bagagevogn sidder den lille Hornblæser, som vi kjender fra Toldbodpladsen. Med Signalhornet paa Nakken, Læderbæltet om Livet med Hirschfængeren ved Siden, med Kaskjetten i Nakken og Haaret stikkende frem under den foran, med en Cigar i Munden, som han, trods sin unge Alder ryger med megen Færdighed, tager han sig godt ud, i det han tankefuld lader Blikket følge Landskaberne inde paa Kysten. Det er første Gang, han er til Søs, første Gang, han ser Sjællands Kyst ude fra Sundet. Alt er nyt for ham, og han iagttager alt med en levende Interesse. Naar en Matros, der skal for eller agter ud, behændig løber langs med Rælingen for at undgaa at tilbagelægge den besværlige Vej over de mange lyseblaa Ben, hvormed Dækket er oversaaet, følger han ham med Øjnene hele Vejen, og man skulde næsten tro, naar han med spændt Opmærksomhed følger Søofficerens Bevægelser oppe paa Kommandobroen og iagttager, hvorledes en Pegen af hans Haand er tilstrækkelig til at dreje Skibet fra den ene til den anden Side; naar han strækker sig ud og ser ned i det skummende Vand, som Hjulene kaster fra sig og sender i en lang Stribe agter ud, der betegner Skibets Vej i det blaa Hav, at der i hans Bryst rører sig en dunkel Følelse af, at det dog i Grunden maatte være herligt at være Sømand eller Søofficer. Men pludselig afbrydes saadanne Tanker. Et hjærteligt „Ha! Ha! Ha!" bryder med uimodstaaelig Magt frem fra hans Læber, i det Marketenderdrengen af sin Moder faar en velment Lussing paa Grund af en eller anden for os ukjendt slet Handling. Hornblæserens Tanker bliver maaske herved henvendt paa hans egen Moder, der var saa ængstelig ved at lade ham rejse bort; Blikket vender sig i den Retning, hvor Kjøbenhavn er dukket ned under Synskredsen, og hvordan det nu gaar eller ej, hans Hu vender sig nu ogsaa til Maden; hans Madpose kommer frem, Cigaren, som er udrøget, kastes i Vandet, og han giver sig i Lag med Smørrebrødet, hvilket han hidindtil slet ikke har haft Tid til at tænke paa for alt det ny, hvoraf han er omgivet.

(Fortsættes.)

Et Levnetsløb.

I.

I Dalen ved den høje Pynt,
som Egeskoven tjælder,
hvor Bækken har sin Leg begyndt
og rislende fremvælder,
der boede under Hyttetag
bag Væggens mange Revner
en fattig Mand, der var saa svag
af Vilje som af Evner.

Han traadte sjælden Folk for nær,
men Fristelsernes Vælde
hans svage Hjerte faldt for svær
og kunde let ham fælde;
de lave Sansers Drift han lød
og gik ad Daarskabs Veje.
— Hans moderløse smaa led Nød
og savned Tugt og Pleje.

Ung Anna, som var ældst og størst
gik som de andre tvendes
Forsørgerske; men Sult og Tørst
ej altid kan afvendes.
Lidt utaalmodig var hun tit
og vranten i sin Vaande,
endskjønt hun oftest godt og blidt
gik Søstrene til Haande.

Ung Anna gik i Høstens Tid
blandt Markens rige Traver
og sanked med taalmodig Flid
de spildte Høstens Gaver,
og mens ved fundne Vippers Flok
hun sig i Løndom glæder,
hun glemmer, skjønt hun ved det nok,
paa Ulvens Jord hun træder.

Men Agrens Ejer mørk og haard
i Møde hende traadte:
„Hvorfor kom ej du til min Gaard
og spurgte, om du maatte?
Du sanker Ax; du plukker Straa;
din Fader er en Slyngel,
derfor vi andre føde maa
hans uopdragne Yngel!

Din Fader sværmer ryggesløs
omkring i Kroer og Kipper,
imens gaar hans uvorne Tøs
og stjæler mine Vipper;
men vent! jeg finder nok paa Raad
at faa din Selvtægt hæmmet!"
— Da vendte Anna sig med Graad
og flygted bleg og skræmmet.

I Skoven der, hvor Løvet hang
som viftende Gardiner,
hvor glade Fuglestemmer klang,
der stod med milde Miner
en gammel Mand, som havde hørt,
hvor hun blev tiltalt ilde;
det havde dybt ham Sindet rørt,
han trøstede den lille.

Han talte om den Gud, der mildt
bønhører Ravnens spæde,
og om, at Taaren ej er spildt,
et fattigt Barn maa græde,
om Livets Kaar og Tankens Flugt
og Sandheds Aabenbaring;
han talte kjærlig, klart og smukt
af kristelig Erfaring.

Og lifligt som en Sommerregn
for Blomsten, mat af Tørke,
hans Ord i Barnehjærtets Egn
drog ind med Trøst og Styrke.
Nu lyste hendes Øjne blaa
som Gjenskin fra Guds Rige,
som om sin Fremtidsvej hun saa
afstukken tryg og lige.

Den Stund fik lagt et Sædekorn,
hvoraf en kjærlig Tanke,
saa stærk som ingen Tid tilforn,
sig mægted at fremranke,
den rejste som en Skillevæg
for Dagene, som døde,
og klared sig til Overlæg
det kommende i Møde.

Det var, som nu var længst forbi
enhver udstanden Smerte.
En høj Beslutning fødtes i
det unge Pigehjærte,
og Viljen har en Skabermagt,
som kan hver Modstand bøje,
naar den med Aanden staar i Pagt,
der sendtes fra det høje.

Hun være vil, som aldrig før,
Smaasøstrene til Nytte
og Faderen, det svage Rør,
en stærk og kjærlig Støtte;
hun leve vil til andres Trøst,
at deres Vel kan fremmes,
om hendes egen Trang og Lyst
forsømmes og forglemmes.

II.

Hvor tusend Anemoner smaa
et Stjærnetæppe virke
om Stammerne de lysegraa
i Skovens hvalte Kirke,
der staar et Hus i Dalens Skjul,
hvor Bækkens Vover rinde,
der snurred nys sit Rokkehjul
en fattig gammel Kvinde.

I tidlig Gry den snurred flink
til fromme Morgensange
og end ved Lyseklynens Blink
i Vinteraftner lange.
Paa Rudens rustne Farveskjær
dog tit hun Blikket fæsted,
og Tanken gik paa Langvejsfærd,
og Minder hende gjæsted.

Hun mindedes den Dag, hun gik
som Barn for Ax at samle,
men vrede Ord og Haansord fik
og mødte saa den gamle,
hvis fromme Ord og milde Aand,
med hvad han hende lærte,
var ret som om en Engels Haand
fik rørt ved hendes Hjærte.

Da var det, hun beslutted ret
ved modig Selvfornægten
at gjøre andres Byrde let
og selv at bære Vægten.
Fra den Tid af hun modergod
sit Søsterkald opfatter,
og hos den svage Fader stod
en stærk og kjærlig Datter.

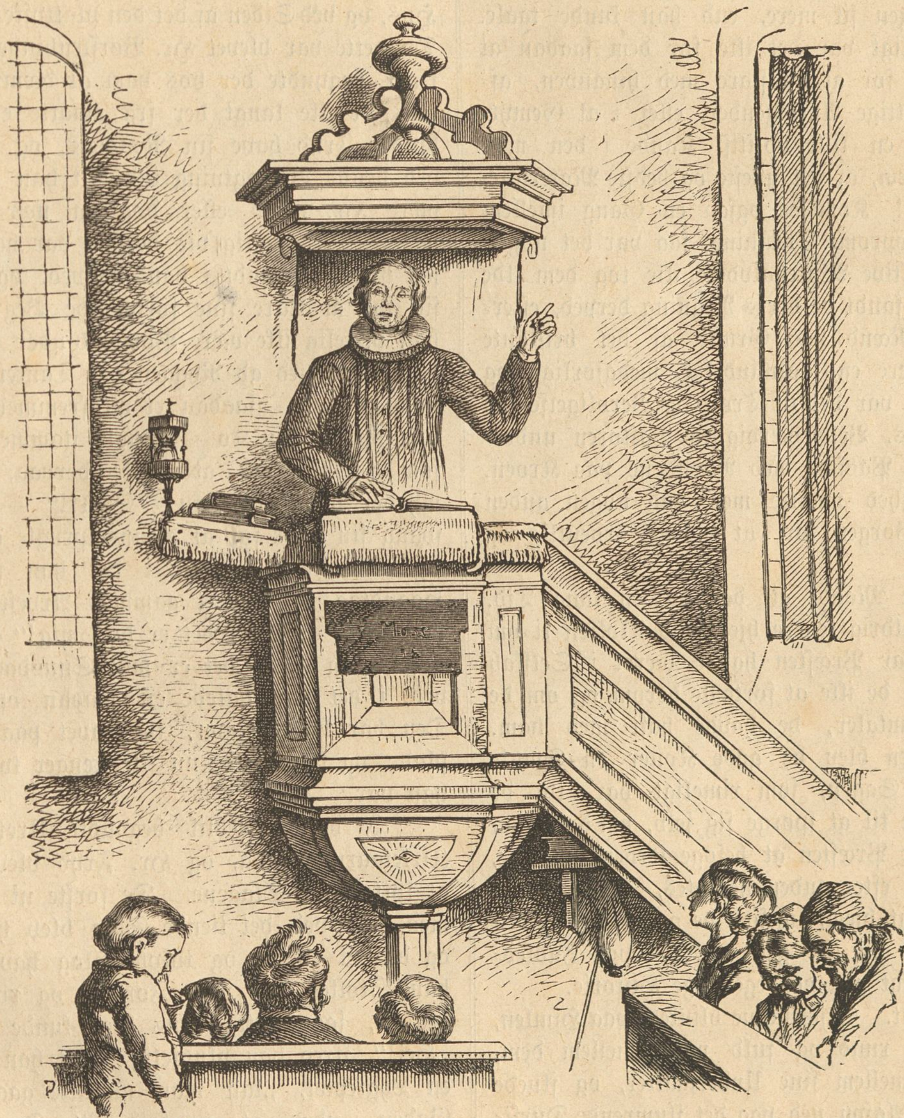
Med Raad og Styrke, Trøst og Fred
hun vandred ved hans Side;
men hvordan selv hun stred og led,
det turde ingen vide;
thi stænges ikke Buret haardt
for Dyret i det indre,
da brydes let den ydre Port,
dets Udbrud skulde hindre.

Hun fik en Daad, en Virkekreds
saa ansvarsfuld og fyldig,
at hver en Tid og allensteds
hun kjendte den for gyldig.
Og Søstrene — da de for vild
og vandt sig Nag og Smerte,
hun drog dem altid atter til
et kjærligt Søsterhjærte.

Og Lærken kvad sin Foraarssang,
og Droslen slog sin Trille,
mens tavs og tro hun gik sin Gang
saa fordringsløs og stille;
fandt stundum hun en Rosenknop
paa sine trange Veje,
hun tog den helst til andre op
og vilde ej den eje.

Hun Tider komme saa og fly
og mangen Stund tilbragte
med Værk, som kjælne Hænder sky,
men ingen tør foragte.
En Vaskebaljes hvidgraa Damp
ej Skjønhedssyner maler;
men tit om tro, taalmodig Kamp
paa Pligtens Vej den taler.

Og længer frem i Tidens Elv
hun saa sin Stræben kronet:
med Gud, med Næsten, med sig selv
blev Faderen forsonet,
han sank med Fred i Dødens Blund,
og hendes Søstre tvende
de naaede og — saa troede hun —
en god og salig Ende.

Ve eder! I, som har bragt Fordærvelse over Menigheden!

Fast var hun da som med et Svøb
af Ensomhed omhegnet.
— Det var et fattigt Levnetsløb
af ingen Stordaad tegnet;
hun havde vundet Favnen fuld
af Mindets Blomsterklokker
og vundet ædle Tankers Guld
og hvide Sølverlokker.

Men saa en Morgen, da Guds Sol
forgyldte Skovens Tinde,
da sad saa stille i sin Stol
den gamle isgraa Kvinde.
Løvfrøen hopped paa sin Gren,
lydt kurred Skovens Due;
men standset var nu Annas Ten
og slukt var Øjets Lue.

Der staar et Hus ved Bakkens Skrænt,
som Egeskoven tjælder,
der blev et Liv begyndt og endt,
hvorom ej Saga melder.
Maaske for Gud dets stille Taal
med større Glans dog skinner
end Helten, som vandt Sejr med Staal,
og glimrende Heltinder.

C. A. Thyregod.

Godnat, Hr. Pastor!

Fortalt af Andreas Beiter.

Det var nogle rigtig gemytlige Sjæle, de gode Borgermænd i den lille tyske By Durstleben, men ogsaa nogle rigtig pæne og skikkelige Folk. De slog deres Pot Kegler og drak deres Krus Øl paa Værtshuset hver Aften, uden at der opstod Skjænderi, og uden at nogen fik mere, end han kunde taale. Og hvor gavnligt var det ikke for dem saadan at komme sammen for at passiare med hinanden, afhandle almennyttige Anliggender, eller i al Gemytlighed at støbe en lille politisk Kande i den mest tidssvarende Form, af det nyeste og bedste Materiale, Aviserne bragte! Kom de ogsaa en Gang imellem hjem i en lidt oprømt Stemning, saa var det noget, som deres respektive Ægtehalvdele ikke tog dem ilde op, tværtimod fandt de deres Regning derved, eftersom de gode Mænd paa Grund af det brillante Humør var mere end almindelig medgjørlige og føjelige. Ogsaa var det til Trøst og Beroligelse for Konerne, at Hs. Velærværdighed Pastoren undertiden tog sig en Passiar med Mændene paa Kroen. Den Omstændighed maatte mere end nogen anden være dem en Borgen for, at det gik ordentlig og anstændig til.

Paa denne Maade gik det nu en lang Tid. Mændene kom aldrig senere hjem end Klokken ti om Aftenen, og naar Præsten havde været i Selskab med dem, glemte de ikke at fortælle derom og om de interessante Samtaler, de havde haft med ham. Men efterhaanden blev de gode Koner en Smule betænkelige ved Sagen, som rimeligt var, thi de maatte jo komme til at spørge sig selv, om det ogsaa var passende for Præsten at besøge Kroen saa ofte, især da det Tid efter anden hændtes, at Mændene kom temmelig sent hjem, ligesom de ogsaa undertiden — — ja, vi vil nu ikke gaa videre i vor Indledning, men tage fat paa den egentlige Historie.

Det var Nat. Stjærnerne blinkede paa Himlen, og Maanen sad rund og fuld midt imellem dem, som en Konge mellem sine Undersaatter, og skuede med et smilende Aasyn ned paa det slumrende Durstleben, i hvis Gader der ikke saas noget levende Væsen. Overalt var der lukket og slukket, undtagen i Værtshuset, hvor der dog nu ogsaa indtraadte Formørkelse. I samme Øjeblik aabnedes Døren, og forskjellige Skikkelser skyndte sig ud der fra og gik hver sin Vej. Allersidst kom en trivelig, værdig Borgermand ud ad Døren. Det var Raadmand og Børstenbinder Fryd, som, støttende sig til en solid Stok, spankulerede frem paa Gaden. Her blev han staaende et Øjeblik, som i Uvished om, til hvilken Side han skulde styre sin Gang, og det lod til at være temmelig vanskeligt for ham at faa det Spørgsmaal besvaret. Med Hatten trykket ned i Nakken hævede han sit fede, runde Ansigt op mod Maanen, der maaske forekom ham at være en Kammerat, da den var rund og fuld som han selv. Efter at have betragtet den med en spørgende Mine rystede han paa Hovedet, kradsede sig derefter bag Øret og gav sig til med Opmærksomhed at stirre paa de omliggende Huse. Der henne, til højre laa jo Præstens Hus, og ved Siden af det den plattyske Bødker Prunks. Da dette var blevet Hr. Børstenbinderen nogenlunde klart, begyndte der hos ham at dæmre en Erindring om, at ikke langt der fra maatte en vis Børstenbinder Fryd have sin Residens, og det faldt ham ved denne Betragtning ind, at han vist selv maatte være Hr. Fryd eller dog en nær Slægtning af ham. Men rigtig vis derpaa var han ikke, det løb saa underlig rundt i hans Hoved, og han bestræbte sig for at klare sine forvirrede Begreber. Skulde han virkelig ikke være Børstenbinder Fryd? Det løb ham koldt ned ad Ryggen ved Tanken derom. „Og naar nu saa — saadan et vildfremmed Men — neske kom op til min Ko — Kone!“ stammede han og blev som rasende ved at tænke derpaa. „Jeg my — myrder ham, den Sku — Skurk!“ — og Hr. Fryd svang sin Stok for at gjennemprygle det nederdrægtige Menneske. Men i det han følte Stokkens Haandtag, der var et gammelt Arvestykke, blev han beroliget. „Det — det er dog mig!“ sagde han fornøjet, „og det — det er min Snusdaase,“ blev han ved, i det han halede en saadan op af Lommen. Den bar hans Navn, indgravet paa en Messingplade, og han kunde nu ikke længer tvivle om, hvem han var.

I dette Øjeblik begyndte Uret paa Byens Kirketaarn at slaa, og Hr. Fryd blev staaende for at lytte efter Slagene. De første ni Slag tog han med Ro, ved det tiende Slag blev han betænkelig, og da det ellevte og tolvte Slag havde lydt, satte han Stokken fast mod Jorden og rokkede hen ad Gaden, saa hurtig hans Ben kunde bære ham. — „Hej!“ skreg han pludselig, i det han tørnede mod en Lygtepæl, „kan man nu ikke gaa i Fred paa Gaden, uden at overfaldes?“ Derefter gik det i slingrende Fart hen mod Hjemmet. Endelig naaede han det og stod nu en Tid famlende ved Døren for at finde Nøglehullet, der i Begyndelsen havde Nykker og slet ikke vilde vide af noget Bekjendtskab med Nøglen og dens Ejer, men dog omsider blev opdaget. Med en gnaven Mine stak Hr. Fryd Nøglen i, drejede den om og aabnede Døren, men før han traadte ind, vendte han sig ud mod Gaden, tog Hatten af og sagde med lydelig Stemme: „Godnat, Hr. Pastor!“

Paa samme Tid aabnedes forskjellige Vinduer

til Gaden, og i hvert viste sig en kvindelig Natkappe med tilhørende Hoved, hvis Argusøjne spejdede ivrig ned ad Gaden. Hr. Fryd hørte et af sine Vinduer klirre, saa op og, opdagende sin Kone, oplod han nok en Gang sin Munds Røst og sagde med kraftig Stemme: „Godnat, Deres Velærværdighed!" hvorefter han traadte ind i Huset.

Den næste Dags Eftermiddag samledes en Del af Stamgjæsterne i Kroen, og da de havde bænket sig ved en Bayer, sagde Børstenbinderen:

„Ved I hvad! Det gaar ikke længer paa den Maade. Vort „Godnat, Hr. Pastor" er ikke længer at stole paa, for jeg er bange for, at det er opdaget. Min Kone lurede paa mig i Aftes, og jeg frygter for, at hun allerede har lugtet Lunten."

„Det Pokkers Tøj!" sagde Bødker Prunk. „Min vil ofsaa gjøre sig obsternasig. Den Dywel! wat skal vi denn gjøren?"

„Ja, og min," sagde den tykke Møller, „hun vil slet ikke tro, at Hr. Pastoren bliver siddende hos os saa længe."

„Og naar hun har en Mistanke, saa faar de den snart alle sammen," sagde Snedkeren, hvis Ansigt bar flere højst fordægtige Ridser og Skrammer. Han sagde, at Katten havde kradset ham, men det var vitterligt for hver Mand, at han ikke havde et saadant Dyr i sit Hus.

„Den Dywel!" sagde Bødkeren, „wat skal vi denn fange an?"

„Vi lidt, jeg faar en Ide!" sagde Fryd, som under den almindelige Raadvildhed var den, der sad med Hovedet. — „Han prædiker saa smukt, den gode Pastor, og vore Koner har saadan Respekt for ham — —."

„Ja," afbrødes han af den lille Barber med Hareskaaret, ham, der altid sagde n i Steden for l, — „de er rent forenskt i ham, min Novise og de annesammen, og de nøber og render til Kirken hver Søndag. „Novise," siger jeg, „Novise, du vin saa gjærne høre Præsten, men vi vin saa gjærne tane med ham og drikke en han Bayer med ham, hvorfor vin du ikke nade os gjøre det?" siger jeg. „Naurids," siger hun saa, „Naurids, det er Nøgn og Snudder, hvad du siger! Præsten bniver snet ikke siddende hos jer saa nænge om Aftenen. Det er for at snubre Nikør og On i jer, at I sidder — —."

„Vist saa, min kjære Barber," sagde Børstenbinderen, „men naar vi nu kunde faa dem ret overbevist om, at Præsten kommer hos os, saa er Spillet vundet. Nu skal jeg fortælle jer min Plan — —."

„Fortælle!" raabte i det samme den døve Bager, „jeg kan fortælle jer en morsom Historie — —."

„For Guds Skyld, stop dog Munden paa ham!" sagde Mølleren, „for naar han først faar begyndt, saa kan ingen faa et Ord indført."

„Det var i Krigsaarene," sagde Bageren, „atten hundrede og otte — —."

„Kjæreste, bedste Bager, ikke nu, ikke nu, vi kan faa den Historie siden — —."

„Otte og fyrre, ni og fyrre, halvtreds — —."

„Vi dog nidt," sagde Barberen, „naar Børstenbinderen har fortant, saa kan du fortænne."

„Nu ja, lad mig saa vente lidt," sagde Bageren resigneret.

„Det var godt; kjør nu løs, Børstenbinder!"

„Kom, saa skal jeg hviske til jer, hvad jeg har udtænkt," sagde Fryd, og nu hviskede og raadslog de, under hvilken Konference deres Ansigter opklaredes mere og mere. Hvad det var for en Plan, Hr. Fryds snilde Hjærne havde udklækket, skal vi siden faa at vide.

Mændene begav sig kort efter bort for at sætte Planen i Værk, og den stakkels Bager maatte for den Gang kvæle sin Fortælling i sig.

Dagen gik, og da atter de natlige Stjærner straalede klart over Byen, saas forskjellige Skikkelser skynde sig hjemad fra Kroen for at gaa paa Opdagelsesrejser efter Gadedøre og Nøglehuller. Og ligesom den foregaaende Nat fandtes der aabne Vinduer med lurende Øjne og lyttende Øren, som hørte det sædvanlige: „Godnat, Hr. Pastor!" lyde fra forskjellige Struber. Men — hvad var det? Ved Præstens Dør stod ligeledes en ved Nøglehullet famlende Mand, hvis lange Kjole og bredskyggede Hat tydelig tilkjendegav Byens Sjælesørger. Han tog sin Hat af det ærværdige hvide Hoved, hilste venlig ned mod Soldebrødrene og sagde højt og tydelig: „Godnat, mine Herrer! Godnat!"

De næste Aftener gik det ligesaa, men de følgende Dage afholdtes der en Del Kaffeselskaber i den lille By, og der blev talt meget frem og tilbage om, hvorledes Præsten foregik sin Hjord med et slet Exempel. Han mistede ganske sin Kredit hos de gode Madammer. Mændene derimod roste ham over al Maade og sagde, at det var lige saa godt og lærerigt i Kroen, naar Præsten var der, som i Kirken — blot lidt mere morsomt. De var ikke til at holde hjemme fra Kroen, som de nu forlod langt sildigere om Aftenen end før og langt oftere med Blyhatte paa end nogen Sinde tidligere.

Fra nu af gik Konerne sjældnere i Kirke, thi de havde ingen rigtig Andagt til at høre paa en Mand, som hver Nat sad paa Kroen, og hvis Prædikener inspireredes af Vinens Aand. Kom de en enkelt Gang, naar de syntes, at de for Skams Skyld ikke kunde andet, eller for at vise deres ny,

moderne Kjoler, og saa Præsten prædikede om Afholdenhed og Kjødets Korsfæstelse, — ja da stak de med jammerlige Miner Hovederne sammen og udgød deres Vrede og Forargelse for hinanden. Og Præsten var bleven strængere i den sidste Tid, thi han havde med Sorg og Bedrøvelse erfaret, at Drik og Krobesøg tog mere og mere til i hans Menighed, hvorimod Besøget i Kirken stedse tog mere af.

Fuld af Vrede og Nidkjærhed over alt det forargelige Væsen tordnede han den næste Søndag fra Prædikestolen og foreholdt dem det syndige og fordærvelige i det Liv, de førte. „Og hvis I ikke omvender eder," sagde han, „saa vil I plat fordærves til Legeme og Sjæl. Men ve eder, I, som har bragt Fordærvelse over Menigheden og forført den ved eders slette Exempel! Det var eder bedre, om en Møllesten blev lagt om eders Hals, og I blev sænket i Havet, hvor der er dybest!"

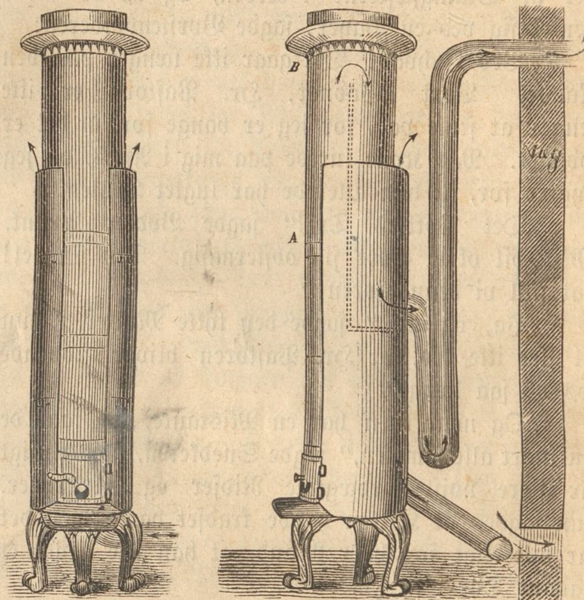
Saaledes for den nidkjære Præst løs. Mændene dukkede Hovederne, men de kvindelige Tilhørere tog Sagen paa en ganske anden Maade. Møllerens Kone blev saa forarget, at hun stod op og forlod Kirken, i det hun sendte Præsten et knusende Blik. Og de andre Kvinder tænkte: „Hun har Ret! Den uværdige Præst er selv Forføreren, og saa staar nu den Hykler der og tror, at vi ikke ved, hvem han er. Den Farisæer!"

(Sluttes.)

Om Luftvexel i Skoler.

Af Dyrlæge H. Jensen Stubbekjøbing.

At frisk Luft er gavnlig for Sundheden, der igjen er meget vigtig for Aandsevnernes gode Udvikling, og at altsaa frisk Luft i en Skole er et stort Gode, er vel nu almindelig erkjendt. Men Luften i en Skole med mange Børn i, kan kun holdes frisk, ved at den stadig vexles med Luften uden fra. Om Sommeren kan Vinduer lukkes op o. s. v., men det lader sig ikke gjøre om Vinteren. I Stubbekjøbing Skole har jeg efter et Princip, som jeg fra min egen Bolig har 20 Aars Erfaring for er fortrinligt, ladet indrette en Kakkelovn saaledes, at Luftvexelen med den ydre Luft om Vinteren sker paa god Maade, og hele Forandringen kostede kun 32 Kr. Jeg vil nu give en kort Underretning om Forandringen. Der er $4\frac{3}{4}$ Alen mellem Gulv og Loft i Skolen. Den gamle Kakkelovn er rund og var, før den blev lavet om, $2\frac{1}{4}$ Alen høj, foruden Foden 15 Tommer. Den blev forhøjet $1\frac{1}{2}$ Alen for oven med Pladejærn; Trækket blev saaledes, at Røgen skal helt op til det øverste af Kakkelovnen, før den kan komme ud i Skorstenen (Kaminen). Kakkelovnen har altsaa nu en meget større Udstraalingsflade for Varmen, end den tidligere havde. Omkring $\frac{2}{3}$ af Kakkelovnen er sat et Pladejærns Hylster, der er $2\frac{3}{4}$ Alen højt op fra Kakkelovnens Bund. Dette Hylster er saa meget større end det af Kakkelovnen, det dækker, at der er et Mellemrum af 3 Tommer. For neden er dette Mellemrum tæt med Undtagelse af en Forbindelse med en Luftkanal langs Væggen hen til Kakkelovnen, hvor den sættes i Forbindelse med det nederste af Rummet mellem Kakkelovnen og Hylsteret. Denne Luftkanal har et Gjennemsnit af 5 Tommer og udmunder i fri Luft. Naar nu Kakkelovnen bliver varm, da vil jo Luften omkring Kakkelovnen stige i Vejret, derved hentes frisk Luft uden fra gjennem omtalte Kanal, og Luften bliver jo opvarmet ved at passere mellem

Hylsteret og Kakkelovnen. For at bortlede den overflødige Luft er der tæt ved Gulvet et Hul, 5 Tommer i Tværsnit, ud til Kaminen. Paa denne Maade kan der, naar der lægges i Kakkelovnen i en Skole, frembringes frisk Luft og forhindres Fodkulde. Hosstaaende to Tegninger vil tilstrækkelig tydeliggjøre Indretningen. Det skulde glæde mig, om der flere Steder maatte blive gjort Forsøg med paa at skaffe Luftvexel i Skoler eller Værelser, og jeg er vis paa, man vil føle sig tilfreds dermed.

Smaating.

„Peter, du bærer dig ad som en Gris! Ved du, hvad en Gris er?" — „Aa ja, lille Fader, en Gris er et stort Svins lille Unge."

Opløsninger fra Nr. 7.

paa den historisk-geografiske Opgave:

H a l l **e**
E l b e **n**
L e m v i **g**
G o b **i**
E m **s**

paa den firkantede Nød:

K Y S
Y N K
S K Y

paa Gaaden: Telegram.

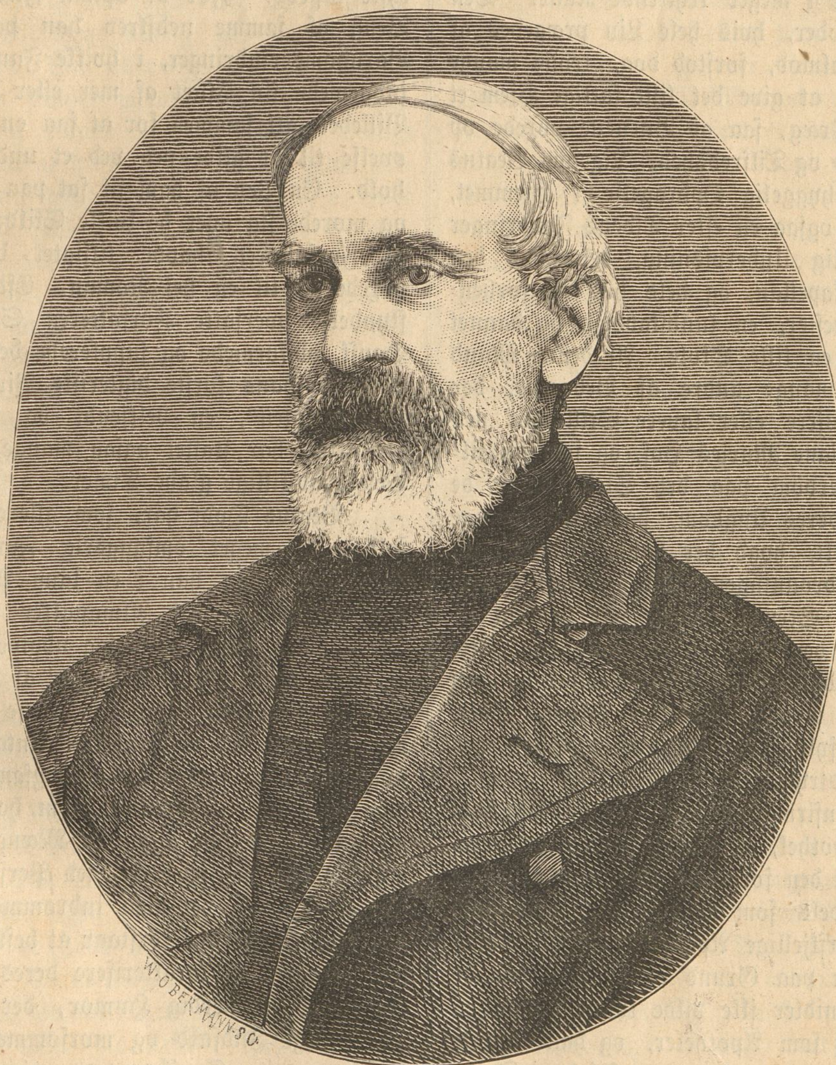
„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 9. Søndagen den 1. December. 1878.

Naar om et hundred Aar en eller anden velsindet Literaturhistoriker finder sig beføjet til at paavise Betydningen af den Literatur, som skyldes en Række af folkelige Forfattere fra vore Dage, og som umiskjendelig spiller en Rolle i Folkeoplysningens og Folkevækkelsens Tjeneste, da vil han sikkert dvæle en Stund ved ovennævnte Forfatters omfattende Virksomhed. Beatus Dodts digteriske Virksomhed, der strækker sig gjennem et Tidsrum af hen imod et Par Menneskealdere, har vel

Beatus Dodt.

Ved — n.

ikke haft nogen opsigtsvækkende Betydning og har vel heller ikke i nogen synderlig Grad bidraget til at paatrykke Udviklingen sit Stempel, men hans talrige Arbejder har dog utvivlsomt bidraget ikke lidet til at skabe sunde og gode Grundsætninger i mangt et Familiehjem og til at vække og nære trofast Borgersind og jævn og ærlig Virkelyst. Beatus Dodts Forfatterarbejder er i nær Slægt med den saa kaldte Skolelærerliteratur, og den Omstændighed, at han i en Aarrække har været knyttet til nærværen-

de Blad sammen med Bendix Hansen, Emanuel Henningsen, Anton Nielsen, Zakarias Nielsen, Knud Skytte og Thyregod — samtlige Bærere af nysnævnte Literatur, vidner om, at han ligesom disse helst søger sine Læsere blandt den oplyste Landbobefolkning, den jævne Middelklasse. Der er sikkert ogsaa mange af „Husvennens“ Læsere, der har faaet Beatus Dodt kjær igjennem hans altid livlige Fortællinger, og Forfatteren af disse Linjer tør derfor gjøre Regning paa et Øjebliks Opmærksomhed for en kort Tegning af denne Mands Liv.

Beatus Dodt er født paa Fredensborg i Aaret 1817. Hans Fader var Kaptejnløjtnant i Søetaten F. M. Dodt, og hans Moder Katarine de Stiboldt. Kort efter hans Fødsel, blev hans Moder Enke og henlevede med en talrig Børneflok en Række af Aar i meget trykkende Kaar. Den stille og blide Moder, hvis hele Liv prægedes af Gudsfrygt og Taalmod, forstod dog, trods mange tunge Tilskikkelser, at give det lille fattige Hjem et lyst og kjærligt Præg, saa at Børnene voxede op under Frimodighed og Tilfredshed. Ligesom Beatus Dodt nød en omhyggelig Opdragelse i Hjemmet, saaledes nød han ogsaa en efter Tidens Fordringer god og omhyggelig Undervisning, dels hos den derværende Slotskapellan, og dels hos en forhenværende Pagehofmester, en kundskabsrig og dannet Mand, der holdt en lille Skole. Af denne Mand saa vel som af mange andre af Beboerne, der havde indtaget højere eller lavere Stillinger ved Enkedronning Juliane Maries Hof, og som nu tilbragte deres Alderdom paa det Sted, hvor de havde færdedes i deres Ungdom, hørte han mange Fortællinger om alt, hvad der havde tildraget sig ved Hoffet i Enkedronningens Tid. Disse Beretninger, for hvilke Scenen gjærne var henlagt til bestemte Punkter i den ham saa bekjendte Egn, satte ofte hans Indbildningskraft i Bevægelse, og den herlige Egn selv med sine dejlige Skove, Søer, Bakker og Dale fyldte samtidig hans Sjæl med mange skjønne Indtryk.

Efter sin Konfirmation blev han anbragt som Lærling paa et Apothek, og da han efter endt Læretid havde opnaaet den fornødne Examen, tilbragte han flere Aar, dels som Medhjælper, dels som Provisor, paa forskjellige Apotheker. Han indsaa imidlertid, at han paa Grund af Mangel paa de nødvendige Pengemidler ikke vilde kunne opnaa en selvstændig Levevej som Apotheker, og han ansøgte derfor og opnaaede ogsaa snart en Plads i Toldvæsenets Tjeneste. I dette Fag virker Beatus Dodt endnu, og for adskillige af Bladets Læsere er det sikkert ikke ubekjendt, at hans Hjem i en Række af Aar har været paa Grænsen mellem Nørre- og Sønderjylland, nemlig i Vejstrup, syd for Kolding. Med sin Hustru Kristine, født Schüts, der ligesom han selv er barnefødt i Fredensborg, og hvem han ægtede i sin Ungdoms bedste Tid, har han stedse levet et lykkeligt ægteskabeligt Liv, og ligesom de trofast har delt Livets Kaar med hinanden, saaledes kan de nu i deres Alderdom glæde sig med hinanden ved at se deres Børn gjøre Fyldest, hver i sin Stilling, som hæderlige og agtede Mennesker.

Dersom man ikke vidste, at alt, hvad der sker i Verden, maa tilskrives en højere Styrelse, kunde man næsten fristes til at sige, at Beatus Dodt blev bragt ind paa Forfatterbanen ved en ren Tilfældighed. Han var i sin Ungdom ansat ved Toldvæsenet i Altona og maatte, for at kunne gjøre Fyldest i sin Stilling, sætte sig grundig ind i det tyske Sprog. For at opnaa Færdighed i skriftlig Brug af samme nedskrev han paa Tysk en Del Barndomserindringer, i hvilke Fantasien nu og da indvævede sin Islæt af mer eller mindre spraglede Billeder, alt sammen for at faa en kjedelig Sprogøvelse til at glide ned ved et underholdende Indhold. En Ven af ham fik fat paa disse tyske Stile og morede sig over de kvikke Skildringer, der, uden at Forfatteren havde tilsigtet det, næsten var voxede op til en hel Roman. Efter Vennens Tilskyndelse oversatte Forfatteren Skildringerne paa Dansk, omformede og supplerede dem, og Resultatet af denne hans første digteriske Virksomhed blev — „Rideknægten“, en velkjendt og yndet Folkebog, der sikkert har skaffet ogsaa mange af dette Blads Læsere adskillige glade Timer.

Beatus Dodt har, som allerede antydet, udfoldet en meget omfangsrig Forfattervirksomhed. Ikke alene har han i en lang Aarrække jævnlig leveret Arbejder til Almanakker, Tidsskrifter og Blade, men han har ogsaa udgivet en lang Række af større og mindre Samlinger af Fortællinger, og man er temmelig sikker paa at se denne Forfatter repræsenteret ved et betydeligt Antal Bind i enhver nogenlunde vel forsynet Laanebogsamling. Det grundige Kjendskab til Hoflivet, som han erhvervede sig i sin Ungdom, har affødt en Mængde Fortællinger, i hvilke han manøvrerede med Personer fra de hoflige Kredse, og det maa indrømmes, at han ofte med stort Mesterskab forstaar at beskrive deres spraglede Dragter og karakterisere deres stive Optræden. En jævn, elskværdig Humor, der ofte er krydret med vittige Indfald og morsomme Anvendelser af Ordsprog og „Sprikworter“, gjennemstrømmer de fleste af hans Arbejder, ligesom man ogsaa hyppig støder paa en og anden naiv Vending, der klæder ham fortræffelig. At hans Sprog stundum minder om Kancellistilen med sine lange indkjædede Perioder

og sin stramme Sirlighed, kan man let holde ham til gode, naar man holder sig den Tanke for Øje, at han muligvis hyppig tager fat paa sine digteriske Arbejder umiddelbart efter at have syslet med indviklede Toldsatser, tørre Formler og faglige Indberetninger. Ligeledes maa man holde ham til gode, at Fortællinger af underordnet Betydning er løbet med i hans Samlinger. Det er ikke altid, at en Forfatter, selv om han nærer den største Respekt for sin Kunst, er i Stand til at kunne anvende den Kritik, som han gjærne gad anlægge over for Spørgsmaalet om den eller den Fortælling — det eller det Digt bør gaa ud i Verden. Et Blik paa den tomme Pengeskuffe bliver des værre ofte den undskyldelige Omstændighed, der afgjør Spørgsmaalet. Men hvad man end vil sige over for Beatus Dodt i saa Henseende, saa maa enhver indrømme, at han aldrig har jaget efter „Popularitet" for Fordelens Skyld og aldrig har skrevet noget slet eller skadeligt. Den ædruelige og honnette Livsbetragtning, som skinner igjennem alle hans Arbejder, vilde aldrig tillade ham at anvende mislige Pirringskilder for at blive „søgt". Man faar uvilkaarlig, naar man læser hans Fortællinger, et Indtryk af, at han skriver med den stadige Følelse: „Jeg ved meget godt, at jeg er ingen stor Forfatter, og jeg vil derfor heller ikke gjøre Sprœl, men virke paa min jævne Maade til at vække Folkets Sans for det skjønne, sande og gode." Der er altid en sund og moralsk Grund under hans digteriske Bygninger. Han kaster ingen store Spørgsmaal ind i sit Publikums Tankeverden og vækker heller ikke utaalmodige Længsler efter det uopnaaelige, som ofte spiller i idealistiske Hjœrner, nej, han holder sig som oftest til Motiver fra det daglige Livs sunde og tilfredse Færden, og forstaar med fin Sans, parret med mildt, godmodigt Lune, at opsamle de Guldkorn af Poesi, af Lykke og Tilfredshed, som findes paa enhver ærlig og brav Arbejders Virkeplads. Det er ofte rene Ubetydeligheder, han benytter som Emner til sine Fortællinger, men ikke des mindre forstaar han, om end hans Figurer og Karakterer jævnlig er de samme, at afvinde disse Emner interessante Sider og behandle sit Stof paa en saa livlig og tiltrækkende Maade, at Fortællingen uvilkaarlig tager Læseren med. Og altid er hans Gjerning af opbyggende Karakter. Den Menneskekjærlighed, som er et Grundtræk i hans Livsbetragtning, leder ofte hans Pen — ikke til tørre moralistiske Forelæsninger, men til sunde, fængslende Vink og Leveregler, indklædte i Billeder, der uvilkaarlig „slaar" Læserne ved deres Sandhed og Renhed. Tro paa Idealerne, Respekt for Autoriteterne, Troskab mod Konge og Fædreland, ærlig Arbejdsomhed, Tilfredshed med Livets Kaar og Bravhed i Færd og Tale — det er de Mærkepæle, som man støder paa saa at sige ved hvert Skridt i den gamle hæderlige Forfatters Digtermark.

Billeder fra en Transport til Lejren ved Hald.

Af C. Middelboe.

(Fortsat).

Hvorhen man vender sit Blik, ser man Smørrebrød i dette Øjeblik. Nogle har, saaledes som Lars og den først omtalte Soldat, allerede endt deres Maaltid, men den største Del af de 800 Mennesker er nu beskjæftigede med at efterkomme Legemets Krav; Musikkens Medlemmer ogsaa. Hornene har de lagt fra sig, og i en munter Klynge sidder de snakkende og spisende, i de Snapseflasken gaar rundt imellem dem.

Officererne spaserer frem og tilbage paa Dækket agten for Musikken og ryger Tobak; Solen skinner smukt, og Vejret er mageløst dejligt. Alt er godt, og ingen aner Uraad, da paa en Gang Solens Straaler forsvinder; Sundet og hele Scenen om Bord mister det livlige lyse Farveskjær, som for et Øjeblik siden var spændt over den, enkelte store Regndraaber begynder at falde, og alle Ansigter vendes, med et ejendommeligt, halv overrasket, halv fortrydeligt Udtryk, mod den mørke Sky, som har fremkaldt Sceneforandringen.

Det er en tæt Regnbyge, som nok saa ondskabsfuldt er trukket op, uden at nogen har lagt Mærke til, at den var i Anmarsch. Man er som sagt ærgerlig, i det mindste en Smule, over Regnen, men efterhaanden hører man en Del mere eller mindre humoristiske Bemærkninger fra de „gode Hoveder", og snart tager man Overraskelsen med Gemytlighed. Tornistrene kommer frem, de paa dem oprullede Kapper bliver løsnede og udbredte over deres Ejermænd, Musikanterne putter først deres Instrumenter, dernæst sig selv under Kapperne; Marketenderfamilien med Madammen i Spidsen retirerer skyndsomst hen under Kommandobroen; Hornblæseren forandrer Opholdssted, i det han fra Toppen af Bagagevognen i en Fart kommer ned under denne. Madposerne forsvinder i et Øjeblik, og de mange blaa Ben, som man før saa hele Dækket over, trækker sig ind under de mørkegraa Overkapper, kort sagt, der foregaar en fuldstændig Sceneforandring i en meget kort Tid.

Regnen plasker ned i tunge Draaber. Udsigten, der før var vid og smuk, er aldeles borte; man kan ikke se 100 Alen bort fra Skibet for Regntykning. Matroserne har ogsaa skiftet Udseende i det de blaa Skjorter er blevne skjulte

under en gul eller sort Regntrøje af Voxdug, og Huen med det forgyldte Navn paa Baandet er bleven ombyttet med en „Sydvest". Den vagthavende Søofficer er bleven forvandlet til en stor uformelig Voxdugsmasse, ad hvilken Regnvandet løber ned i Strømme.

„Den var jo rar,
den var jo rar,
den var jo rigti'nok rar,
— hva' beha'er",

ligger Hornblæseren under sin Vogn og synger, hvor han for at undgaa Ubehagelighederne ved det paa Dækket strømmende Vand har dannet sig en Forhøjning af Tovender, hvorpaa han sidder tørt og godt og smiler ad Forvirringen omkring ham.

Lars stirrer og trykker sig saa tæt op imod Hjulkassen til Luvart for at faa lidt Læ imod Regnen, at det ser ud, som om han vilde bore sig helt ind i den.

„Kom her hen, Lars", kalder Hornblæseren, „her er dejlig Plads til dig ogsaa!"

Lars vender Hovedet, men opdager ikke strax, hvorfra Indbydelsen kom. Et nyt Raab, og han begiver sig hen imod den kaldende. Det kostede ham nogle forfærdelige Vridninger og en ganske overordentlig Anstrængelse at komme ind under Vognen; endelig lykkedes det ham imidlertid, og her sad han nu under det lave Tag og kukkelurede i en meget tvungen Stilling.

„Nu kniber det nok med Surbrø'erne, hvad 97?" drillede Hornblæseren.

„Ja—a—h," stønnede Lars, der var saa rød af Anstrængelse paa Grund af sin Krumslutning, saa det saa ud, som om han skulde springe.

— „Næ—h! — Her er s'gu for snævert," lød det til sidst fra hans beklemte Bryst. Saa heller Regn i Frihed end saadan en Krumslutning i Tørvejr, tænkte han, og han begyndte paa at manøvrere sig ud igjen. Men det var ikke nogen let Sag. Tyk og svær var han, og lidt forspist kan man vistnok heller ikke nægte, at han var. Bagdelen vilde han nødig have i Vandet, som flød paa Dækket, og det var omtrent den eneste Maade, han kunde komme ud paa.

„Skal jeg hjælpe dig?" spurgte Hornblæseren og stemmede Ryggen mod det ene Baghjul og sit ene Ben i hans Ryg.

„Nej, nej, lad være," bad Lars med et temmelig ynkeligt Udtryk i sit Ansigt, medens hans Husfælle straalede af Henrykkelse.

— Naa saa lad gaa da — tænkte vistnok endelig Lars ved sig selv. Sin kjødfulde Bagdel lod han træde Dækket, saa vaadt, som det var, og nu kom han ud, i det han skubbede sig frem ved Hjælp af Armene.

„Puh! Pu—h—uh! Puh!" kom det frem fra ham, ligesom Dampen stødes ud af Røret paa et Lokomotiv; Lars søgte sig en lignende Plads, som den han først havde haft, og Hornblæseren sad og morede sig kostelig over det passerede.

Efter Regn kommer Solskin. Efter at Himlen i et godt Kvarters Tid havde sendt rigelige Vandmasser ned over Skibet og dets levende Last, sagtnede Regnen en Smule, og lidt efter lidt holdt den helt op. Solen sendte atter sine oplivende Straaler ned over Søen, Scenen om Bord fik atter den samme livlige Belysning, som den havde, førend den tykke sorte Sky var kommen mellem den og Solen. Udsigten blev atter vid og smuk, Kronborg med sine gamle stolte Taarne saas i Synskredsen, og Vejret vedblev at være klart, til længe efter at man havde passeret det gamle Slot, dette Danmarks smukkeste Sømærke.

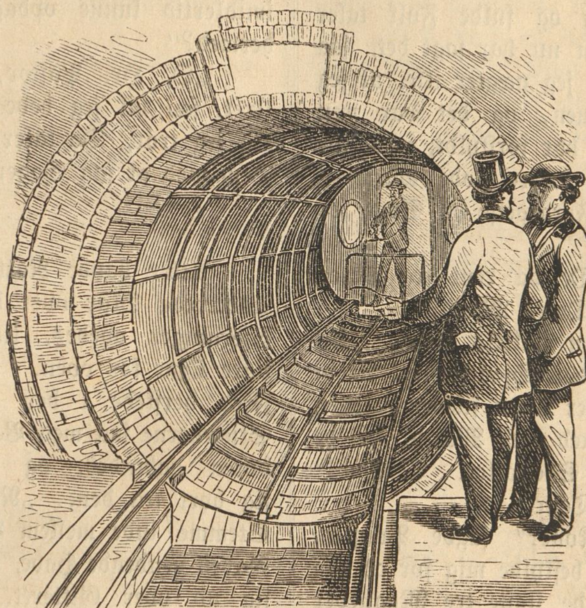
Men derefter kom det værste, i det mindste for en stor Del af „Gejsers" nuværende Besætning af usøvante Folk. Efterhaanden som Skibet forlod det rolige Sund og kom ud i Kattegattets mere aabne Farvande, begyndte den gamle Skude at dukke sin Næse noget vel meget ned i Vandet, og den slingrede fra den ene til den anden Side. For dem, som havde været saa heldige at falde i Søvn, inden Bevægelsen begyndte, havde det intet at sige, men for mange af dem, som for nylig havde været med til at raabe Hurra for Kronborg, og som nu stod og saa ind mod Kysten, hvor Hellebæk efterhaanden maatte vige for at give Plads til andre Landskaber og Hornbæk, viste Virkningen af Forholdenes Forandring sig.

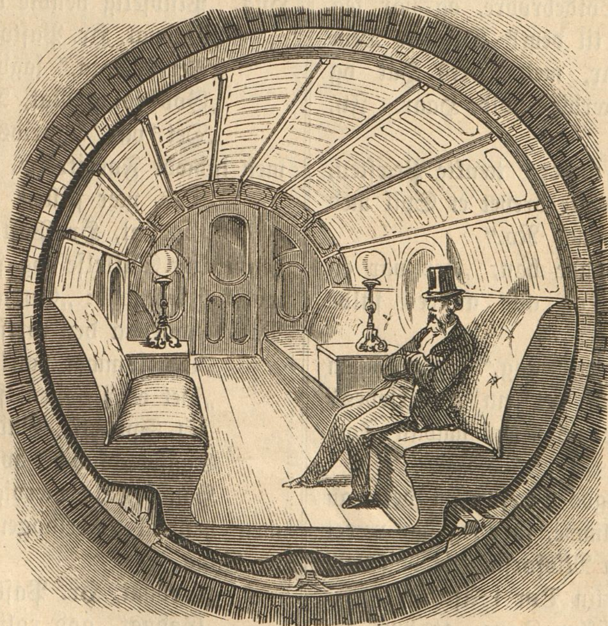
(Sluttes.)

Luftjærnbane under New-York.

De fleste af vore Læsere vil vide, at New-York er „den ny Verdens", Amerikas Kæmpestad, ligesom London den gamle Verdens. Om New York end i Størrelse staar langt tilbage for London, saa frembyder den dog samme rastløse Færdsel, og Trangen til lette og hurtige Forbindelsesmidler i selve Byen er voxet fra Aar til Aar. For godt en halv Snes Aar siden blev der derfor anlagt en ejendommelig underjordisk Bane, i det en Tunnel blev udboret en Snes Fod under Gaden og udmuret med Mursten og Cement som et 9 Fod vidt mægtigt Rør. I Steden for Lokomotiv og Tog, som paa Londons underjordiske Jærnbane, sker Befordringen her paa en ganske ejendommelig Maade, i det en tøndeformig Vaggon, hvis ydre passer nøje og muligst lufttæt til Rørets glatte

Indre, danner Befordringsmidlet. Denne tøndeformige Vaggon er lukket i begge Ender og hviler paa smaa Hjul, der kan rulle paa de tre Skinner, som den første Tegning viser, at Røret er forsynet med. Den kan rumme en Snes Mennesker, der, som den anden Tegning viser, kan sidde mageligt paa Sofaer langs Siden. Naar „Toget" skal gaa af, lukkes Vognen for Enderne, en voldsom Luftstrøm bliver sluppet ind i Røret ved Afgangsstationen, og Tøndevognen bliver af denne med Vindens Hurtighed blæst gjennem Røret til Endestationen, en Fart, der kan gjøres fra 15 til 30 danske Mil i Timen. Tunnelen er imidlertid temmelig kort, saa at Farten kun varer et Øjeblik og er uden mindste Fare for de rejsende. Det lyder som en Fabel, men er dog sandt, at en Snes Mennesker ad Gangen saaledes kan „blæses" gjennem Tunnelen, ligesom naar en Dreng puster en Lerkugle gjennem sit Pusterør; men der skal jo rigtignok ogsaa anderledes vældige Lunger til at puste Toget gjennem Røret. Denne Idræt øves af en Dampmaskine paa 100 Hestes Kraft, der driver en kæmpemæssig Blæsemaskine, som kan puste 25,000 Tønder Luft ind i Røret i Minutten.

Denne Slags „pnevmatiske" Jærnbaner er anlagte flere Steder, men det synes, som om de ikke i Længden opfylder de Forhaabninger hvormed man ved deres Fremkomst hilsede dem. I New York synes Systemet at være forladt til Fordel for overjordiske Jærnbaner, som hviler paa Jærnsøjler, hvoraf vi maaske ved anden Lejlighed skal give vore Læsere en Skildring.

Godnat, Hr. Pastor!

Fortalt af Andreas Beiter.

(Sluttet).

Den stakkels Præst kunde fra den Dag ikke begribe, hvorledes det hang sammen med hans Tilhørerinder. Han saa, hvorledes de gik forbi ham uden at hilse, og selv Børnene vilde knap vise ham den tidligere Høflighed. Ja, det kunde endog hænde, at en uvorn Knægt gav sig til at skule ad ham og luske til Siden, naar han mødte ham.

En Dag gik han, fordybet i Tanker, forbi Møllen. Den otteaarige Frits, Møllerens ældste Søn, gik og legede der udenfor, sprang op og ned paa de store Møllesten, som laa der, og bankede paa dem med en Hammer, ligesom han havde set Svendene gjøre. Da han fik Øje paa Præsten, stak han Hænderne i Lommen og stod nu i en uvis Stilling, i det han betragtede snart Præsten, snart Møllestenen.

„Goddag, Frits!" sagde Præsten venlig. „Hvad er det, du bestiller?"

Knægten svarede drævende:

„Jeg ser paa Møllestenen, som Mo'er vil hænge Præsten om Halsen og saa kaste dem i Havet, hvor der er dybest."

Præsten blev stum af Forbavselse.

„Men Frits dog," sagde han omsider, „hvad er det for Snak? Hvorfor skal jeg kastes i Havet?"

„Jo," svarede Drengen, „for det har Mo'er sagt, for De gaar og faar Fader til at blive ude om Natten og til at drikke sig fuld, har Mo'er sagt."

Møllerkonen stod ved det aabne Vindue og

hørte alt. Hun stod som paa Naale, men saa tog hun en kjæk Beslutning. Hun rettede lidt ved sit Hovedtøj, glattede en Fold i sit Forklæde og gik ud til Præsten.

„Ja vel, Hr. Pastor!" sagde hun og satte Hænderne i Siden, „Børn og fulde Folk taler Sandhed, og siden Drengen nu har sagt det, saa vil jeg ogsaa tale ud. Ja, jeg nægter ikke, at jeg har sagt det om Møllestenen, og det var min Mening. Det er, hvad De har forskyldt, fordi De har forført min Mand og andre gode Mænd i Byen, og fordi De er til Forargelse og Spot for alle Folk."

„Men, Madame, er De da rent fra Deres Samling? Har jeg forført Deres Mand?"

„Aa Gud!" hulkede den stakkels Kone. „Aa Gud, at vi skal have en saadan Sjælesørger! At vi skal have en Præst, som hver Aften sidder i Kroen ud paa Natten og drikker med vore Mænd, saa de kommer fulde hjem og gjør Spektakler. Ak Gud!" Og hun græd sine modige Taarer.

„Men er De gal, Kone?" sagde Præsten, inderlig oprørt. „Vil De beskylde mig for at gaa paa Nattesvir, mig, som i de sidste tre Maaneder ikke har sat min Fod i Kroen, men hver Aften Klokken ti ligger i min Seng! De er jo aldeles forrykt!"

Men nu blev det Møllerkonen lidt for broget. „Hvad," skreg hun, „vil De nægte det! Har jeg maaske ikke selv set Dem, og det endnu i Aftes, gaa fra Kroen med de andre Soldebrødre, og har jeg ikke hørt Dem sige Godnat til dem? Det var Dem selv, som De gaar og staar, med Deres Hat og Deres Kjole og Deres ærværdige hvide Haar. Fy, De maa skamme Dem!"

„Her maa stikke noget under," tænkte Præsten, som indsaa, at der maatte være drevet et Spil med ham, „jeg maa tage Sagen med Ro."

„Min kjære Kone," sagde han, „der var en Tid, da jeg havde Deres og alle andres fulde Tillid — —."

„Ja, det var saaledes en Gang," sagde Konen grædende, „og hvorfor er det nu anderledes? Hvorfor skulde De bringe os i en saadan Forargelse?"

„Kjære Madame," sagde Præsten, i det han lo, „jeg er saamænd den samme, som jeg har været altid, men her maa ligge en Misforstaaelse bag ved, for jeg var ikke uden for min Dør i Aftes."

Han talte i en saa sikker Tone, at hun begyndte at blive noget betænkelig.

„Men," sagde hun tvivlende, „jeg har jo selv set Dem i Aftes, ja i forrige Uge set Dem komme hjem midt om Natten?"

„Det har ikke været mig."

„Det var Deres Skikkelse, Deres Kjole, Deres Stemme. De sagde: „Godnat, mine Venner," da de andre Fyldebøtter sa'e: „Godnat, Hr. Pastor"!"

„Jeg gjentager: det var ikke mig. Hvem det saa ellers kan have været, ved jeg ikke. Det maa imidlertid kunne opdages. Vil De hjælpe mig dermed?"

„O, Hr. Pastor, hvis jeg har gjort Dem Uret, saa vil jeg bede Dem om Forladelse derfor! Og jeg tror, De taler sandt. Ja, jeg vil hjælpe Dem med at faa Sagen opklaret."

Atter havde Natten bredt sit mørke, stjærneindvævede Slør over den lille By, hvor Mørkets Gjerninger øvedes, til Trods for de tindrende klare Øjne for oven. Men en god Samvittigheds Fred herskede i den roligt hvilende Natur, og Stjærnerne saa med Velbehag ned paa den. Krodøren aabnedes, og højrøstede Skikkelser begav sig bort fra den. „Nu kommer de!" hviskede en Stemme inde mellem Buskene i Præstens ud til Gaden vendende Have, og et Par Hoveder saas bøje sig ud over Gitteret. — „Der har vi dem!" — „Rolig, mine Damer!" bød en anden hviskende Stemme oppe fra Vinduet, „vi maa være forsigtige, for at de ikke skal mærke Uraad." Det blev atter stille i Haven.

Skikkelserne fra Kroen spredte sig hver til sin Side, kun en af dem styrede hen mod Præstens Hus. Pludselig vendte han sig om.

„Godnat, Hr. Pastor!" lød det fra en Gadedør.

„Der er min," sagde Møllerens Kone.

„God ronig Nat, Deres Venærværdighed!"

„Det var Laurids," sagde Barberens Kone med indædt Forbitrelse.

„Tys, vær stille," hviskede Præsten.

„Godnat, Hr. Pastor!" lød det rundt om. Og den enlige Skikkelse tog sin Hat af, bukkede og sagde med høj Stemme: „Godnat, mine Venner! God rolig Nat!" hvorpaa den fortsatte sin Gang.

„Der kommer han!"

„Det er Præsten, som han gaar og staar!"

„Et Spøgelse, Gud hjælpe os!"

Saaledes lød det hviskende mellem de tætte Buske.

Hans Velærværdighed var imidlertid kommen hen til Havelaagen. Her standsede han nok en Gang.

„Godnat, Hr. Pastor!" lød det igjen.

„Godnat, god rolig Nat, mine Venner!" lød det dæmpede Svar, og derpaa blev alt stille.

Hr. Pastoren syntes at være i ypperligt Humør, hans runde Ansigt smilede vel fornøjet, og nynnende nogle, just ikke alt for gudelige Linjer, vilde han netop træde ind ad Havedøren, da der

pludselig stod en mørk Skikkelse for ham. Med et kvalt Brøl for han tilbage, og det havde han vel Grund til, thi Personen var et saa livagtigt Billede af ham selv, at han maatte anse den for sin Dobbeltgænger, sit andet Jeg. Pastoren med hvidt Halsbind og lang sort Kjole stod lige over for Pastoren i samme Dragt.

„Godaften, Hr. Pastor!" sagde Dobbeltgængeren til den forfærdede Præst. — „Se, se, jeg vidste saa sandelig ikke af, at jeg havde en Kollega her i Byen. Hvorledes befinder min Hr. Broder sig?"

„Aa, aa!" stønnede Skikkelsen og sank i Knæ.

„Ej, ej, Hr. Pastor, hvad gaar der af Dem? De har da aldrig kiget lidt for dybt i Glasset?"

„Ak Gud, Hr. Pastor, er det virkelig Dem?" stønnede den anden.

„Ja, jeg er ganske vist Præsten, men De synes ogsaa at være Præsten, min gode. Eller," vedblev han, i det han greb den knælende Pastor i Kraven og ruskede dygtig i ham, „eller er De maaske Søren Vægter?"

„Hvad for noget? Vægteren!" lød det inde fra Haven, og forskjellige Damer kom styrtende ud. „Søren Vægter, din nederdrægtige Æsel!" skreg Møllerkonen og for i Hovedet paa ham, saa Hatten røg af, og Sørens skyldbetyngede, ærværdige hvide Haartjavser kom til Syne. „Saa det er dig, der spiller Præst!" hvinede Barberens Kone og kradsede ham i Ansigtet.

„Naade, Barmhjærtighed!" jamrede Staklen. „Jeg vil bekjende alt! Naade!"

„Lad ham være!" bad Præsten, „han er jo halv død af Skræk, den stakkels Djævel. Men sig mig nu, Søren," blev han ved, „hvorledes kommer du til at spille den Komedie?"

„De maa ikke være vred paa mig, Hr. Pastor," sagde Søren grædende, „jeg er bleven overtalt dertil. Jeg maatte hver Nat agere Præst for at Konerne kunde tro, at det gik pænt til i Kroen."

Konerne udstødte atter et Harmskrig og vilde paa ny være faldne over Søren, hvis ikke Præsten havde forhindret dem deri.

„Det er smukt af dig, Søren," sagde han, „paa den Maade at gjøre Brug af de gamle Klæder, jeg forærede dig. Skynd dig nu bort, i Morgen tales vi nærmere ved."

Det lod Søren Vægter sig ikke sige to Gange, men skyndte sig ilsomt bort, og kort efter kunde man høre ham synge sit Vers:

„Hov, Vægter, Klokken er slagen tolv!"

Men hans Stemme var den Nat en Smule rystende og usikker. Han kunde ogsaa godt have sparet sig den Ulejlighed at synge, thi Konerne i Byen vidste godt, hvad Klokken var slagen, og Mændene fik det tids nok at vide. Det skal være gaaet særdeles livlig til i mangt et Hus den Nat.

Hr. Børstenbinder Fryd kunde den næste Morgen ikke give Møde i Raadet paa Grund af Upasselighed, og da Mølleren kom ind i sin Mølle, sagde en af Svendene til ham:

„Men hvad er det? Jeg synes, De har en hoven Kind og et blaat Øje?"

„Jeg har stødt mig," svarede Mølleren mut.

En Fragtmand, som var kommen til Kroen om Morgenen tidlig, fortalte, at han ved at gaa ned ad Gaden havde faaet Øje paa en Skikkelse, der sad udenfor paa Trappen til et Hus og sagde: „Novise, Novise, nuk mig ind!"

Og i Huset ved Siden af havde der været et forfærdeligt Spektakel. En Stemme skreg: „Den Dyvel! jeg skal lære dig!" hvorpaa Døren aabnedes, og en halv paaklædt Person kom hovedkulds farende ud paa Gaden.

Men siden den Aften har Konerne faaet Haand i Hanke med Mændenes Krogængeri.

Den gode Præst nyder atter sin Menigheds fulde Agtelse og Tillid, og Byfolkene gaar knap saa ofte til Kroes som før. Kommer de en Gang imellem paa det sidstnævnte Sted, saa er det for i al Ordentlighed at drikke et Glas og passiare med hinanden, og det kan nu vel af og til hænde, at Præsten gjør dem Selskab. Men om Aftenen kommer han der aldrig.

Man vil for Resten paastaa, at de gode Koner i Durstleben nu ikke alene, hvad Krobesøget angaar, har en Tøjle paa deres Mænd, men ogsaa naar det gjælder om at faa andre Interesser fremmede. Og naar de ikke kan faa deres Mænd „til Fornuft" om et eller andet, skal det være et udmærket blødgjørende Middel, naar de med en vis Betoning siger: „Ja, saa Godnat, Hr. Pastor!"

Bognyt.

To Landsbyhistorier af Zakarias Nielsen (1. Terkel Stenhugger og 2. Fremad) er Titlen paa en Bog, der i disse Dage er udkommen paa Andr. Schous Forlag, og som vi paa det bedste kan anbefale vore Læsere. Den af „Husvennens" Læsere saa vel kjendte Forfatter, har i disse Landsbyhistorier vist et afgjort Fremskridt som Fortæller, og man læser begge Fortællingerne med ublandet Fornøjelse og Deltagelse. I „Terkel Stenhugger" skildres en djærv, frisk Karakter, der med letsindig og troløs Færd bryder Kjærlighedsforholdet til sin trolovede og derved bringer dyb Fortvivlelse over den stærke, varmt følende, højt krænkede Kvinde, og et Livs Elendighed af nagende Anger over sig selv. Forsoningen kommer dog, da hun, som Broderens Hustru, staar ved Terkels Dødsleje, efter at han, for at frelse hendes eneste Barn fra at dræbes ved Stensprængning, har sat sit eget Liv i Vove og derved er

bleven dødelig saaret. Der er Kraft og Sandhed i Fortællingen, og man føler, at den er som greben ud af Livet. Dette er ogsaa Tilfældet med den anden Fortælling „Fremad“, om man end her mere føler Digterens poetiske Syn paa Hverdagslivet. Det er en smuk, men ogsaa dristig Opgave, Forfatteren her har sat sig: at vise hvilke Farer for den personlige Udvikling og for Pligterne mod Hjemmet, der kan ligge i vore kommunale og politiske Forhold. Den unge, dygtige og ædle Bondesøn Svend, slider sig op i Kommunens Tjeneste og gaar op i den politiske Virken. Han tror stadig, at det er Folket, der kalder, Fædrelandet, som man skylder alt, uden at ane, at det er hans egen personlige Forfængelighed, der er hans egentlige Drivfjeder. Hjemmets Fred og Familielivets Velsignelse, Velstand og Hygge tabes mere og mere under denne Jagen efter Ære og Indflydelse, Sorg og Savn for hans nærmeste og kjæreste, rastløs Higen for sig selv, er den begavede unge Bondemands Høst paa Forfængelighedens Mark, indtil endelig, da han som den fejrede Taler i Folketinget og ved „Grossererens“ Middagsgilde staar paa Højdepunktet af sin Rus og indbildte Lykke. Da aabner Sorg og Sygdom hans Øje, og han gjenvinder sig selv og sine kjæres Fred, og gjennem Arbejde og Selvforsagelse vinder han den Modenhed og det mandige Herredømme der kræves for i Sandhed at kunne yde sit Fædreland alt hvad man kan udrette. Det har i vore politiske Tider været saare vanskeligt for Forfatteren at undgaa Anstød med Hensyn til Personer og Partier, men denne Opgave har han løst paa en saare heldig Maade, og Fortællingen vil, med sin sunde og sande Udvikling, vist blive læst med lige Interesse og Glæde baade af „Højre“ og „Venstre“, ja det skulde ikke undre os, om Bogen, netop for denne Fortællings Skyld, snart kom til at foreligge i andet Oplag. Vi skal derfor ikke yderligere skildre Begivenhedernes Gang og de enkelte prægtige, brave Skikkelser der optræder i Fortællingen, men henvise vore Læsere til selve Bogen, der faas gjennem Boghandelen for 2 Kr. 50 Øre.

Husflid.

Da nu de lange Aftener nærme sig, saa vil jeg i „Husvennen“ opfordre de unge Karle paa Landet til at tage fat paa en eller anden Husflidssyssel, i Steden for, som mange Steder nu er Skik, at ligge henstrakt paa en Bænk eller fordrive den kostbare Tid med Kortspil eller andet aandsdræbende Tidsfordriv. Og det er jo fra næsten alle Egne at „Husvennen“ faar Meddelelser om den Lykke og Velstand som Husfliden kan frembringe, medens det Fremskridt Husflidsfagen har gjort i det forløbne Aar nok som vidner om hvilket Betydning den har. For at vise hvad en Husflidsdyrker kan udrette vil jeg fortælle et Træk herom.

En Staldkarl paa en lille Herregaard i Nærheden af Skanderborg der i flere Aar har beskjæftiget sig i sin Fritid med Husflidsarbejde har i det sidste Aar foruden nogle mindre Gjenstande og Reparationer forfærdiget ikke mindre end 100 forskjellige Børster, som han har solgt til en Pris fra 25 Øre til 3 Kr. Stykket og saa har han endda forrettet sit Arbejde med Flid og Troskab. Da han samler Materialierne selv og ligeledes forfærdiger Børstetræerne, saa bliver det ham en ren Biindtægt. Og saa gaar Tiden dog meget bedre naar man har en eller anden Ting at sysle med, end at drive den bort til nogen Nytte.

Hvis disse Linjer kunne bidrage noget til Husflidens Fremme vil Hensigten med denne min Skrivelse til „Husvennen“ være naaet.

En Husflidsmand.

Smaating.

Forskjel. Dommeren: „De har sagt, at Fuldmægtigen ikke forstaar mere end Deres brogede Kat?“ — Den anklagede: „Det har jeg ikke sagt; jeg sagde blot, at min brogede Kat forstod mere end Fuldmægtigen — for den forstaar sig paa Musefangst, og det gjør Fuldmægtigen ikke.“

En Undtagelse. En Jøde i Tyskland, ved Navn Goldschmidt, antog den kristne Tro og forandrede samtidig sit Navn til Schmidt. Et vittigt Hoved bemærkede i den Anledning: „Det er vistnok den første Jøde, der har kastet sit Guld bort.“

Pudsige Avertissementer. En Hest ønskes nogle Morgenture af en Patient, som ikke er stædig, men vant til at løbe i Trav.

En god Trillevogn, tjenlig for en Urtekræmmer, der overalt er beslaaet med Jærn og for nylig pudset af, sælges formedelst Dødsfald i Jærnkræmmer Jensens Pakhus paa Vestergade. Samme Sted henligger til Salg en Del gamle Fustager, der paavises af Pakhuskarlen, der er falden i Staver og kun kan bruges som Brændsel.

Paa en Gaard i Nærheden af Hovedstaden er en Plads ledig for en Pige, som kan malke 20 Køer og en Kokkepige.

Et Hundehalsbaand er til Salg for en temmelig stor Hund af poleret Messing. Man henvender sig i Kattesundet.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, danner Navnet paa en dansk Kjøbstad: En By i Fyn, — en By i Syrien, — en tysk Flod, — et Landskab i Sverige, — en dansk Ø, — en Flod i Spanien.

Paabøl.

Firkantet Nød. Af 6 A, 5 E, 3 N, 3 R, 2 G, 2 K, 2 T, 1 L og 1 S dannes fem Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

En Handelsmand, hvis Rang
det fjerde vil dig vise,
fik tredje fat en Gang,
han følte Lyst og Trang
til Fiskemad at spise.

Han sled sig varm og rød
men han fik ingen Fiske,
og ved sit Smørrebrød
han ud i andet brød
og hørtes saa at hviske:

„Det første i mit Net,
som nu jeg strax maa flikke,
gav denne Dags Idræt;
mit Slid mig gjorde træt,
men femte gav det ikke.“

P.

Stavelsegaade.

Jammer og Suk fra det første lyder;
andet gjærne paa Hastværk tyder;
siges det omvendt om Pilen, da Vej
fandt den til Maalet og svigted ej.
Hele betegner en Vandring from,
— maaske den alt dig i Tanke kom.

Hermed et Halvark Tillæg indeholdende Bognyt og Bekjendtgjørelser.

Tillæg til Husvennen.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 9. Søndagen den 1. December. **1878.**

Julepræmie til Husvennens Holdere.

Jeg har længe næret Ønsket om at kunne byde mine kjære Læsere en Bog til Julen, der kunde afgive en god og fornøjelig Tidskort i de lange Vinteraftener, men hidtil har Forholdene ikke tilladt mig at faa udgivet en særlig Bog i dette Øjemed. Derimod ser jeg mig i Aar i Stand til at gjøre „Husvennens" Læsere Tilbud om, mod en forholdsvis meget ringe Efterbetaling, at sende dem en udmærket god Bog, som jeg er forvisset om i lang Tid vil være til megen Glæde, hvor den kommer. Denne Bog er en Samling **ny Fortællinger** af Emanuel Henningsen, som jeg nylig har udgivet til den forholdsvis meget billige Bogladepris 2 Kr. (for 240 store Sider). Samlingen indeholder tre af den yndede Forfatters bedste Fortællinger, nemlig: 1) Den gamle Bagergaard, 2) Østeraa Mølle og 3) Bøssemageren. Den første Fortælling er tagen lige ud af Livet i en lille dansk Kjøbstad. Vi føres ind i den brøstfældige gamle Bagergaard med alle dens Krinkelkroge og Kjælderе, hvor Gjengangeri og Spøgeri er nær ved at skræmme Livet af den gamle skikkelige Husholderske. Med den brave Organist føres vi ind i Smaagadernes Fattigmandsliv. Med Spænding og Interesse iagttager man Forviklingerne mellem den nedrige Aagerkarl, en Skikkelse, der er malet med Sandhed og Liv, og Organistens Hjærtensven, den prægtige unge Ejer af Bagergaarden. Heri er paa den smukkeste Maade indflettet et dobbelt Kjærlighedsforhold „med Forhindringer", hvilke Forfatteren har forstaaet at overvinde paa en saa smuk Maade, at Fortællingen, med sit rigt vexlende Liv, bliver læst med Fornøjelse til Enden, oven i Kjøbet med et lille Suk over, at den ikke er længere.

Denne sidste Egenskab: Længde, har den næste Fortælling, Østeraa Mølle, hvis Handling foregaar paa Landet i det nordlige Jylland. Her er det Bønder, som er Hovedpersonerne i Skildringen, Folk, tagne lige ud af Nutiden, de gamle med vor Tids Lyder: Storhedssygen, der gjør den ellers brave Møller, Hans Konge, lidt latterlig, og Spekulationssygen, der gjør den dygtige og driftige Mand uden Grundsætninger, Anders Børresen, til en Kjæltring. Paa Børnene sætter Nutiden sit Præg, og de fire unge: Storbondens, den rige Møllers og den fattige Snedkers Børn, har den sande Dannelse sat sit Stempel, uden at nogen af dem forlanger at synes andet, end hvad han er. Disse Figurer synes vel at have staaet for Forfatteren som smukke Repræsentanter for Nutidens Landboungdom, der i Oplysning og brav Tænkemaade ikke skæmme Fædrene. Men ingen Person i Skildringen kan dog maale sig med den gamle, stive Møllerkarl Mons. I ham er det lykkedes Forfatteren at tegne en prægtig Skikkelse, ret en Type paa en gammel brav Tjenestekarl, hvis Husbonds Ejendom og Vel staar over alt andet. Skildringen af, hvorledes Mons holder Vagt i Møllen over „Snorre", Husbondens unge Hingst, som man frygtede Tyskerne skulde tage, er i høj Grad morsom og tiltalende.

Den tredje Fortælling: „Bøssemageren", foregaar paa Laaland. Det er en Historie, som i Spænding, livlig Skildring og Sandhed i Tegningen, endogsaa overgaar de forrige. Skildringen af Markedet, og de to gamle fordums Venner og Naboens mangeaarige Uvenskab, læses med Fornøjelse og Deltagelse. Over for Hovedpersonen, den smukke og bedaarende „Bøssemager", kan man maaske synes, at Forfatteren har brugt for stærke Farver, naar hans forbryderske, og hensynsløse Færd mod Slutningen leder til flere gyselige Mord. Men naar man erindrer, at lignende gruelige Forbrydelser netop blev begaaede paa Laaland for en Række Aar siden, og mindes den berygtede „Handskemager", der var Anstifteren, vil man faa en Anelse om, at Forfatteren maaske netop her har grebet sin Skildring i denne Retning ud af Livet, baade for Karakterernes og Handlingens Vedkommende. Ogsaa her kommer Sørgespillet til en smuk, forsonende Afslutning, og man glæder sig af Hjærtet over de to gamle, brave Naboers Forsoning, da de grufulde Begivenheder tæt ved paa en naturlig Maade medfører Forklaring og Forstaaelse imellem dem. —

Jeg er overbevist om, at disse tre fortræffelige Fortællinger vil blive læste med stor Glæde af enhver af „Husvennens" Læsere, der jo i Forvejen af fleraarig Erfaring kjende den yndede Forfatters Evne til at oplive og underholde. Jeg kan i øvrigt antyde, at det ikke er tom Morskab og „Tidsfordriv", Læsningen af disse

Historier vil yde, thi jeg er forvisset om, at enhver ved Læsningen af dem vil paavirkes i en god Retning, og at navnlig de unge vil i Bogen finde smukke og brave Karakterer skildrede, som de uvilkaarlig vil finde Efterlignelse værd. Jeg vil derfor ønske, at denne Samling Fortællinger maa finde Vej til hvert Hjem, hvor „Husvennen" kommer, og at den af enhver veltænkende Husbond maa blive henlagt i Folkestuen. Jeg er sikker paa, at hvad enten Bogen vil blive læst i Stilhed af den enkelte, eller forelæst højt af en flink Karl eller Pige i Borgestuen, vil det blive agtet for en god Tidskort, der uvilkaarlig vil holde mangen daarlig Tidsfordriv ude. For at dette kan ske saa mange Steder som muligt, tilbyder jeg herved Bogen til „Husvennens" Holdere for en Pris, der er overordentlig lav, i det hele Bogen (der indeholder lige saa megen Læsning som en Tredjedels Aargang af „Husvennen") ved Indsendelse af hosstaaende Seddel kan faas for en Krone.

N. C. Rom.

Af Pressens Anmeldelser om denne Bog skulle vi fremhæve følgende:

„Fortællinger" af Emanuel Henningsen er Titlen paa et paa N. C. Roms Forlag udkommet 236 Oktavsider stort og smukt udstyret Bind. Denne, for en stor Del af vore Læsere kjendte, begavede Forfatter, har beriget Literaturen med tre i høj Grad læseværdige Fortællinger, som indeholdes i dette Bind, nemlig: „Den gamle Bagergaard", „Østeraa Mølle" og „Bøssemageren". Den Friskhed og Livlighed i Fremstillingen, som altid har udmærket Emanuel Henningsens literære Arbejder, gjenfindes i rigt Maal i de foreliggende tre Fortællinger, og stadfæste saaledes paa ny Forfatterens betydelige Evner som Folkeskribent, hvorfor det er os en Glæde at henlede Læsernes Opmærksomhed paa det foreliggende Bind."

. . . „De to sidste Fortællinger ere særdeles spændende og give en god Fremstilling af de Følelser og Lidenskaber, der røre sig under Vadmelskoften, og det Ædelsind, der ofte findes hos de Laverestillede i Samfundet, om det end fremtræder i den fordringsløseste Form, som hos Mons i „Østeraa Mølle". Emanuel Henningsen fortæller godt og let og med et Anstrog af Humor, som forøger det pikante ved Læsningen. — Vi haabe, at Forfatteren vil ret flittig bruge sin Pen; det vil sikkert ikke mangle ham paa Læsere."

Paa Markedet. (Til Bøssemageren S. 160).

Da et Pengebrev, selv med det mindste Beløb, koster 24 Øre i Porto, tilraades de Holdere, der vil have Julepræmien, at sende det lille Beløb pr. Postanvisning (Porto 8 Øre), med et Tillæg af 8 Øre, for hvilke Bogen tilsendes Bestillerne frigjort med Posten.

Til Afklipning.

1 Kr. Husvennens Julepræmie. **1 Kr.**

Naar en af „Husvennes" Holdere indsender denne Seddel direkte til Bladets Kontor, under nedenstaaende Adresse, modtages den som Vederlag for en Krone ved Kjøbet af Emanuel Henningsens „Fortællinger" (Bogladepris 2 Kroner), naar samtidig indsendes **en Krone** som Restbetaling (samt 8 Øre til Porto).

N. C. Roms Forlagsforretning. Adr.: Axelhus Kbh. V.

Hosstaaende Seddel maa da paaklæbes Kuponens Bagside, som Vidnesbyrd om, at Indsenderen er Holder af „Husvennen". Indsendes det i Brev, kan Beløbet 1 Kr. (+ 8 Øre) vedlægges i Frimærker. Navn, Adresse og Poststation maa skrives tydeligt.

Bognyt.

Sange, samlede af H. C. N. Kistrup og udgivne af A. Clauson=Kaas, er Titlen paa en nylig udgiven Sangsamling paa 223 Numre. Samlingen er særlig beregnet paa at fremme Ønsket om, at en kjærkommen Sang ofte maa ledsage Hjemmeslidsarbejdet, og er den første større Sangsamling, hvori Husflidssangene har faaet en berettiget Plads. Foruden 23 Sange med dette Formaal indeholder Samlingen Fædrelandssange, Grundlovssange, Skytte= og Soldatersange, Sømandssange, Bryllupssange, Sange for Dannebrog, Norden, Kvinden, Sangen, Modersmaalet, Friheden, Landlivet og den danske Bonde, Aarstiderne o. s. v. Samleren har som gammel Leder af en Sangforening, Husflidsforening o. s. v. udvist et godt praktisk Greb og Skjønsomhed ved Samlingens Udførelse, hvorfor vi ønsker at den maa blive kjendt og brugt mange Steder, særlig hvor Husflidsbevægelsen har fundet et kjært Hjem (Pris 1 Kr. I Kommission hos C. A. Topp i Kjøbenhavn).

Kjære Minder, Fødselsdagsbog med Fyndsprog af Davids Salmer er Navnet paa en lille, nydelig udstyret Bog, udgivet efter engelsk Mønster af Pastor Plenge. For hver Uge er der en for dens Dage inddelt Side til Optegnelse af kjære Venners og Slægtninges Fødselsdage, eller endnu bedre, om disse med deres egen Haandskrift vil tegne deres Navne og Fødselsdage deri. Paa den modstaaende Side er der da en Række af de trøsteligste og opbyggeligste Tankesprog af Davids Salmer, ordnede saaledes, at hver Samling danner et afsluttet Hele. Bogens Pris er 1 Krone. Den vil være en velkommen Jule= og Fødselsdagsgave for unge og gamle.

Bekjendtgjørelser.

Som **Julegaver** til Ungdommen anbefales:

Fra Æventyrets Land.

Fortalt for Ungdommen

af Emanuel Henningsen.

Dette udmærket smukke Børneæventyr er elegant trykt med stor Skrift, i Kvartformat, og udstyret med en halv Snes smagfuldt udførte Farvetryksbilleder.

Pris hæftet i smukt Omslag **1 Krone.**

Den lille Paparbejder.

(Særtryk af Haandgjerningsbogen.)

Denne lille Bog indeholder en fuldstændig Vejledning til en stor Mængde lettere og sværere **Paparbejde, Bogbinderarbejde** og **Papmachéarbejde,** forklaret med 83 **Afbildninger.** Da Paparbejde egner sig godt til Fritidssyssel i Stuen de lange Vinteraftener, tror vi, at mange, baade Børn og voxne, vil have Glæde af denne let fattelige, smukt udstyrede Vejledning.

Pris indbundet i illustreret Papbind

1 Kr. 50 Øre.

Legetøjbog for Ungdommen,

indeholdende Vejledning til at forfærdige mange Slags morsomt og nyttigt Legetøj. Med 150 forklarende Afbildninger.

Pris hæftet **1 Kr. 50 Øre.**

Da Bogen indeholder en rigt afvexlende Samling Anvisninger, hvorefter man til Tidsfort kan udføre mange morsomme og underholdende Gjenstande for Børn, fra de letteste til mere sammensatte, vil den sikkert i mange Familier forebygge adskillig Udgift til unyttigt, indført Legetøj og ofte give Anledning til gavnlig Selvvirksomhed hos flinke Drengebørn.

Haandgjerningsbog for den kvindelige Ungdom,

ved Fru **Sara Rasmussen.**

(Vejledning i Linnedsyning, mange Slags Strikning, Lapning og Stopning, Hækling, Filering m. m.),

med over 100 Afbildninger.

Pris **1 Krone.**

Ugeblad for Børn,

ved Emanuel Henningsen og Zakarias Nielsen.

Første og andet Bind indeholder mange smukke Fortællinger, Digte og Skildringer, ledsagede af over hundrede Billeder.

Første Bind **2 Kroner.** Andet Bind **1 Krone.**

Vejledning i Landbohusflid

indeholder fuldstændig Vejledning i Snedkerarbejde, **Huggehusarbejde, Drejerarbejde og Naturarbejde, Metalarbejder, Oljemaling, Borstenbinderi m. m., oplyst med 254 Afbildninger.**

Denne Bog anbefales som en fortrinlig Vejledning for Børn og ældre, der vil øve sig i Haandgjerning.

Pris hæftet **2 Kr. 50 Øre.** Indbunden i smukt Bind **3 Kr. 50 Øre.**

Undertegnede Forlagsforretning har overtaget Oplaget af:

Tre Fortællinger

af Zakarias Nielsen.

indeholdende Fortællingerne: 1. En god Formynder. 2. Et Offer. 3. Ravkorset.

Af de mange fortrinlige Anmeldelser af denne Bog fremsættes her et lille Uddrag:

„Berl. Tid." Alle tre Fortællingers Grundpræg er ægte dansk, og det er derfor at antage, at de ogsaa ville blive læste med Fornøjelse af den Samfundsklasse, fra hvis Liv Stoffet til dem er hentet. Hertil kommer, at der igjennem Fortællingerne gaar en varm og smuk Følelse. Betydeligst synes os „Et Offer" at være. Der er i dette lille Livsbillede med al dets Simpelhed en Varme og Inderlighed, der virker velgjørende.

„Ill. Folkeblad. Det er kraftige, helstøbte Figurer, man finder i „en god Formynder, og der hviler paa visse Steder et Skjær af Romantik over Handlingen. „Ravkorset" har enkelte Partier der godt kunde været skrevne af Blicher.

Morgenbladet. Tre Fortællinger som disse maa hilses med Glæde. De ville uden Tvivl være en velkommen Gave paa ethvert Julebord.

Højskolebladet. Naar vi skulle fremhæve, hvad der giver den her foreliggende første Samling af Zakarias Nielsen sit Særmærke, da maa det sikkert være det, at Tegningen af de handlende Personers Karakter, Lidenskaber og Følelser er udført med kraftigere Farver end sædvanlig i Landsbyhistorierne.

Illustr. Tidende. Forfatterens Skrifter kunne anbefales som folkelig Læsning af god Art ... Man vil med virkelig Fornøjelse anerkjende den dygtige Behandling af de to gamle i „en god Formynder" ...

Fædrelandet. I den sidste Historie „Ravkorset" gjør man Bekjendtskab med en Vildbasse, hvem nogle uheldige, halv latterlige Kjærestehistorier og et uvorent Lune fører paa gale Veje, trods al den Misfornøjelse han føler med sig selv, indtil en god Kvindes Kjærlighed, som han dog først erfarer paa hendes Dødsleje, ryster og renser ham. Det er ikke uden Interesse at se denne Roué-Type optræde under helt smaa hjemlige Forhold, saa meget mere som der i Maaden, hvorpaa hans Vildskab ytrer sig, gjennem den fuldkommen moderne og naturtro Form, skinner et vist kæmpemæssigt Humor, der minder om Oldtiden ...

Nutiden. Som folkelig Forfatter staar Zakarias Nielsen i disse Fortællinger fuldstændig i Højde med Anton Nielsen og Thyregod.

Nær og fjern. Disse tre Fortællinger ville sikkert snart blive en efterspurgt Bog i alle Folke- og Sognebiblioteker. Forfatteren synes at være mere religiøs anlagt af Naturen end Thyregod, og der glimter lejlighedsvis noget af den Humor frem, som den hele Skolelærerliteratur i en paafaldende Grad savner.

Bogen koster 3 Kr. 50 Øre gjennem alle Boglader og i

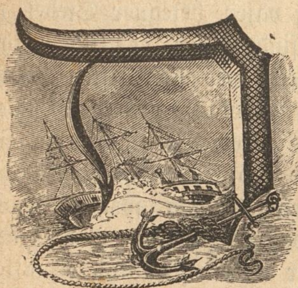
N. C. Roms Forlagsforretning.

Nr. 10. Søndagen den 8. December. **1878.**

Et Skibbrud i det stille Hav.

Af de Rocha.

De sidste Dage i September 1858 blev syv franske skibbrudne optagne af den engelske Skonnert „Prinsen af Danmark“ og af denne førte til den franske Koloni Port de France i Nykaledonien, hvor jeg den Gang opholdt mig. Ved Ankomsten hertil indgav den franske Kaptejn, som befandt sig mellem de skibbrudne, følgende Beretning om denne ulykkelige Begivenhed.

Barkskibet „Sankt Paul“ affejlede i Juli Maaned fra Hongkong i Kina med en Besætning af 20 Mand samt 317 Kinesere som Passagerer, der vilde til Guldminerne i Avstralien. Paa Grund af Modvind i længere Tid var der Udsigt til, at Provianten vilde slippe op, og Kaptejnen besluttede sig derfor til at afvige fra den sædvanlige Kurs uden om Salomonsøerne og vælge en kortere Vej til Sidney i Avstralien mellem de sidste Øer i Louisiade-Archipelaget. Denne Kurs var vel meget farligere, men den bydende Nødvendighed tvang ham ind paa den. Ulykkeligvis blev Vindstillet nu afløst af et stormfuldt Vejr og en tæt Taage, som i to Døgn hindredede Kaptejnen i at tage Bestik, saa at han maatte sejle paa Lykke og Fromme uden den mindste Forestilling om, hvor han var. Paa den tredje Dag strandede „St. Paul“; saa vidt man kunde skjønne, skete Strandingen paa en eller anden af Louisiade-Øerne, et af de mest ugjæstfri Steder paa hele Jorden.

Strandingen foregik i Mørket, og da Solen et Par Timer efter stod op, opdagede man, at Skibet var kastet op paa den yderste Spids af et meget stort Koralrev, der gik uden om en bjergfuld og skovrig større Ø samt en mindre Ø. Efter al Sandsynlighed maatte den større Ø være beboet, og dette forværrede de skibbrudnes farlige Stilling, da Indbyggerne paa disse Øer i Almindelighed er meget vilde og blodtørstige.

Da „Sanct Paul“ kun var i Stand til i en kort Tid at kunne modstaa Bølgernes knusende Magt, maatte Skibet forlades saa hurtigt som muligt. Skibets Baade var langt fra tilstrækkelige til at overføre en saa stor Mængde Mennesker til en af Øerne i saa kort en Tid, men Revet laa heldigvis saa højt, at man kunde vade over til den lille Ø, der laa mellem Strandingsstedet og den større Ø, som var noget længere borte. Man valgte den lille Ø til et Tilflugtssted, hvor man i Sikkerhed kunde afvente Udfaldet af den Undersøgelse, som man besluttede at underkaste den større Ø, da kun denne var i Stand til at forsyne de skibbrudne med Levnetsmidler. Det var nemlig ikke lykkedes at redde andre Levnetsmidler fra det strandede Skib end lidt havareret Mel, lidt salt Kjød samt nogle faa Daaser med henkogte Sager, og man havde ikke en Draabe Drikkevand.

Kaptejnen med en Del af Mandskabet og Passagererne roede derfor strax over til den større Ø, hvor de opslog deres Lejrplads ved en lille Aa lige over for den lille Ø, som de havde givet Navn af „Skærsilden“.

Kort efter Landingen stødte man, som man havde formodet, paa de sorte og nøgne indfødte, der havde et vildt og hæsligt Udseende. Disse viste heldigvis strax Tegn paa Frygt, men det lykkedes dog at erholde nogle Kokosnødder hos dem ved en Slags Tuskhandel. Man gav sig nu i Færd med at overføre Resten af de skibbrudne til den større Ø, men før dette var sket, blev disse overfaldne af

en stor Skare vilde, der var væbnede med Spyd og Køller.

De vilde havde nemlig lidt efter lidt fattet Mod, og uagtet de ikke var meget stive i Regnekunsten, var de dog snart komne til det Resultat, at de var talrigere end den lille forunderlige Hob af hvide Væsener. De besluttede derfor at overfalde disse og fortære dem. Slagplanen blev lagt med al den Snuhed, som er ejendommelig for næsten alle vilde Folkefærd, og de overfaldt nu pludselig de stakkels skibbrudne. Kampen varede ikke længe; nogle blev strax dræbte med Kølleslag, medens andre svømmede over til Skærsilden eller blev reddede af Kaptejnen, der just var i Færd med at føre Resten af Kineserne over til den større Ø. Syv Matroser og en Del Kinesere savnedes efter Kampen, men man vidste ikke, om alle disse var dræbte, eller om det var lykkedes dem at flygte bort. Man maatte nu foreløbig opgive den store Ø og se at finde en anden Udvej.

Kort efter at Kampen var endt, prøvede de vilde ogsaa paa at nærme sig Skærsilden, men nogle Bøsseskud jagede dem snart paa Flugt. Det var ikke saa ganske let en Sag at faa Bøsserne affyrede, da man manglede Fænghætter; en Mand maatte derfor lægge Bøssen til Kinden, medens en anden affyrede den med en Lunte.

Den næste Morgen roede Kaptejnen atter over til den store Ø for at søge efter de savnede, men han kunde hverken opdage Spor af noget levende Væsen eller af Lig. Da han atter kom tilbage til Skærsilden, forklarede han Kineserne, at det var nødvendigt, at han og de syv Matroser forlode dem for at prøve paa at naa en engelsk Koloni, hvorfra han lovede at komme tilbage og hente dem saa hurtig som muligt. Da de stakkels Kinesere kunde indse, at Kaptejnen havde Ret, gik de ind paa hans Forslag. Kaptejnen lod dem beholde Bøsserne med Kugler og Krudt samt saa mange Levnetsmidler, at de kunde opholde Livet i en Uges Tid. Vandet og de henkogte Sager tog Kaptejnen derimod med sig.

Derpaa gik Kaptejnen og Matroserne om Bord i den lille Baad, i hvilken de skulde sejle en Strækning af omtrent et Par hundrede Mile. Efter 12 Dages Forløb, i hvilken Tid de var saa plagede af Tørst, at de endog maatte drikke Søvand, fik de omsider Land i Sigte. Det var Kap Flattery paa Avstrallandet; her fandt de fersk Vand, men des værre ikke andre Levnetsmidler end et Par Frugter og nogle Muslinger. Man sejlede derfor atter videre, men fulgte Kysten og gik hver Aften i Land for at spise og drikke, hvis det kunde lykkes at erholde nogen Næring, og Tørsten drev dem ofte længere ind i Landet trods Frygten for de vilde. Den næste Dag døde en Mand af Savn og Udmattelse. Under disse ulykkelige Forhold opløstes Mandstugten aldeles, saa at enhver gjorde, hvad han havde Lyst til, og da man en Aften atter samledes ved Baaden, savnede man Skibsdrengen. Man søgte efter ham hele Natten, men da man ikke kunde finde Spor af ham, gik man atter under Sejl om Morgenen.

Paa Grund af Modvind maatte de den 3dje Oktober 1858 forandre Kurs og gaa mod Nord for at søge at naa Torresstrædet, der adskiller Avstrallandet fra Øen Ny-Guinea og forbinder det stille Hav med det indiske Hav. I dette Stræde kom Forsynet de ulykkelige til Hjælp, i det de naaede den lille Ø Booby, hvor det engelske Admiralitet har nedlagt Provisioner for skibbrudne af alle Nationer samt en Posttaske. En Flagstang, fra hvilken det engelske Flag vajer, betegner Stedet, og ved Foden af denne findes der et lille Skur, dækket af en tjæret Pjækkert med Paaskriften „Post-Office“. Det er en stor Brevkasse med Blæk, Pen og Papir samt Bøger, Cigarer, Tobak, Sukker, Te og Salt. I en Grotte ved Siden af findes der Klædningsstykker samt Levnetsmidler, som salt Kjød, Flæsk, Beskøjter, Rom og fersk Vand. Ved Siden af Levnetsmidlerne ligger der en Protokol, i hvilken de skibbrudne bedes om at skrive alle de Oplysninger, de er i Stand til at kunne meddele om Torresstrædet. Desuden er der plantet Løg og Kartofler samt gravet Brønde paa den lille Ø.

Efter at de ulykkelige havde vederkvæget sig ved disse Forraad her, saa at de atter var komne lidt til Kræfter, gik de igjen til Søs, og om Aftenen den 5te Oktober halede de deres Baad op paa en lille Ø, hvor de vilde tilbringe Natten. De troede, at de var alene paa Øen, men da de vaagnede næste Morgen, var der ingen Baad mere at se, og dens Fangelinje var skaaren over. Strax efter blev de overfaldne af de vilde, der førte dem over til Fastlandet, og her døde en anden Matros den samme Dag.

De vilde trak alle Klæderne af de ulykkelige Franskmænd, som i flere Dage var i den ynkværdigste Tilstand. De vilde holdt stadig Øje med dem og tilkastede dem af og til lidt Føde, naar de havde fisket mere, end de selv kunde spise, men ellers maatte de sulte. Disse vilde hørte til Papuas-Negerne, som har langstrakte, spinkle Lemmer og fremstaaende Maver. De dannede en Stamme paa omtrent 80 Individer, som boede i Hytter, dannede af Grene og Løv, og udelukkende levede af Frugter og Fiskeri. Det forbavsede de skibbrudne meget at se, at Mændene stod under deres Koners Tøffel, da dette er meget sjældent hos de vilde Folkefærd, hos hvilke Kvinden ellers altid plejer at indtage en

meget underordnet Stilling. Stammen blev hver Morgen vækket af en gammel Kvinde, der syntes at være dens Enehersker; hun kaldte hver ved Navn og gav ham Anvisning paa Arbejde for den Dag, hvilket udelukkende bestod i at skaffe Næring.

Disse vilde viste sig ellers ret godmodige mod de skibbrudne, naar man undtager, at de en Dag saaledes mishandlede en Franskmand, der prøvede paa at undvige, at han døde som Følge heraf. Franskmændene opgav snart ethvert Haab om atter at gjense deres Fædreland, men Frelsen kom, uden at de anede det.

En Dag opdagede de en engelsk Skonnert ved Kysten og gjorde strax Signal til den. Dette blev set, og det varede nu ikke længe, før de blev optagne af Kaptejn Farlane, der ikke alene kjøbte dem fri, men endog fik deres Baad med sig. Derimod gav han sig god Tid med at føre dem til den nærmeste franske Koloni, Ny-Kaledonien, men brugte dem til at samle Skildpaddeskaller paa Øerne i Nærheden. I al denne Tid maatte de stakkels forladte Kinesere paa Øen Rossell forgjæves vente paa Redning."

Saaledes lød Kaptejn P.s Beretning, og i det følgende skal jeg fortælle, hvad jeg selv har været Vidne til.

„Uden lang Betænkning blev der strax affendt et lille Orlogsskib fra Ny-Kaledonien for at hente de ulykkelige Kinesere, som nu i tre Maaneder havde ventet paa Redning paa den lille Koraløø, der ligger lige over for Øen Rossell. Paa dette Skib gik jeg om Bord.

Den 27de December afsejlede vi fra Byen Port-de-France, og vi var alle glade og stolte ved Tanken om at skulle frelse eller dog i det mindste hævne Landsmænd og Medmennesker.

Efter Kaptejn P.s Beretning var Strandingen sket i det østlige Hjørne af Louisiade-Archipelaget, altsaa efter al Sandsynlighed paa Øen Adele, men da vi den 5te Januar naaede denne Ø, var der intet Spor at se af „Sanct Paul", og Kaptejn P. erklærede ogsaa, at Strandingsstedet var højere, maaske det Land, man saa noget længere borte. Det var Øen Rossell, som vi nu satte Kursen efter. Vi opdagede her snart Forstavnen af „Sanct Paul", som endnu stod fast i Korallerne, der overalt omgiver disse Øer som en Vold. Et Par hundrede Alen længere borte havde Skibet i al Magelighed kunnet undgaa Revet, men Gud havde bestemt det anderledes.

Paa „Skærsilden", der dannede et Koralrev paa 50 Alens Længde og 30 Alens Bredde, kunde man ikke se et levende Væsen. En Officer, som blev sendt der hen, fandt kun et Stykke iturevet Sejldug, der var fæstet til to Træer, nogle Træstammer, der var savede over i 3 Fods Afstand fra Jorden og udhulede for at tjene som Beholdere, samt to Lig, der laa under en Bunke Smaasten, nogle Lærredslapper og en Mængde Muslingeskaller. Den næste Morgen begyndte Kaptejnen at søge efter en Ankerplads, og da han som en erfaren Sømand havde bemærket, at der findes et Hul i Koralrevet ved Mundingen af ethver Aaløb, da Koraldyrene ikke kan taale Blandingen af fersk og salt Vand, søgte han at opdage et saadant Aaløb, og da dette blev fundet, fandt man ogsaa strax en sikker Ankergrund.

Strax efter at Ankeret var faldet, blev Baadene satte i Vandet for at søge efter de skibbrudne, om hvis Skæbne vi havde en sørgelig Anelse. Medens vi roede langs med Kysten, som vi skulde undersøge i den størst mulige Udstrækning, for enten at finde de skibbrudne eller de indfødte, stødte vi ogsaa snart paa et Par Kanoer, i hvilke der var sex indfødte, som strax flygtede over Hals og Hoved uden at tage det ringeste Hensyn til alle de venskabelige Tegn, vi sendte dem. Just som vi næsten havde indhentet dem, sprang de i Land og forsvandt i den næsten uigjennemtrængelige Skov.

Disse Kanoer er dannede af en udhulet Træstamme med et Sværd, det vil sige et firkantet Stykke Træ paa den ene Side, der skal hindre en Kæntring; undertiden erstattes Sværdet af en mindre Kano, og Kanoen bliver da en af de saa kaldte Dobbeltkanoer. De indfødte stager og ror sig frem eller hejser en Maatte af Siv eller Straa som Sejl ved Hjælp af Reb, der laves af Kokosnøddens Bastlag.

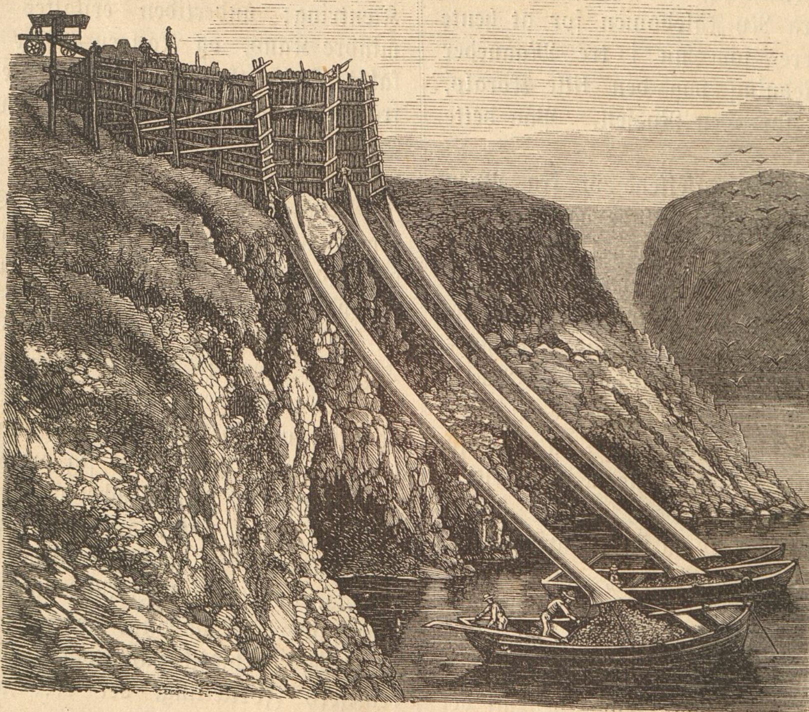
Da vi for de skibbrudnes Skyld ønskede at komme til at staa paa en god Fod med de indfødte, ødelagde vi ikke Kanoerne. Vi roede videre, indtil vi opdagede en nøgen lille Fyr, der stod i Vand til Bæltestedet og uden at tale eller skrige gjorde Tegn til os. Vi troede, at det var en Flygtning, der ikke turde henlede de indfødtes Opmærksomhed paa sig, og det viste sig ogsaa snart, at det var en lille Kineser, der kastede sig om Kaptejn P.s Hals med Udraabet: „All dead!" (Alle døde!).

Vi blev naturligvis alle grebne af Rædsel ved denne skrækkelige Efterretning, da vi ikke kunde forstaa, hvorledes over 300 voxne Mænd var bukkede under for saadanne slet væbnede Uslinger som de vilde, vi hidtil var stødte paa; men den lille Kinesers Fortælling, der dels bestod i Tegn og dels i daarligt Engelsk, lod ingen Tvivl tilbage om denne skrækkelige Sandhed. Der var endnu kun fire Mand tilbage, af hvilke den ene hørte til „Sanct Pauls" Besætning, og efter al Sandsynlighed var det Tømmermanden, en Russer, som var bleven hyret i Hongkong. Efter Kineserens Beret-

ning maatte denne ulykkelige ogsaa snart være Døden nær, da han var bunden paa Hænder og Fødder, og hans Kræfter var udtømte af Sult og Mishandlinger. De vilde havde stukket en Benpibe gjennem hans Næsebrusk, hvilket de ogsaa gjør ved sig selv for at pynte sig. Han var sandsynligvis bleven adopteret af en eller anden Høvding ligesom den stakkels kinesiske Dreng, der var pyntet med barbariske Arm- og Halsbaand, som han nu skyndte sig at kaste bort med Tegn paa den største Modbydelighed.

Guanobjærget paa Cincha-Øerne.

Vi roede nu et Stykke længere frem op ad en Aa, ved hvilken Kineseren fortalte, at der laa en Landsby. Vi kom snart til denne og stødte paa en Skare vilde. For ikke at vække Mistanke havde vi skjult vore Vaaben paa Bunden af Baaden, men de vilde holdt sig dog i en saa ærbødig Afstand, at det var os umuligt at indlede nogen Forbindelse med dem. Omsider rykkede nogle af de mest modige frem, væbnede med lange Spyd, og søgte ved Tegn at faa Kineseren til at gaa i Land, men han afviste deres Indbydelse med Foragt. Derpaa henvendte de deres Opmærksomhed paa os andre, og vi skyndte os at vise dem en Mængde Herligheder i Skikkelse af rødt Bomuldstøj, Piber og Tobak, som vi kastede i Land til dem, men de brød sig ikke en Gang om at tage disse Gjenstande op. De kjendte ikke Brugen af Tobakken, hvilket bedst vidnede om deres afsondrede Liv, da Tobakken ellers bruges overalt paa disse Øer. De prøvede nu paa at omgaa os, men opgav det, da de saa, at vi var paa vor Post. Derpaa søgte de ved lange Taler og alle Slags Tegn at faa os til at ro bort fra Aamundingen, men al deres Ulejlighed var spildt, og da vi snart indsaa, at vi intet kunde opnaa hos disse Uslinger, roede vi videre for at prøve vor Lykke et andet Sted. Kort efter standsede vi ved Mundingen af den Bæk, hvor Kaptejn P. var bleven overfalden, og her viste der sig et skrækkeligt Syn for vort Blik. Stumper af Klædningsstykker og kinesiske Haarpiske betegnede det Sted, hvor over 300 Mennesker var blevne dræbte. Et omhugget Træ var blevet brugt som Huggeblok. Slagtofrenes Hals var bleven støttet til Stammen, Pisken var bleven revet af deres Hoved i levende Live, et Spyd stukket gjennem deres Hals, og derpaa havde de vilde delt det varme, bævrende Kjød mellem sig for at spise det.

Udskibning af „Peru-Guano“.

Dette fortalte Drengen paa selve Stedet, og hans Fremstilling blev senere udførligere ført til Protokols i Sidney ved Hjælp af en Tolk.

(Sluttes.)

Guanoøerne.

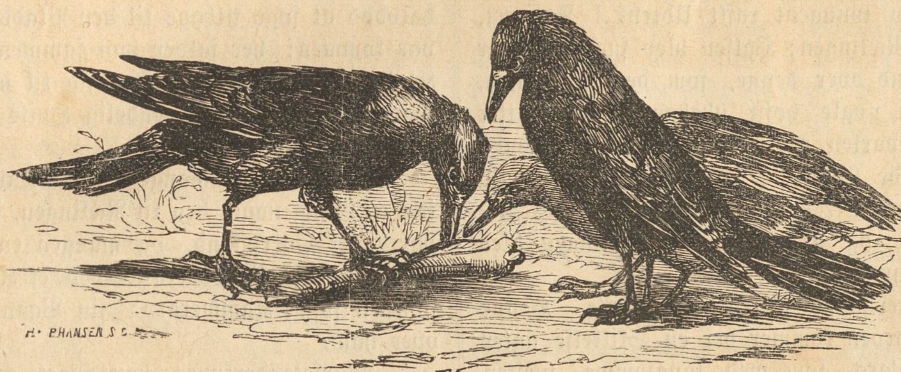
I „Husvennen" for 1876, Nr. 6, meddelte vi en udførlig Skildring af Guanoøerne og om Udskibningen af dette overordentlig vigtige Gødningsstof. Naar vi derfor i Dag ser os i Stand til at bringe et Par Afbildninger fra Cincha-Øerne, fordi vi antager, at det vil interessere mange af vore Læsere, skal vi ikke yderligere gjentage, hvad der i hin Artikel blev meddelt, men kun bemærke, at det første Billede viser Guanobjærgets Udseende, set fra det indre af den ene Cincha-Ø, medens det andet viser, hvorledes den til Kysten paa Sporvogne nedførte Gødning bliver styrtet gjennem Sejldugsrør ned i Baaden, der fører Ladningen ud til Skibene, saaledes som er fortalt i hin Artikel.

Et Efteraarsbillede.

Af Just Chr. Holm.

Alt længe havde Stormen rusket og slidt
i Træernes bladløse Grene,
selv Sneen havde aflagt en lille Visit
og farvet Eng og Marker med det reneste hvidt
og tilsølet Gadernes Stene.

Men endnu havde Vinteren ej faaet Magt,
endnu var dog Solen den stærke,
endnu var i Lænke ej Bølgerne lagt,
men Vinteren stod dog der ude paa Vagt,
det kunde man tydelig mærke. —

Paa hver en fattig Stakkel, der pintes af Nød
og grued for Vintrens Komme,
der knap vidste Udvej til det daglige Brød,
men vidste, hvad Kulde og Sygdom betød
foruden en Hvid i sin Lomme.

Paa dem jeg tænkte længe, til Kinden blev vaad,
— jeg selv havde lidet at skjænke —,
men vilde blot hver enkelt, der selv havde Raad,
forsøge paa at aftørre Fattigmands Graad
og ham med en Gave betænke! —

Tilfældig gjennem Ruden paa Vejen ud jeg saa,
der sad just tre skrigende Ravne;
imellem dem en afpillet Knokkel laa,
der fandtes saamænd ikke for meget derpaa,
den kunde ej meget dem gavne.

Men tror I vel, de tænkte et Øjeblik paa
det sparsomme Bytte at dele?
Nej — hver af dem især ræsonnerte som saa:
„Hvad gjør det, om de andre slet ingen Ting faa,
naar bare jeg kan æde det hele!"

Saa hugged de hinanden med Næb og med Kløer,
der vanked saa mangen en Skramme,
vist ej de havde standset med Slagsmaalet, før
de havde gjennembanket hverandre ganske mør' —
da kom der en Hund i det samme.

Den tog det, og dermed var saa Striden forbi,
de andre den Steg maatte savne. —
Jeg tænkte i mit Hjærte: „Mon ikke dog vi
med al vor Begjærlighed ligner deri
de graadig skrigende Ravne?" —

Saa lad os da betænke i Vinterens Tid,
enhver som har Evne og Hjærte,
at ofre dem med Glæde en hjælpende Hvid,
som kjender Livet kun gjennem Arbejd og Slid
og kæmper med Sygdom og Smerte!

Billeder fra en Transport til Lejren ved Hald.

Af C. Middelboe.

(Sluttet.)

Det var endnu lyst, og man kunde se, hvorledes Ansigterne blev mere og mere alvorlige i deres Udtryk, hvorledes de lidt efter lidt tabte deres friske rødlige Farveskjær og antog et halv gulagtigt, halv hvidligt. Nogle, der saa, hvor godt enkelte af Kammeraterne laa og sov fra de hemmelighedsfulde Anelser og Følelser, som rørte sig saa ubehagelig inden i dem, helt inde i deres allerinderste, prøvede paa at narre sig fra Søsygen ved at forsøge paa ogsaa at falde i Søvn, men det lykkedes kun for de færreste. Længe varede det ikke, inden man saa den første ulykkelige langsomt og med et dybt grundende og halv ængsteligt, halv tvungent rafkt Udtryk i Ansigtet, nærme sig til Rælingen; Halsen blev snart derefter rakt saa langt ud over denne, som den kunde naa, og i Løbet af nogle højst ubehagelige Minutter ofredes Størsteparten af vedkommendes Aftensmad til Havets vrede Guder. De lod sig imidlertid ikke formilde ved Ofrene; Havets og Skibets Bevægelser tiltog, og Besøgene ved Rælingen blev hyppigere og hyppigere.

Det er efterhaanden blevet Skumring. Henne fra Kommandobroen kommer der en Skikkelse agter efter; det er Lars, som med langsomme, næsten højtidelige Skridt kommer gaaende, i det han med den ene Haand holder sig fast paa Mellemgulvet, hvor han føler nogle mærkværdige og højst ubehagelige Fornemmelser, medens han med den anden hjælper til at støtte sig af under Skibets Bevægelser. For ikke at træde sine sovende Kammerater paa Benene maa han passe godt paa, og det gaar kun langsomt fremad, skjønt en heftig Trang indvendig drager ham hen imod Rælingen agten for Hjulkasserne. Endelig naar han sit Maal lige foran den Vogn, hvorpaa Hornblæseren troner efter at have taget sig et lille Blund.

Med sit ulykkelige Hoved mellem begge Hænderne, med Albuerne støttede mod Rælingen stirrer Lars med et fortvivlet Blik ud i Halvmørket, ud mod Synskredsen, hvor den nedgaaede Sol endnu har efterladt sig en mørkerød, halv truende udseende Strime. Fra denne vender han sit Blik imod Hjulvandet, som i hvirvlende og skummende Flugt farer agter efter, men heller ikke her finder det Lise; snart hæver det sig mod den mørke blaa Himmelhvælving, hvor Stjærnerne enkeltvis begynder at tændes. Medens deres Antal forøges, og de efterhaanden begynde at skinne med større og større Lysstyrke for Lars's Øjne, bliver hans Blik mattere og mattere; af og til farer der en let Kuldegysning igjennem hans firskaarne stærke Skikkelse, hans Kvalme bliver voldsommere, han begynder at hikke, og et Øjeblik efter indtræder Katastrofen. Han maa af med sine Surbrød'er. En, to, tre Gange ser man ham under et Anfald af Opkastning strække sin korte Hals saa voldsomt, at man næsten kan se Ørerne fjærne sig fra Halsbindet; der indtræder derpaa et lille Ophold, under hvilket den ulykkelige efter at have tørret sig om Munden med sit kulørte Lommetørklæde atter vender sit matte lidelsesfulde Blik imod Guds blaa Himmel.

Hornblæseren, som ikke fejler noget, men fryder sig inderlig over den dejlige Sommeraften paa det friske Hav, sidder og ser medlidende ned paa sin ulykkelige Kammerat.

Atter en Halsrækning, længere end nogen af de foregaaende, og Lars tørrer igjen sin Mund for halvdød at søge tilbage til den Plads, hvor fra han var kommen; her falder han sammen, mat som en Klud, og i det han dækker sig til med sin Kappe, søger han og finder endelig Hvile og Fred i en dyb Slummer.

Det er gaaet mange ligesom Lars. Flere har ikke en Gang naaet hen til Rælingen, inden Søsygen har taget Overhaand, og mangen en Ikke-søsyg er bleven ubehagelig overrasket ved et Kvantum Offer, som en søsyg Kammerat i sin Vaande har udgydt over ham.

Marketenderkonen har faaet andet at tænke paa end at snakke. Hun har i lang Tid været tavs som en Sten og sidder nu aldeles sammensunken op ad Kabyssen, medens hendes Mand strækker sig i en velgjørende Søvn ved Siden af sin Søn. Af og til hører man en sagte Stønnen fra den krumbøjede Skikkelse, og af og til ser man den gjøre en pludselig Bevægelse for over, medens den holder sig selv for Panden. Bevægelsen er ledsaget af en kun lidet tiltalende Lyd, som med temmelig Sikkerhed lader formode, at hun, som for et Par Timer siden var saa kvik paa det, nu maa lide de Pinsler, som den umedgjørlige Søsyge fører med sig. Til sidst rejser hun sig; med vaklende Skridt begiver hun sig ind i det tomme Køjelukaf i den ene Hjulkasse, hvor hun har faaet Lov til at tilbringe Natten, og forhaabentlig for hende er Søvnen saa medlidende her at tage hende i sin smertestillende Favn og standse hendes Lidelser.

Det bliver efterhaanden helt mørkt. Officeren paa Kommandobroen bliver afløst ved Midnat og Vagtmandskabet skifter. Alt, hvad der ikke hører til Vagten, synes henfalden i en blid og rolig Søvn, der kun for nogle enkeltes Vedkommende bliver afbrudt af en lille Vandring til Rælingen.

Skibet gaar sin rolige Gang gjennem Vandet,

Hesseløens Fyr er for længst passeret; nu passerer vi et Fyrskib saa tæt ved, at Skinnet fra dets Blus formaar, om end kun svagt, at vise sin oplysende Virkning paa Scenen om Bord paa „Gejser“. Den Søofficer, som alt for noget siden er bleven afløst, har været inde at afsætte Skibets Plads i Kortet og kommer nu ud fra Bestiklukafet for at underrette sin Kammerat paa Broen om Forholdene. Derfra gaar han ned i sit Lukaf for at sove, og vi vil for et Øjeblik følge med ham ned i Officersmessen for at se, hvorledes man befinder sig her nede.

Paa Messegulvet er der redt op til alle Landofficererne. De fleste af dem sover og undgaar saaledes den mod høje og lave lige hensynsløse Søsyge, men enkelte af dem har dog været nødte til at tage sig en lille Spaseretur til Rælingen ogsaa, og en var ikke en Gang naaet saa vidt, men havde givet efter for sine Følelser her nede.

„Saa for Pokker!“ udbryder den vagthavende Søofficer, eller rettere sagt den, der kom ned fra Vagt, i det han træder inden for Døren og er lige ved at glide paa Gulvet, der er ganske glat af noget fugtigt, „nu er der bestemt en, der har „ofret“ her nede!“

„Hvor langt er vi?“ spørger en noget forsagt Stemme tæt ved ham nede fra Gulvet.

„Passeret Sjællands Rev,“ lød det korte Svar.

„Er det saa snart forbi med den forfærdelige Søgang?“ spørger Stemmen videre; den tilhører Løjtnant Adolf, som vi kjender fra Toldboden.

„Ej, ej! Er det dig, Adolf?“ udbryder Søofficeren, som er en Fætter til ham og nu har kjendt hans Stemme, „er det maaske dig, der har gjort Gulvet glat, hvad? — Hvorfor sover du ikke?“

„Er Søgangen snart forbi?“ er Løjtnantens stadige Spørgsmaal. „Det er dog forfærdeligt, saa det Skib ruller eller slingrer, eller hvad det nu er, I Søfolk kalder det.“

„Aa ja — nu hjælper det snart. Læg du dig nu til at sove, det er det bedste Middel mod Sø — — gang. Godnat!“

„Godnat,“ er Adolphs eneste Svar paa sin Fætters temmelig korte Svar og gode Raad. Han prøver paa at sove, som der er blevet ham sagt, men det er ham ganske umuligt. Søgangen synes ham med et at blive ganske forfærdelig; han rejser sig op og indtager en siddende Stilling, men i Steden for at hjælpe gjør denne Manøvre det kun endnu værre; endnu inden den anden har faaet lagt Øret til Puden, er Adolf paa Vejen til Rælingen, hvor han, ligesom tidligere Lars, henfalder i stum Beskuelse afvexlende af Stjærnehimlen og Hjulvandet, indtil Søen virkelig efter henimod en Times Forløb mindsker betydeligt, og det endelig lykkes ham, efter at være vendt tilbage til sit Leje, at finde Ro.

Efterhaanden har der udbredt sig en næsten fuldkommen Stilhed over Skibet. Søgangen bliver mindre og mindre, efter som man nærmer sig Jyllands Kyst, Valfarterne til Rælingen er forbi; alle sover med Undtagelse af Udkigsmanden for ude, Rorgængeren ved Roret agter ude og den vagthavende Officer, som med regelmæssige Skridt vandrer op og ned ad Kommandobroen. Hans Skridt er den eneste Lyd, som afbryder Maskinens Raslen, Hjulenes Klapren og den Susen og Hvislen, som Hjulvandet og Vinden, i det den farer igjennem Tovværket, er enige om at frembringe.

Snart begynder Dagen at bryde frem. Øster ude bliver Himlen klarere og klarere, rødere og rødere; Solen hæver sig som en mørkerød, skinnende Kugle op over Synskredsen og oplyser „Gejser“ og de mange slumrende menneskelige Væsener paa dets Dæk. Dagslyset vækker dem efterhaanden; en efter en rejser de sig op og slaar lidt med Armene for at sætte Blodet i Bevægelse efter Søvnen; den ene „purrer ud“ paa den anden, og snart er Livet vendt tilbage. Marketenderkonen kommer frem af sit Køjelukaf, hvor hun har faaet sig en kvægende Slummer, og Mundtøjet gaar villig paa hende, ligesom før hun blev søsyg. Hendes Søn faar sig en Overhaling, fordi en Soldat har kastet op paa hans Benklæder, medens han sov; det kan slet ikke nytte ham, at han i al Beskedenhed søger at forklare hende, at han ikke kan gjøre ved det; han er et „Svin“, mener Moderen, og til sidst maa hans blide Fader rykke i Marken for at komme ham til Hjælp.

Medens Folkene ruller deres Kapper sammen og lægger dem over Tornistrene, medens Officererne efterhaanden viser sig paa Dækket, medens Marketenterfamilien endnu i al Fredsommelighed skjændes om Drengens Buxer, lægger „Gejser“ til i Aarhus Havn. Landgangene bliver smidte i Land, Tropperne stiller op inde paa Kaien, og Vognene bringes paa fast Grund. Transportbaadene bliver lagte med Agterenden til Bolværket og lossede; i en lille halv Time er der Travlhed og Liv, tilsyneladende Uorden og Uro. Men ud af Uordenen og Uroen kommer der Orden og Stilhed; snart er alt bragt i Land og i Lave. Musikken er kommen i Spidsen af Regimentet, og under en lystig Marsch-Melodi vandrer Soldatermassen bort med taktfaste og sikre Skridt, adskilligt fastere og sikrere, end det var dem muligt at gjøre dem om Bord paa det gamle Transportskib „Gejser“, som de nu, mange vistnok med særlig Glæde, vender Ryggen.

Husflid.

Husflids-Klavs.

I Landsbyen V. boede Klavs's Forældre i en lille Hytte ude paa Heden, og det var saa smaat for dem, at da Faderen døde, maatte Moderen og den tolvaarige Klavs gaa ud at tigge. Det var haardt for den stakkels Dreng, men han var nødt til det, thi Moderen var drikfældig og ude af Stand til at arbejde. Det gik da paa den Vis, til Klavs blev 16 Aar, saa blev Moderen syg og maatte stadig holde Sengen. Sønnen tyede til Sogneraadet og fik Hjælp, og han forsøgte nu at tjene lidt ved at slaa Lyng og forrette forskjellige Arbejder for fremmede, men Fortjenesten blev jo kun lille, og det kneb med at faa Føden og holde Huset ved lige. En Vinteraften kom Klavs ind til Naboens, hvor han forbavsedes ved at se den Flid, der udfoldedes. Husfaderen flettede Riskurve, Karlen bandt Løb og Halmkurve, og en Dreng snoede Simer; hans Moder og Broder strikkede Strømper, og en lille Pige forelæste af en Bog. Hvad der blev talt om den Aften, ved jeg ikke, men den næste Dag gav Klavs sig til at binde Lyngkoste, som han derefter solgte, og om Aftenerne havde han travlt med at sno Simer. Det var var vel ikke smukt Arbejde, han leverede i Førstningen, men han havde dog stadig Arbejde hele Vinteren. Hans Flid havde saa gode Følger, at han snart kunde tilbagebetale Sognet den Understøttelse, hans Moder havde faaet, og i det paafølgende Foraar gav han Huset en grundig Reparering. Om Sommeren beskjæftigede han sig med mange forskjellige Arbejder og tjente mange Penge Han var Kurvemager, Børstenbinder, Tømrer, Blikkenslager og meget andet, men især tømrede han meget og byggede en Del Vandsnegle. Han forsaalede selv sine Sko, indbandt sine Bøger, lavede sit Husgeraad og malede selv baade ude og inde. En Sommer gav han sig, til stor Forundring for Naboerne, til at indhegne sin Hedelod, men de indsaa siden det fornuftige deri, thi lidt efter lidt fik han en smuk Have ud af den golde Hedeplet. Meddeleren af disse Linjer besøgte „Husflids-Klavs“, som han almindelig kaldes, og glædede sig ved at se hans Værksted og hans smukke Have. Jeg talte med hans Moder, som var saa uendelig glad og taknemmelig for sin Søn, og jeg rejste bort derfra med Ønsket om, at det maatte gaa ham vel, og at mange vilde tage Exempel efter ham.

J. P. Terkilsen.

Smaating.

Fiffigt. En Dreng indhentede en Herre paa Gaden og raabte ganske forpustet: „Gode Herre! De skulde vel ikke have tabt Deres Pengepung?“ Herren blev besippet, følte hurtig i Lommen og tog sin Portemonnæ frem: „Nej, min Dreng,“ svarede han, „jeg har den hos mig.“ „Det var et Held!“ gagde Drengen, „aa, giv mig saa en Skilling, go'e Herre!“

Middel mod Spøgelser. En tysk Soldat vægrede sig for at staa paa Post et vist Sted i en Fæstning, fordi — som han paastod — et Gjenfærd lod sig se der om Natten og næsten skræmmede Livet af Skildvagten. Da Kommandanten hørte dette, lod han bekjendtgjøre, at den første, som saa det omtalte Gjenfærd, skulde have 25 Stokkeprygl. Efter den Tid lod Gjenfærdet sig slet ikke mere til Syne.

Et uskyldigt Spørgsmaal. En talte meget ilde om en fraværende til Ingemann og sagde blandt andet, at ban var saa utaalelig dum, at om man sagde et godt Indfald, saa forstod han det ikke. „Undskyld“, sagde Ingemann, „har De virkelig nogen Sinde forsøgt det?“

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne læste henholdsvis nedad og opad, give Navnene paa to spanske Floder: En By i Spanien, — en By i Afrika, — en jødisk Feltherre, — en By i Fyen.

E. K.

Firkantet Rød. Af 6 A, 3 N, 2 E, 2 L, 2 M og 1 R dannes fire Ord, som skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven give Løsningen paa følgende Gaader;

Det første kjendes paa Pigenavn;
det andet ofte kan stifte Gaan;
det tredje lugter af Hexekunster,
Kirkegaarde og Mosedunster;
det fjerde bør man i Ære holde
ved selv at ligne de Fædre bolde

Boy.

Bogstavgaade.

4. 5 9.
Ved Hjælp af mig saa mangen Hytte
er bygget op til megen Nytte.

1. 4. 2. 5.
Den Edderkop det er min værste Fjende,
jeg holder ikke af at se i Væv den spinde.

1. 7. 5. 9.
Paa mig du ofte drømmer sødt
og strækker dine Lemmer blødt.

6. 2. 4. 5.
I mig du intet godt kan lære,
thi kun det slette søger jeg at være.

2. 3. 4 5.
Jeg er i Slægt med Katten
og færdes helst om Natten.

10. 9. 2. 6. 5.
I mig saa mangen lever Dag og Nat,
af mig der virkes mangen herlig Skat.

1. 2. 3. 4 5.
Naar Vaarens Budskab flyver over Lande,
vi drager tidt hen over store Vande;
de kjære Smaabørn søger vi at glæde
og er saa glad, naar dem vi hører kvæde.

1. 2. 3. 4. 5 6. 7. 8. 9. 10
Paa Sjølunds fagre Sletter
der er jeg, vil du finde,
en af de søgte Pletter,
hvor der er Guld at vinde,
en Fremtids By — nej Stad, min Tro! —
Ja, der er godt at fæste Bo.

Å—e.

Opløsninger fra Nr. 9.

paa den geografiske Gaade:

O d e n s **e**
D a m a s k u **s**
E l b e **n**
N e r i k **e**
S j æ l l a n **d**
E b r **o**

paa den firkantede Rød:

S K A A R
K L A G E
A A R E N
A G E N T
R E N T E

paa Stavelsegaaden: Valfart.

Hermed et Tillæg indeholdende: J. Drums Vaske- og Vridemaskiner, Boganmeldelser og Bekjendtgjørelse.

Tillæg til Husvennen.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 10. Søndagen den 8. December. 1878.

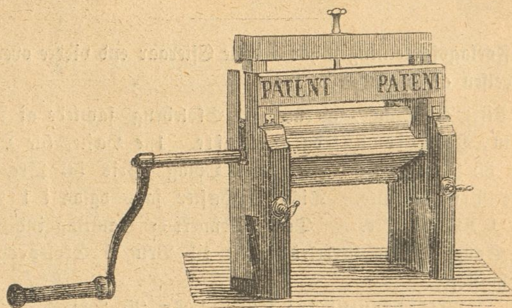
J. Orums Vaske- og Vridemaskiner.

Den almindelige Maade at vaske paa, ved at gnide Tøjet rent i varm Soda- eller Sæbelud, er et meget anstrængende Arbejde, der angriber Hænderne i høj Grad, naar der holdes „Storvask" i Husholdningerne. Der er derfor anvendt megen Umage paa at indrette Vaskemaskiner, af hvilke man har mange Former, men enten vasker de ikke rent, eller de er for kostbare, saa at ingen „Vaskemaskine" vides at have fundet almindelig Udbredelse tidligere. Dette skal dog nu være Tilfældet med Orums patenterede Vaskemaskine, hvoraf vi hosstaaende leverer en

Afbildning, der tillige viser Maaden, hvorpaa man arbejder med den. Vi har efter Opfinderens Opfordring overværet en Prøvevaskning med den, hvorefter den i høj Grad synes tjenlig til sit Øjemed, i det Tøjet i kort Tid (5 Minutter) blev vasket rent, med Anvendelse af forholdsvis lille Anstrængelse, uden at Hænderne kom i Berøring med Vandet, og hvad der er det bedste, uden at Tøjet slides saaledes som det ofte i høj Grad er Tilfældet ved andre Vaskemethoder. Selv det skjøreste Gardintøj udholder Turen uden at skades, medens Maskinen ogsaa behandler de groveste Lagner tilfredsstillende. Dette kommer af, at Apparatet er indrettet paa „Skyllesystemet" i Steden for paa „Gnidesystemet", i det Tøjet uophørlig gjennemskylles af Vaskeluden. Fremgangsmaaden er denne:

Tøjet lægges i Blød i lunkent Vand med Soda i, Dagen før det vaskes. Rande og Pletter indgnides med grøn Sæbe. Der lægges 6 Skjorter eller andet Tøj i Forhold dertil, i Karret, og saa meget kogende Vand paahældes, at det naar op til den ved indslaaede Messingknapper mærkede Højde i Karret, saa det staar godt over Tøjet, Laaget sættes paa og drejes frem og tilbage i 5 Minutter med raske Sving, dog uden at nedtrykke Laaget, og saaledes, at Laaget gaar noget over Halvdelen rundt, naar der arbejdes dermed. Tøjet tages op, og Pletter, der ikke er gaaede af Tøjet i Maskinen, maa afgnides med Hænderne. Der behøves kun en Tid af 5 Minutter til at tage Tøjet op og lægge frisk Tøj i Maskinen, saa at en rask Pige uden Overanstrængelse kan vaske 6 Maskiner Tøj i Timen.

Foruden Vaskemaskinen har Hr. Orum konstrueret en Vridemaskine af særdeles hensigtssvarende og solid Indretning, som vedføjede Afbilding viser, hvorpaa han ogsaa har erhvervet Patent.

Begge disse til enhver Husholdning anbefalelsesværdige Vaskeapparater faas ved Bestilling fra undertegnede, der indestaar for i alle Henseender solidt og godt Arbejde. Prisen er for Vaskemaskiner til Husholdningsbrug 30 Kroner. Større, af Eg, til Brug i Vaskerier, 55 Kroner. Patent Vridemaskinerne koste 12 Kroner.

C. Th. Rom & Co.

For Hjem og Skole

anbefales følgende Undervisningsbøger:

Geografi for Borger- og Almueskolen, udgiven af N. C. Rom, tredje Udgave (Stereotyp), med 53 Træsnit, stærkt indbunden, 50 Øre.

Fædrelandshistorie for Borger- og Almueskoler, udgiven af N. C. Rom, tredje Udgave (Stereotyp), med 12 Billeder, stærkt indbunden, 50 Øre.

Naturhistorie til Brug for Borger- og Realskoler, af C. Toepfer, (214 Sider) stærkt indbunden, 1 Kr.

Haandgjerningsbog for den kvindelige Ungdom (Vejledning i Linnedsyning, mange Slags Strikning, Lapning og Stopning, Hækling, Filering m. m.), med 106 Afbildninger. 1 Kr. (Anbefales særlig til Pigeskoler og Haandgjerningsskoler).

Tabel for Hjem og Skole, 16 Sider med illustreret Titelblad, hæftet 3 Kr. pr. 100.

Regnehæfter for Børneskolen.

Disse Regnehæfter, udarbejdede af Seminarielærerne N. J. Holm og H. Kristjansen, vil, naar det tredje Hæfte om kort Tid er udkommen, udgjøre **et fuldstændigt Tavleregningsapparat,** indrettet efter vor Børneskoles Behov.

Første og andet Hæfte er udkomne, og det tredje er under Arbejde. Det første Hæfte indeholder de fire Regningsarter med hele Tal, det andet de fire Regningsarter med almindelig Brøk og Titalsbrøk, og begge Hæfter slutter med et Afsnit, indeholdende blandede Opgaver. Det tredje Hæfte vil indeholde Forholdsregning m. m. Hvert Hæfte — 32 Sider i Oktav med illustreret Titelblad — sælges for 20 Øre, og den tilsvarende Svarliste for 10 Øre. Med 6 Exemplarer følger et Friexemplar. Hæfterne kunne ogsaa faas i stift Omslag mod en Prisforhøjelse af 5 Øre pr. Hæfte.

Da de ansete og dygtige Forfattere er Borgen for, at Arbejdet er udført med Omhu og Skjønsomhed, anbefales dette billige og praktiske Regneapparat paa det bedste til D'Hrr. Læreres Opmærksomhed til Brug i Almueskolen, saa vel i Kjøbstæderne som paa Landet.

Forlagsforretningen har i dette Efteraar end videre overtaget Udgivelsen af følgende Bøger:

Viser og Sange, nærmest til Skolebrug, samlede af N. J. Holm, H. Rosendal og H. Tofte. 1ste Hæfte, 5te Oplag, Pris 35 Øre, 2det Hæfte, 2det Oplag, Pris 50 Øre, 3dje Hæfte Pris 55 Øre. Disse 3 Hæfter faas ogsaa i 1 Bind, Pris 1 Kr. 35 Øre. — Denne udmærkede Samling indeholder 350 Sange og er særdeles skikket til Brug i Skoler og paa Folkehøjskoler.

Melodier til 1ste Hæfte, 1 Kr. 25 Øre.
— til 2det Hæfte, 1 Kr. 25 Øre.

Børnesange, samlede af H. Tofte, Pris 25 Øre. — Denne lille Samling (72 Numre) har ingen Sange fælles med ovennævnte Hæfter. Paa hver 10 Exemplarer givet 1 frit.

Moderskolen, eller den første Undervisning i Hjemmet, af Comenius, oversat af J. Pio. For at give lettere Adgang til at anskaffe denne lille fortræffelige Bog, der anbefales til D'Hrr. Læreres og alle Forældres særlige Opmærksomhed, har vi, ved at overtage Restoplaget, set os i Stand til at nedsætte Prisen fra 1 Kr. til 50 Øre pr. Exemplar.

Ovenstaaende Bøger faas gjennem alle Boglader samt fra

N. C. Roms Forlagsforretning.
Kjøbenhavn, V.

D'Hrr. Læreres Opmærksomhed henledes end videre paa følgende, nylig udkomne særdeles prisbillige og vel udførte smaa Hjælpemidler til den første Undervisning:

Skrivetabel til Brug ved Hjemmeflid. Denne, med en smuk Skjønskrift udførte litograferede Samling Forskrifter, beregnede paa at anvendes saa vel til Hjemmeøvelse, som til Brug ved Skriveundervisningen i yngste Klasse, vil sikkert i enhver Skole afgive et lige saa nyttigt som let overkommeligt Hjælpemiddel for Læreren. Det lille 16sidige Hefte koster kun 10 Øre, og der gives et Friexemplar paa 6.

Skriftlæsnings ABC, ved Emil Sauter. Denne lille Bog indeholder en Samling smukke, tydelige og let læselige Haandskrifter til Brug ved den første Undervisning i Skriftlæsning. Da den kantede Skrift nu i de fleste Skoler ikke længere indøves, men Børnene dog skal lære at læse den, indeholder „Skriftlæsnings ABC" fortrinsvis „dansk Skrift", særlig beregnet paa at give Øvelse i at læse denne, samt paa at danne en Forskole til Benyttelsen af Holms og Thyregods større Skriftlæsningsbog for viderekomne. — Skriftlæsningshæftet leveres hæftet for 25 Øre, med et Friexemplar paa hver 6.

---

100 Sange for Børneskolen, samlede af Sanglærer N. K Madsen Stensgaard. Denne Samling indeholder et omhyggeligt Udvalg af alle de Børne- og Fædrelandssange o. s. v., som har Værd ved Sangundervisningen i Skolen, samlet med særligt Hensyn til Melodivalget, saa at Bogen vil bringe alle de Toner frem, som har en god Klang i Barnets og Folkets Øre. — Bogen udgjør 96 Sider og leveres til den overordentlig billige Pris 35 Øre, stift hæftet.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Axelhus, Kjøbenhavn V.

Bekjendtgjørelse.

Vi tillade os herved at meddele vore ærede Kunder, og andre der kunde ønske Oplysning om vore Varer og Priser, at vore nye Prisfortegnelser ere udkomne og paa Forlangende tilsendes frit overalt i Landet.

De særlige Prisfortegnelser omfatte følgende:

1. Værktøj for Haandværkere og Husflidsdyrkere.
2. Materiale og Redskaber til Børstenbinding.
3. Mark- og Haveredskaber.
4. Staalvarer og Bordservice af garanteret Nysølv, samt over andre af os førte Varer som Søm, Skruer o. s. v. til Partipris for større Forbrugere.

I de faa Aar vor Forretning har bestaaet er den bleven udmærket ved fire Udstillinger, nemlig i 1876 med Sølvmedaille ved Industriudstillingen i Aarhus og Hædersdiplom i Ringsted, samt i 1878 med Landmandsforsamlingens Broncemedaille i Svendborg og med Dansk Husflidsselskabs Medaille.

Axelhus, Kjøbenhavn, V.

C. Th. Rom & Co.

6. Aargang. Kjøbenhavn.
Nr. 11. Søndagen den 15. December. **1878.**

„Fattig-fattig Lise."

(Af August Blanche).

En Dag var jeg som Præst saa optaget af Skriveri, at jeg ikke mærkede, Døren aabnedes, og en Person traadte ind i Værelset; men til mine Øren naaede disse Ord:

„Jeg er saa fattig, saa fattig, saa fattig!"

„Naa, saa det er I, kjære Mo'er, men hvad vil I i Dag?" spurgte jeg, uden at vende Øjnene fra mit Arbejde; thi Stemmen kjendte jeg meget godt. Lige siden jeg blev Præst ved denne Menighed havde jeg næsten daglig hørt den, og de, der mange Aar foran mig havde siddet paa den samme Plads, havde nok ogsaa hørt den. Den kom fra en gammel affældig Kvinde, som i mange Herrens Aar havde listet omkring og tigget paa Stockholms Gader.

„De kongelige har skjænket Brænde til de fattige, har jeg hørt," — vedblev Stemmen, — „og jeg faar vel som jeg plejer min Del, for jeg er saa fattig, saa fattig, saa fattig!"

Jeg tog et Tegn fra Bordet, hvorefter hun kunde faa Brænde udleveret, men da jeg vendte mig om, saa jeg, at den gamle udmattet var sunken ned paa en Stol ved Døren, og jeg stod derfor op for at give hende Tegnet.

„Tilgiv, at jeg har sat mig, gode Hr. Pastor!" stønnede hun, „men i Dag har jeg trukket med mindst de hundrede Aar paa Nakken; først mine virkelige halvfjerds og oven i Kjøbet de tredive, som ligger i Sækken der."

Jeg opdagede nu en stor Sæk, der stod foran hende paa Gulvet, men fra hvilken hun kendnu ikke havde taget sine Hænder.

„Og hvad har I i den Sæk der?" spurgte jeg forunderet over, at denne affældige gamle Kvinde havde kunnet slæbe en saa tung Byrde med sig.

„Fem tusend Rigsdaler," svarede den gamle, „det er, hvad jeg har kunnet lægge til Side, efter i tredive Aar at have rokket om ved Tiggerstaven; thi mange Bække smaa gjør en stor Aa, — — saa er det ogsaa netop i Dag tredive Aar siden, jeg blev kjørt over paa Gaden og blev Krøbling for hele mit Liv."

Man kan tænke sig min Forbavselse, da jeg i Sækken, som den gamle aabnede, virkelig saa en Hob Ruller af de gamle,

da endnu gjældende, Rigsdalere. Jeg betragtede paa ny Sækken og dens Ejerinde, uden en Tid at knnne faa et eneste Ord frem, saa forbavset var jeg bleven. Snarere vilde jeg have troet, at man kunde presse Guld af et Stykke Bark, end en eneste Rigsdaler af „Fattig=fattig=Lise", under hvilket Navn hun var mest bekjendt.

„I har fem tusend Rigsdaler, — det er jo en hel Formue," ytrede jeg til sidst, „og endda gaar I og tigger, endda har I nylig taget mod Tegn til Brænde, som andre bedre kan behøve."

„Ak nej, Hr. Pastor, jeg er saa fattig, saa fattig, saa fattig," begyndte hun igjen den gamle Vise, „disse Penge raader jeg ikke mere for, thi jeg har alene gaaet hertil i Dag for at bede Hr. Pastoren om, paa mine Vegne, men uden at jeg selv bliver kjendt, skjænke denne Sum til to Personer, som jeg vil gjøre lykkelige, og som fortjener at blive det. — — Jeg tænkte først paa at dele Pengene mellem flere, men da var der blevet saa lidt til hver, at ingen rigtig havde faaet nogen Gavn deraf. — — Det er ogsaa bedre at rejse en eneste ordentlig Bygning end tusend Korthuse, som ikke duer til andet end at fornøje Øjet for en stakket Tid."

„Og hvem er de to lykkelige?" spurgte jeg, efter forgjæves at have prøvet at overtale den besynderlige gamle til at gjøre Pengene frugtbringende for egen Regning.

„Den ene er Jomfru Lotte Ask, som sidder i Kageboden paa Fredsgaden," svarede den gamle, „hun har siddet der i ti Aar og altid forsørget sig selv ærlig og anstændig, og endskjøndt hun selv er fattig, har hun dog tit været god imod andre fattige. — — Aldrig har jeg gaaet forbi hendes Bod, uden at hun har givet mig en Peberkage eller en Smørbakkelse, endskjønt jeg aldrig har bedet hende om det ringeste. I Vintertiden lider hun meget ondt i denne Bod, Hænder og Fødder er forfrosne, men Hjærtet er endnu lige varmt og godt. Hun er et rigtig bravt Menneske, Hr. Pastor!"

„Naa, og den anden?„

„Det er en fattig Lappeskrædder, som bor i Huset Nr. 21 i store Badstuegade og hedder Erik Lund; en rigtig Arbejdsmyre er han, men han har aldrlg kunnet faa noget at begynde med. Han havde ogsaa en Mængde fattige Søskende og Slægtninge at hjælpe. — — Ikke heller af ham har jeg tigget noget, men altid, naar jeg har gaaet forbi hans Vindue, har han raabt mig an og givet mig nogle smaa Klædeslapper; paa den Maade har jeg faaet mange Lapper, som jeg har øget sammen til en Vinterhue. — — For Resten er han altid glad og munter; selv naar han lider den største Nød, kan han ved sine Kunster faa selv gamle Koner til at le. Ogsaa han, Hr. Pastor, er i det hele et rigtig bravt Menneske!"

„Og imellem disse to skal den Sum fordeles lige?"

„Nej, de skal have den i Fællesskab, thi de faar den kun, saafremt de gifter sig med hinanden. Jeg er sikker paa, at der vil blive et Par gode Ægtefolk af dem, og da følger ogsaa Guds Velsignelse med Pengene."

Jeg talte længe med den gamle angaaende denne Sag, men hun var urokkelig i sin Beslutning. Saa tømte jeg Sækken og optalte i hendes Paasyn den hele Sum, der beløb sig til hvad hun havde sagt. Efter at den gamle havde bedet mig om at bevare Hemmeligheden, saa længe hun levede, tog hun sin Krykke og gik under sit sædvanlige Udbrud: „Glem nu ikke mig gamle ved næste Uddeling, thi jeg er saa fattig, saa fattig, saa fattig!"

Da det var mig meget magtpaaliggende saa snart som muligt at fuldføre det mig paalagte Hverv, begav jeg mig strax til Fredsgade, paa hvis nordre Side en Kagebod i umindelige Tider havde staaet. Nu er den borttagen. Jeg fandt Jomfru Lotte i Boden. Hun var da omtrent tredive Aar gammel og havde et ret tækkeligt, om end noget vejrbidt Ansigt.

Jeg fortalte hende om den Lykke, der saa uformodet var hændet hende, samt om det dertil knyttede Vilkaar, uden dog at sige, hvorfra alt det gode var kommet. Jomfru Lotte var lige ved at besvime af Overraskelse. Hun gik, som man vel kan forestille sig, ind paa alt, og for den glade Tidende, jeg havde bragt, nødte hun mig et halvt Dusin friskbagte Kager paa.

Fra Jomfru Lotte gik jeg lige til Lappeskrædderen, som jeg fandt siddende paa sit Bord, ivrigt sysselsat med sit Arbejde, medens han nynnede paa en munter Vise. Lund var nærmere ved de fyrretyve end de tredive Aar. Han havde et frisk og rask Udseende. Uden Omsvøb meddelte jeg ogsaa ham den glade Nyhed. Først stirrede han en Stund paa mig med vidtaaben Mund; men derefter sprang han ned fra Bordet, tog Tag i mig og svingede mig rundt, indtil jeg, helt ør i Hovedet, sank ned paa en gammel Træsofa, mod hvis haarde Bund jeg trykkede Jomfru Lottes Kager i Stykker, saa dem var der ingen Velsignelse ved.

Skrædderen tog strax sine bedste Klæder paa og ilede over Hals og Hoved til Kageboden paa Fredsgade.

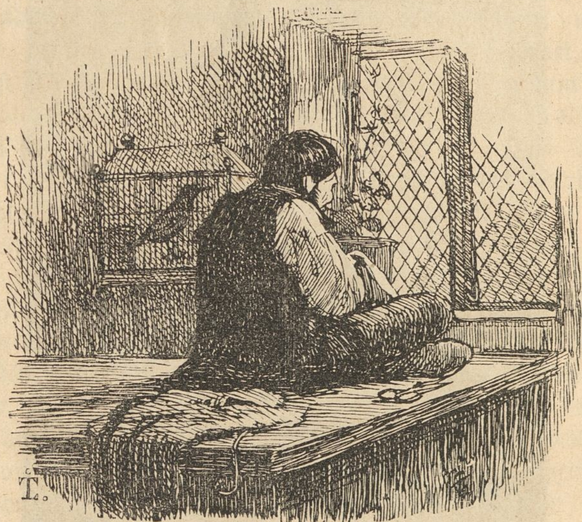
„Aa vær saa god og giv mig Smørbakkelser for sex Skilling," raabte han til Jomfru Lotte, „og Haand og Hjærte med som Tilgift paa Handelen, tillige med de efterfølgende fem tusend Rigsdaler!"

„Hvad! — De skal være?" stammede Jomfru Lotte rødmende.

„Lund," svarede han, „Skrædder af Profession, men ærlig til Liv og Sjæl og trofast indtil den blege Død!"

Derefter mønstrede de en Stund hinandens Ansigtstræk uden at sige noget. Maaske syntes Skrædderen, at Jomfru Lottes Næse var noget for kort og buttet, ligesom hun, at hans var noget for spids og lang. Men i Ægteskabet bør jo de to altid være et, Næserne indbefattede, saa hvad der bliver tilovers paa den ene Side, faar at erstatte, hvad der mangler paa den anden.

Jeg viede Brudeparret, og efter Vielsen gav jeg de nygifte de fem tusend Rigsdaler imod en Kvittering, som jeg siden overgav til „Fattig-fattig-Lise", der syntes at være særdeles henrykt over sit Værk. Lund lagde sig nu et større Værksted til og blev snart en af de mere velstaaende af Stockholms Haandværkere. Den fordums Jomfru Lotte fandt sig ogsaa særdeles vel i sin ny Stand og blev, som man ventede, en ypperlig Hustru og Moder. Hvem der havde skabt deres Lykke, fik de først at vide efter deres Velgjørerindes Død.

Omtrent fem eller sex Aar efter deres Giftermaal blev jeg kaldt hen til „Fattig-fattig-Lise," som da laa paa sit yderste. Hun havde i disse Aar end yderligere sammensparet noget over hundrede Rigsdaler, som hun bad mig om paa hendes Begravelsesdag at uddele blandt fattige Almisselemmer paa Sognets Fattighus.

„Jeg tænkte først paa, ogsaa at give disse til Lund og hans Hustru," sagde hun, „men" — lagde hun til med et Suk — „jo mere Mennesket faar, jo daarligere bliver det."

„Har I da Aarsag til at være misfornøjet med Lunds? spurgte jeg.

„Aa, ikke just det," svarede hun, „men dog var man i de sidste Aar ikke saaledes imod mig, som før; det har jeg nok mærket. Undertiden syntes de, at jeg kom vel tit, naar jeg kom to Gange om Ugen. Men saadan er Verden, det maa jeg ikke beklage mig over. — — Jo mere Guld, des mindre Hjærte; jo helere uden paa, des mere lappet indvortes. — — Men maaske skal det være saadan for Ligevægtens Skyld, maaske blev Rigdommen ellers for lykkelig, og Fattigdommen for meget at beklage. Vorherre ved nok, hvad der er bedst for os her nede, og det ved jeg, at aldrig har jeg klaget over min Lod. — — Gode Hr. Pastor," lagde hun til med sin sædvanlige bedende Stemme, „jeg faar vel fri Kiste og fri Jord, for jeg er saa fattig, saa fattig, saa fattig! — —".

Porcellainstaarnet i Nanking.

„Husvennens" Læsere har maaske oftere hørt dette mærkelige kinesiske Porcellainstaarn omtale, hvorfor vi i Dag bringer en Afbildning af det, saaledes som det saa ud, før det blev ødelagt i et stort Oprør.

Porcellainstaarnet skal have været en af de største og smukkeste Bygninger, som Østens Oldtidskunst kunde fremvise. Oprindelig blev det bygget for over 2700 Aar siden, men blev, efter at være nedstyrtet, atter opført i Løbet af en Snes Aar for omtrent 1500 Aar siden af den kinesiske Kejser Kien-wen-ti, til Minde om en god Kejserinde, „for i ti tusende Aar at vidne om Bygmesterens Taknemmelighed," som en Indskrift paa Taarnets Forside lød.

En fransk Missionær har givet en Beskrivelse af dette mærkelige Mindesmærke, hvoraf vi gjengiver følgende:

Taarnet, som af Kineserne kaldtes „Taknemmelighedens Tempel," var ottekantet og havde ved Grunden et Tværmaal af omtrent 20 Alen. I alt havde Taarnet ni Stokværk, hvoraf det nederste var højest. De øvrige var alle af samme Størrelse, og alle forsynede med et taglignende Fremspring paa to Fod. Oven paa Tagets spidse Top hævede sig en 15 Alen høj Stang, omgivet af store forgyldte Jærnringe og afstivet til alle Sider med Kjæder, hvorved Taarnspidsen fik en smækker kegledannet Form. De for neden 6 Alen tykke Mure var overalt beklædte med ægte Porcellain af hvid, rød,

blaa, grøn og brun Farve, alle Vegne prydede med ophævede og indtrykkede Forsiringer og Forgyldning, rundt om fyldt med ophøjede Gudebilleder og nedhængende Klokker.

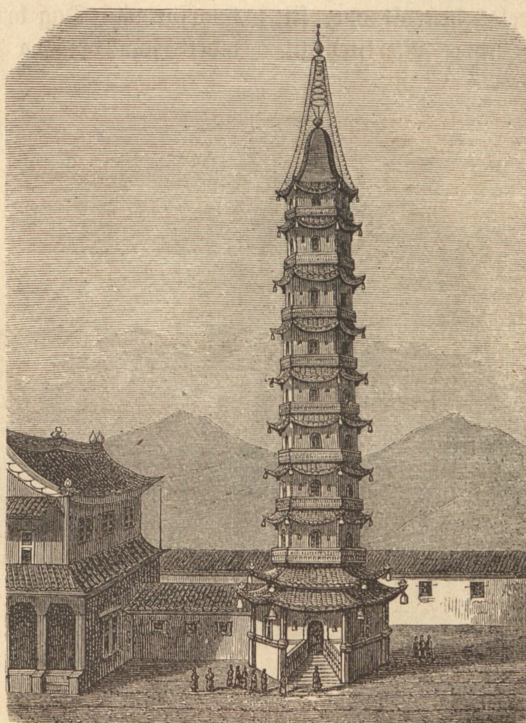
Taarnet er nu des værre ødelagt, saa der knap findes Spor af det mere, men i Kew Garden ved London, den største botaniske Have paa Jorden, findes en saa vidt mulig nøjagtig efterlignet Bygning, der viser Udseendet af det kinesiske Taarn og gjør en særdeles smuk Virkning for Enden af en aaben Græsslette, omgiven af Cedre, Pinier og Hundreder andre af Jordens mærkeligste Træarter, som voxer der i rig Fylde.

Et Skibbrud i det stille Hav.

Af de Rocha.

(Sluttet).

Denne blodige Gjerning var foregaaet saaledes: Saa længe de skibbrudne var i Stand til at opholde Livet paa „Skærsilden", blev de døve for de vildes Opfordringer til at komme over til Rossell for at faa Vand og Fødemidler. De udhulede et Par Træstammer i hvilke de gjemte det Regnvand, som opfangedes af Telttaget, og ernærede sig af Muslinger og Snegle. Da omsider alt spiseligt var fortæret, og de ikke mere kunde faa fat paa en Musling eller en Snegl, og da to Mand var døde af Sult og Savn, bestemte nogle af de modigste og mest fortvivlede sig til at lade sig sætte over til Rossell og indlade sig med de vilde. Disse vilde hver Gang kun medtage nogle faa, som de satte af paa det Sted, Kaptejnen havde valgt til Landingsplads, og her blev de forsultne ulykkelige overfaldne af en stor Flok, der slagtede dem paa den afskyeligste Maade efter først at have lemlæstet dem med Køllelag, for at deres Kjød kunde blive mere mørt, medens de endnu var levende. De ulykkeliges Skrig kunde ikke høres paa „Skærsilden", og det tætte Krat skjulte Myrderiet for de tilbageblevne paa den lille Ø. Paa denne Maade kunde det efterhaanden lykkes de vilde at dræbe over 300 Mennesker uden Modstand, og kun fire blev i Live efter at være blevne adopterede af de indfødte.

Porcellainstaarnet i Nanking.

Drengens Fortælling om disse Afskyligheder havde vakt megen Forbitrelse hos os og fremkaldte Ønsket om Hævn. Vi skyndte os bort fra Stedet, og da vi var komne tilbage til Baaden, saa vi en Røgsky i nogen Afstand. Der var altsaa Udsigt til, at vi kunde støde paa Morderne. Vi roede op ad den smalle, men dybe Aa, langs hvilken der fandtes en saa rig Plantevæxt, at vi kun med Møje kunde se, hvad der foregik omkring os. En af Matroserne troede dog at kunne se en Mand oppe i Toppen af et Træ, og stærke Hyl samt en Hagl af Sten viste os, at han ikke havde taget fejl. Vi greb derfor strax vore Vaaben, der bestod af Øxer, Bøsser og Pistoler, og skød efter de vilde. De første Skud skræmmede ikke Angriberne, der dækkede sig bag Træstammerne i stort Tal, men de tog dog snart Flugten, i det de hylede ligesom vilde Dyr. Et Par af vore Matroser var blevne saarede. Da Aaen stedse blev mere og mere grundet, blev vi nødsagede til at vende om, inden vi naaede Landsbyen.

Hele Natten igjennem hørte vi høje Skrig og Lyden af Muslingskaller, med hvilke de vilde give hinanden Signaler om Fjendens Komme, og Bavnerne blussede højt i Vejret rundt omkring. Den næste Morgen roede Baaden atter hen til det Sted, hvor vi havde funden Kineseren, og til den Landsby, med hvis Indbyggere vi den foregaaende Dag havde søgt at indlede Forbindelse. Vi angreb disse, men da vi havde dræbt nogle af dem, maatte vi atter vende tilbage.

I Forening med et Par andre Baade styrede vi løs paa en anden Landsby, der laa ved Kysten paa den modsatte Side af Øen. En Mængde indfødte viste sig paa Strandbredden med fjendtlige Tegn, men gjorde dog ikke noget aabent Angreb. Da Underhandlingerne ikke førte til noget, besluttede Kaptejnen at hævne de myrdede Kinesere. Baaden roede atter tilbage til den første Landsby, hvor der imidlertid havde samlet sig en stor Mængde indfødte, som modtog os med Stenkast,

der ramte et Par af vore Folk. En Matros, som sad ved Siden af mig i Forstavnen paa den ene Baad, sendte en af de udsendte Stene tilbage efter den, der havde kastet den, da denne indfødte, som var mere kjæk end de andre, var kommen os temmelig nær. Den vilde viste ved Tegn, at han skattede sin Modstanders Tapperhed, som var den eneste af sine Landsmænd, der havde grebet til Vaaben for at besvare Angrebet. Foruden Stenkasterne viste der sig ogsaa en stor Del andre vilde paa Kysten, der gjorde alle Slags gymnastiske Øvelser, medens Kvinderne, som mere lignede Djævle end Mennesker, blandede sig mellem Mændene og af al Kraft søgte at ophidse disse, i det de hylede som rasende og plaskede i Vandet med lange Stænger.

Vore Baade gjorde sig nu rede til at feje Kysten ren ved at affyre en medbragt Kanon, da de var naaede saa langt frem, som Vandet kunde bære dem. Hver Mand greb sin Bøsse, og Kanonen blev afdækket. Uagte de indfødte ikke kjendte Kanonens Virkninger, begyndte de dog strax at flygte ved Synet af den, da den ikke syntes at love dem noget godt. Da den var bleven affyret, lød der en frygtelig Hylen, uagtet den dog ikke havde gjort ret megen Skade. Derpaa gik en halv Snes Mand i Land, medens de andre blev tilbage for at passe paa Baadene. Der var naturligvis ingen, som modsatte sig Landgangen, og vi afbrændte nu Landsbyen, der var aldeles forladt af sine Indbyggere. Inden Landsbyen blev stukken i Brand, afsøgte vi nøje hver enkelt Hytte, ligesom ogsaa den nærmeste Omegn blev undersøgt, men al vor Søgen var forgjæves, da det ikke var os muligt at opdage det mindste Spor af vore ulykkelige Landsmænd. Da vi atter vendte tilbage til Baadene, tog vi en Mængde kinesiske Klædningsstykker med os, som de vilde ikke havde gjort Brug af, samt en stor Del af den Slags Snurrepiberier, som er uden Værdi for andre end Ethnologer og Samlere.

Vi roede nu hen til det Aaløb, hvor vi var blevne angrebne den foregaaende Dag, men vi saa ikke en eneste af de indfødte, hvis Hyl, der nu snarere lød klagende end truende, vi kunde høre i det fjærne. Kort efter lettede vi Anker og sejlede til Sidney, hvor vi satte de skibbrudne i Land. Vi havde des værre ikke faaet udrettet meget ved det lille Togt, da Afbrændingen af en Landsby var for intet at regne mod de Afskyligheder, som havde fremkaldt denne Hævn. Vi havde imidlertid nøje fulgt den Ordre, som vi fik ved Afsejlingen fra Ny-Kaledonien, og med vore ringe Kræfter havde vi gjort alt, hvad der stod i vor Magt for at redde de ulykkelige, for hvem Hjælpen kom for sent.

Professorens Juleaften.

Der sad en gammel vranten Professor hjemme i sin Lænestol og røg paa sin Pibe.

Det var lige i Mørkningen; han havde først for en halv Time siden spist sin Middagsmad, havde brummet over, at Risengrøden var sveden, og at Gaasestegen var sej og tør, Kokkepigen havde faaet en Rivaf, Tjeneren ligesaa, og nu sad den gamle strænge Herre ene inde i sit Værelse og dampede af Piben, medens han af og til nippede til Kaffen, som stod ved Siden af ham paa Bordet. Udenfor var det koldt og klingrende Frost, en tyndt Lag Sne laa spredt hen over Gaden, og en skarp Vind kom strygende om Hjørnet, men inde i Professorens Værelse var der lunt og hyggeligt. Et tykt Brysselertæppe, hvori Fødderne blødt sank ned, dækkede hele Gulvet, lune Tæpper hang for Dørene, og tykke Damaskes Gardiner holdt Kulden fra Vinduerne borte. Inde i den store blanke Kakkelovn knitrede og bragede det. Ilden lyste ud gjennem Lufthullerne i Laagen, spejlede sig i de kostbare polerede Møbler, glimrede paa Maleriernes gyldne Rammer, spillede paa Sølvkaffekanden og Sukkerskaalen paa Bordet og gjorde Værelset endnu hyggeligere, end det allerede var i Forvejen. Underlig nok, at den gamle Mand kunde være saa vranten i saa hyggelige og smukke Omgivelser!

Det bankede paa Døren, og Tjeneren traadte ind.

„Knud, Brændehuggeren, vilde gjærne tale med Herren,“ sagde han.

„Hvad vil han?“

„Spørgsmaalet kom saa barsk, at Tjeneren med en undskyldende Hosten, tværtimod sin bedre Viden svarede, at han vidste det ikke. Han vidste nemlig meget godt, hvad Knud vilde.

„Hvorfor spurgte du ham ikke derom? ... Nu, lad ham komme, og slaa mig saa ikke den Dør i, saa Huset ryster, hver Gang du gaar der igjennem.“

Tjeneren skyndte sig ud og lukkede Døren lydløst efter sig. Lidt efter blev der atter banket paa den, og en Skikkelse paa Strømpesokker listede sig frem bag Forhænget. Det var en Mand nær de halvtreds, med furet Pande og graasprængt Haar; hans lappede Klæder og haarde Hænder talte om

Armod og strængt Arbejde, hans stilfærdige og forknytte Væsen om Modgang og trange Dage.

„Glædelig Jul, Herre!“ sagde han og drejede Huen rundt mellem sine Fingre.

„Hvad vil du mig?“

„Jeg vil gjærne spørge, om Herren ikke vil unde mig et lille Forskud.“

Forskud . . .! Tror min Sæl, Manden er gal. Fik du ikke Forskud forleden Dag? Har du ikke allerede faaet meget mere, end du har fortjent? Du er jo ikke halv færdig med Brændet endnu.“

„En kan ikke bjærge sig, hvor gjærne en vilde“, sagde Brændehuggeren forknyt. „Min Kone gaar endnu og hiver efter Sygdommen, og den bitte er ikke hel rask end, det er en haard Tid, maa Herren tro.

„Jeg tror sandt for Dyden, de er syge altid hjemme hos dig,“ knurrede Professoren.

„Ja, siden vi kom til at bo oppe paa det Tagkammer . . . Herren ved nok, der er koldt og fugtigt . . .“

„Aa, du skal altid minde mig om det Tagkammer. Lad os nu være fri for det Tagkammer . . . Hvor meget skulde du saa have . . .?“

„Ja, Herre, den unge Dokter bliver ved at presse mig, at jeg maa se at gjøre Udveje til at skaffe hende lidt Vin . . . det er Kræfterne, Herre.“

„Nu vel, her er endnu to Kroner, er det saa godt?“

„Mange Tak,“ sagde Knud og tog mod Pengestykket. Han gik langsomt hen til Døren, der vendte han sig om, tøvede lidt og sagde saa i sin dæmpede ensformige Tone:

„Saa vil jeg ønske Herren en glædelig og velsignet Jul!“

„Tak!“ lød det ligegyldigt fra Lænestolen, og Manden gik. Men det hændtes, at da han trak Forhænget til Side og tog fat i det blanke Dørgreb, at en Taare, en stakkels forknyt Taare, rev sig løs fra hans Øje, rullede ned ad hans Kind og faldt paa det bløde Bryssselertæppe. Der laa den som en klar Dugdraabe og spillede i Skjæret fra Kakkelovnsilden. Det kunde lige saa godt have været en Diamant, thi dens Farvespil var stærkt og vexlende som dennes, og den drog den gamle gnavne Professors Blik paa sig. Han gjorde sig ingen Tanke om, hvad det var, han fæstede Øjet paa, allermindst tænkte han da, at det var en Ydmygelsens og Sorgens Taare, der var falden fra hans fattige Brændehuggers Øje.

Men underligt var det med den Taare; Bryssselertæppet vilde ikke opsuge den, derimod var det, som om den trak alle Lysstraalerne til sig fra Ilden og spredte dem rundt om sig. Der dannede sig om den en lysende Kreds, hvor over Skyggerne spillede i stadig vexlende Skikkelser. Den gamle holdt drømmende sit Blik fæstet paa den, og alt som det blev mørkere i Værelset, formede Skyggerne sig til begrænsede Legemer, til en hel Billedrække, der fængslede hans Opmærksomhed og rev ham med sig . . .

Jo, det lille Kvistkammer, som han nu i Tanken sad og saa ind i, kjendte han saa godt. Han kjendte hver Revne i de sprukne Ruder, hver Ridse i Karmen. Der havde han siddet med de smaa Søskende og betragtet Isblomsterne paa Ruden, som den sparsomme Varme fra Pindekakkelovnen ikke mægtede at tø op. Der havde han sukket og grædt, sultet og frosset. Han huskede, hvorledes han om Aftenen, naar han var kommen i Seng, havde trykket sig tæt ind til sin ældre Søster for at varme sig op til hende.

Han huskede, hvor ofte han havde siddet og aandet i de hule Hænder for at optø dem. Han huskede, hvor tit han havde flyttet sin Skammel fra den tynde Væg, for ikke at komme i Berøring med dens fugtige, kolde Flade.

„. . . . Herren ved nok, der er fugtigt og koldt . . .“ lød det atter for hans Øre. Ja, det vidste han. Dette lille Kammer, hvor nu den fattige Brændehuggerfamilie boede, stod saa tydelig for hans Erindring. Netop i dette Kammer var han født og opvoxet. Hvilken fattig og sørgelig Barndom havde han ikke haft! Og dog var der Lyspunkter, glade Timer, i denne mørke Del af hans Liv, et saadant gled netop nu frem for hans Blik . . .

(Sluttes.)

Et Julebillede.

Af Just Chr. Holm.

Over Jorden Sneens Tæppe laa saa hvidt, saa tæt og blødt,
hvert et Frø, hver lille Spire hvilede saa trygt og sødt,
drømte om den lyse Sommer da den skulde bryde frem
frem til Lys og Liv og Glæde op af Jordens mørke Gjem.
Paa den dunkle, hvalte Himmel straaled Stjærneskaren klar,
blandt dem alle en dog særlig tindrende og dejlig var;
Julestjærnen var det, som en Gang i Østens fjærne Hjem
lyste over Jesusbarnet i det lille Bethlehem.
Atter havde den — som forhen — Fryd og Glæde med sig bragt,

ja, saa kraftig er den fjærne underfulde Stjærnes Magt,
at hver Gang, den atter straaler over Jordens Lande ud,
bringes alle Jordens Slægter Herrens store Naades Bud
om en Frelser, der har taget al vor dybe Sorg og Nød
Og for os har lidt den tunge, smærtefulde Korsets Død.

Det er stille, Juletræets Lys, som straaled nys saa smukt,
overalt er slukket; hver en Barnesjæl har Øjet lukt,
men i Barnets lyse Drømme vexle Billedernes Hær,
og den glade Aftens Minder er endnu dem lige nær.

I en fattig, lille Hytte, hvor der hersker Sult og Nød,
hvor der ej er Juletræ, men næppe nok det tørre Brød,
hvor der ej er Lys og Varme, men kun Kulde, Træk og Slud,
selv der ind har Glæden fundet Vejen med sit Julebud.
Og til Børnene, som paa det kolde Leje slumred ind,
kigger Stjærnen gjennem Ruden, straaler paa den lille Kind.

Se, hvor rolige de hvile, trofast i hinandens Favn,
begge de i Drømme smile, hviske begge to et Navn,
det som Moder for dem nævned i den stille Aftenstund,
før hun sagde dem Godnat og kyssed deres søde Mund.
Han, som intet Barn forlader, han, hvis Navn de kaldte paa,
sender i den stille Nat til deres Leje Engle smaa;
en fortæller dem i Drømme om hin skjønne Julenat,
og en anden viser Træet med de klare Lys besat,
og fra Toppen Julestjærnen lyser med sit Straale-skjær,
Skjønt paa Himmelen den vandrer, synes den dog ganske nær.

Natten svinder, Stjærnen blegner, Englene forsvinde tyst,
men i Barnehjærtet gjemmes Julenattens stille Lyst;

og som Spiren, der bag Sneen dølges til den
lyse Vaar,
vil den bo i deres Hjærter og fornyes Aar for Aar,
hver Gang Julestjærnen atter straaler over Jorden ud
og forkynder Jordens Slægter Herrens store
Naades Bud
om en Frelser, der har taget al vor dybe Sorg
og Nød,
og for os har lidt den tunge, smærtefulde Korsets Død.

Husflid.

Som et Exempel paa hvad der kan udrettes ved Flid og Fingernemhed meddeles følgende om Tjenestekarlen Peder Mikkelsen Jensen af Aaby. Da han efter Konfirmationen kom ud at tjene, lavede han i sin Fritid Hægter, Strikkepinde, Haarnaale, Pibekradsere m. m., hvilke Sager han derefter gik omkring og solgte. En stor Del deraf afhændede han til Kludesamlerne til videre Forhandling og havde en ret god Fortjeneste. Siden gav han sig til at klinke Stentøj og Porcellain, hvilket betalte sig bedre; men han har nu i de sidste Aar lagt sig efter Urmageriet, som han er kommen saa godt efter, at han kan rengjøre og istandsætte Ure til alles Tilfredshed. I et Aar tjente han derved ca. 90 Kr. og passede i den Tid sit Arbejde som Tjenestekarl, saa det var et godt Tillæg til hans Løn.

Smaating.

Ingen Aarsag. I Kanalen i St. James Park i London laa tidligere en lille Ø, som kaldtes Andeøen. Karl den anden morede sig tit med selv at give Ænderne Æde, naar hans Vej faldt der forbi. En Dag, da han var sysselsat dermed og havde sin Hat halv fuld af Korn, fik han Besøg af en Embedsmand, der ikke lagde Mærke til hvad Kongen foretog sig. „Hvad godt, min Ven?“ spurgte Kongen. — „Sire,“ svarede Embedsmanden bukkende, „jeg taler ikke, før det behager Deres Majestæt at sætte Hatten paa.“ — „Aa,“ svarede Kongen, „det er saamænd ikke for jer, jeg tager Hatten af, min gode Mand; det er kun for mine Ænder.“

Fra Amerika. I Amerika blev der budt en Godsejer for hans Stemme ved et Valg saa mange Sølvdollars, som kunde bedække Valgsedlen. „Jeg gaar ind derpaa,“ svarede han, „naar Pengene bliver stillede paa Kant.“

Et affekteret Medlem i et Selskab ytrede: „Næste Uge rejser jeg til Paris for min Fornøjelse.“ — „Ogsaa til vor,“ blev der svaret ham.

Den lærde Søn. Hans Jensen skulde være noget stort og blev sat i en Latinskole. Saa kom han da hjem i Ferien for at besøge sin Fader, der var Gaardmand, og hvem han strax søgte at vise, hvor lærd han var bleven. Første Aften kom der paa Bordet fem dejlige blødkogte Æg. „Kan du tælle, hvor mange der er,“ spurgte Hans vigtig. „Der er jo lige femten Æg!“ „Nej, der er jo kun fem,“ svarede Faderen forundret. „Jeg skal bevise, at der er femten,“ svarede rask den lærde Søn, som gjærne vilde vise, at Faderen her skulde finde sin Overmand. „Hvor der er fem, der er ogsaa fire; hvor der er fire, er ogsaa tre; hvor der er tre, er ogsaa to; hvor der er to, er ogsaa en. Fem og fire og tre og to og en er tilsammen femten.“ — „Ganske rigtig, min Dreng,“ sagde Faderen, i det han tog de fem Æg til sig, „siden du er bleven en saadan Regnemester, skal du ogsaa lønnes efter Fortjeneste og have dobbelt saa mange Æg som jeg; se, nu tager jeg de fem, og saa kan du beholde de andre ti.“

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, give Navn og Tilnavn paa en dansk Sagnhelt: En By i Holsten, — en By i Hannover, — en By i England, — en Elv i Norge, — — en Ø ved Italien, — en By i Sjælland.

Bork.

Firkantet Nød. Af 4 E, 4 R, 3 D, 2 O, 2 V og 1 T dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Paa første forsamle
sig unge og gamle,
tit ser man dem løbe
der hen for at kjøbe
og Nyheder høre.
Ja sikken et Røre!
Det andet ej hviler,
men fremad det iler
rastløs mod Vandet,
selv er det ej andet.
Paa Bjærg og i Dale,
paa Loft, under Svale,
i Krat og i Skoven,
for neden, for oven.
snart ude, snart inde
man tredje vil finde.
Men bliver i Sinde
man fjerde, i Blinde
man handle ej skulde;
thi Fjendskab og Kulde,
Fortrydelse, Anger
man lettelig fanger.

L—u.

Gaade.

Nævn mig en lille væver Fugl,
hvis Kvidren tit i Havens Skjul
saa frisk og glad mon lyde.
Dens kjendte Navn, læst for og bag,
er akkurat den samme Sag.
Nu maa du Gaaden tyde.

jas.

Opløsninger fra Nr. 10.

paa den historisk-geografiske Opgave:	paa den firkantede Nød:
Toledo	ALMA
Algier	LAAN
Joab	MANE
Odense	ANER

paa Bogstavgaaden: Ler. — Flue. — Fjer. — Bule. — Ugle. — Grube. — Fugle. — Fuglebjærg.

Hermed et Tillæg indeholdende: Lidt om Skrivebøger, af Lærer Simonsen. — Bognyt. — Husflid. — Bekjendtgjørelse. — Et Skakspil, med Tegninger.

Rettelse.

Ved et Korrekturuheld er der i Tillæggene til de to forrige Numre indløbet følgende Talfejl:

I Tillægget til Nr. 9, Spalte 6, Linie 17 er Prisen for ordinære Bordknive med Staalskafter uden Balance angivet til 5 Kr. i Steden for til **6 Kroner** Dusinet.

I Tillægget til Nr. 10 er Prisen for Vridemaskiner opført til 12 Kr. i Steden for til **24 à 30 Kroner.**

Tillæg til Husvennen.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 11. Søndagen den 15. December. **1878.**

Lidt om vore Skrivebøger.

Af Lærer Simonsen ved Søholm.

Der er en lille By i Tyskland, hvor der udfoldes en overordentlig travl Virksomhed, der minder om det gamle Udsagn: „hvad gjør Tysken ikke for Penge?" Denne lille By er Neu-Ruppin. Det er navnlig et Firma i denne By, der har gjort sig evropæisk berømt, eller rettere berygtet, ved dets store Virksomhed i literær og „kunstnerisk" Henseende. Det er D'Hrr. Oehmigke & Riemschneider. Dette værdige Par har efter i lang Tid at have virket ødelæggende og aandssløvende i Hjemstavnen Tyskland nu allerede i mange Aar udsendt Myriader af smaa Ting til Nabolandene og da navnlig til Danmark. Disse tilsyneladende saa uskadelige Ting (de usle Skilderier og Billeder samt Skrivebogomslag) virke des værre ganske forbavsende ødelæggende paa vore Landsmænds og da navnlig vore Landboeres naturlige Skjønhedssans, der dog kun behøver saa lidt godt for at vækkes og hæves, men des værre ogsaa kun saa lidt slet for at søvndysses og sløves. Ingen tænker paa, naar han maa græmme sig over Folks Uimodtagelighed for skjønne Billeder, at det stammer fra, at de usle Billeder i saa lang Tid upaaagtede har sneget sig ind i Landet, uden at der, indtil for ganske kort siden, har hævet sig Røster mod dette Uvæsen eller er fremkommet tilstrækkelig gode Billeder, der har kunnet modvirke hines skadelige Indflydelse. Dette er nu til Dels sket for Billedernes Vedkommende og til Dels ogsaa for Skrivebogomslagenes, skjønt det des værre endnu ikke er lykkedes endog blot at give de tyske Omslag et tilstrækkeligt Afbræk, da der endnu vrimler af dette Snavs. Dette har foraarsaget, at jeg i Dag skriver herom, des værre med Fare for at blive udlet, som jeg allerede en Gang er blevet det ved mine Forsøg i denne Retning; men denne haanende Latter er dog, maa jeg sige, kun kommen fra Kjøbmanden, der frygtede for at komme til at brænde inde med de tyske Skrivebøger, som han naturligvis havde kjøbt flest af.

Man kan maaske sige, „disse er saamænd gode nok til Bønderborn," eller „hvad forstaar Barnet sig paa sligt?" men dette er et daarligt Spørgsmaal. Om ogsaa Barnet intet tænker derved, saa virker dog Billederne og Ordene derunder, der af hans Forældre maaske kaldes dejlige, absolut sløvende paa hans Skjønhedssans. Han vænnes til at betragte Billederne paa disse Skrivebøger, hvilke han jo daglig har for Øje i Skolen, som Mønstre paa gode Billeder, og Texten derunder som Mønster paa dansk Sprog. Jeg kan ikke fremstille nogle af disse afskyelige Billeder i et Blad som „Husvennen", men da mine Ord nærmest ere rettede til mine Kaldsfæller, har disse jo des værre alt for rig Lejlighed til at se dem, maaske i deres egne Skoler. Derimod fremsætter jeg nogle af Versene. Her er til Exempel et Par — langt fra af de værste:

1.

Har Børn til Skolen Lektien lært,
da skal de ha Frihed og lege,
thi Legen bliver dem dobbelt kær,
naar Lektien har været dem sejge.

2.

Alt som Barn maa Drengen sig øve i Krigsbedrift,
thi kommer Tysken, da ej han tøve fra Krigskonflikt.

Til sidste Vers knyttedes et Billede, hvor Drenge, iførte tyske Uniformer, sloges med Kaarder! Affet det Brøvl, at Tyskere skal vogte sig for Tyskere, er Ordene dog mindst af alt skikkede til at være Mønstre paa godt og rent Sprog, hvad Børnene dog ubevidst kommer til at anse dem for.

Derfor, kjære Kaldsfæller, udryd af Skolen denne tyske Vampyr for Barnets Skjønhedssans, og anskaf i Steden for i eders Skoler Skrivebøger, med smukt dansk Præg, forsynede med gode smagfulde Billeder, og jeg er sikker paa, at naar saadanne en Gang er indførte, vil Boghandlerne og Kjøbmændene nok komme til selv at beholde det grelle tyske Jux, de hidtil har oversvømmet den danske Almueskole med.

Bognyt.

Vallø og Omegn, en historisk Skildring ved Lærer Anders Petersen (i Valløby ved Kjøge), er Navnet paa en Bog, der sikkert vil have Interesse for mange, og som har modtaget den velvilligste Omtale i Pressen.

De forskjellige Blade er enige om, at Forfatteren har samlet Valløs Historie med omhyggelig Benyttelse af Kilderne, i det han gjør os bekjendt med den omhandlede Egn i længst forsvundne Tider og fører frem for Læserne en Række Mænd og Kvinder af fremragende historisk Betydning. — En opmærksom Læser vil skjønne, at Forfatteren omfatter sine historiske Arbejder med Kjærlighed, ligesom ogsaa Fremstillingen i det hele taget er given i en tiltalende Form, i det Bogen er skreven i et letfatteligt Sprog, og da dens Udstyrelse intet lader tilbage at ønske, kan vi med Tryghed anbefale den til enhver, og særlig til Sognebibliotekers Opmærksomhed.

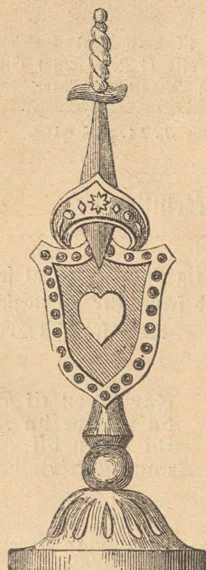
Bogen koster hæftet 4 Kr. 80 Øre, men kan om ønskes, faas i 8 Hæfter med en eller flere Ugers Mellemrum à 60 Øre for hvert Hæfte. Foruden i Bogladerne faas Skriftet ogsaa ved Henvendelse til Udgiveren.

Et Skakspil.

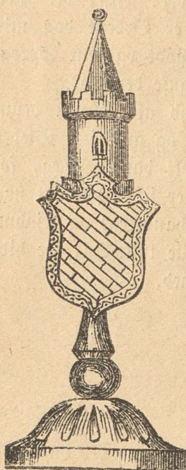
Efter Opfordring fra flere i de sidste Aar tilkommende Læsere af „Husvennen" meddele vi herved atter Tegning af det Skakspil, som findes optaget i 3dje Aargang Nr. 12.

Kongen.

Dronningen.

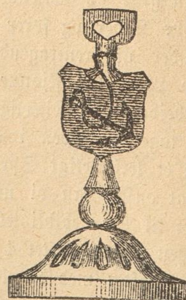
Taarnet.

Løberen.

Springeren.

Bonden.

En Anmeldelse.

Regnehæfter for Børneskolen anmeldes i „Højskolebladet" for 15de November med følgende Udtalelse:

„Paa Roms Forlag er udkommet tvende Regnehæfter, udarbejdede af R. J. Holm og H. Kristjansen, Seminarielærere i Jælling. De er bestemte for Børn; det første indeholder Opgaver med hele Tal i de fire Regningsarter, det andet Opgaver med Brøk — almindelige og Decimaler. Udarbejderne siger, at Regneopgaver maa være „lette, fremledende og lærerige", og jeg tror, at dette virkelig er naaet her. Jeg har gjennemgaaet første Hæfte med Børn og fundet det baade fornøjeligt — som Regning kan være det — og vel indrettet, og jeg har gjennemgaaet andet Hæfte med et Par voxne og fundet det samme hos det. Jeg vil derfor gjærne henlede Opmærksomheden paa disse tvende Regnehæfter og anbefale dem til Børnelæreres og Forældres velvillige Brug, og — efter den Smule Erfaring jeg har med Hensyn til deres Brug over for voxne — tror jeg ogsaa, at andet Hæfte vil være meget mere praktisk og fremhjælpe en sundere Tænkning over, en klarere Opfattelse og bedre Forstaaelse af Regning hos Højskoleelever end til Exempel Hansens, som man vel nok almindelig bruger. Andet Hæfte er ikke tilstrækkeligt for de flinkeste til at regne blandt Højskoleelever, men et tredje Hæfte med sværere Opgaver er bebudet og vil snart udkomme."

Niels Damsgaard.

Husflid.

Udskaaret Ramme til Saxe Runemester.

De af „Husvennens" Holdere som have ønsket Tegning til en smuk udskaaret Ramme til Præmiebilledet „Saxe Runemester", meddeles herved, at der er udført Tegning til to særdeles smukke Rammer, nemlig en med udskaaret Arbejde (Løvværk og Ax) og en med gjennembrudt Arbejde (til Udskæring med Løvsav). Begge Tegningerne ere udførte i fuld Størrelse hver paa et Ark Papir, faas hos undertegnede à 20 Øre Stykket, frit tilsendt overalt i Landet naar 4 Øre Porto medsendes Beløbet ved Bestillingen.

Smukt drejede Fødder til Husflidsskakspil leveres frit tilsendt for 65 Øre Sættet (16 hvide og 16 brune Brikker).

Alt til Udskæring og Udsavning fornødent Værktøj, ægte Nøddetræ, Bejtse og Lak, faas gjennem vor Forretning, og Prisfortegnelser over alt hertil hørende tilsendes paa Forlangende frit.

Husflidsværktøj- og Staalvareforretningen, Axelhus 2 B.

C. Th. Rom.

6. Aargang Kjøbenhavn.

Nr. 12. Søndagen den 22. December. 1878.

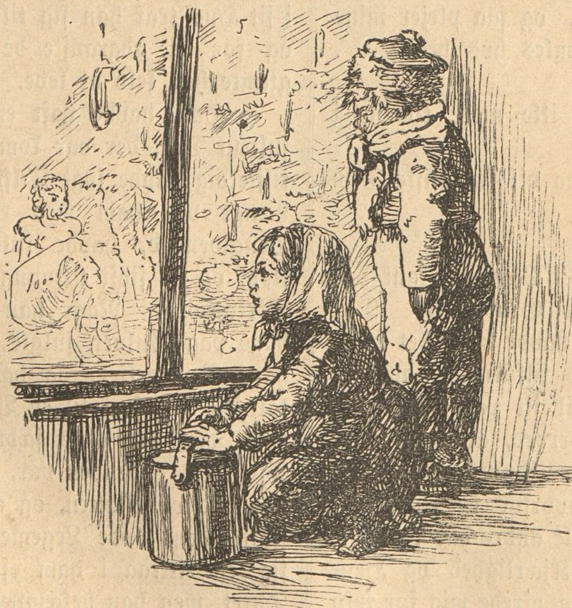
Professorens Juleaften.

(Sluttet.)

Det var Juleaften, oppe fra Kirketaarnet kimede Klokkerne med festlig Klang, og Folk ilede hjem fra deres Forretninger for at fejre Festen i deres Families Skjød. Uden for et stort Butiksvindue, bag hvilket der var opstillet et prægtigt Juletræ, behængt med alle Haande glimrende Frugter og lokkende Legetøj, stod han og hans ældre Søster, fortabte i Beskuelsen af alle de Herligheder, som udfoldedes for deres Blik.

„Naar saa de har spist til Aften," sagde den lille Pige, „saa gaar Moderen ind og tænder alle de urimelig mange Lys, og saa glimrer Guldæblerne som Stjærner, og Børnene danser rundt om Træet og faar Lov til at plukke Træet. Men først synger de en Salme om Jesus, som kom til Jorden i denne Nat. Aa, du Peter, hvor maa det ikke være dejlig; hvem der kunde være med!"

Jo, dejligt maatte det være, det følte han, men det var jo ikke dem, der skulde se al den Dejlighed, og han sukkede ved Tanken. Saa tog Søsteren ham ved Haanden, løftede sin Mælkekrukke op og tog Vejen mod det fattige Hjem.

Der, helt henne ved Torvet, kom Moderen gaaende med den yngste lille Pige paa sin Arm. Paa selve Torvet holdt endnu Vogne med Grantræer. Hvem der vel havde Raad til at kjøbe og pynte et saadant, tænkte hun. En lille Grankvist var falden af et af dem og laa paa Stenbroen, den tog hun op og puttede i sin Kurv. Derefter fulgte hun hjem med sine Børn.

Men den Aften blev der Fest paa det lille Tagkammer. Han huskede endnu, hvor de alle jublede og glædede sig, da Moderen kom ind med den lille Grankvist, plantet i en Urtepotte og behængt med tre smaa Lys, et for dem hver. Og ud af Kurven kom der en Sprællemand og to smaa Dukker og tre Julekager; og medens de sad om Moderen og tog Vare paa hvis Lys der brændte længst, gav hun sig til at fortælle dem om Guds egen Søn, der kom til Jorden som et lille Barn til Trøst og Frelse for hele den levende Menneskehed. Billedet af det lille Barn steg frem for deres Blik, de saa det hvile i Moderens

Skjød, medens Hyrderne bøjede sig for det med hellig Ærefrygt, og Julestjærnen, straalende og klar, lyste over Bethlehem . . .

Den gamle gnavne Professor saa det alt sammen igjen, og der gik en underlig bevæget Følelse gjennem hans Bryst. Mange, mange Aar var henrundne siden; den fattige lille Dreng, som sad lyttende ved Moderens Fødder, var bleven en gammel Mand, der havde fuldt op af alle Livets Goder, Lykkens Betingelser, men selve Lykken ejede han ikke, trods alt, hvad han ellers ejede og havde. Gravens Grønsvær dækkede for længst Moderens og hans Søskendes Ben, ingen af dem havde set ham kæmpe sig frem til Rigdom og Ære, ene havde han vandret igjennem Verden, ingen havde han sluttet sig til, og ingen havde sluttet sig til ham.

Han drog et Suk og rystede Tankerne af sig. Stuen var nu bleven hel mørk, Ilden i Kakkelovnen var skjult under Asken og lyste ikke mere som før. Saa ringede han, og Tjeneren kom ind med Lampen, trak Gardinerne for Vinduerne og fik atter Ilden til at blusse op i Kakkelovnen. Da han var færdig med det, blev han et Øjeblik staaende henne ved Døren; det var aabenbart, at han havde et Ønske, som han ømmede sig for at komme frem med. Hans Herre saa det og spurgte:

„Hvad er det, Thomas?"

„Hvis Herren vilde tillade det," svarede Tjeneren, „vilde jeg gjærne have Lov til at besøge min Moder et Par Timer i Aften."

„Venter hun dig?"

„Ja, det er jo Juleaften, og saa plejer mine Søskende og jeg gjærne at samles hos hende . . . Men hvis Herren ikke . . ."

„Gaa kun, jeg trænger ikke mere til dig i Aften."

„Mange Tak, Herre. Saa vil jeg ønske Dem en glædelig Jul."

„Tak."

Da Tjeneren havde forladt Værelset, sank den gamle Professor atter hen i Grublerier. Den Følelse af Ensomhed, som før havde behersket ham, kom igjen og blev stærkere end tilforn. Han forsøgte forgjæves at give sig til sit vante Arbejde, Tankerne kunde ikke fæste sig derved, atter og atter strejfede de tilbage til det samme Punkt og formede sig i det ene Spørgsmaal: Hvorfor er jeg i min Alderdom saa ene, da jo dog alle andre har Væsner, der slutter sig til dem med Kjærlighed og Hengivenhed? Har jeg da, i det jeg ofrede mig for min Gjerning, forglemt det Hensyn, jeg skyldte andre; er det mig selv, der i min Egenkjærlighed har gjort mig Livet øde og tomt?

Han sank tilbage i sin Lænestol, og medens han holdt Haanden op for Øjnene, gled hans henrundne Liv forbi hans indre Blik. Han saa, hvorledes han efter Moderens Død blev tagen under Armene af den gamle Læge, der under hendes sidste Sygdom var kommen til hende og havde faaet Øjet op for Drengens rige Evner. Han mindedes, hvorledes han efterhaanden var bleven den gamle kjær, hvorledes hans milde Øjne havde straalet ham i Møde, naar han i Ferierne kom hjem fra Skolen med Ære og Ros for sin Flid og Dygtighed, men han mindedes ogsaa, hvorledes hans eget Sind var forblevet koldt og uberørt af hans Velgjøreres Kjærlighed.

Og saa hin Aften, da han modtog Brev om, at hans Velgjører laa paa Dødslejet og ønskede at se ham endnu en Gang, før Døden lukkede hans Øjne! Han vidste, at han maatte rejse strax, hvis dette Ønske skulde blive opfyldt, men i de samme Dage forestod den Examen, der skulde krone alle hans Anstrængelser. Rejste han nu, da blev Maalet skudt ud i Fremtiden, den uvisse Fremtid, — og han blev. Da han med Hæder og Udmærkelse havde endt sin Examen, rejste han, men da var hans Velgjører allerede død. Han fandt sig indsat til hans Arving og i Besiddelse af en anselig Formue, der tillod ham udelukkende at hellige sig til sin Videnskab, og inden lang Tid for hans Navn med Berømmelse over Landet, alle saa op til ham med Beundring og Højagtelse, men ingen sluttede sig til ham, thi han selv havde kun Hjærte for sine Studier og videnskabelige Forskninger. Alt andet blev ham fremmed og uvedkommende. Som Sneglen i sit Hus trak han sig tilbage i sine egne Interesser, og for at udgranske de Gaader, Livet rummede, glemte han selv at leve.

Han havde haft en Hund en Gang, et forsultent Dyr, der var kommen bort fra sin Herre og tilfældig havde søgt Tilflugt hos ham. Den havde hængt ved ham med en forunderlig udholdende Hengivenhed, havde fulgt ham, hvor han gik og stod, og til sidst tiltvunget sig en Plads under hans Skrivebord. Naar han grublende gik frem og tilbage paa Gulvet, fulgte dens kloge Øjne enhver af hans Bevægelser, og han greb sig undertiden i at tale til den som til en Ven. En Dag, da han savnede den paa dens sædvanlige Plads og spurgte Tjeneren, hvor den var, blev der ham sagt, at den var død om Natten, og at man alt i Stilhed havde skaffet dens døde Legeme af Vejen. Da rørte der sig en Attraa i ham efter endnu en Gang at se Dyret, men han bekæmpede denne — som han kaldte det — barnagtige Følelse og tog fat paa sit Arbejde med den sædvanlige Ro og Interesse. Dog varede det længe, inden det tro Dyr kom ud af hans Tanker, og han greb sig i at kaste Blikket ind under Skrivebordet for at møde dets lysende Øjne.

Nu steg ogsaa Tanken om Hunden frem for ham, og han tænkte: Hvor fattig har mit Liv dog ikke været midt i Rigdommen og Æren, siden jeg kun har læst Kjærlighed og Hengivenhed i et Dyrs Blik!

Og hans Tanker gik videre; han tænkte paa sin egen Død. Han vidste, den vilde blive beklaget over hele Landet, at Folk vilde tale om, hvilket Tab det var for den Videnskab, hans Kløgt og Snille havde bragt til at gjøre Kæmpeskridt fremad. Hans Jordfæstelse vilde spørges over hele Landet og blive omtalt i alle Blade, — men ikke et eneste Øje vilde fælde en Taare ved hans Grav. Hvor forfærdelig fattig og arm var han ikke midt i sin Rigdom, siden han ikke ejede et eneste menneskeligt Hjærtes Hengivenhed!

Han rejste sig med et Suk og gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet, i det han søgte at bringe sine Tanker til at dvæle andensteds, men det lykkedes ham ikke. Der var en Higen og Uro i hans Indre efter at høre en menneskelig Røst! O, gid han endnu havde en Søster eller Broder, som han i denne forunderlige Aften kunde ile hen til, og hvis Haand han kunde trykke, og med hvem han kunde tale et kjærligt Ord.

Han gik til sidst ud i Gangen, tog sin Overfrakke og Hat paa og forlod Huset. Lygterne var tændte paa Gaden, Vinden var gangen til Ro, og over Byen straalede tusende tindrende Stjærner fra den rene vinterlige Himmel. Han fjærnede sig langsomt fra Hjemmet, alle Vegne glimtede der Lys ud fra Vinduerne, og bag de nedrullede Gardiner klang Lyden af friske Barnestemmer og munter Latter, men Følelsen af hans Ensomhed blev kun derved endnu pinligere.

Da han skred over Kirkepladsen, traadte en dæmpet Orgelklang ham i Møde. Kirkevinduerne var oplyste, og han kom i Tanke om, at der denne Aften efter Sædvane blev afholdt Gudstjeneste der inde. Det var længe, siden han sidst havde været der, men nu skyndte han sig til Døren og traadte ind. Orgelets mægtige Toner brusede ham i Møde ved Indtrædelsen, og Sangen rullede i fuldt Kor hen under Skibets oplyste Hvælvinger. Han stod længe og lyttede, og alt som den glade Lovsang steg takkende mod Himlen, gjennembævedes hans Hjærte af vemodig Smerte. „Os er i Dag en Frelser fød! Halleluja!“ klang det ham i Møde fra alle Sider, og Mindet om hin Juleaften, da han og hans smaa Søskende sad paa det fattige Tagkammer og lyttede til Moderens Fortælling om Jesusbarnets Fødsel, steg atter frem for hans Sjæl og fyldte hans Øjne med Taarer. Det var i denne Stund for ham, som blev han Barn paa ny, som om alt, hvad han havde virket i sine Manddoms Aar, blev til intet. Hvad havde han vel gjort af Kjærlighed til sine Medmennesker? Intet, intet! Han saa det i dette Øjeblik, han havde kun virket for sig selv, for sin egen Ære og Fordel.

I denne Stund, medens han stod der i Guds Hus med bøjet Hoved og ydmygt Sind, vejede han sit Liv og fandt det for let.

„. . . . Ydmyghed,“ lød det nu oppe fra Prædikestolen, „Ydmyghed, parret med barnlig Glæde, er de Grundtanker, der skal sætte Hjærtet i Feststemning. I Julen skal alt det barnlige og bløde, Hjærtet ejer, løftes op under Sang og Pris og ofres ham — Barnet i Krybben. Da skal unge og gamle, rige og fattige, tage hverandre i Haand, glemme Standsforskjel, glemme gammel Bitterhed, Hovmod og alt, hvad der gjør Hjærtet urent, og synge i Kor: „Os er i Dag en Frelser født! Halleluja!“

Den gamle Professor hørte opmærksomt ethvert Ord. Der randt en stille Taare ned ad hans Kind. O, hvor trængte hans gamle Hjærte til Juleglæde, — dette Hjærte, der i saa mange, mange Aar havde været koldt og haardt, men som i denne Aften saa vidunderligt gjennembævedes af noget — han vidste ikke hvad — jo af noget, der lignede den højtidsfulde, gribende Følelse, hvormed han som lille Dreng fejrede Juleaften i sine kjæres Kreds paa det fattige Tagkammer.

Ja, dette Tagkammer! Atter og atter vendte hans Tanker tilbage til det. Sad der ikke ogsaa nu en lille fattig Familie der oppe paa dette

Kammer og sang Julesange, ligesom hans egen fattige Moder i gamle Dage havde gjort. Boede der ikke endnu Kjærlighed og Resignation inden for de fugtige Vægge? . . . Og saa havde han endda været gnaven ved at skulle give denne Families Forsørger et usselt lille Forskud til et Styrkningsmiddel for den syge Kone! . . . Som om ikke alle vi stakkels Menneskebørn levede af lutter Forskud. Som om ikke Sundhed, dagligt Brød, Ære, Fornøjelser, kort sagt alle gode Gaver oven fra, var Forskud, langt ud over, hvad vi har fortjent. O, hvor skorter det ikke tit vore Hjærter paa Taknemmelighed, paa Ydmyghed og Kjærlighed!

Som ledet af en usynlig Magt stod den gamle Professor, inden han selv ret vidste af det, ved Døren til det lille Kammer, i hvilket hans Tanker havde kiget ind saa mange Gange i denne Aften. Der lød Sang inde fra Stuen:

„Fattig han gjorde sig med Flid,
rige blev vi til evig Tid.
O, Gud ske Lov!"

„Herre Gud!" mumlede Professoren, og der løb atter en Taare ned ad hans Kind.

Et Øjeblik efter traadte han ind.

„Ja, Knud, jeg fik saadan en Lyst til at se mit Barndomshjem igjen."

„I, men det er jo Professoren . . .!" udbrød Konen næsten forfærdet.

„Ja, Børn, lad jer ikke forstyrre i jeres Juleglæde, jeg gaar lige strax igjen, jeg vilde bare . . . Herre Gud, saa er det dette lille, kjære Kammer . . .! Hm, hm! Aa, maa jeg sætte mig blot et Øjeblik!"

Men det blev ikke ved et Øjeblik, det blev vist en hel Time. Nu og da sank den gamle Mand hen i Tanker, og nu og da henvendte han et lille Ord, snart til Forældrene, snart til Børnene.

„Ak ja, saadan havde vi det ogsaa hin Juleaften," sukkede han. „Fattige og dog glade! Kom hen til mig, Børn, og lad mig tale lidt med jer. Saadanne smaa Søskende har jeg ogsaa haft en Gang. Se her, Smaabørn, I skal have lidt til en Julekage — kom Børn!"

„Herren er alt for god," stammede Knud med Taarer i Øjnene, da han saa, at Professoren rakte hver af Børnene en Tikrone af det røde Guld.

„Og De, Madam," vedblev Professoren . . . „Herre Gud, hvor De er bleg . . . ja, De skal nok faa Vin her efter, det skal De sandelig, . . . nej, nej, ikke takke; det er ikke noget at tale om."

Dette Besøg var kommet som en Aabenbaring fra en højere Verden. Glædestaarer og Smil lyste paa de fattige Arbejdsfolks Ansigter, da den gamle Professor, efter at have trykket alle Hænder hjærteligt, atter forlod Tagkammeret.

Og Glædestaarer og Smil lyste ogsaa paa Professorens furede Aasyn, da han atter stod i sin egen Stue. Han følte ej mer Bebrejdelse, Higen og Uro i sit Hjærte, Juleglæden var lukket ind, han havde hørt kjærlige Menneskerøster, ja han havde hørt Englekoret: „Fred paa Jorden!"

Andre Juleaftener er oprundne og svundne siden, men denne ene har sat sit uudslettelige Mærke i Professorens Liv. Skjønt det kun er faa Aar siden, han gjenemlevede den, saa har dog mangt og meget forandret sig siden. Han er ikke mere fattig i sin Rigdom, hundrede Menneskehjærter banker ham i Møde med Kjærlighed og Tak, mangen fattig Familie velsigner den Stund, han første Gang traadte over dens Tærskel, og man ærer ikke længer blot i ham Snillet og Dygtigheden, men ogsaa Manden med det milde overbærende Hjærte og den kjærlig hjælpsomme Haand.

Emanuel Henningsen.

Bethlehem.

(Ved Lærer Jensen, Strellev).

„Saa gaar vi da saa hjærteglad
med Hyrderne til Davids Stad,
og ser den Julegave skjøn,
Guds egen elskelige Søn."

Saaledes synger vi en Julesalme, og om vi end ikke i bogstavelig Forstand kan gaa med Hyrderne til Bethlehem, saa kan vi dog i Tanken aflægge et lille Besøg paa det Sted, hvor Frelserens Vugge stod paa Jord „foruden Gænge", — og det vil vi her forsøge.

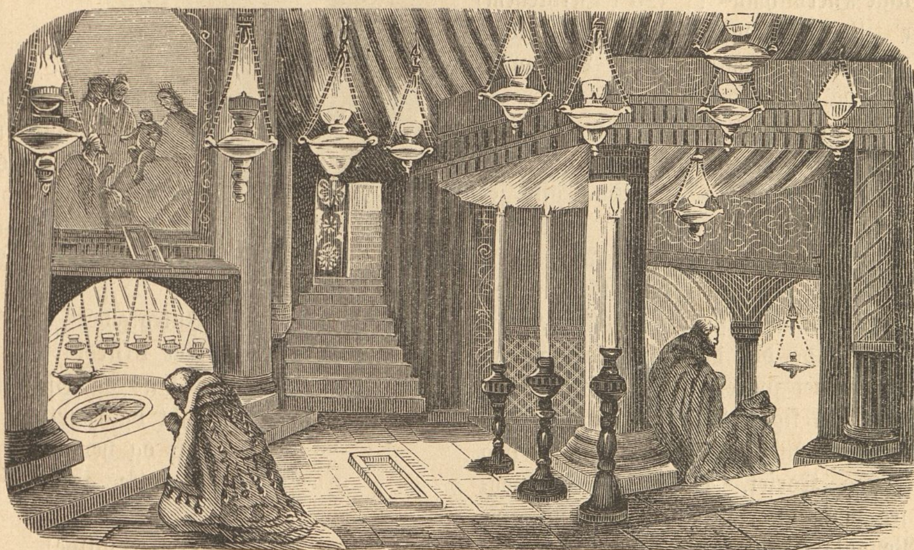
Vandrer vi ud af Jerusalems sydvestlige Port, den tidligere Davidsport, som nu kaldes Jaffa- eller Bethlehems-Porten, og bøjer af til venstre ad den snævre Hulvej gjennem Hinnons Dal, kommer vi efter en halvanden Times Gang til en lille Kuppelbygning, som betegner det Sted, hvor Rakel, „Israels skjønne Moder", hviler. Paa de stenede Fjældstier, som fører her til, og som idelig gaar op og ned, møder vi Hyrder, der gaar foran store Faareflokke og leder dem til de Steder, hvor der findes frodige Græsgange eller stille rindende Vande. „Saa længe Dagens Hede varer, hviler Hyrden paa en kølig skyggefuld Plads, hvor alle Faarene ligger tæt omkring ham. Han har sædvanlig to eller tre Yndlingslam, som ikke blander sig med Flokken, men følger tæt ved hans Side, springende og logrende for ham som Hunde, og naar de er trætte, bærer han dem i sin Favn. Det var rimeligvis saadanne Faarehyrder, hvem Engelen forkyndte det glade Budskab om Frelserens Fødsel."

En halv Times Gang sydøst for Rakels Grav

fører os til Bethlehem, der med sine hvide Huse med de flade Tage, snævre Gader og svære fæstningsagtige Mure hæver sig i Terrasser paa Højden af en Bjergryg, omgivet af Vingaarde, Olivenlunde og Figenplantninger. I Modsætning til Jerusalems temmelig øde Omgivelser smiler Egnen omkring Bethlehem os i Møde i den samme skjønne Festdragt som i gamle Dage, da den trofaste Ruth her sankede Ax, og den lille fyrige Hyrdedreng David med de dejlige Øjne og de blussende Kinder her vogtede sin Faders Faar og sang sine fromme Salmer.

Byens gamle Navn Bethlehem Efrata, som den kaldtes til Forskjel for et andet Bethlehem, der laa i Sebulons Stamme i Galilæa, er meget betegnende, hvorfor ogsaa Chr. Richardt, som har besøgt Byen, siger: „Allerede Stadens hebraiske Navn („Brød-Hus") giver Anvisning paa Frugtbarhed, der er ogsaa baade Agre og Enge, Geder og Faar; endnu holder Hyrderne Nattevagt som i de gamle Dage," og det var jo her, at det Livsens Brød kom ned af Himmelen for at give Verden Liv (Joh. 6, 48—51).

Beboerne i Bethlehem, hvis Tal beløber sig til henved 5,000, siges at nedstamme fra Korsridderne. De er næsten alle kristne og skildres som særdeles smukke, flittige og vindskibelige. Kvinderne bærer en rød Tunika oven paa en lang blaa Kjortel og har et hvidt Tørklæde paa Hovedet. Mændene bærer Vaaben og er iførte de sædvanlige østerlandske lange Klæder. De dyrker Jorden, vogter Faar eller ernærer sig af at udskære Kristusbilleder, smaa Kors, Rosenkranse o. lign. af Oliventræ og Perlemoer (fra det røde Hav), „saa her i Betlehem, hvor den glade Julefest hele Aaret igjennem og for alle Tider har sit Sæde, er et bestandigt Julemarked, da al Beboernes Virksomhed er henvendt paa at berede Julegaver til Dels af den yndigste Slags, og kan de ikke blive solgte paa Stedet, bringes de til Torvs i Jerusalem."

Fødestedet — Krypten i Kristi Fødselskirke i Bethlehem — Krybberummet.

Den Højderyg, hvorpaa Bethlehem ligger, er ved en Dal delt i to Dele, en vestlig og en østlig. Paa det østlige Højdedrag ligger den saa kaldte Marias Krybbekirke, der er bygget af Kejser Konstantin den stores Moder, den fromme Helena, og altsaa er en af de ældste Kirker i Kristenheden. Den kan i Modsætning til den hellige Gravs Kirke i Jerusalem kaldes den hellige Vugges Kirke, da den skal være bygget over det Sted, hvor Jomfru Maria fødte sin Søn, svøbte ham og lagde ham i en Krybbe. Den har en gammel græsk Korsform, og dens Loft, der skal være af Cedertræ fra Libanon, bæres af 48 Søjler af rødligt Marmor i 4 Rækker. Kirkens Kor tillige med Alteret for de hellige tre Konger er ved en Mur skilt fra det øvrige af Kirken. Paa hver Side af Alteret i Koret fører en Trappe paa 15 Trin ned til den hellige Grotte, hvis Klippevægge for største Delen er beklædte med Marmorplader og andre slebne Stene, hvis glatte Overflade tilbagekaster Lyset fra de mange straalende Guld- og Sølvlamper, som oplyser det hellige Rum baade Dag og Nat. I Grottens østlige Væg findes en Fordybning, der betegnes som Stedet, hvor Frelseren fødtes. I Gulvet er

indlagt en Stjærne af Sølv med den simple Indskrift i det latinske Sprog: „Her er Jesus Kristus født af Jomfru Maria.“ En Fordybning lige oven for i den sydlige Klippevæg med en i Klippen indhugget Krybbe skal betegne Stedet, hvor Jesusbarnet lagdes efter Fødselen. En rejsende siger: „De mange Grotter og Huler, som findes imellem Judæas Klipper, blev fordum brugt til Ly for Kvæget, og de bruges saaledes den Dag i Dag; jeg har selv set Grotter anvendt til dette Øjemed,“ saa det maa ikke undre os, at Frelserens Fødested er en Grotte. Justinus Martyr († 165) fortæller ogsaa, at Josef, som ikke kunde finde Herberg i Byen, søgte Ly i en Grotte nær ved Byen, hvor Maria fødte Verdens Frelser.

En underjordisk Gang fører os fra Frelserens Fødselsgrotte til en anden Grotte, hvor Kirkefaderen den hellige Hieronymus († 420 i Bethlehem) bosatte sig og tilbragte over en Menneskealder. Her forfattede han sin berømte latinske Bibeloversættelse (Vulgata) og flere fortrinlige Skrifter, og ved Krybben i Bethlehem var det, at han anstillede den dejlige Julebetragtning, som han selv har nedskrevet, og som lyder saaledes*): „Saa ofte jeg betragter det Sted, hvor min Frelser er født, har jeg en hjærtelig Samtale med ham. Ak, Herre Jesus, siger jeg, hvor haardt er dog ikke dit Leje der i Krybben for min Saligheds Skyld! Hvorledes skal jeg gjengjælde dig det? Da forekommer det mig, som om Barnet svarer: Jeg begjærer intet uden dette, at du skal sige: Ære være Gud i det højeste! Jeg vil blive endnu mer i Trængsel paa Oljebjærget og paa Korset. O, du elskede, vedbliver jeg da, jeg maa give dig noget; jeg vil give dig alle mine Penge! Han svarer: Mig tilhører jo i Forvejen baade Himlen og Jorden; jeg behøver intet; giv disse Penge til fattige Folk, det vil jeg betragte, som om de var givne til mig selv! Jeg svarer: Det vil jeg gjærne gjøre, men jeg maa ogsaa give dig noget for dig selv, ellers dør jeg af Sorg! Da svarer Barnet: Efterdi du er saa gavmild, saa vil jeg sige dig, hvad du skal give mig: giv mig din Synd, din onde Samvittighed og din Fordømmelse! Hvad vil du gjøre dermed? spørger jeg. Barnet svarer: Jeg vil lægge det alt paa mine Skuldre; det skal være min største og herligste Gjerning, som Profeten Jesajas for længst har sagt om mig, at bære din Synd, og have din Straf hvilende paa mig! Da begynder jeg gamle Mand hjærtelig at græde og sige: Barn, kjære Barn, hvor har du dog rørt mit Hjærte! Tag da, hvad mit er, og giv mig, hvad dit er, saa er jeg fri for mine Synder og vis paa det evige Liv!“

*) Meddelt efter Joh. Kok: „Det hellige Land og dets Nabolande“, Side 124.

Kjære Læser! Lad ogsaa os holde en saadan Julesamtale med vor Frelser i Krybben. Da skal vi sande Sangens Ord:

„Bethlehems-Barnet i Krybberummet
det er den evige Vaar,
troende Hjærter det har fornummet:
Jul gjør lyksaligt Nytaar!
Derfor bærer Blus vi med Glæde!“

Glædelig Jul!

uleglæde!
slyng en Kjæde
trindt om viden Jord!
løft mod Himlen
Sjælevrimlen
højt i Jubelkor!

Juleglæde!
vær tilstede
i hvert Hus og Hjem —
dybt og kjærligt,
lyst og herligt
Alt skal tolkes frem!

Frelser milde!
Lysets Kilde,
Haabets faste Borg, —
vær vor Længsel
gjennem Trængsel —
gjennem Fryd og Sorg!

Juleglæde!
o, tag Sæde
dybt i alles Bryst;
slyng med Varme
dine Arme
om Guds Børn med Lyst!

Juleglæde!
vær tilstede,
at hver Sorg kan fly, —
Haabets Vinge
atter svinge
sig med Glans mod Sky!

Anders Bjørup.

Smaatræk af Dyrelivet.

Instinkt eller Overlæg?

Ved Andreas Beiter.

Det er den herligste Tidsfordriv
at agte paa Dyrenes Færd og Liv,

siger Digteren, og det er et Ord, som vi alle maa sande. Hvor fornøjeligt, interessant og lærerigt er det saaledes ikke at iagttage den flittige Bi eller de smaa travle Bygmestre, Myrerne. Hvilken Glæde yder ikke de muntre Smaafugle os, dels ved deres Sang og dels ved deres nydelige Udseende og livlige Færd, naar de hopper omkring, pudser og pynter sig, naar de bygger deres smaa Reder eller mader Ungerne. Og hvor kan vi ikke komme til at holde af det gode, trofaste Dyr, Hunden, hvis Selskab er til Nytte og Glæde for saa mange, eller rettere sagt, for de fleste Mennesker. Og af alle umælende Skabninger er Hunden ganske vist ogsaa den ædleste og den, der er bedst skikket til at være Menneskets Omgangsfælle.

Men naar vi nu saaledes lægger Mærke til Dyrenes sindige og — som det synes — ofte fornuftmæssige Færd, vil ganske naturligt det Spørgsmaal fremkomme: Findes der hos Dyrene blot Instinkt, Naturdrift, eller findes der Fornuft, — kan de handle med Overlæg? De fleste vil besvare dette Spørgsmaal med Nej og paastaa, at der ikke kan tillægges Dyret Fornuft; og det maa vist ogsaa forholde sig saaledes: Dyret er intet frit villende Væsen. Men man ser alligevel ofte Iagttagelser fremdragne, som synes at tyde paa det modsatte, — Exempler, der nok kan tydes som Ytringer af et Sjæleliv, der har Lighed med Menneskets. Jeg vil imidlertid ikke her opholde mig videre ved Løsningen af et saa vanskeligt Spørgsmaal, men blot meddele nogle Smaatræk af Dyrelivet, som er iagttagne i Tyskland og meddelte i „Gartenlaube“.

For nogen Tid siden, siger den anonyme Fortæller, var jeg i Besøg hos en Præst af mit Bekjendtskab. Da vi satte os ved Kaffebordet, blev Kanariefuglen, hvis Bur befandt sig i Nærheden af os, urolig. „Aha,“ sagde min Ven, „den vil have et Stykke Sukker. Læg nu vel Mærke til den!“ Han tog et rigtig haardt Stykke Sukker af Koppen og gav Fuglen det. Den fik nu travlt med at bearbejde Sukkeret baade med Næb og Kløer, men uden Nytte. Pludselig tager den Sukkeret i sit Næb og hopper hen til Burets Vandglas, dypper Sukkeret deri og fortærer det derefter i Ro og Mag. „Naar Sukkeret ikke er alt for haardt, saa det lader sig bide i Stykker, saa falder det aldrig Fuglen ind at fugte det,“ sagde min Ven. „Det hænder undertiden, at Sukkeret falder den ud af Næbbet og ned i Vandet; den gjør da mangfoldige Forsøg paa at faa fat i det igjen, den kan bag efter sidde og undres over den forsvundne Lækkerbid og med Opmærksomhed stirre ned i Vandet.“

I dette Tilfælde kunde der ikke være Tale om Dressur, thi Fuglen havde fra ganske lille af været hos Præsten og var ikke i mindste Maade afrettet.

I en Staldbygning paa Landet var Hønsehuset anbragt over Kostalden paa en saadan Maade, at Hønsene havde Indgang til Stalden, foruden at de baade kan komme ind og ud af en anden Aabning, som vendte ud til Gaardspladsen. Hønsene gik nu altid ind fra Gaarden, fordi man der havde sat en Stige op til Hønsehuset, og Hønsene flyver jo som bekjendt meget daarligt og usikkert. Hanen derimod dannede en Undtagelse, i det den næsten regelmæssig, naar den fandt Kostalden aaben, benyttede den deri værende Indgang til Hønsehuset. Men ved den Side var der ikke anbragt nogen Stige, thi Aabningen var der kun til Nytte for Husets Beboere, naar de vilde tage Æg af Hønsehuset. Nu plejede Hanen, da Aabningen sad for højt, til at den kunde flyve der op, at flyve op paa Ryggen af den nærmeste Ko og der fra videre, men dette lod sig kun gjøre, naar Koen stod oprejst. Havde den lagt sig, saa begreb Hanen strax, at det ikke gik paa den Maade: der var for langt op til Hønsehuset. Hvad gjorde den saa? Den gav sig til at kradse Koen og hugge den med Næbbet, indtil denne, kjed af den vedholdende Pikken, endelig rejste sig op, hvorefter Hanen med Lethed kom op i Hønsehuset.

En anden Gang lagde jeg Mærke til, at to Haner ofte sloges; maaske af Skinsyge. Den ene Hane blev da bestandig angreben af Modstanderen fra en og samme Side. Dette var mig paafaldende, og jeg søgte at udfinde Grunden dertil, hvilket lykkedes mig, da jeg i en Samtale med Hanens Ejer tilfældigvis fik at vide, at den var blind paa det ene Øje! Den anden Hane havde altsaa opdaget Modstanderens Svaghed og draget sig den til Nytte.

Bognyt.

„Billeder fra Dyrelivet“ er Navnet paa nok en lille Samling Fortællinger og Digte (ialt 14) med 8 Billeder, som er udgivet af Kvindeforeningen til Dyrenes Beskyttelse. Den er nærmest bestemt til at give Barnet et godt og kjærligt Blik paa Dyreverdenen, og den lille Samling Fortællinger og Anekdoter om Dyr er i alle Maader særdeles vel skikket til Opnaaelsen af dette Øjemed, samtidig med at afgive en sund

underholdende Læsning for Ungdommen, hvorfor vi paa det bedste anbefale den til vore Læsere (Pris kun 50 Øre). Som Prøve paa Fortællingerne aftrykke vi en af de mindste, „Lige for lige", en Historie alle Smaadrenge kan have godt af at læse.

Lige for lige.

Paa et Dørtrin ud til Gaden sad en halvvoxen Dreng; han havde et Stykke Smørrebrød i den ene Haand og en Stok i den anden. Ikke langt fra ham laa en Hund og sov.

„Kom her, du gamle Fyr!" sagde Drengen.

Saasnart Hunden hørte nogen tale venlig til den, sprang den op, lagde Ørerne tilbage, logrede med Halen og kom glad hen til Barnet.

Drengen rakte Smørrebrødet frem, men ligesom Dyret vilde gribe det, trak han hurtig sin Haand tilbage og gav Hunden et godt Slag over Næsen med Stokken! Det stakkels Dyr løb hylende bort, men Drengen lo højt.

Lige overfor i Gaden stod en Herre ved Vinduet og harmedes over Drengens Opførsel. Han vinkede ham over til sig og viste ham en Krone, som han holdt imellem sine Fingre.

„Har du Lyst til denne?" spurgte Herren.

„Ja, mange Tak!" svarede Drengen glad og løb henimod ham for at gribe Sølvmønten. Men i samme Øjeblik gav den fremmede Herre ham et rigtig godt Rap af et Spanskrør over den fremrakte Haand.

Drengen begyndte at skrige: „Hvorfor gjør De mig Fortræd? Jeg har jo ikke fornærmet Dem eller bedet Dem om at give mig Deres Penge!"

„Hvorfor slog du nylig den lille Hund? Den fornærmede jo heller ikke dig og bad dig ikke om din Mad. Du har netop handlet mod den, som jeg nu handler mod dig."

Drengen slog Øjnene mod Jorden; han erkjendte, at Straffen var ham vel forskyldt.

Smaating.

Til Eftertanke. Den strængeste Kritik er den, naar et Menneske, der gjærne berømmer, iagttager Tavshed. — At gifte sig med en Kvinde blot for hendes Skjønheds Skyld er det samme som at købe en Ejendom, fordi der blomstrer smukke Roser i Haven. Det sidste er dog mere fornuftigt, thi Rosernes Blomstringstid kommer aarlig igjen.

— Den, som selv forsager for at give til andre, bereder sig dobbelt Tilfredsstillelse. — Vil du fremsætte en Løgn, som skal se troværdig ud, saa maa du lægge en Garnering af Sandhed omkring den.

Standhaftighed. En Drukkenbolt standsede sin Vogn, efter at han lige var kjørt forbi Kroen og holdt følgende Enetale: „I Dag har du været standhaftig, Lars, du lovede din Kone ikke at holde ved Værtshuset, og derfor har du saa Skam fortjent en Dram og et Glas Øl." Han steg da ogsaa af Vognen og gik til Værtshuset for at faa Lønnen for sin Standhaftighed.

Paa Maskeraden. „Alle finder min Dragt fra Ludvig den femtendes Tid fortryllende og siger, at jeg er ligesom skabt til at bære den." — „Jeg er af samme Mening, kjære Kone, og jeg beklager dybt, at du ikke levede for hundrede Aar siden."

Firkantet Nød. Af 3 A, 3 R, 3 S, 2 E, 2 T, 2 V og 1 B dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven give Løsningen paa følgende Gaader:

Af første laver man efter Behov
Tæpper og Maatter, Baand og Tov;
det andet vil sagtens du gjærne.
det venligt tredje ud til enhver,
men kommer Fjendens Kaarde for nær,
'ad fjerde med Kraft din fjærne.

p.

Stavelsegaade.

1. 2.

Hvad slutter de inde,
de fyldige Ka'le?
Kjøbmanden, Landmanden
derom kan tale.
Rejse de gjør over Lande og Have
— talte dog aldrig om hvad de saa —
ligger beskedent i Lastrummet nede,
indtil Forløsningens Time mon slaa.

3. 4.

Denne kan være
en Røgmaskine,
hvad heller en Tingest,
man hører hvine.
Hæslig klinger dens skarpe Kritik,
Jagthunden lystrer den paa en Prik.

1. 2. 3. 4.

Det hele man finder i Hyrdens Haand,
hist ovre paa Højlandets Bjærge og Sletter.
Den fryder hans Øre og styrker hans Aand.
med Folketonen sin Mindekrans fletter.

Billedgaade (Rebus).

Opløsninger fra Nr. 11.

paa den geografiske Gaade:

H e i d **e**
O s n a b r ü c **k**
L e e d **s**
G l o m m e **n**
E l b **a**
R i n g s t e **d**

paa den firkantede Nød:

T O R V
O D E R
R E D E
V R E D

paa Gaaden: Stillids.

Brevvexling.

N. H. — Lemming. — J. S. J. — K. L. J. — Th. J.: Skal efterhaanden blive benyttet.

i. u.: Ret net, men for sent.

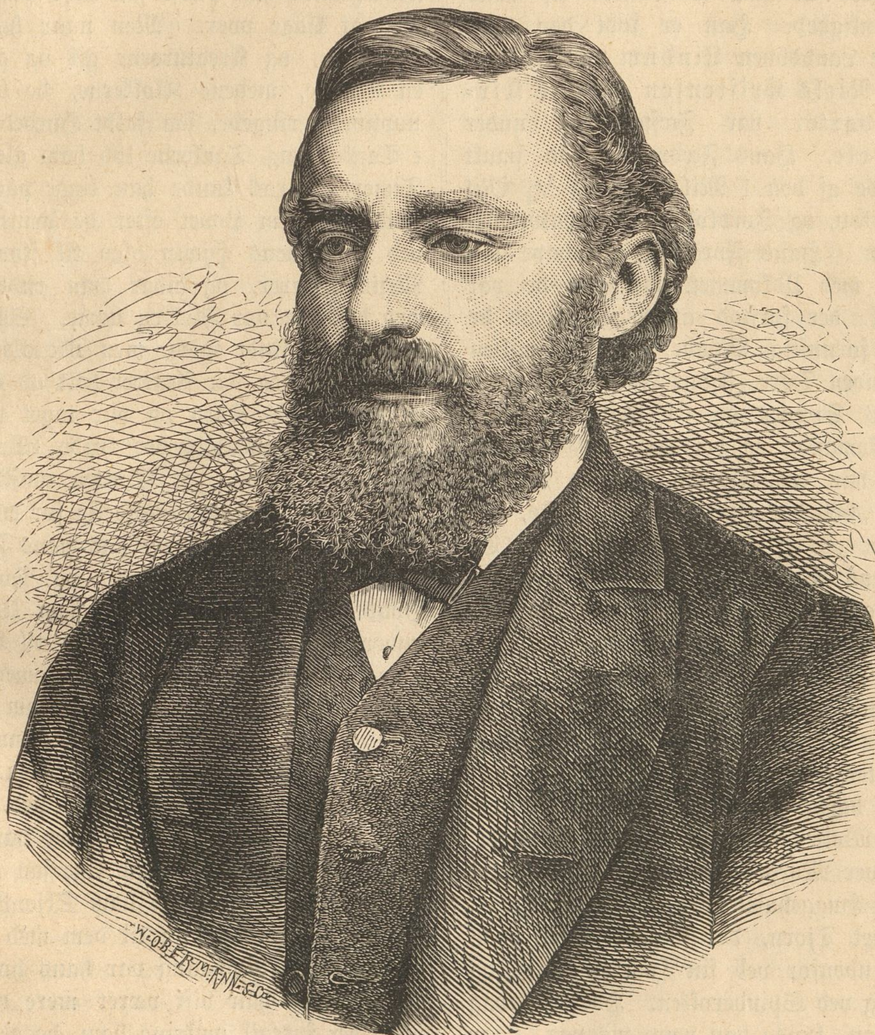
s—m. — N. J. — o. fl.: De indsendte Jule- og Nytaarsdigte — for sent.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boghandel samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Forfatteren Knud Skytte.

Husvennen bringer i Dag sine Læsere Billedet af Lærer Jakob Nielsen i Sjelle ved Aarhus, der er almindelig kjendt under sit antagne (pseudonyme) Forfatternavn Knud Skytte; og naar det er overdraget mig at ledsage Billedet af hans ydre Personlighed med en kort Skildring af hans „Liv og Levnet", da betragter jeg det nærmest som min Opgave efter bedste Evne at tegne et Billede af det sjælelige Liv hos ham, der har givet sig Udtryk i de Fortællinger, der er skrevne med hans Haand.

Det første Indtryk, vi faar af et Menneske, naar vi første Gang mødes med det, skal vi ikke agte ringe. Det er ofte, at det da „bæres os for", hvad dette Menneskes Særkjende i Grunden er, og selv om vi vil bortforklare dette til Undskyldning for vedkommende eller i det hele taget for at faa ham til at staa for os som vi helst vil have det, der kommer i de fleste Tilfælde en Tid, da vi maa vende om og sige: det kom mig for første Gang, jeg saa det Menneske, at han maatte være saa eller saaledes.

Den 5te Juni 1871 mødtes jeg første Gang

med Jakob Nielsen ved en Grundlovsfest paa Himmelbjærget. Det, der var mig mest i øjnefaldende, da vi traf sammen, var den store Ro, hans Ansigt udtrykte. I alle de Aar, der er gaaede siden den Tid, har vi stadig staaet i Forbindelse med hinanden, og vi har igjennem mange fortrolige Samtaler lært at kjende hinanden temmelig nøje; men jeg har aldrig haft Grund til at tvivle om, at det første Indtryk, han gjorde paa mig, var rigtigt. Og jeg synes, at det er denne rolige, ægte jyske Natur, denne stille, halv drømmende Tænksomhed, der glimtvis kan afbrydes af et tørt Lune, dette, jeg kan næsten sige lidenskabsløse Blik paa Livet, som ikke let lader sig henrive, der kommer til Orde, naar han i sine jævne, men skjønne Billeder tegner sine Landsbyfolk for os.

Jeg skal i det følgende fremdrage nogle Træk af hans ydre Liv, saaledes som de fra fuldkommen paalidelig Kilde er mig meddelte, for derigjennem yderligere at faa et Billede af hans aandelige Personlighed. Han er født den 26de December 1830 i Landsbyen Lindum ved Hobro. Hans Forældre Niels Kristensen og Ane Kirstine Jakobsdatter var Fæstehusfolk under Stamhuset Thjele. Hans Fædrehjem laa smukt i den søndre Side af den 1 Mil lange og $1/4$ Mil brede Lindum Skov, og Jordlodden var halvt omkredset af Skoven. Hans Forældre skal have haft det noget knapt med Udkommet, men da de var stræbsomme Folk, der forstod at bruge, hvad de havde, paa en fornuftig Maade, følte Familien aldrig til Nød inden Døre, skjønt Børneflokken var temmelig stor, 6 Sønner og en Datter. Hans Fader var Træskomand, og det var en Glæde for Børnene, naar han om Aftenen flyttede „Tællebænken" ind og „tællede" (snittede) de Træsko, som han havde hugget op og udboret om Dagen. Da sad han og hans Hustru og fortalte hinanden Smaahistorier fra deres Ungdomstid, mens Børnene sov ind under Lytten til deres Fortællinger. Og der var baade Sang og Musik i Huset. Niels Kristensen og hans Broder samt to Farbrødre og en Brodersøn var meget ansete Landsbyspillemænd, og alle af Slægten havde smukke Sangstemmer, saa der blev sunget baade først og sidst, naar de kom sammen. Jakob Nielsen fortæller endnu med Glæde, hvorledes han hver Morgen hørte sin Fader synge ved sit Arbejde i Huggehuset eller under „Tornen", en stor bredkronet Tjørn, der skyggede over ham, naar han stod udenfor ved sin Huggeknub — og hans Moder sang ved Spinderokken. Hver Søndag Morgen, siger han, kunde han være vis paa, naar han vaagnede, at høre sin Fader sidde og synge Salmer for Bordenden. Det var mest gamle Kingo, han brugte. Om Søndagen, naar han kom fra Kirke, og de havde spist, blev atter sunget et Par Salmer. Han læste „til og fra Bords" ved hvert Maaltid, medens alle sad med foldede Hænder omkring Bordet; men denne smukke kristelige Skik gik dog omsider af Brug i Huset.

Det synes saaledes, som om Jakob Nielsen har haft en god og lykkelig Barndom i det lille affides liggende Skovhus, kun en Ting var der, som det synes, der har vakt hans Forældres Uvilje mod ham og tillige givet ham selv meget haabløse Tanker om sig selv, og det var, at han ikke kunde vogte sine Forældres Køer, der gik løse i Skoven om Sommeren, og han kunde heller ikke vogte for fremmede, da han kom ud at tjene. Det skete næsten daglig, at et Kreatur eller hele Flokken blev borte for ham. Han fik da Hug og haarde Ord til; men det hjalp ikke. Han har sagt, at hver Morgen gik han til sin Dont med det oprigtige Forsæt, at i Dag skulde det gaa anderledes, fra nu af vilde han passe saa nøje paa, saa der intet blev at klage over. Men naar han saa kom ud i Skoven, og Kreaturerne gik og græssede rolig i en Klynge, medens Klokkerne, de bar om Halsen, uophørlig ringede, saa faldt Hyrdedrengen alligevel i Tanker, og Tankerne lod ham glemme alt andet. Timer i Træk kunde han ligge paa Ryggen, stirrende gjennem Løvet efter de drivende Skyer, der ved Fantasiens Hjælp blev til store forbidragende Menneskeskarer, og naar han endelig var færdig med det, saa var Flokken borte. Somme Tider lod den sig vel finde igjen, men ikke altid, og det skete hyppig, at den var slentret helt ud af Skoven, var gaaet i Folks Korn og var taget i Hus. Under saadanne Omstændigheder turde lille Jakob Nielsen ikke komme hjem, for Sulten omsider tvang ham dertil. Han ansaas almindelig for en, der ikke duede til noget, og Folk spaaede, at hans Forældre aldrig vilde faa andet end Sorg og Fortræd af ham. Hvad der ogsaa tit voldte ham Ulykker, var den uovervindelige Lyst, han havde til Bøger og Læsning. Kunde han faa en Bog med sig — Skam endda, om den ikke var saa morsom —, saa fordybede han sig i den og lod Køerne fordybe sig i Skoven, til han ikke kunde finde dem. Det var med ham som med Drankeren, han ved, at Glasset er hans Fordærvelse, og dog griber han efter det med Begjærlighed. Han vidste lige saa godt, at Bøger og Drømme vilde bringe ham Skjænd og Taarer — og dog hengav han sig til dem med en Higen, som om om hans Modgang var hans højeste Lykke. I Skolen har han vist været mere opmærksom paa hvad der foregik omkring ham, da det synes, at han har staaet i et meget godt Forhold til sin Lærer P. Thoft, der senere blev flyttet til Salling ved Løgstør, hvem han mindes med Kjærlighed.

Kort efter at Jakob Nielsen var bleven konfirmeret, fik han fat i baade Oehlenschlägers og Ingemanns Skrifter, og derved aabnedes ham Adgang til en hidtil ukjendt, men stor og herlig Verden. Poesien fik en mægtig Indflydelse paa ham, og han kunde ikke fatte, at Folk kunde holde det ud, naar de ikke, som han, daglig kunde gjøre en lille oplivende og forfriskende Udflugt ind i Digtningens skjønne Verden. Han har fortalt mig, hvor forbavset han blev, da han en Gang, mens han forberedte sig til at blive Seminarie-Elev, talte med en Seminarist, der var hjemme i Ferien. Jakob Nielsen vilde underholde sig med ham ved at tale om hvad han havde læst af Oehleschläger og Ingemann — men Seminaristen havde slet intet læst af dem! „Hvorfor læser De dem ikke?" spurgte Nielsen. „Fornøjer det Dem ikke?" „Jo," svarede den anden, „det vilde nok fornøje mig; men jeg tør ikke begynde derpaa, af Frygt for, at jeg mulig kunde blive hengiven til den Slags Læsning og dermed forsømme mine Lektier." Det havde Nielsen ikke tænkt, og han syntes, det var en ugyldig Grund.

At han vilde være Skolelærer, havde hans Forældre, navnlig hans Fader, meget imod, og der blev anvendt megen Overtalelse paa at faa ham fra det. Det vilde jo nemlig koste flere hundrede Daler, og han havde ingen Penge at give til det. Omsider fik Sønnen dog Lov til at gaa sin egen Vej; de fleste af Pengene fik han at laane og siden betale igjen, hvilket ogsaa er gaaet saaledes. Fra Hjemmet fik han dog ikke saa lidt Hjælp, baade Penge og Klæder.

I September 1849 indtraadte han som Elev paa Skolelærer-Seminariet i Ranum, hvor Ludvig Christian Müller den Gang var Forstander. Et lille Optrin, der forefaldt ved Optagelsesprøven, og som Nielsen selv har fortalt om, skal jeg her kortelig omtale, fordi det gjorde et saa stærkt Indtryk paa ham, at hans Forfattervirksomhed er præget deraf. Seminarieforstanderen spurgte Nielsen: „Hvor har vi Guds Ord?" — „I Biblen!" svarede denne. Müller smilede, tog en Bog og holdt den til hans Øre. „Hvad siger den?" spurgte han. „Ingen Ting," svarede Nielsen, der blev meget forbavset; det havde han aldrig før tænkt over. Han tilbragte nu to glade og lykkelige Aar paa Seminariet, hvorfra han i Juli 1851 blev dimitteret med Hovedkarakteren: Meget duelig.

Efter i er Par Aar at have været Huslærer kom han i Huset hos Provst Welding, senere Stiftsprovst i Viborg, nu paa Sjælland, for at hjælpe ham med Skriveri. Af ham kaldedes han den 1ste Februar 1854 til Skolelærer og Kirkesanger i Hvilsom ved Hobro. Medens han boede her, begyndte han saa smaat at skrive Smaadigte og Afhandlinger i „Hobro Avis".

I denne Tid blev han forlovet med Katrine Marie Holm Monrad, en Søster til en af hans Medelever fra Seminariet og hans fortrolige Ven, Skolelærer Monrad i Kleitrup. Den 6te Juni 1857 holdt de deres Bryllup og har siden den Tid levet et lykkeligt Ægteskab, som er blevet velsignet med 8 Børn, 5 Sønner og 3 Døtre, der alle er i Live. Den 1ste Marts 1859 blev han forflyttet til Vorde ved Viborg. Han blev nu Medarbejder af „Nordisk Skoletidende", og hans Bidrag, nemlig „Knud Skyttes Breve til Jones", gjorde en Del Opsigt og vandt ham mange Venner, især blandt Lærerne. Her skrev han ogsaa de tre Fortællinger, der indeholdes i „Jysk Bondeliv" første Samling, nemlig: „Anders Veggers Dreng", „Hvad en Kjæreste formaar" og „Maadelig", der 1867 udkom paa Schønbergs Forlag. Hans første Fremtræden paa dette Omraade bar i Særdeleshed Vidnesbyrd om, at han mægter at skildre Bonden med Troskab, uden Overdrivelse og uden at falde ud i Plathed. Hans Fortællinger blev ogsaa i Almindelighed meget vel modtagne af Folket og vandt snart temmelig stor Udbredelse. I en Anmeldelse af „Jysk Bondeliv I." i „Berlinsk-Tidende" for 13de December 1867 hedder det blandt andet: „Forfatteren fortæller med saa stor Lethed, at man kommer til at tvivle om, at det skal være hans første Forsøg, uagtet vi i det mindste ikke mindes tidligere at have truffet Navnet „Knud Skytte" i vor Literatur. Og dernæst skildrer han, ofte med ganske faa Træk, saa sikkert og træffende, at de allerfleste af hans Figurer staar lyslevende for os, som grebne ud af Almuelivet. Derhos er Forfatteren underholdende, saa underholdende, at man med lige Opmærksomhed gjennemlæser hele Fortællingen om „Anders Veggers Dreng", skjønt den er temmelig lang i Forhold til det ubetydelige Æmne: „En Hyrdedrengs Fataliteter under et halvt Aars Tjeneste hos en ond Husbond." 1871 udkom „Jysk Bondeliv," 2den Samling, indeholdende to Fortællinger: „Laj paa Gaarden" og „Søren Mølgaard". Om denne Bog blev der, kort efter at den var udkommen, skrevet i „Illustreret Tidende": „Laj paa Gaarden" er et træffende Billede af Landbolivet i forrige Aarhundrede, men Billedet er gjennemgaaende lyst, uagtet Æmnet i mange Maader er mørkt, ligesom Fortællingen da ogsaa har Lys og Skygge fordelt i sine forskjellige Partier overensstemmende med Æmnet. „Laj paa Gaarden" staar for os som en af de bedste Skildringer af jysk Almenliv i vor Literatur, i det mindste siden Blichers Dage." Jeg gjengiver disse Udtalelser, som jeg kunde øge med adskillige andre ikke mindre

rosende, for at denne lille Skildring af Knud Skyttes Forfattervirksomhed ikke skal være for meget præget af mit personlige Forhold til ham; og hvis det ikke var, at „Husvennens“ Læsere saa godt kjender hans Sprog og Fremstillingsmaade fra de Fortællinger, der har været optagne her i Bladet, kunde jeg have Lyst til at fremføre ham selv fortællende ved at gjengive nogle Optrin af „Stuerhed“, en Fortælling, der findes i „Jysk Bondeliv“, 3die Samling, 1874, hvor Forfatteren fører en Type for den trofaste, dygtige, jævne Bondekarl i „Saaren“ frem for Læserne, saa levende, at man synes, man kjender ham og ved kun ikke rigtig, „hvor det er, man har set ham.“ Den fjerde Samling af Fortællinger, der udkom 1877, har han givet Navnet „Landsbyfolk“. Desforuden har han lige siden sin første Optræden som Forfatter givet mange Bidrag til Blade og Tidsskrifter. Den Velvilje, Knud Skytte mødte fra først af, har han bevaret indtil denne Dag; overalt er hans Fortællinger vel kjendte og vel sete. Og det samme kan siges om ham selv som Menneske og som Lærer. Efter alt, hvad jeg har kunnet mærke og faaet at vide om ham, er han meget samvittighedsfuld i Udøvelsen af sin Gjerning. I sin Fritid om Høsten er han en ivrig og dygtig Markarbejder og skal bruge sin Le lige saa godt som sin Pen, noget der for mig bærer Vidnesbyrd om den samme sunde Menneskenatur, der taler til os igjennem hans Fortællinger. Knud Skytte hører ikke til de Digtere, der ved et blomstrende Sprog og fantasirige, kunstigt udførte Billeder kan henrive Læserne; men hans Fremstilling er jævn dansk, og hans Ord falder godt, der er noget smukt hjemligt, særlig jysk over hans Fortællinger. Men saa har han det tilligemed sine nærmeste Kaldsfæller fremfor mange af de store Mestere, at hans Skrifter er god sund Folkelæsning i Ordets bedste Betydning, der findes ingen Gift hverken for Folkesamfundet eller Familielivet, tvært imod, der bygges med paa den Vold, som skal hegne vort danske Hus: Kristendom og Fædrelandskjærlighed i Frihed, thi Forfatteren staar selv paa den faste Grund, der er lagt i hans Hjærte i et enfoldigt kristeligt Hjem, hvorfra hans Personlighed videre har udviklet sig i Skolen paa Seminariet og ikke mindst i Livet.

Siden 1ste Marts 1866 har Jakob Nielsen været Skolelærer og Kirkesanger i Sjelle, mellem Aarhus og Silkeborg. Det er meget sjælden at træffe en „Kirkesanger“ med en saa smuk Sangstemme, som han har, en Arv, han har faaet fra sine Forældre, og som han forstaar at bruge. Han har et smukt Hjem ved Siden af Sjelle Præstegaard, og der er stadig Gang mellem Præstegaarden og Degneboligen, et Vidnesbyrd om, at Jakob Nielsen staar i et lige saa godt Forhold til sine Foresatte som til sine Skolebørn og deres Forældre. Og over hans Hus — hvad hans Hustru naturligvis ogsaa har sin Del i — hviler den samme Ro, som er udbredt over hans Personlighed, saa jeg tror, at jeg, i det mindste ikke denne Gang, har taget fejl af det første Indtryk.

Mads Hansen.

Ved Aarsskiftet.

Tidens yngste Barn nu staar ved hver Mands Dør.
tavs, omhyllet tæt i Fremtids mørke Slør,
spørger vi: hvad godt det bringer ud,
Svaret lyder: spørg Alvisdoms-Gud,
ham, som giver al Naturen Liv og Aand
og har Evighedens Kræfter i sin Haand —
alt maa føjes paa hans vise Almagts-Bud!

Nytaars-Morgenrød! oprind i Jesu Navn,
og bring Trøst og Fred og Naade i din Favn
til hver Sjæl, hver Skabning her paa Jord
trindt i Øst og Vest, i Syd og Nord!
Gud! lad Haabets, Kjærlighedens Flag
vaje over os til Livets sidste Dag,
og lad Troens Stjærne lyse paa vort Vandringsspor

Sekler, Aar og Dage med al Jordens Kryb
synker ned i Evighedens grænseløse Dyb. —
Kun Guds underfulde, skjulte Magt
trindt i Universet holder trofast Vagt,
og naar Tvivlens, Mørkets Aander farer os forbi
lokkende og fristende paa Livets trange Sti,
vinker Lysets Engel os mod Maalet uforsagt!

A. S.

En Hytte i Højskotland.

Den berømte engelske Kunstner Landseer har leveret en Mængde fortræffelige Malerier, som paa Grund af den store Naturlighed og Sandhed, hvormed de valgte Æmner er gjengivne, har vundet høj Yndest i England. Navnlig er hans Dyrmalerier og Dyrtegninger uforlignelig smukke og er derfor kjendte i Afbildninger over hele den civiliserede Verden. Det er en Kopi af et Maleri fra denne Kunstners Haand, vi i Dag bringer vore Læsere. Tegningen viser os det indre af en højskotsk Hytte. Det nordlige Skotland bestaar af vilde øde Bjærge, hvor herlige Fjældsøer, rivende Elve og vidtstrakte Højmasser vexler med hinanden og ofte frembyder de herligste Udsigter. Men

Det indre af en Hytte i Højskotland.

Landet er fattigt og magert. Kvægavl og Jagt er Beboernes Hovederhverv. Dette har fra Arilds Tid fostret en haardfør kraftig Race paa disse Fjælde, og Højskotterne har fra de ældste Tider været bekjendt for at være djærve, driftige og tapre. I Sprog, saa vel som i Sæder og Skikke, Dragt og Levemaade, har de altid været vidt forskjellige fra alle andre Beboere af Storbrittanien, og de hænger med stor Sejhed ved Fædrenes Skikke. I en gammel Bog, der bærer Aarstallet 1540, beskrives Højskotternes Bolig og Levevis, og der fortælles, at Værelserne i deres Hytter er langstrakte og at Loftet bæres af Træpiller og er mørknet af Røgen fra den aabne Arne, ganske som i Nutiden.

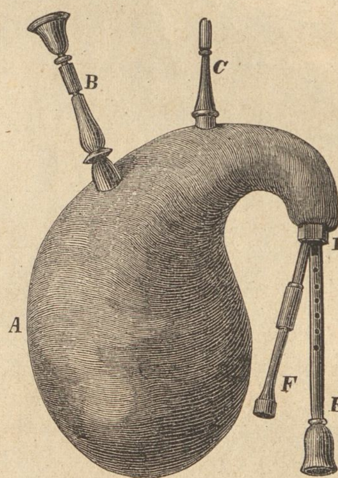
Vort Billede viser os netop en saadan Røgstue, hvor Ildstedet er i den ene Ende, uden Skorsten, saa at Røgen trækker frit op under det høje Spærretag uden Loft, indtil den finder Udgang i et ved Mundingen anbragt Hul. Det er næsten ganske, som det endnu er i de mest gammeldags vestenfjældske norske Fjælddale. Fra en Tværbjælke hænger en Kjæde med Krog i Enden ned over Arnen. Paa denne hænger man Kjedlen, naar man skal have kogt sin Mad. Denne bestaar næsten til alle Maaltider af Havremelsvælling — i det Havren er den eneste Kornsort der trives paa i barske nordlige Fjælddale —, og vi kan være sikre paa, at Gryden, som den gamle Kone ligger paa Knæ ved, og lige har taget af Ilden, er fyldt med denne Ret, som Datteren bærer et godt Fad fuldt af hen til Faderen, der nylig er kommen hjem fra sin Jagt, og lige har faaet slaaet Ild til sin Pibe.

Betragter vi Højskotten nærmere, som han sidder der paa Baljen, træt af at slæbe det rige Jagtbytte hjem — der er baade et Raadyr, Harer og Fugle —, henledes Opmærksomheden først paa det bare Knæ. Man vil maaske strax tro, at han er kommen til Skade og har blottet det saarede Lem, men det er langt fra Tilfældet. Den højskotske Dragt har nemlig den Mærkelighed, at den lader Knæet ganske blottet. Bjærgskotten bærer blot store uldne Strømper og Knæbenklæder, som stumper af oven for Knæet, og dette lades ubedækket, selv i det barskeste Efteraarsvejr og i den kolde Vinter. En anden Mærkelighed ved Skottens Dragt er hans „Plaid", et Slags ærmeløs Kappe eller stort Dækken, af stortærnet groft Uldtøj med livlige Farver, hvorved Højskotten forstaar at indhylle sig paa en lige saa formaalstjenlig som malerisk Maade.

Blandt de skotske Ejendommeligheder fortjener det endnu at fremhæves, hvorledes Oplysningen altid har staaet paa et højt Trin i disse fra Verdenslivet fjærntliggende Egne, og at Fædrene altid har sat en Ære i, at Sønnerne kunde voxe op som oplyste Mænd, der ikke alene til Bunds kjender Fædrenes Liv og Bedrifter, men ogsaa er „lærde" i andre Retninger, og for Barnets Undervisning spares hverken Udgift eller Møje. Skotterne er dertil meget religiøse, men deres mørke Pligtkristendom og deres hartad jødisk ængstelige Overholden af Sabatshvilen vil vi danske næppe synes saa godt om som om deres Lyst og Trang til Oplysning.

Der klinger dog ogsaa lystige Toner gjennem de skotske Højbjærge, hvis Beboere er Yndere af stærkere Drikke, navnlig „Whisky", Brændevin lavet af røget Malt, og det er da Sækkepiben, som leverer Musikken.

Det løjerlige Instrument bestaar, som hosstaaende Tegning viser, af en lufttæt Skindpose A, som man kan udspænde med Luft ved at blæse den ind gjennem Mundstykket C, hvori en Klap, der kun kan aabne sig indad, hindrer Luften i at trænge ud ad denne Vej. Derimod finder den Udvej gjennem de paa Sækken fastgjorte Piber og Fløjter B E F af forskjellig Tone, hvorved Lyden fremkommer. Naar Spillemanden bruger Instrumentet, holder han det under den venstre Arm og blæser Luft i Sækken gjennem Mundstykket. Naar han saa klemmer Sækken sammen mod Kroppen med Albuen og samtidig spiller med Fingrene paa Fløjtens Klapper, fremkommer den ejendommelige Musik.

En Nytaarsaften.

Det var Nytaarsaften; Jorden var dækket med et tyndt Lag Sne, og det var en klingrende Frost. Himlen var skyfri, og Luften klar; utallige Stjærner smilede ned til den skjønne hvide Jord i den dejlige Nytaarsaften. Ungdommen gik til og fra Julelege, til og fra Nytaarsløjer. Alt var Liv og Glæde, den spejlblanke Is laa denne Aften øde, ingen havde Tid at benytte den.

En Olding stod i Vinduet og betragtede Stjærnerne. Han saa tilbage paa et langt og unyttigt Liv i Sus og Dus, Rigdom og Glæde. Han havde haft en Hustru, som elskede ham inderlig, men han skjønnede ikke derpaa, han var ustadig og udsvævende og forstyrrede selv tidlig sit Ægte-

skabs Lykke. Ingen fattig nød noget af hans Rigdom, aldrig tænkte han paa at gjøre nogen Gavn med sine Evner. Han stod nu og saa tilbage paa et langt daadløst og i Usselhed henlevet Liv. Siden han var et uskyldigt Barn, havde han ikke bedet, nu bevægede Læberne sig, og han bad, med en brændende Følelse af Uværdighed og Anger:

„Barmhjærtige Gud! Giv mig atter Ungdommen tilbage, og meget skal blive anderledes."

Han saa op mod Himlen, og to Taarer blinkede i de graa Øjenhaar, men Ungdommen kom ikke tilbage. Læberne bevægede sig atter, og atter bad han:

„Barmhjærtige Gud! Giv mig Ungdommen tilbage, og meget skal blive anderles."

Den gamle græd som et Barn, de bitre Taarer randt ned over det hvide Skjæg; han følte en usigelig Lindring og Glæde, lukkede Øjnene og sov.

„Kjære, det er langt op paa Dagen," sagde hans unge Hustru, i det hun saa paa ham med et omt Blik, og han vaagnede. Han sprang op, omfavnede sin unge Kone og sagde: „Aldrig mere skal du se mig som i Aftes, min egen elskede Marie."

De levede lykkeligt i mange Aar; hans rige Evne bragte mange Glæder og ham selv en Velstand, som mange, ved hans fromme Hustrus Kjærlighed nød godt af.

Det er atter Nytaarsaften, en Nytaarsaften som for mange Aar siden. I et Vindue staar et gammelt Ægtepar. De ser lykkelige ud. Manden holder sin Hustru i Haanden, de betragter Stjærnerne og den glade Ungdom paa Gaden. Han fortæller noget for hende; det er en Drømmen, han havde Nytaarsnatten det første Aar efter deres Bryllup, den Drøm, der fra Sus og Dus ledede ham ind paa et langt daadrigt Liv.

H.

Tiden lider.

Ja, Tiden gnaver med skarpe Tand,
mens Timeglasset udrinder,
og alting peger paa Dødens Land,
der sluger, hvad Livet vinder;
se, op ad Bakke og ned i Dal,
hist lummer Hede, her Køling sval,
er Livets Vilkaar her neden.

Saa kommer Manden med skarpe Le
og Strænghed i Blik og Mine,
han peger paa Glasset og siger: se,
nu lader vi Leen hvine
og hugger Græsset, der staar i Blomst,
og knækker Træet, det faar sin Bekomst,
og rokker de stærke Mure.

Hvad kommer saa paa det bratte Fald?
Ja, derom kan Daaren fritte;
af Gruset bygges den høje Hald,
af Jorden kan Spiren titte,
med Ordets Bliv faar ej Døden Bugt,
og Livets Gnist faar han aldrig slukt,
den altid i Asken ulmer.

Den gamle Jord bliver ung igjen,
naar den faar udbrændt sin Slakke,
vort Støv, der en Gang var smulret hen,
skal træde paa Dødens Nakke
i Tro paa ham, der urokket staar
og er i Dag, som han var i Gaar,
ja, evig uændret bliver.

E. T. Kristensen.

Bognyt.

Landbrugs-Ordbog for den praktiske Landmand. En udførlig, letfattelig og paa de nyeste Erfaringer grundet Fremstilling af Landbruget og samtlige dermed i Forbindelse staaende Fag. Udgivet under Medvirkning af ansete Fagmænd i Danmark, Norge og Sverige af C. Møller Holst, forlagt af den „Gyldendalske Boghandel" og Th. Lind. Den første Udgave er naaet til 22de Hæfte, men Forlæggerne har paabegyndt en ny Udgave i maanedlige Leveringer, og det er begrundet heri, at vi henleder Landmændenes Opmærksomhed paa Bogen.

Der foreligger i de alt udkomne 2½ Bind et saa overordentlig rigt Materiale af Landmands-Kundskab, de mangfoldige for Landbruget vigtige Spørgsmaal er behandlede med saa stor Omhu og Grundighed, at den opmærksomme Læser her vanskelig forgjæves vil søge nogen Oplysning, og hvert Hæfte, der som oftest er rigt udstyret med gode Billeder, indeholder altid flere Hoved-Artikler, der i fuldt Maal fortjener Landmandens Opmærksomhed og sikkert ville lønne Anskaffelsen og Læsningen uden Hensyn til den Betydning, Artiklerne faar som Dele af et stort Værk, og det er ikke for meget sagt, at mange Oplysninger, som findes i denne Bog, forgjæves vil søges andensteds i vor Literatur.

Det er et glædeligt Tidens Tegn, at et Værk af denne Natur, der fuldt ud kan maale sig med lignende udenlandske, kan fremkomme i vor Literatur. Det er et godt Vidnesbyrd om den Betydning, som alle er enige om at tillægge Landbrugets Udvikling, at det har været muligt for Udgiveren at samle saa mange af vore dygtigste Forfattere, der øjensynlig med Forkjærlighed har ydet deres Bidrag hertil. Hermed skal dog ikke være sagt, at alle Bidragene er lige værdifulde, at ikke enkelte Bifag eller enkelte Artikler inden for Bifagene kan være behandlede med større Udførlighed, end der maatte anses fornødent. Dog herom er det mindre let at dømme, saa længe Værket ikke foreligger afsluttet, men i Hovedsagen tror vi at turde sige, at Ledelsen af dette Foretagende er kommen i de rette Hænder, i det Hr. Møller-Holst som mangeaarig Udgiver af „Ugeskrift for Landmænd", ved sit Kjendskab til Landbrugsliteraturen og til Forholdene her hjemme og i Udlandet, hertil medbringer den ønskelige Erfaring og Forberedelse. Vi anbefaler Landmændene at holde dette Værk, der ikke burde savnes paa nogen Landmands Bord, og særlig skal vi henlede de unges Opmærksomhed herpaa: Læsningen vil bringe ikke blot megen Fornøjelse, men endnu mere Belæring, og mangen Time i de lange Vinteraftener vil herved kunne gaa hen paa en let og behagelig Maade. Prisen, der, naar dette omfangsrige Værk foreligger færdigt, selvfølgelig ikke vil blive lav, vil nu, naar det anskaffes i maanedlige Leveringer, vistnok ikke overstige mangfoldige ældre og yngre Landmænds Evne.

Smaating.

Det vigtige Spørgsmaal. Direktørerne, Kassereren og Bogholderen i en amerikansk Bank holdt Raadslagning. Den administrerende Direktør rejser sig og ytrer: „Ja, mine Herrer, nu har vi redelig delt Bankens Penge, nu er der blot det vigtige Spørgsmaal at afgjøre: hvem af os skal forsvinde og tage Bedrageriet paa sig?"

Et Overfald. Overfald synes nu at skulle høre til Dagens Orden, og det ikke blot i London, men selv i vor ellers saa fredelige By, Kjøbenhavn. I Gaar Eftermiddags blev saaledes en af Byens rigeste Mænd, Agent S . . ., paa en Spaseretur tæt uden for Byen, pludselig, i det han drejede ned ad en afsides Smøge, overfalden af en voldsom Regnbyge. Med den ham ejendommelige Koldblodighed slog han imidlertid sin Paraply op, som han altid bærer hos sig, og slap saaledes uskadt hjem.

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, giver Navnene paa to danske Konger i Oldtiden: En Halvø i Amerika, — en By i Italien, — en Provins i Holland, — en By i Skotland, — en By i Tyskland.

J. M. J.

Firkantet Nød. Af 6 A, 2 E, 2 R, 2 M, 1 D, 1 G, 1 N og 1 S dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første Navn du kjender fra Barndommen alt;
om andet ligesaa blev dig meget fortalt,
fra første Gang du aabned Skoledøren.
Naar Skjægget staar i Stub, det tredje du maa,
og hvis til Svar paa Bønnen, det fjerde du kan faa,
saa kan du skjønne, at man vil bønhør' 'en.

S. U. S.

Gaade.

For fra og bag fra, det bliver dog det samme,
gid, naar du det øver, du aldrig maa dig skamme.
Ære kan det bringe og Rigdom i dit Skjød,
Skjændsel kan sig klæbe til det med Trang og Nød;
Glæde kan det skjænke i Sjæl og i Sind,
Anger, som kan blege den rødeste Kind,
Sorg, som ej slukkes i Taarernes Kilde,
Straf, som kan selve Livet forspilde.

Opgave.

Omsæt Bogstaverne i Ordene: Pigen paa Strulon, saa at de danner Navnene paa to Kongeriger i Evropa. Hvilke er disse Kongeriger?

Opløsninger fra Nr. 13.

paa den firkantede Nød:
B A S T
A R V E
S V A R
T E R S

paa Stavelsegaaden: Sækkepiben.

paa Billedgaaden: Lediggang er Fandens Hovedpude.

Brevvexling.

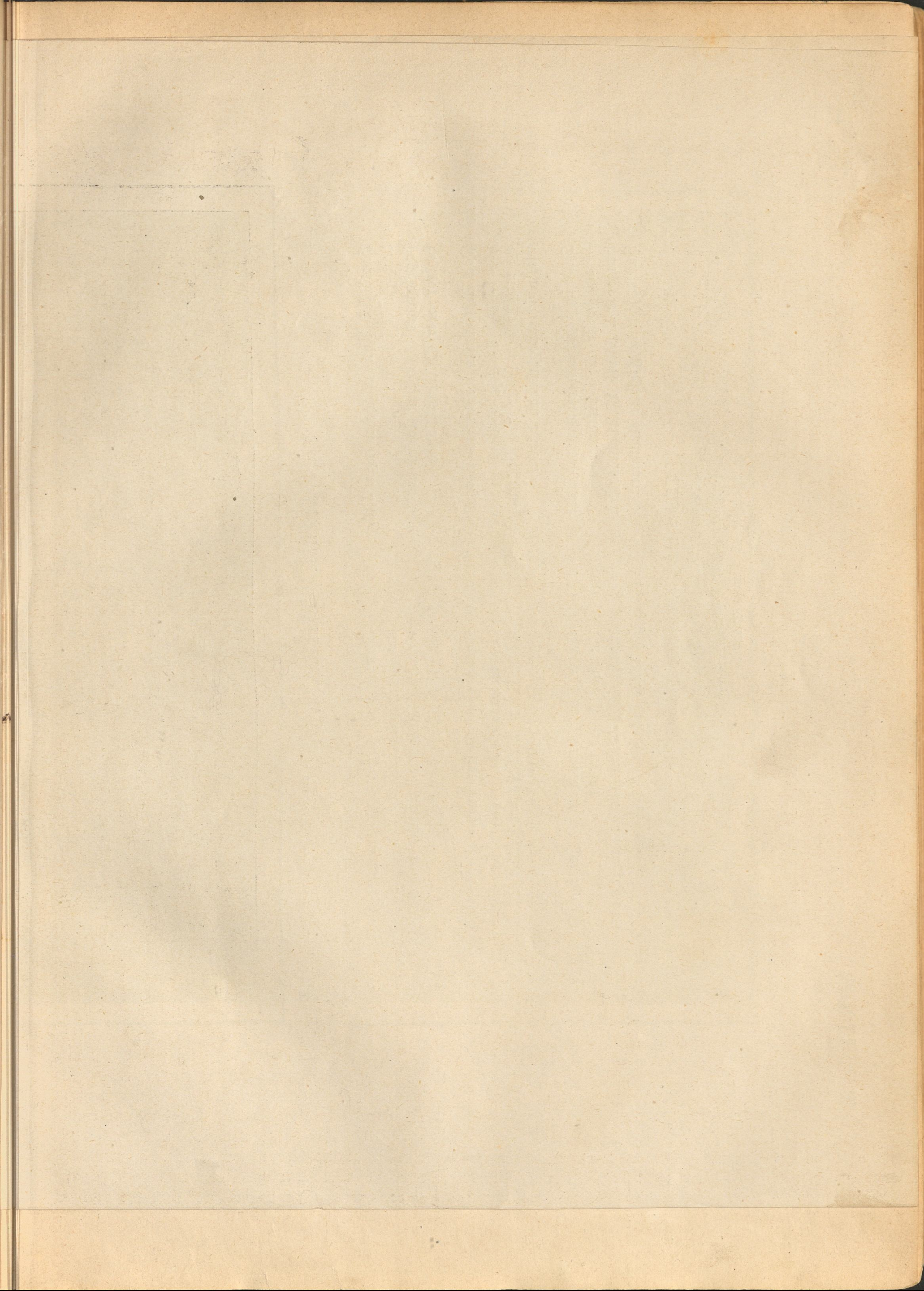
Viggo. Kan ikke bruges. Naar Adressen opgives skal Manuskriptet blive tilbagesendt.

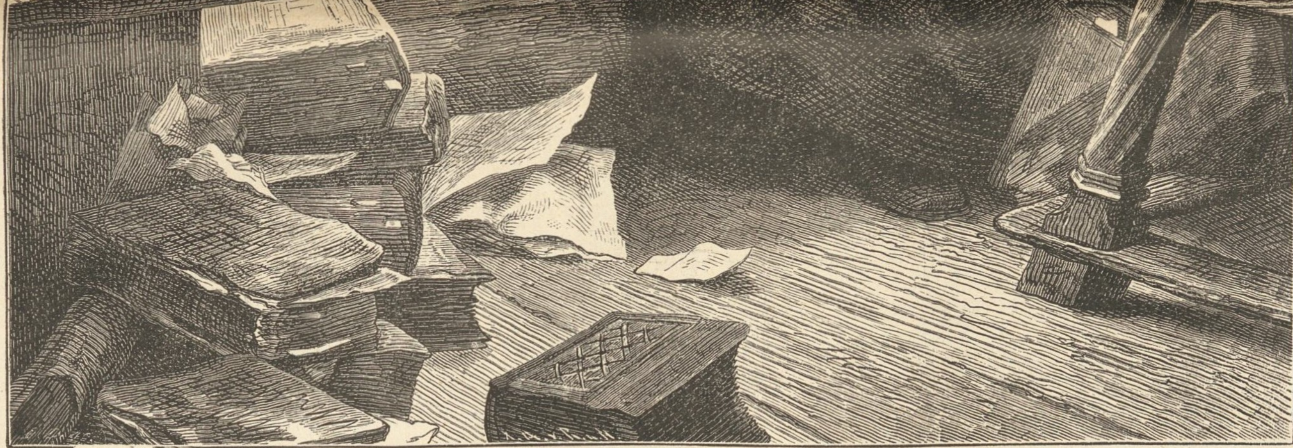
Hermed følger et Tillægsbillede for Oktober Kvartal:

Luther og Fuglene.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

LUTHER OG FUGLENE.

Haard stod Kampen saa mangen Nat,
drog Furer i Luthers Pande,
dog sejrende løfted han Troens Skat,
højt op over Tvivlens Vande.

Paa Kistebænken i Vindvets Krog
han sidder i hellig Iver,
og medens han sysler med Bøgernes Bog,
ved Kvidderet glad han bliver.

Stille sig rejser den Stridsmand stærk
— end hviler alle i Slummer —,
han øver et simpelt Kjærligheds værk,
han lægger til Fuglene Krummer.

Snart hopper en Sangfugl fra nære Gren
ind gjennem den aabne Rude,
napper en Krumme og kalder paa en,
der sidder tilbage derude.

Og nu vover Doktor Luther ej
at røre Haand eller Finger,
thi da ved han, at Fuglen skynder sig
afsted paa de rappe Vinger.

Vidste I blot, hvor kjær jeg Jer har,
saa vilde I ikke flygte,
men saaledes skræmt selv saa tit jeg var,
jeg kunde kun Herren frygte.

Tilliden mangled, den rette Tro
paa hans kjærlighedsfulde Naade,
som ene skaffer vort Hjærte Ro
og løser os Livets Gaade.

Tillægsbillede til „Husvennen“.

Trykt hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.
Nr. 14. Søndagen den 5. Januar. 1879.

Risteftenen.

Af Christian Winther.*)

I gamle Dage laa der paa det smukke Ejland Møen, foruden Stege, en anden Kjøbstad, som hed Borre. Denne By laa, som man mener, omtrent paa det Sted, hvor nu en Landsby af samme Navn lejrer sine straatækkede Gaarde og Huse. Ved en Vig eller Fjord, som fra Nordsiden skar sig dybt ind i Landet, knejsede paa hin Tid Kirketaarne, Ringmure og Huse med takkede Gavle, og Havnen var fuld af Kjøbmandsskuder. Nogle tror, at Havet i de allerældste Tider paa dette Strøg ganske har delt Møens Land i to Dele, den vestlige og den østlige, hvilken sidste af sine skovbegroede Bjærge og skarpe Kridtklipper fik Navn af Høje-Møen. Men Havet trak sig tilbage; Vigen, der tilførte Kjøbstaden Borre Handel og Rigdom, forvandledes lidt efter lidt til den store Borre Mose, i hvilken man endog i vore Tider har fundet Levninger af Fortøjningspæle, Vragstumper, Ankere, Jærnringe og mange andre til Søfarten henhørende Gjenstande, og den rige Kjøbstad svandt i Tidens Løb ned til en lille, venlig Landsby.

Paa den Tid, da Borre stod i sin skjønneste Flor, levede der en velhavende Bundtmager, ved Navn Jens Boel. Han havde to Sønner Mikkel og Anders. Disse to Ungersvende vilde han gjærne have anbragt til sit eget ærlige Haandværk, men det lykkedes ham ikke med nogen af dem. De unge Karle var højst forskjellige baade i Sind og i Skind. Begge var de stærke og kraftigt byggede; men Mikkel, den ældste, var stille og sindig, medens Anders var livlig og opbrusende. Den første havde rødladent, glat Haar, meget kloge, blaa Øjne og en bleg Ansigtsfarve; om den yngres Hoved krusede sig et rigt, sort Haar, og hans mørke Øjne udtrykte mere Vid end Klogskab, mere Vildskab end Ro. Mikkel holdt sig til Bogen og alle andre stille Sysler; Anders laa enten i Fjorden og fiskede eller gik paa Jagt med Herremændene i Omegnen, blandt andre med ham paa Nordfeld. Naar den stille Mikkel gik igjennem Byens Gader, var hans Blik fæstet mod Jorden, hvorimod Anders med sine sorte Øjne alle Vegne havde Ærende, især hvor der var smukke Piger, hvilke da ogsaa ofte ved deres Rødmen og Smil noksom røbede, at de kjendte ham ganske godt eller i det mindste ikke vilde fortryde paa at gjøre Bekjendtskab med ham; thi unge Piger smiler langt heller til en Dagdriver, naar han kun er smuk og kjæk, end til den adstadigste og dygtigste Mand, naar han mangler en af hine vigtige Egenskaber. Blandt disse rødmende og smilende var Vibeke Tamm, Datter af den rige Brygger Tamm i Møllestrædet, der skyldte sit eget hjemmebryggede og Rostocker Øl sin store Formue, især en Gjenstand for al den Kjærlighed, som Anders Boels Hjærte kunde opdrive, og han betænkte sig heller ikke længe, inden han uden videre Snak friede til Pigen, uagtet han intet var og intet nyttigt foretog sig. Dog næppe havde han aabenbaret sine Følelser og Ønsker baade for Pigen, for hendes og sin egen Fader, før det viste sig, at Broderen, den stille Mikkel, ogsaa havde kastet sine Øjne netop paa denne Ædelsten. Sagen blev da

*) Aftrykt med Forlæggerens Samtykke efter Chr. Winthers samlede Digtninger IX.

foretaget i et Familieraad mellem de tvende Fædre, og Beslutningen blev, at Vibeke skulde række sin Haand til den af de to Brødre, som først fik et Brød, der kunde føde ham og hende. Anders elskede Pigen med al den Ild og Heftighed, der var ham egen; men alligevel lod han, som man siger, Fiolen sørge. Mikkel derimod arbejdede af alle Kræfter, forstod at gjøre sig yndet af høje og lave og vidste saa snildt at sno sig, at han efter ikke lang Tids Forløb af Kirkeforstanderne blev kaldet til Degn og Kantor ved Byens Hovedkirke, hvilken Bestilling i de Dage gjaldt lidt mere end nu. Han fremstillede sig da i sin sorte Kappe, med Baretten i Haanden, fornyede sit Frieri og fik, hvad hans Hjærte begjærede.

Efter at denne Sag var bleven bekjendt, sporedes en stor Forandring i den yngre Broders hele Væsen. Han, som ellers altid jublede i Sky, gik nu tavs, mørk og indesluttet i sig selv, som rugede han over noget ondt. Til sin Broder og Vibeke Tamm talede han ikke et Ord. Denne pludselige Forandring vakte vel nogen Ængstelse i begge Familier, da man kjendte hans heftige Sind; men paa den anden Side havde han altid midt i sin Letsindighed vist et saa godmodigt Hjærte, at man snart fjærnede al Frygt for et Udbrud. Paa Bryllupsdagen stod han i Kirken med de øvrige Slægtninge, iført sine bedste Klæder, men ligbleg i Ansigtet. Da man siden satte sig til Brudebordet, savnedes han. Den næste Dag hed det sig blandt Folk i Byen, at han strax efter Vielsen var rejst bort med en fremmed Skipper, som en kort Tid havde ligget for Anker i Fjorden; men Havnefogden og andre kyndige Mænd ledsagede denne Beretning med et betydningsfuldt Nik eller et Skuldertræk; thi denne Skipper og hans Fartøj skulde have været af en temmelig fordægtig Natur. I hvilket som er, man saa ikke mere noget til Anders Boel.

Mikkel Boels Liv henrandt i al Ro og Mag, hans Vej gik fra Hjemmet og til Kirken og fra Kirken til Hjemmet. Hans Kone, Vibeke, som havde medbragt ham en smuk lille Medgift, skjænkede ham først en Søn og saa en Datter. Sønnen, Klaus Boel, blev sat i den latinske Skole, hvor han gjorde Kæmpeskridt i al den Lærdom og Viden, som Hørere og Rektor selv mægtede at bibringe ham; og da Datteren var fjorten Aar gammel, var hun blevet saa dejlig, at de fremmede Kjøbmænd paa deres Spørgsmaal, hvem der var den smukkeste Pige i Borre, næsten altid fik det Svar: „Det er Mikkel Boels Kristense."

Klaus Boel var en ung, vakker Karl, da han drog til Universitetet. Her lagde han sig med al mulig Flid efter Lov og Ret, hvorudi han, saa vel som i andre skjønne, boglige Kunster, gjorde saa stor Fremgang, at han, endnu ung, fik det hæderlige Hverv i Selskab med andre Herrer og lærde, som Hovmester at ledsage en af de unge Prinser paa en lang Rejse i fremmede Lande. Ogsaa ved denne Lejlighed brugte han sit Øje og Øre saa vel, at han ved Hjemkomsten medbragte en stor Skat af det Slags, som Møl og Rust ikke fortærer. Hans Anseelse i hans Fødeby var meget stor, og alle kappedes om at se ham og lære ham at kjende. Ogsaa Herremanden paa Nordfeld, Hr. Ejler Ged, af de Geder med de tre Halvmaaner, hans Faders og især hans forsvundne Farbroders Ungdomsven, indbød ham til sig.

Her var det, at Klaus Boel første Gang saa den, der skulde vække hans Hjærte af den Dvale, hvori det under Forstandens kølige Skygge hidtil havde ligget. Hr. Ejler Geds eneste Datter, den fjortenaarige Frøken Maren Ged, blev strax saa fortryllet ved den unge, lærde Mands hele Udvortes og Væsen, hørte saa henrykt paa alle hans Fortællinger om de fremmede Lande og de store Ting, han der havde set, hørt og oplevet, og ytrede denne sin Beundring saa frit og uden Sky, at den sindige unge Herres Blik aabnedes ogsaa for hendes Yndigheder. Hendes sorte Øjne, der dristig og brændende hvilede paa ham, havde ligesom en Trolddomskraft, der tvang ham til at hæve sine blaa Øjne, hvilke ellers meget modeste var hæftede mod Jorden, naar han holdt et Foredrag; og han forlod Nordfeld ganske beruset og opfyldt kun af en Tanke. Denne Tanke var som en Traad, der drog ham mere og mere der hen, og saaledes var Sagen i bedste Gang.

Dog var der noget, som stod ham i Vejen. Klaus Boel havde en Ven, som ogsaa havde sin Gang paa Nordfeld, og som ikke mindre end han var ramt af Elskovens Pile. Denne Ven var en Søn af Præsten i Magleby og hed Niels Studtmann. Han var rejsende Handelsmand, og en saadan havde paa de Tider lidt mere at betyde, end de Nutidens pyntede, raa Herrer, som farer omkring og snyder Smaahandlerne i Kjøbstæderne og leger Kjæreste med Værtshuspigerne. Niels Studtmann var vel bekjendt i London og Brüssel, Paris og Køln, Bremen og Lübeck, Rostock og Riga; han var en rask og velvoxen Karl og sparede hverken brabandsk Klæde eller Kniplinger, russisk Pelsværk eller venetianske Guldkjæder for at gjøre sin Person behagelig for Øjet, og dertil havde han et meget smidigt Mundlæder. Ogsaa han havde naturligvis meget at fortælle om sine vidtløftige Rejser, og hans Fortælling var ofte langt mere æventyrlig og spændende, end Juristens, der mage-

lig og uden Fare var ført affted i en fornemme Herres Følgeskab. Vist er det, at Kræmmeren syntes Klaus Boel meget farlig. Den unge Frøken kom ham i Møde med sær Venlighed, og for et uøvet Øje kunde det vel lade, som om hun gav ham Fortrinet. Dog dette havde slet ingen Nød. Efter at den første Forskrækkelse over den farlige Medbejler var overstaaet, tog den lærde Yngling sig sammen, og støttende sig paa sine høje Velynderes rundhaandede og klippefaste Løfter, der jo aabnede ham Udsigten til et højt Maal, fortsatte han sine flittige Besøg paa Nordfeld. Snart blev han ogsaa i den Grad klarsynet, at han kunde skue lige ind i det unge Jomfruhjærte og med stolt Fryd bemærke, at han selv og ingen anden beboede dets inderste Gemakker. Med værdig Rolighed saa han altsaa paa, at Kræmmeren udkrammede baade sine Varer og Æventyr for de smukke Øjne og de nysgjerrige Øren. Hvad der for Resten gjorde ham mere tryg, var den Omstændighed, at Kristense, hans dejlige Søster, der tillige med ham fra Barndommen af havde kjendt Niels Studtmann, holdt saa meget af denne og lagde saa lidt Dølgsmaal paa sin Kjærlighed, at den flygtige Kræmmer selv, ganske overvundet heraf, i hendes Nærhed ligesom overgav sig paa Naade og Unaade og viste sig lige saa venlig og forekommende mod hende som mod den fornemme Frøken.

Hr. Ejler Ged bemærkede meget vel de to unge Mænds forlibte Adfærd og indsaa grandt, hvad deres Mening var; men denne Tanke bragte ham kun til at smiske. Han strøg sig om sit Skjæg og lod Sagen gaa sin Gang. Det kunde jo intet Øjeblik falde ham ind at give sin Datter til en ufrelse, og dette lod han dem ogsaa ved enhver Lejlighed uden Omsvøb forstaa. Han lod dem vel ikke kaste i Hundehullet som mangen anden mandhaftig Ridder vilde have gjort, ikke heller smide paa Porten; ja, han viste dem end ikke bort med Haan, al den Stund de endnu ikke havde forlangt, hvad deres Hjærter begjærede. Han var selv en god Mand, han havde i Borre tømt mangt et godt Krus i Lag med Mikkel Boel og havde været god Ven og Kammerat med den bortrømte Broder. Men den vigtigste Grund til hans Maadehold var, at han ikke ret vel turde behandle Ungersvendene ilde af Frygt for sin Datter, der i et og alt beherskede ham og gik, som man siger, ind og ud af ham med Træsko.

Imidlertid havde Hr. Klaus Boel arbejdet og skrevet nogle Aar under Kongens Rentemester, og Niels Studtmann gjort flere Rejser til Brabant og Britanien, til Rusland og Prydsen, da de begge to paa en og samme Dag kom hjem. Handelsmanden medbragte de dejligste Varer, Pelsværk, Fløjl, Brokade, Smykker af Guld og ædle Stene, Halefjedre af den Fugl Struds, kosteligt Lin og deslige; den unge lærde Mand førte i sin Lomme et kongeligt Brev, der gjorde ham til Justits-Borgermester i hans Fødeby. Begge troede nu at have en fast Grund, hvorpaa de kunde bygge videre. De besluttede da at gjøre det vigtige Skridt i Livet, som kaldes at bejle, og det traf sig saaledes, at de begge paa en og samme Dag, efter at de i Forvejen skriftligt havde henvendt sig til Faderen Hr. Ejler Ged, mødtes paa Nordfeld for at modtage et mundtligt Svar.

Hushovmesteren viste begge de unge Mænd ind i den store Sal. Det var en klar Formiddag, og Solens Straaler aftegnede skarpt de høje, svibbuede Vinduer hen ad det med sorte og hvide Marmorfliser belagte Gulv. Her vandrede de da ved Siden af hinanden og traadte tavse og beklemte fra Tavl til Tavl, fra hvidt til sort.

Lidt efter aabnedes den store Dør, og Herremanden traadte ind. Han gik lidt krum, hans Hoved var bedækket med en Kalotte af rødt Fløjl, den højre Haand støttede sig paa en Enhjørningsstok, og den venstre tog om det graa, brede Hageskjæg, medens et listigt Smil plirrede i hans smaa Øjne. Han satte sig i en stor Lænestol, og bød de to fremmede tage Plads paa Taburetter, som stod paa hver Side af denne. Derpaa tiltalede han dem paa følgende Maade:

„Jeg har læst begge eders Breve, og paa disses Indhold kan jeg, hvad Sagen selv angaar, ikke have noget at udsætte. Det er meget naturligt, at I ønsker at eje en væn og en god Hustru, og begge Dele vil I kunne finde i Frøken Maren Ged. Jeg har intet imod eder, som gode Venner og medkristne. Eders Fædre har jeg kjendt som brave Mænd. Selv er I, hver paa sin Plads, al Ære værd. Var jeg af eders Stand, vilde eders Tilbud blive modtaget med al Glæde. Men" — her legede Ejler Ged med den svære Guldkjæde, der sex Gange snoede sig ned ad hans Fløjels Mave, og betragtede sin Farfaders Farfaders Tipoldefaders Kontrafej, som hængte i den ene Ende af Salen, — „men en Herremands Datter kan ikkun lægge sin Haand i en Brudgoms højre, der støtter sin venstre til et ægte Skjold, og skal jeg eller nogen anden Ridder vige fra denne Regel, da maa det være under ganske egne Omstændigheder. For nu at vise eder en Mulighed til selv at skabe saadanne Omstændigheder, hvorunder I kan naa eders Ønskers Maal, vil jeg fastsætte en Betingelse, og naar denne opfyldes, vil jeg lukke Øjet for eders ufri Stand og give min Datter til en ufrelse. Men Betingelsen skal ikke være grundet paa naturlige, medfødte Evner eller andet, som ikke

er afhængigt af eders egen Vilje; den skal være lige for eder begge. Hør altsaa vel til: den af eder, som først formaar at bedække Gulvet i denne Sal med fuldvægtige Guldgylden, saaledes at ingen Plet kan ses af dets hvide og sorte Felter, han skal være min Svigersøn og gaa til Sengs med Frøken Maren Ged!"

Hr. Ejler Ged tav, strøg sig smilende ned ad sit graa Skjæg og lænede sig tilbage i Stolen.

De to Bejlere stirrede først med store Øjne paa den grusomme Herremand; derpaa faldt deres ulykkelige Blik uvilkaarlig henad det fortvivlede Gulv, som om de vilde maale sammes Længde og Bredde. De snappede efter Vejret, ligesom Fiske, der er komne paa det tørre.

Da aabnedes en Dør, og Frøken Maren Ged, fulgt af to Skaffersvende, der frembar et dækket Davrebord, traadte ind i al sin ungdommelige Pragt og Herlighed. Det var ikke den Gyldenstykkes Hue paa det sorte Haar, ikke den røde Fløjels Bulle, løseligt med Sølvlænker snøret foran den fyldige Barm, ikke det sorte, stribede Atlaskes Skjørt, ikke de smaa, sølvspændte Sko, der virkede som en Trolddom paa de unge Mænd; nej, den frejdige, friske Mund og de kjække, tindrende Øjne var det, som nedslog enhver Betænkelighed. Efter denne Aabenbarelse, der i dette Øjeblik forekom dem aldeles ny, tykkedes intet dem umuligt. Begge greb, som ved et Huskud, hver en af den gamle Herres Hænder og hviskede med sagte, men fast Røst: „Hr. Ridder! jeg vil opfylde Betingelsen!"

„Godt, godt!" svarede Hr. Ejler Ged og rystede ret hjærteligt, men med et polisk Smil begge Hænder. „Men det har da vel ikke saa stor Hast? Vi kan dog vel først tage os lidt Davre?" hvorpaa han førte dem til Bordet. Da de her flittig havde langet til det store Saltmadsfad og endnu flittigere tømt de blanke Krus, fyldte med stærkt krydret spansk Vin, følte de sig i Stand til at overvinde alt og forlod Nordfeld med faste Forsætter og højtflyvende Forhaabninger.

Man skulde nu troet, at disse to unge forelskede Svende, da deres Sind var saa opflammet, let vilde komme til at kives paa Vejen, medens de hver paa sin Kleppert travede hjem til Borre. Ingenlunde! De bar intet Nag til hinanden, og meddelte hinanden i al Hjærtelighed deres Planer til at naa det Maal, hvorefter begge stræbte. Det gik for saa vidt ret vel an, som disse Planer vare af den Beskaffenhed, at de ikke kunne krydse eller hæmme hinanden indbyrdes. Den ene byggede paa sin Kredit ved Hoffet, den anden paa sin Kredit i fremmede Lande og Byer. Medens de nu paa Vejen hver for sig udviklede Vennen og Medbejleren disse Støttepunkters Styrke og Paalidelighed, kunde de ikke lade være, i Hjærtet at le inderlig af Medlidenhed over Modpartens Svaghed og det urimelige i hans Forhaabninger.

Da nu denne begejstrede Stemning hjemme var dalet og havde sat sig til Ro og Eftertanke, skulde man have troet, at Ængstelse og Modløshed vilde have indfundet sig. Tværtimod! Klaus Boel, der endnu ikke havde tiltraadt sit Borgmesterdom, erklærede sin Fader, at han maatte gjøre endnu en Rejse til Kongens Hoflejr; og Niels Studtmann ordnede sine Sager hjemme, paabød sine Folk dobbelt Iver og Agtpaagivenhed, gik om Bord paa sin egen Skude og styrede ad Tyskland til.

(Fortsættes.)

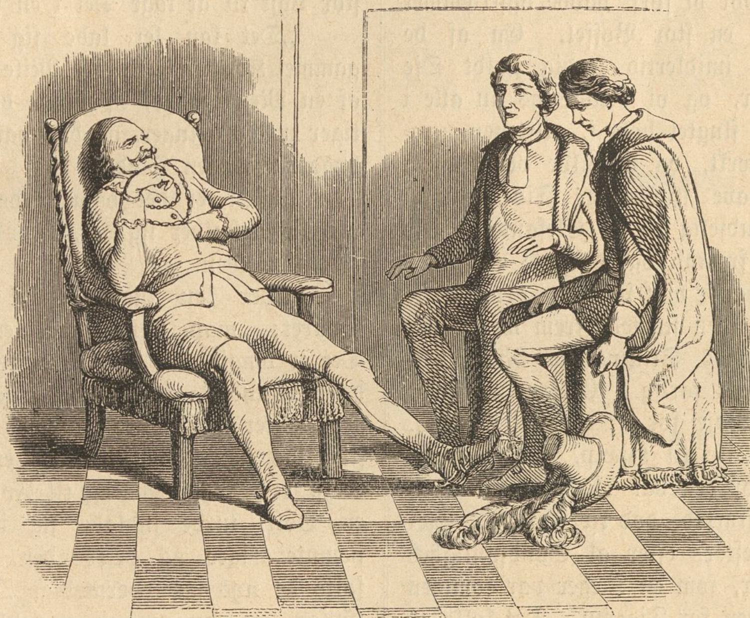
Mærkelige Tigerjagter.

Ved E. T.

Det var en Efteraarsaften efter Jagten, at Gjæsterne var samlede om den store Kaminild i Riddersalen paa det engelske Herresæde. Den livlige Jagt havde været heldig, og de trætte Jægere underholdt sig som sædvanlig med at fortælle og drøfte Dagens Hændelser og Bedrifter. Efter-

haanden gled dog Samtalen fra Ræve- og Hjortejagten over paa alvorligere Jagtæventyr, og da flere af Gjæsterne havde levet i Indien, hvor England som bekjendt har udstrakte Besiddelser og underholder en mægtig Hær, blev det snart udelukkende Tigerjagter, Samtalen kom til at dreje sig om. En gammel graahærdet Militær var længe tavs, men da Selskabet vidste, at den gamle havde deltaget i mangt et farligt Æventyr paa Tigerjagten, bestormedes han snart med Opfordringer om at fortælle, og han gav omsider efter for alle de venlige Anmodninger.

„Den 1ste Marts 1828," fortalte Kaptejn Mundy, „vil stedse staa som en mærkelig Dag i mine Jagterindringer, da jeg paa denne Dag for første Gang tog Del i en Tigerjagt som Skytte. Egnen, hvor denne Jagt fandt Sted, var i det saa kaldte Duab, mellem Floderne Ganges og Dschemna, en Egn, der er fuld af højt og tæt Græs samt Buske. 20 Pakelefanter gjorde Tjeneste som Drivere, medens alle vi Jægere paa Elefanter, med Generalen for den engelske Hær i Indien Lord Combermore i Spidsen, dannede en sluttet Linje. Elefanten bliver afrettet til Tigerjagt, i det man lægger et udstoppet Skind af dette Dyr paa Jorden og lader den tumle omkring med dette, saa at den efterhaanden bliver saa vant til Synet af Tigeren, at den ikke føler nogen Skræk for den. Den Elefant, som jeg red paa, hævede pludselig sin Snabel og udstødte flere Gange den trompetagtige Lyd, der er et sikkert Tegn paa, at der er en Tiger i Nærheden. Den udstrakte Slagrække, der dannedes af 30 Elefanter, sluttede sig nu tættere sammen og rykkede fremad mod Vinden. Paa denne Maade havde vi omtrent tilbagelagt en Strækning paa 300 Favne og var komne til en meget sumpig Egn, da et højt Raab og et Skud omsider forkyndte, at man havde opdaget en Tiger. Denne svarede paa Skuddet med et frygteligt Brøl og styrtede sig dristig frem mod hele Elefantlinjen. Nu indtraf der den mest ærgerlige og pudsige Hændelse, man kan tænke sig. Alle Elefanterne med Undtagelse af den, som Lord Combermore red paa, og som var kjendt for sit store Mod, blev bange, vendte sig om med Lynets Hurtighed og tog Flugten, trods Førernes Slag og Forbandelser. En af dem, der ikke skyndte sig saa meget, blev indhentet af den rasende Tiger, som tilføjede den et frygteligt Saar i et af dens Bagben. En af Pakelefanterne havde et saadant Hastværk med at komme bort fra det farlige Sted, at den ilede for ud for alle de andre og snart kom os ud af Syne uden senere at lade sig se igjen. Tigeren vendte sig nu mod den Elefant, som Lord Combermore red paa; den vilde springe op paa denne, men da det første Skud havde saaret den i Lænden, lykkedes Springet ikke for den, og den flygtede derfor tilbage mellem Sivene. Min Elefant var en af de første, som det atter lykkedes at faa tilbage til Stedet. Jeg ilede strax hen til Lord Combermore, som allerede næsten havde brugt sit hele Forraad af Kugler og Krudt; hans Elefant stod uden at røre sig, stille som en Klippe og afventede Tigerens Overfald. Nu blev der paa en Gang affyret 4 Skud paa Tigeren, der gjorde et nyt Forsøg paa at styrte sig ind paa Elefanterne, men den faldt strax til Jorden paa Grund af de slemme Saar, den havde faaet. Den blev derpaa fuldkommen dræbt og læsset paa en Pakelefant; dens prægtige Skind blev tilkjendt Lorden. Efter at vi havde ladet vore Bøsser og stillet os i en Række gik det atter fremad. Da vi havde tilbagelagt en kort Strækning, saa jeg i nogen Frastand Græsset røre sig ganske svagt, og snart efter ragede en vældig Tigers Hoved og Skuldre op over Buskene, som om den vilde lytte. Jeg udstødte et højt Raab for at gjøre de andre Jægere opmærksomme paa den, og nu styrtede hele Rækken fremad. Et Øjeblik efter brød to Tigere paa en Gang frem fra Buskene og gik rolig hen over Sletten. Flere Skud blev affyrede paa dem; et af disse strejfede den største Tiger let. Den udstødte et rasende Brøl, vendte sig strax om og slog sig

med Halen paa Siderne, som om den vilde styrte løs paa os. Den tætsluttede Række Elefanter syntes at gjøre den bange, thi den vendte sig strax om igjen, og vi fulgte efter den i fuldt Trav. Elefanternes Bevægelser er ved en saadan Lejlighed saa voldsomme, at det er umuligt at affyre et sikkert Skud. Trods den Mængde Kugler, der blev sendte efter Tigeren, var denne dog i Stand til at udføre sit Tilbagetog uden at blive ramt af et eneste Skud. Den kom dog snart atter frem mod os og gjorde sig just rede til at vove et Spring mod en af Elefanterne, da den blev ramt af et Skud i Brystet. Et Par Skud, som kort efter traf den, kastede den til Jorden, og da den vilde gjøre et Forsøg paa atter at rejse sig for at hævne sit Nederlag, blev den ramt af en dræbende Kugle. Det var en fuldvoxen Han og et prægtigt Dyr. Tæt ved det Sted, hvor vi først havde opskræmmet den, laa Resterne af en stor Bøffel. En af de andre Jægere havde imidlertid stadig holdt Øje med den mindre Tiger, og vi vendte os nu alle i den Retning, den var flygtet bort i. Aftenen nærmede sig imidlertid stærkt, og vi vilde vende hjem efter forgjæves at have strejfet en Tid omkring efter Tigeren, da pludselig en af Elefanterne ikke vilde lade sig drive fremad og udstødte en skingrende Lyd. Tigeren havde bidt sig fast i den øverste Del af dens Hale, og den styrtede frem med den i denne Stilling. Skyttens Stilling paa Ryggen af denne Elefant var meget farlig. Elefanten gjorde sig den mest rasende Møje for at afryste Tigeren. Vi skyndte os med at ile til Hjælp, men Tigeren slap ikke sit Bytte, før den var bleven ramt af 8 Kugler, hvorpaa den styrtede død til Jorden. Elefanten døde 10 Uger efter, efter al Sandsynlighed paa Grund af et Saar, som en Jæger var kommen til at give den i Steden for Tigeren. Det lykkedes os saaledes i Løbet af et Par Timer at dræbe tre Tigere tæt ved vor Lejr, hvilket maatte betragtes som en stor Sjældenhed."

Den gamle havde endt sin Fortælling og tav. Samtalen begyndte igjen, og man beundrede den Djærvhed og Dristighed, der maatte til for at angribe et saa farligt Dyr, som den bengalske Tiger.

„Ja," udbrød den gamle Kaptejn, „det er til visse en farlig Sport, selv naar et helt Jagtselskab er fuldt udrustet og øvet i Jagten, men jeg mindes et Tilfælde, hvor en enkelt Mand uforfærdet angreb et saadant Bestie, alene væbnet med en Kniv. Dette gik til paa følgende Maade:

En ung Franskmand var under sit Ophold i Indien af en Ven en Gang bleven indbudt til et Selskab, hvor han traf sammen med en Del af vore Officerer. Der blev drukket tæt, og Vinen ophidsede Stemningen hos Selskabet. Samtalen kom meget naturlig til at dreje sig om Jagten, og den unge Franskmand maatte høre mangt et spottende Ord af Officererne om Jagten paa Harer og Agerhøns i hans Hjem i Frankrig. „Vi," raabte en af de engelske Officerer, „jager kun Tigere!"

„Og paa hvilken Maade?" spurgte Franskmanden ganske rolig.

„Med Elefanter og Tjenere, væbnede med Rifler og Spyd," lød Svaret. „Det er en herlig Fornøjelse, men det er en Jagt, der fordrer den højeste Grad af Mod, Koldblodighed og Uforfærdethed, som man ikke finder hos enhver og mindst hos ganske unge Mennesker."

Ved denne upassende Spot for der en flammende Rødme over den unge Mands Træk, men han svarede dog rolig: „Det er Skade, at jeg maa rejse her fra om nogle faa Dage, da jeg ellers har stor Lyst til at tage Del i en saadan Jagt."

„Det kan let lade sig gjøre," svarede en gammel Kaptejn, „thi tre Mile her fra, i Nærheden af en Mejerigaard, opholder der sig en stor Huntiger med to Unger, og den har allerede gjort Indbyggerne megen Skade."

„Men er det ogsaa aldeles vist, at Tigeren virkelig opholder sig der, hvor man tror?" spurgte Franskmanden.

„Der kan ingen Tvivl være derom," var Svaret; „man kjender aldeles sikkert dens Leje. Det er omgivet af Siv og derfor meget let at finde, da man tydelig kan kjende Tigerens Spor."

Efter et Øjebliks Tavshed fyldte Franskmanden sit Glas og tilbød at drikke et Glas med den af Selskabet, som alene og til Fods, kun væbnet med en Dolk, turde indlade sig i en Kamp med den nævnte Tiger og dræbe den. Ved dette Forslag følte de nys saa overmodige Officerer en uhyggelig Gysen, og der opstod en dyb Tavshed i Salen, medens den unge Franskmand spørgende rettede sit Blik mod hver enkelt af Selskabet. Ingen af de før saa højrøstede Spottere lod til at have den ringeste Lyst til at gaa ind paa Forslaget.

„Saa kommer jeg nok selv til at gjøre Forsøget," udbrød Franskmanden med et koldt spottende Smil. „Vær ingen Nar," afbrød endelig en af Gjæsterne Tavsheden, „betænk dog, hvad De siger, unge Mand, og udsæt Dem ikke for en Fare, der frembyder den visse Død i dens værste Skikkelse."

„Jeg er ingen Nar," svarede Franskmanden, „og da alle vægrer sig ved at modtage min Skaal, vil jeg selv udføre mit Forslag. I kaldte mig nylig en modløs Yngling, men jeg vil alligevel ikke kalde eder for feje Pralere." Med disse Ord tømte han sit Glas, stod rolig op fra Bordet og gik ud ad Døren, i det han ønskede Selskabet en god Morgen.

Næste Morgen, da den dumdristige Franskmand gjorde sig rede til at bryde op til Jagten, kom hans Bordkammerater endnu en Gang og bad ham meget indtrængende om at opgive sin Hensigt, som kun vilde bringe ham den visse Død. Han takkede dem for deres Omsorg, men vilde ikke modtage deres Raad. De bad ham da i det mindste dog at tage nogle af dem med paa Jagten, men den unge Mand svarede koldt, at han vilde udføre sit Forehavende alene. Derpaa brød han op, klædt i en let Morgendragt og kun væbnet med en lang og stærk Dolk. Officererne var ude af sig selv; de kunde ikke tro, at han vilde drive det til det yderste og ledsagede ham til Hest til det før nævnte Mejeri. Da de kom her til, gjorde Officererne atter Forsøg paa at bringe den unge Mand til at opgive sit Forsæt. Midt under Samtalen hørtes der en Brølen, der lød saa stærk, som om den kom fra hundrede Struber. Hestene stejlede og vrinskede. Franskmanden sagde rolig: „Vi er nu opdagede, mine Herrer, det er for sent at trække sig tilbage. Tigeren ved nu, at vi er her."

Med disse Ord gik han bort. Strax efter hørtes der atter et Brøl, der var saa stærkt, at Hestene blev aldeles sky af Skræk. Skummet stod ud af Munden paa dem, Næseborene stod vidt aabne, de rystede og skjælvede, som om de stod paa Is og var ikke til at bringe videre frem. Franskmanden gik nu bort fra sine Ledsagere og fandt snart Sporet af det farlige Dyr, som han vilde vove en Kamp med. Stien, der førte til Huntigerens Leje var saa bred, at han let kan gaa hen ad den, og den gik gjennem Siv og andre høje Vandplanter. Han var næppe trængt 20 Skridt frem, før han hørte en høj Knurren, der vidnede om, at Dyret var nær og havde sporet ham. Efter at han endnu havde gaaet omtrent 200 Skridt, kom han til en aaben Plads, hvor Jorden var fuld af Knokler af alle Størrelser. Han saa sig om og opdagede da Huntigeren i en henved 5 Fod dyb Hule, der var dannet af tætte Buske, hvor den sad og legede med sine Unger. Den opdagede nu ogsaa ham og stirrede nogen Tid paa ham med sine funklende Øjne, men uden at røre sig; den lod ikke til at have Lyst til at forlade Ungerne. Da Franskmanden nærmede sig lidt, rejste Tigeren sig pludselig op med Øjnene glødende af Vrede og Raseri og gjorde et Spring. Man hørte et frygteligt Brøl og en vild Kamptummel, derpaa indtraadte der en Dødsstilhed, som tydede paa, at alt var forbi.

Englænderne ventede forgjæves paa den unge Franskmands Tilbagekomst. De skammede sig ved ikke at have staaet ham bi under Kampen og følte, at de var Skyld i hans Død. De sendte Folk bort, som med stor Forsigtighed skulde opsøge ham. Efter nogen Søgen fandt man ham og hans Fjende. De laa oven paa hinanden. Huntigeren var død; baade begge dens Unger, der var for svage til at kunne hjælpe sig selv, samt den dristige Jæger laa i Blodet paa Jorden. Franskmanden, der havde mistet sin Samling og laa som et Lig, blev med stor Forsigtighed lagt paa en Baare og ført til Hjemmet.

Huntigeren havde faaet ikke mindre end 17 Dolkestik, og den modige Franskmand var stærkt saaret baade paa Armene, Hovedet og Brystet. Da han fire Uger efter atter kunde forlade Sengen, fandt han Huntigerens Skind udbredt foran denne. Munden var forsynet med Perler i Steden for Tænder, to store Rubiner traadte i Øjnenes Sted, og Kløerne var af Guld. Det hele var en Gave fra Regimentets Officerer, der paa denne Maade vilde vise deres Højagtelse for den unge Franskmand, hvis store Mod og Uforfærdethed havde vist sig saa glimrende i den farefulde Kamp.

Smaating.

Historiske Smaanotitser. I Aaret 1049 begyndte ved det pavelige Hof i Rom den højtidelige Skik, der vedblev i alle de paafølgende Aarhundreder, at den hellige Fader (Paven) paa Faste-Søndag velsignede en af Guld forarbejdet Rose, „den gyldne Rose", og skjænkede den til en Fyrste eller Fyrstinde, der havde gjort sig særlig fortjent af Pavedømmet. Rosen var fyldt med Bisam og Balsam. I Slutningen af samme Aarhundrede blev der i øvrigt nemlig, paa en Kirkeforsamling i Clermont, første Gang tillagt Kirkens Overhoved Titel af Pave; denne Benævnelse hidrører fra Ordet Papa (Fader). Det var Urban den anden, hvem denne Titel først tillagdes.

Gaadens Løsning. A. (paa Beværtningsstedet): „Mine Herrer, jeg vil nu forelægge dem et Spørgsmaal, men for at svare paa det maa De tage Hjærtet og Hovedet paa Raad med. Hør blot: „En Mand drømmer, at han er paa en Sørejse. Ved Siden af ham sidder to kvindelige Væsner, der ligesom han beundrer Oceanets Herlighed. Da rejser en vældig Storm sig, og Skibet trues med Undergang. Ved Drømmens lunefulde Spil tror han, at han kun kan frelse sig, hvis han ofrer en af Damerne til Havets vrede Gud. Men hvilken af dem? Den ene elsker han med en brændende Kjærlighed, den anden føler en heftig Lidenskab for ham. Hvem skal han ofre? Hvorledes kan Manden frelses, mine Herrer?" (Efter en Pavse, da Selskabet tier): „Ganske simpelt — man vækker ham!"

Strotanker. Lykken ligger ikke i Guld og Sølv, ikke i Ære eller Magt, men i et nøjsomt Sind. — Menneskene er i Almindelighed begjærlige efter Magt, helst over andre. De burde betænke, at den mest ærefulde Magt er Magten over sig selv. — I Arbejdet ligger Glædens Anker, Lykkens Frø og den rolige Fremtids Grundvold.

Amerikansk. Paa en med Folk overfyldt amerikansk Dampbaad, kom en Mand fra Kalifornien og klagede til Kaptejnen, at han ingen Soveplads havde. „Hvor har De da ligget de to andre Nætter?" spurgte denne. — „Aa," svarede Manden, „da laa jeg paa en syg Passager, men han er nu bleven bedre og vil ikke taale det længere."

Bogholderen. Paa et Handelskontor var der ansat en Herre, som havde den Vane at laane Bøger, men sjælden at bringe dem tilbage igjen. Han beklagede sig en Aften i et Selskab over, at han var en daarlig Regnemester. „Det er dog besynderligt," sagde en Dame, af hvem han havde laant Bøger, „De er dog ellers en udmærket Bogholder."

Rekrutten og Papegøjen. En Rekrut, der nylig var kommen til Byen, gik over et Torv og saa en Papegøje i et Bur. Han stirrede længe paa denne ham ubekjendte Fugl. Paa en Gang begyndte den at plapre: „Godmorgen, du! Godmorgen, du!" — Ganske forbavset snappede Rekrutten sin Hue af og stammede forlegen: „Jeg beder mangfoldig om Forladelse, Deres Naade; jeg troede Skam, at De var en Fugl!"

Til Eftertanke. De af deres egne, ikke sjælden tvivlsomme Fortjenester opblæste Mennesker, har ofte Lykken med sig og gaar rask til Vejrs — som Luftballoner.

Styrkende for Hukommelsen. Hvis man ønsker at beholde en Mands Navn i Erindringen, behøver man blot at gaa i Kavtion for ham. Det hjælper.

Det skader ikke. En meget stridbar Kone boede Dør om Dør med en Dyrlæge. En Dag stjal dennes Hund sig til at æde et Pund Smør fra hende, og yderlig forbitret raabte hun til Dyrlægen: „Deres Hund har ædt for en Krone Smør fra mig!" — „Bryd Dem ikke om det, lille Madam," svarede Dyrlægen rolig. „Min Hund har en god Fordøjelse, og den vil rimeligvis ikke tage nogen Skade ved det."

Tyske Socialisters Svanesang til det gamle Aar ved Udvisningen af „das große Vaterland".

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, give Navnene paa to Byer i Spanien: En Ørken i Afrika, — et Kongerige i Evropa, — en By i Italien, — et Rige i Sydevropa, — en By i Sydamerika, — en By i Jylland, — en By i Bayern.

S. J. U.

Firkantet Rød. Af 4 L, 3 E, 3 G, 2 D, 2 U, 1 A og 1 F dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første skuer du mangen Gang
i Skov, i Have, i Mark og Vang;
det andet kommer om Natten frem,
men holder om Dagen sig i sit Hjem;
naar blot du det tredje er i Hu,
da føler aldrig det fjerde du.

y.

Meget rigtigt. Da Glarmester Fik giftede sig, sagde en af Bryllupsgjæsterne: „Da Fru Fik fik Fik, fik Fik Fru Fik."

Opløsninger fra Nr. 13.

paa den historisk-geografiske Opgave:

Florid**a**
R o **m**
Overyss**el**
Dunde**e**
Elberfel**d**

paa den firkantede Rød:

S A R A
A D A M
R A G E
A M E N

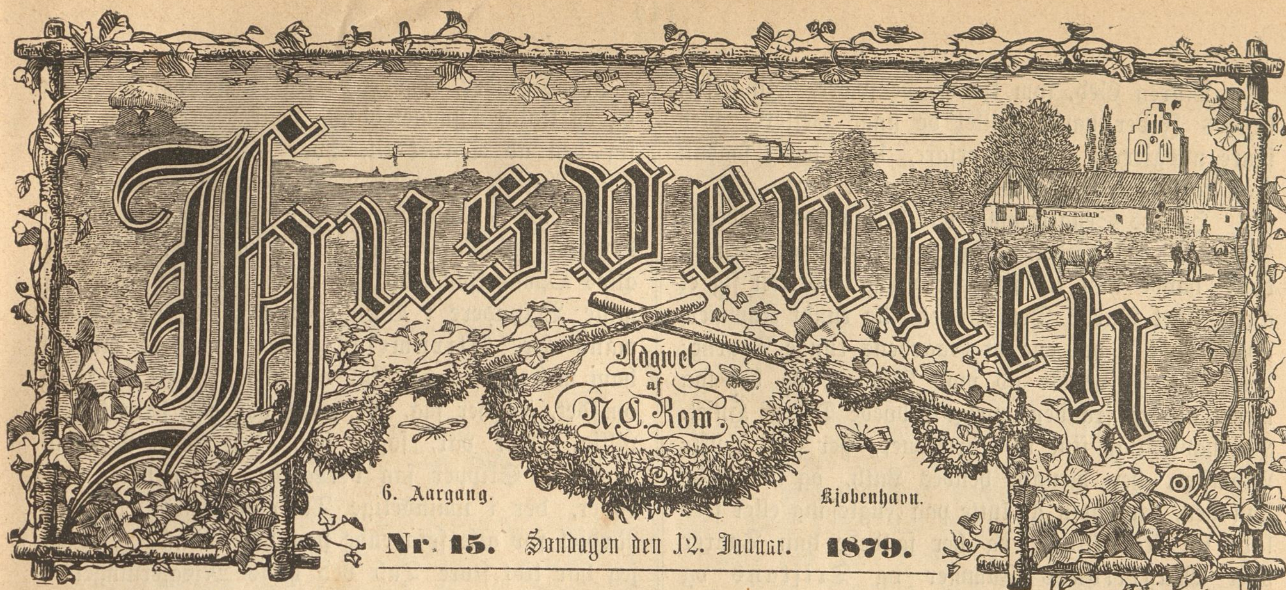
paa Gaaden: Daad.

paa Opgaven: Spanien. — Portugal.

Indhold. Ristestenen af Christian Winther, med to Billeder. — Mærkelige Tigerjagter, ved E. T. — Smaating.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 15. Søndagen den 12. Januar. 1879.

Ristestenen.

Af Christian Winther.

(Fortsat).

Den eneste, der var nedbøjet og modfalden, var den smukke Kristense Boel, der sad ganske bleg der hjemme og vædede den Hør, hun spandt, med sine Taarer. Thi uagtet Kræmmeren var venlig og god mod hende, spøgede og var glad i hendes Selskab, gav hende smukke Sager, hver Gang han kom hjem fra en Rejse, saa havde alt dette dog ingen rigtig Art; det havde kun den broderlige, lunkne Varmegrad, og hendes Hjærte brændte jo i lys Lue. Hans flittige Besøg paa Nordfeld og hans pludselige Bortrejse og Grunden til begge Dele, der blev hende dulgt, var færdig at knuse hendes unge Hjærte. Den gamle Mikkel Boel gjorde alt for at trøste hende og skjænkede hende blandt andet en dejlig Bønnebog, velforgyldt og fuld af skjønne malede Billeder. Men, ak! den havde ikke ret nogen Lægedom for det Slags Hjærteve, der omspændte hende, og hendes Fader saa med inderlig Bedrøvelse paa, hvorlunde hun gik omkring med matte Øjne og falmede Kinder. Men denne Bedrøvelse skulde blive endnu større.

Hr. Klaus Boel kom nemlig efter en uformodet kort Tid tilbage fra sin Rejse til Hoffet, og man saa tydeligt paa hans hele Færd, at de Forhaabninger, han saa stolt havde bygget paa de stores Venskab, ganske var strandede. Man saa ham vandre stum og alvorlig hen ad Gaden, og i Raadet faldt han saa ofte i dybe Tanker, at hans Sidemand tit maatte støde ham paa Albuen.

Ogsaa Niels Studtmann kom hjem langt snarere, end man havde ventet ham. Han syntes vel til Mode; men hans Ansigts Glæde laa dog ligesom bag et Slør, og til Ord var han ikke saa rap som sædvanlig; kort, han var som den, der bærer paa en Hemmelighed. Han besøgte slet ingen af sine Venner i Byen, men drog derimod næste Morgen tidlig til Nordfeld.

Den gamle Herre var just fraværende og ventedes ikke hjem før næste Dags Middag, og dette var Kræmmeren meget kjært. Han fik derved, som han haabede, Lejlighed til rigtig i Ro og Mag at tale med sit Hjærtes udvalgte, med hvem han udbad sig en Samtale.

Maren Ged, som kjendte de svære Betingelser, hendes Fader havde stillet de unge Bejlere, blev saare nysgjerrig efter at erfare, hvad der i saadan Hast førte den ene af dem tilbage til hende.

Hendes Sengekammer var beliggende i nederste Stokværk, ved Siden af den gamles; men foruden dette havde hun til sit eget Brug indrettet sig et andet lidet Bur. Det var et lille rundt Kammer, øverst oppe i det ene af Gaardens runde Taarne; dets Vinduer vendte ud mod Skoven, og det laa meget afsides fra den øvrige beboede Del af Huset. Her havde hun sine to Turtelduer, her stod smukke Blomster, her hængte hendes Luth, og her tyede hun hen, for enten at lytte paa Fuglesang eller selv lade sin Røst klinge, og her fældede hun Taarer over Magellones Jammer og Tristans og Isoldes sørgelige Skæbne eller lo i al Hemmelighed over Uglspils Pudserier.

Herhid førte hun Niels Studtmann, satte en Stol til ham og tog selv fat paa sit Broderi.

„Naa," sagde hun smilende, „hvad har I saa at fortælle mig, Hr. Niels?"

Efter at have rømmet sig og sat sig i Lave, begyndte han: „Det første og det vigtigste, jeg har at sige eder, skjønne Frøken! det er, at jeg bejler til eders Hjærte og Haand!"

„Ej, ej! Gud velsigne jer!" raabte Maren Ged højt leende, „har I maaske været i Klintekongens Have? har i allerede de blanke Gylden i Lommen! Lad mig dog se! I ved jo nok, uden dette tør jeg slet ikke høre paa jer!"

„Siden I ved alt," svarede Niels Studtmann alvorligt, „saa vil jeg strax skride til at aabenbare eder, hvad der giver mig Mod til at tale saa frit til eder. Jeg kan da siden med saa meget større Sikkerhed fremføre mit vigtigste Ærende. — Da jeg i Følge med Klaus Boel sidste Gang red her fra, skete det ikke med saa let Hjærte, som det maaske kunde forekomme. Jeg var ør og betagen af Elskov og Haab; men i Baggrunden af mit Sind dæmrede dog Tanken om Umuligheden af at opfylde Hr. Ejlers strænge Betingelse. Imidlertid gjorde jeg mig dog strax rede til at rejse — jeg vidste knap selv hvor hen eller til hvad Nytte. Al min Kraft vil jeg opbyde, alt vil jeg vove! Paa min egen lille Skude sejlede jeg da ad Pommern til og steg i Land i Stralsund. I Havnen fik jeg, blandt en Mængde andre Skibe, Øje paa et stærkt og meget let bygget Fartøj, der saa ud til at kunne føre en stor Del Sejl. Det førte et kulsort Flag paa halv Stang, og oven over dette var hejset det stralsundske Vaaben. Man sagde mig, at det var en Sørøverskude, som for nogle Dage siden, ved Forræderi af en af Mandskabet, var falden i Hænderne paa de stralsundske og nu bragt ind der. Da jeg kom op i Byens Gader, bemærkede jeg et usædvanligt Røre og en livlig Tummel blandt Folk. Strømmen drog sig hen ad Torvet til, hvor Stimmelen var stor. Alle Ansigter vendte mod Raadhuset. Uden for dette var der oprejst en Forhøjning, paa hvilken der stod en Mand, og det var ham, der tiltrak sig alles Opmærksomhed. I Trængslen saa jeg en af mine Velyndere i Byen, den berømte, store Kjøbmand Hr. Stirnmejer. Jeg nærmede mig til ham med Hilsen og Buk og udbad mig Oplysning om det, jeg her saa, og hertil var han strax beredvillig. Det var, sagde han, den under Navn af den sorte Skipper saa berygtede og frygtelige Sørøver, der i umindelige Tider nu havde været en Rædsel for alle søfarende paa vore Vande („Ogsaa jeg har lidt store Tab ved hans Misgjerninger!") For faa Dage siden var han ved List overmandet og bragt i Lænker og Baand hertil. Synderen skulde nu efter denne Bys Skik tre Dage i Rad en Time hver Dag staa saaledes udstillet, førend han blev rettet. Det skete formodentlig for at en saa stor Mængde som mulig af søfarende og handlende kunde overtydes om, at de snart kunde vide sig befriede for denne Svøbe. Det var nu, vedblev Hr. Stirnmejer, paa tredje Dag, og næste Dag skulde han paa en Oxehud udslæbes af Byen ved Rakkerens Hest, rakbrækkes neden fra og levende stejles. Hver af de to foregaaende Dage havde den sorte Skipper ved Timens Slutning med høj Røst udraabt nogle faa Ord, men ingen havde forstaaet dem, da det hverken var vendisk eller tysk. Man formodede, sagde Hr. Stirnmejer, at det enten var svensk eller dansk.

Ved at høre dette, blev jeg end mere nysgjerrig og begjærlig efter nøjere at betragte dette Menneske. Jeg banede mig en Vej gjennem den tætte Stimmel og kunde snart se ham tydelig. Han var en Mand paa henved de tre Snese, bredskuldret og stærkt bygget. Hans graa Haar og Skjæg var kruset; et Par store Ar paa Panden og over Ansigtet lod formode, at han havde vovet sig i mangen haard Dyst. Hans sorte Øjne var selv nu, som han der stod, saa stærke og kjække, at man vel maatte indse, hvorlunde Fare og Møje kun havde været en Leg for ham. Han stod bagbundet til en høj Pæl, og sex Bytjenere med Bøsser og Lunter holdt Vagt ved ham; men han saa ud, som om han herskede over dem alle. Jeg havde faaet en Plads tæt neden for Stilladset, hvorpaa han stod, og da jeg løftede mine Øjne op for ret i Nærheden at beskue ham, faldt netop ogsaa hans Blik lige i mit. Da hævede han med et fin raa, men klangfulde og mægtige Røst og raabte: „Er her nogen til Stede fra Høje-Møen?"

Der blev en almindelig Stilhed, og alle saa

sig om. Mit Hjærte bankede i mit Bryst; jeg følte baade Medlidenhed og Ængstelse. Ved at se hans Ansigt kom jeg uvilkaarlig til at tænke paa en, som jeg holder meget af, og jeg tror, at det, foruden Nysgjerrigheden, var denne Lighed, der drev mig til at gjøre et Skridt fremad og svare: „Jo, jeg er fra Høje-Møen."

„Saa vil jeg tale med jer alene," gjentog den sorte Skipper.

Jeg svarede, at jeg hertil var villig, forudsat at det af Byens Øvrighed blev mig forundt Tilladelse dertil. Manden tav og slog atter sine sorte Øjne ned mod Jorden.

I Stralsund er jeg vel bekjendt, og selv Borgmesteren er en af mine Velyndere. Paa mit Forlangende gav han Befaling til, at man frit skulde lade mig faa Indgang til Fangen, saa snart denne var ført tilbage til sit Fængsel, for der at leve den sidste Nat. Slutteren, hos hvem jeg meldte mig, fremtog sit Nøgleknippe, aabnede den yderste Dør til Raadstuekjælderen, uden for hvilken der stod en Vagt. Vi steg nogle Trin ned; der aabnedes atter en jærnbeslagen Dør, og nu befandt vi os i Fangehullet. Fangefogden satte en tændt Lampe paa Gulvet og gik udenfor. Nu stod jeg da alene lige for den frygtelige Mand; han sad paa en Træbrix med svære Lænker om Hænder og Fødder; begge Hænderne støttede han paa sine Knæ og betragtede mig med et fast og gjennemborende Blik.

„Hvor er I fra?" spurgte han i en Tone, der noksom tilkjendegav, at han var vant til ikke længe at vente paa Svar, og jeg skyndte mig ogsaa at sige: „Fra Borre!"

Ved Lyden af dette Navn var det, som for der en Sitren igjennem den stærke Mands Krop.

„Nok, nok!" raabte han, „sig intet mere! — nævn intet Navn! — jeg vil intet saadant høre! I er en Mønbo, det røber jert Maal. I skal høre mit Testament!"

Her tav han. Hans Udtale var mig et klart Bevis for, at jeg her havde med en Landsmand at gjøre.

„Hør nu grant til," vedblev han efter et Øjebliks Betænkning. „Jeg er rig som en Konge, og mine Skatte, som bestaar i møntet Guld, har jeg gjemt i mit Fødelands Skjød. Af og til forlod jeg mine Folk, drog ganske alene til de hvide Klipper, steg i Land, fordybede mig i Skovene ved Nattetid og gjemte mit Guld der. Min Vej var op gjennem Maglevandsfald, over Dronningstolen forbi Vitmunds-Nakke, over Aasen ind i Grimsdal. Her gik jeg fra Øst til Vest hen imod en Plads, hvor der staar to store Egetræer. Ved Midnatstid staar i denne Aarstid en stor Stjærne lige midt imellem disse Træers Kroner, naar man standser tyve Skridt fra dem. Der ligger en bred Sten, paa hvis Overside er udhugget en Rist; paa Undersiden har jeg selv hugget disse Ord: Du, som har væltet denne Sten, er min Arving. Vil I," sluttede den sorte Skipper, „nu være min Arving?"

Ved dette Sted i Kjøbmandens Fortælling for Blodet pludselig op i Frøkenens Kinder, som om en klar Tanke var født i hendes Sind; dog fattede hun sig og spurgte tilsyneladende rolig: „Naa, og nu tror I paa saadan Daarskab og tror at vinde mig ved slige Paafund? I tænker vel som saa: Børn lokkes ved Kage, Karlfolk ved Kys, og Kvinder ved favre Ord!"

„Har Manden bedraget mig," gjensvarede Niels Studtmann lidt besippet, „saa — —"

„Nej, sig mig dog," afbrød den unge Pige ham, „hvad blev der saa af den sorte Skipper?"

„Jeg forlod ham," svarede Kjøbmanden, „med bankende Hjærte, i Forventning, at min Lykke maaske stod saa nær ved min Dør. Næste Dag rygtedes det, at han var undsluppet af sit Fængsel. Dog samme Dags Aften blev han atter indbragt til Stralsund; men da var han et Lig. Hos en af sine Hælere i et lille Fiskehus ved Kysten var han bleven overrumplet af de udsendte vel bevæbnede Folk, just som han stod i Begreb med atter at gaa til Søs. Han havde forsvaret sig som en Bjørn mod sine Forfølgere. Et Skud fra en Hagebøsse havde strakt ham til Jorden!"

Her trak Niels Studtmann Vejret dybt og lavede sig til et nyt Angreb. Da lyttede Frøkenen: „Jeg tror, min Fader er kommen hjem," sagde hun hurtig, „jeg vil dog gaa ham i Møde. Vent her lidt!" Derpaa rejste hun sig, gik ud af den lille, tykke Egetræs Dør, som lukkede for Kammeret, stød ganske sagte de to brede Jærnskudder for, drejede Nøglen to Gange om i Laasen, tog den ud og puttede den i Lommen, hvorpaa hun med sin hvislende Silkekjole, lig en Snog, snoede sig hurtig ned ad den snævre Vindeltrappe. Af en haandskrevet Visebog udrev hun et rent Blad og skrev i sitrende Hast et Brev, forseglede det, gav det til en tro Tjener, som paa en Hest strax efter var i fuldt Firspring paa Vejen til Borre. Her opsøgte han Borgmester Klaus Boel og overlevede ham i al Hemmelighed Skrivelsen.

Da Frøkenen havde besørget dette, gik hun ganske roligt omkring i Huset til sine Sysler og overlod Niels Studtmann i det afsides Taarnkammer til Ensomhed og gavnlige Betragtninger, hvorudi hun vidste, ingen kunde forstyrre ham.

Samme Dags Aften vandrede to i Hættekapper formummede Mænd i Skumringen ud af

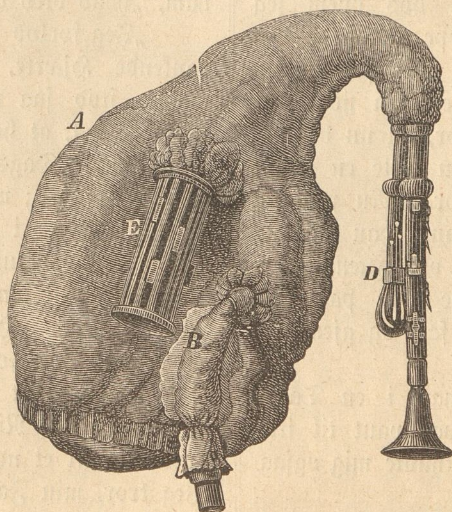
Sønderport i Borre og tog Vejen ad Magleby til. Ved Enden af Landsbyen standsede de ved et af de sidste Huse og bankede paa. Efter at have vexlet et Par Ord med Manden i Huset, trak denne en Vogn frem, ledte to store Trækøxne ud af Stalden, spændte dem for Vognen, kastede Hakker og Spader bag i denne, og nu satte de sig alle tre atter i Bevægelse. Vejen gik ind gjennem Skovene; de kom forbi Gjedde Sø og drejede derpaa af til Grimsdalen og drog gjennem denne til dens yderste østlige Side. Himlen var skyfri, og Natten stille; intet hørtes undtagen Hjulenes Knagen og Oxernes Pusten. Det var alt henved Midnat. Vognen blev vendt, og nu stillede en af de to Herrer sig i Spidsen af Toget, i det han hviskede: „Følg nu mig!"

Efter at have skredet et betydeligt Stykke tilbage fra Øst til Vest, gjorde Formanden en Bevægelse med Haanden, hvorefter Vognen holdt stille. Derpaa gav han sig til at søge; han følte sig for med sin jærnbeslagne Stav, og med et hørtes han at slaa et Par Slag paa en Sten; han strøg med Stokken hen ad Stenen, og det klang, som naar man stryger med en Kjødgaffel over en Rist. Stenen laa halv skjult under en stor Hvidtjørn. Nu udbrød han med dæmpet, bævende Stemme: „Her er det!" Alle tre bevæbnede sig med Hakke, Spade og Koben og arbejdede saa kraftigt og flinkt, at de efter kort Tids Forløb fik væltet den store, flade Sten. Da Jord og Grus var ryddet til Side, viste sig for deres Øjne en velsat Stenkiste, og i denne fire svære jærnbeslagne Skrin. Med megen Møje fik de disse læssede paa Vognen. Da de med denne begave sig paa Hjemvejen, begyndte Dagen alt at gry, Hanerne galede fra By til By, og de stønnende Oxer dampede i den kolde Morgenluft.

(Sluttes).

Dudelsækken.

De fleste Læsere vil vist i det Instrument, vi i Dag bringer en Afbildning af, gjenkjende Sækkepiben, som vi for kort Tid siden meddelte lidt om, og det under Navnet Dudelsæk bekjendte gamle Spilleinstrument er i Grunden kun en noget kunstigere indrettet Sækkepibe. Her fyldtes Sækken A dog ikke ved at blæse den op med Munden, men ved Hjælp af en lille Blæsebælg eller Puster, som Spillemanden gjærne har i en Rem ved den højre Side, og hvormed han gjennem Røret B fyldte Skindsækken med Luft. Foruden Klarinet og Fløjte D, som har flere Klapper end paa Sækkepiben, var den forsynet med nok et Blæseinstrument E, bestaaende af en Sammensætning Rør og Ventiler. For et Par Hundrede Aar siden var Dudelsækken et meget anset og yndet Instrument, og mangen Dans er bleven traadt til dens Toner, baade ved Hove og ved adelige og borgerlige Fester. Senere gik den helt af Mode og findes nu blot som en Sjældenhed i Samlinger af gamle musikalske Instrumenter.

En Dudelsæk.

Pampassletterne.

En stor Del af den sydamerikanske Slette øst for Andesbjærgene indtages af de saa kaldte „Pampas", store Stepper, der har en Udstrækning af flere tusende Kvadratmil. Hist og her findes der en Mængde sammenhængende smaa Søer og Sumpe, der er bedækket med høje Rør- og Sivplanter, men den største Del af Pampas dannes dog af udstrakte Græssletter, der overalt er bedækket med høje og saftige Græsarter, blandet med Blomster, saa at det hele ligner et broget Tæppe. Disse store Græssletter er Opholdssted for en Mængde forskjellige Dyr og uhyre Flokke af forvildede evropæiske Husdyr, især Heste og Hornkvæg, tumle sig i ubunden Frihed omkring paa dem. Der findes her ikke alene en stor Rigdom af forskjellige Pattedyr, men ogsaa af Fugle, af hvilke vi blot vil nævne den amerikanske Struds eller Nanduen, og Floderne og Søerne vrimler af store Alligatorer eller Kajmaner, en Art Krokodille, som har hjemme i Amerika. Den største Del af Pampassletterne er et aldeles fladt Land, men hist og her findes der ogsaa store Strækninger, der er bedækkede med smaa Høje, som giver hele Jordoverfladen et bølgeformigt Udseende. En saadan Strækning med smaa, afrundede Høje ser Læserne i Forgrunden paa det Billede, som ledsager denne lille Skildring. I Baggrunden iler et Jærnvejstog hen over den flade Slette, og man ser

Strudse og Prærieharer forskrækket tage Flugten for den uvante Fremtoning.

Indbyggerne paa disse Sletter er dels Pampas-indianere og dels de saa kaldte Gauchoer, der er Efterkommere af de indvandrede Spaniere og som ernære sig ved at vogte og have Opsyn med de store Hjorder af Hornkvæg og Heste, der tilhører de store Landejendomsbesiddere. Disse Gauchos er et meget ejendommeligt Folkefærd. Mændene er alle kraftige Skikkelser med stærkt Skjæg og et alvorligt Udtryk i Ansigtet. De er til Hest fra den tidlige Morgen til ud paa Aftenen og er de mest udmærkede Ryttere, man kan tænke sig. Alle Gauchoerne er højst uvidende og blottede for selv de tarveligste Kundskaber; de nærer den dybeste Foragt for de Mennesker, som lever i Byerne og ernærer sig ved fredelige Sysler, og som maaske baade kan læse og skrive, men som derimod ikke forstaar sig det mindste paa at fange en vild Tyr eller ride en ubændig Hest og aldrig har bestaaet en Kamp med den

Billede af Pampas.

farlige Jaguar eller Kuguar. I alt dette er Gauchoen en sand Mester. Han vikler koldblodig sin Kappe eller Poncho om den venstre Arm, stikker denne i Gabet paa Jaguaren og jager den derpaa sin Kniv i Livet. Han er vant til at besejre enhver Modstand, at staa oprejst i Kampen mod Naturen og modig byde den Trods; derved styrkes hans Væsen i høj Grad, og han stoler kun paa sig selv. Drengene bliver tidlig øvede i at bruge Lassoen og Kastekuglen paa Kalve og Geder, og de opnaar snart en forbavsende Færdighed i at bruge disse Redskaber. Lassoen er et meget langt og stærkt Reb af raa Huder. Den ene Ende er fastgjort til Sadelgjorden, den anden Ende er forsynet med en lille Ring af Jærn eller Messing, ved Hjælp af hvilken man kan danne en Løkke. Naar Gauchoen vil bruge sin Lasso, danner han en stor Løkke i dens ene Ende, tager derpaa fat i den anden og hvirvler den med en saadan Behændighed omkring sit Hoved, at han kan fange en hvilken som helst Gjenstand, han ønsker, med Løkken. Bolaen bestaar af to Kugler af Træ, Sten eller Jærn, der

er bedækket med Læder og forbundne ved en tynd, flettet, omtrent 8 Fod lang Rem. Naar den skal bruges, tager Gauchoen den ene Kugle i sin Haand og hvirvler derpaa den anden uafbrudt om sit Hoved, og i det han derefter tager Sigte, slynger han den hvirvlende gjennem Luften efter den Gjenstand, han vil ramme. Naar Kuglerne er af Sten eller Jærn, kan de virke med en saa stor Kraft, at de endog kan sønderbryde Benene paa en Hest. Baade Lassoen og Bolaen bruges til at fange forvildede Heste og Kvæg med. Gouchoernes Drenge vænnes til at ride, næsten inden de ret kunne staa paa deres egne Ben og maa saa at sige lige fra den første Barnealder leve paa Hesteryggen. Det er derfor let at forstaa, at Gauchoerne bliver saa udmærkede Ryttere, at det for dem er noget aldeles utænkeligt at blive kastet af, hvorledes Hesten end bærer sig ad. Naar Drengene omtrent er voxne, maa de ride de unge Føl og de vilde Heste til. Det er et farligt Stykke Arbejde, thi en saadan Rytter er Dødens sikre Bytte, hvis han et eneste Øjeblik ikke passer paa.

Gauchoerne har en uovervindelig Uvilje mod alle Folk, der har en vis Dannelse, og de kan hverken lide disses Dragt, Sæder eller Levevis. Alle Menneskets legemlige Egenskaber er stærkt udviklede hos Gauchoerne; de er kraftige, overmodige og energiske. De har kun faa Fornødenheder og er lykkelige ved deres Fattigdom, da de ikke kjender andre Fornøjelser og Adspredelser end dem, som de let kan skaffe sig til enhver Tid. De behøve ikke at arbejde haardt, og den Hjord, som de vogter, forsyner dem baade med Klæder og Føde. Den Tid, da Kvæget indbrændes, er en sand Festtid for dem. De strømmer da sammen fra en stor Omkreds og kappes med hverandre i at bruge Lassoen og Bolaen.

Om overtroiske Forestillinger som knytte sig til forskjellige Planter.

Ved Anton Andersen.

Til mangfoldige af vore indenlandske Planter knytter der sig mange Sagn og overtroiske Forestillinger. Forhen har denne Overtro naturligvis spillet en langt større Rolle end i vor oplyste Tid, men den er dog langt fra endnu forsvunden, om den end har tabt en Del af sin Magt. Vi skal i det følgende forsøge at give en Fremstilling af saadanne Sagn og Overtro, dels efter mundtlige Beretninger, dels efter trykte Kilder fra Fortiden.

Vi vil begynde med Bregnerne, som jo henhører til Sporeplanterne og adskiller sig fra de højere Planter ved at mangle Blomster og Frugter. Hos os er Bregnerne nu til Dags kun smaa, men smukke Planter, der udmærker sig ved deres sjældne Formskjønhed og deres sirlige fint delte, takkede Løv. I Stenkulstiden spillede de derimod en langt større Rolle og optraadte i store, kæmpemæssige Exemplarer, der i Forbindelse med Padderokker og Ulvefødder dannede de store nu saa vigtige Kullag, i hvilke man endnu kan gjenfinde Aftryk af Planternes Bygning, selv af de fine Blade. I de varme Lande, især hvor der findes et varmt Øklima forekommer Bregnerne endnu i store træagtige Exemplarer, der flere Steder, navnlig paa Sydhavsøerne, danner store Skove. Fra de ældste Tider har disse Planter været vel kjendte i vort Land og da navnlig som Lægeplanter, hvorfor man ogsaa i de ældste Lægebøger vil finde dem lovpriste. De forekommer jo temmelig almindelig i vore Skove og kjendes godt af Befolkningen, men man skjelner mellem to Arter, nemlig „Bregner" og „Fregner". Vil man nu forsøge at gjøre Folk forstaaeligt, at det er en og samme Plantefamilie, kun benævnt med to Navne, da faar man til Svar: „Nej, Bregner er et, og Fregner noget andet." Jeg har dog nu gjort den Erfaring (i Nord-Fyn), at med Bregner menes Ørnebregnen (Pteris aqvilina), men med „Fregne" derimod de forskjellige Arter af Mangeløv (Aspidium) samt Engelsød (Polypodium). Navnet „Fregne" maa aabenbart være tillagt Planten paa Grund af de smaa, brune Sporehobe paa Løvets Underside.

Naar Bregnerne om Foraaret kommer frem, er de unge Blade spiralformig sammenrullede, næsten ormformige. Maaske kan man heraf forklare det vestjydske Navn: „Haawwormkol", d. e. Hugormkaal, og det sønderjydske Navn „Snogekaal". Planten hedder paa svensk „Ormbunkar".

Fra de ældste Tider har Planten imidlertid været berømt som et fortrinligt ormdrivende Middel. Saaledes siger Henrik Smid i sin berømte Lægebog: „Roden til puluer støt, oc it lodt til sig taget, met Honningvand, vddriffuer Spolorme." (Henr. Smids Urtebog, Pag. 71, Anno 1577). Vore to saa almindelige Skovbregner: alm. Mangeløv og finfinnet Mangeløv (Aspidium Filix mas og A. F. foemina) omtaler Smid paa samme Sted og angiver meget betegnende for oven: „Bregne som vaaxer i Skoue". Han anfører derpaa følgende mærkelige Sætning: „Denne Bregne er hinandens Hustru, haffue fuldnær ens dyder, maa brugis induaartes oc vduaartes". Det fremgaar altsaa heraf, at de er blevne betragtede som „Han- og Hunbregne". Ogsaa denne anføres som ormdrivende: „Denne Bregnes rod støt til puluer, oc der aff tre quintin met Honningvand drucket, vddriffuer de

brede Orme. Lige saaledis met Vin drucket, vddriffuer de lange, trinde Orme."

Sluttelig siger han: „haffuer oc andre wdyder met sig, huilcke icke sømmelige ere at bescriffue!" Engelsød (Polypodium vulgare) kaldtes i gamle Dage „Egebregne" og „Mariebregne". Dennes Rod, særlig den, som vorer paa Egetræ, er probat til at „uddrive den sorte og gule Galde og Slimen". Endelig hedder det om den, at den „er og god for Hoste, for en stakket og trang Aande, for Lungesot, for Melancholia, for svare Drømme."

Miltbregne (Scolopendrium officinarum), som nu kun findes paa Møens Klint, omtales ogsaa af Smid som en ypperlig Lægeplante. Den findes hos ham under Navn af „Hjortetunge" (Scolopendria), maaske paa Grund af Løvets Form. Den skal være god for dem, som er bidte af Hugorme, hedder det. Navnet Miltbregne findes ikke hos ham, men han har følgende ret mærkelig Notits: „Bladene i Eddicke saadne, og nogle Dage drucket fordriffuer Milten, og hun forsvinder deraf." Her har vi maaske Oprindelsen til Navnet Miltbregne. Til Slutning siger han: „Disse forscreffne dyder tilscriffues Hjorte tungis vrt, men alle ere icke end beuiste."

Ørnebregnen (Pteris aqvilina) er den største af vore indenlandske Bregner og naar ofte en Højde af 8 Fod. Den bliver derfor let et besværligt Ukrudt i Skove, hvor den, naar den forekommer i Mængde, ofte kvæler de mindre Planter. Det mærkeligste ved denne Art er, at man ved at gjøre et Skraasnit i Roden eller den nederste Del af Stængelen ser en Figur fremkomme (dannet af Karbundterne), der bogstavelig ligner en „flakt Ørn". Dette udtydes paa forskjellig Maade af Almuen. Mange overtroiske Forestillinger knytter sig til Bregnerne i Almindelighed. Saaledes har jeg hørt en Kone i Odenseegnen fortælle, at Bregnerne bærer baade Blomster og Frugter. St. Hans Nat udspringer Blomsten, og Frøet modnes strax. Kl. 11 aabner Blomster sig, og Kl. 12 er Frøet modent, Kl. 1 falder det af.

Naar man kan faa fat paa et saadant Frø, da har man altid Lykken med sig. Ved Hjælp af det har man bestandig Penge, vinder i Lotteriet, gaar ikke vild, kan oplukke enhver Laas, opdage Hexe o. s. v.; det virker omtrent som Flaggermushjærtet, de vises Sten o. s. v.

Men hvorledes faar man fat paa et saadant Frø? Ja, det er meget vanskeligt og ikke mindre voveligt. Det kan kun opfanges i et ildrødt Klæde eller i et kulsort Bukkeskind. Man maa end videre afvente Tiden paa en Korsvej, udsat for alskens Spøgeri, Hexebesøg, o. lign.

En anden meget vigtig Egenskab ved Frøet er, at det gjør „synsk", saa at hvad der ellers er skjult for andres Øjne, det ser den klart, som bærer Bregnefrøet hos sig. Herom har jeg i Nord-Fyn hørt følgende Beretning:

„En Dreng gav sig en Gang i Tjeneste hos en gammel Enke, der just ikke havde det bedste Ord; men da hun altid var syg og sengeliggende, saa mente Drengen, det gik nok. St. Hansdag gav hun alle Folkene Lov at gaa i Kirke, — det var nemlig paa den Tid, da St. Hansdag endnu var en Helligdag hos os. Drengen havde imidlertid Aftenen før gaaet igjennem en Skov, og der var faldet Bregnefrø i hans Træsko. Han beholdt disse paa i Kirke og gjorde derved en Opdagelse. Da han var kommen ind i Kirken og vel bleven sat ned, saa han til sin Forfærdelse sin syge Madmoder komme ind ad Døren, efterfulgt af en hel Skare Hexe, der alle bar „Skalgryder" (Jydepotter) paa Hovedet. Noget før Præsten skulde læse Velsignelsen, forlod den besynderlige Skare Kirken, uden at være bleven set af andre end Drengen. Hans Madmoder saa ud til at være Anførerske, da hun gik i Spidsen for de andre. Ved Hjemkomsten fra Kirken laa Enken som sædvanlig i Sengen — tilsyneladende meget lidende. Da de andre Folk var gaaede ud, sagde Drengen: „Herregud, vor Mor, er I nu allerede kommen i Seng igjen, I var dog nys saa rask og kjæk i Kirken og kunde gaa i Spidsen for alle de andre!" „Saa du det, min Dreng", svarede hun i en ligegyldig Tone. „Ja, jeg gjorde," gjensvarede Fyren lidt polisk. Enken tog nu en Visk Halm af Sengen, viklede denne sammen som en Bold og kastede den efter Drengen, men han sprang til Siden, og Boldten ramte i Steden en stor bred Egebjælke i Væggen, hvilken den splintrede.

Hexene maa have haft en vis Respekt for Bregnefrø, thi man har Beretninger om, at Bregnefrø har været anvendt som Middel til at skrække Hexene bort. Thiele meddeler noget lignende i sine Folkesagn (III., Nr. 728), naar han siger, at Bregnefrø har været brugt af Pigerne til at udstrø over Gaarden som Middel mod Hexe. Men der kan dog næppe være ment det omtalte Frø, der vilde være alt for vanskelig at forskaffe sig, der menes sagtens de smaa brune Sporehobe paa Løvets Underside.

En anden Anvendelse af Bregnerne som Lægedomsplanter er som Middel mod Kirtelsygdomme. Løvet skal da lægges i Sengen, og den syge hvile derpaa; „det er et probat Middel", siges der.

Plejestuen for svagelige Børn i Karleby.

Om Virksomheden i den af det Classenske Fideikommis i Karleby oprettede Plejestue for svagelige Børn, ser vi os ved velvillig Meddelelse i „Loll.-Falsters Stiftstidende“ i Stand til at give vore Læsere følgende Efterretninger: I den siden dens Aabning den 23de Juli f. A. forløbne Tid har der været optaget 12 Børn, og paa Grund af særegne Forhold 2 unge Piger. Af Børnene var 6 fra Landsogne, og 2 fra Kjøbstæderne her i Stiftet, og 4 fra Kjøbenhavn. Af disse Børn er 8 blevne udskrevne: den første, en 11-aarig Pige, efter 2 Maaneders Forløb fuldstændig helbredet efter en skrofuløs Benhindebetændelse i Haand og Fod, der forhindrede hende i at gaa til den dog ganske nærliggende Skole. Den anden, en 9-aarig Pige, der havde haft Benedder i 2 Fingre og betydelige Kjertelsaar paa Haand og Fod, efter 8 Maaneders Førløb saa vidt helbredet, at Saarene var lægte, og at hendes hele Udseende ved Hjemkomsten vakte en glad Overraskelse. Den tredje, en 3-aarig Pige, der led af et betydeligt Brandsaar paa Ryg, Hofte og Laar, af hvilket hun var saaledes medtaget, at hun end ikke kunde staa paa Benene, var efter 10 Maaneders Forløb saa vidt kommet sig, at hun har kunnet modtages i Stiftelsen paa Jægerspris, hvor en Plads var hende tilsagt, forinden Brandsaaret blev hende tilføjet. Den fjerde, en 9-aarig Pige, der led af Kjertelsvaghed og Fortætning af venstre Lungespids, var efter 7 Maaneders Forløb væsentlig bedret. Den femte, en 7-aarig Pige, der, siden hun var 3 Aar, havde lidt af stadig Diarrhoe og Kjertelsyge, var efter 12 Maaneders Forløb kommet sig saaledes, at Lægen i Hjemmet giver hende Vidnesbyrd som et velvoxent og velnæret Barn af et meget sundt Udseende. Den sjette, en 11-aarig Pige, lidende af engelsk Syge og en høj Grad af Rygskjævhed, som der ikke kan være Tale om at helbrede, er efter 10 Maaneders Forløb saa væsentlig styrket, at saa vel Bandagisten, der tidligere har behandlet hende, som Moderen blev glædelig overraskede ved at gjense Barnet. Paa de tvende øvrige udskrevne Børn har Plejestuen i henholdsvis 3 à 4 Maaneder ikke formaaet at udøve nogen væsentlig Indflydelse, da deres Svaghed var dels uhelbredelig, dels kun gav Haab om Helbredelse i en senere Alder. Af de foran omtalte to unge Piger er den ene, der i længere Tid har lidt af forskjellige Svagheder, saa at hun ikke ret længe har kunnet holde ud i de Tjenester, hun efter sin Konfirmation havde paataget sig, men stadig maatte forlade dem, efter tre Maaneders Forløb blev udskrevet saaledes styrket, at hun uden Betænkelighed og efter eget Ønske har kunnet anbringes i en Tjeneste, der tilbød sig. Saa tilfredsstillende, som dette Resultat uden Tvivl maa erkjendes at være, saa har det dog ogsaa ved denne Lejlighed vist sig, at enhver Begyndelse har sine Vanskeligheder at overvinde. Uagtet Plejestuen giver Friplads til enhver, der ikke formaar at betale, har Søgningen dog kun været ringe i Forhold til de mangfoldige fattige Børn, der dog upaatvivlelig kunde have væsentlig Nytte af de sunde Forhold og den gode Pleje, som Karleby Plejestue tilbyder. Det fremgaar heraf, at den endnu enten slet ikke er kjendt af vedkommende Forældre eller ikke har formaaet at vinde Tillid hos dem, der mest kunde trænge til den. I sidste Tilfælde haves der Erfaringer saa vel fra Lolland som fra Falster for, at fattige Forældre med Børn, der højligen kunde trænge til den Pleje, som Plejestuen i Karleby tilbyder, efter at være gjort opmærksom paa, at Adgangen til samme stod dem aaben, og at Friplads var ledig, har vægret sig ved at modtage Tilbuddet, fordi de ikke vil af med deres Børn eller ikke vil sende dem saa langt bort. Om nu end dette tyder paa en i og for sig priselig naturlig Kjærlighed til Børnene, en Kjærlighed, der ofte er stærkest netop lige over for svage Børn, saa er dog lige fuldt Resultatet særlig at beklage for disses Skyld. Det vil derfor være ønskeligt, at saadanne Forældre kunde besøge Plejestuen og med egne Øjne se og overbevise sig om, hvor godt og sundt Børnene der har det, med hvilken Kjærlighed og Omhu de bliver behandlede og plejede, og hvor glade de er ved Opholdet der. Det er vort Ønske, at disse Linjer maa bidrage til at forskaffe Plejestuen i Karleby den Tilgang, der er Betingelsen for dens fortsatte Bestaaen og for fremtidig Udvidelse af dens velsignelsesrige Virksomhed.

Adgangen til Plejestuen staar aaben for Børn fra hele Landet, saa vidt Pladsen rækker til, for et kortere eller længere Ophold, i Reglen fra to Maaneder til et Aar. Dog modtages Børn under tre Aar ikke, saa lidt som Drengebørn over 7 Aar. Ethvert Barn skal være forsynet med flere Sæt Linned og Gangklæder. Betalingen, der udredes forlods ved hver Maaneds Begyndelse, er foreløbig bestemt til 50 Øre daglig, men trængende Forældre, der ikke er under offentlig Fattigforsørgelse, vil kunne erholde Friplads til et Barn. Om de nærmere Betingelser herfor, som for Indlæggelsen i det hele, meddeles nærmere Oplysning, naar skriftlig Forespørgsel udsendes under Adresse: „Plejestuen for svagelige Børn i Karleby, ved Nykjøbing paa Falster.“

Smaating.

Praktisk. En yderst snakkesalig Dame, som raadspurgte sin Læge, overvældede ham med en saadan Talestrøm, at han ikke kunde fremføre et Ord Til sidst udbrød Doktoren: „Vil Fruen vise mig Deres Tunge!“ Damen adlød, og Lægen sagde nu: „Jeg beder Dem, træk den ikke tilbage, før jeg faar talt ud.“

De bedste Skribenter. I et Selskab spurgte man en Gang en bekjendt Forfatter, om det var sandt, at den ene Skribent ikke holdt af den anden. „Hvad andre gjøre, ved jeg ikke,“ svarede han, „men hvad mig selv angaar, da holder jeg i det Mindste af en Slags Skribenter, og det er Subskribenter.“

Paa Restaurationen. En Herre: „Jeg ønsker Middagsmad.“ — Opvarteren: „Ønsker Herren den til 2 eller 3 Kroner?“ Herren: „Hvad er Forskjellen?“ — Opvarteren: „Forskjellen er 1 Krone.“

Opløsninger fra Nr. 14.

paa den geografiske Gaade:

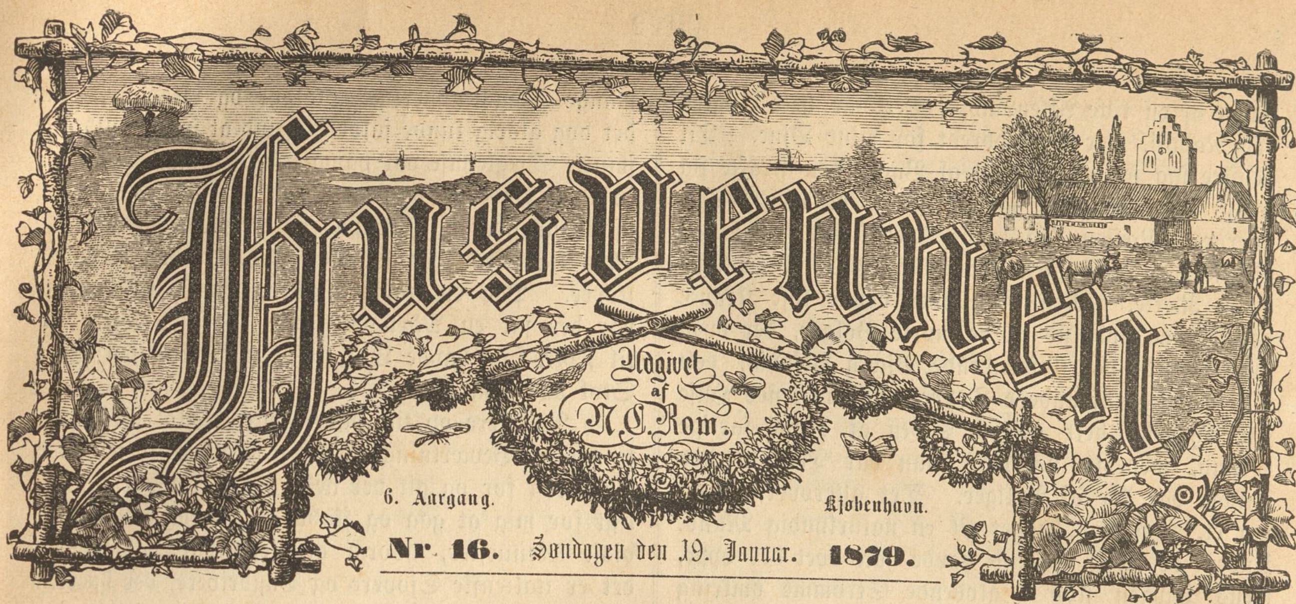
S a h a r **a**
E n g l a n **d**
V e r o n **a**
I t a l i e **n**
L i m **a**
L ø g s t ø **r**
A u g s b u r **g**

paa den firkantede Nød:

F U G L
U G L E
G L A D
L E D E

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Billægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.
Nr. 16. Søndagen den 19. Januar. 1879.

Lidt fra Napoli (Neapel).

Af
Anton Nielsen.

Endelig stod jeg ved Banegaarden i Napoli, efter at være kommen ud af Jærnbanevognen; det var en By som jeg i mange Aar havde længtes efter at se. Strax blev jeg omringet af en Snes Mennesker, som raabte i Munden paa hverandre, hver af dem anbefalede sin Gjæstgivergaard som den bedste og billigste, for det var lutter Folk, som Gjæstgiveren betalte, for at gaa her ude og fange de rejsende. Da jeg vilde bo i et Privathus, hvor der blev lejet Værelser ud, vilde jeg ikke høre paa dem, men sled mig fra dem. Jeg gik ned paa Gaden, for at faa en Droske, hvoraf der var i hundredvis; der kom strax en halv Snes Mennesker om mig, som vilde bære min Koffert ti Skridt hen til Drosken, naturligvis for at tjene Penge. Men jeg værgede mig tappert og kom hen til Drosken; jeg steg op og sagde, hvor jeg vilde hen. Kudsken sagde: „Hold sammen paa deres Tøj, ellers kan det let blive snappet fra Dem."

Jeg blev derved mindet om, at jeg var kommen til den værste Kjæltringeby i hele Verden, hvor de stjæler ved høj lys Dag og snapper ligefrem ud af Hænderne paa Folk. En lurvet Person steg op paa Bukken hos Kudsken.

„Hvad skal han?" spurgte jeg.

„Aa, maa han ikke kjøre med, det er min Broder."

„Jo, for mig gjærne," sagde jeg. Det var jo Synd at nægte det. Vi kjørte nu en uendelig Vej, hvor der ikke var noget usædvanligt at se, uden en Fæstning, der laa oppe paa Toppen af et Bjærg midt i Byen. Vi holdt nu uden for Huset, en Portner og en Opvarter kom ud for at tage imod os. Jeg kunde nok faa et Værelse i tredje Stokværk. Da jeg havde betalt Kudsken, vilde jeg tage min Koffert, men den havde Broderen annammet. Jeg vilde tage den fra ham; han bukkede og skrabede:

„Nej, Herren skal ikke selv bære sin Kuffert op ad Trapperne; det var da en Skam."

„Lad saa Opvarteren eller Portneren tage den," sagde jeg. Men disse to Herrer var pludselig blevne saa tunghørige, at de ikke hørte mine Ord. Der var desuden ogsaa noget henne paa Gaden, som fængslede deres Opmærksomhed; men da jeg bad dem om at vise mig mit Værelse, blev de lydhøre igjen.

Jeg maatte nu give Broderen 25 Øre for at bære mit Tøj, de to andre Dagdrivere fulgte bag efter og havde intet i deres Hænder. Nu begyndte jeg at fatte Broderskabet, senere skulde jeg faa mere af det. Det var et stort dejligt Værelse, jeg havde faaet, men jeg syntes ogsaa, det var dejlige Penge, jeg skulde give for det, omtrent 3 Kroner daglig. Der var halvmørkt der inde, for der i Syden lukker de Vinduesskodderne strax om Morgenen paa de Vinduer, som vender mod Solen, ellers bliver Stuen som en gloende Ovn. Da jeg var kommen lidt i Orden, lukkede jeg op. Hvad! der opdager jeg jo en Altan! Jeg iler der ud og ser det dejligste Syn, jeg endnu har set i Verden. Foran mig, lige under mig, laa det herlige blaa Middelhav, spillende med Guld og mørkeblaat,

kruset af en lille Aftenvind. Det var hele Bugten ved Napoli, der laa udbredt for mine Øjne. Til venstre saa jeg en hel Del af Byen, den strakte sig langs med Bugten og gik ud i et med Nabobyerne. Næsten saa langt Øjet kunde se til den Side, var Havbugten kranset af Byer i en uafbrudt Række. Men oven over denne lyse Krans, der saa saa godt ud til de mørke Bølger, der oven over knejsede det ildsprudende Bjærg Vesuvio, delt i to mægtige afrundede Toppe. Menneskenes Huse var byggede helt op ad Siden af denne farlige Grund, men jo nærmere man var Toppen, des mindre var der af Boliger. Det allerøverste Hus var et, som var bygget til en naturkyndig Mand. Under de sidste Udbrud havde han boet der oppe, mens Lavaen flød i glødende Strømme omkring hans Hus, mens Stenene regnede ned over det. Saaledes vovede han daglig sit Liv for at iagttage det ildsprudende Bjærg og for derefter at oplyse alle Mennesker derom. Fra den Top af Bjærget, hvorpaa han boede, røg det uophørlig; i det Øjeblik jeg saa Bjærget første Gang, blev Røgen oplyst af den dalende Sol og lignede en rosenrød Sky. Efter dette Bjærg kom der et lavere Land, men snart taarnede Bjærgene sig igjen oven for Byen Sorrento, der ligger vel en 6 Mile i lige Linje oven for Napoli. Der hvor jeg stod, kunde jeg med blotte Øjne se Husene i Sorrento og se, hvorledes denne laa lige paa den yderste Kant af en lodret Klippeskrænt, der hævede sig op fra Havet.

Længer mod højre saa jeg adskillige Klippeøer med kraftige Former ligesom ligge og svømme paa Vandet. Og alt dette i den gjennemsigtige Luft, hvori de fjærneste Ting ligger en saa nær, alt det oplyst af den glødende Aftensol. Jeg vil bekjende, at jeg fik Taarer i Øjet ved at se denne Dejlighed, hvis der er nogen, som kan le af det, saa maa de gjærne. Endelig fik jeg da saa megen Besindighed, saa at jeg satte en Stol ud paa Altanen, derpaa satte jeg mig selv, en lang Pibe satte jeg i Munden, en Dobbeltkikkert satte jeg for Øjnene, og saa satte jeg hele Personen med alt Tilbehør til at studere hver enkelt Dejlighed i Land- og Vandskabet. Til sidst faldt mit Øje paa det, som var allernærmest. Der hvor jeg boede, var ikke Napolis Havn, men kun en Baadehavn for Fisker- og Lejebaade. Gaden hed „Santa Lucia" efter en katolsk Helgeninde, der var kun Huse paa den ene Side, og Vandet paa den anden. Paa Gaden var der svære Trapper, som førte ned til en lavere Jordstrimmel, omtrent i lige Højde med Vandet. Aldrig har jeg dog set til daglig saadan en Mylr af Mennesker, som her var. Oppe paa Gaden, ud imod Vandet var en dobbelt Række af Boder, hvor Fiskerne eller deres Kvindfolk stod og solgte Østers, Muslinger og mange Slags underlige Skaldyr og Bløddyr, som det dog aldrig kunde falde mig ind at spise. Mange smukke Sneglehuse var ogsaa her til Salg. Rummet imellem Boderne og foran dem var aldeles opfyldt af Mennesker, ligesom paa en Markedsdag hos os. Men lige nede ved Vandet, der var dog Vrimlen større. Paa en stor Flydebro, tæt op til Landet, var der sat en Mængde Stole, de blev lejede ud til Folk, som havde Lyst til at nyde Udsigten; hver Stol var besat.

Nærmere op til Gaden var en flot Restavration eller Beværtning under et Soltelt; den havde jeg Brug for og gik der ned. Men det var underligt for mig at gaa og skubbe mig frem mellem alle disse Mennesker, hvoraf de fleste var Lassaroner, det er italienske Sjovere og Dagdrivere, der hverken har Hus eller Hjem. De har kun nogle faa Pjalter paa Kroppen og ser meget forvovne ud. Jeg gik ind i Beværtningen, den var kun ved et Rækværk skilt fra Folkevrimlen. Der var ikke mange Gjæster, og jeg fik hurtig, hvad jeg ønskede. Aldrig før havde jeg spist min Mad paa saadan et dejligt Sted. Uden for Rækværket stod en Gang imellem en halvnøgen Dreng, som kastede graadige Blik paa Maden, men naar Opvarterne fik en saadan at se, kom de altid med Stokke og jog dem bort. En Gang mens Opvarterne stod afsides og samtalede, saa jeg en forsulten Dreng staa ud for mig. Han gjorde særdeles tydelig Tegn til, at han vilde gjærne have noget at spise, derved at han pegede først paa Maden og siden paa sin Mund. Jeg skjævede til Opvarteren, derpaa tog jeg et lille Hvedebrød og holdt ned til Gulvet. Hurtigt smuttede han ind under Rækværket og skød sig som en Slange hen ad Gulvet, fik Brødet og krøb tilbage igjen. Nu saa han da saa inderlig taknemmelig paa mig og løb bort for at spise det. Men han kom snart igjen, og vi vovede endnu en Gang vort forrige Puds. Men denne Gang blev vi opdagede. Opvarteren fik sin Stok, men inden han kom efter Drengen, var han forsvunden med Brødet. Jeg maatte vel nok bøde for det, da jeg skulde betale Regningen, som var temmelig dyr.

Nu fik jeg stor Lyst til en lille Sejltur, inden Solen gik ned, da jeg længtes efter at se Napoli fra Søsiden. Jeg spurgte Opvarteren, hvor jeg skulde faa en Baad, og han viste mig et Sted i Nærheden og føjede til: „Jeg har en Broder der henne, som ror en Baad; dersom De bare hilser fra mig, saa faar De godt Kjøb, og det er en Karl, De kan stole paa."

Jeg stolede just ikke meget paa Broderskabet, men jeg gik da hen til Stedet og satte mig paa en Sten lidt afsides og betragtede det livlige Optrin. Strax efter kom en kjøn Dreng hen til mig og

sagde: „Skal Herren ikke ud at sejle? Nu er det den smukkeste Tid af hele Dagen."

„Du kan da ikke ro for mig, du er for lille."

„Jeg er femten Aar, og jeg har roet altid. Kom bare, Herre!"

„Snak, Dreng, du har jo heller ingen Baad."

„Jo, vist har jeg, Herre! Det er min Baad, der ligger."

„Nej, jeg vil vente lidt."

Drengen gik nu sin Vej en lille Tid, men kom snart igjen og satte sig hos mig, ligesom vi var gamle Venner. Han begyndte for fra igjen, men jeg syntes, han var for lille til at være min Baadsmand. Jeg spurgte ham ud om hans Familie, og vi fik en lille Samtale, som imidlertid hvert Øjeblik fik den Slutning:

„Vil Herren saa ud at sejle?"

Endelig blev jeg overvunden af hans Standhaftighed og sagde ja, og vi gik hen imod Baaden. Her kom strax en Mand springende og raabte: „Herren ønsker en Baad?" Og uden at vente paa Svar vinkede han til et Par Knøse, som skulde ro for mig.

„Nej, nej!" raabte jeg, „den lille Luigi skal ro for mig; men hvor er han nu bleven af?"

Nu kunde jeg ingen Steder opdage Drengen.

„Han kan ikke ro for Dem, han er for lille, men denne Knøs er hans **Broder**."

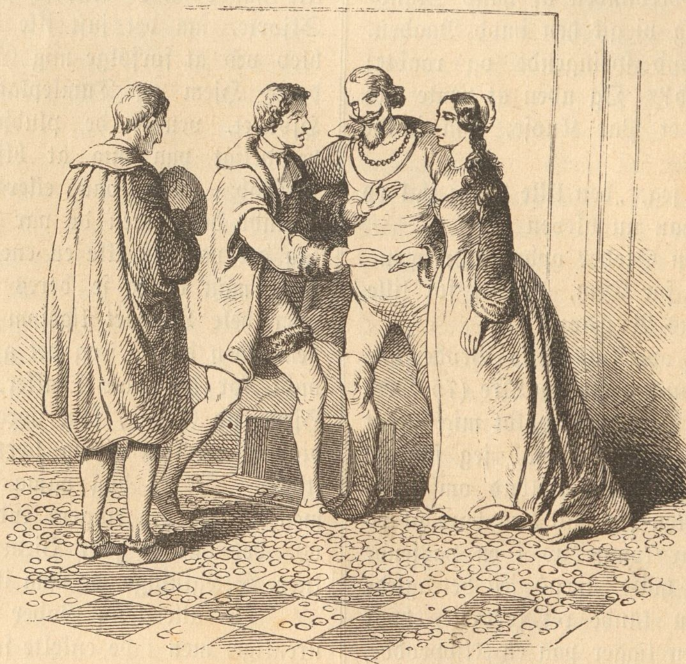
Nu maatte jeg le over alt dette Broderskab. — Jeg tingede med Manden om en Lire (75 Øre) for Timen. Mine Rorkarle underholdt mig meget behageligt og forklarede mig alt, hvad jeg spurgte om, og gjorde mig mange smukke Tilbud om at ro mig der og der hen. Men jeg bad dem bare at ro lige ud. Og da vi var komne ud i en passende Afstand, lod jeg dem hvile, mens jeg betragtede Napoli. Hvem der nu kunde ret fortælle, hvor dejlig Byen saa ud! Den ligger paa en Klippeodde, der springer frem i en lille Bugt. Fra Havet ser det ud, som om alle Huse, Slotte og Kirker laa ned ad Skraaningen paa Klippen, saa at man bilder sig ind, at man ser alle Bygningerne paa en Gang. Øverst oppe paa Toppen af Klippen ligger en Fæstning, St. Elma 800 Fod over Havet. Altsaa lige nede fra Havfladen og saa højt i Vejret klatrer Husene op ad Klippen. Husene er anstrøgne med lyse, livlige Farver, og mange grønne Træer kiger frem imellem dem. Og tænk saa denne vældige Pyramide af Huse, set paa en Gang. I denne Stad bor der omtrent halvt saa mange Mennesker som i hele Danmark. Ak, ja det var et dejligt Syn at se den store smukke By straale i den klare Luft, forgyldt af den nedgaaende Sol, omgiven af de dejlige blaa Bølger; til højre Vesuvio med sin Krans af Byer; til venstre en smuk grøn Bjærgryg, spættet med røde og hvide Huse, som begrænser Bugten til den Side. Vi sejlede langsomt indad, jeg kunde ikke blive mæt af det herlige Syn. Endelig kom vi da i Land.

Jeg vilde nu gaa mig en Tur op igjennem Byen, da der var længe til Sengetid. Aldrig saa snart var jeg kommen op paa Gaden, før jeg blev omringet af et Dusin pjaltede, halvnøgne Drenge, der tiggede. Jeg rystede paa Hovedet og sagde nej, jeg bad dem om at gaa Pokker i Vold, jeg slog iblandt dem med min Stok, men det hjalp altsammen intet. De omringede mig, saa jeg var færdig at falde over dem og gjorde alle Slags Kunster, for at jeg skulde give dem Penge. En snurrede med Munden ligesom en Brems, en mjavede som en Kat, og en gøede som en Hund, en gik paa Hænderne, og en vendte Vejrmølle. Da de ikke havde andre Klæder paa end en kort, pjaltet Skjorte, saa det just ikke saa meget fint ud. De blev ved at forfølge mig Gaden igjennem, den var deres Hjem og Tumleplads; men da vi naaede Hjørnet, vendte de pludselig om. Det lettede betydeligt paa mig at blive fri for mit urolige Selskab. Der var ellers mange kjønne Børn iblandt dem, men de var saa umaadelig snavsede, saa der var vist ikke en eneste Plet paa deres Krop, hvor man kunde se deres Hudfarve; de var graa over hele Legemet ligesom Gadesnavset. Jeg saa dem siden daglig, og det gjorde mig mange Gange ondt for de smaa Stakler, som ikke havde andet Hjem end Gaden, som voxede op i Sult og Elendighed, og som aldrig lærte andet end at tigge og stjæle. De er dog ogsaa skabte i Guds Billede, men de har det ringere end vilde Dyr. Hvem af os, der har et godt Hjem og gode Forældre eller kjære Slægtninge, de maa ikke glemme at takke Gud.

De allerfleste Gader i Napoli er snævre og urenlige, men i de enkelte smukke Gader, der findes, er der ogsaa en mageløs Pragt i Boderne. Jeg gik længe og morede mig ved at se paa dem. Næsten paa hvert Gadehjørne stod en Vandsælger. Vandet der nede er nemlig saa slet, at man ikke kan drikke det, uden der kommer Is i. Vandsælgerne har da en stor Tønde Vand, hvori de kommer Isstykker, og hvoraf de tapper Vandet i Glassevis til to Øre Glasset. Om man vil have det, saa kan man ogsaa faa Citron-, Appelsin- eller Fennikelsaft i, men saa koster det to Øre til. Mange Vandsælgere gaar ogsaa omkring i Gaderne fra Morgen til Aften med en mindre Tønde paa deres Skuldre; de raaber uafladeligt: Vand, Vand! og udskjænker det uden at sætte Tønden fra sig. Det er jo mest de fattige, der maa søge til Vandtønderne. En anden Slags Boder, som fattige Folk samledes om, var der, hvor de solgte Kastanier. I de sydlige Lande

voxer nemlig vildt et Kastanietræ, som bærer spiselige Frugter; de ligner meget dem, vi har her hjemme, men er meget større. Jeg gik hen til saadan en Bod og forlangte for 2 Øre. Manden tog ned i en Sæk, der stod paa Gulvet, og med en lille Hulskuffe øste han op til mig den Del, jeg skulde have. Men da de var gloende hede, og da jeg ikke kunde have dem i alle mine Lommer, saa tog jeg kun tre af dem, og Manden blev meget forundret over, at jeg ikke vilde tage alle dem, jeg kunde faa. Jeg spiste strax en, den smagte næsten som en i Asken stegt Kartoffel.

Da jeg vilde ud at kjøre næste Morgenstund, gik jeg og betragtede Droskekuskene for at finde en, som saa rigtig skikkelig ud. Der var ikke mange af det Slags. Endelig fandt jeg da en, hvis Ansigt tiltalte mig; han var heller ikke saa urimelig at komme til rette med, og jeg bestilte ham saa til at holde uden for min Dør næste Morgen Klokken 6. Nu gik jeg hjem, men kunde næsten ikke komme i Seng for Udsigten. Om Morgenen blev det meldt mig, at Vognen holdt for Døren; jeg tog mit Tøj, lagde det i Vognen og er ved at stige ind, da jeg opdager, at det er ikke den Droskekusk, jeg har tinget med.

„Men det er jo ikke dig, jeg har bestilt,“ siger jeg.

„Nej Herre, men det var min **Broder**. Han skulde en anden Tur med sin Droske; det huskede han ikke i Aftes. Men jeg skal kjøre lige saa godt som han.“

„Jeg kjører ikke med dig,“ sagde jeg og tog mit Tøj.

„Aa jo, Herre, det er virkelig Sandhed. Og jeg skal være saa flink. Værsgod og stig ind!“

„Ja, saa hent din „Broder“ og lad mig høre, hvad han siger, ellers gaar jeg op igjen.“

Nu maatte Kusken lade Hest og Vogn staa og rende nogle Gader igjennem. Derpaa kom han virkelig med den, som jeg havde talt med om Aftenen. Denne forsikrede mig, at det var sandt at hvad hans **Broder** havde sagt; han gjentog Prisen, vi havde tinget om, undskyldte, at han ikke kom selv, og anbefalede sin **Broder** paa det bedste. Der var nu ikke Spor af Lighed imellem dem; men alle de Italienere, som vi rejsende faar med at gjøre, de ligner hverandre deri, at de vil bedrage os, alt hvad de kan, og Broderskabet bestaar i, at de hjælper hverandre i denne smukke Hensigt.

Men man maa nu tage dem, som de er. Jeg steg ind i Vognen og havde en meget smuk Tur; men hvad jeg oplevede paa den, har jeg ikke Tid til at fortælle i Dag.

Risteftenen.

Af Christian Winther.

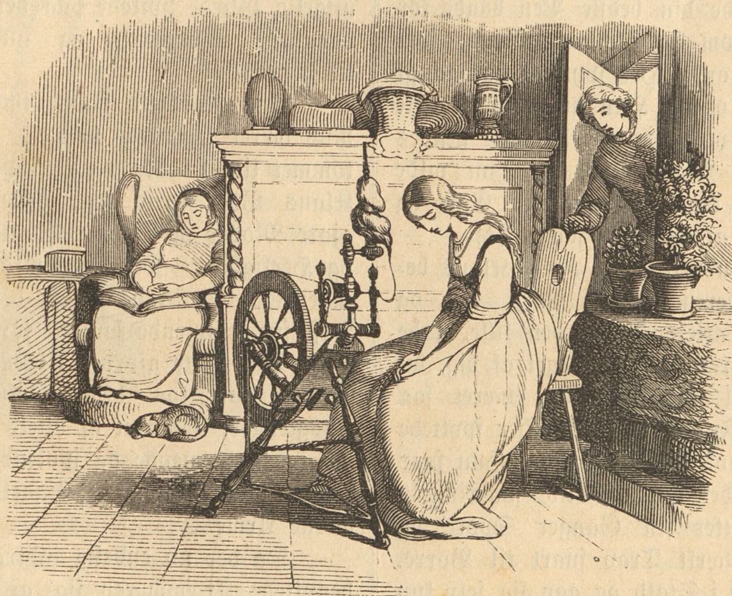
(Sluttet).

Hr. Ejler Ged var netop kommen hjem fra sin Rejse. Det var ved Middagstid. Han stod endnu i Borggaarden paa Nordfeld ved sin Hest og modtog Melding af og uddelte Befaling til flere af sine Folk, som havde omringet ham. Da hørtes i det fjærne Klangen af Trompeter og Pauker, og lidt efter saa man et Tog langsomt og højtideligt bevæge sig op ad den store Linde-Alle, der førte op til Nordfeld. I Spidsen red to pyntede Trompetere og en Paukeslager, hvilke blæste og trommede af alle Kræfter. Efter dem fulgte en svær Bondevogn paa fire høje Hjul, bespændt med et Par brogede Oxer, og til sidst kom Mikkel Boel, og hans Søn, Borgermester Klaus Boel, hver paa sin stadselige Hest.

Herremanden gjorde store Øjne og vidste ikke, hvad han skulde tænke om dette Styr. Gaardens Folk stak Hovederne ud af Vinduer og Døre, alle Hunde gave Hals, Paahanen skreg paa Taget og Duerne kredsede, opkyste, rundt over hele Gaarden. Til sidst, just som Vognen standsede foran den store Stentrappe, og begge Rytterne var stegne af Hesten, kom ogsaa Frøken Maren til Syne. Hendes Øjne

glimtede, hendes Kinder blussede, og hun smilede med hele sit smukke Ansigt. Hun stillede sig ved Siden af sin Fader og ventede med spændt Opmærksomhed paa, hvad der nu vilde komme.

Da traadte den gamle Mikkel Boel frem, tog den gamle Fløjels Barret af sit røde Hoved: bøjede sig dybt baade for Fader og Datter og talede: „Velbyrdige Hr. Ridder! I mindel vel, at min Søn, nærværende strænge Borgmester Klaus Boel. som har fattet en dydig Kjærlighed til Eders Datter, ædle Maren Ged, for nogen Tid siden dristede sig til hos eder selv at begjære hende til sin Ægtehustru? I mindes vel ogsaa, at I til Svar paa hans ydmyge Begjæring ikke just ligefrem gav ham et Afslag, men i det Sted paalagde ham Betingelser for Opnaaelsen af hans Hjærtes Ønske, — Betingelser, der noget nær i eders og alle andre fornuftige Menneskers Øjne vel maatte kunne gjælde for et Afslag, alt den Stund det maatte tykkes umuligt for Bejleren at opfylde samme? I mindes endvidere, at han var saa forvoven at optage den Handske, I tilkastede ham? Nu staar han her, for anden Gang at bejle til Eders Frøken Datter, i det han nu ved den almægtige Guds Hjælp, ser sig i Stand til at opfylde den Betingelse, I har sat. Hvis I tillader det, vil vi strax, som I har forlangt, kunne skjule Gulvet i eders store Riddersal med fuldvægtige, blanke Guldgylden. Vi have nemlig arvet vor nærmeste Slægtning, min salig Broder, som nylig er død!"

„Det er ikke sandt!" raabte en forbitret Stemme ud af Stimmelen, som havde omringet Hovedpersonerne, og Niels Studtmann, der ved Frøknens naadige Foranstaltning nu endelig var udløst af sit Fængsel, traadte frem, højrød i Ansigtet og næsten grædefærdig.

„Hvad jeg siger, er baade vist og sandt i alle Maader," svarede den gamle Mikkel Boel i en rolig Tone, „jeg kan endogsaa fremvise min Broders Testamente. Aa, tag mig dog Dokumentet ned af Vognen!"

Kjøresvenden og et Par af de andre tilstedeværende løftede med megen Besvær en lang og bred, men flad Sten ned paa Jorden og stillede den opret paa Kant. Paa den ene Side var den udhugget med dybe Rifler, ligervis som en Rist; paa den anden Side kunde man læse følgende, med store Bogstaver indhuggede Ord:

„Du, som har væltet denne Sten, er min Arving, Anders Jensen Boel, fra Borre."

Alle betragtede og beføledе Stenen og læste Skriften med stor Forundring, og ingen kunde nægte, at jo Arven i enhver Henseende var kommet i de rette Hænder.

Niels Studtmann tav stille; han turde jo ikke vedgaa, at han paa en vis Maade havde villet begaa Arvesvig,

Frøken Maren Ged gned sine snehvide Hænder og vidste af Glæde knap, paa hvilken Fod hun vilde staa.

Endelig brød Hr. Eiler Ged, som hidtil hele Tiden havde staaet med aaben Mund og opspilede Øjne og efter Sædvane glattet sit graa Skjæg, den nu indtraadte Tavshed. Han vendte sig til Fader og Søn og sagde: „Ja, I gode Mænd! alt dette er jo godt nok; men hvad er der da i disse Kister? Vil I virkelig indbilde mig, at I kunne opfylde min Betingelse? Lader os da se!"

Da tog Fader og Søn fat paa en af de jærnbeslagne Kister og ved nogle Karles Hjælp fik de den slæbt ned af Vognen, op ad Trappen og ind i den store Riddersal. Her blev den stillet midt paa det rudrede Gulv, aabnet og væltet, og se! de røde, blanke Skillinger strømmede ud og bedækkede mere end en Tredjepart af Gulvets Flade!

Ved dette Syn straalede Hr. Ejler Geds begjærlige Øjne med Henrykkelsens Glans. Han saa sig om, fik Øje paa sin Datter, der stod smilende nær hos ham, greb hendes og Borgermesterens Hænder og trak Parret ind paa den glimrende Dynge, og her, staaende midt i Guldet, føjede han deres Hænder sammen, i det han sagde: „Her trolover jeg for Guds Aasyn og i disse gode Mænds

Nærværelse dig, min Datter, Frøken Maren Ged, med strænge Hr. Borgermester Klaus Boel! Min og Herrens Velsignelse hvile over Eder. Amen!"

Medens alt dette foregik, og alles Øjne vare henvendte paa og beskjæftigede med Æventyret, havde Niels Studtmann set Lejligheden an og listet sig ned til Stalden, hvor han Dagen i Forvejen havde indsat sin Hest. Da han traadte ind, vendte Hesten sit Hoved mod ham og modtog ham med en venlig Vrinsken, der dog nu i den stakkels Kræmmers Øren lød som en Haanlatter. Hurtig lagde han sin Sadel paa, spændte Gjorden, satte sig op og red i fuldt Firspring hjemad.

Paa Halvvejen faldt der ham imidlertid med et noget ind; han standsede sin flyvende Fart og lod den pustende Hest gaa i Skridt, medens han i sit Hjærte saaledes tiltalede sig selv: „Du er dog en stor Æsel, Niels! og en dum Knægt oven i Kjøbet! Du vilde snyde din bedste Ven baade for hans retmæssige Ejendom og for hans Brud, som elsker ham. Tvi dig an! (Her spyttedt han langt ud i Marken.) Og Tøsen? Hun kunde jo slet ikke lide dig, det var klart nok. Havde du mod hendes Vilje faaet hende til Ægtehustru, — hun vilde ordentlig have kusket dig! Tak du din Gud og Skaber og vær glad, at du slap saa godt! — — Nu er Familien Boel uhyre rig! — — Klaus beholder ikke alt, — Faderen faar sin Part — — og Datteren faar sin! Datteren? ja, den lille, søde Kristense, som altid har holdt saa meget af dig, du Taabe! og som du til Gjengjæld har været saa kold og haard imod! Fy, skam dig! (Her spyttede han atter.) Jeg ved nok, hvad jeg gjør! Hun faar jo ogsaa sin Part, og den kan ikke blive saa ringe!"

Her gav han atter sin Ganger Spore og Tøjle og naaede i stærkt Trav snart til Borre. Han lod sin Hest sætte i Stald og gav sig selv kun saa megen Tid, at han fik sig lidt hæget og herset; derpaa gik han om i Kirkestræde, hvor Mikkel Boels Hus laa med en lille Have foran. Han løftede sagte Havelaagens Klinke, traadte hen til Huset og kigede ind ad det lave Vindue. Der inde i den lille Stue sad paa den ene Side den gamle Vibeke Boel, lænet blødt tilbage i en Lænestol. Hun var faldet i Søvn, og Fred og Mildhed var udbredt over hendes Ansigt. Paa hendes Skjød laa en opslagen Bønnebog; en Kat sov ved hendes Skammel.

Men paa den anden Side af Stuen var der ingen Fred. Der sad Kristense ved sin Rok; men Hjulet snurrede ikke, og de flittige Hænder hvilede i Pigens Skjød. Det dejlige Hoved var bøjet ned mod Brystet, og de blonde Lokker skjulede hendes Kinder og de stille Taarer. Hun sad saa fordybet i sine bedrøvelige Tanker, at hun ikke bemærkede Niels Studtmanns Komme, før han, snigende let som en Kat, havde taget en Stol og sat sig tæt ved hendes Side. Hun saa vemodigt og alvorligt paa ham og vilde til at sige noget, men den unge Mand lod hende ikke komme til Orde. Han lagde sin Arm paa Ryggen af hendes Stol, bøjede sig mod hendes Øre og hviskede. Hvad han sagde, kunde ingen høre uden hun, men hendes Ansigt forraadte snart, af hvad Art hans Veltalenhed var. Paa en regnfuld Sommerdag, begynde Skyerne med at skilles ad; en sagte Luftning bevæger dem hurtigere, Solens Øje glimter af og til frem, men formørkes atter af et ilende Slør, indtil den endelig vinder fuldkommen Sejr og sender alle sine glade Straaler ud over de skinnende Marker og Skove. Saaledes vexlede ogsaa Klarhed og Mørke paa Kristenses Ansigt, indtil endelig hendes Kinder fik deres Rosenglød, og hendes tindrende Øjne med usigelig Glæde hvilede paa den elskede Bejler. Nu vaagnede Moderen, og nu talede han ogsaa til hende.

Paa Nordfeld havde imidlertid Henrykkelsens Rus været temmelig længe. Da man endelig var kommet lidt til Ro og Besindelse, vilde Mikkel og Klaus Boel strax tage afsted for dog ogsaa at gjøre Moder og Datter delagtige i den store Glæde og Herlighed. Men det vilde Hr. Ejler Ged paa ingen Maade tillade. Han befalede strax, at man i Hast skulde spænde for et Kjøretøj for at hente dem hid. Dog dette gjordes ikke nødigt; thi inden man saa sig for, kom begge Kvinderne, hver paa sin Pasgænger, ledsaget af Niels Studtmann, ridende ind i den larmende og jublende Gaard. Moder og Datter blev hjulpne af Sadelen og modtagne med aabne Arme.

Da der nu endelig indtraadte et lille Havblik, benyttede Kræmmeren sig af dette til i velvalgte Talemaader at fremsætte sin Bøn for Mikkel Boel, en Bøn, der blev saa kraftig understøttet af alle, især af Moderens udtalte Vilje, og Datterens undselige, men bedende Blikke, at den gamle, lykkelige Degn slet ikke kunde sige Nej.

Saa længe Borre Kjøbstad var til, blev der ikke set en mere glimrende Fest, end da de tvende unge Par blev forenede. Det dobbelte Bryllup fejredes i Raadhusets store Sal, og det varede i otte Dage, og i disse otte Dage fandtes der i Byen og hele dens Omegn ikke en sulten eller tørstig Sjæl. Baade rige og fattige, fornemme og ringe, gamle og unge fik deres Del i Glæden.

Borgermester Klaus Boel lod Ristestenen indmure i den ene Ende af sin Stadsestue, hvor han saa ofte og ved højtidelige Lejligheder kun have det mærkelige Testament for Øje. Han selv og hans Hustru levede sammen, som det kunde ventes

af to elskende Hjærter, og som det sømmer sig et kristeligt, fromt Ægtepar. De lærte deres Børneflok efter dem at gjøre et skjønt Brug af det uretfærdige Mammon.

Tiden randt, og Borre svandt af Kjøbstædernes Tal, ligesom Babylon, Persepolis og Slangerup. Flere Hundrede Aar efter fandt man en Gang ved Udgravning den store, flade Sten med Riflerne og Indskriften. De Lærde fik meget travlt med at udtyde Sammmenhængen og Hensigten med hint Tegn og denne Skrift; men det lykkedes dem aldrig ret. Nu ved de det.

Smeddedrengen sætter Fanden i Klemhærke.

Sjællandsk Æventyr ved Severin Kjær.

En Gang var der en Smed, som holdt baade Svend og Dreng. Saa en Aften siger han til Drengen. „Hør du, spring hen i Kroen og hent os noget Brændevin i Træflasken her; men du skal frygte Gud og følge Landevejen. — Lad mig se, at du vogter dig for Stien over Kirkegaarden!"

Drengen løb da ogsaa ad Vejen hen til Kroen; men da han skulde tilbage, tænkte han ved sig selv: „I Mørke er alle Svin sorte, der er ingen, der kan se, om det er mig eller nogen anden, der løber ad Stien. Vel ved jeg, at man heller skal gaa uden om to Gange end drukne en; men den drukner ikke, som ikke hænges skal!"

Saa løb han ad Stien. Men som han kommer lige ud for Kirkedøren, staar der et langt, hvidt Spøgelse, der giver et stort Vræl fra sig. I sin Forhippelse fik Drengen ikke Tid til at blive forskrækket, men slaar til Skikkelsen med Træflasken, saa den dumper og giver i Faldet et endnu større Brøl end det forrige.

Drengen pilede af hjemad.

„Gik du saa over Kirkegaarden?" spurgte Mesteren.

„Nej —," sagde Drengen.

„Ja, ja da!" vedblev Mesteren, „jeg faar det nok at vide, thi Svenden har passet dig op. — Jeg synes ellers, du er saa bleg om Næbbet — er du syg, Dreng?" — „Nej —," sagde Drengen.

Lidt efter listede Knøsen sig ud og op paa Kirkegaarden; der laa Skikkelsen endnu, og nu kunde han se, at det var Svenden med en Skjorte trukket oven over Klæderne. Død var han, og død blev han, derved var intet at gjøre; men da tog Drengen og gravede i Hast et Hul og puttede Svenden der ned med Hud og Haar.

Det var en Aften siden hen, sent var det, at Drengen atter skulde hen til Kroen efter Brændevin. Han gik naturligvis sin vante Vej over Kirkegaarden; men som han kommer forbi Kirken, ser han, at der er Lys der inde — det ranglede og rumlede, tumlede og støjede der inde — saa vilde han dog se, hvad der var paa Færde; han lister sig ind gjennem Vaabenhuset, linner Døren og siger nok saa kvikt og højt: „Godaften!" Men der var ingen, der svarede; og saa lister han sig bedre frem og faar da et helt underligt Syn for Øje: Her spilledes Kegler. Elleve smaa Nisser i staalgraa Kofter og med vakre, røde Tophuer paa, morede sig ypperlig; men Fanden var selv tolvte Mand, han sparkede med Hestefoden, gnistrede med de glorøde Øjne og slog Kraftslag.

„Godaften, Godtfolk!" sagde Smeddedrengen endnu en Gang nok saa kjækt; „med Forlov at spørge, kunde jeg ikke faa et Potte med, — jeg har Mønt i Lommen!"

Det klang, da han slog paa Lommen; men det var ellers bar Fejl, han ejede slet ingen Penge, og det var kun noget gammelt Træskobeslag, der klingrede i hans Lomme.

Der var ingen, der svarede ham. Alt gik tiendes af. Men saa smider de alligevel Loddet eller Kuglen hen til ham; han greb den for at slaa og saa da, at det var et Menneskehoved, de brugte som Lod, men det brød han sig ikke noget om, han slog lystigt væk, hver Gang slog han alle ni, hver Gang var Gevinsten hans. Men da Hanen gol, og Spillet skulde hæves, blev der Klammeri. De smaa Nisser var vrede, en græd, en anden bandte, men alle sagde de, at Smeddedrengen havde narret dem Pengene fra. — Aa, hvor Fanden stod og grinte og lo af det hele.

„Kom med Pengene, eller du faar Prygl!" raabte Nisserne.

„I — nej, nej da, det gjør jeg vel ikke!" sagde Smeddedrengen, og saa tog han i det samme en af de smaa i Benene, slog med ham alle de andre; saa til Slutning var kun Fanden og en lille bitte Nisse tilbage. Hvor han dog lo — gjorde Fanden. — „Stop!" raabte han nu; „holdt, holdt, bitte du! Lad det nu være nok med den Leg."

Derpaa gav han Smeddedrengen den lille,

vimse Nisse; men ellers gav han ham ogsaa en Bog med store røde Bogstaver. — Jeg tænker, at det har været Cyprianus. — Og saa sagde han: „Naar du har den Bog, Knøs, saa kan du rejse, hvor Fanden i Vold, du vil; der er ingen, der skal krumme et Haar paa dine Negle!“

Næste Dag sagde Smeddedrengen Farvel til sin Mester og rejste bort med den lille Nisse; de kom langt frem i Verden, og saa kom de ogsaa til et stort Kongeslot. I Porten mødte Kongen dem og spurgte efter, hvor de vilde hen.

„Jeg er rejst ud for at prøve min Lykke,“ sagde Smeddedrengen.

„Saa kommer du til at søge et andet Sted hen,“ siger Kongen, „for her paa Slottet er der ingen Lykke, her er ikke en Gang til at nære sig, her er ravruskende galt, ikke en Menneskesjæl kan hytte eller bjærge sig her nogen Nat for Ondskab af alt Slags: Spøgeri, Trolderi og Djævelskab!“

„Da kunde jeg alligevel nok have Lyst til at prøve paa at ligge her en Nats Tid,“ siger Drengen, „naar blot jeg kan faa to sorte til at holde Skildvagt ved Døren og en lille Kjende at leve af, helst Suppe og en stegt Kalkun.“

Kongen tilstod ham, hvad han ønskede, og saa gik Tiden indtil Aften; da siger han til en af de sorte: „Gak ud og hent os nogle Tørv!“ Den sorte gik ogsaa, men blev borte; saa skikkede han den anden afsted, men det var det samme, han blev ogsaa borte; saa der var jo intet andet for det, end at han selv maatte til det tillige med sin lille Nisse. Da de kom ud i Tørvehuset, stod der en grim, gammel Hex og hvæsede til dem: „Hvad skal I?“

„Jeg vil have nogle Tørv,“ sagde Drengen. „Ja det kommer vi til at nappes om!“ raabte hun igjen. Men saa tog han Nissen og slog Kjællingen med, saa hun trillede; derpaa tog han sig saa mange Tørv, han vilde have, og gik derpaa rolig ind og satte sig til Bords. Det blev da rent fælt med Spøgeri. Først kom der en lang, hvid Skikkelse og ledte efter sit Hoved; men den smak Smeddedrengen Suppeskeen i Hovedet paa, saa var den væk.

Lidt efter kom en hel Flok Gjenfærd svævende ind, de dansede rundt og klagede over tabte Penge — dem gav han Suppefadet i Hovedet — og borte var de; men til Slutning kom Fanden selv. „Hør, Mester,“ sagde Knøsen, „vil du ikke hjælpe mig med at pille denne lille Kylling?“

„Aa, aa, o!“ klynkede Fanden, „jeg kan ikke bruge mine Fingre, de er blevne saa krogede, at jeg slet ikke kan rette dem.“

„Pyt, ikke andet!“ raabte Drengen, „kom bare hid.“

Saa borede han ti Huller i Døren, skar ti Kiler til, og raabte paany: „Hid med Neglene, lille Ven!“ Og saa maatte Fanden stikke Fingrene i Hullerne, og Drengen sad ved hver Finger og bankede løs.

„Av, av, aa . . .!“ raabte Fanden, — „bi lidt, mens jeg spytter i Næven — nu rettes det krogede —.“ „Av, av!“ brølte Fanden, han bad og tiggede saa mindeligt om at blive fri, om at faa Fingrene løse, han vilde skjænke Drengen Slot og Land, alt hvad der var der — kun den lille Ø ude i Slotsgraven vilde han selv beholde — alt andet skulde være Drengens, dersom han fik Lov at slippe.

Saa gav Drengen Kjøb, og Fanden fik sine Fingre ud af den fæle Klemmehærke. Men da Kongen hørte, hvor bravt Smeddedrengen havde staaet sig, blev han sjæleglad ved ham, og gav ham sin Datter, den unge Prinsesse, til Ægte.

Saa var det en Dag senere hen i Tiden, at Knøsen gik ude i Kongens Have; ja paa en Maade var det jo hans egen Have — han gik i sine egne Tanker og tænkte ikke paa noget, han lagde heller ikke Mærke til, at han var gaaet over Slotsbroen og ud paa den lille Ø i Graven. Men strax var Fanden der. „Nu er du min!“ raabte han nok saa glad. „Det har sin Rigtighed,“ svarede Knøsen, „men du giver mig dog vel Lov til først at gaa op paa Slottet og sige Farvel til min Kone, Prinsessen?“

„Jo, nok —,“ raabte Fanden, „men skynd dig!“

Men da Smededrengen slap over Graven, løb han ind og hentede en Spade, og gav sig saa til at grave Hul ved Hul derude i Haven.

„U, hu, u . . .!“ hylede Fanden. — „Du maa gjerne have Øen med tilligemed alt det andet!“

Han troede, at hans Fingre atter skulde i Klemhærke i de store Huller, som Knøsen gravede.

Men siden hen spøgede det aldrig paa Slottet, og Fanden holdt sine Fingre hos sig selv.

Smaating.

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danner Navnene paa to af Rolf Krakes Kæmper: En By i Syrien, — en Flod i Sibirien, — en By i Holsten, — en By ved Limfjorden, — en By i Sibirien, — en By i Slesvig.

A. Knudsen.

Opgave.

Omsæt Bogstaverne i Ordene: Jens, Node, Kny, Bi, saa at de danner Navnene paa en By i Fyn og en By i Sjælland. Hvilke Byer menes der?

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 17. Søndagen den 26. Januar. **1879.**

Hvorlunde Magister Andreas Jonæ Busemontanus fik Tornekulla Kald, og hvorledes han tiltraadte det.

Efter gamle Akter fortalt af G. Djurklou.

Fra Svensk ved G. S.

Kan vel nogen nægte at Tiderne forandres? Men at de forandres til det bedre, derom er Meningerne delte. Der findes mange, som ikke noksom kan lovprise den „gode gamle Tid", vore Fædres og Forfædres Dage, og man hører dem ofte ønske sig tilbage til denne, efter deres Mening gyldne Tid. Kan de faa deres Ønsker opfyldt, da skal de visselig snart ønske sig tilbage igjen. Thi findes her end hos os en god Del, som ikke burde findes, megen Uskik, meget som er baade Synd og Skam, saa er det dog næsten forsvindende imod hvad der har været gængs i den „gode gamle Tid" for et eller et Par Aarhundreder siden.

Paa denne Tid — ja vi kan endogsaa nærmere angive den, thi det var ved Thomasmessen 1679 — sad Magister Andreas Jonæ Busemontanus en Aften ved sit Skrivebord i det lille Kammer han beboede i Håkan Garvers Gaard. Foran ham laa en Skrivelse, som han ved det svage Skin, et tyndt upudset Tællelys spredte over Rummet, flittigt studerede. Men Indholdet syntes ikke at være tilfredsstillende, thi nu og da rynkedes de vældige Øjenbryn eller frempressedes af hans højthvælvede, brede Bryst et dybt Suk, som sendte en varm Luftstrøm ud i det iskolde Rum. Snart lagde han Papiret fra sig, rejste sig i hele sin kraftige Skikkelse og vandrede frem og tilbage i det lille Kammer, snart satte han sig igjen ned og læste atter og atter den modtagne Skrivelse. Han foldede sine Hænder som til Bøn og syntes en Tidlang hensunken i andægtige Betragtninger, men han for derpaa pludselig op med mørkt Blik og vredt Aasyn, og denne ny Sindsstemning fremkaldte et Slag i Bordet med knyttet Haand af en saadan Styrke, at Gulvet i det gamle Træhus rystede og Lyset af Forskrækkelse hoppede op af Jærnstagen ned paa Bordet og slukkedes. Dette vakte ham til Besindelse. Med en latinsk Ed, som efterfulgtes af et dybt Suk, tog han Lyset op, og i det han holdt Haanden bag den endnu rygende Væge, begyndte han af alle Kræfter at blæse paa denne, for at faa dens endnu ikke slukkede Tande i fuld Lue. Dette lykkedes, og i en roligere Sindsstemning satte han Lyset igjen i Stagen og sig selv ved Skrivebordet. Endnu en Gang gjennemløb han den Haandskrivelse, der havde sat hans Blod i saa heftigt Oprør. Det var et Brev fra det højærværdige Domkapitel, til Svar paa hans ydmygelige Andragende om, ved Besættelsen af et af de nu ledigværende Præstekald, at maatte komme i Kapitlets Tanke. Hans Skildring af sin nødlidende Tilstand og den store Trang, hans i Udlændighed og ved Studier samlede Gjæld havde foraarsaget, var gaaet det ganske Kapitel til Hjærte, og med Hensyn saavel derpaa, som paa hans mærkelige Talent og gode Lærdom samt hans som Lærer udviste Duelighed og Nid-

kjærhed, overlodes der ham nu frit Valg mellem tre ledige Pastorater. At Vejen til disse førte forbi Brudeskamlen burde vel, da Magister Anders var Ungkarl, saa meget mindre være et uvelkomment Vilkaar, som det betænksomme Domkapitel ogsaa her overlod ham frit Valg mellem tvende sædelige, dybt bedrøvede Enker, som hver for sig hørte til et af de bedre Pastorater, samt to dydsirede, i Sorgen efterladte, jomfruelige Præstedøtre ved det tredie men sletteste Kald. Og dog var det netop dette Vilkaar, som hos Magister Anders fremkaldte den Sjælestrid vi nylig var Vidne til, og tvang ham til, efterat han med et: „gid det maa være til Held og Lykke“ havde grebet Pennen, at nedskrive en lang Epistel, hvori han med den dybeste Højagtelse og Taknemmelighed for det højærværdige Domkapitels højpriselige og velvillige Omtanke for hans ringe Person, frabad sig den tilbudte Lykke. — Var det en ældre øm Forbindelse, en anden dydsiret, paa Pastorindetitelen bly ventende Jomfru, som foranledigede dette Afslag? Man var i sin Ret til at vente det, men desuagtet var det ikke Tilfældet. Det var et bindende Løfte af et andet Slags, en Samvittighedssag, som tvang Magister Anders, til for bestandig at afstaa fra den ægteskabelige Lyksalighed, og denne vigtige Grund meddelte han nu sine aandelige Fædre og Foresatte. Medens han endnu levede i Udlændighed og Studeringer, var han paa Overfarten fra Greifswald ved Ølands nordre Odde geraadet i Havsnød og Livsfare. Han havde da efter gammel Skik gjort et Løfte, og det var, at om han skulde fri og frels Faren undkomme, da ikke mer at tænke paa Gertrud Thewitz, Byskriveren i Gartz's fagre Datter, den eneste, med hvilken han nogensinde havde tænkt paa at indgaa Ægteskab, men i Steden derfor, Gud til Ære, sit øvrige Liv i den ugifte Stand at tilbringe. Under saadanne Forhold maatte han anse det nu gjorte Tilbud som en Prøvelse, hvormed den højeste Gud har villet hans Tro og Bestandighed udforske, og haabede han ved Guds Naade at kunne bestaa denne svare Prøve. Brevet overgaves til en af Hjælpelærerne, som dermed maatte vandre til Stiftsstaden, og som ogsaa efter nogen Tids Forløb vendte tilbage med Svaret. Dette var dog ikke holdt i den samme faderlige og venlige Tone som den forrige Skrivelse, men var streng og alvorlig. Magister Anders fik en skarp Tilrettevisning for de papistiske Vildfarelser, som af hans Brev fremgik. Værende ikke blot en luthersk Kristen, men dertil en, som den hellige Kaldelse annammet havde, burde han kjende saavel sin egen som det højærværdige Domkapitels Pligt, Enker og faderløse faderligen at beskytte og forsørge, hvilket og — som læses kunde hos Jacobum 1. 27 — var Herren en velbehagelig Gjerning, det han og burde grundigen og alvorligen betænke. Anbelangende det omskrevne Løfte, kunde det højærværdige Domkapitel dette ikke anderledes anse, end som en djævelsk Fristelse, hvorved den lede Frister, efterat have bragt Magister Anders i Nød og Fare, havde ham til et for hans aandelige Liv og Frelse skadeligt og ukristeligt ugift Levnet — efter papistisk og sand djævelsk Skik — lokke og forlede villet. Domskapitlet vilde derfor kjærligen, broderligen og strengeligen have ham formanet, slige Tanker aldeles i Vejret at slaa og ved Guds Hjælp bortkaste, samt beflitte sig paa — som hans Pligt var — Kapitlet, hvilket af Gud var beskikket ham til Øvrighed, med skyldig Ærefrygt lydig og hørig at være, anbefalende ham faderligen og alvorligen, senest inden Vorfruedag, at rejse til Tørnekulla, hvilket og det bedste Kald var, og tilse, hvorvidt han sig med Fru Johanna, salig Hr. Lars's dybtbedrøvede, i Sorgen efterladte Enke tilgaa kunde; det højærværdige Domkapitel slutteligen formenende, at da Fru Johanna var i en fremrykket Alder og ufrugtbar i første Ægteskab et Ægteskab med hende som et Slags ugift Stand anses kunde.

Hvorvidt disse Advarsler og Formaninger ejede tilstrækkelig Kraft til at hæve Magister Anders Betænkeligheder og Samvittighedsskrupler, kan vi ikke sige, men kun det, at han efter nogle Dages Betænkning vandrede den 5 Mil lange Vej til Tørnekulla. Vi vide ikke heller om Udsigten til et Slags ugift Stand har foresvævet ham, da han kort derefter af H. H. Biskoppen selv i hele Domkapitlets Nærværelse højtideligen og Gud til Velbehag trolovedes med Fru Johanna; men saaledes skete det imidlertid. Alt syntes nu at være tilbørlig ordnet for hans Tiltrædelse af Tørnekulla Pastorat, men desuagtet fik han foreløbig kun Beskikkelse til midlertidig at bestride Sjælesørgerens Gjerning der. Grunden hertil var, at han havde en Medbejler. Denne, en ganske ung Mand og hans forrige Discipel, Dominus Petrus Petri Bullerumensis, kunde visselig ikke komme i Betragtning hos Kapitlet, eftersom han ikke blot var en altfor ung og dertil neppe tilstrækkelig lærd Mand, men tillige som Følge af sit lystige Sind, meget tilbøjelig til Drik, Kiv og Slagsmaal, hvorfor han ved Gjæstebud og Ølskjænken opførte sig mere som en vantro og en af Satans Hjælpere, end som en ret Guds Ords Tjener. Men om han ogsaa saaledes var uden Fortjenester, var han derimod ikke uden Velyndere. Han var en Brodersøn af den afdøde Præst, ejede egen fra Forfædrene nedarvet Gaard i Sognet, samt havde nu i nogen Tid besørget Gudstjenesten der, hvorfor Tørnekullenserne havde hos det højærværdige Domkapitel begjært ham til Præst.

Dertil var han Prædikant hos den ædle og velbaarne Herre Hr. James Gordons til Ingeby, født Friherre til Aberbrothock, tidligere Overste for et Regiment skotske Knægte, samt Hovmester for de ædle og velbaarne Junkere, hans Velbaarenheds unge Sønner, og havde bemeldte Overste for hans Skyld gjort sig megen Umag og talt hans Sag hos hans høje Foresatte. Af denne Grund ansaa det højærværdige Domkapitel, skjøndt det fuldkomment havde i sin Magt at hindre Hr. Petrus fra at trænge sig imellem Barken og Træet, sig forpligtet til, af skyldig Respekt for den velbaarne Overste, at forhale Udnævnelsen noget og derved skaffe den lovlig Bekræftelse.

I samme Grad som Hr. Peters Udsigter til Pastoratet blev mørkere, steg hans Forbitrelse mod Medsøgeren, hvem han endogsaa lod undsige paa Livet, hvis han dristede sig til endnu en Gang at sætte sin Fod i Tørnekulla, og da han var en uforfærdet Slagsbroder, var det saaledes at befrygte, at han vilde volde den ny Præst adskillige Vanskeligheder og Ubehageligheder, ja, til og med tragte ham efter Liv og Lemmer. Men Magister Anders agtede alt dette for intet, og var tryg i sin Ret. Dertil havde han et stort og stærkt Legeme, og at der i dette boede ikke blot aandelige, men ogsaa legemlige Kræfter, det havde Borgerne i Staden noksom erfaret, da de mere velhavende iblandt dem havde nægtet at yde Skolen, hvad der rettelig tilkom den. Han havde da saa grundigt vist dem den rette Vej, at de ligesaa meget beundrede hans fysiske Styrke som hans mærkelige Ovelse. Magister Anders var saaledes ikke den der frygtede en Dyst med den bekjendte Slagsbroder, skjøndt han, for sin præstelige Værdigheds Skyld var beredt til at gjøre alt for at undgaa den.

Saaledes stod Sagerne, da Magister Anders en Lørdag Aften, siddende paa den Kiste, der indeholdt hans Bøger, Højtidsdragt, Skjorter og Præstekraver, paa en Bultavogn*) holdt sit Indtog i Tørnekulla, hvor han om Søndagen skulde holde sin første Prædiken. Solen stod op, klar og straalende den Dag, og det havde allerede ringet anden Gang, da han efter en fornøjelig Frokost med et ejendommeligt Smil paa sit Ansigt lod den tilkommende Hustru ordne Præstekraven, og i en ny og stadselig Klædning — den tillempede Bryllupsdragt — vandrede til Kirken. En stor Mængde Mennesker af alle Aldere og Kjøn var forsamlet paa Kirkegaarden, men bistre var de Ojne, som mødte ham, og ingen besvarede hans ligesaa høviske som alvorsfulde Hilsen. Kun med Møje kunde han bane sig Vej gjennem Folkehoben til Kirkedøren, og denne var endnu ikke aabnet.

„Hvi oplade I ikke Kirkedøren?" sagde han til de nærmeststaaende. „Det lakker ad Tiden, da Gudstjenesten skal begynde."

Intet Svar, kun skulende Blikke.

„Klokker! Klokker, hvor est du?" raabte Magister Anders.

Der syntes ingen Klokker at være til.

Han vendte sig atter til Menigheden og raabte med streng Alvor: „Den, som Nøglerne haver, han aabne Døren, at eders Præst kan vorde indladt."

Da svarede en Stemme fra Hoben: „I er ikke vor rette Præst."

„Eders Sjælesørger er jeg vel endnu ikke ganske, men af det højærværdige Domkapitel forordnet i Præsts Sted her at forkynde Guds Ord og Vilje, eder til Frelse og Salighed. Lader Kirken op!"

„Vi lukker ikke Kirken op for dig. Vi har ikke kaldet dig," sagde en høj, svær Bonde med et barskt Ansigt.

„Sandt sagde du," — svarede Magister Anders — „I har ikke kaldet mig, men det har det højærværdige Domkapitel. Og eder sømmer det at lyde Kapitlet."

„Har Domkapitlet sendt jer herhid at prædike, saa maa det ogsaa skaffe Jer Kirke. Men denne Kirke er vor, og her skal I ikke indkomme. Vi har anden Præst, som her skal Ordet forkynde."

I det samme kom Hr. Petrus til og stillede sig med overmodig Lader og Hænderne i Siden foran Magister Anders.

„Hvo est du?" spurgte han.

„Hvem jeg er, ved du fuldtvel," svarede Magister Anders, som harmedes ved denne uforskammede Tiltale af den forrige Discipel. „Og haver du vel endnu ikke glemt de Gange, jeg som din Magister har hudstrøget dig for Ulydighed og Liderlighed."

„Og det tør du sige mig, du gamle Kjærling, du lange Galge," raabte Hr. Peter, knipsende med Fingrene frem for sig, Anders til yderligere Forhaanelse. „Sligt tør du sige mig. Var det ikke for det hellige Steds Skyld, skulde du slig Tiltale snarligen undgjælde. Men nu — ser du — er det mig og ikke dig, som her prædike skal. Oplader Døren for mig, og du, gamle Hane, kan gale her udenfor saa meget du lyster."

Kirkedøren aabnedes. Men da Hr. Peter vilde gaa ind, greb Magister Anders ham for Brystet og stødte ham tilbage.

„Vig bort, Satanas!" raabte han.

Hr. Peter søgte ved et Stød mellem Bryst og

*) Grov Arbejdsvogn med Træaxler og hele, saa kaldte „Bultahjul".

Mave at bringe sin Modstander ud af Ligevægten, men Magister Anders greb ham nu med begge Arme om Livet, og efterat han med et vældigt Tag voldsomt havde slynget ham langt ud imellem Bønderne, drog han sig ind i Kirkeporten, fast besluttet paa der at værge sig mod hvem det monne være.

Et almindelig Røre opstod nu imellem Folket, og vilde største Parten tage Hr. Peters Parti og storme løs paa Magister Anders; men denne, som med sin svære Skikkelse næsten fyldte Kirkeporten, raabte med høj Røst:

Værer rolige og tager eder i Vare. Den første, som kommer mig nær, vorder sendt samme Vej, som denne eders selvgjorte Hyrde og arge Gudsbespotter."

Et Par haandfaste Bønder nærmede sig og søgte at gribe Magister Anders i Kraven, men han slyngede dem begge tilbage. Nogle andre rykkede nu frem i Steden, men standsedes af en Stemme fra Hoben, som raabte:

„Potz tausend Teufeln; go'e Venner, slipper Præsten. Kan han saaledes forsvare sin Kirke, saa kan han ogsaa slaa Djævelen selv."

Det bevirkede et Øjebliks Ophold og frem traadte den raabende, Fændriken, ædle og mandhaftige Johan Bjørn, som ellers havde hørt til det Parti, der ivrigst havde arbejdet for Hr. Peter. Med ham fulgte to haandfaste Karle, og disse gik uhindret frem til Kirkedøren, hvor de drog deres Sværd.

„Jeg giver Hr. Peter op," raabte Fændriken. „Denne Præst er bedre, og gjør han ligesaa god Besked for sig ved Ølkruset, saa er han min Mand."

Hr. Peter var imidlertid igjen kommen paa Benene efter det svære Fald og for nu frem i det han skreg:

„Kaster ud den Djævel!"

Men Fændriken svarede, truende ham med Værget: „Kommer du ham for nær, Peter! hugger jeg dig. Mester Anders er bedre Karl end du, det haver du noksom fornummet."

„Og du er en forræderisk Skalk" — raabte Peter, i det han for frem mod Døren, „se til, Bjørn, om jeg ikke skal magte denne gamle Ræv, blot jeg faar Tag i ham. Kaster ham ud, og lader os begge kæmpe, da skal I noksom se hvem det er, som Retten haver og Styrken."

„Donner und Wetter," sagde Fændriken leende, „den Gang sagde du et sandt Ord, Peter. Saaledes skal det ogsaa være. Lad dem brydes, og den, som vorder Sejrherre, han bestige Prædikestolen."

Folkehoben istemte med høje Raab: „Lad dem kæmpe! — Frem med Sortkjolerne."

Magister Anders led ikke dette Forslag, men da det saa kraftigt understøttedes af hans eneste Hjælper mod den vrede Folkehob, som allerede havde begyndt at storme den søndre, med en Bom paa den indvendige Side stængte Port, i det det saaledes var deres Agt at falde ham i Ryggen, maatte han give efter.

„Med Guds Hjælp da," sagde han og traadte vred ud paa Kirkegaarden.

„Folkemassen veg til Side og stredes om Pladserne paa Muren, for bedre at kunne se den usædvanlige Tvekamp."

Begge Præsterne styrtede mod hinanden. Der vankede og vexledes Mundslag, Hug og Stød under den første Omgang, medens saavel den ene som den anden søgte at holde Modstanderen fra sig. Men sluttelig trængte de hinanden ind paa Livet. Peter var yngre og smidigere, men Magister Anders, i sin Tid den største Slagsbroder i Greifswald, mere fast og senefuld. Efter adskillige frugtesløse Kast, snart til højre, snart til venstre, lykkedes det ogsaa denne at faa den rasende Hr. Peter under sig, og holdende hans arbejdende Arme fast, satte han Knæet paa hans Bryst. Hr. Peter fraadede af Raseri og udstødte al Slags Skjældsord, men Magister Anders var rolig:

„Du est slagen, Knægt!" sagde han. — „Stat op og gak bort i Fred."

Folket jublede, og medens alle skyndte sig frem for at hilse paa Magister Anders, sneg Hr. Peter sig, skamfuld og forslaaet, med flængede Klæder bort fra Valpladsen.

Det blev sen Messe i Tørnekulla den Dag; men en saadan Stilhed og Opmærksomhed, som da herskede i Kirken — skjøndt Magister Anders skarpt irettesatte sine Tilhørere for deres uskikkelige og syndige Levnet samt Opsætsighed mod deres af det højærværdige Domkapitel forordnede Sjælehyrde, — havde aldrig før været spurgt.

Paa saadan Maade begyndte Magister Anders sig Virksomhed i Tørnekulla, hvor han i mange Aar levede og virkede som en nidkjær Sjælesørger. Hans Ægteskab med Forgængerens Enke blev ikke, som Domkapitlet havde spaaet, en Slags ugift Stand, thi hun fødte ham en Søn og en Datter, men døde efter nogle Aars Forløb. Magister Anders valgte sig da en yngre Ledsagerinde gjennem Livet. Hun hed Gjertrud Schwalbe og havde sit Fornavn efter Moderen, som var ingen anden end Byskriveren i Gartz, Martin Thewitz's fagre Datter.

Hvad Hr. Peter angaar, saa maatte han efter Striden paa Kirkegaarden i nogen Tid søge Skoven, men fik Lejde og blev temmelig skaansomt behandlet. For sin utidige og ukristelige Opførsel blev han vel i nogen Tid afsat fra sin Værdighed og belagt med Bøder, men paa sin Modstanders og den velbaarne

Jerusalem, med Hezekias Dam og den hellige Gravs Kirke i Forgrunden.

Øverstes flittige Forbøn igjen taget til Naade og gjenindsat. Magister Anders gjorde ham til sin Kapellan, og kan kom saaledes atter til Tørnekulla, hvor han beboede sin Fædrenegaard og med Aarene blev mer og mer stadig. Mellem ham og hans Præst opstod og vedligeholdt sig iøvrigt et fast og varigt Venskab, og har Hr. Peter i den Fortegnelse over Præsterne som fandtes og maaske endnu findes i Tørnekulla med egen Haand optegnet, at han efter Menighedens forrige Sjælehyrdes, Magister Andreas Jonæ Busemontani højst beklagelige Bortgang, som timedes Natten mellem den 7de og 8de Januarii 1689, paafølgende Aar 1690 uden at nogen modsatte sig, eller forhindrede det med det højærværdige Consistoriums Bifald havde afløst ham, tagende saaledes Pastoratet i Arv efter ham.

Jerusalem.

(Ved Lærer Jensen i Strellev.)

„Stolt sig hæver en Pryd for hele Jorden, Zions Stad, den store Konges By." Saaledes synger Salmisten (Salme 48, 3) om Jerusalem, og der er vist ikke nogen By, der er bleven saa højt elsket, forsvaret og begrædt af sit Folk som denne Forjættelsens Stad, den minderigste paa Jorden. Det bortførte Folk sang ved Babels Floder: „Min Tunge klæbe ved min Gane, dersom jeg ikke kommer dig i Hu, dersom jeg ikke sætter Jerusalem over min højeste Glæde" (Salme 37, 6), og ligesom Stammerne fordum droge op til Jerusalem, Herrens Stammer, for at love Herrens Navn (Salme 122, 3—4), saaledes har til alle Tider Jerusalem været Rejsens Maal for utallige Skarer, baade af Jøder og kristne. Mer end 1800 Aar er nu forløbne, siden det Folk, der har den Skjæbne, at det aldrig skal dø, herfra spredtes over hele Jorden; men endnu vender den fattige polske Jøde og den hovedrige Israelit i London sin sidste Tanke til Jerusalem og strækker døende sine Fødder ud mod Østen.

Naar Vesterlændingen over „det vinblaa Hav" gjæster det hellige Land, lander han for det Meste i Jaffa, der er at betragte som Jerusalems Hovedstad. Herfra er der 8 Mil til Jerusalem, og Vejen dertil er ofte omgiven af Kaktushegn og gaar stadig opad, hvorfor det altid hedder „at rejse op til Jerusalem." Med bankende Hjærte spørger den rejsende sin arabiske Fører, naar han ser de fjærne Bjærge: Er det Jerusalem, er det Oljebjærget? La, la! (Nej, nej!) svarer denne, thi fra denne Kant faar man først Øje paa Byen en ti Minutters Tid, før man naar den. „Den hellige Stad," med hvilket Navn Araberen betegner Byen, i det han kalder den el Kuds (ɔ: den hellige), er nemlig paa alle Sider omgiven af Bjærge, thi „der er Bjærge trindt omkring Jerusalem, ligesom Herren er trindt omkring sit Folk" (Salme 125, 2). Ogsaa Jerusalem er „fast grundet paa de hellige Bjærge," i det den „højtbyggede" Stad — som Digterne gjærne kalde den — ligger paa en 2500 Fod høj Kalkflade, hvorfra der hæver sig fire Høje, Zion, Maria, Akra og Bezetha. Derfor gaa Gaderne snart op og snart ned, dreje sig i Krumninger mellem Klipperne og ligge næsten oven over hinanden. Paa den vestlige, sydlige og østlige Side er Byen omgiven af Dale, nemlig Gihons, Hinnons og Josafats Dal med den udtørrede Kedrons Bæk. Kun paa Nordsiden gaar det Højdedrag, hvorpaa Byen ligger, over i det omgivende Højland, og det er derfor ogsaa fra denne Side, den hver Gang er bleven erobret. En 40 Fod høj Mur slynger sig omkring Staden, og 4 Porte danne Udgangen, nemlig Damaskusporten i Nord, Stefansporten i Øst, Zionsporten i Syd og Jaffa- eller Bethlehemsporten i Vest. Portene lukkes ved Solnedgang; kun Jaffaporten bliver for Karavanens Skyld aaben endnu en god halv Time, hvorefter en Udraaber forkynder, at Porten skal lukkes. Hvem der saa er udenfor kommer ikke ind den Nat. Ogsaa om Fredagen lukkes Portene fra Kl. 12 til 2, medens den tyrkiske Vagt forretter sin Andagt i Moskeen.

Gaderne i Jerusalem er ofte saa snævre, at kun en bepakket Kamel netop kan trænge sig igjennem dem, men saaledes er der god Skygge i den stærke Sommervarme. De er slet brolagte med store glatte Sten og ofte meget urenlige. Midt gjennem Gaden løber Rendestenen. Der er to Hovedgader, som overskære hinanden og dele Byen i 4 Kvarterer. Davidsgaden gaar fra Jaffaporten til Tempelpladsen, altsaa fra Vest til Øst, og Damaskusgaden gaar fra Zionsporten til Damaskusporten, altsaa i Syd og Nord. Nord for Davidsgaden, omtrent jævnsides med den, gaar den saakaldte Herrens Smertesvej fra Domhuset til Golgata. Over denne Vej er spændt den saakaldte Ecce-Homo-Bue, hvor Pilatus skal have fremstillet den tornekronede Frelser med de Ord: „Se, hvilket Menneske!" — Det er nu befalet i Jerusalem, at enhver, som en halv Time efter Solens Nedgang vil ud paa Gaden maa have en tændt Lygte i Haanden, eller bringes til Vagten og arresteres.

Husene er opført af store Kalksten eller Sandsten, som tilhuggede føres til Byen paa Kamelernes Ryg; ikkun Døre og Vinduesrammer er af Træ. Derfor er Ildebrand ukjendt i Jerusalem. „Hvert Værelse dannes som en hul Tærning, der er overhvælvet med en Kuppel, og Huset er en Gruppe af saadanne Værelser, som uden System eller Orden

opføres ved Siden af eller ovenover hinanden, som det bedst kan falde sig. Vinduerne er meget sparsomt anbragt, ikke altid forsynede med Glas, men med et Træegitter, gjennem hvilket den frie Luft uhindret har Adgang. Værelsernes Indre er ikke udsmykket med Maling, men simpelthen hvidt overkalket; Kaminer eller Kakkelovne findes ikke, skjønt Kulden om Vinteren ofte kan være følelig nok*)." De flade Tage, hvortil der for det Meste slutter sig Kupler, er forsynet med Brystværn, hvilket allerede Mose Lov befalede, for at ingen skulde falde ned. Disse Brystværn er ikke højere, end at de let kan overskrides, og man kan saaledes gaa fra det ene Hus til det andet ovenpaa de flade Tage, hvorfra man har en dejlig Udsigt. „Fra Taget af ethvert Hus paa Zion ser man saaledes den hellige Gravs Kirke med dens Kupler, Omar-Moskeen og over denne Oljebjærgets yndige Høje."

Den hellige Stads Folkemængde kan ikke sikkert angives. Den menes at være omtrent 35,000, hvoraf omtrent 15,000 er Muhamedanere, 14,000 Jøder og Resten kristne. Man mødes alle Vegne af Raabet: Bakschisch! (en Skilling!) thi en stor Del af Jerusalems Indbyggere ernære sig af Betleri. Ved Synet af de snævre Gyder og de mange Ruiner i Jerusalem, mindes idelig Profetens Ord: „Er det den Stad, hvorom det hed, det er den allerskjønneste, en Pryd for hele Jorden?" (Jer. Begr. 2, 15).

*) H. Scharling: „En Pilgrimsfærd i det hellige Land," S. 148.

Smaatræk af Dyrelivet.

En Hunds Kjærlighed til sine Unger.

En Mand i Byen Orleans i Frankrig rejste for nogle Aar siden til et Marked i en anden By, der ligger 20 Mil fra Orleans, for at kjøbe en Del Faar til nogle Slagtere. Han gjorde den lange Rejse til Fods og var ledsaget af sin Hund. Da han havde besørget sit Indkjøb af Faar, vendte han atter tilbage til Hjemmet, og da han endnu havde 18 danske Mil tilbage til Orleans, fik hans Hund paa Vejen 7 Hvalpe. Han kom nu i en slem Forlegenhed, thi han holdt meget af Hunden, men hvor nødig han end vilde, var han dog nødsaget til at lade den i Stikken, da han ikke vidste, hvorledes han skulde føre den og de 7 Hvalpe med sig. Han forlod derfor baade Moderen og Hvalpene paa Vejen og gik til Orleans. Da han havde været hjemme i halvanden Dag, blev han meget forbavset ved en Morgen at se baade Hunden og Hvalpene ligge udenfor sin Dør. Han havde opgivet alt Haab om nogensinde igjen at se Hunden, og han kunde ikke forstaa, hvorledes det havde været den muligt at føre Ungerne med sig den lange Vej. Da han indhentede nøjere Efterretning herom hos Folk, der boede ved denne Vej, fik han at vide, hvorledes Hunden havde baaren sig ad hermed. Den havde taget en af Hvalpene i Munden og var løben et Par Mil med den og saa gjemt den paa et lunt Sted ved Vejen, derpaa var den løben tilbage og havde hentet en anden Hvalp, som den saa bragte til samme Sted, og saaledes fik den efterhaanden alle Hvalpene samlede her. Da den havde givet dem Die, bar den sig atter ad paa samme Maade, og saaledes fik den efterhaanden alle Hvalpene samlede nærmere og nærmere ved Orleans, indtil den omsider naaede Hjemmet med den ene efter den anden af dem. Dens Kjærlighed til Ungerne havde altsaa været saa stor, at den ikke havde betænkt sig paa at tilbagelægge den lange Vej mange Gange for at kunne bringe dem til Hjemmet. Den var naturligvis meget medtagen efter den lange Rejse, men Manden plejede den saa godt, at den snart igjen kom til Kræfter, og han kunde nu ikke nænne at skille den fra dens Hvalpe, som alle 7 fik Lov til at leve.

Forening til Fjerkræavlens Fremme.

„Husvennens" Læsere vil mindes, at vi forrige Aar oftere henledte Opmærksomheden paa den store Betydning for Smaakaarsfolk, og for Landet i det hele, det vil kunne faa, om Hønseavlen og Æggefrembringelsen dreves med Kyndighed og Omhu, og de bedste Hønseracer blev almindelig udbredt. Denne Sag synes nu at være kommet ind i det rigtige Spor, i det der i Slutningen af forrige Aar, paa et ved Hr. Generalkonsul Pontoppidan foranlediget Møde i Aarhus, stiftedes en dansk „Forening til Fjerkræavlens Fremme".

Paa det første Møde valgtes Hr. Kammerraad N. Erichsen til Formand, og nedenstaaende Love vedtoges:

§ 1. Foreningens Formaal er at fremme Fjerkræavlen, særlig Hønseavlen og Æggehandelen.

§ 2. Dette søges naaet ved: a. Afholdelsen af Diskussionsmøder, Foredrag og Udstillinger, b. Uddeling af Skrifter og Anvisninger, c. Meddelelse af Vejledning og Oplysninger vedrørende herhen hørende Spørgsmaal, d. ved at forskaffe Medlemmerne gode Tillægsdyr og Rugeæg, e. ved eventuel Indretning af en Mønstergaard, f. samt endelig paa enhver anden Maade, Bestyrelsen maatte anse passende til at fremme Formaalet

§ 3. Medlemmerne ere: a. Æresmedlemmer, der vælges af Generalforsamlingen efter Bestyrelsens Indstilling, b. overordentlige Medlemmer hvortil enhver optages, der en Gang for alle har indbetalt i Foreningens Kasse mindst 25 Kroner eller aarligt betaler 10 Kroner. c. ordentlige Medlemmer, der give et aarligt Kontingent af 2 Kroner, forfaldent til Betaling hvert Aars 1. Jan. for det begyndende Aar.

Indmeldelse af Medlemmer sker til Selskabets Bestyrelse. Udmeldelse sker skriftlig alene til Selskabets Kasserer og maa Udmeldelse ske inden hvert Aars 1ste Januar, da Medlemmet ellers er pligtig ogsaa at svare Kontingent for det løbende Aar. Nægter et Medlem at betale Kontingent ved Forfaldstid, udslettes han af Medlemslisten, og kan et for Gjæld af Foreningen udslettet Medlem kun ved at betale Restancen paany blive Medlem. Medlemmer kan udelukkes ved Bestyrelsens enstemmige Beslutning.

§ 4. Bestyrelsen bestaar af: a. en Formand, b. en Viceformand, c. en Sekretær, d. en Kasserer, e. en Repræsentant for hver Kjøbstad eller Herred, hvori der findes mindst 10 Medlemmer. Halvdelen af Bestyrelsen afgaar aarligt, første Gang ved Lodtrækning.

§ 5. Formanden eller i hans Forfald Næstformanden fører Forsædet i alle Foreningens Møder. I Tilfælde af Stemmelighed er Formandens Stemme den afgjørende. Formanden sammenkalder Bestyrelsesmøderne; for at der i samme kan tages gyldig Beslutning maa mindst ni af Bestyrelsens Medlemmer være til Stede. Han repræsenterer Foreningen og leder dens Anliggender. I Formandens Forfald træder Næstformanden i hans Sted.

§ 6. Sekretæren fører Foreningens Korrespondance og Protokollen i alle Møder.

§ 7. Kassereren fører Regnskabet og Medlemslisten. Aarsregnskabet aflægges og sendes inden en Maaned efter Regnskabsaarets Slutning til Revisorerne. Efter endt Revision sendes Regnskabet til Formanden, som giver Kassereren Lejlighed til at ytre sig derom, førend det forelægges Generalforsamlingen til Beslutning.

§ 8. Formanden, Viceformanden, Sekretæren og Kassereren udgjør Foreningens snævrere Bestyrelse, som afgjør alle øbende Sager, som Formanden anser det ufornødent at foreægge den samlede Bestyrelse.

§ 9. Foreningen afholder en ordinær aarlig Generalforsamling, der bekjendtgjøres med mindst 8 Dages Varsel i de mest udbredte lokale Blade. Formanden kan sammenkalde extraordinære Generalforsamlinger, naar han ønsker det, eller naar over Halvdelen af Bestyrelsen eller mindst 20 Medlemmer forlange det.

§ 10. Den ordinære Generalforsamling afholdes hvert Aar i Marts Maaned; paa den skal: 1. fremlægges en trykt Liste over Medlemmer ved det udløbne Aars Slutning, 2. fremlægges det forløbne Aars Regnskab til Beslutning, 3. fremlægges en Virksomhedsplan for det indeværende Aar, 4. vælges Dommere til Udstillingen, 5. vælges to Revisorer, 6. vælges ny Bestyrelsesmedlemmer, 7. vedtages et af Bestyrelsen fremlagt Budget for det løbende Aar.

§ 11. For at der kan tages gyldig Beslutning paa Generalforsamlingen, maa mindst 10 Medlemmer være til Stede. Intet Forslag til Beslutning kan imod Bestyrelsens Samtykke komme til Behandling og Afstemning, naar det ikke mindst 4 Uger før Generalforsamlingen har været indgivet i skriftlig Form til Formanden.

§ 12. Afstemningen sker ved Haandsopækning, eller, naar et Medlem forlanger det, skriftligt. Lovforandringer kan kun ske, naar det i Indvarslingen til Generalforsamlingen har været bekjendtgjort, at slige vil finde Sted, og mindst 25 Medlemmer er tilstede og af disse de 3/5 stemme derfor.

§ 13. Lovene trykkes og omdeles til Medlemmerne sammen med Medlemskortet, som giver Medlemmer personlig fri Adgang til Foreningens Foredrag, Diskusionsmøder, Forsamlinger og Udstillinger.

Vi anser det for ganske overflødigt at anbefale denne Forening til vore Læseres Opmærksomhed, og skal blot give det praktiske Vink, at man trindtom, hvor man indser hvilken Nytte det kan gjøre at være Medlem af Foreningen, søger at samle en halv Snes Medlemmer, vælge Repræsentant for den dermed dannede ny Kreds og indmelde denne til Foreningens Formand i Aarhus.

Smaating.

En Oplysning. Herren: „Men, min gode Mand, jeg forstaar ikke et Ord af Deres Skrivelse. Hvorfor vil De have Hjælp?" — „Tiggeren: „Der staar jo deri, at jeg er døvstum, go'e Herre!"

Firkantet Rod. Af 2 A, 2 E, 2 N, 1 D, 1 G og 1 V dannes tre Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Den første var en gammel dansk Regent,
hans Navn er sikkert ogsaa dig bekjendt.
Hvor anden man at bruge ret forstod,
den altid viste sig at være god.
Det tredje skjænker alle dagligt Brød,
og uden det os trued Hungersnød.

J. M. J.

Gaade.

Hvad er det, som former sig stille og tyst,
som Rimets Krystal paa de bladløse Kviste,
og væver usynlig og lydløst et Spind,
for hvilket Bjærgene selv maa briste?
Hvad er det, som stiger til Højder op,
hvor Ørnevinger sig aldrig løfter,
og daler i Afgrundsdybet ned,
hvor Natten ruger i dybe Kløfter?
Hvad er det, som vover at trænge ind
i Hemmelighedernes dunkle Gaader,
som klarer Synet og bringer Lys
til hver, som mægtig derover raader?
Hvad er det, som lyned i Mulmet frem,
saa Taagerne brast som for hvirvlende Vinde,
og formed sit Værk, der fra Slægt til Slægt
er Vidne om Kraften, som det har inde?

Erik Due.

Opløsninger fra Nr. 16.

paa den historisk-geografiske Opgave:

H a l e **b**
J e n i s e **j**
A l t o n **a**
L ø g s t ø **r**
T o b o l s **k**
Eckernførd**e**

paa Opgaven: Odense. — Nykjøbing.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 18. Søndagen den 2. Februar. 1879.

Jens Graa-Elses Frierhistorie.

Skjæmtehistorie,

fortalt af C. A. Thyregod.

Etsteds imellem Ribe og Nibe er der en Bolig, som hedder Tjokkeborg, og her levede Enken Graa-Else tillige med sin Søn Jens, der sædvanlig gik under Navnet: Jens Graa-Else. Han havde været faderløs, siden han var Barn; men i Aarenes Løb blev han en voxen Karl og i Moderens Tanker en kjøn Karl, uagtet han var lidt kvabset og lavbenet og trak de store Træsko noget tungt efter sig. Andre Folk fandt, at han saa dum ud med den store Mund, de brede Kinder og de smaa Griseøjne, men det vilde Else ikke vide noget af at sige. Saa en skjøn Dag opdager hun, at der var spiret nogle gule Haar frem paa hans Hage, og dette Tegn paa Mandighed gav Else adskilligt at tænke paa. En Gang tiltaler hun ham saa paa en usædvanlig højtidelig Maade, i det hun siger: „Jens! du er nu en fuldvoxen og smuk Karl. Du bør se dig om efter en Kone, at vor Slægt ikke skal uddø."

„Jeg har selv tænkt paa det samme," siger Jens; „men hvor skal jeg finde en Kone, jeg kan være tjent med?"

„Du maa begynde at komme lidt ud iblandt Folk, og saa se dig flittig om, saa finder du hende nok."

„Ja, men hvordan skal jeg kjende, at hun er den rette?"

„Aa det er let. Naar du træffer en kjøn Pige, som kan arbejde, og som tillige har lidt til bedste, saa kan du trøstig give dig i Snak med hende."

Jens var altid rede til at adlyde sin Moder, han vilde strax afsted; men Else sagde, han skulde pynte sig lidt, og saa iførte han sig sine ny hvide Vadmels Buxer og sin blaa Trøje, tog sin afdøde Faders Hat paa Hovedet, og saa gik han.

Det var i Rugsædtiden. Hvor han kom frem over Markerne, saa han sig flittig om, som hans Moder havde paalagt ham. Han saa ogsaa Folk nok som pløjede, saaede eller harvede; men det var alt sammen Mandfolk, og dem vidste han da, at han ikke kunde gifte sig med. Omsider faar han Øje paa en Pige, som staar frem paa Ageren og graver Kartofler op. Han gaar hen til hende, og da hun ser en fremmed nærme sig, retter hun sig op, støtter begge Hænder paa Grebskaftet og ser paa ham. Hun var vel ved Magt, havde tykke æblerøde Kinder og to Rader friske Tænder, hvilke der var god Lejlighed til at iagttage, da hun saa paa ham saa at sige baade med Øjne og Mund.

„Du er en kjøn Pige," sagde Jens.

Hendes Mund udvidede sig endnu mere, thi det kunde hun godt lide at høre.

„Og du kan vel ogsaa arbejde?" vedblev han.

„Ja, jeg kan da grave Kartofler op, og jeg kan ogsaa andre Ting."

„Men saa vilde jeg gjærne vide, om du ogsaa har noget til bedste," vedblev han.

„Noget til bedste? Aa ja har jeg da saa; jeg har en Ko og en So og saa ti Specier."

„Ja, saa tror jeg, du er den rette. Jeg er Jens Graa-Else fra Tjokkeborg og vil kanske nok have dig til Kone. Hvad hedder du?"

„Jeg hedder Maren," lød Svaret.

„Er det en god Ko og en god So, du har?" spurgte han.

„Du kan følge med hjem og se ad. Saa kan du bære Kartoflerne for mig."

Han tog Spanden med Kartoflerne, og de fulgtes ad. Da de kom til hendes Hjem, gik de først hen til Svinestien, og Jens aabnede Døren og vilde gaa ind. „Øf! Øf!" sagde Soen og kom farende for at komme ud; men den løb imellem Jenses Ben, og da disse var meget korte, blev han løftet op fra Jorden og kom baglængs op at ride. Han greb fat i Børsterne paa Dyret for ikke at falde; men det var en dygtig So, og den rendte med ham i fuldt Firspring ud af Gaarden, medens Maren stod og raabte efter ham: „Jens! Jens! du glemmer mig og Koen og vore ti Specier." Han for imidlertid afsted som et tørret Faareskind i Blæst og var hende snart af Syne. Men Maren vilde ikke lade sig narre, og hun var et snarraadigt Kvindfolk. Hun stak de ti Specier i sin Lomme, lagde et Stykke Reb om Koens Horn og trak saa afsted ad den Kant, hvor hendes Bejler var reden bort. Nogle siger, at hun satte sig op at ride paa Koen for at komme lige saa standsmæssig af Gaarde som hendes Brudgom, men dette Udsagn tør jeg ikke indestaa for Sandheden af.

Enten nu Jens var bleven kjed af Rytteriet, eller han havde glemt at holde fast i Svinebørsterne, saa var han falden af, og Soen fortsatte sin vilde Galop uden Rytter. I Faldet havde han stødt sig, saa hans Øjne var komne til at rinde, og hans Næse til at bløde, saa sad han og snøftede i Vejgrøften, hvor Maren fandt ham og trøstede ham, saa godt hun kunde. De to vilde nu følges ad og dele ondt og godt med hinanden, sagde hun, og saa aftørrede hun hans Næse, og de tøjrede Koen i en nærliggende Rapsmark og fulgtes saa ad hen at lede efter Soen.

De ledte forgjæves et Par Timer, saa vendte de igjen tilbage til Rapsmarken; men nu stod der en fremmed Mand og var i Færd med at trække Koen bort.

„Er det eders Ko?" spurgte han, da de nærmede sig.

Ja, det var det da.

„Hvor tør I saa vove at tøjre den i min Raps?"

De fortalte nu, hvorledes det var gaaet dem, og at deres So var bleven borte for dem.

„Naa, saa det gale Svin var ogsaa eders. Det kom farende for nogle Timer siden og rendte ind i min Lo, hvor der laa en Dynge ny tærsket Byg. Det aad vist det halve af Dyngen og svinede det øvrige til. Hvorfor lader I eders Dyr saadan løbe omkring?"

„Da vi en Gang har Koen og Soen, saa maa vi se at faa dem hjem," sagde Jens. „Jeg har hjemme i Tjokkeborg."

„Har du det. Da er der saamænd langt frem endnu, og inden I kommer der til med Koen og Soen, vil de nok have gjort ti Gange flere Ulykker, end de er værd. Naar man færdes ad saa lange Veje, maa man vogte sig for at have saadanne ufredelige Dyr med sig. Ser I min hvide Kat, som gaar der i Rapsen? Den afbider ikke et Blad, for den ved, det maa ikke være, og kommer den i Laden, tager den ikke et Bygkorn, men gjør sig Flid for at holde Mus og sligt Utøj til Side."

„Ja, saadan en hvid Kat er rigtignok et rart Dyr," sagde Maren.

„Ja, ved I hvad, godt Folk!" sagde Manden. „Det var ikke for meget, om jeg tog baade Ko og So for mit Byg og min Raps, der er ædt; men jeg kan godt lide jer, og en maa ikke tage det saa nøje med saadan et Par unge Mennesker. I vilde sagtens endnu faa megen Fortræd af jeres to Dyr, og jeg vil gjøre eder den Tjeneste at skille jer ved dem og lade jer faa Katten i Steden. Det er en udmærket Handel for jer."

Det syntes de ogsaa. Manden lokkede Katten til sig, og Maren fik den i sit Forklæde. Saa takkede de den fremmede mange Gange for hans Velvilje, hvorpaa de gik videre.

„Lad mig nu se, I er gode mod Katten!" raabte han efter dem, og de svarede i Munden paa hinanden: „Ja, ja! det skal vi nok."

Det var nu blevet Aften. De gik atter et godt Stykke; men nu blev de sultne, og da de kom forbi en Have, hvor nogle Frugttræer rakte Grenene ud over Vejen, krøb Jens op i et Træ, om han ikke kunde finde noget spiseligt. Han havde her Lykken med sig, thi Træet var spilfuldt af de dejligste Pærer. Han spiste, og han kastede Pærer ned til Maren, der tog for sig af Retterne, men ogsaa vilde gjøre Katten til gode. Den forsmaaede imidlertid Maaltidet, og hun raabte til sin Medfølger: „Jens! Katten vil ikke æde Pærer!"

„Vil den ikke? Hvad vil den da æde?"

Det var et Spørgsmaal, som ingen af dem kunde besvare, og hvordan skulde de kunne være gode mod Katten, naar de ikke vidste, hvad de skulde fodre den med. Det maatte de have Besked om, og de aftalte, at Maren skulde blive siddende ved Katten, medens Jens løb tilbage til Manden og fik at vide, hvad den gad æde."

Det var nu ud ad Nat, og da han kom til Gaarden, hvor han skulde søge Besked, var Folkene i Seng. Karlen med det vigtige Ærende kunde dog ikke tage Hensyn dertil, men dundrede paa Dør og Vinduer.

„Hvem er det?" raabte Manden inde i Sengen.

„Det er mig."

„Ja, hvad for en mig?"

„Det er mig, der kjøbte Katten."

Manden havde tidligere haft en Tanke om,

at de unge muligen kunde fortryde Handelen. Han blev nu gnaven og spurgte: „Hvorfor kommer du nu og gjør saadan Larm ved Nattetid?“

„Jeg skulde have at vide, hvad Katten vil æde?“

„Hvad Katten vil æde? Aa, den forbandede Kat, den vil æde alting.“

„Av, for en Ulykke!“ raabte Jens forskrækket. „Saa vil den vel ogsaa æde Maren!“ Og saa halede han afsted, alt hvad han kunde, thi Maren skulde dog ikke ædes, hvis det kunde undgaas.

Som han nu styrtede fremad i Blinde kom Jørgen Natmand fra Langaa gaaende ad Vejen fra den modsatte Kant. Han gik i sine egne Tanker, der var ganske behagelige; thi det var et knapt Foderaar, og han gik netop og regnede ud, at mange gamle Heste vilde komme under hans Kniv inden Vinteren. „Kunde vi bare snart faa en dygtig Efteraarsstorm!“ sagde han halv højt, og i det samme stormede Jens Graa-Else imod ham og rendte ham sit Hoved ind i Hjertekulen, saa han tumlede tilbage. Lange Jørgen Natmand drattede dog ikke omkuld saa let, og hvad mere var, han var snar paa sin Haand og fattede Stormløberen i Kraven med de Ord: „Hvordan er det, du tager afsted? Kan du ikke se dig for?“

„Det er Katten!“ pustede Jens.

„Hvad siger du?“

„Det er den slemme Kat, der vil æde alting og Maren med, og hende maa jeg have reddet.“

„Det er begribeligt; men saadant et glubende Dyr skulde du faa skilt ved Livet.“

„Ja, det vil jeg saa gjærne; men hvordan skal bære mig ad dermed?“

„Det kan du faa mig til,“ sagde Natmanden.

Derover blev da Jens overmaade glad, og Jørgen fulgte med ham tilbage. Katten laa endnu rolig og snurrede i Marens Forklæde. Den havde ikke ædt hende endnu, og Natmanden sørgede snart for, at den i Fremtiden hverken skulde æde hende eller andre Ting. „Nu siger vi dig saa mange Tak!“ sagde Jens, da Kattedrabet var fuldført.

„Tak kan vel ikke gjøre det, bitte Ven!“ sagde Jørgen. „Jeg skulde gjærne have nogle Skillinger for min Ulejlighed.“

„Hvormeget skal du da have?“ spurgte Jens forskrækket.

„Lad mig nu se!“ sagde Natmanden, regnende efter. „At stikke en gal Kat er et slemt Stykke Arbejde; Nattearbejde betales dobbelt. Jeg beholder Skindet, og saa giver du mig 24 Skilling. Det er endda lidt nok for min Ulejlighed, da jeg tilmed maatte gaa saa langt tilbage efter det i en travl Tid.“

„Saa mange Penge har jeg ikke,“ sagde Jens.

„Hvad for noget. Du giver mig et Stykke Arbejde, og har intet at betale med! Nu, nogle Penge har I vel? Hvormange har I?“

„Ti Specier.“

„Ikke mer? Ja, ja! Saa faar jeg vel nøjes dermed for en Gangs Skyld. Kom hid med de ti Specier! — Tak! — Men lad ingen vide, at jeg har gjort det saa billigt, for det kan skade mig i min Næringsvej. Sig til alle, at du gav mig 24 Skilling og hverken mer eller mindre. Nu tager jeg den slemme Kat med mig, at den ikke skal gjøre flere Ulykker. God rolig Nat, Folkens!“

Han gik sin Gang, og Kjærestefolkene søgte saa videre ad Tjokkeborg til. Ved Morgengry naaede de til Vejende. Jens forestillede sin udkaarne for Moderen, og derefter fortalte han Gaarsdagens og Nattens Hændelser. Det summede hun lidt paa, men saa udbrød hun: „Du har ladet dig narre, bitte Jens!“

„Tror I?“

„Ja, du har. Du skulde sørget for at faa dig en Kone, der havde en god Forstand, og det lader det til, at Maren ikke har.“

„Men da jeg gik, talte I slet ikke om, hun skulde have Forstand; men blot at hun var kjøn og kunde arbejde og havde noget til bedste.“

„Ja, lad det nu være godt! Men jeg vil endda se, om jeg ikke kan faa noget tilbage af det, I har sat til undervejs.“ Saa klædte den gamle Kone sig paa og gik ud ad Vejen, som de to unge havde faret. At gaa hen og forlange nogle af de Penge tilbage, Jørgen Natmand havde faaet, mente hun vilde være forgjæves; men han, der havde faaet Koen og Soen, var en bosat Mand, hos ham indfandt hun sig og forestillede ham, at det var en Skam, saadan som han havde handlet mod de to unge vejfarende Folk.

„Nej, det er saamænd ingen Skam,“ sagde han, „for det var ret et Par Tosser, og de har godt af at blive narret og give Lærepenge; thi det bliver de klogere af.“

„Jens er da ingen Tosse,“ sagde Konen; „men han er nu ogsaa min egen Søn. Derimod skal jeg ikke nægte, det var godt, om Maren var noget klogere.“

„Saa skal du kjøbe noget Visdomspulver til hende!“ sagde Manden.

„Hvor er det Visdomspulver at faa?“

„Det kan du faa hos mig. Det koster 5 Daler Pundet. Et Pund er tilstrækkeligt for det første, og du giver hende en Spiseskefuld hver Morgen.“

Hun gik strax ind derpaa, og Manden gik ud til Sandgraven bag ved Gaarden og fyldte en Papirspose med Sand — ikke just smukt Strøsand, da det havde et skidengult Skjær. Det tog han

saa med sig ind og i en mindre Papirspose afvejede han saa et Pund og gav god Vægt og lagde endda lidt i Posen bag efter, at hun selv kunde se, han narrede hende ikke hendes Penge fra. Men saa tog hun til Orde: „Jeg tror, jeg har endnu 5 Daler. Lad mig ogsaa faa et Pund Visdomspulver til Jens, det kan da ikke skade, om han bliver lidt klogere, end han er. Kan det vel?“

„Nej, paa ingen Maade! Og ved du hvad? Du skulde tage et Pund til dig selv ogsaa!“

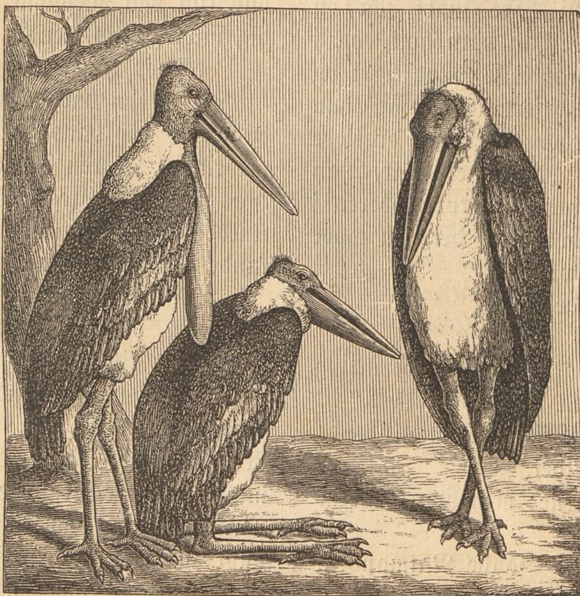
„Nej, det vil jeg dog ikke; det bliver for mange Penge. Jeg er jo ogsaa gammel nu og har ikke meget at udrette; men de unge har Tiden for sig og trænger til Visdom for at komme vel igjennem Verdens Gjenvordigheder.“

Saa skyndte hun sig hjem med sit Visdomspulver, og hver Morgen maatte Jens og Maren have hver sin Skefuld til Livs. Maren syntes ikke om det, hun sagde, det knasede ved Tænderne; men Graa-Else taalte ingen Skulken. Om Medicinen frugtede, saa de to unge blev klogere deraf, derom melder Historien ikke. Den gamle Kone var ikke helt fri for at misunde Sønnen og Svigerdatteren, at de fik saa megen dejlig Visdom given ind med Skeer; hun fristedes ofte til selv at tage sig en Skefuld med, men modstod Fristelsen, især af Hensyn til Jens, hvem hun gav Skeen topfuld, for at Maren ikke skulde blive ham for klog.

Marabustorken.

Af E. T.

Naar Læserne kaster et Blik paa de tre Fugle, der fremstilles paa medfølgende Billede, vil de vist nok strax kunne se, at det maa være en Art Storkefugle, da der er en Del Lighed mellem dem og Husstorken eller den hvide Stork. Denne Antagelse er ogsaa fuldkommen rigtig, da det virkelig er en Slægtning af den hvide Stork, som vi her fremstiller for Læseren, hvilket ogsaa allerede Navnet „Marabustork“ antyder. Marabustorken er en Kæmpe i Sammenligning med sin hvide Slægtning, som den langt overgaar baade i Længde og Højde, hvorfor den ogsaa kaldes „Kæmpestorken“. Hvad Skjønheden angaar, staar den derimod langt tilbage for den hvide Stork, da den i denne Retning er meget stifmoderlig behandlet af Naturen, saa at dens Udseende er alt andet end tiltalende. Hovedet, der ender med et kæmpemæssigt Næb, er kjødfarvet og aldeles nøgent ligesom den lange Hals. Paa Ryggen er Fjerklædningen mørkegrøn med Metalglans, Underkroppen er hvid, Sving- og Styrefjerene sorte. Den stærke Krop, som har en meget fyldig Mave, bæres af et Par kraftige og lange Ben. Fuglens hæslige Udseende forøges ved en lang og kjødagtig Sæk, der hænger ned fra det nederste af Halsen og er dannet ved en Udvidelse af Spiserøret. Denne Sæk er især tydelig paa den Marabustork, der er fremstillet længst til venstre paa Billedet.

Marabustorken.

Marabustorken har hjemme i Mellemafrika og Indien; i det sidst nævnte Land holdes den højt i Ære, trods sit hæslige Udseende, og staar under offentlig Beskyttelse, saa at det under en høj Pengebøde er forbudt at dræbe den. Grunden til den Ære og Beskyttelse, som denne mærkelige Fugl nyder i Indien, kan alene søges i den Nytte, som den gjør i forskjellige Retninger, da den paa en Gang baade tjener som et Slags Sundhedspoliti og som Skraldemand ved at æde Aadsler og alt Slags Affald, der bliver henkastet paa Gaderne, og som ellers vil ligge og forpeste Luften. Den Beskyttelse, der vises den i Indien, har gjort den saa tillidsfuld, at den uden Frygt færdes blandt Menneskene i alle de større ostindiske Byer; i Kalkutta kan man saaledes ved højlys Dag se den spasere omkring i Gaderne. Den indfinder sig altid paa saadanne Steder, hvor der er mest Udsigt til, at der kan falde noget af til den. Hver Dag, paa den Tid da Soldaterne paa Kasernerne i Kalkutta holder Middag, indfinder regelmæssig store Skarer af Marabustorke sig her, opmarscherer i velordnede, lange Rækker og venter, til Soldaterne tilkaster dem Levningerne fra deres Maaltider. De indfinder sig ogsaa paa de Steder, hvor Ligene af de døde brændes (se „Opbrænding og Udsættelse af Lig i Indien“, Side 148 i „Husvennen“ for 1876—77),

ligesom man ofte har Lejlighed til at se dem stille deres Graadighed paa de Lig, som de fattige Hinduer kaster ud i den hellige Flod Ganges.

Der er næppe nogen anden Fugl, der viser en saa umættelig Graadighed som Marabustorken. Man har i dens Kro fundet hele Ører, Fødder og Klove af Hornkvæg, samt Knogler, der var af en saadan Størrelse, at det vil være umuligt for enhver anden Fugl at sluge dem. Den sluger endogsaa Jord, der er vædet med Blod, samt Pjalter, der er dyppede i Blod.

I Mellemafrika lever Marabustorkene ikke alene af Aadsler og alt Slags Affald, men ogsaa af Fisk. En Naturforsker saa saaledes en Gang en Flok paa tolv Marabustorke fange Fisk i den hvide Flod, i det de sluttede Kreds og gjensidig drev Fiskene over mod hverandre. En af Fuglene havde Held med sig og fangede en stor Fisk, som den strax slugte

Bondefangere i Berlin.

og lod glide ned i sin Sæk paa Halsen. Da de andre Marabustorke saa dette, styrtede de sig strax over den og snappede saa ivrig efter dens Sæk, at den var nødsaget til at flygte bort for at undgaa deres Nærgaaenhed.

Marabustorkene i Mellemafrika nyder ikke den samme Ære og Beskyttelse som i Indien. Da man i Afrika ofte gjør Jagt paa dem, er de meget sky, og dette gjør Jagten meget vanskelig; denne lykkes altid bedre for de indfødte end for fremmede, da Marabustorkene er mere vante til Synet af de sorte. Disse bruger en ret snild Maade til at fange den paa, i det de binder en lang og tynd, men stærk Snor om et Faareben, som derpaa kastes hen mellem noget Affald. Marabustorken sluger da Faarebenet tillige med Affaldet og fanges nu som paa en Medesnøre, inden den kan faa Tid til atter at opgylpe det slugte Ben. Man holder den undertiden tæmmet blandt andet Fjerkræ, over hvilket den strax erhverver sig et saa ubetinget Herredømme, at baade store og smaa forsigtig trækker sig tilbage for dens stærke Næb, med hvilket den kan

uddele drøje Slag. Den taaler nemlig ingen Tilnærmelse, medens den æder, men naar den er bleven mæt, er den derimod en meget godmodig Skabning, der aldrig ypper Strid med noget andet Dyr uden at være bleven tirret.

Bondefangere i Berlin.

Det er en kjendt Sag, at Lasten og Forbrydelsen udvikler sig til den største Højde i de store Verdensstæder, hvor Raaheden og Snuheden har videst Spillerum. Det synes ogsaa, som om de fleste større Stæder hver for sig har sin egen Art Forbrydere, Paris saaledes sine Snigmordere, London sine „Garottører“ eller Kvælere, og Berlin sine Bondefangere“, hvilke rigtignok ikke udgjør en Særegenhed for denne By alene, men som dog her driver „Forretningen“ mest haandværksmæssigt og i det store.

Hvad en „Bondefanger“ (Bauernfänger) vil sige, ligger saa nogenlunde i Ordet. Det er Folk, som lever af at lokke troskyldige Folk fra Landet med sig hen i en eller anden Knejpe, i Reglen en Kjælder, hvor Drik og Kortspil snart er i Gang, og hvor da den ulykkelige Bondemand i Regelen bliver plyndret til den sidste Skilling. Bondefangeren søger i Regelen sit Bytte paa de Steder, hvor der er noget at se, og hvor Bønderne derfor søger hen paa deres Byrejser for at forene det nyttige med det behagelige, saaledes i Musæer, i den zoologiske Have o. s. v. Bondefangeren er da Høfligheden og Forekommenheden selv; han gjør snart Bekjendtskab med den intet anende Landmand, viser ham omkring, vejleder ham paa alle Maader og indbyder ham til sidst paa en Flaske Vin eller en Sejdel Øl. Modtages dette Tilbud — (og hvem modtager ikke et saa venligt Tilbud fra en saa velvillig Mand?) — da er Forretningen allerede i Gang. Man gaar hen i en Knejpe, hvor en 3—4 Personer sidder og spiller Kort, men for øvrigt ikke synes at lægge Mærke til de indtrædende. Bondefangeren og hans Bytte betragter Spillet en Stund; da beder den første om at maatte spille en Omgang med, hvilket ogsaa tilstaas. Han vinder, vinder igjen og opfordrer nu sin Ledsager til ogsaa at forsøge sin Lykke. Ogsaa denne vinder og begynder nu at faa Blod paa Tand, hvortil en ny Flaske Vin vel ogsaa bidrager sit. Han begynder at spille højt — og taber. Han vil gjenvinde det tabte og taber atter. Thi alle disse vakre Folk er i Ledtog, og den, der har ført ham der ned, er blot den af Firmaet, som besørger de „ydre“ Forretninger.

De Bondefangere, som vort Billede fremstiller, hører øjensynlig til den finere Sort; derpaa tyder baade deres Klædedragt og den ikke videre fiffigt udseende Yngling, der sidder til højre paa Billedet, og som tydelig nok er deres Bytte. Det Spil, som ved saadanne Lejligheder oftest benyttes, er egentlig snarere Væddemaal end Spil. En af Deltagerne tager tre Kort, som han fremviser for Medspilleren og lægger paa Bordet saaledes, at denne ser, paa hvilken Plads et nærmere betegnet Kort ligger. Han kaster nu Kortene hurtig omkring hverandre, og derpaa gjælder det for den anden at sige, hvor det betegnede Kort nu ligger. Det synes saa overmaade let, at enhver gjærne indgaar paa et Væddemaal derom; men et eget Snit, som Bondefangeren har ved Omkastningen af de tre Kort, gjør det ikke des mindre omtrent umuligt at træffe det rette, naar han ikke vil. Det er dette Spil, som netop drives i den paa Billedet fremstillede Knejpe. Den unge, Grønskolling sidder øjensynlig endnu i Held og udpeger med en meget overlegen Mine det rette Kort. Men vent lidt! Det varer ikke længe førend Bondefangeren „ikke kan begribe at den fremmede kan være saa snild. Han har dog narret mange skarpsindige og dygtige Folk ved samme Omkastningsfif!“ Han lægger nu alle de ikke saa faa tabte Penge frem paa Bordet til den fremmede, som i sin Glæde over at være en saadan Fandens fiffig Karl vil putte dem i Lommen. „Nej stop dog lidt,“ siger nu Bondefangeren, „jeg kunde virkelig endnu en Gang have Lyst til at prøve. Skal vi vædde kvit eller dobbelt? Den fremmede synes intet at resikere herved — og at faa Gevinsten fordoblet? Hvorfor ikke. Han vinder igjen, og atter — men nu staar Pokker i det! Med et kan han ikke vinde en eneste Gang, og han er i faa Omgange blanket af for hver Skilling han ejer, og først da han er af baade med Kjæde og Ur vèd han „hvad Klokken er slagen.“ Stakkels Fyr! Det er gaaet mange som dig.

Det er imidlertid ikke blot Bønder, der er udsatte for den Slags industridrivende. Enhver fremmed, der kommer til Tysklands Hovedstad, bør tage sig i Agt for dem; thi her gjælder det, at den, som ikke har Øjnene aabne, maa have Pungen aaben. Bondefangeren viser sig da som en fin Herre med Guldkjæde og Diamantringe, og naar man møder ham paa en Spaseregang, i en Restauration eller en Jærnbanekupé, har man vanskeligt ved at tro, at den elegante Mand, der taler flydende om Politik, Kunst eller Handel, er en simpel og farlig Bedrager. Ve da den lettroende! Et paa denne Maade stiftet Bekjendtskab kan være Begyndelsen til, at han bliver staaende igjen i den store Hovedstad, blottet for alt, hvad han har medbragt, undtagen de Klæder, han bærer paa Kroppen.

Det banker paa Ruden.

De banke paa din Rude,
med Vingerne de slaa;
og deres Bøn og Kvidder
den bør du agte paa.

Du rækker jo din Broder
en hjælpsom Haand i Nød,
du maa ej heller nægte
den smaa en Krumme Brød.

Men Fuglen smukt betænke,
i Tiden barsk og trang;
til Vaar den da vil skjænke
som Tak sin glade Sang.

LEO RITTER.

Den strenge Vinter er vendt tilbage til os. I kort Tid har Frosten forvandlet Jorden til Sten, overtrukken med Sneens Ligklæde. Hvor velgjørende dette end er for Ageren, der gjennem Hvilen henter ny Kræfter, for Smaafuglene bringer Vinteren kun Nød.

Nu er det Tid at lønne Fuglene for den Ødelæggelseskrig, de til Menneskenes Gavn i den varme Aarstid føre mod Insekterne, som, hvis hine ikke var, vilde ødelægge Jordens Grøde. Føden for vore danske Fugle, der trofast overvintre, bestaar nu kun af Insektæg og Larver, som de samle i Træernes Bark, og hvad de ellers kan finde, hvilket, efter at Bonden har bragt Høsten i Hus og tærsket, dog kun er ubetydeligt.

I Modsætning til Sommerens rige Bord, har Vinteren med sin Frost og Sne kun ringe Smuler at byde de smaa og mange af dem dø ogsaa i denne Tid Hungersdøden, da den Smule Føde, som de kan finde, enten er stivfrossen eller gjemt under Sneen. Drevne af Sult søge da mange Fugle til Menneskenes Huse, men desværre ofte forgjæves; man er ikke vant til at iagttage Dyrene og gjør sig ikke den Umage at udfinde Drivfjedren til deres Gjøren og Laden.

Derfor, kjære Læser og Læserinder, er det vor Pligt at udtyde de mange smaa hjælpeløse Stakklers Bøn. De trygle om Hjælp, om regelmæssig Forsørgelse i den strenge Aarstid. Denne Anmodning støtte de, nej, støtte vi, paa de mange Tjenester, de har bevist os i den forløbne Sommer: den smukke Sang, hvormed de har glædet os, det Liv de har bragt til vor smukke Natur, thi enhver vil sikkert indrømme, at vore smukke danske Landskaber vil mangle en Del af deres Skjønhed og Poesi, naar Mark og Skov ikke var befolket med Smaafugle og forestil dig en af vore Byer uden Spurve!

Naar vi altsaa i Naturens Haand har været Redskabet til at hjælpe dem over den trange Tid, har vi til Gjengjæld Bevidstheden om, at vore smaa Venner rigeligt vil lønne os ved at drage til Felts mod den Insekthær, som vender tilbage med Foraaret, og deres smukke Sang skal da lyde for os som en velment Tak til Vennerne i Nøden. Neppe vil nogen Velgjerning bringe rigere Løn.

Mange mene maaske, at den regelmæssige Fodring af Fuglene om Vinteren vil være et altfor vanskeligt eller smaaligt Hverv for Mennesket og at det er Naturens Sag, uden vor Mellemkomst, at sørge for de i Frihed levende Dyr? Dertil svare vi, at Naturen vel lader Græsset gro til Føde for Kvæget, men har overladt til Mennesket at danne det til Hø, for i denne Skikkelse at uddele det til Kvæget, og paa samme Maade har den sørget for Fuglene i den strenge Aarstid.

Kast Blikket hen over Marken, naar Kornet staar modent og du vil da bemærke, at Ukrudtet trods Landmandens Bestræbelser for dets Udryddelse, ogsaa paa samme Tid er modent og det er netop den Sæd, som Naturen har bestemt til Vinterfoder for Fuglene. Hvis nu Landmanden efter at have bragt Ukrudtet med Kornet i Laden, efter Tærskningen i Steden for at opbrænde eller anvende Ukrudtet paa anden Maade, havde opsamlet det omhyggeligt, vil det udstrøet for Fuglene være et udmærket Vinterfoder og holde utallige af de smaa Skabninger i Live. Man har altsaa ikke Ret til at sige, at „Gud glemmer Fuglene om Vinteren“, men bør indse, at det er Menneskene, som træder mellem hine og Naturen. I Forbigaaende skal vi kun bemærke, at Landmanden gjør sig selv dobbelt Skade ved uagtsomt at bortkaste Frøet af Ukrudtet, i det derved mange flere Smaafugle, som ellers vil have deltaget i Krigen mod Landmændenes Fjender, Oldenborrer og andre skadelige Insekter, nu dø af Mangel paa Næring, ligesom dette Ukrudtfrø ofte ved Uagtsomhed henkastes paa Steder, hvorfra det igjen bringes ud paa Markerne, hvor Landmanden dog mindst ønsker det.

Vi er overbeviste om, at der nu føles større Interesse for Dyrenes Lod i Livet og at som Følge heraf Pligtfølelsen begynder at vaagne paa Steder, hvor den desværre hidtil har ligget i dyb Dvale og at man paa samme Tid, som det mer og mer begynder at gaa op for os, at Menneskenes Interesser i betydelig Grad fremmes ved at behandle Dyrene godt, vil indse og skatte den Nytte, som Fuglene stifte, og tage vi ikke fejl, vil det ene med det andet bidrage til, at vore smaa bevingede Politibetjente i Naturens Tjeneste, vil blive assisteret af Menneskene i deres haarde Kamp for Livet.

Derfor, kjære Læser og Læserinde paa Landet, sørg for, at der hos dem, der ikke ved Besked, spredes Kundskab om, hvor nødvendigt det er at holde Landmandens trofaste Hjælpetropper paa Benene om Vinteren og anret hver Dag et Maaltid af Affald fra Lo og Lade for den lille flyvende Hær, som i Steden for at formere Statsgjælden, utvivsomt vil fremme den almindelige Velstand. Giv ikke Spottere den Tilfredsstillelse, at de indgyde dig Frygt eller falsk Skam og derved hindrer din Handling. Hav Mod til at tage Smaafuglene under din Beskyttelse. Ulejligheden og Omkostningen derved er kun ringe. Det vil være let at finde et Sted nær Menneskenes Boliger, hvor man 1 Alen over Jorden kan anbringe et Gulv 4—5 Alen i Kvadrat, forsynet med et Straatag for at forhindre Sneen i at begrave den udlagte Føde. Naar dette Sted altid er forsynet med Føde, der, som ovenomtalt, kan bestaa af Affald, vil man snart kunne glæde sig ved et Antal taknemmelige Gjæster, og et saadant Maaltid oplyst af en lille Solstraale og oplivet ved en talrig Fugleflokś Kvidren, er sandelig et allerkjæreste Skue. Forsøg det en Gang.

Og du, kjære Læser og Læserinde i Byerne, sørg blot for, at en lille Del af Affaldet i Husholdningen i Form af Brødkrummer og gammelt Brød, bliver lagt uden for Vinduet og du vil ofte glæde dig over at se „de højere Regioners Gadedrenge“, som Spurven jo kaldes, med smaa livlige Øjne titte ind til dig, uden at være misundelig, fordi du sidder i den lune Stue efter et godt Maaltid, medens han maa sidde uden for, ikke ejende stort andet end sit Humør, som er ens i Solskin og Graavejr, og — sin Frihed. Tænk efter! Du vil dog nødig af med Spurven.

Viggo Schmidt.

Bognyt.

Androkles. I vor foreløbige Anmeldelse af dette ny danske Tidsskrift for Dyrebeskyttelsessagen lovede vi at komme tilbage til Omtale af det naar der forelaa flere Hæfter. Andet og tredje er nu udkommet, indeholdende flere fortræffelige Bidrag, blandt hvilke vi skal nævne „Androkles og Løven", Digt af Holger Drachmann, „Ved Juletid", Digt af Chr. Richardt, „Udenlandsk Oversigt" ved Fru Lembcke, „Stakkels Gustavs Erindringer", af Knud Skytte, samt „det banker paa Ruden" af Viggo Schmidt, hvilket sidste Stykke vi tillade os omstaaende at optage som Prøve paa Maanedsbladets Indhold, i det vi derved tro paa det bedste at kunne anbefale det til alle Dyrevenner. „Androkles" udkommer den 15de i hver Maaned med et Hæfte der koster 50 Øre.

Smaating.

Historiske Smaanotitser. Ludvig den fjortende lod gjentagne Gange bombardere Algier, hvis Sørøvere forstyrrede Handelen i Middelhavet og jævnlig gjorde Landgang paa Kysterne. Efter et saadant Bombardement sendte Deyen af Algier en Ambassadør med Undskyldninger til Frankrig og lod til den franske Admiral udlevere et Antal kristne Slaver, udtrykkelig til Ære for Frankrigs store Konge. Blandt disse Slaver var ogsaa nogle Englændere, der med Overmod lod sig forlyde med, at det var af Frygt for Kongen af England, at Deyen udleverede dem, men for at overtyde dem om, at de tog fejl, udleverede Admiralen dem atter til Deyen, som paa ny lod dem smedde i Lænker.

Meget rigtigt. En Kjøbmand, som havde set sig nødsaget til at gaa paa Akkord med sine Kreditorer, blev meget syg, strax efter at han havde tilfredsstillet disse ved at betale 50 Procent og maatte holde Sengen i flere Maaneder. Efter at han atter var bleven rask, foretog han sig en smuk Foraarsdag en Spaseretur i Byens Omegn og mødte da en Ven, til hvem han omtalte, hvilken gavnlig Indflydelse Foraarssolen havde paa hans Helbred. „Ja, man kan strax se det paa dig," svarede Vennen, „du ser i Dag 50 Procent bedre ud."

En Skaaltale. Ved et Gilde, som en Grosserer afholdt for sit Kontorpersonale, vilde en af Kontoristerne, som var meget undselig af sig, udbringe en Skaal for sin Principals Frue, men kom til at forsnakke sig saaledes: „Min Frue, tillad mig at nyre den Æde — om Forladelse — hm - Ære den nyde — hm — undskyld — jeg mener æde den Nyre — om Forladelse — jeg vilde sige: nyde den Ære at drikke et Glas med Dem."

Beroligende. En Mand beklagede sig for en Ven over, at en havde tegnet et Svin ved Siden af hans Navn i Gjæstgivergaardens Dagbog. „Var det et stort Svin?" spurgte Vennen. - „Nej, det var just ikke saa meget stort." — „Naa, hvorfor vil du saa bryde dig om det? Saa passer det jo slet ikke paa dig!"

Støvlerne. En Mand bestilte sig et Par Støvler med den Besked, at den ene Støvle skulde være større end den anden, fordi hans ene Fod var større end den anden, men da han fik dem, trak han den mindste Støvle paa den største Fod (den Gang var Faconen ens til begge Fødder) og klagede nu til Skomageren over, at denne ikke havde rettet sig efter hans Ordre: „Jeg bestilte jo den ene Støvle større end den anden, og saa gaar De hen og gjør den ene mindre end den anden."

Fra Skolen. Læreren: „Hvorfra kommer Pommerantserne?" Eleven: „Fra Pommern".

Tys! Tys! En enfoldig Mand kom med sin Søn ind i en Beværtning. „Hvad koster en Kylling?" spurgte han Værten. „En Krone," var Svaret. „Nej, det er for kostbart," sagde Manden, „maa jeg saa bede om to blødkogte Æg." Da Æggene kom paa Bordet, og Sønnen havde begyndt paa sit, udbrød han pludselig: „Fa'er! se der er en Kylling i mit Æg." „Tys! ti ganske stille med det," hviskede Faderen, „ellers komme vi til at betale en Krone mere."

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danner Navnene paa er dansk Søhelt: En By i Frankrig, — en By i Slavonien, — en Flod i Rusland, — en Ø ved Italien, — en By i Italien.

J. M. J.

Firkantet Rød. Af 4 A, 3 G, 2 N, 2 V, 2 R, 2 E og 1 S dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første i Reglen vort Øre kan fryde;
det andet os alle vort Brød maa yde;
det tredje til Østersøen mon ile;
i fjerde vi alle en Gang skal hvile.

K. Larsen.

Gaade.

Det hele tæller fire Led
et skyggefuldt og kjøligt Sted,
hvor man sig ret kan more.
Naar bort man tager fjerde Led,
da træder det i Støvet ned
af smaa saa vel som store,
og fjærner man det første med,
det voldte vel Ulejlighed,
men Gavn det ogsaa gjorde.

(Læst omvendt).

Som Kunstværk blev fra først det til,
dog ingen Kunstner, klog og snild,
let Værket eftergjører;
den lille snilde Fabrikant,
hos hvem man allerførst det fandt,
nøvet det udfører.

L—u.

Opløsninger fra Nr. 17.

paa den firkantede Rød:
D A N
A V E
N E G

paa Gaaden: Tanken.

Brevvexling.

Johan S—m. — Vork. — L—u. — H. A. i H. — A. O. R.: Det tilsendte skal efterhaanden finde Anvendelse.

H. i K.: De ønskede Oplysninger vil De kunne faa fra den kgl. Landbohøjskole i Kjøbenhavn.

Rettelse.

I Nr. 17 S. 134, 1ste Spalte Linie 11 f. n. Hovedstad skal være: Havnestad.

Samme Side, 2den Spalte Linie 9 f. o. Maria skal være: Moria.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 19. Søndagen den 9. Februar. 1879.

Et Slag i Vrede.

Fortælling af

Emanuel Henningsen.

Det var netop en Aften i Mørkningen. Gravers havde sat sine Træsko til Side og listede sig paa Hosesokkerne langs med Havediget, skjønt Grøften endnu ikke var tør efter den sidste Plaskregn, og han ved hvert Skridt følte, hvorledes Vandet trak ind gjennem Strømperne.

„Der bliver vel Raad til at faa dem tørrede igjen," tænkte han; „men det er ellers en nederdrægtig Bløde at gaa i."

Han listede sig videre, saa forsigtig, som om han ogsaa gik paa Tyvesokker, hvad han dog ikke gjorde. Inde bag Diget var der i sin Tid plantet nogle Ribs- og Stikkelsbærbuske, hvis vantrevne Udseende bortvejrede enhver Forhaabning om Rødgrød og Stikkelsbærgele; Vestenvinden havde været for haard ved dem, og Gravers havde tit tænkt paa at lade dem rydde, men nu kom de ham vel til Pas, thi de skjulte fuldkommen hans Skikkelse for enhver, der muligvis færdedes inde i Haven. De Blik, han kastede rundt om sig, medens han forsigtig og lydløs skred frem mod et bestemt Hjørne af Havediget, forraadte noksom, at han ikke gjærne vilde ses af nogen. Hvad vilde Folk vel have sagt, naar de saa Gravers, en af Byens rigeste Gaardmænd, liste saadan omkring sin egen Have? At han gik paa Kjærlighedseventyr maaske? Nu vel, Gravers gik virkelig paa Kjærlighedseventyr ved denne Lejlighed.

Henne ved det søndre Hjørne havde en Syrenbusk budt Vinden og den skarpe Luft Trods. Den var voxet op, ligegyldig for Vinterstorme og Havguser, og stod nu saa frodig og overſaaet med sine stærkt duftende Blomster, at det var en Lyst at se. Gravers havde selv lavet en Havebænk, sat den tæt ind til Busken og højtidelig døbt begge med Navnet „Lysthuset". Nu tror man maaske, at han steg over Diget og søgte Tilflugt der? Nej, intet mindre end det; han lagde sig tvært imod udenfor paa Digets Skraaning, og der vil vi foreløbig lade ham ligge i Fred.

Inde i Haven kom samtidig dermed en ungdommelig Pigeskikkelse ilsomt gaaende hen imod „Lysthuset". Da hun kom nær til Syrenbusken, standsede hun et Øjeblik for at se sig om, derpaa skyndte hun sig hen til Bænken og blev ikke i mindste Maade overrasket ved at blive opfanget af to Arme, og at der trykkedes et Kys paa hendes Mund. Lyden af Kysset naaede ud til Gravers, som vred sig derved og udstødte en halv kvalt Grynten.

„Tys, Jørgen! Hørte du ikke noget? Der kom ligesom et Suk."

„Nej, det var kun Aftenvinden . . . Du skal ikke være ræd, Else; der er ingen, som tror, at der er noget mellem os to."

„Ja, det er ikke at stole paa," sagde Else halv spøgende, „for du ser alt for meget paa mig, naar der er andre til Stede; det maa du vænne dig af med . . . Det var ellers ikke det, jeg vilde sige dig, Jørgen; du maa ikke tro, jeg kommer saa glad til dig i Aften."

„Hvad er det da, Else?"

„Det er det, at jeg tror, Fader er i Tanke om at gifte mig bort. I Dag tidlig begyndte han at prate om Lars Siversens Volle, som jo har faaet

en svær Arv efter sin Fader, og knap efter Middag var han et Par Timer der henne."

„Aa, det betyder vel intet," sagde Jørgen, der med et havde faaet en Fornemmelse, som om Hjærtet sad ham oppe i Halsen og trykkede ham.

„Det tror jeg dog, det gjør," svarede Else bedrøvet.

Karlen blev slaaet af hendes Tone og udbrød med en pludselig Skræk:

„Din Fader har da vel ikke talt til dig om det, Else?"

„Jo, han har; jeg kan jo lige saa godt sige dig det nu som siden . . . Han sagde, at han og Bolle var enige, og at han havde bestemt Bryllupet til efter Høst . . . Men, Jørgen dog, hvorfor støder du mig fra dig!"

„Bliv kun ved og bryd dig ikke om mig . . . Saa sagde du vel, at det var alt saa meget godt?"

Den unge Pige svarede ikke; hun sad og kæmpede mod Taarerne, som vilde trænge sig frem. Endelig gav hun tabt og brast i en sagte Graad, der bragte Karlens skinsyge Vrede til at dunste bort som Dug for Solen. Han trak hende igjen hen til sig og lagde hendes Hoved op til sit Bryst, medens han søgte at trøste og berolige hende.

„Græd nu ikke saa meget, bitte Else," hviskede han. „Det kan jo alt sammen blive godt endnu . . . Din Fader vil vist ikke tvinge dig imod din Vilje, og din Gammelfader*) kan du lide paa . . . Hvad svarede du din Fader?"

„Jeg var saa ræd, jeg turde ikke sige noget. Men det skal du vide, Jørgen, jeg slipper dig aldrig, om saa mine Dage bliver nok saa onde . . . Ja, Gammelfa'er vil staa mig bi, det han kan. Skal vi ikke betro os til ham i Morgen, den Dag? Hvad tykkes du, Jørgen?"

„Jo, det er vel bedst det … Tys, hvad var det?"

„Det er kun Bladene, der rasler," sagde Else.

Men det var ikke Bladene, der raslede; det var Gravers, der gryntede bag ved Syrenbusken. Kort efter sneg han sig lige saa lydløs bort, som han var kommen, efterladende de unge i fuld Raadslagning om, hvorledes de bedst skulde bekæmpe den ublide Skæbne, der truede dem. Hvis noget Menneske i Byen havde kjendt deres Forhold og hørt dem smedde deres uskyldige Planer, vilde dette Menneske have holdt dem for at være to meget store Tosser. Mon den, der kjendte noget til Gravers Madsen og vidste, hvor pengekjær han var, virkelig vilde have fundet det troligt, at han vilde give sit Minde til, at hans Datter og eneste Barn gik hen og giftede sig med hans Tjenestekarl, som ikke ejede stort andet end det, han gik og stod i? Der var næppe nogen anden end Kjærestefolkene, der vilde indlade sig paa at fæste Lid til en saadan Taabelighed. Gravers selv var da allermindst tilbøjelig til at tro paa det, og Forestillingen om, at nogen i det hele taget kunde tro paa det, kildrede hans Lattermuskler paa en saa uimodstaaelig Maade, at han nær havde forraadt sig for Kjærestefolkene. Nej, Gravers forstod sig for godt paa det, der var Hold i, til at han skulde tage Hensyn til saadan en jammerlig Ting, som benævnes: et ungt Hjærtes Kjærlighed. Et ungt Hjærtes Vrøvl, var det! Vilde maaske nogen beskylde ham for, at han havde taget sin Kone af Kjærlighed? Hun havde nu i mange Aar hvilet paa Kirkegaarden, skjønt et „Minde", som indfattet i Glas og Ramme paa Dagligstuens Væg, begyndte med: „Her under hviler de jordiske Rester af Kirstine Jensdatter," og havde hans Hjærte maaske lidt synderlig ved hendes Bortgang? Nej, det var jo godt, at hun havde puttet sig, hun, der lige siden Bryllupet havde været saa ussel af Helsen, saa bleg og saa stille. Og havde hans Hjærte vel noget at gjøre med hans Gjerning, naar han som almægtigt Medlem af Fattigkommissjonen sad til Doms over en fattig Kvinde og hendes fem Børn, hvis Forsørger var stukken bort til Amerika, og tildelte hende en ussel Fattigunderstøttelse af en Skjæppe Korn og en Krone maanedlig? Nej, Hjærtet var et Stykke Møbel, han ikke kunde bruge, hverken i Familiesager eller i Fattigkommissjonen.

Anstillende opbyggelige Betragtninger i saa Henseende, vandrede Gravers, efter at han igjen havde faaet sine Træsko paa, rundt om Ladebygningen og ind i Loen. Nu, da han havde faaet Visshed om, at Karlen spillede Kjæreste med hans Datter, skulde han snart sætte en Stopper for den Handel. Henne paa Ladeporten var der udspændt to Kalveskind; dem tog han forsigtig ned, rullede dem sammen og gik med dem ind gjennem Huggehuset. Lidt efter kom han tilbage og tog Vejen ind i Stuen.

Næste Morgen sov Gravers længere, end han plejede. Han var ellers i Regelen den første, der var paa Benene; men denne Dag var han til en Forandring den sidste. Da han kom ud i Gaarden, var Jørgen i Færd med at lægge Tøjet paa Hestene, medens Tjenestedrengen trak Vand op.

„Du, Per, kan rende ned ved Kjøbmanden med Kalveskindene," sagde Gravers til Drengen, medens han kigede op efter Solen. „Men du skal have ti Mark og otte for Stykket, ellers vil jeg holde dem en Stund endnu."

„Er de inde i Gangen, Husbond?"

„Du ved jo da nok, de er fæstede paa Porten. Jørgen kan hjælpe dig med at tage dem ned."

„Ja, men de er ikke paa Porten," sagde Dren-

---

*) Bedstefader.

gen. „De var der i Aftes, men i Dag tidlig var de henne*).“

„Hvad siger du!“ udbrød Gravers og fik i en Fart sine Øjne ned fra Himlen. „Nej, de er der jo heller ikke mer! Hvor er Kalveskindene bleven af, Jørgen?“

„Kalveskindene?“ gjentog Karlen og vendte sig om. „De sad jo paa Porten i Aftes.“

„Ja, det ved jeg nok; men hvor er de nu?“

„Det kjender jeg ikke til.“

„Ja, de kan da ikke være rendt hen af sig selv,“ sagde Gravers og saa paa Karlen med et Blik, der fik Jørgens Kinder til at rødme. „En maa jo have flyttet dem . . . Det er ikke første Gang, der er blevet noget henne her i Gaarden . . . Tænk dig lidt om, Jørgen; det kunde dog være, du havde flyttet dem og siden glemt det.“

„Er det jer Mening, at I har Misforstaaelse**) til mig?“ spurgte Karlen. „Jeg kan snart ikke skjønne andet, end det er saa.“

„Naa, om saa var?“ svarede Gravers med tirrende Kulde. „Der er blevet Ting henne før, mens du har været i Gaarde.“

Jørgen blev bleg ved den Fornærmelse, der saa uforbeholdent slyngedes ham i Ansigtet; men han betvang endnu sin frembrusende Vrede ved Tanken om, at det var fra Elses Fader, den var kommen, og han sagde derfor med tilkæmpet Ro:

„Der var ingen andre end I, der skulde sige mig det, som I har sagt mig; det kan I være vis paa. Vil I nu komme med og se efter i mit Skab og Skrin; jeg holder ikke af at blive beskyldt med Urette.“

Han trak Hestene ind i Stalden og gik derefter ind gjennem Huggehuset til Karlekammeret, efterfulgt af Gravers og Tjenestedrengen, hvilken sidste nok havde Lyst til at se Enden paa den Historie. Hverken Skabet eller Dragkisten var aflukket, og i det Jørgen aabnede begge Gjemmer, sagde han:

„Nu maa I selv se, hvad I kan finde, som tilhører jer.“

„Ryd ud, Per,“ befalede Gravers.

Tjenestedrengen saa noget betænkelig om til Karlen; men da denne ikke sagde noget der imod, gav han sig i Færd med at tømme Kisten. Han var næsten naaet ned til dens Bund, da han pludselig raabte ganske forskrækket:

„Her er de!“

„Kom frem med dem!“ raabte Gravers ivrig. „Haa, haa, god' Karl, her fangede vi dig! Nægter du endnu, at du har taget Skindene, saa er Beviserne her!“

*) borte

**) Mistanke.

Han holdt de sammenrullede Kalveskind op for Karlen, der et Øjeblik var maalløs af Overraskelse og Skræk. Tanken om, at den Beskæmmelse, der var overgaaet ham, muligvis vilde stille en uoverstigelig Skranke mellem ham og Else, gjorde ham modløs og svag.

„Jeg har ikke taget dem,“ sagde han med Anstrængelse. „En anden har lagt dem i mit Skrin, uden at jeg ved noget derom.“

„Med saadanne Historier fanger man Daarer,“ svarede Gravers med hoverende Haan. „Nej, Sagen er klar nok, den trænger ikke til nogen Forklaring. Jeg kunde trække dig op paa Herredskontoret og faa dig dømt for Tyveri, men det kan nu være det samme. Dog maa du ikke tro, at jeg vil have saadan en Karl, som dig, i min Tjeneste. Du forlader Gaarden i denne Stund og lader dit Tøj hente nu knap*)!“

(Fortsættes.)

*) strax.

En mærkelig Bjærgbane.

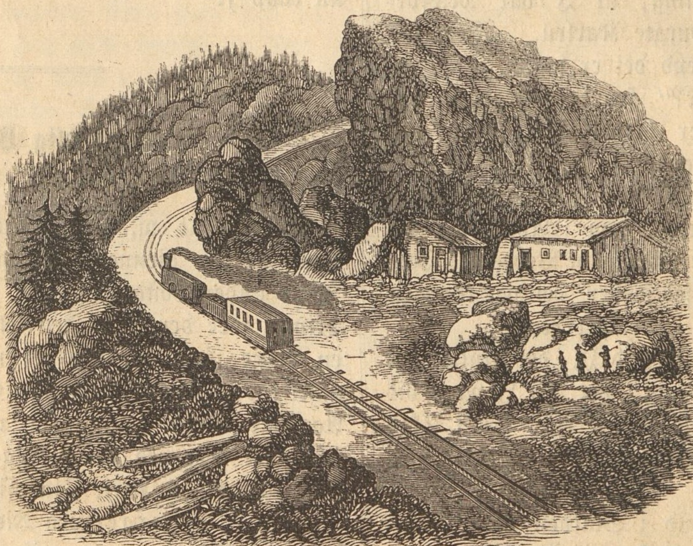
Efter at vi, nogle Numre tilbage, har ført vore Læsere gjennem den mærkelige underjordiske Bane under London, skal vi i Dag, „til en Forandring“ føre dem op i den lette klare Bjærgluft, ad en Bane, som for ikke ret mange Aar siden blev anset for en Umulighed, men som dog nu i adskillige Aar har glædet og gavnet mange lystrejsende og forbavset dem ved sin dristige Bygning og mærkelige Fart op ad stejle Fjældsider.

Rigi Bjærget ved Vierwaldstädtersøen i det nordlige Sveits er en afsondret Bjærgmasse, fra hvis Top, „Rigi Kulm“, man har den mest storartede og henrivende Udsigt over Alperne, som man finder nogen Steds. Bjærgmassen hæver sig frit, omgivet af den bugtede herlige Fjældsø, saa at Blikket frit og uhindret kan række de vældige Alpemassers snedækte Tinder mod Syd, Øst og Vest. En saadan Oversigt finder man langt fra inde i selve Alperne, da Blikket her paa alle Sider paa nært Hold begrænses af Bjærgmasserne, og de højeste Bjærgtoppe kun med største Vanskelighed kan bestiges.

Det mægtige Rundskue, som saaledes den 5700 Fod høje Rigi Top frembyder, har stedse gjort den til et af lystrejsende overordentlig søgt Punkt; men Bestigningen af det til Fods, eller ridende paa Æsler op ad de stærkt stigende Fjeldveje, var ikke lidet besværlig, især for Kvinder og ældre Folk. Dette bragte en Banebygmester paa den dristige

Tanke at anlægge en Jærnvej fra Søens Bred til Bjærgets Top. Med Udholdenhed og Held forfulgte han sin Tanke, og nu kan man kjøre med Dampvogn fra Dampskibsbroen ved Witznau til Rigi Kulm, paa en af de mærkeligste Jærnveje i Verden, ad hvilken det lille Tog ligesom klatrer op, stundum paa Stigninger, der rejser en Alen paa hver 3 Alens Vejlængde.

Man kan nok tænke, at Banen og Toget maa være indrettet paa en hel anden Maade end ved Anlæg paa det flade Land. Som vedføjede Tegning viser, har denne Bjærgbane 3 Skinner. De to yderste bærer og leder Hjulene paa sædvanlig Maade, men den midterste er en kraftig Tandstang, i hvis Tænder tilsvarende Kamme paa et stort Tandhjul griber ind. Da dette er anbragt saaledes paa Lokomotivet, at det drejer hurtig rundt med over 100 Hestes Kraft, bringes derved Maskinen, med tilhæftede Vogne, til at rulle op ad med en Fart af over 6 Fod i Sekundet. Baade Lokomotivet og Vognene er forsynede med kraftige selvvirkende Bremseapparater, hvorved enhver Nedrulning foraarsaget ved Brud paa Tandhjulet, eller paa Forbindelsen mellem Vognene, fuldstændig forhindres, saa at den tilsyneladende yderst farlige stejle Fart er lige saa sikker som paa en almindelig Bane. Vognenes Sæder er saaledes indrettede, at man, trods den stejle Stigning, sidder lige og bekvemt som i en almindelig Jærnbanevogn. Sikker og mageligt hviler man under Farten opad og nyder den ene henrivende Udsigt efter den anden, hurtigt vexlende, næsten hvert Minut en ny. Billedet paa Side 149 giver en lille Forestilling om Beskaffenheden af disse Udsigter, samtidig med at vise, hvilke storslaaede Vanskeligheder Bygmesteren, Ingenieur Riggenbach, har haft at overvinde. Tegningen forestiller en 240 Fod lang Jærnbro med en Stigning af 1 Fod for hver 4, bygget i 70 Fods Højde over en Bjærgstrøm i Nærheden af Byen Schnurtobel. Først kjører man igjennem en Tunnel paa halvtredje hundrede Fods Længde, og i samme Nu man kommer fra Mørket ud i det klare Dagslys, befinder man sig rullende op ad den spinkle Jærnbro med en mageløs Udsigt til venstre ud over Søen med de vældige Fjælde hinsides, overragede af Alpekæmpernes snedækte Tinder. Det er et af de Indtryk, man aldrig glemmer, naar man en Gang har set det, og man kan derfor ikke undre sig over, at Rigibanen har en udmærket Søgning, saa vel som de prægtige Hoteller, der findes paa Bjærgets Top, hvor de rejsende gjærne overnatter, for om Morgenen at nyde det mageløse Syn af en Solopgang over Alperne — hvis ikke Bjærgtoppen har behaget at hylle sig i et tæt Skydække, saa alt er Taage, hvilket rigtignok hyppigt er Tilfældet oppe paa den kølige Kulm.

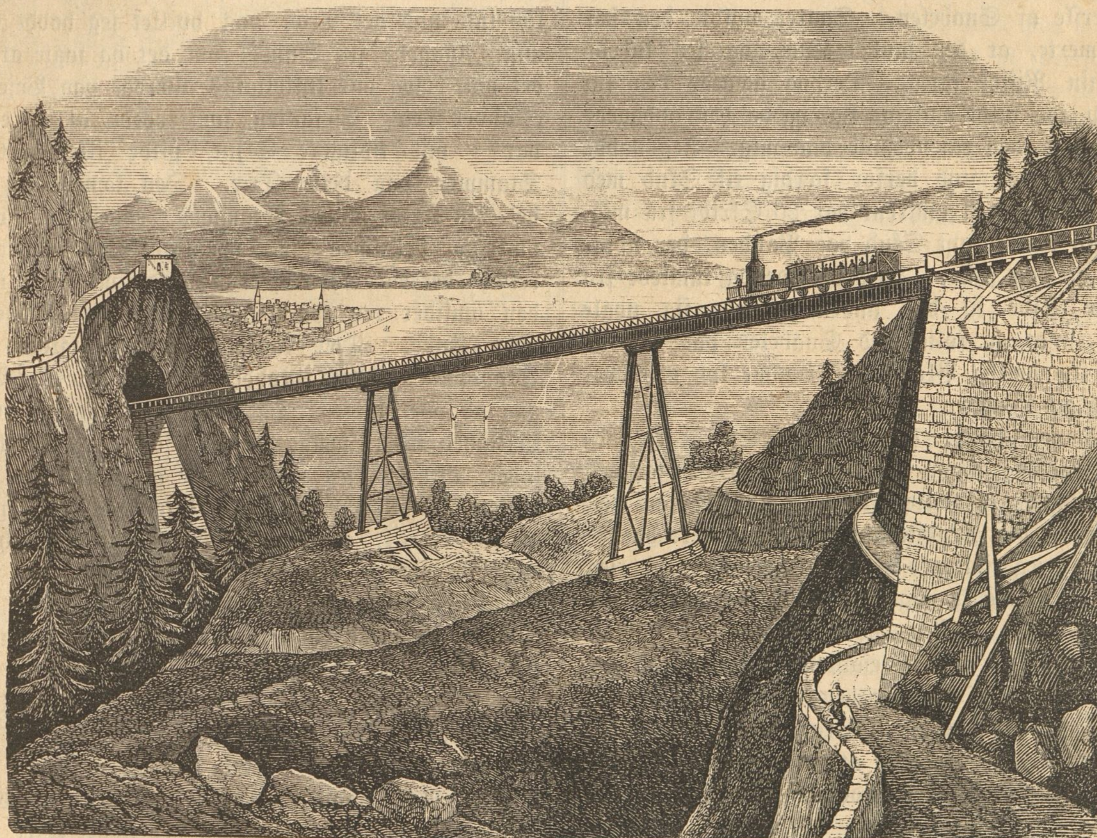

Bjærgbanen paa Rigi.

Et Jagtæventyr med en Elefant.

Ved E. T.

„Under mit Ophold i Nepal i Bagindien", fortæller Kaptejn P. Smith, „havde jeg været saa heldig at dræbe flere Næsehorn og Tigre, og jeg var derfor bleven kjendt som en dygtig Jæger. Da jeg en Dag var i Besøg hos den regerende Fyrste, spurgte denne mig, om jeg turde vove at jage og dræbe en vild og rasende Elefant. Jeg var strax villig til at indlade mig paa denne Jagt, uagtet Fyrsten skildrede mig Elefanten som et meget vildt og ondskabsfuldt Dyr, der allerede havde dræbt flere Mennesker. Jeg stillede kun den Fordring, at der skulde ydes mig den fornødne Hjælp paa Jagten, hvilket Fyrsten ogsaa lovede mig. Den 7de Marts 1844 rykkede jeg ud paa denne Jagt i Selskab med to indiske Officerer samt et Par hundrede Indiere. En Del af Jagtselskabet var til Hest, nogle red paa Elefanter, og andre var til Fods. Efter at vi havde tilbagelagt en Strækning paa et Par Mile, kom vi endelig til det Sted, hvor den rasende Elefant plejede at opholde sig. En saadan vild Elefant, der kaldes en Enebor eller Ronkedor, bliver skyet af alle andre Elefanter, der ikke taaler den i deres Nærhed, og dette gjør den endnu mere vild og

farlig. Strax efter at vi var komne til Stedet, styrtede den vilde Elefant frem og rettede et rasende Overfald mod den Indier, der paa en tæmmet Elefant red i Spidsen for Jagttoget. Sammenstødet mellem disse to store Dyr var saa voldsomt, at jeg aldrig vil kunne glemme det. Moti, saaledes hed den tamme Elefant, satte sig tappert til Modværge, men det var let at se, at den snart maatte bukke under for sin langt stærkere Modstander. Begge de kæmpende Dyr løb med fuld Kraft Panden mod hinanden og krydsede de store Stødtænder under rasende Skrig. Moti maatte efter en kort Kamp trække sig tilbage, og de Indiere, der sad paa dens Ryg, sprang af den af Frygt for Kampens Udfald. Jeg steg ligeledes af min Elefant; fulgt af fem af mine Folk, der bar mine ladte Rifler, nærmede jeg mig den vilde Elefant og sendte den med min svære Riffel en Kugle ind i Bugen, der bragte den til at vende sig fra Moti mod mig, som den rasende styrtede sig ind paa. Moti flygtede bort og blev først atter fanget en Timestid efter og bundet til et Træ. Jeg og mine fem Folk sprang i Hast til Siden og undgik saaledes Elefantens Overfald; den lod nu sit Raseri gaa ud over alt, hvad der stod i Vejen for den, og det ene Træ blev knækket efter det andet, som om det var Rør. En Snes

Tunnel og Jærnbro paa Rigibanen.

vilde Bøfler, der vistnok havde græsset i Nærheden, var bleven opskræmmet ved Støjen og kom nu til Syne, i det de løb tæt forbi Elefanten. Da denne saa disse, blev dens Opmærksomhed henvendt paa dem; den styrtede efter dem, greb en af dem, kastede den til Jorden og knuste den under sine vældige Fødder. En anden Bøffel tog deu med Snabelen, kastede den højt op i Luften som en Bold og jagede sine Stødtænder ind i dens Krop, saa at den ikke rørte sig mere. Synet af dette Raseri var ikke meget opmuntrende for mig og mine Ledsagere. Mod vor Forventning trak den sig derpaa tilbage til sit Skjul, og jeg fulgte langsomt efter den. Da jeg omtrent var gaaet 80 Skridt, kom den atter styrtende frem og lod en ejendommelig, skingrende Piben lyde, som man selv maa have hørt en vild Elefart udstøde for at kunne danne sig en Forestilling om den. Mine Ledsagere flygtede ved Synet af den rasende Elefant, der modig rykkede frem mod mig med et Træ i Snabelen saa stort som en Skibsmast. Omtrent 30 Skridt fra mig blev den staaende og svingede med Snabelen det store Træ omkring sig til alle Sider som en Knippel. Nu blev det mig først rigtig klart, hvor

driftigt det Arbejde var, som jeg havde paataget mig. Jeg ønskede mig langt bort fra Elefantens farlige Nærhed, men det var nu for sent til at tænke paa noget Tilbagetog. Der var derfor intet andet tilbage for mig at gjøre end at fortsætte Kampen, og jeg sendte den nu atter et Skud med min dobbeltløbede Riffel. Kuglen traf den midt paa Panden, saa at den fuld af Skræk lod Træet falde og rystede Hovedet af alle Kræfter under en stærk Brølen. Den greb med Snabelen til Saaret, sugede Blodet ud, saa at det til dens store Forundring strømmede ned af Hovedet og Skuldrene. Jeg vilde ikke give den Tid til et nyt Overfald og sendte den derfor atter en Kugle, der ramte den i det øverske af Snabelen. Saaret voldte den saa stor Smerte, at den sank i Knæ, og jeg ladede strax min Riffel igjen. Derpaa hævede den sig atter op, saa vildt amkring sig, og da den opdagede mig, styrtede den rasende ind paa mig. Jeg havde ventet dette og stod derfor færdig til Skud med min Riffel; da den omtrent var 20 Skridt fra mig, sendte jeg den et nyt Skud paa Panden, der nødte den til at staa stille. Den vaklede og tumlede fra den ene Side til den anden, drejede sig nogle Gange rundt og følte med Snabelen paa det ny Saar, fra hvilket Blodet i Strømme løb ned over Hovedet og Kroppen.

Kampen havde hidtil fundet Sted i en udtørret Flodseng, hvor der slet ingen Buske fandtes mellem mig og Elefanten. Da jeg havde gjort den Erfaring, at min Modstander var langt mere haardnakket, end jeg tidligere havde tænkt mig, fandt jeg det klogest at trække mig lidt tilbage og tage Plads bag et tykt Træ. Jeg havde ikke saa snart naaet et saadant Skjul, før Elefanten strax savnede mig og i blindt Raseri styrtede hen til det Sted, hvor jeg tidligere havde staaet. Jeg saa fra mit Skjul, hvorledes den stræbte efter at finde mig, og da den endelig opdagede mig, løb den af alle Kræfter hen mod mig.

Nu gjaldt det om at fyre sikkert. Jeg affyrede begge Løbene paa min Riffel hurtig efter hinanden og traf den paa Panden. Da den efter det andet Skud rystede Hovedet, saa jeg, at den ene Kugle var prellet af mod Pandebenet og trængt ind i det højre Øje. Dette farlige Saar gjorde den næsten affindig af Smerte. Den drejede sig atter rundt, brølede frygtelig og stampede i Jorden med Fødderne. Jeg var nu bleven baade udmattet og varm af Kampen, men maatte hurtigt atter lade min Riffel, da det rasende Dyr endnu stræbte mig efter Livet. Jeg sneg mig med Forsigtighed fra det ene Træ til det andet, og Elefanten, der havde mistet Synet paa det ene Øje og desuden var blændet af Blodet, som strømmede ud fra dens Saar paa Panden, kunde kun vanskelig se og følge efter mig. Kampen havde nu varet over en Time; de to Officerer og alle mine andre Ledsagere lod sig endnu ikke se, de frygtede for at nærme sig Elefanten. Hvis blot en af Ledsagerne havde staaet mig bi, vilde Kampen ikke have været saa farlig for mig. Det var et Held for mig, at Træerne stod tæt ved hverandre, da jeg herved bedre blev sat i Stand til at kunne undgaa Elefanten. Jeg blev efterhaanden mer og mer udmattet af den lange Kamp, men heldigvis var det samme ogsaa Tilfældet med Elefanten, som de mange Kugler endelig synes at gjøre Virkning paa. Den rettede endnu et sidste Anfald paa mig og løb ind mod det Træ, bag hvilket jeg havde skjult mig, slyngede sin Snabel om det og søgte at rive det om. Jeg var lykkeligvis allerede paa Vejen til et andet Træ. Elefanten, som troede, at jeg endnu var i mit tidligere Skjul, vilde ikke bort fra Stammen paa dette Træ. Den lænede sig med hele sin Kraft op til Stammen, rodede i Jorden omkring det med sine mægtige Stødtænder og rettede det ene Stød efter det andet mod det, indtil den omsider rev det op med Rode og kastede det over Ende. Den knælede nu ned, stødte sine Stødtænder i dets Rødder og lod hele sin Vrede gaa ud over disse. Da der her tilbød sig en god Lejlighed til at bruge Riflen, som jeg atter havde ladet, affyrede jeg igjen begge dens Løb paa Elefanten. Kuglerne ramte den atter paa Panden, og nu lod det til, at det saa længe pinte Dyr havde faaet sin Rest. Det vaklede til Siden; den vældige Krop kunde ikke mere holdes oprejst, men styrtede til Jorden for ikke mere at rejse sig igjen. Elefanten var endnu ikke død; jeg maatte sende den fire Kugler, inden det lykkedes mig at faa den dræbt.

Saaledes endte denne farlige Elefant, som i flere Aar havde været en Skræk for denne Del af Nepal. Nu først, da der ingen Fare mere var, indfandt alle mine feje Ledsagere sig for at ønske mig til Lykke. Efter at vi som et Sejrstegn havde savet de store Stødtænder af Dyret tiltraadte vi Tilbagevejen. Paa Vejen strømmede Indbyggerne til fra alle Kanter for at give deres Glæde og Tak til Kjende over endelig at være blevne fri for det rasende Dyr. For at vise sin Taknemmelighed overrakte Fyrsten af Nepal mig en prægtig Æresklædning af meget stor Værdi.

Et Æventyr i Sibirien.

Ved Cand. juris P. Rasmussen.

Som bekjendt anlagde Peter den store i Aaret 1703 Ruslands ny Hovedstad St. Petersborg paa en Grund, der den Gang retlig tilhørte Sverige, men hvorfra han foreløbig havde fordrevet Karl den tolvtes modige Krigere. Sverige vandt aldrig mer Landet tilbage, og midt under Krigen lod Czaren Hundredetusender af russiske livegne udfylde de Sumpe ved Newafloden, i hvis Midte den ny Kejserstad senere rejste sig med sin for Handel og Søfart saa udmærkede Beliggenhed. Det var ikke blot russiske Kjøbmænd, som paa Czarens Magtbud maatte forlade Rigets gamle Hovedstad Moskov for at nedsætte sig i den ny, ogsaa udenlandske Kjøbmænd fra det øvrige Evropa søgte Kejseren ved alle Haande Begunstigelser at formaa til at bosætte sig i Newastaden.

Saaledes kom ogsaa en Kjøbmand Johnson dertil fra London. Han var en driftig Mand, havde Held med sig og erhvervede sig efter nogle Aars Forløb en betydelig Formue, men til sin Ulykke begik han den Daarskab at indlade sig i en strafbar Brevvexling med Ruslands Fjender. Det blev opdaget, og han tillige med en Del medskyldige blev dømt til at have sin Formue forbrudt til Staten og paa Livstid at forvises til Sibirien.

Saa snart Dommen var falden, tiltraadte de ulykkelige deres sørgelige Rejse, hvis Maal var den lille By Pelim i Sibirien. Disse Fangetransporter foregaar altid paa Slæder under Bedækning af Kosakker, og i strygende Fart gaar det hen over de uhyre snedækkede Sletter, saa at der kun med lange Mellemrum gjøres et kort Ophold for at skifte Heste, hvorpaa Toget atter iler videre med samme Fart. Trods denne Hurtighed medtog Rejsen til Pelim over tre Uger. De landsforviste havde undervejs maattet døje meget baade af den haarde Kulde og den endnu haardere Behandling, og da de omsider havde naaet Maalet, pintes de af Uvisheden om, hvorledes deres endelige Skæbne vilde blive. Landsforvisningsstraffen har nemlig tre Grader: nogle underholdes paa offentlig Bekostning under stræng Bevogtning som Statsfanger, andre faar anvist et Distrikt, som de ikke maa forlade, men har for Resten Lov til at gjøre og lade, hvad de vil, de maa selv sørge for deres Underhold ved at jage og maa aarlig svare visse Stykker Skind af de fældede Dyr som en Tribut til Regeringen; andre endelig maa udføre de allerlaveste og haardeste Arbejder i Gouvernementets Tjeneste, de sendes som oftest til Skovene for at fange Vildt og maa aflevere alt til Gouvernementet. Det sidste er Straffens strængeste Grad. De dømte var uvidende om, hvilken Straffegrad der ventede dem.

Efter Ankomsten til Pelim førtes de til Statholderen, og Transportens Førere overleverede denne Kejserens skriftlige Befalinger. Medens Statholderen gjennemlæste disse, svævede de fangne imellem Frygt og Haab, uvisse om, hvorvidt der ventede dem en mildere eller haardere Straf. De sank næsten til Jorden, da de hørte, at deres Dom lød paa, at de skulde tilbringe Resten af deres Liv med Jagt i Skovene uden Tilladelse til noget som helst Udbytte af deres eget Arbejde. Johnson, der ikke blot fra Barns Ben af var vant til alle Livets Bekvemmeligheder, men ogsaa var svagere af Legemsbygning end hans Ulykkesfæller, faldt paa Knæ for Statholderen og bønfaldt ham om at formilde den haarde Dom. Denne, der var en menneskekjærlig Mand, trak vel paa Skuldrene og sagde, at Kejserens Befaling maatte efterkommes strængt og ufravigeligt, men han lod sig dog omsider bevæge og beholdt ham i sit eget Hus, hvor han saa rigtignok maatte udføre de møjsommeligste og groveste Arbejder. Hans medskyldige blev derimod førte videre og tog Afsked med Johnson for bestandig, da de ikke havde Haab om nogen Sinde at blive benaadede.

Johnson befandt sig efter Omstændighederne ret vel i Statholderens Hus, han udførte punktlig alt, hvad der blev paalagt ham, og vandt derved stedse mer og mer sin Herres Tillid og Naade. I Virkeligheden kunde han ogsaa prise sig lykkelig i Sammenligning med sine Ulykkesfæller, der maatte bo i usle Hytter og skaffe sig Livets Ophold ved at jage i de øde Skove. Men des værre var hans Lykke kun af kort Varighed.

To russiske Poper (Præster), der hyppig bødes til Gjæst af Statholderen, forlangte, at han skulde frafalde sin Religion og antage deres. Da han undslog sig herfor, sagde de til ham:

„Nu vel, saa sender vi dig ud i Skovene til dine Kammerater."

Johnson holdt det i Begyndelsen for en tom Trusel, da han stolede paa Statholderens Magt og Gunst. Poperne forlod ham i Vrede, gik til Statholderen og fremførte alle Slags Klager imod den stakkels Mand. Statholderen vidste af gammel Erfaring hvor farligt det kunde være at have Præsterne til Fjender og foreholdt derfor Johnson meget indtrængende, at han endelig maatte gjøre hvad Poperne vilde have. „Thi," tilføjede han, „ellers kan jeg ikke længer beskytte dig og beholde dig i mit Hus. Poperne vide, at du efter Kejserens Befaling skal dele Skjæbne med dine Kammerater; de vil altsaa give Hoffet Meddelelse om den Mildhed jeg har vist imod dig, og Kejseren, der er

en strœng Mand, vil da sikkert lade sin Vrede gaa ud over mig."

Denne Forestilling gjorde dog ingen Forandring i Johnsons Adfærd lige overfor Præsterne, thi han kunde ikke frafalde sin Tro for at vinde deres Venskab. Han sagde derfor med Frimodighed til sin Herre:

„Jeg vil heller lade mig bringe til mine Kammerater end gjøre noget, som jeg anser for Uret."

(Sluttes).

Smaating.

Gejstlig Iver. I Middelalderen var det ikke alene Konger og Riddere, der bekrigede hinanden; ogsaa mellem de gejstlige Herrer fandt blodige Sammenstød Sted, og der gik det ikke mindst vildt til. En saadan Strid fandt Sted mellem Bispen af Hildesheim og Abbeden af Fulda paa Pinsedag 1063 og udkæmpedes i selve Goslar Domkirke, hvor Kejser Henrik den fjerde endog selv var nærværende. De to værdige Præstemænd blev nemlig uenige om, hvem af dem der skulde sidde øverst i Kirken. Deres Tjenerskab tog Del i Trætten og begyndte at udfægte den med skarpe Vaaben. Kejseren løb ud af Kirken for at bringe sit kostbare Liv i Sikkerhed; men den tapre Biskop steg op paa Prædikestolen og raabte til sine Folk, at de skulde kun slaa dygtig til og ikke bryde sig om, at Kirken vanhelligedes, thi han skulde nok indvie den igjen. Kampen fortsattes da ogsaa, til Blodet flød ud af Kirken, og Biskoppens Folk fik Overhaand.

En Indskrift. En Landmand i Sverige lod for nylig bygge en ny Kostald. Over Døren blev der indmuret en Sten med følgende Indskrift:

FOR MIG OG MINE EFTERKOMMERE.

Underligt Vejr. En rejsende, som var tagen ind paa et Hotel, vaagnede om Natten og stod op for at se, hvorledes Vejret var. Han tog imidlertid fejl, og i Steden for at stikke Hovedet ud af et Vindue, stak han det ind i en Skjænk. „Det var da et underligt Vejr," mumlede han undrende, „brandmørkt er det, og Luften er fuld af Brændevinsdunster!"

Amerikansk. Mr. Jenkins er det højeste Menneske i Boston. Han er nemlig saa høj, at han aldrig kan føle, om hans Fødder er kolde eller varme.

Den forekommende Vært. En ung Herre havde fortæret en Del paa en Restauration. Da han skulde betale, havde han ingen Penge, men bad Værten om at erindre det, til han kom igjen. Værten tog strax sit Kridt og skrev hans Navn tillige med Beløbet paa Tavlen. „Skal da hele Byen vide, at jeg skylder Dem noget?" udbrød Gjæsten opbragt. — „Ved De hvad, gode Ven," sagde Værten forekommende, „lad De Deres Overfrakke blive her, saa vil jeg hænge den derover, og ingen skal faa det mindste at se."

Ønskerne. I et Selskab talte man om, hvad man vilde ønske sig, naar det var tilladt at gjøre tre Ønsker. En enfoldig Fyr, der holdt meget af god Mad, sagde: „Først vil jeg ønske mig saa meget Beuffteg, som jeg kan spise, og derefter saa meget Bayersk Øl, jeg kan drikke." — „Ja, men De har et Ønske tilbage endnu," sagde en af de andre. — „Naa, ja," svarede han efter nogen Betænkning, „saa vil jeg ønske mig en Portion Beuffteg til."

Ogsaa et Ønske. Ved en Prøve af en ny Sprøjte i en lille By udbrød en begejstret Tilskuer: „Gid vi dog snart maa faa en ordentlig Ildløs!"

Høj Poesi. En poetisk Skjønaand vilde paa en Spaseretur lade sit poetiske Talent glimre og udbrød i digterisk Begejstring over Naturens Yndigheder:

Hvor herligt Græsset staar, paa Ære,
det er dog dejligt Kvæg at være!

En Samtale. Da en Kusk kjørte sin Herre ned ad en stejl Bakke, hvorunder der laa en dyb Sø, raabte Herren: „Kaster du mig i Søen, knækker jeg Halsen paa dig." — „Ja, hvis De gjør det," sagde Kusken fornærmet, „saa løber jeg øjeblikkelig af min Tjeneste."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, danner Navnene paa en lille dansk Ø og en By paa denne: En Flod i Sveits, — en By i Sverige, — en By i Jylland, — en By sammesteds, — en By i Bøhmen, — en By i Sjælland.

— s. R —

Firkantet Rød. Af 7 E, 5 A, 4 N, 2 B, 2 K, 2 L, 2 R og 1 T dannes fem Ord, der, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første er det sikre Haabets Tegn;
det andet bruges flinkt af Kvindehænder;
det tredje skjærmer godt i Blæst og Regn;
det fjerde er en Flod, vi alle kjender.
det femte — stavet efter gammel Skik —
vort Hjærte burde være som vort Blik.

Boy.

Bogstavgaade.

2. 3. 4. 5. 6. 7.

Drages de rette, da vil de lette
Lugning og Rensning i Sommerens Stund.

1. 3. 4. 5. 6. 7.

Sværmende, svirrende, stundesløs irrende
om efter Føde for graadige Mund,
ofte generende, hyppig spolerende
Skovens den friske vaarklædte Grund.

4. 3. 7. 6.

Fuld af Rullader, i Gaarde, paa Gader,
ynkelig klagende, stønnende, plagende.

2. 3. 4.

Hoppende, springende, muntert og klingende
gaar den i Dag som i hundrede Aar.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Øjnene klarende — ogsaa vel sparende —,
byde de mange lidt bedre Kaar.

Opløsninger fra Nr. 18.

paa den historisk-geografiske Opgave:

P a r i **s**
E s s e **k**
D n j e p **r**
E l b **a**
R o **m**

paa den firkantede Rød:

S A N G
A G E R
N E V A
G R A V

paa Gaden: Skov. — Voks.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Husvennen. Udgivet af N. C. Rom.
6. Aargang. Kjøbenhavn.
Nr. 20. Søndagen den 16. Februar. 1879.

Et Slag i Vrede.

Fortælling

af Emanuel Henningsen.

(Fortsat.)

Med disse Ord forlod han Kammeret tillige med Drengen, efterladende Karlen fortumlet og næsten ude af Stand til at fatte Omfanget af den Ulykke, der havde ramt ham. Han satte sig ned paa Sengekanten, og støttende Hovedet paa sine Hænder begyndte han at overveje sin Stilling. Tanken om, at Else maaske vilde vende sit Hjærte fra ham i den Tro, at han var en simpel Tyv, smertede ham mest. De havde kjendt og holdt sig til hinanden, lige siden de gik i Skole sammen, og deres Barndomsvenskab havde efterhaanden udviklet sig til Ungdommens inderlige Kjærlighed. For to Aar siden havde han taget Tjeneste i Gaarden; det var da snart kommet til en Forklaring mellem dem, og om end deres Kjærlighed saa temmelig haabløs ud, da de begge vel indsaa, at Gravers ikke vilde billige den, saa havde den dog gjort dem uendelig lykkelige. Nu var det altsaa forbi; nu maatte han forlade Gaarden, vanæret og beskæmmet for hele Verden! Og ved den Tanke sprang han op og gik med Heftighed frem og tilbage i Kammeret. Vidste han blot, hvem der havde spillet ham den Streg og lagt Kalveskindene i hans Kiste! Han skulde knuse hvert Ben i denne Slyngels Krop. Men han havde ingen Tanke om, hvem der havde gjort det. Drengen var ikke Ophavsmanden, det var han vis paa.

„Ja, ja," sagde han ved sig selv, medens han pakkede sit Tøj sammen, „det skal nok blive opklaret en Gang i Tiden, og da bliver det min Tur at snakke med."

Kort efter var han rejsefærdig, og efter at han en Stund forgjæves havde ventet paa, at Else skulde lade et Glimt se af sig, forlod han Gaarden og tog Vejen til Bringholt, en Herregaard i Nabosognet, hvor han før havde tjent. Han var temmelig vis paa, at han nok kunde faa Tjeneste der igjen.

Gravers var helt godt til Pas den Dag. Hvad brød han sig vel om, at Else gik stille og bleg om i Huset og havde Møje med at skjule sine Taarer? Hvad bryder Lægen sig vel om, at Patienten vrider sig af Smerte under hans Kniv? Naar Operationen lykkes, hvad gjør det saa til Sagen, at Patienten hyler? Det klarede sig nok alt sammen, naar Else først var bleven Volle's Kone. Gravers vidste helt vel, at hun havde været ovre at klage sin Nød for sin Gammelfader, og for at modvirke det Indtryk, som hendes Ord og Taarer maaske havde gjort paa den gamle, aflagde han ham et Besøg om Eftermiddagen. Elses Morfader boede i et lille Hus i Nærheden af Gaarden, og da han endnu sad inde med en Formue paa henved fem tusend Daler, holdt Gravers det for klogest at tage et vist Hensyn til ham. Svigerfaderen var en endnu rørig gammel Mand af Middelstørrelse; hans livlige graa Øjne, der overskyggedes af Øjenbrynenes lange Haar, vidnede om, at hans Aandsevner endnu var usvækkede.

„I har vel hørt, hvorledes det er gaaet til henne ved os?"

„Ja, aa ja, jeg har hørt det," svarede den gamle.

„Ja, hvem skulde have troet det om Jørgen, saa skikkelig han ser ud!"

„Aa nej, det var der ingen, der skulde tro."

Gravers følte sig generet af den tørre Tone, hvori den gamle svarede ham, og ledte Talen hen

paa det paatænkte Giftermaal mellem Else og Bolle Siversen. Han gjorde Svigerfaderen opmærksom paa, hvor fordelagtig dette Parti vilde være i enhver Henseende, og ytrede til sidst:

„Nu paa Søndag har jeg tænkt, at der skulde holdes Ja-Gilde. I vil vel nok komme over og tage Del deri?“

„Det gjør jeg næppe,“ svarede den gamle, „for jeg tænker ikke, der bliver noget af.“

„Jo, jo, gjør der det!“

„Ja, skal jeg have Lov til at sige et Ord med, saa bliver der da intet af, og det faar jeg vel Lov til som Elses Morfader. Else var hos mig for en Stund siden og fortalte mig, at hun og Jørgen var gode Venner, og efter hvad jeg kunde skjønne, tager hun ikke Bolle med sin gode Vilje.“

„Aa, det Brøvl har intet at betyde,“ sagde Gravers henkastende. „I vil da vel ikke have, at jeg skal give Else til en Stodder og Tyveknægt?“

„Ja, Tyveknægten kan vi nu godt tie stille med,“ svarede den gamle. „Der er blot det at snakke om, at jeg ikke vil give mit Minde til, at Else bliver ulykkelig.“

„Men heldigvis behøver jeg ikke jert Minde,“ udbrød Grauers, som tabte Taalmodigheden. „Hvad jeg bestemmer i den Sag, er det afgjørende.“

„Ja, ja, vi faar jo at se,“ sagde Svigerfaderen og saa stift paa ham. „Har du ellers noget Bud med til Jørgen, for det kunde hænde, at jeg traf ham i Aften. Jeg har bestemt mig til at gaa over til Jens Gregersen i Vilstrup ved Aftentid.“

„Ser I Jørgen, saa kan I sige ham, at jeg skal slaa Arme og Ben sønder paa ham, hvis han kommer til mig tiere!“ raabte Gravers og for ud ad Døren. Hans gode Humør var aldeles gaaet tabt, og de Ønsker, han udtalte over Svigerfaderen, medens han gik tilbage til Gaarden, var alt andet end kristelige. Hvad mente den gamle med sit Spørgsmaal? Havde han maaske Mistanke om, hvorledes Sagen med Tyveriet egentlig forholdt sig? Og var det derom, han vilde tale med Jørgen? Disse Spørgsmaal paatrængte sig ham og gjorde ham urolig.

Det havde været et smukt Sommervejr hele Dagen; men hen ad Aften begyndte der at optaarne sig mørke, underlig formede Skymasser ude over Klitterne i Nordvest. Gravers, der stod uden for Gaarden, lagde Mærke dertil og forudsaa, at en Havguse var i Anmarsch. Den kom ham ikke ret til Pas ved denne Lejlighed, thi han havde i al Stilhed holdt Øje med Svigerfaderens Dør for at se, om den gamle virkelig vilde give sig paa Vej til Vilstrup. Naar Havgusen først havde indfundet sig, vilde det være forbi med hans Spejden, da han ikke vilde kunne se Huset gjennem den tætte Taage. Men Havgusen tog intet Hensyn til Gravers og hans Ønsker, efter en halv Times Forløb væltede den sine første graa Bølger hen over Egnen, og snart var alt indhyllet i dens tætte, klamme Slør.

Gravers gik da et Sving hen ad Markstien, der førte til Vilstrup, og da han vendte tilbage, kom Svigerfaderens Skikkelse dukkende frem af Taagen.

„Giver I jer nu paa Vej?“ spurgte Gravers.

„Ja, aa ja.“

„Er det virkelig jer Mening at tale med Jørgen?“

„Ja, ja, er det saa.“

„Hvad er det da egentlig, I vil sige ham?“ spurgte Gravers utaalmodig.

„Aa, jeg vil sige ham, at han ikke skal tage sig det saa nær, hvad der er hændet i Dag. Det bliver nok godt imellem ham og dig igjen.“

„I glemmer, at han er en Tyv,“ udbrød Gravers heftigt.

„Ja, lad nu heller den Tyvesnak være forbi,“ svarede den gamle, „for det er der ingen Sammenhæng i, ved du nok. Jeg var inde i Huggehuset med en Øxe i Aftes, og hvorvel det var mørkt, saa jeg dog nok, at du gik ind i Kammeret med Skindene, og jeg hørte, at du lagde dem i Skrinet. Se saa, nu ved du det, bitte Gravers . . . Og hvad Else angaar, da skal hun aldrig tvinges mod sin Vilje; hun skal ikke blive saa ulykkelig, som hendes Moder var. Jeg fik for silde rigtig Kjendskab til dig, ellers havde du aldrig faaet min Datter til Kvinde, det kan du stole paa!“

Den gamle talte heftigt og bestemt og brød sig ikke om, at Svigersønnen blev blodrød af Forbitrelse. Da han tav, sagde Gravers:

„Det er skjønne Ting, en faar at høre af jer! Var I ikke den, I er, skulde jeg stoppe Munden paa jer, saa I skulde fornemme det længe derefter!“

„Der hører kanske mere til, end du tror,“ svarede den gamle. „Jeg lader mig ikke skræmme som et Barn, og det er ikke mig, der kommer til at trække det korte Straa. Bliver du ved din Mening at tvinge Else, saa skal, saa sandt jeg staar her, Folk ogsaa faa at vide, hvad Slyngel du er!“

Han havde næppe udtalt, før han fik et Slag, der bragte ham til at styrte baglængs til Jorden. Gravers stod foran ham med knyttede Hænder og udspilede Næsebor, ventende paa, at han skulde rejse sig igjen; men den gamle blev liggende stille og ubevægelig. Svigersønnens Raseri forsvandt med et og gav Plads for en isnende Rædsel; han bøjede sig ned over den faldne og løftede ham op. Han saa da, at en mørk Blodstrøm langsomt piplede frem fra Baghovedet, og en blodbestænket Sten, der laa ved Siden af Stien, viste ham, hvorledes Ulykken maatte være sket. Han lagde sin Haand paa den

gamles Bryst og sit Øre til hans Mund, men han fornam hverken hans Hjærteslag eller Aandedrœt, og skjælvende over hele sit Legeme lagde han atter den gamle ned. Han kunde jo ikke tage fejl af hans Ubevægelighed; det var Døden, og han var den, som var Aarsagen dertil. Han saa sig om med et sky Blik, bange for, at hans Gjerning havde haft et Vidne, derpaa skyndte han sig bort fra Stedet og hjem til Gaarden. Tjenestedrengen saa halv forskrækket op paa ham, da han traadte ind i Stalden og gav sig til at sysle ved Hestene, og Gravers for sammen ved hans Blik. Stod der ikke en Mistanke at læse deri? Havde Drengen maaske beluret ham, og vidste han, hvad der var sket? Han gik bort fra Stalden og ind i Stuen, hvor Else sad ved Vinduet med Sytøjet hvilende i sit Skød.

Hun vendte sig om imod ham, og næppe havde hun faaet Øje paa hans askegraa og forstyrrede Ansigt, før hun forskrækket for op og spurgte:

„Min Gud, hvad er der hændet, Fader?“

„Hvad der er hændet?“ gjentog han, og den isnende Rædsel for atter igjennem ham. „Intet, saa vidt jeg ved. Hvorfor spørger du derom?“

„Saa er du syg, Fader,“ sagde Else urolig, i det hun traadte hen til ham. „Kom, lad mig hjælpe dig ind til din Seng. Jo, du maa lægge dig lidt paa Sengen,“ vedblev hun, da han rystede paa Hovedet, „jeg kan jo se, du er helt syg.“

Han fulgte viljeløs med hende ind i hans Sovekammer, og efter at hun havde lavet Sengen til rette, skyndte hun sig ud for at tillave ham en Kop Te. Hun havde mærket, at han gøs som i Feber, og mente, at en Kop varm Te vilde gjøre ham godt. Da hun havde lukket Døren efter sig, gik Gravers hen til Spejlet, der hang paa Væggen, og han for uvilkaarlig tilbage ved Synet af det graa rædselsslagne Ansigt, der stirrede ham i Møde fra Glasset. Det mindede ham om det døde Ansigt der ude i Taagen.

Han lagde sig hen paa Sengen, og kort efter kom Else tilbage med Teen, men han umagede sig forgjæves for at nyde noget af den.

„Maa jeg ikke lade gaa Bud efter Doktoren?“ spurgte Else, medens hun ængstelig bøjede sig over ham og lyttede til hans besværlige, uregelmæssige Aandedrag.

„Nej, nej,“ svarede han, „det har intet at betyde.“

Hun trak en Stol hen ved Siden af Sengen og satte sig hos ham, og hun tog en af hans kolde Hænder og varmede den mellem sine. Trykket af de bløde Hænder gjorde ham forunderlig godt; det var, som om det bragte lidt Ro til Veje i hans stormende Tanker. Han saa, hvorledes hun sad og betragtede ham med en kjærlig Bekymring, der varmede op i ham og bragte Strænge i hans Indre, om hvis Tilværelse han hidtil havde været uvidende, til at vibrere. Hun holdt dog altsaa af ham endnu, skjønt han havde været haard og ukjærlig imod hende. Han lukkede Øjnene, og atter for hans Tanker ud i Taagen til det blege, ubevægelige Ansigt. Mon Liget allerede var fundet? Stien over Marken var temmelig befærdet, og det var næppe rimeligt, at det længe forblev uopdaget. Man bar maaske allerede det døde Legeme hjem til Huset og talte imens om, hvorledes Ulykken var sket. „Han er falden og har slaaet sig ihjel paa Stenen.“ — „Eller myrdet.“ — „Hvem skulde have gjort det? Der er jo ikke røvet en Skilling fra ham.“ — „Nej, han er død ved et Ulykkestilfælde.“ — Saaledes vilde de tale med hverandre, saa vilde de skikke Bud efter Gravers. Gravers var syg, han kom lige op af Sengen; hvem vilde fatte Mistanke til ham, fordi hans Ansigt var blegt som den dødes? Nej, den gamle vilde blive begravet, og Sagen gaa i Glemme om fjorten Dage. Men hvad hjalp saa det? Vilde han nogen Sinde blive den Byrde kvit, der laa centnertung og knugende paa hans Bryst? Hvad hjalp ham vel nu hans Rigdom og Overflod, naar han tidlig og silde skulde pines, som han pintes nu! Ak, gid han kunde kalde den gamle til Live igjen, gid han kunde lade sket være usket; han vilde gjærne give alt, hvad han ejede, for at faa dette Ønske opfyldt.

(Sluttes.)

En persisk Fiolinspiller.

Man skulde antage, at en Fiolin var en Fiolin, hvad enten den blev spillet i Danmark eller i Persien, men et Blik paa den persiske Spillemand, vi i Dag bringer en Afbildning af, vil vise, at der er en temmelig stor Forskjel paa en europæisk og en persisk Fiolin, saa vel som i Maaden at spille den paa. Billedet viser os en persisk Tonekunstner, som paa et Kaffehus fortryller Tilhørerne ved de grelle Toner, han med megen Værdighed og Alvor aflokker sin græskarformede Strengeleg med den lange Hals. Det gaar knap saa lystigt, som naar Landsbymusikanten hos os gnider en fejende Dansemelodi af paa sin gamle Fiol, men Perserne finder uden Tvivl deres „Græskarfiolins“ skrattende og snøvlende Toner meget dejlige og beundrer Spillemandens Kunst, naar han fremlokker sin ensformige Melodi paa den.

Hvem har gjort det?

Det er rent forskrækkeligt! Man venter den gode Onkel Peter inde fra Hovedstaden. Alting er gjort saa pænt i Stand; Stuen er fejet, Bordet er dækket, og man skal lige til at gjøre Ild paa Skorstenen, for at Kaffen kan staa rede, naar Onkel Peter kommer, og saa opdager man i det sidste Øjeblik, at Pusteren er ødelagt. Hvem kan vel have gjort det? Bedstefa'er faar strax travlt med at gjøre Pusteren i Stand, Klisterpotten og Hammeren kommer frem, Sønnekonen og hendes lille Datter staar og betragter Arbejdet. Imidlertid ligger gamle Bedstemo'er paa Knæ foran Skorstenen og søger at blæse Ild i Fyrrepindene under Kaffekjedlen. Hun er saamænd ikke den skyldige; det kan man nok se, saa ærlig hun bruger sine gamle Lunger for at faa Ilden til at brænde. Hvem har da gjort det? Lille Ane er det heller ikke; hun staar henne hos Bedstefa'er og ser paa en Gang saa forundret og saa troskyldig paa ham med sine store blaa Øjne, medens han møjsommelig klistrer den revnede Puster sammen. Men stop lidt! Hvem er den lille sortsmudsede, barbenede Fyr der henne bag Døren? Han skotter frygtsomt hen til Bedstefa'er og klør sig forlegen i Armen. Det er Broder Hans. Der har vi Synderen, som ikke rigtig tør komme frem. Hvad vil Fa'er og Mo'er sige, naar de faar at vide, at han har listet sig til at tage Pusteren ned fra Skorstenen, for ude ved Vandtruget at bruge den som Sprøjte? Ja, for de vil naturligvis spørge ham derom, og lille Hans er nok en vild Dreng, men han lyver ikke, og naar de spørger ham derom, saa maa han sige det alt sammen, som det er. Han har ikke Mod til at komme frem, for Mo'er ser saa vred ud, og han synes at skimte Mester Erik i hendes ene Haand. Bare det var overstaaet! Bedstefa'er bliver ved at lappe paa Pusteren, Bedstemo'er ligger endnu paa Knæ foran Skorstenen, og hvert Øjeblik kan man vente Fa'er hjem med gamle Onkel Peter, der altid bringer saa mange gode Sager med til sine smaa Venner. Tænk, om Kaffen nu ikke bliver færdig, til den gode Onkel kommer! Mon Hans vil faa af „Mester Erik" eller af de gode Sager, Onkel plejer at have med. Vi vil haabe, at Glæden over Onkel Peters Ankomst vil afvæbne Moder, og at lille Hans uden alt for stor Fare for sine Rygstykker kan svare naar hun peger paa den ødelagte Puster og spørger: „Hvem har gjort det?"

v. Ø.

En persisk Fiolinspiller.

Et Æventyr i Sibirien.

Ved Cand. juris P. Rasmussen.

(Sluttet.)

Statholderen undredes over dette Heltemod, og hans Kone, der var en fortræffelig Dame, gjorde det ikke mindre. Han tænkte fra denne Stund kun paa, hvorledes han skulde kunne lette den stakkels Johnsons tunge Lod og under Haanden virke til hans Udfrielse af Fangenskabet. Da Frygten for Kejseren tvang Statholderen til imod hans egen Vilje at lade Dommen over Johnson fuldbyrde i al sin Strænghed, saa udkastede hans Hustru i al Stilhed en Plan til bedste for Fangen, hvilken hun ogsaa lykkelig udførte ved nogle tro Tjeneres Hjælp.

Man har i Sibirien en egen Slags Slæder, hvis Indretning er meget hensigtssvarende til at fyldestgjøre de Fordringer Landets Beskaffenhed stiller til et saadant Kjøretøj. De ligner vore Karether og er meget solidt gjorte af stærke Brædder, overtrukne med Bjørneskind, men dog saa lette, at en Mand uden Møje kan trække en saadan Slæde, naar den er tom. Man bruger dem ikke blot til at rejse i, men Jægerne kan ogsaa godt overnatte i dem, naar de ofte maa tilbringe flere Dage i Rad i de uhyre Skove for at kunne bringe saa meget mere Vildt hjem med sig paa en Gang. I saadan en Slæde skulde nu Johnson bringes bort for at føres længere ind i det øde Land. Statholderinden gav Soldaten, der fulgte med, Penge og befalede ham hemmelig at lade Slæden blive staaende midt i Skoven nogle Mile borte fra Pelim. Fangen forsynede hun med nogle solide Pelse, Bjørneskinddækkener og en forsvarlig Mængde

Hvem kan have gjort det?

Proviant, desuden lovede hun jævnlig enten selv at komme ud til ham med friske Levnetsmidler eller i alt Fald at sende ham, hvad han trængte til, ved Hjælp af sine tro Tjenere. Hun haabede da, at hun, naar det saaledes blot kunde lykkes ham at holde Livet i sig i nogen Tid, nok skulde kunne finde paa Raad til at skaffe ham Friheden.

Johnson blev lykkelig og vel kjørt hen til det Sted, Statholderinden havde betegnet, og Soldaten vendte tilbage. Han var her ganske overladt til sig selv, intet Menneske var i hans Nærhed. Hvorledes det gik ham her, vil vi lade ham fortælle med sine egne Ord:

„Klokken var omtrent tre om Eftermiddagen, da Slæden holdt stille, og Soldaten sagde mig, at her var det Sted, hvor han havde Befaling til at forlade mig. Jeg aabnede Slædens Dør, der netop lige var stor nok, til at en Mand kunde krybe igjennem, steg ud og saa mig om. Hvilket Syn! Tusendaarige Træer, der hang fulde af funklende Istapper, og alenhøj Sne, som dækkede Jorden! Vidt og bredt intet Spor af noget levende Væsen. Dog, jeg maatte jo finde mig i min sørgelige Lod og havde heller ikke ventet det anderledes. Før Soldaten forlod mig, gav jeg ham en Billet med til Statholderinden og bad ham hemmelig at give hende den; jeg takkede hende heri for hvad hun havde gjort for mig og anbefalede mig fremtidig til hendes Naade. Da Soldaten og Kusken, som førte Hestene med sig tilbage til Pelim, var mig ude af Syne, gik jeg atter ind i Slæden, laasede Døren til indvendig, svøbte mig godt ind i min Pels og begyndte at spise af mit kolde Madforraad. Jeg havde baade Vin og Likør, saa at jeg ingen Nød led i den Retning. For oven i Taget paa Karethen var der et Hul, gjennem hvilket jeg fik Lys og frisk Luft; men denne Aabning kunde lukkes til, naar man vilde, og det gjorde jeg, saa snart Tusmørket faldt paa. Jeg lavede mig nu til at sove. Min Stilling var ikke saa ubekvem, at den kunde hindre mig i at falde i Søvn, og i nogle Timer sov jeg saa sødt, som om jeg havde hvilet i den blødeste og luneste Seng. Men lige paa en Gang brødes min Ro ved en voldsom Bevægelse af Slæden. Jeg vaagnede op i Skræk. Da jeg dog ikke kunde tænke mig nogen anden Grund end de Bevægelser, man undertiden selv gjør i Søvne, saa havde jeg ikke den ringeste Mistanke om den Fare, der truede mig. Men efter at det havde været stille nogle Øjeblik, følte jeg atter mit Hus ryste, og Stødene gjentoges snart med en saadan Styrke, at Slæden faldt omkuld. Jeg hørte ingen anden Støj end en vedvarende Kradsen paa Væggen af mit Bur. Min Skræk var uudsigelig. Frygten drev mig til uafladelig at stemme Hænderne mod Døren, for at den ikke skulde gaa op. Dette saa vel som den umagelige Stilling, hvori jeg befandt mig efter at Slæden var bleven kastet om, gjorde, at jeg tilbragte største Delen af Natten i stor Angest. Til sidst hørte det dog op at kradse og rykke i Slæden, men jeg havde ikke Mod til at forlade mit Fængsel, ikke en Gang da jeg kunde mærke, at Dagen begyndte at bryde frem. Jeg søgte at indrette mig saa godt som muligt i den væltede Slæde og besluttede saaledes at vente paa, at enten Statholderinden eller et Bud fra hende skulde komme ud til mig.

Om Eftermiddagen hørte jeg langt borte Støj fra nogle Slæder, og nu veg min Frygt. Jeg aabnede Døren, krøb ud og gik hen ad den Kant til, hvorfra Støjen kom. Til min store Glæde fik jeg ogsaa snart Øje paa Statholderindens Slæde. Da hun var kommen hid, fortalte jeg hende mit natlige Eventyr og min Angest. Hun smilede og sagde:

„Det har været Bjørne og andre Rovdyr, der har anfaldet Dem. Men De kan være ganske rolig, naar de blot ikke vover Dem ud, efter at Solen er gaaet ned, og lukker Døren godt til. Bjørnene drager om i store Flokke i de sibiriske Skove. De er forvovne og grusomme, naar Sulten plager dem, og om Vinteren vover de sig endog ikke sjælden frem til beboede Steder for at søge Bytte. Om Sommeren er deres Dristighed rigtignok ikke saa stor, fordi de da lettere finder Føde i Skovene, men de rejsende er dog altid udsatte for stor Fare. Dog har De, som sagt, intet at frygte i Deres Slæde, thi man har aldrig hørt, at der nogen Sinde er tilstødt Jægerne nogen Ulykke, skjønt de ofte overnatter i Skovene paa denne Maade.“

Statholderinden lod derpaa sine Folk bringe min Slæde i Orden igjen, forsynede mig med nogle Levnetsmidler, lovede mig fremdeles Hjælp og kjørte derpaa atter tilbage.

Fuldkommen beroliget steg jeg nu atter ind i mit Bur og ventede uden Frygt Nattens Komme, skjønt jeg gjorde Regning paa atter at faa Besøg af Bjørnene. Det skete ogsaa, men, som det forekom mig, noget senere hen paa Natten end sidste Gang. Jeg tabte ikke min Fatning, skjønt det kradsede, rykkede og stødte mod Slæden, men hvor stor blev min Skræk, da jeg mærkede, at Slæden lige paa en Gang blev trukken af Sted med den største Hurtighed. Selerne, hvori Hestene havde været forspændte, var ikke blevne spændte fra, og disse maatte nu en af de kluntede Bjørne — jeg kunde ikke tænke mig andet —, være bleven hildet i og under Forsøget paa at frigjøre sig kommet i Løb med mig længere ind i Skoven. Jeg var som bedøvet og kunde under denne overtrængende Fare ikke gjøre andet end overlade alt til Forsynets

Styrelse. Dyret rev Slæden afsted med en saadan Kraft og Hurtighed, at jeg hvert Øjeblik frygtede for, at den skulde slaas i Stykker, og jeg saaledes blive prisgiven deres grumme Kløer. Forestillingen herom afpressede mig til sidst uvilkaarlig et Angestskrig eller rettere et saa forfærdeligt Brøl, at selv Bjørnene blev bange derfor, Slæden gjorde et Kast til Siden, stødte mod et Træ og blev staaende.

Jeg takkede allerede Gud for min Redning og troede mig uden for al Fare. Men det varede ikke længe, saa kom Bjørnene igjen. Denne Gang trak de imidlertid ikke afsted med Slæden, men begyndte paa ny at kradse og støde imod den. Jeg opløftede atter et Skrig for at skræmme dem bort, men nu hjalp det ikke mere; de havde vænnet sig til Lyden og lod sig ikke forstyrre i deres Anstrængelser for at ødelægge mit Ly. Hen imod Morgen blev det endelig roligt, og jeg sluttede deraf, at mine Fjender havde trukket sig tilbage. Men jeg turde knap aabne Lufthullet for oven og endnu mindre lukke Døren op og stige ud. Jeg blev liggende stille hele Dagen og kunde næppe nyde en Bid af Angest for Fremtiden. Mest ængstede den Tanke mig, at jeg skulde være kommet for langt bort fra mit forrige Sted — thi Bjørnene havde vel trukket afsted med mig en halv Times Tid —, og at min trofaste Beskytterinde saaledes ikke mere skulde kunne finde mig. Heldigvis kom jeg til at tænke paa, at Bjørnene næste Nat gjærne kunde falde paa at slæbe mig endnu længere bort, hvis jeg lod Selerne blive siddende; jeg sprang derfor hurtig ud, skar Linerne fra og tog dem ind til mig.

I denne sørgelige Tilstand tilbragte jeg fem Dage uden at høre eller se noget Menneske. Om Natten var Bjørnene mit sædvanlige Selskab. Jeg tog kun sparsomt til mit Madforraad, men ikke des mindre bemærkede jeg med Gru, at det knap nok kunde slaa til i to Dage endnu. Jeg var nær ved at fortvivle. Hidtil var jeg kun med Nød og næppe sluppet for at blive ædt af de graadige Rovdyr, nu rykkede den skrækkelige Udsigt til at dø af Sult mig paa Livet med langsomme, men uundgaaelige Skridt. Jeg overvejede, hvad jeg vel skulde gribe til. Jeg holdt det for det raadeligste først at udspejde den Egn, hvori jeg befandt mig, og se, om jeg dog maaske ikke selv skulde kunne slæbe Slæden hen til det første Sted. Ved Middagstid, da Solen skinnede temmelig varmt, og Sneen smeltede paa Træerne, steg jeg ud, klatrede op i Toppen af et af de højeste Træer og saa mig om til alle Sider. Jeg saa Spidsen af Taarnet i Pelim og mærkede nu, at Bjørnene ikke havde slæbt mig længere ind i Skoven men kun trukket mig til Siden. Denne Opdagelse voldte mig stor Glæde.

Jeg var netop i Begreb med at stige ned og atter søge hen til min Slæde, da jeg paa en Gang hørte et frygteligt Hyl efterfulgt af en stærk Brummen lige neden under mig. Til min Rædsel blev jeg fire store Bjørne og to Unger var under Træet. Nu holdt jeg min Død for vis, thi disse Dyr klatrer meget godt, og de gjorde allerede Anstalter til at vove et Forsøg. Vel var jeg fattet paa at frelse mig ud paa de yderste Grene, hvorhen de vanskelig kunde følge mig, men hvorledes skulde jeg kunne tilbringe hele Natten her i den bitre Kulde uden at fryse ihjel? Dog, naar Nøden er størst, er Guds Hjælp nærmest. Jeg kunde vel have tilbragt et godt Kvarter i Træet, pint af Dødsangest, da jeg hørte nogle Bøsseskud. Aldrig i Livet har Knaldet af en Bøsse haft en saa liflig Klang i mine Øren som i dette Øjeblik, den lød herligere end den dejligste Musik. Strax begyndte jeg at raabe og skrige af alle Kræfter, og det var, som om Skuddene svarede mig. Knaldene jagede de graadige Bjørne bort i et Øjeblik.

Nu steg jeg hurtig ned fra Træet og løb hen imod den Kant, hvorfra Skuddene syntes at komme. Jeg saa da et langt Tog af Slæder, og nogle beredne Jægere ilede hen imod mig. Min Glæde var ubeskrivelig, især da mine Ulykkesfæller, de andre forviste, sprang ud af den bageste Slæde og tilraabte mig de glædelige Ord:

„Vi er fri!"

Jeg stod maalløs af Forbavselse og vidste ikke, om det, jeg hørte og saa, var virkeligt, eller om det kun var en Drøm. Men snart kaldte Statholderinden selv mig hen til sin Slæde og forkyndte mig min Frihed. Af hende fik jeg da at vide, hvorledes det hele var gaaet til.

Allerede paa den anden Dag af mit Ophold i Skoven var Efterretningen om Kejserens Død kommen til Statholderen, og samtidig var der indløbet en Fortegnelse over alle dem, den ny Kejserinde, Katharina den første, i Følge gammel Skik havde benaadet ved sin Tronbestigelse. Blandt disse befandt ogsaa vi os. Statholderinden vidste, at jeg var saa temmelig forsynet med Levnetsmidler for henved otte Dage, hun lod altsaa, uden i Forvejen at underrette mig om noget, først mine Kammerater hente fra deres Forvisningssted for at skaffe mig en saa meget glædeligere Overraskelse. Hun havde i fuldeste Maal naaet sin Hensigt, især efter at jeg i Mellemtiden havde udstaaet saa store Farer.

Vi kjørte nu glade og fornøjede tilbage til Pelim og gjorde alt færdigt til at kunne rejse bort saa snart som muligt, ved hvilken Lejlighed den menneskekjærlige Statholder saa vel som hans Frue understøttede os med megen Iver."

Bognyt.

100 Sange for Børneskolen, samlede af Sanglærer ved Kommuneskolerne paa Frederiksberg, N. K. Madsen Stensgaard. Denne Sangsamling til Skolebrug udmærker sig ved, at der ved Valget af Sangene er taget særligt Hensyn til Melodierne, saaledes at den lille Bog netop udkræver Anvendelsen af 100 Melodier. Dette Princip for Valget af Sangene er, saa vidt vides, ikke tidligere gjennemført saaledes som her, men maa ubetinget anses for heldigt, for saa vidt som en Sangbog for Skolen dog gjærne anskaffes særlig for Sangundervisningens Skyld og altsaa helst maa indeholde saa mange gode Melodier som muligt. For et godt Melodivalg er Samlerens gode Navn som dygtig Sanglærer Borgen. Valget af Sangene er desuagtet meget heldigt, og der synes ikke at savnes ret mange af de Sange, Flertallet af Lærerne anser for selvskrevne til en Børne- og Skolesangbog, ligesom det maa anses for rigtigt, at der ikke er medtaget nogen Sang der findes i Salmebogen eller dens Tillæg, og kun de historiske Sange, der passer til Øjemedet. Bogen er trykt og udstyret meget smukt, forsynet med vedstaaende vakre Originaltegning foran Titelbladet. For at „100 Sange for Børneskolen“ kan gjøres saa let tilgængelig for Skolerne, som muligt, er Prisen sat til kun 35 Øre, stærkt hæftet i stift Omslag. Til Skoler gives 1 Friexemplar paa hver 10. (N. C. Roms Forlagsforretning).

Smaating.

Et opfyldt Ønske. En Kjøbmand i M. manglede en Dreng til at gaa Ærender for sig. Han skrev derfor paa en Seddel: „Her ønskes en Dreng“ og slog Sedlen op paa Døren. Næste Morgen fandt han en Kurv staaende paa Trappen, og i Kurven laa der et lille rask Drengebarn med en Seddel paa Brystet med den korte Paaskrift: „Her er Drengen.“

Lige for Lige. Wessel kom undertiden sildigere hjem, end det anstaar sig en ordentlig Mand. En Aften, da han vendte hjem efter Kl. 1, vægrede Portneren sig ved at lukke ham ind. Efter lang Ringen lod Wessel endelig en Daler glide ind gjennem Dørsprækken, og nu aabnedes Døren strax. Næppe var han traadt ind, før han bad Portneren gaa ud paa Gaden og tage en Bog, han havde glemt paa Afviserstenen, og da Portneren skyndte sig ud, smækkede Wessel rask Døren i bag efter ham. „Her er ingen Bog, Hr. Wessel,“ sagde Portneren. — „Nej,“ svarede Wessel, „jeg kommer nu i Tanke om, at den ligger oppe paa mit Værelse.“ — „Lad mig saa komme ind.“ — „Nej, kjære Ven, det er alt for sent at lukke op nu.“ — „Men, kjære Hr. Wessel,“ sagde Portneren, som mærkede, at han var gaaet i en Fælde, „jeg lukkede jo op for Dem.“ — „Naa ja, for en Gangs Skyld,“ svarede Wessel, „stik saa Sølvnøglen ind til mig. De ved jo, det er nødvendigt for at blive lukket ind.“ Portneren gjorde, som han forlangte, og Wessel lod ham slippe ind, i det han ytrede: „Ser De vel, min gode Mand, med saadanne Gæs fanger man saadanne Ræve.“

En Hindring. „Den, der blot kunde gifte sig nogle Penge til!“ — „Ja, men hvorfor gjør du det da ikke?“ — „Ak, kjære Ven min Kone lever jo endnu!“

Geografisk Opgave. Af 6 A, 3 N, 2 E, 2 L, 1 D, 1 M og 1 S dannes fire Navne, som, skrevne under hverandre, kan læses fra venstre og fra oven: Et Sølvværk, — en By i Arabien, — en Flod i Sibirien, — et Rige i Ostindien.

K.

Firkantet Nød. Af 4 I, 4 R, 2 E, 2 G, 2 Æ, 1 K og 1 P dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Hang første højt, den faldt jo dog,
end taler andet sit gamle Sprog
i sønderknusende Vælde;
det tredje rækker i Skyen op,
for fjerde ryster vel mangen Krop,
naar „Mesteren“ mon sig melde.

Opløsninger fra Nr. 19.

paa den geografiske Gaade:

A a r
M a l m o
A a l b o r g
G r e n a a
E g e r
R i n g s t e d

paa den firkantede Nød:

A N K E R
N A A L E
K A A B E
E L B E N
R E E N T

paa Bogstavgaaden: Briller, — Riller, Biller, — Lire, — Ril.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Emanuel Henningsen.

Emanuel Henningsen.

Skizze af A. R.

I alle Samfundets Lag bryder og gjærer i vore Dage Trangen til at forme Tidens brændende Ideer. Der arbejdes paa alle Livets Omraader med en Rastløshed og Iver, som sikkert aldrig har været kjendt tidligere i vort Fædreland. Fra alle Sider ser man til med opmærksomme Øjne paa Brydningerne, halv ængstelig afventende, hvad Udfaldet vil blive; fra alle Sider gives Raad og Vink; den ene Samfundsopgave kastes ind i Bevægelsen efter den anden, og der arbejdes baade med ærlige og mindre ærlige Midler paa at fremme dem. Det er en forunderlig urolig Tid, men det er ikke en Tid, der gjemmer i sig denne livlige, frejdige Forudfølelse af store herlige Begivenheder, nej den ligner i mangt og meget en lummer Dag med truende Tordenskyer, der er noget trykkende og uklart i Spændingen. Hvad skal vel Udfaldet blive? Med Guds Hjælp vil der komme noget godt ud af den gjærende Uro, om der end paa mange Punkter viser sig uheldsvangre Tegn. Det er ud af de store Brydninger, at de store Tider fødes.

En Samfundsopgave er der, som rager op over alle de andre, og hvoraf Udfaldet af de andre for en stor Del vil bero. Det er Folkeoplysningen, og det er, som om man fra alle Sider er sig bevidst, at alle for Samfundet nyttige og gode Bestræbelser maa mødes i denne Opgave, er man end uenig om Maaden og Midlerne til Opgavens Løsning. Vor Tid er en Arbejdstid for enhver Ven af sund og god Oplysning, og det er glædeligt at se, hvorledes Oplysningssagen ogsaa har sine Hjælpere ude paa alle Omraader, hvorledes der arbejdes med Mund og Pen paa at vække Folkets Sans for aandelige Sysler af oplysende og forædlende Art.

Ogsaa i Literaturen spores Tidsalderens Løsen: Mere Lys! Videnskaben har begyndt at stige ned fra sit Højsæde for igjennem jævne og almenfattelige Fremstillinger at meddele Folket sine Forskningers Resultat, og i Skjønliteraturen sporer man, saaledes som en Forfatter rigtig har udviklet her i Bladet ved en tidligere Lejlighed, en stedse tiltagende Tilbøjelighed hos Digterne til at give Poesien Udtryk i saadanne jævne Former, at Menigmand formaar at tilegne sig den. Det er uden Tvivl denne Tidens Trang til at indvirke oplysende og forædlende paa Folkets store Masser, der ogsaa har fremkaldt den Række af folkelige Forfattere, som blev omtalt i dette Blads Nr. 9, og som Læserne saa godt kjender fra Bladets Spalter. Det er ingen Tilfældighed, at disse Forfattere næsten alle er udgaaede fra Lærerstanden eller rettere selv er Lærere. Det er saa naturligt, at en Lærer i Følge sin Stilling som Arbejder i Oplysningens Tjeneste kan føle Trang til at virke i saa vide Kredse som muligt, uden at glemme sit særlige Kald, og at han, naar hans aandelige Interesser særlig peger i Retning af Skjønliteraturen, føler Trang til at sysle med Pen og Bog til Menigmands Oplivelse og Oplysning. Det maa heller ikke overses, at Læreren, der er fortrolig med Menigmands Tænke- og Udtryksmaade, i Reglen har Betingelser for at kunne faa Menigmand i Tale, naar han da ellers har noget at fortælle, som er værd at høre paa. Det har ogsaa vist sig, at de her omtalte Forfattere har vundet en meget betydelig Flok af opmærksomme Læsere, og det kan næppe fejle, at deres digteriske Virksomhed har baaret og fremdeles vil bære sine Frugter, baade med Hensyn til at skabe en sund og god Moral i de ellers kun lidet læsende Samfundslag saa vel som til at vække og nære Sansen for det skjønne, sande og gode i Tilværelsen. Naar Ageren er bearbejdet, kan Sædekornet spire. Det er disse Mænds Gjerning at arbejde med paa Folkejordbundens Odling og derved fremkalde Betingelserne for en sund Aandens Vært og for en velsignelsesrig Høst.

Den Mand, hvis Navn staar over nærværende Artikel, og hvis Billede Bladet i Dag bringer, er vel den yngste blandt hine Folkeskribenter, men i visse Retninger stiller hans Begavelse ham sikkert blandt de første i Rækken, ligesom ogsaa hans uudtømmelige Fortælleevne maa vække Opmærksomhed. Forinden vi gaar nærmere ind paa at omtale hans Forfattervirksomhed vil vi efter Skik og Brug i al Korthed meddele de mest fremtrædende ydre Træk af hans Liv.

Emanuel Henningsen er født den 12te Juli 1844 i Hillested Skole ved Maribo. Vi ser os i Stand til at kunne tilføje adskillige Smaatræk af hans Barndomsliv, som ikke er uden Interesse. Udrustet med en frisk og frejdig Natur hengav han sig tidlig til alt Slags drengelig „Sport,“ helst naar der var lidt Fare forbunden med samme. At han allerede i Fireaarsalderen sporede en stor glubsk Jagthund til et Parforceridt over Stuegulvet, vidnede om, at der allerede den Gang var Mod i Knægten. For øvrigt havde dette Ridt nær kostet ham Næsen, i det Hunden i misforstaaet Selvfølelse kastede sin Rytter af og borede sine store spidse Tænder dybt ind i den nævnte Legemsdel. I en noget ældre Alder førte „Sports“-Iveren ham i Retning af Nøglebøsser, Tobakspiber og lignende. En Gang forsøgte han med en vældig Musketdonner af en saadan Bøsse at undlive en stakkels

uskyldig Ugle, der blidelig var indslumret i et af Kirkegaardens Asketræer, men uheldigvis gik Skuddet „bag ud", og det var ikke hans Skyld, at han ikke fik den Trætol, som dækkede Vaabnets Bagende, ind i Livet. At han ved en anden Lejlighed blev saa syg af Tobaksrygning, at han maatte bæres i Seng, og at han der under Hændervriden og bitre Angesttaarer lovede „aldrig at gjøre det mer", hører til den Slags Begivenheder, som de fleste mandlige Personer vil kunne erindre Mage til fra deres Drengeliv.

Tidlig droges hans Hu i Retning af Æventyr og Historier. Efter at have udtømt sin Moders og sine Søskendes Forraad af Fortællinger, fandt han en uudtømmelig Guldgrube i et gammelt Fattiglem, en Mand med en forunderlig rig og vild Fantasi. Ved Siden af hans lille Pindekakkelovn sad Drengen mangen Efteraarsaften, naar Stormen susede i Piletræerne uden for Vinduerne, og lyttede til de sælsomme Krønniker, som den gamle hentede frem fra Mindets Kammer eller lod sin Fantasi skabe. Underlige Skikkelser, hvorom Drengen aldrig havde hørt Tale, befolkede hans Indbildningskraft og ophidsede den maaske mere, end gavnligt var. Trolde og Varulve, Gjengangere og Lindorme, Kirkelam og Gravsøer o. s. v. formede sig rædselsfuldt for hans Tanker og fyldte ham med Gru. Det holdt haardt at gaa hjem i Mørket efter en saadan Forelæsning, men ikke des mindre vendte han stadig tilbage til Krogen ved Pindekakkelovnen for atter at føle Gysningerne fare koldt ned ad Ryggen.

Saa flyttede den gamle et andet Sted hen. Drengen blev tillige med sin Broder sat i Maribo Borgerskole og kastede sig nu over alle de underholdende Bøger, han kunde faa fat paa, samtidig med at han til sine Tider sloges lystig med Kammeraterne og til andre Tider deltog med Liv og Lyst i deres Leg. Her i Skolen begyndte han at skrive et Blad, som bar Navnet „Den flyvende Korsar", og som indeholdt alle Haande selvlavede Historier. En „højt poetisk" Fortælling, „Skøjteløberen", vakte stor Opmærksomhed blandt Kammeraterne, men blev opdaget af en af Lærerne, der til Forfatterens usigelige Ærgrelse brast i Latter over den. Denne Fortælling var holdt i „alvorlig Stil", men ellers gik hans Arbejder mest i humoristisk Retning, og der fortælles, at hans Skolebøger fremviste en sand Vrimmel af alle Haande Karikaturtegninger og barnligt vittige Vers.

I Sommeren 1861 blev han optagen som Elev paa Jonstrup Seminarium, hvorfra han dimitteredes 1864. Hans Kammerater vil sikkert endnu tydelig erindre den frejdige og raske Svend fra hine Aar. Kritisk af Natur, som han var, fandt han just ikke alle den kongelige Læreanstalts Forhold overensstemmende med Tidens retmæssige Frihedskrav, og saa vel Lærere som Elever fra den Tid vil sikkert kunne erindre, at han mer end en Gang optraadte som ivrig Oppositionsmand, trods de Ubehageligheder han derved udsatte sig for. Ogsaa paa Seminariet morede han sig, i Forening med nogle Kammerater, med at udgive et haandskrevet Blad med „den ædle Digtekunst" for Øje, og i dette Organ fandtes mange virkelig morsomme Smaating, men hans Forfattervirksomhed havde hidtil kun været drevet som Spøg, uden Anelse fra Kammeraters eller fra hans egen Side om, at den med Tiden skulde blive til fuld Alvor.

Efter endt Examen blev Henningsen Lærer paa Laaland, og allerede nu begyndte hans Trang til digteriske Sysler at skaffe sig Luft i mere alvorlige Forsøg. Han leverede saaledes vakre Smaafortællinger til Almanakker og andre Tidsskrifter, senere til „For Romantik og Historie", „For Ide og Virkelighed" og andre ansete Skrifter. Fra det frugtbare Lolland blev han kaldet som Lærer til Husby Skole højt oppe i Jylland, og det er først, efter at han fik sit Hjem her oppe nord for Limfjorden, midt i en naturskjøn, men fattig og ensom Egn, at Digteraanden ret er kommen til Gjennembrud i ham. Her lever han da endnu, stadig syslende med literære Arbejder og omgiven af sin Hustru, Henriette Petrea født Henrichsen, og fem raske Børn, der har skabt ham et lykkeligt Hjem midt i den hedeagtige Ødemark.

Som Forfatter for Børn har Emanuel Henningsen tidlig vundet et godt Navn. Han har i en lang Aarrække skrevet til forskjellige Børneblade og til disse leveret en Mængde fortræffelige Bidrag, baade i bunden og ubunden Stil, ligesom han ogsaa har udgivet flere selvstændige Børnebøger, saaledes „Børnenes Jul", „Palle Hougaard", „Mathilde og hendes Venner" o. fl. hvilken sidste, der er udkommen for kort Tid tilbage, dog nærmest er beregnet paa den modnere Ungdom. Ved Fortællingen „Troldhøjene", som han i sin Tid skrev til de af „Udvalget for Folkeoplysningens Fremme" udgivne Smaaskrifter, blev han ledet ind paa Skildringen af det jydske Folkeliv, og paa dette taknemmelige Omraade har derefter de fleste af hans efterfølgende Fortællinger bevæget sig. Siden han i 1874 traadte i Forbindelse med „Husvennen", har han været en meget flittig Medarbejder ved dette Blad, samtidig med at han ogsaa i den Tid har udarbejdet flere ny Bøger. I Slutningen af forrige Aar udkom hans sidste selvstændigt udgivne Bog „Fortællinger", der har vundet en saa stor Udbredelse, at den i Aarets Løb sikkert vil efterfølges af et nyt Bind.

Hvad der særlig udmærker Henningsens Arbejder, er det gode Humør, som vi forhen har henpeget paa. Der gaar i Reglen en frisk og frejdig Strømning igjennem hans Fortællinger og Digte. Alt sødladent Føleri, al Vammelhed er banlyst fra hans Arbejder, og det kan nok være, at han undertiden af Frygt for at blive sentimental vogter sig lovlig meget for at røbe de blødere Følelser, som hans Hjærte ingenlunde har Mangel paa. Alt usandt Føleri, alle opstyltede Fraser er ham en Pestilens. Han er altid sig selv, altid sand lige ind til Hjærtegrunden. Om man holder af ham eller ikke holder af ham, er ikke hans Sag, han maa skrive, som han gjør, om det saa skal „ud igjennem hans Sideben." Frit og utvungent maler han sine Billeder, og selv om disse ofte er meget jævne og simple i Tegningen, er de næsten altid malede med lette og kvikke Penselstrøg. Lethed i Stilen er en af hans smukkeste Særkjender. Man finder ingen Knuder i hans Sprog, ingen ubanske og uskjønne Vendinger, rent og let flyder Tankestrømmen hen over Arket, ofte standser Læseren uvilkaarlig for at beundre den Smidighed og Skjønhed, hvormed han har formaaet at forme sit Sprog, saaledes at det udtrykker netop, hvad han har villet have, at det skulde udtrykke. Det er ogsaa en temmelig bekjendt Sag mellem hans Kjendinge, at han aldrig anvender Koncept, men skriver sine Arbejder fuldt færdige strax, og dog er hans Manuskripter overordentlig tydelige og næsten uden Rettelser eller Omskrivninger, saa at de uvilkaarlig gjør Indtryk af at være „rystede ud af Ærmet", hvis man tør bruge dette Hverdagsudtryk om Arbejder, der skylder skarp Tanke og fin Følelse deres Oprindelse.

Et andet Særkjende for Emanuel Henningsens Fremstillingsevne er, at han med samme Lethed skriver om de mest forskjellige Ting. Snart henlægger han en Historie til Afrikas Ørkener med Negere og Næsehorn som Hovedfigurer, og snart former hans Pen et Digt, der spiller mellem Nordpolens Isbjærge, med skøjteløbende Sælhunde som agerende Personer. Uagtet han aldrig har været Militær eller haft Lejlighed til at kjende „Militærismen" paa nært Hold, er han dog i Stand til med virkelig Dygtighed at præsentere os en rigtig Jens fra Rekrutskolen og at gjengive smukke Træk fra Krigen med rigtig Anvendelse af militære Udtryk og Betegnelser. Naar man tager hans oven for omtalte Stilist-Dygtighed i Betragtning og samtidig erindrer sig hans Evne til at kunne skrive om det mest forskjellige og skrive saaledes, at han virkelig lægger Beslag paa Læserens hele Opmærksomhed, da er det sikkert ikke for meget sagt, at han upaatvivlelig vilde kunne drive det til at blive en af vore dygtigste Feuilletonister, om han følte Kald til at kaste sig over den Literaturgren, som disse Folk sysler med. Det er upaatvivlelig ogsaa i Erkjendelsen af hans Stilist-Færdighed, at en af vore større Digtere en Gang har sagt: „Han skriver Pokkers kvikt!"

Vi kommer atter tilbage til Humøret, eller for at bruge et mere æsthetisk Udtryk: Humoren. At Henningsen er Humorist, vil enhver, der har læst hans Fortællinger, vist erkjende. Humoren glimter hvert Øjeblik frem med sine skjælmske Blink, snart i Form af vittige Udtryk, snart i større komiske Situationer. Men ligesom al sand Humor er af godmodig Karakter, saaledes er ogsaa hans Skjælmeri altid af den Art, at man aldrig føler sig ilde berørt paa de Personers Vegne, som Vittighederne gaar ud over. Selv i sin Privat-Korrespondance kan Henningsen ikke fornægte sit gode Humør. I et for en kjøbenhavnsk Redaktør bestemt Brev havde han en Gang paa en humoristisk Maade beskrevet nogle gjennemlevede Fataliteter under en Snestorm, og gjort det saa morsomt, at den paagjældende Redaktør fandt Brevet værdigt til at optages som humoristisk Skizze i sit Blad, til stor Forbavselse for Brevskriveren, der aldrig havde tænkt, at hans løst henkastede Pennestrøg skulde komme til at gaa igjen i Pressen. I et andet Privatbrev, hvori han med levende Farver udmaler, hvilke paradisiske Tilstande han vilde komme til at leve under, dersom det og det skete, skriver han, i det han pludselig griber sig selv i disse utopiske Drømmerier: . . . „Ach, du lieber Avgustin — hvor man undertiden kan drømme forvovent! Her sidder jeg midt i min Udørken og maler lystelige Billeder op! Jeg vil nedlægge Pennen, den er løbsk, har Kuller og er desperat som en — ja, jeg kan i Øjeblikket ikke finde et Udtryk, der er stærkt nok, det skulde da være: en sindssvag Dampmaskine paa 400 Hestes Kraft."

Hvad hans Skildringer af jysk Almueliv angaar, kunde det være en smuk Opgave for en dygtigere Kritiker end disse Linjers Forfatter at bedømme dem i Forbindelse med de andre jyske Landsby-Forfatteres Historier, men saa meget kan vi med Sikkerhed fremhæve, at de er skrevne med virkelig skarpsynet sjælelig Indsigt i den jyske Bondes Liv — om end set fra andre Synspunkter end de, hvorfra de førnævnte Forfattere hidtil har betragtet det, saa at det i mange Henseender mærkelige jyske Almueliv i Emanuel Henningsen har fundet en ny Skildrer, der baade med Sandhed og Dygtighed formaar at tegne sine Folkelivsbilleder. Samtaleformen — de fleste Forfatteres Anstødssten — er i hans Historier altid naturlig, ofte karakteriseret med stedlige Udtryk og Ordspil, der giver dem en for Læserne tiltrækkende Lokalfarve.

Man erkjender ogsaa snart, at Henningsen ikke svømmer paa Overfladen af Folkelivets Hav, men gaar til Bunds, hvor de stærke Kræfter gjærer, hvor Lidenskaberne syder, og det er maaske netop denne Dykken i Dybet, der gjør hans Fortællinger saa tiltrækkende, i det han fra disse „nedre Regioner" henter det Gjæringsstof, som maa til, for at den ene Bondenovelle ikke alt for meget skal komme til at ligne den anden, og som ogsaa er nødvendig for at give Fortællingerne den Tiltrækningskraft, som enhver Skildring af Lidenskabskampe uvilkaarlig udøver paa Læseren. Der kan tvistes om, hvorvidt vor Forfatter maaske undertiden er for lidenskabelig og benytter for stærke Midler for at spænde Læserens Indbildningskraft, men saa meget er vist, at hans Skildringer altid er lige saa underholdende som interessante, og at man altid efter endt Læsning lægger hans Fortællinger fra sig med en Følelse af Ro og Forsoning. Emanuel Henningsen er en Forfatter, som man ikke falder i Søvn over, men som man heller ikke henter vilde, uforsonlige Impulser hos. Skulde man karakterisere hans Forfattervirksomhed med et enkelt Ord, da maatte det være Ordet Friskhed!

Fra Øresund ved Vintertid.

Paa Isen i Øresund.

Vinterens Hjærte, naar Frosten tager haardt fat i de lange klare Nætter og de stille Dage, lægger Isen sin Bro over de salte Vover, der omkranser de danske Øer. Men det er ikke ofte, at man som i Aar, kan se Havet lukket, og Sundene stængede. Man kan vist uden Overdrivelse sige, at Øresund er en af de vigtigste Fiskepladser baade for Sverig og Danmark. Den benyttes ogsaa stærkt, denne Fiskeplads, thi Kysterne paa begge Sider er som besaaede med Fiskerlejer, Sundet selv vrimler af Fiskerbaade, og Fiskerne maa være snilde til at danne deres Redskaber, ligesom ihærdige til at bruge dem.

Naar Frosten i en stræng Vinter som i Aar

har taget rigtig fat og trods Storm og Strøm slaar Bro, mødes begge Kysters Fiskere paa denne og fisker fra Isen i den fælles Proviantkasse, om end paa en anden Maade, end før Kulden lagde Laag over den. Det er er jo deres eneste Erhverv, at fiske, og det gjælder om at være med i Legen, inden den rivende Strøm har jaget Fangsten ad Kattegat eller Østersø til, eller forinden den allerede er nappet af den store Mængde Jægere, der ligger og lurer paa den.

Saa længe Isen er for tynd til at „bære" endnu, er den tyk nok til at ødelægge Jagten for Maagerne og Fangsten for Fiskerne. Klagende flyver Maager og andre Søfugle hen over det blanke Dække, søgende efter en Smule Revne i Isen og ventende med Munden løbende i Vand, naar en saadan Revne er funden, at en letsindig Sild skal komme op, saa den kan naas.

Fiskerne gaar inde paa Land, surmulende og smaabandende over, at deres Baadfærd er standset. Paa Strandbredden ligger deres Baade halvt optrukne. De vender Forstavnen ud imod deres daglige Tumleplads, deres Væddeløbsbane. Aftaklede ligger de der paa den ene Side; kunde de føle noget, maa det være Ærgrelse over, at Banen var spærret.

Men Frosten vedbliver. Efter nogle Brydninger hist og her ligger Isdækket stille og tiltager da hurtig i Styrke.

Oppe fra Bakken bag ved Fiskerlejet kan man allerede se Svenskernes Forløbere vove sig ud til Fiskepladsen. Det er kun Forløberne — virkelige „Løbere"; thi naar Isdækket er nogenlunde glat har de Skøjter paa, og de løber udmærket — snart vil hele Flokken følge efter. Nu kommer ogsaa de danske, men ikke paa Skøjter. De har Træsko paa med spidse Søm i, for ikke at glide paa Isen. Ikke fordi de er mindre sindrige eller mindre smidige end deres svenske Standsfæller; de kan vist sættes ved Siden af hinanden, disse Fiskere fra det egentlige Øresund, og der blev heller ingen Krig, om de stod Side om Side, thi de forliges mærkværdig godt. Sagen er, at Fiskeriet kræver lidt mere Omhu af den danske Fisker end af den svenske. I Sveriges Byer er nemlig en død Fisk af samme Værdi som en levende; i Danmark derimod — særlig i Kjøbenhavn, hvortil Hovedmassen af Fangsten gaar — er en død Fisk af ringe Værdi, og de danske Fiskere trækker derfor en Slæde bag efter sig med et Kar, som de fangede Fisk skal svømme i, og de har desuden Teltstænger og Telt, Isøxe, Snører, Madæske, en Bøtte med Agn (Madding) og mangfoldige andre Ting. Svenskeren bruger kun en Pilk, en Pose og en Øxe, det er det hele.

I Dag er Isen stærk nok; se, der kommer de ud fra alle Fiskerlejerne og spreder sig i de forskjelligste Retninger. Nogle af de forsigtigste slæber en Baad imellem sig; dens Kjøl er beslaaet med en smal Jærnskinne for at glide lettere hen ad Isen, men Folkene slæber som Bæster og fortryder halvvejs deres Forsigtighed, nu da de føler, hvor tung Baaden er; de kaster ogsaa Øjne til deres mere modige eller mindre betænksomme Kammerater, der tydelig nok siger: „Gid I maatte falde igjennem!" men disse løber forbi dem med et spottende: „Hæng i!"

Der gaar en stor Flok ad „Rådjup" til. Vandet der er koldt; de mener, at Fiskene søger ud i det dybe Vand. Ja rigtigt! der er hele Forsamlingen. Ja, det vil sige: Sildene er der og Torskene og Fiskerne, baade danske og svenske. Her sidder en gammel Fisker bag sit „Telt" — et Sejl, udspændt mellem et Par Stager, der er satte fast i Isen. Saa langt der er lunt bag dette Sejl, saa langt række[r] hans Hus, og her har han hjemme for i Dag. Igjennem et Hul i Isen, saa stort som et Stolesæde, har han firet sin Snøre, Slæden bruger han som Stol, Karret, der er væltet, bruges som Bord. Der er for Øjeblikket rettet an til Frokost, thi Madæsken staar paa Slæden, og Laaget er taget af. Tæt ved staar en lille Træbøtte med Orme til Madding, og alt dette er indrettet saa kunstig og bekvemt, at Fiskeren kan naa baade sin egen og Torskenes Frokost, hale Snøren op og fire den ned o. s. v., uden at han behøver at rejse sig. Tæt ved ham hænger i et andet Hul en Pose af Fiskegarn, i den samler han sin Fangst.

Som en Edderkop sidder den gamle paa Lur, Snøresnoren ligger paa den højre Haands Pegefinger, den anden Haand glider sagte hen til Madæsken; uden at lade den højre vide det, griber den forsigtig et tykt Stykke Smørrebrød og bringer det til Munden — det knaser, i det han bider i det, det er blevet frossent i den stræнge Kulde. „Det tør op, naar det kommer ned i Varmen," mener den gamle.

Nu faar han Besøg; det er en Svensker, som søger sig et nyt Fangested og standser hos den gamle. „Finns här någon fisk?" spørger han. „Ja, jeg har Bud efter dem," svarer den gamle, i det han løfter lidt i Snøren, „der, tag dig en Dram saa længe, saa kommer de nok!" „Ah! det var rysligt bränvin, så vackert". „Ja vist, men du skal ikke fortælle det for de andre!" siger den gamle med et Grin.

Ser du den brede sorte Stribe, der som et bugtet Baand rækker fra Helsingborg til Helsingør? Det er Mennesker — alt imellem er der en Kane ogsaa — Vejen er jo ikke en halv Mil lang, saa gjør vi Visit „hos de danske" Helsingør er mere end halv svensk i denne Tid; Butikkerne stormes

formelig. Hvoraf kommer det, at de saaledes strømmer her ind? Er de danske endnu, skjønt ubevidst, vore Søstre og Brødre der ovre? Er det Hjemve, der driver dem her over? Eller er vi fremmede for hverandre, og er det Lyst til at se det fremmede, der lokker dem paa Glatis.

Men Isen ligger sjælden længe i Øresund. Vinden springer om til Nordvest, og nordlig Strøm bringer saltere Vand ind fra Kattegat, der opløser Isen, og saa kan man se et livligt Skuespil. Ved den svenske Side er den borte, Telte og Fiskere har der for længst søgt ind paa det tørre, de danske Fiskere gaar ud endnu „midtsunds“. „I Dag faar vi vel en Sejltur!“ raaber en i Forbigaaende. „Ja saagu,“ var det tørre Svar, men ængstelig sidder de alle og ser efter Landmærker, efter Snørens Retning nede i Vandet, o. s. v., fordi de har en Fornemmelse af, at Isen gaar fra Land i Dag. Pludselig lyder Raabet: „Isen driver!“ og nu bliver der Larm i Lejren. Alt pakkes hulter til bulter paa Slæden, Torskene i Karret faar intet Vand at svømme i. Alle iler mod Land. Vinden er stik imod, og det anstrænger at løbe mod den med Hus og Kjøretøj og Hab=und=Gut efter sig, men ingen ænser det. Der er allerede Revner i Isen paa flere Steder, som der maa springes over, det knager og synger i den, og den vil snart gaa i Smaastykker. Vind og Strøm fører den langt ud i Sundet, før Fiskerne naar den inderste Kant, Bølgeslaget har her slaaet Vand op over den, saa der maa vades til midt op paa Benene; men ved Kanten ligger alt nok af Baade fra Land, og alle de fordrevne reddes efterhaanden, som de naar ind, forpustede og udmattede. En enkelt er mer slukøret end de andre, han kommer ogsaa uden Bagage, den slap igjennem en Revne, og han maatte nødtvungen lade den i Stikken for at redde Livet. Naa, men Isen er, Gud ske Lov, borte; i Morgen kan der saa igjen fiskes i aabent Vand, om Kap med Maager og andre Fugle.

Et Slag i Vrede.

Fortælling

af Emanuel Henningsen.

(Sluttet).

Der blev kaldt paa Else ude fra; hun slap hans Haand og listede sig sagte ud af Stuen. Hun troede altsaa, at han sov. Ja, hvem der kunde sove og vaagne op med den Bevidsthed, at det alt kun havde været en uhyggelig Drøm! Men det var ingen Drøm, det var den forfærdelige Virkelighed, og ingen . . . ingen kunde raade Bod derpaa, ingen . . . uden Gud.

Hvor kom Tanken om Gud fra; han havde jo ikke tænkt paa Gud i mange Tider, kunde han nu komme til ham i Nødens Stund, da han havde den gamle Mands Blod paa sine Hænder? Men han dræbte ham jo ikke med Forsæt; det havde jo aldrig været hans Hensigt at skade ham, og den gamle havde gjort ham rasende og ude af sig selv med sine bitre Ord. Men var der da ingen Sandhed i dem, havde han da ikke hele sit Liv været et haardhjærtet og egenkjærligt Menneske, der ikke havde brudt sig om andet end om sig selv og om Penge? Jo . . . jo . . . og atter jo, den gamle Mand havde haft Ret . . . men nu var det jo for silde, at han indsaa det; ingen . . . ingen kunde hjælpe ham, ingen . . . uden Gud!

Han for pludselig op og saa sig forvirret om; der var nogen, som havde rørt ved hans Skulder. Han saa, at der var Lys i Værelset, og at det var Else, som bøjede sig over ham. Da Lyset stod bag ved hende, kunde han ikke se hendes Ansigt; men han følte, hvorledes hendes Taarer en for en faldt ned paa hans Pande. Han forsøgte at spørge hende, hvorfor hun græd, da lagde hun i det samme sine Arme om hans Hals og hviskede hulkende:

„O, Fader, du sov vist, men jeg kan ikke lade dig bære paa din tunge Byrde . . . Gammelfa'er er ikke død . . . han er kommen hjem for længe siden og har det nu godt nok . . . Du gjorde det jo ikke med Vilje, Fader? Gjorde du vel? . . . Nej, jeg ved, du gjorde det ikke med Vilje . . . det siger Gammelfa'er ogsaa . . . Du stakkels, stakkels Fader, hvor maa du dog ikke have lidt . . .“

Hun for pludselig angestfuld sammen og vilde bøje sig til Siden, for at Lyset kunde falde paa hans Ansigt; men Faderen holdt fast paa hende og trykkede sit Ansigt ind til hende, medens hans Legeme skjælvede som i Feber. Den stærke, kraftige Mand græd som et Barn ved sin Datters Bryst.

Ved Aftentid havde Jørgen været paa Vej over til Gaarden med det lønlige Haab, at Else muligvis vilde give Møde ved Syrenbusken, og det var ham, der havde fundet den gamle liggende afmægtig paa Stien. Det lykkedes ham snart at faa den saarede bragt til Bevidsthed, og efter at denne havde summet sig lidt, havde han Kræfter nok til ved Jørgens Hjælp at vinde hjem til sit Hus. Han sendte nu Jørgen over til Gaarden efter Else, som fik bragt Bedstefaderen til Sengs og forbundet Saaret, der ikke viste sig at være af nogen farlig Beskaffenhed. Efter at hun og den gamle havde haft en lang og hemmelig Samtale med hinanden,

bad hun Jørgen om at blive i Huset og vendte hurtig tilbage til Gaarden. Efter en Times Forløb kom hun igjen og havde sin Fader med sig. Jørgen og Else maatte holde hinanden med Selskab, medens de to ældre talte sammen; men vi vil just ikke derfor paastaa, at Tiden faldt dem overdreven lang. De for lidt forskrækket fra hinanden, da Gravers aabnede Døren ind til Sovekammeret og vinkede til dem, at de skulde træde ind. Den gamle sad opreist i Sengen og saa nok saa fornøjet og kvik ud.

„Gravers har paalagt mig at sige jer," sagde han, „at da han har opdaget, at I har spillet Kjærestefolk bag hans Ryg, saa skal I nu til Straf derfor gjøre jer rede til at blive — Mand og Kone."

Else udstødte et Skrig af Glæde og for Faderen om Halsen.

„Er det sandt, Fader?" raabte hun.

„Ja, ja, er det det," svarede Gravers.

„Men . . . Kalveskindene," stammede Jørgen lidt forknyt.

„Aa, din Tosse, kan du da ikke forstaa, at jeg havde nogle Narrestreger for med dig," sagde Gravers. „Spillede du mig et Puds med Else, saa havde jeg vel ogsaa Lov til at spille dig et til Gjengjæld."

Det var i sin Orden, mente Jørgen, og hans ærlige Ansigt straalede af Lykke, medens han af pure Taknemlighed søgte at knuse en af Gravers' Hænder mellem begge sine.

Folk havde i den følgende Tid ondt ved at forstaa, hvad der gik af Gravers. For det første tog han en fattig Tjenestekarl til Svigersøn, og for det andet var paa en Gang den forrige haarde, pengekjære Gravers næsten sporløst forsvunden, og en hjælpsom, medgjørlig Gravers kommen i hans Sted. Det var virkelig kun med Nød og næppe, at man nu kunde bruge ham i Fattigkommissjonen, og man var nær ved at beskylde ham for, at han ruinerede Sognet ved sin Villighed til at bevilge de fattige Understøttelse. Han maatte da vel betænke, at de fattige ikke skulde leve som . . . som Herremænd!

Endnu mange Aar efter de her fortalte Begivenheder, kunde en og anden falde paa at sige:

„Jeg kan ellers ikke vide, hvad der hjalp Gravers til at blive den skjønne*) Mand, han nu er."

Jo, det, der fra først af hjalp ham dertil, var saamænd ene og alene et Slag i Vrede, og mangen Gang sagde han sig selv, at den, der mægter at vende ondt til godt, selv havde været ved hans Side og styret hans Haand i Vredens Stund.

*) rare.

Husflid.

Lige siden „Husvennen" udkom, har jeg holdt Bladet, og det har stedse været mig en kjær ugentlig Gjæst i Huset. Jeg har set mangt et smukt Exempel paa Husflid meddelt i Bladet og har nu faaet Lyst til at fortælle lidt om mine smaa Husdyr, hvis Røgt og Pleje vel kan regnes for en Art Husflid.

Jeg har saaledes i fire Aar haft Geder og vil anbefale enhver Smaamand, som ingen Jord har, at holde disse Dyr, da det lønner sig godt. Bekostningen er ikke stor, thi den, der ikke har Raad til at kjøbe en voxen Ged, kan begynde med et Lam, hvilket jeg har gjort. Jeg har 2 Geder, henholdsvis paa 2 og 3 Aar. De fik begge Lam i Maj Maaned, og fra den Tid og til Efteraaret har vi af deres Mælk kjærnet 44 Pund Smør. Ved Midsommerstid gav de tilsammen daglig $3^1/_2$ til 4 Kander Mælk. Jeg synes, det er bedre end at gaa omkring til Bønderne og tigge sin Mælk, som Smaafolk paa Landet plejer at gjøre. Før jeg fik Geder, var der mange, der aldrig havde set en Ged hos os; Folk forundrede sig og sagde: „Ja, Rasmus Bek hitter paa saa mange Kunster!" Men i de to sidste Aar er der mange, baade i vort Sogn og i Nabosognet, der har anskaffet sig Geder.

Jeg tænker, at mine Geder giver noget mere Mælk til Foraaret, da de saa er 1 Aar ældre. Foruden Gederne har jeg ogsaa en Gedebuk, som giver mig en god Indtægt, da jeg i dette Efteraar har indtaget i Bedækningspenge 26 Kr. Sommergræsning og Hø til Vinterfoder koster mig 9 Arbejdsdage i Høsttiden, da jeg har Bukken paa Græs hos Godsejeren her i Byen.

Jeg har ogsaa læst i „Husvennen" om Hønseavl og vil derfor meddele et Par Exempler i den Retning. I Sommer har jeg haft 4 Høns, og af deres Æg foruden dem, vi selv brugte, har jeg solgt for 16 Kr., og saa har vi endda foræret 4 Snese bort. Men disse 4 Høns har vi da heller aldrig haft Mage til.

R. J. Bek.

Smaating.

God Bevidsthed. En Mand, som for nogle Aar siden havde været i Tugthuset, maatte døje nogle Stikpiller af sine Arbejdsfæller i den Anledning. „Ja," sagde han til sidst, da det blev ham for broget, „I behøver ellers ikke at skose mig for den Ting, for jeg ved med mig selv, at jeg ikke har opført mig anderledes, end at jeg jo kan komme der igjen, hvad Dag jeg vil!"

Vor Tids Ungdom. „Hør, min lille Dreng, hvor gammel er din ældre Broder?" — „Det ved jeg ikke, men han har begyndt at ryge Cigar."

Godt Raad. Hvis man plager og bagtaler dig, da følg dine Støvlers Exempel; skjønt de hver Dag bliver sværtede, skinner de alligevel og lader sig ganske rolig børste uden at sige et Muk.

Opløsninger fra Nr. 20.

paa den geografiske Opgave:	paa den firkantede Nød:
S A L A	P Æ R E
A D E N	Æ G I R
L E N A	R I G I
A N A M	E R I K

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 22. Søndagen den 2. Marts. 1879.

Et Missionsmøde.

Fortælling

af

Jørgen Stub.

For Pokker! sidder jeg igjen og fanger Griller!" udbrød Agenten, i det han rejste sig fra sin magelige Lænestol, kløede sig i Nakken og begyndte at spasere op og ned ad Gulvet. „Hvornaar skal jeg blive disse sygelige Griller kvit? Er vi da ikke alle Adams Børn? Har ikke de andre bidt af Æblet lige saa vel som jeg? Og har de andre gjort Bod som jeg igjennem mange og lange Aar? Nu vel — det var et Misgreb, jeg nægter det ikke; men mon ikke tyve Aars pletfri Vandel, tyve Aars Opofrelse for fattige og syge, tyve Aars Virken for Byens, for det offentlige Vel — mon ikke nok det skulde kunne opveje et eneste Fejltrin? „Hvo iblandt eder, der ved sig ren, han kaste den første Sten!" Var det ikke saadan, vor Frelser sagde? Jeg gad set den, der ved sig ren; jeg gad set den, der tør træde mig under Øjne med Bebrejdelser? Værs'god, han træde frem og kaste den første Sten!"

Kaste Sten paa Agent Iversen! Nej, det vil ingen Moders Sjæl i hele Kjøbstaden finde paa. Man kaster ikke Sten paa den Mand, som alle er enige om at udpege som Byens bedste Mand. Sandelig, det var ikke den fine Silkehat, den tykke Guldkjæde, de elegante Klæder, der indgød Byens Folk Respekt for Iversen, heller ikke Agenttitlen eller hans mange Penge eller noget af det Slags — nej, det var hans kloge Hoved, hans opofrende Vandel, hans hele brave Færd. Naa, han var en Smule begjærlig efter Ros og Ære, holdt meget af at tale om alle sine gode Gjerninger; men hvad — enhver har jo sine Fejl, og saadan en lille Smule uskyldig Selvgodhed maa man ikke regne en Mand til Last, naar han i øvrigt er en brav og kristelig Mand, og det var Agent Iversen. Kristelig? Ja netop kristelig. Sad han ikke ofte hele Timer med Biblen for sig, gik han ikke i Kirke hver Søndag, holdt han ikke et kirkeligt Ugeblad sammen med en af Byens Præster, besøgte han ikke Enker og faderløse, havde han ikke oprettet et Asyl for fattige forsømte Børn og meget mere? Hvo iblandt Byens Borgere levede et smukkere og mere gudfrygtigt Liv end Agent Iversen? Og nu de borgerlige Pligter? Hvo røgtede dem med større Troskab og med mere Opofrelse af Tid og Kraft og Penge end Agenten? Havde han ikke i en lang Aarrække gjort Fyldest for to, ja for tre, i Byraadet? Havde han ikke som Formand i Fattigudvalget udfoldet en sjælden Dygtighed under Ledelsen af alle de besværlige og trættende Forretninger, som disse stakkels nødlidende Medborgere giver Anledning til? Havde han ikke skaffet Byen Gas i Steden for de skidne Tranlygter, og var det ikke ham, der havde den væsentligste Andel i, at Nørregade var bleven forsynet med en menneskelig Stenbro af hugne Sten i Steden for den elendige Brolægning, man før havde maattet trækkes med? Jo, Byens Folk vidste godt, at det var Agentens Energi, Dygtighed og Veltalenhed, som alle disse

hensigtssvarende Fremskridt væsentlig skyldtes. Man undte ham af ganske Hjærte den Hæder, der nylig var bleven vist ham i Klubben. I Anledning af hans sextiaarige Fødselsdag og hans samtidige Udnævnelse til Agent havde samtlige Klubmedlemmer indbudt ham til et Festmaaltid, ved hvilken Lejlighed han under Hurraraab og Glassenes Klang var bleven optagen som Æresmedlem af Klubben — „en Ære, der — som han selv udtalte med Taarer i Øjnene — var den skjønneste, han kunde opnaa i sit Liv, en Ære, langt skjønnere — mellem os sagt, — end denne . . . denne tomme Agenttitel — mellem os sagt . . ."

Kaste Sten paa Agent Iversen? Nej, det vil ingen Moders Sjæl falde paa. Han var uimodsigelig Byens bedste Mand, groet sammen med dens Beboere som en ædel Podekvist med en middelmaadig Stamme. Nu havde han boet her i denne Kjøbstad i firti Aar, de første 30 Aar som en af Byens mest ansete Kjøbmænd, og i de sidste 10 Aar som Rigmand uden Bedrift. Han var oprindelig fattig, men ved Arv blev han sat i Stand til at træde i Kompagni med Kjøbmand Holm, og ved Flid, Sparsomhed og Paapassenhed svang Firmaet i Løbet af faa Aar sig saaledes op, at deres Forretning stillede de fleste andre handlendes i Skygge. Efter tyve Aars Samarbejde trak Holm sig tilbage fra Forretningen og rejste med sin lille Søn til Norge, hvor han agtede at tilbringe sin Alderdoms Dage i en elsket Datters Hus. Iversen fortsatte Handelen endnu i ti Aar paa egen Haand, men da han havde naaet de halvhundrede, overdrog han Forretningen til en af sine Svende, Hr. Duff, byggede sig en Villa uden for Byen og levede af sine Midler. Han var en hovedrig Mand, mente Folk, men Hr. Iversen paastod, at han kun med Sparsomhed, med megen Sparsomhed, formaaede at slaa sig igjennem. „For ser De," sagde han saa ofte, „de fattige maa man først og fremmest tænke paa, hvordan man saa selv slaar sig igjennem. Ak, ja, De ved nok, Gud elsker en glad Giver."

„Han træde frem og kaste den første Sten!" sagde Agenten endnu en Gang og fortsatte med stigende Iver sin Vandring over Gulvet. — „Hm, besynderligt! jeg kan ikke faa det Menneske ud af Tankerne igjen. Hvad vil han her? Vort Forhold til hinanden er jo opgjort for tyve Aar siden, hvad har jeg med ham at skaffe? Kunde han ikke blive oppe i sin Ravnekrog, det gamle Menneske! Hu, det var ret et underligt Blik, hvormed han saa paa mig, da han stod og trykkede mig i Haanden og ligesom i Rørelse mumlede: „Gamle Kompagnon — gamle Kompagnon!" Jeg gider ikke tænke paa det — hvor her er beklumret, jeg maa ud og have mig en Mundfuld frisk Luft."

Agenten greb sin Silkehat og sin Stok og gav sig paa Vej ind mod Byen. Alle, som mødte ham, hilste ham ærbødigt. Nu og da sendte han en forbigaaende et venskabeligt Nik, ledsaget af et lille Smil, der dog syntes at vidne om, at han forbeholdt sig sin fulde Værdighed. Han traadte ind i Duffs Butik, smed sig ned paa en Stol og spurgte:

„Naa, lille Duff, hvordan har man det saa?"

„Takker, Hr. Agent," sagde Kjøbmanden med et Buk, — „saadan efter Omstændighederne."

„Efter Omstændighederne?"

„Ja, Agenten ved nok, det er lidt smaat med Forretningerne. Det er ikke, som da Agenten . . ."

„Ja," afbrød Iversen ham med en Haandbevægelse, „det har vi hørt saa tit. Sig mig, hvad er det for en lille Pige?" spurgte han, som for at lede Samtalen bort fra hans egen Handelstid.

Den omtalte lille Pige var traadt ind i Butiken lige bag efter Agenten og havde et Par Gange bedet om en Fjerding Kandis, uden at dog Kjøbmanden, der pligtskyldigst gjorde Agenten sin Opvartning, syntes at have hørt hendes Forlangende.

„Jeg synes, jeg skulde kjende hende," sagde Agenten og maalte hende med Øjnene.

„Det er Murmester Hansens," svarede nu Kjøbmanden. „Agenten husker nok Hansen som boede omme i Rørstrædet."

„Naa, jo det var ham, jeg skaffede det Murerarbejde ved Fattiggaarden i Forfjor."

„Saa, ja Agenten har hjulpet mange fattige Haandværkere til Arbejde . . ."

„Aldrig tale om det," sagde Agenten med en ny Haandbevægelse og et lille Smil, der syntes at sige: „Hvad gjør man ikke for en fattig Medborger?"

„Hvad er det for en Bog, du har i Haanden, mit Barn?" spurgte han derpaa.

„Det er en, jeg fik af en gammel Mand inde hos Boghandleren. Jeg var inde for at kjøbe en Pen, saa stod der en gammel Herre og talte med Boghandleren, og saa spurgte han, om vi havde noget nyt Testament hjemme, saa sagde jeg Nej, saa kjøbte han dette og forærede mig og sagde, at jeg nok vilde læse flittig i Guds kjære Ord."

„Hvad var det for en Mand?"

„Boghandleren kaldte ham Hr. Holm."

Agenten stødte uvilkaarlig Stokken imod Gulvet og rynkede Brynene.

„Naa," udbrød Kjøbmanden i det samme, „ja, det har været den gamle Hr. Holm, Deres gamle Kompagnon. Han var her inde for en Times Tid siden, ja han har været her flere Gange i de sidste Dage. Han har saadan en Fornøjelse af at efterse de gamle bekjendte Steder. Jeg har maattet vise ham omkring alle Vegne baade ude og inde, han

smiler og græder paa en Gang ved at mindes gamle Dage, da han selv færdedes i dette Hus. Det er vist en prægtig gammel Mand?"

„Prægtig?"

„Ja, jeg mener saadan . . . skikkelig . . ."

„Skikkelig? Det er jo alle Mennesker. Er De ikke skikkelig, er jeg ikke skikkelig, er hendes Fader der ikke skikkelig? Det er da ikke noget at rose en Mand for."

„De misforstaar mig, Hr. Agent."

„Nej, jeg misforstaar Dem ikke, men jeg skjønner nok, at De ogsaa lader Dem daare af hans Smil og ydre Elskværdighed. Men Holm har ganske vist altid haft Evne til at kunne indsmigre sig hos Folk. Forstaa mig nu ret — jeg siger intet ondt om ham, vor Herre bevare min Tunge for at sige ondt om nogen. — Men . . . hm, lad nu Barnet faa det Kandis."

„Som sagt, jeg siger intet ondt om Holm," vedblev Agenten, da den lille Pige var gaaet, „tvært imod, jeg skal tage ham varmt i Forsvar, naar og hvor som helst hans Ære maatte blive angreben; men — hvorfor mon han den Gang rejste bort her fra Byen — og hvorfor mon han nu egentlig kommer tilbage," tilføjede han som halvt ubevidst.

Kjøbmanden saa forundret og spørgende paa ham, som om han ventede en nærmere Forklaring.

„Ja lad os ikke tale mer om den Ting; men saa meget er vist, vi har haft det med hinanden at gjøre, som vi skal have sammen."

„Ja saamænd," svarede Kjøbmanden. „Jeg kjender ham jo ikke; men han har kun gjort et godt Indtryk paa mig og lige saa paa min Kone og mine Børn. Og den Omstændighed, at den gamle Mand havde — som han sagde — længtes saa inderlig efter endnu en Gang at gjense sin kjære gamle Fødeby og sine mange gamle brave Venner — hvoriblandt han særlig fremhævede Hr. Agenten . . ."

„Venner!" afbrød Agenten ham. „Jeg ved ikke noget af særligt varmt Venskab at sige, aldeles ikke. Vi har en Gang staaet i Forretningsforhold til hinanden og skiltes hverken som Venner eller Uvenner, og dermed troede jeg, det var ude mellem os. Men saadan er han. Han tror, at alle Mennesker er Venner med ham. Der kommer han forleden Dag, uden at jeg har mindste Anelse derom, farende ind i min Stue og omfavner mig og tager paa Vej, som om jeg var en Engel. Jeg maa tilstaa, jeg blev . . . jeg blev . . . virkelig underlig ved det, for at bruge et meget mildt Udtryk. Man maa dog virkelig i hans Alder kunne finde sig til rette i forandrede Forhold og dog huske en lille Smule paa, hvem man saadan render hen og omfavner. De ved, kjære Duff, jeg er ikke stolt, men jeg tør dog sige saa meget: jeg staar ikke paa det Trin af det borgerlige Livs Stige, som jeg stod paa for tyve Aar siden. Andre Tider, andre Forhold. Hvad vilde De sige, om jeg forleden Dag, da jeg havde Audients hos Indenrigsministeren, havde faldet Hs. Excellence i Armene — ham, som jeg dog har kjendt fra Barns Ben! Man maa dog virkelig vise, man har Dannelse. — Og saa vilde han ganske ugenert bo hos mig i disse fjorten Dage. „Gamle Ven, jeg opslaar mit Bo hos dig, jeg ved, jeg er velkommen, jeg bliver i hele fjorten Dage, min Søn er i Kjøbenhavn, han kommer ogsaa her ud." Men det blev der ikke noget af med, jeg har virkelig ikke saadan Plads i mit Hus, jeg viste ham, paa en pæn Maade naturligvis, op paa Gjæstgivergaarden. Nu har han været et Par Gange siden hos mig og siddet og spildt mig adskillige Timer af min kostbare Tid. Han har slaaet sig paa Religionen nu, siden hans Søn er bleven theologisk Kandidat. Han vil have en Helligforsamling her i Byen til Fordel for dette hersens Hedningevæsen — hvad er det nu det hedder? — Missjonen. Han — Sønnen — har hittet paa at ville rejse over til Kaffenegrene, eller hvad de hedder, og prædike Religion. „Nej," sagde jeg ganske tørt, „vi er ikke saadan hellige her i Byen, vi render ikke til Helligforsamlinger." — Han vilde have mig til at aabne Mødet — som om jeg kunde præke eller synge for!"

Kjøbmanden smilede pligtskyldigst.

„Ja, hvor Folk kan hitte paa," vedblev den gode Agent. „Hvor man har travlt i vore Dage med Møder og Forsamlinger! Hvor man har travlt med at slaa paa den store Tromme og udbasune sin Gudsfrygt til alle Verdens Kanter, ja lige ned til de sorte i Centralafrika. De havde bedre af, disse Prædikanter, at blive i deres Hjem og føre et stille beskedent Levnet og vise deres Religion i en kristelig og godgjørende Vandel, saaledes som andre gjør. „Vis mig din Tro af dine Gjerninger." Det er paa Frugterne, man skal kjende Træet. Hvad siger De, kjære Duff?"

„Ja, det er ganske sandt."

„Naa ja, jeg maa nok videre. Jeg lovede min Husholderske, at jeg skulde gaa ind hos Slagter Ravn og bestille et Stykke Kjød. Farvel, kjære Duff, det har ret fornøjet mig at se, at De har det godt. Gud befalet!"

(Fortsættes.)

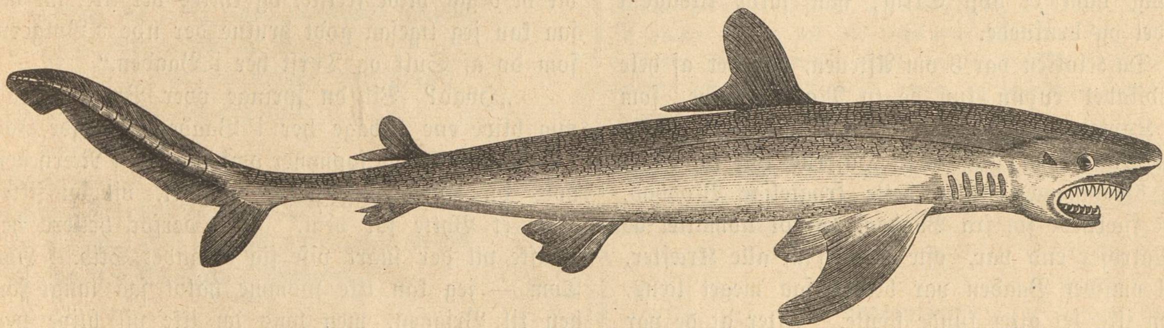
Menneskeæderne.
Af E. T.

Hajerne, som hører til Bruskfiskene, er de farligste af den store Mængde forskjellige Rovdyr, som findes i Havet, og de udmærker sig ved en umættelig Graadighed og Rovbegjærlighed. Af de forskjellige Arter af Hajer er de saa kaldte Menneskeædere de mest farlige, da de, som Navnet antyder, overfalder og æder Mennesker, hvorfor de er en stor Skræk for de søfarende og for Kystbeboerne ved alle varme Have. De største Arter kan opnaa en Længde af 30 Fod, og de har hjemme i de varme Have, hvor de findes i meget stor Mængde. Kroppen er langstrakt og trind og ender med en kraftig, tyk Hale, der kan drive Dyret frem gjennem Vandet med en overordentlig stor Hurtighed. Munden, der sidder paa Undersiden af Hovedet, er forsynet med flere Rækker Tænder, der er meget store, trekantede og

spidse samt særdeles skarpe og i Reglen savtakkede i Randen. Der er kun en Tandrække i Brug ad Gangen; de andre ligger bøjede tilbage i Munden, men naar en Tand i den øverste Række beskadiges eller falder ud, bøjes den tilsvarende Tand i den næste Række op og træder i dens Sted. Disse Tænder, der ikke bruges til Tygning, men kun til at gribe Byttet og holde det fast med, danner et frygteligt Vaaben, der med Lethed kan knuse Arme og Ben paa et Menneske. Menneskeæderne er derfor meget farlige for Menneskene, da de overfalde badende og svømmende, hvilke da i Almindelighed er uden Redning, og en Mængde Mennesker bliver aarlig et Bytte for dem. De lever især af andre Fisk, men naar de en Gang har smagt Menneskekjød, foretrækker de denne Næring fremfor al anden og bliver meget frække. Under det store Søslag ved Abukir havde der saaledes paa dette Sted samlet sig en stor Mængde Hajer, som svømmede om imellem Skibene for at overfalde og

æde de kæmpende Sømænd, som faldt eller blev kastede over Bord, og Slagets voldsomme Kanontorden var ikke i Stand til at kunne skræmme dem bort. De opholder sig helst i Nærheden af Kysterne, men træffes ogsaa ude paa det aabne Hav, hvor de hele Uger igjennem kan følge efter Skibene, for at æde det Affald, der bliver kastet ud i Havet. Deres Graadighed er saa stor og umættelig, at de sluger alt, baade spiseligt og uspiseligt. I Maven paa en Menneskeæder, der blev fangen og dræbt ved Port Jackson, fandt man saaledes en halv Skinke, nogle Faareknokler, Bagdelen af et Svin, en Mængde Hestekjød, Hovedet og Forbenene af en Hund, et Stykke Sækkelærred og en Skibsskraber af Jærn. Søfolkene betragter Menneskeæderen som en af deres værste Fjender, hvorfor de efterstræber den ved enhver Lejlighed, og paa Grund af dens store Graadighed er det en let Sag at fange og dræbe den. Saa snart man fra et eller andet Skib opdager en Menneskeæder, kommer der stor Røre blandt hele Mandskabet. Man sætter nu et Stykke raaddent Kjød eller Flæsk som Lokkemad paa en stærk Krog, der er fastgjort til en Jærnkjæde, og kaster det ud i Havet. Hajen farer strax løs paa Byttet, som den sluger, og er nu fangen. Under Matrosernes Jubel hales Kjæden op, medens Hajen gjør den mest rasende Modstand og pisker Vandet til Skum ved kraftige Slag med Halen. Al dens Modstand er dog forgjæves, og den bliver omsider halet helt op paa Skibets Dæk, hvor den slaar rasende om sig til alle Sider med sin stærke Hale, hvorfor man først og fremmest søger at komme til at hugge denne af med en Øxe. Naar dette er sket, kan man uden Fare nærme sig Hajen og dræbe den. Kjødet af Hajen er sejt og har en styg Smag, hvorfor det næsten er uspiseligt. Det eneste, der er brugeligt af Hajerne, er Skindet og Leveren. Huden er ikke som hos de fleste andre Fisk dækket af Skæl, men har i Steden for disse skarpe Bentorne, hvorfor den er hvas at føle paa

Menneskeæderhajen.

og kan bruges til at raspe og polere med; af den tilberedes det saakaldte Chagrain, der bruges til Indbinding af Bøger. Leveren, er meget stor og indeholder en Mængde Tran, hvorfor mange Hajer er Gjenstand for en ivrig Efterstræbelse; dette gjælder især Havkalen og Brugden, der findes i det nordlige Ishav og i den nordlige Del af Atlanterhavet. Brugden, der er den største Fisk, kan blive omtrent 40 Fod lang, og af dens Lever kan man ofte faa henved 20 Tønder Tran.

Menneskeæderne er, som før nævnt, meget farlige, hvorom følgende troværdige Beretning bedst vil kunne overbevise Læserne.

For en Del Aar siden led det engelske Skib „Magpin" Skibbrud paa Kysten af Øen Kuba. Mandskabet reddede sig i Storbaaden, som des værre snart kuldsejlede i den stærke Storm, men selv i dette farefulde Øjeblik lykkedes det dog Kaptejnen at vedligeholde Mandstugten, og efter hans Ordre arbejdede Matroserne af alle Kræfter paa atter at faa Baaden paa ret Kjøl. Arbejdet var imidlertid næppe begyndt, før en Matros raabte at han kunde se Finnerne af en Haj. Ved dette Raab blev hele Mandskabet grebet af en saa stor Skræk, at al Mandstugt ophørte, og Arbejdet standsede. Da det frygtede Dyr imidlertid ikke viste sig, lykkedes det Kaptejnen atter at faa Matroserne til at tage fat paa Arbejdet. Han gav nogle af Matroserne Ordre til af alle Kræfter at plaske i Vandet med Arme og Ben, medens de andre arbejdede; paa denne Maade haabede han at kunne bortskræmme de Hajer, som efter al Sandsynlighed vilde nærme sig Stedet. Arbejdet gled rask fra Haanden, det lykkedes atter at faa Baaden paa ret Kjøl, og fire Matroser begyndte derpaa at øse Vandet ud af den. Der fordredes endnu kun lidt Arbejde og Taalmodighed, og hele Mandskabet vilde være blevet frelst, men i dette Øjeblik opdagede man omtrent en halv Snes Menneskeædere, der svømmede lige løs paa Baaden. Ved dette frygtelige Syn tabte Matroserne aldeles Aandsnærværelsen, og de søgte alle at komme op i

Baaden, som nu atter kæntrede, saa at 22 Sømænd var udsatte for den største Dødsfare. Det lod strax til, at Hajerne ikke vilde overfalde dem; thi de svømmede rolig omkring Baadene og boltrede sig legende i Vandet, men det varede kun et Øjeblik. Pludselig udstødte den ene af Matroserne et højt Skrig, da en Haj greb fat i det ene Ben og rev det af ham. Dette var Tegnet til et almindeligt Overfald; det ene Skrig afløste nu det andet, og den ene Matros efter den anden blev lemlæstet paa den frygteligste Maade. Trods den store Fare vedligeholdt Kaptejnen dog hele sin Koldblodighed, og det lykkedes ham ved nogle Matrosers Hjælp atter at faa Baaden paa ret Kjøl, hvorpaa to Mand begyndte at øse Vandet ud. Kaptejnen holdt selv fast ved Agterenden af Baaden, men da han et Øjeblik rejste sig lidt i Vejret for at se, hvor meget Vand der var kommen ud af Baaden, og undlod at plaske i Vandet, for en Haj til, snappede ham i begge Benene og rev dem af et Stykke oven over Knæene. Den frygtelige Smerte, som han følte, aftvang ham et højt Skrig; han faldt tilbage i Vandet og druknede.

Da Klokken var 8 om Aftenen, var der af hele Mandskabet endnu kun de to Mand i Live, som efter Kaptejnens Ordre tidligere havde taget Plads i Baaden for at øse den. Hajerne lod nu til at være blevne mætte efter dette frygtelige Blodbad, og de fjærnede sig fra Baaden. Hvor udmattet de to Matroser end var, øste de dog af alle Kræfter, indtil omsider Baaden var bleven saa meget læns, at den ikke let atter kunde kænte. Efter at de var færdige hermed, lagde de sig ned paa Tofterne i Baaden for at hvile sig efter det strænge Arbejde, men det varede ikke længe, før de graadige Hajer atter indfandt sig og søgte ved Stød at faa Baaden til at kæntre. Dette mislykkedes heldigvis for dem, og efter at de havde opholdt sig en Tid ved Baaden, svømmede de atter bort. Matroserne blev satte i saa stor Skræk ved Hajernes Tibagekomst, at de atter begyndte at øse, og nu hørte de ikke op hermed, før Baaden var aldeles læns. Paa Grund af den store Udmattelse, faldt de derpaa snart i Søvn, og de sov saa fast, at det var høj lys Dag, da de atter vaagnede. Deres Stilling var i høj Grad fortvivlet; thi saa vidt deres Blik kunde naa, saa de ikke andet end den uhyre Havflade. De havde hverken Aarer, Mast, Sejl eller Kompas og manglede desuden baade Levnetsmidler og fersk Vand. Da de i over 24 Timer hverken havde smagt vaadt eller tørt, varede det ikke længe, før baade Sult og Tørst begyndte at pine dem, og den brændende Sol forøgede disse Kvaler. Den ene af Matroserne havde allerede længe klaget over Tørst, og han dyppede den ene Gang efter den anden Haanden ned i Vandet, og slikkede derpaa den vaade Haand, men det salte Vand gjorde Tørsten endnu mere pinlig. Til de stakkels Matrosers store Skræk indfandt Hajerne sig nu atter ved Baaden og svømmede omkring den, som om de vidste, at deres Bytte næppe vilde være i Stand til at undslippe dem. Pludselig opdagede den ene Matros til sin store Glæde en Sejler. Det var en Brig, som for fulde Sejl styrede hen mod Baaden. Matroserne fulgte i den største Spænding Briggens Bevægelser, i det de raabte af alle Kræfter og svingede deres Trøjer højt i Vejret. Al deres Møje var dog forgjæves; ingen opdagede dem fra Skibet, der forandrede sin Kurs, og dermed svandt deres sidste Haab om Frelse. Ved dette Syn sprang den ene Matros pludselig op og raabte: „Ja, — ja, jeg vil prøve paa det!"

„Hvad vil du prøve paa, Tom?" spurgte den anden Matros.

„Jeg vil prøve paa at svømme hen imod Briggen, Jack; hvis det kan lykkes mig at naa den, vil vi begge blive frelste, og lykkes det ikke, nu vel, saa kan jeg ligesaa godt drukne der ude i Bølgerne som dø af Sult og Tørst her i Baaden."

„Hvad? Vil du springe over Bord og lade mig blive ene tilbage her i Baaden?" sagde Jack. „Se Hajerne, som svømmer omkring her i Nærheden; hvis du styrter dig ud i Vandet, vil du sikkert blive et Bytte for dem. Bliv derfor hellere her, maaske vil der snart vise sig et andet Skib. Hør, Tom — jeg kan ikke svømme halvt saa langt som hen til Briggen, men hvis du ikke vil blive her, bliver jeg her heller ikke. Tænk paa Hajerne og den Skæbne, vore stakkels Kammerater har maattet lide!"

Tom lod sig dog ikke afholde fra sit Forsæt, men sprang ud i Vandet. Han var imidlertid næppe begyndt at svømme hen mod Briggen, før Jack fra Baaden opdagede tre store Hajer, der af alle Kræfter halede ind paa ham. Han plaskede i Vandet med sin Trøje og skreg af alle Kræfter for at skræmme dem, men al hans Møje var forgjæves. Tom var en kraftig og dygtig Svømmer, og der var derfor al Udsigt til, at han kunde naa saa langt, at man kunde opdage ham fra Briggen, hvis han ikke forinden blev et Bytte for Hajerne. Det varede ikke længe, før han selv opdagede disse i Nærheden af sig; han plaskede i Vandet for at skræmme dem og svømmede rask videre. Da han var kommen Briggen nær nok til at kunne høres, raabte han af alle Kræfter om Hjælp, men alt var forgjæves, og ingen hørte ham. Briggen sejlede forbi ham, og alt Haab syntes nu at være forbi; thi Overanstrængelsen ved Svømningen havde næsten udtømt alle hans Kræfter, saa at det

vilde være umuligt for ham at naa tilbage til Baaden. Hajerne syntes rolig at afvente det Øjeblik, da deres Offer atter blev stille, thi hvor graadige disse Dyr end er, viste de sig dog meget feje. Med et dybt Suk gav Tom sig i Guds Haand, i det han opgav alt Haab om Frelse. I samme Øjeblik viste det sig en Mand paa Briggens Skanse og saa hen over Havet i samme Retning, som Tom svømmede. Da Tom saa ham, hævede han sig op af Vandet og raabte af alle Kræfter. Denne Gang hørte man ham. Briggen vendte, og da den var kommen ham nær nok, blev han halet om Bord ved Hjælp af et Tov, og man opsøgte nu hans Kammerat, der ligeledes blev frelst.

(Sluttes.)

Haabets Stjærne.

Af Andreas Beiter.

Stjærne, du klare, med funklende Glans
hist paa den hvælvede Bue!
blandt Millioner du tryller min Sans,
undrende maa jeg dig skue.

Stjærne, du lyse! mit Øje dig fandt
midt i den talløse Vrimmel,
og for mit Syn endnu aldrig forsvandt
du fra den straalende Himmel.

Trøstende blinker fra straalende Top
du, naar i Dalen jeg trænges,
lokker og drager min Tanke did op,
hvortil bestandig jeg længes.

Vil dig, end Natten, saa tung og saa sort,
hylle i Mulm for mit Øje —
altid dog Mørket maa komme tilkort
mod dig, du straalende, høje.

Træng med dit varme, oplivende Skin
sejrende frem gjennem Mulmet,
styrk med din Kraft mit forsagende Sind,
som du min Smerte har dulmet.

Straal da med Glansen fra Himmerigs Sal,
du, som jeg skuer saa gjærne,
mens jeg maa vandre i Jordlivets Dal:
Haabets klartfunklende Stjærne!

Bognyt.

Fra Nytaar er der begyndt at udkomme et nyt kristeligt Søndagsblad, der kalder sig „**Sædemanden**", og som redigeres af Christen Møller, Præst ved St. Paulskirken i Kjøbenhavn. Dette lille Blad har sat sig den særlige Opgave hver Søndag at levere en Prædiken over Dagens Evangelium og vil for øvrigt indeholde saadanne korte Bidrag, der kan byde Læserne en flersidig sund og frisk, kristelig Oplysning. Det er en smuk Opgave, „Sædemanden" har sat sig, og Indholdet af de hidtil udkomne Nummere er ogsaa saa godt, at Ugeskriftet fortjener at blive kjendt i vide Kredse. I det vi derfor medgive „Sædemanden" vor bedste Anbefaling, skal vi særlig henlede Opmærksomheden paa den Velsignelse og Trøst, et saadant Søndagsblad kan byde navnlig gamle og syge, der ikke kan søge Kirken, eller saadanne kristelige Familier, hvor unge og gamle samler sig til Andagt i Hjemmet, hvor der maaske er langt til Kirke, eller Vejene er daarlige.

Et stort Antal af Landets Præster, hvoriblandt mange af de mest fremragende Mænd, har lovet at yde Bidrag til Ugeskriftet i Form af Prædikener eller paa anden Maade, og der vil derved blive en ny Lejlighed til at faa en forøget Udlæggelse af Søndags-Evangelierne i aandfulde Prædikener af vor Kirkes bedste Kræfter. I de 5 første Nummere er der saaledes Prædikener af Stiftsprovst Egede Glahn, Pastorerne Schepelern, Jakob Paulli, Dr. K. F. Viborg og Christen Møller. De øvrige Bidrag vil alle læses med udelt Interesse, og hvis vi særlig skal fremhæve noget, er det Artiklerne „Breve fra Landet" af en Præst, der i varme og hjærtelige Ord bringe Hilsener fra en Landsbypræst.

Bladet, der er smukt udstyret og særdeles billigt, kan bestilles i alle Boglader og paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder for en Pris af 1 Kr. 25 Øre fjerdingaarlig. (G. E. C. Gad, Kjøbenhavn).

Smaating.

Historiske Smaanotitser. I Aaret 757 kom det første Orgel til Frankrig og blev af Kong Pipin den lille opsat i Kirken Saint Corneille i Byen Compiegne. Det vakte uhyre Opsigt og stemte de tilstrømmende Kirkegængere langt mere til Andagt end Prædikenen.

En hævntørstig Mand. „Men, kjære Petersen, er du nu der igjen! Du sagde jo, du vilde hjem, da du havde drukket din Toddy." — „Ja, men ser du, da jeg kom hjem, gjorde min Kone et saadant Spektakel, at jeg foresatte mig at vise hende, at jeg dog var Herre i mit Hus. Jeg hug Døren i og gik min Vej." — „Naa saadan! Det er altsaa Hævntørst, der fører dig her tilbage."

Lige for Lige. Voltaire roste en Gang en anden Skribent meget varmt. „Det er mærkeligt," svarede den tiltalte, „at De har saa høj en Mening om ham, thi han siger om Dem, at De er en Vindmager." — „Aa," svarede Voltaire, „det sandsynligste er vel saa, at vi begge tager fejl."

Fra Gaden. „Du Kris'ian! nu skal jeg fortælle dig en Historie: Ude paa Dyrehavsbakken saa jeg en Mand, der lod Hovedet hugge af sig, og saa tog han det selv op og satte det paa igjen." „Aa! det var inte saa farligt, Peter! Nej, saa saa jeg et meget bedre Kunststykke: jeg saa en Taskenspiller gjøre det samme, og det med Hænderne bundne paa Ryggen." „Sikke dog no'et Vrøvl, Kris'ian! hvor kunde han ta'e Hovedet op, naar Hænderne var bundne?" „Aa, du dumme Peter, kan heller ingen Ting begribe! Kan du ikke forstaa, at han tog det med Tænderne?"

Firkantet Rod. Af 3 N, 3 O, 2 A, 2 K, 2 R, 2 T, 1 P og 1 S dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første om Sommeren findes paa Enge,
dog svinder det snart, det varer ej længe
Det andet, hvormed man sit Hoved skal bryde,
end volder saa ofte, at Blodet maa flyde.
Det tredje kjender man som en Flod,
i Sydens Egne den har sin Rod.
Det fjerde i Vaaren Buskene pryder,
selv førend det gjennem Hylsteret bryder.

Joh. S—m.

Gaade.

Grønnende i Vaarens Dage,
svajende i Vintrens Storme,
flyvende med Hvin fra Strængen,
værnende de nøgne Orme,
slyngende sig dybt i Jorden,
Aarer lig, der vidt sig grene,
svangre med en giftig Aande
eller Kildens Væld, det rene,
bagvendt taget — dog det samme,
blødt og haardt og ret og bøjet,
vexlende i alle Former
træder det os frem for Øjet.

Erik Due.

Husvennens Julepræmie.

Efter at Meddelelsen til „Husvennens“ Holdere angaaende Bladets Julepræmie var udgaaet — hvori de, der ønskede Bogen, gaves Anvisning paa at indsende Sedlen, der skulde godtgjøre, at Indsenderen var Holder af Bladet, paaklæbet Postanvisningskuponen — er der fra Poststyrelsen udgaaet Bekjendtgjørelse om, at den indrømmede Tilladelse til paa Postanvisninger at anbringe Meddelelser paa Kuponen, angaar kun skriftlige Meddelelser, medens denne derimod ikke maa indeholde trykt Text eller være paaklæbet Sedler med trykt Text, da i saa Fald Anvisningen ikke maa modtages.

Da jeg jævnlig modtager Beklagelser over, at Holderne, ved at følge „Husvennens“ Anvisning med Hensyn til Seddelens Paaklæbning*), har faaet Anvisningen tilbage uafsendt og derved er gaaede glip af den tilbudte Fordel, skal jeg, skjønt Tiden for Julepræmien forlængst er forbi, dog herved gjøre Meddelelse om, at enhver, der saaledes ikke har faaet sendt Bestilling paa Bogen i rette Tid, endnu vil kunne faa den mod Indsendelsen af det betingede Beløb pr. Postanvisning, naar Kuponens Bagside indeholder et af Stedets Lærer eller Post bekræftet Vidnesbyrd om, at Afsenderen er Holder af Husvennen, da dette saa vil blive taget gyldigt i Stedet for Præmiesedlen. Uden Jagttagelsen heraf vil intet Exemplar af Henningsens Fortællinger blive udleveret som „Julepræmie“, men kun mod Betaling af Bogladeprisen 2 Kr.

N. C. Rom.

*) der den Gang ikke fandtes at staa i Strid med Postvæsenets Opfattelse af det tilladelige i at sende Meddelelser paa Kuponens Bagside, i det mange hundrede er indgaaede upaatalt paa denne Maade.

Brevvexling.

R. L. Als. De fleste Numre af forrige Aargang kan faas enkeltvis tilsendt fra „Husvennens“ Kontor à 10 Øre.

B. R. i Aars. De tilsendte Digte kan ikke antages, da der af saadanne haves langt større Forraad, end der er Brug for.

L. & L.: Skal ske.

R. J. — H. P. P.: Maaske.

En Holder af „Husvennen“ i Næstved: Meget rigtig; Sætteren har glemt at spænde „Ø“get for.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 23. Søndagen den 9. Marts. **1879.**

Et Missjonsmøde.

Fortælling

af Jørgen Stub.

(Fortsat.)

Agenten traadte ind hos Slagteren, som dog i Øjeblikket ikke selv var hjemme. Han betragtede de mer eller mindre lækre Stykker Kjød, som hang paa Væggene og valgte sig omsider et Stykke, som var passende til en god Kjødsuppe.

„Send det hjem til mig!" sagde han til Slagtersvenden.

„Det er nylig solgt, Hr. Agent," svarede Svenden og bukkede.

„Til hvem?"

„Det var en gammel norsk Herre, der kjøbte det, men det skal skikkes ned til den gamle Skomager Linke i Hyldestrædet, De ved ham, som faldt og brækkede Benet i forrige Uge. Den fremmede havde nok været inde at se til ham og . . ."

„For Pokker, hvad kommer hele den Historie mig ved?"

„Jeg be'er at undskylde, Agenten spurgte . . ."

„Jeg spurgte blot om, hvem der havde kjøbt det. Hvad kommer hele den Historie om den fremmede og Hr. Linkes brækkede Ben mig ved? Lad mig saa faa det Stykke der, send det ned om en Time."

Da Agenten atter kom ud paa Gaden mumlede han vredt: „Jeg tror min Sandten, det Menneske render og føjter hele Byen rundt. Nu skal han rigtig gaa og gjøre sig lækker for alle sine „gamle Venner", for at samle saa megen Opmærksomhed som mulig om sin Person. Alle Vegne, hvor jeg kommer, har han været i Forvejen. Alle Vegne skal jeg mindes om dette Menneske!"

Han gik ned ad Gaden for at høre ind hos Skræddermester Hjorth, hos hvem han havde et Par Benklæder i Arbejde.

„Nu har De da ikke gjort Linningen for snever," sagde han da Skrædderen kom med det færdige Klædningsstykke.

„Nej, nej" forsikrede Mesteren, jeg kjender paa en Prik Hr. Agentens Maal. Vil Hr. Agenten ikke passe dem med det samme. Værs'artig — dette Værelse!"

Agenten trak i de ny Benklæder, der sad fortræffelig.

„Aa lad mig beholde dem paa med det samme," sagde han, „jeg gider ikke trække dem af igjen. Saa sender De mig de gamle ud."

„Og tænk," sagde Skrædderen lidt efter, da den fornemme Mand var ved at gaa, „Hr. Agenten har haft den Glæde at se sin gamle Kompagnon igjen i vor gode Stad. Det maa være en sand Fornøjelse . . ."

Nu begynder min Sandten han med, tænkte Agenten og kunde gjærne have sparket den høflige Mester over Skinnebenene. „Fornøjelse? Ja, naturligvis — en overordentlig stor Fornøjelse," svarede han ironisk.

„Jeg mødte Hr. Holm paa Gaden i Gaar. Han er ganske den samme venlige og rare Mand, som før. Han vil nok se at faa et Missjonsmøde i Stand . . ."

„Naa, det fik De ogsaa Besked om; han har travlt, han har meget travlt; men vi lader ikke vor By saadan sætte paa den anden Ende af enhver fremmed . . ."

Skræddermesteren blev højlig forbavset over denne Ytring. „Jeg forstaar ikke . . . er Hr. Agenten da ikke selv stemt for Sagen?"

„Jeg?"

„Ja. Hr. Holm syntes at være vis paa, at faa Agenten til at virke for Mødet ved at give Navn til Indbydelsen. „Naar en saa anset Mand," sagde han, „giver sit Navn . . ."

„Ja, men denne ansete Mand laaner Pinedød ikke sit Navn ud saadan til hvadsomhelst. — Vil De saa sende mig de Buxer op i Eftermiddag."

Med disse Ord gjorde den ansete Mand kort omkring og satte Fart op ad Gaden igjen. Var det Ærgrelse eller Vrede eller en indre pinlig Uro, der tegnede sine fortrukne Linjer i hans røde Ansigt, medens han ilsomt, med lidt dukkende Nakke og klippende Øjne, skred hen over Brostenene? „Atter og atter!" mumlede han med dirrende Læber og sammentrukne Bryn. „Men jeg vil ikke lade mig kue af denne . . . denne ilde Fornemmelse. Jeg vil trodse ham, jeg vil vise, at jeg kan beherske mig lige over for ham."

Han kom atter forbi Kjøbmand Duffs Butik; men han saa ikke til Siden, uagtet han strøg lige tæt forbi Hr. Duff, der stod i Døren og talte med Byfogdens Jomfru.

„Men hvad i al Verden er der gaaet Agenten imod?" sagde hun forundret. „Han ikke saa meget som saa til os. Og lagde De Mærke til hans Ansigt?"

Da den ansete Mand kom hjem, trak han Støvlerne af, tog sine Morgensko paa, trak en Kalot, som han undertiden brugte, naar han var bange for at forkøle sig efter stærk Sved, ned over Ørene og kastede sig i Lænestolen.

„Nej, de Benklæder er mig for snevre. Gid Pokker havde de Skræddere, at de ikke kan sy Tøjet, saa det kan passe."

En Dreng bragte i det samme hans gamle Benklæder tilbage fra Skrædderen. Agenten skiftede atter, hvorefter han kylede de ny i Hovedet paa den forbløffede Skrædderdreng med de Ord: „Tag dem med hjem igjen og spørg Hjorth, om det er hans Mening, at han vil have klemt Indvoldene ud af Livet paa mig."

Han kastede sig atter i Lænestolen; men uagtet han var bleven befriet for de stramme Benklæder, var han ikke bleven befriet for den strammende Følelse, der øvede sit Tryk over hans Bryst.

„Kommer De snart med nogen Middagmad?" raabte han ud til Husholdersken.

„Jo, Herre, nu kommer jeg," svarede hun, i det hun sprang ind for at brede Dugen paa Bordet.

Agenten sad og stak lidt til Maden, men kunde næsten ikke faa en Mundfuld ned.

„Tag den ud igjen!" sagde han, „og lad den staa lidt paa Komfuret, til jeg faar bedre Appetit."

Hun saa paa ham med et nedslaaet Blik. „Saa vil Herren have, at jeg skal blive hjemme og servere den siden?" spurgte hun.

„Blive hjemme? Naa, det er sandt, jeg havde givet Dem Lov til at tage ud paa Landet hos Deres Søster. Naa ja — sæt nu blot Maden paa en Bakke og bred en Serviet over, saa skal jeg nok selv tage den ind, naar jeg vil have den."

„Mange Tak, Herre!" svarede Jomfruen med lettet Hjærte og forsvandt med et straalende Ansigt.

Agenten satte sig atter til Ro i Lænestolen og forsøgte at blunde lidt, men det vilde ikke gaa. Han bladrede lidt i en Bog, som netop laa paa Bordet ved Siden af ham, men han smed den snart igjen fra sig. Han rejste sig og satte sig igjen og syntes ikke at kunne bjærge sig nogensteds.

Da bankede det paa Døren, og hvem træder ind? — Hr. Holm. Det gav et Sæt i Agenten, men man vilde haft ondt ved at se, om denne Bevægelse kom som et Udtryk for Ærgrelse eller som et Udtryk for Forundring, saa godt søgte han at beherske sit Ydre.

„Ej ej, jeg blev halv forskrækket . . . jeg sad og tænkte . . . Velkommen Holm, værs'god, kom og sæt Dem ned, det glæder mig . . . hm!"

„Goddag Goddag, min kjære Iversen!" udbrød den gamle samtidig med Agentens Velkomsthilsen. „Ja, nu har du mig igjen, gamle Ven!"

Han rystede hjærtelig Agentens Haand og satte sig paa en Stol ved Bordet. „Aa, hvor jeg dog er glad ved atter at se alle gamle Venner igjen! At Vorherre vilde unde mig den Glæde inden jeg lukker mine Øjne."

„Tal ikke om at lukke dine Øjne endnu, du er jo rask og kraftig."

„Ja, Gud være lovet, jeg er rask og glad og lykkelig endnu, trods mine hvide Haar. Jeg har altid haft det godt, naar jeg undtager den Sorg, som min salig Hustrus Bortgang forvoldte mig. Jeg har haft Lykken med mig som faa, har haft mit nødtørftige Udkomme, om det end paa de senere Aar har knebet lidt . . . du ved — Sønnen, Sønnen — Studeringen! Nu ja, den Gjæld hjælper Vorherre os nok ud over en Gang."

Da de havde siddet og talt en Stund sammen, udbrød pludselig den gamle:

„I saa min Sæl tror jeg ikke, at jeg bliver sulten! Giv mig en lille Bid, du, og en reel god dansk — hvad!"

„Det gjør mig virkelig ondt, min Husjomfru er gaaet bort, og jeg . . . jeg ved oprigtig talt ikke om hun har . . ."

„Gjør ingen Verdens Ting. Ved du ikke, at jeg er en gammel Praktikus, som forstaar at hjælpe mig . . . nej, bliv bare siddende, jeg skal min Sæl

nok hitte mig en Bid Brød og en Klat Smør, og Brændevin har du vel i Buffeten?"

Den gamle Mand, der endnu var adræt som en Ungersvend, sprang op og skyndte sig ud i Køkkenet, før Agenten fik besindet sig paa et nyt Svar. Næppe havde Holm stukket Næsen inden for Køkkendøren, forend hans fine Lugteorganer mødtes af en velsignet Duft fra den paa Komfuret staaende Bakke med Bøffsteg og Kartofler.

„Hvad er det? — min Sandten den herligste Bøf, nogen Løkkermund vil se for sine Øjne!"

Han hivede Bakken til sig og skyndte sig tilbage til Stuen.

„Din Skjælm, du vilde narre mig, her har Jomfruen jo sat Mad af til mig!" udbrød han glad.

„Ja . . ja . . ha ha!" stammede Agenten og forsøgte, trods sin indre Ærgrelse, at se skjælmsk-munter ud. „Jeg . . . jeg tænkte nok, du kom!"

„Du er en prægtig Fyr, gamle Ven, det skal ogsaa smage! Maa jeg sætte mig her? — Vil du ikke have en Bid med? Det er vel længe siden, du spiste? Aa, hvad en Bid med for Selskabs Skyld?"

„Nej, jeg skal ikke have noget." Han bed Tænderne sammen, saa det knagede i dem og mumlede indvendig: „Endog komme og tage Maden ud af Munden paa mig!" Der var imidlertid ikke andet at gjøre end se med gode Miner paa det slette Spil.

Holm satte sig ved Bordet og lod Maden smage sig, samtidig med at han diskede op med en Række af glade Erindringer fra „de gode, gamle Dage" og belejrede Agenten med en Mængde Spørgsmaal, angaaende Byens nyere Historie. Da han var færdig rykkede han sin Stol tættere hen til Agenten og begyndte en mere alvorlig Samtale.

„Ser du, kjære Ven, det er dette her Missjonsmøde. Du maa tro, at den Sag ligger mig meget paa Hjærte, ikke alene for Sagens egen Skyld, men ogsaa for min kjære Søns Skyld. Hvor maa vi Mennesker dog være Gud taknemmelige for, at vi leve i et kristent Land med hele den velsignelsesrige Kultur, som følger Kristendommen. Det er først i mine ældre Aar, efter Haanden som min Søn er kommen ind paa det præstelige Kald, at jeg ret har faaet Øjnene op derfor, og det er navnlig i det sidste Aars Tid, efter at han har taget den ufravigelige Beslutning at ofre sit Liv for Hedningemissjonen, at der har rørt sig noget i mit gamle Hjærte, som siger: „Ja, vi maa ofre noget for at delagtiggjøre de stakkels Hedninger i Evangeliet." Kjære Ven, jeg tror, at jeg giver et ikke saa ganske lille Bidrag, naar jeg lader min Søn, min kjære dyrebare Søn, drage bort med min bedste Velsignelse til hans alvorlige Foretagende. Jeg vil maaske aldrig se ham mere, men i Guds Navn — det maa saa være. Om et Aars Tid drager han afsted, og det er, som du ved, for at samle Midler til Rejsen og til sin første Virksomhed at han nu berejser Danmark og holder Møder trindt omkring. Han har holdt en Række lignende Møder i Norge og har der haft Held til at vække megen Deltagelse for Foretagendet. Gid det nu ogsaa maatte lykkes ham at vække levende Interesse for Sagen her i Landet, saaledes at han ikke blot nu men ogsaa i Fremtiden tør vente hjærtelig Deltagelse for sin Virksomhed. Han lovede sig navnlig meget af denne By, hvor han er født, og hvor han henlevede sin Barndom, og jeg har ogsaa det Haab, at mine kjære Byesbørn vil skjænke Sagen den varmeste Interesse. Jeg har nu i de sidste Dage, medens jeg besøgte gode Venner og bekjendte, forberedt Mødet, saa godt jeg kunde, og alle Vegne har man mødt mig med Velvilje. Der staar nu kun tilbage at formaa dig, kjære Iversen, til at være Medindbyder . . . jo vist saa, gamle Ven, vi kan ikke undvære dit Navn, allermindst i denne Sag. Fra alle Sider har man sagt til mig: „Se at faa Agenten med, se endelig at faa Agenten med, han er en anset Mand, og han føler varmt for alt, hvad der angaar Religion og Oplysning, — uden ham faar vi ikke Byen med."

Agenten gjorde en lille forlegen Vending, men sagde derpaa: „Gjør mig ondt, at jeg ikke . . . Jeg vil nødig i saadan Sag stille mig frem."

„Men hvorfor, kjære — hvorfor? Er det da ikke en god Sag, og tjener du ikke en gammel god Ven ved at tage Del i den, samtidig med at du virker noget godt for Guds Rige. Alle har som sagt mødt Sagen med megen Imødekommen, Præsten lovede øjeblikkelig at være Medindbyder . . ."

„Præsten?" udbrød Agenten forundret.

„Ja! Har jeg ikke fortalt dig det før? Og Byfogden var strax saa imødekommende at tilbyde den store Raadstuesal, hvis vi vilde fortsætte Mødet efter Gudstjenesten i Kirken."

„Ja saa!" Agenten var øjensynlig ilde berørt og ubestemt. „Ja, jeg har jo heller ikke saadan rent ud sagt Nej," bemærkede han, i det han overvejede at det kunde skade hans Anseelse om han ikke var med naar Mødet dog øjensynlig alligevel vilde komme i Stand med Glans.

„Det glæder mig, kjære Iversen, at du dog giver mig Haab. Det skal nok med Guds Hjælp gaa. Nu paa Tirsdag kommer min Søn fra Kjøbenhavn, og om Gud vil holder vi saa Mødet paa Torsdag. Jeg har allerede skrevet en Bekjendtgjørelse og mangler kun din Underskrift. Se her, kjære Ven, der er Pladsen til dit Navn."

Et Kvarter derefter indleverede Holm en

Bekjendtgjørelse paa Aviskontoret, undertegnet blandt andre af J. H. Iversen, Agent — men hvem der i de følgende Dage uset kunde iagttaget denne Hædersmand naar han var ene, og set hans Uro i de lange søvnløse Nætter, han vilde faaet Stof til megen Forundring.

(Sluttes).

Menneskeæderne.

Af E. T

(Sluttet.)

En dansk Officer havde en Gang et Sammenstød med en Haj, hvorom han fortæller følgende:

Mens jeg opholdt mig i Sydamerika, var det min største Fornøjelse at samle forskjellige Naturgjenstande, som der her frembød sig en rig Lejlighed

til, og der hengik ikke en eneste Dag, uden at jeg skød Fugle, som jeg udstoppede, fangede Insekter eller samlede Konkylier. En lille halv Mil ude i Havet laa der en nøgen Klippe, som jeg ofte havde betragtet med stor Længsel, da jeg var overbevist om, at jeg der vilde finde en Mængde Skaldyr. En Morgen, da Vejret var smukt, lod jeg mig af nogle Fiskere ro ud til denne Klippe, efter at jeg havde forsynet mig med Fødemidler, en Flaske Brændevin, Fiskeredskaber samt nogle Glas til de Dyr, jeg haabede at fange der. Fiskerne satte mig af paa Klippen og skulde efter Aftale atter hente mig der efter 3—4 Timers Forløb. Da jeg kom i Land paa Øen, begyndte jeg strax at søge, og jeg fandt en stor Mængde forskjellige Konkylier, der var fæstede fast til Klippen, saa at det var en let Sag for mig at faa samlet en Del af dem. Derimod lykkedes det mig ikke at faa fat i de store og dejligt farvede Krabber, der smuttede frem fra Revnerne i Stenene, men strax gjemte sig, naar jeg

vilde gribe dem. Da jeg efter længere Tids Forløb var bleven træt og sulten, satte jeg mig ned og spiste min Frokost, i det jeg saa mig om til alle Sider. Fiskerbaadene viste sig som smaa Prikker langt borte paa Havet, og den lille By, jeg havde forladt, laa skjult inde i Floden. Til en Afvexling kastede jeg nu min Fiskersnøre ud i Vandet for at fange en eller anden Fisk. Det varede heller ikke længe, før jeg opdagede en Fisk, men den var rigtignok vel stor for min lille Snøre; det var nemlig en Art Haj, der er bekjendt under Navn af Menneskeæderen. Ved Synet af den besluttede jeg at vogte mig for at strække Armene saa langt ned i Vandet eller vade saa langt ud i dette som tidligere. Da jeg var færdig med min Frokost, begyndte jeg atter at samle, i det jeg af og til kastede et Blik paa Menneskeæderen, der langsomt vedblev at svømme omkring Klippen, som om den vilde blokere mig, og jeg glædede mig derfor meget ved at være paa fast Grund. Efter nogen Tids Forløb begyndte

jeg at føle min Stilling paa Klippen højst ubehagelig. Solen brændte som Ild, og jeg kunde ikke finde det ringeste Læ mod den. Himlen fik lidt efter lidt et meget truende Udseende. Det varede ikke længe, før der brød et Uvejr løs, Regnen styrtede ned i Strømme, og Stormen piskede Havet til Skum. Efter et Øjebliks Forløb var jeg aldeles gjennemblødt af Regnen, der gjorde mig iskold. Det er ingen Spøg at blive gjennemblødt i dette Klima; thi hvis man ikke strax kan komme til at skifte Tøj, faar man gjærne en slem Feber paa Halsen. Jeg længtes derfor meget efter Baadens Komme og bandede Fiskerne, der lod mig blive saa længe paa Klippen. Omsider hørte Regnen op, men Stormen vedblev at rase, og den satte Havet i saa stærkt Røre, at Vandet overssprøjtede mig. Jeg hensank i Drømmerier, og Tanken dvælede ved mit kjære Hjem i Danmark, hvor ingen anede min forladte Stilling paa en lille Klippe i Atlanterhavet. Da jeg vaagnede til fuld Bevidsthed, vilde

jeg næppe tro mine Øjne, thi Klippen havde nu kun det halve Omfang som tidligere. Jeg kom imidlertid snart til den sørgelige Overbevisning, at Vandet steg. Hajen, der før havde været langt borte fra mig, svømmede nu, hvor jeg før havde staaet, og dens graadige Øjne syntes at glæde sig over Udsigten til, at jeg snart vilde blive dens Bytte. Greben af Rædsel saa jeg mig om til alle Sider, men der var endnu ingen Baad at se. Jeg greb nu mit eneste Forsvarsvaaben, en Baadshage, som jeg havde taget med fra Baaden til at rive Konkylierne løs med. Vandet steg højere og højere og gik snart op over mine Fødder. Hajen vedblev at svømme omkring og kom stedse nærmere og nærmere, i det den af og til vendte sig om paa Siden og aabnede det store Gab, der var væbnet med frygtelige Tænder. Min Stilling blev mer og mer fortvivlet, indtil der omsider viste sig en Baad, der blev roet af Negere. Jeg viftede med mit Tørklæde og raabte af al Kraft, men da Negrene opdagede mig, vendte de pludselig Baaden og roede bort i den modsatte Retning, som om de havde set en Djævel. I min Fortvivlelse greb jeg nu Baadshagen og slog rasende efter Hajen, som forsvandt, men strax igjen viste sig og nærmede sig mig mere og mere. Som en afsindig vedblev jeg at hugge med Baadshagen og sparke med Fødderne i Vandet, der stedse steg højere og højere, indtil jeg mistede Bevidstheden. Jeg kom først til mig selv, efter at jeg i flere Uger havde ligget paa Sygelejet, og jeg hørte da, at Fiskerne var komne og havde reddet mig i det yderste Øjeblik."

Til Slutning blot endnu følgende Fortælling, der viser Hajernes Graadighed og deres Haardnakkethed i at forfølge et Bytte i det klareste Lys:

Skonnerten „Carrie-Long" fra Stockton befandt sig paa Rejsen fra Buenos Ayres til New-York, da Udkigsmanden, Syd for Ækvator, omtrent 200 Mil fra Brasiliens Kyst meldte en Sejler. Det viste sig at være en Bambusflaade. Paa en lodret staaende Bambusstok flagrede der en Skjorte; det var den, som var bleven anset for et Sejl. En halvnøgen Neger med en Pagaj (indiansk Aare) i Haanden laa paa Knæ paa en Kiste midt paa Bambusflaaden. Af hans Munds Bevægelser forstod man, at han raabte om Hjælp, skjønt man ikke kunde høre nogen Lyd. Der var desuden et Udtryk i hans Ansigt, som vidnede om den højeste Skræk. Der blev sat en Baad ud fra Skonnerten, men Besætningen vovede næppe at nærme sig, da den opdagede, at der foran, paa Siderne og bag Flaaden svømmede en Mængde glubske Hajer, der var adskillige Favne lange. Snart stak et og snart et andet af disse Søuhyrer Snuden ind mellem det skrøbelige Fartøjs Bambusstokke, og snart snappede en af Rovfiskene med aabent Gab efter Negerens bare Ben, i nogle faa Fods Afstand fra dem. Med stor Forsigtighed blev den stakkels Djævel bragt om Bord i Baaden, og et Øjeblik efter i Skonnerten. Hans Legeme var bedækket med Saar og hans forfærdelig opsvulmede Tunge hang ham ud af Munden. Man heldte ham strax lidt Vand i Munden, hvilket oplivede ham, men der hengik dog endnu sex Dage, inden han kunde udtrykke sig nogenlunde sammenhængende paa Portugisisk, hvilket Sprog en Mand af Besætningen forstod ret godt. Han var, som han fortalte, ikke Neger, men Mulat og født i Pernambuco. Han var paa Grund af Tyveri bleven idømt 20 Aars Straffearbejde paa Øen Fernando Noronha. Efter at have været 10 Aar paa denne Ø flygtede han bort tillige med to andre Mulatter paa en Flaade, som de havde lavet af Bambusrør. Den ene Mulat faldt strax over Bord og blev ædt af Hajerne, den anden døde den fjerde Dag af Udmattelse; han selv var ligeledes nær ved at bukke under for Sult, Tørst og Overanstrængelse, da han blev optagen paa Skonnerten, hvor han nød en saa god Pleje, at han snart atter blev aldeles rask.

Hajerne er sædvanlig ledsagede af to forskjellige Arter Fiske, af hvilke den ene er en Ven, den anden en Fjende af dem. Den første er en lille, omtrent en Fod lang Fisk, der hører til Makrelfiskene og kaldes Lodsfisken, fordi den vejleder Hajen til dens Rov, maaske i Haab om ogsaa at faa sin Del af det. Naturforskeren Commerson fortæller følgende om denne mærkelige Fisk: „Jeg har altid anset Fortællingen om Hajernes Lods for en Fabel, men nu har jeg med egne Øjne overtydet mig om Sandheden deraf. At Lodsfisken æder de Smuler, som Hajen lader falde, det kan man forstaa; derimod er det ufatteligt, at Hajen ikke æder sin Ledsager, som stadig svømmer rundt om Snuden paa den. Jeg har ofte set, hvorledes Lodsfisken svømmede efter det udkastede Flæsk og derpaa vendte tilbage til Hajen, hvorpaa denne strax selv indfandt sig. Fanger man en Haj, følger dens Lodser med den, indtil man haler den om Bord, hvorefter de først flygter."

Den anden Fisk, der ledsager Hajen, er en Art Sugefisk, der ligeledes omtrent er en Fod lang. Navnet Sugefisk hidrører fra en flad Skive, som den har paa Panden og en Del af Ryggen, og med hvilken den kan suge sig fast til forskjellige Gjenstande, f. Ex. andre Fisk, Klipper, Skibe o. s. v. Man træffer sjælden nogen Haj, uden at finde en eller flere Sugefiske paa den; de suger sig fast til den for paa denne Maade uden Møje at kunne gjøre lange Rejser, da deres egen Svømmeevne kun er ringe.

Udstilling af Nationaldragter.

Komiteen for den nationale Kunst- og Industri-Udstilling i Kjøbenhavn i tilstundende Sommer har overdraget Direktør Bernhardt Olsen at samle og ordne en af dens Afdelinger, som skal omfatte Nationaldragter særlig fra Danmark.

Vort Naboland Sverrig har allerede siden 1872 været i Besiddelse af et skandinavisk ethnografisk Musæum*), som omfatter Klædedragter, Husgeraad og Husflidsarbejder i de nordiske Lande, af hvilke selvfølgelig Sverrig er repræsenteret paa den mest udtømmende Maade. Dette Musæum, som er grundlagt og i sin første Tid forøget alene ved Stifteren Dr. Hazelius opofrende Interesse for Sagen, har senere, efter at den svenske Rigsdag er traadt hjælpende til med et aarligt Statstilskud, udviklet sig til et saa interessant og fuldstændigt Hele, at den lille Afdeling deraf, som var udstillet paa Verdensudstillingen i Paris, fremfor alle andre Samlinger af lignende Art tildrog sig Opmærksomhed ved sit Præg af en kraftig, folkelig Ejendommelighed. I lignende Retning virker i Stockholm Selskabet „Handarbetets vänner", som har til Opgave at gjenoplive den nationale kvindelige Husflid og som ved at anskaffe Prøvestykker og lade dem eftergjøre til Salg, søger at bøje Smagen i huslig Ornamentik i et nationalt og historisk Spor. Dette Selskabs prægtige Udstilling i Paris afvigte Sommer vidnede om den kunstforstandige og gjennemgribende Maade, hvorpaa det forfølger sin Opgave.

Det Omslag i Folkets Klædedragt, der bringer Nationaldragterne til at forsvinde, er allerede indtraadt hos os i en tidligere Tid, og maa siges nu at være næsten fuldbyrdet Landet over. Som en Følge deraf vil Bestræbelsen for at skaffe et Overblik over det, der endnu staar til at redde af saadanne synlige og haandgribelige Minder om vor folkelige Ejendommelighed, være forbunden med meget større Vanskeligheder hos os end i vort Broderland Sverig. Skal det imidlertid ske, maa det gjøres nu, thi om føje Tid vil det være for sent. Man vil for Danmarks Vedkommende som oftest være nødsaget til at gaa tilbage til Klædedragter, som har været baaret af Fædrene, men endnu opbevares som Minder fra gamle Dage. Det er vor Overbevisning, at hvis det er muligt at vække tilstrækkelig Interesse for denne Sag, vil disse Minder kunne fremdrages i saa rigelig Mængde, at der kan tilvejebringes et nogenlunde udtømmende Billede af Bondestandens Dragt i Aarhundredets første Halvdel. Saafremt det lykkes, er det første Skridt til at tilvejebringe en Samling af Folkedragter, gjort og Muligheden for at danne et Musæum af dem fastslaaet.

*) Se „Husvennen" for 13de August 1876, Side 363.

Det er Komiteens Anmodning, at enhver, der er i Stand dertil, vil bidrage til at denne Afdeling paa den kommende Udstilling kan blive saa fuldstændig som mulig og vort Folk værdig, navnlig ved at efterspore de Gjenstande, som maatte forefindes i de forskjellige Egne og opmuntre Ejerne til at indsende dem til Udstillingen. For at forebygge Misforstaaelser nævnes her de Ting, som der især sættes Pris paa:

1) Mands- og Kvindedragter, hvad enten de endnu bæres eller er gaaet af Brug og som kunde kaldes „nationale".

2) Enkelte Klædningsstykker af ejendommeligt Snit eller paa særlig Maade udsyede eller broderede, f. Ex. Linned, Handsker, Strømper, Tørklæder, Kvindepynt o. s. v.

3) Frembringelser af Husflid, hvad enten det er kvindeligt Haandarbejde, saasom vævede Sager, Kniplinger, saakaldet Hedebosyning m. m. eller udsyede Linnedsager, saasom Dækketøj, Sengetøj, Haandklæder m. m.

4) Husgeraad eller Gjenstande, som er eller har været til Nytte eller Pryd i det huslige Liv f. Ex.: Smykkesager, Drikkekar, gammeldags Glas, Porcellæn, m. m.

Udstillingskomiteen afholder Udgifterne ved Gjenstandenes Transport og garanterer deres Tilbagekomst i uskadt Stand.

Breve angaaende denne Sag bedes adresserede til Hr. Direktør Bernhardt Olsen, Vodroffvej 3, Kjøbenhavn, V.

En værkbrudens Husflid.

Udgiveren har modtaget følgende Brev fra en svag værkbruden Yngling, hvilket det er ham en Glæde at give Plads i Bladet til Eftertanke for mange, der har deres Førlighed, men dog synes at de mangler Evne til at anvende Fritiden til Husflidssyssel.

„Det kunde maaske interessere Dem at faa en nogenlunde fuldstændig Beretning om Oprindelsen til mit Bogbinderarbejde og dettes senere Udvikling. Jeg er nu 19 Aar og, som De ved, sengeliggende af Betændelse og Benædder i venstre Hofte og Ben, hvilken Tilstand har vedvaret i over 4 Aar. Jeg har tillige været angrebet af samme Onde i den venstre Arm, hvilket har efterladt nogen Stivhed i Albuledet. Fra Armen gik det over og angreb det højre Skulderblad, men det er nu lægt og har beholdt fuldstændig Rørighed, ligesom jeg ogsaa har beholdt nogenlunde Rørighed i hele Overkroppen. Derimod forholder det sig ganske modsat med Underkroppen, og jeg kan hverken gaa eller staa, ej heller sidde oppe, men maa altid være i Sengen i en halvt siddende, halvt liggende Stilling. Som De nok kan

tænke Dem, var det meget tungt og trist for mig i Begyndelsen. Jeg fik da en Del Bøger til Laans at læse i, men det kunde jeg ikke udholde i Længden, da jeg blev saa svag i Hovedet der af, saa jeg maatte finde paa noget andet til Tidkort. Jeg fik noget Pap og Beklædningspapir, hvoraf jeg begyndte at lave Ordenskasser og andre smaa Papgjenstande, og dette gik temmelig godt. Ved at tage en gammel pjaltet Bog og skille den ad, Ark for Ark, udfandt jeg saa nogenlunde Fremgangsmaaden ved Hæftningen og nu fik jeg mig nogle simple Redskaber, et Slags Hæftelad og en Bogpresse, men det var som eget mangelfulde Redskaber. Beskæringen foretog jeg med en god Slagterkniv og fik omsider saa megen Færdighed i at bruge den, at jeg kunde beskære Bøgerne nogenlunde godt. Heldigvis fik jeg paa den Tid fat i Deres Haandgjerningsbog for Ungdommen som gav mig al ønskelig Vejledning i Bogbinderarbejde og Hr. Skolelærer Knudsen i Drigstrup forærede mig samtidig nogle Redskaber, han havde, nemlig et Hæftelad og en Beskærpresse med tilhørende Kniv. Jeg manglede nu kun en Presse for at have det nødvendigste, men hjalp mig dog temmelig godt igjennem med de Redskaber, jeg havde, og kunde udføre godt, solidt Arbejde. Siden den Tid har jeg indbunden over 100 Bøger, samt lavet 30 Hatæsker, en hel Mængde Ordenskasser, Brillefoderaler og mange andre Ting, hvorved jeg har sparet saa meget sammen, at jeg hos C. Th. Rom kunde kjøbe Sager for 6 Kr. 45 Øre, men endnu mangler jeg flere nødvendige Redskaber, hvilke jeg ikke ser mig i Stand til at faa, med mindre gode Mennesker vilde yde mig Hjælp til Anskaffelsen deraf. Jeg har fundet paa at lave et stærkt Foderal, som kan fremstilles i flere Størrelser og være tjenlig dels til Brillefoderal, dels til Skolebrug eller til at gjemme Strikkepinde i. De laves som runde Foderaler, med Undtagelse af at Enderne gjøres af Papmachédej paa følgende Maade: Træformen oljes i Enden og Dejen formes om Enden af Træformen fast til Foderalets Sidekant, som skal være bestrøget med Lim. Naar det er tørt afpudses det med en Fil, ferniseres med Ravfernis og indsættes saa i en varm Ovn med Træformen i. Efter Tørringen løsnes Laaget af Falsen, som da ferniseres og indsættes til Tørring hvilket giver et udmærket stærkt Foderal.

Bregnor ved Kjerteminde.

J. P. Hansen.

Smaating.

Nøjsomhed. En Irlænder skulde ligge i Garnison i Gibraltar. Man beklagede ham, fordi der var saa knap Tid paa Vand i denne Fæstning. „Aa," sagde han, „maa jeg bare faa min Te om Morgenen og min Toddy om Aftenen, bryder jeg mig ikke om Vand."

Et Spørgsmaal. En Kemiker meddelte en Gang, at der i Sneen indeholdtes en betydelig Grad af Varme. Dertil bemærkede en tilstedeværende: „Kemien er dog en herlig Ting. Hvormange Snebolde behøves der for at opvarme en Tekjedel?"

Svar paa Tiltale. En glatraget Dommer havde en indgroet Uvilje mod alle, som bar stort Skjæg. En Dag blev en gammel Jøde, som havde et sandt patriarkalsk Skjæg ført frem for ham, anklaget for Bedrageri. „Dersom din Samvittighed ligner dit Skjæg, maa den være forfærdelig stor," sagde Dommeren barsk. — „Dersom Samvittigheden retter sig efter Skjægget," svarede Jøden, „har Deres Velbaarenhed nok slet ingen."

God Fordeling. To Venner kjøbte en Hest i Fællesskab, og de besluttede da at dele Afbenyttelsen af den paa følgende Maade: „Ser du," sagde en af dem, „den ene Dag rider jeg, og du gaar; den anden Dag gaar du, og jeg rider."

Lige for Lige. En rig Englænder spurgte en Homøopath til Raads om en indvendig Sygdom. Homøopathen tog en Flaske op af Lommen og sagde: „Lugt!" Englænderen lugtede til Flasken og var spændt paa, hvad der saa skulde ske. „Ja, nu er De kureret," sagde Homøopathen, „nu har De kun at betale mig mit Honorar — 100 Francs." Englænderen tog sin Pengepung op og slog med den i Bordet. „Hør!" sagde han. Nu var det Homøopathens Tur at se forbavset ud. „Ja, nu har De faaet Deres Honorar for Kuren," sagde Englænderen tørt og stak Pungen i Lommen igjen.

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, danner Navnene paa en Reformator og en nordisk Apostel: en amerikansk Halvø, — en By i Sverige, — en By i Sønderjylland, — en By i Jylland, — en Flod i Tyskland, — en By i Rusland

C. Pedersen.

Firkantet Rod. Af 5 A, 5 M, 2 E, 2 L, 1 D og 1 R dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Kunde du første med Kunst og Talent,
andet maaske du fremstilled
i et anskueligt Billed.
Tredje med Støjen gjør sig bekjendt;
til fjerde som Dronning at nævne
savner du næppe Evne.

K. Larsen.

Stavelsegaade.

1.
I Sorg og i Glæde,
i Jammer og Lyst
saa ofte det klang
fra et Menneskebryst.

2.
Hengivelsens Hvisken
i Elskovens Stund,
det klinger saa sødt
i den elskedes Mund.

1. 2.
I Oldtidens Dage
man priste hans Navn
og styrede trøstig
ind i hans Havn.
Kampleg og Bulder
og Sværdenes Sang
fra Morgen til Aften
der inde klang.

Opløsninger fra Nr. 22.

paa den firkantede Rod:
S T A K
T O R N
A R N O
K N O P

paa Gaaden: Rør.

Brevvexling.

M. A.: Som Svar paa Forespørgslen om 3dje Aargang er udsolgt, meddeles, at der kun findes saa faa Exemplarer igjen af denne Aargang at den kun sælges i Samling med alle de udkomne Bind.

Hans P. P.: Maaske.

P. S. H. le: Deres Ønske skal blive opfyldt.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.
Nr. 24. Søndagen den 16. Marts. 1879.

Et Missjonsmøde.

Fortælling

af Jørgen Stub.

(Sluttet.)

Kirken var propfuld af stille og andægtige Tilhørere. Salmesangen havde nys tonet med løftende Kraft, ledsaget af Orglets harmoniske Toner, nu svandt de sidste svage Toner af Efterspillet hen som en dæmpet Susen under Hvælvingerne, og alle sad i den højtidelige Spænding, som gaar forud for en forventet aandelig Nydelse af den helligste og ædleste Natur.

Oppe omkring Alteret langs Knæfaldet stod en Halvkreds af Stole, paa hvilke nogle Præster samt de Mænd, der nærmest havde virket for Mødet, havde taget Plads. Midt for sad en ung Mand med et alvorligt Ansigt, der vidnede om mandig Ro, samtidig med at Trækkene om Mund og Øjne vidnede om Kjærlighed og indre Varme; det var den vordende Missjonær. Ved hans højre Side sad hans Fader den milde Olding med de lange hvide Haar ned over Skulderen, og ved hans venstre Side sad Agent Iversen, iført sort Kjole og hvidt Halsbind. Der var en usædvanlig Uro over ham i Dag, Ansigtet var blegt og adskillige skarpe Træk, som man ikke tidligere syntes at have set, traadte frem i det. Han sad og famlede med Salmebogen, som om han var alene, lagde det ene Ben over det andet og skiftede om hvert Øjeblik. Hvad foregik der i hans Tanker?

Byens gamle Præst traadte frem i Koret og holdt en kort Bøn, derpaa fik den unge Missjonær Ordet.

„Det er“ — saaledes begyndte han — „med underlige Følelser, jeg atter betræder min kjære Fødebyes Grund, efter at jeg i over tyve Aar har opholdt mig i et fremmed Land. Gamle kjære Minder dukker op i min Sjæl, Barndommens fri, uskyldige Glæde vaagner i Erindringen, al den Kjærlighed, jeg mødte som Barn paa dette Sted, griber i disse Dage mit Hjærte med en forunderlig Magt. Jeg føler i Sandhed, at her er mit egentlige Hjem — det, jeg dog atter snart maa forlade. Jeg føler, at jeg her er omgiven af Venner, der vil bede med mig og for mig, og jeg vil paa Forhaand takke eder for al venlig Deltagelse. Jeg vil takke Dem for den store Tilslutning, dette Møde har fundet, jeg vil takke de Mænd, som har stillet sig i Spidsen for det og forberedt det paa bedste Maade. Særlig vil jeg, forinden jeg gaar over til at tale over mit egentlige Æmne, rette en hjærtelig Tak til den Mand, som i en Række af Aar var min gamle Fader en trofast og opofrende Ven, og som heller ikke nu har fornegtet sin brave . . .?“

Taleren vendte sig halvt imod Agenten men standsede pludselig, i det han saa, at denne med dirrende Lemmer, hvidgraa i Ansigtet og med halvt tillukkede Øjne sank ned af Stolen. Der blev almindeligt Røre i Kirken. „Agenten har faaet ondt,“ hed det fra alle Sider. Et Par haandfaste Mænd ilede op i Koret og løftede den besvimede op og førte ham ud af Kirken. Den gamle omhyggelige Holm fulgte med ud, og Gudstjenesten fortsattes først efter en halv Snes Minutters Forløb, da man havde faaet at vide, at den syge atter var kommen til sig selv, og at Holm vilde tage sig af ham og føre ham ud til hans eget Hjem.

De mange smukke og hjærtelige Ord, som blev talte i Kirken, fik de to fordums Venner ikke godt af; men det kan være, at de begge havde mere Velsignelse af, hvad der blev talt i det stille Kammer, i Villaen uden for Byen. Agenten, hvis

Ildebefindende var af en saa alvorlig Natur, at han maatte gaa til Sengs, laa i stærke Febergysninger og kastede sig urolig om paa Lejet. En Gang imellem stirrede han med et angestfuldt Blik paa sin fordums Ven, som om han var ræd for at være i hans Nærhed. Holm talte venligt og mildt til ham og dækkede ham omhyggelig til. Endelig fandt den kvælende Følelse, som i mange og lange Aar havde ligget over Agentens Bryst, men som i de sidste Dage var stegen til en utaalelig nagende Pinsel, Luft i Taarer og Ord.

„Jeg kan ikke bære paa det længer," udbrød han og greb Holms Haand, „det har pint mig Nat og Dag i tyve Aar, du ved, hvad det er, jeg har kunnet se det paa dit Blik, du har vidst det i alle disse Aar, hvorfor har du ikke revet mig ud af Løgnen og af . . ."

„Kjære, kjære!" afbrød Holm ham, „du taler vildt, læg dig stille ned, Lægen vil snart . . ."

„Nej, jeg er ved fuld Samling, og dog — og dog løber alt rundt for mig. Jeg er et elendigt Menneske, en Løgner, en Bedrager, en Kjæltring . . . se ikke saadan paa mig, jeg kan ikke taale det."

Hvad der havde været skjult som en dyb Hemmelighed i tyve Aar, kom nu for Dagens Lys. Da Kompagniskabet i sin Tid var blevet hævet og Regnskaberne i den Anledning opgjorte, havde Iversen, dreven af en brændende Higen efter i Fremtiden at kunne føre det store Ord som en af Byens rigeste handlende, forfalsket Bøgerne og paa denne Maade tilvendt sig et Beløb af 10,000 Rd. af sin Kompagnons Andel. Holm havde vel vist megen Forbavselse over, at hans Formue blev langt mindre, end han havde formodet, men han nærede ikke Skygge af Tvivl om Iversens Redelighed, og da han ved atter og atter at gjennemgaa Regnskaberne ingen Fejl kunde opdage, slog han sig til Ro og fandt sig i Skuffelsen. Ved Sparsomhed vilde han dog kunnet slaa sig igjennem med sin lille Formue, dersom ikke Sønnens Studering havde lagt Beslag paa temmelig anselige Summer af den, men den aarlig tilbagevendende Udgiftspost til Opholdet ved Universitetet havde nu forringet den gamles Midler i den Grad, at han undertiden gruede ved Tanken om at skulle komme til al lide Nød paa sine gamle Dage. I de sidste Par Aar havde Sønnen maattet stifte en temmelig betydelig Gjæld, og samtidig var det gaaet stærkt til Agters for hans Søster og Svoger, i hvis Hus han og hans gamle Fader hidtil havde haft et venligt Hjem og Tilflugtssted. Tiderne var mørke, men den gamle Holm havde en god Fortrøstning til Fremtiden, stolende paa Guds Hjælp og Bistand.

Hvor maatte han ikke forfærdes ved, hvad han nu hørte! Aldrig havde han haft mindste Anelse om Iversens Bedrageri. „Er det muligt, er det muligt?" udbrød han med svag, dirrende Stemme, og blev bleg af Forfærdelse.

„Ja, det er muligt; men jeg beder dig i hans Navn, som du jo tror paa, at du vil tilgive mig. Stød mig ikke fra dig som en foragtet Forbryder, du skal ærlig og redelig faa dine Penge tilbage, tilgiv mig og tag min Hemmelighed med dig i Graven, lad ingen Sjæl blive indviet i den — hører du, kjære, overbærende Ven, spar mit Navn og min Fremtid for denne grænseløse Ydmygelse!"

„Vær rolig, intet Ord, skal komme over mine Læber; men en er der, for hvem Hemmeligheden maa lægges frem, og hvem du maa anraabe om Tilgivelse."

„Ja, jeg vil gjøre det af mit ganske Hjærte, og jeg tror, at han nu vil forbarme sig og skjænke mig Ro igjen i min Sjæl. O, du ved ikke, hvilken grænseløs Kval det er at gaa med en Forbrydelse paa sit Hjærte og dog spille den retfærdiges Rolle blandt Menneskene. Jeg har løjet for dem alle, og hvad der er langt værre, jeg har løjet for mig selv. Jeg har søgt at bilde mig ind, at min Brøde i og for sig ikke var saa forfærdelig, navnlig da jeg stadig søgte at udsone den ved Bodsgjerninger. Jeg har gaaet flittigt i Kirke, hjulpet de fattige og har samtidig søgt at retfærdiggjøre mig med den Trøst, at der foregaar saa mange Mørkets Gjerninger omkring os, som ingen aner, at Verden er bundfordærvet, men at Gud er en naadig og forbarmende Gud, der ser gjennem Fingre med os skrøbelige Adamsbørn."

„Ak — i Sandhed en daarlig Trøst den, at Verden er lige saa fordærvet som . . ."

„Ja, jeg ved det. Jeg har heller aldrig haft et Øjebliks Fred i mit Hjærte. Hvad har al min Selvretfærdighed hjulpet? Selv i mine lyseste Øjeblikke har den Tanke pludselig boret sig igjennem mit Hjærte: Du er en Tyv!"

Hvor følte ikke Agenten sit Hjærte lettet ved at have faaet bortvæltet den knugende Hemmelighed fra det. Han græd som et Barn o^ for første Gang klyngede han sig atter op til sin gamle Ven og trykkede hans Haand. De talte længe sammen, den gamle Holm søgte med hjærtelige Ord at vise sin faldne Ven Vej igjennem sand Anger og Bod til ham, som er de angrende Synderes Frelser.

Den gamle Holm rejste tilbage til Norge, for, som han sagde, en Gang at lukke sine Øjne i sin kjære Datters Skjød. Som en fattig Mand var han draget bort, som en forholdsvis rig Mand vendte han tilbage. Gjælden blev klaret, Datterens og Svigersønnens Omstændigheder atter bragt paa

Fode, og den gamle kunde se en sorgfri Aftenstund i Møde. Saa naadig havde Gud styret det.

Den unge Missjonær rejste til det fjærne Hedningeland, hvor han sluttede sig til en ældre engelsk Missjonær, som havde virket der nede i flere Aar. Deres Virksomhed blev velsignet af Gud og vandt usædvanlig god Fremgang.

Hvad Agent Iversen angaar, da foregik der en stor Forandring med ham. Han gjorde sig ikke som før gjældende ved enhver Lejlighed, men levede et stille og tilbageholdende Liv. Der var kommen Ligevægt i hans Sind, og Freden og Glæden, som før var banlyst fra hans Hjem, tog nu Bolig hos ham. Ligesom før gik han flittig til Kirke og læste ofte i Biblen, men nu hørte og læste han Evangeliet med lutret Sans. For øvrigt fandt han Glæde ved at passe sine Blomster, besøge syge og fattige og se til sine Asylbørn.

En Dag, et Par Aars Tid efter det ovenfor fortalte, træffe vi ham midt i Børneflokken. Asylmoderen havde holdt en lille Examen som Agenten med stor Opmærksomhed og Glæde havde overværet. Da Overhøringen var til Ende, tog han Ordet for at slutte med et Par kjærlige Formaninger til de smaa.

„Det har glædet mig, kjære Børn, at høre, hvor flinke I er og at se, hvor kjønt I opføre jer. Lad mig se, at I altid er flittige og gode Børn, som eders Forældre og eders anden Moder her, og jeg, kan have rigtig megen Glæde af. Bevar eders Hjærter rene, kjære Børn, og lad eder ikke forlokke af Verdens Synd og Daarlighed, naar I bliver store og kommer ud iblandt Folk. I kan tro, at der er meget ondt i Verden, og at der er mange Mennesker, som blive ulykkelige ved at lytte til Forførerens mangehaande Fristelser. Gud give, Børn, at I maa gaa uskadte igjennem Fristelserne og vide at besidde eders Hjærter i Renhed og Ære!" Der stjal sig en Taare ned ad hans Kind, han trykkede Asylmoderens Haand og skyndte sig bort.

Næsten daglig besøgte han sit kjære Asyl. Det blev hans Missjonsmark, og det tør siges, at han foruden at gavne og glæde de smaa ved at opretholde et sundt og smukt Hjem for dem, ogsaa øvede en velsignelsesrig Virksomhed paa deres unge Hjærter ved sine jævne og hjærtelige Ord til dem.

Hint Missjonsmøde havde haft store Følger. Ikke alene bidrog det sin Del til at vække Interessen her hjemme for Evangeliets Forkyndelse blandt Hedningerne, men ogsaa den Omstændighed, at den unge Missjonær og hans Fader ved Guds Styrelse blev Midlet til at rive et brødebetynget Hjærte ud af Løgnens og Selvretfærdighedens Blændværk, turde regnes for et stort Resultat.

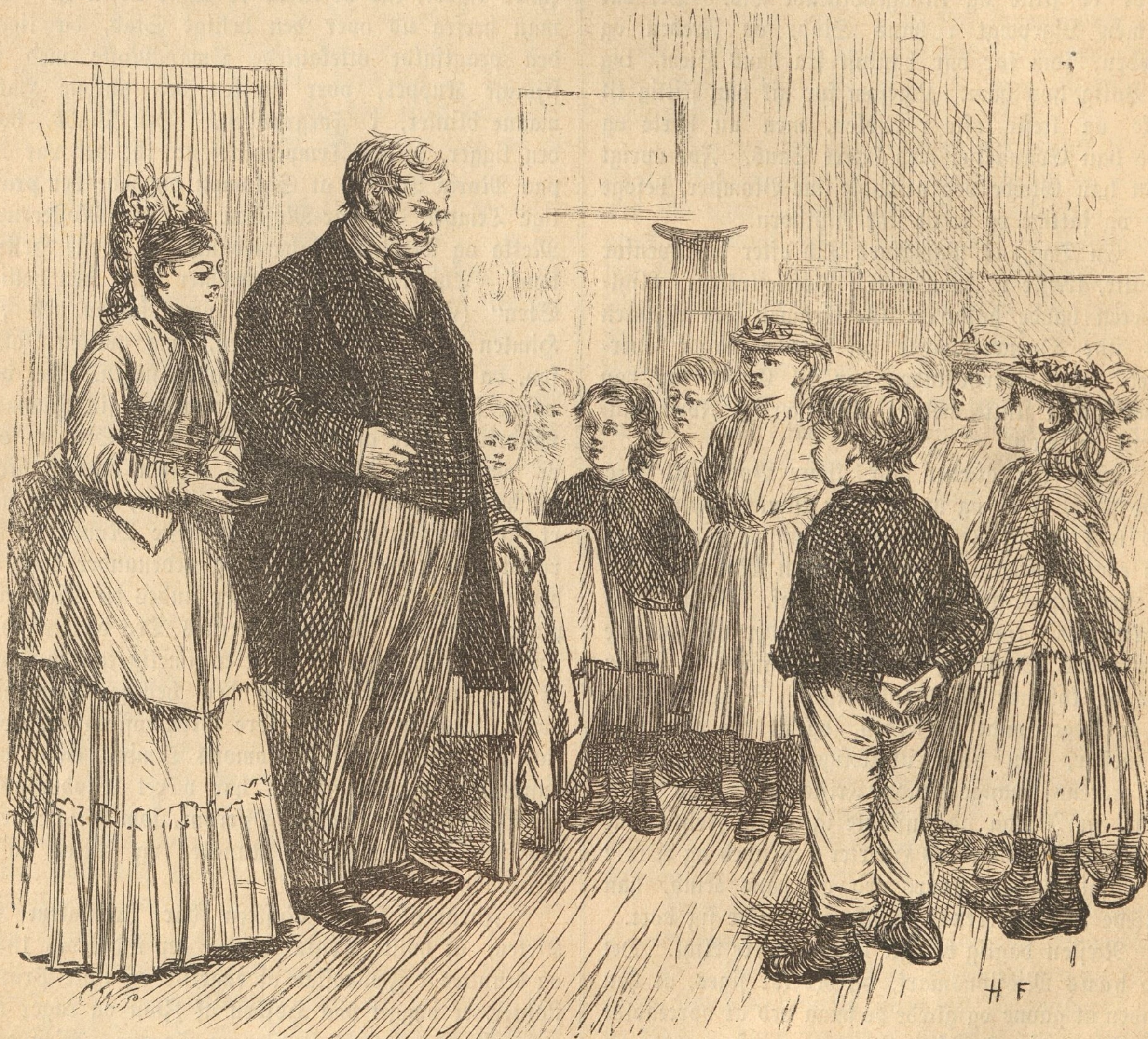
Omar-Moskeen og den hellige Gravs Kirke.

(Ved Lærer Jensen Strellev).

Man har den bedste Udsigt over Jerusalem fra Oljebjærget, der med Gethsemane Have hæver sig østen for Byen op over Josafats Dal. Det er ligesom en anden Himmel og en anden Jord, vi skue deroppe; thi Himlen synes der at have et dybere og renere blaa, og Landskabets Farvetoner synes rigere, end vi ellers er vante til at se. Ser man herfra ud over den hellige Stad, da ligger den pragtfulde ottekantede Omar-Moske med sin skjønne Kuppel, over hvilken den gyldne Halvmaane blinker, i Forgrunden. Den Plads, hvor den ligger, kaldes Tempelpladsen; thi det var der paa Moria Bjærg, at Salomon byggede det prægtige Tempel. Omar-Moskeen er efter Moskeerne i Mekka og Medina Muhamedanernes største Helligdom. Thi i sit indre gjemmer den „den hellige Sten" (Sakkrah), som skal være falden ned fra Himlen samt være den Sten, paa hvilken Jakob sov, da han i Drømme saa Himmelstigen. Det var ogsaa fra den, at Muhamed foretog sin Himmelvandring, ført af Engelen Gabriel. Stenen, der er omtrent 30 Alen lang og næsten ligesaa bred, og hæver sig en 3 Alen over Gulvet, omgivet med et gyldent Gitter af det skjønneste Mønster. Et rundt Hul findes i Stenen, og nedenunder dette er der et Rum, i hvis Gulv der findes en Marmorplade, som efter Muhamedanernes Tro dækker over Indgangen til Paradis. Det er rimeligere med Prof. Scharling at antage, at den hellige Sten har været Pladsen for det store Brændofferalter, som stod i Forgaarden til Salomons Tempel, og at det runde Hul og Klippehulen har været Afløbsrender for Blodet af de slagtede Offerdyr, som herigjennem løb ned i underjordiske Kanaler og førtes ud i Kedronsdalen.

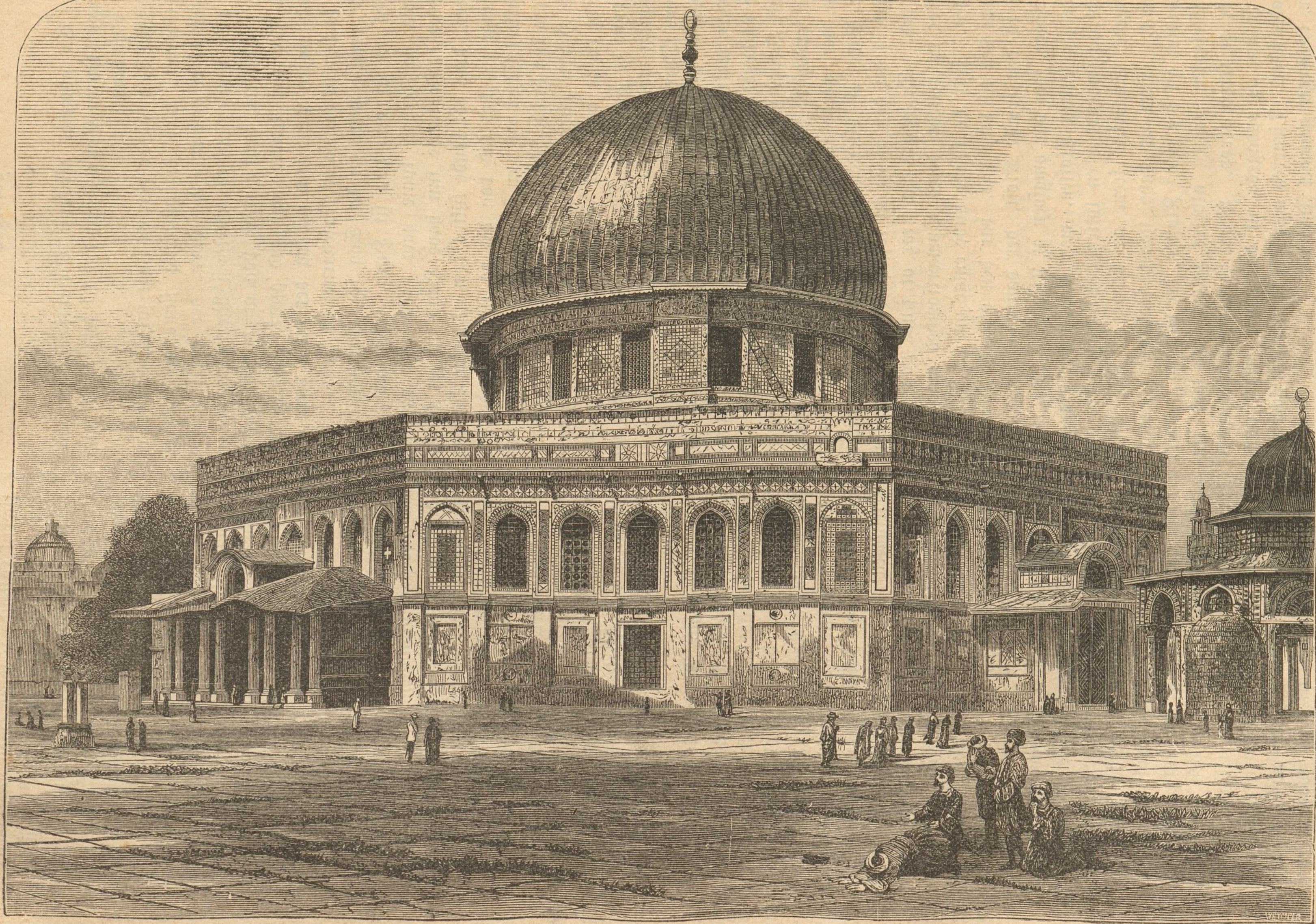
Foruden Omar-Moskeen har Jerusalem 13 Kirken, af hvilke Kristuskirken, der indviedes 1849 og benyttes i Fællesskab af engelske og tyske Protestanter, er bygget paa Højden af Zion og rager op over alle Jerusalems Kupler og Taarne. Men den mærkeligste af alle Kirker paa Jorden er dog den hellige Gravs Kirke, som ligger i den nordvestlige Del af Byen og er bygget over det Sted, hvor Konstantin den stores Moder, Helena, troede at have fundet det hellige Kors, som havde baaret vor Frelser. Kirken, som oprindelig byggedes af Konstantin 335, er sidste Gang opført paany efter Branden 1808 og er ret godt bevaret og smukt vedligeholdt. Indgangen er imod Syd, hvor den med store, hvidgule Fliser belagte Forgaard er opfyldt med en broget Skare af Mænd og Kvinder, der

støjende falbyder Rosenkranse, Smaakors og Sukkergodt. Gjennem den lave Dør træder man ind i Kirken, men et nyt stødende Syn møder os her. Det er de tyrkiske Soldater, som her holder Vagt. De sidder med Benene trukne op under sig og med Kaffekopper foran sig, i det de ryger af deres lange Piber. Her ved Indgangen vises Salvingsstenen, den Sten, hvor Josef og Nikodemus salvede Jesu Legeme. Til højre herfor vises Korsfæstelsesstedet, hvor han hang, det Guds Lam, som bar al Verdens Synd, og 108 Fod til venstre herfra findes den hellige Grav, der er som et lidet fritstaaende Marmorhus, over hvilket der hvælver sig en Kuppel. Indgangen til den hellige Grav sker fra Øst, og foran den er opstillet to store Sølvkandelabre med brændende Voxlys. Det indre er delt i to Rum, hvoraf det forreste kaldes Englekapellet, da den Sten, som Engelen ved Herrens Opstandelse væltede bort fra Graven og satte sig paa, vises her. En lav Dør, som vi kun ved at bukke os dybt kunne

komme igjennem, fører ind til selve Gravkammeret, som er omtrent 8 Fod højt, 7 Fod langt og 6 Fod bredt og ligesom Englekapellet beklædt med hvidt Marmor. Paa højre Side, mod Nord, dækker en spaltet hvid Marmorplade den Grav, hvori Jesu Legeme skal have hvilet. Den øvrige Plads er saa trang, siger Prof. Scharling, at kun tre eller fire Personer kunne staa derinde. En stor Mængde pragtfulde Guld- og Sølvlamper kaster altid en Strøm af Lys paa Graven, og alle kristne har her Adgang til at knæle i Tilbedelse for ham, om hvem vi synge:

„Var end Kors hans Kongestol,
og hans Krone Krans af Tjørne,
brændemærked som en Sol
han dog Roms de stolte Ørne,
og saa vidt som Hav er blaat,
knæle Folk for Zions Drot.“

Omar-Moskeen paa Tempelbjærget i Jerusalem

En Kamp mellem en Elefant og et Næsehorn.

Ved E. T.

En gammel afrikansk Elefantjæger og hans Tjener blev en Gang Øjenvidne til følgende frygtelige Dyrekamp:

En Dag, da de paa en Jagt fulgte Sporet af en Elefant, blev de pludselig standsede i deres Søgen af et gammelt Næsehorn, der kom frem fra en med Buske opfyldt Slette i Nærheden af en Sø. Jægerne tænkte strax paa at dræbe Dyret, men det var lettere sagt end gjort. De havde nemlig ingen Heste med sig, og det vilde være alt for farligt at overfalde Næsehornet til Fods. Det vilde nemlig være en let Sag for Næsehornet at spidde en af dem paa sit Horn, kaste ham op i Luften og derpaa knuse ham under sine vældige Fødder. De kunde kun have Haab om at dræbe Dyret, hvis det kunde lykkes dem gjennem Buskene at snige sig tæt ind paa det og skyde paa det fra et sikkert Skjul og i en kort Afstand. Et Skud kan nemlig kun dræbe Næsehornet, naar Kuglen rammer dets Hjærte eller en anden ædel Del af Legemet. Da de begge var sikre Skytter, blev de enige om at vove et Forsøg. De krøb derfor langsomt og forsigtigt mod Vinden frem mellem Buskene for at komme Dyret saa nær som muligt, uden at blive opdagede af dette. Pludselig sprang Tjeneren op, hoppede omkring, som om han var forrykt, og mumlede uafbrudt: „En Elefant! En Elefant!" Da den gamle Jæger saa hen i den Retning, som Tjeneren viste, opdagede han strax Elefantens brede og runde Ryg, der ragede op over de lave Buske i den vestlige Ende af Sletten. Den nærmede sig deres Skjul, i det den af og til løftede de store Ører op og ned. De opgav nu strax at skyde paa Næsehornet og rettede deres Opmærksomhed mod Elefanten. Før de kunde blive enige om en Plan at komme den til Livs paa, var den allerede kommen hen til den smalle Kløft, der dannede Indgangen til Søen, som var omgiven af Klipper. Den nærmede sig hurtig Kløften, men blev under Gangen pludselig staaende i en lyttende Stilling, i det den svingede Snabelen frem og tilbage i alle Retninger. Efter at have staaet saaledes i nogle Minutter gik den ind i Kløften, der var saa snæver, at Elefanten næsten aldeles fyldte den med sin brede og svære Krop. Begge Jægerne kunde tydelig se den og opdagede, at den havde meget store Stødtænder. Tjeneren mumlede sagte: „En gammel Fyr, en meget gammel Fyr!"

Næsehornet havde indtil nu ikke den ringeste Anelse om Elefantens Nærværelse, saa nær denne end var den. Elefanten gaar nemlig, trods sin svære og plumpe Krop, saa let og stille som en Kat. Dens Aandedrag kunde vel høres som en fjærn, rullende Torden, men Næsehornet var alt for optaget af sin egen Forlystelse til at lægge Mærke hertil. Det væltede sig overmodig omkring i fuld Livsnydelse og gjorde alle Slags pudsige Krumspring som en ung, overgiven Kat i Solskinnet. Den Plads, som Næsehornet laa paa, var dets sædvanlige Tumleplads. Nu opdagede den paa en Gang Elefanten og sprang pludselig op som en Gummibold, med en Smidighed og Lethed, som man skulde tro var umuligt for et Dyr med et saa tungt og plumpt Legeme. Paa samme Tid udstødte den en gryntende og pibende Lyd, som Elefanten svarede paa med et vældigt Trompetskrald, der gjenlød mellem Klipperne. Begge blev forbavsede og ærgerlige ved at se hinanden og stod nogle Minutter og saa stift paa hinanden. De var aabenbart gnavne over den vanskelige Stilling, som de var komne i, thi Næsehornet spærrede for Elefanten Vejen til Vandet, hvor denne vilde bade sig, og Elefanten spærrede den eneste Opgang fra Vandet til Landet for Næsehornet. Dette havde maaske kunnet skjule sig for Elefanten, men af alle Dyr er Næsehornet det sidste, der flygter for at undgaa en Kamp med denne. Det frygter hverken Mennesker eller Dyr, selv ikke Løven, med hvilken det kjækt indlader sig i Kamp.

Det gamle Næsehorn havde altsaa ikke til Hensigt at vige for Elefanten, og denne holdt det ligeledes for at være under sin Værdighed at give efter; der blev derfor intet andet tilbage for dem end at maale Kræfter og prøve en Dyst sammen. Begge Jægerne saa naturligvis med den største Spænding paa dette ejendommelige Syn. Baade Elefanten og Næsehornet var de største af deres Art. Elefanten, der var Næsehornet overlegen i Kræfter, kjendte dog sin Modstander for godt til, at den uden videre turde vove at overfalde den. Det var let at se, at den frygtede for Modstanderens spidse Horn. Efter at de en Tid havde maalt hinanden med Øjnene, brast omsider Elefantens Taalmodighed. Dens gamle Værdighed blev haanet, dens sædvanlige Sti til Vandet gjort den stridig og hermed ogsaa dens Herredømme. Med et trompetskingrende Brøl, der bragte Klipperne til at gjenlyde, styrtede den ind paa Næsehornet, greb det med Snabelen fast om den ene Fod og væltede den ud i Vandet, saa der til alle Sider rejste sig skummende Bølger. Næsehornet sank ned i Vandet, krummede sig snøftende og væltede sin store Krop omkring, indtil det atter fik Fodfæste og styrtede da som et Lyn rasende ind paa Elefanten med Hovedet rettet mod dens Bug. Elefanten mærkede strax Hensigten og passede derfor stedse kun at vende

Panden mod sin rasende Fjende, som det atter lykkedes den at faa fat i med Snabelen og igjen styrte ud i, Søen. Næsehornet sprang atter op af Vandet, fornyede sit Overfald med samme Glubskhed, men blev igjen kastet ud i Søen, hvis Overflade aldeles dækkedes med Skum. Til sidst kæmpede begge Dyr ude i Vandet, men da Elefanten mærkede, at Næsehornet havde den største Fordel der, sprang den op paa Land og stillede sig paa ny i Kløften, hvis Vægge nogenlunde værnede dens Sider. Her ventede den sin Fjende med Snabelen hævet i Vejret, men dens Stilling der var ikke den bedste, da Hulvejens Vægge var for lave til aldeles at kunne dække den, og de hindrede den ogsaa i at røre sig frit.

Næsehornet krøb atter fnysende op af Vandet, rodede Jorden op med Hornet, styrtede sig med en Pils Hurtighed og med sænket Hoved ind paa Elefanten, kastede Hovedet i Vejret, bøjede det til Siden og jog pludselig Hornet ind mellem Modstanderens Ribben. Elefanten hvinede af Smerte og slog om sig med Snabelen som med en Pisk, hvilket vidnede om, at Saaret var haardt. Den sprang strax ud i Vandet, hvor den sugede Vand op i Snabelen og den ene Gang efter den anden sprøjtede det ud over Vunden. Da den paa denne Maade havde faaet Saaret afkølet og lindret Smerten, kravlede den atter op paa Land og søgte ivrigt efter Næsehornet, men dette, der aabenbart var tilfreds med sin Sejr, havde ikke afventet nogen Fornyelse af Kampen. Det var løbet bort og var ikke mere til at finde.

Jægerne gjorde sig nu rede til at ende den saarede Elefants Pine; dog var det nu højst farligt at blive set af den. De holdt sig derfor godt skjulte og krøb, dækkede af Buskene, saa nær ind paa den, at den kom inden for Skudvidde. Gjennem Buskene kunde de se, at den var rasende af Smerte. Den vendte atter tilbage til Vandet og gav ved Hjælp af Snabelen Saaret det ene Styrtebad efter det andet. Under dette Arbejde blev dens Aandedrag stedse tungere og tungere; den for ofte pludselig med Snabelen hen til Saaret, fra hvilket Blodet strømmede saa stærkt ud, at Søen i en stor Udstrækning blev rødfarvet. Omsider prøvede den atter paa at klavre op af Vandet, men inden den var kommen helt op, begyndte den pludselig at vakle. Den styrtede paa en Gang paa Hovedet ud i Vandet og sank ned i dette. Da den atter kom op paa Overfladen, laa den aldeles stille. Næsehornet havde med et eneste Stød af sit frygtelige Horn givet den sin Bane.

En lille Stærs Foraarshilsen til den danske Bonde.

Vi kommer fra Middelhavets Strande,
vi følger Rhonens de blanke Vande,
det herlige Land, hvor Frihed bor,
vi siger Farvel og drager mod Nord

til dig! Thi bedst dog vi Stære ynder
at bygge og bo hos de danske Bønder;
og da vi gjør Gavn og ingen Fortræd,
saa haaber vi trygt I vil give os Fred.

Husk paa at det Kryb, som din Grøde plager,
af alle Retter os mest behager!
Du ved, at vi sparer ej Vinger og Ben,
for flittigt at holde din Ager ren.

Ja tro os, at mangen skadelig Bille
med Glæde vi fra din Ager pille;
derfor, du kjære! os ikke forglem
men skjænk os venligt et lille Hjem.

Borte er Skoven med Kroner brede,
som fordum skygged' vor lille Rede?
Hver udhulet Stamme I fældet ned,
giv os nu Reder i deres Sted.

Saa skal I se hvor vi bruger Tiden,
men Kunsten glemmer vi ej for Fliden!
Vi jublende fløjte vil Dagen lang
og give Jer Smag for den gode Sang.

Thi mærk til Slutning dette: Vi Stære
forkynde en meget kostelig Lære;
vor Text er i Aar den samme som før:
Vær altid flittig, med godt Humør!

Sydfrankrig i Februar.

Sturmus.

Husflid.

Fuglekasser.

Det er nu høj Tid til Opsættelsen af Fuglekasser, som i Løbet af Foraaret og Sommeren vil holde mange glade Sangfugle til Huse ved vore Boliger og i vore Haver.

Som Hovedregel maa man mærke, at 1) Kasserne gjøres tilstrækkelig dybe, og 2) Flyvehullerne ikke for store. Overholdes dette ikke, vil Fuglene ikke gjærne bygge Rede i dem. Det svenske Tidsskrift „Djurvännen“ angiver følgende Maal som passende for Bo til Stærer (Nr. 1) og til Smaafugle der er mindre end denne (Nr. 2 og 3):

	Højde:	Indre Tværmaal:	Flyvehullets Tværmaal.
Nr. 1:	10 Tommer.	$4\frac{1}{2}$ Tomme.	$1\frac{1}{2}$—$1\frac{2}{3}$ Tomme.
Nr. 2:	7—8 —	$3\frac{1}{2}$ —	$1\frac{1}{4}$—$1\frac{1}{3}$ —
Nr. 3:	6 —	$2\frac{2}{3}$ —	1 —

Flyvehullerne maa helst være lidt ovale, saa de er lidt bredere end de er høje O. De bør anbringes øverst i Fuglekasserne, tæt under deres Tag, og forsynes med en lille Flyvepind. Uhøvlede Brædder bør foretrækkes for høvlede, hvilke Fuglene ikke saa gjærne bygger i. Reder af udborede Grene med Bark paa, eller af Bark, er de allerbedste.

(Anvisning til Forfærdigelsen af Stærkasser findes i Vejledning i Landbohusflid Side 133, samt i Haandgjerningsbog for Ungdommen).

Smaating.

Gnieren. En Gnier besøgte en anden, som havde Ord for at være endnu mere gjerrig. Det var allerede mørkt, da han kom til ham, og hin kom ham i Møde med et Lys i Haanden. Men aldrig saa snart havde han hørt hans Ærende, før han pustede sit Lys ud og sagde: „Kom kun indenfor, det kan vi snakke om i Mørke.“

I Jærnbane-Restaurationen. En rejsende: Opvarter, en Bøf med Kartofler, rigtig mør, men rask, jeg skal videre med næste Tog. Opvarteren: Med næste Tog . . ., men det gaar jo allerede om 10 Minutter, og det tager 20 Minutter at stege en Bøf. Den rejsende: Naa for Pokker, lad mig saa nøjes med en halv da; nu rask!

Klog Bode. En Del unge Mennesker gjorde en Skovtur sammen, og for at undgaa, at Lystigheden udartede, blev man enig om en Vedtægt, hvis første Paragraf lød: „Den, der drikker sig fuld, skal give fire Flasker Vin.“

Nøjsomhed. Da en Præst en Gang spurgte en af sine Konfirmander: „Hvad har du fortjent for dine Synder?“ svarede denne: „Jeg forlanger ikke noget derfor, Hr. Pastor.“

Amerikansk. I Chikago skal der leve en Mand, som har dresseret sine Ænder til at svømme i varmt Vand med et saadant Held, at Ænderne lægge blødkogte Æg. Samme Mand har opfundet en ny Jærnbanekakkelovn, som anbringes under de rejsendes Fødder, medens et til Opfindelsen hørende Trækplaster bliver anbragt over den rejsendes Hoved, hvilket bevirker, at Varmen trækkes igjennem hele Legemet.

En Beroligelse. Paa et Marked stjal en Tyv et Lommeur fra Byfogden, medens denne spaserede om og saa paa Varerne. Tyven tabte sig i Mængden, men noget efter fik man atter Øje paa ham. „Hr. Byfoged,“ raabte en, „der løber han, som stjal Deres Ur!“ — „Aa, lad ham rende,“ svarede Byfogden, „han kan dog ikke bruge Uret, for jeg har jo Urnøglen.“

Umuligt. En Kjøbmand bekjendtgjorde i Bladene, at han for at romme op agtede at udsælge sine Varer langt under det, de kostede ham selv. „Det er jo komplet umuligt,“ sagde en af hans bekjendte, „thi han har til Dato ikke betalt en Skilling for dem.“

En Flygtning. Da Pesten rasede heftigst i Konstantinopel, blev en drukken Franker liggende paa Gaden i den evropæiske Del af Byen. Da Folkene, som om Natten samlede de døde og bragte dem til Begravelsesstedet, traf paa ham; antoge de ham for død og lagde ham midt iblandt de døde. Om Natten indskrev man de dødes Antal i den sædvanlige Protokol; der var den Nat i alt 35. Da man begyndte at lægge de døde paa Karren, kom en af Arbejderne forskrækket hen til Opsynsmanden og meldte, at en af de døde gjorde Modstand; i samme Øjeblik saa man en Mand styrte ud ad Porten og løbe sin Vej. Opsynsmanden forandrede i den Anledning sin Bemærkning i Protokollen, i det han til Tallet 35 tilføjede: „af hvilke en undflyede, uden at man formaaede at holde ham tilbage.“

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, give Navnene paa to Byer i Sjælland: En By i Jylland, — en Ø i Atlanterhavet, — en By i Italien, — en By paa Sicilien, — en By i Rusland, — en By i Frankrig, — en Flod i Spanien, — en By i England.

S. J. U.

Firkantet Nød. Af 4 S, 3 I, 2 A, 2 O, 2 R, 2 V og 1 G dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første bringer nyt ud over Land og Rige;
det andet er et Bjærg, som højt mod Sky mon stige;
det tredje er en Flod, som ned til Donau gaar;
gid fjerde aldrig tungt ind til dit Hjærte naar.

Gaade.

Det, som første tre betegner,
ej for noget godt man regner;
første fire, vil man finde,
helligt er for Mænd og Kvinde
blandt de vilde Folkeslag.
Sidste tre du vel i Mag
ved det rig besatte Taffel
nyde kan med Ske og Gaffel,
men du kan vel ogsaa friste
Skæbnen: at du den maa miste,
selv om Loven Hjælp dig yder.
Alle syv dig Hvile byder,
tidt ærgjærrig Mand den fryder.
Nu vist let du Gaaden tyder.

Opløsninger fra Nr. 23.

paa den historisk-geografiske Opgave:

L a b r a d o **r**
U p s a l **a**
T ø n n i n **g**
H a l **s**
E l b e **n**
R i g **a**

paa den firkantede Nød:

M A L E
A D A M
L A R M
E M M A

paa Stavelsesgaaden: Odin.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

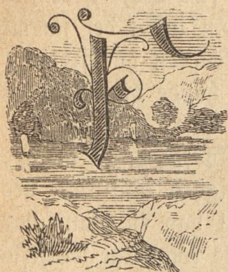
Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Skrædderens Skindbuxer.

Efter et Stedsagn,

fortalt af Jens Skytte.

For mange, mange Aar siden levede der i Trelde to Slægtninge, ved Navn Niels Pallesen og Per Henning, begge med Slægtnavnet Bonde. Niels var Gaardmand; Per Hennings havde kun Jord til et Par Køer og nogle Faar, men ret uden for deres Dør laa en Mark saa vid og stor, at den sagde Sparto til den største Gaardmandsmark i hele Byen, og den var Henning saa godt som ene om at pløje og høste, hvilket de stod sig godt ved. Med andre Ord, han drev Fiskeri paa den prægtige Fjord, kranset af det bølgende skovklædte Land, hvorved Trelde ligger. Begge Frænderne havde hver en Søn, Palle og Henning, der var jævnaldrende.

En Vinterdag i deres Drengeaar kom Palle over til Fiskerens og fandt sin gode Ven og Frænde som Enehersker paa Fiskerborgen. Hændte det da, at Drengene fik Øje paa en Hare, der kom langsomt humpende ned over Markerne og hen efter Kaalgaarden, nærmere og nærmere.

„Hvad om vi prøvede at mikke den, Palle?" udbrød Henning med spillende Øjne.

„Aa, aa! Ja bare, bare vi — tør du?"

Henning svarede ikke, men entrede fra en Stol op paa Dragkisten, hvorfra han havde let ved at naa Faderens lange Flintebøsse, der laa ved Bjælken ladet med Rendekugler; for denne haarde Kost trakterede Fiskeren ved Lejlighed altid sin gode Ven Sælen med, naar denne drev Sildefangst og sønderrev hans Bundgarn. Nu, Flinten fik de ned, og saa listede de ud bag Stengærdet om Kaalgaarden. Endelig, endelig humpede Haren skudnær.

„Nu rykker jeg af!" hviskede Henning, Skuddet knaldede, Skytten rullede bag over i Sneen, og Blodet sprang ham ud af Næsen.

„Den trimlede, den trimlede!" jublede Palle.

„Haa, haa, haa," lo Fiskeren faderstolt og rystede sin Søn saa djærvt, at han hikkede efter Vejret, „sikke to bands' forvovne Knægte!"

„Hm ja, hm ja,"

mente hans Frænde, Gaardmanden, „det er nu godt nok, det, godt nok, Smaadrenge; men Tand for Tunge; kommer det Skovfogden for Øre, kan vi times en lille Søllehed, kan vi."

„Søllehed?" gjentog Huskonen. „I vor egen Kaalgaard kan han da ikke formene os at skyde, ved jeg."

„Nej saamænd; men udenfor, udenfor."

„Selv om saa var, var det kun fattigt Vederlag. Ved Helmistide havde vi en kjønne Kaalplet her ude, nu staar der nogle skaldede Kaalstokke, Bladene har Dyr og Harer nappet. Og forgangen Sommer kom en Mand herind og jammerklagede sig over, at Dyrene havde lagt hans Bygagre øde; du kan bedst sige os, om han fik Skilling eller Hvid for det af nogen."

Gaardmanden tav.

Haren bortbyttede Fiskeren siden til en gammel Trompeter inde i Frederits for Krudt og brugte Blykugler, som han lærte Drengene at hamre ud i tynde Stænger og rulle Hagl af. Tillige lærte han dem at sno og stille Doner for Fuglevildt.

En ti—tolv Aars Tid randt hen.

I dem kan somme smaa Skud blive til Træer, somme Drenge Karle. Palle havde udviklet sig til hvad Folk kalder, „en stampet Blok," en lille, stærk bygget Firkant af et Menneske, noget stille og noget tung i Gang og Lader.

Henning var bleven en højvoxen, noget bredskuldret Karl, kvik og rask i al sin Færd, en munter og fornøjelig Svend mente somme; nej ret en kaad og vild Krabat, sagde andre, og det allerværste er, han gaar og trækker Palle, det sølle trolige Tronnehoved, med sig i en Ulykke ved det her Klikkeri.

Der var noget deri. Som Drenge snarede de i Træktiden Kramsfugle i Smaalundene og Bekkasiner i Sumpene, og det var Skovfogden godmodig nok til ikke at bryde sig om, da han fornam, der af og til vankede et Bundt af denne Lækkerbidsken til ham, ja han skal endog have klappet Fiskerdrengen paa hans krøllede Hoved og fortalt ham, at Agerhøns var ikke et Gran klogere end Skronnegøg og Solsort, dem kunde man ogsaa snare. Men da Drengene blev voxne, sprang Vinden om i andet Hjørne, og det trak mer og mer sammen til et Uvejr. For de to Frænder gik nu af og til ind i Storskoven efter Dyrene, som der i de Dage var fuldt op af.

„Som jeg siger og altid har sagt, Smaadrenge, det gaar ikke, gaar ikke. Hold heller op. Det er godt at age hjem med hel Vogn, hel Vogn," sagde Gaardmanden.

„Ja, men det er saa overstilt morsomt og fornøjeligt!" udbrød Henning. „Det, og saa sejle for en strygende Vind, saa det ret skummer og koger efter, det er en Hovro*) uden Lige, kan I tro. I skulde med, I skulde bare med en Gang — o—ha! jeg kan hartad danse bare ved at tænke paa det."

Øjnene tindrede, han lo og gned Hænderne. Han var i denne Stund det livagtigste Billede af sprudlende, spillende Livsglæde og Ungdom.

Men den gamle Bonde rystede paa Hovedet.

„Den øverste bevare din Forstand, lille Henning!" sukkede han. „Du er jo hartad ellevild! I har faaet en god Forstand, har I, baade du og Palle; se til, I bruger den. Jeg har ellers hørt ymte, Skovfogden har været efter jer, er der noget om det?"

Palle nikkede tøvende.

„Kun et Par Gange," svarede Henning.

„Ja, nu har jeg varet jer ad, har jeg; han har Magt til at tage haardt ved, den Mand."

„Kunde han saa sandt bare faa ved," henkastede Fiskerkonen smaaleende, hun kom ind i det samme; „men han griber stadig, hvor Fuglen har siddet."

Fiskeren sagde intet; han havde da været død og borte i et Par Aars Tid.

Derimod sagde Diderik Skovfoged, en gammel Sønderjyde, ved Tid og Lejlighed adskilligt vedrørende den Sag. Saadan skal han en Gang have sat en svær Trumf paa, at Hans kongelige Majestæt havde sat ham til at være Foged, for at han skulde passe paa, at ingen rapsede Træer eller Dyr paa Majestætens Vildbane, og han skulde ogsaa nok vise, at han var Mand for at fylde sin Plads samt bremse hver en Langfinger, hvad eller hvem saa siden han var. Og det var ikke sagt i Skjæmt, men for rammeste Alvor, endte han. Alligevel gik det snart op for ham, at det ikke var saa lige en Sag endda, som han havde tænkt. Henning og Palle var lige saa snilde som driftige, og tilmed rakte somme af Bønderne dem stundum en hjælpsom Haand og havde deres Morskab af at høre Skovfogden tordenbuldre, naar der var spillet Hejgut med ham.

Trelde havde i de Dage ogsaa en Skrædder. Var nogen syg eller higen efter at høre Byens Nyt eller Folks Lejlighed, kunde de bare søge Mons — det var hans Navn —, han var Karl for at vederkvæge og mætte den mest begjærlige og udfylde alle ikke alt for overdrevent urimelige Krav; i hans Bod var der Historier i hver en Farve og Skikkelse og Alder.

„Rakkeren forstaa, hvor han faar det at vide," sagde en og anden, „en skulde saa næsten tro, han maa have en Bjærgmandshat eller en Nisse."

„Næse skulde du sige," sagde Bysmedden, en

*) Hovro: Morskab.

lun Bro'er. „I maa enten øreskære eller bagsko mig, hvissom Mons ikke har saa lang en Næse, at han kan lugte det; og saa forstaar han jo at ri et Stykke til, Folkens."

Af Person var den omtalte mærkelige samtidige lille, trind og kortbenet med en pudsig vrikkende Gang og en noget tynd Stemme, som skingrede, naar han blev ivrig. Han var ved de fyrre, men naar han satte Hornbrillerne paa, kneb Munden sammen og paatog sin dybsindigste Mine, saa han langt ældre ud. Han var endvidere ugift, men ingenlunde Kvindehader. „Jeg har gjort min Flid, sagde han, Skrædderen," er endnu en Talemaade, som skal være smuttet fra Mons i et bevæget, fortroligt Øjeblik.

Nu, samme unge Mand havde et lidt skjævt Øje til Henning Bonde, maaske noget fordi denne havde adskillige legemlige Fortrin, men nok mest fordi Skjælmen ikke kunde modstaa en kildrende Lyst til at drille og sige imod, naar Mons tog til „at ri noget til", som Smedden havde kaldt det.

Saa kommer Henning en Gang til et Paaskegilde i et Par flunkende ny Hjortelæders Knæbuxer, som hans Moder havde syet. De var paa den Tid noget nyt der i Egnen, Skovfogden var den eneste Mand i Byen, som hidtil havde kunnet vise sine Medmennesker et Par hjortelædersbeklædte Ben, hvilken Tilfredsstillelse og Glæde han endda kun undte sig selv og dem tre Gange om Aaret.

Sagnet fortæller, at da Mons Skrædder, hvis Higen og Stræben gik saa meget ud paa at være første Bringer af alt nyt, ogsaa i Klæder, fik Øje paa Henning og hans Buxer, blev han saa dybt rystet, at han af pure Misundelse blev næsten lige saa gul som Buxerne. Naa, fuldkommen vist er det, at han satte sig hen i en Krog tillige med nogle af sine gode Venner, og der sad de en Stund og havde gjensidig Gammen af et og andet, snart stak de Hovederne sammen i en lavmælet Samtale, og snart fløj Hovedknippet fra hinanden i en skraldende Latter. Ingen syntes at ænse Klyngen med samt dens Morskab mindre end Svenden i de ny Stadsbuxer; han spøgte med Pigerne, lo, sang og dansede. Men længere hen paa Aftenen havde Mons slaaet sig ned paa en Stol forved Bordet inde i en lille Sidestue og sad og fortalte for en Flok Piger og Karle. Han var i et svært oprømt Hjørne. Folkene der i Gaarden havde gjærne en Vimpel lækker Pæremost liggende, mest for deres egen Mund; Manden var knibevorn, men Konen nyhedssyg, og Skrædderen havde saa listelig tilsnakket sig et Krusfuld.

„Nu, Piger," sagde han, da han havde sluttet, og saa grinende og nikkende fra den ene til den anden, „hvad, hvad siger I om den Tildragelse, Piger og Karle? Forstaar I, hvor de Buxeskind kommer fra?"

De trak paa Svaret; nogle hostede, andre rømmede sig, „hihihi", lo et Par lattermilde Piger.

Bump! dundrede i det samme en Næve i Egebordet lige for Skrædderens Næse.

„Jeg siger, den er god til at binde paa Kalvene for Lus, Mons," lød Hennings Røst, han var nylig kommen ind og havde, uden at Skrædderen mærkede det, staaet bag ved ham.

Mons skræmtes op med et Sæt. Folk lo.

„Si . . . si . . . siger du, jeg siger Løgn," stammede og hakkede han og laante Forstyrreren et Par ukristelige Øjne. Kom . . . kommer — er du nu paa Spil igjen og trætter mig Løgn i Hals, dit stolten Spektakel, du er.

„Nej, jeg kommer for at fortælle, at hvis en lille Knold hvisker i Kroge nok en Gang, vil han faa Stjærner at se ved høj lys Dag."

„Hvisker i Krog! Du har ogsaa bagtalt mig. Du har sagt, jeg vrikkede af, naar jeg gik, ligesom en fed Galt i Galop, vil du vide det!"

Henning, og flere med ham, stak i at le. Mons, som fornam, han havde fortalt sig, vilde sætte sig, men Stolen var der ikke, han rullede i Gulvet med sprællende Ben.

Havde Folk ikke let før, saa gjorde de det nu.

„Nej, der lyver du mig paa, Mons," lo Karlen, „jeg har ikke hørt det før nu af din egen Mund."

„Nu Løgn igjen! Jeg skal da en Gang for alle lægge dig et Laag paa din Mund."

„Du er for stumpet."

„Stumpet, siger du!" skingrede Skrædderen. „Siger du, jeg er for stump —."

„Aa, lad det nu høre op med det her Ustyr," afbrød en kold, hvas Kvinderøst fra Baggrunden. Lystigheden dæmpedes øjeblikkelig, og Folk gav Plads for et højt, førladent Kvindfolk, Konen i Gaarden. „Løgn og Sladder kan vel være en slemme Ting, men Rapseri er endda værre, kalder jeg det."

Der raadede et Øjeblik en dyb, pinlig Tavshed. Var det en Naal, der faldt?

„Jeg ved en tredje slem Ting," tog Henning rolig Ordet, „og det er: at være gift med en og være Kjæreste med en anden. Godnat!"

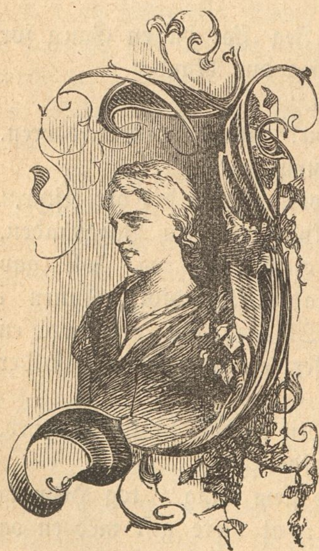
Tog nogen og stak Konen med Naalen?

Saa vel et halvt Aar efter, altsaa i de modne Brombærs, de brune Nødders og den brogetfarvede Skovs Tid, skred en Morgen tidlig, lige i Daggryet, to rask gaaende Skikkelser langs Skovbrynet op efter de vestre Skove. De morgenduelige Van-

dringsmænd var Henning og Palle Bonde. De havde mærket sig, hvor en Hjort havde sit Spring ned over Skovgærdet, naar den drog til Marks om Natten, og i Mørkningen havde de drevet en stærk Staver ned lidt fra Gærdet og siden hvæsset den spids, — jo rigtig hang Hjorten og havde spiddet sig der!

I en Skynding blev en Baare dannet af nogle Grene, Dyret lagt derpaa, og saa af Sted ind ad Skoven og nord paa ned til Lille-Gruben. Denne er en Kløft, eller kort Skovdal, hvis Skraaninger paa den Tid var begroet med El- og Hasselkrat og derimellem, hist og her, nogle bredkronede, knudrede Kraftkarle af Ege. I Dalbunden er der et to—tre Alen dybt og bredt Spor af, at en Flok viltre og kaade Springfyre, der oppe fra Skoven, i Regntid og Tøbrud lagde deres Kræfter sammen og stormede med Bulder og Gny, over Stok og Sten, ned igjennem Dalen og oversvømmer Engen udenfor, dog her ikke under Huj og Spring, men i livlig Rislen. Og Sommeren hun er saa god og kjærlig at brede et Fletværk af grønne Urter og Ranker over sine smaa Venners Spilopper i Skovdalen. — Der, under en udhulet Brink, skjulte Jægerne deres Fangst; thi derfra lod den sig ved Aftens Tid saare let bringe de faa Bøsseskud der var til Stranden.

(Fortsættes.)

Smaasnak ved Andedammen.

Ved

Ida Clement.

Jeg havde besøgt en bekjendt af mig og gik nu hjemad i forstemt Lune over hendes sygelig bitre og utilfredse Ytringer. En af disse gjenlød atter- og atter i mine Øren. „Jo ældre jeg bliver, jo mer afskyr jeg Menneskene og Livet og dets Jammerlighed. Jeg kunde ønske, at jeg aldrig var bleven født!"

Var hun da en elendig Skabning? Nej, disse Ord udtaltes af en ung Kone, omgiven af alle Livets Behageligheder, ja endog af Overflod, saa man ikke kunde andet end føle Uvilje, blandet med Medlidenhed for det stakkels Væsen, der maatte være i en saa elendig Sindstilstand, at hun kunde give slige usle Følelser Luft.

Det er vel sandt at „Mennesket er født til Bekymring som Gnisterne flyve opad," men er det ikke ogsaa sandt, at Mennesket kan gjøre de letteste Byrder saa tunge som Bly ved den Maade, hvorpaa han bærer dem? Men min menneskekjendske Veninde gjorde mig dog noget godt, hun bragte mig til at tænke over Sandheden af, hvad hun havde sagt, — og da jeg endelig naaede hjem, var jeg kommen til den Slutning, at til Trods for hendes Ord, var dette Liv meget fornøjeligt, og hvis der var noget utaaleligt ved det behøvede man ikke at søge det andetsteds end i sit „eget misfornøjede Jeg."

I dette Øjeblik blev jeg vækket ved et „Rab, rab, rab," inde fra Buskadset, og da jeg gik i Retning af Lyden, saa jeg noget, som jog min Veninde og hendes Bekymringer ud af mine Tanker i det mindste for Øjeblikket. Min smukke spanske And havde været borte næsten en Maaned, men der laa den nu i god Behold bag Skræppebladene, i den hyggeligste lille Krog, man kan tænke sig, omgiven af de yndigste smaa Ællinger, jeg nogen Sinde har set, nylig komne ud af Ægget. Vi havde lavet et lille Vandfald, ved Hjælp af en hul Træstamme, og der søgte nu allerede de tre største af Ællingerne at opfange nogle af de glimrende Draaber og lod dem trille ned ad Ryggen; men naar de kom helt ind under Straalen og fik alt Vandet over Hovedet paa en Gang, sagde de „pip", halvt af Skræk, halvt af Glæde.

Men ak! Mennesket er ikke det eneste Væsen, der er født til Bekymringer, thi endog mellem et Kuld Ællinger kan der findes et ulykkeligt Væsen, der bærer Livet med tungt og gnavent Sind. Medens de fleste af Ællingerne lod til at more sig af Hjærtens Lyst og til deres Moders inderlige Tilfredshed, sad der en, oven i Kjøbet en af de største og stærkeste, og saa saa fortrædelig og gnaven ud, at jeg uvilkaarlig kom til at sammenligne den med min Veninde. Hvis hun ikke havde været, vilde jeg næppe have lagt Mærke til denne Ællings ejendommelige Natur, men som det var, kunde jeg ikke undgaa at bemærke den, og senere, da Ællingerne blev større, opdagede min opmærksomme Betragtning, at hver eneste af dem havde en særegen Natur, som ikke alene var morsom at iagttage, men ogsaa lærerig.

Skjønt alle syv Ællinger var meget kloge, kan jeg ikke nægte, at jeg af mer end en Grund, fandt størst Fornøjelse i de tre af dem, jeg først havde set under Vandstraalen. Den stadig utilfredse Ælling kaldte vi „Gnav", og gnaven var den

hele sit Liv. Den muntreste kaldte vi „Solstraale", den var saa fuld af Løjer og nød Livet til Bunds, saa det var en Fornøjelse at se paa. Den tredje kaldte vi „Dykkeren", fordi den havde saa stor Lyst til at dukke under Buske, og naar som helst den kunde finde et Hul at stikke Næbbet i, ned gik det uden et Øjebliks Betænkning.

Jeg fodrede dem selv hver Morgen, thi deres Ejendommeligheder viste sig stærkest, medens de aad deres Føde. „Dykkeren" var slet ikke tilfreds med at fortære sin Part paa en ligefrem Maade, som de andre, men vedblev at stikke Næbet ind, formodentlig for at finde en lækrere Bid, medens Solstraale pippede og vrikkede saa meget med Halen, for at vise sin Paaskjønnelse, at den ikke nær fik sin fulde Andel. Den tabte imidlertid aldrig noget derved, thi mangen en lækker Mundfuld fortærede den stjaalent, medens de øvrige havde travlt med at fordøje deres ranede Bytte. Gnav var imidlertid saa elendig en Ælling, at den ikke forstod bedre at nyde sin Frokost, end den kunde nyde Livet, og den førte stadig Krig med Spurvene, som gjærne samlede de Krummer, Fjerkræet havde levnet. I Steden for at æde lige saa hurtigt som

de andre, plejede Gnav at styrte løs paa Spurvene med udspilede Vinger, medens den jog dem bort med sin vredeste Hvæsen, — thi den pippede ikke en Gang som Solstraale i al Oprigtighed, men hvislede og hvæsede, som om den havde Asthma. Jeg er vis paa, den ikke blev klog af Skade og aldrig mærkede, at den ene havde sin egen Dumhed at takke, hvis den fik den mindste Part, men bebrejdede Spurvene, at de havde fortæret dens Andel. Jeg stod en Dag og lo af dens ildebefindede Forsøg paa at jage Fuglene bort, da jeg hørte en Stemme fra den anden Side af Aaen sige: „Det er kjønne Fugle dem, Frue," og da jeg saa nærmere til, opdagede jeg, at Stemmen tilhørte gamle Daniel, Graveren ved Sognekirken. Han var ivrig sysselsat med at skære nogle Grene af et gammelt Piletræ, der hang ud over Vandet, og i Øjeblikket kunde jeg ikke ret forstaa, hvor han var. I det jeg svarede ham, omtalte jeg Gnavs og dens Søskendes Karakter og tilføjede, at jeg morede mig meget over deres komiske Maade at være paa.

„Uden Tvivl, Frue," sagde Daniel paa den højtidelige Maade, der var ham egen, „er der stor Lighed mellem Folk og Fæ i den Henseende.

Som De bemærkede, Frue, hvis Folk ikke har Sorger, skaber de sig nogen selv, for noget maa de ha'e at gaa og brumle over. Ja, de maa ha'e noget at brumle over, stakkels Skabninger!"

„Som De bemærker," var det et af gamle Daniels Yndlingsudtryk, hvilket han anvendte ved alle Lejligheder, enten man gjorde en Bemærkning eller ikke, saa man mange Gange blev forundret ved at opdage, at man kunde sige saa mange kloge Ting, og som Følge deraf følte sig særlig opløftet.

„Hvad nu Deres smaa Ællinger angaar," vedblev Daniel og satte sig paa en Sten ved Kanten af Bækken, „saa ligner de mange Folk, jeg kjender, som to Ærter ligner hinanden. Jeg har inte levet alle de Aar i Verden for ingen Ting, og det har De heller inte, Frue, det tør jeg nok svare for, og ved den gnavne Ælling er De vist kommen til at mindes mere end en af Deres Venner, der kunde have gjort sig saa glad som Dagen er lang, hvis det inte havde været for det stridige Sind i hans Bryst. Som De saa rigtig siger, Frue, at ondt Humør er en slem Kammerat at føre med sig omkring i Verden, ja, li'esaa slem for Fæ som for Folk. Nu jeg kommer til at tænke paa det, kan jeg fortælle Dem noget lignende," sagde gamle Daniel, der var meget snaksom og holdt af at lade sin Tale flyde som Strømmen ved hans Fod. „Kan hænds De kjender Jens Persen, — ham, som kjører Grus og har en gammel Arbejdsvogn og et jammerlig afpillet Øg til at trække den. Naa, — han har det stridigste Sind, tænkes kan, og alligevel er han rasende paa det stakkels Øg, naar det finder paa at gjøre sig stiv, og tænker slet ikke paa, at hele Skylden er hans egen. Inte længere tilbage end i Gaar, stødte jeg paa de to ved Foden af Banken, — en stejl Skrænt er det, — og her stod Øget stok stille, og der stod Jens og slog løs med Skaftet af sin Pisk paa det stakkels Dyrs Øren og svor af og til som en rigtig Matros, som man siger, — jeg for min Part tror ellers ikke, at Matroserne er saa slemme til at bande, som de har Ord for. „Halløj!" siger jeg, „hvad er der i Vejen med dig, Jens Persen?"

„I Vejen," raaber Jens, næsten skummende af Arrigskab, og som De bemærker, Frue, gjorde det ham sandelig inte kjønnere, for Jens kan til daglig Brug just inte rose sig af sin Skjønhed, — „kan De inte se?" siger han, „er De blind? Her har det Bæst staaet og gjort sig saa stiv og stædig, at hun inte vil røre sig af Flækken, men jeg ska' faa hende til 'et, om jeg saa ska' sla' hende død paa Stedet, det ska' jeg!"

„Som De bemærker Frue," sagde gamle Daniel med et lunt Blink i Øjet, „lignede Manden selv mere et Bæst i det Øjeblik, end det stakkels Dyr, og hvad Uforstandighed angaar, behøver jeg inte at udpege, hvilket Dyr der var det første i den Retning."

„Jens Persen," siger jeg, „du er jo taavlig, Mand, at du inte kan se, at dit Øg inte kan trække det tunge Gruslæs op af Skrænten, saa længe du dasker hende om Ørene paa den Maade. Kan du da inte begribe, at du maa gaa lempelig til Værks, Mand? Saa vil jeg svare for, at det gik bedre. Hør nu, Jens," siger jeg, „hvis jeg inte hørte Kirken til, men var en som dig, og hvis det inte anstod mig at gaa med Anstændighed, da jeg, saa at sige, kommer næst efter Præst og Degn her i Sognet, — hvis jeg inte var saadan," siger jeg, „vilde jeg vædde med dig, at jeg skulde faa Læsset og Øget op af Banken i en Haandevending, uden saa meget som at røre hende med Pisken."

„Det er jeg saagu' inte bange for," siger Jens, „jeg vil vædde en Krone paa, at det bliver Løgn. Mit Øg er alt for stædigt til at bryde sig om andet end Stryg."

„I et Tilfælde som det," siger jeg, „vilde endog Præsten, som er et ivrigt Medlem af Foreningen til Dyrenes Beskyttelse, vædde med dig, saa jeg vil ta'e dig paa Ordet. Men hvis jeg overbeviser dig, Jens," siger jeg, „vil du saa love mig at prøve min Maade?"

Jens gav et tvært Grin som Ja og traadte tilbage paa Gangstien, i det han slog i Luften med sin Pisk og sagde: „Lad gaa da! lad os først se paa de Kunster." Jeg behøver inte at sige Dem, at jeg var heldig, for Venlighed er en mægtig Hjælper, og det stridigste Øg vil give efter, naar man ta'er hende rigtig. Jeg maa nu rigtignok sige, at Jens' Øg ikke var af den allerfornøjeligste Slags at prøve med. Tænk bare paa den bøddels Behandling, hun havde faaet i flere Aar, og som De bemærker, Sagen var af ikke ringe Vanskelighed, for det var naturligt, at Dyret inte lige strax kunde forstaa, hvad den ny Behandling havde at betyde. Til sidst begyndte hun at se, at jeg mente det godt, og da hun følte mine venlige Klap paa sin ømme Hals og hørte mit opmuntrende: „Hop! Hæng nu i, gamle!" lyde i sine svíende Øren, vendte hun sig og gav mig et Øjekast, som om hun vilde spørge mig, hvad det skulde betyde.

Men saa tog jeg et godt Tag i Hjulet og gav Vognen et Skub, medens jeg paa samme Tid raabte: „Hop nu, gamle, saa er du en Knop."

Da hun følte, at Læsset lettedes, gav hun et fornøjet Pisk med Halen, og i det hun spidsede Ørerne, lagde hun i Tøjet, det bedste hun kunde; jeg skubbede Hjulet frem af al Kraft, og saa gik det, kan De tro, ja, hun standsede ikke, før hun havde naaet Toppen af Banken. Og, som De

bemærkede Frue, et Bæst er lige saa modtagelig for et godt Ord som et Menneske, og det stakkels Øg var saa ivrig efter at vise, at jeg ikke havde taget Fejl af hende, at hun inte havde standset da vi naaede Toppen af Banken, hvis jeg inte havde raabt: „Purr"! Jens var saa flov, at han længe ikke kunde gjøre andet end glo paa Øget og mig, med en Mund som en skjævhængslet Ladeport, og da han endelig fik Mælet igjen, var det alt, hvad han kunde sige: „Det var som Pokker! Øget er jo forhexet.

„Aa nej, inte større," sagde jeg, „det er i alt Fald et Slags Trolderi, som du har let ved at gjøre efter. Tal du hende bare venlig ind i Øret og klap hende i Steden for at piske hende til døde, og lad hende mærke din Skulder ved Hjulet, og jeg skal love dig for, at du vil faa dobbelt saa megen Nytte af hende som før."

Under denne Samtale var alle de smaa Ællinger, som jeg troede, svømmet bort ned ad Aaen, med Undtagelse af Solstraale, som var bleven tilbage ved Bredden, medens den vrikkede med Halen og gjorde sit yderste for at tiltrække sig min Opmærksomhed. Den vidste, at jeg havde noget Brød i Lommen til den alene og var nok saa listig bleven tilbage for at faa det. Jeg kastede altsaa nogle Krummer hen til den, men til min Forundring for Gnav frem fra en Busk med sin vredeste Hvæsen og satte Benene paa Brødet for selv at fortære det. Den kunde ikke en Gang naa at æde de Stykker, der blev kastede ene til den, i sin Iver efter at snappe efter Solstraales, og i det hele udfoldede den en næsten latterlig Nidskhed og Begjærlighed. Gamle Daniel sad og saa med et komisk Udtryk paa Ællingerne, til de havde kæmpet om den sidste Bid. Solstraale sikrede sig den, og da den mærkede, der ikke var mere, skyndte den sig til Vandet, saa hurtig dens gule Fødder kunde bære den, i det den pippede muntert og lod Vandet skylle over Hoved og Ryg. Gnav tøvede endnu, medens den hyssede og hvæsede imod mig paa dens underlige, ubehagelige Maade. „Har De nogen Sinde set Mage, Frue?" sagde gamle Daniel. „Jeg har hørt at Folk kunde høre Prædikener af Stene og kunde læse i de rindende Bække, men jeg har aldrig rigtig forstaaet det før. En maa jo være blind, naar han inte kan uddrage en Lære af de smaa Ællingers Væsen. Jeg maa fortælle Præsten om det, for han er en ivrig Jagttager af Naturen og kan taalmodig sidde hele Timer i Træk og tælle, hvor mange Gange et Par smaa Fugle flyver ind og ud af Reden med Føde til deres Unger. Jeg maa have ham spurgt, hvad hans Mening er om den store Lighed mellem Menneskene og Dyreverdenen. Jeg kan inte tro andet end at der er større Lighed, end vi skjøtter om, og jeg maa have ham spurgt. Mon den Lighed skulde strække sig til Fuglene i Luften, da de inte alene var skabte paa en anden Dag end Dyrene paa Marken, men kom ud af Havet og Vandet. Al den Tid den bitte gule Ælling spankede omkring og morede sig med at stjæle Brødet fra den graadige, maatte jeg tænke paa det tilfredse Udtryk hos den unge Pige, der døde her i Sognet i forrige Uge. Jeg er kommen hele den lange Vej for at hente Pilekviste til hendes Grav, for jeg kan ikke taale at tænke paa, at Folk skal gaa paa den om Søndagen, saa jeg vil sætte en Smule Pilehegning omkring den, og naar de voxer, bliver det hele grønt. Jeg holder ikke af Blomster paa Gravene, som De jo nok ved," tilføjede den gamle Mand leende, thi vi havde mange Gange drøftet den Sag, „det er li'esom en Spot over de døde, synes jeg, men jeg vilde gjærne holde Folk der fra, for hun var et muntert, lykkeligt lille Væsen, saa mild som en Solstraale og saa glad, som Dagen var lang, skjønt hun havde Sorger nok, det ved Vorherre. Kom op og se mit Værk, Frue," sagde han, i det han rejste sig for at gaa, „og da De holder saa meget af at høre en god Historie, kan det hænde, jeg kunde fortælle Dem hendes, hvad jeg selv kjender af den, da at sige. Solstraale!" sagde gamle Daniel som for sig selv, „ja, hun var en Solestraale paa denne Jord, hvis der nogen Sinde har været en! Det er stort at have et kjærligt Hjærte og et venligt Sind, for naar vi træffer saadanne Engle i Livet her paa Jorden, synes jeg, vi faar et Begreb om, hvordan der maa være i Himlen. Farvel, Frue, se op snart, og Farvel, du grimme, gnavne Dyr!" raabte han til Ællingen, som endnu stod og hvæsede i det forgjæves Haab, at der skulde blive kastet nogle flere Krummer til den.

Saa lod jeg Hr. Gnav være alene med sit slette Lune og sin Ufornøjelighed og overlod den til selv at finde Vej til sine Kammerater, saa godt den kunde.

Bognyt.

Vejledning i Frøavl af **J. Arrhenius.** Med Forfatterens Samtykke paa Dansk ved **Jørgen Meincke.** (**N. C. Roms Forlagsforretning**, Kbhvn.).

„Ugeskrift for Landmænd" anmelder denne Bog saaledes: „I de senere Aar er Landmandens Opmærksomhed ret bleven henledet paa Vigtigheden af at anvende saa godt Frø til Udsæd, som det er muligt at opdrive, i det Høstens Udfald i en meget væsentlig Grad afhænger af den benyttede Saasæd. Der foreligger ogsaa talrige Beviser for, at vi her i Landet kunne avle ikke alene lige saa godt Frø som i Udlandet, men tillige saadant,

der i særlig Grad egner sig for os, i det vort hjemmeavlede Frø er mere haardført end det, der indføres fra sydligere Lande. Da udmærket godt Frø nu ogsaa villig betales højere end almindelige eller middelgode Varer, og Prisforskjellen sikkert efterhaanden vil blive endnu større, end den allerede er, kan Frøavl, naar den fornødne Sagkundskab og Dygtighed er til Stede, blive en meget indbringende Industri, saa at den dertil anvendte Jord kan give en meget betydelig Indtægt. Vi har imidlertid hidtil savnet en almindelig Vejledning i Frøavl, og ovennævnte Skrift vil derfor sikkert være velkomment for mange og kan siges at afhjælpe en virkelig Trang. Vel er det skrevet for svenske Jordbrugere, men Betingelserne for Frøavl er sikkert fuldt saa gode her i Landet som i Sverige, og den givne Vejledning vil være lige saa anvendelig hos os, som den er for vore Naboer. Oversættelsen, der forekommer os meget vellykket, er fremkommen efter Opfordring fra Sekretæren for den hos os dannede „Forening for indenlandsk Frøavl", der allerede har udfoldet en saa gavnlig Virksomhed her i Landet.

Skriftet skyldes en Samarbejden af fortrinlige Kræfter. De Afsnit, der angaa de forskjellige Kløverplanter og Græsarter, er skrevne af Prof. J. Arrhenius, hvis mange Landbrugsskrifter ogsaa er højt skattede her i Landet, Afsnittene om Køkkenurter og Blomster er forfattede af Forstanderen for det kgl. Landbrugsakademis Forsøgsmark, Hr. E. Lindgrén, og Anvisningen til Indsamling af Skovfrø skyldes Chefen for Skovbestyrelsen, Hr. C. A. T. Björkman. Vejledningen er saaledes meget omfattende, og ikke alene den egentlige Landmand vil kunne have Gavn af dette Skrift, men ogsaa Have- og Skovbrugeren vil her kunne hente mange nyttige Oplysninger." (Pris 50 Øre).

Smaating.

Paa Apotheket. En Mand kom ind paa et Apothek, hvor der ogsaa var Urtekramhandel, og kjøbte Cigarer. Han vilde strax tænde en, men Apothekeren gjorde ham opmærksom paa, at det ikke var tilladt at røge der inde. „Det var da underligt," sagde Manden. „De sælger Cigarer, og man maa alligevel ikke røge her." — „Det er ikke saa underligt endda," svarede Apothekeren, „jeg sælger ogsaa Brækvand, men vilde dog betakke mig meget, naar man vilde lade det komme til Virkning her."

Alt for hurtig igjen. En fornem Dame søgte en Kammerjomfru, og der indfandt sig snart en ung Pige for at bede om Pladsen. „Kan du frisere?" spurgte Damen. — „Jeg haaber fuldkomment at skulle kunne tilfredsstille Fruen," svarede Pigen; „i en halv Time kan jeg sætte selv det vanskeligste Haar smukt op" — „I en halv Time!" udbrød Damen forskrækket. „Men min Gud, hvad skulde jeg vel saa tage mig for den øvrige Tid af Formiddagen!"

„Kjend dig selv!" sagde en Fader til sin letsindige Søn. — „Tak for det gode Raad," svarede Sønnen, „men jeg har allerede tilstrækkelig med daarlige Bekjendtskaber."

Historisk-geografisk Opgave. Af 5 N, 3 A, 2 E, 2 L, 2 O og 2 B dannes fire Navne, som, skrevne under hverandre, kunne læses fra venstre og fra oven: En Ø i Middelhavet, — et Landskab i Spanien, — en By ved Rhinen, — en norsk Præstekone.

R.

Gaade.

Mit første gror paa Mark og i Enge,
og naar du i Vaaren til Hvile kan trænge,
det reder et Leje, saa lunt og saa blødt,
i hvis duftende Favn du kan sove saa sødt.

Om Natten, naar Maanen ej skinner for lyst,
mit andet helst øver sit Haandværk saa tyst,
dog næppe jeg tror, at vort Lands Politi
just yder denne Sort Industri.

Mit hele bruges det hele Aar,
baade Foraar og Sommer og Efteraar,
i Stak og i Lade, i Mark og paa Lo;
i Høsten fanger det sjælden Ro.

Opløsninger fra Nr. 24.

paa den geografiske Gaade:

R i b **e**
I s l a n **d**
N e a p e **l**
G i r g e n t **i**
S m o l e n s **k**
T o u r **s**
E b r **o**
D o v e **r**

paa Gaaden: Taburet.

paa den firkantede Nød:

A V I S
V I S O
I S A R
S O R G

Bekjendtgjørelse.

For alle Landboere anbefales følgende nyttige Smaabøger:

Vejledning i Frøavl, af Prof. J. Arrhenius. Pris 50 Øre.

Om Ukrudtplanten Følfod, dens Vægt over og under Jorden, hvorledes den udbreder sig over Agerjorden, hvorfor den er bleven saa besværlig i de sidste Aartier, og **hvorledes den bedst udryddes**, af P. Nielsen i Ørslev, med Afbildning. Pris 25 Øre.

Vejledning til Behandling af Dværg-, Æble- og Pæretræer, af N. C. Hofman (Bang), med 58 Afbildninger. Pris 60 Øre.

Haandgjerningsbog for den kvindelige Ungdom, af Fru Sara Rasmussen (Vejledning i Linnedsyning, Skræddersyning, mange Slags Strikning, Lapning og Stopning, Hækling, Filering, Straafletning, m. m.), Andet Oplag, med 137 Afbildninger Pris 1 Kr.

Ovenstaaende Bøger faas gjennem alle Landets Boglader og i

N. C. Roms Forlagsforretning.

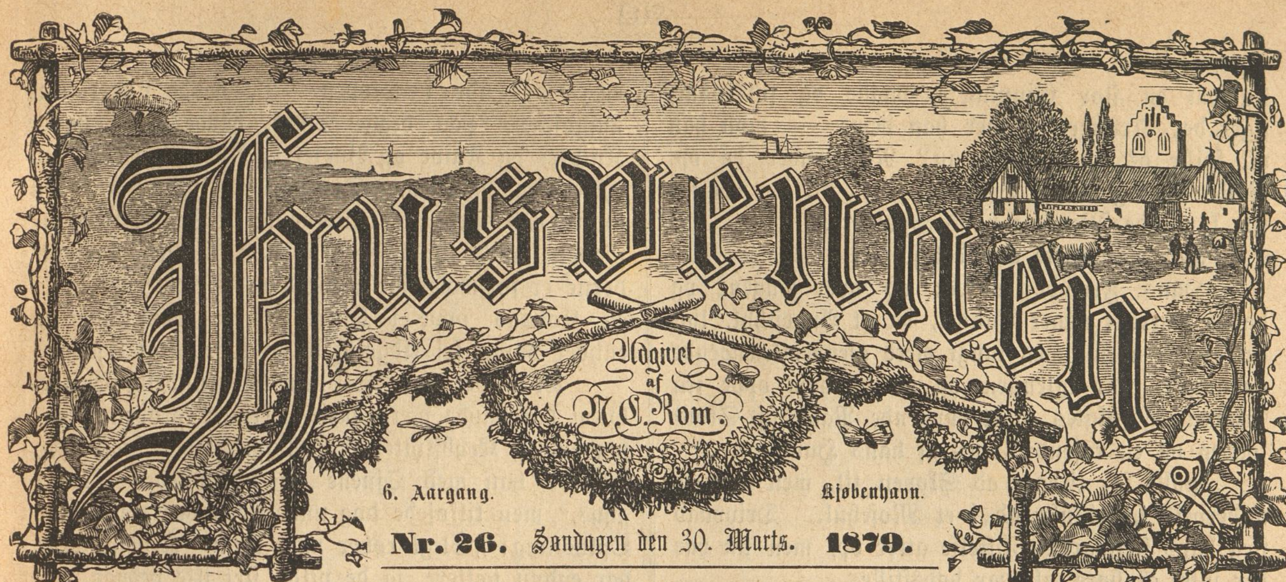
Brevvexling.

— s R. — A. A. & K. K. — P. C. S. — Ek. S.: Skal blive anvendt.

H. Johansen: Maaske. — L. K.: Uanvendelig.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Skrædderens Skindbuxer.

Efter et Stedsagn,
fortalt af Jens Skytte.
(Fortsat.)

ftenen kom, men med en raa Taage, Mulm og Mørke, saa en knap kunde se en Haand for sig.

Imidlertid, det var saa langt og vidt fra, det Vejrlig ærgrede Krybskytterne, tvært imod. Vejen og Stedet tog de ikke let fejl af, de var gammel kjendt med Skoven der omkring. Efter at have fastgjort Baaden, skred de op over Sandet og ind over Engene. De nærmede sig Maalet.

Pludselig stod Henning stille.

„Hvad skader Hunden?" udbryder han dæmpet.

„Hvad gjør den?"

„Nu staar den igjen for Fødderne af mig og knyster og smaaknurrer — hør kuns. Skulde der være Ulve i Mosen mon?"

De lyttede. Nej, ikke den ringeste Lyd af Folk. En Ugle tudede tæt ved dem, Taagen faldt Dryp i Dryp fra Træer og Grene, det lød som Hviskren af utallige Stemmer eller som et Mylr af listende Fodtrin; ellers rugede en tung Stilhed rundt om i Skoven.

„Aa, det er vel sagtens Brokken, der gaar og snylrer efter Brombær," mente Palle.

„Vi maa jo snart være der?"

„Vi har knap to Haglskud tilbage; her staar vi jo ved den hule Ugle-Eg."

De havde ikke gaaet en halv Snes Skridt, da lød der et halvkvalt, ynkeligt Skrig eller Vræl henne fra, hvor Hjorten laa. Nu blev der Støj og Røre, Hennings Hund bjældede, men blev øjeblikkelig kuet til Tavshed, en stor Hund svarede med nogle vældige Glam inde fra Gruben, det lyste fra en Lygte, nogle Sten raslede ned, og der ind imellem forvirrede, lidt utydelige Udbrud: „Snog — Hugorm — uha! — paa hans Ryg — rejs dig — lig stille!"

„Træk Trøjen af!" bød en stærk Røst, det var Skovfogdens.

Hunden vedblev at støje.

„Saa knap op ved Haandleddet og ryst Armen," bød Fogdens Bas atter. — „Kosak! hold Kjæft, Hund! kom her." Der fulgte et Øjebliks Tavshed og Spænding.

Det afløstes af Udraab og en rungende Latter.

„Hold Mund med jer Grinen, I Skrabhalse!" buldrede Foged-Diderik. „Og gid du faa hundrede Ulykker for den Vrælen, dit Høved, du er! Der havde æ, Fanden flint' mig, snuppet dem, havde din Kærling int' skraalet!"

Ham med Ormen maa her have fremført noget til Undskyldning, thi Skovfogden sagde vredt:

„Vidst' int', hvad det var! Da kan du vel mærk' Forskjel paa en Hugorm og en Skovmus, dit Høved. He! faa Hjorteskind? — lang Kattehal' faar du, det har du fortjent." Derpaa hævede han Røsten og raabte, saa det gav Gjenlyd i Skoven: „Vent, I to Grinebidere, der gaar og lusker om der henne, æ skal en Gang nok faa Ram paa jer! — Griner I! — Ja, det skuld' kuns int' været saadan et Hundevejr; men der kommer nok en anden Dag, da skal I int' syng' den Sang. Vart kuns, vart!"

Skovfogden tav med sin Raaben.

„Føj for en led Ulykke, Henning!" udstødte Palle ærgerlig, men dæmpet. „Saadan en Hjort!"

„Ilde gik det, lille Palle," smaalo hans Frænde, „og vel var det. Jagu' blev vi snydt, men — — hyst; hør, hvor han brummer, den gamle,

ligesom en stor Ginning*), vaade og forfrosne, siger de; Krystere, kalder han dem; — mon han vil spille os en Ril endnu? Nu bryder de op. Palle, spring du til Baaden. Jeg vil se, om jeg ikke kan bide Mærke i hans Hjælpere."

Han var borte med det samme.

Hans Frænde luntede ud over Engene og havde omtrent naaet Vandet, da et Angesthyl, ligt det fra Gruben, men langt mere gjennemtrængende og angest, skar igjennem og ud til ham oppe fra Skoven og fulgtes af et rungende Raab af Skovfogden og en rasende Gøen af hans Hund.

Palle for tilbage ad Skoven til, men styrtede undervejs hovedkuls ud i et Mosehul. Drivvaad steg hans firskaarne Skikkelse atter op, men nu var der intet at høre, alt var dødsstille.

Han stod en Stund raadvild. Da rasler det i de gamle Løvdynger henne i Skovbrynet, og Gærdet knager under ens Fodtrin. Palles spørgende Fløjten blev strax besvaret med et pibende Ryleskrig. Henning vendte leende tilbage.

„Hvem kom da det rædbelige Skrig fra?" spurgte hans Fælle ham i Møde.

„Tror jeg ikke, det var Skrædderen!"

„Aa Snak!"

„Det bæres mig for, han har haft en Finger med i Spillet i Aften."

„Men hvi skraalede han saa fælt?"

„Hahaha! aa jeg køs ham lidt. Jeg var naaet om for ved dem og stod ind til et Træ ved Skovvejen, da de gaar mig forbi. Men en kan jo ikke kjende en Ko fra en Vejrmølle i den Tykning. Saa er der en af dem, der kommer sjokkende lidt bag efter og lige bag om ved Træet, ham fik jeg med et en glubsk Lyst til at hugge en Næve i; men, alle Ulykker, hvor han skabte sig til! Jeg rørte knap ved ham, men han gav et Hvin og skvat om, ligesom han var skudt, sprang op igjen og tog til Sejls, baade han og de andre, som om Fanden skulde have den sidste. Skovfogden holdt Stand; men ham tørnede de i Grøften, da de smurte forbi; der laa han lidt og bandede og skjældte ud, og hans Hund stod og gjæffede. Hahaha! noget saa morsomt har jeg ikke oplevet længe."

„Havde den Morskab kun ikke været os saa dyr," mumlede Palle, han var ikke oplagt til at se det fra den lystige Side.

„Aa hvad! vi skal nok lure ham igjen. Men jeg kunde dog nok have Lyst til at komme paa Spor efter hans Hjælpere."

Dagen efter løb det Rygte om i Byen, at der om Natten havde staaet saa meget et grueligt Slagsmaal imellem Skovfogden og nogle Krybskytter om en Hjort ude i Skoven. De havde været lige mandstærke paa begge Sider, havde brugt baade Knipler og Knive og Bøsser og skudt Grene af, saa tykke som en Arm. Det var et Under, at ingen andre end Træerne var komne til Skade. Skovfogden havde til syvende og sidst tilføjet Modstanderne et forsmædeligt Nederlag; Sejrstegnet laa i en Kobaas oppe i hans Gaard, hvor alle og enhver havde fri Adgang til at tage det i Øjesyn.

Men det var Folk en uudgrundelig Gaade, hvem der havde været med i Krigen foruden Skovfogden og Krybskytterne. Adspurgtes Skovfogden, missede han med Øjnene og udhvislede et langt „hys," men tilføjede dog undertiden den værdifulde Oplysning: „Sligt røber man int'." Krybskytterne var endnu tættere, ja de vilde slet ikke vedgaa, der havde staaet et Slagsmaal; men det var nu ikke saa sært. Derimod var det mere sært, at Mons Skrædder intet vidste, eller mod Sædvane holdt tæt med det, om det end kneb.

Da en otte Dages Tid var gaaet, kommer Mons en Dag ind i et lille Sted, der laa i Udkanten af Byen op efter Skoven til, for at sy noget til Manden der. Hans Navn var Søren Tang, men han kaldtes tit Søren Rytter, formedelst baade han og hans Fader før ham havde staaet ved Hestfolket. Han havde været hjemme nogle Aar; hans Fader var død, Moderen holdt Hus for ham. Søren hørte ikke til de meget talende, var i al sin Færd stilfærdig og sindig, men i hans Øjne og omkring hans Mund spillede stadig et lille Smil af tørt Lune.

„Ak, du og din gamle Mo'er, lille Søren, I bor saa rolig og forborgent her ude i vor Bys Bagdel, I formærker sagtens ikke til al den Opstyr og Bannes*), der tumler omkring og gjør Urolighed og Avind over den ganske By?"

Saadan indledede Mons en Samtale, medens han stod og tog Maal af Søren til en Trøje.

„Sigter du til, at Skovfoged-Diderik har gjennemtærsket de her to Kroppe, Palle og Henning, og taget et Dyr fra dem, saa har jeg selv nok hørt et Nys om det — hvisom det ellers sæder**)," svarede Søren Rytter paa sin sindige, ligesom vejende Maade, der dannede en skarp Modsætning til Skrædderens ilfærdige Hjapperi.

„Sæde? Jo det skal ellers nok sæde da. De skreg og brølede som slagtede Svin, saa en kunde høre dem lange Veje. Ak! den store, store Hjort laa jo grangivelig og skinbarlig oppe ved Skovfogdens, lille Søren."

„Saadan et Skrup kan de Daalen have svært

*) Humlebi.

*) Bannes: Spektakel.
**) Sæder: passer, er sandt.

godt af; for de var nok og nær ved at blive for kaalhøgne*).“

„Kaalhøgne! Takfigelf’! Den Bonde-Henning er ret en spedalsken Hvonnek**). Saadan som han har skamfuttet***) mig ved flere Lejligheder, — og jeg kan nu ikke fordrage Løgn og Opdigt for min livagtige Død; de kan lige saa godt stikke mig en gloende Brand op i min Næse.“

„Skovfogden er lige godt ikke saa dum,“ faldt Søren ind; „lur ham.“

„Diderik Skovfoged har vel sine Skrøbeligheder og Anfægtelser: han kan være stut og plumsk, men der er ogsaa Gelassenhed ved ham; lige godt vil Folk sige, det ikke er ham, der har været Bondesønnernes værste Skademand den her Gang.“

„Saa . . . aa — Hvem da?“

„Ja, Gud ved, hvem Fanden det er, lille Søren.“

„Lige meget derom, en snild Karl maa det Daalene være, en, der har Omløb i Hovedet; for de to Karle er nok ellers ikke tabt bag af en Vogn, har jeg ladet mig fortælle.“

„Saadan gaar jo rigtignok Ordet; men jeg ved ikke, hvor den her Bonde-Hennings Kjønhed og Storhed og Kløftighed sidder forborgen; jeg har aldrig formærket noget til den da. Naa, men jeg siger som du, min gode Ven: den har gjort den sølle Foged en græsselig god Velgjerning, som har — aa, ret Ryggen lidt, lille Søren, saadan. Ak, hvor du har et liflige Kropstykke at sætte et Stykke Klæder paa, Søren! Rakkeren skal gal’ i mig, om der findes Mage til Ryg i hele vort Sogn, tro mig nu, jeg bander! — Nej . . j, Menneskens Børn de vanker — hvad siger du?“

„Og ingen Mennesker ved hans Navn?“

Skrædderen syslede et Øjeblik tavs med sit Papirsmaal.

„Jo . . o, et,“ smiskede han.

„Ja Skovfogden.“

„Nej livagtigste Mons Hansen Knastrup, lille Søren. Tihihihaa . . aa!“

„Du!“

„Vi er vel kun os selv?“

„Der sidder min gamle Mo’er og hendes graa Kat; min Mo’er er tunghør, og Katten . . .“

„Lille Missekat er tavs nok, Tihihihaa!“

„Men hvordan Pokker kunde det gaa til, Mons?“

„Ja du ser saa forunderlig paa mig — men lyt nu til. Jeg og min Dreng stod en Morgen tidlig ude i Skoven og plukkede Nødder. Dagen i Forvejen havde vi hittet nogle Hasselbuske, da vi gik hjem med hver en Posefuld, og de her gutten Buske hængte da nu saa vrylende fulde af de skinbarligste brune Nødder, og formedelst nu ingen skulde komme os i Forkjøbet og annamme dem, rejste vi os, længe før Kokkene galede til Dag — og der ud. Allerbedst jeg staar og plukker, hører jeg, der kommer nogen, og da jeg kiger mig til, er det grangivelig begge Bondesønnerne med en store, store Hjort.

Takfigelse! tænkte jeg i Løndom, de har skovet! Vi pipper os, Drengen og mig, de sætter sig at hvile knap en Snes Skridt fra os og giver dem til at snakke om, hvor den skulde gjemmes, hvitte*) den skulde hentes og hist von dat hen ad Vejen. Haahaa! tænkte jeg. Men lige i allen god Lag falder min allersatenste Nøddekrog om. Henning kom springende og keg sig om; jeg laa, saa alle mine Lemmer rystede under mig. Til alt Held og Herrens Beskjærmelse smører der en Harekilling ud af en Busk og om ved ham. Saa du gaar og spøger endnu, lille Missekat, siger han saa, ja du er tavs nok. Saa vendte han om, og lidt efter stak de af igjen. Jep, Drengen, er gammel nok til at sanse, at her maatte der holdes et tæt Laag for Munden, det sagde jeg ham, og saa gik jeg — for jeg havde en gammel Høne at plukke med Bonde-Henning fra Mommes „Lystighed“ af. Paa Opvejen render jeg til Mommes Dør og taler Konen ud i Løndom. Saadan og saadan, siger jeg til hende, nu har jeg Strikken paa Hunden.“

(Fortsættes.)

*) kaalhøgne: næsvise, kjæphøje.
**) Hvonnek: fortrædelig Skabning.
***) Skamfutter: gjøre til Skamme.

*) hvitte: hvad Tid, naar.

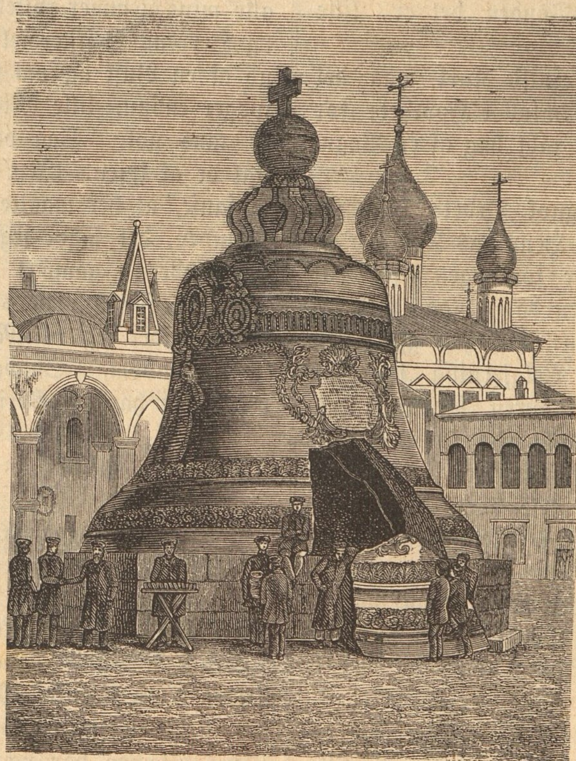
En Kæmpeklokke.

Den største Klokke, der nogen Sinde er støbt, findes i Ruslands gamle Hovedstad Moskov. Den kaldes Czar Kolokol eller Kejserklokken og er sikkert det største Metalstykke, som nogen Sinde er støbt. Dens Skæbne har været meget vexlende og ublid. Aar 1553 blev den støbt første Gang og havde da en Vægt af 32,000 Pund, saa at 24 Mand havde deres Læs med at ringe med den. Under en Ildebrand styrtede den ned af Taarnet, hvori den var ophængt, og gik i Stykker. I Aaret 1654 blev den da støbt anden Gang, og Vægten blev da forøget til 260,000 Pund. Aar 1706 blev den atter forstyrret af en Ildebrand, og Stykkerne af den henlaa upaaagtede i Ruinerne indtil Aar 1733, da Kejserinde Anna lod den omstøbe og ophænge; men kun fire Aar efter blev atter en Ildsvaade dens Bane, og ved Nedstyrtningen af den uhyre Metalmasse, der nu var bragt op til den umaade-

lige Vægt af 400,000 Pund, sprang et stort Stykke paa 20,000 Punds Vægt ud af Siden paa den. Kæmpeklokken laa nu begravet under Ruiner og Jord indtil Aaret 1836, da Kejser Nikolavs lod den udgrave og opstille paa en muret Fod paa den Plads, hvor den nu, som vor Afbildning viser, befinder sig. Den har en Højde af $9^1/_2$ Alen, en største Omkreds af 28 Alen, med en Metaltykkelse paa det sværeste Sted af næsten en Alen. Overfladen er rigt udstyret med ophøjet Billedværk, der forestiller Kejser Axelis og Kejserinde Anna, hvorom ses Afbildninger af Kristus, Helligaanden og Evangelisterne, samt en Mængde Indskrifter rundt om.

Limfjordsbroen.

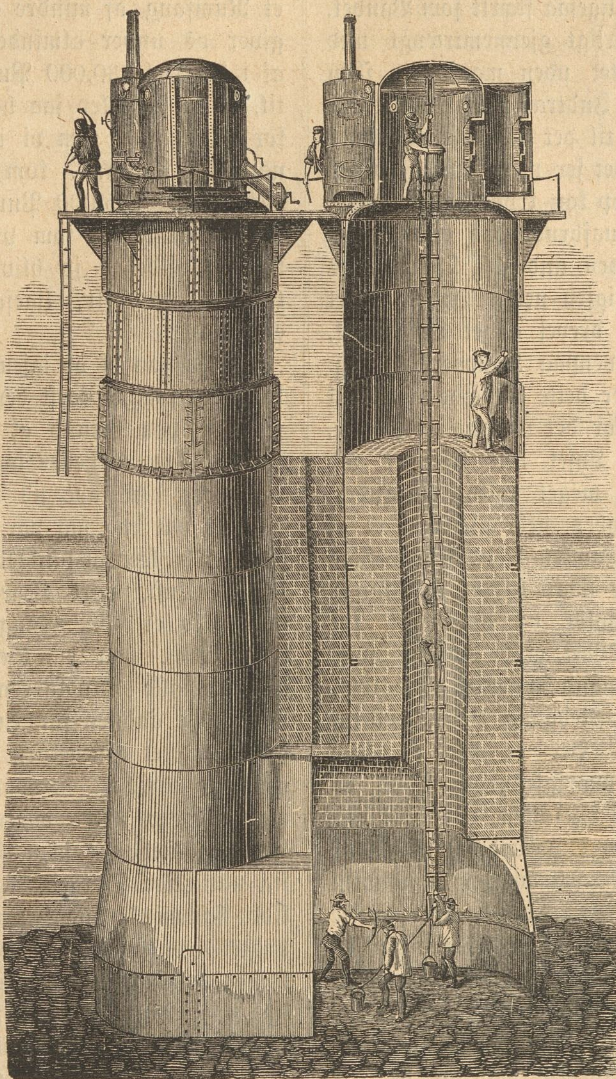
Den 7de Januar d. A. aabnedes Færdselen over den ny Jærnbanebro over Limfjorden ved Aalborg. Om faa Aar vil den blive betragtet som noget gammelt, og ingen blandt den Mængde, som mageligt kjører hen over den, vil gjøre sig noget Begreb om det umaadelige Arbejde, de Farer og det Hovedbrud, som Bygningen af denne Bro har medført, saameget mindre som de i saa Henseende mærkværdige Dele, Pillerne, hvile dybt nede i Grunden under Vandet.

Kejserklokken i Moskov.

Regeringen havde stillet Bygningen af denne Bro til Konkurrence og et Fabriksselskab i den franske Stad Lille vandt Prisen, i det Planen ikke blot var god men tillige ledsagedes af Tilbud om for egen Risiko at udføre hele Arbejdet. Denne Plan er det nok værd at betragte lidt nøjere. Den gik ud paa, at Kjørebanen skulde føres over det omtrent 600 Alen brede Vand paa 7 murede Piller. Dette lyder meget simpelt, men man studser, naar man hører, at hver af disse Piller skulde have en Højde af omtrent 100 Fod (altsaa noget nær Rundetaarns Højde, som er 115 Fod) og tilmed ikke mures opad i den frie Luft men ned i Jorden gjennem det 40 Fod dybe Vand og Mudder. Sænkningen af alle 7 Piller mente man at kunne fuldføre i Løbet af 2 Aar, men paa Grund af de større indtrufne Vanskeligheder medtog det $4^1/_2$ Aar.

Da vi antager, at mange af „Husvennens" Læsere, som med Interesse har læst vore Meddelelser om mærkelige Jærnvejsanlæg i fremmede Lande, ogsaa gjærne erfarede lidt om det her omtalte Kæmpearbejde i vort eget Land, skal vi her give en lille Skildring af Arbejdets Gang. Vi skal begynde med nærmere at beskrive Bygningen af en enkelt Pille. Det første, der maatte gjøres, naar Pillens Plads var bestemt, var Opførelsen af et Pælestillads, hvorpaa Arbejderne kunde staa under Bygningen og Sænkningen af Pillen. Dette Stillads bestod af 6 Kæmpepæle nedrammede i en Kreds. Hver Pæl var 3 Fod tyk og 70 Fod lang og sammentømret af 12 Tommers Bjælker. Den plantedes paa sit Sted ved Hjælp af et højt Bjælkestillads, der stod paa en Tømmerflaade. Denne Flaade blev nemlig ved Skruer og Møttriker fast forbunden med Pælen og derefter belæsset med Mursten, hvis Vægt bidrog til at trykke Pælen ned i Havbunden. Naar alle 6 Pæle paa denne Maade var neddrevne, blev de forbundne tæt over Vandfladen med mægtige Tømmerbjælker hvorover der blev lagt et Plankegulv, paa hvilket Arbejderne i Ro og Mag kunde bevæge sig. De øvre Ender, der endnu ragede 14—15 Fod op over Vandet, blev forbunden med svære Jærnbjælker. Saaledes var Pælestilladset færdigt og stod tilstrækkeligt fast, skjønt endnu undertiden stærk Storm og Strøm kunde bringe det til at bevæge sig en Smule. Nu først kunde man begynde paa selve Pillen. Denne skulde, som sagt ikke alene bygges nedad gjennem Vandet men endnu et langt Stykke ned i Grunden. Da det var umuligt at begynde at mure under Jorden, valgte man at begynde foroven i den fri Luft, altsaa at danne Pillen over Vandet og derpaa sænke den ned paa sin Plads paa lignende Maade, som man havde gjort ved Træpælene. Det kom altsaa an paa at give den murede Pille en saadan Beskaffenhed, at man kunde behandle den ligesom en vældig Pæl. Nu maa man vide, at hver Pille

skulde være 16 Fod tyk, 40 Fod bred og mindst 100 Fod lang. Hvorledes skulde man magte en saadan Pæl, der, bygget paa Jorden vilde danne et vældigt Taarn? Ja! Det kunde maaske nok have ladet sig gjøre, naar Ophængningsstilladset var bleven gjort tilstrækkelig stærkt, men der var dog alligevel ingen Sandsynlighed for at faa den trykket ned i Jorden. Altsaa Jorden maatte udhules paa anden Maade. For at faa dette besørget dannede man under selve Pillen ligesom en Dykkerklokke af svære Jærnplader, hvori Arbejderne kunde gaa ned og udgrave Jorden. Murværket lagdes paa Klokkens Loft og opførtes lidt efter lidt, alt eftersom Grunden blev udhulet og Klokken sank dybere. Bygningen af denne Dykkerklokke var altsaa det første, man skulde foretage sig derude paa Stilladset. Den samledes af omtrent 1/2 Tomme tykke Jærnplader og fik nøjagtig samme ydre Form som den, Pillen skulde have, hvorved den kom til at ligne et stort aflangt Værelse uden Gulv og med en Højde af 7—8 Fod til det flade Loft. Da dette Jærnkammer var færdigt, ophængtes det i fire mægtige Kjæder, der var fastgjorte til Stilladsets Jærnbjælker, det nedenunder værende Trægulv toges bort, og det hele svævede nu frit over Vandfladen. Ved at forlænge Kjæderne sænkedes derpaa Klokken ned i Vandet, men førend den var helt under, blev dens Vægge forlængede opad ved Paasætning af nye Plader, saaledes at der dannedes et Rør, som stadigt kunde forlænges, eftersom Klokken sank dybere ned. Indeni dette Rør skulde Pillens Murværk opføres, og dette skulde udfylde hele Rummet med Undtagelse af en sexfods rund Brønd i Midten, hvorigjennem Arbejderne kunde komme ned i Klokken. Forat Mennesker imidlertid skal kunne opholde sig i en saadan Dykkerklokke, er det nødvendigt, at Vandet holdes ude, hvilket, som bekjendt, sker ved at Luft presses derind af en Maskine. Den indvendige Brønd blev derfor udforet med et lufttæt Jærnrør, som forneden stod i Forbindelse med Klokken og foroven kunde lukkes lufttæt med et Jærnlaag. Røret og Klokken blev derpaa fyldt med Luft, der uafbrudt pressedes derind af en Dampmaskine. Tegningen der viser, hvorledes denne Indretning var udført ved en ældre Bro i Skotland, kan ogsaa give en Ide om Forholdet her. Det ene Rør maa tænkes borte, og i det andet (tilhøjre) se vi da forneden Klokken, hvor Arbejderne staa, og paa hvis Loft Murværket hviler. Den indre Kanal gjennem dette maa tænkes udforet med det omtalte Nedstigningsrør, der foroven bærer det lille Kammer, som i Figuren er anbragt over det ydre Rør, og om hvis Brug vi strax skal tale. Lad os nu forestille os, at vi gjør et Besøg ved en Pille, som er under Arbejde, og selv opleve noget af, hvad der foregik ved Bygningen.

Sænkning af Bropiller.

Naar vi i en Baad kommer sejlende derud, ser vi først Pælestilladset rage op af Vandet, og inde mellem dets Støtter ser vi det ydre store Rør. Ved Siden ligge to Pramme, der indeholder Luftpumperne og Dampmaskinerne. Naar vi nu stiger op paa Stilladset og derfra ned i det store Rør, ser vi nedenunder os, hvorledes Murerne er travlt sysselsatte med at mure Pillen op, medens to Kraner foroven er i uafbrudt Bevægelse for at hejse Cementmørtel og Sten ned til dem; dernæst fængsles Øjet af det indre, snevre Nedstigningsrør, hvis øverste Del danner et lille Kammer, der igjen paa Siden bærer to mindre Kamre „Luftkamrene". Hvad disse tjene til, faa vi strax at vide, naar vi ville ned i det Indre af Pillen. Det ene Kammer er fast tillukket, det andet er aabent, og

derind krybe vi gjennem en lille Dør. Naar denne er lukket og stænget som et Fængsel med en solid Jærnstang, aabnes en Hane ind til Nedstigningsrøret og noget usynligt strømmer brølende ud, beklemmer vort Bryst og fylder os med Rædsel: det er den fortættede Luft, der opfylder Klokken og maa være desto tættere sammenpresset, jo dybere Pillen er nede for at kunne holde Ligevægt mod Vandets Tryk og Lyst til at strømme ind. For at opnaaa dette maa der uafbrudt pumpes saa megen Luft ind, at denne presser ligesaa stærkt som Vandet. Vort Legeme er dog hurtigt gjennemtrængt med Luften, og vi mærker intet uden maaske en slem Ørepine. Naar Luftens Indtrængning hører op, kan vi aabne Døren ind til det midterste Kammer og træder derind. I Gulvet ser vi to runde Huller saa store, at en Mand netop kan krybe derigjennem, og op ad disse kommer uafbrudt den ene Spand med udgravet Jord efter den anden. De tømmes ud i en Kasse og sænkes igjen ned i Dybet. Det Hele gaar med Maskineri drevet af et Lokomobil, der er opstillet udenfor ovenpaa Kammerets Tag. En paalidelig Mand passer dette Arbejde. Vi vil imidlertid videre tiltrods for det uhyggelige Mørke, der hersker derinde, idet Lyset kun trænger ind gjennem et Par smaa og meget tykke Glasruder, saakaldte Koøjne. Vi kryber ned gjennem et af Hullerne, og efter nogen Famlen med Benene faar vi fat i en Jærnstige, der gaar lodret ned langs Rørets Væg. Vi maa holde os godt fast, thi slipper vi og styrter ned i Dybet, er vi dødsens, saaledes som det gik vor Landsmand Ingeniør Winsløw. Efter en meget ubehagelig Nedgang er vi endelig naaet til Klokkens Loft. Her er der en lille Afsats omkring et Hul, hvorigjennem vi ad en almindelig Stige kryber ned i Klokken, eller som den ogsaa kaldes, Arbejdskammeret. Hvad ser vi saa til Løn for al vor Ulejlighed? Ikke meget! Gjennem Mørket opdager vi 3—4 Mænd, der bruger Hakke og Spade og fylder Spandene. Hver Mand har en Sikkerhedslampe (det er en Lampe, hvor Flammen er helt omgivet af et fint Metaltraadsnet) hængende ved sit Belte. Skulde brændbare Gasarter pludseligt bryde frem af Jorden, da kan de ikke tændes af en saaledes indrettet Lampe; det er noget, som Erfaringen har lært i Kulgruberne.

Saa er der ikke mere at se, men for den tænkende Tilskuer er det ogsaa nok. Det er for ham en Tilfredsstillelse dog en Gang at skue den oprindelige men skjulte og hemmelighedsfulde Virksomhed, hvorpaa hele Arbejdet beroer, men som ellers i Livets Forhold gjærne undgaar vort Blik. Vi ser jo sædvanlig kun selve Handlingen, medens vi kun kunne ane Bevæggrundene. Hvad er det for Mennesker, der arbejder her i Mørke og Mudder? Det er Folk, saa at sige, fra alle Lande, hvervede for en meget høj Betaling. En af vore Landsmænd, en Mand fra Randers, har været blandt de mest udholdende. Opholdet i fortættet Luft er nemlig ingen Spøg, naar Trykket først har naaet en vis Størrelse. Her hvor Pillerne maatte ned til en Dybde af indtil 112 Fod under Vandfladen, blev Trykket tilsidst $4^1/_2$ Gange større end Trykket af den frie Luft. Man kan maaske forstaa dette ved at tænke sig, at en Pot Luft er sammentrykket til et Rumfang af mindre end en Pægl. Luften omgiver os under almindelige Forhold med et Tryk af i det Hele 30,000 Pund. Heraf ser vi Grunden til, at vi før blev saa heftigt beklemte, thi i Steden for de 30,000, som vi ikke mærke, fordi det er vor naturlige Tilstand, kom vi til at bære $4^1/_2$ Gange mere altsaa 135,000 Pund. Dette Tryk maa man nu ikke tænke sig som virkende blot udenpaa os, thi saa vilde vi jo blive knuste; nej det gjennemtrænger os helt, ligesom Vand gjennemtrænger en Svamp.

Nu gaa vi op igjen og træder ind i det Luftkammer, som vi først benyttede, men Døren er fast tillukket paa Grund af den tætte Lufts mægtige Tryk. Der er heller ingen Hane, hvorigjennem vi kan lade den løbe ud i den frie Luft. Og selv om der var en, saa var det ikke raadeligt at aabne den. Thi kom vi pludseligt ud i det Frie, vilde den Masse Luft, vort Legeme ligesom har indsuget, hvilket jo er $4^1/_2$ Gang saa meget som sædvanligt i fri Luft, paa en Gang trænge ud af os og sprænge alle Blodkarrene. Vi maa derfor give Tid. Vi aabner for en lille rund Aabning, ikke større end et Hvedekorn, i Kammerets ydre Væg, og strax hører vi en svag Hvislen af den udstrømmende Luft. Det varer mindst $^3/_4$ Time, inden Luften saaledes i jævn Overgang vender tilbage til sin naturlige Tæthed, og imens maa vi taalmodig sidde sammenkrøbne i det lille skumle Rum. Desuagtet hændes det af og til, at en Arbejder ikke bliver helt af med den optagne Luft. Den sætter sig da i Aarerne og danner en Slags Blodprop, hvilket kan medføre Lamhed i Lemmerne. Naar Arbejderne komme ud af Pillen, maa de derfor indhyldes i uldne Tæpper, gnides med Kamferolie, drikke varm Vin o. s. v., altsammen for at bringe Varme og Bevægelse i Blodet. I ringere Mængde virker den optagne Luft ligesom Rheumatisme, og man saa ofte en Arbejder komme løbende henad Vejen svingende Armene i Luften for at fordrive Smerten. Arbejdstiden var ved de ringere Dybder 4 Timer, ved de større 3 Timer i hvert Halvdøgn.

Naar Pillen var kommen dybt nok ned, blev Klokken fyldt med Beton, som er en Blanding af Cement og Kampestensgrus. Den Del, der ragede

op over Vandet, blev opført af Granitblokke, og givet en Højde af omtrent 8 Fod over Vandfladen. Den saaledes færdiggjorte Pille staar saa sikkert, at den ikke vil kunne rokkes, selv om en svær Isflade af en Tønde Lands Udstrækning og $2^1/_2$ Fods Tykkelse skulde svømme imod den.

Da Pillerne var færdige blev Kjørebanen og det 20 Fod høje dobbelte Gitterværk, som begrændser den til begge Sider, samlet paa Land af en Mængde Jærnstænger og Plader, og derefter paa en sindrig Maade ved Hjælp af Tove og Spil halet ud over Pillernes Granithoveder. Paa disse hviler det hele frit ved sin egen Tyngde. Den Del af Broen, som ligger mellem de tre midterste Piller, er gjort for sig og kan drejes om en mægtig Tap paa den midterste af de tre nævnte Piller. Det er det, som vi kalder en Svingbro. Den aabner Gjennemfarten for Skibene.

Før en saadan Bro kan tages i Brug, er det Skik at prøve dens Styrke. Dette sker derved, at en Række Lokomotiver og tungt belæssede Jærnbanevogne kjøres ud paa Midten af Brodækket imellem to Piller. Man kan da maale, hvormeget den giver sig under Vægten. Dette sker ved at man ved Hjælp af et yderst fint Maaleinstrument som staar fast opstillet paa Land i en Kikkert, aflæser Maalene paa en paa Broens fastgjort Maalestok baade før og efter, at Vognene er kjørte derud. Den Forskjel, der er imellem de to Aflæsninger, angiver jo saa, hvormeget Broen er sunken. Det er i Reglen ikke mere end en halv Linie.

Det er en Selvfølge, at et saa storartet, og enestaaende vanskeligt Foretagende ikke er løbet af uden mange Uheld og Ulykker, der Tid efter anden er sket under Arbejdet. Foruden at flere Arbejdere, som ovenfor bemærket, har været Døden nær paa Grund af Opholdet i den tætte Luft, blev to Arbejdere i Foraaret 1875 meget ilde medtagne ved en Gasexplosion nede i en af Pillerne. I Eftersommeren samme Aar hændtes det største af alle Uheld, nemlig at en af Pillerne væltede, førend den var halvt nede. Den kom til at ligge paa Bunden og maatte hugges igjennem, da den ny Pille skulde føres ned paa dens Plads. I Efteraaret 1876 blev Nedstigningsrøret i en Pille slynget op i Vejret af den fortættede Luft og tre Arbejdere blev dræbte.

Nu er alt dette overstaaet og et Værk fuldført, der i Vanskelighed søger sin Lige, men som af den Grund ogsaa vil bevare den største Ære og Berømmelse for sine Ophavsmænd, saalænge det er til og virker til Gavn og Lykke for Landet.

Man kan maaske spørge om, hvori denne bestaar, eller undres over, at man har ofret saa mange Millioner og Anstrængelser for at bygge Jærnvejsbro over til den forholdsvis lille Landsdel Vendsyssel blot for at spare en enkelt Omladning af Gods og en halv Times Overfart. Man vil imidlertid bedre kunne forstaa dette, naar man kaster et Blik paa et Kort over de skandinaviske Lande og tænker paa Isforholdene, som de har været i Vinter. Man vil da se, at hele den skandinaviske Halvøs Landværts-Forbindelse med Udlandet kan iværksættes med Afbrydelse af en enkelt Sørejse, den kortest mulige, fra Gøteborg til Frederikshavn i Vendsyssel. Efter at en Bro, der danner en uhindret sikker Forbindelse (hvorved den om Vinteren ofte uoverkommelige Omladning og Overførsel over Limfjorden undgaas) er kommet i Stand, vil den jyske Længdebane, særlig om Vinteren, blive Hovedaaren for Norge-Sverigs Forbindelse med Nordevropa, og vil som saadan bringe Indtægt og Handelsrøre til Danmark, som i Tiden forhaabenlig glimrende vil dække de med Limfjordsbroens Anlæg forbundne Ofre.

Dværgfrugttræer.

I denne Vinter har Dværgfrugttræerne haft en haard Prøve at bestaa her i Landet. Jorden blev tidlig dækket med et jævnt Lag Sne, som nødte Harerne — jeg nævner ikke Raavildt, thi hvor dette har Adgang, kan et Forsøg paa at holde lavstammede Frugttræer næppe lykkes — til at søge Føde i Haverne, hvor de tidligere var vante til at gjøre sig til gode med Grønkaalen. Men unge Æbletræer maa være dem en endnu kjærere Spise, thi de foretrækker disse for Kaalen, og gnave ofte hele Toppen. Paa lidt ældre Træer tager de Spidsen af Grenene og gnaver Barken af de et- og to Aars gamle Skud; gamle Træer er mindre udsatte, men Harerne forsmaar dog ej heller Frugtsporerne af disse, saa langt de kan naa dem.

Af Harens Spor i Sneen kan det skjønnes, at den, for at gnave, sætter sig ned ved Siden af Træet, men er der noget, som hindrer den deri, gaar den videre. Denne Iagttagelse har her givet Anledning til en beskyttende Fremgangsmaade. Da de fleste Dværgtræer — især Æblerne — er plantede tæt i Rader til Bænkeform, har man blot behøvet at lægge nogle afhugne Grene imellem Raderne, eller foran den laveste Side af Bænken, hvorimod hele Trætoppen har været fri. Men denne Beskyttelse har alligevel vist sig tilstrækkelig og er et ubetydeligt Arbejde i Sammenligning med det, som i gamle Dage ansaas nødvendigt, da hvert Træ i Hofmansgaves Planteskole om Efteraaret blev ombundet med Langhalm. Da Æbletræerne nu i Begyndelsen af denne Vinter som sagt var blevne beskyttede tog Harerne til Takke med Pæretræerne, hvorfor ogsaa disse maatte fredes, ved at der blev lagt Grene eller Ris imellem og til Dels omkring dem. Denne Erfaring giver en væsentlig Opfordring til, hvor man vil plante mange Dværgfrugttræer og holde dem lave, da at plante dem i Rader. Skal de staa enkelte, bør hvert Træ helst trækkes op til en 5—6 Kvarter høj Stamme. En Bænk i denne Højde har Harerne ikke rørt. Dækning om hvert enkelt fritstaaende Træ er meget besværlig.

En anden Fjende for de smaa Træer er Snedriver, hvor

disse lægger sig hen over dem, og, naar Tø indtræder, brækker Grenene og ødelægger Toppen. I Almindelighed ved Stedets Gartner af Erfaring, hvor og fra hvilken Kant slige Driver kommer. Ved Hofmansgave er det stedse østlig Vind som fører dem med sig. Derfor bliver de ved den østlige Udkant af Haven mest udsatte Dværgtræer beskyttede mod Driver derved, at en lang Bunke Ris og Grene ca. 20 Alen øst for Træerne lægges i Retning N—S. Grenene har da samlet den Sne om sig, der ellers vilde have ødelagt Træerne. Skulde Sneen desuagtet lægge sig op over Træerne, er det nødvendigt med Forsigtighed at øse denne bort, før der kommer Tø, og raadeligt ved Øsningen at kaste Sneen til den Side, hvorfra man mindst har at befrygte, at Vinden paa ny skulde føre den tilbage igjen.

En tredje Fjende har allerede vist sig i Aar — den brune Skovmus, som, hvis den indfandt sig i større Mængde vilde være den allerfarligste for Træerne. Under Sneen har den af 4 ni Aars gamle Dværgæbletræer gnavet Barken 4"—5" højt rundt omkring Stammerne, hvorefter Træet nødvendig maa gaa ud. Skaden opdagedes først, efter at Sneen var tøet bort. Musens Hul blev opdaget og den selv fanget i en Fælde, ved Hjælp af Hampefrø, der kan anbefales som Lokkemad.

Man har raadet at smøre Træerne med Kultjære som Beskyttelsesmiddel mod Mus; men Træerne lider alt for meget derunder, og det er kun meget sjælden at Musene anretter saadanne store Ødelæggelser i Haver, som de unægtelig stundom afstedkommer i Skoven.

I tilstundende April vil det være raadeligt at indrette Beskæringen af Træerne efter de gnavede Steders Størrelse og Mængde, og nødvendigt at renskære de Saar, der maatte findes efter brækkede eller afbidte Grene. Ny kraftige Skud ovenfor Forædlingsstedet er stedse at foretrække for ældre, som af en eller anden Grund er blevne syglige og satte tilbage i Væxten.

Det er beklageligt, at de ovenfor omtalte Onder i Vinter vistnok har gjort Skade paa mange Steder; thi de formindske de gode Udsigter, der ellers vilde have været til en rig Frugthøst af Dværgtræerne i Sommeren 1879. Veddet er i Sommeren 1878 bleven saa godt modent, at det skjønnedes under ellers gunstige Forhold at ville have givet et rigeligt Udbytte.

Hofmansgave i Februar 1879.

N. E. Hofman (Bang).

Smaating.

Svar paa Tiltale. Ved en Auktion over Heste spurgte en Landjunker, hvem en Pranger betragtede meget nøje: „Hvad glor De paa? Vil De maaske kjøbe mig?" — „Maaske," lød det koldblodige Svar, „men Deres Nummer er endnu ikke raabt op."

Samtalen med Kongen. En Mand roste sig tit af at have talt med Kong Frederik den sjette. „Hvad sagde da Kongen til dig?" spurgte en anden. „Han sagde: gaa af Vejen, du lange Lømmel," svarede hin.

Beklageligt. „Kan jeg faa Herren i Tale?" — „Nej, han er ude." — „Vil De da melde mig hos Fruen? — „Hun er ogsaa ude." — „Saa vil jeg vente paa dem og imidlertid tørre mine Klæder ved Ilden i Ovnen." — „Ja, men — den er ogsaa ude."

Stavelsegaade.

1. 2.

Stridende imod Naturens
vante Orden det fremtræder,
tørrer ofte Sorgens Taare
af det Øje mildt, som græder.
Som et Forholdsord det kjendes,
peger altid paa det nedre.

3.

Det kan vel til Uret vendes,
er dog i sig selv det bedre.

1. 2. 3.

Først maa den sin Mening sige
om den Sag, som frem du bringer:
og dens Mening altid gjælder,
hvis du højere den svinger.

Oplosninger fra Nr. 25.

paa den historisk-geografiske Opgave:

E L B A
L E O N
B O N N
A N N A

paa Gaaden: Høtyv.

Brevvexling.

Viggo. Talst. i B besandtes ikke nøjagtige nok og brugtes ikke. De sendte Digte kasserede. Bagatellen B og B ved Lejlighed, omskrevet i et anvendeligt Sprog.

Lazarus. — H. G. De sendte Digte kunne ikke bruges.

C. H. i F. At „Husvennen" mest har bragt korte Fortællinger er for en stor Del begrundet i, at Læserne tidligere oftere har ytret Ønske om ikke at faa dem for lange. Deres fra „flere Holdere" fremsatte Ønske (der ogsaa er fremkommet fra flere andre) om at faa en længere Fortælling, ser Udgiveren sig heldigvis i Stand til at efterkomme i en nær Fremtid, i det der, saa snart „Skrædderens Skindbuxer" er sluttet, vil blive begyndt en interessant længere Fortælling fra Religionstvangens Tid i forrige Aarhundrede i Frankrig, med en smuk større Tegning i hvert Nummer. Udgiveren venter at denne Fortælling fra en svunden Tid og et fremmet Land vil være Læserne en velkommen Afvexling fra de sædvanlige hjemlige Fortællinger Husvennen som Regel hidtil har bragt.

Podekviste til Dværgfrugttræer. Foranlediget ved Forespørgsler fra flere Kjøbere af Dværgtræstammer har Hr. Etatsraad N. E. Hofman (Bang) velvilligt stillet et Antal Podekviste til Forædling af gode Æble- og Pæresorter til Disposition fra Hofmansgaves Have. Bestillinger adresseret til C. Th. Rom & Co., Kjøbenhavn V, efterkommes med omgaaende Post saa længe Forraad haves.

Hermed følger Tillægsblad for Januar Kvartal:

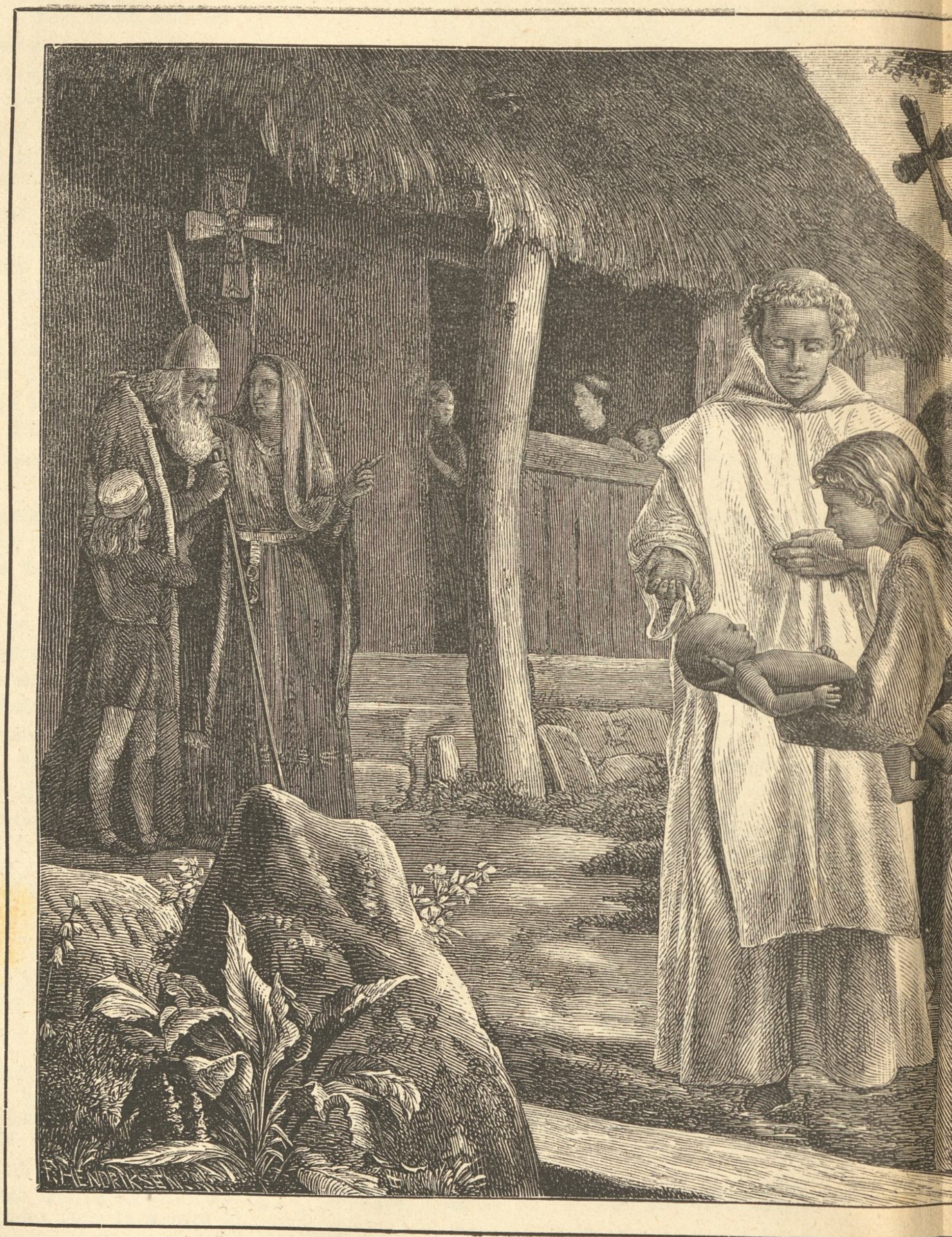
Ansgar kristner en nordisk Kvindes Barn,

tegnet efter et Maleri af Prof. Dalsgaard;

samt fire Tegninger til **Trymskviden**, med Oversættelse af Dr. Fr. W. Horn.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Tillægsbillede til „Husvennen".

Ansgar kristner en n

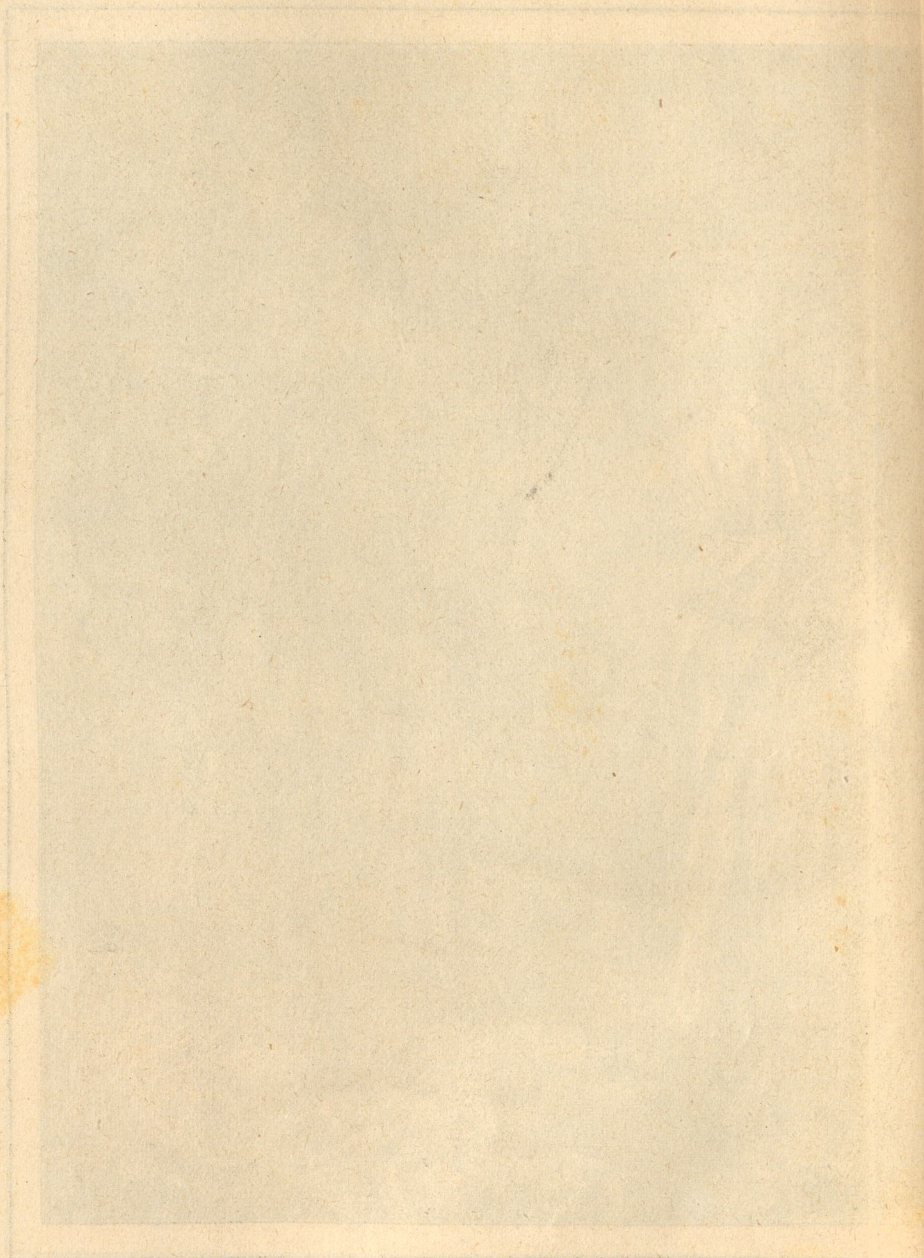
Xylografi af F. Hendriksen eft

Trykt hos J. H. Schultz.

ordisk Kvindes Barn.

er Maleri af Prof. Dalsgaard.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 27. Søndagen den 6. April. 1879.

Skrædderens Skindbuxer.

Efter et Stedsagn,
fortalt af Jens Skytte.
Fortsat.)

Saadan og saadan, tager hun Ordet og siger — for hun skylder ham og en Tak for sidst fra samme Gang — mangler du og Fogden et Par stærke Karle, saa lyt her ind. Lykkes det, skal du ikke have gjort os det Blikspil omsomst. Saa gik jeg op og tog Fogden paa Sen . . . Hvad . . . hvad! hvem kommer saadan tordenrendende!"

En stor, barhovedet Dreng styrtede aandeløs ind ad Døren.

„Aa . . . lille . . . søde Søren — følg med; en af vore bedste Køer lig . . . ligger ovre i Skoven — forhexet eller — faaet Skarn i sig."

Sørens Fader, den gamle Rytter, havde været en navnkundig „klog Mand"; Sønnen havde arvet noget af hans Visdom og Navnry, men heller kun noget. Han er grum nok, sagdes der, men langt fra saa grum, som den gamle var, ak nej! der fejler saa vel.

Søren Rytter rev strax sin Hue fra Bjælken og fulgte med Drengen. Tæt uden for Skoven mødte de et Kvindfolk, der kom fra Brombærplukning.

„Sig til Henning, Birret, at den lille er gaaet glat i Tøjet?"

„Naa," smilte Birret Bondes.

Først henad Aften vendte Dyrlægen tilbage til sit Hjem, hvor Mons strax bad ham lukke godt til for den meddelte Hemmelighed. O, det gjorde Søren saa gjærne; men Mons kjendte ham nok ellers ikke rigtig, kunde han skjønne.

Samme Dags Mørkning fandt der en anden Samtale eller Tale Sted i en Gaardmands Vedkast omme i Byen. Der stod to unge Karle og talte sammen i en dæmpet Tone, rettere sagt, den ene fortalte den anden noget. Gaardmanden, den enes Fader, kommer i det samme ilfærdig ind ad Porten, standser, da han ser dem, men gaar derpaa rask ind. Lidt efter kommer han ud i Vedkastet, vred og bister.

„Som jeg siger, Dreng, nu skal det høre op. Jeg vil ikke vide af at sige, min Søn forspilder sin Velfærd og et godt Gifte, vil jeg ikke. Gjærtrud Mari's Fa'er slog nys i Bordet og sagde, han gav ikke hans Datter til en Krybskytte, der stiled' ad Bremerholm til. Din Skyder er der sat Veje for, er der saa. Som jeg siger, Søn, du min, lystre skal du?"

Og hvad der i det samme gav Ordene forøget Vægt — der var intet Bord at trumfe i —, var et vældigt Knald inde fra Stuen, og Ruder, der røg klingrende ned paa Stenbroen. Bondemanden slog op med Armene og saa i højeste Maal overrasket ud.

„Uh! var den la . . . dt!" udbrød han. Palle og Henning fløj ind i Stuen. Den var halv fuld af Røg, der hang og flød i lange Strimer, Lergulvet var oversaat med Gløder og rygende Brande, derimellem Bøssekolben og Splinter af Krudthornet; Bøssepiben laa nedenfor Arnestedet.

„Vild og Vrede er onde Raadgivere," sagde Husmoderen, da hun saa Ødelæggelsen, „det sandes her. Der skulde dog gjærne være Maade med at gjøre sig gal."

„Nu siger jeg Tak for godt Stalbroderskab, Palle. Det er ikke værd, du sætter Skovfogden og

andre flere graa Haar i Panden. Nu er det nok forbi med dit Skytteri!"

Og det blev det. Palle føjede sine Forældre og gjorde det gode Gifte med Gjærtrud Mari'.

Dermed tier Sagnet om ham.

Først i December blev det lange, milde Efteraar pludselig afløst af et bidende hvast Vintervejr, i det Vinden fløj om i Nordøst, hvorfra den brusende væltede en Hob Sne ned. Bøndernes Heste og Kvæg vendte til Bys „med Sne paa Ryggen" — saa længe lod Folk i de Tider Fæet gaa og bjærge Føden ude —; Ejerne søgte sine ud i Flokken og var glade, naar de fandt dem alle; thi det hændte stundum, at et eller andet gammelt Høved omkom der ude ved den Lejlighed.

En sildig Aftenstund nogle Dage efter, at Uvejret havde lagt sig, pikkede det paa Mons Skrædders Vindue.

„Sover du, Mons?"

„Ja — nej — hvem er det?" svarede han inde fra Sengen.

„Det er mig?"

„Mig? ja hvad for en mig? — Naa, er det dig, Søren Rytter?"

„Netop. Jeg vilde saa svært gjærne have dig til at komme ud til vort i Morgen."

„Det er galt nok, lille Søren; for jeg har saa ustyrtelig travlt, maa fige og firme — men hvad — ens gode Venner — jo, jeg skal skinbarlig nok lade mig indfinde."

„Det lider jeg saa paa. God Nat og Tak."

„Dig selv i lige Maade, Søren; hils din gamle Moder."

Det var lidt før næste Dags Middagslag. Søren sad og dannede en Benvedske; Mons sad og syede og fortalte om sin Slægt, hvilken den anden kjendte saa godt som intet til, al den Stund Mons var født og opdraget i et andet Sogn.

„Ja, siden du ikke kjender mere til min Fader, lille Søren, er det baade Synd og Skam at forlange af dig, du skal have kjendt eller hørt Tale om en Halvfarbror, jeg havde — o, saa meget en kraftinderlig Brand til at slaas med Folk og Medmennesker, sagde min Fader; men til sidst blev han saa ustyrlig, at ingen kunde raadsе ham, og saa stak han til Søs. Jeg har kun set ham en enlig Gang, og det er skinbarlig tyve Aar siden, men da var —."

Sørens Portlaage gik i med et Smæld.

Skrædderen saa ud og fik med et uhyre travlt. Han ned af Bordet med et Vip.

„Rakkeren skal — faar du nu ikke fremmede da, Søren — Bonde Henning kommer i Gaarde."

„Nej bliv, bliv, Mons. Hvad har du nødig at rende din Vej for ham."

„Det er et Sandfærdighedens Ord. Jeg er lige saa god Karl og pronovsk en Skabning som han. Men jeg lukker ikke min Mund op til et Ord — bare for at drille ham."

Henning aabnede Døren.

„Hvad! der sidder jo lille Mons!" udbrød han fornøjet. „Nede i Byen løber den Snak, at din Hytte er knøget til, og hver en, der vil ind eller ud, skal fare den Vej, Hexene tager St. Hans Nat."

Mons syede af alle Kræfter.

„Kom fra Døren, Henning Bonde, og sid hen paa Bænken," indbød Husbonden.

„Syr du saa flux hver Dag, Mons, spaar jeg, du inden ret længe kan lade Naalen forgylde."

Mons istemte en sagte Fløjten.

„Saa kan du ikke alenest gaa i Buxer af Hjortelæder, men klæde dig i Skind fra Top til Taa."

Mons fløjtede arrigt.

„Da bliver du lig en Fuldmaane i Høstens Tid: du bliver lige saa gul og kommer til at skinne som den. Huha, hvor Pigerne da vil rendes om dig; for de holder af Maaneskin, ved du nok, — rent galt bliver det, hvissom du tilmed sætter dig til at kvidre og „hyrrelytte" for dem ligesom for mig. — Men hvad skader du ellers? Hvi tier du?"

Mons kunde ikke dy sig længer. „Naar jeg tier, fortaler jeg mig ikke," snærrede han hvast til Siden.

„Der sagde du de sandeste Ord, jeg nogen Sinde har hørt af dig, Mons; men, des værre, de gaar dig sommetid ad Glemme. — Aa nej, gjem nu Hvislepiben for den Gang, løs heller op for Posen og fortæl os et Korn. Du vil ikke? Skal jeg da for Løjers Skyld fortælle dig en?"

„Det er vel om Lillegrubehjorten?" spurgte Mons spottende.

„Nej, det er om en Skrædder og en — Hugorm."

„Nu skal du høre, Søren Rytter. Det er den grinagtigste Historie."

Men med Mons' Taalmodighed var nu hundred og et ude — et Kast og et Sæt, saa stod han midt paa Gulvet, rød og gnistrende af Harme.

„Du est nok udgangen for at ævle dig ind paa en ærlig Mand i en fredelig Mands Hus," skingrede han. „Søren Rytter, du er Manden, du maa nu sørge for, hvem af os der skal rømme ud af dit Tag, og det nu, lige paa „stantepè."

„Naa . . . naa, naa . . . naa, giv jer nu findig til det. I skulle Daalen se at komme lidt kjønnere ud af det, I to Karle," yttrede Manden forsonende.

„Det hjælper ikke, Søren; vi to er skabt til at skulle staa paa Kant med hverandre, mener Mons."

„Du er min hadskeligste Avindsmand i vort ganske Sogn, er du."

„Der hører du, hvor kjær jeg er ham. Derfor vil jeg nu rømme ud af dit Tag, som Mons sagde. Men du skal da først vide, Mons, jeg bærer lige godt saa megen Godhed for dig, at jeg ønsker, du maa gaa ind i det ny Aar i et Par splinterny Buxer af Hjorteskind. Farvel."

I det Mons drejede Hovedet for rigtig at give Svar paa Tiltale, fangede han et Øjenblink, som Henning sendte Søren; denne lagde sindig Hulejærn og Ske fra sig og fulgte Gjæsten ud i Forstuen. Men Døren var næppe lukket, før Skrædderens Øre laa ind til Dørsprækken. Lidt efter saa han dem skride sindig hen over Gaarden, den ene fortællende og ligesom overtalende, den anden overvejende.

En lille Stund efter kom Søren Rytter tilbage.

„Ak, hvor Menneskenes Børn tit kan ledes udi Fristelse og Anfægtelser, lille Søren."

„Hvad siger du, Mons?"

„Men en skal være standhaftig og staa stiv. — Ja, du ser saa forunderlig hen paa mig."

„Har jeg Skjel til andet, saadan du snakker."

„Tihihaa! Det bliver værre endnu da. Den Karl, der gik, han aabenbarede i forborgen Løndom til en anden Karl, at nu har han aflivet et grusselig stort Dyr igjen, og han byder Guld og grønne Skove og Takker og Bagfjerdinger, hvissom den anden Karl vil hæle med ham og være ham behjælpelig med at faa det til Huse. Men den anden Karl han er et retskaffent Karlemenneske, er han, han siger: vig bort med det, gak til dine Makkere og gode Kanutter med det Listeri, jeg vil ikke have med det at skaffe; for den anden Karl er ogsaa en klog Karl, han ser tydelig, at en har kun den skinbarlige Gjenvordighed og Tummel og Vredskab ud af at bemænge sig med slige Sager og Underfundigheder."

„Jeg tror, Daalen komm' efter det, du kan trolde, Mons!"

„Tihaa! Nej, lille Søren, Herren har bare — uden Selvros — begegnet mig med et Par granne Ører og en kløftig Forstand. — For en Billigheds Skyld kunde du gjærne fortælle mig jer hele Samtale, Søren? Du røber jo ingen Ting, jeg kjender jo det fornemste, hører du."

„Det kan jeg gjøre uden ringeste Samvittighed, Mons; for har du kjendt Mage til Dumhed, han bad mig ikke en Gang dølge det."

Og saa gav „den kloge Mand" ham al den Oplysning, han kunde ønske.

„Naa, i Tjørnekrattet i Søndermosen — og i Aften skal den sagtens hentes!"

„Ja, ved det Lav Klokken sex, hvissom han ellers kan faa Kjøretøj; for jeg sa' ham lige godt nej, og nu kan han jo ikke faa Gavn af Baaden, formedelst der ligger Is ved Landet. Bare der nu ikke kommer en lille Missekat og tager den forinden. Hva' Mons?"

„Tihihihaa . . . aa! Nej nej, lille Søren, nej!"

Da de noget efter sad ved Middagsmaden, var Mons falden hen i en saare mærkelig Tavshed, og tillige spiste han saa lidt, at den menneskekjærlige Dyrlæge fandt sig beføjet til at spørge, om han var ikke rigtig rask. Jo jo, han var bare et groft smaatærende Karlemenneske, langt fra storhovet eller kræsen; men han sad ellers og grublede paa hvad nys var runden ham i Tanke, at han havde givet Hans Ulv sikkert Løfte om at komme over til hans den Dag; han frygtede nu, han fik hans Vredskab.

„Siden det er ham, faar jeg vel give Slip paa dig i Eftermiddag da," indrømmede Søren. „Men der ligger sikkert en svær Hoben Sne der over ad; jeg har i mit Værge et Par lange stive Støvler fra min Soldatertid, dem maa du Daalen heller faa paa."

Skrædderen gav et Kip af Glæde og klappede Søren paa Ryggen.

„Du er, Rakkeren skal gales i mig, en Ven en Gang, Søren! Det Vennestykke skal jeg staa dig til Gefall for med Naalen."

Søren Rytter hentede frem fra en Krog ude bag Ovnen to gamle stive, hvidskimlede, højkravede Støvler, som rakte den kortbenenede Mons et godt Stykke op over Knæene.

„Sagtens lidt stive," sagde Søren.

„Aa, aa, det linder nok, det linder nok, naar jeg kommer i Sneen," forsikrede den anden og saa ned ad sig.

Og saa skyndte han sig at sige Farvel og stolprede ud af Gaarden.

Men inden for Vinduet stod Søren Rytter og gned sig paa Armen og kluklo.

Diderik Skovfoged — det er paa høje Tid, vi faar ham at se — var en halvgammel Mand, høj og førladen; i hans rødmussede Ansigt havde Barskhed og Godmodighed indgaaet en underlig Forening. Han var nylig hjemkommen fra en Kjøbstadrejse og stod og varmede sin Ryg ved Byens eneste Kakkelovn. Hunden tog til at gø, han saa ud og kunde aldrig i Verden forstaa, hvad det dog var for en indpakket, trivelig lille Mand, der kom trillende saa ilsomt i de vældige Rytterstøvler og med en Dreng piltende i Hælene paa sig. Han fik det snart at vide.

„Ja! havde æ nu bare nogle tro Mænd, saa

kund' æ gjør' en god Lanter," udbrød han, da Skrædderen havde røgtet sit Ærende.

„En tro Mand har Skovfogden ikke nødig at finte længe om," mente Mons at burde gjøre opmærksom paa.

„Lillegruben?" spurgte Skovfogden tvivlende.

„Ak, det var nu saadan en søllevorn Beskikkelse, lille Skovfoged; men den her Gang kan Fogden — om han lyster — bande Rakkeren tage sig ved Næsen paa, jeg skal være ham en fuldtro Følgesvend, og opstaar der grangriveligt Slagsmaal, skal jeg ellers nok lange en grimme Grinskalle ud med gutten Himstrigimst her." Ved disse Ord dinglede han med en ordentlig Prygl af en Egestok for ved Fogdens Næse.

„Ved du ellers, hvor mange vi faar med at gjøre i Aften?" spurgte Fogden, i det han tog sine Vaaben ned af Hjortetakknagen.

„Ikke et Muk. Men jeg ved til visse, lille Skovfoged, at han agter at hente den i Aften komplimang Kl. 6, ham Henning, mener jeg."

„Hvad for noget, ham?" Skovfogden snurrede sig overrasket om.

„Saa han skal hent' Dyret," brummede han og gik til Døren. „Rasmus!" raabte han ud i Gaarden, „gjør Slæden i Stand; vi skal til Skovs — dygtig Halm i. Det skal vi dog nappes om!"

„Godeste Skovfoged," indfaldt nu Mons i en dæmpet fortrolig Tone, „formener han inte, det er tilraadeligst at lade Karlen kjøre med Slæden og vi stikker tværvejs der ned? Jeg skal sige Skovfogden, jeg hover ikke at kjøre saa skinbarlig aabenlyst ned igjennem Byen — Fogden skjønner nok hvifor —, og desforuden saa gætter Folk ogsaa grangivelig, at der er noget aparte paa Færde, naar de skuer slig en Fremfærd, og det kunde gjærne gjøre saa meget, at vi fik en lang Kattehale og ingen Hjort. Og jeg faar denne Gang vel Skindet, om vi fanger ham?"

„Det Raad er int' dumt, Skrædder, det følger vi. Og til Løn for din Villighed maa du gjør' sikker Regning paa Dyreskindet."

„Skovfogden skal have saa mange hundrede Slags Tak, men — ja han maa inte tage det fortrydelig op — men Drengen har begge Gange været villig — jeg ved ikke om — Skovfogden maa endelig ikke falde i Fortørnelse — om der kan blive Raad til, at han kunde faa Hornene?"

„Skam andet. Æ betænker ham med Takkerne. Er der andet?"

„Nej nej, nej nu rettens mange Tak, gode Skovfoged. — Jep, hørte du det? du faar Takkerne. Gaa hen og tak vor Skovfoged, det rare Menneske!"

Og da Skovfogden havde givet sin Karl — en Fynbo, han havde stedet ved November — givet ham tydelig Besked om Vej og Maal, drog han og hans smaa Følgesvende af op over Markerne. Det var en alvorlig drøj og træls Vandring, den Tværvejsfærd; i Sne, over Grøfter og Gærder og Pløjeland gik den, og den ulykkelige Skrædders Ben fik snart at føle, at til saadan en Vandring er højkravede, stive Rytterstøvler noget nær et ringe Fodtøj.

Da Vandringsmændene naaede op til Skoven, Skovfogden i Spidsen, saa Drengen og derefter Mons med dragende Fjed, rokkende og smaabandende, et Stykke bag efter, begyndte det at mørkne og snugge af Sneskyerne, som havde rejst sig i Vest.

„Stræb nu, Monslille, og kom. Lad os faa Fyr paa Piberne, mens vi har en Smul' Varm' i Fingrene."

Mons lod sig falde ind til Skovgærdet med et stønnende: „Aa ja! de allersatenste Skinnebensgnavere!"

„Hold dig nu bare tapper en liden Stund; ret nu har vi Dyret fat; vi har knap Halvvejen tilbag'" trøstede Fogden, han stod og hamrede med at faa Ild i sin Fyrtønde.

Der raadede dyb Skumring og Stilhed i Skoven, da de endelig naaede Brinkerne, som omgav Søndermosen. Sneen lyste dog saa meget, at Tjørnekrattet, hvor Hjorten skulde være, skimtedes som en Mørkning med utydelige Omrids ned for dem.

„Der nede maa den ligg'. Lad os nu lytt', hvor Rasmus stikker."

Han fløjtede, han raabte dæmpet gjennem de hule Hænder; ingen svarede.

„Da kan æ int' forstaa, hvad der gaar af det Hoved! — kund' jo have været her — gav ham jo ren Besked," mumlede han.

„Lyt!" udbrød Drengen.

(Fortsættes.)

Omkring Bibelordet.

Er der noget Sted i Verden, hvor man ligesom for sine Øjne kan se, at „Mennesket lever ikke af Brød alene, men ved ethvert Ord, der udgaar af Guds Mund," saa maa det da være England, hvor Guds Ord er blevet som en Del af det daglige Brød. Den hele engelske Ungdom opdrages ved Guds Ord, i det Kjendskab til den hellige Skrift anses for at være lige saa dannende og lige saa nødvendig for et Menneske paa hans Vandring i Verden, som Kjendskab til fremmede Sprog, Historie, Geografi, o. a. l. I Hjemmet og i Skolen — i det mindste i alle de Familier, der danner et Hjem og sender deres Børn til Skole — møder Barnet fra sine allertidligste Dage Bibelen

Omkring Bibelordet.

og hører af dennes egne Ord — i Steden for af en Katekismus eller en Bibelhistorie — om Guds Almagt, Kjærlighed og forbarmende Naade for Jesu Skyld. Det er derfor ikke en ubekjendt og uforstaaelig Bog, men en kjær gammel Ven og Fortrolig, Barnet modtager i den Bibel, som kristelige Forældre allerede tidlig skjænker deres Børn.

Foruden den Bibel, som hvert Medlem af Familien betragter som sin Privatejendom, findes i hvert Hus den egentlige Hus- eller Familie-Bibel, sædvanlig af noget større Format og med stort tydeligt Tryk. Det er denne, der lægges frem for Husfaderen, naar han hver Morgen og hver Aften samles med sin Hustru, sine Børn og sine Tyender til Bøn og Andagt, og hvoraf han da oplæser et Kapitel, hvorefter alle knæler ned, for med ham at takke Gud for al hans Godhed og bede ham om hans Velsignelse fremdeles. Hvor megen Lejlighed gives ikke her til at sige et kjærligt eller et mildt advarende Ord; hvor bevæges Hjærtet let, naar der er Anledning til at omtale Begivenheder, der berører Familien paa en glædelig eller sørgelig Maade; hvilket godt Grundlag for et bedre Forhold mellem Herskab og Tyende lægges ikke her, hvor de knæler ned og beder sammen!

Alt dette gjælder naturligvis navnlig om de bedre stillede Klasser i Samfundet, men selv i den tarveligste Hytte paa Landet findes dog som Regel den gamle store Familie-Bibel, om hvilken man dog i det mindste om Søndagen samler sig til Andagt. Det er Smaakaarsfolk, du ser afbildet „omkring Bibelordet"; Møblementet er meget tarveligt, og Saven paa Væggen fortæller om Livets daglige Gjerning. Men Guds Ord er jo netop og vel alene for Smaakaarsfolk; den, der mener, at han kan hjælpe sig selv gjennem Livet og Døden, behøver det jo ikke. Se, derfor lytter Hustruen og Børnene, Svigerbørnene og den fremmede besøgende med stille Andagt til Husfaderens Læsning.

Maatte vi ogsaa her hjemme samles lidt oftere i vore Familier „omkring Bibelordet"; maatte Bibelen blive mere og mere en Del af vort daglige Brød, og dets hellige Bog en kjær Husven. Dog vi ere jo paa gode Veje dertil, takket være ogsaa det opofrende Brittiske Bibelselskab derfor. Du har saa ofte hørt dets Navn, hør da nu ogsaa lidt om dets Gavn:

Selskabet stiftedes i Aaret 1804 med det Formaal: at udbrede Guds Ord i hele Verden. Det har siden da udgivet omtrent 150 Millioner Kroner til at oversætte, trykke og udbrede den hellige Skrift, og omtrent 80 Millioner Bibler, Testamenter eller Dele af Skriften er udgaaede fra dets Depoter i mere end 200 Sprog og Dialekter!

Der er maaske næppe et eneste Land af nogen Betydning paa den hele Jordklode, der ikke skulde have sporet dette Selskabs Indflydelse. Det indskrænker sig ikke til at have Agenter og Korrespondenter, Kolportører og Udsalg i alle Dele af Europa, men det træder til samme Tid som en søsterlig Hjælperinde i alle de store Missjonsselskabers Tjeneste blandt Jordens fjærneste Nationer. Syrere og Persere, Indianere og Kinesere, Abyssiniere og Kaffere, Oboere fra Madagaskar, Ny-Zeeland og Sydhavs-Øerne, Mexikanere og Eskimoere og alle andre Folkeslag er ved dette Selskab satte i Stand til, i deres egne Tungemaal at høre om Guds store Gjerninger.

Kristelige Arbejdere af alle Bekjendelser bliver venligt indbudne ikke alene til at bidrage til Selskabets Fonds, men ogsaa til at øse af dets rige Kilder. Skoler og Hospitaler, Fængsler og Forbedringshuse, Jærnbanestationer og Hoteller, Armeer og Flaader kan fortælle om den Velsignelse, der blev dem til Del ved samme. Fattige, nødlidende, syge, ja endog blinde har berettigede Fordringer, for hvilke Selskabet aldrig har haft et døvt Øre. Politiske og sociale Bevægelser, Udvandringer, Verdensudstillinger, Krige og Landeplager betragtes som ny Anledninger til overordentlige Anstrængelser for at udbrede Guds Ord ad hidtil ubekjendte Veje.

Medens Selskabet saa vidt mulig udbreder de allerede anerkjendte Udgaver af den hellige Skrift, understøtter det ogsaa Foranstaltninger af ny Oversættelser og søger paa enhver Maade at sikre sig disses almindelige Nøjagtighed. Mere end 200 Oversættelser af den hele Bibel eller af Dele af den er paa denne Maade blevne foranstaltede, og deraf mange i saadanne Sprog, der indtil da ikke existerede i Skriftsprog.

Fra Hoveddepotet i London udgaar i Gjennemsnit omtrent 5,000 Bind daglig, og fra de forskjellige Depoter i Forening endnu flere. Selskabet beskjæftiger Trykkerier ikke alene i London, Oxford og Cambridge, men ogsaa i Paris, Bryssel, Amsterdam, Berlin, Wien, Rom, Madrid, Lissabon, Kjøbenhavn, Stokholm, St. Petersborg, Bombay, Madras, Kalkutta, Shanghaj, Cap, Sidney o. s. v.

Det brittiske Bibelselskab udbreder nu til Dags omtrent $2^1/_2$ Millioner hellige Skrifter om Aaret. Dets aarlige Intægt er omtrent 4 Millioner Kroner, hvoraf mere end Halvdelen indkommer ved frivillige Gaver, Bidrag, Legater, Indsamlinger o. s. v., det øvrige ved Salget af Skrifterne. Dets aarlige Udgift til Skrifternes Tilvejebringelse og Udbredelse gjennem Kolportører, Depoter, o. s. v. er ogsaa omtrent 4 Millioner Kroner.

I 1877 var 4,600 Hjælpeselskaber i Virksomhed alene i England; de elleve Distrikts-Sekretærer holdt

henved 3,000 Møder, og de ved disse indsamlede frivillige Bidrag beløb sig til £ 56,000 d. e. 1,008,000 Kroner.

Ogsaa i vort Fædreland har det brittiske Bibelselskab ikke ladet sig selv uden Vidnesbyrd. For omtrent 20 Aar siden aabnedes dets Udsalg i Frederiksberggade i Kjøbenhavn, og siden den Tid har det dels gjennem Boghandelen, men navnlig gjennem Venner og Kolportører med en Bekostning af mere end 200,000 Kroner af dets egne Midler udbredt i Danmark omtrent 450,000 hellige Skrifter, hvoraf henved 50,000 er hele Bibler, Resten Ny Testamenter eller Davids Salmer. Der er næppe et Hus eller en Hytte nu i Landet, hvor ikke en af Selskabets Bibler eller et af dets Testamenter findes. Maatte de da ogsaa opmuntre os til oftere at samles „omkring Bibelordet".

J. Plenge.

Brev til Bonden.

Gode Ven!

Nu er det snart 20 Aar siden jeg begyndte at skrive til dig, og jeg holder vel ikke op, saalænge du vil læse, hvad jeg skriver; det har du da villet hidindtil. Men nu skal du høre hvad jeg har paa Samvittigheden i Dag:

Da du holder „Husvennen" har du vel læst i Nr. 23 om at der skal være Udstilling i Sommer inde i Kjøbenhavn, og har set, hvad der skal stilles ud der? Det skal ikke være Oldsager, Kunstsager, Smør Ost eller Fedekvæg, men det skal være dine gammeldags henlagte Klæder, om du ellers har nogen. Nu har jeg hørt at flere Bønder ikke rigtig forstaar Meningen med denne Udstilling, og vilde saa, dersom du er i samme Tilfælde, gjærne give dig en lille Forklaring over denne Sag, for at du kunde faa det rette Syn paa den.

I de sidste 300 Aar, hvor vi her til Lands efterhaanden er bleven fri for Præstemagten, Adelsmagten og til sidst for Enevoldsmagten, i disse 300 Aar er det danske Folk gaaet vældigt fremad, og det kommer vel af, at Friheden er bleven større og større. Denne Fremgang er jo meget fornøjelig at tænke paa, baade naar man ser hen til det aandelige og til det timelige. Det er jo morsomt at høre paa, naar en ældgammel Mand fortæller os, hvordan de har haft det i hans unge Dage for saa ser vi jo tydeligt, at vi har det bedre nu. Naa, saadanne gamle Folk er sjældne og de komme ikke ret langt omkring, saa der er ikke mange, der faar deres Fortælling at høre, men denne Udstilling, det skulde være ligesom en gammel Mand, en Mand paa 300 Aar, der skulde fortælle os al den Fremgang der er gjort i denne lange Tid. Han skulde just ikke fortælle det, men vise os det, saa vi kunde se og føle paa det, og han skulde ikke vise det for en enkelt, men for alle og enhver som kan komme til Kjøbenhavn i den Tid. Og da det varer til September, saa var det da ikke saa farligt, at tage dig en lille Tur derind, efter Høsten. Du var jo inde til Industriudstillingen, saavidt jeg husker, og jeg tror næsten denne Udstilling vil more dig mere, for her faar du at se hvordan de har haft det her i Landet for et, to og tre hundrede Aar siden. Du vil faa at se deres Vaaben, Værktøj, Klæder og Bohave, deres Billeder, deres Musik og alt muligt. Bliver det ikke ligesom en gammel Mand, der fortæller om de forsvundne Tider! Og bliver det saa ikke fornøjeligt at tænke paa, hvor alt er gaaet fremad! Men det bliver ogsaa lærerigt; for de gamle, det var just ingen Dumrianer, og vi vil faa meget at se, som er glemt og gaaet af Mode, men som fortjente at komme i Brug igjen. For det, som der bliver udstillet, det skal ikke lære os franske eller tyske Skikke, for dem har vi nok af; men det skal lære os vore Forfædres ægte danske Skikke, og dem har vi for lidt af. Jo bedre vi faar lært det danske Væsen, jo bedre faar vi det ogsaa her i Landet, for det er det eneste som vi duer til. Vi skal altsaa ogsaa derind, for at lære Dansk.

Men hvor skal alle disse Ting komme fra, har de dem derinde? spørger du. Ja, deri stikker Knuden. Nej, de har dem ikke. Saavidt er de kommet i flere andre Lande, at de har samlet saadanne Ting i et Musæum, men endskjønt vi har mange Musæer, saa har vi dog ikke saadan et fra de sidste Aarhundreder, og saadan et er dog næsten ikke til at undvære. Men man maa jo hjælpe sig som man kan. De gode Mænd, som har begyndt paa denne Sag ved egne Midler og uden Statens Tilskud, de ved ingen anden Udvej, end at laane sig frem. Og nu laaner de over hele Landet, hos store og smaa, alle saadanne Ting, som kan fortælle os noget om gamle Tider. Og da jeg nu har forklaret dig om denne Udstilling, saa godt jeg kan, saa vil jeg bede dig om, at du heller ikke vil være knap og treven med at laane disse Mænd, hvad du har som de kan bruge. Du plejer jo da ellers nok, at vil være med, naar du kan se der er noget godt paa Færde. Du har kanske noget gammelt Bohave, som du nok kan undvære i nogle Maaneder. I har kanske nogle gamle Kobberfade, eller noget Porcellæn, et gammelt Sengeomhæng eller en udsyet Lænestolshynde. I har kanske nogle gamle Koster og Knæbuxer, nogle højstribede Brystduge eller Drejls Trøjer og Veste, noget gammelt Sølvtøj, Kruse, Skeer, Knapper eller Spænder. I har maaske ogsaa nogle gamle Kvindfolkeklæder, Hatte, Kyser, Skjørt og Trøje som har tilhørt Farmoder eller Oldemoder. Der er Bondesteder i tusendvis hvor de har saadanne gamle Sager, naar bare de vilde ud med dem. Men der er ingen Grund til at holde tilbage. Disse Ting skal ikke gives bort, de skal blot laanes ud i to, tre Maaneder. De skal ikke bruges til Maskerade eller til andre Bajadsløjer, de skal ikke laanes ud til kaade Lapse til Spot og Latter, men de skal laanes ud til det danske Folk, som vil se med Ærbødighed paa disse Arvestykker fra sin afdøde Familie. De Mænd, som samler Tingene sammen er velbekjendt hæderlige Folk; de kjender nok det gamle Ord: „Laan skal gaa lakkeløst hjem", og derfor vil de indestaa for, at, alt hvad de har laant, kommer hjem i samme Stand som de har modtaget det — med mindre da, at der skulde være en Ting som du havde Lyst til lade blive derinde, til en Begyndelse paa et Folkemusæum. Og du skal jo ikke have en Skillings Udgift af det, du vil laane bort. Baade Fragt og Assurance bliver betalt af Styrelsen for Udstillingen.

Hvad du har og vil undvære, anmeld det til Hr. Bernhard Olsen, Vodrofsvej Nr. 3, Kjøbenhavn, V, som har sat denne Sag i Gang, og som skal modtage og opstille de indkomne Sager. Han vil besvare alle Forespørgsler og give al den Vejledning, du kan forlange og navnlig lade dig vide Tiden til hvilken Sagerne skulle afsendes, samt Maaden hvorpaa det skal ske. Anmeldelserne er forøvrigt i god Gænge og efter det indkomne at dømme vil det Fremstillede blive en sand Ære for Bondestanden. Jeg venter, at baade du og jeg faar megen Fornøjelse og Nytte af denne Udstilling, enten vi saa selv kommer der eller ej. Nu maa du have Farvel fra din oprigtige Ven

Anton Nielsen.

Bognyt.

Naturens Bog. Nærmest til Brug for Folkeskoler og Højskoler, ved A. Jacobsen, med 53 Træsnit.

Det er os en Fornøjelse at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa nævnte Bog, som er udkommen i denne Tid paa Gyldendalske Boghandels Forlag. Den kaldes „Naturens Bog“ og omhandler ogsaa mange Æmner af den levende og livløse Natur. Den giver saaledes en let fattelig Fremstilling af de vigtigste Livsytringer hos Mennesket, af mange interessante Dyrs Liv og en Beskrivelse af de Planter, der har størst Betydning for Menneskene; den lærer os, hvorledes Jordlegemet og særlig vort Fædreland har udviklet sig og faaet sin nuværende Skikkelse. Jordens Forhold til Solen og hvad deraf følger gjennemgaas i en Række lærerige Afhandlinger; ligeledes meddeles kortelig, hvad vi nu ved om Himmellegemerne. Vi gjøres bekjendt med de vigtigste Naturkræfter og deres vidunderlige Anvendelse i Menneskets Tjeneste. Endelig giver Bogen i sit sidste Afsnit en Skildring af flere interessante Egne i vort eget og andre Lande.

Udgiveren er Lærer A. Jacobsen i Hyllested, der er Læseverdenen vel bekjendt for sin let forstaaelige Maade at skrive paa. Bogen er godt udstyret og har mange oplysende Billeder; den er vel nærmest bestemt for Ungdommen, men indeholder saa meget lærerigt ogsaa for ældre, at vi paa det bedste tør anbefale den til enhver, der ønsker at gjøre sig bekjendt med Livet og Verden i os og om os, idet der ikke længe er udkommen nogen Bog om Naturen, der i saa høj Grad fortjener Indgang i hvert Hjem, som denne.

Smaating.

Besynderligt. En Tyv havde stjaalet flere Gange og var regelmæssig hver Gang bleven grebet og straffet. Da det samme hændtes ham paa ny, sagde han ved sig selv: „Det er dog besynderligt, det er ret, som om jeg ikke skulde stjæle!“

Barnligt. En Lærerinde spurgte sin lille Elev, hvorfor vi hver Dag skal bede Gud om dagligt Brød. „Kunde man ikke nøjes med at bede ham derom en Gang om Ugen?“ — „Nej,“ sagde den lille, „for Mo'er kan slet ikke lide gammelt Brød.“

Bedre sent end aldrig. En 92=aarig Mand i Amerika, som har røget Tobak i 78 Aar, har nu holdt op med at røge, fordi han aner det er skadeligt for Sundheden.

Forskjel paa Folk og Fæ. En Mand kan føre en Hest til Vands, men hundrede Mand kan ikke faa den til at drikke. Derimod kan en eneste Mand føre hundrede Mand til Kros og og faa dem alle til at drikke.

En Beroligelse. „Tænk dig, Petersen, det Asen vovede at kalde mig en gammel Nar!“ — „Det passer jo slet ikke paa dig, du er jo knap tredive Aar endnu.“

Geografisk Opgave. Forbogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, og Endebogstaverne, læste opad, danner Navnene paa to tyske Floder: En By i Bøhmen, — en By i Frankrig, — en By i Indien, — en By i Sønderjylland, — en By paa Laaland.

J. M. J.

Firkantet Rod. Af 3 R, 3 S, 2 A, 2 K, 2 N, 2 O og 2 Ø dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Den første fandt Rede
paa Sprogenes Brimmel;
paa Videnskabs Himmel
hans Navn ser vi funkle.
Den anden hist nede
i Ørkenen fejled,
til Folkegunst bejled.
Paa Sjølundas Sletter
den tredje sig rejser,
og stolt den knejser
med herlige Minder.
Den fjerde man gætter
med Lethed; han staar
i fagreste Vaar
med blomstrende Kinder.

Johan L—m.

Stavelsegaade.

Første nævner dig en Flod
hist i Sydens skjønne Egne;
andet hist i Norges Land
Bjærgets Skraaning vil betegne;
tredje, fjerde nævner Tal;
hele Ro og Orden skal
værne for os alle Vegne.

Opløsninger fra Nr. 26.

paa Stavelsegaaden: Underret.

Et større Antal Exemplarer af „Androkles“, nordisk Maanedsskrift for Dyrebeskyttelses=Sagen, er bestemt til Uddeling til Sogne= og Folkebiblioteker og andre lignende Bogsamlinger. Dem der maatte ønske at komme i Betragtningt ved Uddelingen bedes om skriftlig at meddele saadant til „Androkles“ Redaktion, Adresse: Gyldendalske Boghandels Sortiment 3, Klareboderne. Kjøbenhavn, K.

P. R. M. H.: I Anledning af Forespørgsel vedkommende „Sædemanden“ kan vi, efter indhentet Underretning, meddele, at Planen er hver Søndag Aaret rundt at levere en Prædiken, men at Redaktionen har forbeholdt sig Ret til i enkelte Tilfælde at benytte en nærliggende Højtidsdags Text i Steden for den sædvanlige Søndags Text. Dette er saaledes sket Søndagen den 5te Januar, hvor der er leveret Prædiken over Texten paa Nytaarsdag.

C. J. R—p. Deres Vink skal blive skrevet bag Øret og efterfulgt.

J. Kr. i Skst.: Udg. ser sig ikke i Stand til at efterkomme Deres Anmodning.

Viggo Hejlesen. — A. P. P.: Tak! Skal blive brugt.

J. H. i B.: Oktober Kvartal f. A. kan endnu faas fra „Husvennens“ Kontor à 1 Kr. Tak! Optages.

Enkelte Numre faas fra Hovedkontoret, forsaavidt Forraad haves, à 10 Øre, samt 4 Øres Frimærke til Forsendelsen.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 28. Søndagen den 13. April. 1879.

Skrædderens Skindbuxer.

Efter et Stedsagn,

fortalt af Jens Skytte.

(Fortsat.)

De hørte først en utydelig, sær klukkende Lyd, derpaa ligesom et Raab af flere Stemmer langt borte i Skoven, og saa igjen den sælsomme Klukken.

„Taksigels' — Gud fri os!" mumlede Mons.

„Hvad kan det vær'?" sagde Fogden forundret. „Hør, der skraaled' det igjen. Ja, havde æ bar' haft Stunder, skuld' æ dog set efter, hvad det er for en Skraalen i min Skov ved Nattetid."

„Det er nok aller raadeligst at lade det skjøtte sig selv," mente Mons dæmpet.

„Lille Pers Fader han kom en lille Juleaftensdag tæt til Aften kjørende ad den store Ryddevej, da raabte og skreg det ogsaa inde i Skoven. Hestene standsede, de rystede og bævrede som et Løv paa Træet og vilde ikke flytte en Fod, de gik ikke ud af Stedet hverken for godt eller ondt, de blev staaende og snorke og stige til Vejrs, til det var gaaet over Vejen ligefor ved Bæsterne; men saa tog de ogsaa det flyvende Spring lige fra Stedet af. Lille Pers Fa'er saa ingen skabtige Ting, men da han kom ud til gamle Laves, stod Lave og hug Kvas. Det er nok ikke rigtig fat henne i Skoven? siger han. Lad du bare det gaa, siger han, Lave, det gjør ingen Fortræd, naarenstid en vil lade det gaa i Fred, men ellersens — og saa fortalte han, at en Aften, det skreg, havde hans Drenge skreget igjen og skreget det til sig, men da det kom tæt til, blev de rædde og løb ind og hug Døren i. Men saa for det igjennem Huset med saadan et gevalt Skrig og ukristelig Knagen og Bragen i baade Lægter og Spartræer, at de troede, hele Huset havde rumlet ned paa dem i det selv samme geførdelige Godlav. Siden lod de nok være med at skrige igjen da."

„Uja da!" sagde Drengen; Tænderne klaprede i hans Mund.

„Aa hold Mund med din' skidt' Spøgels'-historier, Skrædder. Du kys' jo — kys' jo den arme Dreng med det Kram. He! Kællingesludder — Overtro — Vankundighed, det er I Bønderfolk fuld' af. Nej, Skriget har en forsult' Ræv givet af sig, ja Fan . . . ."

„Hys! Jøs, band ikke, godeste Skovfoged! — Slemme Ræve da — faar Huse til at knase og brase — Taksigelse!" mumlede Skrædderen.

„Tier du int', hugger æ Fa . . . Naa, lad os nu komm' der ned. Men tag jer i Var', her er stejl' Brink —."

Bums! Fogden traadte udenfor og skurede ned ad Skrænten, Mons greb efter ham, men tabte Ligevægten og rullede med et gjennemtrængende Skraal bag efter. Fogden fik Tag i en lang Trærod, men hans Lidelsesfælle havde ikke det Held; han rullede og tumlede og rullede, til han havnede i en stor Snedrive ved Skraaningens Fod, hvor han laa og spruttede og jamrede i Sneen.

„Hold dog Kjæft med den Sprutten, Skrædder!" raabte Skovfogden. „Hørt' du int' ligesom en Latter, Dreng?"

„Ne . . . j. Jeg hørte bare det Brøl, Mester gav af sig, da han trimlede."

„Aa ja!" lød det nede fra Skrædderen, „da er jeg arme Karlmenneske grandgivelig aldrig kommen saa krank afsted. Men hvad sagde jeg! Sagde jeg ikke nok, at Skriget — —."

„Ja vist, ja vist! Jagu skreg du. Kryb nu ind i Krattet."

„Skovfogden maa kjørntærske mig — men jeg kryber ikke ud af Fløkken, følger han ikke med."

Diderik Skovfoged kom ned, og saa krøb de ind under Buskene, Skrædderen i Forvejen. Drengen, som blev staaende udenfor, hørte en Tid kun Tjørnegrenenes Kradsen paa de søgendes Klæder og Mons's store Støvler samt nu og da et „Av" og en Mumlen.

Men paa en Gang jublede Skrædderen: „Foged, kom her hen, her ligger den! Ho . . . aha! Takfigelse! sikken en svære Tamp! Den er komplimang noget nær som en skinbarlige lille Hest. Ho . . . o! Men — den har ingen Takker, Foged!"

„Aa! saa faar jeg intet," klagede Drengen.

„Ingen Takker? ja saa er det jo en Hind. Men kanske du leder i den fejl' End', Mons."

„Foged! det er Rakk . . . det er — det er — ingen Hjort!"

„Hvad dit Bæst! Nej saa skulde da ogsaa Trolden hente dig, — det er er jo mit eget gaml' svejrygged' Føløg, der blev bort' i Skoven forgangen. Nej nu skuld' da — —."

En ustandselig Skoggerlatter væltede i det samme ned fra Skoven over deres Hoveder.

„Godaften, Skovfoged, og Tak for sidst," ønskede en førnøjet Røst. „I Aften falder det til jer at sande, at som en raaber i Skoven, faar en Svar."

„Gud trøst dig, din skammelig' Knægt, naar æ faar Klo i dig," truede Skofogden rasende, „da times du en Ufærd. Strøjfer om — aa hold Mund, Skrædder, og lad mig tal'! — paa Majestætens Vildban' og vil spill' Hejgut med hans Skovfoged — æ skal i Morgen den Dag gaa til Majestætens Øvrighed, ja til Majestæten selv."

„Skik I heller jer gode Ven Mons af By i det Ærende; han kan belægge sin Tale, den Svend. Men glem saa for alting ikke at fortælle Kongen om Jagten efter Fogdens gamle Øg, kanske han faar saadan en Hovro*) deraf, at han flyr dig et Par Hjortelæders Buxer — for der bliver vel ikke Buxer af det Skind, I fandt der. — Saa, nu faar I Hjælpere, hører jeg. Godnat, Foged! vi mødes knap nok tiere paa de Maader."

„Du kan band' paa, vi mødes, Knægt, men det paa et Sted, hvor der int' vanker Grin og Lystighed men Stryg for ramm' Alvor."

Det spaaede Fogden. Men havde han kunnet se, hvor godt hans Spaadom skulde gaa i Opfyldelse, da vilde han virkelig have undret sig.

Nu fik han imidlertid noget andet at studse over. Thi ud paa en af Skovbrinkerne kom flere dragne Karle med Lygter og Reb og Stænger, og bag efter dem endelig den en Gang saa højt savnede Rasmus med Slæden.

De uheldige Jægere krøb ud af Krattet og samledes med de kommende; men Skovfogden var døv for alle de Spørgsmaal, der surrede ham i Møde, han fløj strax paa og overfuste den arme Rasmus for hans Smøleri. Her var jo en passende Knag til Fogdens Hat.

„Ihjane mig dog!" udbrød Karlen forundret. „Jeg kunde ikke røgte Husbonds Befaling om at hente Folk snarere."

„Hvad . . . for . . . en . . . Sludder! Hent' Folk?"

Ja — og Karlen gjorde nu Rede for sin Snak —: Lidt uden for Byen var en Karl kommen rendende og raabende ned fra, hvor den kloge Mand bor, med Bud fra Skovfogden, at han skulde strax vende og kjøre op til Per Monsens og hilse Konen fra Skovfogden, om de ikke vilde laane ham nogle Par stærke Næver og Reb og saadan noget, formedelst han vilde faa god Brug derfor i Søndermosen til at baste Henning med.

Hvordan den Karl saa ud?

„Han saa ikke saa vov ud," mente Rasmus. „Det var en høj Karl med krøllet Haar og —."

„Takfigelse! — skinbarlige Bonde-Henning!" udraabte Skrædderen.

Men Fogden brummede harmfuld i Skjægget. Det rimede sig nok ikke ganske med Kristenkjærlighed til Næsten og lovede fremfor alt ikke godt for Henning.

Ud paa Natten satte det til med et rygende Snefog, der holdt ved Dagen ud og den næste med. Veje og Stier laa strygfulde. Nogle Dage senere skred Fogden om paa Isen ude ved Brønden, hvor Kvinderne havde staaet og plasket med Storvask, og der brak han Benet.

„Havde det endda gaaet for sig i Skoven," stønnede han; men saa kærlingligt midt i en Gaard!

Dog ikke en Sjæl i hele Byen undrede sig over eller fortænkte ham i, at han under de Omstændigheder udsatte sin Rejse, og det Gode førte hans Uheld i Gaarden dog med sig, at han slap for at høre Folks Snak og Latter over hans og Skrædderens Tog til Søndermosen, hvormed den arme Mons nu blev drillet. Dog Mons Knastrup var ingenlunde den Svend, der saadan uden videre led og taalte, nej, han stak og kom med Trumf igjen; han forstod snedig at sno og dreje den halvklare Sag og søgte at give det Udseende af, at det var Henning og hans Venner, som havde udspredt den Snak om Skovfogdens gamle Helmis, alene for derunder at skjule, at de atter var blevne overlistede. Men det skulde han maaske ladet være med.

---

*) Hovro: Morskab.

Det var om Eftermiddagen før Hellig tre Kongers Dag, tæt inden for Kongens Port i Frederits, at der mødtes et Par ukjendte Mænd.

„God Dag, min lille Fa'er. Kan du sige mig Vejen til Trelde?" mælede den ene.

Spørgeren var en stor sværlemmet Mand med en stor Næse og et Par „gloende" Øjne i et stort, sortskjægget Hoved, hvorpaa der sad en storskygget Kabuds af Hundeskind.

Det havde den adspurgte ikke saa svært ved endda; han beskrev ham tjenstvillig enhver Bugt og Drejning paa Vejen saa nøjagtig, at den anden spurgte, han var maaske derfra.

Han var saa, ja. Hvor den fremmede Mand ellers var fra?

„Hinsides Fanden i Vold. Ellers fra Fyn. Mægter du for Resten at sige mig, om nogen i jer By har Maareskind, Ilderskind, Odderskind, Rævebælge og andre Slags Skind at sælge? Kjøber det Skidteri, maa vide."

Den Trelde Mand rystede paa Hovedet. „Men han, der kommer, ved kanske nogen. Søren, aa kom lidt hid! Ved du ingen, der har Vildtskind at sælge? Den her fremmede Mand — —"

„Kjøber alle Slags, betaler godt," fuldførte Skindkræmmeren.

„Isaa . . . aa, gjør han det," sagde Søren Rytter og lod Øjnene liste op og ned ad den fremmede. „Hvad giver han ellers for et godt Skind?"

Kræmmeren opremsede Priserne, ogsaa paa Hjorteskind.

„Hjorteskind!" udbrød Sørens Byfælle. „I! men Mons — nej det var jo — hahaha."

Det gav et Sæt i Søren; thi der fløj en Tanke igjennem hans kloge Hoved. Han mindedes pludselig, at en vis lille Mand havde i Mons Skrædders Stue sat ham et Par stive Rytterstøvler i Hovedet og kaldt ham en rigtig Ræv og Fuksvandser. Han smilte tørt, blinkede til sin Byfælle og skyndte sig at sige:

„Du siger, Daalen komm' efter det, noget! Jo, der er Mons Skrædder ude i vor By, han har sikkerligen et lækkert Hjorteskind. Gak endelig ud til ham, der kan han bestemt slaa en ypperlig Handel."

„Hedder Mons, er Skrædder; hvad Bagnavn, Hjærtens Ven?"

„Ka . . . strup — nej Knastrup, Mons Hansen Knastrup."

Den store Skindkræmmer satte et Par store Øjne paa Søren, mumlede noget for sig selv og spurgte saa:

„Bemænger sig med den Fangst?"

„Hja . . . a, paa en Vis, saadan lidt —."

„Forstaar, forstaar," han glippede listig med Øjnene.

Kræmmeren gjorde endnu nogle Spørgsmaal, saa gik han. I højre Haand førte han en tyk Tjørnestok med selvgroet Haandtag og Knorter, og hver Gang han traadte til med venstre Fod, satte han Stokken fast mod Jorden og svingede ud med Armen.

Det begyndte at skumre inden Døre. Mons var nylig kommen hjem, og han var gnaven, ærgerlig; for i Gaarden, hvor han havde syet den Dag, havde Datteren og Tjenestepigen plaget og tirret ham med den forbistrede Helmishistorie og lét og skvaldret — uha! Her hjalp ingen Udflugter.

Der stampes i hans Forstue, og en stor Skikkelse bukker sig ind ad Døren.

„Goddag, eller Aften," byder den store Skindkræmmer og tager sig uden videre den Frihed at nedlade sig paa Stolen inden for Døren. „Har spurgt, du har et godt Hjorteskind, Hjærtensven? — Er Skindhandler, ser du, høj Pris, ingen Prutten, Penge strax. — Det var ret, hent det kuns frem; siden snakker vi en anden Snak, min lille Fa'er."

Skrædderen, der sad med en Asketræs Alen i Haanden, gled ned af Bordet og hen over Gulvet uden at sige et Ord, og inden den fremmede vidste et Ord af det, fik han et vældigt Rap ned over Skulderen, et til og atter et.

„Hjorteskind!" skingrede Mons. „Rakkeren skal gales i dig — jeg skal gi'e dig Hjorteskind, din Landløber, du er. Vil du lette dig og skruppe af ud af mit Hus paa stantepé! Vil du!"

„Hjærtensven! har du Flyvekuller — eller vil du kjølhales, Hjærtensven!"

Han greb fat i Mons og trængte ham saa haardt over mod Bordet, hvor Jep var tyet op, at baade Bord og Dreng og Skrædder og Skindkræmmer ramlede i Gulvet. Drengen for skrigende ud ad Døren og hen til det nærmeste Hus. „Stræb, stræb og kom! der er kommen en ræddelig stor sort Kumpen — de slaas — han myrder Mons af med Livet!"

Husmanden blev saa fortumlet over Jeps Rædselsbud, at han var ikke Mand for at finde sin Hue, endda han havde den paa Hovedet, men endelig fik han sig samlet sammen, snap det første det bedste Slaatræ, det traf til at blive en Møggreb, som stod ved Husvæggen, og travede om til Kamppladsen, styrtede ind med fældet Vaaben og — der stod han.

(Fortsættes.)

Paaskefiden i Jerusalem.

Ved J.

Til alle Tider har der hersket et usædvanligt Liv i Jerusalem, naar Paaskefesten nærmede sig, i det en Mængde Mennesker da er strømmede til den hellige Stad for at fejre denne Højtid. Til Jødernes Paaskefest drog i Folkets Velmagtsdage „Stammerne, Herrens Stammer, op til Jerusalem, efter Israels Lov, for at prise Herrens Navn.“ (Salme 122, 4). Under Sang og Musik drog det festlig smykkede Tog gjennem Landet; Skare efter Skare sluttede sig dertil; Venner og Slægtninge, rige og fattige mødtes. Ikke blot alt voxent Mandkjøn i Israel, som Loven paalagde denne Rejse, men ogsaa mange Kvinder og Børn blandede sig i det højtidelige Optog. Nogle red paa Heste, Æsler eller Kameler, andre gik med lange Stave i Hænderne og paaskyndte Lastdyrenes Gang. De glade Børn løb ved Siden under Spøg og Latter eller hvilede paa Kamelernes Ryg, naar Træthed overvældede dem. Valfartssangene (Salme 120—134: „Sangene i det høje Kor“ eller „paa Trapperne“) lød hen over Landets Bjærge og Dale. Utallige Blomster, især Liljeplanter, prægtigere klædte end Salomon i al sin Herlighed, smykkede den hellige Jordbund. Orange- og Citrontræer med glinsende Blade og snehvide Blomster, hvis Vellugt fyldte Luften, den glødrøde Granat og det knudrede pilelignende Oljetræ stod alle i deres fulde Flor. Den slanke Palme hævede sig majestætisk med sin glinsende Bladdusk mod den safirblaa Himmel, og stedsegrønne Løvtræer indbød Rejseselskabet til at søge Hvile i Skyggen af deres mørkegrønne Blade. Naar nu dette Festtog, der kunde strække sig milevidt, naaede den hellige Stad, byggede man Løvhytter paa Bjærgene omkring Byen, især paa Oljebjærget, og opholdt sig der under Festen; thi skjønt Jerusalem den Gang havde mange flere store og pragtfulde Huse end nu, saa var disse dog langt fra tilstrækkelige til de mange Mennesker, som strømmede til Byen.

Navnet „Paaske“ kommer af et Ord, der betyder Forbigang og hentyder til, at Dødens Engel i Ægypten gik forbi Israeliternes Huse, paa hvis Dørstolper Lammets Blod var strøget. Da Paaskelammet skulde slagtes i Templets Forgaard, og Brændofferalteret, som der stod, skulde vædes med Blodet, saa blev der ført store Hjorde af Faar og Lam op til Jerusalem til denne Fest. Den romerske Statholder Cestius, der (omtrent Aar 65) lod tælle alle de Lam, der slagtedes til Paaskefesten i Jerusalem, fik ud, at deres Antal beløb sig til 256,500 —, og da der var ikke under 10 og ikke over 20 Personer om at spise et Lam, beregnede han derefter Jerusalems Befolkning i Paaskefiden til 2,700,000 Mennesker, hvilket er flere, end der findes i hele Danmark.

Men ogsaa i vore Dage er det især til Paaskefiden, at Folk fra alle Jordens Lande valfarter til „den store Konges Stad.“ Det er ikke blot Jøderne og de kristne, som i den yndige Vaartid, naar Naturen ifører sig Højtidsdragt, fejrer deres Paaskefest, men ogsaa Muhamedanerne fejrer ved denne Tid en Fest til Ære for Moses, saa baade fra Evropa, Asien og Afrika strømmer Folk ved Paaskefid til den Stad, som Gud udvalgte fremfor alle Jordens Stæder. I Byens snævre Gader rører sig derfor et vidunderlig broget Liv: Tyrkere med Turban paa Hovedet og Tøfler paa Fødderne, Jøder i sorte Slobrokke og med brede sorte Filthatte over de lange Haarlokker foran Ørene, brune Beduiner i stribede Uldkapper og med hvide Tørklæder om Hovedet, men bare Arme og Ben, halvnøgne Negere, pyntede i spraglede Farver, hvidtslørede tyrkiske Kvinder i gule Tøfler, Præster i lange sorte Klæder, skallede Munke med Rosenkranse, hvidhattede Franker o. s. v. — denne Menneskevrimmel frembyder et saare afvexlende Skue. Stadens Beboere maa naturligvis forberede sig paa at modtage alle disse tilrejsende Gjæster, og forud for Festen føres derfor en Mængde Korn, Olje, Smør, tørret Frugt og Vin til Byen. Men det er dog især Faar og Lam, der fra det omliggende Land føres til Jerusalem til Paaskehøjtiden for at slagtes til Føde for de mange Tusender, som paa denne Tid opholder sig her. Langsomt bevæger den ene Faareflok sig efter den anden hen imod Byen, i det Hyrderne gaar foran dem, kalder ad dem og leder dem, hvorhen de vil. Faarene vover sig ikke foran Hyrden, men standser eller sagtner deres Skridt, ligesom han gjør. Hvis et enkelt lystigt Lam gjør nogle utilladelige Sidespring, er et Ord af Hyrdens Mund nok til at bringe det tilbage til Flokken. Hver Faarehjord kjender Hyrdens Røst og følger ham. De Flokke af Faar og Lam, som vi ser paa Billedet, er komne fra Jordansdalen og Egnen omkring det døde Hav. De gaar fra Oljebjærget og Josafats Dal op imod Jerusalems østlige Port, der nu kaldes Stefansporten, fordi den første kristne Martyr, den hellige Stefan, skal være stenet uden for den. Forhen kaldtes den Faareporten (Joh. 5, 2), fordi det baade i gamle Dage som endnu fornemmelig var gjennem denne Port, at Faarene førtes til Byen. Igjennem denne Port drog ogsaa det sande Paaskelam, Vorherre Jesus, da han, efter at Folkeskaren havde strøet Palmegrene paa hans Vej og derved ligesom smykket Offerlammet med Blomster, gik som det

Hyrderne drage op til Jerusalem til Paaskefesten.

stille Guds Lam, der bar al Verdens Synd, til Højalteret paa Golgata, hvor han udgød sit Blod til vor Frelse, men lagde Døden under Fod, da han i Paaskemorgenrøde opstod sejrrig af Døde. Og med den Hilsen: „Han er opstanden!" kysser de mange Pilegrimme af den græske Kirke hinanden paa Paaskefesten, i det der svares: „Ja, han er visselig opstanden!"

„Han er opstanden! store Bud,
min Gud er en forsonet Gud,
min Himmel er nu aaben!"

En Kamp mellem en Løve og et Næsehorn.

Ved E. T.

Som et Sidestykke til den i „Husvennen" Nr. 19 omtalte Kamp mellem Elefanten og Næsehornet, skal vi i Dag fortælle en lignende Begivenhed, som en engelsk Officer, der tilbragte flere Aar i Kaplandet, den sydligste Del af Afrika, oplevede paa en af sine Jagtudflugter:

„Paa en Antilopejagt, som jeg en Gang deltog i med flere andre Jægere, havde jeg fjærnet mig for langt fra disse og deltaget saa ivrigt i Jagten, at min stakkels Hest var bleven anstrængt over Evne. Den Hjord Antiloper, som vi havde gjort Jagt paa, havde spredt sig og var løben langs med en Kjæde af Høje, der hævede sig op til stejle Klipper. Jeg var fulgt efter Hjorden, som efter min Mening ikke kunde undgaa mig, men Sagen tog desværre en hel anden Vending, thi da jeg var kommen lidt nærmere til Højene, opdagede jeg, at de var skilte fra Klipperne ved en Kløft. Hjorden var flygtet bort gjennem denne, som den maa have været vidende om, da den ellers næppe havde valgt denne Retning. Min Nysgjerrighed lod mig ikke have nogen Ro, og jeg drev min trætte Hest helt hen til Kløften, hvor jeg steg af den og lod den græsse i Ro paa Stedet, medens jeg gik videre til Fods. Da jeg havde gaaet et lille Stykke Vej, hørte jeg en dyb Snøften eller Grynten, der blev forstærket ved Gjenlyden fra Klipperne. Jeg var vel kjendt med denne Lyd, som jeg tidligere ofte havde hørt, og jeg vidste derfor strax, at den hidrørte fra et Næsehorn. Denne Opdagelse var meget velkommen for mig, og jeg glemte herover aldeles Antiloperne. Jeg vilde strax vende tilbage for at hente en større Riffel, som jeg havde ladet hænge ved Sadelen paa min Hest, og forsyne mig med større Kugler. Hertil blev der dog ingen Tid, thi Dyret havde allerede sporet mig ved Hjælp af sin skarpe Lugt og styrtede i fuld Fart hen mod mig. Da jeg tidligere flere Gange havde deltaget i Jagter efter Næsehorn, fandt jeg strax ikke min Stilling farlig, men paa disse Jagter havde jeg rigtignok altid siddet paa Ryggen af en god Hest og været væbnet med en passende Riffel, medens jeg nu var til Fods og kun forsynet med en let Riffel, der ikke var skikket til Jagt efter et saa stort Dyr. Næsehornet var imidlertid rykket stærkt ind paa Livet af mig, og det gjaldt nu at tage en hurtig Beslutning. Gode Raad var dyre. Jeg tænkte strax paa at klatre op ad Klipperne for at undgaa det rasende Dyr, men de var saa stejle, at en Kat ikke en Gang havde kundet klatret op ad dem. Da det heller ikke var muligt at skjule mig i Kløften, havde jeg ikke anden Udvej end at tage Flugten. Jeg løb derfor af alle Kræfter, men Næsehornet halede saa stærkt ind paa mig, at den maatte naa mig, inden jeg var kommen tilbage til min Hest. Da jeg var for daarligt væbnet til at kunne optage Kampen med et saa vældigt Dyr, stod mit eneste Haab til, at Dyret endnu ikke havde set mig, men kun sporet mig ved Hjælp af sin Lugt. Pludselig stod det stille og lod strax efter en heftig Snøften høre; jeg sluttede heraf, at det nu havde faaet Øje paa mig, og jeg saa det styrte afsted efter mig med et Raseri, som om jeg havde været dets bitreste Fjende. Jeg tabte dog ikke min Koldblodighed, men blev roligt staaende indtil Dyret havde nærmet sig mig i faa Skridts Afstand og sprang da hurtigt til Side, saa at det for forbi mig. Jeg flygtede nu bort af alle Kræfter, men Næsehornet var atter paa Spor efter mig og nær ved at indhente mig. Jeg reddede mig atter ved at springe til Siden, men da Dyret tredje Gang styrtede ind paa, hjalp dette Kneb mig ikke mere; det sprang nu ogsaa selv til Siden efter mig og havde nær spiddet mig paa sine Horn. Jeg kunde altsaa ikke mere haabe at redde mig paa denne Maade, og da jeg tillige var bleven udmattet af det stærke Løb, maatte jeg se mig om efter et andet Middel til Redning. Heldigvis tilbød der sig ogsaa et saadant for mig, da jeg fik Øje paa en fremspringende Del af Klippen paa Siden af Kløften. Med kraftig Arm svang jeg mig hurtig op herpaa, og da min Fjende kom til Stedet, stod jeg i Sikkerhed paa Klippen og saa roligt paa det rasende Dyr. Det rejste sig op for at naa mig, men heldigvis for mig var dets Forsøg i denne Retning forgjæves. Det skuffede Dyr løb som rasende frem og tilbage, Fraaden stod det ud af Snuden, og dets Grynten gik over til et heftigt Skrig. Da det saa, at dets Forsøg paa at naa mig var frugtesløse, lod det sin Vrede gaa ud over Buskene og Mosset paa Siden af Klippen, som det rev ned med Hornene. Ved at se dette Raseri, fik jeg en Forestilling om, hvorledes det vilde være

gaaet mig, hvis jeg ikke havde reddet mig op paa Klippen. Det gjorde nu Forsøg paa at undergrave Klippen paa det Sted, hvor jeg stod, men da heller ikke dette lykkedes, lagde det sig ned paa Jorden og fæstede Blikket skarpt paa mig for at passe paa mig. Da det altsaa lod til at jeg skulde udholde en formelig Belejring, maatte jeg tænke paa et Middel til at redde mig ud af min slemme Stilling. Jeg greb da min Riffel for at sende Dyret nogle Skud ind i Øjnene, thi dens Kugler var for smaa til at kunne gjøre den Skade noget andet Sted, men da jeg vilde lade Riflen, opdagede jeg til min store Skræk, at jeg havde tabt min Kuglepung. Jeg var bleven saa tørstig og tør i Ganen af Varmen og det hurtige Løb, at jeg ikke kunde vente med at fjærne mig, til Sulten og Tørsten tvang Næsehornet til at hæve Belejringen. Det var derfor nødvendig for mig at flygte bort paa en eller anden Maade. Jeg saa mig om til alle Sider efter en Udvej til Flugt og opdagede da, at Klippens Fremspring, der kun var en halv Fod bred, gik skraat op ad Klippen i en Bue. Med den største Forsigtighed gik jeg langsomt op ad denne smalle Sti, der var den eneste Udvej til Redning. Næsehornet, der saa mig gaa bort, rejste sig strax op og fulgte efter mig nede paa Jorden. Da jeg var kommen op til Toppen af Buen, opdagede jeg til min store Glæde, at Stien blev bredere og førte hen til en Grotte. Jeg troede allerede at være frelst, men min Glæde varede kun kort, thi da jeg vilde gaa ind i Grotten, hørte jeg en dump Brølen fra den og saa paa samme Tid et Dyr røre sig inde i den, der saa ud til at være en Løve. En stærk Brølen viste, at min Formodning var rigtig, og fuld af Rædsel skyndte jeg mig tilbage ad den samme Vej, som jeg var kommen fra. Næsehornet havde ligeledes hørt Brølet og svarede paa det med et heftigt Skrig. Løven traadte nu frem fra Grotten med et vredt Ansigt og udfordrede sin Fjende til Kamp ved en rasende Brølen. Næsehornets Opmærksomhed var nu bleven draget fra mig og rettet mod den ny og uventede Fjende. Begge Modstanderne stode et Øjeblik og maalte hinanden med rasende Blikke. Næsehornet fandt det dog ikke raadeligt at indlade sig i Kamp med en saa vældig Modstander og trak sig derfor forsigtig tilbage. Løven, der var gnaven over at være bleven forstyrret i sin Ro, var dog ikke til Sinds at lade Næsehornet slippe for saa godt Kjøb. Den rystede sin Manke, piskede sig med Halen paa Siderne af Legemet og udstødte et rasende Brøl. Med et dristigt Spring sprang den ned fra Klippen og sad pludselig paa Næsehornets brede Ryg. Jeg troede, at Løvens stærke og skarpe Kløer vilde trænge gjennem Næsehornets Hud og tilføje den dybe og farlige Saar, men dette var ikke Tilfældet. Uagtet Løven brugte hele sin Kraft, kunde den dog kun give sin Modstander nogle lette Rifter. Den var ikke i Stand til at kunne holde sig fast paa Ryggen af Næsehornet, som rystede den af sig. Den gjorde gjentagne Forsøg paa atter at komme op paa sin Modstanders Ryg, men Næsehornet vendte stadig Hornene mod den og var rede til at bore disse ind i Livet paa den. Hver Gang Løven søgte at springe ind paa Næsehornet fra Siden, drejede dette sig, saa at Hornene stadig var rettede mod den. Efter at begge Dyrene en Tid saaledes havde drejet sig fra den ene Side til den anden, og uden at det ene turde vove at overfalde det andet, blev Løven kjed af Legen, gjorde et stort Sidespring og flygtede derpaa til min store Forundring hurtig bort. Næsehornet satte efter Løven i et hurtigt Trav, og begge Dyr vare snart forsvundne. Jeg havde ikke stor Lyst til at se Slutningen paa Kampen, og det var jo ogsaa meget tvivlsomt, om den atter vilde blive fornyet, men var glad over at være bleven min farlige Fjende kvit. Jeg løb derfor af alle Kræfter tilbage til det Sted, hvor jeg havde forladt min Hest, kastede mig i Sadlen paa den og kom efter et hurtigt Ridt atter tilbage til mine Jagtfæller, der havde været meget ængstelige over min lange Fraværelse. Jeg fortalte dem mit Æventyr, og de priste mig lykkelig over at være sluppen saa heldigt fra dette farlige Møde."

Bognyt.

„En liden Sproglære for Børn at indøve ved Læsning og Stil" er Titlen paa en lille Bog som er udgivet af Lærer J. Christensen i Ugelbølle pr. Rønde. Den lille, for Landsbyskolen afpassede Bog, synes klart og overskueligt udarbejdet, og faas hos Forfatteren for 15 Øre, naar 50 Exemplarer tages.

Husflid.

Som et Exempel paa en egen Art af Husflid kan anføres at en Indsidder Hans Rasmussens Kone i Herfølge i en Række af 24 Aar har lavet solidt og smukt Hvergarn og Dynevaar af opslidte Hosesokker og Affald af Vat, som hun har tiltusket sig af Kludesamlere. Exemplet er blevet fulgt af mange der paa Egnen og bemeldte husflittige Kone, hvis Mand har været svagelig og fattig, har ved sin Omsigt og Udholdenhed altid kunnet klæde sig og sine mange Børn anstændigt og solidt. Vor Meddeler tilføjer, at hun især roser Vataffald som et fortrinligt Materiale.

Smaating.

Amerikansk. I forrige Uge glemte en ung Dame, der sad i et Theater i Chikago, at knibe Tænderne sammen, da hun nyste, hvorved hun var saa uheldig at tabe sine Tænder ned i Parkettet. Hun har endnu ikke efterlyst dem.

En Undskyldning. En Oxe sled sig løs fra sin Driver og galoperede gjennem Gaden, opvækkende Skræk og Forfærdelse blandt Fodgængerne. En Herre ilede hovedkulds ind i en Butik og sagde forklarende: „Undskyld mig, men her kommer en Oxe farende."

Aandsfraværelse. Petersen er Pebersvend, lærd og meget aandsfraværende. Hver Aften, naar Klokken er otte, plejer han at drikke sin Te; noget forinden sætter han Tepotten paa det tændte Fyrfad, og naar det er besørget, sætter han sig hen i Sofaen, hvor han henfalder i lærde Grublerier, indtil han hører Vandet i Potten „synge", som man siger; saa rejser han sig op og laver Teen i Stand. — Forleden Aften satte han imidlertid af lutter Aandsfraværelse sin Tepotte i Sofaen og sig selv paa Fyrfadet, og han opdagede ikke sin Fejltagelse, før han selv begyndte at synge. Den Aften fik Petersen ikke sin Te Klokken otte.

Barnligt. „Hør, Fader," sagde en lille Dreng, „hvis nu Moder ikke havde giftet sig med dig, havde du saa ogsaa været i Familie med os?"

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, danner Navnet paa en By paa Sardinien: En By i Tyrkiet, — en Flod i Asien, — en By paa Sicilien, — en Ø i Archipelagus, — en By paa Fyn, — en By i Rusland, ved Østersøen, — en Flod i Forindien.

C. E.

Firkantet Nød. Af 4 A, 4 R, 2 K, 2 M, 2 O, 1 S og 1 T dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første man sjælden i Byen saa;
det andet sig megen Skyld tager paa;
det tredje var fordum en Maler stor;
i fjerde Smaafugle sikkert bor.

C. H.

Gaade.

Fed eller mager,
lang eller kort,
helst dog de fleste
maned mig bort.
Den, som mig ejer,
ønsker min Død,
Tabet af mig kan
dog volde ham Nød.
Den, som mig vinder,
har mig ej mer,
ikke des mindre
i Skjægget han ler.

H. A.

Tal- og Bogstavgaade.

1 2 S 80 m 000 k Else

Opløsninger fra Nr. 27.

paa den geografiske Opgave:

E g e r
L i l l e
B e n a r e s
Eckernførde
N a k s k o v

paa den firkantede Nød:

R A S K
A R O N
S O R Ø
K N Ø S

paa Stavelsegaaden: Politiet

Bekjendtgjørelse.

Brevvexling.

„En Foraarsrejsende". Paa Forespørgslen om et mindre, men godt og billigt Hotel i Kjøbenhavn, kan Udgiveren paa det bedste anbefale Dem — og alle dem af „Husvennens" Læsere der rejse til Kjøbenhavn — **Hotel du Boulevard**, Vestervold 25, tæt ved Jærnbanestationen, hvor man hos Kammerraad Synnestvedt vil finde baade god Betjening og billige Priser.

N—n. Venligst Tak! Skal snart blive optaget.

L. A. i S. At give de ønskede Oplysninger om Bogbinderi i „Husvennen", vil være for vidtløftigt og forsaavidt overflødigt, som De kan finde al fornøden Vejledning i Udgiverens Bog „Den lille Paparbejder" der kun koster 1½ Kr

S . . . . d. Vejledning til Behandlingen af Præmiebilledet „Saxe Runemester" er givet i dette Binds Nr. 5.

Hønseopdrættere gjøres paa given Anledning bekjendt med, at Æg af ægte Bramaputrahøns, Houdanhøns m. fl. gode Racer kunne faas hos Plantør V. Nielsen paa Høgildgaard pr. Herning.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Skrædderens Skindbuxer.

Efter et Stedsagn,

fortalt af Jens Skytte.

Fortsat.)

Stridsmændene laa ikke og svømmede i deres Blod, men sad nok saa fredelig om det tændte Lys paa det rejste Bord og kvalmede af Fredspiben. Ved dette Syn var den tilkaldte Forstærkning ikke langt fra en billig Forbitrelse; thi han fik det ikke helt urimelige Indfald, at han var holdt saa smaat for Nar. Han vendte sig for at meddele Drengen et og andet — hvad det nu var —, men Mons forhindrede det.

„Nej nej, styr dig, lille Kræn! Jep tog fejl, han blev kyst af — af min Halvfarbro'er — for det er min skinbarlige kjødelige Halvfarbro'er, der sidder, han er kommen langvejs fra for at besøge mig og forlyste sig til hans Fornøjelse her i Helligt. Jeg har ikke set ham i en kraftendelig langsommelig Tid; derfor gik det noget forunderligt til, da han traadte ind; det køs Jep."

„Naa. Det er ellers en sær Maade at fornøje sig paa," mumlede Kresten og gik med sin Trægreb.

Men den Hellig tre Kongers Aften, fortalte Drengen siden, gjorde hans Mester „saa meget et grumt Gilde." De fik baade Øl og Flæsk og Svinefedt, Spegesild og Kartofler og lænsede tilige en Mjøddunk. Farbroderen fortalte den hele udslagne Aften. Han havde faret vidt omkring, havde været Sømand og Kulsvier og nu Skindkræmmer. For et Par Aars Tid siden havde han giftet sig med en Fiskerenke ovre ved Baaringvig. Hun havde baade Hus og Baad, og nu drev de i Fællig Fiskeri og Skindhandel. Imellem Stunder var der nogen — hvem, nævnte Kræmmeren ikke —, der løftede en Musketdonner ned fra Knagen og keg ind i Skoven, hvilket nogle nidske Skovfogder og Skytter havde saare ondt af, det Hundekram.

I to Dage forlystede Skindkræmmeren sig hos sin Broderson, og han og denne havde stundum lange, ivrige Samtaler i Enrum, som Jep en Gang blev overrumplet i at ville samle noget op af ved Dørsprækken, saadan bar somme andre sig ad, undskyldte han sig med; men denne Videbegjærlighed hos ham lønnede Kræmmeren med at tildele ham „en lille Hanugle", som han kaldte det, paa den ene Side af Hovedet med det Tillæg, at den havde han godt af; og i Henhold dertil var Mons saa godgjørende at lade ham oppebære endnu en Hanugle paa den anden Side. Jep havde imidlertid lidt tungt ved at skjønne det velmente ved de to ædle Sjæles Gavmildhed og Rundhaandethed, han sagde op strax, og rendte sin Vej øjeblikkelig.

Da Hellig tre Konger var gaaet, og Skindkræmmeren rejst, havde Folk ikke godt ved at faa Mons at se, langt mindre mere; hans Dør var stundum lukket hele otte Dage i Træk; han føjtede om en anden Dreng, hed det sig. Efter en saadan Udflugt oprandt han en Dag med knejsende Hoved og iført et Par skinnende gule Buxer af Hjorteskind. Hans ømme Længslers Maal var naaet!

Fastelavn indtraf meget sildig det Aar.

„Godt er det, lille Sine, æ er kommen paa Stylterne igjen," sagde Fogden til sin Datter, da han ved den Tid hjemkom fra sin første Rundaf i Skoven efter sit Benbrud. „Skovtyv' og Vildtyv' og alskens Skarnspak, selv over fra Fyn og Bjerge Herred, fortæller god' Venner mig, har nok huseret

i min Skov, mens æ laa. Nu skal æ nok lægg' de Rovfugl' der' Gnasken af, kan de tro."

„Henning Bonde skal dog holde sig rolig, har jeg hørt sige," sagde den unge Pige lidt sky. „Hans Moder ligger syg."

„Om det sæder, min Tøs. Somm' siger, han har prøvet paa at spill' Skovfoged og har været opp' at hugges med det Skarnspak; andre fortæller, han er i Ledtog med dem og fører dem an; det tror æ snarest. Men æ skal ellers ret strax komm' ham i Tal', den Knægt.

„Jeg tykkes saanæsten, lille Fa'er," bad Datteren driftigere, „I skulde se at glemme ham det — for hans stakkels Moders Skyld. Det vilde da være en svær Sorg for hende, hvis han." —

„Hvi den slemm' Syg' holder han saa int' Fingren' derfra," bruste han op. „Du er ret din Mo'ers Datter! Glemm', han spiller saadan op og har gjort mig til Grin over Sogn og By. Hvad tror du kongelig Majestæt vild' sig', naar han hørt' sligt om en af sin' Skovfogder, he! — Du snakker efter din Kyllingforstand. Nej æ skal . . . den vanartige Slubbert han er."

Men lidt efter tilføjede den gamle Bulderbasse i en dæmpet og blødere Tone i det han trak Vejret dybt: „Alligevel har æ holdt en Klat af den krushaared', slemm' Knægt, lille Sine-Mo'er, en Gang, en Gang — en rask og snarraadig Knøs var han Kronedød."

„Ja, ihvem det nu monne være, som gjør Fortræd der ude, vær ikke for fremfusende, Fa'er. Jeg har i et Par Nætter drømt om nogle fæle sorte Æg, der flød Blod af. Drømme om Æg tyder paa Ufred og Klammeri, siges der."

„Du med dine Drømm'! — Nej, æ skal nok vær' sindig, Barnlill', om der skuld' mød' mig noget."

Aarle næste Morgen, Hvide Tirsdag var det, drog Fogden til Skovs. Det var klart og friskt Frostvejr, og Stjærnerne tindrede endnu, da han naaede Skoven. Uden at mærke ringeste Lyd af noget ulovligt og fredsforstyrrende havde han gjennemskredet den brede Skovstrækning og begyndte at skimte Sønderstranden, som han saa lyse i Morgensolen — da standsede han brat og lyttede. Jo vist var det den dumpe Lyd af et Skud nede under Bakkerne. Lidt efter stod han paa Pynten af den fremspringende Flyvebjærg Klint og saa sig spejdende om. Hvad var det mørke, der laa ved Strandbredden om efter Skovskjel til, vel andet end to Baade. Hoho! mumlede han og tog nøje Mærke paa Stedet, hældte nyt Fængkrudt paa Flintlaasen og skridtede ud.

Sagnet melder, at hver Gang Diderik Skovfoged siden fortalte om denne sin Morgenvandring — og det gjorde han uden Nøden — sagde han altid, at han aldrig nogen Sinde var bleven saa forbavset, som da han naaede Maalet, en kort, bred Skovkløft eller Sænkning med tynd Ungskov og enkelte gamle Træer paa Skraaningerne samt nogle Elleklynger og Tjørnekrat i Midten. Thi da han stak Hovedet frem bag en bred Bøg og saa ned over Kløften, gik der tre store Kvindfolk og slæbte Træ ned i Baadene, medens to andre laa paa en Lysning og flaaede et Dyr. Og alle havde de sorte Ansigter. Hvad skulde han helst gribe til? Han tænkte og tænkte, frem og tilbage. Her var gode Raad dyre. Han flytter en Fod — knæk! — en tør Pind brister, en af de sorte ser op. —

„Der er Skovfogden!"

Der blev en Raaben, Renden og Forvirring!

„Staa! eller I faar en Ladning Rend'kugler i Bælgen!" raaber han og bryder i voldsom Fart ned gjennem Ungskoven; men der river Hanen imod, Skuddet knalder, og Rendekuglerne smækker i Træerne paa den modsatte Skraaning. Han styrter med løftet Bøsse ud i Lysningen. — Jo, han gik sindig nok frem, som han havde lovet. —

„Djæv'len skal — — hvad render I for, I Fæhunde," brøler et overmaade sværlemmet Kvindfolk med et stort busket Rundskjæg, i det hun farer mod Skovfogden med en blodig Kniv mellem Tænderne, opsmøgede Ærmer og blodplettede Hænder og Arme; i Haanden havde hun en frygtelig, svær knortet Tjørnestok.

„Ind paa Grønkjolen! Bøssen er tom, Brodden af ham — vi nakker ham."

Fogden værgede og slog om sig i fortvivlet Raseri. Bøssen havde han fattet med begge Hænder og svang den som en Kølle til knusende Slag, som ingen af de smukke skjørteklædte havde synderlig Lyst til at tage imod. Da springer det store Kvindmenneske frem. Skovfogden retter et drabeligt Slag efter hendes Hoved, men hun undviger det ved et Spring, han taber Ligevægten og blotter sig, den sortskjæggede Kvinds Tjørneprygl rammer i næste Øjeblik hans højre Arm, saa Bøssen falder. Et Hyl, og nu har han dem alle med Hug og Stød og Haanlatter inde paa Livet.

„Stille!" raaber den store. Støjen hører op.

„Sværg din Saligheds Ed, Grønkjole, du vil klemme Øjet til og gaa af Vejen, naar du fornemmer os her."

„Aldrig i Verden, din Røverkumpen!"

„Saa er du skidt ved 'et, Hjærtensven. Ud og plump ham nogle Gange, saa kanske han er at faa i Tale."

„Ja, ja, duk ham, lad os køle ham af, saa er han ikke saa hidsig paa det."

Og under skadefro Raaben og Skogren trak

og skød og puffede de den ulykkelige, strittende Skovfoged ned efter Stranden. De støjede og var saa ivrige, at de ikke mærkede en Gut, der i lange Spring kom ned fra Skoven, før en Byge af djærve Stokkeslag haglede ned over dem. Da fløj de med høje Skraal ud til alle Sider, lig en Flok skræmte Krager.

„Ja, ja, den stor', søg paa den stor', Henning, saadan, giv ham nok en, saadan! Kund' du fang' mig ham, den Skurk! Han har lemlæstet min Arm, det grimed' Affkum. — Aa, gid æ kund' hjælp dig!"

„Hvad staar I og glor — kom hid, I Pjalte!" brøler den store til sine overraskede og maabende Stalbrødre. — „Av, din Satan, av! — skal betale dig. — Kom til Hjælp for Djævlen! Lader I mig i Stikken, angiver jeg jer."

To af hans Fæller for til. Den ene stejlede tilbage igjen, thi Hennings Stok gav ham et eftertrykkeligt Smækkys paa Munden, men de andre trængte des heftigere paa. Da sprang Henning nogle Skridt tilbage.

„Palle, Niels, Søren, kom hid! rend, alt hvad I kan!" raabte han op mod Skoven. Alle de sværtede, slap hvad de havde og flygtede efter Baaden, alle paa den store nær; han brød rasende med sin Modstander.

„Skal dog først mærke dig for en anden Gangs Skyld, Hjærtensven. Bare et lille Prik til Tak for sidst, din Satan, du er. Der, tag det."

„Var dig for hans Kniv!" skreg Fogden.

Henning fik ikke helt afbødet Stikket, Kniven for ind i og flængede hans ene Kind. Derpaa sprang den smukke Dame ned til sine Fæller; men i det hun satte fra den yderste Skrænt, lagde Henning lige i Springets Øjeblik den tabte knortede Tjørnekjæp hen over den skjæggedes Nakke — et Svup, et Brøl, en Ed, og det skjønne Væsen tumlede ned paa en Tangknude. Angrebet var nu total afslaaet. Strax derpaa skar Baaden af til Havs, med hele sin sorte Skjørteladning saa det skummede efter. Pludselig røg og knaldede det fra den bageste, men Kuglen smækkede i Skrænten. Det var „Hjærtensvennens" Affkedshilsen.

Paa Valen laa henslængt en afskudt Bøsse, et halvflaaet Dyr; spredte Træstammer og et Par Øxer. Henning Bonde stod og søgte at stille Blodet, Diderik Skovfoged sad og ømmede sig paa sin smertende Arm.

„Du fik nok værst, Henning?"

„Aa, den Smøre rager ikke vidt. — Kan I selv bjærge jer hjem, tror I?"

„Æ tænker det vel." Skovfogden rejste sig med nogen Møje. „Men hvor bliver din' Venner af?"

„Venner? Det var bare et Puds. Jeg er alene." Skovfogden saa bredt paa sin Hjælper og mumlede noget i Skjægget. Saa rakte han ham Haanden.

„Du er, Trolden flint' mig, en Gut, din Gavstrik! Der har du min Næv'. Diderik Skovfoged skal int' glemm' den Haandrækning, du i Dag har givet en gammel Mand. Men hvordan kommer du her? Lidt ud' med e Flint? Hva', Slubbert?"

Nej, Flinten havde ikke været paa Spil, den hang rolig hjemme. Men han agtede sig til Frederits for at tale med den gamle Feltskær om Moderen. Hun havde haft en ond Nat, derfor var han gaaet saa tidlig hjemmfra, og for at korte Vejen, var han gaaet igjennem Skoven. Her blev han Fogden var, da han sneg sig hen til Bøgen, saa, han løb ned derfra, og hørte Raabet og Skuddet. Da løb han til og kom og fik set, hvor ilde de fremmede handlede med Fogden.

Skovfogden nikkede.

Henning gjorde nu Mine til at gaa.

„Aa hjælp mig saglens først at putt' det Dyr, Henning, — det kjender du jo til, haa, haa, haa!"

Skovfogden var, trods sin lammede Arm, kommen i et særdeles oprømt Hjørne. Det samme times nok alle livskraftige Mennesker efter en vel overstanden Fare.

Henning tog og slæbte Raaen hen til Krattet i Midten, Skovfogden fulgte snakkende efter.

„Og kom saa med det først' op til mig en Aften, du, Henning, saa tærer vi en Brad af Dyret i Samling. Du har nok int' været inden min Dør, siden du var lille Pog, nej. Haa, haa! I Gaar havd' æ Kronedød jaget dig paa Porten baade med Hund og Pisk, Knægt; fra i Dag af skal æ begegn' dig paa en anden Maad'. — Men du kjendt' vel int' nogen af de Kumpner?"

Henning, som var kommen ind i Krattet, fik ikke svaret; thi et lille tykt, sværtet Kvindfolk for i det samme op fra nogle laadne og knudrede Elletrunter, forbi ham og ud.

„Høj!" udstødte Fogden forbløffet, men langede rask ud med den karske Arm og greb den flygtende djærvt i Nakken.

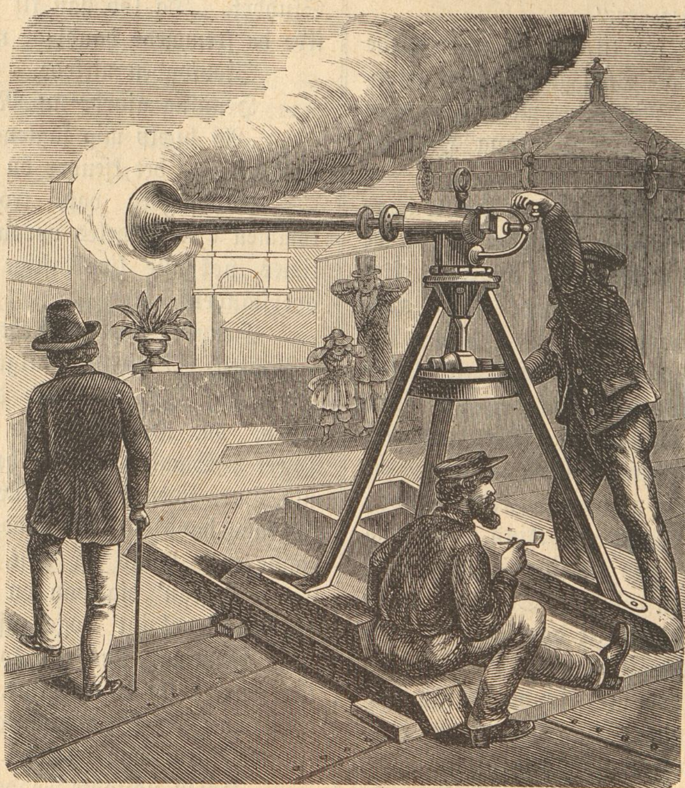
„Nej stop lidt, du sorte Mær! Naa, hun vild' ligg' bag Trunterne og kukkelur' til bedre Tider. Nej, æ skal nok skaff' hend' et tættere Hus, Sorte-Mutter."

(Sluttes.)

Taagehornet.

Under Farten paa det fri Hav er Sømanden tryg, selv om Stormen tuder i Takkel og Tov, thi naar alle Mand gjør deres Pligt, og Stormen ikke bliver alt for rasende, saa rider Skibet i Reglen

Stormen af uden videre Ødelæggelse. Men dersom Skibet er i Nærheden af Land eller af farlige Revler og Klippeskjær, saa banker Sømandens Hjærte ofte ængsteligt, thi kan Styrmanden ikke nøje beregne Skibets Stilling og Afstand fra de farlige Steder, er ofte Faren for Ødelæggelse meget stor. Om Natten vil i Reglen de paa saadanne farlige Steder opførte Fyrtaarne allerede i lang Frastand advare Sømanden og bringe den kyndige Styrmand til at styre den rette Kurs og undvige Faren, men i Efteraarsstormens Taage og Snetykning er Fyret ude af Stand til at ses. Man har da først ved Hjælp af Klokkeringning og Kanonskud søgt at advare Skibene mod at komme for nær Land paa de farlige Steder, men disse Lyde høres ofte vanskeligt paa det stormfulde Hav og overdøves gjærne af Brændingens Brølen. Det var derfor en stor Velgjerning for Sømanden, da et snildt Hoved for nogle Aar siden fandt paa at indrette en stor kunstig Trompet (eller et Tudehorn), som bliver blæst op med en kraftig Luft- eller Dampstraale og da kan give et forfærdeligt Brøl af sig, der i Taage kan høres milevidt ud over Søen, som en dump rungende Tone. Paa Verdensudstillingen i Wien 1873 var et saadant Taagehorn udstillet og blev brugt til at melde, naar Udstillingen skulde lukkes hver Aften. Den gav saa mægtige Brøl, at Folk, der sad foran i Nærheden, maatte holde for Ørerne og ofte var nær ved at segne. Vor Afbildning viser Instrumentet i Virksomhed. Under Navn af „Sirener" vil flere saadanne Taagehorn blive anbragte paa farlige Steder, i Fyrskibe og Fyrtaarne paa de danske Kyster, hvor de med visse Mellemrum brøler i taaget Vejr. Saaledes er Opstillingen af et stort Taagesignalhorn fuldendt ved Hirtshalts Fyr i det nordlige Kattegat. Bygningen, hvori det skal staa, er færdig, og Apparatet er, saa vidt vi vide nu i fuld Virksomhed. Sirenen, der til sin Betjening har to Dampmaskiner, hver paa 24 Hestes Kraft, kan ved et Horn, der efter Behag kan drejes i alle Retninger, sende advarende Brøl $3^1/_2$ danske Mil ud over Havet. Apparatet, der opstilles af en engelsk og dansk Ingeniør, skal være det største, der endnu er udført i England. Paa de i dette Nummer omtalte Brødreøer findes et saadant Tudehorn, der sættes i Virksomhed paa en sælsom Maade. Det er nemlig anbragt over en tæt Hule, hvor Havets Ebbe og Flod med visse Mellemrum sammentrykker Luften stærkt. Man har nu simpelt hen ved en Rørledning sat Taagehornet i Forbindelse med Luften i Hulen, og naar Floden stiger, brøler det som en rasende Løve og advarer Sømanden for de farlige Klippeskjær, der omgiver Øerne ved Indsejlingen til San Francisko.

„Sirenen" eller Taagehornet.

Æggesamlere paa Brødreøerne.

Vest for Indsejlingen til Hovedstaden i Kalifornien Sanct Francisko, møder Sejlerne, der kommer over det stille Hav, først en Række udyrkede Klippeøer af vulkansk Oprindelse, som kaldes Brødreøerne, der er beboede af talløse Fugleskarer, mest Søfugle, navnlig Maager og en lille Art Pingviner af Størrelse som en tam And. De lægger Æg, der næsten er saa store som Gaaseæg. Det ene af Billederne paa den næste Side giver et Begreb om den Masse Fugle, der findes paa disse Øer, hvorved de, trods deres Ufrugtbarhed, afgiver en betydelig Indtægt for mange Mennesker, som gjør sig det til en Levevej at indsamle friske Fugleæg fra Rederne. Det er ingenlunde noget behageligt Arbejde at være Æggesamler. Fuglene søger jo i Reglen hen til de mest ufarbare Steder for at bygge Reden i Fred, og det er derfor ikke altid saa let at komme til Æggene som det næste Billede, der viser Indsamlingen, synes at antyde. Samleren maa, naar han vil have godt Udbytte, ofte bestige de stejleste og utilgængeligste Steder. Selve Klatringen er ikke alene farlig, men ofte meget ubehagelig, da Hav-

maagen ikke ser ganske rolig paa, at Røverne nærmer sig Redepladserne. Den gjør tapper Modstand, naar Fjenden rykker frem til Reden, hugger og bider fra sig efter Evne og flyver endelig op, i det den udstøder sit arrigste Krigshyl, der snart tilkalder Tusender Hjælpetropper, som i et frygteligt Virvar omsuser den ulykkelige Æggetyv, der under en øredøvende Skrigen overdænges af en Regn „amerikansk Syltetøj," som et vittigt Hoved har benævnet Guanoen (eller hvad man paa godt Dansk kalder Fuglemøg). Indsamlingen er saaledes ingenlunde behagelig, men det bekymrer Samlerne sig dog mindre om, naar den giver et godt Udbytte af friske Æg. Disse afsættes i stor Mængde i Sct. Francisko, hvor de almindelig anvendes til Husholdningsbrug i private Familier, paa Hoteller og i Bagerier, saa at mange fattige Folk har god Indtægt af den store Vildandegaard paa Brødreøerne.

Fugleliv paa Brødreøerne.

Djævelen i Stortoppen.

Ved J. P. Johannsen.

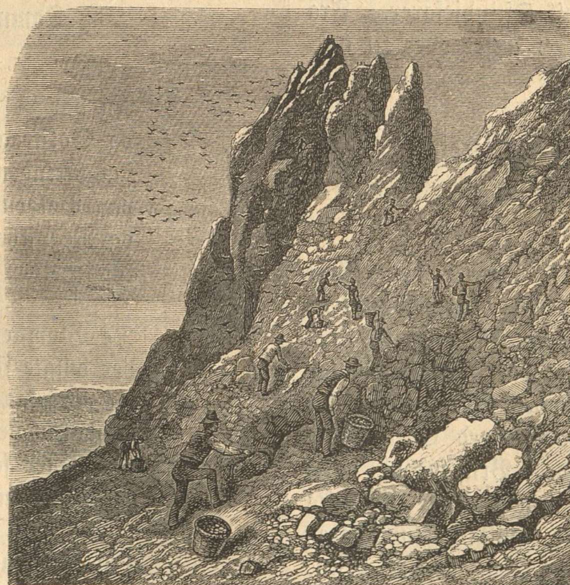
Frisk og altid friskere blæste Vinden. Bramsejlene saa vel som de smaa Stagsejl var allerede fastgjorte. En fin tæt Regn forøgede de Ubehageligheder, en mørk Nat paa Søen stedse fører med sig. Vort gode Skib løb hurtig igjennem de fosforlysende Bølger af det atlantiske Ocean. Det var lige ved Midnat. Fra Agterdækket raabte den vagthavende Officer: „Otte Glas!" og et „Reb ind i Mærssejlene!"

Alle Mand befandt sig paa Dækket; Mærsræerne firedes ned, og Folkene fik Befaling at gaa til Vejrs. Men næppe havde den forreste naaet Mærset, før han, fulgt af de øvrige, i største Hast kom ned igjen. Uden at mæle et Ord ilede alle som paa Kommando hen til Fokkemasten, og først, efter at Officeren flere Gange havde gjentaget sit Spørgsmaal om Grunden til denne Opførsel, fik han det Svar: „Djævelen er i Stortoppen og snakker Hollandsk."

Ingen Overtalelser, ingen Fornuftgrunde kunde berolige det forstyrrede Mandskab og bringe det til Besindelse. Djævelen var i Stortoppen, og enhver skulde vel vogte sig for at gaa der op igjen. Alle paastod tydelig at have hørt den hollandske Tale, ja nogle vilde endog tillige have set uhyggelig skinnende Øjne.

Vinden tiltog mer og mer; de nedfirede Sejl slog og smækkede stærkere og stærkere. Søen blev saa høj, at Vandet i Strømme flød hen over Dækket. Sejlene maatte absolut gjøres fast.

Behjærtet entrer Officeren hurtig op ad Vantet, thi lykkes det ikke at bringe Lys i Sagen, faar man næppe Folkene til at gjenoptage Arbejdet. Ankommen der oppe modtoges ogsaa han med tydelig hollandsk Tale. Uvilkaarlig farer han sammen og staar en Stund som fastnaglet og med opspilede Øjne. Hvor meget han end anstrænger sit Syn, opdager han dog intet. Ja, havde han et Lys, et virkeligt, brændende Lys, kunde Sammenhængen kanske komme for en Dag. Hurtig iler han ned paa Dækket igjen, faar tændt Ankerlanternen og gaar saaledes bevæbnet atter ganske ene til Vejrs, da ingen af Mandskabet har Mod til at følge ham.

Æggesamling paa Brødreøerne.

Ængstelig stirrer Folkene efter ham og afventer med Gru Udfaldet af hans Vovestykke. Nu har han atter naaet det farlige Sted. Han holder

Lygten frem og — udbryder i en høj Skoggerlatter. „Rap jer, Manne," raabte han med halvkvalt Stemme, „og kom strax her op for at fange Djævelen! Han gaar ellers bestemt over Bord for os." I Læ af Storstagen sad, skjærmet mod Regn og Blæst, en nydelig graa Papegøje. Djævelen havde denne Gang iført sig en ganske usædvanlig Skikkelse og uden Hestefod og Horn gjæstet os stakkels Søfolk. Under stor Jubel blev han fangen, ført ned paa Dækket og bragt under Tag.

Og nu gik det rask med Arbejdet. Efter et for et, at have stukket alle Rebene ind laa vi bekvemt for vore Stormsejl, og vor gamle Baadsmand fik baade udmærket Tid og Lejlighed til at spinde en Ende, der ikke saa snart blev færdig. Forklarlige og uforklarlige Spøgelsehistorier blev opdiskede for at undskylde den nylig udviste Frygtagtighed. Og længe gav denne lille Begivenhed, mer eller mindre forstørret, Stof til Underholdning, og Gud maa vide, hvor forandret den nu til Dags lever i vore vakre Søfolks Kreds; hvo ved, hvorledes den en Gang vil blive fortalt af deres Børnebørn, og hvad for et forfærdeligt Spøgelse vor uskyldige Papegøje da vil være bleven gjort til! Sikkerlig hidrører de blandt Søfolkene gængse Spøgelsehistorier om „den flyvende Hollænder," Skibsnissen, Søkatten o. desl. fra lignende uskyldige Aarsager. Papegøjen blev for øvrigt alles Yndling. Til Erindring om hin mindeværdige Nat fik den Navnet „Hr. Djævel."

Lige i Mørkningen havde vi passeret tæt forbi en nord paa styrende hollandsk Ostindiefarer. Fra denne maa „Hr. Djævel" været fløjet over til os.

Indianeren og Barometeret.

Ved E. T.

En videnskabelig dannet Evropæer, der i flere Aar rejste omkring i Nordamerika, især blandt de indianske Stammer, valgte sig en Indianer til Ledsager paa sine Rejser. Denne bar foruden mange andre Ting ogsaa den rejsendes Barometer eller Lufttrykmaaler. Ved Omgangen med Evropæeren lærte Indianeren efterhaanden Brugen af dette Instrument at kjende, og da den rejsende pludselig døde af en Sygdom, under hvilken Indianeren plejede ham med den største Omhu, arvede denne foruden hans Klæder og øvrige Ting ogsaa Barometret. Han holdt det ogsaa en Tid i stor Ære, efter at han atter var vendt tilbage til sin Stamme. Naar han vilde gaa paa Jagt, spurgte han det stadig til Raads, og han glædede sig, naar det lovede ham heldigt Vejr. Vilde han i sin Baad eller Kano ro ud for at fange Fisk til sig og sin Familie, raadførte han sig først med Barometret for at se, om han kunde frygte Storm og Uvejr. Denne gode Forstaaelse mellem ham og Barometret varede imidlertid kun nogle faa Maaneder, og han blev efterhaanden kjed af denne Kammerat, da denne kun var i Stand til at forudsige Vejret, men derimod ikke kunde frembringe det Vejr, han ønskede. En Gang rasede der i flere Dage et frygteligt Uvejr, som gjorde det umuligt for ham at vove sig ud paa Søen, og han kunde heller ikke skyde et eneste Stykke Vildt i denne Tid. Han kom nu i en slem Forlegenhed; Hungeren pinte baade ham selv og hele hans Familie, og hver Gang han betragtede sin Skat, Barometret, syntes dette at spaa ham en endnu større Ulykke. Til sidst blev han saa forbitret herover, at han raabte: „Hvad hjælper det, at jeg ejer et Væsen, der kan sige mig, hvorledes Vejret vil blive i Dag eller i Morgen? Det er en let Kunst; thi det koster ingen Anstrængelse. Nej! jeg vil søge at faa et Dyr, der kan frembringe det Vejr, jeg ønsker. Gid jeg igjen kunde finde en rejsende, et af hine kloge blege Mennesker, der forstaar mere end alle mine røde Brødre tilsammen, saa kunde det maaske lykkes mig at faa fat i et saadant Væsen!" Med disse Ord kastede han i sin Forbitrelse Barometret til Jorden, saa at det gik i tusende Stykker.

Sommer paany!

Nu har vi Skjærsommer,
og Solstraalen kommer
saa brændende varm;
paa Bølgen den danser,
og Regnskyen standser
kun sjælden dens luende Karm.

De Blomster paa Enge,
der dulgte sig længe,
nu voxe saa tæt;
Smaaknopper udfolde
de Kroner saa bolde,
og — Blomstersengen er redt.

Smaafuglene synge,
paa Grene sig gynge
og flyve saa fro;
i skyfrie Himmel
den talløse Vrimmel
for Glæde ej under sig Ro.

Udløst af sit Fængsel,
med bankende Længsel
den gjenfødte Jord
udfolder sin Ynd:
og breder sit Hynde
og dækker sit bugnende Bord.

E. T. Kristensen

Mansas danske Kort.

De udførligste og smukkeste Kort, noget Land kan fremvise over sine forskjellige Egne, er vistnok Oberst Mansas Specialkort over Danmark, der afgiver den smukkeste og tydeligste Oversigt over hver enkelt Egn i vort Fædreland, med alle deres Byer og Skove, Kirker og Møller, Gaarde og Huse, Veje og Sognegrænser og den Mængde Enkeltheder, der gjør, at et saadant Kort bliver uundværligt, naar man vil indhente en og anden Oplysning om vedkommende Egn eller paa en Rejse vil finde sig til rette „efter Kortet". Da vi har bragt i Erfaring, at ikke mange vèd, at disse Specialkort over Danmarks forskjellige Egne stedse bliver fornyede saaledes, at alle ny Veje, Møller o. s. v., som kommer til Udgiverens Kundskab, stadig bliver opført paa Kortene, har vi anset det for rigtigt at henlede Landboernes Opmærksomhed paa, at Oberst Mansa med Glæde og Tak modtager enhver Oplysning om Forandringer af mindre Veje, Bygning af ny Vejrmøller o. s. v., for at kunne indføre disse Forandringer paa de Kort, der endnu ikke er bragt i Handelen. Oberstens Adresse er: Vesterbrogade 25 i Kjøbenhavn.

Samtidig skal vi henlede Opmærksomheden paa selve Kortværket, der vistnok er det største og smukkeste, nogen enkelt Mand har frembragt over sit Land. Af Specialkort foreligger der (i Maalestok 1: 160,000 og til en Pris af 2 Kr. 50 Øre pr. uopklæbet Blad) følgende Enkeltkort:

Sjællands nordøstlige, Sjællands nordvestlige, Sjællands sydøstlige og Sjællands sydvestlige Del; Bornholm (i Maalestok 1: 80,000); **Laaland-Falster; Fyns nordlige og sydlige Del; Nørre-Jylland, Pl.** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9; **Titel- og Jyllandsfølgeblad** (à 1 Kr.) samt **Als** (à 2 Kr.).

Af **Generalkort** (Hovedkort) foreligger følgende Planer (à 2 Kr. 50 Øre, i Maalestok: 1: 124,000): **Sjællands nordlige og sydlige Del med Laaland-Falster; Fyn; Jyllands I. nordlige og II. sydlige Del** (i Maalestok 1: 320,000).

Af Kort over hele Landet i mindre Maalestok er desuden udgivet: Generalkort over Danmark i 2 Planer (5 Kr.), Kort over Danmark til Skole- og Kontorbrug i 2 Planer (5 Kr.) og Medicinalkort over Danmark (3 Kr.), samt af Enkeltkort i større Maalestok: Kjøbenhavns Omegn og Helsingørs Omegn à 1 Kr.

Foruden disse danske Kort har Oberst Mansa endnu udgivet et prægtigt Kort over Skaane (Maalestok 1: 200,000) i fire Planer à 1 Kr. 50 Øre (samlet 6 Kr.), som for de mange danske, der kjøber Ejendomme eller foretager Lystrejser i denne gamle danske Provins, er af stor Vigtighed.

Ved Udførelsen af de danske Kort har væsentligst Matrikelsarkivets nuværende Herredskort afgivet Grundlaget, og som Vidnesbyrd om deres Brugbarhed og Paalidelighed kan anføres, at de i begge de slesvigske Krige er blevne brugte i stort Omfang af Hærens Befalingsmænd, som det bekvemmeste og lettest tilgængelige Middel til at finde sig til rette paa Marscherne. Enkelte Kort har faaet meget stor Afsætning, i det der f. Ex. af Planen over Sjællands nordøstlige Del er solgt over 10,000 Exemplarer. Ikke alene fra Indlandet, men ogsaa fra Udlandet har Oberst Mansa modtaget mange Beviser paa sine Kortarbejders Fortræffelighed. Den berømte tyske Geograf Petermann har saaledes afgivet den gunstigste Dom over dem og erklæret, at de „i Korrekthed, skarp og taktfuld Udførelse intet lader tilbage at ønske."

Det vil vist glæde de mange, som har haft Nytte og Tilfredsstillelse af Oberst Mansas Livsgjerning, at erfare, at han endnu, trods sin høje Alder (83 Aar), med utrættelig Flid og munter Aandsfriskhed daglig sysler med sine kjære Kort og endnu egenhændig med sikker Haand formaar at indtegne alle Forandringer paa de trykte Planer med en saadan Finhed og Skarphed, at man ikke er i Stand til at skjelne Tilføjelsen fra Stentrykket. Men han er ogsaa fortrolig med Arbejdet, som næppe nogen anden Korttegner, i det han med egen Haand har graveret Pladerne til næsten alle sine Kort. Dette Arbejde begyndte han 1836, og det har, ved de stadigt fornyede Oplag, været Gjenstand for hans Flid og Tanke siden. Det er saaledes et langt Livs uendelige Omhu og Taalmodighed, vi kan takke for det udmærkede Kortarbejde over vort kjære Fædreland, som bærer Oberst J. H. Mansas Navn.

Husflid.

Polering af Horngjenstande.

Hertil bruges først pulveriseret Pimpsten. Det med Rasp, Fil og Skrabejærn tildannede Hornstykke dyppes i koldt Vand og derefter i Pimpstenspulveret, som man saa kraftig indriver med en ulden Klud, til Overfladen er nogenlunde affleben, og Sporene af Skrabejærnet er fjærnede. Overfladen renses omhyggelig for Pimpstenspulveret, og nu foretages Finpudsningen med Kulpulver. Hertil er Pilekul allerbedst, naar det forkulles saaledes, at der intet Sandkorn eller anden skarp Urenlighed kommer til, og det knuses til det fineste Støv. Med en anden vaad, ulden Klud indgnides nu Hornet kraftigt og faar derved en betydelig Glans. Overfladen aftørres nu rigtig godt og faar sluttelig sin sidste Overgang, i det den med en fin linned Klud gjennemgnides godt med grøn Sæbe og fin Melkalk (bedst Wienerkalk), indtil den har sin fulde skinnende Glans.

Kjære Husven!

Alle Mennesker har Fejl, og jeg har da mine; men især er der en, der stadig driller, og det er, at jeg ligesom gamle Wessel vil gaa mine Støvlehæle skjæve. Det gaar endda med de blanke Støvler, men kommer vi til lange Vandstøvler, er det rent galt, og du ved nok, det er en Fodbeklædning, vi ikke kan undvære her ovre i Jydernes Land om Vinteren. Jeg har prøvet mange Kunster og haft mange Ærgrelser for ikke at tale om Bekostning med at faa Sagen rettet, og saa prøvede jeg da ogsaa de amerikanske Hæle, som C. Th. Rom for et Par Aar siden til Husflidsbrug bragte i Handelen. Jeg tænkte egentlig, — lad mig tilstaa min Synd! — det var noget amerikansk Humbug, og det er nærmest for at gjøre Afbigt for denne skammelige Tanke, at jeg besværer dig med disse Linjer. Et Par Hæle, som jeg kjøbte i Efteraaret 1877, har jeg, der, som du ved, gaar meget, nu spaseret paa til Dato, og da de kan vendes 4 Gange, har jeg i al den Tid undgaaet at være skjæv-

hælet. Jeg kan derfor kun anbefale enhver, der „gaar sine Støvlehæle skjæve", at ofre 25 Øre til Indkjøb af et Par amerikanske Hæle, som vel endnu kan faas, og vil tilføje, at man virkelig med største Lethed selv kan anbringe dem paa sin Fodbedækning.

Vindum Skole, den 26de Marts 1879.

Emil Sauter.

Smaating.

Amerikansk. Et mærkeligt Tilfælde af Aandsfraværelse viste for nogen Tid siden en amerikansk Sagfører, i det han, da han vilde gaa i Seng, lagde sin Slobrok i Sengen, tildækkede den omhyggelig og hængte sig derpaa selv over Stoleryggen i Steden for Slobrokken.

Lovlig lille. En engelsk Skuespiller blev en Gang indbudt til Middag hos en rig, men nærig Adelsmand. Da Maaltidet næsten var forbi, lod Værten bringe en meget lille Flaske Vin, hvis Alder han ikke noksom kunde rose. „Hvad synes De om den?" spurgte han Skuespilleren. — „Jeg synes, den er lovlig lille af sin Alder," svarede denne tørt.

Forskjellige Grader. Fire Venner, en Bogtrykker, en Gartner, en Brandmajor og en jødisk Kjøbmand tømte en Aften nogle Boller Punsch med hverandre og kom i en lystig Stemning. „Ved I vel," sagde Brandmajoren, „hvorledes vi vilde blive fulde, hvis vi i Aften drak for meget?" — „Lad høre!" — „Jo," lød Svaret, „Gartneren vilde blive pærefuld, Bogtrykkeren plakatfuld, jeg sprøjtefuld og du, Moses, snydefuld."

Slem Fejltagelse. En lille Tiggerpige havde forleden af Vanvare faaet et fejl Tiggerbrev med sig, da hun begav sig i Byen for at bede om Almisse. Brevet bevidnede nemlig, at hun var „en værdig trængende Enke med fem Børn."

For meget forlangt. En dybt forgjældet Mand laa paa Dødslejet. „Ak," sagde han til Lægen, „kunde jeg endda blot leve saa længe, til jeg kunde faa min Gjæld betalt!" — „Men, Gud bevar's!" udbrød Lægen, „vil De da leve til evig Tid!"

Morsomt Avertissement. Folk, der vil sælge deres Ben, kan faa højest Pris i Aagade Nr. 454. Sammesteds er en Kommode til Salgs hos Pigen, som har Løvefødder og god Politur. Alt Mandfolke-Rend i Køkkenet frabedes efter Loven, da Madammen er sengeliggende.

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, giver Navnene paa en Lejrekonge og hans Moder: En By paa Lolland, — en Flod i Tyskland, — en By i England, — en By i Nordamerika.

J. M. J.

Firkantet Rod. Af 4 A, 2 E, 2 G, 2 N, 2 R, 2 V, 1 B og 1 S dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første under Kirkens Bue lyder
og mangt et fromt og ydmygt Hjærte fryder.
Det andet man i varme Lande finder,
med sære Spring og stygge laadne Kinder.
Ad tredje man til Kejserstaden kommer,
men helst naar det er varm og mild Skærsommer.
I fjerde du en Gang til sidst skal gjemmes,
lev derfor saa, at ej dit Minde glemmes.

B.

Stavelsegaade.

1. 2.

Hun er for vist
en underlig Trold,
lunefuld vexlende,
varm og kold.
Fanger du hende
en Dag ved Gry,
maaske om Kvælden
hun flyr paa ny.

3. 4.

Højmod og Retsind
fandt Bo i hans Bryst,
var han kun ægte.
I blodige Dyst
Sværdet han førte
mod Uret og Vold,
var for de svage
et værnende Skjold.

1. 2. 3. 4.

Hele med Rænker
og listige Spil
jager det første
og fange det vil,
dratter dog hyppig
af høje Hest,
bedst som han tykkes
at ride bedst.

Opløsninger fra Nr. 28.

paa den geografiske Gaade:

Saloniki
Amur
Siragosa
Salamis
Assens
Riga
Indus

paa den firkantede Rod:

M A R K
A M O R
R O S A
K R A T

paa Gaaden: Proces.

paa Tal- og Bogstavgaaden: En total Solformørkelse.

Brevvexling.

Hr. Eg. . . . Deres Ønske angaaende Polering af Horn er efterkommet oven for.

M. C. L. i R. Grunden til, at „Husvennen" ikke i sidste Kvartal bragte det Tillægsbillede, der var bestemt („Danske Kvinder ofrer deres Smykker for at løskjøbe Kong Svend af Fangenskabet"), er den, at Billedet, der kræver megen Omhu ved Udførelsen, ikke er blevet færdigt i rette Tid fra Xylografens Haand, hvor det i sidste Øjeblik maatte erstattes med et andet. Den nævnte smukke Tegning ventes nu at kunne medfølge som Tillægsblad med Sommerkvartalet.

V. R. Kan ingen Oplysninger give, men antager, at disse kan faas gjennem Foreningen til Hønseavlens Fremme.

P. P. Tv. m. De i „Den lille Paparbejder" omtalte „Fileter" koster 2 à 3 Kroner Stykket. Et lille Sæt Typer 3 à 4 Kr. Udgiveren kan ikke paatage sig Leveringen, hvorom De maa henvende Dem til Husflidværktøjhandelen C. Th. Rom & Co. (Kjøbenhavn, V.).

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Binge.

1ste Kapitel.

Inde mellem Cevennerne, i det sydøstlige Frankrig laa der i Midten af det forrige Aarhundrede et lille Hus, langt fjærnet fra andre menneskelige Boliger. Husets eneste Mærkværdighed var et kæmpemæssigt Kastanietræ, som sagdes at være flere hundrede Aar gammelt, og som Ejeren viste frem for fremmede med en vis Stolthed, i det han fortalte dem, at dette Træ var det højeste i hele Provinsen. En halv Mils Vej fra Huset laa der en lille By Trou, ellers var Egnen fuldstændig blottet for Beboelse. Høje og bratte Bjærgskraaninger, sparsomt bevoxede med Græs, af hvilket hist og her en nøgen Klippe hævede sig op, mødte Øjet, hvorhen det saa vendte sig, og højt oppe over dem, ligesom kløvende Skyerne, saa man de vældige Bjærgtoppe, iklædte deres Dragt af skinnende Sne, der aldrig blev betraadt af en menneskelig Fod.

En Nat sent hen paa Efteraaret 1745 rørte der sig et ualmindeligt Liv oppe ved det ensomt liggende Hus. Fra forskjellige Bjærgstier, som i forviklede Bugter snoede sig op og ned ad de bratte Bjærgskraaninger, kom der Klynger af Folk, som alle styrede hen mod Huset. Sneen laa allerede højt der oppe paa Bjærgene, og Rimfrosten havde dækket Kastanietræets mørke bladløse Grene med blinkende Krystaller, der glimtede i den opgaaende Maanes blege Straaler. Det sparsomme Rum i Huset var snart fyldt af de ankommende, og en talrig Klynge havde taget Plads uden for Døren. Alle havde de et alvorligt og stilfærdigt Udseende, og man førte Samtalen med hinanden i en dæmpet Tone, som om man frygtede for at bryde Stilheden, der rugede over de mørke Bjærgkløfter.

Ved Husets Bagside stod der to Personer i en dæmpet, men ivrig Samtale. Det var en ung Pige, næppe endnu fyldt de sexten Aar, og en kun lidt ældre Yngling, hvis aabne frimodige Aasyn i dette Øjeblik ikke var fri for et Udtryk af Utaalmodighed.

„Det gaar ikke an, Henri,“ sagde den unge Pige ængstelig. „Lad mig gaa om til de andre. Hvad vil de tænke om os?“

„Lad dem tænke, hvad de vil,“ svarede Henri, medens hans Læbe trodsig krusede sig. „Hvad kommer det dem ved, at vi holder af hinanden? Er det da noget, vi behøver at skamme os ved?“

„Nej, det vel ikke; men vi er begge saa unge endnu.“

„Nu, det er noget, som retter sig for hver Dag, vi lever. Gaa nu ikke hen og bliv et Hængehoved som de fleste af de andre, Maria; det kan jeg ikke lide. Kan man da ikke dyrke Gud uden at hyle og klage og sætte ynkelige Ansigter op . .“

„O, Henri, tal ikke saaledes,“ afbrød den unge Pige ham bønlig. „Er det da saa underligt, at vore Trosfæller tager Livet med Alvor? Husk, hvad der truer os paa alle Sider! Blev vi grebne, da maatte vore Fædre og Brødre vandre paa Galejerne (Slaveskibene), og vore Mødre og Søstre i livsvarigt Fængsel. Er Tanken derom ikke nok til at stemme Sindet tii Alvor?“

„Men hvorfor evig og altid tænke paa det,

Maria! Er der Alvor i deres Tro, saa maa den volde dem Glæde og ikke Bedrøvelse. Jeg tror ikke, at Vorherre vil have, vi skal sukke og klage hele vort Liv igjennem, ellers havde han ikke skabt Jorden saa skjøn og velsignet, som den er. Naar jeg færdes der oppe paa Bjærgene og lader Blikket strejfe op over de skinnende Bjærgtinder og ned over de grønnende Dale, da føler jeg mit Hjærte svulme af Livslyst og Glæde, og Sangen bryder muntert frem af mit Bryst og giver Gjenlyd fra de bratte Fjældvægge. Jeg føler, det er dejligt og velsignet at leve, og jeg jubler ved Tanken om den Dag, da Præsten vil lægge vore Hænder sammen og give os sin Velsignelse som Mand og Hustru."

„Ak, kommer vel den Dag nogen Sinde, Henri?"

„Om den kommer! Ja, saa vist som Maanens Straaler i dette Øjeblik forsølver Sneen der oppe. Fader ved, hvorledes det har sig med os, og han vil ikke nægte os sit Minde. Og bliver vor Brudefærd end simpel og ringe, favrere Dag vil dog aldrig oprinde end den, da jeg en Gang fører dig hjem som min Hustru."

Han omfavnede hende heftig, og hun taalte, at han kyssede hende gjentagne Gange. Lidt efter viklede hun sig dog sagte ud af hans Favn, og efter at de unge Folk endnu en kort Stund havde talt dæmpet med hinanden, skiltes de og gik hver til sin Side om til Forsiden af Huset.

Her var Klyngen imidlertid bleven større og større. De halv hviskende Samtaler var forstummede, og alle stod i tavs Forventning. Disse Folk, som ikke skyede Møjen midt i den kolde Efteraarsnat at vandre ad ubanede Stier op mellem Bjærgene for at høre Forkyndelsen af Guds Ord overensstemmende med deres Tro, var alle Protestanter, og enhver af dem kjendte den Straf, de udsatte sig for ved at deltage i en saadan natlig Forsamling. Mændene vilde i Tilfælde af Paagribelse blive idømt den haarde Galejstraf for Livstid, og Kvinderne livsvarigt Fængsel, medens Børnene vilde blive skilte fra Forældrene for at opdrages i et eller andet Kloster eller i en katolsk Skole. Det berømte nantiske Edikt, som i mange Aar havde sikret det protestantiske Trossamfund Religionsfrihed, var ophævet, og man søgte ved de haardeste Tvangsforholdsregler at tvinge dem tilbage i den katolske Kirkes Skjød; men jo haardere Forfølgelsen rasede imod dem, jo fastere holdt de sig til deres Fædres Tro. Af og til indvarsledes de i al Hemmelighed til et Møde paa et affides liggende Sted, hvor saa en Præst af deres Tro prædikede for dem og udførte de kirkelige Handlinger — Bryllupper, Barnedaab eller Uddelingen af Alterens Sakrament —, som der i Øjeblikket var Trang til. Men disse kirkelige Handlinger havde ingen Kraft over for de borgerlige Love, og de, der var viede i „Bjærgene", som det kaldtes, blev ikke af Loven erkjendte for rette Ægtefolk, lige saa lidt som deres Børn for ægte fødte. Haardest for dog Loven frem mod dem, der udførte den præstelige Gjerning. De blev forfulgte overalt, hvor de kom frem, og blev de grebne, maatte de bøde med Livet paa Skafottet, fordi de udbredte den rene Kristenlære.

Ejeren af det lille Hus oppe mellem Cevennerne hed Povl Duval og var en af det protestantiske Menigheds to Forstandere. Han havde to Børn, nemlig den før nævnte Henri og en Datter, som hed Johanne og var to Aar yngre end Broderen, en indtagende og smuk Pige, hvis Træk havde en umiskjendelig Lighed med Broderens. Faderen var en Mand paa femti Aar, graasprængt og bøjet, mere af de Gjenvordigheder og Sorger, han havde gjennemgaaet, end af Aarenes Vægt. Man plejede at sige i de Dage, at Cevenneren ikke kjendte til nogen Barndom, men at han blev født gammel, var Mand i Tolvaarsalderen og graa ved de firti Aar.

Kort efter at Henri og Maria havde sluttet sig til de andre, kom Duval frem i Døren og lod sit Øje glide hen over den tavse Forsamling.

„Nu vel, mine Venner, Tiden er kommen," sagde han med en Røst, der var mild og klangfuld. „Lad os i Guds Navn gaa til vort Forsamlingssted. Dog, inden vi giver os paa Vej, lad mig da lægge enhver paa Sinde, at vor Vandring er en Fredens Gang. Den, som muligvis skulde bære Vaaben hos sig, maa derfor lægge dem fra sig forinden. Er der ingen væbnet iblandt eder?"

Han ventede en Stund paa Svar, men da ingen talte, gjentog han: „I Guds Navn da, lad os give os paa Vej."

Det lange Tog ordnede sig og drog ad Bjærgstier, der sjælden betraadtes, ind til den ensomme Plads mellem Bjærgene, som denne Nat var udset til Samlingssted. Nu og da istemmedes der en dæmpet højtidsfuld Sang i den stille Efteraarsnat, og alt som man nærmede sig til Mødestedet, opfangedes og gjentoges Tonerne af Ekkoet mellem Bjærgene. Flere af disse Sange, saa rørende i deres simple, men indtagende Skjønhed, gik fra Mund til Mund i „Bjærgene". Intet Barn var saa uvidende, at det ikke kunde gjentage eller synge dem, ingen Olding saa vis, at han kunde sige, naar og af hvem de en Gang var digtede.

Men denne Nat klang disse Sange mere sørgmodig end sædvanlig. Det var en Sørgefest, ikke en Glædesfest, som den Nat skulde fejres i den ensomme Dal mellem Cevennerne. Derfor blandedes den Glæde, man følte ved at samles med hverandre,

med sørgelige Minder fra fordums Dage. Protestanterne stod i Begreb med at fejre den tresindstyvende Aarsdag for det nantiske Edikts Ophævelse — Slutningen paa en kort, stormfuld Dag af tvivlsom Lykke og Begyndelsen til en lang Nat af Sorg, Frygt og haard Trældom.

Fuldmaanen stod højt paa den stille natlige Himmel og forsølvede med sit Lys Cevennernes vældige Toppe. Hist og her i de snævre Bjærgkløfter gjenspejledes dens Straaler af en rislende Bjærgbæk, som i ilsomt Løb skyndte sig nedad mod Sletten og stundum flød over sine snævre Bredder.

Enten det nu var tilfældigt eller med Vilje, var Henri og Maria blevne de bageste i Rækken, og Ynglingen forsøgte igjen at optage den ved Huset afbrudte Samtale, men den unge Pige lod næppe til at forstaa, hvad han sagde til hende; tavs og drømmende, som om hendes Tanker var langt borte, steg hun ved hans Side op ad den stejle Sti. Til sidst tav Henri, utilfreds med at tale for døve Øren, og da hun kort efter vendte sit Ansigt om til ham, opdagede hun med Kjærlighedens skarpe Blik, at han følte sig krænket. Hun rakte ham sin Haand og lod ham beholde den i sin.

„Vær ikke vred paa mig, Henri, fordi jeg har haft mine Tanker andenssteds," bad hun. „Jeg føler mig saa underlig til Mode i denne Nat; det er for mig, som saa vi hinanden for sidste Gang."

„Hvor kommer du paa saadanne Tanker?"

„Jeg havde sidste Nat en sælsom Drøm, som jeg ikke har kunnet glemme," svarede den unge Pige med et Suk. „Maaske var det mere end en Drøm, thi aldrig har nogen Drøm staaet saa levende for min Sjæl som denne. Jeg syntes, min afdøde Moder stod foran mig og vinkede til mig, at jeg skulde følge hende, og som vi gik sammen gjennem grønne Dale, der var smykkede med tusend Blomster, kom vi med et til en mørk Afgrund, der syntes at strække sig milevidt ned i Jordens Dyb, men ovre paa den anden Side laa der et straalende Landskab af en vidunderlig Skjønhed. Jeg gøs tilbage for Afgrunden, men Moder tog mig blidt ved Haanden, og baaren af Luften svævede vi over det mørke Dyb og stod snart ovre paa den anden Side. Da vendte jeg mig om og saa mig tilbage, og jeg fik Øje paa dig, Henri. Du stod ved Randen af Dybet og strakte dine Arme imod mig og græd. Jeg vilde svæve tilbage for at hente dig, men næppe havde jeg løftet Foden ud over Afgrunden, før jeg faldt dybt ned i Mørket, og med et Skrig for jeg op af Søvne."

„Og for en saadan Drøms Skyld gaar du og ængster dig?" sagde Henri bebrejdende. „Hvad er vel Drømme andet end vor Sjæls fortsatte Arbejde, medens Søvnen tynger vore Øjenlaag ned? Kan vi ikke ogsaa paa en Maade drømme i vaagen Tilstand, naar vi giver os hen i de Tanker og Forestillinger, som opfylder os?"

„Ja, nok det; men kan Gud ikke ogsaa gjennem Drømmen drage Fremtidens Slør til Side for vore Øjne, saa at vi skuer det, der senere vil hændes os?"

„Henri svarede ikke; man var nu kommen til Stedet, hvor Forsamlingen skulde afholdes, og al Samtale hørte op, medens man i Stilhed indtog de Pladser, hvorfra man bedst kunde høre de Ord, Præsten i denne Nat vilde tale til Menigheden.

Paa et Klippestykke, hvorfra han var synlig for hele Menigheden, stod Præsten allerede, ventende paa, at Forsamlingen skulde komme til Ro. Det var en høj, mager Mand, hvis Ansigt var fuldt af Ro og ved sit milde Udtryk indgød Fortrolighed. Han hed Johan Roux og havde nu i sytten Aar udført sin Gjerning ved „Bjærgkirken i Høj-Cevennerne." Uddannet ved det theologiske Seminarium i Lausanne, var han ved Haandspaalægning af Menighedens ældste kaldet til at være dens Sjælesørger. I daglig Tale nævnedes en saadan Kaldelse ved Navnet „hjemfalden til Galgen", thi Frankrigs Love dømte enhver protestantisk Præst, som inden for Rigets Grænser udøvede de kirkelige Handlinger, hans Embede medførte, til Døden i Galgen, men ikke des mindre fandtes der Mænd, som Aar efter Aar trodsede Døden for at bringe deres lidende Trosfæller Trøst og Husvalelse. Johan Roux var en af disse Mænd.

Efter en stille og inderlig Bøn istemmede Menigheden en Salme, hvis vemodige Toner fik Klippevæggene i de mørke Bjærgkløfter til at give Gjenlyd; derefter begyndte Præsten sin Tale, og i lydløs Tavshed lyttede man til hans Røst. Ikke et Ord gik tabt for den stille Menighed; et dæmpet Suk hist og her fra de lyttende Klynger viste, at Ordet trængte ind til Hjærterne. Efter at Prædiken var endt, førtes der nogle Børn frem for at modtage Daaben; derefter istemmede man en Bøn, hvori man særlig bad for Kongen og Øvrigheden.

Det første Vers af Slutningssalmen, som skulde ende Mødet, var allerede sunget til Ende, da der pludselig opstod Uro i de Klynger, som stod yderst. Lidt efter faldt der et Skud, som drønnede hult inde mellem Bjærgene, og en skrækslagen Røst overdøvede Sangen:

„Soldaterne! Vi er forraadte!"

En ubeskrivelig Forvirring opstod, Slægtninge raabte paa hinanden, Mænd søgte deres Hustruer, Hustruer deres Mænd, og alt imens spredtes Menigheden i vild Flugt til alle Sider. Frem bag et Klippehjørne kom en Trop Soldater marscherende med taktfaste Skridt, det lynede

gjennem den maaneklare Nat, en uregelmæssig Salve tordnede mellem Bjærgene, og truffen af Kuglerne styrtede nogle af de flygtende til Jorden, medens Jammerskrig og forfærdede Udraab hørtes fra alle Sider.

„Maria! Maria!"

Dette Raab hørtes over dem alle. Øverst paa et Klippestykke stod Henri og søgte at faa Øje paa den elskede i de flygtende Skarer. Hun var strax bleven borte for ham i Forvirringen, og han spejdede forgjæves efter et Glimt af hendes lette Skikkelse. Var hun undkommen, eller var hun ramt af det dræbende Bly? Den unge Mands Hjærte sammensnøredes af en fortrivlet Angest, men i det hans Øje faldt paa Soldaternes Trop, der atter slyngede Død og Forfærdelse ned over de forsvarsløse Flygtninge, blev han greben af et vildt Raseri. Han bøjede sig ned, greb et Granitstykke

Bjærgprædikenen.

og slyngede det med vild Kraft ned over Forfølgerne. En af Soldaterne tumlede tilbage og faldt haardt saaret til Jorden.

Synet af den faldende bragte den unge Mand til Eftertanke og hans Vrede til at svinde. Var det saaledes, han agtede paa den Lærdom, der var ham indpodet fra Barndommen af! Han lod den Sten falde, som han paa ny havde grebet, og satte med et Spring ned fra Klippen. En aldrende Kvinde kom ilende forbi med et Barn paa sine Arme; hun trak gispende efter Vejret og var nær ved at segne under Byrden. Henri indhentede hende, tog Barnet i sin Favn og sagde:

„Lad mig bære den lille; jeg er ung og stærk og kan bedre gjøre det end I. Følg kun efter mig; jeg kjender hver Sti her mellem Bjærgene, og Soldaterne skal ikke let finde os . . . Vidste jeg kun, om min Fader og Søster . . . og Maria Duclos var slupne bort!"

„De fulgte Stien til venstre op ad Bjærget . . . jeg saa dem alle tre mellem de andre flygtende."

„Og Præsten?"

„Ham tog Savier sig af."

„Gud være lovet!" udbrød Henri med et lettende Suk.

Flere Flygtninge sluttede sig til dem, og Henri førte dem snart ad bugtede og lidet kjendte Stier i Sikkerhed. Pludselig lød der et højt Raab oven fra:

„Henri, Henri!"

Alle saa i Vejret, og en sagde:

„Det er Jakob Savier."

„Jeg er her, Jakob!" raabte Henri tilbage. „Kom ned til os!"

Den unge Mand klatrede hurtig ned ad Skraaningen. Da han kom dem nær nok, til at de kunde se hans Ansigt, for Henri sammen i dødelig Skræk, thi hans Aasyn var blegt og bekymret.

„Hvad er der hændet, Jakob?" spurgte han.

„Din Fader . . ."

Flugten.

„Død!"

„Ikke død, men haardt saaret. Han og nogle andre blev staaende for at give Præsten Tid til at undkomme, og en Kugle traf ham . . . der blev ogsaa flere saarede. Du vil finde ham i Hulen der oppe."

Henri udstødte et smerteligt Udraab, og uden at spørge om mere gav han sig paa Vejen op ad den bratte Bjærgskraaning. Snart havde han naaet Stien for oven og løb nu i Hast hen til den Bjærghule, paa hvilken der var blevet givet ham Anvisning. Grotten var oplyst af et Blus, som i Morgengryet, der nu begyndte at bryde frem, spredte et svagt Lys over Scenen der inde. Der var flere Folk der inde, ogsaa hans Søster, som knælede ned i en Krog af Hulen, men Henri saa kun sin Faders blege Ansigt med Blodstriben, der langsomt randt ned ad den ene Kind. Han kastede sig ned for Lejet og greb en af de nedhængende Hænder. Den var kold som Is.

„Død! O, min Fader, tal til mig . . . blot et eneste Ord!" raabte Sønnen med skjælvende Læber.

Men den blege ubevægelige Skikkelse rørte sig ikke; Livet var allerede flygtet bort. Der rørte en Haand ved den knælendes Skulder, og Henri vendte sig om og saa ind i sin Søsters taarevædede Ansigt. Med en ængstelig Bevægelse søgte hun at stille sig saaledes, at Broderens Blik ikke kunde trænge hen til den Krog, hvor hun før havde knælet, men det var allerede for sent. Som dreven af en Fjeder for Henri i Vejret, hans Øjne udvidede sig i en unævnelig Gru, og med et Skrig, der lød vildt som et saaret Dyrs, kastede han sig over den livløse Skikkelse, som hvilede der, og slyngede sine Arme om den, som vilde han rive den ud af Dødens Vold. Det var hans elskedes Lig. Med gjennemboret Bryst, med de fromme milde Øjne lukkede, med det lange silkebløde Haar rullende ned om de blege Kinder, hvilede Maria i hans Favn.

„Saa var det dog, som du mente," hviskede han, medens hans taareløse Øjne hæftede sig paa det smukke stille Ansigt med en Smerte, der bragte hans Legeme til at skjælve som i Feber, „at vi maatte skilles i denne Nat . . . De har dræbt dig, du min Lykkes Sol . . . aldrig mere vil dit Øje søge mit, aldrig mere vil du smile til mig . . . O, hvor fejt, at de har myrdet dig, der var saa ren og uskyldig . . . o, hvor fejt, hvor grusomt! Var der da ikke nok, de kunde skyde paa, at de skulde udsøge sig dig og plette deres Hænder med dit Hjærteblod . . . O nej, gaa bort!" raabte han pludselig og hævede sig i Vejret med det døde Legeme i sine Arme, da en af Mændene lagde sin Haand beroligende paa hans Skulder, „jeg skiller mig ud fra eder alle! Jeg kjender jer ikke mere, I blødsødne Skrællinger, som lader Soldaterne myrde eders Kvinder og Fædre! Forbandelse over den Stund, da jeg sluttede mig til eder og klynkede og græd som I og taalte, at man trampede paa mig og forfulgte mig som det vilde Dyr i Skove! Det er forbi fra dette Øjeblik, jeg skiller mig ud fra eder alle! De har røvet mit Livs Lykke, mit bedste Eje . . . o, min Gud, min Gud, de har røvet mere end mit Hjærteblod . . . men Hævn vil jeg have for mit ødelagt Liv! Hævn, Hævn, hundrede Fold Hævn! Hundrede Lig skal raadne i Bjærgenes Afgrunde for det Liv, de har røvet mig! Ve over dem, hundrede Fold Ve over dem, der øvede denne Gjerning!"

De omstaaende stirrede forfærdet paa ham, medens han i sin lidenskabelige Smerte udstødte Trusler mod deres Forfølgere. Kvinderne græd, og Mændene rystede i tavs Medlidenhed paa Hovedet. De indsaa, at den unge Mand i Sorgens første Fortvivlelse ikke vilde lytte til deres Trøst og Formaninger, og at de helst maatte overlade ham til sig selv for en Stund. Efter Tilskyndelse af Savier, Johans Fader og Menighedens anden ældste, forlod man lidt efter lidt Hulen, og Mændene gav sig til at grave to Grave der i Nærheden, en for Duval og en for Maria Duclos.

Man maatte handle og det uden Tøven, thi Forfølgelsens Jærnhaand strakte sig ogsaa til de døde. Ikke endt med, at Katholikkerne formente Protestanterne en Hvileplads for deres Døde i indviet Jord, de lod end ikke disse Døde i Fred, om de end jordedes i Skove, i Haver eller i Kjælderen under deres Slægtninges Hus. Over enhvers Dødsseng, der ikke hørte til den katolske Kirke, hvilede den mørke Skygge af en „Proces mod den dødes Minde", og hvis Processen tabtes, blev de efterlevende styrtede i Armod, og den dødes Legeme underkastet en vanhelligende Mishandling, ved hvis blotte Omtale hans nærmeste maatte gyse.

Johanne blev inde hos Broderen og saa i Tavshed til, hvorledes han ømt og forsigtig lagde den unge Piges Lig ned paa det Leje, man havde redt til hende. Saa knælede han ned ved den dødes Side, og med Ligets ene Haand i sin holdt han sit feberbrændende Øje fæstet paa den elskedes Aasyn. I denne Stilling traf Mændene ham endnu, da de kom tilbage og betydede ham, at Gravene var færdige.

Henri bøjede sig hen over den døde og trykkede et sidste Kys paa hendes Pande. Derefter tog han hende paa sine Arme og bar hende til Graven. Lige saa gjorde han med Faderen. Da Solen begyndte at sende sine Straaler op til Cevennernes hvide Toppe, var Jordfæstelsen endt, Følget adspredt, og ved de to smaa Gravhøje oppe mellem Bjærgene sad nu Henri alene tilbage, rugende over sin fortvivlede Sorg.

(Fortsættes.)

Skrædderens Skindbuxer.

Efter et Stedsagn,

fortalt af Jens Skytte.

(Sluttet.)

Henning sprang til. Han saa paa den fangne, der rystede som et Espeløv, studsede og brød saa ud i vældig Latter.

„Hvad er der?"

„Lad ham tørre Sværten af sig, saa skal I se."

Dette besørgede Skovfogden øjeblikkelig med egen høje Haand, i det han, just ikke med den allerømmeste Blidhed, skruppede sin dugvaade grove Uldvante op og ned over det ulykkelige lille Kvindfolks lange Næse.

„Al Verdsens Ufærd — Mons Skrædder! Nej nu skal da Fanden — —."

Mons tiggede og bad ynkeligt for sig.

„Lad dig slipp'! Nej, du skal bliv' sat, hvor der hverken skinner Sol eller Maan'. Vis' fremmede Børster og Rakkerpak Vej til min Skov! Hvem var de Røverkumpner, du har rottet dig sammen med? Bekjend!"

„Min Halvfarbror og nogle af hans gode Venner — de samme, som Henning der og Rytter-Søren var efter ved Kyndelmissetide og jog ud af Skoven."

„Hoho, saa sæder det dog," afbrød Skovfogden med et Nik til Henning.

„Ak," vedblev Mons med bodfærdig Mine i sit grimede Aasyn, „jeg vilde saa ustyrtlig nødig have været med til de Kunster, det er den skinbarligste Sandhed; for jeg er et stille, ingetogent Karlemenneske, som gjør ingen Bannes og Uhumskheder og har alletider entholdt mig fra slige ugudelige Vanskeligheder og Letfærdigheds Bedrifter; men han truede og forvendte mig til det ved Forførelsens vederstyggelige Hillemagt."

Skovfogden og Henning brast i Latter.

Et godt Tegn, mente Mons nok.

„Lad mig saa rende, godeste Skovfoged," sagde han indsmigrende. „Jeg har jo dog tilforn vist ham gunstig Bevaagenhed og Geskjæftighed og varagtig Gesvadssighed."

„I kan vist godt lade ham løbe sin Vej, Skovfoged," indfaldt Henning. „Mons dyr sig nok for at gaa til Skovs tiere; nu skal han jo tilmed have faaet de sølle Skindbuxer, han har stridt for saa længe."

Skovfogden sundede sig lidt med fremskudt Underlæbe. Saa sagde han med et løjerligt barsk Smil:

„Rent fri skal han Kronedød int' slipp'! Du skal følg' med op igjennem Byen i den Mondur, du der staar i."

„Hjærtens godeste Skovfoged, saa bliver jeg sølle arme Sælle jo til Grinagtighed og Skinbarlighed for den ganske By! jeg kan aldrig nære mig for Folks Tunger — jeg kommer til at rømme Sognet! Aa nej, aa nej da!"

„Lig'meget! vil du int' det, saa skal du sendes over til Hans kongelige Majestæt, han skal nok snakk' med dig om Forførelsens vederstyggelige Hillekraft, kan du tro; han er en haard Han, som int' er til at spaf' med — Gud forlad' mig. — Nu, vil du spill' Fastelavnsløjer eller int'?"

Mons kastede et elendigt Blik ud efter sine Fæller; Baadene øjnedes kun som et Par sorte Prikker. Saa valgte han at gjøre Skovfogden Følgeskab.

„Du skal endda faa Lov til at bær' Flinten for mig; gaa hen og hent den. — Ja, følger den her Kjødlapper eller Feltskær med dig her ud, Henning, lad ham saa kig' op til mig med det samm', kanske æ skal flikkes lidt. — Saa, saa ganger vi, Mutter!"

Det lader sig ikke med nogen høj Grad af Sandsynlighed paastaa, at Folk i de Tider har været nysgjerrigere end nu om Stunder, fordi de flokkedes uden for Port og Dør og stimlede jublende sammen om Skovfogden og den formummede Skrædder, da disse op paa Formiddagen kom ned i Byen; thi lad nu til Dags en grønklædt Skovfoged komme skravlende og drivende etført, sortgrimet Kvindfolk med en lang Bøsse paa Nakken forved sig ind i en afsides liggende By?

„I, det er jo Mons — det er jo Skrædderen — ja, skinbarligste. — I, men hvor har han dog været, siden han ser saadan ud!"

„Aa, han og hans Farbro'er og deres Venner holdt lidt Fastelavnsløjer ned' i Skoven, det forstyrred' æ dem i, og derfor vild' de ha' putt' mig i Stranden; men saa kom der en Mand i Vejen med en Slæd'. Men lad ham selv fortæll' jer det; det maa jo ret vær' Mod for Mons, haa, haa."

Ja vist! Folk trængte ind paa ham, plukkede i ham, spurgte, lo, lige meget hjalp det; Mons var i dette Øjeblik — og det var til at falde i storlig Forundring over — aldeles ikke stemt til at fortælle; han saa forvildet om sig, sled sig ud af Kredsen, smed Bøssen og tog til Bens, saa det surrede og bruste i Skjørterne.

„Taksigelse!" skingrede en Dreng, han pilede forbi, og sendte ham en Snebold i Nakken. Det var Jep. Flux fandt en Flok grøn Ungdom, at den Sne, der laa i Vejgrøften, kunde aldrig i Verden komme bedre til Nytte — de stak efter ham. Raab, Latter og Snebolde forfulgte den flygtende sølle Mons Knastrup. Kort efter forsvandt han fra Egnen.

Da Løvet sprang ud, døde Hennings Moder, og snart efter drog han ind til Skovfogdens. Et Par Aars Tid efter holdt Kronprinsen Jagt der i Skoven, og ved den Lejlighed var det, den Ære timedes baade Diderik Skovfoged og Henning Bonde, at de stedtes for Hans Højhed, da han efter endt Dagværk hvilte sig under den smukke bredkronede Bøg, som Bønderne siden fredede om og gav Navnet Kongebøgen.

„En smuk Karl," skal Prinsen have sagt, da han saa Henning, som stod noget borte i Skoven og talte med en af hans Jægere.

„En rask og kløgtig Karl tillige, Deres konge-

lige Højhed," svarede Skovfogden; „det kan jeg (da sagde han ikke æ) meld' om; og det er int' ringst hans Fortjenst', Fangsten i Dag har vundet Deres høje Naades Behag."

„Nu, nu; kald os ham hid, Skovfoged," bød Hans Højhed.

Og han glemte ikke Gutten siden. Da Diderik adskillige Aar efter blev aflægs og tog sin Afsked, fik han ikke en fremmed til Efterfølger.

— Henning Bonde eller Henning Skovfoged, som han siden blev kaldt, fik det Lov, at han var en af de skrappeste og mest aarvaagne Skovfogder i vid Omkreds, og at hans kjønne Hustru hed Sine Skovfogeds, kan Læserne da nok begribe.

Husflid.

En flittig Husmand.

Som et Exempel paa Husflid kan nævnes Husmand Morten Jensen i Darum ved Ribe. Han gaar hver Dag ud paa Daglejerarbejde, men om Aftenen og i sin øvrige Fritid har han enten et eller andet Husflidsarbejde at sysle med. Da hans Kone er Væverske, har han fundet paa at samle alle Linnedtraade, der bliver klippede fra Væven og lignende, som ellers ingen Nytte kommer til, og deraf lave Reb. Til Brug hertil har han selv lavet sig et Par Snotene*), og med en af disse snor han saa al den Masse Traadender sammen til en Stræng, der vikles op om en Pind med en Split i Enden, og dernæst snos af disse Pinde tre eller flere Strænge sammen til faste og stærke Snore. Paa denne Maade har han i Aarenes Løb lavet flere hundrede Favne Snore (Hysing). Af Faaretarme, der først skrabes og gjøres til rette, snor han Snore til Spinderokke og andet Brug, ogsaa alene ved Hjælp af sin Snoten. Naar han ikke har „Rebslagerarbejde", bruger han sin Kniv og sin Sav, og med disse Redskaber kan han gjøre mange forskjellige Slags Arbejder. Han laver saaledes alle Skytter til Konens Væverstol, Vindsler, Trælygter o. s. v., og det sidste Aars Tid har han selv lavet sig et lille Klædeskab, mest af smaa Stykker Fjæl og smalle Stave, og det ser meget godt ud. Alle hans Arbejder viser saa smukt, hvad Flid og Tænksomhed kan udrette. En stor Del af hans lille Hus, Bohave og Brugsgjenstande er af hans eget Arbejde, og besøger man ham en Aftenstund, kan man være vis paa at træffe Morten med et glad Ansigt i Færd med et eller andet lille Arbejde, enten for sig selv eller andre.

*) En saadan lignende er afbildet i Udgiverens „Vejledning i Landbohusflid", S. 188.

N—n.

Smaating.

Slaaende. „Hvorledes kunde du dog saaledes falde ned af Hesten?" spurgte en sin Ven, der var bleven Græsrytter. — „I, jeg kunde da ikke blive hængende i Luften!" lød Svaret.

Nubisk Visdom. I Nubien findes en Lov, som under Dødsstraf forbyder Mødre at tale med deres gifte Døtre. Man vil deri have opdaget Grunden til, at der forekommer saa mange lykkelige Ægteskaber i Nubien.

Det sorteste af alt sort i Verden, siger et amerikansk Blad, er en sortklædt Neger, som i bælgmørk Nat sidder i brandmørk Kjælder, hvor han drikker Blæk og æder Blanksværte.

Til Eftertanke. Vi vil alt for gjærne blande os i andre Folks Sager, men taaler ingen Indblanding i vore egne.

Geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danner Navnene paa to af Evropas største Floder: En Elv i Sverige, — en By i Portugal, — en By i Italien, — en By i Bayern, — en By i Sverige.

J. M. J.

Firkantet Nød. Af 5 A, 4 E, 2 R, 2 S, 1 G, 1 M og 1 N dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første, brunstegt, gjærne paa Bordet vist du saa;
det andet bringer Baaden til strygende at gaa,
dog maa det tredje røres og bruge Kraft, hvis ej
vil Farten fjerde blive, og langsom kun din Vej.

P. C. S.

Gaade.

Det første en eller flere nævner,
det andet gjør ligervis.
Det hele ud imod Fremtiden stævner.
Maaske med Forlis
det lønner dem,
som bar det frem;
maaske — naar Lykken er god og huld —
det bringer sin Ejer Ære og Guld.

Opløsninger fra Nr. 29

paa den historisk-geografiske Opgave:	paa den firkantede Nød:
Rødby	SANG
Oder	ABER
Leeds	NEVA
Filadelfia	GRAV

paa Stavelsesgaaden: Lykkeridder.

Brevveksling.

Flere Nøddeknækkere og Navneforvridere. „Husvennen" kan ikke afse Plads til Nøddeknækkeres Vidundernavne, og maa derfor bede disse venlige Sejrvindere paa det gaadefulde Omraade, om at nøjes med den gode Bevidsthed hin ædle Daad medfører for de jublende Sjæle — og spare Frimærkerne.

L. K. Kan ikke optages.

Pastor A. P. Paa de i „Husvennen" den 14de April f. A. omtalte Udlaansbøger indkom saa faa Bestillinger at de ikke kunde udføres. Tak for de givne Vink, men af flere praktiske Hensyn kan ingen Forandring foretages. Nogenlunde tilfredsstillende Meddelelser om Biavl vil tage mere Plads end „Husvennen" kan raade over, og da alle der have Interesse for denne Sag har let Adgang til Biavlerforeningens Tidsskrift har Udgiveren ikke villet fremkalde Afhandlinger eller Meddelelser i denne Retning.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Binge.

(Fortsat.)

Andet Kapitel.

I Bjærgene var Solen allerede nær sin Nedgang, og endnu fandt dens Straaler Henri der oppe ved Gravhøjene. Taareløs, fortabt i sin Sorg, havde han tilbragt Dagen der oppe. Timerne var rundne, uden at han havde lagt Mærke dertil; en dump, knugende Smerte havde grebet ham og ligesom lammet baade hans aandelige og legemlige Evner. Det havde forekommet ham som en tung afskyelig Drøm alt sammen, men alt imens var der kommet Øjeblik, hvor hele den forfærdelige Virkelighed var traadt frem for hans Bevidsthed, og han havde jamrende kastet sig ned over Marias Grav, som vilde han favne hende endnu en Gang. Havde han kunnet græde, hvilken Lise vilde Taarerne da ikke have bragt ham, men det var, som om der var sat en Dæmning for deres Kilde, saa fast, at den ikke var til at gjennembryde.

Der kom en høj, bleg Vandringsmand gaaende op ad Bjærgstien, som førte forbi de to stille Grave. Han var klædt som Bonde i en grov graa Frakke af hjemmevævet Tøj og havde en lille Rejsetaske i en Rem over Skulderen. Da den fremmede fik Øje paa Henri, syntes han først at ville drage sig stille og ubemærket tilbage, men han betænkte sig igjen og gik hen og lagde sin Haand paa den unge Mands Skulder.

Henri vendte sit blege Ansigt om til ham, og da han saa en fremmed for sig, rejste han sig op i en siddende Stilling og strøg Haaret fra Panden. Den fremmede tog Sæde ved Siden af ham og sagde:

„Min Ven, de, du sørger over, er ikke længer her. Vend Blikket opad, der skal du søge dem.“

„Jeg har mistet dem for evig,“ mumlede Henri næsten ubevidst, „aldrig faar jeg dem mere at se.“

„Vel ikke her nede, men dog en Gang hisset, saa vist som Herren selv har sagt: Den, som tror paa mig, skal leve, om han end dør.“

Han tog en af Henris Hænder i sin og vedblev:

„Ikke sandt, du er Henri Duval, om hvem jeg hørte fortælle der nede i Dalen? Ja, jeg kunde tænke mig det. Jeg har hørt om den Sorg, som har ramt dig, og kan forstaa, hvad Smerte du har maattet lide. Jeg kjendte din Fader og holdt af ham, og om jeg end ikke kjendte din unge Brud, saa ved jeg dog, at den Pige, din Fader ikke vægrede sig for at kalde Datter, maa have været din Kjærlighed værd.“

„Det var hun!“ udbrød Henri med bævende Læber. „Ingen var mere ren og uskyldig end hun! Og hende har de myrdet, de feje Uslinge! . . . Og en af vore egne har været Forræder, ellers vilde de ikke saaledes have overrumplet os! Fordømmelse over den Skurk, hvem han saa er, som . . .“

„Forsynd dig ikke, Henri,“ afbrød den fremmede ham mildt. „Hævnen hører Herren til; han styrer Fuglens Flugt gjennem Luften, han styrer ogsaa den dræbende Kugle mod dens Maal. Og naar du nedkalder Fordømmelse over den, som ledte Forfølgerne paa Sporet, saa tager du Tøjlerne ud

af Herrens milde Haand og vil selv styre dit Livs Skæbne med dine svage Menneskehænder. Det mægtede du ikke, var du end den viseste blandt de vise."

Den Mildhed, hvormed de advarende Ord kom frem, trængte Henri til Hjærtet. For første Gang efter Ulykken fandt Taarerne Vej til hans Øjne, og højt grædende skjulte han sit Ansigt i sine Hænder. Den fremmede lod ham græde ud i Ro, derefter tog han igjen hans Haand i sin og talte trøstende og beroligende til ham, og Henri lyttede i aandeløs Spænding til hans Røst. Aldrig tilforn havde noget Menneske mægtet at tale saaledes til ham; hvert Ord fandt Vej til hans Hjærte og medførte Fred og Forsoning. Den lidenskabelige Storm, som havde raset i hans Bryst og taget hans Fornuft fangen, stilnede lidt efter lidt af, og Taarerne, som vedblev at flyde, faldt som en kvægende Regn paa hans syge Sind.

„O, jeg takker Dem, Hr. Pastor, jeg takker Dem tusend Gange," sagde han til sidst og trykkede dybt bevæget den fremmedes Haand. „Hvorledes vilde det have gaaet, om De ikke havde fundet mig her! . . . O, nej, I elskede, som med Bekymring har skuet ned til mig, hvis I har kunnet se, hvad der rørte sig i mig, jeg vil ikke have Hævn . . . du, min Gud, som ser mit Hjærte i denne Stund, vredes ikke paa mig for de mørke Tanker, det har huset, styrk mig i min Svaghed, bøj mit Hjærte, at jeg kan bede: Ske ikke min, men din Vilje!"

Den fremmede saa venligt paa den bevægede Yngling og sagde:

„Amen! Herren vil høre din Bøn og styrke dig i Kampen mod dit eget Hjærte."

De sad en Stund i Tavshed, derpaa tog Henri igjen til Orde:

„Hr. Pastor, maa jeg gjøre Dem et Spørgsmaal?"

„Hvad Grund har du til at tro, at jeg er Præst?"

„Aa, det er let at gætte!"

„Jeg nægter heller ikke, at jeg er det, og jeg tror ogsaa at vide, hvad du vil spørge mig om. Du ønsker vist at vide, hvorfor jeg, som er en fremmed for dig, har opsøgt din Faders Grav?"

Henri nikkede, og Præsten vedblev:

„Han var mig en kjær Ven. Du ved maaske, at din Fader var en af de ældste, som udvalgtes til at repræsentere „Kirken mellem Høj-Cevennerne" ved Generalsynoden i Fjor?"

„Ja, jeg ved det."

„Der traf vi sammen og sluttede os nøje til hinanden. Særlig erindrer jeg en Samtale, som vil have Interesse for dig. Ved at omtale de Lidelser, adskillige Familier havde været udsatte for, paa Grund af deres Tro, fortalte han mig og nogle andre, at ikke mindre end tre af hans Slægt, nemlig hans Fader og to af hans Farbrødre, Povl, Peter og Stefan Duval, havde ofret deres Liv for denne Sag. Dertil bemærkede en tilstedeværende, at han ogsaa burde have været Præst, men han svarede, at han savnede Evner dertil, „derimod," lagde han til, „har jeg en eneste Søn der hjemme, en begavet Yngling, og hvis Herren vilde hellige ham og bruge ham i sin Tjeneste, vilde et af mit Livs højeste Ønsker blive opfyldt." Disse Ord vil sikkert glæde dig."

Henris Øjne fyldtes igjen med Taarer, og han sad en Stund hensunken i dyb Eftertanke. Derpaa sagde han:

„Hvor agter De at søge Ly i Nat, Hr. Pastor? Vil De ikke følge hjem med mig? De vil være fuldkommen sikker der, thi vort Hjem ligger ensomt og næsten en halv Mil fra Byen. Gjør mig og min Søster den Glæde for vor Faders Skyld!"

Ingen vidste bedre end Henri, hvor dyr denne Gjæstfrihed kunde blive ham. Den Straf, som var bestemt alene for at huse en protestantisk Præst en Nat, var Galejerne paa Livstid, og selve Huset skulde, som gjort urent ved hans Ophold der, rives ned til Grunden.

„Jeg vilde med Glæde modtage dit ædelmodige Tilbud, Henri," svarede Præsten, medens han med varm Interesse betragtede det udtryksfulde Ansigt, som saa bønfaldende paa ham, „men jeg kan det ikke; jeg har allerede dvælet længere, end jeg strængt taget havde Ret til. Men vil du virkelig bevise mig en Venskabstjeneste, saa vil jeg bede dig om en saadan."

„Med Glæde, Hr. Pastor," svarede Henri ivrig.

„Har du nogen Sinde været i St. Argrève i Vivarais?"

„Jeg var der for to Aar siden med min Fader og kjender godt Vejen dertil."

„Der ligger en Avlsgaard, som hedder Mazel, og som tilhører Johan Martin. Tror du, at du kan finde den?"

„Med Lethed, Hr. Pastor."

Giv dig da paa Vej dertil i Morgen og sig til Martin og hans Hustru, men ikke til nogen anden, at den, som de venter, er for Øjeblikket hindret i at komme til dem, men at han med Guds Hjælp vil komme først i næste Maaned. Ved at gjøre dette for mig, Henri, vil du fri mine Slægtninge for megen Uro og Bekymring."

„Det vil jeg saa gjærne, Hr. Pastor; men vil de ogsaa forstaa, hvem det er, der sender mig?"

„Det vil de nok, men for en Sikkerheds Skyld kan du jo nævne mit Valgsprog for dem: Herren er min Hyrde."

Henri for sammen i glad Overraskelse; han

saa paa Præsten med en sky Ærbødighed, der bragte denne til at smile, og udbrød:

„Majal! Altsaa er De Pastor Majal selv!"

Allerede i flere Aar havde han hørt den unge begavede Præst omtale som den ypperste blandt alle protestantiske Sjælesørgere. Hans Fromhed, Sjælsstorhed og vidunderlige Evne til at røre Hjærterne havde i Forbindelse med det heroiske Mod, hvormed han under Udøvelsen af sit Kald trodsede Døden, gjort hans Navn berømt og højt æret hos alle protestantiske Menigheder. Der var næppe en blandt tusende, uden at han jo kjendte Navnet Majal og vidste, at den, der bar dette Navn, var en mægtig Aandens Høvding, rigt udstyret baade fra Hjærtets og Aandens Side. Intet Under derfor, at Henri studsede ved at høre den unge Præsts vel bekjendte Valgsprog. Han troede nu bedre at forstaa, hvorledes det kunde være, at Præstens Ord havde mægtet at trænge ind i hans af Sorg og Bitterhed opfyldte Hjærte; det var ikke en almindelig Præst, der havde talt til ham, men Herrens ypperste Stridsmand, der mægtede at bøje Hjærterne efter sin Vilje. Han glemte næsten sin Sorg ved Tanken om, i hvis Selskab han var, og tilføjede:

„Der er i denne Stund ingen større Lykke for mig end at udrette Deres Ærende."

Majal takkede ham hjærtelig og rejste sig op for at vandre videre.

„Lad mig følge Dem et lille Stykke paa Vej," bad Henri.

„Kun til Toppen af Bakken der," svarede Præsten. „Du maa spare dine Kræfter, thi den Rejse, du saa venligt har paataget dig for mig, er lang."

Endskjønt Henri var en dygtig Bjærgvandrer, havde han dog svært ved at holde Skridt med Præsten. Da de naaede Bakketoppen, standsede Majal og saa sig om.

Taagen, der hele Dagen havde hvilet over Dalen, havde nu lettet sig og svævede højt over dem i Luften, ligesom et tungt Slør, gjennem hvis Rifter Cevennernes høje blaa Himmel glimtede frem. Ude i Vest trængte Solens sidste Straaler gjennem de mørke Skyer og spredte et gyldent Skjær over de høje Bjærgtoppe i det fjærne.

„Mod Aften lysner det," sagde Majal. „Lad os skilles, medens Solen endnu skinner, Henri. Gid din Fader maa blive dit Forbillede, og din Faders Gud din Trøst og Hjælp; han vil aldrig forlade dig. Farvel, vi vil ses igjen!"

Han omfavnede den bevægede Yngling og gik rask op ad Bjærgstien. Saa længe hans Skikkelse endnu var synlig, stod Henri og saa efter ham. Til sidst forsvandt Præsten bag en fremspringende Klippe. Da brast Henri i Graad og gik langsomt tilbage til de stille Grave.

Tredje Kapitel.

Da Majal gav den unge Mand det Ærende, at underrette Familien paa Mazel om, at han ikke strax kunde indtræffe der, lededes han mere af Hensyn til Henri end til sig selv. Han indsaa, at den unge Mands Tanker maatte ledes i en anden Retning, hvis han ikke paa ny skulde synke hen i sin Sorg og give sig onde Indskydelser i Vold, og samtidig dermed forudsatte han, at Bekjendtskabet med Familien paa Mazel vilde have en gavnlig Indvirkning paa den let bevægelige Ynglings Sind. Den unge Præsts Kjendskab til Menneskehjærtet og dets Rørelser havde ogsaa, som det viste sig, ladet ham finde den rette Vej.

Efter at Henri endnu en kort Stund havde dvælet ved de to stille Gravhøje, gav han sig langsomt paa Vejen til Hjemmet. Naturen fordrede sin Ret nu, da Bølgegangen i hans Sjæl var stilnet af; han følte, at han trængte haardt til Hvile og Vederkvægelse.

Da han naaede det lille Hus, blev han modtagen med sorgfuld Glæde af Søsteren, der hele Dagen havde været i Bekymring for hans Skyld. En af Saviers Døtre var fulgt med hende hjem og havde holdt hende med Selskab, og hun foreslog nu, at Johanne den følgende Dag skulde følge med hende hjem og blive der, indtil Henri vendte tilbage fra sin Udflugt til Mazel. Det Forslag blev modtaget med Tak af begge Søskende.

Næppe gryede Morgenen den næste Dag, før den unge Mand tog Afsked med Pigerne og gav sig paa Rejsen. Under sin ensomme Vandring fik han Tid til at tænke paa hvad Majal havde lagt ham paa Sinde, og midt i Sorgen følte han sit Hjærte svulme af Tak og inderlig Hengivenhed til Præsten, hvis Ord havde mægtet at rive ham ud af den mørke Fortvivlelse og aabnet hans Sind for Trøsten. Men atter og atter klang Faderens Ord ham i Øret: „Jeg har en eneste Søn der hjemme, en begavet Yngling, og hvis Herren vilde hellige ham og bruge ham i sin Tjeneste, vilde et af mit Livs højeste Ønsker blive opfyldt." Faderen havde aldrig ladet ham forstaa, at han nærede dette Ønske. Han havde set, at Sønnens livlige Sind førte hans Interesser i andre Retninger, og han havde ikke villet lægge Baand paa hans Vilje, saa længe Sønnens Opførsel for øvrigt ikke gav Anledning til Dadel. Dette forstod Henri nu. Nej, visselig havde han aldrig tænkt paa at tage en

Præsts ansvarsfulde og forsagende Gjerning paa sig! Han havde levet og aandet i sin Kjærlighed til sin unge Brud og lagt Planer om fremtidig Lykke i sin Forening med hende. Men nu! Var det ikke, som om Gud selv havde vist ham den Vej, han i Fremtiden havde at vandre, i det han havde taget hans kjæreste til sig og for stedse gjort Ende paa alle hans Planer og Drømme om Fremtiden? Og var det ikke et Fingerpeg af Gud, at hans Faders Røst ligesom hinsides Graven havde klinget ham i Møde gjennem Præstens Mund? Jo mere han tænkte derover, jo mere blev han opfyldt af det Ønske: at vie sit Liv i Herrens Tjeneste. Hvad havde han vel ellers nu at leve for, hvad skulde vel ellers give hans Liv Indhold i Fremtiden? Han havde en Følelse af, at hans Søster og Jakob Savier holdt af hinanden, og at de en Gang i Tiden vilde udtale sig for hinanden og blive Mand

I dybeste Sorg.

og Hustru. Johanne vilde da ikke mere trænge til hans Hjælp og Støtte, og han havde da kun sig selv at sørge for.

Billedet af den unge Præsts aandfulde Ansigt stod for hans Tanke. Han tænkte paa, at denne Mand, hvis rige Begavelse kunde have hævet ham højt op til Rigdom og Ære, havde forsaget alle Livets Goder, Hjem, Familie, maaske endog jordisk Kjærlighed for at følge det Kald, der udsatte ham for tusende Farer og Møjsommeligheder, og være til Velsignelse for Tusender af lidende Trosbrødre. En saadan Livsgjerning var det værd at ofre sig for!

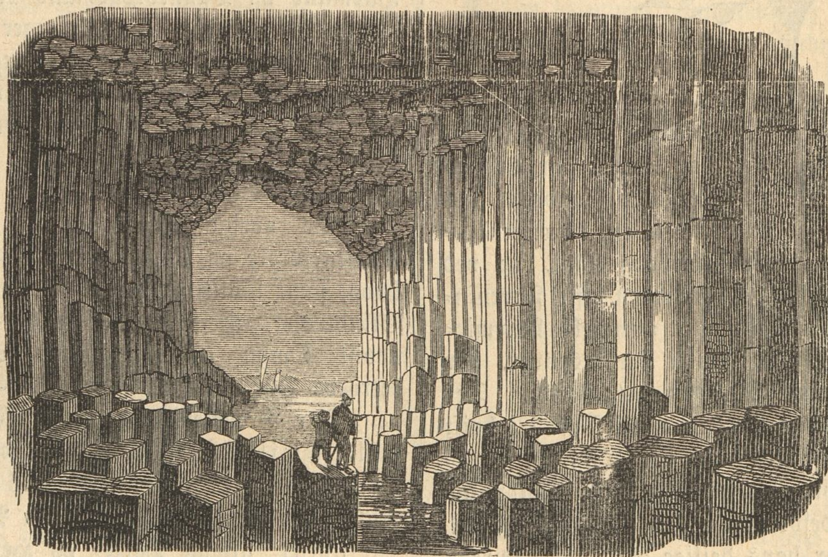
Sysselsat med disse Tanker og af og til hengivende sig til et naturligt Sorgens Udbrud ved Mindet om hvad han havde mistet, tilbagelagde Henri Rejsen og naaede ved Aftens Tid den ham anviste Gaard, hvor Martin og hans Familie boede.

(Fortsættes.)

Fingalshulen paa Staffa.

Vest for Skotland ligger, midt i det vilde Hav, den bekjendte Øflok Hebriderne. En af Øerne hedder Staffa og er kjendt hele Verden over formedelst en mærkelig Hule „Fingalshulen", som findes paa Øen ud til det aabne Hav. Den bestaar af en ejendommelig vulkansk Stenart, som Geologerne (de bjærgkyndige Lærde) kalder Basalt. Denne Stenart er mærkelig derved, at den ved den oprindelig glødende Bjærgmasses langsomme Afkøling har spaltet sig, ikke som de fleste Fjældmasser i uregelmæssige, men i regelbundne Former, saaledes at den ved Udgravning, eller som paa Staffa, ved Havets Vold og Udskylning, viser sig som sammensat af regelmæssig sexkantede Søjler, der staar tæt ved hinanden, som Biernes Celler i Voxkagerne.

Siden Aaret 1772, da en rejsende, Josef Banks, første Gang gjorde Verden bekjendt med den mærkelige Basalthule Havet har gjennembrudt paa den ubeboede Ø, er den gjennem Beskrivelser og Afbildninger bleven kjendt over hele Verden som en enestaaende Naturmærkværdighed. Hulen er 250 Fod lang, og Sidevæggene bestaar af lodrette Søjler, medens Loftet er dannet af Søjlernes afbrudte Ender og af hængende Drypsten. Ved Indgangen danner Hulen en 70 Fod høj hvælvet Bue ud mod Havet, og Bølgerne beskyller Grottens dybt under Havfladen liggende Bund. Naar Havet er roligt, kan man sejle ind i en Baad og inde i Hulen lande for at gaa til Hulens højere liggende Indre, hvor Vandringen er besværlig over Enderne af de knækkede Basaltsøjler, som staar op over Vandet langs Hulens Sider. Beboerne paa de omliggende Øer kalder Hulen Naimh-bim, hvilket betyder Musikhulen, fordi Brændingen, naar den i stormfuld Vejr bryder ind i Hulen, fremkalder vidunderligt lydende klangfulde Toner. Men ogsaa Øjet nyder da et Skuespil, som der sjælden ses Mage til. En skotsk Forfatter Mac Culloch skildrer levende det Indtryk, det gjør, naar Nordens brusende Storme lader deres Musik trænge ind i Hulen. Naar Bølgerne larmer mod Hulens Sidevægge, og Brændingens Bulder gjenlyder med fordoblet Styrke fra Loftet, da ser man et Skuespil, hvis Pragtfuldhed vanskelig lader sig beskrive. Den forunderlige Regelmæssighed og Orden, hvormed Hulen synes bygget, dens betydelige Længde og Dunkelhed ind mod Enden, forhøjer Indtrykket, og det vexlende stærkere og svagere Ekko af den taktfaste Brænding, Vandets gjennemsigtige grønne Farve og den Fortryllelse, Stedets dybe Ensomhed udøver, gjør et uudsletteligt Indtryk paa ethvert Sind, der ikke ganske mangler Sans for Naturens Herlighed, og leder Tanken hen paa den store Bygmester, der har rejst disse Haller. Den besøgende føler sig ved Stedets Majestæt greben af en from, ærefrygtsfuld Gysen, og mangt et Rejseselskab har her uvilkaarlig istemt en af de gamle højtidelige Salmetoner, der alene er værdige at gjenlyde under dette Basalttempels Hvælvinger.

Fingalshulen.

Vaar.

Det jubler i mit Indre, det bruser i mit Sind,
det straaler og funkler for mit Øje,
det er mig, som jeg skued i selve Himlen ind,
jeg føler Aandens Strømme ombølge min Kind,
jeg bader mig i Solglans fra det høje.

Ja, nu er den kommen, den livsalige Vaar,
med fagre Roser og med bly Kjærminder!
Jeg jubler den i Møde, thi aldrig den forgaar,
dens Blomster skulle dufte til seneste Aar,
dens Liv og Lys og Varme aldrig svinder.

Med Vaaren er du kommen, min søde lille Brud,
du Rose, om hvilken jeg synger!

Jeg dølger ej min Glæde, jeg jubler den ud,
nu knopper sig min Digtnings de friskeste Skud
og ud af mit Hjærte sig slynger.

Lad Jorderigs Blomster kun visne og forgaa,
lad Sommerens Varme kun svinde!
Jeg ser dig ind i Øjet — da er min Himmel blaa,
da dufter min Rose, den skjønneste jeg saa —
min yndige lille Veninde!

Andreas Beiter.

Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark.

Denne Forening der i de sidste Aar har vundet stor Tilslutning, afholdt Søndagen den 20de April en Præmieuddeling, der foregik paa Kristiansborg Slot, og ved hvilken Hendes Majestæt Dronningen viste Foreningen den Interesse egenhændig at overrække Præmietagerne de dem tilkjendte smukke Hædersgaver, der sikkert derved fik i høj Grad forøget Værdi. Der blev i Alt uddelt 28 Hædersgaver til Mænd i højst forskjellige Livsstillinger, lige fra Digteren Kaalund — der modtog en særdeles smuk Sølvpokal, (bekostet af „Kvindeforeningen til Dyrenes Beskyttelse") som Tak for hans dejlige Digte om Dyrene, — til en rask Skibsdreng, der i Vinter uforfærdet tog et koldt Bad for at frelse to Hunde, der var slupne gjennem den tynde Is paa en af Søerne, fra en pinlig Død. Særlig fortjener det dog at fremhæves, at et ikke lille Antal af de præmiebelønnede var jævne Folk fra Landet, som med behjærtet Mod og under stor Livsfare havde frelst Heste og Kreaturer fra at indebrænde. De smukke vægtige Sølvbægre disse brave Folk fik af Dronningens Haand vil vist i mange Aar glæde dem og deres Venner og for Omgivelserne vidne om, at ædel og behjærtet Daad gjærne paaskjønnes. Af disse hædrede skulle vi nævne følgende:

Husmand Anders Mortensen, Gredsted Overdrev pr. Esrom, modtog et Sølvbæger, fordi han under en Ildløs i Søborg Præstegaard i 1873 var trængt ind i Stalden og med Livsfare havde reddet tre Heste. Han maatte med nøgne Fødder passere Ilden hvorved han fik flere Brandsaar; Tjenestekarl Niels Nielsen, Borum Mark pr. Aarhus, et Sølvbæger, fordi han ved en lignende Lejlighed havde frelst to Heste og fire Køer fra at indebrænde; Tømrer Ole Pedersen, Huseby pr. Helsinge, et Sølvbæger, fordi han under en Ildsvaade i Ammindrup to Gange vovede Livet for at frelse Kreaturerne; Mursvend Rasmus Jørgen Dreier Skalbjærg paa Fyn, et Sølvbæger, fordi han i 1873, da han var 16 Aar gammel, reddede elleve Kreaturer, uden at ændse, at alle hans egne Ejendele brændte; Tjenestekarl Christen Christensen i Valby og Tjenestekarl Georg Adolf Martin Hansen sammesteds, hver et Sølvbæger, fordi de under en Brand i Valby særlig havde været ivrige for at redde Gaardens Besætning; Tjenestedreng Peter Christoffer Jørgensen af Skuldeløv et Sølvbæger, fordi han blandt andet havde frelst sexten Heste fra at indebrænde; samt Husmand og Dannebrogsmand Niels Hansen i Vintersbølle Sogn, et Sølvbæger fordi han, der i 31 Aar har været ansat i Kjøng Fabrik, stadig har vist stor Omhu for Kreaturerne, og ofte ved Vintertid har baaret en halv Tønde Sæd paa sin Ryg en hel Fjerdingvej til Mølle, fordi han syntes at det var Synd at jage Dyr ud i saadant Vejr."

De øvrige Præmietagere var Droskekuske, Kreaturførere og Vognmænd i smaa Kaar i Kjøbenhavn, samt Politibetjente o. fl., som erholdt smukke Skindtrøjer, Hestedækkener eller Sølvbægere for udvist Omhu og Nidkjærhed overfor de dem betroede Dyr.

Før Præmieuddelingen fremsagde Kgl. Skuespiller Emil Poulsen, Hauchs herlige Digt „Den gamle Ganger", samt følgende smukke i Dagens Anledning forfattede Digt. Da Præmieuddelingen var sluttet, afsang Dame- og Herrekoret en Sang til en særdeles smuk Musik af Hr. G. A. Lembcke. Efter at Hans Majestæt Kongen havde udtalt sin Tak til Bestyrelsen for dens hæderlige Virksomhed og henvendt nogle særdeles anerkjendende Ord til de Præmiebelønnede, sluttede den smukke Fest der havde samlet langt flere Deltagere end den store Festsal var i Stand til at rumme.

Ved Præmieuddelingen paa Kristiansborg Slot, den 20de April.

Vægter, hvordan skrider Natten?
Morgenen er vel kommen, men der er endnu Nat!
Esajas 21: 11-12.

End hersker Mørket — og dets Magt er stor!
Kun hist og her et Glimt det gjennembryder;
den Stærkes Ret jo gjælder mest paa Jord,
ve den, som overvindes, — end det lyder!

Giv Agt! Fra Nord og Syd, fra Vest og Øst
hvad toner sælsomt for hvert aabent Øre?
Et Nødskrig er det fra hver Skabnings Bryst,
en høj Protest, som hvo, der vil, kan høre:

Fra saaret Bøffel hist i fjærnest Land,
fra Duen, som man op til Skive sætter,
fra Øget, der ej Byrden slæbe kan,
som blindt og lamt dog Svøben end hudfletter.

Fra Tyren, ægget vildt til Raseri,
hvis Kamp beklappes, selv af Sydens Kvinde;
fra Fuglen, der i Luften svang sig fri,
men dør af Hunger i sit Bur stængt inde.

Fra de, som „Videnskabens" Ofre blev,
fra Hunden, der end slikker grumme Hænder,
som i dens fulde Kraft og Liv den greb,
og saa paa Nutids Pinebænk den spænder.

Mon Dyret Smerte føle kan som vi?
mon Sjæl det har? end tankeløs man spørger,
skjøndt alt fra Verdens Old det stod os bi,
og tro sig ved en Grav til Døde sørger!

Alt fik Evne til at lide,
hvad paa Jord til Liv blev kaldt:
men det mindste Barn bør vide:
Ret til Skaansel fik jo Alt!
Lad det hele Skabnings-Kor
faa sin Del af Kjærligheden,
lad det faa sin Del af Freden,
som er dalet ned til Jord!

Saa lød det første Gang paa Albions Strand
af ædle Mænd udtalt i Friheds-Folket.
Hint Ord blev baaret over Hav og Land,
og hvad vi Dyret skylde, smukt det tolked!

Da rejste sig en Skare, fjærn og nær,
at værne dem, der ej sig selv kan værne;
ej blot Evropa rusted' denne Hær,
den flokkes overalt paa Steder fjærne.

Til Afrika og til avstralisk Ø
endog sit Forsvarsbanner ud den strækker;
dens Kraft, dens Ungdomsliv kan ikke dø.
thi Børn den tæller med i sine Rækker.

Ej har vi sejret, dog vi holder Stand
mod Niding-Daaden og mod Niding-Sindet;
forjættet Land alt fjærnt vi skimte kan,
af bedre Tiders Morgenrød beskinnet!

Held os, at de, der bære Kronens Glans,
er ogsaa de, paa hvem vi trygt kan lide!
er de, som eje Sjælens dybe Sans
for mindste Skabning selv og for dens Kvide.

Velkommen du, der med din ædle Sang,
for Dyrets Verden aabnet har vort Hjærte!
Hvo mindes ej, hvor dybt, hvor mildt det klang,
naar om dens Lyst og Ve du os belærte.

Du, som de brudte Kræfter skaanet har
ej blot, da alles Blik dig saa i Vrimlen,
men ogsaa da, naar du i Enrum var
med Dyret kun — og med dets Gud i Himlen!

I, som var Talsmænd for den tavse Nød,
for dem, der ikke selv sig Ret kan tage;
I, som igjennem Flammer Vej jer brød
og ænsed intet — kun de bundnes Klage!

Højt skal I hædres her i denne Stund,
og Mindet skal i Tidens Løb ej svinde
Fortæl til Børn og Børnebørn det kun,
at altid Hjærtets Daad sin Løn skal finde!

Husflid.

Spansk Græs.

I de senere Aar er der til fine Kurve og lignende Fletningsarbejder anvendt en ejendommelig Art spansk Græs, hvis fortrinlige Styrke og smukke Udseende har vundet almindelig Bifald overalt. Især tager det sig smukt ud paa de nydelige ovale gule Damekurve, hvoraf der indføres en Mængde til danske Kurvemagere fra Tyskland, hvor Tilvirkningen i Lichtenfels ved Koburg er en almindelig Husindustri paa Landet.

Esparto-Græsset, (Macrochloa tenaeissima Kth. Stipa tenaeissima L.) er, efter velvillig Meddelelse fra Hr. Professor J. M. C. Lange, et paa Spaniens Højsletter og lavere Bjærge samt i Nordafrika, i tør, mager og stenet Jordbund voxende fleraarigt Græs af $1^1/_2$—3 Fods Højde, med ranke, aldeles glatte Straa, der i Regelen er flere samlede i tætte og stive Furer. Bladene er aldeles glatte med Undtagelse af en Haarkrans langs Skedens øvre Rand, smalle, i den yngste Tilstand flade, men snart sammenrullede med aldeles trindt Gjennemsnit og omtrent en Violinstrængs Tykkelse, oftest bøjede, meget stive og seje. De temmelig store Smaaax er samlede til en kortgrenet og sammenhængende Top i Spidsen af Straaene, de bestaar af to lange og spidse, hindeagtige Yderavner, som indeslutte en enkelt Blomst hvis nedre Indreavne er forlænget i en knæbøjet Stak, som nedenfor Bøjningen er tæt silkehaaret, medens det øverste, længere Led er glat og børsteformet.

Planten har paa Grund af Bladenes Sejhed længe været kjendt og benyttet af de Indfødte i dens Hjemlande til Tilvirkning af Maatter, Kurve og Tovværk; de af den tilberedte Brugsgjenstande udmærke sig ved deres Varighed, og en Maatte af Esparto f. Ex. er næsten uopslidelig. Ogsaa til Papirfabri-

fation er Planten anvendt, det deraf forarbejdede Papir er dog temmelig grovt og anvendes navnlig som Karduspapir.

Da Espartogræsset vox̧er i Mængde uden Dyrkning paa den magreste og til anden Kultur ubrugbare Jordbund, især i det sydlige og mellemste Spanien, er den for disse Egne en saare værdifuld Plante, men i mange Egne behandles den med saa liden Omsigt, at den endog ofte massevis oprykkes med Rod og anvendes til Brændsel i skovfattige Distrikter. Da den i de senere Aar ogsaa er bleven Gjenstand for Udførsel til Udlandet, er det at befrygte, at den ved det stærkere Forbrug kan blive om end ikke fuldstændig udryddet, saa dog i betydelig Grad indskrænket. Det bør derfor haabes, at Spanierne vilde i Tide være betænkte paa Midler til at forebygge dens Udryddelse eller Aftagen, ved at frede om den vedvarende Rod, og gjøre den til Gjenstand for Dyrkning ved at udsaa den i dertil passende Jordbund. Dette synes i de senere Aar at være blevet Tilfældet, idet Handelen stadig frembyder særdeles smukke Leveringer af Esparto Græs, hvoraf Produktionen synes at vox̧e i samme Forhold som Efterspørgslen stiger. De der kunde ønske at gjøre Bekjendtskab med dette mærkelige Flettestof, for muligt at anvende det til Husflidsbrug, vil kunne faa Prøver tilsendt ved Henvendelse til C. Th. Rom & Co.s Husflidsværktøjhandel i Kjøbenhavn.

Smaating.

Et beskedent Ønske. „Jeg vilde gjærne fotograferes," sagde en Pige, som kom ind til en Fotograf. — „Skal det være et Brystbillede?" spurgte Fotografen. — „Ja, men jeg vilde gjærne have Ansigtet med, om det var muligt," svarede Pigen.

Mærkværdigt. Ved Slagterboderne saa man forleden Dag en mærkværdig Hund med to Haler, en for og en bag. (Den sidste Hale var dens egen, og den anden var rigtignok en Ox̧ehale, som den havde i Munden.)

En uheldig Mand. „Hvorfor gaar De ikke hjem?" spurgte Vægteren en Mand, som han midt om Natten fandt siddende paa en Stentrappe. „Jeg bor her," svarede den tiltalte brummende, „men min Kone har smidt mig ud, fordi hun mente, jeg var fuld; det samme hændtes mig i Beværtningen, og at lade mig smide ud tredje Gang, skal jeg dog ikke have noget af, dertil har jeg for megen Agtelse for mig selv. Jeg venter," tilføjede han efter en Pavse, „til hun er falden i Søvn, saa kryber jeg ind igjennem Kjældervinduet."

Historisk-geografisk Opgave. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, giver For- og Tilnavnet paa en dansk Søhelt: En sydtysk Stat, — en By i Bøhmen, — en Biflod til Amazonfloden, — en By i Nordengland, — en Flod og Bjærgkjæde af samme Navn paa Grænsen af Asien, — en asiatisk Øgruppe.

Firkantet Rod. Af 2 N, 2 I, 2 R, 1 A, 1 D og 1 F dannes tre Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Naar Røveren blot det første er,
da øver han vel det andet,
men kommer han tredje bag Fængselsdør,
har Fred man for ham i Landet.

U. Lemming.

Stavelsegaade.

Det første er et Udraabsord,
dog ogsaa det sig ofte snor
igjennem Skov og Dale.
Det andet du benytter tit,
— vær glad, naar kun du kan det frit!
Naar tredje bli'er din Tale,
da tag i Hast lidt Reb i Sejl.
Men styder du paa tredje fejl,
det let vil fra dig løbe.
Du kjender godt det hele Navn,
om Tysken end har det i Favn
og helst det om vil døbe.

U. H.

Opgave.

Omsæt Bogstaverne i Ordene: Klang, Fryd, Krans og Ti, saa at de danner Navnene paa to europæiske Riger.

L. & L.

Opløsninger fra Nr. 30.

paaden geografiske Opgave:

D a l e l **v**
O p o r t **o**
N e a p e **l**
A u g s b u r **g**
U p s a l **a**

paa Gaaden: Ide.

paa den firkantede Rød:

G A A S
A A R E
A R M E
S E E N

Brevvexling.

B. i H., A. Sj. o. fl. De indsendte Vaardigte kan ikke anvendes, da Red. er forsynet med flere end der kan optages.

„impiger". Maaske ved Lejlighed.

B. T. i H. Kan ikke opgives af „Husvennen".

L. St. i B. Net net, men kan dog ikke anvendes.

Irglv. Naar Prisen ikke opgives ved Boganmeldelser, er det fordi Forlæggerne forsømme at give Redaktionen Meddelelse derom.

N. M. Nielsen i Birk. De vil, ved opmærksom Gjennemlæsning af Prisopgivelserne Side 231 let kunne forstaa Priserne. Det omspurgte Generalkort over Jylland er i to Planer à 2 Kr. 50 Øre, ialt 5 Kr.; Sjællandskortet i to Planer er samme Pris; Kort over Fyn i en Plan 2 Kr. 50 Øre. Generalkortet for hele Danmark altsaa ialt 12 Kr. 50 Øre.

Mansas Kort kan faas gjennem alle Boglader. Hr. Boghandler Gad i Kjøbenhavn har Hovedforhandlingen.

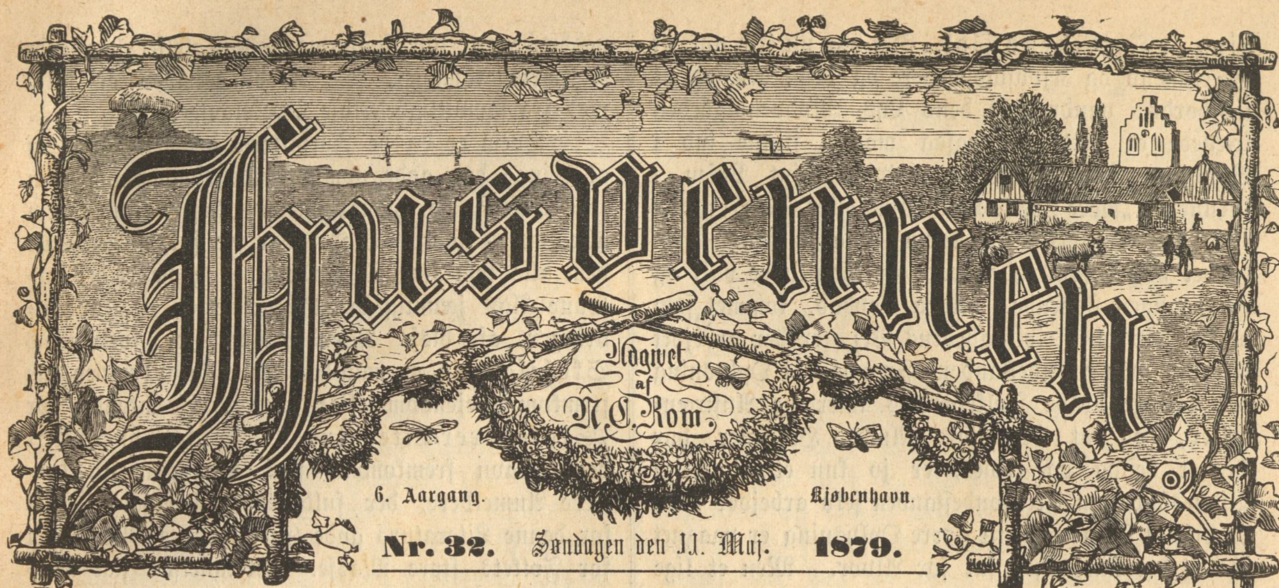
Anonyme Indsendere gjøres opmærksomme paa, at „Husvennen" i Reglen ikke kan anvende Bidrag, som ikke (til Redaktionens Efterretning) er forsynet med Navn og Adresse. Alle saadanne Bidrag bliver henlagte og Udgiveren kan ikke paatage sig Tilbagesendelse om saadan senere fordres.

Rettelse.

I Anledning af „Husvennens" Meddelelse om Oberst Mansas Kort, er vi blevne gjort opmærksomme paa et Par Unøjagtigheder, i det Hr. Oberstens Alder er **81** Aar (ikke **83**) ligesom at Ordet „næsten" maa udgaa i sidste Spaltes 6 Linie, idet Obersten egenhændig har graveret **alle** de omtalte Kort.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer lil hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 32. Søndagen den 11. Maj. 1879.

Zakarias Nielsen.

Frem, Bondemand, frem! lød det gamle nordiske Slagord, og dette Ord har jo været Løsenet i vort Land nu gjennem en Menneskealder. Ved Frihedens Indførelse hentede de „dannede" Klasser broderligt Bondestanden „frem" til politisk Ligestilling med andre Samfundsborgere. Dette blev slaaet fast med et Pennestrøg af „Grundlovens Giver" Kong Frederik. Den løftede Folkestemning under den første slesvigske Krig bragte ogsaa Bondemanden frem paa det aandeliges Omraade, medens de gode Aartier der fulgte efter, med en Mængde oplyste Landbrugere i Spidsen, bragte Bonden frem paa det materielle Omraade, hurtigere og længere end under nogen anden Tidsperiode i vort kjære Fædreland.

Dette var stort og smukt. Men i andre Retninger gik det ikke saa let. Friheden er ikke alene en Gave som ved Grundloven skjænkedes Folket, men den er tillige en Opgave, som alle Landets Børn nu paa bedste Maade maatte hjælpes ad at løse. Da Bondestanden, den talrigste Samfundsklasse, imidlertid stod saa langt tilbage for de andre Stænder i Oplysning og Aandsdannelse, saa var her en vid Udmark med en god og frugtbar Jordbund, som det gjaldt om at faa opdyrket og delagtiggjort i den Kundskab og Dannelse, hvormed vort Fædreland sad inde, samt i de Aandsskatte, som vor rige Literatur ejer; thi Oplys-

ning er Frihedens Sol. Det var nu ikke nok, at Herremænd og Kjøbstadborgere og dem, der sad til Højbords, vandrede i dens Lys, Nødvendigheden krævede at dette nu ogsaa maatte skinne ind i Bondens Stue. Derfor betyder hint Løsen i Grunden: „mere Lys". Oplysning eller Sansen der for, kan imidlertid ikke komme paa en Gang, men der er meget som tyder paa, at Sansen er vakt og Fremgangen staaende. Uden Lovbud, kommet som af sig selv ad Frivillighedens Vej, er der arbejdet ihærdigt paa Bondestandens Fremgang i Oplysning ved talrige brave Folkelæreres ihærdige Anstrængelser, og at det store Antal Højskoler har kunnet bestaa og trives, er jo kun et glædeligt Vidnesbyrd om, at Bondestanden selv arbejder med, og om, at Trangen til større Oplysning er vaagnet saa at der kan tages fat for Alvor. Men et lige saa glædeligt Vidnesbyrd i samme Retning ligger utvivlsomt i Udgivelsen af en Mængde god og sund Folkelæsning og i, at den Mængde populære Blade, Bøger og Smaaskrifter, der udgives, kan finde Afsætning i et saa lille Land.

At der i den sidste Menneskealder er skrevet saa mange „Bondelivsfortællinger" staar øjensynlig i et bestemt Sammenhæng hermed og med vort Løsen: „frem Bondemand, frem". Bonden er hentet frem i Literaturen. De, der ikke kjender „Landet" af egne Jagttagelser, og derfor ofte har falske Forestillinger om „Bønderne", har her faaet en herlig Lejlighed til at se ind i Bondens Stue og at lære lidt om hans Liv og Færden, om hans Lyder og Dyder. Disse Fortællinger er imidlertid næppe skrevet saa meget for „Folk udenfor Bondestanden", som for denne selv. Det er i al Fald en Kjendsgjerning af den glædeligste Art, at de nævnte „Bondenoveller" fortrinsvis og ivrigt læses af Bondestanden selv. Dette er ret karakteristisk. Bonden ser her selv „ind ad sine egne Vinduer", men det er jo en nødvendig Betingelse for den der til Nytte og i Sandhed vil lære noget, at han først lærer at kjende sig selv.

Hvad er nu det tiltalende ved disse Bondefortællinger? Smigrer Forfatterne for deres Læsere? Er der maaske her, som i den elendige Kolportageliteratur, de sidste Aar i sørgelig Mængde har bragt Kjøbstadalmuen, lagt an paa at kildre og vække de slette Lidenskaber og onde Lyster? Vi kan Gud ske Lov sige nej. Gjennem jævne og ligefremme Fortællinger, grebne sandt og smukt ud af Livet, paavirker Forfatterne Læserne i en fortrinlig sund og god Retning, vækker Sansen for det ædle og skjønne, for hvad der er rent og elskeligt. Hvem kan tilfulde vurdere den Nytte, disse Bondefortællinger gjør? særligt naar man tænker sig dem erstattede af hine, al Moral og Sædelighed nedbrydende, alle sande og gode Følelser haanende Kolportageromaner, som Kjøbstadalmuen er fyldt med fra samvittighedsløse Spekulanter.

Hvem er da de Forfattere, der har Æren af at bringe den gode opmuntrende Paavirkning frem for Folket? Ja, „Husvennens" Læsere kjender dem allesammen godt. Bladet har fra første Færd talt dem alle som sine Medarbejdere og har i det forløbne Aar jævnlig bragt Portrætter og Livsskildringer af disse Mænd. Det er fortrinsvis Skolelærere, og man har derfor kaldt den ved dem fremkomne ejendommelige literære Fremtoning for „Skolelærer-Literaturen". Fra først af er sikkert dette Navn fremkommet som Særnavn fra literære Anmeldere, der fuldstændig har savnet Blik for denne Literaturs gode Egenskaber og Betydning for Folkets store Masse. Betegnelsen skal imidlertid slaas fast, men som et Hædersnavn for vedkommende Forfattere. Det er nemlig en Kjendsgjerning at intet andet Land har noget blot tilsvarende i Literaturen, i intet andet Land har Skolelærere kunnet optræde som Forfattere i et smukt og rent Sprog, med livlig Fantasi og sand Skildren af Livet, der rører sig om dem. Og saa sandt som man ikke i en eneste af disse Almueforfatteres Fortællinger skal kunne fremdrage et eneste Træk, der strider imod en smuk og ædel Tænkemaade, eller kunne finde en eneste slet Paavirkning, saa sandt skal „Skolelærer-Literaturen" være et Hædersnavn som vi kan være stolte af, og som Bondestanden kan være glad ved, for saa vidt som Flertallet af hine Forfattere er udgaaede fra dens Midte.

Efter denne maaske temmelig lange Indledning skal vi gaa nærmere over til at omtale den Forfatter som „Husvennen" i Dag bringer et veltruffet Billede af, i det vi ledsage det med en Skildring af hans Liv og Virksomhed.

Jens Peter Zakarias Nielsen er født den 5te Juni 1844 i Øster-Stillinge ved Slagelse, hvor hans Fader var Smed. Hans Moder, en Skolelærerdatter fra Nabobyen, havde fra Hjemmet medbragt ikke liden Sans for Poesien, hvilken uvilkaarlig forplantede sig til Sønnen. Denne havde en meget lykkelig Barndom, hvilket fik en overordentlig Betydning for hans senere Livsudvikling, og Forældrene gav ham saa god en Opdragelse, som de formaaede. Vi se os i Stand til at meddele et og andet karakteristisk Smaatræk fra hans Barndomstid, som det vist vil interessere hans mange Venner trindt om i Landet at læse.

Smedde-Værkstedet var tidlig et fristende Tilflugtssted for den lille Fyr, naar han kunde se Lejlighed til at smutte ud af Stuen. En Dag, mens hans Fader sov Middagssøvn, tog han alle

dennes smaa Hamre, bar dem en efter en ud i Gaarden, puttede dem ned gjennem et Hul i Brønddækket tæt inde ved Posten, og lod dem plumpe ned i Brønden. Da Faderen vaagnede og savnede dem, anede det ham nok, at Drengen havde været paa Spil; men denne vilde ikke ud med Gjemmestedet, førend det faldt Faderen ind at give ham endnu en Hammer og sige: „Kan du nu lægge den hen til alle de andre!" Ja, det havde Drengen intet imod. Hammeren maatte „sige Plump", som alle de andre, og Skjulestedet var altsaa røbet; men Faderen fik noget at gjøre, inden han blev færdig med at fiske sine Hamre op igjen.

Da han var sex Aar gammel, var han allerede temmelig flink til at læse. Han gik i Skole hos en Huskone, der holdt Pugeskole. Skolegangen var vist temmelig kjedelig, skjønt Huskonen, som det synes, brugte extra Midler for at bringe lidt Afvexling ind i den ensformige Undervisning, i det hun somme Tider med en høj Latter kastede en Karklud i Hovedet paa Drengene og tillod, at de gav hende den tilbage igjen paa samme Vis. Hvilken Magt samme Kone havde over sine Elever, kan vides deraf, at hun en Gang tvang ham til at „slippe Feberen" ved at holde ham over en aaben Brønd og true med at lade ham dumpe hvis han ikke slap Sygdommen.

Det er morsomt, hvad Z. Nielsen selv har fortalt, hvorledes han grundede paa Udtryk i Birchs Bibelhistorie som: „Da skød Adam Skylden paa Eva og Eva igjen paa Slangen." Hvem var det, Adam skød? Eva? eller Slangen? eller maaske kun en Hare? Ligeledes (i Abrahams Historie): „Abraham saa op og blev en Væder var". Hvad var en „Vædervar"? og hvordan gik det til, at Abraham saadan lige med et blev forvandlet til en „Vædervar"? Det var ikke til at blive klog paa, og Huskonen indlod sig nok ikke paa at give Forklaringer.

Syv Aar gammel blev han indskreven i Sogneskolen, der laa en Fjerdingvej fra hans Hjem. Den skiftede ofte Lærer i hans Skoletid; men de var i Reglen alle kristelige, dygtige og brave Mænd, der havde en velsignelsesrig Indflydelse paa ham.

Af Sindelag var han blød og let bevægelig, men kunde ogsaa være heftig og opfarende, naar han troede sig forurettet. Da han saaledes en Gang fik Straf af sin Moder, og han mente, det var ufortjent, raabte han grædende: „Gid jeg var død, ligesom mine to smaa Søskende — dette Liv er ikke til at udholde!" Men han fortrød det strax bitterlig og bad Moderen om Forladelse, da han saa hendes frembrydende Taarer. Det var jo heller ikke sandt, at han ønskede sig Døden; tværtimod var Livet ham saa kjært, saa fuldt af Lys og Glæde.

Han havde en god Sangstemme og gode musikalske Anlæg, og han lærte sig selv at spille paa Harmonika, Violin, Fløjte og Klarinet; men de to sidste Instrumenter maatte dog lægges til Side, da han nær havde blæst sig en Brystsygdom til. En af hans Faders Svende kunde ogsaa blæse paa Fløjte, men hans Fingre vare for stive. Saa slog de to sig sammen: Svenden blæste, Drengen „lod Fingrene gaa" paa Huller og Klapper, og det gik nok saa fornøjeligt.

Med en god aandelig Begavelse forenede han ogsaa legemligt Snille. Han var let og smidig, kunde danse paa Stylter, vende Mølle, svømme som en Fisk o. s. v., og desuden var han meget fingernem og lavede med sin Nævenyttighed mange nyttige og fornøjelige Smaating. Allerede som Dreng var han en meget ivrig Idrætsmand og øvede sig flittig i Brugen af Flitsbue, Slynge, Kastespyd og lignende Vaaben, som han naaede at kunne haandtere med stor Færdighed. Om Vinteren hørte ogsaa Slædefart og Skøjteløben med til hans kjæreste Idrætter i Fritiden.

Allerede fra Barn af var det hans stadige og kjære Ønske at kunne blive Skolelærer. Naar han sad og lyttede efter Lærerens Ord, tænkte han ofte: „Der er ingen Stilling i Livet saa herlig som en Skolelærers! Hvor meget godt og nyttigt kan han ikke udrette, ikke alene her i Skolen, men ogsaa blandt de voxne, hvem han er saa overlegen i Kundskab og Indsigt, og som alle se op til ham med Agtelse og Tillid!" Han vilde være Lærer og naar han gik ad Skolestien eller færdedes paa sin Faders Mark og passede sin Dont som Kvægvogter, foresvævede ham altid Billedet, at han selv en Gang som voxen stod for en opmærksom og lyttende Børneflok, der med Begjærlighed fangede ethvert af hans Ord i Flugten.

Men ogsaa det poetiske i hans Natur begyndte at røre sig og give sig Vidnesbyrd, mens han var Barn. Om Sommeraftenerne efter Solnedgang, naar Byens Larm var ophørt, satte han sig gjærne en Stund udenfor Husets Gavl og tænkte paa Dagens Hændelser eller glædede sig ved Naturens Skjønhed. Ude i den store Eng var der Liv og Røre. Viberne susede i Luften og skreg deres ensformige „Viv . . . vit!" Rørfuglene sang mellem Sivene, Vildænderne rabbede, og Frøerne „saaede Havre". De milde Aftenvinde strøg let hen over de kornrige Agre omkring Huset, og Himlen saa med Millioner klare, milde Øjne ned paa det hele. Ja, han kunde, naar han sad der ensom og tavs og betragtede Naturens gribende Skuespil, blive saa løftet af Stemningen, at han følte sig ham mere nær, der ser ud over Verdensaltet med sit store, kjærlige Øje. Barnet kunde da folde Hæn-

derne og af et bevæget Hjærte, bede for sine kjære. Derom har han senere sunget:

„Her tog ved Aftenstid saa tit jeg Stade
og hørte til fra Gavlens lave Bænk,
naar Viben skingred over Engens Flade,
og Rylen snurred paa sin Serenade,
mens Mosen hvidnede af Duggens Stænk.

Tit var det mig, naar Vinden sagte blæste,
og Maanen lyste med sin Flamme stærk,
som om en ukjendt Aand mig monne gjæste,
som om Naturen dæmpet for for mig læste
sit store mageløse Digterværk.

Hver Gang hin Tid mig rinder nu i Minde
med al sin Lyst, sin Solglans mild og klar,
da bliver jeg saa blød, saa glad i Sinde,
da tykkes mig, jeg føle kan her inde,
at lidt af Barnets Sjæl endnu jeg har."

(Af „Sange og Smaadigte").

Femten Aar gammel blev Z. Nielsen konfirmeret, og strax efter begyndte han ivrigt at forberede sig til Lærergjerningen, som han endnu stadig følte sig hendragen til; et Aarstid efter kom han paa Jonstrup Seminarium, hvorfra han dimitteredes 1863 med 1ste Karakter. Et Aars Tid var han Huslærer, men blev 1864 Lærer i Nejlinge og Organist ved Helsinge og Valby Kirker i Frederiksborg Amt. 1868 forflyttedes han til Herstedvester ved Kjøbenhavn, hvor han endnu virker og lever et lykkeligt Familieliv sammen med sin vakre Hustru, en Skolelærerdatter Egerta Johanne født Hoffmann, der har skjænket ham sex Børn, af hvilke de tre leve.

Ved Siden af, at Zakarias Nielsen røgter sin Gjerning som Lærer med Dygtighed og Nidkjærhed, har han ogsaa i sin Fritid virket ihærdig for Folkeoplysningen: ved Foredrag med Sang og Oplæsning i sin Skole og i forskjellige Foreninger, ved i en Aarrække at lede en Sangforening, en Laanebogsamling o. s. v. Skyttesagen har han ogsaa arbejdet for som Medlem af Forretningsudvalget for Gl. Roskilde Amts Skytteforening. Han er Medlem af Bestyrelsen for „Danmarks Lærerforening" og af Bestyrelsen for Sjællands Stifts Skolemøder. En Tid udgav han, sammen med Lærer E. Henningsen, „Ugeblad for Børn."

Hans første Samling „Sange og Smaadigte" (der udkom 1871) vakte ikke synderlig Opmærksomhed. Dette var ikke saa mærkeligt da de, som første Forsøg, i flere Retninger var mindre betydelige. I de Aar der er forløbne siden den Tid, har han imidlertid gjort raske Fremskridt paa dette Omraade, og der er fremgaaet en ikke lille Række Digte fra hans Pen, blandt hvilke flere, f. Ex. „Et Møde" har staaet højt over de første Forsøg og vil have blivende Værd, saa at man med Sikkerhed kan forudsige, at han alt nu vil kunne udgive en ny Digtsamling der vil blive modtaget med Anerkjendelse.

Det var først da han optraadte som Bondelivsfortæller (navnlig i „Husvennen", men ogsaa i flere andre Blade og Tidsskrifter) at han tiltrak sig Opmærksomhed. 1876 udgav han „Tre Fortællinger", nemlig: „En god Formynder", „Et Offer" og „Ravkorset". Samlingen modtoges i det hele med megen Velvilje baade af Publikum og Pressen, hvilket dog kan siges at gjælde i endnu højere Grad om hans næste Samling, som han kaldte: „To Landsbyhistorier" („Terkel Stenhugger" og „Fremad") som udkom i Fjor. Hver ny Fortælling, der udgaar fra hans Haand, betegner et Fremskridt; thi Zakarias Nielsen er en stræng Selvkritiker, og hver Sætning, han nedskriver, vidner om den omhyggeligste Overvejelse og Udarbejdelse. Det er ikke for meget sagt, at han alt nu staar i Højde med de dygtigste og anseteste af sine ældre novelleskrivende Kolleger.

Det mest karakteristiske ved hans Fortællinger er hans fine Iagttagelse, der altid sker igjennem et poetisk Syn paa Virkeligheden. Derfor er han i Stand til, ikke alene at skildre Bondens Liv, hans Sæder og Skikke, hans Maade at udtrykke sig paa o. s. v., med Troskab og Sandhed; men han formaar derhos at give sine Skildringer en smuk digterisk Udstyrelse, saa at de fængsler Læseren og løfter hans Sind. Prøv f. Ex. at læse „En god Formynder" eller „Fremad". Læseren vil da selv erfare, at det er ikke let at lægge Bogen fra sig, inden man er færdig med Gjennemlæsningen.

Pressen har i det hele udtalt en usædvanlig gunstig Dom over Zakarias Nielsens Fortællinger, og vi skulle godtgjøre det med et Par Citater: Saaledes skriver „Berlingske Tidende" for 7de December 1878: „den første af Historierne „Terkel Stenhugger" er en ualmindelig vel afrundet Komposition. Karakteristiken af de to Brødre, Terkel og Johannes, er klar og tydelig, Ingeborgs lidenskabelige Sindsbevægelse ved Opdagelsen af den førstes Forræderi er fortræffelig skildret og det samme gjælder om Slutningskatastrofen . . . Den anden Fortælling „Fremad" . . . er en mindre fast og sluttet Komposition, men er til Gjengjæld skrevet med større Lune, navnlig er Sandmanden en ypperlig Figur." „Højskolebladet" for 20de December 1878: „Der gaar gjennem de to Fortællinger en

rig og velgjørende Strøm af Ynde og Poesi, saa vel naar Naturen som naar Menneskelivet skildres, og samtidig med den sanddru Fremstilling af Menneskehjærtets Lidenskaber og Kampe, Fristelser, Fald og Oprejsninger, mærkes der en alvorlig og kjærlig Stræben hos Forfatteren efter at lægge for Dagen, hvilke Livsmagter det er, der ene kunne give Styrke, Glæde og Fred."

Naar vi gjengiver disse anerkjendende Vidnesbyrd, der lettelig kunde øges med flere lige saa rosende, saa er det en Selvfølge, at vi underskriver dem som berettigede og sande. Men hermed skal ikke være sagt, at der ikke kan paavises Mangler og gjøres Udsættelser. Skulde vi udtale en saadan, da maatte det være, at Forfatteren har nogen Tilbøjelighed til at forsøge sig paa Opgaver, som ligger over hans Evner og udenfor hans egentlige Omraade. Hvor saaledes Forfatteren har forsøgt at skrive om Livet som det rører sig i andre Samfundslag, faar hans Skildring ikke det umiskjendelige Virkelighedspræg som naar han skriver om Bondelivet paa Sjælland. Efter vor Opfattelse er dette et Omraade, hvor hans Pen tegner med størst Sikkerhed og med det heldigste Udbytte. Dette ligger for en Del i, at vor Forfatter, uden just at jage efter at være „spændende" dog stadig søger at forme sine Fortællinger saaledes at Livets Kamp og de menneskelige Lidenskaber kjæde sig sammen i livlig Vexelvirkning, der i kraftige Træk giver Fortællingen Form og Fylde. Personernes Karakter gives ikke med tørre Forklaringer, men udvikler sig klart og ligefrem af Handlingens Gang. Man føler ubevidst, at Forfatteren ikke skriver netop for at „fortælle en Historie" eller for at „fordrive en ledig Time" for sine Læsere, men at der i selve Fortællingen ligger en Opgave han

Det første Besøg.

har stillet sig og som skal løses. Der ligger næsten altid en Tendens bag ved Arbejdet, uden at den dog nogensinde træder synligt frem. Gjennem Karakterernes og Handlingens Udvikling bliver det snart klart hvilke Livsmagter det er, der er de raadende og bestemmende. Det er Poesiens, Skjønhedens og Kjærlighedens Stormagter, der skal aabenbares, ogsaa i det ensformige Bondelivs Hverdagsdragt. Det er Forfatterens ubetingede Tro paa Idealerne, paa Sandhedens og Kjærlighedens Sejr over Lavheden og Selviskheden, der gjennem Fortællingerne søger at meddele sig til Læserne. Det er det trætte Hjertes Hvile i Gud og Forsoningen der afslutter Livets Kamp og Lidenskabernes Brusen, som gjærne er Resultatet af Udviklingen. Og saa hviler den muntre Livsglæde ofte med sit Solskin og sin milde Varme over Skildringen og gjør at den sjælden bliver grel eller tyngende. Ved disse Midler naar Forfatteren sit Maal og meddeler Læserne paa en underholdende og ikke sjælden fængslende Maade sit varme hjærtelige Syn paa Livet og sin Tro paa de store herlige Livsmagter, der fører den vildfarende gjennem Kamp til Frelse og det ædle og gode til Sejer, Fred og Forsoning.

R.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Binge.

(Fortsat).

Gjennem den aabentstaaende Port betraadte han en anselig Gaardsplads, hvor flere Folk var i travlt Arbejde. Midt i Gaarden stod en høj skulderbred Landmand med et aabent og venligt Ansigt og gav en Karl Anvisning paa det, han skulde udføre. Henri tænkte sig strax, at det var Gaardens Ejermand, han havde for sig, og ved at spørge sig for fandt han, at han ikke havde taget fejl.

„Jeg har et Ærende til Dem, Hr. Martin," sagde han og traadte hen til ham.

„Vel, min Ven, sig frem," svarede Landmanden.

„Jeg vil hellere tale med Dem i Enrum."

„Ja saa, kom indenfor da."

Da de var komne ind i Huset, sagde Henri dæmpet:

„Jeg har et Budskab fra Deres Svoger, Pastor Majal."

Martins godmodige Ansigt blev om muligt endnu mildere, og han saa paa Henri med et venligt Blik, medens han førte ham ind i Familiens Dagligstue.

„Er han i god Behold?" spurgte han sagte.

„Han har det godt."

Martin lukkede omhyggelig Døren efter sig, og i det han pegede paa Henri, sagde han til de Medlemmer af Familien, som var samlede i Dagligstuen:

„Her er en ung Mand med Hilsen fra Majal. Sig frem, min Ven; her er kun Venner inde."

Henri fandt sig staaende i et stort og bekvemt indrettet Værelse, der opvarmedes af et vældigt Baal i den aabne Kamin. Ved Siden af Kaminen sad en gammel Kone med skarpe, mørke Øjne og markerede Træk. En Rok var stillet foran hende, og en lille Pige paa henved elleve Aar var sysselsat med at forsyne den med en ny Hørtot. En yngre Dreng, hvis Træk havde en slaaende Lighed med Martins, sad paa Gulvet foran Ilden og legede med en lille langhaaret Hund. Men Henris Øjne dvælede dog længst ved det lyse, tankefulde Aasyn, som tilhørte Annette, Husmoderen i Gaarden, og som var en Gjenspejling af Broderens, Hugenotpræstens ædle Træk. Hun var flere Aar ældre end Majal, men dennes arbejdsomme og møjsommelige Liv havde allerede ældet ham saaledes, at man skulde have ondt ved at sige, hvem af dem der var ældst.

„Har du nogen særlig Hilsen med fra ham?" spurgte hun, i det hun rejste sig for at byde Henri Velkommen.

„Ja!" „Herren er min Hyrde"."

Bekjendtskabet var nu gjort i et Øjeblik. Da den lille Pige hørte Henris Ord, kom hun strax hen til ham og saa tillidsfuldt op paa ham med sine mørkeblaa Øjne. Den mindre Dreng gjorde ligesaa.

Henris Fortælling var snart endt, men han fik stadig ny Spørgsmaal at besvare. Hvad havde Majal sagt til ham? Hvorledes saa han ud? Var han rask og ved godt Mod? og saa fremdeles.

„Vi er dig meget takskyldige, min Ven," sagde

Martin til sidst. „Men lad os nu vide dit Navn, det har du ikke sagt os."

„Jeg hedder Henri Duval."

„Dog vel ikke en Søn af Povl Duval?"

„Jo," svarede Henri med et Suk, „ham har jeg nu mistet."

„Vi hørte det sørgelige Budskab i Middags af en Mand, der kom her forbi," sagde Husmoderen og saa medlidende paa Henri, „og vi hørte ogsaa, at du samtidig dermed havde fristet en anden tung Hjertesorg. Men trøst dig, Henri, en Gang skal du atter mødes med dem, du havde kjær. Hver den, som tror, skal leve, om han end dør."

„Saaledes sagde Deres Broder ogsaa til mig," svarede Henri med bævende Læber; „kun Gud ved, hvad der var blevet af mig, havde han ikke fundet mig paa sin Vej!"

Han mødte kjærligt deltagende Blik, hvor han saa vendte sig hen, og ethvert af Familiens Medlemmer viste ham paa forskjellig Maade, at deres Hjærter var aabne for hans Sorg. Det bedste, Avlsgaarden kunde byde, blev sat frem paa Bordet for ham, og man nødte ham med Hjærtelighed til at tage for sig af de gode Retter.

Efter at han havde spist, tilbragte man Aftenen med Samtale om de troendes Forfølgelse og Trængsel; hyppigst faldt dog Talen paa Majal, som syntes at være alles Stolthed og Glæde der i Gaarden. Børnene, Magdalena og Claude hed de, sluttede sig snart til Henri som til en Broder, og inden denne havde været en Time i Gaarden, følte han sig til Mode, som om han var iblandt gamle kjære Venner, hvem han havde kjendt og elsket i mange Tider.

Den af Familien, som Henri syntes mindst om, var den gamle Kone, Katarina, Landmandens Moder. Det daværende Familieliv medførte, at den Myndighed, Husmoderen havde i sin Mands Levetid, ogsaa forblev i hendes Hænder, naar Manden døde, og Børnene for længst var voxne og selv havde stiftet Familie. Det syntes da ogsaa at falde som noget af sig selv, at hun var den, hvorefter alle skulde rette sig, og hun hævdede strængt, at hendes Befalinger blev efterkommede. Henri fik et forbigaaende Anfald af Uvilje imod hende, da hun i Samtalens Løb vovede at dadle Majal, fordi han, som hun paastod, var alt for ligegyldig for sin Sikkerhed og kun havde Guds beskyttende Haand at takke for, at han ikke for længe siden var falden i sine Fjenders Hænder.

Alt imens havde Annette gjort Gjæstekammeret til rette for Henri og sørget for sine andre Husholdningssager. Skjønt Landbruget gav hende meget at varetage, havde hun kun en ældre Pige til sin Hjælp. Hun hed Babette og var øjensynlig meget afholdt af Børnene. Skjønt hun behandledes i et og alt som Familiens Lige, var hun i Virkeligheden kun Tjenestepige, dog ikke af Navn, thi Landets Love forbød Protestanterne at have Tjenestefolk, som bekjendte sig til deres egen Tro.

Efter en kort Aftenbøn og Afsyngelse af en Salme skiltes Familien for at gaa til Ro, og Annette fulgte nu Henri til Gjæsteværelset, et rummeligt Kammer, hyggeligt udstyret med Bohave af mørkt Egetræ.

„Plejer Deres Broder at bo her, naar han kommer paa Besøg?" spurgte Henri.

„Ak, nej, det vilde vi ikke vove. Dette Værelse er alt for vel kjendt og usikkert, hvis hans Forfølgere skulde søge ham hos os. Men vil du følge med, saa skal jeg vise dig hans."

Hun førte Henri op ad en stor Trappe til Enden af en lang Gang. Her trykkede hun paa en skjult Knap i Panelet, en Dør, der ikke før havde været synlig, aabnede sig, og de traadte ind i et lille Kammer, som fik en sparsom Belysning oven fra. Der var kun faa Møbler der inde, foruden en Seng og et Bogskab, hvis Forhæng Annette drog til Side. Det indeholdt, foruden en Del Salme- og Sangbøger, flere Værker af protestantiske Forfattere, en katholsk Bog, Pascals „Tanker", det ny Testament paa Græsk samt Davids Salmer paa Hebraisk.

Henri, hvis Kundskaber ikke var synderlig store, saa med ærbødig Forbavselse paa alle disse Bøger.

Hans Blik vandrede om i det lille Værelse med den Ærefrygt, man føler, naar man færdes i en Kirke. Her havde altsaa den Mand, hvis milde indtrængende Røst havde mægtet at rive ham ud af Fortvivlelsen, levet og aandet; her havde han siddet bøjet over Bordet, gransket i sine Bøger og forberedt sig paa de herlige Ord, der snart efter skulde bane sig Vej med Fred og Velsignelse til Tusender af lyttende Øren! Her havde han sendt sine Bønner op til Gud, Bønner om Kraft og Held til at virke i sit ansvarsfulde Kald!

Henri laa længe vaagen den Aften. Midt i hans dybe Sorg var der kommet en Følelse af Tilfredshed og Ro over ham ved alle de ny Indtryk, han havde modtaget, siden hans Fod betraadte den gjæstfri Gaard. Majal havde haft Ret i sin Forudsætning, at Martin og hans Familie vilde øve en velgjørende Virkning paa Ynglingens Sind.

(Fortsættes.)

Bognyt.

Viser og Sange, nærmest til Skolebrug, samlede af R. J. Holm, H. Rosendal og H. Tofte. Af denne smukke Samling er første Hæfte nu udkommet i femte Oplag, og danner i Forening med de to andre tidligere udkomne Hæfter, en stor fuldstændig Samling danske Viser og Sange (ialt 350), der kan faas indbundet i et Bind for den særdeles lave Pris 1 Kr. 35 Øre. Det udkomne første Hæfte, der faas særskilt indbundet for 35 Øre, er i denne Udgave stereotyperet og udstyret med hosstaaende ny originale Titelbillede. Det indeholder 55 Fædrelandssange og 33 Sange af forskjelligt Indhold.

Smaating.

Middel mod Rotter. En Skuespiller kom paa en Rejse til en Provinsby og tog ind paa en Gjæstgivergaard, hvis Vært beklagede sig over, at han var meget plaget af Rotter. „Det er slemt," sagde Skuespilleren, „men husk mig derpaa en anden Gang, saa skal jeg give Dem en Opskrift til at fordrive dem efter." Ved sin Afrejse maatte Skuespilleren betale en yderst opskruet Regning. Han bed imidlertid Ærgrelsen i sig, men da han var i Færd med at afrejse, og Værten mindede ham om hans Løfte med Hensyn til Rotterne, tog han Regningen frem og sagde: „Vær saa god, her er Opskriften, med den kan De saamæn fordrive baade Rotter og Gjæster."

En Beroligelse. Da en berømt Primadonna en Aften kjørte til Theatret, blev Hestene sky, løb løbsk, og Vognen væltede. Den næste Morgen læste man i en af Byens Aviser: „Det glæder os at kunne meddele, at den lige saa smukke som dygtige Kunstnerinde ikke tog videre Skade, end at hun kunde optræde samme Aften i tre Stykker."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, giver Navnene paa to nulevende danske Digtere: En By i Frankrig, — en Biflod til Ob, — en By i England, — en preussisk Provins, — en Bjærgkjæde i Evropa, — en By i Vestjylland, — en Flod i Spanien, — en By i Nordjylland.

Paabøl.

Firkantet Nød. Af 4 A, 2 E, 2 L, 2 R, 2 T, 1 B, 1 N, 1 S og 1 V dannes fire Ord, som læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første maa krydre
dig mangen Ret Mad;
det andet sig bærer
pudserligen ad.
Det tredje udrinder
i Ishav som Flod;
det fjerde os minder
om Gangernes Fod.

J. Poulsen.

Bekjendtgjørelse.

Til Brug i Hjem og Skole anbefales:

Viser og Sange, nærmest til Skolebrug samlede af R. J. Holm og H. Tofte:

1ste Hæfte, 88 Sange, femte Oplag, 35 Øre.
2det — 104 Sange, tredie Oplag, 50 Øre.
3die — 158 Sange (samlede af Holm, Rosendal og Tofte) 55 Øre.

Viser og Sange (350), nærmest til Skolebrug samlede af Holm, Rosendal og Tofte, indbundet i et Bind 1 Kr. 35 Øre.

Melodisamlinger til Viser og Sange 1 og 2 à 1 Kr. 25 Øre.

Børnesange ved H. Tofte 25 Øre.

100 Sange for Børneskolen (til 100 Melodier), samlede ved R. K. Madsen Stensgaard, stift hæftet 35 Øre.

Opløsninger fra Nr. 31.

paa den historisk-geografiske Opgave:

Hessen-Darmstad**t**
E g e **r**
Rio-Negr**o**
Liverpoo**l**
U r a **l**
Filipinern**e**

paa den firkantede Nød:

FRI
RAN
IND

paa Stavelsegaaden: Aabenraa.

paa Opgaven: Frankrig. — Tyskland.

Melodisamlinger til „Viser og Sange" 3dje Hæfte, til „Børnesange" og til „100 Sange for Børneskolen", vil udkommme i Løbet af Sommeren.

Prøveexemplarer af ovennævnte Sangbøger og Melodisamlinger tilsendes paa Forlangende frit til Gjennemsyn.

Kjøbenhavn, V.

N. C. Roms Forlagsforretning.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang Kjøbenhavn.

Nr. 33. Søndagen den 18. Maj. 1879.

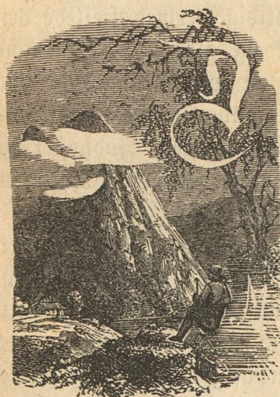
Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Vinge.

(Fortsat.)

Fjerde Kapitel.

Den følgende Morgen gav Henri sig paa Hjemvejen, skjønt Martin og hans Hustru bad ham være deres Gjæst i det mindste en Uge, og Børnene forenede deres Bønner med Forældrenes hjærtelige Indbydelse. Af Hensyn til Søsteren lod Henri sig imidlertid ikke overtale, men lovede derimod beredvillig at gjentage Besøget i en nær Fremtid.

Det var allerede Aften, da han naaede Trou, og paa Saviers Opfordring blev han i Byen den Nat. Morgenen efter vandrede han og Johanne sammen til Hjemmet. Henri fortalte Søstrene, hvad han havde oplevet paa sin Rejse, og Johanne glædede sig over det heldige Indtryk denne havde gjort paa hans Sind.

De følgende Uger gled tilsyneladende stille hen for de to Søskende i deres ensomt liggende Hjem, men i Virkeligheden levede Henri i en stadig Kamp med sit eget Sind. Hans første Gang havde været op til de to stille Grave mellem Bjærgene; her var hans Sorg paa ny kommen til Udbrud med al dens Bitterhed og Kval, og Tanken om Hævn over den, der havde forstyrret hans Livs Lykke, paatrængte sig ham atter og atter. Johanne søgte forgjæves at opmuntre ham, skjønt hun selv var dybt nedslaaet, og mangen Gang naar hendes Hjærte var fuldt af Sorg, tvang hun sig til at tale muntert og fortrøstningsfuldt om Fremtiden. Hun saa, at Broderen gik og rugede over en Tanke, og hun var bange for, at det var noget, som vilde føre end mere Ulykke og Sorg med sig. Hun følte at hun maatte søge at bringe hans Tanker ind i en anden Retning.

En Aftenstund, da Henri var kommen sent hjem og sad hensunken i sine Tanker og stirrede ind i Ilden, lagde Johanne sagte Haanden paa hans Skulder og sagde:

„Henri, jeg har noget at tale med dig om.“

„Hvad er det?“ spurgte Broderen og vendte sit Ansigt om imod hende.

„Jakob var her i Dag, mens du var borte. Han skal nu rejse bort fra Trou.“

„Hvorhen da?“

„Han tager til Vernoux for at uddanne sig som Snedker.“

„Uddanne sig! Er han ikke dygtig nok? De Sager, han har lavet til dig, er jo saa smukke og gode, som vel kan tænkes.

„Ja, og han har lært sig det selv alt sammen. Men hans Moder har en Broder i Vernoux, som skal være en meget dygtig Snedker, og hos ham skal han lære Haandværket til Gavns, saa at han kan indrette sig selv et Værksted, naar han vender tilbage.“

„Hvorlænge bliver han i Vernoux?“

„Det ved han endnu ikke bestemt. Maaske et helt Aar. Han skal have Navn af Hr. Lorins Kompagnon.“

Hun hentydede hermed til den strænge Lov om, at Protestanterne ikke maatte modtage Trosfæller i deres Hus som Tyende eller Lærlinge.

Efter nogen Betænkning vedblev Johanne for-

legen: „Broder, Jakob talede ogsaa med mig i Dag om noget andet."

„Om noget andet?" gjentog Henri tankeløst.

„Hvor dum du da ogsaa er!" udbrød Søsteren halv spøgende, halv utaalmodig.

Henri saa forundret paa hendes rødmende Ansigt og sluttede, at et eller andet af Vigtighed var indtruffet.

„Han han dog vel ikke . . .?" for han op.

„Jo," afbrød Johanne ham, før han fik Spørgsmaalet udtalt, „og jeg har lovet ham at blive hans."

„Han kunde gjærne have ventet lidt længere, inden han talede, og du, inden du lyttede dertil," sagde Henri lidt bittert.

Den unge Pige brast i Graad og skjulte sit Ansigt i sine Hænder. Hendes Taarer faldt som en skærende Bebrejdelse paa Broderens Sjæl; han trak hende til sig og lagde Armen om hendes Liv.

„Græd ikke, Johanne," sagde han mildt, „jeg mente det ikke saa slemt, Gud give jer begge al Lykke og Velsignelse — ogsaa al min Del!"

Søsteren smilede til ham gjennem Taarer og bøjede sig tavs ned for at trykke et Kys paa hans Kind. Om Jakob blev der ikke talt mere den Aften.

Hen paa Eftermiddagen den følgende Dag var Henri gaaet ud for at se til Faarene, da han med et fik Øje paa to Ryttere, som langsomt og forsigtig red hen ad en af de Bjærgstier, som førte til Trou. Ved at følge Stien i Steden for Hovedlandevejen sparede man en Omvej paa et Par Mil, men denne Fordel var af en højst tvivlsom Beskaffenhed. Stien var nemlig meget farlig at passere ved Efteraarstid, og da særlig for Folk, som ikke var vant til at færdes i Bjærgene. Adskillige Steder havde Efteraarsregnen og det nedsivende Vand undergravet Stien; et eneste Fejltrin kunde fremkalde et Jordskred, der vilde rive de rejsende med sig i Afgrunden.

Bestormet af modstridende Følelser fulgte Henri en kort Stund med Øjnene de to dristige Ryttere. Han saa af deres Dragt, at de begge var Soldater, den forreste Officer, den bageste en menig Soldat, og hans Tanke gik tilbage til hin Nat, da Soldaterne havde dræbt hans Fader og elskede. Maaske havde disse to Mænd deltaget i Overfaldet, maaske havde Officeren netop været den, der ledede Angrebet! I saa Fald var Hævnen nu nær; han behøvede kun at forholde sig rolig for inden kort Tid at se dem styrte ned i den gabende Afgrund, der begrænsede den smalle Sti. Dagen i Forvejen havde han selv passeret Stien og med Bjærgboernes skarpe Blik opdaget, at den paa det farligste Sted umulig vilde kunne befærdes af en Rytter. Stien var der næppe halvanden Alen bred, til højre rejste sig den lodrette Klippevæg, til venstre gabede Ulvesvælgets mørke Afgrund; selve Stien var underhulet af Bjærgvandet, og den svageste Rystelse vilde styrte dem i Dybet.

Den Kamp, Henri førte med sig selv; varede dog kun kort; han satte sine hule Hænder for Munden og raabte:

„Holdt! Hold stille!"

„Rytteren standsede og saa sig tilbage. Officeren syntes at raabe til ham, men Vinden bar fra, og Henri kunde ikke høre hans Ord. Han gjentog derfor sin Advarsel og skyndte sig ned efter mod Stien, efter at han, for paakommende Tilfældes Skyld, havde viklet et af Faaretøjrene om sig. Det var en farlig Vej, han havde at passere, men ung og smidig, som han var, og fra Barndommen af vant til at klatre op og ned ad Klipperne, klarede han forholdsvis let de Vanskeligheder, som taarnede sig op for ham, og han var kun faa hundrede Fod fjærnet fra Rytterne, da et højt Skrig, efterfulgt af den raslende Lyd af faldende Stene, bragte ham til at se sig tilbage og udstøde et Raab af Skræk. Han saa da en Hest med sin Rytter tumle hovedkulds ned ad den bratte Skraaning og forsvinde i den gabende Afgrund, samtidig dermed stejlede den anden Hest, vrinskede højt og gled ud. I samme Nu var Rytteren af Sadlen og sprang ind paa Stien. Atter raslede en Stenhagel ned ad Skraaningen, det opskræmmede Dyr mistede Fodfæstet og styrtede bag over ned i Svælget, dragende Rytteren efter sig.

Ulykken var sket saa uventet og pludselig, at Henri et Øjeblik blev staaende som forstenet, men strax efter klang der et Raab op til ham, som fik ham til at paaskynde sin Gang nedad. Han vovede sig forsigtig ud til Randen af den sammenstyrtede Sti, og liggende udstrakt paa Jorden, rakte han sig ud over Dybet og lod Blikket søge nedad.

„Hjælp! Hjælp!" lød det igjen neden under ham, og med det samme fik han Øje paa Officeren, som, klyngende sig en fremragende Klippeblok, svævede over den mørke Afgrund.

„Fat Mod! Hold fast!" raabte Henri tilbage og sprang op. Det var nu ikke længer for ham en Fjende, som hang der nede, det var et nødlidende Medmenneske, som trængte til Bistand og hurtig Hjælp, hvis han ikke skulde knuses i Afgrundens Mørke, og han tøvede ikke med at hjælpe. Hurtigere, end det kan fortælles, havde han fastgjort Faaretøjet mellem to Klippestykker ved Stiens Rand og lod det nu glide ned til den forulykkede. Heldigvis var det nu langt nok til at kunne naa ned til ham.

„Slyng Løkken over Skulderen ind under Armen; Rebet er sikkert," sagde Henri.

Officeren gjorde en Bevægelse for at følge Opfordringen, men maatte opgive Forsøget; kun med Anspændelse af al sin Kraft mægtede han at holde sig oppe, ved Hjælp af begge Hænder; slap han sit Tag med den ene Haand, maatte han øjeblikkelig styrte ned. Henri forstod det i samme Nu.

„Hold ud endnu en kort Stund," sagde han. Jeg skal strax hjælpe Dem."

Omfattende Rebet med begge Hænder, svang han sig ud over Randen af Afgrunden og lod sig glide ned, indtil han med den ene Haand kunde gribe fat i Officerens Frakkekrave og understøtte ham, medens han fik Løkken paa Enden af Tøjret bragt ind under Armhulerne. Det var et Øjeblik, fuldt af Spænding. Vilde Tøjret kunde bære dem begge, eller vilde det briste og lade dem styrte ned i det umaadelige Dyb for at sønderknuses mellem Klipperne? Havde Officeren endnu saa megen Kraft til sin Raadighed, at han kunde udføre det, der fordredes for at redde ham? Henri anspændte al sin Kraft, og efter faa Øjebliks Forløb, der i den ængstelige Spænding syntes at udstrække sig til Timer, lykkedes det Officeren at slynge Rebet om sig. Baade han og Henri tyngede nu Rebet ned med hele deres Vægt. Vilde det briste eller bære?

Henri saa i Vejret og klatrede med langsomme og forsigtige Tag opad. Det tynde Tov skar ind i hans Hænder, men han agtede det ikke, et Øjebliks Tøven kunde koste dem begge Livet. Endelig naaede han Randen af Klippen og svang sig op i Sikkerhed. En kort Stund blev han siddende med gispende Aandedrag, derpaa bøjede han sig frem og spurgte:

„Kan De klatre op?"

„Umuligt!" svarede Officeren. „Selv om jeg havde al min Kraft til min Raadighed, kunde jeg ikke udføre et saadant Kunststykke."

„Ja, hvad gjør vi saa? De kan ikke blive hængende der, til jeg kan bringe Hjælp. Men kan De ikke faa Sæde paa Klippestykket ved Siden af Dem? Saa højt kan jeg maaske løfte Dem."

„Lad os gjøre et Forsøg, min Gut."

Som sagt, saa gjort. Uden at løsne Rebet, gav Henri sig til at hale i det af al Kraft, men forgjæves. Aandepustende og raadvild holdt han inde.

„Lad din Bjærgstok glide her ned," sagde Officeren. „Her er en fremspringende Kant i Klippen, som jeg kan stemme den imod. Maaske det saa vil gaa bedre."

Henri opfyldte hans Begjæring, og Officeren greb den heldig.

„Træk saa igjen!"

Atter tog Ynglingen godt fat og halede til sig. Denne Gang lykkedes Forsøget. Kort efter lød det der nede fra:

„Hold stille! Vel! Fir saa!"

Henri lod forsigtig Rebet glide ned efter, derefter bøjede han sig frem og saa Officeren sidde velbeholden i Sikkerhed paa Klippestykket, der saa heldig havde frelst ham fra at styrte ned i Dybet. Efter at have strammet Rebet saa meget, at det kunde afgive Støtte for den siddende, ilede han afsted til det nærmeste Hus for at hente Hjælp. Denne var nærmere end han antog, thi da han kom om den første Bøjning af Stien, saa han to Mænd fra Trou komme sig i Møde. Ved deres Bistand havde Officeren snart sikker Grund under sine Fødder.

Det var en høj, velvoxen Krigerskikkelse med store, djærve Træk, hvori en fast Karakter afspejlede sig.

„Tak, min Gut," sagde han til Henri, i det han gav hans Haand et velment Tryk, „din Hjælp kom lige til Pas! Min stakkels Louis, som nu ligger der nede, forsikrede mig, at der ikke var nogen Fare forbunden med at følge Stien. Han maatte bøde haardt nok for sin Fejltagelse . . . Mon det ikke var muligt at faa ham op?"

Mændene rystede paa Hovedet.

„Ingen er nogen Sinde naaet levende ned til Ulvesvælgets Bund," sagde den ene.

„Nu," sagde Offieeren alvorlig, „en Soldat maa altid være forberedt paa Døden. Fred med ham, han var mig tro og hengiven . . . Men I, som har reddet mig fra den visse Død, og da navnlig du, min Gut, tag dette som en lille Tak for den Bistand, I har ydet mig."

Han rakte en Silkepung frem mod Henri; gjennem dens Masker glimtede der Guldstykker. Men baade Henri og de andre vægrede sig ved at tage derimod.

„Nu vel," sagde Officeren, „saa modtag endnu en Gang min hjærtelige Tak, og kan jeg nogen Sinde være nogen af eder til Hjælp, saa henvend eder kun til Oberst Chantal i Vernoux. Han skal ikke glemme den Haandsrækning, I ydede ham i Dag."

Efter at han endnu en Gang havde trykket Henris Haand og erkyndiget sig om hans Navn, tog han Afsked med denne og fulgte med de to Mænd ned ad Bjærget mod Trou. Henri saa en Stund efter dem med en Følelse af glad Tilfredshed, derefter skyndte han sig tilbage til sine Faar.

(Fortsættes.)

Plantesagn.

Ved Anton Andersen.

Jærnurt (Verbena officinalis).

Jærnurt har alt været omtalt fra ældgamle Tider og været en kjendt Lægedomsurt, hvorfor man ogsaa finder den omtalt i de ældste Lægebøger; selv Dioscorides har beskreven den. Den er i gamle Dage bleven kaldet med Navnet Jærnurt, Verbena recta, Ferraria, Sanguis Mercurii o. fl. Navne. Underfulde Sagn og mange overtroiske Forestillinger har været knyttede til denne Urt, som man næsten har betragtet som en ren Trolddomsplante, der havde „undergjørende" Egenskaber. Allerede Henrik Smid, den berømte Læge i Malmø, siger i sin Læge- og Urtebog af 1563: „Jærnurt bruges end i Dag mere til Trolddom, end til Lægedom aff mange". Den skal være god „fuldnær til alle induaartis Siugdomme", er og „et besynderligt

De forladte Søskende.

Experiment for Hoffuetuerck, i Tindingerne oc paa Panden smurt". Denne Jærnurt har endnu kraftigere Egenskaber end „Bregnefrøet". Naar man blot har et Blad af denne Plante, kan man ubetinget opnaa, hvad man vil. Man har altid Penge nok, vinder i Lotteriet, kan lukke enhver Laas op, er sikker imod Kugler baade af Bly og Sølv, kan ikke forgjøres o. s. v. Men var det vanskeligt at faa fat i Bregnefrøet, saa er det ikke mindre vanskeligt at faa fat i et Blad af Jærnurt. Den første Grund hertil er den, at Jærnurt skal være saare sjælden. En Mand fortalte mig en Gang, hvorledes der skal gaas frem for at komme i Besiddelse af den sjældne Skat. „Man opsøger en Grønspærrede (d. e. Grønspætterede), som altid findes i Huller i Træer. Grønspæren elsker sin Yngel højere end nogen anden Fugl, og vil gjøre alt for at værne den. Man skal da tage en Prop og slaa

ind i Hullet, saa Moderen ikke kan komme til Ungerne. For nu at frelse disse flyver den afsted og opsøger Planten Jærnurt. Denne findes paa saadanne Steder, hvor Mennesker ikke kommer og har Vanskelighed ved at finde den. Men Fuglen ved at lede den op. Naar den nu vender tilbage med et Blad af den i Næbbet, flyver Proppen flux ud, og Ungerne er frelste. Dog Fuglen kan ikke unde Mennesker denne undergjørende Plante og vil derfor søge at tilintetgjøre dens Blad. Man breder da et ildrødt Klæde i Nærheden af Træet. Grønspæren tror, at det er Ild og kaster Bladet herpaa, og man har den kostelige Skat."

Det samme enfoldige Sagn fortælles flere andre Steder her i Nordfyn og maaske andre Steder her i Landet, og det er visselig mærkværdigt, at Sagnet har kunnet holde sig gjennem saa lange Tider, men det er mærkeligere, at der endnu kan findes Folk, der kan fæste Lid hertil. Overtroen har ogsaa haft meget at gjøre med Hylden (Sambucus nigra). Ogsaa i Medicinen har den fundet rig Anvendelse baade til indvortes og udvortes Brug. Bladene har urindrivende Egenskaber, og Blomsterne afgiver „Hyldete", der bruges almindelig som sveddrivende Middel.

Da Judas havde forraadt Jesus, gik han jo hen og hængte sig, og Traditionen siger, at det var en Hyld, i hvilken han fuldbyrdede sin onde Gjerning. Af denne Grund har man givet en lille Svamp af Slægten Exidia Navn af „Judasøret" (Esidia auricula Judae), fordi den voxer paa Hyldetræet og har i tør Tilstand en ikke ringe Lighed med et Menneskeøre. Ogsaa til den knytter sig overtroiske Forestillinger. Forhen har den været meget anvendt som Husraad og kan endnu faas i Apothekerne. Man har brugt at „signe" syge Folk under en Hyld. Stiltiende traadte man hen under Hylden, og Ceremonien begyndte. En „klog Kone" her i Nordfyn brugte gjærne at begynde Ceremonien med at svinge en Træsko med Ild i over den syges Hoved, medens hun saa fremmumlede en uforstaaelig Formular. Dette skulde gjentages trende Torsdage i Træk. Det var i Regelen for Koldfeber, man signede under en Hyld, dog undertiden ogsaa for andre Sygdomme. Forhen var Koldfeber jo en meget almindelig Sygdom, medens man nu sjælden hører den omtale, og man brugte mange Sympatikunster og lignende Midler for at blive helbredet for den. Et saadant Middel bestod i, at man stitiende gik hen under en Hyld og der fremsagde følgende Formular:

„Hyldetræ, jeg klager dig,
Feberen den plager mig;
Hyldetræ, du har vundet,
Feberen den er forsvunden."

Man brugte ogsaa at lade sit Vand paa en linned Klud og derpaa kaste denne op i en gammel Hyld (eller Pil). Den første, der nærmede sig Hylden, fik da den „kale", d. e. „den kolde", som Koldfeberen almindelig kaldtes. „En Gang kom min Bedstefader hjem," fortalte en Kone i K . . . ., „skjælvende og rystende over alle Lemmer lige saa saare som et Espeløv, og vi mærkede nok, at han havde faaet Koldfeberen. Han havde været nede i Marken ved en Hyld, i hvilken Bedstemoder selv havde hængt en Klud for at blive af med „den kale", og nu havde han faaet den."

Den gamle Ganger*).

Prins Carlo har sig vendt fra Verdens Tant,
skjønt end han ej har naaet sin Alders Sommer,
og han er vis og kjender Loven grant,
og er en findig og retfærdig Dommer.

Hans Fader hersked i Neapels Land,
og han gav Dommens Sværd i Sønnens Hænder
og bygged ham en Borg ved Sommas Strand,
der, hvor Vesuv i Nattens Mørke brænder.

Og naar ved Daggry Mulmet svinder hen,
og Stjærnen slukker sig paa Solens Veje,
da samle sig de vise Lovens Mænd
i Prinsens Hal, for Retten der at pleje.

Ved Hallens Indgang er en Klokke stor,
hvis dybe Toner gjennem Borgen bæver,
naar blot man rører ved den tynde Snor,
der letbevægelig paa Muren svæver.

Til alle Tider paa den travle Dag
kan sig enhver ved Klokkens Hjælp nu nærme,
og har i Sandhed han en ærlig Sag,
da ved han vist, at Loven vel ham skjærme.

Prins Carlo tankefuld i Hallen staar,
en enlig Svend kun dvæler ved hans Side,
mens Vintervinden gjennem Dalen gaar,
og Nattens Skygger over Engen glide.

„Jer Faders Gaard er fuld af Liv og Lyst,"
saa mæler Svenden, mens han Hallen lukker,
„Hvi vil I dvæle da paa denne Kyst,
hvor Bølgen sørgelig ved Stranden sukker?"

*) Oplæst af kgl. Skuespiller Emil Poulsen ved den Nr. 31 omtalte Præmiefest paa Kristiansborg Slot.

— „Den hele Skabning sukker jo paa Jord,
selv Kreaturet mod Forløsning længes;
men jeg bør her fortolke Lovens Ord,
at ej for stærkt de svage skulle trænges.

Saa taler Carlo med alvorlig Aand,
og knap han ender, før sig Snoren rører,
som om den droges af en sagte Haand
og Klokkens Toner man i Borgen hører.

„Gaa strax og sig, at Porten aabnes skal!"
saa byder Prinsen. Hurtig Svenden lyder
og stiger ned, hvor sig i bugtet Fald
rundt om sin Midte Snegletrappen skyder.

Højt Faklen flammer, mens han fremad gaar,
med faste Skridt ad Gangen hen han triner,
han standser ej, før han ved Porten staar,
dens tunge Fløjdør paa sin Hængsel hviner.

Og langsomt aabnes den i Nattens Blæst,
forsigtig Svenden Foden fremad flytter,
da ser ved Faklens Lue han en Hest,
der mod den høje Mur sit Hoved støtter.

Af Kulde skjælver den i Vintrens Vind,
dens dybe Suk kan gjennem Natten høres,
i Klokkens Snor den har sig viklet ind,
da maatte Malmet i sin Hvælving røres.

Dog Svenden ler og iler bort med Spot,
og snart sit Budskab mon han Carlo bringe:
„Min ædle Prins, det er en Ganger blot,
der ved din Port sig øver i at ringe."

„Den føres skal," — saa Prinsens Gjensvar lød,
til Staldens lune Bo, det strengt jeg byder,
der skal den finde Tilflugt i sin Nød,
og plejes vel, til Dagens Sol frembryder."

Den næste Morgenstund, da Lovens Mænd
i Borgen samle sig for Dom at fælde,
da føres langsomt gjennem Gaarden hen
en Ganger graa, der synes mat af Ælde.

Den med tungsindigt Øje ser mod Jord,
dens Kraft er brudt, den sig mod Graven hælder,
hvordan den fangedes i Klokkens Snor
i Nattens Mørke nu Prins Carlo melder.

„Den Ganger, der fandt Vej i Nattens Blæst,"
saa lød en Dommers Røst ved Prinsens Side,
„den fordum var en mægtig Ridders Hest,
jeg selv har set Capetio den at ride."

— Capetio kaldes da til Prinsens Slot,
hans Haar er hvidt, hans Ungdom længst er svunden.
„Den Ganger, Prins, jeg kjender meget godt,
ved den i Kampen tidt jeg Vej har funden.

Dens Gang var let, dens Øje var som Ild,
en bedre Stridshest ingen Ridder ejer,
den som en Løve var i Kampen vild,
i mangt et Slag den førte mig til Sejer.

Men Alderdommen lammer nu dens Flugt,
den er en Skygge kun fra svundne Dage,
den gavner ikke mer, dens Ild er slukt,
thi syntes mig, jeg maatte bort den jage."

Men Carlo vejer Ordet i sin Hu,
kun efter Retfærd vil sin Dom han læmpe:
„I fordums Tid var ogsaa tapper du,
du var en drabelig og sjælden Kæmpe.

Men Alderdommen lammer nu din Flugt,
du er en Skygge kun fra svundne Dage,
du gavner ikke mer, din Ild er slukt,
det er da klart, at vi dig bort maa jage."

Da sank Capetio ned ved Prinsens Fod,
hans Hjærtes Skyld sig maler i hans Øje
og han, som fordum kjæk i Kampen stod,
maa nu med Skjælven sig i Støvet bøje.

Ham skjænkes Naade, dog paa Prinsens Bud
han først maa sværge højt — saavist som Anger
kan Synderen forsone med sin Gud, —
Taknemlighed at vise mod sin Ganger.

Saa stiger han i Gaarden ned paany,
og bringer den med egen Haand tilbage
til Staldens Bo, hvor nu den finder Ly,
og plejes vel paa sine gamle Dage.

C. Hauch.

Husflid.

Baandsave til Husbrug.

Da Baandsave flere Gange efterspurgtes til Husbrug, efterkom Husflidsværktøjhandelen C. Th Rom & Co. Ønsket om at indforskrive de dertil fornødne Savklinger. Forsøgene lykkedes flere Steder vel. En af Kjøberne, Hr. Lærer Th. Caspersen i St. Fuglede, tilskrev saaledes nævnte Forretning følgende: „Jeg kan meddele Dem, at den Baandsav, som jeg for nogen Tid siden forskrev hos Dem, har gjort megen Lykke. Jeg anbragte den paa mit Drejelad og er derved i Stand til at save endogsaa Brænde, blot ved at træde den med Foden." End videre meddeltes, at flere Gaardmænd i Sognet ønskede at gjøre Forsøg med at anbringe en Baandsav i Forbindelse med Tærske-

maskinen, hvorfor flere Savklinger bestiltes, da Anbringelsen saare let lod sig iværksætte.

Ved at bringe dette i Erfaring anmodede vi Hr. Caspersen om at give Meddelelse om de Maader, han havde fundet det lettest og billigst at anbringe Baandsavene paa, for at mulig flere Landboere kunde saa Nytte af de Erfaringer, han med sine Forsøg var kommen til. Vort Ønske blev velvilligt imødekommet, og vi kan saaledes i det følgende medddele Beskrivelse og Tegninger af flere Opstillingsmaader, hvorefter enhver, der kan arbejde i Træ, let kan anbringe en Baandsav.

Forinden Meddelelsen gives, skal vi dog for deres Vedkommende, som ikke kjender Baandsaven, oplyse, at en saadan bestaar af en meget bøjelig, flere Favne lang smal Savklinge, der er loddet sammen i en Ring. Det derved dannede Baand uden Ende føres stramt over to Skinner, gjennem en Ridse i et Bord. Naar den nederste af Skiverne drejes hurtigt rundt, føres Savbladet selvfølgelig med og virker med sine Tænder uafbrudt paa den Gjenstand, man anbringer paa Bordet og fører mod Tænderne, hvorved en hurtig Sønderdeling finder Sted.

Hr. Caspersens Meddelelse lyder saaledes:

„I det efterstaaende skal jeg med Glæde give de ønskede Oplysninger angaaende de forskjellige Maader, hvorpaa jeg anbringer en Baandsav. Jeg retter mig selvfølgelig i den Henseende efter de stedlige Forhold, hvorved fremkommer forskjellige Ændringer ved Opstillingen. Skjønt den af mig brugte Anbringelse har vist sig at svare til Hensigten, saa at de, som har faaet en saadan Sav, vil faa al Grund til at glæde sig derved, saa vil jeg dog udtrykkelig fremhæve, at jeg ikke ved at gjøre andre bekjendt dermed har troet at have fundet paa noget nyt i den Retning, men kun paa Opfordring giver Meddelelse om de Maader, jeg har fundet det mest praktisk at gjøre Opstillingen paa med mindst Bekostning.

Anbringelsen er saa let, i det vi blot i en Stolpe i Væggen indsætter to Arme, hvorpaa de to Skiver bevæger sig, hvorom Saven løber. Et Bord med en Ridse, hvori Saven løber, fastgjøres til Væggen og støttes af 1 eller 2 Ben, som staar paa Gulvet, samt en Jærnskive paa den nederste, er hele Maskineriet. Dertil kommer rigtignok, at jeg, for at hæve Gnidningsmodstanden, anbringer en lille Tridse med en Rille i lige under Ridsen i Bordet. Ryggen af Saven ligger i Rillen og naar den (Saven) trykkes imod Tridsen, løber denne rundt og foraarsager, at man næsten kan føre Træet frem med saa stor Kraft, som man vil, uden at tvinge Saven derved. Armen A og C bestaar hver af to Stykker Brædder som ved d og d er forbundne ved en mellemliggende Klods og for C's Vedkommende fastgjort paa begge Sider af Støtten B. d d til højre viser Maskinremmen.

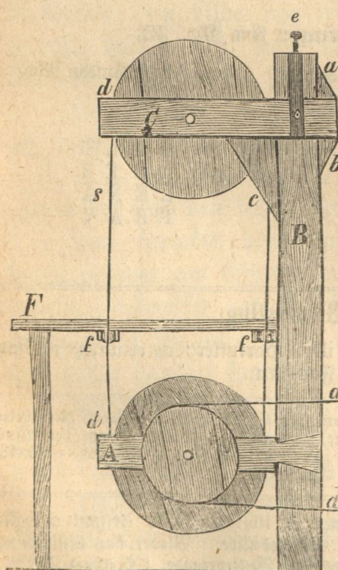

Fig. 1.

Den øverste Arm (C) kan skydes op og ned ad Støtten. Tegningen viser, hvorledes dette sker. Naar Skruen e skrues ud mod Støtternes øverste Ende, tvinges Jærnbøjlen (som paa Tegningen er mørk) opad, og da en Skruebolt gaar igjennem begge Bøjlens Ender, samt gjennem begge Armens Sider og gjennem en Rende i Støtten, saa er man derved i Stand til at kunne stramme Savklingen s. Naar den er spændt, fastskrues Møtriken, og det hele er da aldeles fast; Trekanten c tjener kun til at støtte Armen og er anbragte saaledes: a og b er sammenhængende og danner fast Forbindelse mellem Armens Sider, saa at denne, naar Bolten løsnes, kan glide stramt op og ned. c bestaar af to Trekanter, en paa hver Side af Skiven. F er Bordet, hvorpaa Træet, der skal skæres, lægges og E E de to Friktionsruller, hvori Ryggen af Saven ligger, og som i høj Grad tjener til at lette Savens Gang under Arbejdet.

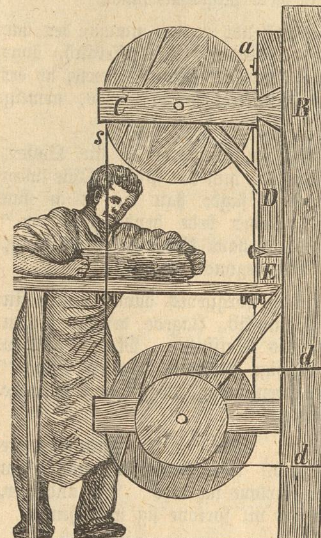

Fig. 2.

Fig. 2 viser, hvorledes jeg har anbragt Saven ved en Stolpe (B) i en Væg eller et Skillerum. Det massive Stykke Træ D, hvori Armen er fastgjort, kan skydes op og ned ad Stolpen. To stærke Skruebolte (a) er nemlig fastgjorte i Stolpen og gaar igjennem en Rende i Stykket D. Naar Bolten løsnes, kan D skydes op og ned og Saven strammes yderligere ved mellem den faste Klods E og D at inddrive en Kile (ved E).

Fig. 3 forestiller mit Drejelad, set fra Enden. Jeg har lavet det efter en Tegning i „Haandgjerningsbog for Ungdommen" saaledes, at Krumtappene befinde sig udenfor begge Drejeladets Endestykker. Tegningen viser, hvorledes jeg har anbragt en Skive, der baade tjener som Krumtap (H) og som nederste Skive for Saven. Ved Stangen s staar den i Forbindelse med Trinet T. Vinkelstykket B C hvorpaa den øverste Skive bevæger sig skydes op og ned paa samme Maade som D i Fig. 2; thi naar Boltene (a) løsnes kan Vinkelstykket drives op, og naar disse fastskrues er Saven spændt til Brug.

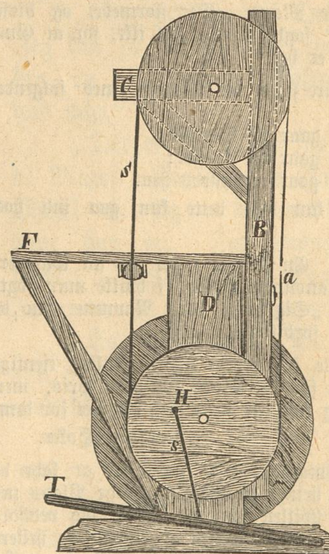

Fig. 3.

Foruden Gaardmændene vil en Snedker gjøre Forsøg i Anbringelsen af en saadan Sav, og jeg tror, at denne Indretning vil have en betydelig Fremtid for sig."

Smaating.

Amerikansk. Herrerne i New-York er overordentlig galante. Ikke mindre end syv Herrer sprang forleden Dag i Vandet for at redde en Dame. Da de modige Redningsmænd var komne i Nærheden af den synkende Dame, vendte imidlertid de sex tilbage, uden at lade sig røre af den ulykkeliges Raab om Hjælp, i det de havde opdaget, at hun var gammel og koparret. Den syvende, som reddede hende, skal være meget nærsynet.

Tretten til Bords. Som bekjendt er der mange, der har Fordom mod at være tretten til Bords. I et Selskab, hvor dette kom paa Tale, ytrede en: „Jeg indrømmer gjærne, at det i et Tilfælde er uheldigt at være tretten til Bords, nemlig naar Maden kun er tilstrækkelig til tolv Personer."

Naturtro Musik. Peter er en Beundrer af sin Søster, der spiller Fortepiano. „Du kan tro, hun kan spille! Ofte lyder det, som det lynede og tordnede," sagde han til en af sine Kammerater; „i Gaar maatte Moder bede hende holde op" „Hvorfor det?" — „Jo, vi skulde have Rødgrød til Middag, og Fløden blev ganske sur, da hun begyndte at spille."

Ved jeg ikke! En Kone, som forgjæves havde ventet sin Mand med det ankommende Dampskib, klagede derover til en ugift Veninde, som var i hendes Selskab. „Men," vedblev hun, „du ved ikke, hvad det vil sige at vente paa en Mand." — „Ved jeg ikke," udbrød Veninden ivrig, „jeg, som i mange Aar har gaaet og ventet forgjæves!"

Skæbnesvangre Tidspunkter. Der er to skæbnesvangre Tidspunkter i enhver Dames Liv. Det første er, naar hun spekulerer paa, hvem hun skal forlove sig med. Det andet er, naar hun spekulerer paa, hvem der vil forlove sig med hende.

En lovende Begyndelse. Præsten (til Bruden): „Hvor kan det falde Dem ind at komme her saaledes! Deres forlovede er jo aldeles beskjænket!" — Bruden: „Jo, lille, rare Hr. Pastor, hvad skulde jeg gjøre? Naar han er ædru, vil han slet ikke følge med."

Tys! Bias, en af de 7 Vise i Grækenland, befandt sig paa Søen med nogle ryggesløse Mænd. Det stormede, og disse begyndte at bede. „Stille," sagde Bias, „tal ikke, for at Guderne ikke skal mærke, at I er her."

Vejviseren. I Cheshire staar en Vejviser med følgende Paaskrift:

Denne Vej gaar til Tarwin;
Denne Vej gaar til Chester;
Denne Vej gaar ingensteds hen.

NB. Den, som ikke kan læse dette kan gaa ind hos Smedden og spørge sig for.

Ogsaa en Anmodning. En Dame sagde til sin Gartner, at hun havde faaet nogle anonyme Breve, i hvilke man søgte at gjøre ham mistænkt. „Sig mig blot Navnene paa de Skurke!" udbrød Gartneren forbitret.

Avertissementet. Nogle fordærvede Flæskeskinker, tjenlige for fattige Familier, er at faa til Kjøbs for halv Pris, men de maa komme strax, thi jeg kan ikke nære mig i Huset for dem.

Larsen, Høker.

Unyttigt. En Forligsmægler havde for Skik at lade de stridende Parter, han skulde bringe til Enighed, tage Plads tæt op til en stor Kakkelovn, i hvilken han da fyrede saa vedholdende, at Parterne var nær ved at kvæles af Varme og hellere indgik Forlig end længer at blive stegte paa den Maade. En Dag var det paa denne Maade lykkedes ham at faa en af Parterne til at give Kjøb, men den anden holdt sig lige stiv, skjønt Sveden dryppede fra hans Pande i store Draaber. Forligsmægleren rejste sig ærgerlig og greb en stor Brændeknude for at lægge den i Ovnens flammende Baal, men den gjenstridige Part forhindrede ham deri, i det han med et Smil sagde: „Det nytter saamænd ikke, Deres Velbaarenhed, for jeg skal sige Dem, jeg er Opvarter i — et russisk Dampbad."

Middel mod Fjender. Da Napoleon den tredje efter Freden i Villafranca vendte tilbage til Paris, gjorde Kejserinden et glimrende Bal i den Anledning. Her talte man om den heldig overstaaede Krig, men bebrejdede dog Kejseren, at han overøste sine Fjender med Velgjerninger og saaledes atter satte dem i Stand til at skade ham. „Tvært imod," svarede Kejseren, „jeg tilintetgjør mine Fjender, i det jeg gjør dem til mine Venner."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, danner Navnene paa to berømte Digtere fra den senere Tid: En By i Schweits, — et Land i Asien, — en Provins i Jødeland, — en Ø ved Norge, — en By i Frankrig, — en By i Fyn, — en Flod i Tyskland, — en By i Italien.

N. H.

Firkantet Nød. Af 5 E, 4 N, 2 R, 2 O, 1 J, 1 M og 1 O dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første er en Ø, ved Danmarks lille Land;
den som ej andet har, man vel beklage kan;
det tredje er en Busk, som paa Heden monne staa;
det fjerde var en Kejser, baade grusom og raa.

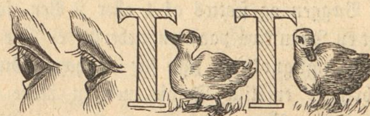
K. A. G.

Gaade.

Bag Husets Tag og Skovens Krat,
du vil det første finde;
kan ej du andet, da, min Ven,
du vanker om i Blinde.
Og kan du ikke hele, da
med Gaadens Løsning gaar det ej,
hvor meget du end paa den ser,
du naar dog ingen Vej.

J. W. O.

Billedgaade (Rebus).

Opløsninger fra Nr. 32.

paa den geografiske Gaade:	paa den firkantede Nød:
Rochefordt	SALT
Irtisch	ABER
Canterbuy	LENA
Hannover	TRAV
Alperne	
Ringkjøbing	
Duero	
Thisted	

Brevvexling.

Joh. P. G. Kjender ikke „Harlukker" og er næppe i Stand til at give Anvisning til Fangsten.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 34. Søndagen den 25. Maj. **1879.**

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Binge.

(Fortsat).

Den Aften kom Henri senere hjem end den forrige. Johanne havde for længst stillet Aftensmaden frem og ventede urolig paa ham, da han i det samme traadte ind, varm og forpustet.

„Du synes vel, jeg kommer noget sent," sagde han. „Men Sagen er, at jeg gjorde et lille Løb ned til Byen, efter at jeg havde sørget for Faarene til Natten; jeg vilde dog trykke Jakobs Haand og lykønske ham. Jeg sagde ham, at han vilde faa den bedste Pige i hele Menigheden."

Johanne saa op til ham med straalende Øjne og lagde sine Arme om hans Hals.

„Og jeg skal fortælle ham," hviskede hun, „hvem der har den bedste Broder i hele Verden."

Han fortalte hende nu det Æventyr, han havde oplevet om Eftermiddagen, og Johanne blev dødelig forskrækket ved Tanken om den Fare, han havde udsat sig for. Hun var dog glad ved, at han havde handlet saaledes, som han havde.

Da de senere hen paa Aftenen sad ved deres Arbejde, Johanne ved Rokken, og Henri med Karterne i Virksomhed, sagde denne pludselig:

„Johanne, jeg tror, jeg vil følge Jakob til Vernoux paa Onsdag. Savier fortalte mig, at der bliver holdt et stort Marked der om Fredagen og Lørdagen, og jeg vilde gjærne sælge et Par af Faarene ved den Lejlighed. Pengene vil komme os godt til gode, thi du trænger vel nok til et og andet i Husholdningen og til dig selv."

„Ja, der er jo nok en Del, vi har Brug for," svarede Johanne og begyndte at nævne forskjellige Ting, som hun fandt mest nødvendige. „Men," afbrød hun pludselig selv, „du hører jo slet ikke efter, Henri!"

„Jeg tænker paa," svarede Broderen, „at jeg fra Vernoux let kunde gaa til Mazel og besøge Martins."

„Gjør det, Henri! Det vil du have Glæde af. Jeg kan jo imens være hos Saviers, eller ogsaa kan en af Jakobs Søstre komme op og blive hos mig."

„Det er ikke alene for min Fornøjelse, jeg vil til Mazel. Jeg maa se Pastor Majal igjen. Paa Mazel vil jeg i det mindste kunne faa at vide, hvor han er. Jeg trænger til hans Raad og Hjælp. Husker du en Dag for meget længe siden, Johanne, at vor Moder viste os Faders Sværd?"

„Ja, meget godt. Du tog det og vilde absolut gaa og bære det, saa hun maatte tage det fra dig med Magt."

„Hun sagde, at der var et bedre Sværd end dette; min Bedstefader havde ført det med Tapperhed, og hun haabede, at jeg ogsaa en Dag skulde føre det."

„Hun mente Aandens Sværd — Guds Ord," sagde Johanne.

„Saa underlig det end kan synes," vedblev Henri, „saa havde Fader samme Tanke. Ved Synoden sagde han til Pastor Majal, at det var hans Hjærtes inderligste Ønske, at hans eneste Søn skulde blive Ordets Forkynder."

Johanne skød Rokken fra sig og saa urolig paa Broderen.

„Kjære Broder," sagde hun, „har du betænkt

Omkostningerne derved? Hvor skal de komme fra? Og ved du ogsaa, om du er skikket til en saa ansvarsfuld Gjerning?"

„Kun Gud ved det."

„Du har aldrig studeret og holder ikke af Læsning," vedblev Johanne. „Tror du, at vore Præster vil give dig et Anbefalingsbrev, uden hvilket du ikke vilde blive modtagen ved Universitetet i Lausanne?"

„Maaske de ikke vil give mig et saadant, men jeg har heller aldrig tænkt paa at bede dem derom."

„Hvad mener du da at gjøre?"

„Jeg vil gaa til ham, som gav mig dette Budskab fra den dødes Læber, bønfalde ham om Tilladelse til at følge med ham, arbejde for ham og tjene ham som en Søn. Og samtidig vil jeg lære af ham."

„Da haaber jeg, at Pastor Majal vil bede dig vente og tage mod Raad af gamle og prøvede Venner."

„Jeg ved, at han ikke vil støde mig bort," sagde Henri fortrøstningsfuldt, „og det vilde du ogsaa have sagt dig selv, hvis du havde set ham og hørt hans Ord til mig."

„Lov mig i det mindste, at du vil lyde hans Raad, hvordan det saa end bliver."

„Det lover jeg dig gjærne; jeg er jo rede til at lyde ham i alt. Hvad som helst han byder, det vil jeg gjøre."

„Husker du," sagde Johanne bedrøvet, „at den unge Morel sendtes til Galejerne*) paa Livstid, fordi han fulgte sin Farbroder, ligesom du nu vil følge Pastor Majal."

Det flammede op i Henris Øjne. „Tænker du saa ringe om mig, at du tror, jeg er bange for mit Skind!" udbrød han heftig.

„O nej, Broder, jeg ved, du vil ikke gyse tilbage for nogen Fare," svarede Søsteren kjærlig. „Men der fordres noget mere end dette; man maa først selv ret kjende Gud, før man paatager sig at tale om ham til andre."

„Det er sandt," sagde Henri, „men jeg vil jo heller ingen bedre Læremester kunne faa end Pastor Majal!"

Johanne tav. Men strax efter udbrød hun dæmpet og frygtsomt: „Men har du ogsaa Kraft til den store Gjerning, Lærdommen alene gjør det jo ikke — tror du at du, selv kan glemme og tilgive? Tør jeg prøve dig? Jeg maa dog have dig det sagt. Ved du, hvem vi skylder vor Sorg og Ulykke? Jakob har allerede længe haft Mistanke om, at det var Vilhelm Verien, som spillede Forræderens Rolle hin Nat, der blev saa ulykkelig for os."

Henri var bleven ligbleg ved hendes Ord. Nu for han heftig op fra Stolen og raabte:

„Den Usling! Den elendige luskende Hund! Gid han aldrig maa finde Fred eller Hvile! Gid hans Samvittighed maa pine ham som en nagende Orm! Gid . . ."

„Henri! Henri!" udbrød Johanne forfærdet.

„Du har Ret, Søster," svarede Henri og tvang sig til at være rolig, „lad Gud dømme ham . . . vi har ingen Ret dertil. Og dog, min værste Fjende kunde ikke have slaaet mig haardere Saar end dem, han har tilføjet mig."

Han holdt Hænderne op for sit Ansigt, og Johanne saa, hvorledes Taarerne piplede ud mellem hans Fingre. Hun lagde sin Arm om hans Skulder og kyssede ham paa Panden.

„Vær ikke saa bedrøvet, Henri," sagde hun. „Det gjør mig saa ondt at se dig saaledes."

„O, Johanne," hviskede Broderen, „saa lykkelig og glad jeg var ved hende! Jeg følte mig rigere end den rigeste ved hendes Kjærlighed . . . og nu! . . . Men det var saa Guds Vilje, at jeg skulde miste hende; jeg elskede hende jo højere end alt andet og glemte alt andet i min Kjærlighed . . . Nej, Søster, jeg tager ikke fejl! Gud har selv vist mig Vejen, jeg har at vandre . . . han vil ogsaa hjælpe mig til at naa det Maal, jeg nu styrer efter!"

Femte Kapitel.

Sneen laa i høje Driver paa de Bjærgstier, Jakob Savier og Henri havde at tilbagelægge. Men de var unge og stærke og brød sig kun lidt om Kulden og de Møjsommeligheder, den af og til næsten ufarbare Vej foraarsagede dem. De naaede da ogsaa i rette Tid til Vernoux og blev gjæstfrit modtagne af Jakobs Morbroder Petrus Lorin, en formuende Haandværker med flere voxne Børn. Hans ældste Søn havde kort i Forvejen haft Bryllup med Datteren af en Embedsmand, ved hvis Indflydelse han havde opnaaet en fordelagtig Plads med tilhørende Embedsbolig, der laa nær ved Forældrenes. Den Fordel, han havde opnaaet, havde dog kostet ham adskillige Ofre. Han havde saaledes maattet lade sig vie i den katolske Kirke, efter at han nogle Maaneder forud havde aflagt sin Bekjendelse og afsvoret „Kjætteriet", thi kun en ægte Katolik kunde faa Embede i Statens Tjeneste. Desuagtet forblev han dog i Følge sin Overbevisning Protestant.

Det var en egen Stilling, Staten indtog lige

*) Slaveskibene.

over for Protestanterne. Ved hvert afgjørende Skridt i deres Liv stod den frem for dem, med den ene Haand fyldt med Penge, med den anden væbnet med Sværdet, for enten at lokke eller tvinge dem til at svigte deres Overbevisning.

Henri syntes, at Lorins og de andre Protestanter, han traf i Vernoux, var kolde og ligegyldige. De var ængstelige for aabent at bekjende deres Tro. Næsten ved enhver Handling i deres Liv gik de paa Akkord med deres Samvittighed. Vielse og Daab forrettedes i Kirken, hvad man, ikke uden et vist Skin af Ret, paastod var uundgaaeligt.

Nogle af Lorins Slægtninge og Venner var komne til Byen for at besøge Markedet, og Lørdag Aften, efter at deres Forretninger var sluttede, samledes hele Familien tidligt ved Aftensbordet, eftersom Markedet skulde sluttes med nogle Festligheder, i hvilke de agtede at tage Del. Henri havde ogsaa faaet solgt sine Faar og gjort sine Indkjøb, bestaaende af Linned og lignende til Johannes fordringsløse Udstyr. Disse Sager agtede han at lade blive liggende hos Lorins, indtil han havde gjort sin Udflugt til Mazel.

Ved Bordet talte man om den forestaaende Fest, og Petrus Lorin sparede ingen Overtalelser for at formaa sin Broder Stefan, en Mand paa halvhundrede Aar med et djærvt Ansigt og tykt graasprængt Haar, til at blive i Byen og tage Del i Forlystelserne.

„En anden Gang, Broder," svarede Stefan Lorin, „men ikke i Aften. Vi er jo kun Venner her, ikke sandt? Nu vel, i Morgen ved Solopgang skal vore holde Forsamling i Skoven nær ved den store Eg, som I jo kjender. Jeg har lovet at tage min Kone og mine Døtre med der hen, og vil nogle af jer gjøre Følge, skal det være mig kjært."

Der var imidlertid ingen, som tog mod Tilbudet. Tanken om at forlade en varm Seng, for i en kold og mørk Vinternat at vandre hen ad uvejsomme Skovstier og siden udmattede at staa i det vaade Græs eller den kolde Sne, havde ingen Tiltrækning for dem, end sige den truende Skygge af Galejerne, Fængsel eller Død, som dvælede i Baggrunden. Kun Henri rejste sig og sagde:

„Hvis De tillader det, vil jeg følge med Dem."

„Hvad, min Ven, er du villig til at opgive Festen?"

„Jeg bryder mig slet ikke om den. Om Mandagen skal jeg desuden til Mazel."

„Det passer jo meget godt, thi Samlingspladsen ligger netop paa din Vej, og i Nat kan du sove hos mig. Jeg kan vel ikke byde dig nogen Seng, men vil du tage til Takke med et Tæppe ved Kaminen, saa er du velkommen."

Henri tog med Tak mod Indbydelsen, og efter endt Maaltid tog han Afsked med Jakob og Lorins og fulgte med Stefan ud af Byen. Skyerne trak sig truende sammen over deres Hoved, og enkelte Snefnug begyndte at dale ned gjennem den kolde Luft.

„Det tegner ikke godt til Natten," sagde Stefan Lorin og svøbte sin Kappe bedre om sig.

„Jeg er bange, Vejret vil afholde mange fra at komme til Mødet," bemærkede Henri.

„Nej, det er der ingen Fare for. Det er Pastor Desubas, der kommer."

„Vent lidt, gode Venner!" lød i det samme en Røst bag ved dem. De vendte sig om og saa en høj ung Mand med langt Haar, der ligesom en Løvemanke flagrede bag efter ham, komme ilende efter dem. „Det var ellers ikke pænt, Lorin," vedblev den fremmede, „saadan at skynde sig bort fra Byen, uden at bede gode Venner følge med."

„Ej, Pjerre!" svarede Lorin smilende, „jeg troede, du levede i spændt Forventning om Festen der inde i Byen."

„Pyt med Festen!" udbrød Pjerre. „Hvor Desubas prædiker, der bliver jeg ikke let borte fra!"

Han og Henri hilste nu ogsaa paa hinanden, og den sidste spurgte:

„Er det en saadan udmærket Mand, denne Pastor Desubas?"

„Kjender De ham da ikke?"

„Jeg er fremmed her; jeg er oppe fra Høj-Cevennerne," svarede Henri.

„Det forklarer Sagen, thi hvert Menneske her omkring kjender Desubas, og ingen sætter ham højere end jeg . . . Jeg skal fortælle Dem, hvad jeg skylder ham. Da min Fader og Moder døde, efterlod de mig et smukt lille Hus og en forholdsvis Velstand. Jeg var en lystig tankeløs Knægt, der kun havde Lyst til Æventyr og Fornøjelser; til sidst blev jeg forelsket i en ung katolsk Pige og forlovet med hende. Jeg pyntede Huset op og syntes, jeg var det lykkeligste Menneske i Verden, men med det samme ramlede alt sammen for mig. Jeg var forladt, hjemløs og fattig som en Tigger."

„Men hvorledes gik det da til?" spurgte Henri.

„Det var Landets Love, som tog alt fra mig. Min Fætter Filip fordrede min Arv, og Loven gav ham Ret, thi mine Forældre var viede „i Bjærgene", og et saadant Giftermaal er jo ugyldigt over for Loven."

„Kun en Skurk vilde have benyttet sig deraf!" sagde Henri oprørt.

„Ja, jeg tøvede rigtignok heller ikke med at sige ham det, men det hjalp jo intet. Fattig som en Tigger forlod jeg Huset; min stakkels Pige gik i Kloster. Gud velsigne hende, gid hun maa være lykkelig der!"

„Og De blev overvældet af Sorgen?"

„Paa en Maade, ja. Jeg blev haabløs og ligegyldig, rede til at styrte mig ind i det første Eventyr, som vilde tilbyde sig, thi jeg havde intet at tabe, ikke en Gang et Navn. I en saadan Sindsstemning overværede jeg et Møde, hvor Pastor Desubas prædikede. Hans Ord greb mig saa mægtig, at jeg fulgte ham fra Forsamling til Forsamling, Skorpen om mit Hjærte brast, og jeg kom til at føle mig glad og lykkelig som aldrig tilforn. Nu var det mig, som var den rige, og Filip, der var den fattige, hvem jeg beklagede af hele mit Hjærte. Næste Gang, vi mødtes, rakte jeg ham i Fred min Haand."

„Det ligner dig, Pjerre. Alt skal gaa rask for dig."

Morgenvandring til Bjærgprædiken.

„Maaske. Men lad mig ellers fortælle Dem, Lorin, at Filip kommer til Forsamlingen i Morgen tidlig."

Han sagde dette med en saa triumferende Mine, at Lorin sagde spøgende: „Og nu venter du vel, at Præstens Veltalenhed skal bevæge ham til at give dig din Arv tilbage?"

„Jeg venter noget bedre," svarede Pjerre.

„Er den Præst, De omtaler, ikke kjendt under noget andet Navn?" spurgte Henri.

„Jo, vist er han det, saaledes er det jo med alle vore Præster," svarede Pjerre. „Han kaldes ogsaa Lubac, men hans Familienavn er Majal."

„Majal!" udbrød Henri glædestraalende. „Men det er jo netop ham, jeg søger! Mon jeg kan faa talt med ham efter Prædiken?"

„Uden Tvivl," svarede Lorin, „hvis du har Taalmodighed til at vente, thi der er altid mange, som vil tale med ham, og det tager Tid."

„Vi vil vente sammen," sagde Pjerre. „Jeg vilde være meget kjed af det, hvis jeg skulde gaa, uden i det mindste at have trykket hans Haand."

„Nu er vi hjemme,“ sagde Lorin kort efter, i det han pegede paa et Hus, ud fra hvis Vinduer et Lys glimtede for at vejlede Vandrerne. De blev modtagne i Døren af Husmoderen og Lorins Døtre. Inde paa Arnestedet knitrede en munter Ild, og der stod Mad til Rede til de rejsende. Det var tydeligt, at Pjerre ikke var nogen fremmed her, men tvært imod en gammel og velset Gjæst i Huset.

Efter at Familien var gaaet til Ro, sad han og Henri endnu længe ved Arnen og talte sammen. Visheden om, at han om Morgenen skulde se og tale med Majal og forelægge ham det Ønske, som fyldte hele hans Sjæl, havde bragt mange Tanker frem i hans Sjæl, og først langt ud paa Natten tyngede Søvnen hans Øjenlaag ned.

Kvist af Bomuldsplanten.

Han havde ikke sovet længe, da han atter blev vækket af Pjerre, som med en Lygte i Haanden stod bøjet over ham og bad ham skynde sig, for at de ikke skulde komme for silde til Mødet. I et Øjeblik var Henri paa Benene, og efter et i Hast indtaget Maaltid gav det lille Selskab sig paa Vejen. Morgenen var mørk og kold, og der var faldet en Del Sne om Natten, men Lorin kjendte Skovstierne, og det varede ikke længe, før man hørte en dæmpet Gjenlyd af en fjærn Sang dybt inde i Skoven.

„Lad os skynde os,“ sagde Lorin, „jeg er bange for, at vi ellers kommer for silde. Se, Dagen er allerede ved at bryde frem.“

Det havde ophørt at sne, en graa Dæmring begyndte at lysne mellem de mørke Stammer, den kolde Decembervind kom strygende ind over Krattet og sukkede i Egenes bladløse Kroner. Med en uvilkaarlig Gysen svøbte Henri Kappen tættere om sig, han mindedes en anden Morgendæmring, kold og graa som denne og fuld af trøstesløs Sorg. Alt som de nærmede sig Samlingsstedet, blev Sangen tydeligere og mere fuldtonende, og da de traadte ud paa den aabne Plads, saa de en uoverskuelig Mængde, der stod tavs og ventende, efter at Salmen var sluttet.

„Præsten er ikke kommen endnu!“ udbrød Pjerre. „Det er højst besynderligt; han plejer ellers aldrig at lade vente paa sig.“

(Fortsættes.)

Bomuldsplanten og Bomulden.

Ved E. T.

Af alle de Stoffer, som vi nytter til vor Klædedragt, er der intet, der paa Grund af sin Billighed og almindelige Udbredelse spiller en saa stor Rolle som Bomulden. Vi vil derfor fortælle Læserne lidt om dette vigtige Stof, i det vi lægger et Foredrag af afdøde Professor Schouw til Grund for vor Skildring.

Bomuldens Indsamling.

Bomulden har sin Oprindelse fra Bomuldsplanten (Gossypium), der hører til den saa kaldte Katostfamilie (Malvaceæ), af hvilken kun nogle enkelte Arter voxer vildt hos os, og hvortil ogsaa den velkjendte Prydplante Stokrosen hører, som er saa almindelig i vore Haver. Man har flere Arter af Bomuldsplanten, som enten er urteagtig eller træagtig; de træagtige Arter optræder enten som Træer eller Buske. Bomuldstræet, som ovenstaaende Afbildning viser en Gren af, kan blive henved 20 Fod højt; det har gule eller røde Blomster og mørkegrønne, brede og fligede Blade. Frugten er en Kapsel, der indeholder flere Frø, af hvilke hver

enkelt er omgivet af en lang, hvid eller gul Uld, den saa kaldte Bomuld. Paa Afbildningen ses saaledes flere halv aabne Kapsler, af hvilke Bomulden rager frem.

De forskjellige Arter af Bomuldsplanten har alle hjemme i de tropiske Lande i Asien og Amerika. Uagtet Planten fordrer et meget varmt Vejrlag for ret at kunne trives, har man dog med Held overført den til mange af de varmere Lande i det mellemvarme Jordbælte, f. Ex. til de sydlige Egne af Spanien, Italien, Grækenland, Tyrkiet samt det nordlige Ægypten. I disse Lande avles vel en Del Bomuld, men det meste kommer dog fra de sydlige Stater i Nordamerika, fra Sydamerika og Indien, hvor der findes en Mængde meget store Bomuldsplantninger. Naar en Bomuldsplantning skal dannes, nedlægger man Frøene i Rækker med en vis Afstand baade mellem de enkelte Frø og de enkelte Rækker, og Plantningen luges med stor Omhyggelighed for at holde den fri for alle Ukrudsplanter. Naar de unge Planter har naaet en vis Højde, afknibes de med Fingrene, saa at de kan faa flere Grene og derfor tillige flere Blomster og Kapsler; af den samme Grund tilskæres de ogsaa senere gjentagne Gange. En saadan Bomuldsplantning frembyder et overordentlig smukt Syn i Høsttiden ved Modsætningen mellem de mørkegrønne Blade, de store gule Blomster, og den snehvide Uld, der stikker frem af de halvaabne Kapsler. Planten bærer nemlig paa samme Tid baade Blomster og modne Frugter; da alle Blomsterne altsaa ikke sætter Frugt paa en Gang, varer Høsten længere Tid. Høsten, som er en overordentlig travl Tid, der sysselsætter mange Mennesker, bestaar i en Indsamling af de modne Kapsler, som afplukkes med Hænderne. Det er af stor Vigtighed at have tørt Vejr under Indhøstningen, da Regnen indvirker meget ødelæggende paa Bomulden, der ved Fugtighed raadner eller bliver muggen. Dyrkningen og Indsamlingen af Bomulden i Nordamerika skete tidligere udelukkende ved Hjælp af de stakkels Negerslaver, og Slaveriet og Bomuldsplantningerne var saa nøje knyttede til hinanden i Sydstaterne, at disse Stater, for hvilke Bomuldsdyrkningerne var den største Rigdomskilde, hellere vilde udsætte sig for en Borgerkrigs Rædsler end at ophæve Slaveriet, som Nordstaterne krævede. Denne Borgerkrig endte, som man ved, med Sydstaternes Underkastelse og Slaveriets Ophør, og siden den Tid er det gaaet en Del tilbage med Bomuldsdyrkningen i Nordamerika, men Negrenes Frigjørelse og Godkjendelsen af deres Menneskerettigheder opvejer fuldkommen denne Ulempe, der efter al Sandsynlighed ogsaa kun vil være af en kort Varighed. Efter at de indsamlede Kapsler er blevne tørrede, skilles Ulden fra Frøene ved Hjælp af en Maskine, som er dannet af to Valser. Ulden bliver derefter meget stærkt sammenpresset i Baller, ved Hjælp af hydrauliske Presser, for at den skal tage saa lidt Plads op som mulig. Bomulden er nu færdig til Forsending til de Steder, hvor dens videre Forarbejdelse skal foregaa ved Kartning, Spinden, Blegning og Væyning i Fabrikkerne, hvor hele dette Arbejde, saa nær som Blegningen, udføres ved Hjælp af Maskiner.

Brugen af Bomulden til Klæder gaar tilbage til Oldtiden. Indien er efter al Sandsynlighed det Land, hvor den først blev nyttet, og derfra har man paalidelige Efterretninger om, at den blev brugt til Klæder flere Aarhundreder før Kristi Fødsel. Fra Indien udbredtes Dyrkningen af Bomulden til de tilgrænsende Lande, og den blev i det første Aarhundrede efter Kristi Fødsel dyrket baade i Persien og Ægypten. Ogsaa i Amerika er Brugen af Bomulden meget gammel; thi da de nordiske Vikinger fra Island og Grønland kom til Amerikas Fastland, kaldte de Landet „de hvide Mænds Land", fordi de indfødtes almindelige Dragt var en Klædning af hvidt Bomuldstøj. Her til Evropa kom Bomuldsplanten efter al Sandsynlighed med Araberne til Spanien i det ottende Aarhundrede. I Kina mener man, at denne Plante blev indført i det niende Aarhundrede, og der dyrkes en særegen Bomuldsplante, hvis gule Uld afgiver Emne til det saa kaldte Nankingstøj.

Der findes nu Fabrikker for Tilvirkning af Bomuldstøjer i alle Lande her i Evropa, men i intet Land i en saa stor Mængde som i England, hvis Bomuldsfabrikker sysselsætter over 1 ½ Million Arbejdere. 1856 var Mængden af Bomuldsfabrikkerne i England 2,210 med 28,010,217 Tene foruden 298,847 mekaniske Væve og Spindestole. De fleste af disse Fabrikker findes i og omkring den store By Manchester, og de har været Aarsag baade til denne og mange andre engelske Byers hurtige Opblomstring. Det var især efter Opfindelsen af Maskiner til Bomuldens Tilvirkning, at denne Værkflid tog et saa stort Opsving i England, hvor Bomulden tilvirkes baade til det almindelige grove Bomuldstøj og det fineste Musselin. Næst efter England findes den største Mængde Bomuldsfabrikker i Frankrig og Tyskland. Ogsaa vort Fædreland har Bomuldsfabrikker, baade i Kjøbenhavn og i mange af Provinsbyerne, der frembringer udmærkede Bomuldstøjer, men de er langt fra tilstrækkelige til vort eget Forbrug, hvorfor en stor Del af det Bomuldstøj, som vi bruger, maa indføres her til fra de oven for nævnte Lande.

Til Slutning vil vi endnu kun bemærke, at Frøene af Bomuldsplanten indeholder en fed Olje,

som man udpresser og kan bruge som Lampeolje, medens den tilbageblevne Masse af Frøene afgiver et godt Kvægfoder.

En Menneskeæderhule i Sydafrika.

Ved E. T.

Af alle Jordens Folkeslag er sikkert Stammerne i det indre og sydlige Afrika de vildeste og grummeste. For nogle Aar siden kom et Par engelske rejsende paa deres Strejftog i Sydafrika ogsaa ind i de tidligere Menneskeæderes Land, og de aflagde her et Besøg i en Hule, som gjorde et uudslettelig Indtryk paa dem. Denne Hule, som havde et meget stort Omfang, var dannet af fremspringende Klipper og laa i en vild Bjærgegn. Hulens Væegge var sværtede af Røg, og dens Gulv var dækket med en Mængde Menneskeknogler, der enten var stablede op langs Væggene eller laa uordentlig spredte rundt omkring. Der fandtes især en Mængde Pandeskaller, af hvilke de fleste hidrørte fra Børn eller unge Personer, og de syntes at være kløvede med stumpe Øxer eller med skarpe Sten. Alle Marvknoglerne var flækkede, saa at man kunde komme til at tage Marven ud af dem. Inderst i Hulen fandtes der et stort og mørkt Aflukke, i hvilket de ulykkelige Ofre blev holdt indelukkede, som man ikke strax vilde fortære. Det var umuligt for nogen at undfly fra dette Aflukke uden at komme gjennem Hulen, hvor der altid blev holdt saa god Vagt, at ethvert Forsøg paa Flugt strax blev opdaget.

Denne store Hule var efter alle de Efterretninger, som de rejsende indhentede, et tidligere Hovedsamlingssted for Menneskeæderne i Sydafrika, hos hvilke Kjødet af Mennesker var den mest yndede Næring. Det var ikke Nøden, som tvang dem til at spise en saa skrækkelig Næring, thi disse Menneskeædere boede i et meget frugtbart Land, der egnede sig særdeles godt til Agerdyrkning og Kvægavl, og hvor der tillige var fuldt op af alt Slags Vildt. Disse Dyr i Menneskeskikkelse aad ikke alene de Fjender, som faldt i Hænderne paa dem og blev fangne under deres Kampe med Nabofolkene, men de fortærede endogsaa deres egne Koner og Børn i Mangel af andet. Det var saaledes en almindelig Skik paa denne Maade for bestandig at lukke Munden paa trættekjære Kvinder og urolige Børn, ligesom ogsaa ofte legemlig svage Medlemmer af Stammen blev udsete som Ofre for denne kanibalske Lyst. Der paastaas vel, at dette afskyelige Menneskeæderi nu er ophørt, men de friske Knogler, som de rejsende fandt i Hulen, modsiger denne Paastand; thi disse Knogler hidrørte aabenbart fra Mennesker, der først for faa Maaneder siden var hjemfaldne til en saa sørgelig Skæbne. Medens Menneskeæderiet der vistnok nu kun drives i Smug, stod det derimod endnu i fuld Flor for 30 Aar siden. Hele Landet mellem Maluta og Kaledon var den Gang endnu beboet af Menneskeædere, der var en sand Rædsel for alle de omboende Stammer, som ikke følte sig tiltalt af denne Skik. Disse Menneskeædere udsendte smaa Strejfpartier, som trængte ind paa Nabostammernes Omraade og der skjulte mellem Klipper og Buske lurede paa Kvinder, Børn og rejsende, som de overfaldt og slæbte bort med sig, for at tilfredsstille deres kanibalske Lyst paa dem. Der findes endnu ikke saa faa gamle Menneskeædere i denne Egn; de rejsende stiftede Bekjendtskab med en af disse, der var gift med en Kvinde, som han en Gang havde bortført tillige med to andre Kvinder. De to Kvinder havde han slagtet og fortæret, medens den tredje havde den Skjæbne at blive dette Uhyres Kone, og mærkeligt nok syntes dette Ægteskab at være meget lykkeligt.

De rejsende besøgte flere andre Huler af samme Art, der laa nær ved Kaledon-Flodens Kilder, men ingen af disse kunde i Størrelse eller med Hensyn til Mængden af de opdyngede Knogler maale sig med den første Hule. Indbyggerne i denne Egn havde heldigvis aldeles opgivet alt Menneskeæderi til stor Sorg for en gammel, tidligere Menneskeæder, som de rejsende traf sammen med. Han ærgrede sig meget over, at man havde været saa taabelig at opgive denne gode Skik og dvælede med Glæde ved Mindet om de gode gamle Dage, i hvilken Tid, han en Gang, som han med øjensynligt Velbehag fortalte de rejsende, havde overværet et Gjæstebud, ved hvilket der var blevet fortæret 30 Mennesker. Disse Menneskeædere var saa dyrisk raa og lagde saa liden Vægt paa et Menneskeliv, at de endog brugte smaa Børn som Lokkemad for Løverne. Man bandt et saadant stakkels lille Barn fast paa et Sted, som Løverne plejede at besøge; dets Skrig lokkede da en eller anden Løve til Stedet, saa at Menneskeæderne kunde faa Lejlighed til at dræbe den. Det skyldes især den gamle Høvding Mosjesh, der hersker over flere Stammer, der tidligere var Menneskeædere, at denne afskyelige Skik nu helt er ophørt, og at Indbyggerne nu ernærer sig ved Agerdyrkning og

Kvægavl. Det er dog først, hvor Kristendommens Lys, ved utrættelige Missjonærers Bestræbelser, spredes blandt disse ulykkelige Hedningesjæle, at det rædselsfulde Menneskeæderi fuldstændigt ophører, og mildere Sæder vinder Indgang.

Smaating.

Smaanotitser. „I England taler Menneskene ligesom Maskiner, og Maskinerne som Mennesker," sagde Digteren Heine. Han holdt ikke af Englænderne og kunde ikke lide deres Sprog; det forekom ham, at de tyggede Ordene og spyttede dem ud.

Pur Lydighed. En Fader irettesatte sin dovne Søn og bebrejdede ham, at han var den nederste i sin Klasse. „Men Fader," svarede Sønnen, „det er jo kun af Lydighed mod dig! Du siger jo altid, at det daarligste, man kan gjøre i disse Tider, er at give sig til at studere."

Den bortrejste. En Haandværkersvend skulde i Følge Lavsanordningerne være tre Aar paa Rejse, men kunde ikke beslutte sig dertil. Han blev derfor enig med sin Mester om, at han skulde blive hos ham i de tre Aar og arbejde i Skjul oppe paa Kvisten, medens det hed sig, at han var rejst udenlands. En Tid lang gik alt godt, men en Dag, da hans Broder fik Prygl af en anden Haandværkssvend ude paa Gaden, kunde han til sidst ikke bare sig, men aabnede Vinduet og raabte: „Din Slyngel, du er! Vær du glad ved, at jeg er udenlands, ellers skulde jeg snart komme ned og høvle dig saadan igjennem, at det skulde knage i dine Sideben."

Ugrundet Klage. En Mand beklagede sig for sin Kone over, at hun aldrig vilde som han. „Du gjør mig Uret," svarede hun, „alt hvad du vil, vil jeg ogsaa; du vil være Herre i Huset, det vil jeg med."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, danner Navnene paa en dansk Reformator og en dansk Salmedigter: En By i Jylland, — en By i Jylland, — en Ø i Japan, — en By i Tyrkiet, — en By i Siberien, — en By i Frankrig, — en Flod i Rusland, — en lille Ø ved Sjælland, — en Flod i Spanien, — en By i Holsten.

— s. R. —

Firkantet Nød. Af 4 E, 2 D, 2 H, 2 O, 2 R, 2 N, 1 I og 1 T dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

For første skjalv baade Jætte og Trold;
det andet viser sig øde og gold;
det tredje sad saa gjæv og bold
i Valhals Sale i Fordums Tid.
Hold Sind og Hjærte det fjerde med Flid,
da lever du ej med dig selv i Strid.

U. Lemming.

Gaade.

Det første spirer paa Marken frem
og modnes i Solens Glød;
det andet finder et passende Hjem
i Mosens fugtige Skjød;
det hele om Sørgespillet dig minder,
maaske du nu lettelig Navnet finder.

C.

Udgravningsarbejde. Som man let vil se, da vedkommende Bogstaver er fremhævede, ligger fire Middelhavsøer, nemlig Malta, Korsika, Elba og Kreta, begravne i følgende Vers:

Den mørke Høvding saa sig om, alt andet end fornøjet,
da han med et det hvide Kors i Kampen fik for Øjet.
„Vel Banneret jeg ser hist," han brummed, vred i Sinde,
„men tænk ret aldrig, at de just derfor skal Sejren vinde!"

Paa samme Maade kan der af efterfølgende Vers udgraves ikke mindre end sex jyske Kjøbstæder. Hvilke er de?

Skipper-Anders var solid,
sov ej let med Ror i Næven,
var der Fare, uden Bæven,
passed han den rette Tid.
„Staa nu fast, hist eder venter
vel en Skylle — men hvad saa!
om lidt Snue end I henter,
Anders kan der borges paa!"
— Kjækt han over Revets Vold
førte Baaden i Behold.

Opløsninger fra Nr. 33.

paa den geografiske Gaade:	paa den firkantede Nød:
B e r **n**	
A r a b i e **n**	
G a l i l æ **a**	M Ø E N
G r i p s h o l **m**	Ø J N E
E t i e n n **e**	E N E R
S v e n d b o r **g**	N E R O
E l b e **n**	
N a p o l **i**	

paa Gaaden: Læse.

paa Billedgaaden: Øje for Øje, Tand for Tand

Brevvexling.

H. i S. Esparto som var omtalt i Nr. 31 af „Husvennen" egner sig egentlig kun for finere Kurvemagerarbejde og til stærkt flettede Gulvmaatter. Prisen er 30 Øre pr. Pd. og 2 Kr. 50 Øre pr. 10 Pd.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

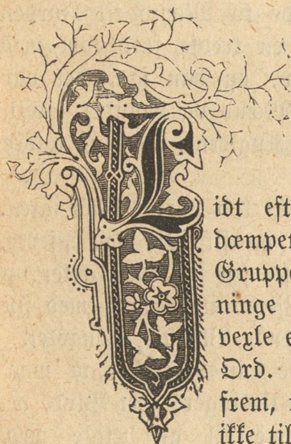
6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 35. Søndagen den 1. Juni. **1879.**

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution, ved Holger Binge.

(Fortsat.)

Lidt efter lidt begyndte man en dæmpet Samtale i de forskjellige Grupper. Venner og Slægtninge opsøgte hverandre for at verle et Haandtryk og et venligt Ord. Alt imens brød Dagen frem, men endnu lod Præsten sig ikke til Syne.

Henri, som var vandret lidt om paa egen Haand, traf ved Tilbagekomsten Lorin i Samtale med nogle Venner.

„Men har I ikke taget fejl af Tiden?" spurgte Lorin.

„Nej, det var ved Solopgang."

„Solen er allerede højt oppe. Kan han ikke være faret vildt?"

„Eller ogsaa har Sneen maaske hindret ham."

„Pastor Majal lader sig ikke hindre af Sneen," svarede en gammel hvidhaaret Mand. „I Fjor under det værste Snelæg kom han op paa Bjærget til os for at se til min syge Søn: Det var et forrygende Vejr den Gang, men han kom alligevel. Gud velsigne ham for det; han bragte Glæde og Fred med sig. Der var en ung Mand med ham den Gang — Pjerre hed han. Er han ikke til Stede i Dag?"

„Jo, han kom med mig," svarede Lorin. „Han staar der henne og taler med en mørk og mager lille Mand. Det er hans Fætter Filip."

„Tys!" sagde den gamle. „De begynder nu paa en ny Salme; det er vist et Tegn paa, at de ser Præsten komme. Maatte Gud føre ham trygt til os!"

Det var det skjønne hugenottiske Te-Deum, som istemmedes af Hundreder af Røster. Sangens mægtige Toner gjorde en gribende Virkning der ude i den mørke bladløse Skov. Dybt inde fra Skoven bragte Ekkoet en dæmpet aandeagtig Gjenklang tilbage; det var, som om et fjærnt Kor optog Tonerne og sendte dem, endnu skjønnere og mere gribende tilbage til deres Udspring.

Dette Te-Deum blev aldrig sluttet. Midt under Sangen tav nogle af Røsterne, Sangen blev mere dæmpet, og en ubestemt Frygt sneg sig hen over de forsamlede.

„Forræderi!"

„Vi er forraadte!"

„Dragonerne!"

Saadanne Udraab hørtes der fra forskjellige Klynger; nogle flygtede ængstelig fra den farlige Plads, medens andre ivrig trængte sig ind mod Midten, hvor en nysankommen Protestants høje Skikkelse ragede op over de andre. Hans blege forstyrrede Ansigt vakte mørke Anelser.

„Han er greben! Vor Præst er fængslet!" udbrød han med en Røst, der skjalv af Bevægelse.

„Fængslet"

Dette forplantede sig fra Gruppe til Gruppe og vakte overalt Forfærdelse og Sorg. Nogle af de nærmeststaaende vilde ikke tro Ulykkesbudskabet, men Manden vedblev:

„Jeg saa ham selv midt imellem Soldaterne paa Vejen til Vernoux og med Hænderne bundne. Martin fra Mazel var med ham; det var i hans Hus, at han blev greben!"

Hulken og Klager lød ved disse Ord blandt de forsamlede. Stærke Mænd græd som Kvinder,

der fandtes næppe en i den store Forsamling, uden at jo hans Hjærte var greben af smertelig Sorg. Henris Kinder var blevne hvide; han tænkte ikke paa sig selv i denne Stund, ikke paa, at alle hans Forhaabninger om en daadrig Livsgjerning i Kirkens Tjeneste i samme Nu var bortvejrede som Snefnug for Blæsten, han havde kun Tanke for det ene forfærdelige, at den Mand, som havde været til Velsignelse for ham, nu var hjemfalden til den visse Død paa Skafottet. Det var de protestantiske Præsters Lod, naar de ikke vilde afsværge deres Tro.

Pludselig kom en ung Mand til Syne for dem alle, i det han steg op paa den Træstamme, der var bestemt til Prædikestol. Det var Pjerre. Hans Øjne lynede ud af det blege Ansigt, og hans Røst var gjennemtrængende klar, da han tog til Orde:

„Lad os gaa med ham, ikke for at dø med ham, som en mistrøstig Sjæl nys udraabte, men for at redde ham fra den Død, han ellers for vor Skyld vil komme til at lide. Vi vil sige dem, der har ham i deres Vold, at de kan tage vort Liv i Steden for hans. Og er der nogen af os, som er ræd og vankelmodig — bange for at vove sit Liv i denne Sag, da maa han blive tilbage; vi behøver ham ikke. Men til alle I andre, Venner og Brødre, raaber jeg: Til Vernoux, og det uden Tøven!"

Det gik igjennem Forsamlingen som et elektrisk Stød, og Raabet: Til Vernoux! gjentoges af hundrede Røster. Ligesom en mægtig Bølge langsomt bøjer sin skumkransede Pande og med forøget Styrke højtidelig ruller mod Stranden, saaledes bølgede den store Mennemasse fremad. Ingen forlod sin Plads i Rækkerne, ingen lod sig skræmme af den Fare, de gik i Møde. Jo nærmere man kom til Byen, jo mere voxede Folkehoben; endogsaa Katoliker sluttede sig til den, thi Majal var ogsaa elsket af mange, som ikke bekjendte sig til hans Tro.

Endelig naaede man Vernoux. Skaren standsede uden for Byen for at raadslaa, thi man havde ikke lagt nogen bestemt Plan. Midt under Raadslagningerne indfandt Dommeren sig, iført sin Embedsdragt og fulgt af Byens Magistrat, og Pjerre henvendte sig til ham i sit og sine Ledsageres Navn med den Bøn, at man vilde give Præsten fri. Der var en lydløs Tavshed over den store Forsamling, og Dommerens Svar hørtes af dem alle.

„Hvad I forlanger, kan ikke opfyldes," sagde han. „Retten maa have sin Gang, og Præsten være Loven underkastet. Hvad eder angaar, da maa I skilles, og det uden Tøven!"

Der gik en dæmpet og truende Mumlen gjennem Mængden. Endnu et Øjebliks tvivlende Stilhed, da blev dens Mumlen til et øredøvende forbitret Raab: „Til Fængslet! Til Fængslet!"

Som en uimodstaaelig Strøm væltede Mængden sig fremad, rivende alt med sig paa sin Vej. Sukkene var blevne til vilde Raab, Bønnerne til Trusler om Hævn. Ubevæbnede, som de var, trængte Folkene ind i Byen, fyldte Gaden og tog Retningen mod Fængslet. Fra de nærmeste Huse om dette ragede Soldaternes Bøssepiber frem og vendte truende Mundingerne mod den fremtrængende Hob. Ingen Kugle vilde kunne gaa forbi denne tæt sammenpakkede Masse.

„Tilbage!" raabte Lorin og greb Pjerre om Armen. „Hvad nytter det, man myrder vore Kvinder og Børn!"

Han havde endnu ikke udtalt, før det knaldede fra Vinduer og Døre, og en Hagl af Kugler slog ned over Skaren. Henri følte en heftig Smerte i den ene Arm og saa Blodet løbe ned over Haanden; ved Siden af ham styrtede to Mænd til Jorden med gjennemskudt Hoved, en tredje faldt om med et Skrig for hans Fødder, og han saa, det var Filip. Bag ved flygtede Mænd og Kvinder i vild Uorden og søgte Ly mod Kuglerne, medens andre bar de saarede bort.

„Kom tilbage, Pjerre!" lød Lorins Røst igjen.

Henri saa til Siden og fik Øje paa Pjerre, der var i Færd med at løfte sin saarede Fætter op paa sine Arme. I det Pjerre ilede bort med sin Byrde kastede han et funklende Blik til Fængslet.

„Kom, Henri," sagde han derpaa, „vi maa have Vaaben! Ve dem, de Uslinger! Det Blod, de har udgydt, skal de komme til at betale med deres eget!"

Henri hørte hans Ord som i en halv Drøm og forsøgte at følge efter ham; men næppe havde han gjort et Par Skridt, før det var, som om alt gyngede rundt om ham; han tog sig til Panden, vaklede endnu to Skridt fremad og faldt derefter næsegrus til Jorden.

Sjette Kapitel.

„Lad ham gaa! Aa, lad ham dog gaa!"

„Lade ham gaa! Nu skulde jeg lade saadan en Oprører løbe! Nej, det bliver der intet af!"

Disse var de første Ord, Henri hørte, da han atter vaagnede til Bevidsthed. Jakob Savier stod ved Siden af ham og søgte at faa en Soldat til at give Slip paa den saarede. Men Soldaten stødte heftig Jakob til Side og slæbte Henri, der var for svag til at gjøre Modstand, med sig til Fængslet.

Da de kom ind i Vagtstuen, lod han Henri

tage Plads paa en Træbænk og gik selv hen til sine Kammerater, der havde lejret sig tæt foran det knitrende Baal paa Arnestedet.

„Hvad vilde du gjøre dig Ulejlighed med ham for?“ spurgte en af Soldaterne og saa hen paa Henri. „Hans Kammerater kan jo tage ham fra os igjen, hvad Øjeblik de vil.“

„Aa, det kan de da vel heller ikke?“

„Ikke det!“ udbrød en tredje. „Jo lige saa let, som du tog ham. Vort Liv er i deres Haand; Landboerne er i Oprør, og vi er alt for faa . . .“

„Tys!“ sagde Korporalen med et Blik til Henri.

„Aa, det er vel ikke saa farligt.“

„Ja, det vil vi snart faa at se. Gaa nu op og meld Kommandanten, at vi har en Fange. Kan en af jer forbinde hans Saar; Knøsen ser noget blegnæbbet ud.“

„Mit Saar betyder ikke meget,“ sagde Henri forvirret.

Imidlertid lod han dog villig en af Soldaterne lægge et Bind om den saarede Arm. Lidt efter traadte den graahaarede Fangevogter ind, og til sin store Lettelse gjenkjendte han i ham en af Petrus Lorins Venner. Fangevogteren førte ham i Tavshed til en lille, sparsomt oplyst Celle, hvori der fandtes en Seng, en Stol og en Straasæk. Derpaa løste han Bindet om Henris Arm, vaskede Saaret med koldt Vand og forbandt det igjen.

„Det har ingen Fare med det Saar,“ sagde han opmuntrende. „Du vil snart frit kunne bruge Armen igjen.“

„Gid jeg kunde bruge den strax,“ sukkede Henri.

„Taalmodighed, min Ven,“ svarede Fangevogteren, „der er andre end du, som har Arme, og de vil nok bruge dem. Ikke en eneste her tvivler om, at dine Venner vil gjøre Alvor af Sagen, og at Præsten vil være fri inden i Morgen. Alle vil glæde sig derover, undtagen den Slyngel, som forraadte ham.“

„Ved De, hvor mange af vore der blev dræbt?“ spurgte Henri.

„Ikke bestemt; de fleste blev baarne bort af deres Venner. Men man siger, at der dræbtes nærved tredive, og endnu flere blev saarede.“

„Forfærdeligt!“ udbrød Henri.

„Forfærdeligt,“ gjentog Fangevogteren, „Morgendagens Arbejde vil rimeligvis blive vel saa forfærdeligt, og vi, som er stillede mellem dobbelt Ild, er ikke videre godt farne. Naar Protestanterne kommer ned fra Bjærgene med Vaaben i Haand, vil de kun lidt gjøre Forskjel paa Ven og Fjende, er jeg bange for.“

Med disse Ord fjærnede Fangevogteren sig og lod Henri ene tilbage i den snævre Celle. Han gik frem og tilbage i feberagtig Uro. Hans Fangenskab voldte ham kun liden Bekymring, thi han haabede, at det vilde faa en Ende næste Dag, men det forbitrede ham, at han ikke skulde deltage i Befrielsværket. Var han blot fri og havde Bedstefaderens Sværd i sin friske højre Haand, hvilken Glæde vilde det da ikke være for ham at kæmpe i Vennernes Rækker for den Mand, der var hans Hjærte saa dyrebar.

Dagen svandt, og Mørket brød frem. Ud paa Aftenen satte Fangevogteren Mad og Drikke ind til ham, men fjærnede sig igjen, uden at sige et Ord. Natten tilbragte Henri i Uro og Bekymring, og kun i faa Øjeblik fandt Søvnen Vej til ham.

Ved Daggry hørte han Fodtrin uden for Døren, Cellen blev aabnet, og Fangevogteren viste sig i Følge med en Officer. Med en Bøjning for denne, sagde Fangevogteren, henvendt til Henri: „Hr. Kommandanten!“

Henri rejste sig og stirrede forbavset paa Officeren. Det var Oberst Chantal, som stod for ham, den Mand, han faa Dage forud havde frelst fra Døden i Ulvesvælget. Kommandanten saa paa ham med et vemodigt Smil.

„Jeg tænkte ikke, vi skulde mødes saa snart igjen, Henri Duval,“ sagde han. „Men da dit unge hidsige Blod har bragt dig i en vanskelig Stilling, er jeg glad ved, at det er mig, som fører Befalingen her.“

„O, med mig har det kun lidt at sige,“ udbrød Henri, hurtig fattende sig. „Men vil De hundrede Fold gjengjælde, hvad jeg har gjort for Dem, saa giv Pastor Majal fri. Tusender vil velsigne Dem derfor!“

„Du beder mig der om noget, som strider mod min Pligt,“ svarede Kommandanten alvorlig, „og hvor gjærne jeg end maaske vilde opfylde dit Ønske, er det mig umuligt at gjøre det . . . Pastor Majal ønsker at se dig. Han har udbedt sig som en Gunstbevisning at maatte gjennem dig sende en Hilsen til sine Venner, og han har faaet min Tilladelse dertil. Følg mig!“

Henris Hjærte bankede haardt i hans Bryst, mens han fulgte Kommandanten hen i den mest afsides og stærkest befæstede Del af Fængslet. At han snart skulde staa Ansigt til Ansigt med Majal, var en Lykke, som han næppe kunde fatte.

Endelig standsede de uden for en Celle. Fangevogteren drejede den store Nøgle om i Laasen, trak Boltene fra og aabnede Døren, hvis tunge knirkende Lyd tillige med den klamme Luft, der slog dem i Møde, bragte Henri til at gyse. Det var for ham, som var han traadt ind i de dødes Rige.

Majal sad ved Bordet; hans Fødder var lænkede til en tyk Jærnring, der var fæstet om

hans Liv, men hans Hænder var fri. Han rejste sig ved deres Indtrædelse og bøjede sig for Kommandanten. Hans Ansigt var klart og roligt som altid, og ikke en Skygge af Frygt tegnede sig derpaa, kun en dyb, gudhengiven Sorg.

„Her er den unge Mand, De bad om at se," sagde Kommandanten.

„Jeg takker Dem, Hr. Kommandant," svarede Majal og rakte Haanden til Henri, der ærbødig førte den til sine Læber. „Ogsaa du har lidt for min Skyld," sagde han med et Blik paa den unge Mands saarede Arm.

„Det Saar betyder intet," svarede Henri.

„Hr. Kommandanten har lovet at sætte dig i Frihed," vedblev Majal. „Dette glæder mig meget, Henri. Du har en Gang før trolig udrettet et Ærende for mig. Vil du endnu en Gang paatage dig et saadant?"

Præstens sidste Villie.

„O, saa inderlig gjærne, Hr. Pastor!"

„Vil du love mig det ved det, som er dig helligt og dyrebart?"

„De kan stole paa mig, Hr. Pastor, i et og alt!"

„Saa vil jeg da stole paa dig, Henri. Jeg giver dig et Ærende at bringe dem, som elsker mig, min sidste inderlige Begjæring. Jeg har nedskrevet den her."

Hermed rakte han ham et sammenlagt Stykke Papir. Da Henri tog imod det, blev han greben af en angestfuld Følelse, og uvilkaarlig gjorde han en Bevægelse for at aabne Papiret, men Majal lagde sin Haand paa hans og sagde mildt:

„Ikke nu; vent, til du bliver fri. Endnu et Ord, Henri! Bring min Hilsen til de dyrebare Venner, som har lidt og stridt for mig. Sig dem, at han skal gjengjælde dem det, han, som sagde: „Hvad I har gjort for en af disse mine mindste

Brødre, det har I ogsaa gjort for mig." Bed dem om at tage sig af min Søster og hendes Børn! Og nu Farvel, min kjære unge Ven!"

Han saa paa Henri et Øjeblik, betydningsfuldt — næsten sørgmodigt —, som om han gjærne vilde have sagt noget mere; men de var ikke ene. Kommandanten var en stræng Soldat, som ikke kunde tillade dem et Øjebliks Samtale i Enrum. Majal vendte sig mod ham og sagde:

„Min Ven faar jo sin Frihed med det samme?"

„Han skal strax blive sat paa fri Fod, men han maa give sit Ord paa, at han fra denne Stund vil opføre sig fredelig og underkaste sig Lovene."

Intet kunde mindre stemme overens med Henris Ønske end at give et saadant Løfte i dette Øjeblik, da han kun ventede paa at forlade Byen for at begynde Kampen mod Undertrykkerne. Han tav, men Majal sagde med et venligt Blik til ham: „Jeg vil svare for ham."

„Det er tilstrækkeligt," svarede Kommandanten høfligt. „Gaa saa, min Knøs," vedblev han venligt til Henri, „Fangevogteren vil føre dig til Porten, og du kan atter gaa til dine Venner."

I den Forvisning, at de atter snart skulde gjense hinanden, nøjedes Henri med at sende Præsten et taknemmeligt Blik til Afsked, men Majal drog ham til sig, omfavnede ham og kyssede ham. „Gud være med dig paa alle dine Veje, min kjære Henri," sagde han stille.

Henris Angest vendte tilbage. Hvorfor denne højtidelige Afsked, da de jo dog snart skulde ses igjen? Men han vovede ikke at spørge. Endnu en Gang vendte han sit Blik mod Majals blege rolige Ansigt, saa førte Kommandanten ham hurtig ud af Cellen, trykkede venligt hans Haand og lukkede Døren i efter ham. Da Kommandanten stod ene over for Præsten, var det ikke længer Soldaten, men Adelsmanden, der talte ud af ham.

„Pastor Majal," sagde han, „jeg har føjet mig i Deres Ønske, men jeg hverken synes om det eller bifalder det. Jeg tilstaar oprigtig, at det bedrøver mig at se en tapper Mand gaa i Døden paa den Maade. De sparer os Kamp og Fare, men De bortkaster Deres eget Liv. Kald Deres Bud tilbage, tilintetgjør Brevet, og lad saa Kampens Gud afgjøre, hvem der skal fange Sejr!"

Et lyst Smil for hen over Fangens ædle Træk.

„Jeg har vundet Sejr!" svarede han rolig. „Fredens, ikke Kampens Gud skal afgjøre det. Der skal ikke udgydes mere Blod for min Skyld."

(Fortsættes.)

Taagede Dage.

Fortælling

af Zakarias Nielsen.

Aldrig har der hvilet noget mere trist og kjedsommeligt Præg over nogen Landsby i Danmarks Rige end det, der hvilede over Sønder-Egerup en Efteraarsdag for nogle Aar tilbage. Det var, som om den hele By, indhyllet i Efteraarstaagens blygraa Slør, laa og døsede i en halvdrukken Sløvhedstilstand, ligegyldig for alt, hvad der gik for sig i den øvrige Verden. Draaberne, som hang paa de bladløse Grene, gad knap lade sig dumpe ned paa Jorden, Stakkene stod og sank sammen af Kjedsommelighed, Gæssene stod og sov paa et Ben med Hovedet under Vingen, medens Pundtærskernes ensformige Plejelslag lød dumpt ud i den tunge Luft.

Og lige saa kjedsommelig, som Byen var i Dag, havde den i Grunden været i lange Tider. Taagens tykke, klamme Skyer havde hængt over den i Uger. Dens uendelig fine Blærer svømmede med en mat metallisk Glans omkring i Luften og lagde sig som en fin Dug over alt. Nu og da kløvedes Taagehavet af et Par Fuglevinger eller dirrede ved et nedfaldende Blads Vuggen, ellers var alt stille og dødt. Vejene var sølede, Folk gik og sjaskede omkring og saa gnavent til hinanden, ret som om den ene stiltiende beskyldte den anden for at være Aarsag i al denne Kjedsommelighed. Der var ikke Spor af Humør i Byen — ingen Afvexlinger, ingen Nyheder, hverken glædelige eller sørgelige; ingen havde i umindelige Tider brækket et Ben eller skaaret Fingrene fordærvet med Hakkelsekniven, ingen Bryllupper og ingen Ildebrande, ingen Kjæresteh istorier og ingen Dødsfald. Snakkesøstrene havde den største Møje ved at holde Mundene i Gang ved Kaffeselskaberne, thi alle Nyhedsæmner fra forrige Tider var saa udpinte, at det næsten var væmmeligt at tærske dem igjennem paa ny.

Ak, naar man tænkte tilbage i Tiden, blot et Aars Tid eller to, hvor havde da ikke Nyhederne vrimlet! Der var nu det ny, opsigtvækkende Landevejsanlæg, der gav Anledning til hundrede og atter hundrede Gisninger og Samtaler med Hensyn til de storartede Omvæltninger i hele Egnens Liv, som denne ny Vej vilde medføre. Der var den Historie med Kjøbmand Madsens Søn, der pludselig slog op med sin Kjæreste, Kromandens Line, og stak af til Amerika, medtagende af sin Faders Kassebeholdning ikke mindre end to hundrede Rigsdaler . . ., ja saadan gik Rygtet i det mindste, og hvordan i al

Verden skulde Fyren ellers være kommen til Amerika? Man rejser ikke der over for ingen Ting! Der var fremdeles Historien med Hans Staldkarl, den skikkelige og rare Hans, der havde tjent i Kroen i en lang Aarrække, og som havde været baade Pot og Pande hos Kromanden, men som pludselig — netop samtidig med Peter Madsens Forsvinden — blev jaget paa Porten, endog med Piskeslag, fordi — ja hvorfor? Der stod man!

O, disse pirrende Nyheder, der kom farende gjennem Luften som Meteorer med en lang gaadefuld Hale efter sig — hvor havde de ikke været velkomne som Stof til Samtaler ved hvert lille tilfældigt Selskab om Kaffebordet, samt mellem de kvindelige Axepillere, naar de spiste Midaften i en Vejgrøft, og ved mange, mange andre Lejligheder. Hvor mange interessante Gisninger og Sidebemærkninger havde de ikke givet Anledning til, hvor havde de ikke sat Liv i Gemytterne! Men nu? — lutter Taage og Kjedsommelighed!

Havde man endda haft en Anelse om, at der ude paa Vejen, nogle hundrede Alen fra Byen, stod et Par unge Fok — netop den samme Hans Staldkarl og den samme Line — i hemmelig Samtale, hvor mange ny Gisninger kunde da ikke denne Anelse have givet Anledning til! Hvor vilde ikke denne lille Nyhed have været velkommen i disse kjedelige Efteraarsdage! Men man anede ikke de to unge Folks Møde, intet nysgjerrigt Øje spejdede ud i Taagen efter dem, de kunde ganske rolig fortsætte deres Samtale, ja Pigen havde ikke en Gang haft nødig at se sig ængstelig til Siderne, thi Taagen hyllede sin tætte Kaabe omhyggelig om dem fra alle Sider.

Det var bag en lille Enspænder-Grusvogn, de stod. Karlen hældede sig halvt op mod Bagsmækken, og Pigen stod paa Stien ved Siden af ham. Hans Ansigt var alvorligt, Taagen havde smykket hans brune Haar og Skjæg med en Uendelighed af smaa skinnende Perler, hans Tale var rolig og behersket, men hans dybe, blaa Øjne havde en sælsom fugtig Glans. Pigen, der stod ved hans Side var høj, men spinkel, og hendes smuktformede, men magre Ansigt tydede ved sit hele bekymrede Udtryk paa en pinlig Sorg.

„Ja," sagde Karlen, „det var jo galt af mig; men jeg tænkte aldrig paa, at det kunde skade din Fader. Det hele kom sig af, at Niels Hønsekræmmer en Dag siger til mig: „Ved du, hvad din Svoger der ovre i Rakløv skulde gjøre?" Nej, det vidste jeg da ikke. „Han skulde søge Bevilling til Krohold. Nu, naar den ny Landevej bliver færdig, vil der blive en umanerlig Færdsel forbi hans Gaard, og han vilde faa en voldsom Søgning." „Ja, det var kanske ikke saa tosset et Indfald," siger jeg, og jeg gik saa en Uges Tid og grublede paa dette. Jeg vidste, at min Svoger sad farlig simpelt i det, og at der var Fare for, at han snart blev jaget fra Gaarden, hvis han ikke blev hjulpet op. En Del af Lodden havde han allerede maattet sælge, men Gjælden trykkede ham endda fra alle Kanter. Her var kanske en Udvej for ham. Jeg gaar saa over til ham og snakker med ham om Tingen, og han blev strax opsat paa den. Han havde jo den store Ladelænge, som han godt kunde undvære nu, efter at han havde solgt et Stykke af Lodden, se den kunde indrettes til Rejsestald, men det vilde jo koste nogle Penge, og det var netop dem, det kneb med. „Ja," siger jeg saa, „det skal ikke komme saa nøje an paa et Par hundrede Daler, naar det kunde hjælpe dig frem." Det blev han jo farlig glad for, og saa blev det hele bestemt. Han indgav saa sin Ansøgning om Bevilling, og den fik han, netop ligesom Landevejen blev færdig."

„Ja, havde du bare aldrig faaet lavet det, Hans," sagde Pigen og rystede paa Hovedet, „for du kan aldrig tro, hvor Fa'er har ærgret sig over den Kro, og over, at netop du, der altid havde været som vor egen, skulde gaa hen og hjælpe en anden frem paa Fa'ers Bekostning."

„Jeg tænkte aldrig over det, Line, ellers havde jeg heller ikke gjort det. Din Fa'er var en god Mand imod mig."

„Ja, men du kunde da nok vide, at alle de Langvejsfolk, som før kjørte igjennem Sønder-Egerup for Kroens Skyld, nu, da der ogsaa var Bedested ved Rakløv, vilde foretrække at kjøre ad den ny Landevej, da den jo var meget lettere, om den end var en Smule længere."

Karlen rystede paa Hovedet. „Din Fa'er sad saa godt i det, og her var jo Søgning nok foruden, mente jeg. Bag efter saa jeg nok, at Søgningen gik væk, men saa var det jo for silde. Du kan tro, det har gnavet mig tit, Line, for jeg holdt meget af din Fa'er."

„Og saa skulde det ogsaa træffe saa uheldig, at den Ulykke med Peter skete netop samme Dag, som Fa'er fik det at vide om den ny Kro."

Det gav et Ryk i den ellers sindige og rolige Karl, i det Pigen nævnte Peters Navn; hans Ansigt fortrak sig en Smule, og lidt urolig sagde han: „Jeg troede ikke, at du vilde kalde det en Ulykke, Line."

„Jo, du ved, hvor meget Fa'er holdt af ham, og hvor stærkt han holdt paa, at jeg skulde have ham, og du ved, hvor ulykkelig den stakkels Madsen blev, da han fik at vide, at hans Søn var rejst."

„Ja, men . . . du, Sine?"

„Mig kan det være lige meget med, naar bare ikke Fa'er havde taget sig det saa nær."

Begge tav et Øjeblik.

„Vil du gifte dig med ham, hvis han nu kom hjem igjen?" spurgte derefter Karlen og saa vist paa hende.

„Han har jo slaaet op med mig," svarede hun og saa ned.

„Ja, men hvis han nu tilbød sig igjen?"

„Det er saadant et underligt Spørgsmaal."

„Ja, men du kan jo sagtens sige mig det, Line; vi to har jo altid haft saadan en god Fortrolighed til hinanden. Vilde du?"

Hun strøg nogle Taageperler af sit ene Ærme. „Nej," sagde hun, i det hun kastede Blikket op paa Karlen, men slog det i samme Nu ned igjen, „det kan jeg ikke nu."

„Hvorfor kan du ikke, Line?"

„Det ved jeg ikke, jeg vil aldrig gifte mig . . . aa Gud," tilføjede hun med et Suk, „jeg har andet at tænke paa."

I det samme hørtes Vognrummel oppe fra Byen. Pigen rakte Haanden frem til Farvel; han greb den, knugede den varmt og vilde ikke slippe den igjen.

„Hvorfor ser du saa bedrøvet ud, Line?" spurgte han og vilde drage hende nærmere til sig.

Taarerne begyndte at trænge sig frem i Pigens Øjenkroge. „Aa," svarede hun, „der kan vel nok være et eller andet, der saadan trykker ens Sind."

„Sig mig, hvad det er, Line."

„Nej, det kan jeg ikke saadan fortælle."

„Du har dog før fortalt mig alt, hvad der trykkede dit Sind."

„Der kommer nogen," sagde hun og saa ængstelig op ad Vejen.

„Aa, hvad gjør det! Det er en ærlig Sag, at to, der mødes paa Alfarvej, snakker et Ord sammen."

„Ja, men jeg skal ogsaa skynde mig hjem . . . aa, slip mig nu, Hans . . . hører du!"

Hun rev sig løs og skyndte sig bort. Han stod et Øjeblik og saa efter hende, men snart forsvandt hun i Taagen. Han drog et Suk, løste derefter igjen Tømmen og satte Hesten i Gang, og medens Hjulene knagende skar deres Spor i den tunge Grusvej, fortsatte han sin Vej, gaaende med Tømmen i Haanden og syslende med stille, alvorlige Tanker.

Havde Sønder-Egerup i det hele taget et trist og kjedsommeligt Præg, saa havde Kroen endog et ligefrem bedrøveligt Udseende. Taagen væltede formelig ned over dens mosgroede Straatag og skjulte nu og da ganske Vinduer og Døre, ja endog den store Portaabning til Rejsestalden. De bladløse Lindetræer uden for Indgangsdøren stod og dukkede med deres klippede Kroner og hældede sig ind i hinanden ligesom i tungsindige Drømme. Inde ved Vinduet sad Kromanden, Torben Hansen, med Armen i Vindueskarmen og seende ud i Taagen med et ærgerligt Blik, der halvt sløredes af et Par nedtrukne mægtige Øjenbryn. Naar man saa nøje til, i det man strøg forbi Vinduet, kunde man se en lille bleg Kone lægge sin Haand deltagende paa hans Skulder, medens hun saa ham ind i Ansigtet og talte til ham med et tilsyneladende frejdigt og opmuntrende Udtryk i sit eget Aasyn.

Intet Under, at Stemningen var trykket der inde. Ærgrelse, Sygdom og Sorg havde i lang Tid været til Huse i Kroen. Vel var Torben Hansen en Kæmpekarl at se til, høj og svær, med et kraftigt Fuldblods-Ansigt og med en rungende Basstemme; men ikke des mindre gik han og bar paa en indvendig Sygdom, der maaske snart vilde lægge ham i Graven. Selv kjendte han imidlertid ikke sin Sygdoms sande Natur, og det var ikke af Bekymringer i den Retning, at hans Ansigt var furet. Hvad regnede han disse hurtige, dumpe Hjærteslag, der nu og da, ved en eller anden heftig Anstrængelse, dundrede i hans Bryst? Ja, det var ærgerligt nok, at han ikke længer havde den Hesteudholdenhed som forhen; men hvad — man kan jo ikke blive ved at være lige kraftig hele sin Tid. Nej, der var andre Ting, der trykkede hans Sind: slette Tider, Uheld med Kreaturerne og Ærgrelser af forskjellig Art.

Men tog han sig selv disse dumpe Hjærteslag temmelig let, saa ængstede de i saa meget højere Grad hans Hustru og Datter.

En Aften for nogle Dage siden havde Datteren fundet sin Moder siddende alene inde i Sovekamret.

„Hvorfor sidder du her i Mørket, Moder?" spurgte hun og satte sig ved hendes Side.

„Aa jeg trængte til at . . . aa, det er ingen Ting."

„Du græder, Moder! Hvad er der dog i Vejen?"

„Ingen Ting, Barn, gaa nu bare din Vej, nu kommer jeg strax."

Men Line vilde ikke lade sig afvise; hun havde i nogen Tid lagt Mærke til Moderens sørgmodige Udseende, og nu trængte hun ind paa hende for at faa at vide, hvad der var i Vejen.

„Ja ja, mit Barn, du skal ogsaa faa det at vide. Det er din Fader . . ."

„Der er dog vel ingen Fare paa Færde med Sygdommen?"

„Ja, give Gud, der ingen Fare var!" Hun drog et dybt Suk og stirrede ud i Mørket.

„Men saa sig mig dog, Moder . . ."

„Ja, du skal vide alt. Jeg fik ham, som du ved, til at gaa ud hos Doktoren i Søndags otte Dage for at lade sig undersøge."

„Ja, men Doktoren sagde jo, at der var ingen Ting i Vejen."

„Jo, Line, der var noget i Vejen; jeg har selv talt med Doktoren bag efter, og han sagde mig, at vi maatte være forberedt paa det værste, — han har Vand i Hjærtet."

„O Gud, hvad siger du, Moder!"

(Fortsættes.)

Smaating.

Historiske Smaanotitser. Ludvig den fjortendes Dronning, Marie Therese, Datter af den spanske Konge Filip den fjerde, raadførte sig en Gang med en saare gudfrygtig Nonne af Karmeliterordenen for at berede sig til en General-Skrifte, hvilken betragtedes som en Samvittigheds-Examen. Da Nonnen spurgte hende, om hun ikke i sin Ungdom, forinden hun blev gift, havde følt Attraa til at behage en eller anden af hendes Faders unge Hofmænd, svarede hun: „O nej, min Moder! der var ingen Konger blandt dem." Dette Svar var karakteristisk for Tidsalderens Anskuelser blandt de højeste Stænder, navnlig i Spanien.

Temmelig ligegyldigt. Til en nygift Kone sagde en Veninde: „U! det maa da være kjedeligt at være gift med en Mand, som er hjemme fra Morgen til Aften." — „Aa," svarede den unge Kone, „man lægger ikke Mærke til, at Manden er hele Dagen hjemme, naar man, som jeg, er ude hele Dagen."

Hvad han ikke kunde. Paa en Restavration blærede en ung Mand sig af sine Kundskaber og fortalte saa vidt og bredt om alt, hvad han kunde, at en af Gjæsterne ærgerlig udbrød: „Nu har vi virkelig hørt nok om hvad De kan; lad os nu en Gang høre, hvad De ikke kan, jeg vil da indestaa Dem for, at det kan jeg." — „Mange Tak," svarede den unge Mand fornøjet, „jeg indrømmer særdeles gjærne, at jeg ikke kan betale min Fortæring, og det glæder mig meget at høre, at De kan det." Under almindelig Munterhed klarede Gjæsten hans Regning.

Den kommende Sorg. Man vækkede en Gang en Mand ved Nattetid med den Meddelelse, at hans Kone var død. Han lagde sig strax til at sove igjen, i det han svarede: „Hvor vil jeg dog blive bedrøvet, naar jeg vaagner i Morgen."

Hovedpersonen. En Tyv blev ført til Galgen for at hænges, og Folk trængte til fra alle Sider for at komme tids nok til at nyde Skuet af dette opbyggelige Syn. „Hvad løber I saadan for, Godtfolk," sagde Tyven. „Tag det med Ro; I kan dog ikke begynde paa noget, før jeg kommer."

En Fejltagelse. En Gang, da Dr. D. stod i Parterret, var der en, som ugenert brugte hans Skulder til Støtte og stak sit Ansigt frem over den. Kjed af dette Paahæng, tog Doktoren sit Lommetørklæde frem og tog et dygtigt Tag i Næsen paa Personen, som nu forskrækket for tilbage. „Om Forladelse, sagde Doktoren, „jeg troede, det var min egen Næse."

Praktisk Blik. Man spurgte en Englænder, hvad han syntes om Pompejis Ruiner. „Meget ilde," svarede han, „de trænger til en omfattende Istandsættelse."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, giver Navnene paa to af Hedenskabets sidste Kæmper i Norden: En By i Ungarn, — en By i Sønderjylland, — en By i Irland, — en Kejser i Rom, — et Land i Asien, — en Høj ved Jelling, — en russisk By ved Sortehavet, — en dansk Kjøbstad, — et berømt Slot i Spanien.

Firkantet Nød. Af 2 N, 2 O, 2 R, 1 D, 1 E og 1 T dannes tre Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Hvis blot det første ret du ejer
som andet, da jeg ved, hvordan
for dig sig Verden saa end drejer,
ej tredje let du blive kan.

Gaade.

Første fire Tanken vender
op mod Nord, hvor Hvalen snøfter
dorsk i Havets dybe Kløfter,
eller did, hvor Lampen brænder
døsig under sodet Tag.
Sidste fem den Dag i Dag
sysselsætter mangen Mand,
styrker Musklen, skærper Øjet,
gjør vel og hans Sind fornøjet.
Sidste fire findes kan,
hvor en Bondegaard sig højner.
Alle ni paa Sø og Land
hyppig man paa Rejse øjner.

Opgave.

En Kaptejn havde stillet 32 Flasker Vin i en firkantet Kurv,

1	7	1
7	(32)	7
1	7	1

og for at han, uden at have den Ulejlighed at tælle dem alle, kunde være vis paa, at hans Tjener ikke tog nogle af dem, stillede han dem saaledes, at der i hver Række stod 9 Flasker (se Figuren) saa længe han ved Eftertælling fandt 9 Flasker paa hver Side, mente han at alt var i Orden. Men Kaptejnen havde forregnet sig, thi Tjeneren flyttede saaledes om med Flaskerne, at der efterhaanden forsvandt 2, 4, 8, ja endog 12 Flasker, medens der dog stedse vedblev at staa 9 Flasker i hver Række. Hvorledes bar han sig ad dermed?

Opløsninger fra Nr. 34.

paa den geografiske Gaade:

H o b r **o**
A a l b o r **g**
N i p o **n**
S a l o n i c k **i**
T o b o l s **k**
A m i e n **s**
V o l g **a**
S a l t h o l **m**
E b r **o**
N e u s t a d **t**

paa den firkantede Nød:

T H O R
H E D E
O D I N
R E N E

paa Gaaden: Axel.

paa Udgravningsarbejdet:
1ste Linje: Randers,
2den — Vejle,
3die — Varde,
5te — Thisted,
8de — Skanderborg,
10de — Ribe,

Brevvexling.

Kr. H. Rønne. Baandsave koster fra 3 Kroner for smalleste, indtil 5 à 6 Kr. for mellembrede og 9 Kr. 50 Øre for bredeste Klinger. Længden er fra 8—10 Alen.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 36. Søndagen den 8. Juni. 1879.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Vinge.

(Fortsat).

Syvende Kapitel.

Venner! jeg bønfalder eder om at opgive eders Plan for min Befrielse; alt for meget Blod er udgydt for min Skyld. Jeg har Fred med Gud, hans Vilje ske!

Majal Desubas.

Saaledes lød det Budskab, Henri havde lovet at bringe sin Venner. Den unge Mands Kinder blev blege, da han uden for Fængselsporten aabnede Papiret og lod sine Øjne ile hen over de faa Linjer, hans Blod for ham med Voldsomhed til Hjærtet, og uvilkaarlig gjorde han en Bevægelse, som om han vilde rive Papiret i Stykker. Men hans Øje faldt i det samme atter paa den sidste Linje: „Jeg har Fred med Gud; hans Vilje ske!" og han holdt inde. Guds Vilje! Vovede han vel at modsætte sig den?

Men hvor kunde det være Guds Vilje, at Majal skulde dø, han, som var til Glæde og Velsignelse for saa mange? Det var en haard Kamp, Henri havde at udkæmpe med sig selv. Han kunde jo tilintetgjøre Budskabet! Det var for ham, som om han ved at overbringe Majals Brev vilde være den, der undertegnede hans Dødsdom.

„Jeg kan ikke gjøre det, jeg kan det ikke!" raabte han højt i sin Angest, medens Taarerne rullede ned ad hans Kinder.

Men i dette Øjeblik syntes han igjen at føle Kysset fra Majals Læber; han saa hans Blik og hørte hans Ord: „Saa vil jeg da stole paa dig, Henri," og han følte, at han ikke kunde svigte den Tillid, Majal havde sat til ham, bar end dette til Døden. Uden at tøve længer, skyndte han sig ned ad den tomme Hovedgade og ud af Byen.

Protestanternes Skare var i det mindste bleven fire Gange talrigere end den foregaaende Dag og fik stadig ny Forstærkning. Alle de forsamlede var væbnede. Hist og her saas et gammeldags Sværd, der ligesom Henris havde gjort Tjeneste i fordums Religionskrige. Der saas ogsaa en Del Bøsser, Pistoler og Spyd, men Leer, Høforke og jærnbeslagne Stave var dog langt talrigere til Stede. Rundt om lyste Solen paa mørke Ansigter, prægede af en fast Beslutning; de djærve Bjærgboere brændte af Længsel efter at redde deres Præst og hævne de faldne Brødre. Der var ogsaa i Dag enkelte Kvinder og Børn til Stede, men de holdt sig stille og afsides for sig selv.

Henri standsede raadvild, inden han naaede Skaren. Hvem skulde han overbringe Majals Budskab, og var dette Budskab mægtigt nok til at stille Stormen i dette oprørte Folkehav? Han saa Pjerre gaa hid og did mellem de nysankomne, opmuntrende og undersøgende deres Vaaben. Han følte, at det vilde være forgjæves at henvende sig til denne.

Medens han saaledes stod grundende og ubestemt, fik han Øje paa et bekjendt Ansigt. Han banede sig hurtig Vej gjennem Mængden og stod snart ved Siden af Pastor Roux, hans Faders Sjælesørger, som var i en ivrig Samtale med en ung Mand, der øjensynlig ogsaa var gejstlig, skjønt han bar en Bondes Dragt. Han var under Middelhøjde og spinkelt bygget, havde et langt, smalt og solbrunet Ansigt, regelmæssige Træk, sort Haar og

mørke Øjne, fulde af Kløgt og Liv. Det var den senere saa berømte Præst Povl Rabaut.

„Er du ogsaa her, Henri!" udbrød Roux. „Drag hjem til din Søster, her er intet Sted for dig!"

„Jeg var med i Gaar og blev taget til Fange," svarede Henri. „Jeg kommer nu med Budskab fra Pastor Majal."

„Hvorledes kunde det gaa til? Hvorledes er du blevet fri?" spurgte Rabaut og fæstede sine mørke funklende Øjne saa gjennemtrængende paa ham, at han næsten blev bragt ud af Fatning.

„Det var Kommandanten selv, som førte mig til ham. Han viste mig ikke denne Naade for intet," sagde Henri bittert, i det han rakte Roux Majals Brev. „Læs dette, saa vil I kunne forstaa det."

Begge Præsterne fæstede overrasket Øjet paa de faa Linjer og forblev en Stund maalløse. Den unge Præst talte først.

„Gud være lovet!" udbrød han. „Vi har bedømt vor heltemodige Broder rigtigt."

Han vendte sig bort med Øjnene fulde af Taarer.

„Ja, Herren være lovet!" gjentog Roux. „Kom, Rabaut; lad os gaa den Vej, Gud har vist os! Der er intet Øjeblik at spilde. Alt er forgjæves, hvis Folkene atter kommer ind i Byen og bryder Freden."

Henri følte en mægtig Uvilje mod begge Præsterne. Med dyb Smerte tænkte han paa ham, som de nu overgav til Døden, medens de benyttede sig af hans Selvopofrelse.

„De tænker kun paa sig selv," mumlede han bittert, „og han tænkte alene paa dem og paa os alle!"

Maaske læste Rabaut de Tanker, som fremsteg i hans Sind, thi i Steden for at følge Roux, som ilede afsted med Brevet i sin Haand, vendte han sig til Henri og sagde:

„Og du, som han saaledes betroede sig til, du elsker ham vel ogsaa?"

„Hvem gjør ikke det!" udbrød Henri heftigt. „Skal vi da saaledes forlade ham og overgive ham til den visse Død! Det er ... skændigt! Mit Hjærte er færdigt at briste ved Tanken derom!"

„Det betyder kun lidt, om dit og mit Hjærte krymper sig derved," sagde Rabaut med en fugtig Glans i det mørke Øje, „men det betyder meget, om vi, trods det, bøjer os under Guds Vilje."

„Men det er alt for grusomt, at han skal lide for os alle!"

„Vilde du ikke lide for ham, om du kunde?"

„Jo, jo, tusende Gange, og med Glæde!"

„Misund da ikke ham den Glæde, at lide for en, som han elsker mere, end du forstaar; og som elsker ham højere, end han nu kan fatte."

Med disse Ord gik han hurtigt bort og var snart midt inde i den oprørte Mængde. Fangens Brev gik fra Haand til Haand, og hans Embedsbrødres Bønner forenede sig med hans egne, at der ikke skulde udgydes mere Blod for hans Skyld. Roux og Rabaut var begge veltalende og ihærdige Mænd, og deres Magt over Mængden var næsten ubegrænset, men ved denne Lejlighed kæmpede de længe forgjæves. Voldsomme og lidenskabelige Udbrud af Sorg og Vrede blandedes med den brusende Mumlen, der gaar forud for den frembrydende Storm; Roux var nærved at opgive Haabet om et lykkeligt Udfald, men Rabauts Energi voxede med Faren. Hans klare gjennemtrængende Røst bragte lidt efter lidt den truende Mumlen til Tavshed og de mildere Følelser til deres Ret, og i det han aabnede Mængdens Øje for det ædle og ophøjede i Majals Beslutning, gik der et stille og bevæget Udbrud gjennem den store Forsamling: „Gud velsigne ham med sin Naade! Gud styrke ham med sin salige Fred!" lød de bevægede Udbrud. Uvejret var betvunget, og Freden vendt tilbage.

Roux og Rabaut sendte strax et beroligende Brev til Kommandanten i Vernoux.

„Vi er meget bedrøvede over hvad der er hændet," ytrede de i dette, „men vi var ikke nærværende og kunde som Følge ikke forhindre det skete. Alt, hvad der staar i vor Magt, vil vi dog gjøre for, at ingen af vore herefter skal optræde bevæbnede og bryde Freden."

Saaledes var de Mænd som Landets Love dømte til Galgen!

Majals Embedsbrødre havde vel kunnet berolige den oprørte Hob, men faa den til at skilles og vende tilbage til Hjemmet mægtede de ikke. De tætsluttede Klynger dvælede endnu en Stund paa samme Plads og drog siden ned sønden for Byen, ikke længer for at befri den elskede Fange, men for endnu en Gang at se og velsigne ham, naar han førtes fra Vernoux til Montpellier.

Henri sluttede sig til Pjerre og Stefan Lorin, Filip var, haardt saaret, ført til sit Hjem. Den rolige og forsigtige Jakob var vendt tilbage til Trou for at berolige Johanne og Forældrene, thi Rygtet om Gaarsdagens Hændelser var allerede trængt vidt om. Inden han skiltes fra Henri, havde denne betroet ham en Plan, ved hvis Udførelse han vilde komme til at trænge til hans og Johannes Bistand, og Jakob havde med Glæde tilsagt ham den.

En langt større Styrke end den, Kommandanten havde til sin Raadighed, behøvedes for sikkert at flytte Fangen fra Vernoux. Han sendte en Stafet til Montpellier for at faa flere Soldater og afventede nu urolig deres Ankomst, ligesom Skaren uden for Byen gjorde, eftersom den vidste, at

Troppernes Ankomst vilde være Tegnet til Pastor Majals sørgelige Afrejse.

Denne Mellemtid tilbragte Henri i Selskab med Pjerre og Lorin. Denne sidste var sorgfuld, men fattet, Pjerre var derimod bitter og ophidset. Han forbandede Forfølgerne og udstødte Bebrejdelser mod alle de andre, mod Henri, fordi han havde overbragt Majals Budskab, mod Præsterne, fordi de havde lyttet dertil, og selv mod Majal, fordi han havde sendt det. Han var et ægte Sydens Barn, hed og glødende som den Sol, han var opvoxet under.

Dagene henrandt, lange og tunge Dage for dem alle, thi der var intet at gjøre. Til sidst kom Soldaterne. Folket trængte sig op til Landevejen mellem Vernoux og Privas, i tavs ængstelig Forventning om at faa ham at se, efter hvilken de havde ventet.

Henri og Pjerre stod sammen, da Lorin, som havde tilbragt den foregaaende Nat i Byen hos sin Broder, kom hen til dem og med et Ansigt, fuldt af Uro, vinkede Pjerre afsides.

„Fly strax," sagde Lorin, „du er i stor Fare! Inden Natten er omme, maa du være langt borte fra Byen."

„Hvorfor det?" spurgte Pjerre ligegyldig.

„Fordi der er udtaget Arrestordre imod dig som Leder af Opløbet forleden, og der er sat en Pris af tusend Francs paa dit Hoved."

„Ikke andet!" sagde Pjerre med et bittert Smil. „Jeg er Dommeren meget forbunden og fuldstændig til hans Tjeneste."

„Jeg tror, du stundum ikke er ved dine fulde fem, Pjerre!" udbrød Lorin misfornøjet.

„Og hvorfor det, Lorin? Hvad bedre kunde vel hændes mig end at blive tagen nu? De vilde da sende mig med til Montpellier. Sexten lange Mil, Side om Side med ham! Tænk bare paa det! Hvis jeg maatte faa en saadan Glæde, maatte de siden gjærne hænge mig."

Lorin rystede paa Hovedet og vilde netop svare, da en Dreng sprang forbi dem og raabte:

„Skynd jer, nu kommer de med ham!"

Henri ilede strax afsted, og Pjerre vilde have gjort det samme, hvis Lorin ikke havde holdt ham tilbage.

„For Guds Skyld, vær forsigtig! Udsæt dig ikke for denne Fare!"

„Lad mig gaa, Lorin! Jeg maa se ham, om jeg saa skal lade mit Liv derfor!"

Han sled sig løs og ilede hen til Landevejen. Lorin fulgte efter ham.

Fra den tidlige Morgen havde hvert Vindue, som vendte ud mod Hovedgaden i den lille By, været fuld af Tilskuere, som vilde se Fangerne drage bort. Disses Antal var ikke ubetydeligt. Flere var grebne af dem, der var trængte ind i Byen og truende havde forlangt Majal udleveret. Disse haabede, at deres Straf ikke vilde blive synderlig stræng, men ikke saaledes med Præstens Svoger Martin, hvis Ansigt bar Præget af dyb Sorg. Revet bort fra et lykkeligt Hjem, fra Hustru og Børn, fra alt, hvad han elskede, havde han ingen anden Udsigt for Fremtiden end et haardt og bittert Fangenskab, Slavens Lod, Aaren og Slavefogdens Pisk.

Martin fortjente i Virkeligheden dyb Deltagelse, og denne vilde ogsaa være bleven ham rigeligere til Del, hvis Majal ikke havde gaaet ved hans Side. Nu fæstedes de fleste Øjne paa Præsten; han var yngre end mange af Tilskuerne, og dog skulde hans Liv nu snart være afsluttet. Mødrene holdt deres Børn op, for at de kunde faa ham at se, Kvinderne græd, og Mændene hviskede til hinanden: „Hvor rolig han ser ud! Og dog gaar han Lidelse og Død i Møde!"

Men for Majal var det tungeste overstaaet. Den Smerte, han havde følt, da han saa sig Skyld i, at Søsterens Hjem lagdes øde, og Død og Undergang ramte dem, der elskede ham saa højt, havde været tung at bære. Martins tavse Fortvivlelse, al den Jammer og Klage, som Søndagens Blodbad havde foraarsaget hos mange trofaste Venner, dette tilsammen havde beredt Majal en Tortur, langt smertefuldere end Pinebænkens. Men det var nu forbi, Fred med Gud og Fred med Verden stod præget i hvert af hans ædle blege Træk.

Da han førtes ud af Byen og fik Øje paa hele den store sørgende Venneskare, som ventede ham der langs Vejen, opfyldtes han kun af en eneste Tanke — den, hvorledes han skulde kunne give alle disse sørgende den Trøst, han selv havde vundet. Ved lignende Tilfælde havde Soldaterne tilladt den fangnes Venner at tage Afsked med ham og sige ham et sidste Farvel; men en saadan Tilladelse vilde her have været alt for farlig, og Majal ønskede det heller ikke. Han, saa vel som Vagten, frygtede, at Forsøget paa at befri ham skulde blive fornyet. Efter et Øjebliks Forløb istemmede han med klar og rolig Stemme sin Yndlingssalme: „Herren er min Hyrde." Martin og de andre Fanger forenede deres Røster med hans, og saaledes bevægede Toget sig langsomt fremad, medens den store Mængde, der trængte saa nær til, som Soldaternes Bajonetter tillod, med Hulken og Taarer lyttede til Sangen.

Til sidst var Toget draget forbi, Sangens Toner hendøde med de sidste trøstende Ord i Salmen. Snart saa man ikke andet end en Støvsky gjennem hvilken Bajonetterne glinsede i Solskinnet.

„Nu er det forbi," sagde Lorin. „Vi har set hans milde Ansigt for sidste Gang her paa Jorden."

Men endnu tøvede de med at gaa. Pjerre havde skjult Ansigtet i sine Hænder og græd stille.

„Kom, min Ven," sagde Lorin, „lad os gaa. Dette Sted er ikke sikkert for dig."

„Ja, jeg vil gaa," svarede Pjerre med en Mildhed og Ydmyghed, der var ham fremmed. „Gud forlade mig min Vrede før! Denne Stund glemmer jeg aldrig!"

„Vil du ikke følge hjem med mig? Vi skal se at finde et sikkert Sted for dig."

„Tak, Fader Lorin! Nej, jeg vil gaa til Filip; der vil man mindst falde paa at søge mig, og han trænger til mig nu, da han er saaret."

I dette Øjeblik kom Henri til. Man kunde se, han havde grædt, men der var en mandig Ro udbredt over hans Ansigt.

Jeg troede, du var fulgt med Toget," sagde Pjerre.

Henri afleverer Præstens Brev.

„Nej," svarede Henri, „jeg drager nu til Mazel; jeg tænker, der vil nu være en Gjerning for mig at gjøre."

„O ja, du har Ret," sagde Pjerre stille; „gid jeg kunde hjælpe dig dermed, men jeg er jo nu kun en fredløs Flygtning."

De tre Venner talte endnu en kort Stund sammen, saa trykkede de hinandens Hænder og vandrede hver til sin Side.

(Fortsættes).

Taagede Dage.

Fortælling

af Zakarias Nielsen.

(Fortsat.)

Pigen hældede sit Hoved ind til Moderens Bryst, og de græd begge en Stund i Tavshed.

„Ja," sagde derefter Moderen, „det er tungt,

mit Barn, men vi maa se at bære Sorgen med Taalmodighed. Lad for Guds Skyld ingen Mennesker faa det at vide. Doktoren sagde, at vi skulde holde det hemmelig, for at Fa'er ikke selv skal faa Nys om det. Vi skal vogte ham for enhver Ængstelse og Sindsbevægelse og passe paa, at han ikke anstrænger sig ved noget Arbejde. Jeg har sagt til Lars der ude, at han endelig maa tage Stødet af for ham, hvor han kan."

„Har du da fortalt Lars, hvad han fejler?"

„Nej bevares vel, Barn, jeg har bare sagt, at han ikke er rask. Nej, vi maa for Guds Skyld holde det hemmeligt; thi vel er din Fa'er ikke saadan bange af sig, men vi ved dog ikke, hvad der kan ske, om han pludselig fik Nys om Sygdommens Farlighed. „En pludselig Overfyldning af Hjærtets Blodkar, et Slagtilfælde — og Livet kan være udslukt," sagde Doktoren."

„O, Moder . . .!"

„Ja, det er forfærdeligt; men vi maa hjælpes ad at bære Sorgen og se at holde det hele skjult for ham. Bare dog ikke Doktoren selv skal gaa hen og forsludre sig, for han ved jo somme Tider ikke, hvad han selv siger."

Saaledes var Datteren altsaa bleven indviet i Hemmeligheden; dyb og alvorlig var hendes Sorg, men hun søgte ligesom Moderen omhyggelig at holde den skjult.

Efter dette lille Tilbageblik kan vi forstaa, at Stemningen blandt Kroens Beboere var i høj Grad trykket, og at den lille Kone havde ondt ved at skjule sin indre Smerte, medens hun stod der ved Mandens Side og søgte med fremkunstlet Frejdighed at opmuntre hans Sind.

For et Kvarters Tid siden var han kommen slæbende ind i Gjæstestuen med et Anker Øl, som han havde baaret fra en Vogn ude paa Gaden. Katrine som i det samme kom ind, for hen imod ham og sagde:

„Torben dog, gaar du nu der og aser igjen!"

„Aser?" sagde han, i det han pustende lagde Ankeret paa et Lad. „Kalder du det at . . . aa, den fordømte Dunken!" udbrød han pludselig, i det han klemte Hænderne ind imod Brystet og samtidig rynkede Brynene ærgerligt.

„Ja, det er dog ogsaa forskrækkeligt, Torben, at du ikke kan lade være . . . jeg kan saamænd ordentlig høre, at det dundrer inde i Brystet paa dig."

„Aa skidt, lad det bare dundre, det dør jeg ikke af."

„Dør? . . . nej, det var da ikke godt . . . nej, men jeg mente . . . ja, kom nu her hen og sæt dig et Øjeblik, jeg har noget, jeg gjærne vilde tale med dig om."

Hun fik trukket ham hen til Vinduet, hvor hun nødte ham til at sætte sig paa en Stol.

„Det er dog rigtig rart, Torben, at her ingen Gjæster er i Eftermiddag — hvordan gaar det, Torben? aa, det har ikke noget at betyde — at her ingen Gjæster er i Eftermiddag, saa kan vi saa rart sidde lidt alene og snakke sammen."

„Saa det kalder du rart! Jeg mener, at det var mere rart, om Huset var fuldt af Folk."

„Det forstaar sig, saadan hvad Fortjenesten angaar."

„Ja det er den, vi skal leve af; men Gud hjælpe os for Fortjeneste, vi har, vi ser næsten aldrig et Menneske."

Line kom i det samme ind og satte sig hen ved det andet Vindue med sit Sytøj.

„Aa, ved du hvad, lille Torben," sagde Katrine, „her kommer virkelig mange, naar man saadan vil tælle efter; det er da meget bedre med Søgningen, end det var i Fjor — meget bedre. Se der var nu fire Vogne i Formiddags, mens du var henne hos Kristen Hansen. Ja, jeg tror næsten, der var fem. Der var baade ham, Jens Jensen fra Løjrup og Per Jørgensen fra Fulby og — ja hvem var nu alle de andre, Line?"

„Jeg saa ingen andre, Mo'er."

„Aa, du ser aldrig noget. Jo, her var saamænd fem, eller det var sex Vogne. Jens Jensen fik en Portion Smørrebrød og en Kop Kaffe. Per Jørgensen fik ogsaa Kaffe — jo, jeg har vist skjænket over ti Kopper Kaffe i Formiddags, og der er ogsaa gaaet en Del Bajere med, vi kommer vist til, lille Torben, at have Lars afsted efter et Par Ankere Bajersk-Øl til paa Torsdag, for naar Folk kommer fra Marked, vil her blive drukket en farlig Hoben Øl."

„Ja bevares, sikken et Rykind her vil blive!" sagde Manden og lo haanlig. „Nej," tilføjede han og rystede ærgerligt paa Hovedet, „siden den forbandede Landevej . . ."

„Hør, Torben," afbrød Konen ham, „vil du ikke have en Cigar? Line tag en Cigar til Fa'er, en af dem til fire . . . jo vist saa, Torben, ryg nu den, jeg holder saa meget af den fine Cigarrøg."

Kromanden tændte omsider Cigaren.

„Nej," sagde han, i det han blæste en lang Røgtrakt hen for sig, „det skal jeg aldrig glemme Hans af."

„Jeg er vis paa, Fa'er," sagde Line, der var bleven rød, da Hans's Navn blev nævnet, „at han aldrig tænkte paa, at det kunde skade dig."

„Du pjatter altid paa din Maade," brummede Kromanden, og Katrine skyndte sig at tilføje:

„Hvor kan du have nogen Mening om det,

Line? Gaa ud og vrid de to Duge op, som ligger i Ørebaljen."

Da Datteren var gaaet, sagde Kromanden, i det han saa hen efter Køkkendøren: „Det er mærkelig, saa den Tos altid tager Hans i Forsvar."

„Aa, hun kan jo aldrig taale, at der bliver sagt noget om Folk."

„Ja — nej, det er ikke paa den Maade, du. Jeg gad vidst . . ." Han holdt pludselig inde og saa mørkt hen for sig.

„Hvad gad du vidst, lille Torben?"

„Jeg gad vidst, om ikke Fløsen der nede ogsaa havde en Finger med i Spillet, da Peter stak af."

„I, hvor kommer du dog til at tænke paa det efter saa lang Tids Forløb?"

„Jeg kan vel nok have tænkt paa det tidligere, om jeg end ikke har gaaet og pjattet om det til enhver Tid."

„Nej, det kan jeg aldrig tro om Hans, lille Torben."

„Da kan jeg godt tro det. Hans gav nok „den enfoldige," men han var mere lun, end nogen skulde tænke."

Kromanden fik nu drejet Samtalen hen paa de nærmere Omstændigheder ved Peter Madsens Bortrejse. Katrine gjorde det ene fortvivlede Forsøg efter det andet paa at drage hans Tanker bort fra dette Emne, der gjemte saa mange fortrædelige Erindringer, men han kom stadig tilbage til det igjen.

„Det er en af de værste Ærgrelser, jeg har haft i mit Liv," ytrede han en Gang efter et lille Ophold.

„Aa, det var maaske godt, at Line aldrig fik Peter, for han var i Grunden en ustadig Knægt."

„Den Snak har ingensteds hjemme! Hvordan er vel andre unge Fyre i den Alder? Havde vi først faaet ham gift med Line og faaet Kjøbmandsforretningen her over i Kroen og faaet det hele i sin rigtige Orden, saadan som jeg vilde have det, saa havde Fyren nok faaet Skik paa sig, det skulde jeg nok have sørget for."

„Ja, det forstaar sig, der var jo ogsaa meget godt ved Peter; det havde nok gaaet alt sammen; men hvad det var jeg vilde sige . . . naa, det var det: Jeg var nede i Stalden før og saa paa Kalvene, det er dog en Fornøjelse at se, hvor de trives; der kan rigtignok blive et Par dejlige Kvier af dem til Foraaret."

Han sad i sine egne mørke Tanker og saa ud ad Vinduet. „Aa, det er sandt," udbrød han pludselig og gjorde Tegn til at rejse sig, „den Vogn er ikke bleven skudt ind, nu staar den og bliver drivvaad."

„Nej nej, bliv siddende, Torben, Lars har skudt den ind."

„Hvad er det for noget Sludder, jeg kan jo sidde her og se den."

„Ja, det vil sige, jeg . . . nej, bliv dog siddende, bliv siddende!"

I et Nu var hun henne ved det andet Vindue, aabnede det og raabte ud: „Lars, skyd dog den Vogn ind, Forlæderet bliver jo vaadt! — Se saa! det var dog underligt, at den Klodrian ikke kunde hitte paa det selv," sagde hun ved sig selv. „Nej, hvad det var, jeg vilde sige: det kan rigtignok blive et Par Stadskøer. Vi faar vist en svær Malkning til Sommer."

„Ja, en voldsom Malkning — pyh!"

Kromanden sad et Øjeblik og grundede. „Nu har vi snart Terminen," sagde han og rystede paa Hovedet.

„Terminen! aa der er jo længe til endnu; men hør, sig mig en Gang, hvor kan det være, at Madsen ikke har været her ovre i Eftermiddag? Vi maa have Bud efter Madsen, vi maa have os en Whist i Aften."

„Aa, det Brøvlehoved!"

„Jo vist saa, Torben; det er din Tur at have den blinde i Aften. Vi maa rigtignok have fat i Madsen."

Hun fik strax et Bud afsted efter Kjøbmanden, og indtil han kom, vedblev hun ufortrødent at „snakke" for Manden. Han fik aldeles ingen Tid til at gruble, hun førte hans Tanker omkring i al Verdens Kroge og forstod at finde lidt Opmuntring alle Vegne.

„Aa, Torben," sagde hun til sidst, „jeg er saa glad i Dag."

„Det er saamænd godt, min Pige," svarede han og lagde sin Haand paa hendes Skulder, „du er færdig at sætte mig i Humør med, tror jeg."

I det samme traadte Madsen ind.

„Ja, kom nu, Madsen, og slaa en lille Sludder af med Torben, mens jeg gaar ud og laver lidt Mad til, og naar vi saa har faaet os en Bid Brød, saa skal vi rigtignok have os en fornuftig Whist — ikke sandt, Torben?"

Dermed smuttede den glade lille Kone ud i Køkkenet; men førend den glade lille Kone begyndte at lave Maden i Stand, sneg hun sig ind i Sovekammeret, til hvilket en Dør førte ind fra Køkkenet, og her inde i det halvmørke ensomme Kammer kastede hun sig ned paa en Stol ved Sengen, klemte Hænderne op imod Ansigtet, bøjede Hovedet ned imod Sengens Puder og udbrød med et langt klagende Suk: „O Gud, o Gud, hvordan vil dette ende!"

Hun rettede sig atter op, sad en Stund tavs hensunken og lod et Par Taarer, der trængte sig frem af hendes Øjne, rulle frit ned over Kinderne;

men da lød pludselig Kromandens Stemme ude fra Køkkenet: „Katrine!"

„Jo, lille Torben!" svarede hun, i det hun med et Par raske Strøg tørrede Taarerne bort og sprang ham i Møde.

„Tag og skaf et Bundt Svovlstikker til Madsen."

„Det skal jeg, Torben; jeg har jo ogsaa rent glemt at sætte Svovlstikker frem til Madsen. Se her, Torben! — Lad mig nu se, du muntrer Madsen dygtig. — Du kan tro," tilføjede hun og rystede ham i Ærmet, „at jeg skal ordentlig trække dig op i Aften; jeg skal gjøre dig Storeslem tre Gange."

Kjøbmand Madsen var en lille vims Mand med et mildt Solskinsansigt, smaa livlige Øjne og tyndt, glatkæmmet graat Haar. Han talte meget og talte hurtigt, forsludrede sig ofte og sprang fra det ene Æmne til det andet. Han besad en Rigdom af Erindringer fra sin Ungdomstid, og disse spillede ind i hans Tale ved enhver Lejlighed, særlig de, der knyttede sig til hans „salig Plejefader, Pastor From." Kun naar han kom ind paa et bestemt Æmne — nemlig Sønnens Bortrejse — løb hans Tanker ikke paa Afveje; det var en Sag, der lagde Beslag paa enhver Tanke i hans Sjæl, og det var ofte rørende at høre og se den lille Mands Hjærtesorg over sin tabte Søn.

Madsen var det godmodigste Menneske af Verden; men han havde en „forbandet Kærling", som Kromanden udtrykte sig. Hun kjørte omkring med den lille Mand, saa det var en Gru. Det var nok mest for hendes Skyld, mente Folk, at Sønnen var stukken af, da han ikke havde kunnet udholde sin Stifmoders evindelige Skjændeprædikener. Madsen gik ogsaa sin Vej, saa ofte han kunde se Lejlighed dertil; især var han hyppig borte om Aftenen, naar der ikke var mere at bestille i Butikken, end Svenden med Lethed kunde overkomme. Undertiden, naar Madammen havde raset mere end almindelig stærkt i nogle Dage, faldt hun i en Slags aandelig Udmattelse og spillede da den forurettede Uskyldigheds Rolle, klynkede og græd, bandt Hovedet ind i Urteposer og Shawler og vilde hverken spise eller drikke, i det mindste ikke, naar nogen saa paa det. Da var den lille Madsen rent ulykkelig, kjælede for hende paa alle Maader, stod op midt om Natten og kogte Hyldete til hende og var Omhyggeligheden selv.

Madsen kom næsten daglig hos Kromanden, og han bragte altid et vist Humør med sig ved sin godmodige Brøvlen. Han havde indført Whistspillet i Kroen, og skjønt Kromanden unegtelig holdt mere af en reel Firkort eller Sjavs, morede han sig dog ved at spille sammen med Kjøbmanden og Katrine. Hvad denne angik, da var Kortspil omtrent noget af det græsseligste, hun kunde blive sat til, men hun spillede med for Mandens Skyld og tillige for at more Madsen, der var Whistspiller med Liv og Sjæl. Undertiden spillede Kjøbmanden og Kromanden ogsaa Piquet, naar Katrine var forhindret i at være med; men dette Spil havde aldrig den Interesse for Kjøbmanden som Whist.

Der var to Skjænkestuer i Kroen, en for finere og en for simplere Folk; disse to Stuer var beliggende hver paa sin Side af Gangen, og den førstnævnte benyttedes som Dagligstue af Familien. Det var i de senere Aar sjældent, at der indfandt sig Gjæster om Aftenen, og man kunde derfor i Regelen sidde i god Ro hele Aftenen ved Whistbordet. Kjøbmanden, der røg meget Tobak, havde altid sin lange Pibe staaende mellem Benene paa Gulvet, men paa Grund af hans Iver ved Spillet og hans evindelige Brøvlen gik Piben hvert Øjeblik ud for ham, og han havde et evigt Besvær hele Aftenen med at tænde den.

„Naa, gamle Ven," udbrød han, da han hin Aften i Mørkningen traadte ind i Kromandens Stue, „— haaber, at jeg i Aften skal vinde mine 11 Skilling igjen fra i Forgaars. Et Pokkers Held, du sad i, Torben! — Hu ha, væmmeligt Vejr, du, bliver afskyelig mørkt i Aften — tog en Lygte med mig."

Han satte sin lille Haandlygte i Vinduet og begyndte efter gammel Vane at spasere hurtig op og ned ad Gulvet, rygende paa sin lange Pibe.

„Ja," svarede Kromanden, „det er jo et Ravnemørke hver Aften, saa ingen Moders Sjæl kan komme uden for en Dør; her har ikke været et eneste Kjøretøj i de sidste otte Aftener."

„Nej, det er snavs med Forretningerne, rent snavs, daarligt Vejr, trykkede Tider, Hveden flov, Kaffetendens rolig . . . Du skal se, vi faar en splittergal Vinter."

„Ja, det er meget rimeligt."

„Nej, du, det var et Pokkers Held, et Pokkers Held! havde en „Svitte" paa Haanden hver Gang, og jeg kunde aldrig faa et ærligt Kort paa den blindes Haand. Rasmine for Resten rent snavs, da jeg kom hjem — Tandpine og Gigt, sad med indbundet Hoved og krøb sammen."

„Ja, det er jo den gamle Historie."

„Ak jo, aldrig rigtig rask, stakkels Kone, snavs med Humøret . . . giv mig en Svovlstik, Torben."

Han standsede i dette Øjeblik ud for Kromanden, der strøg en Svovlstik til ham.

„Tak, Tak, Tak! Nej, et væmmeligt Vejr, du; — kan formelig skære Taagen med Knive, men faar snart Forandring, mærker det saa tydelig i min Hofte. Sig mig, har du set Hans's den ny Hest?"

(Fortsættes.)

Smaating.

Samvittighedsfuldhed. Nogle Soldater, som var deserterede fra deres Regiment, blev indhentede igjen, og der blev holdt Krigsret over dem. Da man ikke vilde lade dem alle henrette, dømte Retten, at Desertørerne skulde kaste Tærninger om deres Liv, og at den, som gjorde det laveste Kast, skulde skydes. Alle kastede Tærninger, paa en nær, som haardnakket vægrede sig derved. Man spurgte ham om Aarsagen til hans Vægring. „Vor Konge,“ svarede han, „har paa det strængeste forbudt alt Slags Hazardspil her i Landet, og jeg er alt for god en Undersaat, til at jeg ikke skulde efterleve det.“ — Man fortalte det til Kongen, og denne skænkede for Indfaldets Skyld ham og alle de øvrige Livet.

En Undskyldning. En ung Kone sad nogle Uger efter Bryllupet alene med sin Mand og gabede i et væk. Manden blev stødt og sagde hende det. „Hvor du dog er urimelig,“ svarede den unge Kone, „jeg og du er jo et, og hvem kjeder sig vel ikke, naar man er alene?“

Svar paa Tiltale. En Datter af en skikkelig Brændevinsbrænder i Kjøbenhavn var bleven gift med en rig Kjøbmand i Vestindien. Hun var meget stolt af alle de Rigdomme, Plantager og Slaver, hun var bleven Ejer af. En dansk Skibskaptejn, en ligefrem og vakker Mand, kom en Gang til denne Dame for at bringe hende nogle Efterretninger fra Hjemmet. Efter at han havde ventet en god halv Time, kom hun ind og gik med megen Majestæt hen imod ham og spurgte: „Hvorledes har man det i Kjøbenhavn? Lever man endnu ligesaa usselt og elendigt der, som man hidtil har gjort?“ — „Aa, meget værre, Deres Naade,“ svarede Sømanden smilende, „thi siden Deres salig Fader døde, kan man ikke faa en ærlig Draabe Kornbrændevin i hele Byen.“

Grund til Glæde. En trættekjær Kone sagde en Dag til sin Mand: „Saa, nu har jeg mistet en Tand igjen!“ — „Den sørger næppe meget over, at den er sluppen bort fra Naboskabet med din Tunge,“ brummede Manden.

Meget optaget. En Musiklærer fortalte, at han underviste 25 Timer i Døgnet. Da man indvendte, at Døgnet jo kun havde 24 Timer, svarede han: „Ja, men jeg begynder, en Time før det bliver Dag.“

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, giver Navnene paa en Hovedstad i Evropa og en By i Tyrkiet: En Hovedstad i Sydevropa, — en Bjærgkjæde i Frankrig, — et Forbjærg i Asien, — en stor Ø ved Asien, — en Flod i Tyskland, — en Flod i Rusland, — en Ø i Vestindien, — en Ø ved Sjælland, — en Fjord i Norge, — et bekjendt Vandfald.

K. Larsen.

Firkantet Nød. Af 6 A, 4 K, 3 N, 1 I, 1 R og 1 S dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første er et Spil,
vel kjendt fra gamle Dage,
saa fint, at det endnu
ej fundet har sin Mage.
Det andet er et Land,
hvis Folk vil særlig mindes,
thi mange sære Ting
der iblandt dette findes.
Det tredje er et Navn,
som Kvinden monne hædre.
Er fjerde nok saa gode,
du ønsker dem dog bedre.

J. P.

Gaade.

Du finder det i Græs, men ej i Enge,
i Mark du vistnok det ej søger længe.
det findes ej i Hytten, men i Borgen
og dog i Glæden ej, men kun i Sorgen.
Det findes ej i Skabet, men i Bordet,
og ej i Sætningen, men dog i Ordet,
i alt det findes ej, men dog i Resten,
i Frostvejr findes det for ofte næsten.
Du ser det ej i Kulden, men i Varmen,
i Legemet ej heller, men i Armen.
I Gaarden staar det, men i Huset ikke,
i Mad du ej det finder, men i Drikke.

F. C. P.

Opløsninger fra Nr. 35.

paa den geografiske Gaade:

P e s t **h**
A a b e n r a **a**
L i m m e r i c **k**
N e r **o**
A r a b i e **n**
T h y r a s H ø **j**
O d e s s **a**
K o r s ø **r**
E s c o r i a **l**

paa den firkantede Nød:

T R O
R E N
O N D

paa Gaaden: Transport.

paa Opgaven:

2	6	1
6	(30)	6
1	6	2

2	5	2
5	(28)	5
2	5	2

3	3	3
3	(24)	3
3	3	3

4	1	4
1	(20)	1
4	1	4

Brevvexling.

„Husvennens Ven“. Deres Ønske imødekommet ovenfor. Angaaende Resultatet bedes De henvende Dem paa Kontoret med Opgivelse af Adresse.

Rahbek. Venligst Tak! Kan maaske anvendes. Glæder os at „Hugenotterne“ vinder Bifald.

For Husflidsarbejdere i Bogbinderi er nogle Sats brugte Skrifter til Forgyldning billig til Salgs (2 à 3 Kroner Sættet) hos Bogbinder Haastrup, Hestemøllestræde Nr. 8, 1ste Sal over Gaarden, Kjøbenhavn.

Bogholder H. B. Venligst Tak for Deres Tilslutning. Bagsiden skal altid være Gjenstand for Redaktionens Opmærksomhed.

Br. F. med flere Forespørgere. Efter Meddelelse fra Udgiverens Broder C. Th. Rom besvares Deres Forespørgsel derhen, at De vel i Aar kan faa amerikanske Leer i Husflidsværktøjhandelen, men af en noget anden Form og lidt bredere end i Fjor, saa at de nærmest egner sig til Høstleer. Beskaffenheden skal dog være fortrinlig og Godheden garanteret, saa at enhver prøvet men ikke slidt Le tages tilbage om den ikke er god, saa længe Firmamærket ikke er afrevet. Til Høleer anbefales bedste danske og engelske.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 37. Søndagen den 15. Juni. 1879.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Binge.

(Fortsat.)

Ottende Kapitel.

Den barske Efteraarsvind, der havde bragt Regn og Slud i Følge med sig, for sukkende ind mellem Skovens mørke Stammer, da Henri paa Vejen til Mazel slog ind paa den Skovsti, der var bleven ham anvist som den nærmeste Vej. Himlen var mørk og overtrukken med Skyer, der ligesom Sørgeslør langsomt drev frem for Vinden. Fra Træernes nøgne Grene dryppede Regnen i tunge Draaber ned paa det visne Løv, som dækkede Skovbunden, og dybt inde fra Skoven klang Kragens ildeklingende hæse Skrig. Det var, som om hele Naturen havde iklædt sig Sørgedragt; mørkt og trist traadte den den ensomme Vandrer i Møde, hvor han saa skuede hen, mørkt og trist var det i hans eget Sind.

„Ved dem, som elsker mig, om at tage sig af min Søster og hendes Børn," havde Majal sagt til ham. Derfor havde han modstaaet Fristelsen til at slutte sig til den Skare, der fulgte Majal og de andre Fanger til Montpelliers Porte. Han vidste, at Familien paa Mazel ikke blot var forladt, men truet af den yderste Nød. Deres Ejendom vilde efter den strænge Lov blive beslaglagt, og Gaarden jævnet med Jorden. Der fandtes vel mange, som var rede til at tage dem i Beskyttelse, men der var ikke længer Sikkerhed for dem i den hjemlige Egn, de havde al Grund til at frygte, at Forfølgelsen vilde ramme dem endnu haardere. Desuden fastsatte de ubønhørlige Love anselige Bøder for alle Protestanter, der boede inden for en vis Afstand fra det Sted, hvor Præsten var greben, og disse Bøder vilde bringe Armod over de fleste af de fattige Familier. Henri styrede derfor sin Vej mod Mazel med det Forsæt at tilbyde den forfulgte Familie et Tilflugtssted i hans og Søsterens ensomt liggende Hjem.

Det var Aften, da han naaede Gaarden og tog Vejen gjennem Haven, hvor en anselig Række smukke Bistader endnu bar Vidnesbyrd om Ejerens Flid og Velstand. Han saa, at der var Lys i Kammeret, hvor han for et Par Maaneder siden havde sovet om Natten, og bankede sagte paa Døren. Efter et Øjebliks Forløb hørtes lette Fodtrin, Døren aabnedes paa Klem, og en Barnerøst spurgte: „Er det dig, Babette?"

„Det er mig, Magdalena," svarede Henri, som gjenkjendte Røsten. „Maa jeg komme ind?"

Døren aabnedes nu paa vid Gavl, to smaa Hænder greb fat om hans, og Barnet udbrød i glad Overraskelse:

„O, Henri, er det dig! Moder vil blive saa glad ved at se dig!"

Han fulgte hende ind i det store Værelse, som for saa kort siden havde været Samlingssted for en lykkelig Familie. Nu var det tomt, mørkt og koldt. Magdalene skyndte sig bort og kom tilbage med en Lampe og saa meget Brænde, hun kunde slæbe med sig.

„Babette er gaaet til Byen efter Medicin,"

sagde hun, „men nu skal jeg se at faa Ild i Kaminen."

Henri hjalp hende dermed og spurgte imens urolig:

„Er din stakkels Moder syg?"

„Nej, det er Bedstemoder. Hun har haft Feber siden den Nat, da Soldaterne kom. Men nu er hun meget bedre."

„Hvor er Claude?"

„Han er sendt bort til nogle Venner. Jeg blev ogsaa sendt der hen, thi Moder var bange for, at de slemme Soldater skulde komme igjen. Men jeg fik Fætter Martin til at følge mig her til igjen; jeg vidste, at Bedstemoder helst vilde plejes af mig, naar Moder var sysselsat andensteds."

I det samme hørtes der Trin paa Trappen, og Magdalena løb den indtrædende Moder i Møde og fortalte, hvem der var kommen til Huset. Henri rejste sig og fæstede Blikket paa den unge Kone. Han havde set mangt et Udtryk af Sorg i disse Dage, set Taarerne rulle ned ad stærke Mænds Kinder, men det Udtryk, der laa i disse store taareløse Øjne, omgivne af mørke Ringe, greb ham stærkere end noget andet Syn. Hendes brune Haar syntes i Skjæret af Lampen at være isprængt med graat.

Hun rakte ham venlig sin Haand og takkede ham, fordi han var kommen til dem i deres Sorg. Derefter gav hun sig tavs til at dække Aftensbordet for ham.

Det var et trist og stille Maaltid. Ingen af dem tiltroede sig Kraft nok til at tale om det, der fyldte deres Hjærter; Henri havde ikke en Gang Mod nok til at fortælle, at han kom fra Vernoux. Det var en Lettelse for ham at hente Brænde til Ildstedet, at lukke Babette ind og atter stænge Porten samt at forsikre, at en Kappe og et Faareskind vilde være nok til Natteleje for ham. Uden disse smaa Afbrydelser, vilde han have fundet Luften kvælende tung under denne tavse Sorg.

Et Spørgsmaal fra Magdalena brød endelig den trykkende Tavshed.

„Hvad fejler din Arm, Henri? Du har jo ondt ved at røre den!"

„Det betyder ingen Ting," svarede han. Men da han ytrede disse Ord, var det, som skulde han kvæles. Han skjulte sit Ansigt, thi Taarerne randt saa hurtig, at han ikke kunde holde dem tilbage.

Annette saa mildt paa ham. „Saa du har ogsaa udgydt dit Blod for os?" sagde hun. „Er det ikke saaledes?"

Henri fortalte da sin Historie, hvorved meget blev klart for Annette, om hvilket hun kun havde hørt forvirrende Rygter. Det holdt haardt for Henri at omtale alt, men havde han vidst, hvilken Lettelse Taarer kan bringe et sorgfuldt Hjærte, vilde han have følt sig rigelig belønnet.

Majals Selvopofrelse, der havde smertet Henri saa dybt, bragte Annette Trøst. Hans Handlemaade syntes hende naturlig og ligefrem.

„Vi bør give vort Liv for vore Brødre," sagde hun stille.

Hun nærede ingen Tvivl om Broderens Skæbne; den var givet forud. Dommeren i Languedoc, Lenain, var en stræng Mand, meget fjendtlig mod Protestanterne og højlig frygtet af dem, saa at der ikke var noget grundet Haab om Skaansel fra hans Side. Med Hensyn til hendes Mands Skæbne følte hun derimod netop saa meget Haab, som var tilstrækkeligt til at fylde hendes Hjærte med pinlig Uro og Bekymring. Det syntes næsten sikkert, at han vilde blive dømt til Galejerne paa Livstid; men det hændtes dog stundum, at saadanne dømte blev benaadede, at de efter lange, tunge Aar ved Aaren — maaske fem, syv eller ti — fik Lov til at vende tilbage for at dø i Slægtninges og Venners Arme. Saa kunde der ogsaa i Tidens Løb gjøres meget til Formildelse af det haarde Fangenskab, og det gjorde Skilsmissen mindre smertelig end den Skilsmisse, Døden førte med sig.

Da Henri havde endt sin Fortælling, sad de alle en Tid længe tavse og hensunkne i deres egne Tanker, derefter tog Annette til Orde.

„Vil du blive hos os, Henri, til Bedstemoder er bleven rask," sagde hun, „saa viser du os alle en stor Tjeneste. Alle Tjenestefolkene er flygtede, undtagen Babette."

„Derfor var det, jeg kom," svarede Henri. „Men naar nu Deres Svigermoder bliver rask, hvor hen agter De da at tage Vejen?"

„Jeg ved det endnu ikke," svarede Annette forknyt.

„Tag til mit Hjem," bad Henri ivrig. „Det ligger ensomt og sikkert inde mellem Bjærgene, og min Søster og jeg vil se at gjøre det saa godt som muligt for eder alle. Jeg tænker, det er Gud selv, som har indgivet mig denne Tanke, thi den Gang, jeg maatte fremføre det Budskab, som kostede os saa meget, bad jeg saa bønlig til ham, om han vilde lade mig faa en Gjerning at udføre, der kunde trøste Majal, om han vidste det. Tro mig, det vilde glæde ham."

„Men, Henri, din Søster!" udbrød Annette Martin, rørt ved Ynglingens Hengivenhed. „Og du selv!"

„Min Søster vil tænke som jeg," svarede Henri; „det ved jeg med Vished. Hun er trolovet med Jakob Savier, og de skal bo i Trou hos Jakobs Forældre. Hvad mig angaar, da skal jeg

pløje Jorden og se efter Faarene. Og om Aftenen vil jeg bede Dem om at lære mig noget. De har mange gode Bøger og forstaar dem, men jeg har været en saa daarlig Skoledreng, at jeg intet kan eller ved."

„Ak, min Ven, Bøgerne tog man fra os den sørgelige Nat. Hele Huset blev gjennemsøgt, og man opdagede til sidst, hvor de var gjemte. Kjære Henri, jeg modtager din ædelmodige Indbydelse; mit Hjærte takker dig mere end mine Læber. For en Tid, blot for en lille Tid, indtil Gud viser os, hvad vi bør gjøre, vil vi tage mod dit Tilbud. Men vi maa blive her, indtil Bedstemoder er rask nok til at rejse, og vi har faaet nøjere Underretninger sønder fra."

Henri følte sig glad ved hendes Indvilligelse, og medens han, indsvøbt i Kappen, ud paa Aftenen, da alle var gangne til Ro, laa paa sit Leje foran Kaminen og stirrede ind i de glødende Emmer, syslede hans Tanker med, hvorledes han skulde gjøre sit bedste for at trøste de forladte Venner, under hvis Tag han hvilede.

Gamle Katrine begyndte efter nogle Dages Forløb atter at komme til Kræfter, men det bragte ikke hendes Omgivelser synderlig Lettelse. Ulykken, der havde ramt dem alle, havde forbitret hendes Sind, og hendes Heftighed beredte baade Annette og Magdalena mangen tung Time.

Kort efter Henris Ankomst til Mazel blev det en storm- og regnfuld Dag; mørkt var det inde og ude. Man havde overtalt Annette til at søge sig lidt Hvile, og Magdalena havde imens paataget sig at vaage i Sygeværelset. Babette var i Færd med at tilberede Aftensmaden, og Henri var ude at forsyne Kreaturerne. Medens han var saaledes sysselsat, bar Vinden Lyden af fjærne Kirkeklokker til hans Øren, men han agtede ikke derpaa, og da hans Arbejde var endt, vendte han tilbage til den tomme Dagligstue, hvor der nu næsten var fuldstændig mørkt, og satte sig nedslagen ned paa en af Bænkene.

Lidt efter aabnedes Døren, og Magdalena, iført sin lille hvide, hjemmevævede Uldtrøje, ilede forbi ham hen til den mørkeste Krog i Stuen, hvor hun kastede sig ned og hulkende skjulte sit Ansigt i sine Hænder.

Henri gik hen til hende og søgte at trøste hende.

„Hvorfor græder du, lille Magdalena?" spurgte han, da Barnet blev ved at give sine Taarer frit Løb.

„O, det er Bedstemoder," hulkede den lille Pige, „hun talte saa styg om ham. Hun sagde, at han var Skyld i al vor Ulykke, og at det havde været bedst for os, om vi aldrig havde set hans Ansigt."

Henris Kinder rødmede af Uvilje. Han indsaa imidlertid snart, at den aldrende, fortvivlede Kvinde, fra hvem man pludselig havde taget hendes kjæreste i Verden, hendes Søn, fortjente mere Medlidenhed end Dadel. Det var i sin Hjærteangest hun udstødte sine bitre Ord, uden Tanke om, hvem de traf, eller hvor dybt de saarede. Han søgte at gjøre det indlysende for den lille, og Magdalena forstod ham strax. Hun rejste sig og tørrede Taarerne af sine Kinder.

„O ja," sagde hun, „jeg maa se at blive mere forstandig; jeg maa jo være Moder til Trøst og Hjælp. Og jeg vil ogsaa være venlig og god ved Bedstemoder. Hun mente ikke ondt med hvad hun sagde."

„Du er altid venlig og god," sagde Henri.

„Ak, Henri, du ved ikke! Den Nat, da de tog dem fra os, var selv lille Claude modig og rolig, mens jeg kun tænkte paa min egen Sorg."

„Men Claude forstod vel heller ikke, hvad der foregik?"

„Nej, det gjorde han vel ikke. O, naar jeg tænker paa Aftenen forud! Vi sad alle sammen omkring Ilden og lyttede til Morbroder, som fortalte om sin sidste Rejse over Bjærgene. Claude og jeg vidste, at han vilde være borte, inden Morgenen atter gryede, og vi fik da Lov til at blive oppe med de andre. Til sidst faldt Claude i Søvn paa Morbroders Skjød, og han bar ham selv ind i vort lille Kammer. Strax efter laa jeg ogsaa i min Seng og sov."

Hun tav lidt, og en Gysning, som af Kulde, for igjennem hende.

„Jeg vaagnede med et," blev hun ved, „og jeg var bange. Der var Lys alle Vegne, og jeg hørte mange Folk gaa om i Huset. Jeg stod op og klædte mig paa. Da jeg kigede ud gjennem Vinduet, saa jeg Soldater der ude mellem Træerne i Haven, Lyset skinnede paa deres blanke Sabler og Bajonetter. Der var ogsaa Soldater inde i Huset — overalt. Til sidst kom de ogsaa ind i vort Kammer og gjennemsøgte det, og Claude vaagnede og raabte paa Moder, for han blev bange. Men de forbød os at gaa ud af Kammeret. Saa kom der Bulder af Heste inde i Gaarden; det var Kommandanten, som kom med sine Folk. Alt var nu stille en lang Tid, Claude faldt igjen i Søvn, og jeg sad paa Sengekanten og rystede. Saa kom Babette ind til os, hun klædte Claude paa og førte os begge ned for at sige Farvel til Fader. Først nu fik jeg at vide, at ogsaa stakkels Fader . . . o, Henri, det var saa forfærdeligt at høre!"

Taarerne rullede atter ned ad den lille Piges Kinder, og Henri lagde trøstende sin Haand paa hendes Hoved. Efter en kort Stund blev hun ved:

„Vi kom her ind i Dagligstuen. Alle Vegne

blussede der Fakler, og hvor vi saa hen, mødte vort Øje kun blanke Vaaben. Men jeg saa kun Fader alene. Han sad nær Bordet og holdt Hænderne op for sit Ansigt, og Moder stod ved Siden af ham. Hun var saa hvid i sit Ansigt, men saa stille og rolig. Da Claude og jeg kom der hen, tog Fader ham og kyssede ham, og Claude græd vel lidt, men han forstod jo ikke, hvor tungt det var. Saa tog Fader mig, og da var det, som jeg skulde dø, hvis han gav Slip paa mig igjen. Jeg klyngede mig til ham, og ingen kunde tage mig fra ham. Men Morbroder fik mig til at slippe; han førte mig hen til Moder og sagde: „Du maa trøste hende, Magdalena." Kort efter var de alle borte."

Den lille Pige græd heftig og længe, støttet til Henris Knæ. Lidt efter lidt, sagtnede Graaden, og hun spurgte:

„Kan du ikke høre Lyden af Kirkeklokker, Henri?"

Henris Tilbagekomst.

„Jo, det er Klokkerne i Byen. Det er jo Juledag, Magdalena."

„Det havde jeg glemt," svarede den lille Pige. „Ak, om Fader og Morbroder havde været her, da havde jeg ikke glemt det!"

(Fortsættes.)

Taagede Dage.

Fortælling

af Zakarias Nielsen.

(Fortsat).

„Nej, jeg ser ikke til den Side, hvor saadanne Fløse kommer fra."

„Aa hvad du, det er saa gammelt nu, lad nu

det være glemt; — skal være villig til Forlig med sin Modstander . . . ak, glemmer aldrig min salig Plejefader Pastor From; — sagde saa tit til mig: „Kristian, gjør aldrig dit Hjærte til en Rede for bitre Tanker!“ Ak ja, var en herlig Mand, glemmer aldrig en Gang, da jeg havde . . .“

„Ja, men Hans har vist sig som en Slyngel imod mig.“

„Aa hvad, Torben, har alle vore Fejl. For Resten en prægtig Hest, men lidt skank paa det fjærmer Bagben. Sidder der ude i Hytten og lægger Penge op, den Grusgrav bleven ham en sand Guldgrube.“

„Ja, han maa love, at han fik lusket sig det Hus til.“

„Sig ikke saadan, Torben, sig ikke det, du. Han kjøbte det jo ærlig og redelig af dig. Hans er en skikkelig Karl.“

Samtalen vedblev endnu paa samme Maade en halv Times Tid, medens Katrine og Datteren syslede ude i Køkkenet og Spisekammeret. Kjøbmanden vedblev at løbe frem og tilbage paa Gulvet, rygende paa sin Pibe og med Haanden lagt bag paa Hoften.

„Jo, et Pokkers Held, du! Saa sidder jeg en Gang med Es, Konge, Dame, Ti og Otte i Ruder, og Es, Dame, Knægt og Ni i Hjærter, og Kongen ligger hos den blinde — brillante Kort! Men er mig ikke muligt at komme ind; maa lægge alle disse nysselige Kort til dine fordømte Spar. Men skal nok faa Oprejsning i Aften. — Ak, ja, — skal jo more os med noget. Sig mig, hvor er Line?“

„Ude i Køkkenet, tænker jeg.“

„A, altid i Aktivitet! — Pokkers flink Pige, og bliver kjønnere og kjønnere for hver Dag, — nysselig Pige! Ak ja, det gik i Stykker.“

„Hvad gik i Stykker?“

„Med hende og min Peter; ak ja, havde dog saa sikkert haabet . . .“

„Ja, der var nok ingen, der følte det Stød haardere end jeg, Madsen; men den Genistreg kan vi maaske ogsaa takke Hans for.“

„Ja ja ja! han laante Peter sin Hest, men havde Drengen i Sinde at stikke af, saa havde han nok kommet afsted alligevel. Ak nej, lad os aldrig tale om det, Torben. Hans er en skikkelig Fyr. Giv mig en Svovlstik Torben!“

I det samme kom Katrine ind med en tændt Lampe i Haanden. Der blev dækket Bord, der blev spist og drukket, og Spillet begyndte. Madsen sad i Heldet i Aften; han vandt ikke alene sine 11 Skilling tilbage, men trak endog Kromanden op for 7 Skilling til. Han var sjæleglad over sit Held og vedblev, længe efter at Spillet var til Ende, at tale om de mange udmærkede Spil, han havde haft paa Haanden, og hvor umaadelig fint han havde spillet den Gang og den Gang. I sin Iver havde han røget hele fire Piber Tobak, og da Line næste Morgen fejede Gulvet fandt hun 41 afbrændte Svovlstikker paa hans Plads.

„Ak ja, skal jo more os med noget,“ udbrød han igjen, i det han lænede sig tilbage i Sædet og trommede med Fingrene paa Sofaens Endestykke; „befinder mig altid saa vel i dette Hus, ak ja, er ikke, som det skulde være der hjemme — er ikke som i gamle Dage.“

De sad alle tavse et Øjeblik.

„Nej, glemmer det aldrig, han var min eneste Glæde i denne Verden — ak ja!“

Katrine søgte at henlede Samtalen paa noget andet, men Kjøbmanden vedblev:

„Var en Pokkers rask Dreng, kunde rigtig sætte Liv i Tingene, havde ganske mit Geni for Handelen. At høre ham snakke for Kunderne, at se ham springe over Disken for at lukke Døren efter Præstens Damer! — har aldrig kjendt hans Lige!“

„Nej, han var en rask Fyr,“ ytrede Kromanden.

„Og saa godhjærtet! Naa — var en Smule med paa Galejen en Gang imellem, men aldrig over Stregen — aldrig over Stregen! Ak ja! flakker nu om der ovre i den fremmede Verden, eller er maaske død og borte!“

Kjøbmanden vedblev at tale om sin Søn. Nu og da gjorde han et lille Ophold og udstødte et „Ak ja!“ Taarerne randt ned ad hans Kinder, og det var ikke frit for, at Katrine og Line ogsaa var blevne rørte til Taarer ved at se og høre den lille Mands Sorg.

„Naa,“ udbrød han pludselig og rejste sig, „sidder her og snakker og husker ikke paa, at min stakkels Kone sidder og venter paa mig.“

Et Øjeblik efter trippede han med sin lille Lygte i Haanden hen over den snavsede Gade og forsvandt snart bag sin Portlaage.

Hans Jensen, Kromandens tidligere Staldkarl, boede nu for Tiden sammen med sin Søster og hendes to smaa Børn i et gammelt Hus, som laa nogle Bøsseskud fra Byen. Dette Hus, hvortil hørte nogle faa Tønder Land ussel mager Jord, havde tidligere tilhørt Kromanden; men Hans havde, for at skaffe sin Søster og hendes Børn Husly og Ophold, afkjøbt ham det for en Del af sin Mødrenearv, og saa ofte han kunde se Lejlighed, havde han, medens han tjente i Kroen, smuttet ud til Hytten for at hjælpe Søsteren til rette med den lille Bedrift. Alt var gaaet saa slidelig nogle Aar; han havde vel ofte maattet hjælpe Søsteren med Penge, men han var ogsaa en holden Karl,

Det var i Kroens gyldne Tider, da den havde en strygende Søgning. Der var de Aar, da Hans havde sine 200 Rigsdaler i Drikkepenge, hvortil kom en ikke ubetydelig Fortjeneste ved en lille Hest, som han holdt for egen Regning, og som han lejede ud til Smaakjørsler. Kosten havde han frit i Huset, og da han var en paapassende og sparsommelig Karl — om end ingenlunde nærig —, lagde han sig stadig Penge op, samtidig med at han forbedrede Huset og Lodden, saa godt det lod sig gjøre.

Da det saa pludselig rev ud mellem Kromanden og Hans, maatte denne ty ud til Hytten med sin Hest. Han slog sig dog godt igjennem der ude, tjente en Del paa Kjørsler og tjente ogsaa lidt paa forskjellige Pillearbejder og ved Smaahandeler. Han havde, forinden han blev Staldkarl, tjent et Par Aar hos en Kornhandler i Kjøbstaden, og der stak endnu nogen Handelsaand i ham fra den Tid. Ja, han begyndte endog en Gang at handle med Sæd i smaa Kvantiteter, men han maatte snart holde op med denne Handel igjen, dels fordi han havde for lidt Plads til Sæden hjemme i Huset, dels fordi han havde for langt at kjøre med sine Kornvarer til Kjøbstaden. Da gjorde han pludselig den Opdagelse, at der under det tynde, sandede Mulddække paa Lodden fandtes et dybt Lag fortrinligt Grus, og da der netop var stærk Efterspørgsel paa Egnen efter godt Mur- og Vejgrus, fik han snart dannet sig en hel lille Levevej ved at sælge Grus til Egnens Folk. Det var, som Kjøbmanden havde udtrykt sig, en hel Guldgrube, Hans der havde fundet, og der var ingen Fare for, at Gruben saa snart skulde blive udtømt, thi hele Lodden var, da han ret fik undersøgt Underlaget, en eneste stor Grushob. Hver Dag saa man ham arbejde i sine Grusgrave med Hakke og Skovl og med Jærn- og Træharper, for stadig at have Oplag til Rede saa vel af finere som grovere Sort. Og ofte saa man ham kjøre, snart paa en, snart paa en anden Vej med sin egen lille Grusvogn for at bringe sine tunge Varer omkring til Kunder, der havde bestilt større eller mindre Leveringer. Det var en almindelig Mening, at Hans tjente svære Penge paa sine Grusgrave, men man undte ham dem vel; thi han var en flittig, agtværdig Karl og havde vist en sjælden Opofrelse mod sin Søster, den stakkels fattige Enke, og hendes to smaa Børn.

Hans var nu en Karl paa 26 Aar. Han var kraftig og kjøn, hans Bevægelser var findige, og hans Tale langsom; men han havde godt Omløb i Hovedet og var i visse Henseende en driftig Natur.

I sit tyvende Aar havde han overtaget Posten som Staldkarl i Sønder-Egerup Kro. Line, som den Gang var en lille Skoletøs, havde strax sluttet sig med barnlig Hengivenhed til den godmodige Knøs; hun betroede ham alle sine Glæder og Sorger, og man kunde træffe hende baade tidlig og silde i hans Selskab. Ogsaa Kjøbmandens Søn, der var nogle Aar ældre end Line, sluttede sig med Fortrolighed til Hans. Peter kom næsten daglig over i Kroen, og Hans gav sig meget af med Børnene. Han hjalp dem med at finde Hønsereder paa Loftet over Stalden, bandt Gynger op for dem og lavede Slæder til dem om Vinteren. Peter var en forvoven Gut. Hans Fader havde tidligere været Kjøbmand i en sjællandsk Søkjøbstad, og Drengen, som den Gang havde tumlet sig i vild Frihed baade paa Land og Vand, mindedes endnu levende hine gyldne Frihedsdage og talte altid om Søen, om Skibe og fremmede Lande. For Resten gjorde han en hel Del Spilopper og fik ogsaa ofte varmet sine Rygstykker af sin strænge Stedmoder.

Aarene gled hen. Peter maatte finde sig i at tage Plads bag sin Faders Disk; men det indesluttede Liv huede ham slet ikke, og selv efter at han var bleven voxen, ulmede Lysten til det frie Sømandsliv i hans Bryst. Kjøbmanden, der ikke paa nogen Maade kunde afse sin Søn, søgte at tale sig til rette med ham, gav ham ikke faa Lommepenge og gav ham ogsaa en Gang imellem en Fridag, hvilken Peter da gjærne brugte til at fare Egnen rundt i susende Galop paa Hans's Hest. Line vedblev at omgaas ham med den samme Ligefremhed som i Barndommens Dage, og hvem der var glad over dette kammeratlige Forhold mellem de to unge, det var Kromanden. Det havde i mange Aar staaet som et herligt Fremtidsmaal for ham at faa disse to knyttet sammen og derved faa samlet Kjøbmandshandelen og Kroholdet paa en Haand. Hvilken storartet Forretning vilde det ikke blive! Han drømte endog saa smaat om Brændevinsbrænderi, Dampmølle og andre lignende Herligheder, som med Tiden vilde voxe frem ligesom af sig selv. Kjøbmanden var ogsaa særdeles gunstig stemt for Planen, og de to Fædre arbejdede hver paa sin Vis paa at faa Børnene ført sammen.

Saa en Dag — da var Line 17 Aar — kom Peter farende ind i Stalden til Hans og sagde:

„Jeg er bleven forlovet med Line, du; vi skal have Knald i Aften, den gamle der inde gi'er Champagne."

„Aa Sludder!" svarede Hans tvivlende.

„Er det ikke sandt, Line?" spurgte han Pigen, som kom bag efter ham. „Er det ikke sandt, at vi er blevne forlovede?"

„Jo, det er det rigtignok," svarede hun, og for at give Hans et ubedrageligt Bevis, fløj hun Peter om Halsen og trykkede et Kys paa hans Mund.

Hans stod, som om han havde tabt baade Næse og Mund.

„Ja saa ønsker jeg jer til Lykke," sagde han derpaa med sin sædvanlige Sindighed og rakte dem begge Haanden.

„Hør, Hans!" udbrød Peter, „tag og laan mig din Hest et Par Timers Tid — hva'? Jeg gi'er dig en Daler for i Eftermiddag."

„Nej hør, Peter," afbrød Line ham, „i Dag skal du ikke ride bort."

„Aa hvad, vi kan jo kysses og gantes i Aften; lad mig faa den, Hans — hva'?"

Enden blev, at Peter fik Hesten. Et lyksaligt Smil lyste i hans Ansigt, da han sad stiv og strunk i Sadlen med sin Ridepisk i Haanden.

„Jeg kan vel nok lade ham strække lidt ud, Hans?" spurgte han, men ventede ikke paa Svar; som en Hvirvelvind for Hest og Rytter ud af Stalden og hen ad Vejen.

Line gik ind. Længe stod Hans med Fingrene i Vestens Ærmegab og stirrede ned paa Brostenene. Han vidste ikke ret selv, hvordan det var fat med ham, men det var, som om han havde mistet noget af det bedste, han havde ejet i sit Liv.

„Hm, det havde jeg lige godt ikke troet," mumlede han og gik hen og satte sig paa en Vognstang, hvor han atter henfaldt i dybe Tanker.

I den første Tid derefter var han endnu mere indesluttet end sædvanlig. Line, der endnu var et Barn, vedblev at vise ham Fortrolighed, ja hun var endog snarere venligere imod ham end forhen. Stundum kunde hun, ligesom for at drille Peter, fare hen og sætte sig paa Hans's Knæ og begynde at purre op i hans Haar; da var det, som om der sitrede en feberagtig, men salig Gysning igjennem ham fra Hoved til Fod.

Forlovelsen syntes ikke at have medført noget synderlig forandret Forhold mellem de to unge. Peter var lige den samme ustadige, ridelystne Svend som forhen. Line „hængte" maaske lidt mere over ham end tidligere, men nogen egentlig Kjærligheds-lykke sporedes hverken hos hende eller ham. Derimod vaagnede der lidt efter lidt en inderlig, bevidst Kjærlighed i Hans's Bryst til den smukke, ranke Pige; men han røbede aldrig sine Følelser for nogen, ikke en Gang Pigen selv anede, hvor kjær hun var ham.

Saaledes stod Forholdene, da Peter en Aften — to Aar efter Forlovelsesdagen — kom hen i Stalden og kastede sig ned paa et Knippe Halm ved Siden af Hans, sigende: „Jeg kan ikke holde dette Liv ud, Hans, jeg maa bort her fra."

„Hvor vil du saa hen?"

„Jeg vil til Amerika; jeg har faaet Brev fra en af mine Skolekammerater, som opholder sig i Sverige, og som nu rejser til New-York, Dampskibet gaar fra Gøteborg paa Torsdag Morgen, jeg maa med, jeg maa med, skaf mig Penge, Hans!"

Hans stirrede paa Svenden, hvis Aasyn oplystes af Staldlygtens gule Skin. Der kom et mærkværdigt Liv i Karlens Ansigt; det var, som om der fødtes en Ide i hans Hjærne med en for hans Tankevirksomhed forbavsende Hurtighed.

„Du skal faa dem, Peter, men — paa en Betingelse."

„Hvad er det?"

„Du skal slaa op med Line, inden du rejser."

„Der har du min Haand!"

Sveden sprang ud af Hans's Pande, men et Smil, hvori Haab og Lykke spillede, gled hen over hans Aasyn.

„Hvor mange vil du have, Peter?"

„Jeg vil have et Par hundrede Daler, hvis du har saa mange. Du skal ærlig og redelig faa dem tilbage, hvis jeg nogen Sinde kan skaffe dem."

„Ja ja, — men hvordan vil du komme afsted . . .?"

„Du laaner mig din Hest paa Tirsdag Nat, saa lader jeg den strække ud, til jeg naar Stationen, den øvrige Vej skal jeg nok klare mig, naar jeg bare har Penge i Lommen.

„Ja, men Hesten?"

„Den skal jeg nok faa en Mand til at bringe tilbage."

Den hele Plan blev nu nærmere drøftet. Der var en Iver over Hans, som forbavsede Peter, og som opildnede ham endnu mere til at iværksætte sin Rejseplan. Det var, som om Hans lagde alt til rette for ham.

Tirsdag Nat Kl. 4 kom Peter listende paa Taaspidserne ind i Hans's Kammer, der stødte umiddelbart op til Rejsestalden. Hvis nogen havde luret ved Døren, vilde han have hørt en ivrig Hvisken og nu og da en svag Klingren af Sølvdalere; men der var ingen Lurere, alle i Huset sov. En Hest blev trukken frem, og et Minut efter for en Rytter ned ad Sønder-Egerups Byvej ad Kjøbstaden til.

Da Kjøbmanden næste Morgen kom op, var Sønnen forsvunden, hvorimod der laa to Breve paa Bordet i hans Kammer; det ene var til Faderen, det andet til Line. Da Madsen havde læst det for ham bestemte Brev, der kun indeholdt nogle faa Linjer, løb han over i Kroen og gjorde Allarm. Kromanden, der netop samme Morgen havde faaet Nys om Oprettelsen af den ny Kro i Rakløv og Hans's Meddelagtighed i denne Sag, var i en højst opbragt Sindsstemning, men han glemte for et Øjeblik Krohistorien og spurgte hurtig:

„Har han taget Penge af Kassen?"

„Ikke en Skilling, jeg saa efter strax; ikke en Skilling — nej, det vilde Peter aldrig indlade sig paa.“

„Aa,“ sagde Kromanden da roligere, „saa kommer Fyren nok tilbage, naar han har opbrugt sine faa Lommepenge.“

(Fortsættes.)

Smaating.

Historiske Smaanotitser. I gammel Tid var det en Lov i Rom, fortæller den latinske Historieskriver Tacitus, at enhver Forlystelse skulde bivaanes staaende, for at man ikke hele Dagen skulde hengive sig dertil.

Fra Jærnbanernes første Periode. Indførelsen af Jærnbanerne i Tyskland blev længe bekæmpet af Fordomme, hvis Oprindelse man nu til Dags næppe kan forklare sig. At Dampen og Røgen vilde fordærve Frugterne og Kornet paa Markerne, blev strax antaget som en Trossætning; at Larmen af Lokomotiverne kunde forskrække Kvæget og gjøre Hestene sky, blev fremstillet som en Ulykke af de uberegnelige Følger. Da nu endelig de første Jærnbaner blev aabnede, haabede Myndighederne ved den største Forsigtighed at faa Bugt med de rodfæstede Fordomme. Man kjørte altsaa stadig med halv Kraft. Denne Forsigtighedsregel blev ogsaa indført mellem Berlin og Potsdam, hvilket fremkaldte hyppige og heftige Klager i Pressen. Det førte imidlertid ikke til noget Resultat, førend følgende Klage i „Intelligentsblatt“ endelig foranledigede Jærnbanedirektørerne til at overveje, om de turde lade Togene fordoble Farten. Stykket lød:

Tiggeriet paa Banegaardene,

der allerede ofte har været Gjenstand for almindelige Klager, tager saaledes Overhaand, at vi ser os nødsaget til at henlede Politiets Opmærksomhed paa dette Forhold. Særlig uforskammet opfører en Invalid med et Træben sig; han forulemper ikke blot de rejsende paa Perronen, men humper endog ved Siden af Toget fra Station til Station, stadig med Huen i Haanden, og tigger uafladelig.

Flere rejsende.

Snusen. Den svenske Kong Karl den fjortende havde en Gang i Hidsighed givet en af sine Hofmænd et Slag paa Øret. Kongen fortrød det imidlertid snart, og for at gjøre det hele godt igjen lod han den næste Dag den forurettede kalde til sig og forærede ham en kostbar Snustobaksdaase. Da Hofmanden kom ud af Kongens Værelse og triumferende fremviste Daasen, sagde Grev Rosen: „En herlig Daase! Snusen til den fik De nok allerede i Gaar.“

Et ukjendt Land. Paa Jærnbanen sad en Matros og fortalte sine Rejsefæller om alle de Lande og Stæder, han kjendte fra sine Rejser. „De maa være godt hjemme i Geografien,“ bemærkede en ældre Herre. — „Geografien?“ svarede Sømanden. „Nej, der har jeg aldrig været i Land, men vi laa en Tid til Ankers der i Nærheden.“

Engelsk Koldblodighed. I Antwerpen udbrød der for kort Tid siden Ild i Nærheden af et Hotel. Da en Opvarter vækkede en i Hotellet boende Englænder og forklarede ham den Fare, der var paa Færde, svarede denne ganske rolig: „God damn! Man maa være forsigtig! Bring mig strax en Kande Vand, for at jeg kan slukke, naar Ilden kommer i min Nærhed.“ Efter disse Ord vilde han igjen lægge sig til Ro, og kun efter Opvarterens indtrængende Anmodning lod han sig bevæge til at staa op og klæde sig paa. Ilden blev imidlertid slukket, og Hotellet skaanet. Næste Morgen beklagede Englænderen sig meget for Værten over den skete Forstyrrelse om Natten, forlangte sin Regning, og begav sig hen til et andet Hotel.

Godnat. I Kanalen ved Børsen laa et stort Finlapperskib ved Siden af en jysk Jagt, og Førerne af Skibene sendte hver Morgen hinanden en Hilsen ved et stumt Nik med Hovedet. En Aften, da Jyden med Hænderne i Buxelommen stod og betragtede Livet, der rørte sig langs Børsen, kom Russeren ud paa Klyverbommen for at ordne noget paa sit Skib; lidt efter gled han ud og faldt i Vandet. Da han ikke kunde svømme, raabte han til Jyden: „Gonna! Gonna! (d. e. et Tov!),“ hvilket Jyden besvarede ved meget høfligt at lette paa Huen og sige: „Godnat, Godnat,“ da han mente at høre Russerens sidste Farvel i disse Ord.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danner Navnene paa en Ø og en By i Danmark: En Ø ved Slesvig, — en By i Nordamerika, — en By i Vestindien, — et tysk Storhertugdømme, — et gammelt dansk Kongesæde, — en By i Persien.

— s R. —

Firkantet Nød. Af 4 E, 2 A, 2 O, 2 L, 2 R, 1 H, 1 S, 1 M og 1 K dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

I alle Slotte kan man første finde;
den anden kommer mest med Smil paa Kinde;
den tredje var saa falsk og lumsk i Sinde,
den fjerde — omvendt læst — en græsk Gudinde.

J. M. J.

Bogstavgaade.

1. 2. 3. 4. 5.
Hvis dette du skal over Stok og Sten,
2. 3. 4. 3.
da maa du ej dette paa dine Ben;
3. 4. 5.
og hvis du ej det dine Lyster vil,
4. 5.
saa ender med dette det hele Spil.

Billedgaade (Rebus).

1US E=123ER

Opløsninger fra Nr. 36.

paa den geografiske Gaade:

Konstantinope**l**
Jurabjærgen**e**
Østka**p**
Borne**o**
Elbe**n**
Nev**a**
Hait**i**
Amage**r**
Vestfjor**d**
Niagar**a**

paa den firkantede Nød:

SKAK
KINA
ANNA
KAAR

paa Gaaden: Bogstavet R.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

6. Aargang Kjøbenhavn.

Nr. 38. Søndagen den 22. Juni. **1879.**

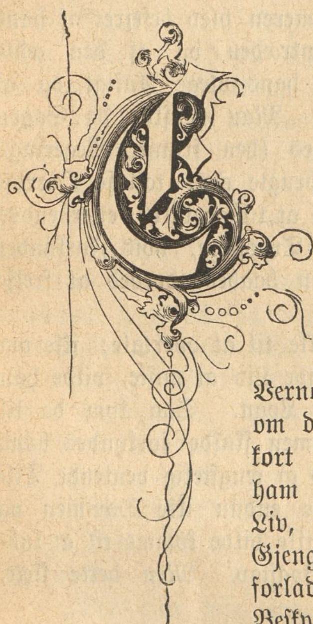
Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Binge.

(Fortsat).

Niende Kapitel.

Et Par Dage efter sin Ankomst til Mazel satte Henri sig til at skrive til Kommandanten i Vernoux. Han mindede ham om den Haandsrækning, han kort Tid forud havde ydet ham med Fare for sit eget Liv, og besvor ham at gjøre Gjengjæld ved at tage Martins forladte Familie under sin Beskyttelse og forskaffe den saa blide Vilkaar, som han ved sin Indflydelse andensteds evnede. Det var skrevet med en saa mandig Følelse, at det gjorde et stærkt Indtryk paa Modtageren og stemte ham endnu mildere for de ulykkelige, end han allerede forud var, og midt i Januar indtraf det Budskab fra ham, at Martins Familie maatte blive i Hjemmet, indtil Øvrigheden havde taget en Bestemmelse med Hensyn til dette. Der kom ogsaa trøstende Meddelelser fra dem, som havde fulgt Fangerne til Montpelliers Porte. De fortalte om Majals Ro og Heltemod og om den Fatning, hans Lidelsesbrødre havde udvist. End videre fik man at høre, at Kommandanten, som under hele Rejsen havde haft Fangerne under sin Opsigt, havde været saa forekommende og venlig imod dem, som Omstændighederne havde tilladt ham det.

Kort efter fik Annette Martin imidlertid en anden Meddelelse, som fyldte hende med Uro. De Venner, til hvilke hun havde sendt den lille Claude, underrettede hende om, at „De barmhjærtige Søstre," som var meget virksomme der i Egnen, havde begyndt at fæste deres Opmærksomhed paa den lille opvakte Dreng og søgt at drage hans Hjærte til sig ved alle Haande Smaaforæringer. Nu var der næppe noget, som Protestanterne frygtede saa meget som at se deres Børn nyde Opmærksomhed og Kjærtegn fra Katolikkernes Side. Bortførelsen af protestantiske Børn til katolske Klostre og Opdragelsesanstalter var det grusomste Træk i det attende Aarhundredes Forfølgelser og foraarsagede langt større Lidelser blandt de forfulgte end Pinebænken, Galejerne og Fængslerne. Ingen Protestant kunde være sikker paa, naar han vendte hjem om Aftenen, at omfavne dem, han havde forladt i sit Hjem om Morgenen.

Man vil saaledes kunne forstaa Annettes Uro. I sin Angest skikkede hun strax et paalideligt Bud efter Claude, og den lille Drengs muntre Latter og Leg bragte lidt Opmuntring til det stille Hus.

Januar henrandt i Stilhed. En af de første Dage i Februar var Henri henad Aften sysselsat med at forsyne Kreaturerne. Medens han udførte dette Arbejde, følte han en vis Bitterhed derved; det var jo en utaknemmelig Gjerning, eftersom blot fremmede skulde nyde Frugterne deraf. Pludselig hørte han en udenfor nævne ham ved Navn, og i den Tanke, at det var den frygtede Budbærer, der skulde forkynde, at Martins Familie nu ikke længer havde noget Hjem, skyndte han sig ud.

Pjerre stod foran ham. Han saa elendig mager og bleg, træt og overanstrængt ud, men den haabløse Nedslagenhed, som Henri havde fundet hos

ham kort forud, var nu afløst af et Udtryk af kraftig Beslutning.

„Har du hørt noget nyt?" spurgte han, da han rakte Henri Haanden.

Henri fortalte ham, hvad han vidste om Majal og Martin, men Pjerre kjendte det forud.

„Men hvorfor er du her?" spurgte Henri. „Har din Fætter svigtet dig?"

„Nej, ingenlunde, der er meget godt ved Filip. En sort Plet paa et Menneskes Ansigt gjør ham ikke til Neger. Han ligger syg af sit Saar og lider meget, stakkels Fyr, man han vilde gjærne yde mig Beskyttelse, ja give sit Liv for mig. Jeg ved imidlertid, at han staar i Fare for at blive tiltalt for hvad han gjorde hin Søndag Morgen, og skulde han tilmed blive mistænkt for at huse mig, hvorledes vilde det vel saa gaa!"

„Hvad har du nu tænkt at gjøre?"

„Gaa over Bjærgene til den anden Side, tage et andet Navn og skaffe mig Arbejde i en eller anden Bondegaard. Men jeg mente at blive her paa Egnen i nogle Dage, indtil der kom nøjere Underretninger til os."

De blev afbrudte ved, at Claude kom løbende og bad Henri om at komme ind til Aftensmaden.

„Jeg kommer strax," sagde han. Derpaa vendte han sig til Pjerre og tilføjede med nogen Tøven: „Jeg er bange for, at jeg ikke bør bede dig følge med ind. Bliv her; jeg skal snart være tilbage med noget Aftensmad til dig."

„Nej, jeg vil ikke ind. Min Person ligger der ingen Vægt paa, og jeg vil paa ingen Maade udsætte Martins Familie for Faren ved at huse mig."

Henri fandt imidlertid ikke sin Opgave saa let, som han havde tænkt, thi Claude kom med Spørgsmaal om den fremmede, han havde talt med, saa at Annette blev opmærksom derved og nu selv begyndte at spørge. Henri sagde hende da Sandheden.

„Og du kunde forlade ham træt og hungrig uden for vor Dør!" udbrød hun bebrejdende. „Den Mand, paa hvis Hoved der er udsat en Pris, fordi han nærede saa stor Kjærlighed til min Broder! Dette kan jeg aldrig tillade!"

Med disse Ord rejste hun sig hurtig op fra Bordet og gik ud for at opsøge Flygtningen. Pjerres oprørte og urolige Sind gjennembævedes af et Øjebliks Glæde og Trøst, da Annette Martin tog hans Haand i sin. De var ikke fuldstændig fremmede for hinanden, thi Annette havde et Par Gange set ham i Broderens Selskab og havde hørt sin Mand godmodig skjæmte med ham for hans sværmeriske Hengivenhed for Majal.

„Min Ven," sagde hun, „jeg ved alt, hvad De har gjort og lidt. I hans Navn, som uden Tvivl nu har ophørt baade at virke og at lide her nede, takker jeg Dem. Han var os begge kjærere end Livet. Kom ind! Det vilde være underligt, om De ikke var velkommen under Søsterens Tag."

„Jeg har allerede voldt saa megen Forstyrrelse," svarede Pjerre bevæget. „Jeg tør ikke mere bringe nogen i Fare, og mindst af alle Dem og Deres."

Men alle hans Forestillinger nyttede intet, Annette vilde ikke høre dem, og han nødtes til at tage mod den Gjæstevenlighed, som blev ham tilbudt. Han blev forsynet med en Dragt Tøj, som en af Karlene havde efterladt sig. Man haabede derved at have fjærnet den væsentligste Fare, som hans Ophold paa Mazel medførte for ham selv og hans venlige Værtinde. —

Samtidig hermed var hele Montpellier i stærk Bevægelse i Anledning af Processen med Pastor Majal. Der var kun saa Katolikker, som ønskede hans Død, medens der var mange, som ønskede at redde ham. Selv Dommeren blev besejret af hans stille gudhengivne Fremtræden og af den ædle Aand, der talte ud af hans blege Ansigt og af hvert Ord, han ytrede. Man henskød da Sagen til Afgjørelse i Versailles (den franske Regerings Sæde), og alt imens brugte man talløse Overtalelser for at faa ham til at tilbagekalde, eller endog blot ytre Tvivl om den Troslære, hvis Forkynder han havde været. Man haabede derved at frelse ham fra Døden.

Men Majal var ikke til at overtale; ikke om han saa havde haft tusende Liv at miste, vilde han have kjøbt dem med en Løgn. Saa kom da til sidst den Dag, da Dommen skulde forkyndes ham. Hele Retssalen var fuld af ængstelig ventende Tilhørere, thi man kjendte endnu ikke Dommen og havde Haab om, at den ikke vilde komme til at lyde efter Lovens strænge Bogstav. Men dette skete, den lød paa Døden.

Der gik en stærk Bevægelse gjennem Retssalen, hist og her hørtes en undertrykt Hulken. Kun Majal forblev rolig som før; det var jo ikke andet, end hvad han havde været forberedt paa saa længe.

„Saaledes er det Kongens Vilje," lagde Dommeren til, „men jeg forsikrer Dem, det er med Sorg, jeg forkynder den for Dem."

„Jeg tror Dem," svarede Majal mildt, „og jeg takker Dem hjærtelig for disse Ord."

Nogle Dage efter var Skafottet oprejst. Fra den tidlige Morgenstund var der samlet en utallig Mylr af Hoveder om det uhyggelige Stillads, og over disse Hoveder blinkede Soldaternes Bajonetter. En stærk militær Afdeling havde besat Pladsen nærmest Skafottet.

Henad Middag begyndte Trommerne at røres, Mængden bølgede frem og tilbage, og omgiven af en talrig Hob bevæbnede, kom den dødsdømte til Syne. Over hans Aasyn hvilede der et lyst Udtryk af Fred. Hans blottede Hoved og Fødder, den lange hvide Skjorte, hvori han var indhyllet, og Rebet om hans Hals dannede en skarp Modsætning til hans ædle Skikkelse og rolige smukke Ansigt.

Uden at tage mod nogen Hjælp steg han op paa Skafottet. Her knælede han ned i en kort stille Bøn, medens Bøddelen brændte de Bøger og Papirer, man havde frataget ham. Derpaa tog han Afsked med de Munke, som havde fulgt ham paa denne hans sidste Vandring, endnu et Blik kastede han ud over den store stille Folkehob, saa steg han op ad Stigen. Et Øjeblik efter var alt forbi, og det velsignelsesrige Liv, af hvilket vi her kun har givet enkelte spredte Træk, var afsluttet. —

I Slutningen af den samme Uge red Kommandanten i Vernoux, efterfulgt af en menig Soldat, ud af Byen og tog Vejen mod Mazel. Claude havde allerede opdaget Rytterne, mens de endnu var langt fra Gaarden, og strax underrettet de andre derom. Da Kommandanten steg af sin Hest og gav Tøjlerne til sin Ledsager, stod Annette som Følge deraf allerede i Døren for at modtage ham.

Efter at hun havde hilst paa ham og ført ham ind i Dagligstuen, omringedes han strax af alle der inde, og de stod nu ligesom Annette i aandeløs Tavshed og ventede paa det Budskab, han havde at bringe dem. Denne Dag var Bedstemoderen for første Gang efter sin Sygdom kommen ned i Dagligstuen. Hun sad paa sin sædvanlige Plads ved Kaminen.

Tavsheden blev dog Annette for lang.

„Min Mand! Bringer De Budskab fra ham?“ spurgte hun med en Røst, der skjalv af ængstelig Spænding.

„Det gjør mig ondt at maatte være Overbringer af sørgelige Tidender,“ svarede Kommandanten. „Deres Mand er dømt til Galejerne.“

„For . . . Livstid!“ Hun mere aandede end fremsagde disse Ord.

Obersten bøjede medlidende sit Hoved. Ikke et bebrejdende Ord kom over Annettes Læber, Børnene græd stille, og en dæmpet hjærtegribende Vaanden gik over den gamle Kones Læber: „O, min Søn, min Søn!“

Men endnu var ikke alt omtalt. „Min Broder?“ hviskede Annette.

„Han døde, som han levede, ædelt og smukt,“ svarede Kommandanten.

Og som for at mildne deres Sorg gav han sig til at fortælle om Præstens sidste Dage, hvorledes han havde indtaget alle for sig og uforfærdet til det sidste endt som en Martyr for sin Tro. Man lyttede til hans Fortælling med taarefulde Øjne. Da han havde sluttet den, tog han af sin Tegnebog to Breve frem, som han overrakte Annette. Hun gjenkjendte øjeblikkelig Skriften paa dem begge; den ene var let og flydende, den anden stiv og ubehjælpsom, forraadende Martins ringe Kyndighed i Skrivekunsten. Hun tog Brevene med rystende Haand.

„Og nu vilde jeg ønske af hele mit Hjærte,“ sagde Kommandanten, „at mit Ærende hermed var tilendebragt.“

„Jeg forstaar Dem ikke,“ svarede Annette sagte, thi allerede det blotte Syn af Brevene havde brudt hendes næsten unaturlige Sjælsstyrke.

„Jeg er ulykkeligvis den, som maa udføre Kongens Befaling om, at dette Hus skal nedrives til Grunden, og at Deres Ejendom skal inddrages. Hvor ugjærne jeg gjør det, haaber jeg, De vil forstaa.“

„Bryd Dem ikke om det,“ sagde Annette, som med et gjenvandt sin Ro. „Tro mig, vi sørger ikke derover. Da vi har givet Gud det bedste, vi ejede, tror De da ikke, vi ogsaa er villige til at give ham det stumme Træ og de døde Sten, som hverken kan føle eller lide?“

„Hvad ved du om det, Annette Majal!“ afbrød Bedstemoderen hende med sin svage, men skarpe Røst. „Du er ikke født og døbt her, ikke heller ligger dine døde begravne i Haven! Men mine gjør det, og jeg haabede, at min Søn snart skulde kunne bringe mig til Hvile ved Siden af dem. Dog . . . tro ikke, jeg vil sørge for Hus eller Gaard eller Grave! O, nej, Gud ved det, og du ved det ogsaa, Annette, at jeg kun har sagt disse Ord i Fortvivlelse. Men min Søn, min Søn! Hr. Kommandant, om Deres Hjærte føler Medlidenhed, saa spørg Dommeren, om ikke det, at dette stakkels Hus lægges øde, og Moderen og Børnene kastes værneløse ud i Verden, om det ikke er Straf nok for den Forseelse, at vi aabnede disse Døre for ham, som nu har givet sit Liv for os alle!“

„Moder, elskede Moder, ti stille!“ bad Annette. „Denne Mand har vist sig venlig og ædelmodig imod os, i det han gjorde sin Pligt, og han vilde visselig hjælpe os, hvis han kunde, men kun Gud alene kan det. Lad os vende os til ham!“

„Jeg kan kun love at sørge for, at Martin og de andre Fanger ikke skal lide Mangel paa noget,“ sagde Kommandanten. „De kan være forvisset om, at jeg skal gjøre alt, hvad jeg formaar, for at lette deres ublide Skæbne.“

„Tak! Modtag vort Hjærtes inderlige Tak,“ svarede Annette.

I dette Øjeblik kom Babette ind med Vin og Brød og bød det til den fremmede.

„De er den sidste fremmede, som nogen Sinde kommer til at bryde Brød her under vort Tag," vedblev Annette, „det være Dem budt med vor varmeste Taknemmelighed. Naar De er ved Hoffet eller ude paa Valpladsen, saa tænk en Gang imellem paa, at langt borte i Bjærgene beder nogle stakkels Protestanter til Gud, at han vil bevare Dem paa alle Deres Veje og lønne Dem med sin bedste Velsignelse."

„Da er det mig, som er Taknemmelighed skyldig," svarede Kommandanten bevæget.

For at skjule sin Bevægelse bøjede han sig derefter ned til Claude, men Barnet, som vel mindedes Soldaternes sidste Besøg i Hjemmet, unddrog sig hans Kjærtegn med en vred Bevægelse. Annette trak ham til sig og betvang Stormen ved et Par

Pjerre paa Flugten.

sagte Ord. Derpaa vendte hun sig igjen til Kommandanten og spurgte, naar han kunde ventes for at udføre de Ordrer, han havde faaet.

„Jeg frygter, allerede i Overmorgen," svarede han. „Jeg tvivler paa at kunne give længere Udsættelse."

Han bød dem alle et venligt Farvel og forlod Stuen. Henri ventede paa ham uden for Døren.

„Jeg takker Dem for hvad De har gjort, Hr. Kommandant," sagde Henri. „Ved at forskaffe mine Venner Fred indtil nu har De rigelig gjengjældt den Tjeneste, jeg var saa heldig at vise Dem . . . Men er der slet intet Haab om, at Martin kan blive benaadet?"

„Maaske om nogle Aar," svarede Kommandanten venlig, „men jeg tør ikke sige noget derom med Vished; jeg har forgjæves anvendt al den Indflydelse, jeg kunde raade over. Dog, vi vil ikke

derfor opgive Haabet; du kan stole paa, at jeg ikke skal forglemme dig og dine Venner. Flyt nu kun bort alt, hvad der kan flyttes."

Han trykkede den unge Mand i Haanden, derefter steg han til Hest og red hurtig bort med sin Ledsager. Da Henri atter kom ind i Stuen, sagde Annette: „Kalken er tømt! Men lad os dog takke Herren for al hans Kjærlighed og Naade." Og med Ord, der kom dybt fra hendes gudhengivne Hjærte, istemte hun en varm og inderlig Bøn der dulmede deres Sorg og Nød.

Men da Bønnen var endt, krævede Naturen igjen sin Ret. Med taarefyldte Øjne saa de paa hinanden og gik hver til sit Arbejde. Endnu en Dag, en eneste kort Dag — saa skulde de vandre bort fra Hjemmets beskyttende Mure, og disse jævnes med den flade Grund!

(Fortsættes).

Lov og Pris i Ulykken.

Taagede Dage.

Fortælling

af Zakarias Nielsen.

(Fortsat.)

Med denne Trøst slog man sig lidt til Ro; men da Kromanden senere op ad Dagen fik at vide, at Peter havde hævet Forlovelsen med Line, blev han i høj Grad urolig og vilde øjeblikkelig afsted for at opsøge Fyren, inden han kom for langt bort. Han løb ned i Stalden og raabte: „Hans lad mig laane din Hest, den er vant til at hale ud, og skynd dig at sætte den for den lille Vogn."

„Den er ikke hjemme," svarede Hans og blev rød i Hovedet.

„Hvor er den henne?"

„Ja . . . her var en . . . en rejsende i Nat, som laante den."

Der steg en Anelse op i Kromandens Indre.

„Du har laant Peter Hesten!" udbrød han og tog Hans i Kraven.

„Ja, naar du selv siger det, saa maa jeg . . ."

„Og du vidste, at han vilde stikke af?"

„Ja . . . se . . . det vil sige . . . jeg . . . han . . ."

„Sig Sandhed, Hans! Hvor er han, hvor vilde han hen?"

Da løj den skikkelige Hans for første Gang i sit Liv med fuld Bevidsthed og med fuldt Forsæt.

„Jeg ved hverken hvor han nu er, eller hvor han vilde hen."

„Men du vidste, at han vilde stikke af?"

„Ja, det . . . det kan jeg ikke gaa fra."

Nu brød der et forfærdeligt Uvejr løs over Hans's syndige Hoved. Hele Krohistorien kom nu ogsaa frem, og det regnede ned med Skjældsord og Eder over Hans, der tavs og flov maatte staa og tage imod det alt sammen. Kromanden blev endog saa hidsig, at han greb en Pisk fra en Vogn og gav Hans et Par Rap over Ryggen; men da steg Blodet den store, stærke Karl op i Kinderne, han knyttede Hænderne og gjorde et Skridt fremad, men besindede sig igjen og traadte atter tilbage, i det han mumlede mellem Tænderne! „Havde jeg haft rent Brød i Posen, saa Gud hjælpe dig, Torben!"

Hans blev øjeblikkelig jaget bort fra Kroen, og kort efter, at han var gaaet med sine Pakkenelliker, saa man Kromanden og Kjøbmanden kjøre i fuld Fart ud af Byen. Deres Efterforskninger førte dog ikke til noget Resultat. Peter var og blev borte. Først nogle Maaneder efter kom der et Brev til Kjøbmanden fra hans Søn, hvori denne meddelte, at han lykkelig og vel var landet i New-York, og at han nu vilde begynde et nyt Liv paa egen Haand; han opgav ingen Adresse, og man hørte heller intet fra ham i de nærmest efterfølgende Aar.

Nu var der hengaaet et Par Aar. Den lille Kjøbmand sludrede op ad Vægge og ned ad Stolper som i gamle Dage, men Sorgen hvilede paa Bunden af hans Hjærte. Hans Kone larmede og tumlede værre end nogen Sinde. Kromanden gik med „Vand i Hjærtet" og var formodentlig snart færdig. Moder og Datter knugedes af Sorg og Angest. Det var sørgelige Tider, taagede og mørke Tider.

Ogsaa over Hytten og Grusgravene der ude paa Marken hang Taagen i tætte, blygraa Skyer; men hvordan det nu var eller ikke var, saa forekom det Kromandens Datter, endog paa de mest taagede Dage, at der var ligesom en Lysning i Luften ude over Grusgravene. Maaske kom det af Grusens lyse Farve, eller — ja, hvad anden Grund kunde der vel være! Forunderlig nok, hun maatte i det mindste en Gang om Dagen op paa Havediget, op mellem Syrenerne, for at stirre en lille Stund ud i denne Lysning, og det slog aldrig fejl, at hun, hvor intet andet menneskeligt Øje vilde kunnet opdage noget, altid tydelig saa en høj Skikkelse bevæge sig med Hakke og Skovl ude i Grusgravene. Ja saa skarpt var endog hendes Blik, at hun, hver Gang han hævede Hovedet, aldeles tydelig kunde se Glansen i hans blaa Øjne og det rolige, kjærlighedsfulde Udtryk i hans Aasyn. Forunderligt! hun havde set ind i disse Øjne i mange Aar, men aldrig før havde hun lagt Mærke til, hvilken dyb, trofast Grund de dog egentlig havde. Hun havde kjendt denne Karl, siden hun var en lille Tøs, hun havde grædt i hans Arme og gynget paa hans Knæ og haft tusende uskyldige Løjer sammen med ham, men aldrig havde hun tænkt, at slige gamle Erindringer om smaa ubetydelige Barndomsglæder og Barndomssorger saaledes efter mange Aars Forløb kunde leve op og virke saa betagende paa Sjæl og Sind. Hendes Haand havde ligget i hans tusende Gange, men aldrig havde hun saaledes som nu, naar hun en enkelt Gang traf sammen med ham, følt Varmen fra hans Haand ligesom fordele sig under en sælsom Sitren over i hendes egen. Ja, der var noget hos denne Karl, som hun aldrig vilde finde Mage til hos noget andet Menneske i Verden; men det skulde han aldrig faa at vide, ingen Mennesker skulde faa det at vide, hun vilde bare staa her paa Diget, naar ingen vidste det, og se lidt ud i Lysningen, det var saa opmuntrende at se saadan en Lysning i Luften, og hun trængte saa haardt til Opmuntring. Ak, naar hun drejede Blikket ned mod sit eget Hjem og saa ind igjennem Sovekammervinduet til Pladsen ved Sengen, hvor saa mange hemmelige Taarer var rundne fra Moderens Øjne, — ak, naar hun i Tanken saa ind igjennem Murene, ind i Gjæstestuen, hvor der sad en Mand med Hænderne presset mod Brystet — o, da maatte hun selv knuge Haanden mod Hjærtet, da brast Taarestrømmen ogsaa ud af hendes Øjne. Hun vilde aldrig kunne blive glad mere, følte hun, Taagen havde lagt sig over hendes Liv, og under dens klamme Favntag maatte hun sygne hen.

Om der ogsaa ude fra Grusgravene syntes at vise sig en Lysning i Luften i Retning af Kroen, vides ikke, men vist er det, at Hans Jensen adskillige Gange, troede at have set en rank Kvindeskikkelse oppe paa Kromandens Havegærde. Det var maaske en Indbildning, men det kunde dog være værd at se nøjere efter. En Dag tog han sin Hakke paa Nakken — han skulde op til Smedden

for at faa den hvæsset — og gik op imod Havegærdet, netop i den Retning, hvor han troede at have set Skikkelsen; men nej, der var ingen. De gamle Blommetræer stod og strakte deres mosgroede Grene ud i Taagen, en enlig Spurv sad og krøb sammen paa en Syrenkvist, og paa en anden Kvist sad en Skade og purrede sig paa Brystet og rystede Duggen af Vingerne, — andet Liv viste der sig ikke. Han stod en Stund i Tanker og saa paa de halvvisne Brombærranker i Grøften; men lige med et gav Spurven et Pip og Skaden et Skræp, og bort fløj de begge to, og i samme Nu lød der inden for Havegangen en svag Raslen i Løvet. Hans smed Hakken fra sig, og steg ned i Grøften, hvor han satte sig paa Hug for ikke at blive set; han kunde jo ikke vide, hvo det var, der kom. Et Par Sekunder derefter steg en ung Pige med et rødt Uldnæt over Hovedet op ad Digets Trappetrin og begyndte at bøje Syrenkvistene til Side, men i det hun vendte Blikket nedad for at udsøge sig en sikker Plads paa Digets Kant, kom hun til at se lige ned i et Par dybe, blaa Øjne. Hun gav et lille Skrig, vilde hurtig vende om og løbe bort, men gjorde et Fejltrin, skred ud og faldt — lige ned i Hans's Arme. Hvad der derefter gik for sig bag det gamle Havedige, hvad der blev talt, og hvad de talendes Læber i øvrigt foretog sig — det skjulte Taagen.

Det var mærkeligt at se, hvilket Liv der kom over den forhen saa rolige Karl efter dette Møde. Man kunde undertiden høre ham fløjte en eller anden lystig Dansemelodi ude i Grusgravene, og naar der kom Folk ud til ham for at hente Grus, talte han helt oprømt.

„Ja, han kunde sagtens være glad," sagde man; „han tjener Penge som Græs. Hvem der var saadan en lykkelig Skattegraver!"

Ingen vidste, at den Skat, Hans havde fundet, var langt mere værd end de mange blanke Dalere, han fandt i sine Grusgrave. Hun havde skabt en lysende Synskreds om hans Liv, hun havde løst den bundne Kjærlighedstrang i hans Hjærte; hun havde givet hans Tanker og Fremtidsdrømme et Holdepunkt, hvorom hans Liv nu skulde forene sig kraftigt og skjønt. Aldrig havde han hørt noget saa livsaligt Ord i Verden som det lille Ja, hun hin Aften havde udtalt, medens hun hvilede i hans Arme.

Der gik nogle Maaneder. Han arbejdede af Hjærtens Lyst, men det var dog, ligesom hans Humør var faldet nogle Grader i den Tid; i det mindste tydede hans Aasyn til sine Tider paa, at der hvilede en lille Bekymring paa hans Sind, men til andre Tider var han igjen glad og frimodig.

Hans havde virkelig midt i al sin Lykke en Bekymring at trækkes med: Line var aldrig rigtig glad som i gamle Dage. Hun gik og bar paa en lønlig Sorg, der bevirkede, at hun aldrig rigtig med Hjærtets hele Umiddelbarhed kunde give sig hen til ham og nyde Lykken sammen med ham, ubekymret om hele den øvrige Verden. Undertiden naar han bragte dette Spørgsmaal paa Bane, kom hun med Hentydninger til, at hendes Fader ikke var rask, og at hun frygtede for, at han ikke vilde blive ret gammel; men naar hun kom ind paa denne Sag, var det, ligesom hun var bange for at tale rigtig ud, og Hans syntes paa hendes hele hemmelighedsfulde og urolige Færd at kunne skjønne, at der laa hende noget paa Sinde, som han ikke maatte faa at vide. Og da hun omsider helt aabnede sit Hjærte for ham, viste han en noget klodset Opførsel, i det han udbrød:

„Det er da ikke noget at tage sig saa nær."

Han mente kun hermed, at hun gjorde sig unødige Bekymringer. Vel vidste han, at Kromanden i de sidste Par Aar havde lidt af en Smule Hjærtebanken, men Hans, der selv var frisk og stærk som en Hest, regnede ikke dette Onde for noget, og da Kromanden var sund og kraftig at se til og færdedes ude og inde omtrent som i forrige Tider, var der efter Karlens Mening ingen Grund for hende til at nære Bekymringer i den Retning.

„Din Fa'er har det alt for godt, det er hele Fejlen. Han skulde lade være at drikke saa mange Bajere og spise saa megen Beuf, og saa skulde han bestille noget ligesom jeg og andre Folk, saa kom han sig nok."

Det var næsten, som om Hans i al Troskyldighed havde gjort en Smule Nar af Pigen for hendes Frygt, hun blev ligesom skræmmet tilbage af hans Ord og holdt siden sin Bekymring hos sig selv; men denne Omstændighed tjente kun yderligere til at bestyrke Hans i den stille Mening, som han i lang Tid havde gaaet med: at det ikke egentlig var Frygten for Faderens Sygdom, men en anden hemmelig Sorg, der tyngede paa Pigens Sind. Men hvad var det?

Hun var stundum, naar de mødtes, ligesom ræd for at nærme sig ham, skyndte sig hurtig bort igjen, i det hun angav som Grund for sit Hastværk, at hun var angest for, at Faderen skulde faa Nys om deres hemmelige Sammenkomster. Han kunde ikke ret forstaa hende, men han havde aldrig rigtig Mod til at trænge ind paa hende for at faa den sande Grund til hendes Uro opklaret, i det han nemlig følte med sig selv, at han ingen Ret havde til at gjøre Fordring paa hendes hele Fortrolighed, saa længe han selv gik og bar paa en Hemmelighed, nemlig hans Delagtighed i, at Peter

i sin Tid havde slaaet op med hende og var rejst bort. Det pinte ham tit at tænke paa, at han paa en Maade havde underkjøbt Peter til at svigte sin Forlovede, for at han selv muligvis kunde vinde hendes Haand. Vel havde Pigen aldrig vist Tegn paa, at hun elskede Peter i nogen overordentlig høj Grad, men man vidste dog ikke, hvad hun havde følt inderst i sit Hjærte, og i hvert Fald havde hun altid vist Peter Venlighed og søsterlig Hengivenhed og havde ganske sikkert ogsaa med trygt Hjærte fulgt ham til Brudeskamlen. Nu var hun bleven en andens Trolovede, men hvad vilde hun sige, om hun fik at vide, at denne „anden“ havde tillistet sig hendes Haand ved en Slags Underfundighed. Hans følte med sig selv, at der var noget skjævt i hans Forhold til Pigen, han havde ikke vundet hende ved den ærlige Fremgangsmaade, der ellers betegnede ethvert af hans Skridt.

(Fortsættes.)

Smaating.

Kunst og Natur. Til en affides liggende Landsby kom en „Kunstner“, der baade optraadte som Taskenspiller og som Bugtaler og vandt stort Bifald. Navnlig gjorde han megen Lykke hos Publikum, naar han til Slutning traadte frem og skuffende efterlignede en skrigende Gris. Blandt Tilskuerne var der dog en Husmand, som ikke gav denne Del af Forestillingen sit Bifald, men derimod paastod, at han var i Stand til at gjøre Grisekoncerten langt naturligere, og da man lo af ham og opfordrede ham til at give en Prøve paa sin Færdighed, lovede han at optræde den følgende Aften. Som sagt, saa gjort. Da Bugtaleren næste Aften var færdig med sin Præstation, traadte Husmanden frem og begyndte sin, men blev snart afbrudt ved Latter, Hyssen og Raab om, at Skrigene var alt andet end naturlige, ‚Taskenspilleren havde gjort sine Sager langt bedre. „Naa, saa det har han,“ sagde Manden. „Ja, da havde jeg dog næsten troet, at denne Naturkunstner vilde have sejret over ham.“ Dermed trak han til Tilskuernes store Forbavselse en levende Pattegris frem under sin Frakke. Nu var det ham, der lo.

Et gammelt Vers, som uden Tvivl skriver sig fra den Tid, da Kampen endnu førtes med Bitterhed mellem den lutherske Lære og Katholicismen, anføres her. Til Verset knyttede sig følgende Fortælling: En Munk, der var Luthers Lære hengiven, blev anklaget for Kjætteri og reddede sig kun fra Døden paa Baalet ved at afgive den Erklæring, som Verset indeholder. Da han imidlertid var kommen paa fri Fod og i Sikkerhed, skrev han til sine Dommere og bad dem læse hans Vers endnu en Gang, men vilde de forstaa hans oprigtige Mening, gjorde de bedst i at læse tværs over Stregen, som skilte Verset i to lige Dele.

Jeg er en Hader af	den romersk' Lov og Lære
Lutheri til min Grav	vil jeg oprigtig ære
med Spot jeg ler nu ud	al Messe, Helgenbøn
Lutheri Ord og Bud	er for mit Hjærte skjøn
Jeg hader uden Ro	hver, som vil elske Paven,
de Lutheraners Tro	er i min Sjæl indgraven
bortjage nu jeg vil	al romersk Gejstlighed
dem, som hør' Luther til,	forsvarer jeg hvert Sted,
enhver, som luthersk dør,	i Himmelen han kommer
han er i Satans Kløer,	som dør i Troen Romer.

Firkantet Nød. Af 3 E, 3 R, 2 D, 2 G, 2 N, 2 O, 1 A og 1 B dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første fra Himmelen strømmer,
det andet mod Havets Favn;
det tredje om Styrken dømmer,
og fjerde gi'er Tonen Navn.

J. P.

Gaade.

Blandt vore gamle Fædres tapre Helte
mit Hoved (første Led) du søge maa;
han Fejdebudskab til sin Konge meldte,
fik Skjænk derfor og viste, da det gjældte,
hans Ord man sikkert kunde stole paa.

Rundt om paa Mark, tit nær ved salten Bove
jeg findes, — Minde fra en svunden Tid, —
det er mit andet; deri første sove,
omsust af Luftning frisk fra Bøgeskove,
udhvilende sig efter Fædres Strid.

Mit tredje vil man nødigt her undvære,
— det dannes kan af Træ og Dyrehud —
skjønt aldrig dog det kommer til stor Ære,
nej tvært imod, vi det paa Foden bære
og vader med det gjennem Regn og Slud.

Naar Græs og tusend Blomster Engen pryder,
naar Mark og Vang med gyldne Vipper staar,
mit fjerde som en Stormvind frem da bryder,
og segne maa saa alt, hvad Øjet fryder,
for dog at spire frem med næste Vaar.

Mit hele rundt omkring i Danmark findes,
— et Lys, der skinne vil paa Livets Gang —,
og kan ved det ej jordisk Rigdom vindes,
om Hjemmet her og Hjemmet hist der mindes
ved kjærlig Tale og ved livlig Sang.

Ejnar Strange.

Udgravningsarbejde. Fire europæiske Floder ligger begravne i nedenstaaende Vers. Hvilke er de?

Sejren blev ej vel benyttet,
og af Nattens Mulm beskyttet
ej de rent til Grunde gik.
Lod vi Natten helt bortrinde,
før vi fast dem slutted inde,
lange Næser vist vi fik.

Opløsninger fra Nr. 37.

paa den geografiske Gaade:

A l **s**
New-Yor**k**
Havanna**a**
Oldenbor**g**
Lejr**e**
Tehera**n**

paa den firkantede Nød:

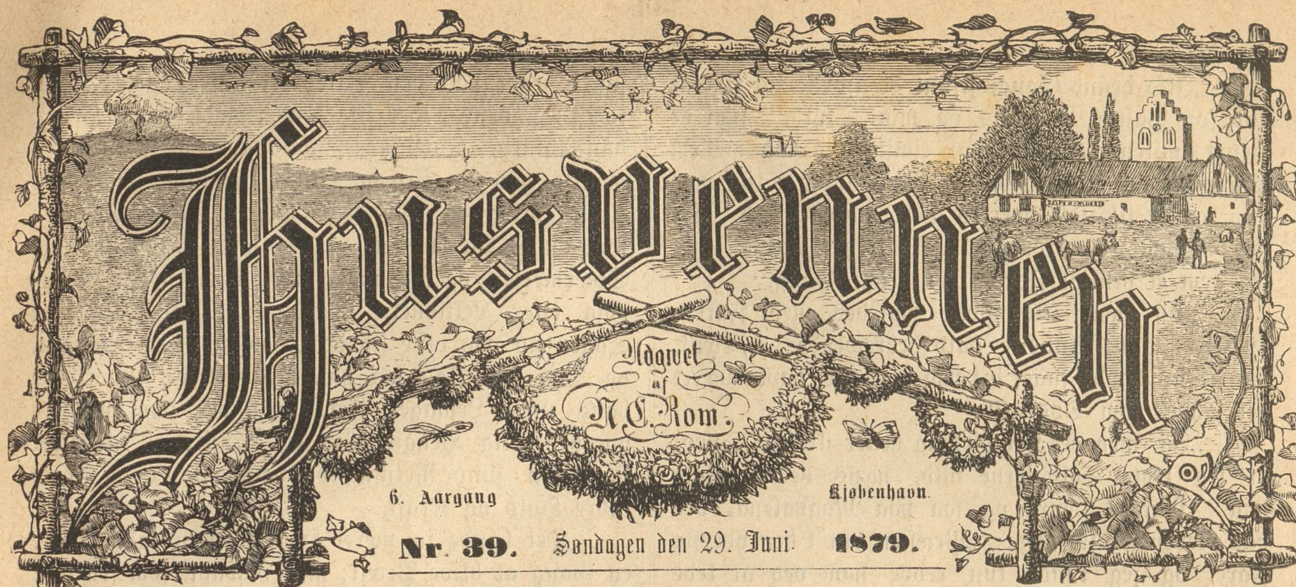
S A L E
A M O R
L O K E
E R E H

paa Bogstavgaaden: Trave, — rave, — ave, — Ve.

paa Billedgaaden: en uforstaaelig Taler.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Husvennen
Udgivet af N. C. Rom.
6. Aargang Kjøbenhavn.
Nr. 39. Søndagen den 29. Juni. 1879.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Binge.

(Fortsat.)

Tiende Kapitel.

Det var en smuk Eftermiddag fem Aar efter de sidst fortalte Begivenheder, at en ung Mand med Rejsetaske hængende over Skulderen bevægede sig rask hen ad en af de Bjærgstier, som førte fra Trou ind mellem Bjærgene. Hans velvoxne ranke Skikkelse med det lange mørke Haar, der hang i Lokker ned om hans Skuldre, forraadte ved enhver Bevægelse ungdommelig Kraft, hans solbrunede Ansigt var kjækt løftet opad, og med øjensynlig Glæde lod han Blikket glide hen over de udstrakte Bjærgtoppe, der i dette Øjeblik traadte klart frem mod den blaa skyfri Himmel, belyste af Solens Straaler. De faste elastiske Skridt, hvormed han vandrede op ad den stejle Sti, og den Lethed, hvormed han overvandt enhver Hindring, der traadte ham i Vejen, betegnede den øvede Bjærgvandrer, hvis Muskler ved stadig Øvelse var blevne spændige som Staal.

Da han naaede op til det Sted, hvor Stien delte sig i tvende Grene, af hvilke den ene drejede til højre og snoede sig længere ind mellem Bjærgene, medens den anden skraanede jævnt nedad og førte ind til den Sidedal, hvor hint lille Hus var beliggende, som blev omtalt i Begyndelsen af vor Fortælling, blev den unge Mand et Øjeblik staaende ligesom ubestemt. Hans Blik fulgte med et Udtryk af Længsel Stien, der førte ind til Dalen, men strax efter drejede han alligevel til højre og skred rask ind gjennem den derværende Hulvej. Efter ti Minutters Gang standsede han ved Foden af en Klippe, hvor to smaa blomsterklædte Tuer hævede sig op over Grønsværet og beskyggedes af en frodig ung Ask med nedhængende Grene.

Den unge Mand blottede sit Hoved og stod en kort Stund tavs og hensunken i Tanker; derefter bøjede han sig ned og plukkede en af Blomsterne. Hans Ansigt fik et Udtryk af sørgmodig Alvor, medens han indaandede Blomstens Duft og lod Øjet dvæle paa Gravhøjene ved sin Fod, men strax efter klarede det igjen op, og efter at han endnu havde kastet et Blik paa Omgivelserne, gik han hurtig tilbage ad Stien og styrede ilsomt Vejen ned mod Bjærgdalen.

Snart laa det ensomme lille Hus foran ham. Kastanietræet hævede endnu sin løvrige Krone højt op over dets lave Mønning; mellem Bladene glimtede en Rigdom af dets modnende Frugter frem. Jo nærmere vor Vandringsmand kom til Huset, jo mere bevingedes hans Skridt, jo lysere blev Udtrykket i hans Ansigt. Til sidst aabnede han Døren og traadte rask ind, uden at banke paa.

Et Udbrud af glad Overraskelse klang ham i Møde inde fra Stuen:

„Henri! Aa, er det dig, Henri!“

En tolv Aars Knægt sprang ham jublende i Favnen; det var Claude. Annette Martin og hendes Svigermoder greb hans udstrakte Hænder, og bag ved dem stod en ung Pige med glædestraalende Øjne og med Kinder, der i dette Øjeblik var overgydt med det fineste Purpur. Det var Magdalena.

„Ja, det er mig,“ sagde Henri muntert og trykkede Vennerne hjærtelig i Haanden, „og hjærtelig glad er jeg ved at se, at I alle har det godt.“

„Vi troede, Dragonerne havde faaet fat i dig,“ udbrød Claude.

„Ikke denne Gang, skjønt de gjorde sig Umage nok for Pastor Rabauts og min Skyld," svarede Henri smilende. „Vi slap imidlertid ind mellem Bjærgene, og der legede jeg saa grundig Skjul med dem, at de til sidst hverken vidste ud eller ind. Da saa Rabaut var kommen i Sikkerhed imens, bød jeg dem et venligt Farvel for denne Gang."

„Du maa ikke spøge saaledes med Faren, Henri," sagde Annette halv bebrejdende. „Tænk, om de nu havde faaet fat paa dig! Det havde været det samme som Døden!"

„Ja, men det var virkelig heller ikke for Spøg, at jeg ledte Soldaterne vild, mens de forfulgte mig," svarede Henri og saa paa Magdalena, der var bleven ganske bleg. „Præsten var i den yderste Fare, og jeg kunde kun redde ham ved at lede Opmærksomheden paa mig. At jeg nu taler muntert derom, ligger i, at jeg er glad ved at se eder igjen. Det er saa længe, siden jeg var her sidst."

„Næsten et halvt Aar, Henri," sagde Magdalena.

„Nej, det er meget, meget længere siden!" paastod Claude.

„Er det, Claude? Jeg tror dog, Magdalena har Ret. Jeg har ikke kunnet komme før, thi jeg har idelig været paa Rejse med Bud til Menighederne syd paa. Tror du, jeg var bleven borte, hvis jeg havde kunnet komme før, Magdalena?"

„Nej, Henri," svarede den unge Pige og rødmede let.

Annette havde imidlertid givet sig til at dække Bordet med alt, hvad Huset kunde byde, og medens Henri med Ungdommens gode Appetit tog for sig af Retterne, fortalte han dem, hvad han havde oplevet, siden han sidst skiltes fra dem.

De henrundne fem Aar havde øvet en mægtig Indflydelse paa den unge Mand. Han havde vel endnu det samme let bevægelige Gemyt som fordum, men han havde vundet Kraft, Selvbeherskelse og Sikkerhed. Den Sorg, der for fem Aar siden havde lagt sig tyngende paa hans Sjæl og ledet hans Religiøsitet i en sygelig Retning, havde Tiden bragt Lægedom for. Under en stadig Paavirkning af en stærk og tætsluttet Karakter, havde Ynglingen i Aarenes Løb udviklet sig til en aands- og legemsstærk ung Mand, der var lige saa langt fjærnet fra religiøs Fanatisme, som fra at være ligegyldig og lunken for den Sag, han havde viet sig til.

Strax efter at Martins Familie havde forladt Mazel og var dragen ind i hans beskedne Bolig, var han nemlig bleven opsøgt af Rabaut, som foreslog ham at blive hans Ledsager og Medhjælper, et Forslag, Henri med Glæde var gaaet ind paa. Han syntes den Gang, at den største Lykke, som kunde hændes ham, var den: at blive greben og dø som Martyr for sin Tro; men Rabaut fik ham snart bragt paa den rette Side af Sagen. Han tog i de første Tider ikke synderlig blidt paa Henri, hans skarpe Forstand sagde ham, at Ynglingen maatte gaa en stræng Skole igjennem, hvis han skulde blive en Mand af samme Slags Tømmer som hans Læremester og ikke falde hen i sygelige Sværmerier, og Rabaut sparede hverken paa Belæring eller Lektioner. Præstens Maade at gribe Sagen an paa viste sig da ogsaa at være den rette, og Dag for Dag saa han med Glæde, hvorledes hans unge Ledsager, der hang ved ham med en overordentlig Hengivenhed og Ærefrygt, udviklede sig i en sund Retning og vandt større og større indre Hold og Kraft.

Det havde jo været Henris brændende Ønske, en Gang at blive Præst; men Rabaut, som frygtede for — og maaske ikke med urette —, at der i dette Ønske laa gjemt en god Portion Forfængelighed, afslog paa det bestemteste foreløbig at give sin Hjælp til, at dette Ønske blev virkeliggjort, før der forelaa sikre Kjendsgjerninger om, at han virkelig egnede sig for dette Kald. Ogsaa i denne Henseende viste det sig, at Rabaut havde handlet rigtig. Henri var nu en varmhjærtet ung Mand, der var rede til at kæmpe og lide for enhver Sag, han ansaa for god og rigtig, og da særlig rede til at kæmpe og lide for sin Tro, men han følte sig ikke, som før, kaldet til at blive Ordets Forkynder. Ved Samlivet med Rabaut, hvis aandelige Begavelse og ihærdige Virksomhed i Kirkens Tjeneste havde gjort hans Navn lige saa berømt som fordum Majals, havde Henri i Stilhed erkjendt for sig selv, at han savnede visse, ikke uvæsentlige Betingelser til at kunne udfylde en protestantisk Sjælesørgers ansvarsfulde Stilling, og han havde nu opgivet Tanken om at blive Præst. Den Gjerning, han som Medhjælper og Budbringer mellem Menighederne havde at gjøre, fyldestgjorde han derimod paa en udmærket Maade, og her følte han sig paa sin rette Plads.

Med Martins Familie var der i Aarenes Løb kun sket liden Forandring, naar undtages den, som Tiden selv havde medført. Familiens ydre Kaar var ikke blevne saa trange, som det tegnede til, da den maatte drage bort fra Mazel og ty til Huset oppe mellem Bjærgene, thi Kommandanten i Vernoux, der havde fattet en dyb Interesse for de betrængte, havde ikke hvilet, før han havde udvirket, at Halvparten af den Sum, der indkom ved Gaardens Salg, var bleven tilstaaet Annette og hendes Børn. Det havde været Annettes Hensigt kun for en kort Tid at drage Nytte af Henris og hans Søsters Gjæstevenlighed, men det inderlige Venskabsforhold, der strax knyttedes mellem hende og Johanne, dennes kort derefter følgende Giftermaal med Jakob

Savier, Henris Beslutning om at blive Pastor Rabauts Ledsager, og endelig Husets affides Beliggenhed, alt dette i Forbindelse med Henris og Johannes Bønner om, at hun vilde betragte Huset som sit Hjem, til hendes Mand atter vendte tilbage i Frihed, bevægede Annette til at forblive boende der og afvente bedre Tider.

Men disse Tider syntes at trække sig langt tilbage. Fem Aar var rundne, og endnu sad Martin paa Galejerne i Toulon, uden Haab om nogen Sinde at blive benaadet. Hans Kaar var dog saa milde, som de under slige Forhold kunde blive det, thi Oberst Chantal, der for tre Aar siden var bleven forflyttet til Toulon, glemte ikke det Løfte, han havde givet de efterladte. Friheden havde han dog ikke kunnet skaffe ham, og i den seneste Tid var Udsigterne blevne mørkere, eftersom Regeringen med forøget Kraft fortsatte Forfølgelserne med Protestanterne og gjennemførte de ubarmhjærtige Love mod disse med ubønhørlig Strænghed.

Havde Annette ikke haft sine Børn og sit gudhengivne Sind, vilde hun for længst være segnet under sin Sorg. Nu holdt hun dog nogenlunde Modet oppe, og Dag for Dag blev Magdalena hende til større Trøst og Hjælp. Barnet, der havde saa megen Lighed med Majal, udviklede sig efterhaanden til en indtagende ung Pige, der blev Solstraalen, som lyste op i det lille Hus der oppe mellem Bjærgene, og som tog alle Husvæsenets Byrder paa sig. Ingen kunde som hun bringe den gamle Bedstemoders sygelige Sind til Ro, ingen som hun faa den lyseste Side af alt draget frem. Efter at Babette var bleven gift med en Haandværker i Trou, besørgede Magdalena og Broderen i Regelen de smaa Indkjøb til Husets Behov der nede i Byen, og den unge Piges lette Skikkelse drog da mangt et ungt beundrende Øje paa sig, men hun lagde slet ikke Mærke dertil. Havde hun gjort det, vilde det ikke have glædet hende, thi hendes unge Hjærte var kun opfyldt af en, Billedet af hendes Barndoms trofaste Ven og fortrolige: Henri Duval. Hun var sig det næppe selv bevidst, at det var saaledes, og naar hun indesluttede hans Navn i sin Aftenbøn og med Inderlighed bad Gud holde sin skjærmende Haand over ham paa hans farefulde Veje, nævnede hun ham i sin Tanke som Broder. Hun havde endnu ikke gjort sig det klart, at der fandtes en endnu langt stærkere og inderligere Kjærlighed end den, som Søskende føler for hinanden. —

Det var Henris Mening at slaa sig til Ro der paa Egnen i nogle Dage, og om Aftenen gik han ned til Trou for at besøge sin Søster og hendes Mand. Claude, som ikke kunde affe ham et Øjeblik, fulgte med ham og lod imens Munden løbe af Hjærtens Lyst; Henri lyttede halv aandsfraværende til, indtil hans Opmærksomhed pludselig blev vakt ved nogle Ord, som Drengen ytrede.

„Moder græd," fortalte Drengen, „og Bedstemoder sagde, at vi aldrig fik Fader at se mere, for de gav ham ikke fri nu, da de forfulgte os endnu haardere end før. Men saa sagde Magdalena, at naar der ikke længer var Haab derom, saa vilde du finde paa Raad, og vi skulde nok faa Fader hjem igjen."

„Sagde Magdalena det!" udbrød Henri.

„Ja, men Bedstemoder blev vred og sagde, at du vist aldrig skjænkede det en Tanke. Du tænkte kun paa, hvorledes du bedst skulde hytte Præsten, som du fulgte med. Men da begyndte Magdalena at græde, og saa fortrød Bedstemoder det og sagde, at du havde været som en Søn for hende og Moder, men Umuligheder kunde du da ikke gjøre."

Henri tav og hensank i Grublen. Kjendskabet til den Forhaabning, som Magdalena aldrig havde omtalt for ham, bragte atter Tanker til at røre sig i ham, som han aldrig før havde turdet udtale for nogen, ikke en Gang for Pastor Rabaut, fordi han med rette frygtede for, at de vilde blive misbilligede. Naar Lovens Haandhævere ikke ligefrem paabød noget, der stred mod deres Tro, bøjede Protestanterne sig jo uden Modstand for deres Fordringer, og Straffen, som idømtes dem, betragtede de som en Hjemsøgelse af Gud, hvorunder de uden Knurren maatte bøje sig. Og dog havde Tanken om at gjøre et Forsøg paa at udfri Martin af Slaveriet ofte sysselsat Henri, særlig i den sidste Tid, da Haabet om hans Benaadning var skudt ud til den uvisse Fremtid. Denne Tanke blev nu kaldt til Live paa ny ved Drengens Ord, og han kunde ikke slippe den igjen. Selv medens han sad og talede sammen med sin Søster og hendes Mand, der med deres to smaa Børn levede i et lykkeligt og tilfreds Ægteskab, grundede han hele Tiden over den Tanke:

„Magdalena sætter sin Lid til mig. Hvad skal jeg gjøre for at vise hende, at hun ikke forgjæves har stolet paa mig?"

Det var sent ud paa Aftenen, da han og Claude vendte tilbage til Huset i Bjærgdalen. Annette og Bedstemoderen var gangne til Ro, men Magdalena sad ved Sytøjet og ventede paa dem. Claude, der var bleven træt og søvnig af Turen, forsvandt strax i Sovekammeret med et fornøjet Godnat, og de to unge var nu alene i Stuen.

„Er du ikke ogsaa træt, Henri?" spurgte den unge Pige og lagde sit Arbejde til Side. „Du har gaaet en lang Vej i Dag."

„Det er jeg nu saa vant til, og der skal mere til for at faa mig rigtig træt. Bliv her lidt endnu,

jeg vilde saa gjærne tale lidt med dig efter vor lange Adskillelse."

„Ja, du har været meget længe borte denne Gang. Jeg har tit været bange for, at vi aldrig mere vilde faa dig at se."

„Og det vilde have bedrøvet dig, Magdalena?" spurgte Henri.

„Hvor kan du dog spørge!" udbrød den unge Pige og saa paa ham med fugtig glinsende Øjne. „Ved du da ikke, hvor meget jeg ... hvor meget vi alle holder af dig? Du er jo som en Broder for Claude og mig, og jeg tror, Moder og Bedstemoder holder lige saa meget af dig som af os."

Henri rejste sig og greb hendes Haand.

„Du sagde, at jeg var som en Broder for dig, Magdalena," sagde han bevæget, „og Gud ved, at jeg er glad derved ... Men er jeg, eller kan jeg ikke blive endnu mere for dig? Du ved, Magdalena,

Et velkomment Besøg.

hvad der hændte mig for fem Aar siden; da mente jeg, at jeg aldrig i mit Liv kunde komme til at holde saaledes af nogen, som jeg den Gang holdt af hende, der faldt som et Offer for Soldaternes Kugler. Men det er ikke blevet saaledes, Magdalena. Aar for Aar har mit Hjærte knyttet sig fastere og inderligere til dig ... og i det sidste Aar har du ikke længer blot været min lille, blide og kjærlige Søster, du er bleven mig mere dyrebar end den bedste Søster ... Jeg har frygtet og haabet ... jeg har gjenkaldt mig hvert lille Ord, du har vexlet med mig, hvert Smil, du har skjænket mig, og jeg har baade længtes og frygtet for det Øjeblik, da jeg skulde høre Svaret af din Mund, thi jeg vidste ikke, hvorledes det vilde komme til at lyde ... jeg ved det endnu ikke i denne Stund ..."

Magdalena var bleven bleg, og den Haand, han holdt i sin, skjælvede som et Æspeløv.

„O, Henri," stammede hun, medens Taarerne trængte frem i hendes Øjne og fyldte dem, „jeg

vidste jo ikke, at du holdt saaledes af mig ... Nej, Henri, se ikke saa angest paa mig ... o, jo vist holder jeg af dig ... langt mere, end jeg vidste, langt, langt mere!"

Hun brast i en sagte Graad; han lagde sin Arm om hende og trykkede hende til sit Bryst, men hun viklede sig angest ud af hans Favntag.

„Henri, jeg tør ikke," hviskede hun dybt aandende, „det er Synd ... Jeg vilde jo glemme alt for din Skyld, Fader og Moder og dem alle, som trænger til mig ... det tør jeg ikke ... O, Henri, hvorfor sagde du det; jeg vidste jo ikke selv, at det var saaledes ... og jeg var saa glad, naar jeg saa dig komme ... Nu er det, som maatte jeg fly bort fra dig. Det er jo Synd af mig at glemme de andre for dig."

„Men du skal heller ikke glemme de andre for mig," sagde Henri og tog hende, trods hendes svage

Tilstaaelsen.

Modstræben, paa ny i sin Favn. „Du skal være det samme for dem, som du hidtil har været, og om Gud vil, skal vi alle gaa lysere Tider i Møde. Nu er jeg glad og tilfreds, thi nu ved jeg, at mit Hjærtes Ønske er opfyldt ... Godnat, min elskede lille Magdalena, Gud velsigne dig for al din Kjærlighed!"

Han trykkede et Kys paa hendes Mund, og rød som et dryppende Blod snoede hun sig ud af hans Arme og forsvandt gjennem Døren til Sovekammeret.

Henri gik en Stund op og ned ad Gulvet med et Ansigt, der straalede af Lykke. Derefter tog han Skrivetøj og Papir frem af sin Taske, og et Øjeblik efter sad han ved Bordet og skrev ivrig.

(Fortsættes.)

Oldenborren.

Ved M. K. Sørensen i Allerup.

Forleden Aften, da jeg stod ude i min Have, fløj der en Mængde Oldenborrer summende og brummende omkring i Træerne, hvis Blade og Blomster de fortærer og derved hindrer os i at faa Æbler og Kirsebær og andre gode Frugter, som vi holder af. Da jeg altsaa nu slet ikke er glad ved de ubudne Gjæster, og mener, at det er Fjender, man maa erklære Krig, saa kom jeg i Tanker om, at det maaske kunde interessere nogle af dette Blads Læsere, at jeg fortalte, hvad jeg vidste om de slemme Fyre, og saa skal jeg da her meddele, hvad jeg forleden fortalte i min Skole om en af Landmandens og Havedyrkerens værste Fjender.

Jeg vil nu allerførst raade den, som vil have rigtig Besked og følge godt med, at gaa ud i Haven og fange en af dem, og saa vil vi se Personen lidt nærmere efter paa nært Hold. Skjønt den nu rigtignok kan flyve, er den dog ingen Fugl. Den hører til Leddyrene og blandt disse atter til en Klasse, som vi kalde Insekter eller Indsnitsdyr, fordi dens Krop ved Indsnit er delt i tre Dele: Hoved, Bryst og Bagkrop. Naar I nu lader dem spasere lidt paa jer Haand eller paa Bordet, ser I først paa Hovedet to smaa, bevægelige, fremstaaende Legemer, som ligner Horn; de kaldes ogsaa dens Følehorn; de ser jo ud som smaa Køller, men de tykke Ender kan udfoldes til Vifter, hvad den af og til vil gjøre, naar I lader den gaa eller lægger den

paa Ryggen og betragter den, medens den arbejder for at komme paa ret Kjøl igjen, dog holder den slet ikke af, at I rører ved Yderenderne. Tæt nedenfor sidder Øjnene, og imellem dem vil I se en lille i Yderkanten opadbøjet Plade, som kaldes Overlæben og dækker Mundaabningen. Biderедskaberne bestaar af de saakaldte Kindbakker, der, som en Knibtang, bevæges til Siderne naar de bider, og Kjæberne, der er sammensatte af flere Grene, samt Underlæben, hvorfra der udgaar et mindre Par Følehorn, som I ogsaa kan se, og som tjener den til at fastholde Føden med. Ved et Indsnit ser I, at Hovedet er skilt fra Brystet, hvorpaa findes 3 Ringe, hver besat med et Par Ben, som er leddede og ender i temmelig skarpe Kløer. Bagkroppen, som atter ved Indsnit er skilt fra Brystet, bestaar af flere Ringe, men ingen Lemmer, ender i en Spids og er ovenpaa tildels dækket af Vingerne. Den har egentlig fire Vinger, men I ser jo nok, at det øverste Par er haarde og ligner Skjolde eller Plader, hvilke tjener til Dække for de egentlige Vinger, som findes neden under. Naar den nu vil flyve, løfter den de haarde Dækker i Vejret, hvorpaa den udfolder de egentlige Vinger og summer afsted. Paa Grund af disse særegne Indretninger af Flyveredskaberne siger man saa om den, at den hører til en Gruppe, som man kalder „Dækvinger" eller Billerne, men den særegne Familie af Billerne, hvortil den hører, kaldes igjen Torbisterne.

Se nu fik vi den da lidt efterset, og fik at vide af hvad Slags Personen er. Nu faar I ikke mere herom, men den, som endnu vil vide mere, faar læse i sin Naturhistorie; thi nu vil vi ogsaa høre lidt om, hvordan dens Levevis er. Den bruger nemlig ikke mindre end hele fire Aar til sin Udvikling, og al den Tid tilbringer den i Jorden.

I har vel nok set, hvorledes de i Mørkningen flyver omkring i Toppen af de udsprungne Træer, og da kan man ikke let gribe dem. Henad Natten, naar det bliver koldere, bliver de rolige og sætter sig til Ro paa Grene og Blade, og slaar man lidt tidlig op om Morgenen og ryster Træerne godt, falder de ned i Masser, og man kan da samle dem op eller træde dem ihjel. De sidder omtrent stille hele Dagen, og først henad Aften begynder de at flagre om og begynde deres Ødelæggelsesværk. Saaledes bliver de ved til Parringstiden, som sædvanlig indtræffer 4—6 Uger efter at de først krøb frem af Jorden. Kommer der i denne Tid slemt Vejr, gaar en Mængde af dem til Grunde. Saasnart Parringen er foregaaet, graver Hunnen sig ned i Jorden, i det den med Hoved og Ben kradser et lille Hul, naar den har fundet et Sted, hvor Jorden er tilstrækkelig løs til, at den kan arbejde sig ned i den, altsaa fortrinsvis i Haver og pløjede Agermarker. Naar den er naaet en otte Tommer ned, lægger den der sine Æg i et Antal fra 30—60. Æggene er hvide og ligner næsten Risengryn. De er indbyrdes forbundne ved en Traad omtrent som en almindelig Sytraad. Naar man lægger dem under et Forstørrelsesglas, opdager man midt paa hver af dem en lille sort Prik, som er Begyndelsen til Larven, der udvikler sig saa hurtig, at den allerede kommer frem i August, medens Æggene udvider sig og blive gjennemsigtige. I Førstningen er de hvide, og deres Æderedskaber er svagt udviklede, dog har de allerede nu tre Par Ben med temmelig stærke Kløer paa den forreste Del af Kroppen. De udvikler sig rask, og i Slutningen af August eller Begyndelsen af September er de blevne bleggule og har faaet en tyk sammen-

bøjet Krop og et stort rødbrunt eller brungult Hoved med temmelig stærke Mundbele.

De arbejder sig nu opad i Jorden og angriber Planterøddern, især de saftfulde og skøre, men de behøver ikke megen Næring endnu. Paa deres Vandringer omkring i Jorden, som de aldrig forlader, graver de sig vandrette Gange; men de kan vanskelig holde sig paa Benene, og de kan ikke rejse sig igjen, naar de falder om paa Siden. Ja, hvor utroligt det end lyder, gaar de dog paa en Maade paa Ryggen, i det de nemlig kradse med Kløerne i Jorden oven over, og derved skyde sig frem. Uagtet denne besværlige Maade at komme frem paa, foretage de dog ofte betydelige Vandringer igjennem Jorden opsøgende de Planterødder, som de især holder af, og de gnaver dem alle fra neden af.

Mod Vinteren graver de sig længere ned i Jorden for Frostens Skyld, og man kan da træffe dem indtil 1 Alens Dybde i Jorden, liggende uden Næring til Foraaret, og ved dennes Begyndelse stiger de op til nogle faa Tommer fra Jordens Overflade, og de angriber saa Planterne paany og anretter store Ødelæggelser, hvilket de vedbliver med til Efteraaret, hvorpaa de atter søger ned i Jorden.

I det tredje Foraar kryber de atter op til de øverste Jordlag, og skaaner nu intet af, hvad de finder paa deres Vej; ikke blot Røddderne paa den unge Sæd og andre mindre Planters Spirer afgnaver de, men ogsaa Rødderne paa Pil, Popler, Frugttræer o. s. v. Af Træerne har Egene, som de særlig elske vanskeligst ved at forvinde Skaden. Mod Enden af Sommeren er Larverne endelig fuldt udviklede, og de gjør saa deres sidste Vandring ned i Dybet, hvor de forvandles og blive til Pupper. De laver sig da et lille, langagtigt Hul, en Art Rede, og næste Aar i Februar kan man ved Kulegravning i Haven finde fuldfærdige Oldenborrer liggende i Jorden. Da jeg var Dreng, bildte man mig ind, at det var Oldenborrer fra forrige Sommer, der havde gravet sig ned i Jorden. Det er altsaa ikke Tilfældet, men der er maaske mange, der ikke ved bedre endnu.

Naar man nu husker, at der af 30—60 Æg kan komme ligesaa mange Larver, saa kan man deraf slutte sig til, hvilken uhyre Mængde, der kan komme frem, hvis ingen gik til Grunde, og at, naar I nu tog jer for at fange f. Ex. 100, saa havde I maaske derved ødelagt ikke mindre end 3—6000. Ja, man har faaet Børn til at samle hele Tøndesække fulde af dem, og man har saa prøvet at koge dem, hvorved man har faaet noget, der var meget godt at smøre Vogne med; jeg tror, det var de praktiske Englændere, som fandt paa det. Svinene vil meget gjærne æde Larverne, og de er sande Lækkerbidskener for Hønsene. I har vel ogsaa set, at Kattene griber dem, naar de flyver saaledes, at de kan naa dem; men det bliver ikke mange, som fanges paa den Maade. Muldvarpen fanger vist en Del paa dens Vandringer, og naar man i Efteraaret pløjer Jorden dybt, ser man dem ofte i Mængde — „Muldskud“ eller „Stoubuttinger“ kalder man dem — og I har vel nok set, hvorledes Kragerne og Stærene kan afsøge Plovfuren, for at samle Larver op, og derfor maa man aldrig bortjage disse nyttige Fugle. Man mener ellers, at de ikke lide Gjødning fra Svinestien, og derfor mener nogle, at man skal gjøde sine Frugttræer med denne Gjødning. Af alle Haveplanter ynde de mest Salat og Jordbær, og de skal ikke angribe andre, før de har fortæret Rødderne af dem.

Det er rimeligt, at Oldenborren ogsaa gjør sin Nytte i Naturens store Husholdning, men jeg kjender den ikke, kan derfor ikke sige jer det, men den gjør saa megen Skade, at vi ikke betænke os paa at erklære den Krig paa Kniven; og vil I som jeg, saa slaa vi den ihjel, hvor vi træffe den. Men lad os gjøre det hurtigt og til Gavns, saa at ikke Dyrene halvdræbte skal krybe omkring og sejpines.

Sonnet.

Jeg kjender Kjærlighedens stærke Glød,
hvor den kan sprede Lysglans over Livet,
hvor den kan bøje Egen, styrke Sivet
og vække Liv i det, som synes død.

Jeg elsket har og elske maa til Døden;
min Kjærlighed er skabt ved Herrens Bliv,
har et udødeligt, et evigt Liv;
den dræbes ej af Sorgen, ej af Nøden.

Naar jeg er glad, er den min Glædes Skaber,
og, hvad jeg mister end paa Livets Hav, —
jeg synes dog at vinde, naar jeg taber.

Naar Tungsind driver mig til øde Kyster,
og ellers alt mig synes Død og Grav,
er den i hendes Blik min bedste Trøster.

Fr. B. Barfod.

Smaating.

De dyre Tider. En Portrætmaler fik Besøg af en Ven. „Det var da Pokker, saa bleg den Fyr er, som du maler," sagde han, efter at han en Stund havde set paa det Billede, Maleren havde under Arbejde. — „Ja, ser du, min Ven," svarede Maleren, „siden Farverne er blevne saa forskrækkelig dyre, maler jeg kun Folk, der har Blegsot."

Farligt nok. En Læge blev en Gang kaldet til en Kvaksalver, og han udtalte sin Forundring over, at han blev hentet for en saadan Bagatel. „Det er ingen Bagatel, min Herre!" svarede Kvaksalveren, „jeg er af en Fejltagelse kommen til at synke nogle af mine egne Piller."

To alvorlige Ting. En værdig Fader, hvis eneste Datter skulde have Bryllup, og som vilde stemme hendes Sind til Eftertanke, sagde til hende Aftenen før Bryllupsdagen: „Min Datter, i Morgen oprinder din Bryllupsdag. Men før du træder til Brudeskamlen, vil jeg lægge dig paa Sinde, at det er en meget alvorlig Sag at blive gift." — „Det ved jeg nok, kjære Fader," afbrød Datteren ham, „men det er virkelig en endnu alvorligere Sag ikke at blive gift."

Ogsaa Gymnastik. Ved en Skytteforeningsfest samledes Deltagerne efter endt Øvelse ved et fælles Aftensbord. Glanspunktet ved dette var en lækker Oxesteg, som vandt almindelig Bifald blandt Gjæsterne. Ved en Forglemmelse fra Opvarterens Side fik en af Skytterne ikke noget af Stegen, medens hans Sidemænd derimod blev godt forsynede. Fortrydelig herover raabte Skytten: „Hør, Opvarter! Vel er jeg en stor Ven af gymnastiske Øvelser, men jeg holder alligevel ikke af, at De springer over mig med Oxestegen!"

Paa Jærnbanen. Konduktøren (mønstrende en Dreng, som rejste paa halv Billet, eftersom hans Alder var opgiven at være under tolv Aar): „Han er ellers vel stor til den Billet, den Fyr!" — Moderen: „Det er sandt nok, men det er ogsaa gruligt, hvor han er voxet, siden vi tog hjemme fra!"

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, danner Navnene paa en By i Tyrkiet og en Ø ved Australien: En Sø i Jylland, — en By i Ungarn, — et Vandfald i Amerika, — en Flod i Afrika, — en Flod i Ungarn, — en By i Grækenland, — en By i Jylland, — en By i Norge, — en Biflod til Rhone-Saone, — en Fæstning i Tyrkiet ved Donau, — en Fjord i Fyn, — et Kongerige i Tyskland, — en Ø ved Italien, — en Elv i Sverige.

H. J. Bentsen.

Firkantet Nød. Naar man med 16 E, 11 N, 10 R, 9 G, 8 I, 7 L, 4 A, 3 D, 3 O, 3 S, 1 F, 1 K, 1 M, 1 P, 1 T, 1 U og 1 Æ skriver Løsningen paa følgende Gaader under hinanden, danner den en Bogstavfirkant, hvis yderste Bogstaver, læste opad, nedad, frem eller tilbage, danner Løsningen paa første og sidste Gaade:

Det første kan slemt paa Fortjenesten tære,
og mangen Stymper har frygtet dem.
Det andet et Kvindenavn kan være,
hun færdes muligvis i dit Hjem.
Det tredje paa Kjolen man ofte saa,
tit var der urimeligt ødslet derpaa.
Isbjørnen lever ved fjerdes Strande,
og femte har hjemme i Sydens Lande.
Det sjette igjennem Ægypten rinder;
hvor syvende hæves, ej Sorg man finder.
Fra Sump og Krat høres ottendes Skrig,
og niende bliver det første lig.

A. Lemming.

Gaade.

Springende, knurrende,
kjælende, snurrende,
hvinende, bidende
sønderslidende,
enhalet, flerhalet
kan man den finde,
selv uden Hale,
hos Mand og Kvinde,
mager og buget
af klingende Kroner.
Omvendt tit hjærteligt
smukt det toner,
høfligt og venligt,
hvad heller temmeligt
gnavent og køligt,
tit dog taknemmeligt.

Opgave.

Skriv Tallene fra 20 til 35 (begge Tal medregnede) saaledes under hinanden i 4 Rækker, at Summen for hver enkelt Række, hvad enten man tæller fra oven, til Siden eller paa tværs, bliver lig 110.

A. A. & K. K.

Opløsninger fra Nr. 38.

paa den firkantede Nød:

R	E	G	N
E	B	R	O
G	R	A	D
N	O	D	E

paa Gaaden: Folke — Høj — Sko — Le (Folkehøjskole)

paa Udgravningsarbejdet:
1ste Linje: Elben,
3die — Ejderen,
4de — Dvina,
5te — Ems.

Brevvexling.

O. Trelde. Deres Forespørgsel om de i „Husvennens" Nr. 42, Aargang 1876 omtalte Husflidskikkerter faas færdige hos C. Th. Rom besvares benægtende. De til nævnte Kikkert fornødne Glas af fortrinlig Beskaffenhed føres derimod færdigt paa Lager af nævnte Firma til en Pris af 60 Øre Stykket.

H. M. i F. „Egil": ubrugelig.

J. P. T M. Breve til „Foreningen til Hønseavlens Fremme", adresseres til Aarhus.

J. P. K. i Gj. Venligst Tak for „Hovedstæderne" som skal blive meddelt.

J. A. Favrh. Venligst Tak! Passer dog ikke rigtig for Bladet.

Hermed følger Tillægsbilledet for April Kvartal:

„Danske Kvinder løskjøber med deres Smykker Svend Tveskjæg af Fangenskabet",

Præmiebelønnet Haandtegning af Lorenz Frølich.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

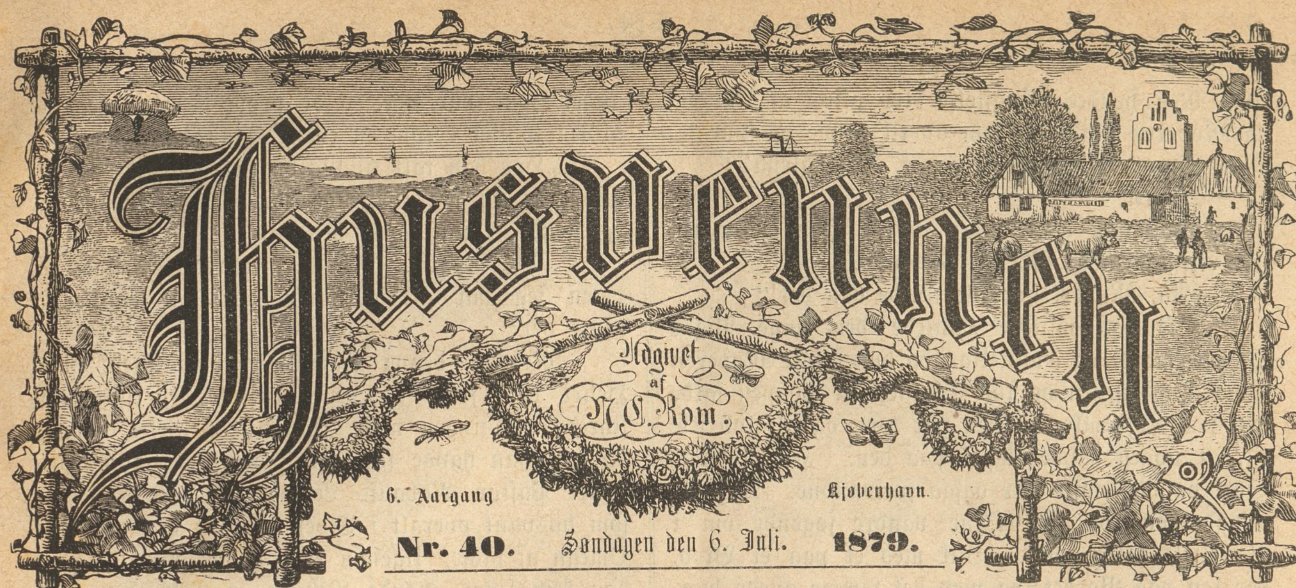
Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Tillægsbillede til „Husvennen".

Trykt hos J. H. Schultz.

Nr. 40. Søndagen den 6. Juli. 1879.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Vinge.

(Fortsat).

Ellevte Kapitel.

Den Nat kom der ikke megen Søvn i Magdalenas Øjne. Henris Kys brændte paa hendes Læber, og hendes Kinder var glødende hede. Det ene Øjeblik følte hun sig gjennemstrømmet af en unævnelig Glæde, og i det næste gos hun ved Tanken om hvad der var sket og fik Øjnene fulde af Taarer. Var det ikke Synd af hende, at hun, medens Faderen hensmægtede i sit haarde Fangenskab, og Moderen og Bedstemoderen var opfyldte af sorgfuld Længsel, egenkjærlig hengav sig til den Lykke, der trods hendes Modstræben fyldte hendes Hjærte med en endnu aldrig kjendt frydefuld Glæde? Dette Spørgsmaal forelagde hun atter og atter sig selv, medens hun søvnløs og med urolig bankende Hjærte laa paa sit Leje. Hun hørte sin Moder sukke i Søvne, og hendes Øjne fyldtes med Taarer. Den stakkels kjære Moder, som nu i Aaringer havde sukket i Længsel efter at gjense ham, der havde været hende kjærere end Livet! Den stakkels kjære Fader, som langt fjærnet fra dem alle færdedes i Samfund med det værste Udskud af Menneskeslægten, uden nogen Sinde igjen at skulle trykke sine kjære i sin Favn! O nej, tusend Gange nej! hun burde ikke lytte til sit Hjærtes lokkende Røst og give sig hen til Lykke og Glæde, medens alle hendes kjære bar paa deres dybe Sorg! Det vilde være egenkjærligt og selvisk handlet af hende. Henri skulde som før være hendes Broder, ikke mere; hun vilde sige ham det, saa snart hun atter traf sammen med ham i Enrum. Alt, hvad de havde talt sammen om Aftenen, maatte være som en Drøm, der svandt med den gryende Dag! Vilde han blive meget, meget bedrøvet, naar hun sagde ham det? O, Henri var stærk; han vilde forstaa hende og finde, at det nødvendig maatte være saaledes!

Men i det hun sagde sig dette, steg Billedet af hans ængstelig spørgende Blik frem for hende, og hun brast i en stille Graad ved Tanken om, at han vilde blive greben af Sorg ved hendes Beslutning. Denne stod dog lige fast i hendes unge Sjæl.

Næppe gryede Morgenen, før hun var oppe og paaklædt. Ogsaa Moderen vaagnede tidlig, og selv Claude gav sig ikke Tid til at tage sig sin sædvanlige Morgenro. Tanken om den gode Ven, han vilde finde inde i Dagligstuen, kaldte ham tidlig op.

Magdalena saa bleg og sygelig ud, medens hun fra Sovekammeret sagte listede sig ud i Køkkenet og gav sig til at lægge paa Ild. Der var saa stille der inde i Dagligstuen; Henri sov vist endnu. Hun nærmede sig flere Gange til Døren for at banke paa den og spørge, om hun maatte komme ind; hun vilde saa gjærne strax have sagt Henri, at alt maatte være mellem dem som hidtil; men hver Gang hun kom til Døren, svigtede Modet hende, og hun gik atter nedslagen og forsagt hen til Arnestedet.

Lidt efter hørte hun, at Døren mellem Sovekammeret og Dagligstuen blev aabnet. Magdalena sukkede ængstelig. Blot Henri nu ikke fortalte Moderen det alt sammen; hvad skulde det saa blive

til? Men hendes Ængstelse blev afløst af Undren, da Moderen pludselig kom ud til hende og spurgte:

„Hvor er Henri bleven af, Magdalena?"

„Henri!"

„Ja, han er ikke der inde. Han er da vel ikke rejst, uden at lade os det vide?"

„Aa, Moder, hvorfor skulde han det!"

Ikke des mindre bankede den unge Piges Hjærte haardt og ængsteligt, da hun fulgte Moderen ind i Dagligstuen og lod Skinnet fra Lampen falde hen paa Løjbænken. Den var tom, og det lod ikke til, at nogen havde ligget paa den. Henris Hat, Stok og Rejsetaske var ogsaa forsvundne. Medens Magdalena lod sine Øjne vandre søgende om i Værelset, faldt hendes Blik med et paa et Brev, der laa paa Bordet, og med det samme anede hun, at Moderen havde haft Ret, da hun antog, at Henri var tagen bort. Hun viste Moderen Brevet, og medens Magdalena lyste for hende med Lampen, løb Annette hurtig de faa Linjer igjennem. Lampen skjælvede i Magdalenas Haand, og hun sagde ængstelig:

„Hvad er det, Moder? Hvad skriver han?"

„Han er nu paa Vejen til Toulon," svarede Annette.

„Toulon!" gjentog Magdalena.

I det samme kom Claude løbende halv paaklædt og spurgte forundret:

„Men hvor er da Henri?"

„Han er rejst, Claude," svarede Moderen. „Han vil selv tale med Kommandanten om Fader, og hvis der da endnu ikke er Haab om Faders Benaadning, vil han ... min Gud, hvad tænker han paa! Det er jo Vanvid!"

„O, Moder, hvad er det, han vil?" stammede Magdalena ængstelig.

„Han vil befri Fader," hviskede Annette med en Røst, der skjalv af Bevægelse. „Men hvad kan han vel udrette ene? Og desuden, er det ikke Synd at sætte sig saaledes op mod Øvrigheden ... og Faren derved! ... Ak, Magdalena, havde han dog sagt os det; jeg vilde da have faaet ham til at afstaa derfra ... Jeg frygter, det vil kun drage endnu større Ulykke over os alle!"

En Følelse af stolt Glæde bragte Magdalenas unge Hjærte til at svulme. Hun hævede frejdig sit Hoved og udbrød med en Røst, hvis glade Klang fik Moderen til at studse:

„O, nej, Moder; det er ikke Synd at fly fra Vold og Uret! Gud skjænke ham sin Velsignelse til den Gjerning og lønne ham for alt, hvad han har gjort for os! O, Moder, vi vil bede til Gud for ham, bede om, at han maa faa Held og Lykke til at frelse Fader! Jeg vidste jo, at han, naar alt andet Haab var ude, vilde prøve derpaa; jeg har aldrig tvivlet derom en eneste Stund!"

„Har han talt til dig om det, Barn?" spurgte Moderen og saa forskende paa det ungdommelige rødmende Ansigt foran hende.

„Nej, aldrig, Moder," svarede Magdalena, „men jeg har aldrig tvivlet om, at han vilde gjøre det."

Medens denne Samtale fandt Sted, skred Henri rask frem ad de velkjendte Bjærgstier og styrede Retningen mod Sydøst. Ved de hyppige Rejser, han havde foretaget i den Tid, han havde været Pastor Rabauts Ledsager, var han bleven som husvant overalt i Cevennerne og den nærmeste Omegn af disse, ligesom han ogsaa overalt, hvor han kom frem, havde Venner og Bekjendte, hvis Hjælp og Bistand han under vanskelige Forhold ubetinget kunde stole paa.

Da Morgenen begyndte at gry i Øst, tog han Vejen ned i en af de mange smaa Sidedale, som findes mellem Cevennerne, og naaede snart en simpel lille Bondegaard, hvis Bygninger laa tæt op til Bjærgskraaningen. Han bankede paa Døren med et vist bestemt Mellemrum mellem Slagene, og strax efter lød der Skridt indenfor, en raslende Bolt blev skudt tilbage, og Døren aabnedes.

„Godmorgen, Pjerre," sagde Henri.

Den tiltalte besvarede hjærtelig hans Hilsen og trak ham med øjensynlig Glæde indenfor. Det var Pjerre selv fra de gamle Dage, livlig, varmhjærtet og fremfusende. Efter at han havde forladt Martins Familie, havde han under et andet Navn taget Tjeneste i den lille Avlsgaard, han nu var Ejer af, og ingen faldt paa at søge ham der. Aaret efter var han bleven gift med sin Husbonds eneste Datter, og Faderen, der levede endnu, havde kort derpaa afstaaet Gaarden til de unge. Pjerre havde siden den Tid holdt sig stille i Hjemmet, hvor han levede lykkelig og tilfreds med sin unge Hustru og to smaa Børn. Henri havde ofte paa sine Vandringer besøgt Gaarden, hvor han stedse havde været en velset Gjæst, thi baade dens forrige Ejer og hans Datter var Protestanter.

„Hvorhen gjælder Rejsen denne Gang?" spurgte Pjerre, da Henri var bleven forsynet med Mad og Drikke og havde faaet Plads i en gammel Lænestol ved Arnen. „Kan du aldrig slaa dig en Dag til Ro her hos os?"

„Jo; vil I have mig hos jer i Dag og i Nat, siger jeg ikke nej. Jeg har rejst hele Natten igjennem og er ikke fri for at kunne mærke det."

„Det var jo rart, at vi beholder dig saa længe endda. Det er vel som sædvanlig i Pastor Rabauts Ærende, du gaar?"

„Nej, denne Gang er det i mit eget," svarede

Henri. „Jeg er bange for, at Præsten ikke vilde synes videre derom, dersom han vidste det."

„Du gjør mig helt nysgjerrig, Henri. Er det en Hemmelighed?"

„Ikke for dig i alt Fald," svarede Henri, sænkende Røsten, for at ingen uvedkommende skulde høre ham. „Jeg agter mig til Toulon for at tale med Oberst Chantal om Martin. Der er des værre kun liden Udsigt til at faa udvirket hans Benaadning; men fri maa han blive, hvad det saa koster."

„Du tænker dog vel ikke paa . . . Det vilde jo være Daarskab!" udbrød Pjerre.

„Ikke saa stor, som den ser ud," svarede Henri. „Martin har naturligvis ikke megen Lejlighed til at undslippe, men somme Tider bliver den ham dog given lige i Hænderne. Det er nemlig ikke saa sjælden, at han bliver skikket i Land for at gjøre et eller andet Indkjøb til Skibets Mandskab. Benyttes et saadant Ojeblik rigtig, kunde det blive til Friheden for ham. Din Fætter Filip bor jo i Toulon nu?"

„Han har opholdt sig der de to sidste Aar."

„Mon han vilde række Haand i med?"

„Jeg tror det," sagde Pjerre og bevægede sig urolig paa Stolen. „Men der falder mig noget ind; jeg kunde jo følge med dig, jeg forsømmer intet ved at være et Par Uger borte fra Hjemmet."

„Nej," svarede Henri bestemt, „jeg vilde aldrig gaa ind paa det. Husk paa, at du har Hustru og Børn, som du først og fremmest maa tænke paa. Ingen ved, hvad der kan hænde; griber man os, er Døden os vis. Men Filip? Han er jo ugift. Vil du give mig Brev med til ham, skal du have Tak; mere vil jeg ikke forlange af dig."

Dette indvilligede Pjerre gjærne i, og ved næste Morgengry gav Henri sig atter paa Vej, ledsaget af Vennens Ønsker om et godt Udfald af hans Forehavende. Ikke mange Dage efter stod Henri i Toulons Gader.

Han opsøgte først Oberst Chantal, der modtog ham venligt og forekommende, men samtidig dermed underrettede ham om, at der ingen Udsigt var til at faa Martin benaadet.

„Forholdsreglerne mod Protestanterne bliver skærpede Dag for Dag," sagde han; „jeg frygter for, at de gaar endnu strængere Tider i Møde, end de har haft. Jeg mægter ikke med min bedste Vilje at gjøre mere for Martin, end jeg allerede har gjort. Han nyder en taalelig Behandling, men Friheden vil fremdeles blive ham nægtet."

Der var saaledes intet mere at haabe fra den Kant. Henri tog Afsked med Obersten, der forgjæves indbød ham til at være hans Gjæst i nogle Dage, og gav sig paa Vej til Filip.

Henri kjendte ham strax igjen; han havde kun forandret sig lidt i de henrundne Aar. Da Filip havde læst Pjerres Brev, tav han en Stund og sad hensunken i Eftertanke.

„Nu," sagde han til sidst, „jeg har kun lidt at tabe, men meget at sone. Kan jeg hjælpe til at gjøre en Familie — og oven i Kjøbet Majals Søster — lykkelig, saa vil jeg tro, det er en god Gjerning, jeg øver. I Guds Navn, Henri Duval, jeg vil staa dig bi efter Evne."

Han rakte Henri sin Haand, og denne trykkede den taknemmelig; han følte, at han nu havde faaet en Hjælper, som ikke vilde svigte i Farens Stund.

(Fortsættes.)

Taagede Dage.

Fortælling

af Zakarias Nielsen

(Fortsat).

Var hun lykkelig med ham? Det var det store Spørgsmaal, som han ofte forelagde sig selv. Jo, hun sagde det jo selv, hvorfor da tvivle? Men hvorfor nævnte hun aldrig Peters Navn? Hvorfor sagde hun aldrig: „Jeg er glad for, at jeg har fundet dig, Hans, og at jeg blev løst fra Peter?" Havde hun blot udtalt dette eller noget lignende en eneste Gang, da skulde hans Hemmelighed strax være bleven udfoldet for hendes Øjne; men hun sagde det ikke. Og hvorfor sagde hun det ikke? Tænkte hun endnu paa Peter?

Hvad Line angik, da blandede der sig en stedse tiltagende Selvbebrejdelse ind i hendes Sorg. Gjorde hun sig ikke ved sit hele hemmelige Forhold til Hans skyldig i en skjult Opsætsighed mod sin syge Fader? Hun vidste dog godt, at han ikke holdt af denne Karl; ak, hun kunde endog sige sig selv, at han aldrig vilde give sit Minde til hendes Forbindelse med ham. Og alligevel holdt hun hemmelige Møder med Karlen. Du gode Gud, hvad vilde Faderen sige, og hvad vilde der ske, om han pludselig fik Nys om dette! O, hvor Angesten og Bebrejdelserne tit knugede hendes Sind! Hun maatte næsten ønske, at hun aldrig havde givet Hans sit Ja, og mere end en Gang overvejede hun i halv Fortvivlelse, om det dog ikke var det rigtigste at hæve Forbindelsen igjen.

Hans frygtede ganske vist ogsaa for, at Kromanden vilde gjøre Modstand mod Partiet, men han haabede dog, at Tiden nok vilde klare denne Side af Sagen. Naar der nu var gaaet nogle Aar, vilde han have tjent sig en anselig Skilling, og denne Omstændighed i Forbindelse med Tidens

mildnende Indflydelse paa Kromandens vrede Sind vilde forhaabentlig bringe bedre Udsigter. Alt dette vilde med Guds Hjælp nok lade sig ordne med Tiden; Hovedtingen var, at Line var glad og lykkelig; hendes Kjærlighed, hendes Lykke var Midtpunktet for alle hans Tanker.

Da var det en Aften, Hans havde været borte, at han paa Hjemvejen kom lige forbi Kroen. Klokken kunde vel være 10, Gardinerne var nedrullede, men Lysskjæret trængte sig ud igjennem dem; det ene Vindue stod aabent — formodentlig havde man faaet det for varmt der inde —, og Rullegardinet svajede langsomt frem og tilbage i Lufttrækket. Hans var ellers ikke af det Slags Folk, der gaar og kiger ind ad Folks Vinduer om Aftenen; men han kunde ikke betvinge sin Lyst til at se ind igjennem Aabningen mellem Gardinet og Vindueskarmen for muligen at opfange et lille Glimt af Line. Han listede sig sagte hen til Vinduet, en varm Luftstrøm slog ham i Møde, og han

Overraskelsen.

hørte Stemmer inde fra Stuen. Ja, der sad Line henne paa en Stol ved Bordenden og syede; han kunde tydelig se hendes blege, smukke Ansigt, hvis Linjer traadte skarpt frem i Lampeskjæret; end videre kunde han se Armen af en anden kvindelig Person, som vendte Ryggen til ham, og endelig kunde han skimte Armen og lidt af Brystet af en Mand, der havde Plads i Sofahjørnet tæt ved Lines Side. Line saa alvorlig, næsten bedrøvet ned paa sit Sytøj.

„Ak nej,“ lød det inde fra, „glemmer ham aldrig, aldrig!“

Hans kjendte tydelig Kjøbmandens Stemme og vidste ogsaa strax, hvo det var, han talte om. Karlen spidsede uvilkaarlig Øren og fæstede sit Blik opmærksomt paa den blege Piges Ansigt, som om han vilde se, hvad Virkning Talen gjorde paa hende.

„. . . Tænker paa ham hver eneste Dag, Gud

lader skabe, gaar i Tanker og søger efter ham i alle Kroge, ser ham i Drømme hver eneste Nat, hører hans klare, muntre Stemme, staar ofte op midt om Natten og gaar i Taaget ud i Butikken og kalder paa ham . . ."

Hvad var det? — glimtede der ikke en Taare i Pigens Øjenvipper? Taarer for Peter! Hans hæftede sit Blik paa hende med stirrende Agtpaagivenhed.

„. . . Gjemmer hans gamle Klæder der hjemme som en Helligdom, har kysset hans Billede hundrede Gange, naar ingen saa det, . . . ak ja, ak ja, forstaar godt dine Taarer, lille Line. Vi to tabte mest!"

I dette Øjeblik saa Hans Kjøbmanden række sin Arm hen for at gribe Lines Haand; hun drejede Hovedet lidt til Siden, saaledes at Ansigtet blev vendt mere hen imod Vinduet, og Hans saa nu tydelig Taarerne rulle ned ad hendes Kinder.

Da blegnede den store, stærke Karl og tumlede tilbage.

Han havde hørt og set nok! Med slentrende Skridt og i en underlig dump og taaget Sindsstemning vandrede han ud til sit Hus, kastede sig ned i en Halmbunke, som laa ved Gavlen og blev liggende her i flere Timer i den kolde, fugtige Natteluft, uden at ænse den Rystelse, som nu og da gjennemsitrede hans Krop. En pinlig Række af Syner, der mindede om taagede Feberdrømme, svømmede forbi hans indre Øje. Men et Billede vendte atter og atter tilbage. I det fjærne syntes han at se hende staa grædende hjemme paa Havediget, skimte ud mod Havet, med Haanden skyggende over Øjet og bevægende Læberne krampagtigt, som om hun sagte klagede: „Min elskede Barndomsven, hvi forlod du mig?"

Han følte ligesom et kvælende Haandtryk om sin Hals, og det var kun med Møje, han formaaede at stamme Ordene:

„Ak Gud, hun holder af ham endnu!"

Byens Læge var just ikke bekjendt for at være nogen Hexemester i Æskulaps Kunst. Der var nogle, der ymtede om, at han nok ikke havde opnaaet de fornødne Grader ved Studeringen. Vist er det, at han var noget ligegyldig over for sine Patienter, tillod dem omtrent at nyde, hvad de selv vilde og var ikke fri for at hælde til den Mening, at Naturen i de fleste Tilfælde helst maatte hjælpe sig selv — en Mening, som for øvrigt mange af Egnens Folk fandt fuldkommen rigtig. Hos Kromanden kom han vel af og til og forsøgte ogsaa en Gang at faa Lov til atter at undersøge Patientens Hjærte, men Kromanden afviste ham med de Ord: „Der er ikke noget at lure efter der! Hvad skal i det hele taget alle disse Kunster til? Det er bestemt mine Kone, der gaar og sætter Dem i Hovedet, at jeg er syg. Her gaar hun og fortæller mig, at jeg ikke kan taale at spise det og drikke det, og at jeg ikke maa røre mig til nogen Verdens Ting. Hvad Pokker har dog det at betyde at det banker en Smule i Brystet en Gang imellem? Jeg vil ikke vide noget af alle disse Dikkedarier!" — Lægen maatte da stikke sit Hørerør i Lommen igjen, og han fik aldrig undersøgt sin Patient oftere.

„Ja," sagde Lægen en Dag til Katrine, „han kan maaske leve nogle Aar endnu, han har en stærk Natur, det er den, der skal holde ham oppe; men naar han falder, saa falder han med et Slag."

Undertiden dukkede det stille Haab op i Katrines Bryst, at det dog maaske ikke var saa slemt med Sygdommen, som Lægen fra først af havde ment, ja hun trøstede sig endog stundum med den Tanke, at Lægen havde taget rent fejl af Sygdommens Natur, men saa snart hun atter saa Torben fare med Hænderne op mod Brystet, vendte hendes gamle Bekymring tilbage. Hun søgte, saa godt det var hende muligt, at spare ham for alle heftige Sindsbevægelser, ligesom hun ogsaa søgte at forhindre ham i at anstrænge sig ved legemligt Arbejde. Hvad hans Levemaade angik, da anvendte hun mange Fif for saa nogenlunde at faa ham til uafvidende at holde sig de faa diætiske Regler efterrettelig, som Lægen havde foreskrevet. Han levede for øvrigt et temmelig regelmæssigt Liv, holdt sig næsten altid ved Hjemmet og drak kun meget lidt Spiritus. Den eneste Slags Drikkevarer, han brød sig om, var bajersk Øl; han tømte mangen Flaske i Smug, og det var en af hans kjæreste Glæder at sidde og sludre med en eller anden Stamgjæst ved en halv Bajer.

En Eftermiddag, da Torben var et lille Ærende henne i Byen, traadte Kjøbmanden ind i Gjæstestuen, røgende paa sin lange Pibe.

„Goddag, Torben!" udbrød han, „hvordan staar det sig . . . naa, her er nok ingen inde."

Katrine kom nu ind fra Køkkenet.

„Goddag, lille Katrine. Torben maaske ikke hjemme?"

„Jo, han kommer strax; men det er godt, at jeg kan faa talt et Par Ord med Dem i Enrum, Madsen. De maa for Guds Skyld være lidt mere forsigtig med Torben; jeg hører saa tit, at De buser lige ind paa ham med . . ."

„Aa hvad, aa hvad, lille Katrine, tænker aldrig over det, har heller ikke noget at betyde, lille Katrine."

„Jo, det har, Madsen, og De skal tage Dem mere i Agt for Eftertiden. Lignede det nu noget

af Dem i Gaar at skrige op om, at Kroen nok nær havde brændt for os? Var det nu noget at snakke om, fordi der var kommen en Smule Ild i Askekassen?"

„Tænkte aldrig over det, min gode Katrine."

„Ja, men husk nu paa det herefter. Ak Gud, De ved ikke . . ."

Hun bankede med Pegefingeren paa Hjærtet og udstødte et Suk.

„Har ikke noget at betyde; men skal nok erindre det herefter."

Han rejste sig, klappede Konen trøstende paa Skulderen og begyndte efter gammel Vane at vandre frem og tilbage paa Gulvet.

Line kom ind og satte sig paa sin Plads ved Vinduet med sit Sytøj paa Skjødet.

„Ak nej, lille Katrine —" begyndte han atter, „har saamænd ikke noget at betyde; — husker saa godt min salig Plejefader, Pastor From, led akkurat af sel'samme Tilfælde, havde haft det allerede som Student; husker saa godt, han fortalte mig, at han laa paa Ehlers Kollegium sammen med Virum, afdøde Professor Virum — ak, hvor jeg tydelig erindrer Professor Virum, har kjendt ham som Dreng, en herlig Mand, en svær, stor Mand med et jovialt Ansigt . . ."

„Ja, men det var Deres Plejefader," afbrød Katrine ham.

„Ja vel, ja vel! — kommer netop til det nu; havde akkurat selv samme Tilfælde, men blev en gammel Mand, levede endnu, da jeg etablerede mig, lad mig se . . . atten hundrede og . . ."

„Ja, Gud give, at det ikke havde noget at betyde!" udbrød Katrine som for sig selv.

„. . . Atten hundrede og to og tredive — ja! Ak ja, var den Gang en Pokkers rask Fyr, munter og lystig, var lige bleven forlovet med Sofie, min første salig Kone, — lejede Slagter Hansens store Sted, prægtig Butik og en storartet Handel, en storartet Handel!"

„Ak ja, hvor jeg tydelig erindrer Professor Virum," vedblev han smilende og rystende paa Hovedet. „Stor svær Mand, gik med Hornbriller, var noget nærsynet, — en herlig Mand, en herlig Mand! . . . Har du en Svovlstik, lille Line?"

Pigen gik hen og strøg en Svovlstik til ham. Svovlstikkerne stod for øvrigt altid i et Sandstensstativ paa Bordet; men endskjønt han kom daglig i Huset, var det ham en Umulighed at erindre dette, og han plagede idelig saa den ene, saa den anden for Svovlstikker.

(Fortsættes.)

Paa Fredericiaslagets 30te Aarsdag

Mel. Vort Fødeland var altid rigt.

Saa mangt et Minde falmet staar,
og mangt er helt henvejret;
men de fra Danmarks Trængselsaar
har over Tiden sejret;
hvo mindes ej, da Ordet lød:
„Vor gamle Moder er i Nød,"
og da vor kjære Fredrik bød:
„Kom, Børn! vort Land at værge!"

Hvo mindes ej den varme Dyst
ved Fredericias Volde
og Kampen hist paa Slesvigs Kyst,
paa Isted Mark, den golde,
og sidst i Marskens tunge Dynd,
hvor „Odderjægeren" med Fynd
fik lært de Tyske: det er Synd
at haane gamle Danmark.

Hvo mindes ej den gjæve Flok,
der kappedes om Æren,
fra ham, der slog med Trommestok,
til ham, der førte Hæren,
fra ham, der kom fra Husmandskrog,
til ham, der løb fra Pen og Bog,
og ham, der rask fra Ploven drog
at værne gamle Danmark!

Hvo mindes ej den glade Sang,
der lød fra Læber søde,
da vi igjen i Dannevang
de kjære kunde møde,
de faste, ømme Favnetag,
de dybe stærke Hjærteslag,
vor skjønneste og bedste Dag,
da vi kom hjem med Sejren.

Hvo mindes ej den skjønne Aand
fra Friheds-Morgenrøde,
da „stor" og „lille" Haand i Haand
paa Thinge kunde møde,
da alles Hjærter slog for et:
for Danmarks Ære, Vel og Ret!
Giv Gud at atter lys og let —
maa Fremtidsvejen blive.

K. Ottosen.

Bognyt.

Geografi for Borger- og Almueskoler (udgivet af **N. C. Rom**). **Fjerde Oplag.**

Den lille Bog, der i den korte Tid, siden den første Gang udkom, har vundet en saa overordentlig stor Udbredelse, at den allerede nu har maattet trykkes i **fire Oplag** — hvert paa fem Tusende Exemplarer — er overalt bleven varmt anbefalet i Pressen og — efter forinden at have været underkastet en Prøve af sagkyndige Mænd — ved en Rundskrivelse **fra Kirke- og Undervisningsministeriet** til samtlige Skoledirektioner bleven **anbefalet til Brug i Borger- og Almueskoler.** Bogen foreligger i 4de Udgave med Hensyn til Tryk, Papir og Indbinding **særdeles smukt udstyret**, og Antallet af **Billederne** (i alt 50) er siden 1ste Udgave forøget med flere nye, fint udførte, originale Tegninger (af Kunstmalerne Ris Carstensen og Anker Lund). — Med Hensyn til den ved Bogens Affattelse fulgte Plan og Methode skal bemærkes, at Forfatteren i Behandlingen af Stoffet gjennemgaaende har bestræbt sig for at gjøre dette paa en Gang saa **lærerigt og tiltrækkende** for Barnet, som muligt, af hvilken Grund der ved Beskrivelsen af de enkelte Verdensdele og Lande er lagt større Vægt paa Fremstillingen af **Natur- og Folkelivet**, end Tilfældet plejer at være i lignende Smaabøger. Man efterse f. Ex. de smaa Skildringer af Jordskjælv og Vulkaner, Mineralierne og deres Udvinding, Brød- og Kulturplanter, Ørkenen, Urskoven, Koraløer m. m., eller af de forskjellige vilde og civiliserede Folkeslag, saa som Finner og Lapper, — Eskimoer og Indianere, — Hinduer og Kinesere, — Tyrker og Arabere, — Hollændere, Schweizere, Italienere, Spaniere etc., saa vel som ogsaa af mærkelige Egne og Steder, f. Ex. Fingalsgrotten, St. Bernhardsklosteret, Saltværket Wielitska m. m. — Til Trods for Mængden af saadanne **for Barnet kjærkomne Smaaskildringer** er det i Bogen strængt overholdt ingensteds at besvære Fordringerne til det statariske Stof mere, end det for Tilegnelsens egen Skyld maa erkjendes for nødvendigt. Bogen indeholder af Navne, Talstørrelser m. m. fuldt saa meget, som de almindelig brugte lignende Bøger. Læreren vil i Bogen ikke savne noget Navn, som han er vant til andensteds at finde medtaget; derimod vil man i flere Retninger, ogsaa uden for de oven for nævnte, finde Bogens Fremstilling fyldigere end sædvanlig, f. Ex. ved Behandlingen af Plante- og Dyregeografien, samt ved Angivelsen af de enkelte Landes vigtigste Frembringelser og Handelsprodukter, ligesom man ved Beskrivelsen af Danmark vil finde, at Forfatteren har søgt at hjemliggjøre Barnets Forestilling om de stedlige Forhold i dets Fødeland ved i faa Ord at fremdrage de vigtigste historiske Minder, som knytte sig til dem.

Den foreliggende **fjerde** Udgave af Bogen er, paa nogle Smaaændringer nær hist og her i enkelte Linjer, et stereotypisk Aftryk af tredje Udgave. — Retskrivningen er i stræng Overensstemmelse med den af Ministeriet anbefalede. Pris 50 Øre, indbundet i godt og stærkt Skolebind.

Kronborg.

Den store Kanal i Venedig.

Af de talrige anbefalende Udtalelser om Bogen rundt om i Pressen (**Ugeskrift for Skolen, Skoletidende, Højskolebladet, Morgenbladet, Dagens Nyheder, Dagbladet, Fædrelandet, Berlingske Tidende, Illustreret Tidende, Nær og Fjærn, Lolland-Falsters Stiftstidende, Fyns Stiftstidende, Jyllandsposten o. fl. St.**) kan af Hensyn til Pladsen her kun exempelvis anføres:

Skoletidende: „Indholdet synes vel valgt og ordnet, og **Fremstillingen er meget fattelig.** Indledningen er her mere lærerig og interessant, end man finder den i de almindelig brugte Geografibøger, og **særlig er vort Fædreland godt og omstændelig behandlet.** Vi ville anbefale enhver Lærer selv at gjøre sig nærmere bekjendt med Bogen, og vi tage næppe fejl, naar vi antage, at **den snart vil fortrænge de nu brugte Bøger af denne Art i Hundreder af Skoler**".

Vestjylland eller Herning Folkeblad: „Det er en Bog, som vil blive læst med Udbytte og Fornøjelse i de Hjem, hvor der er Børn. Forfattere af Lærebøger have hidindtil haft en forunderlig Evne til at skrive kjedelig, og Følgen er derfor bleven, at smaa Danmarkshistorier, Geografier o. s. v. ere de Bøger, som sidst lukkes op af læselystne Børn, simpelthen af den Grund, at der er saa lidt af det, Læreren har fortalt i Skolen. Men derved gaar Barnet tabt af den Nytte, velskrevne Lærebøger kunne gjøre. — For 5—6 Aar siden udgav Løffler „De allerførste Begyndelsesgrunde i Geografi"; men den var mere en Læsebog end en Lærebog, mere et Fingerpeg for Læreren i Maaden at meddele Geografi paa, end en Støtte for Barnets Hukommelse. Da Bogen indeholdt for faa Navne, har den — saa vidt os bekjendt — fundet meget liden Udbredelse i Skolerne; derimod have mange Lærere foretrukket at pine Børn med Bøger som: Højens, Krogs, Rimestads eller Erslevs, alle meget kjedelige Venrade. Roms Geografi er noget i Lighed med Løfflers lille Bog, men mere i Lærebogsstil. Ligesom denne **har den mange meget vellykkede Billeder og giver,** førend den gaar over til at skildre de enkelte Lande, **vakre Afhandlinger** om Planetsystemet, Luften, Havet, Mineralierne, de vigtigste Kulturplanter, som Te, Kaffe, Ris, Majs, Kokospalmen o. s. v. Landene i Evropa ere behandlede udførlig."

Dværgfrugttræers Behandling.

For nogen Tid siden var jeg i Besøg hos en forstandig Bondekone. Hun var Enke, men styrede alt godt baade ude og inde. Glad var hun, naar nogen kom og besøgte hende, og det var tydeligt at mærke, at hun ønskede at virke paa Naboerne med godt Exempel. Det var ikke Forfængelighed, men ganske naturlig Selvtilfredshed, da hun f. Ex. sagde: „Nej, kom nu, Hr. Etatsraad, og se mine franske Frugttræer, som jeg en Gang fik fra Hofmansgave; der er bestemt ingen, som har dem bedre." — „Naa, det var morsomt," svarede jeg, „men saa har De vel ogsaa behandlet dem rigtig godt?" — „Nej, de har faaet Lov til at voxe, som de vil, jeg har ikke trukket Grenene ned, saadan som vi ser de smaa Træer hos Dem." Vi gik nu ud i Haven og fandt Træerne fulde af Blomsterknopper, men de havde faaet en ret ordentlig Foraarsbeskæring, og altsaa havde de dog ikke faaet Lov til at voxe, aldeles som de vilde! Men da jeg gjorde hende opmærksom derpaa, bemærkede Konen rigtigt, at en Forkortning af de unge Skud er nødvendig, thi ellers voxer de hinanden i Vejen; det er ligesom med Roer og Gulerødder; dersom vi ej tyndede dem ud, vilde den ene fortrænge den anden, og Udbyttet blive daarligt. Jeg fandt, at af de Grene, der skal forlænge Ledegrenene, var der ikke skaaret saa meget (omtrent $^{1}/_{3}$) som af dem, der skal holdes nede for at bære Frugt (omtrent $^{4}/_{5}$ afskaaret). Der var gravet og gødet omkring hvert Træ. Vistselig kunde der endnu udsættes ikke saa lidt paa Behandlingen. Flere af Træerne var skjæve, fordi enkelte Grene havde faaet Lov at voxe og bære en Mængde Blade mod Syd og Øst, hvorimod der var Huller og mindre Løv mod Nord og Vest. Da det er Bladene, som til Dels ernærer Træet, vil dette følgelig voxe stærkest til den Side, hvor der er flest Blade, og Træet voxer sig mere og mere skjævt. Derfor burde de yppigste Grene i Tide have været stærkere beskaarne, og paa de Steder, hvor der er Huller og Mangel paa Grene, kunde man let ved Hjælp af Bast eller Baand have bøjet mindre Nabogrene hen medens de er unge; siden vil de beholde den Stilling, man har givet dem. Men saa meget er vist, at dersom alle, som har Dværgfrugttræer (der sjælden bliver højere, end at man kan naa alle Grenene uden Stige), vilde behandle og beskære dem som den omtalte Bondekone, skulde de faa mere Fornøjelse og lønnende Frugt af dem. At bøje og sprede Grenene saaledes, at Solen ret kan komme til at skinne paa Blade og Frugt, er til visse ønskeligt for at faa udmærket Frugt*); Sommerbeskæring og Sammensugning af de unge Skud hører ogsaa til de Midler, hvorved Frugtbarhed fremmes; men det vigtigste er: 1) Foraarsbeskæring $^{1}/_{3}$ eller $^{1}/_{2}$ af Ledegrenenes Forlængelse; 2) ligeledes $^{3}/_{4}$ eller $^{5}/_{6}$ af andre Grenes Spidser; 3) Grenenes Bøjning og Beskæring, saa at Træet ej bliver skjævt. 4) Fjærnelse af hver Gren, som sidder andre i Vejen og tager Lyset fra dem.

N. E. Hofman (Bang).

*) Mere om denne Sag udvikles i min Anvisning til Dværgfrugttræers Behandling, der kan kjøbes i Boghandelen for 60 Øre.

Smaating.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, giver Navnene paa to bornholmske Byer: En britisk Øflok, — en By i Belgien, — en Ø i Middelhavet, — en Ø i Kattegat, — en Flod i Slesvig.

J. S. J.

Firkantet Nød. Af 4 A, 2 D, 2 E, 2 I, 2 S, 2 V, 1 L og 1 N dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Den første gjemmer ofte gylden Grøde;
den anden bringer Budskab vidt om Land;
den tredje paa Skafottet maatte bløde,
fordi hun vidned falsk imod en Mand.
Den fjerde af sin Broder blev bedragen,
og ingen Trusler kunde ændre Sagen.

Sk. S.

Gaade.

Første Fryd og Glæde rummer,
Tvivl og Skræk og Sorg og Kummer;
sidste tre kan Kinden rødme,
rumme Glædens hele Sødme;
omvendt piner det dit Hjærte,
volder selvisk Harm og Smerte.
Hele Sagnet os for Øje
stiller, Herren i det høje.

Tegngaade.

— Skjel e I 9 10 a vvvvvvvvvv

Opløsninger fra Nr. 39.

paa den geografiske Gaade:

Kolindsund
O f e n
N i a g a r a
S e n e g a l
T h e i s
A t h e n
N i b e
Trondhjem
I s e r e
N i k o p o l i
Odensefjord
Preussen
E l b a
L u l e å e l v

paa den firkantede Nød:

Regninger
Else Marie
Garnering
Nordpolen
Iesuiteri
Nilfloden
Glædesang
Ellekrage
Regninger

paa Gaaden:

Kat — Tak.

paa Opgaven:

20	34	33	23
31	25	26	28
27	29	30	24
32	22	21	35

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Husvennen
Udgivet af N. C. Rom.
6. Aargang Kjøbenhavn
Nr. 41. Søndagen den 13. Juli 1879.

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution, ved Holger Vinge.

(Fortsat.)

Tolvte Kapitel.

En Uges Tid var henrunden, uden at Henri var kommen Maalet nærmere, da han og Filip en Aften i Skumringen kom gaaende nede fra Havnen og styrede Vejen mod Filips Bolig. Vejret var blevet raakoldt og stormende, mørke Skyer drev hen over Himlen, og en fin Støvregn faldt i Gaderne.

I det de drejede om et Gadehjørne, gik en i en Kappe indhyllet Mandsskikkelse tæt forbi dem og kastede i Forbigangen et skarpt undersøgende Blik paa dem. Filip for uvilkaarlig sammen og forstærkede sine Skridt.

„Kjendte du ham, Henri?" spurgte han lidt efter.

„Nej," svarede denne.

„Da maa du dog vist have kjendt noget til ham før. Det var Vilhelm Verien."

„Forræderen!"

„Netop ham! Det var ham, som forraadte Majal."

„Han var Skyld i den største Sorg, der har mødt mig," sagde Henri. „At det ogsaa var ham, som overgav Majal til hans Fjender, vidste jeg ikke."

„Han var allerede den Gang i Jesuiternes Sold, og det er han endnu . . . Har han forvoldt dig Sorg, saa har han heller ikke sparet mig."

Der klang næsten som et Udtryk af Had i Filips Røst, og det skurrede i Henris Øren.

„Jeg har tilgivet ham, hvad han har gjort imod mig," sagde han. „Gjør du det samme, Filip."

„Jeg har forsøgt det," svarede Filip mørkt, „men endnu er det ikke lykkedes mig." Lidt efter vedblev han: „Han tog det bedste fra mig, som jeg ejede, en ung uskyldig Piges Kjærlighed, og han lod hende gaa til Grunde i Fornedrelse . . . Jeg har mødt hende her paa Gaderne om Aftenen, sminket og udmajet . . . Da jeg første Gang mødte ham derefter, slog jeg ham til Jorden og spyttede ham al min Foragt ud i Ansigtet . . ."

„Saaledes handlede Pjerre ikke mod dig, da du forurettede ham," afbrød Henri ham næsten haardt.

„Nej," svarede Filip sagte og fattede sig, „men med Pjerre har jeg heller aldrig kunnet ligne mig. Hans Hjærte er af Guld, mit er tit fuldt af stormende Lidenskab . . . Dog, lad os ikke tale mere derom. Kun vilde jeg for vort Forehavendes Skyld ønske, at Vilhelm Verien ikke havde set os sammen. Han er min bitre Fjende og holder stadig Øje med mig."

Den følgende Dag havde Stormen lagt sig, og en graahvid Taage sænkede sig ned over Byen. Den var saa tyk, at man kun kunde se faa Skridt frem foran sig. Nede ved Havnens Bolværk gik Filip og Henri frem og tilbage, den sidste iført en lang folderig Kappe, hvis Hætte var slaaet ned paa Ryggen. Af og til stod de stille og vendte sig ud mod Havnen, hvorfra en forvirret Lyd af Menneskerøster, raslende Kjættinger og rullende Foustager kom ind gjennem Taagehavet. Her havde de daglig færdedes i den sidste Uge, i Haab om at kunne møde Martin og give ham et Tegn, men hidtil havde deres Gang været forgjæves.

„Vi kan lige saa gjærne gaa hjem," sagde Filip. „I den Taage sendes der ingen Baad i Land."

„Og dog vilde det netop i denne Taage være

lettest at undslippe Forfølgerne ... Gaa du, Filip, jeg vil helst blive, til Mørket falder paa."

„Saa bliver jeg hos dig; om en Time vil Aftenskumringen indfinde sig."

I dette Øjeblik trængte en Lyd af plaskende Aareslag sig op til dem, ledsaget af en kort Kommando. Filip greb Henri om Armen og trak ham nogle Skridt tilbage. Strax efter lød det tæt neden for Bolværket: „Tag mod Stød!" Derefter kom en skurende Lyd, og Plasket af Aarer, som blev tagne op af Vandet.

„Hal væk!" lød igjen en kommanderende Røst. „Vel! Gjør Enden fast!"

„Hvem skal i Land?"

„Det er min Tur!"

„Nej, det er min!"

„Hold Mund, I Kanailler! I den Taage faar kun skikkelige Folk Landlov! Nummer 112 skal hente Sagerne!"

„Det er en Baad fra Galejerne!" hviskede Filip.

„Nummer 112!" lød den raa Basstemme igjen.

„Her!"

Ved dette „Her" knugede Henri Filip om Armen, saa han vaandede sig derved. Kjendte han ikke denne Røst igjen?

„Du besørger Sagerne her ned fra Boden," vedblev Basstemmen. „Du har tyve Minutter ... nej, lad os sige fem og tyve, siden det er dig. Altsaa tag Skankerne med dig og hold dig Tiden efterrettelig!"

Herefter kom der en sand Syndflod af Opfordringer til forskjellige smaa Indkjøb, ledsagede af Latter og skjæmtende Udbrud. Kort efter dukkede en høj Skikkelse frem af Taagen; Henri stirrede paa den med Øjne, der stod stive af Forventning. Var det ham eller en anden?

„Halloj, Nummer 112!" lød det fra Baaden.

„Her!"

„Glem ikke Snustobak!"

„Nej!"

Henri mægtede ikke længer at holde sig tilbage. Han sprang frem og slyngede sine Arme om den sig nærmende Skikkelse.

„Martin!" hviskede han med en Røst, som skjalv i heftig Bevægelse, „det er Henri Duval, som holder dig fast. Alt er rede til din Flugt, din Hustru, din Moder og dine Børn venter paa dig! Tøv ikke et Øjeblik, men følg mig! Inden en Time er du i Sikkerhed hos vore Venner og Trosfæller!"

Den stærke Mand vaklede som en beruset. Havde ikke Henri holdt ham omslynget, vilde han være segnet om paa Jorden.

„Umuligt!" stønnede han.

„Det er, som jeg siger!" vedblev Henri indtrængende. „Saml al din Kraft og følg os! Hvert Øjeblik er kostbart, en kort Tøven kan forspilde alt!"

Han tog imens sin Kappe af og svøbte den om Martin, trak Hætten op over hans Hoved og greb hans Haand. Nede fra Baaden klang højrøstet Latter og en hæs Sang, hvis Omkvæd brummedes i Kor. Det var, som om Lyden af denne først ret bragte Fangen til Bevidsthed om det, der blev ham tilbudt. Uden at gjøre mere Modstand, fulgte han sine Førere gjennem de taagede Gader. Man ilede hurtig afsted og naaede efter ti Minutters Forløb til Filips Bolig. En Enspændervogn stod i Gaarden, Hesten stod med Seletøjet paa i Stalden ved Siden; saaledes havde den staaet hver Dag i den sidste Uge.

Medens Henri ilsomt trak Dyret ud og spændte den for, skyndte Filip sig hen mod Trappedøren for at hente noget mere Rejsetøj, men i samme Øjeblik greb en Haand ham i Brystet, og en haanende Røst spurgte ham:

„Hvorhen saa hurtig, Filip? Denne Gang tænker jeg, du trækker det korteste Straa. Jeg kjender baade Henri Duval og hans Ledsager!"

Der gik en Rystelse gjennem Filip, i det han skuede ind i Vilhelm Veriens Ansigt og saa hans spottende Smil. I næste Øjeblik for han ind paa sin Fjende og greb ham om Halsen. Vilhelm Verien gled ud og faldt bag over ind i den mørke Forstue, trækkende Filip med sig i sit Fald, og en fortvivlet Kamp udspandt sig i det snævre Rum. Vilhelm Verien var stærkere end sin Modstander, men paa den anden Side var Filip mere smidig, og Fortvivlelsen gav ham Kæmpekræfter. Lidt efter lidt fik hans Fjende dog Overmagten; det lykkedes ham at faa Filip under sig; hans Knæ tyngede med Centnervægt paa dennes Bryst, medens hans Hænder omklamrede hans Hals. Blodet steg Filip voldsomt til Hovedet; det gnistrede for hans Øjne, et Øjeblik endnu, og han vilde miste Bevidstheden.

Men med det samme formørkedes Døraabningen, og Henri traadte til. Hele Kampen var ført saa lydløst, at hverken han eller Martin havde haft nogen Anelse om, at den foregik, og kun det, at Henri var færdig med Forspændingen og vilde skynde paa Filip, gav Anledning til hans betimelige Mellemkomst. Næppe havde Henri overskuet Stillingen, før Kampen med det samme var endt. I hans kraftige Arme var Vilhelm Verien saa magtesløs som et Barn, og efter en kort Kamp var han, kneblet og bastet, lukket inde i Stalden, hvor Hesten før havde haft sin Plads.

Filip strakte sig efter den haarde Medfart, han havde lidt, og svang sig op i Vognen.

„Rask afsted!" sagde han. „Vi maa være ude

af Byen, inden Flugten er opdaget, og man fyrer det Kanonskud af, der vil give det til Kjende og lukke Portene for os!"

Uden at sige et Ord sprang Henri og Martin op i det bageste Sæde, derefter gav Filip Hesten Tøjlerne, og i rask Fart rullede Flygtningene afsted gjennem Gaderne. Ingen af dem ytrede et Ord, enhver lyttede i pinlig Spænding efter det dumpe Knald, der utvivlsomt inden kort Tid vil tilkjendegive den i Taage indhyllede By, at en Galejslave var undvegen, og Knaldet vilde samtidig foranledige Afspærringen af alle Byens Porte. Filip var feberagtig ophidset og tvang stedse Hesten til at forstærke sit Løb. Allerede skimtede man den murede Port og gjennem den Broen, som førte over Stadsgraven. Endnu et Øjebliks Frist, og den mest overhængende Fare vilde være forbi.

Da dukkede der pludselig blanke Bajonetter frem under Portbuen, og en Portbetjent traadte i Vejen for Vognen og bød den standse. Filip sank modløs og fortabt tilbage i Sædet, Henri gjorde sig rede til et Spring ned paa Gaden, og Martin udstødte halv kvalt Suk. Alle ventede de, at man vilde kaste sig over dem og arrestere dem.

Det skete imidlertid ikke. Med lettet Hjærte saa de, at Anledningen til deres Standsning kun var begrundet i, at en Afdeling Soldater, som havde været paa Marschøvelse uden for Byen, trak ind gjennem Porten. Endnu var de i Sikkerhed, men hvor længe? Hvert Øjebliks Tøven gjorde Faren mere overhængende, og før Soldaterne havde passeret Porten, kunde der ikke være Tale om at komme frem. Var Afdelingen saa stor, at det skæbnesvangre Kanonskud vilde komme, før den sidste Bajonet, der spærrede Vejen til Frelse og Frihed, var forsvunden? Med bankende Hjærte sad de hver for sig og lyttede efter hver Lyd, der lod sig høre i Retning af Havnen.

Filip udstødte en tilfreds Brummen; endelig passerede den sidste Række Soldater gjennem Porten. En af Betjentene vinkede til Flygtningene, og med et højt Piskeknald rullede Vognen ind under Stenbuen, ud over Stadsgravens Bro. Tys! hvad var det? Et dump Knald, der klang hult og dæmpet gjennem Taagen lød nede fra Havnen; bag ved dem hvinede de tunge Porte paa de rustne Hængsler og faldt bragende til. Et kort Minuts Ophold endnu, og det havde været for silde; alle tre vilde de have været fortabte! Men nu slog Filip et triumferende Knald hen over Hestens Hoved, og i rask Fart gik Flugten ud ad Vejen, medens Forfølgerne spildte Tiden med at søge efter Flygtningen inde i den taageslørte By.

Hele Natten igjennem blev Flugten fortsat, kun afbrudt en Gang imellem, naar man standsede ved en protestantisk Landmands Gaard for at skifte Hest. Her kom Filips udstrakte Kjendskab til Folk dem til god Nytte; han havde i de sidste Aar ernæret sig som omrejsende Opkjøber af Huder og Skind og derved sluttet mange Bekjendtskaber, som han nu paa denne Maade drog Nytte af.

Medens Farten saaledes blev fortsat med uformindsket Hurtighed, sad Henri og Martin optagne af hinandens gjensidige Meddelelser. Det var, som om nyt Liv strømmede gjennem den sidstes Aarer, som om han først nu efter saa mange Aars Forløb atter kunde aande frit. Hans Hjærte svulmede af Tak til de to Venner, som havde sat deres Liv paa Spil for at skaffe ham Friheden tilbage, og den ene Gang efter den anden udtalte han sin varme Taknemmelighed for dem.

„Og nu du, Filip," sagde han. „Du kan jo aldrig mere vende tilbage til Byen og har maattet lade alt, hvad du ejer, i Stikken."

„Det siger intet," svarede Filip oprømt, „Hesten og Vognen reddede vi; det øvrige af nogen Værdi havde jeg solgt, før Henri kom til mig. Allerede den Gang var jeg bestemt paa at flytte bort. Mit Tab er ikke hundrede Francs værd."

Da Morgenen lidt efter begyndte at gry i Øst, standsede han Vognen uden for en Smedje, som laa ved Vejen. Smedden kom ud og blev indviet i Forholdene, og uden Betænkning bød han Flygtningene Velkommen og førte dem ind i sit Hus. En halv Time efter red en ung Karl afsted nord paa med Brev til Martins Hustru, og han lod Hesten strække ud efter bedste Evne. Det gjaldt jo om, at Brevet naaede til Bestemmelsesstedet, før Øvrigheden paa Stedet blev underrettet om hvad der var sket og holdt Øje med hende. Brevet var fra Henri og underrettede hende om, at hun med Jakob Saviers Hjælp strax maatte bryde op og give sig paa Vej til Landets Grænse, hvor hendes Mand forhaabentlig vilde modtage hende ved hendes Ankomst.

Den Dag holdt Flygtningene Rast hos Smedden og udhvilede sig efter Nattens Anstrængelser. Da det begyndte at mørkne, vilde Filip have, at de skulde drage videre, men Martin bad ham opsætte Rejsen endnu nogle faa Timer.

„Vore Trosfæller her paa Egnen kommer jo sammen her i Aften," sagde han, „og jeg vilde dog saa gjærne en Gang igjen deltage i en saadan Forsamling. Du ved ikke, hvad det vil sige, i fem Aar at være udelukket fra at høre Guds Ord forkyndt saaledes, som vi er vant til det, og hvor jeg glæder mig til at samles med trofaste Brødre. Lad os i Guds Navn blive endnu en Stund!"

Filip rystede paa Hovedet, men gav stiltiende

efter. Han sørgede dog for, at alt var rede til Afrejsen.

Kort efter Mørkets Frembrud samledes der lidt efter lidt en lille Forsamling i Smeddens tarvelige Dagligstue. Man sang i Forening nogle Salmer, og de gamle kjendte Toner bragte Taarerne til at rinde ned over Martins Kinder. Derefter tog en af de ældste Plads ved Bordet og begyndte at oplæse et Stykke af Bibelen, men strax efter holdt han inde og rejste sig; alle de andre lyttede spændt, og et dæmpet Udbrud af Angest gik fra Mund til Mund. Ude fra Vejen lød der Larm af Hestehove, kort efter blev der banket paa Yderdøren.

Smedden sprang op, aabnede i Hast en Dør ind til Sideværelset og lod Martin, Henri og Filip gaa der ind. Derpaa skyndte han sig ud til Yderdøren og spurgte:

„Hvem banker?"

„Luk op, i Kongens Navn!" lød Svaret.

Han adlød, og i Skjæret fra Faklen, som han havde taget med sig, saa han en Officer og en halv Snes Soldater holdende stille paa deres Heste uden for Døren.

I største Fare.

Officeren og en af hans Ledsagere steg af og traadte ind.

„Ej se," sagde han ved Synet af Forsamlingen, hvis enkelte Medlemmer sad hensunkne i ængstelig Tavshed, „du har mange Gjæster i Aften. Skulde han ikke være her imellem, som vi søger efter."

„Se selv efter, Hr. Officer," svarede Smedden med saa megen Ro, han kunde byde over. „Alle disse er fredelige Folk, Naboer og Venner."

„Der er en Dør her til venstre, Hr. Oberst," ytrede Officerens Ledsager. „Det vilde maaske ikke være af Vejen at kaste et Blik der ind."

(Sluttes.)

Fiskerdrengens Sang.

Jeg gaar nu her ved
den vilde Strand
og lytter til Bølgernes Sus,
hist omme bag Klitternes hvide Sand
der ligger min Moders Hus.

Her Havet dønner ved Nat og Dag,
de Bølger komme i Flok,
og Vinden rusker med vilde Tag,
i Marhalmens stride Lok.

Min Moder er fattig paa dagligt Brød,
dog er hun en kjærlig Mo'er,
for mig hun led baade Savn og Nød,
hun lærte mig Fadervor.

Det var en Nat, jeg husker det grant,
vredt var det skumhvide Hav,
min Fader sin Død i Bølgerne fandt,
Maagerne sang ved hans Grav.

Nu gaar jeg hjemme ved Søster og Mo'er
og hjælper med hvad jeg kan,
men bi, snart bliver jeg stærk og stor,
saa gaar jeg til fremmed Land.

Hver Gang jeg ser Skibe styre forbi,
faar Blodet raskere Fart;
til Sommer jeg bliver for Skolen fri
saa maa jeg nok med lidt snart.

Da stævner jeg ud paa det vilde Hav
at vindeÆre og Guld,
frejdig jeg pløjer min Faders Grav,
som Bonden det sorte Muld.

At blive hjemme er ej min Lyst,
skjønt det er min Moders Bud,
hver Bølge toner med Alvorsrøst:
kom med, vi fører dig ud.

Ja, ud paa den høje og vilde Sø
til Gavns at prøve en Strid,
at vove Livet, staa eller dø,
se det skal være min Id.

Bertel Hansen.

Taagede Dage.

Fortælling

af Zakarias Nielsen.

(Fortsat.)

„Tak, Tak, Tak, lille Line! Aa, er du saa god at holde den, mens jeg tænder Piben. Jo," vedblev han stødvis, i det han „bakkede" Piben op, „en her . . . en herlig Mand, — virkelig en — en her . . . — herlig Mand!"

„Ej, ej!" udbrød han lidt efter, da han saa ud af Vinduet, „der har vi Hans med sin brune! Kjører ufortrøden med sin Grusvogn. For Resten en Pokkers kjøn Karl, hva'? Hva' Line?"

Den unge Pige, der blev ildrød i Ansigtet, lod sin Sax dumpe paa Gulvet, bukkede sig og tog den op, og gik derpaa hastig ud af Stuen.

„Saa De, Katrine, hvor det afficerede hende? O, hvor fin er dog ikke en ung Piges Følelse. Bare de to Ord „Hans" og „Hest" — strax assosierer Tankerne tilbage til hin skæbnesvangre Nat; ak ja, stakkels Pige, tabte maaske mest!"

Katrine sagde intet, men havde sine egne Tanker.

Nu traadte Kromanden ind, Katrine talte et Par opmuntrende Ord til ham og gik derefter atter ud til sit Køkkenarbejde.

„Nej," sagde Kjøbmanden tankeløst, „har saamænd ikke noget at betyde."

„Hvad har ikke noget at betyde?"

„Aa, det var bare . . . det var . . . jeg kom til at tænke paa min salig Plejefader, Pastor . . ."

„Naa, ja lad nu bare din „salig Plejefader" hvile i Fred. Kom her hen, skal du smage en Bajer, der har vasket sig."

Lidt efter sad de to Mænd hver med sin Bajer henne ved det lille Bord imellem Vinduerne og talte sammen om Tiderne. Kromanden spurgte, hvorledes det gik med Kjøbmandsforretningen. Madsen trak paa Skulderen: „Snavs med Fortjenesten!"

„Ja, du ødelægger dig selv i Bund og Grund med den fordømte Kredit."

„Ak ja, men hvad skal fattige Folk gjøre? Har ikke Brød, har ikke Flæsk, har ikke Sild, har ikke Sukker, — skal dog leve."

„Ja, men du skal, min Sanden, da ogsaa leve; men bliver du ved med den Trafik, varer det ikke længe, inden du gaar neden om og hjem."

Kjøbmanden trak atter paa Skulderen.

„Hvordan gaar det med Svenden?" spurgte Kromanden videre.

„Jo, en flink Fyr, virkelig en flink Fyr."

„Jeg har ingen god Tro til den Karl. Ser du Kassen efter hver Aften?"

„Bevares vel, tæller Pengene op hver Aften."

„Ja, men fører du dine Bøger, saa du kan se ..?"

Atter et Skuldertræk.

„Ja, men Mand dog, saa har du jo ikke mere Begreb end Katten om, hvordan Indtægt og Udgift stemmer."

„Gaar nok, Torben, gaar nok! Kan ikke saadan med Geschæften nu, som da Peter var hjemme."

„Ja du spiller Fallit, inden Aar og Dag er omme, det vil jeg sætte Knappen paa."

„Bevares vel, sig ikke det! Gaar nok!"

Kromanden var her kommen ind paa et Emne, som ikke huede den lille Kjøbmand. Denne havde nemlig godt en Følelse af, at hele hans Forretning stod paa svage Fødder, og at Skylden for største Delen maatte tilskrives ham selv, dels fordi han ikke selv passede Butikken, dels fordi han gav en alt for udstrakt Kredit og forsømte at føre sine Regnskabsbøger. At Svenden snød ham, og at Pigen rapsede i Butikken, havde han endda ingen Anelse om, og selv om nogen havde fortalt ham det, vilde han aldrig have troet det, da han havde en alt for god Mening om sine Husfolk ligesom overhovedet om alle Mennesker

Der kom i det samme et Par Gjæster ind i Stuen, og Kjøbmanden benyttede Lejligheden til at smutte væk.

„Ak ja," sukkede han paa Vejen hjem, „er ikke som i forrige Dage!"

Et Par Dage derefter kom Kjøbmanden farende over i Kroen og raabte hæsblæsende:

„Torben, vi faar Jærnbane! Har lige talt med en Mand, som kommer direkte fra Hovedstaden, — er oprettet et Aktieselskab, — skal gaa lige forbi Sønder-Egerup, bliver Station ovre ved Rakløv Kro!"

„Det er da ikke muligt?" udbrød Kromanden forfærdet.

I det samme kom Katrine ind, saa bestyrtet paa Mændene og spurgte: „Du gode Gud, hvad er der sket?"

„Av," mumlede Kjøbmanden uvilkaarligt og bed sig i Fingrene, „... kan, min Santen, ikke huske det, lille Katrine; men har ingen Ting at betyde."

Konen fo'r hen og saa ængstelig paa sin Mand, der lod til at have faaet et Anfald af Hjertebanken. „Hvad er det dog, Torben?"

„Han kommer her og fortæller, at der skal anlægges en Jærnbane, og at der skal være Station ovre ved Rakløv. Er det sandt saa, ..."

„Ja, men det er ikke sandt, Torben, det er slet ikke sandt. Jeg kan ikke begribe, hvor De kan komme og fortælle saadant noget, Madsen."

„Aa, hvad ved du, om det er sandt eller Løgn," afbrød Kromanden hende heftigt, i det han knugede Haanden mod Brystet.

„Jo, det ved jeg; han tager rent fejl, det er ... det er slet ikke her, at Jærnbanen skal anlægges ... det er nede i Sydsjæll ..., det er ovre paa Fyen; jeg hørte forleden Dag, da det fine Herskab var her inde, at de talte om et nyt Jærnbaneanlæg der ovre et Steds, det er det, De tager fejl af, Madsen, De render altid med gal Besked."

Kromanden havde en Anelse om, at den lille Kones Beretning var lavet paa staaende Fod; i det mindste skjænkede han denne ingen Opmærksomhed, men vedblev, i det han saa hen paa Madsen:

„Skulde det gaa i Kraft, saa er jeg en ødelagt Mand. Saa er Fragtmændenes Tid forbi, og saa vil de faa Bønder, jeg endnu har tilbage ude fra Vestkanten, sælge deres Varer hjemme til Opkjøbere, som igjen vil lade dem gaa med Banen; al Færdsel her paa Vejen vil være standset, jeg vil være komplet ødelagt — komplet!"

Katrine søgte paa sin indtrængende Maade at tale Manden til rette. Hun trøstede ham med, at selv om der skulde blive anlagt en Jærnvej, hvad der nu ikke blev, og selv om de ogsaa mistede al Søgningen, hvad de aldrig gjorde, saa havde de dog deres lille gode Avling og vilde med Guds Hjælp nok kunne slaa sig igjennem alligevel. Kromanden var imidlertid kommen i ondt Lune; han glemte ikke at erindre hende om deres Gjæld — han skyldte et Par tusend Daler i Stedet —, samt om de usle Tider i det hele, og om de endnu værre Udsigter. Hun fik dog som sædvanlig stillet ham nogenlunde til Freds og ledet Talen over paa andre Ting, der var fornøjeligere for Manden at tænke paa.

Kjøbmanden var listet bort, men Katrine fik senere op ad Dagen fat paa ham og tog ham alvorlig i Skole, fordi han atter havde forløbet sig ved sin kejtede Optræden.

Da han næste Dag i Mørkningen kom hen i Kroen for at spille Whist, stod Katrine ved Døren og passede ham op, og i det han tog sin Hat af, bankede hun ham let med Knoen paa hans glatkæmmede Haar og hviskede: „Nu ikke et Ord om Jærnbanen!"

„Ikke et Ord, ikke et Ord! bevares vel, Katrine!"

Der gik et Par Aar. Mange taagede Dage var i disse Aar dragne hen over Sønder-Egerup, men dog endnu langt flere Solskinsdage, ja selv

paa Kroens blanke Ruder havde Solstraalerne ofte spillet mildt; men de lyse Øjeblik glemmes saa let, hvorimod de mørke Timer erindres med mærkværdig Nøjagtighed.

Kromanden levede da endnu, ja han var endog bleven en Del tykkere end forhen, men hans bekymrede Kone ansaa ikke dette for at være noget godt Tegn.

Det var da blevet til Alvor med Jærnvejen alligevel. De første Rygter om Anlæget af samme fløj ud over Egnen med Lynets Hastighed og satte tusende og atter tusende Tanker og Tunger i Bevægelse. Det var, som om Egnen pludselig var bleven løftet op over alle Kjedsommeligheder, den store Nyhed med sit endeløse Slæng af Rygter, Fantasier og Gisninger susede hen over Egnen som en oplivende Foraarsvind. Der kom et Liv i Gemyterne, som man næsten aldrig havde kjendt Mage til. Efterhaanden som Nyheden tabte sine første berusende Virkninger, vendte vel den gamle Sønder-Egerupske Ædruelighed tilbage; men det store Jærnvejs-Spørgsmaal vedblev dog i et Par Aar at være Egnens staaende Samtaleæmne. Vel viste det sig, at en Del af de Rygter, der kredsede over Egnen, var forhastede, men Hovedsagen, selve Anlæget, blev til Virkelighed, og Jærnvejen kom ogsaa ganske rigtig til at gaa forbi Sønder-Egerup.

Ogsaa i Kroen havde Jærnvejs-Nyheden sat Sindene i Bevægelse, men det var en alt andet end opmuntende Bevægelse. Kromanden ærgrede sig frygtelig. Hans gode gamle, i mange Miles Omegn vel bekjendte Kroforretning stod Fare for at faa et Knæk, der aldrig vilde kunne oprettes mere. Landevejen var slem, men Jærnvejen vilde blive endnu meget værre.

Men hvad enten man nu saa mildt eller surt til Anlæget, saa skred dette jævnt fremad Dag for Dag, ja Arbejdet var endog nu saa vidt fremmet, at man begyndte at rejse Telegrafstænger og at opstable Svæller og Skinner langs Banen. Derimod var det mærkværdig nok endnu ikke afgjort, hvor Stationen skulde ligge, hvis der overhovedet skulde være nogen Station her. Det første Rygte havde udpeget Rakløv som Stationsplads, men man var endnu i Uvished om, hvor vidt dette Rygte vilde blive fyldestgjort. Kromanden havde gjort fortvivlede Anstrængelser for at faa lagt Stationen ved Sønder-Egerup i Steden for ved Rakløv. Kunde han midt under de fortvivlede Udsigter endda opnaa at faa dette sat igjennem, da vilde derved ikke være vundet lidet; der vilde jævnlig, ja daglig, kunne ventes en Del rejsende, som enten skulde med Toget eller kom fra Toget, og som vilde søge ind i Kroen for at faa en Hjertestyrkning, ligesom der sandsynligvis ogsaa af og til vilde komme rejsende, som maatte overnatte i Kroen. Desuden vilde han ved at holde et Kjøretøj til lysthavendes Raadighed kunne tjene en god Skilling mellem Aar og Dag. Udsigterne vilde virkelig i saa Tilfælde slet ikke være saa meget daarlige, og det var derfor ganske naturligt, at Kromanden satte alle Sejl op for at faa sit Ønske gjennemført. Han havde for længst skrevet eller ladet skrive et Andragende, hvori det med klare, indlysende Grunde var godtgjort, at Sønder-Egerup i enhver Henseende egnede sig langt bedre som Stationsplads end Rakløv; men næppe var dette Dokument, der formelig bugnede af Underskrifter, blevet afsendt, før den Fortrædelighed meldte sig, at Rakløverne, disse nederdrægtige Rakløvere, indgav et lignende Andragende, i hvilket det med lige saa uimodstaaelige Grunde var godtgjort, at deres By utvivlsomt maatte anses for at være den heldigste Plads for Stationen. Da fik Kromanden et nyt Andragende paa Gang, hvori Sagen var set fra ny Synspunkter, samtidig med at alle Rakløvmændenes Grunde — for saa vidt man havde kunnet opspørge dem — var fuldstændig optrevlede, til Trods for deres formentlige Uimodsigelighed, og hvori det endelig var fremhævet, hvilke umaadelige Fordele Jærnvejsselskabet selv vilde opnaa ved at lægge Stationen ved Sønder-Egerup i Steden for ved Rakløv. Og for yderligere at tale sin Byes Sag foretog Kromanden tillige med et Par andre fremragende Mænd en Rejse til Hovedstaden og overbragte Selskabets Bestyrelse det ny Andragende, i det de derhos indtrængende anbefalede deres Sag mundtlig. Rejsen var lang og møjsommelig, men det var jo store Interesser, der stod paa Spil.

(Fortsættes).

Almennyttigt.

Middel til at bevare Mælk.

I den varmeste Sommertid kniber det ofte i mangen en lille Husholdning paa Landet med at bevare Mælken sød og frisk saa længe, som man kunde ønske det, og som kan være nødvendigt for at faa det størst mulige Udbytte af den. I de større Mælkerier har man jo nu om Dage kolde Kjældere, Isbeholdere og lignende, og paa saadanne Steder er man saa godt hjulpen, som man vel kan forlange. Men hvor man kun er henvist til det almindelige lille Spisekammer, hvis Vægge eller endog Vinduer maaske dertil en stor Del af Dagen er udsat for Solens Straaler, herfra lyder Klage, og her er man nødt til at ty til mere kunstige Midler.

Nu er der i de sidste Aar opfunden og anbefalet en stor Mængde saakaldte Mælkekonserveringsmidler — især er vore Naboer syd for Elben stærke i dette Stykke; men netop den store Mængde gjør det vanskeligt at træffe det rette Valg. Jeg har i de sidste Par Somre anstillet en Del Forsøg i denne Retning, og tror bestemt at have fundet et, der i enhver Henseende er i Stand til at tilfredsstille billige Fordringer. Dette

er Vorsyre. Det er billigt, giver ikke Mælken mindste Smule Bismag, og formaar, naar det anvendes i nogenlunde det rette Forhold og paa rette Maade at holde Mælken frisk i dobbelt saa lang Tid, som under almindelige Forhold; derved er jo meget vunden, og vistnok i Regelen tilstrækkeligt. Tilmed har det den store Fordel, at det er et Stof, som længe har været kjendt og anvendt paa andre og lignende Maader, medens derimod de fleste andre Midler er Sammenblandinger af flere forskjellige Ting, der i Regelen er Opfinderens Hemmelighed, og at der blandt disse kan findes Stoffer af mindre appetitlig Oprindelse, eller som maaske ligefrem er skadelige for Sundheden, er der al Grund til at formode.

Vorsyre har været anbefalet mange Steder, ogsaa i danske Blade, og da som oftest paa den Maade, at man skulde tage 1 til $1^1/_2$ Teskefuld og røre ud i hvert Fad nymalket Mælk. Men dette er efter min Erfaring ikke heldigt; thi den opløses paa denne Maade ikke fuldstændig, i alle Tilfælde for sent. Jeg vil anbefale først at opløse den i varmt Vand, 4 til 5 Spiseskefulde til hver Pot; hvor meget man skal bruge af denne Opløsning er ikke let at opgive bestemt; det retter sig jo for en Del efter Vejrets Beskaffenhed, dels ogsaa efter, hvor længe man ønsker at bevare Mælken, men en 4—6 Spiseskefulde til hvert Fad Mælk vil i ethvert Tilfælde være tilstrækkeligt.

Vorsyre kan faas paa ethvert Apothek, men i Regelen kun til højere Priser. Vil man anvende det i større Maalestok, gjør man bedst i at forskaffe sig det fra en af vore større Materialhandeler, og da at forlange ren, stødt Vorsyre. Fra Hr. Alfred Benzon, ny Østergade Nr. 2, Kjøbenhavn K. udbydes saadant til 125 Øre Pundet, og dette kan vel saa betragtes som den gangbare Pris.

Men vi kommer nu til det allerværste. En tysk Professor, ja maaske han endogsaa er Doktor, har for nylig gjort den Opdagelse, at Vorsyren er i højeste Grad skadelig for Sundheden, og at dens Nydelse foraarsager farlige Fordøjelses- og Underlivssygdomme. Det lyder jo skrækkeligt! Men jeg maa rent ud tilstaa, at jeg for min Part ikke tror alt, hvad en tysk Professor siger; der er saa uhyre mange af den Slags Folk, og de vil saa grumme gjærne gjøre sig bemærkede ved ny Opdagelser. Endvidere har jeg i dette Tilfælde en lumsk Anelse om, at den samme Herre selv har et andet Konserveringsmiddel i Baghaanden, og at han gjerne vil bringe dette frem paa andres Bekostning. I min lille Husholdning blev Vorsyre brugt stadig hele sidste Sommer, og ingen af os har endnu følt mindste Besvær deraf; jeg har begyndt i Aar igjen, og det er min Hensigt at vedblive dermed, indtil der indtræffer Advarsler fra en mere paalidelig Kilde, hvad jeg for Resten er temmelig vis paa aldrig vil ske.

Jeg har ligeledes forsøgt at anvende Vorsyre til Bevaring af Øl, men underligt nok uden synderligt Held. Nu er der imidlertid i de sidste Maaneder — naturligvis ogsaa der langt sønder ude — bragt et nyt Stof i Handelen, som Opfinderen kalder Boracat eller ligefrem Conserve-Salt, og dette skulde særlig finde Anvendelse i denne Retning. Det er omtalt særdeles rosende i flere agtede Tidsskrifter, og det er derfor min Hensigt at underkaste det en nøjagtig Prøve, og holder det blot Halvdelen af, hvad der loves, har man Grund til at være tilfreds dermed, og jeg skal da senere gjøre det til Gjenstand for nærmere Omtale i „Husvennen".

K. H. Kordtsen.

Smaating.

Hvad er enfoldigt? Det er enfoldigt at spørge en Skomager, om hans Støvler er gode, at tro, at man vinder en Proces, fordi man har Retten paa sin Side, at sige til en Person, man vil laane Penge af, at man virkelig trænger til dem, at gjøre et dumt Parti og spørge sine Venner, hvad de mener om det, at salte Suppen, inden man har smagt paa den, og at bygge Fremtidsplaner paa en Lotterigevinst, inden man har set Trækningslisten.

Et Skilt. En Ligkistefabrikant havde nogle Værelser ledige og vilde leje dem ud. Han slog en Seddel op paa en af de Ligkister, der stod som Skilt uden for hans Magasin, hvorpaa var skrevet: „Enkelte Lejligheder for enlige Herrer."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, giver Navnene paa to Byer i Frankrig: En historisk bekjendt By i Rusland, — en By i Arabien, — en By i Kina, — en Flod i Holsten, — en forhenværende dansk Grænseflod, — en Republik i Evropa.

J. M. J.

Firkantet Nød. Af 4 E, 4 N, 2 I, 2 O, 2 S, 1 K og 1 R dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første man som Pigenavn vil finde;
det andet mægter Bølgens Dans at binde;
det tredje som en grum Tyran man kjender;
det fjerde aldrig faldt i Dødens Hænder.

A. A. & K. K.

Bogstavgaade.

3. 2. 3. 4.

Støtte for den trætte Vandrer,
som mod Maalet fremad iler.

4. 5. 6. 7.

Yndig den i Foraarsdage
jævnlig dig i Møde smiler.

5. 6. 7. 8. 9.

Sjælen tungt i Favn den knuger,
Glæden i dit Hjærte dræber,
bleger Roserne paa Kinde,
bringer Suk paa dine Læber.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.

Oppe hist ved Klippebugten
ligger den med gamle Minder,
med sin Kirke — dog. nu tænker
jeg, du snarlig Navnet finder.

Opløsninger fra Nr. 40.

paa den geografiske Gaade:

Hebriderne**e**
Antwerpe**n**
Sicilie**n**
Læs**ø**
Ejde**r**

paa den firkantede Nød:

L A D E
A V I S
D I N A
E S A V

paa Gaaden: Odin.

paa Tegngaaden: Forskjellige Initiativer.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Taagede Dage.

Fortælling
af Zakarias Nielsen
(Fortsat).

Hvad Udfald Sagen vilde faa, vidste man som sagt ikke endnu; men alle de andre Stationspladser paa hele Banens Strækning var for længst udpegede, saa Afgjørelsen maatte snart komme.

Hans arbejdede fremdeles ihærdigt i sine Grusgrave. Han var i Aarenes Løb bleven en holden Karl, og der var nu Udsigt til, at han med et Slag endog vilde blive en rig Karl. Man havde flere Gange set ham i Selskab med et Par fine Herrer vandre omkring i sine Grusgrave og foretage Boringer rundt om paa Lodden, og man gættede snart, at han stod i Færd med at gjøre en storartet Forretning med sit Grus. Der blev nævnet fabelagtige Summer, som Jærnvejsselskabet skulde have budt ham for Lodden, men man vidste intet bestemt om Sagen, og af Hans selv fik man ingen Besked; han var bleven saa tavs og indesluttet, at man næsten aldrig kunde faa et Ord af ham.

Ja, det var underligt nok med denne Hans Jensen. En Tid havde han været saa frimodig og glad, men nu i de sidste Par Aar var han sunken rent sammen ligesom i tungsindige Grublerier. Man forstod sig ikke ret paa ham. Ikke en Gang Søsteren kunde komme til Bunds i ham. Han kunde gaa mange Dage ad Gangen i Hjemmet uden at mæle et Ord, og Søsteren skjønnede godt, at der hvilede en Sorg paa hans Sind, men hvad han sørgede over, kunde hun aldrig faa at vide.

Madam Madsen døde pludselig, nogle mente af Galdefeber; hvorledes det end forholdt sig hermed, saa var der mange af Byens Folk, som i deres stille Sind ønskede den lille Kjøbmand til Lykke i denne Sorgens Anledning. Madsen selv syntes at være meget bedrøvet. „Ak ja," sagde han flere Gange paa Begravelsesdagen, „var en flittig og stræbsom Kone, men var saa ofte plaget af den slemme Gigt og Tandpine — ak ja, stakkels Rasmine!" Men han talte for øvrigt roligt om hendes Bortgang, og allerede efter otte Dages Forløb var han igjen kommen ind i de gamle Folder og sludrede i Øst og Vest som sædvanlig.

Men nu indtraf der en anden Begivenhed, som vakte en Del Opsigt i Byen. Øvrigheden kom og lukkede Madsens Butik og erklærede Forretningen fallit. Ogsaa det Slag bar Kjøbmanden med mere Ro, end man skulde have formodet. Det lod i det hele taget til, at Sorgerne ikke mere havde nogen synderlig Magt over ham; den ene store Sorg, som han havde baaret paa i flere Aar, stillede ligesom alle andre Sorger i Skygge.

Kromanden havde i lang Tid ventet, at denne sidstnævnte Begivenhed skulde indtræffe. Han havde ofte revset Madsen for hans Ligegyldighed og for hans alt for vidtgaaende Villighed til at give Kredit; men han havde til sidst indset, at der ikke var noget at stille op med ham, hans Kraft var brudt. Nu gjorde det imidlertid Kromanden ondt for den stakkels Madsen. „Ja," sagde han en Dag til denne, „du er nu saa fattig som en Kirkerotte, men jeg vilde være en Flab, om jeg af den Grund vilde vende dig Ryggen; vi har tyret mangen Whist sammen, og jeg haaber, vi skal trække adskillige Rubbere sammen endnu. Lad dem ta'e Revl og Krat der ovre, lad dem ta'e Hytten med; saa længe jeg har et Hul for mig selv, skal du ikke blive hjemløs." Da greb den lille Kjøbmand Torbens Haand, græd og sagde: „Tak gamle, tak

gamle! Ak Gud, hvor der er mange gode Mennesker i denne Verden!"

Øvrigheden skrev Rub og Stub i Kjøbmandens Hjem, og Avktionen over Løsøret blev berammet. Da kom Kjøbmanden en Dag over i Kroen med en Bylt under Armen og bad, i det han med rystende Hænder rakte Byltn frem:

„Aa, lille Katrine, vil De ikke nok gjemme dette for mig; men vil De ikke nok passe godt paa det, endelig passe godt paa det; det er det eneste, jeg ejer — ak ja!"

Det var Peters gamle Klæder.

Bohavet og den lille Restbeholdning af Varer spredtes om for alle Vinde. Det lød saa hult og tomt i Stuerne, da Madsen om Aftenen efter Avktionen vandrede ensomt omkring i det Hjem, som han nu skulde forlade for stedse. Aldrig havde Minderne om den tabte Søn grebet ham saa dybt som i denne Aften. Det var, som om enhver Blomst i Tapetet, enhver Ridse paa Ruderne, ja ethvert af de Støvfnug, der langsomt sejlede i Aftensolens Straaler, vakte smertelige Følelser i hans Sjæl. Dørens Knirken og Vindens Piben gjennem Vinduessprækkerne lød som vemodige Klager, og det hendøende Sollys paa Væggen flimrede med en sælsom bedrøvelig Glans. Den lille Mand bøjede sig ud i den tomme Vinduesskarm og græd bitterlig. „Ak Gud, ak Gud!" lød det uafbrudt ud i den tomme Stue. Længe laa han med Ansigtet skjult i Hænderne, rokkende svagt frem og tilbage med Overkroppen. Da rørte en Haand ved hans Skulder, han for op og saa sin gamle Ven, Kromanden, staa for sig med bævende Læber og Øjnene fulde af Taarer.

„Saa, Madsen, lad nu det være godt," sagde han, tog den lille Kjøbmands Haand og trak afsted med ham til sit Hjem.

En Eftermiddag, da Hans stod og harpede Grus, kom Byens Postbud ud til ham med et Brev, som efter Frimærkerne at dømme maatte være fra Amerika. Hans anede strax, at det var fra Peter Madsen, og da han et Øjeblik efter satte sig til Ro med det paa Skrænten af Grusgraven, saa han, at hans Anelse var rigtig. Brevet var skrevet med en rask, men skjødesløs Haand, og dets Indhold fyldte paa Grund af alle de Snirkler og Sving, der var anvendte, alle Brevpapirets fire Sider. Det lød saaledes:

Gamle Ven!

Du troede formodentlig, at jeg var død og borte for længe siden; men Ukrudt forgaar ikke saa let. Jeg befinder mig ved et overmaade godt Befindende og har bevaret mit gode gamle Humør. Jeg har tumlet mig ordentlig omkring baade til Lands og Vands; men det vilde blive alt for vidtløftigt her at fortælle alle mine Oplevelser i disse Aar, og jeg vil derfor opsætte min Beskrivelse heraf til en bedre Lejlighed, der forhaabentlig snart vil komme. Ser du, gamle Svend, jeg har nemlig i Sinde at vende Næsen hjem ad mod Danmarks Riger og Lande igjen, i alt Fald for en Tid . . . ja, du studser, kan jeg tænke, du kan næppe forstaa, hvorledes jeg er falden paa denne forrykte Ide; men ser du, for det første har jeg samlet mig nogle Skillinger og har Udsigt til at komme ind i en god Forretning i Kjøbenhavn, hvorom mere, naar vi ses, og for det andet fik jeg forleden Dag fat paa en dansk Avis, hvori min Stedmoders Hedenfart er meddelt, og ved at se min gamles Navn under Bekjendtgjørelsen blev jeg lige godt saa løjerlig om Hjærtet og fik saadan en Længsel efter at se ham igjen. Jeg har — sandt at sige — ikke haft megen Tid til at tænke hverken paa ham eller jer andre i disse Aar; men ved den nævnte Lejlighed væltede de gamle Erindringer ind paa mig, værre end de var gale, og jeg har heller ikke siden haft Fred for dem. I Særdeleshed har jeg tænkt meget paa min gamle og paa Line. Jeg bar mig nok egentlig inte saa ganske rigtig ad, da jeg stak af; men det kan maaske komme til en tilfredsstillende Forklaring imellem os, naar jeg nu kommer hjem.

Grunden til, at jeg skriver disse Linjer til dig, er den, at jeg gjærne vilde have Rede paa adskillige Ting, forinden jeg atter viser mig der hjemme, og jeg vil derfor bede dig om at kjøre til Stationen for at hente mig, naar det bliver saa nær. Om alt gaar vel, er jeg i Kjøbenhavn den 24de næste Maaned, men da Rejsen let kan blive en Smule forsinket, er det ikke værd, at du kjører til Stationen før den 30te ved Middagstid; da haaber jeg nok at skulle møde. Du maa ikke omtale min forventede Hjemkomst for nogen, da jeg vil komme bag paa min gamle.

Se saa, lev nu vel, til vi ses.

Din gamle Ven
P. Madsen."

Da Hans havde læst Brevet, knugede han det uvilkaarlig sammen i sin Haand, støttede Albuen paa Knæet og hældede Hovedet paa Haanden. Længe sad han i denne Stilling, bleg, tavs og med rynkede Bryn.

Atter drog en Række Syner forbi hans Øje. Han saa den hjemkomne frejdige Svend træde ind i Krostuen, rækkende Haanden ud mod Line som til Fornyelse af det gamle Forhold. Han saa Pigen fare op i lykkeberust Selvforglemmelse, kastende sig i hans Arme, men derefter atter løsrivende sig fra

ham med alle Tegn paa dyb Smerte. Han saa hende knuge Hænderne mod sin Pande, medens Læberne bevægede sig under smertelige Trækninger, som om de aandeløs hviskede: „O, Gud, jeg har givet Hans min Haand."

Han gjorde uvilkaarlig en Bevægelse, som om han var bleven bange for noget. Et Par Smaasten løsrev sig ved hans Fod og rullede ned i Graven. Ak, nu var hans sidste Haab ogsaa rullet i Dybet.

Nogle Aftener derefter mødte han tilfældigvis Line oppe i et af Byens mindst befærdede Stræder. Det var længe, siden de havde set hinanden. Hans havde i lang Tid, ja endog i de sidste Par Aar, haft en Følelse af, at hun mere og mere trak sig tilbage fra ham, og naar de en enkelt Gang imellem mødtes, da var hun sørgmodig og fuld af Ængstelse for Fremtiden.

Maanen, de forelskedes Ven, kigede de to unge Mennesker ind i Ansigterne, medens de stod der i det dunkle Stræde, halv skjulte mellem blomstrende Hyldebuske; men da den saa deres alvorlige Miner, trak den sig skuffet tilbage og skjulte sit Ansigt bag en Sky.

„Ja, det er noget Kluderi, det hele," sagde Hans og drog et Suk.

„Jeg kan ikke gjøre for det, Hans; jeg kan ikke være anderledes."

„Jeg vil gjøre alt for dig, Line, naar du bare kunde blive glad og lykkelig ved mig. Aa, du ved ikke, hvor meget jeg holder af dig."

„Jo, jeg ved det; jeg ved, at der er ingen i Verden, der mener mig det bedre end du; men . . ."

„Men jeg er dig dog ikke god nok, Line."

„Hvor kan du komme med saadant noget? Har jeg ikke hundrede Gange sagt dig, at jeg holder af dig? Har jeg ikke lovet dig, at jeg vil blive dig tro til min sidste Stund, hvordan det saa gaar med . . . med det andet?"

„Ja, hvordan det saa gaar med det andet," gjentog Hans sagte for sig selv.

Men du maa give Tid, Hans; jeg tør ikke . . . jeg kan ikke . . . jeg . . . ak, du ved ikke, hvor tungt det ligger paa mit Sind!"

Karlen drog et Suk og stirrede ned for sig.

Det blev kun et kort Møde. Line gik bort med Taarer i Ojnene, Hans med et af Smerte formørket Aasyn.

„Nej, det duer ikke at ville kjøbe sig Lykken til for Penge. Havde jeg bare aldrig blandet mig i de Dele."

Den fjerde og sidste Avktion over Kjøbmandens Sted stod for. Line havde et Par Gange slaaet paa, at Hans skulde kjøbe det. „Det er dog saa uhyggeligt at tænke paa, at det skulde komme i fremmede Hænder. Jeg ved ikke, hvordan det kan være, men det er ligesom det Hus hører mig noget til. Jeg har haft saa mange glade Timer der ovre."

Naa saadan! — Hans drog atter et af disse dybe Suk, som i den sidste Tid saa hyppig steg op fra hans Bryst.

Avktionen blev holdt i Kroen. De fleste af Byens Gaardmænd var mødte, og et Par Kjøbmænd og en Høker fra den nærmeste Kjøbstad havde ogsaa indfundet sig. Endelig da Avktionen begyndte, traadte Hans ind ad Døren og stillede sig i en Udkant af Forsamlingen. Kromanden skjævede til ham, men lod for øvrigt, som om han ikke saa ham.

Ved den forrige Avktion havde Høkeren haft det højeste Bud, nemlig 1400 Rd.; men det lod til, at Prisen i Dag vilde blive skruet en Del op. Der blev budt fem, ti, tyve Daler ad Gangen, Hans bød med, men kun fem Daler hver Gang. Som han allerbedst stod, mærkede han nogen stryge sig tæt forbi ham, og han følte et lille Puf ligesom af en Haand. Han vendte sig om og fik Oje paa Line, der bleg og urolig saa op paa ham og hviskede: „Kjøb det, kjøb det, Hans!" — „Det gjør jeg ogsaa, Line," svarede han, og Pigen, der holdt en Bakke med nogle Glas i Haanden, gik atter sin Vej. Ingen havde lagt Mærke til dette lille Optrin; Spændingen var paa sit højeste, alles Blik var rettede mod Avktionsholderen, der stod og fægtede med sin Hammer i Luften.

„1550," sagde Hans.

„Ja, saa lad ham have det," sagde Høkeren, der hele Tiden havde fulgt Hans i Hælene.

Hammeren faldt, Huset var Hans's.

„Skal det betales strax?" spurgte han og tog en tyk Læder-Tegnebog op af Brystlommen.

Nej, blev der svaret, om en lille Tid skulde Kjøbesummen og Omkostningerne nok blive ham affordrede.

Han stak Tegnebogen i Lommen igjen og gjorde sig færdig til at gaa. I det han vendte sig om, kastede han et Blik hen paa Line, som om han vilde sige:

„Det var for din Skyld, Line!"

Sommeren havde hidtil været mørk og regnfuld; men i den allersidste Tid var der sket en mærkelig Forandring med Vejret. Himlen var hver Dag klar og skjær som et blaanende Havdyb, og hele Naturen badede sig i Sommersolens kraftige Lys. Graavejrstiden var forbi, og man haabede paa en lang og lys Eftersommer.

(Fortsættes.)

Hugenotterne.

Fortælling fra Tiden før den franske Revolution,

ved Holger Vinge.

(Sluttet).

Den tiltalte vendte Blikket i den betegnede Retning, da aabnedes Døren i det samme, og Henri traadte ud af den. Hans Ansigt var meget blegt, og i det Blik, han sendte Obersten, laa der en tryglende Bøn.

„Hr. Oberst Chantal,“ sagde han med en Røst, som skjalv af Bevægelse, „er det mig, De søger, da er jeg rede til at følge Dem.“

Chantal saa paa ham en Stund, uden at svare. Det var, som om han kæmpede en haard Kamp med sig selv. Endelig vendte han sig til sin Ledsager og spurgte:

„Er det ham?“

„Nej, Hr. Oberst; den undvegne er langt ældre og ligner ikke ham i mindste Maade.“

„Vel!“ udbrød Obersten rask, „saa vil vi drage videre nord paa efter Trou, hvor hans Familie bor. Rimeligvis er han søgt der hen . . . Nu, Godtfolk,“ vedblev han henvendt til den skjælvende Forsamling, „med eder har vi intet at gjøre denne Gang; dog vil jeg lægge eder paa Sinde, at I viser Forsigtighed i hvad I gjør. Lovene er strænge, og det er ikke godt at vide, hvad Ende en saadan Forsamling som denne en Gang kunde tage.“

Han hilste dem med en Haandbevægelse og skred rask ud med sin Ledsager. Henri fulgte dem, og da Obersten steg til Hest, greb den unge Mand hans Haand og trykkede den til sine Læber. Men Chantal rev heftig Haanden fra ham og satte Sporen i Hestens Side, saa den stejlede. Et Øjeblik efter travede Afdelingen rask hen ad Vejen og forsvandt i Mørket.

Da Henri kom ind, stod Smedden og gned sine Hænder af Glæde over den lykkelig overstaaende Fare.

„Han anede ikke, hvor nær Martin var ham,“ sagde han. „Dit Paafund frelste ham.“

„Nej, mine Venner,“ sagde Henri bevæget. „Den Mand, som i dette Øjeblik forlod os, kæmpede en haardere Kamp, end nogen af jer anede, en Kamp mellem sin strænge Pligtfølelse og sit Hjærtes bedste Indskydelser, thi ingen vidste sikrere end han, hvem der skjulte sig bag denne Dør . . . Bed for ham, at hans Veje maa vorde lyse, at hans Liv maa blive velsignet med Lykke og Fred! Og naar I om Aftenen ved Hjemmets Arne fortæller jere Børn om vore Fjenders Forfølgelser, saa fortæl dem ogsaa om ham, der i dette Øjeblik friede Martin og os andre ud fra den visse Død! Ingen ved bedre end jeg, hvilken Sejer han vandt over sig selv.“

Han forlod Stuen og gik ind til Martin og Filip. Et Øjeblik efter rullede Vognen for Døren, og Flygtningene fortsatte deres Rejse i modsat Retning af den, Soldaterne havde taget.

Næsten tre Uger var henrundne siden denne Aften, da en Bondevogn, overdækket med et Lærredstag langsomt bevægede sig hen mellem Husene i en lille Svejtserlandsby, nær Grænsen. Vognstyreren, der spejdede om sig til alle Sider, alt som han kom længere frem ad den snævre Gade, fremviste Pjerres kjendte Træk, og ved Siden af ham sad Claude og saa sig om med barnlig Nysgjerrighed. Inde under Lærredstaget sad Annette Martin, Magdalena og Bedstemoderen.

„Ser du ingen endnu, Pjerre?“ spurgte Annette.

„Nej,“ svarede denne; „men vi kommer jo ogsaa en Dag før Bestemmelsen. De venter os jo først i Morgen. Maaske . . . men hvem er det! Halloj, Henri! Henri! Her har vi ham da endelig!“

Pjerre havde set rigtig, og Henri kom ilende, med Glæden straalende ud af sit Ansigt.

„Alt vel! Alt vel!“ raabte han og trykkede Vennernes Hænder mellem sine. „Kom, lad mig hjælpe jer alle ud; her ved Siden er det, at Stefan Lorins bor. Der er Plads til jer alle sammen.“

„Men min Mand! min Mand?“ spurgte Annette og trykkede Haanden mod sit bankende Hjærte.

„Han kommer strax; han er blot et Ærende henne i Byen. Kom, Bedstemoder, lad mig hjælpe eder ned. Se, der har vi Lorins, som vil tage imod eder . . . Nu du, Magdalena.“

Han tog den unge Pige i sine Arme, og uden at bryde sig om, at de andre saa det, trykkede han hende til sit Bryst og kyssede hende gjentagende paa de rødmende Kinder.

„Nu slipper jeg dig aldrig mere, Magdalena,“ hviskede han glædedrukken.

„O, Henri . . . Henri, hvad gjør du!“

„Jeg tager kun, hvad mit er,“ svarede han og lod hende endelig faa Fodfæste paa Jorden. „Om du vidste, hvor jeg har længtes efter dette Øjeblik, min lille Magdalena! Jeg har fortalt din Fader alt, og han har givet mig sit Minde.“

De to unge stod endnu lidt og talte sammen; deres straalende Øjne talte lige saa tydeligt som deres Mund. De var saa optagne af hinanden, at de slet ikke lagde Mærke til, at Claude stod og be-

tragtede dem med opspilede Øjne, der var fulde af Forundring. Lorins Hustru havde imidlertid ført Bedstemoderen ind i Huset, og Stefan var ilet hen i Byen for at opsøge Martin; Annette stod endnu ved Siden af Vognen og saa længselsfuldt hen ad Gaden.

Pludselig udstødte Claude et Skrig af Glæde; han havde faaet Øje paa Faderen, som kom ilende dem i Møde. I næste Øjeblik laa Annette hulkende af Glæde i hans Favn, og hans Børn omslyngede ham med deres Arme.

„O, min Gud, du være lovet og takket for denne Lykke!" udbrød Annette.

„Ja, min elskede Hustru, han være takket og priset for sin Barmhjærtighed og Naade!"

Endnu en varm og inderlig Omfavnelse, saa kom Turen til Børnene, og Martin spurgte:

„Men min gamle Moder?"

Gjensyn.

Annette pegede paa Huset, og Martin, efterfulgt af Claude, skyndte sig der ind. Man havde bragt den af Rejsen udmattede gamle til Hvile i en Lænestol; nu rejste hun sig op og strakte Sønnen de skjælvende Hænder i Møde.

„Min Søn! Min Søn!" stammede hun med en Røst, der var halvkvalt af Bevægelse. „Aldrig ventede jeg mere at faa dig at se. Nu lukker jeg gjærne mine gamle Øjne for stedse, da Gud har været mig saa naadig og god!"

Taarerne rullede ned ad hendes Kinder og Martins blandede sig med hendes. Denne Glædens og Gjenforeningens Dag gik dem aldrig af Minde. Endnu mange Aar derefter kunde Mindet om den kalde Taarer frem i Annettes og hendes Mands Øjne, medens deres Tanker hævede sig med Tak til Gud.

I den lille Svejtserlandsby fandt vore forfulgte Venner et venligt Fristed, hvor de ikke behøvede at frygte for at blive forfulgte for deres Troes

Skyld. Flere franske Protestanter var søgte her til, og de var baade agtede og velsete af Landets egen Befolkning. Aaret forud var saaledes Stefan Lorin udvandret med sin Familie, og med en af hans Døtre levede Filip siden i et lykkeligt Ægteskab.

Ved Jakob Saviers Hjælp blev Henris Fædrenehjem og Annettes der efterladte Ejendele fordelagtig solgte. Familien havde alt i alt Kapital nok til at kjøbe en lille Avlsgaard i den By, de havde søgt Tilflugt i, og her levede de fremtidig i Lykke og Tilfredshed. Aaret efter Ankomsten viedes Magdalena til Henri, og de lykkelige unge Ægtefolk dannede en Familie med Forældrene. Sin Stilling som Budbærer mellem Menighederne havde Henri opgivet efter Pastor Rabauts Opfordring; han hjalp nu trolig Martin med Avlsvæsenet. En Gang hvert Aar gjorde han dog en Rejse ind i Frankrig, besøgte de kjendte Egne mellem Cevennerne og taltes ved med Slægt og gamle Venner. Magdalena skjælvede for hans Sikkerhed, saa længe han var borte, men Henri vidste altid at redde sig ud af Faren, naar en saadan nærmede sig. Heftigere end nogen Sinde rasede Forfølgelserne mod Protestanterne; Majal fik sine Efterfølgere paa Skafottet, Martin sine paa Galejerne. Endnu skulde en Menneskealder henrinde, da væltede Revolutionen sine blodige Bølger hen over Landet, opslugende Katolikker og Protestanter, indtil Stormfloden trak sig tilbage, givende Plads for nyere og bedre Tider.

Pyramidernes Størrelse.

Disse Kæmpebygninger ligger paa den venstre Nilbred ved den nuværende Landsby Gizeh, nordvest for Ruinerne af det gamle Memphis; man bestiger dem trinvis med Understøttelse af Arabere; deres Alder er 5,000 Aar. De Byrder, som disse ægyptiske Fyrster (Pyramidernes Bygmestere) paalagde Folket, maa have været tunge at bære. Den Tolk, som ledsagede Herodot, forelæste ham en nu forsvunden Hieroglyfindskrift, i hvilken det hed, at alene til Rædiker, Løg og Hvidløg, altsaa kun til Gemyse ved Arbejdernes Maaltid, var der udgivet en Sum af 1,600 Talenter, det er omtrent sex Millioner Kroner i vore Penge. 100,000 Mennesker holdtes stadig i Arbejde. Den største Pyramide har en lodret Højde af 480 Fod, en Sidehøjde af 611 Fod, en Længde i Grundfladen af 764 Fod og et Indhold af 71,670,000 Kubikfod. Til Sammenligning: Hvis Cheop's eller Chephrens Pyramide var hul, kunde hele Peterskirken staa under dens Hvælving som et Taffelur under sin Glasklokke. Af de Bygningssten, som er medgaaede til deres Opførelse, kunde opføres en lav Mur om hele Jordens Ækvator. Naar man staar paa Toppen og skyder med en Pistol lige ud i Luften, saa falder Kuglen ned omtrent midt paa Sidefladen, og ingen menneskelig Røst er i Stand til at naa fra Foden til Toppen.

Plantesagn

Ved Anton Andersen.

Røn (Sorbus aucuparia).

Rønnen er et af vore allertidligste Løvtræer om Foraaret. Det udmærker sig ved sine smukke uligefinnede Blade og sine hvide Blomsterskjærme. Senere bærer den røde Bær (Rønnebær), der anvendes som Lokkemad for de Fugle, man efterstræber i Doner. Enkelte Steder i Rusland har man anvendt Bærrene til at brænde Brændevin af. I Norge indsamles mange Tønder Rønnebær aarlig, som Menneskene spise, helst stegte paa Gløder, men som ogsaa anvendes til Faar og Geder*). Lejlighedsvis skal jeg bemærke, at en i sin Tid højt anset Forfatter, anbefalede Rønnebær som et fortrinligt Middel mod flere forskjellige Sygdomme hos Hønsene. Han anbefaler at tørre dem til Vinterbrug og udbløde dem i Vand, inden man giver Hønsene dem**). Det stod til at forsøge! Dog det var at komme bort fra mit egentlige Emne. Rønnen hører til de Planter, som Overtroen har haft en Del med at gjøre. Dette gjælder særlig om den saakaldte „Flyverøn" d. e. Røn, som undertiden forekommer i Toppen af andre Træer, navnlig af gamle „stynede" Pile, hvorhen de som Bær (Frø) ere førte af Fuglene. Den Omstændighed, at den ikke voxede paa Jorden, gjorde, at Hexene ingen Magt havde over den. Man anvendte den i mange forskjellige Øjemed, men særlig som Lægedomsplante og som Middel mod „Forgjørelse". Den, der blev plukket Kristi Himmelfartsdag, havde de kraftigste Virkninger. Naar Køerne om Sommeren gaar koblede sammen ude paa Marken, skal man sætte lidt „Flyverøn" imellem Koblene, da kan Hexene ikke skade Kvæget. St. Hansaften, da jo mange overtroiske Ceremonier

*) Hornemans Plantelære, 2den Udgave.

**) F. C. Kjelsen: Naturhistorie, 2det Bind, Pag 81, Kjøbenhavn 1809.

skal finde Sted, maa man ikke glemme at sætte lidt Flyverøn over Stalddøren, for at ikke Hexe og Troldtøj skal skade Kreaturerne eller „tage Smørret". Dog sige nogle, „at den Aften kan man godt nøjes med almindelig Røn." Kan man ikke kjærne, skal man sætte lidt „Flyverøn" paa Kryds i Kjærnestagen, da hæves Forgjørelsen. Dette er almindelig kjendt paa Fyn og vist i flere af Landets Egne. Her i Nordfyn har jeg hørt et lignende Raad, men i en noget forandret Skikkelse. Man skal tage „Flyverøn", hedder det, „kristen Jord" (Jord fra en Grav paa Kirkegaarden), St. Johannes Rod o. fl. Ting, blande det godt sammen og give hver Ko en lille Portion, det hjælper. Ogsaa naar Køerne have kælvet, skal man give dem „Flyverøn" i Forbindelse med lidt Salt, da er de beskyttet mod alskens Forgjørelse. Der kunde endnu nævnes flere Maader, man har anvendt „Flyverøn" paa. Jeg skal dog kun endnu anføre dens udbredte Anvendelse som Middel mod „engelsk Syge." I Østjylland har man brugt, at flække en Gren af „Flyverøn" og saa lade et Barn, som har „Skjæver" d. e. engelsk Syge, føres tre Gange igjennem „mod Solen", uden at det rørte ved Jorden, og medens Fadervor hele Tiden blev læst, da skulde Barnet nok komme sig*). Paa Fyen har man brugt en anden Maade, som jeg skal anføre nedenfor, med den Bemærkning, at den har været anvendt indtil for nogle faa Aar siden og vistnok anvendes endnu. Man tog „Flyverøn" og „kristen Jord", hvilket man kom i en lille Pose og bandt paa det syge Barns Krop. Dette skulde det saa bære i tre Uger, hvorefter det hele blev nedgravet i den Grav paa Kirkegaarden, hvoraf det var taget. Nedgravningen skulde finde Sted efter Solnedgang. Var Barnet en Dreng, tages Jorden af den sidst begravne Kvindes Grav og omvendt. Man ser saaledes, at er der nogen Plante, Overtroen har kunnet benytte i sin Tjeneste, da er det „Flyverøn". Mon den Tid ikke snart er nær, da man smiler ad slig Daarskab og tager til virkelige Lægemidler i Steden for Sympatikunster og tomme Ceremonier.

---

*) Jens Kamp: „Danske Folkeminder", Odense 1877.

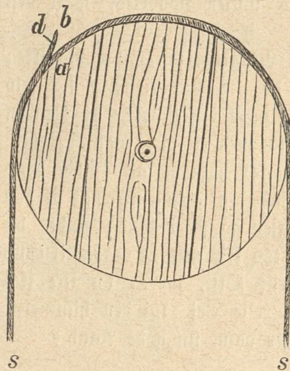
Almennyttigt.

Lidt mere om Baandsave.

Da der stundum indløber Forespørgsler, foranledigede ved tidligere Meddelelse om denne Sag, skal jeg her fremsende Forklaring over enkelte Vanskeligheder ved Lodningen:

De Baandsave, vi har modtaget, er alle anbragte og arbejder til alles fuldkomne Tilfredshed. Den eneste Vanskelighed, jeg har mødt, er den, at Saven gjærne vil springe over paa selve Loddestedet, naar Skiverne, hvorom den gaar, er mindre end 24 Tommer i Diameter. Denne Ulempe har kun gjort sig gjældende, hvor Saven har været anbragt til et Trædeapparat; thi i Förbindelse med, f. Ex en Tærskemaskine, er Skiverne altid 1 Alen i Diameter (medens Skiven, hvorom Drivremmen gaar, har samme Størrelse som den paa Tærskemaskinen, og som ellers bruges til Halmryster eller Hakkelsemaskine). Men jo større Skiverne er, jo større Kraft fordres til Arbejdet, og derfor er Skiverne paa Trædemaskiner kun 14 à 15 Tommer i Diameter.

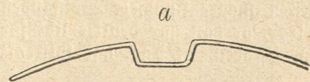
Da en saadan Ulempe imidlertid ofte er i Stand til at gjøre Folk kjede af Saven eller bange for at anbringe den, saa tror jeg at tjene Sagen ved herved at meddele mine Erfaringer med Hensyn til at sammenlodde Saven paa en saadan Maade, at denne Ulempe hæves.

ss. Saven.
a. Det Punkt, som endnu „hænger sammen".
b. Det Punkt, hvor Bruddet er sket.
c. Nitnaglen.

Som medfølgende lille Tegning vil vise, fremkommer Bruddet altid saaledes, at Lodningen springer paa den Side af Saven, som er udad, naar den løber om Skiven. Tegningen viser, hvorledes Savbladet, som er filet skraat til i begge Ender og saaledes sammenlagt til Lodning, endnu hænger sammen ved „a", men ved „b" (som jo ganske naturligt, naar den bøjes om Skiven, har Tilbøjelighed til at aabne sig) er den sprunget op. Jeg forsøgte Lodning efter „alle Kunstens Regler", men uden Held, indtil jeg til sidst bar mig ad paa følgende Maade.

Jeg filede Enderne skraat af paa omtrent 3 Tænders Længde, saa at begge Enderne lagt over hinanden havde samme Tykkelse som Savbladet. Dernæst saa jeg efter, hvilken Side af Saven der vilde vende udad ved Brug. Naar jeg havde mærket mig denne (altsaa Spidsen b paa Tegningen), borede jeg et lille Hul lidt fra Spidsen (eller den skarpe Kant) saa stort, at f. Ex. en rund Traadstift (paa 1½ Tommes Længde) kunde passe deri, og efter at Hullet var „forsænket" udvendig i en passende Grad, nittede jeg Enderne fast sammen, hvorefter Lodningen foretages efter Anvisningen i „Haandgjerningsbog for Ungdommen." Efter Lodningen files Loddestedet, saa at det har samme Tykkelse som Savbladet. (Ens Tykkelse er nødvendig, da Bladet ellers brækkes ved Siden af det tykkere og ubøjeligere Stykke). For des lettere at kunne holde Savbladet i lige Retning under Lodningen har jeg indrettet mig et Stykke Jærn af følgende Form:

Dette Jærn paabindes Saven med glødende Jærntraad saaledes, at Aabningen a er lige over Loddestedet. Naar Saven saaledes sammenloddes, har det vist sig, at den holder udmærket.

De Save, Gaardmændene her i Sognet have anbragt i Forbindelse med Tærskemaskinen trækkes med Lethed af en Hest og der saves da med en saadan lille Maskine 3 Favne Bøgebrænde pr. Dag.

Th. Caspersen.

Tankekorn.

Thomas a Kempis siger „om den aandelige Mangel og Unddragelsen af den indre Trøst": „Fattigdom paa Naade er større end Fattigdom paa naturlige Gaver; aandelig Mangel er en haard Anfægtelse for Sjælen. Den fromme bliver ofte tugtet ved lønlig Unddragelse af den indvortes Trøst. Sjælen bliver imidlertid lutret ved Tugtelser, for at den ikke skal hovmode sig i Lykken. Gud ved, hvad der er dig nyttigst. Ofte skader det dit Held, hvad du heftigt begjærer. Den syge ønsker, hvad der er ham behageligt, men Lægen giver ham det, hvorom han har den Overbevisning, at det er ham gavnligere. Du ligger sundere nedslaaet til Jorden, end om du stod indvortes opløftet. Friere er den fattige ved lidet Gods, end den rige ved en Fylde af Goder. Ingen Ting nytter udvortes, naar den indre Naade og Kraft mangler.

Naar Gud unddrager dig sin Liflighed, saa undre dig ikke; thi det vederfares mange, for at de ikke skal tilskrive sig selv denne Naade. Lifligere er det at være i Besiddelse af Naaden i Fængslet, end i et prægtigt Hus med en ond Samvittighed. Hvo, som har erfaret Guds Trøst, for ham er alt imod, hvad Verden byder Sanserne. Føler du dig gjennemtrængt af den himmelske Dug, saa udgyd dig igjen ganske i Gud; finder du dit Hjærte tørt og formørket, saa tøv ikke med at raabe til Gud om Naadens Lys og Forbarmelsens Olje, for at du ikke skal trættes af Besværligheder paa den rette Vej, thi den himmelske Fader vil give den Sjæl, som søger ham, sin gode Aand."

Smaating.

„Det gjør hverken fra eller til". I en lille By nede i Tyskland fejrede Borgmesteren for nylig sit 25aarige Jubilæum, og da han var en dygtig Embedsmand, besluttede Kommunen at forære ham et Fad Vin i Dagens Anledning. Hver Borger skulde give et Krus Vin af egen Avl, og man lod som Følge heraf Fadet kjøre fra Dør til Dør, for at enhver saa meget lettere kunde give sin Del. Borgmesteren blev henrykt over den Ære, man havde vist ham og lod strax Fadet slaa op for at tømme det første Glas paa Byens Velgaaende. Man tænker sig hans Forbavselse og Vrede, da Fadet viste sig at indeholde det reneste Vand! Enhver af Borgerne havde tænkt som saa: „Det gjør hverken fra eller til, om jeg kommer et Krus Vand mellem de 300 Kruse Vin; det vil ingen kunne mærke." Med lange Ansigter stod de nu alle der, og enhver af dem var rasende over, at de andre havde været saadanne gjerrige Slyngler.

Forskjelligt Maal. En Mand kom ind til en Østershandler og forlangte 2 Pd. Østers. „Man sælger ikke Østers efter Vægt, men efter Maal," svarede den handlende. — „Nu vel," sagde den fremmede resolut, „saa lad mig da faa 2 Alen."

Svar paa Tiltale. Et langt, magert Menneske mødte en beruset Sømand paa Gaden. Den magre standsede Sømanden og sagde: „Hør, lille Ven! jeg tror, at han har drukket lidt for meget." — „Og jeg tror, min Sanden, at han har spist alt for lidt," svarede Sømanden.

En tynd Fyr. I det amerikanske Vesten — fortæller et derværende Blad — lever der en Mand, som er saa tynd, at han kan krybe ind i et Bøsseløb og kige ud gjennem Fænghullet.

Amerikansk. I Grønland skal Kulden undertiden være saa stærk, at Stueurene skrumpe sammen og bliver saa smaa som Lommeure.

Varnligt. Medens der blev foretaget Indsamling til en Statue af H. C. Andersen, spurgte man en Dag en lille Pige, hvorfor hun græd. — „For jeg har endnu ikke gi'et H. C. Andersen no'et til hans Stadshue."

En smuk, men udannet Pige ligner Puddersukker — hun er sød, men ikke raffineret.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad, danner Navnene paa to franske Steder: En By i England, — en By i Fyn, — en Flod i Rusland, — en Flod i Tyskland, — en Koloni i Grønland.

— s R —

Firkantet Nød. Af 4 E, 3 L, 3 T, 2 S, 2 V, 1 A og 1 H dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Første er en villig Tjener,
korter dig din Rejses Møje;
andet styrter sig i Vrede
over Bjærgets brudte Høje.
Tredje kan vel Skoven være,
selv om Solen mægtig brænder;
fjerde giver Ly og Leje
for Soldaten og hans Fjender.

C. F.

Gaade.

Smerteligt, svinende
første kan være,
Død kan det bringe,
Skjændsel og Ære.
Døden det andet
fører i Haanden;
tredje man skuer
rundt om i Landet.
Hele erindrer
om Helten hvis Minde
hisset i Norge
sent vil forsvinde.

C. D.

Billedgaade (Rebus).

Opløsninger fra Nr. 41.

paa den geografiske Gaade:	paa den firkantede Nød:
Narva	SINE
Aden	ISEN
Nanking	NERO
Trave	ENOK
Ejder	
Sveits	

paa Bogstavgaaden: Stavanger.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 43. Søndagen den 27. Juli. 1879.

Anton Nielsen.

Vi fortsætter i Dag Rækken af vore folkelige Forfattere med Anton Nielsen.

De ældre af vore Læsere vil let kunne mindes en Tid, da Udtrykket „folkelig Forfatter" ikke fandtes i det danske Sprog; det var af den simple Grund at der ingen Forfatter var, som kunde kaldes saaledes. I Begyndelsen og indtil Midten af dette Aarhundrede da skrev de lærde for de lærde eller rettere, de dannede for de dannede. Derefter begyndte der at komme „populære" Skrifter; det var de studerte og lærde Folk, som skrev for de ulærde. Allerseneſt kom de „folkelige Forfattere", det var de ulærde, som skrev for de ulærde. Vi har snart en kjøn lille Skare af dem. Er der nu virkelig noget ejendommeligt ved disse Forfatteres Arbejder? Det maa der vel være, siden man har givet dem et særeget Navn. Det kan jo ikke undgaas, at Opdragelsen og Udviklingen fra Barndommen af maa paatrykke Mennesket et særeget Præg, der vil vise sig i alle dets senere Livsytringer. Derfor maa det ogsaa være Tilfældet, at de Bøger, som er skrevne af studerede Folk, maa vise Spor af deres Dannelse, og skulde man nævne, hvad der falder lettest i Øjnene, da maa det vel være den særegne Ordstilling og Sætningsdannelse, saa vel som adskillige Ord, hvilke man aldrig hører i jævn daglig Tale, men som har vundet Hævd i det „dannede Skriftsprog". Dette Skriftsprog, som søger sine Forbilleder i Latinen i

Steden for i de nordiske Sprog, er for en dansk Bondemand næsten et fremmed Sprog. Naar han skal læse det, maa han, saa at sige, gruble over hver Sætning og oversætte den paa sit eget Maal, inden han kan forstaa den. Heri ser vi maaske en af Aarsagerne til, at vore store Digtere har været saa længe om at vinde Indgang hos det menige Folk. En anden Aarsag dertil er denne, at Folket ikke har haft Udvikling eller Forberedelse nok til at fatte og føle de store Skjaldes Tanker.

Men hvorledes gaar det nu med de folkelige Forfattere? De er, saa vidt vides, alle opvoxede paa Landet mellem Bønder; de har opholdt sig nogle faa Aar paa et Seminarium og er derefter vendte tilbage til Bonden igjen. Naar de saa er optraadte som Forfattere, har de nærmest tænkt at skrive for Bønder, og det har da været dem let og naturligt at skrive det Maal, som de næsten altid har hørt og talt, saa nær som muligt. Derved er deres Bøger blevne udbredte i Bondestanden som ingen andre Forfatteres Værker, og den tiltagende Læselyst hos Bønderne, som berettiger til store Forventninger i Tiden, denne Læse- og Lærelyst maa man for største Delen takke de folkelige Forfattere for. Store og høje Syner skal man vel ikke finde hos denne Slags Forfattere; vi trænger heller ikke dertil i vor Literatur. Et Folk, hvem saadan en Skjaldetid, som den, vi har haft i den første Halvdel af dette Aarhundrede, har været forundt, kan ikke allerede nu trænge til ny Syner, men hvad vi trænger for Alvor til, er, at de store Skjaldes Aand maa trænge igjennem, saa at den kan faa Indflydelse paa vort Liv. Og hertil er det ogsaa, at vore folkelige Forfattere hjælper. Aarhundredets folkelige og kristelige Vækkelse er ikke bleven til ved dem, men den er dog Grundtonen i deres Arbejder; den klinger saa stærkt og klart og med saa hjemlig en Klang, at den maa „dale dybest ned i Bondevraa.“ De folkelige Forfattere har altsaa tillige taget den Opgave at berede Vejen for de store Skjalde. Sædvanligvis er de Tendentsforfattere, der søger ved Siden af den Interesse, som de lægger i deres Fortællinger i og for sig, at paavise Tidens Skjævheder og opmuntre Læserne til kraftig Selvarbejde til Viljens Skjærpelse og Hjærtets Dannelse. De svømmer ikke i Luften som Lærken, der overlader det til enhver, om han vil høre den eller ej; da de ikke kan flyve saa højt, saa bliver de ved Jorden og skriver saaledes, saa Folk kan ikke alene læse det, men ogsaa leve derefter. Og Digtekunsten skulde dog ogsaa være lidt mere end en æsthetisk Nydelse.

Disse Betragtninger over de folkelige Forfattere turde vel især være paa deres Plads ved Siden af Anton Nielsens Billede, thi han var den første af de ustuderede, der vovede at træde frem som Novellist. Den kjøbenhavnske Bladkritik satte ham meget højt, i lykkelig Uvidenhed om, at det var en Landsbyskolelærer. En lærd Mand kaldte i „Berlingske Tidende“ uden videre hans ærlige Navn for et Pseudonym (paataget Forfatternavn), formodentlig i den Formening, at en Mand, hvis Navn ender paa sen, umulig kunde skrive en Novelle. Da Svend Grundtvig i en Anmeldelse i „Fædrelandet“ nævnede Forfatteren som en virkelig Skolelærer Anton Nielsen, havde det en betydelig kølende Virkning paa den Kritik, som fulgte efter. Men da Frederik Helveg efter denne Tid anmeldte nogle af Anton Nielsens Fortællinger i Ugebladet „Danmark“, skrev han med et rigtigt Fremsyn, at Anton Nielsen havde aabnet en ny Æra i vor Literatur. Mange lo ad det, de kunde ikke se saa langt, men det har dog vist sig, at Anton Nielsen blev Banebryder for hele vor folkelige Literatur.

Anton Nielsen optraadte første Gang i Flinchs Almanak for 1860 med en „Mormonhistorie“. Siden den Tid har han hvert Aar eller hverandet udgivet et Bind Fortællinger, foruden en Mængde mindre Bidrag i Kalendere og illustrerede Blade. Hans Hovedværk er vistnok „Fra Landet“, der er udkommet i tre anselige Oplag. Den lille Pjece: „Om Hans, der kom paa Højskolen“ er ogsaa oplagt tre Gange og har vistnok skaffet Folkehøjskolerne adskillige Elever. I de senere Aar har Anton Nielsen udgivet Rejseskildringer, dels som Fortællinger og dels som Beskrivelser. De er blevne modtagne meget godt af Folket, som har ment med rette, at Forfatteren maatte være lige saa troværdig, naar han skrev om Udlandet, som om Indlandet.

Anton Nielsen er født i Snesløv ved Fuglebjærg den 5te Maj 1827. Hans Fader, en Bondesøn, var Skolelærer, Moderen var kjøbstadfødt. Sit varme bløde Hjærte kalder han sin Mødrenearv; fra Faderen har han arvet den uforanderlige Kjærlighed til Bondestanden, der har gjort ham til en „Folkets Mand“, i god Betydning. Han har tilbragt hele sin Tid imellem Bønder, med Undtagelse af sit Seminarieliv, hvor han fordrev Tiden for sig selv og andre ved at være Spilopmager. Han har selv ved given Lejlighed udtalt, at skjønt han egentlig slet ingen Karakter havde fortjent, da han skulde demitteres, saa trak han dog bedste Karakter i Examenslotteriet. Nu slap han ud til Bønderne igjen og var Landsbyskolelærer i adskillige Kald paa Sjælland. Tunge Familiesorger havde imidlertid dæmpet hans Livsmod, men de bragte ham tillige ind paa Forfatterbanen, hvor han i sine simple Fortællinger kunde give sit Hjærte Luft, uden at røbe sig for nogen. Da det blev ham

tilbudt i 1868 af Digteren Mads Hansen at forestaa en Højskole i Vester-Skjerninge greb han dette Tilbud med Glæde, baade fordi han derved kunde komme bort fra et Sted, hvor han havde lidt saa meget, og fordi Højskolegjerningen særlig tiltalte ham. Han har ogsaa ret haft Lykken, eller som han vel selv vilde sige Vorherre med sig i dette Kald. Han, der nu for det meste har saa stort et Elevantal, som han kan modtage, forstaar at vinde de unges Kjærlighed og blive ved at være deres fortrolige Ven, om end de rejser langt bort; han besvarer ethvert Brev fra sine Elever og bruger derfor det meste af sin Fritid til at skrive Breve. Højskolegjerningen har ogsaa haft en velgjørende Virkning paa hans Person; han er bleven kjendeligt forynget af bestandig at være omgiven af saa mange unge. Men da hans Virksomhed, baade som Forfatter, Højskoleforstander og Brevskriver i det store, er meget anstrængende, saa har han i de sidste 7—8 Aar anset det for en nødvendig Hvile og Forfriskning at rejse udenlands i Ferietiden, der varer 3 Maaneder. De Indtryk, som han her modtager, meddeler han saa gjærne i Tale eller Skrift til andre. Politiken har han aldrig givet sig af med; maaske han ved, at den er en ren Pest for Digtere.

Man skjønnede strax, da Anton Nielsen fremtraadte, at man her havde at gjøre med en Forfatter, der ikke vilde bane sig Vej ved Efterligning af de større Digtere, men som hentede sine smaa og simple, men skjønne Billeder lige ud fra Livet, og som formaaede ved en naturlig og jævn Fortællemaade at give dem fuld Sandhed og Troværdighed. Hvem husker ikke endnu, hvilken Lykke „den lille Hyrdedreng“ gjorde? Denne prægtige lille Fortælling, — hvori Hjærtelighed og Poesi er sammenslyngede saa skjønt og paa en saa naturlig Maade, at Fortællingen er lige tiltalende for smaa og store — aabnede ligesom et nyt Felt i Literaturen, i alt Fald var det den af Forfatterens første Arbejder, der slog bedst an. Bonden „spidsede Øren“ og forbavsedes ved at se, at der i en saadan ubetydelig lille Hverdagsbegivenhed i Grunden laa saa meget skjønt, saa megen rørende Hjærtelighed. I det daglige Liv glider ens Tanker saa let hen over slige Begivenheder, men ved at se deres Spejlbilleder fremstillede af en virkelig Digterhaand, gribes man ofte paa en vidunderlig Maade af deres Poesi. Vel kjendte man nok forhen „Hyrdestykker“, Idyller og den Slags landlige Digtninge, men disse var alle ligesom skaarne over samme Læst: højtflyvende i Indhold og forskruede i Formen, og derfor uden Rod i det virkelige Liv. Intet Under derfor, at de „dannede“ Kredse ogsaa spidsede Øren, da Anton Nielsen fremtraadte med sine smaa Virkeligheds-billeder, igjennem hvilke Naturens Sandhed og Poesi slog Læseren i Møde som et Pust fra en Kløvermark. Der blev knyttet store Forventninger til Anton Nielsen, og ethvert nyt Arbejde fra hans Haand blev læst med Begjærlighed, og man kan uden Overdrivelse sige, at han i Løbet af faa Aar vandt en Anerkjendelse, som mangen mere begavet Digter maa arbejde i ti og tyve Aar for at opnaa. Selv i de højere Kredse nødtes man til at se bort fra den Omstændighed, at han kun var en jævn Landsbylærer, hans Arbejders Værd afnødte enhver den Anerkjendelse, han fortjente.

Det har imidlertid sine store Fristelser for en Forfatter at komme ind paa Virkeligheds-Digtningen; for mange bliver den en Glidebane, der ender i det uskjønne og platte. Vi vil ikke dølge, at Anton Nielsen undertiden har givet sine Skildringer en saa fotografisk Nøjagtighed, at der er sluppet adskillige mindre skjønne Træk af Hverdagslivet ind i hans Billeder.

Desuden kan det stundum hænde, at Forfatteren ved at lægge Tendensen alt for utilsløret frem i sine Fortællinger, taber noget af den Troværdighed og Elskværdighed, som han ellers arbejder med. Hans folkelige Tænkemaade og varme Hjærtelag for alt, hvad der kan tjene til Oplysningens Fremme, til Frihedens og Lighedens Gjennemførelse i Samfundslivet, har stundum løbet af med hans Digterpen til saadanne Arbejder, hvori Tendensen stikker temmelig stærkt igjennem.

Men nævn os en Forfatter, hvis Arbejder ikke har et svagt Punkt for den ubønhørlige Kritik. Hvor naturligt er det ikke, at Anton Nielsen under sin temmelig lange og overordentlig frugtbare Forfattervirksomhed har sendt adskillige Arbejder ud i Verden, der som mindre heldige snart vilde være glemt. Anton Nielsen vil derfor lige fuldt mindes i vor Literatur som en Forfatter, der har haft en ikke ringe Indflydelse paa sin Samtid, baade ved sine egne talrige Arbejder og derved, at han har ligesom manet andre til at stille sig Side om Side med ham. Ja han har givet Stødet til en Literatur, som maaske de store Skjønaander rynker Næse af, men som dog maaske har mere umiddelbar Betydning for Menigmands aandelige Liv end den Literatur, der skyldes de store lavrbærkransede Skjalde.

Der er vel ikke noget stort Fond af digteriske Tanker i Anton Nielsens Fortællinger, og det kan være, at en og anden af hans skrivende Kolleger har overgaaet ham i denne Henseende; men derimod finder man ikke let Mage til den Naturtroskab, hvormed han som oftest tegner sine Billeder „fra Landet“. Man smiler uvilkaarlig hvert Øjeblik ved at læse hans Fortællinger og udbryder ved sig selv:

„Hvor det er ypperligt truffet!“ — Forfatteren kjender Bondens Liv lige ud i dets hemmeligste Forgreninger, det er, som om der paa hans Sjæls Baggrund findes paatrykt et stort klart Fotografi af vor Landalmues hele Tænkesæt og Handlemaade lige til de mindste Enkeltheder, og han forstaar ogsaa at vise os sandt og slaaende, hvad han har set og hørt. Han nøjes ikke med at fremstille Lyssiderne ved Bondens Liv, thi han drager ogsaa ofte Skyggesiderne frem og retter ikke sjældent alvorlige Hip mod Skjævhederne i hans Liv; men man skjønner altid, at Forfatterens Dadel saa vel som hans Ros over Bondestanden udspringer af en oprigtig Kjærlighed til denne Stand, og at dens Ve og Vel ligger ham alvorlig paa Hjærte.

Hvad der ogsaa er karakteristisk ved Anton Nielsens Fortællinger, er det Liv og Lune, der er udbredt over dem. Ofte brister man i Latter over Forfatterens virkelig morsomme Indfald. Naar han saaledes lader en Valgkandidat begynde sin Tale med de Ord: „Nemlig at I er neutrale i Dag, hæderværdige Bondestand og vælger en oprigtig Demokrat o. s. v.“ da gad vi set den, der kan læse denne komiske Begyndelse uden at føle sine Lattermuskler elektriserede. Paa mangfoldige Steder træder Forfatterens Skjælmeri os i Møde paa lignende Maade; for saa vidt er der ofte noget højst forfriskende ved at læse hans Arbejder, og man tør vel paastaa, at den store Udbredelse hans Bøger har faaet, for en meget stor Del skyldes hans friske Vid og Lune. Det maa heller ikke forglemmes, at hans Fortællinger som oftest er prægede af en Hjærtelighed og Varme, der virker fængslende paa Læseren; kun klinger hans Sprog undertiden lidt søgt, naar han skal gjengive en Samtale, i hvilken Hjærternes Rørelse løber over Bredden, men der er vel heller ingen Samtaleform, der er saa vanskelig at gjengive som denne.

Alt i alt er Anton Nielsen saaledes en af vor dygtigste og mest ansete Folkeskribenter, og man maa ønske, at den Hyldest, hvormed han blev modtaget ved sin første Fremtræden, maa følge ham til hans seneste Dage. Han er nu i en Alder af 52 Aar, men frisk og livskraftig som han er, tør man sikkert haabe, at han endnu længe vil kunne virke med Mund og Pen for Folkevækkelsens og Oplysningens Sag, som han saa trofast har tjent i en lang Aarrække.

H. P. S.

Taagede Dage.

Fortælling

af Zakarias Nielsen.

(Fortsat.)

Hans vedblev at bo sammen med sin Søster i det lille Sted paa Marken, medens hans Sted oppe i Byen stod ubeboet. Hvad det blev til med hans storartede Grusleverance til Jærnbanen, eller rettere Salget af hele Lodden, vidste endnu ingen. Da rejste Hans pludselig bort og var borte i flere Dage, ingen vidste hvor, ikke en Gang Line.

Kromanden gik endnu i Uvished. Mørk og gnavent listede han sig omkring i Stald og Stue; ofte, naar han i sin Iver tog fat med ved et eller

andet Arbejde, blev han overfalden af en heftig Hjertebanken og maatte holde sig forover og klemme begge Hænder mod Brystet, indtil Hjertet igjen sagtnede sine hurtige, dumpe Slag.

„Har ikke noget at betyde," sagde Madsen saa ofte — „husker saa godt min salig Plejefader Pastor From" . . . „Aa, rejs Pokker i Vold med din salig Plejefader!" udbrød Kromanden ofte ærgerlig.

Katrine og Datteren havde ofte bedet Torben om at underkaste sig en alvorlig Lægebehandling — ikke under ham, denne Fusker der nede i Byen, men under en af Kjøbstadens dygtige Læger; men Torben vilde aldrig høre noget derom. Til sidst henvendte Katrine sig hemmelig til en af de omtalte Læger og aftalte med ham, at han en Dag, ligesom tilfældig, skulde kjøre forbi Kroen, staa af og gaa ind for at drikke en halv Flaske Øl, ved hvilken Lejlighed hun skulde se at faa Torben til at lade sig rigtig undersøge. Lægen kom ogsaa, det var netop en af de Dage, da Hans var fraværende; men forinden Doktoren indfandt sig, forefaldt der et Optrin, som i høj Grad forskrækkede den lille Kone. Det var som sædvanlig Madsen, der var paa Spil.

To Heste nu standse ved Staldens Dör:
„Vaagn op, du Staldkarl, vor Vrinsken hør!"
Den Staldkarl han hviler i Ro og Mag,
nu gnider han Öjet: „Hvad, er det Dag?"

Men Pigen hun strækker sin dovne Krop,
hvor nødig hun vil, saa maa hun dog op.
Snart Luen paa Arnen om Kjedlen slaar,
nu koger hun os vor Kaffetaar.

Saa løber hun rask til den Bager af Sted,
og Boller og Kringler hun kommer med.
Da triner Moder til Barnets Seng:
„Vaagn op! god Morgen, min lille Dreng!"

Kromanden sad i sit mest triste Lune paa sin gamle Plads ved Vinduet. Da kom Madsen styrtende ind i Stuen, ildrød og forpustet og udbrød:

„Gud bevares, Mand, du har jo Vand i Hjertet!"

„Hvad har jeg?" spurgte Kromanden med sin grove Basstemme. „Vand?"

„Ja; af Gud, har aldrig regnet det for noget før, gjør mig inderlig ondt for dig, gamle, trofaste Ven."

„Vand?" udbrød Kromanden igjen. „Hvad er det for noget forbandet Vrøvl! Hvor skulde det Vand komme fra? Jeg smager jo aldrig Vand."

Madsen rystede bekymret paa Hovedet. „Ikke saadan at forstaa, kjære Ven; en Sygelighed i Hjerteposen — en meget farlig Sygdom; — gjør mig inderlig ondt . . ."

„Hvor i al Verden har du faaet det Vaas at rende med?"

„Var ude hos Doktoren med en Ligtorn . . . havde sig en lille en paa Lampen . . . sludrede over sig . . ."

„Gid Pokker havde baade dig og Doktoren og alt jert Vrøvl, at I ikke kan lade mig være i Fred!" udbrød Kromanden og skød til det lille Bord, saa at et Par Flasker væltedes og rullede paa Gulvet.

Konen var heldigvis i Køkkenet, da Madsen kom farende med sin forfærdelige Meddelelse; man hørte hende i dette Øjeblik tumle med nogle Kjedler, og Kromanden kaldte: „Katrine!"

Da gav det pludselig et Ryk i Madsen, han bed sig i Fingeren, drejede omkring og skyndte sig ud ad Døren.

Konen kom ind, og Kromanden udbrød:

„Madsen kommer farende ind — ja nu rendte han — og fortæller mig, at jeg har Vand i Hjertet, har du sat Dokt . . .?"

Konen gav et Skrig, blegnede og tumlede et Par Skridt tilbage; men hun tvang Kraften op i sig, ilede hen til Manden og sagde:

„Det er ikke sandt, Torben . . . det er slet

ikke sandt . . . du er meget raskere, end du har været . . . være bare rolig!"

„Ja vær du bare rolig, hvordan er det, du tager paa Vej?"

„Der er slet ingen Fare, du kan leve i mange Aar, o Gud, Torben, vi kan heller ikke undvære dig!"

Den lille trofaste Kone faldt ham i Favnen og for første Gang fik hendes Smerte Luft ved hans Bryst; hun kunde ikke skjule sine Taarer i dette Øjeblik; men der blev ikke Tid til Graad eller yderligere Forklaring, thi i samme Øjeblik rullede en Vogn hen for Døren, Kromanden slap sin Kone og kigede ud af Vinduet.

„Hvad Pokker er det for en Doktor?" spurgte han, i det han fik Øje paa en lille, vel indpakket Mand, som sad i en Doktorstol bag i Vognen — „mon han vil have noget? Gaa ud og spørg ad!"

Katrine blev helt forfjamsket i det, men som sædvanlig kom hun snart til Besindelse tørrede sine Øjne paa Forklædet og løb ud for at tage imod Lægen.

Vi vil overspringe alle de snilde Manøvrer, hvormed Katrine og Lægen tumlede med Kromanden, indtil endelig denne gav efter og lod Lægen faa Lov til at anstille sine Undersøgelser. Vi vil blot meddele, at den lille tykke Doktor, efter længe at have banket, lyttet og trykket paa Kromandens brede Bryst, henvendte sig til Katrine med de Ord:

„Jeg kan glæde Dem med, Madam, at der ikke er Spor af Vand."

„Hæ — Vand!" mumlede Kromanden med et lunt Smil, „havde han endda sagt bajersk Øl . . ."; men han fik ikke udtalt, før Katrine med vild Glæde kastede sig over ham og udbrød: „Torben, hører du, hører du!"

„Ja, ja, ja! det er jo det, jeg har sagt hele Tiden; men lad mig nu faa knappet Nattrøjen! . . . saa for Pokker, der fløj den Knap! Gaa væk, . . . Manden maa jo tro, at du er gal!"

Katrine greb Doktorens Haand, trykkede den med begge Hænder og udbrød: „Aa, hvor De har gjort mig glad! Her har jeg gaaet i flere Aar i en evig Angest, og saa er der ingen Ting i Vejen!"

„Ja, det vil jeg nu ikke sige, han lider af heftig Hjærtebanken."

„Ja men der er ingen Fare paa Færde?"

„Nej, egentlig Fare er der ikke; men vi maa alligevel se at faa . . . at faa . . .!"

„Ja vist," faldt Kromanden ind med sin Bas, „nu skal jeg vel til at drikke Kamferdraaber og gaa med Begplaster over Brystet?"

„Nej," sagde Lægen og lo ironisk, „De skal drikke bajersk Øl og spise Flæskesteg og ligge paa Sofaen og ryge Tobak."

„Ja, det var noget, jeg kunde bedre forstaa."

Kromanden forstod nok Spøgen; men ikke des mindre gik han ganske rolig hen og tog sig en halv Bajer, satte Glasset for Munden og drak dets Indhold i fulde Drag.

„De maa, min Sanden, ikke drikke bajersk Øl."

„A . . .! Jeg synes Doktoren sa'e det."

„Ja, det var ikke saadant ment. Nej, alvorlig talt, De skal være lidt forsigtig med hvad De spiser og drikker, De er meget fuldblodig, og jeg vil ikke indestaa for, at der ikke kan udvikle sig en virkelig Sygdom i deres Hjærte."

Inden Lægen tog bort, tilraadede han Patienten at drikke koldt Vand — Kromanden lo indvendig, saa det klukkede — sysle med smaa lette Arbejder og leve et saa roligt og regelmæssigt Liv som muligt samt anvende kolde Omslag paa Brystet, naar Anfaldene blev alt for voldsomme. Sygdommen vilde da nok lidt efter lidt fortage sig igjen.

Det var mange Aar, siden der havde været et saadant Liv i Kroen, som der blev i denne Eftermiddag. Katrine og Line kunde næsten hverken høre eller sanse af bare Glæde. Line tog et Par Gange sin Moder om Halsen og gjorde Tilløb til at indvie hende i noget meget hemmeligt, men naar det kom til Stykket, kunde hun alligevel ikke faa det frem, og hun besluttede da at vente med det til Aften, naar hun var bleven alene med Moderen.

Noget ud ad Aftenen, da den lille Familie havde faaet sat sig lidt til Ro, traadte en høj, alvorlig Karl ind ad Døren. Line fik pludselig saadant et Hastværk med at samle nogle Glas sammen og bringe dem ud Køkkenet.

„Det er saamænd Hans," hviskede Katrine til sin Mand, der sad og læste i en Avis.

„Godaften!" sagde den indtrædende og saa langt efter Pigen, som forsvandt bag Køkkendøren. „Ja nu faar I fremmede, som I kanske knapt havde ventet."

„Nej," tog Katrine Ordet, „vi tænkte just ikke paa dig i dette Øjeblik."

Torben vedblev at læse, men skjævede af og til hen efter Karlen.

„Sæt dig ned, Hans," bød Konen.

„Ja Tak!"

Han satte sig paa en Stol nær Døren, og der indtraadte et Øjebliks Pavse. Endelig gjorde Katrine en Bemærkning om Vejret, og Hans tog Anledning til at gjøre en Bemærkning om Føret; men Samtalen gik strax i Staa igjen. Lidt efter begyndte Hans:

„Nu er det længe, siden vi snakkede sammen, Torben."

„Ja," svarede Kromanden but, „det er ikke min Skyld; men lad os bare ikke komme ind paa det Kapitel."

„Da var det netop om det, jeg gjærne vilde snakke et Par Ord med dig, Torben; for . . . det har lige godt gnavet mig tit."

„Hvad for noget har gnavet dig?"

„Det med Kroen der ovre og saa det med ham — Peter."

„Aa," faldt Katrine ind, „det var jo mere saadan af — af Enfoldighed, eller hvad skal jeg kalde det."

„Ja, det med den ny Kro, det tænkte jeg aldrig over; men det andet . . ."

Kromanden udbrød: „Ja, der ser vi! Tvivlte jeg ikke nok om, at det hængte saadan sammen. Det var dig, der satte det i ham og hjalp ham afsted, ikke sandt?"

„Ja, om jeg just ikke satte det i ham, saa kan jeg ikke gaa fra, at . . ."

„At du gav ham Penge til Rejsen?"

„Ja, det gjorde jeg."

(Fortsættes.)

Plantesagn

Ved Anton Andersen.

Ask (Fraxinus excelsior).

Asken er et almindeligt forekommende Træ hos os, mest plantet ved Huse og Haver, dog ogsaa vildtvoxende, f. Ex. paa Laaland. Det kan blive meget højt og er i Grunden et smukt Træ med uligefinnede Blade, men uanseelige Blomster, der fremkommer før Bladene, og snart er tvekjønnede, snart særkjønnede. De aflange Frugter er vingede. Asken er ret egentlig Sagnets Træ og har spillet en Rolle i flere Landes Sagnhistorie. Særlig er den jo bleven bekjendt i den nordiske Gudelære, hvor „det sølvgraa, hellige Træ": Ygdrasil var en Ask.

Ygdrasil er det højeste og ypperste af alle Træer, og hverken Ild eller Staal kan skade det, og det stunder ej mod Undergang. Asken er ofte ligesom Egen brugt som Billede paa Kraften. I en gammel tysk Digtning sammenlignes Walther af Aqvitanien med den „stormsusende Ask," da han lykkelig udholdt de Angreb, som Günther og Burgurderne i Forening rettede imod ham paa Wasichenstein.

Allerede den gamle berømte Forfatter i Oldtiden Plinius fortæller underlige Ting om dette Træ. Det har stor Kraft imod giftige Slangers Bid. Han mener, at „mira naturæ benignitas" (d. e. Naturens Godhed) har frembragt det imod de giftige Slanger, der ikke kommer dette Træ nær og stedse undgaar dets Skygge. „Vil man gjøre en Kreds af Asketræets Blade og ved en Aabning lægge Ild, da skal Slangen (eller de giftige Orme) hellere gaa igjennem Ilden end over Bladene." (Plinius: Histor. mundi Libr. 15, Kap. 13). Dette stemmer for øvrigt godt med adskillige tyske og danske Sagn. Saaledes hedder det blandt andet i Froschmäusler 2 B., 4 D., 4 Kap.

Ich bin von den alten gelart
der Eschenbaum hob diese art,
das keine Schlang unter ihn bleib,
der Schatten sie auch hinweg treib,
ja die Schlang ehe ins Fewer hinleufft
ehe sie durch seinen Schatten schleifft.

Men det stemmer just ikke ganske overens med den almindelige Forestilling hos den danske Almue om den giftige „Blæseorm" eller „Wve". Om denne gaar der jo underfulde Sagn, og den skal i Følge manges Mening opholde sig paa Asketræet, medens rigtignok somme siger paa Pilene. Denne frygtelige Orm, der paa jysk hedder „Blæsworm", er og har været frygtet over hele Landet, ja er endogsaa kjendt i Nabolandene. Paa Fyn kaldes den „Wve", og man mener, den blæser „Forgift". Det er endog et Ordsprog at sige: „Han ser ud, som om han var æveblæst," naar en er hævet i Ansigtet. Paa Mors siger man, at „den kan blæse igjemmel syv Kirkmur". Underligt nok, at ikke denne forfærdelige Blæseorm — der for øvrigt er en uskyldig Træbukkelarve — skyer Asketræets Skygge! Nogle Folkeslag har helliget Asken til Krigens Gud. Det latinske Navn for den, „fraxinus", betyder Spydet eller Lansen, hvad ogsaa det ældre tyske Ord „Ask" tyder hen paa.

Sonnet.

Jeg tror paa intet, naar mit Sind er tungt;
kun et der er, hvortil min Tvivl ej hinner,
det dukker op imellem Barndomsminder,
fra den Tid, da mit Haab var lyst og ungt.

Og dette ene er Vorherres Magt,
den vældiges, som over alting raader,
som løser hver en Urgrunds mørke Gaader,
og som kan skabe, før et Ord er sagt.

I Glædens Stund er Herrens Magt min Styrke,
fordi den ses i Kjærlighedens Favn;
jeg haaber alt af Bøn i Jesu Navn.

Men Angest volder den i Tungsinds Mørke,
fordi den favnes af Retfærdighed;
i Tvivl jeg knuges da mod Jorden ned.

Fr. B. Barfod.

Bognyt.

„Ny Billed A B C" og „Dansk Billed A B C", udgivet af N. C. Rom, er Navnet paa to smukke ny Billed-A B Cer, der paa Udgiverens Foranledning, fremstaaet ved Samvirken imellem flere ansete Skolemænd for at byde Almuskolerne og Hjemmene et sproglig rigtigt og planmæssig fremskridende godt Grundlag for den første Undervisning i Læsning. Vi haaber, at den kyndige Lærer vil finde den fulgte Plan ikke alene omhyggelig gjennemtænkt, men ogsaa vel skikket til paa en let Maade at give Barnet Fasthed i Opfatselsen af de rette Lydbetegnelser, samt tidlig Øvelse i at skjelne mellem Ordenes Stamme og Afledninger, hvorfor den **naturlige Stavemaade** er strængt følgerigtig gjennemført i den Udgave der er kaldt **Ny** Billed A B C, hvori alle Staveøvelserne er trykt med **latinske** Bogstaver.

Til Brug ved den første Undervisning i Hjemmet, hvor man næppe alle Vegne endnu vil være fortrolig med den ny Stavemaade, skjønt den snart vil trænge igjennem som den allerletteste og naturligste, er der samtidig udkommet en sideordnet Udgave med „gotiske" (danske) Bogstaver til de første Øvelser og med den **„gamle"** Stavemaade gjennem hele Indholdet, under Navn af **Dansk Billed A B C.**

Ved Bogens Udstyrelse er der med Omhu sørget for, at Barnet, Blad for Blad kan have smukke Smaabilleder for Øje, for at Bogen kan blive fornøjelig at se i, og den dygtige Kunstner, der har forestaaet Tegningen, har derfor søgt at gjøre de smaa Billeder saa hjemlige og indholdsrige som muligt. Som Prøve paa disse Børnebøgers smukke Udstyrelse aftrykker vi midt i dette Nummer et Par af A B Cens Sider.

„Ny Billed-A B C" og „Dansk Billed-A B C" faas i alle Landets Boglader smukt indbundet à 40 Øre Stykket.

Smaating.

Ejendommelig Straf. Her i Landet og andre Steder, gaar der Sagn om, hvorlunde denne eller hin Sø er bleven til derved, at en By eller en Gaard er sunken i Jorden til Straf for Folkenes Ugudelighed. Som Exempel paa denne fortælles da gjærne, at Beboerne for at drive Spot med det hellige havde ladet Præsten kalde for at berede en syg til Døden; men naar saa Præsten er kommen, har han fundet en So liggende i Sengen i Steden for et sygt Menneske. Denne Historie om Præsten og Soen fortælles ogsaa fra Landsbyen Lichtenau i Østpreussen; men Sagen fik der et andet Udfald. Byen sank ikke i Afgrunden; men Præsten anklagede Beboerne for Øvrigheden — den Gang de tyske Sværdriddere. — Som Straf blev det paalagt Bønderne at opføre et stort Taarn, dog ikke paa almindelig Maade, men saaledes, at der brugtes Kjærnemælk til Kalken i Steden for Vand. Dette var en betydelig Skærpelse af Straffen; thi det var ikke let at faa al den Mængde Kjærnemælk samlet. Den saaledes tilberedte Kalk skal have vist sig at være et fortrinligt Bindemiddel, og „Kjærnemælkstaarnet" (Buttermilchsthurm) som det kaldes, skal indeholde Murværk, der synes uforgængeligt.

„Jøde, kom og spis Flæsk," sagde et Par unge Labaner til en Israelit. — „Aa ja, hvorfor ikke," svarede denne, „men saa maa De først lade Dem stege, thi raat Svinekjød holder jeg ikke af."

Firkantet Rød. Af 2 A, 2 E, 2 N, 1 B, 1 K og 1 P dannes tre Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Med første sender man Bud omkring
langt bort over fjærne Strande;
det andet (læst omvendt) med kunstige Spring
man ser i de varme Lande;
det tredje finder man allensteds,
kun faa er som det med sig selv tilfreds.

N. C. N.

Opgave.

Omsæt Bogstaverne i Ordene: Nyd—Sorø—Bern, saa at de danne Navnet paa en af Kristian den andens trofaste Mænd.

Opløsninger fra Nr. 42.

paa den geografiske Gaade:

L e e d **s**
O d e n s **e**
I e n i s e **i**
R h e i n e **n**
Egedesmind**e**

paa den firkantede Rød:

H E S T
E L V E
S V A L
T E L T

paa Gaaden: Stiklestad.

paa Billedgaaden: Ole skød i Skiven.

Flere Forespørgere om Danmarks Lærerforenings Skolemøde i Kjøbenhavn. Mødet og Udstillingen afholdes i Industriudstillingsbygningen og i Tivoli (der ligger lige ved Jærnbanestationen) og varer fra 5—8 August. Billet kan løses ved Ankomsten, men enhver der ønsker fri Tilbagerejse kan kun faa denne ved paa Afgangsstationen (eller paa Dampskibet) at forevise og faa paategnet et fra Mødets Bestyrelse udstedt Bevis for at Foreviseren rejser som Deltager i Skolemødet. Dette Bevis, tilligemed Adgangskort til Mødet, faas tilstillet mod Indsendelse af 2 Kr. til Mødets Bureauchef, Viceinspektør Brøchner Larsen, Store Kongensgade 108, under Adresse (fra 28de Juli indtil 6te August), Industriudstillingsbygningen, Kjøbenhavn V.

Mødet staar aabent for alle, ogsaa for Ikke-Medlemmer af Danmarks Lærerforening, saavelsom for Kvinder og for Mænd udenfor Lærerstanden, som have Interesse for Skolen og Oplysningen. De Lærere (og andre) der vil have deres Hustruer eller Døtre med til Mødet, kan altsaa forlange Adgangskort ogsaa til dem, og de vil da være berettigede til fri Tilbagerejse naar den sker senest den 13de August.

Enhver som ved Indsendelse af 2 Kr. (der billigst sker ved Postanvisning paa hvis Kupon man skriver Navn, Adresse og Begjæring om Billet) bestiller Adgangskort til Mødet, faar, foruden nævnte Rejsebevis, tilsendt al fornøden Vejledning med Hensyn til Rejse o. s. v.

Da min Tid vil være meget optaget forinden, og under Mødet, vil jeg ikke være i Stand til at besvare Breve med yderligere Forespørgsler om dette.

N. C. Rom.

Hermed et Tillæg indeholdende: „Bekjendtgjørelser og Brevvexling."

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Tillæg til Husvennen.

Nr. 43. Søndagen den 27. Juli. **1879.**

Bekjendtgjørelser.

Udkommet er:

Læsebog for Børneskolens yngre Klasser,

ved M. Abrahamsen og Emanuel Henningsen,

udgivet af N. C. Rom.

Denne særdeles smukt udstyrede og med henved 100 Billeder forsynede Bog er 196 Sider stor (i stort Format) og koster kun 1 Kr. stift hæftet. Indbundet i **stærkt** Skolebind 1 Kr. 35 Øre.

Bogen tilstilles paa Forlangende enhver Lærer frit til Gjennemsyn fra Forlagsforretningen ligesom den faas gjennem alle Boglader.

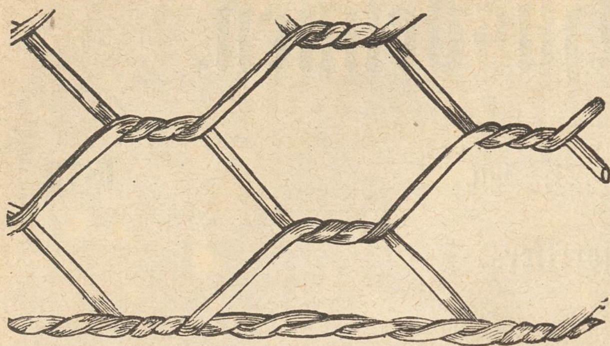
Bickfords Havesprøjte.

Denne amerikanske Sprøjte er uden Tvivl det virkningsfuldeste lille Redskab, der endnu er fremkommet, og er fortrinlig egnet til Vanding af Græsplæner, Urte- og Blomsterbede, til Vaskning af Vinduer og Vogne, til hurtig Slukning af nys udbrudt Ildløs og lignende. Det yderst simple og sindigt indrettede Apparat, som vedføjede Tegning viser Udseendet af, er saa let, at et Barn kan flytte det omkring, og en Barnehaand kan med Lethed udsende med det en kraftig Vandstraale paa en Snes Alens Længde. Pumpeværket, der er dobbelt, bestaar af galvaniseret Jærn, som ikke ruster. Som Tegningen viser, sættes den paa Jorden og holdes fast med den ene Fod, medens Pumpestangen let bevæges frem og tilbage. Herved suges Vandet gjennem en lille Slange vexelvis ind i Pumperummene til højre og venstre, i det Kautschukplader og Kugler gjør Tjeneste i Steden for Cylindre og Ventiler, saa at Vandet, gjennem en lille Vindkjedel, drives ind i Slangen med betydelig Kraft og gjennem Mundstykket udsendes som en stadig Straale, der kan sende sin Støvregn 10—15 Alen bort. Vi har overværet Prøver med denne lille Sprøjte med udmærket smukt Udfald, og Apparatet synes temmelig holdbart, medens Konstruktionen er saa simpel, at den ikke let kan komme i Uorden. Da Prisen, 28 Kr., er temmelig billig, vil denne smukke Havesprøjte vist finde megen Udbredelse blandt alle Haveelskere.

Faas hos C. Th. Rom & Co. — Kjøbenhavn, V.

Maskinflettet galvaniseret Jærntraadshegn

af vedtegnede Maskeform af 2 à 3 Fods Bredde med Masker fra 5/8" til 2 1/2" Størrelse af galvaniseret Jærntraad (som ikke rustner) i forskjellig Tykkelse, udmærket tjenlig til Gitterværk i Bure, Dueslag og Hønsegaarde, til Indhegning af Haver, til fritstaaende Espalier m. m., leveres fra 35 Øre til 1 Kr. pr. løbende Alen. Paa Bestilling leveres hvilkensomhelst Bredde under 6 Fod i hele Ruller. Prisen pr. Rulle ca. 75 Alen beregnes noget billigere.

Kjøbenhavn, V.

C. Th. Rom & Co.

Amerikanske blankpolerede Høstleer.

Da de af os ifjor direkte indførte amerikanske Høstleer vandt almindelig Bifald for deres lette og holdbare Skær toge vi iaar et større Parti hjem i det vi ifjor ikke kunne tilfredsstille Efterspørgslen. Første Sending faldt lidt for bred ud hvorfor vi øjeblikkelig forskrev et nyt Parti af samme Form som ifjor; dette er nu ankommen og de blankt polerede Leer er særdeles smukt og let forarbejdede; vi have Fabrikantens Garanti for at Kvaliteten er uovertræffelig.

Vi have Leerne paa Lager i flere Størrelser og Former. Prisen er for

dansk Form:

fra 35 Tommer lange à 4 Kr., i flere Størrelser indtil 40 Tommers Længde à 4 Kr. 40 Øre.

svensk Form der er lidt smallere:

35—38 Tommer lange 3 Kr. 25 Øre;

amerikansk Form, en kraftig smal bøjet Le:

34—38 Tommer lange 3 Kr. 75 Øre;

Sidstnævnte vil foruden at gjøre Fyldest til Høslæt være fortrinlig til Lejesæd til Ærter, Boghvede o. s. v.

Foruden de amerikanske Leer fører vi ogsaa iaar fortrinlige Høstleer af dansk Fabrikat som vi kunne anbefale. Prisen er:

35 Tommer lange 3 Kr. 65 Øre
til 42 — 4 — „ —

Enhver Le er forsynet med vor Etikette og sælges under Garanti.

Skriftlige Bestillinger expederes med omgaaende Post mod Postforskud. Ordres over 20 Kr. forsendes fragtfrit.

Handlende erholde Rabat.

Kjøbenhavn i Juli 1879.

C. Th. Rom & Co.

Strygespaan med Smergel.

Vore anerkjendte gode holdbare Husflidsstrygespaan føres i 3 Sorter: hvide à 10 Øre Stykket, med rød Kant à 20 Øre og med blaa Kant 25 Øre Stykket.

Indiske Strygesten

for Leer og andre skærende Instrumenter leveres til 25 Øre Stykket

Prima amerikanske Høforke med polerede stærke ovale Grene à 12" dobbelt blaa Ring og stærke Asketræesskafter leveres fra 2 Kr. til højere Priser.

C. Th. Rom & Co.

Brevvexling.

P. M. i R . . . takker venligst for Meddelelsen og Tilbudet. Dersom De vil sende Udgiverne den gamle Bog skal den blive overleveret en Samler der med særlig Kyndighed og Kjærlighed samler gamle Folkeskrifter.

Kate D. Tak, skal blive optaget ved Lejlighed.

Klitus. Er ikke i Stand til at besvare de givne Spørgsmaal.

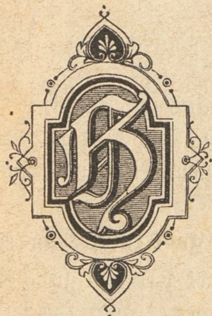
Almueskolernes Sommerferie. Bestyrelsen for Danmarks Lærerforening har af Hensyn til, at Høstferien formentlig i flere Egne af Landet, særlig i det nordlige Jylland, vilde falde saa sent, at de derboende Lærere ikke vilde være i Stand til at deltage i det almindelige danske Skolemøde og den Udstilling af Skolemateriel her i Byen, som begynder den 5te August, anholdt om, at det maatte tillades Lærerne i de Egne, hvor Høsten i Aar begynder senere, at give Høstferie i de første Dage af August, forsaavidt de agte at deltage i det store Skolemøde. Kirke- og Undervisningsministeriet har i den Anledning tilskrevet samtlige Skoledirektioner, at det finder det ønskeligt, at der i de Skoler, hvis Lærere agte at deltage i det ommeldte Skolemøde, maatte blive givet Høstferie i Begyndelsen af August Maaned, selv om dette vil være noget tidligere, end det ellers vilde have været Tilfældet.

Nr. 44. Søndagen den 3. August. 1879.

Taagede Dage.

Fortælling
af Zakarias Nielsen.
(Fortsat).

ans dog!" udbrød Katrine og truede ad ham med Fingeren. Kromanden kylede Avisen hen ad Bordet og sagde:

„Ja, det er" — her indskød han en kraftig Ed — „dog forskrækkelig at tænke sig! Og det kommer du saadan uden videre og fortæller mig lige i Ansigtet."

„Ja, jeg maatte have det frem en Gang; det har gnavet mig længe nok."

„Men hvorfor bar du dig dog saadan ad?" spurgte Katrine.

Karlen sukkede dybt og sagde: „Jeg holdt af Line."

„Ja, der ser vi!" udbrød Kromanden. „Er det ikke det, jeg har sagt hele Tiden! Og saa gaar du hen og ødelægger to Menneskers Fremtid og er færdig at lægge deres Forældre i Graven oven i Kjøbet."

Kromanden buldrede nu løs imod ham en Stund. Hans sad og saa ned for sig og tog rolig imod det alt sammen, medens Katrine af og til søgte at lægge et formildende Ord ind.

„Ja," sagde omsider Hans, „jeg bar mig galt ad, og derfor har der heller ingen Lykke været ved det hele."

„Og nu tror du," sagde Kromanden, „at du kan gjøre det hele godt igjen bare ved at komme her hen og sukke en halv Times Tid."

„Nej, jeg er ikke kommen alene for at lette mit eget Sind, men ogsaa for at gjøre mit til, at det ogsaa kunde blive godt for jer andre."

„Og det mener du, at du kan? Kan du give Madsen hans Søn tilbage, og kan du erstatte mig det Tab, jeg har haft baade ved Krohistorien der ovre og ved det andet?"

„Ja, hvad Kroen angaar, da har jeg faaet indrettet det saadan, at jeg haaber, at det Tab nu kan vindes tilbage."

„Hvad er det da?"

„Jeg har faaet gjort det ud, at vi faar Station her ved Byen."

„Det er da ikke sandt?"

„Jo, det blev afgjort i Gaar."

„Saa var det derom, du var borte?"

„Ja jeg rejste selv der ind, for at faa Rede lighed paa det."

„Hvordan gik det til? . . . Sæt dig her hen ved Bordet, Hans. Katrine, tag en Stol til Hans."

„Tak, jeg sidder meget godt."

„Nej, vist ikke, kom nu her hen!"

Karlen adlød nu Opfordringen. Da han kom nærmere til Lyset, saa man først, hvilken paafaldende Forandring der var foregaaet med hans Udseende. Hans Ansigt var blegt, Trækkene skarpe, og Udtrykket lidende.

„Er du ikke rask, Hans?" spurgte Katrine uvilkaarlig og saa deltagende paa ham.

„Jo, jeg fejler ikke noget saadan."

„Naa, men . . .?" begyndte Kromanden utaalmodigt.

„Ja, jeg har jo i lang Tid ligget og underhandlet med disse Jærnbanefolk; men vi kunde ikke rigtig komme til Enighed. Jeg vidste, at de kunde ikke faa Grusen andre Steder her paa Egnen, og saa satte jeg naturligvis Prisen op."

„Ja, du har tjent tæt paa den Lod; men det er nu lige meget; fortæl videre!"

„Der var os et Par tusend Daler imellem . . .“

„Et Par tusend!“

„Ja, det er ikke Smaaskillinger, her er Tale om. Jeg forlangte ti tusende for hele Lodden, Huset og Haven fraregnet. Jeg vidste, at det var dem meget om at gjøre at faa hele Lodden, især da den stødte op til Banen med det ene Hjørne, for saa kunde de jo bare smide et Sidespor ned til Grusgraven, og saa havde de saa nemt til Grusen ikke blot nu, men ogsaa for Eftertiden.“

„Naa . . .?“

„Men de vilde ikke give mig mere end otte, sagde de. Jeg havde nu alligevel faaet dem alle ti, men saa var det, at jeg gik her og spekulerede baade paa det ene og det andet, og saa fik jeg i Sinde at tage ind til Bestyrerne og tilbyde dem at kvitte de to tusende, hvis de saa vilde lægge Stationen her. „To tusend Daler har ikke meget at sige i et saa vigtigt Spørgsmaal,“ sagde han — Formanden — og smilte lidt af det. „Det kan nok være,“ sagde jeg, „men det er dog det meste af, hvad Stationen koster at bygge.“ — „Er det Dem saa meget om at gjøre at faa Station ved Sønder-Egerup?“ spurgte han saa. „Ja, det er det, for jeg har i Sinde at bygge et Kornmagasin ved Banen . . .“

„Et Kornmagasin? udbrød Kromanden med opspilede Øjne.

„Ja se, det er nu saadan noget, jeg har hittet paa, siden jeg kjøbte Madsens Sted. Du ved jo nok, at jeg har altid haft saadan lidt Lyst til Handelen, og da jeg nu har Udsigt til at faa en Del Penge mellem Hænderne, saa synes jeg, at jeg skulde prøve, om det ikke kunde gaa med en Kornhandel, saadan lidt i det store. Jeg kjender alle Bønderne her paa Egnen, og jeg er sikker paa, at hver eneste en af dem vil komme til mig med deres Sæd, i Steden for at kjøre den lange Vej til Kjøbstaden, naar jeg da ellers kan byde den samme Pris, som de kan faa der inde.“

„Saa vilde du lade Sæden gaa med Banen til Kjøbenhavn?“

„Ja, det var jo Meningen.“

„Naa, hvad sagde han saa til det?“

„Ja,“ siger han saa, „kunde De skaffe os en livlig Sædtrafik over Sønder-Egerup, saa vilde denne Omstændighed unægtelig . . . ja, jeg husker ikke saa lige, hvordan han belagde sine Ord, men Meningen var da, at den Sag var nok værd at overveje. „Men,“ siger han saa, „hvad Garanti har vi for, at De ogsaa vil gjøre Alvor af dette Projekt?“ — „Naar jeg har sagt noget, saa staar jeg ved det,“ svarede jeg, „og for en Sikkerheds Skyld, kan De holde de halve af Pengene for Lodden tilbage, til jeg har bygget Magasinet og begyndt paa Handelen.“ Ja, nu skulde han tale med de andre om Sagen endnu i Aften. Saa træffer det sig hverken værre eller bedre, end da jeg gik ned ad Trappen, saa møder jeg ham, Hjorth — Kornhandleren, som jeg tjente hos. Han er jo nu en stor Sædgrosserer i Kjøbenhavn, det vidste jeg nok, men jeg vidste ikke af, at han netop var med i Bestyrelsen og var en af de villeste. Saa kom vi jo i en lang Snak om dette hersens, han var forskrækkelig færm, bød mig en af sine fine Cigarer og sagde, at det skulde være ham en Fornøjelse at træde i Handelsforbindelse med mig, hvis nu det hele kunde gaa i Kraft, saaledes som jeg havde tænkt mig. Saa den selv samme Aften kommer Formanden hen til mig — jeg logerede i „Kronen“ — og sagde mig, at nu var Tingen i Orden, men jeg sagde, at jeg vilde nok have det skriftlig . . .“

„Det var rigtigt, Hans, det var fuldkommen rigtigt,“ ytrede Kromanden, i det han rykkede Karlen lidt nærmere.

„Og det fik jeg saa ogsaa Dagen efter. Se, her er Papirerne!“

Med disse Ord fremtog Hans af sin Lædertegnebog et Dokument og viste Kromanden det. Da denne havde læst det igjennem, udbrød han, overvældet af Glæde:

„Det var . . . det var lige godt rart, Hans!“

„Ja,“ faldt Katrine ind, „det var rigtignok en glædelig Nyhed, Hans kom med der. Gud ske Lov og Tak, at det fik saadant et Udfald med Stationen. Nu skal vi komme til Oprejsning igjen, Torben. Aa Gud — sikken en Dag!“

„Ja, ikke sandt, Katrine, det var lige godt rart, det!“ sagde Kromanden og gned sig sjæleglad med Hænderne op og ned ad Laarene. „Katrine, skjænk Hans en Bajer!“

„Ja,“ sagde Hans, i det han saa mørkt hen for sig, „naar det saa dermed havde været godt alt sammen!“

Kromanden gav et lille Træk med Skulderen og svarede: „Vist nok; det med Peter er ikke let at gjøre om igjen; men . . .“

Hans saa et Øjeblik tavs hen for sig. „Jo, jeg baade kan og vil gjøre det om igjen; jeg har sat mig det for,“ udbrød han endelig.

„Det er jo umuligt, Hans.“

Karlen sendte et tungsindigt Blik hen imod Køkkendøren; han hørte ikke, hvad der blev indvendt.

„Jeg har holdt mere af Line, end I eller nogen Mennesker kan tænke.“

Han gjorde atter et lille Ophold.

„Og jeg syntes altid,“ vedblev han, „at det var umuligt, at I kunde sige mig Nej, naar I fik at vide, hvor meget jeg gjorde af hende. — Jeg

troede ogsaa, at hun holdt af mig, men . . . det gjorde hun ikke."

Torben og Katrine saa til hinanden, og den førstnævnte begyndte at gnide Fingrene op og ned ad Bordpladen, medens Katrine rokkede urolig i Sædet.

„For hende gik jeg og sled og slæbte der ude i Grusgraven baade tidlig og silde, hun var mig i Tankerne Nat og Dag; jeg tænkte ikke, det skulde have taget en saadan Ende."

Atter et Ophold.

„Men kan jeg ikke gjøre hende lykkelig paa den Maade, saa faar jeg se at gjøre det paa en anden."

Katrine saa spørgende paa Karlen, og Kromanden udbrød: „Hvad mener du, Hans?"

„Jeg kjøbte det Sted der ovre, og jeg har ogsaa Penge til at sætte Handelen i Gang igjen. Saa faar hun i Guds Navn tage den, hun holder mest af."

„Hvad er det, du siger, Hans?" spurgte Katrine og lod Hænderne synke ned paa sit Skjød. „Hvem er det, du taler om?"

„Peter er kommen hjem."

„Er det muligt?" udbrød Kromanden og Katrine paa en Gang. „Hvor er han? Hvornaar er han kommen?"

„Han er kommen til Kjøbenhavn i Eftermiddag, hvis ellers Dampskibet har naaet her til i rette Tid."

Kromanden rejste sig og for hen, saa hurtig hans Ben vilde føre ham afsted, og aabnede Køkkendøren: „Line, kom lidt! skynd dig! Peter er kommen hjem!"

Pigen kom ind og saa sig forfærdet om, men udbrød strax: „Det er jo ikke sandt."

„Nej, han er ikke her," sagde Kromanden, „men han er kommen til Kjøbenhavn, vi kan maaske vente ham i Morgen. Hvad siger du til det, som Hans her . . . ja, sig det selv, Hans."

Kromanden tog med disse Ord sin Datter ved Armen og førte hende hen til Hans. Der kom en lille Rystelse over Karlen, da han saa Pigen. Ogsaa hun rystede og saa ængstelig spændt snart paa Hans og snart paa sine Forældre.

„Du har en Gang givet mig dit Ord, Line," sagde Karlen, „og jeg kjender dig alt for godt til at tro, at du nogen Sinde skulde tage det tilbage igjen, om ogsaa du fortrød det; men du skal ikke være ulykkelig for min Skyld."

„Jeg forstaar ikke . . .," stammede Pigen.

„Der var en Tid, da jeg troede, at du holdt af mig; men . . . jeg skjønnede snart, at den gamle Kjærlighed sad fastere i dit Sind, end du selv vidste. Hvorfor vilde du ikke sige mig det rent ud, Line?"

„Jeg ved ikke, hvad du mener."

„Jo du ved, Line; lad os nu ikke skjule noget for hinanden mere; jeg vil ikke længer staa din Lykke i Vejen, du skal fra i Dag være løst fra dit Ord, og saa vil jeg ønske dig Vorherres Velsignelse til det andet . . ."

Han greb i dette Øjeblik hendes Haand, knugede den lidenskabeligt og tilføjede: „Jeg har holdt meget af dig, Line, det er vist jeg har."

I det han udtalte disse Ord, hørtes et Par undertrykt hulkende Lyde, og hans skarpe Ansigt, der var blevet hvidt som en kalket Væg, fortrak sig som i Krampe.

„Ja," sagde nu Kromanden, „jeg maa tilstaa, at jeg aldrig havde troet, at Line holdt saa meget af Peter, som jeg nu . . ."

„Af Peter!" udbrød Pigen, „er det det, du mener Hans? Du tror, at jeg holder af Peter . . .?"

„Ja det gjør du jo."

„Nej hvor kan du sige det! Jeg har aldrig haft Sind til Peter, jeg har aldrig . . ."

„Hvad siger du?" spurgte Hans med en for ham ualmindelig Iver. „Er det da ikke det, der har ligget dig paa Hjærte i de sidste Aar?"

„O, nu forstaar jeg først det hele! O nej, dog hvor du har taget fejl, Hans. Det var jo slet ikke Peter, jeg har aldrig holdt af nogen anden end . . . end . . . det var jo for Fa'ers Skyld, at jeg gik og . . . aa, jeg ved ikke, hvordan jeg skal forklare mig Moder! du ved vist, hvordan det hele hænger sammen."

Hun kastede sig i sin Moders Arme og tilføjede sagte hulkende: „Du ved vist, at jeg har holdt af Hans; jeg vilde sagt det iaften alligevel . . . sig det til Fa'er!"

Katrine tog nu Ordet. „Jeg tror nok, jeg forstaar det hele."

„Da forstaar jeg det min Sandten ikke," udbrød Kromanden.

„Jo jeg har godt mærket paa hende, at hendes Tanker stod til Hans, endskjønt hun aldrig har talt et Ord derom, og du har vist selv haft en Anelse, Torben . . . jo, det har du, lille Torben."

„Tys!" udbrød Katrine i det samme og saa hen mod Døren. „Der kommer nogen."

Aldrig kunde de to med Slængkapper og lange Støvler forsynede Fragtmænd, som traadte ind, være komne i et mere ubelejligt Øjeblik; men derved var intet at gjøre. Forhandlingerne vare afbrudte.

De to Gjæster forlangte Punsch og Cigarer. Katrine gik ud for at lave den forlangte Drik, og Line fulgte efter. I det den førstnævnte gik ud af Døren, gav hun Hans et lille Vink om, at han skulde følge med.

(Sluttes).

Roserne.

Af Andreas Beiter.

Om Elisabeth den fromme,
Thyrings skjønne Landgrevinde,
som i længst forsvundne Dage
leved under ædel Virken,
meldes end i Sagn og Sang.
Al den Kjærlighed, som trængte
ud fra hendes varme Hjærte,
ret som Straalerne fra Solen, —
Hjærtets Godhed, som omfatted
uden Forskjel hver en Skabning,
mindes vil til fjærne Tider
levende, som da paa Borgen,
i de blomstersmykte Dale
og i Armods ringe Hytte
hendes milde Stemme klang.

Men om hendes strænge Husbond,
Landgrev Ludvig, melder Sagnet,
at han ynded ej den frommes
Trang til Sorgerne at lindre,
til at trøste dem, der led.
Hidset op af Køgemestrens
nidske, avindsyge Tale,
haardelig sin Viv han trued,
bød, at aldrig mer hun maatte
give af det rige Forraad.
Thi hans Hjærte ej som hendes
aabent var for Guddomsordet:
„Hvad med Kjærlighed I øvet
har mod en af disse mine
mindste Brødre, vil jeg anse,
som det gjordes mod mig selv!“
Ej han følte, ej han aned,
at det saligt er at give,
at Barmhjærtigheden selv er
største Løn for den, der skjænker
af sit Hjærtes rige Fylde; —
vidste ikke, at Grevinden
hilstes som en hellig Engel,
naar hun kom med Hjælp i Nøden,
kom med Ordets Trøst og Lise
til de fattige i Aanden,
naar de led, og naar de længtes
efter Lyset fra det høje.

Men hun gjorde ej den strænge
Fordring Fyldest, og tillukked
ej sit Hjærte for de arme,
som til hendes Bistand trængte.
Levninger fra Middagsbordet
listed sagte i en Kurv hun,
gik saa, fulgt af en Veninde,
skjælvende den kjære Gang.

Ak, da just som ud af Borgen
hun paa lette Fod vil vandre,
møder hende Landgrev Ludvig,
som med Jægere og Hunde
vender hjem fra Jagt i Skoven.
Strax ved første Blik han gjætted
hendes Vandrings Maal, og harmfuld
rykked Hesten han i Bidslet,
saa den stansed brat og stejled,
mens i tykke Skyer Støvet
hvirvled op fra Gangerhoven.
I hans Pande svulmed Aaren,
Blikket truende sig fæsted
paa den fromme, som forfærdet,
bævende og bange stod.
Med et Sæt han stod paa Jorden: —
„Kvinde, hvad er det, du vover!
Tør du trodse saa min Vilje?
Hvad er det, du har i Kurven?“
Op i hendes blege Kinder
for af Angst det hede Blod.
— „Svar mig nu!“ — hans Øjne lyner,
medens Læben dirrer over
sammenknebne Tænders Rad — —
Stille Kurven frem hun rækker,
næppe kan af Angst hun aande,
intet Ordets Vindpust bølger
over Læbens Rosenblad.
Greven styrer ej sin Vrede,
og med Voldsomhed han river
Klædet af, som Kurven dækker.
Se, da luer ham i Møde
Rosernes den friske Rødme!
Svulmende de fine Blade
sender deres søde Vellugt
op fra Kurven, hvor de pranger,
som af Træet nylig plukt! —
Brat tilbage viger Greven,
staar som naglet fast til Jorden,
som et tro, naturligt Kunstværk,
af det hvide Marmor hugt!
Og med Liljens skære Hvidhed
og med Rosens Purpurrødme,
blegnende, og snart med Gløden,
staar Elisabeth den fromme,
selv en Rose skjær og fin.
Fast forvirret som i Drømme
ser hun paa det skete Under,
mens det klare, milde Øje
af en Taareflod bedugges,
medens Barmen heftigt bølger
under Brystets hvide Lin.

Hurtig Greven bort sig vender,
og i Tavshed gjennem Portens
høje Hvælving han sig skynder,
angrende sit Hjærtes Haardhed.

Men Grevinden vandrer stille
gjennem Dalen, gjennem Skoven,
hvor de høstliggule Blade
hvirvles af de lette Vinde.

Roserne.

Ind hun træder under Hyttens
lave Tag og aabner Kurven —
se, — da slutter den ej inde
længer Vaarens friske Roser!
Mange hundred Aar er siden

revne bort af Tidens Bølger,
Thyringlandets fagre Rose
blegnet er for længst og visnet.
Men som Rosens faldne Blade,
der ej taber deres Duft,

lever hendes kjære Minde,
tonende i Sagn og Sange
gjennem alle Tiders Luft.

Plantesagn

Ved Anton Andersen.

Gjøgeurt (Orchis).

Gøgeurten, eller som den forhen kaldtes, Horndrager, er en meget bekjendt Plante fra Moser og Skove. Den har faaet en hel Del folkelige Navne i de forskjellige Provinser. Den kaldes saaledes ogsaa almindelig Kukkerurt, Kukkerbuxer, Gjøgsbid, Gjøgsgrød, Hareurt. I Jylland kaldes den mest „Faarebrœger", paa Als „Prœstebuxer". Her i Nordfyn hedder den almindelig „Kukkerkam". De ældste Navne for den er Gøysurt og Gøysbidt eller Satirion. Hos Henrik Smid (1577) forekommer det betegnende Navn: Testiculus vulpis. Roden er en Knold, af hvilken der udvindes Salep. I Apothekerne har man derfor tørret og opbevaret dem under Navn af Radices Satyrii*). Mange underfulde Historier fortælles om denne Planteslægt, der for Resten optræder i flere Arter hos os. I det hele taget synes det, at man har anvendt Roden stødt og blandet i Drikke for derved at fremkalde en „Elskovsdrik". — „Tag Knolden af de hvidblomstrede," siger man, „tør den og stød den til Pulver; giv saa en Kvinde den i sin Drikke, da vil al hendes Hu vendes til dig." Det skal være den friske Knold, siges der, naar Virkningen skal opnaas, thi den visne Knold har den modsatte Virkning, den sløver. Med Hensyn til Udtrykkene „den friske Knold og den visne," skal jeg bemærke, at Grunden hertil vel maa søges i den Omstændighed, at Planten har en ældre og en yngre Knold, hvilken sidste er lysere end den anden. Dette har formodentlig ogsaa været Grunden til Navnene: „Vorherres Haand og Fandens Haand." Vil man gaa langt tilbage i Tiden, vil man se, at f. Ex. Henrik Smid i sin Læge- og Urtebog (1577) siger om „Gøysurten" eller Satirions, at de er gode til „de svage Mænd" og „til Ecteskoffs Opholdelse". Derimod siger han ogsaa: „Her imod er samme Urtis visne Røder, ere gode til dem, som i Closterne indgiffne ere, og kyskhed haffue loffuet."

Mange har ogsaa troet, at man ved at holde Knolden af en Gøgeurt i Munden, medens man kyssede en Pige, kunde tilvende sig hendes Kjærlighed. Kvinden kan anvende samme Middel mod Manden. De Elskovsdrikke, man har ment, „kloge Koner" kunde tilberede i gammel Tid, har formodentlig været tilsat noget af Orchisplanten. Det er ogsaa en Mærkelighed ved Knolden, siger man, at den ene undertiden ligner en lille sammenlukket Haand, hvorimod den anden er rundagtig, samt at den ene svømmer oven paa Vand, men den anden synker deri. For saa vidt det sidste er forsøgt, turde det have en meget naturlig Grund.

Enkelte Steder i Østjylland kaldes en Art af Gjøgeurt „Marias Køer", og den skal være kraftig mod Forgjørelse. Naar man lægger den i Sien, kan ingen Hex tage Smørret eller skade Kvæget. Plettet Gjøgeurt (Orchis maculata) kaldes i Egnen omkring Frijsenborg: „Marriløgl" (d. e. Marienøgle) og skal i ældre Tid have været brugt af Barselkvinder for at fremskynde Fødselen. I Egnen om Kolding har jeg derimod hørt Navnet: „Marieløgl" tillagt Kodriver (Primula). Taler man med Almuesfolk om Gjøgeurten, kan man ofte høre dem sige „Ja, om dem fortælles der underlige Historier"; men noget nærmere om disse har jeg dog hidtil ikke kunnet faa at vide.

*) N. Tychsen: Kemisk Haandbog, Kjøbenhavn 1794.

To Fjender.

En rejsende fortæller følgende om en Kamp mellem en Kæmpeslange og en Krokodille:

Mine Venner var allerede vendt tilbage til deres Telte, som de havde opført langs den nordre Strand af Amazonfloden i Brasilien. Heden var yderst trykkende, men jeg kunde ikke lade være endnu en Gang at nyde den fortryllende Udsigt, som jeg havde foran mig. Solen var ved at gaa ned. Den kastede sine glødende Straaler over Træernes Toppe og oplyste hist og her Flodens Vand. Skove, mange Mile i Omkreds, bredte sig rundt omkring mig, og Honningfugle, lysende som Ædelstene, flagrede fra Gren til Gren, fra Blad til Blad. Tusende lysende Insekter svævede fra Blomst til Blomst, forfulgte af Insektslugeren, en lille Fugl, som ligner Svalen. En højtidelig Stilhed herskede overalt, og en saa gribende Storhed laa i dette Maleri med dets Bjærge, dets Skove og den mægtige Flod, at jeg uvilkaarlig højt udbrød: „Hvorledes er det muligt, at dette skjønne Land kan være saa farligt for Europæerne?"

Formodentligt havde jeg talt for højt, thi Stilhed er Hovedbetingelsen i disse Egne for at forblive ubemærket; en Gren tæt over mit Hoved syntes nemlig at sænke sig ned til mig. Jeg saa op og mærkede strax, at hvad jeg havde troet var en Gren, var en stor Kæmpeslange, som vendte sit ildelugtende Hoved imod mig med vidt aabnet Gab, og blæste over mig sit næsten bedøvende Aandedræt. Jeg var imidlertid temmelig vant til at se disse Udyr og lagde strax Bøssen til Skuldren, tog

Sigte og trykkede løs mod Slangens skælklædte Hoved. Skuddet, som bestod af grove Hagl, traf, men gjorde ingen Virkning; Udyrets glatte, haarde Skæl kastede Haglene til Siden. Knaldet og Ilden gjorde dog, at Dyret hastig drog Hovedet tilbage, men blot for i næste Øjeblik at skyde det frem nærmere Jorden, i det det med sin Hale holdt sig fast ved Træets Top. Forskrækket tog jeg Flugten og tabte min Bøsse, men en uhyggelig Raslen bag mig og Lyden af knagende Siv og Kviste, tilkjendegav alt for tydelig, at jeg blev forfulgt.

Hvor længe jeg løb, ved jeg ikke, men en Lyd, som naar to Jærnstykker slaas sammen, fik mig til at se tilbage. Til min usigelige Glæde saa jeg, at Slangen uventet var truffen paa en værdigere Modstander, end det svage Menneske var. En vældig Alligator (Krokodil), som var bleven forstyrret i sin Hvile, havde angrebet Slangen og givet den et saa voldsomt Slag med sin Hale, at den krøb sammen som en Orm. Aldrig glemmer jeg det Udtryk af Raseri som lyste af Slangens smaa gnistrende Øjne. Med en hvislende Lyd skød den over Alligatoren, og aldrig har jeg set en mere forbitret Kamp end mellem disse to Fjender.

Slangen snoede sig som et Jærnbaand om Krokodillen, der opspærrede Gabet, ligesom om den var nær ved at miste Aandedrættet, i det den søgte med vældige Slag med sin Hale at knuse sin Fjende. Rør, Siv, Grene og Løv hvirvlede omkring dem; de vare begge næsten uskadelige paa Grund af deres Panserklædninger, men begge vidste godt, paa hvilken Maade Sejren kunde vindes. Slangen opløste Halvdelen af sine tyve Alen lange Bugtninger fra Alligatorens Krop, slog Halen om en Træstamme og søgte at drage sin Fjende ind til denne for fuldkommen at knuse ham. Alligatoren strittede imod af alle Kræfter og søgte at drage Slangen ud i Floden. Saaledes strede de med yderste Raseri vel en halv Time. Da benyttede Alligatoren en List. Den lod sig slæbe et Par Alen hen imod Træet, i det den holdt Kroppen bueformig bøjet, men pludselig rettede den sig ud med saadan en Kraft, at Slangen maatte slippe Træet. Trods Slangens tilsnørede jærnhaarde Ring, for Alligatoren rask ned mod Floden, dragende sin Fjende med sig. Jeg hørte et stærkt Plask, og begge forsvandt i Bølgerne.

Striden maa have været frygtelig dernede, thi Vandet skummede og brusede, men til sidst flød Slangens halve Krop op fra Dybet, medens Alligatoren ligesom haanende opløftede sit Hoved og saa sig omkring, omfattende med sine vidtaabne Kjæber den anden Halvdel af den døde Slange. Derpaa dykkede den atter og forsvandt.

Almennyttigt.

Galvaniseret Jærn.

Saaledes er man nu en Gang kommen i Vane med at kalde Jærn, der er overtrukket med en tynd Hinde af Zink. Udtrykket „galvaniseret" er imidlertid vildledende, da Overtrækningen slet ikke sker ved nogen galvanisk Virkning, men derimod ved Neddypning i smeltet Zink, og man burde derfor heller kalde det forzinket Jærn, ligesom man kalder Jærn, der paa samme Maade er overtrukket med Tin, fortinnet Jærn. Navnet gjør nu mindre til Sagen, men saa meget er vist, at af alle de Maader, der er bragt i Anvendelse for at beskytte Jærnet mod Luftens velbekjendte uheldige Indvirkning, er der ingen, der baade i Billighed og Hensigtsmæssighed kan staa ved Siden af denne. Ved de to Metallers Berøring opstaar der nemlig en galvanisk Vexelvirkning, der ytrer sig heldigst for Jærnets Vedkommende —, ja, om der endogsaa enten ved Stød eller Slid skulde fremkomme bare Pletter, saa har dette mindre at sige, da Zinkens heldige Indvirkning ogsaa formaar at strække sig ud over disse, naar de da ikke er forholdsvis alt for store. Ganske det modsatte er Tilfældet med fortinnet Jærn; fremkommer paa dette en bar Plet, saa angribes Jærnet paa dette Sted endogsaa med fordoblet Kraft, noget, som er godt kjendt fra de saa almindelig brugte Blikredskaber. Man kan derfor ikke andet end anbefale Brugen af galvaniseret Jærn i alle Tilfælde, hvor det ikke er udsat for Slid, men derimod for Luftens og Fugtighedens Indvirkning — dog ikke til Madsager, thi Zinken meddeler disse, ja selv rent Vand, en ubehagelig Smag, der rimeligvis ogsaa er skadelig for Sundheden. Men til saadanne Sager som Søm, Baandjærn, Telegraf- og Hegnstraad, Tagplader, staaende Tove paa Skibe o. s. v. er det galvaniserede Jærn paa sin rette Plads, og det har i en Række af Aar staaet sin Prøve, i det det forener Jærnets Styrke med en Varighed, der nærmer sig til de ædle Metallers.

Her i dette Blad at give en udførlig Fremstilling af, hvordan denne „Galvanisering" foregaar, er ikke Meningen og vilde vistnok heller ikke være paa sin rette Plads; men da Fremgangsmaaden i sin simpleste Form langt fra er forbunden med videre Vanskeligheder eller kræver Anskaffelse af kostbare Apparater, saa antager jeg, at en kort Anvisning til at galvanisere Smaasager vil være mangen en Husflidsdyrker velkommen og maaske kan give Anledning til en fornøjelig og tit fordelagtig Syssel.

Zinkens Smeltning foregaar, som bekjendt, ved en temmelig lav Varmegrad, og der er derfor intet til Hinder for, at den kan foretages i en Jærngryde og over Tørveild, men jeg skal dog ikke undlade at bemærke, at naar Zink i længere Tid i smeltet Tilstand skal være i Berøring med Jærn, saa optager det en ringe Del af dette i sig, hvorved det bliver tykt flydende og ubrugeligt. Har man derfor mange Gjenstande, f. Ex. mange Søm, under Arbejde, saa bliver det nødvendigt at benytte en saa kaldet hessisk Smeltedigel, der kan faas i enhver Isenkramhandel for en ringe Betaling. — For at faa den smeltede Zink til at hæfte sig fast paa Jærnet, maa dette først ved Skrabning eller Filning gjøres aldeles blankt og rent. Derpaa dyppes det i almindelig ikke for stærk Saltsyre og strax derefter i Zinken. Er Gjenstanden af betydelig Størrelse i Forhold til Zinkens Masse, maa denne Neddypning foregaa langsomt og med megen Forsigtighed. Den holdes under en jævn Bevægelse nede, indtil man antager, at den har opnaaet samme Varmegrad som Zinken. Ved Optagningen ryster man den over Diglen, eller man banker paa den med en lille Stok for at faa det overflødige Metal til at falde af, og naar man blot har

været omhyggelig med Rengjøringen, vil man nu se den overtrukken med et tyndt og nogenlunde glat Lag Zink.

Af Smaagjenstande, der ofte er Brug for, og som det i mange Tilfælde vilde være heldigt at kunne beskytte mod Luftens Indvirkning, skal jeg især nævne Søm. Vel kan galvaniserede Søm nu paa mange Steder faas i Handelen, men maaske ikke netop af den Størrelse, man kunde ønske, og saa er det jo rart at kunne hjælpe sig selv. De almindelige firkantede Traadsøm er i Regelen tilstrækkelig rene og kan uden nogen som helst Forberedelse tages under Arbejde, dog kan man ikke undgaa Neddypningen i Saltsyre. Man fastholder dem allernemmest ved at stikke en 5—10 Stykker i Enden af en Pind og sørger blot for, at det ene ikke kommer i Berøring med det andet. Paa denne Maade opnaar man jo dog ikke at faa Spidsen af Sømmet bedækket med Zink, men dette har jo i de allerfleste Tilfælde intet at betyde, ja ofte kan det være Gavn. Skal Sømmet f. Ex. indslaas i en Mur til Opbinding af Frugttræer, vil den ubedækkede Spids snart ruste sammen med Kalken, og det kommer derved til at sidde urokkelig fast.

Endnu skal jeg kun bemærke, at Zink gaar i Handelen, dels som Plader, dels i Blokke, og koster 40—50 Øre Pundet; men der er intet i Vejen for, at man til det her omtalte Arbejde kan benytte gamle Sager, som Tagrender, Skibsforhudning eller lignende.

K. H. Kordtsen.

Folkemængdens Tilvæxt i store Byer.

Medens det er et aabent Spørgsmaal, om Menneskene bliver værre, eller om de bliver bedre med hver Dag, der gaar, er det derimod en sikker Sag, at de bliver flere, i det statistiske Oplysninger melder, at Folkemængden, set som et Hele, er i stærk Fremvæxt. Hvor nødvendig Fremkomsten af mangfoldige helt ny Næringskilder og Udbedrelsen af næsten alle gamle har været, bliver klart, naar man blot ser paa Folkemængdens Tilvæxt i dette Aarhundrede. Som et Exempel paa denne meddeles her Tallene paa europæiske Hovedstæders Indbyggere fra Aarhundredets Begyndelse og fra den seneste Tid, i det første Talrække indeholder de ældste, sidste de yngste Opgivelser. (Geografi for Ungdommen efter Fabris og Gasparis nyeste Jordbeskrivelser" samt Dr. E. Løfflers „Haandbog i Geografien" er Kilder).

Kjøbenhavn	100,000.	233,000.
Kristiania	9,000.	77,000.
Stockholm	90,000.	152,000.
St. Petersborg	220,000.	668,000.
Moskva	150,000.	602,000.
Berlin	130,000, foruden 30,000 militære.	966,000.
Wien	250,000.	1,000,000.
Pest	13,600.	220,000.
Bern	14,000.	36,000.
Paris	548,000.	1,850,000.
Amsterdam	200,000.	290,000.
Brüssel	66,000.	358,700.
London	900,000.	3,550,000.
Edinburgh	85,000.	260,000.
Dublin	220,000.	314,700.
Madrid	150,000.	332,000.
Lissabon	200,000.	224,000.
Rom	170,000.	244,500.
Athen	6,000.	44,500.

Konstantinopel sattes ved Aarhundredets Begyndelse fra 300,000 indtil det dobbelte; nu har Byen 600,000 Mennesker.

J. P. K. (R).

Smaating.

Datteren. En arrig ung Kone fik en haandgribelig Tugtelse af sin Mand. Hun ilede strax til sin Fader og beklagede sig, men denne, der godt kjendte Datterens Svagheder, gav hende et Par dygtige Ørefigen og sagde: „Gaa nu tilbage til din Mand og sig ham, at naar han i Fremtiden banker min Datter, saa skal jeg til Gjengjæld ordentlig hovle hans Kone igjennem."

Avertissement. Ved at staa forgangen Dag paa Rundetaarn, hvor jeg egentlig var gaaet op for at springe ned igjen, at sige i et Spring, formedelst nogle forefaldende Fortrædeligheder, saa jeg et Sted, hvor Jærnværket har et saa stort Hul, at igjennem samme et Barn kunde passere. Jeg gøs ved Tanken og gik ned for at advare Vedkommende.

Med sand Agtelse
Jørgen Sofie Greis.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, danner Navn og Tilnavn paa en dansk Konge: En By i Jylland, — en By i Slesvig, — en By i Sverige, — en By i England, — en By i Slesvig, — en By i Fyn, — en Ø i Kattegat, — en By i Rusland.

Dorthea Stein.

Firkantet Rød. Af 4 A, 2 D, 2 E, 2 F, 2 M, 2 L, 1 O og 1 Ø dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første man finder om Kongenavn;
det andet er Afgrødens trygge Havn;
det tredje nævner en vidtbekjendt Mand,
det fjerde en Ø ved Laalands Strand.

R. H.

Gaade.

Det første i Reglen man gjærne vil høre,
især har Kvinderne for det Øre;
i andets Kredsløb man ofte vilde finde
Sorgen og Glæden sluttet inde.
Det hele du møder igjen hvert Aar,
saa længe her nede paa Jorden du gaar.

E. Heger.

Opløsninger fra Nr. 43.

paa den firkantede Rød: PEN / EBA / NAR

paa Opgaven: Søren Nordby.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Husvennen
Udgivet af N. C. Rom.
6. Aargang. Kjøbenhavn
Nr. 45. Søndagen den 10. August. 1879.

Taagede Dage.

Fortælling af Zakarias Nielsen.

(Sluttet.)

Kromanden satte en Kasse Cigarer frem for Gjæsterne, og disse begyndte at sludre med ham; men de kunde ikke rigtig faa ham med, hvad der nu kunde være Grunden. Han syntes optagen af noget overordentlig vigtigt, tyggede ivrig paa Skraaen, vendte sig en Gang imellem fra dem, gik en Omgang over Gulvet, stod igjen stille og saa ned for sig ligesom i ivrige Betragtninger.

Punschen blev bragt ind, og de to Gjæster maatte underholde sig selv.

„... Otte tusende Rigsdaler kontant!" mumlede Kromanden, stadig tyggende paa Skraaen, „... kanske et tusend Daler paa Rente i Forvejen ... to Ejendomshuse! ... Kornmagasin! ... Hm ja, ... min Sanden ikke saa tosset!"

Gjæsterne skjævede hen efter ham, og den ene sagde halv højt: „Jeg gad vidst, hvad der gaar af Kromanden i Aften, han gaar og mumler hele Tiden."

„Mon han ikke har sig en lille Pisk?" sagde den anden.

Kromanden hørte det ikke. „Kunde slaa os sammen om det hele," vedblev han, vandrende langsomt og med Hænderne dybt i Buxelommerne frem og tilbage over Gulvet i den anden Ende af Stuen. „Kunde faa Kjøbmandshandelen i Gang igjen, maatte se at faa en dygtig Svend, tage Madsen lidt til Hjælp, men selv holde Regnskaberne i Orden. Hm ... min Sanden ikke saa galt, det!"

Inde i Sovekammeret stod Katrine,

Gamle Madsen.

Line og Hans i ivrig hviskende Samtale. Nu først blev Karlen overtydet om, at det alligevel var Ængstelse for Faderen og intet andet, der havde tynget paa Pigens Sind. Han havde aldrig kunnet forstaa, at der blev gjort saa meget Væsen af Torbens Sygdom, da Manden jo dog hverken var sengeliggende eller lidende at se til; med ved nu at høre Moder og Datter i Forening udmale de angestfulde Forhold, under hvilke de havde levet i de sidste Aar, hvorledes Frygten havde bundet deres Tunge, og hvorledes alle andre Bekymringer var trængte i Baggrunden for dette ene store Sorgens Anliggende, lærte han bedre at sætte sig paa deres Standpunkt og skjønnede, at Line under disse Forhold ikke havde kunnet føle sig glad og lykkelig, hvor meget hun end holdt af ham. Og nu, da han fik at vide af Pigens egen Mund, at hun aldrig havde elsket Peter, skjønnede han, at de Taarer, han hin Aften havde set paa hendes Kind, ikke var fremkaldte af Sorg over Peter selv, men kun af Deltagelse for den sørgende Kjøbmand. O, hvor bankede ikke Karlens Hjærte af Lykke! Det var, som om Glæden strømmede gjennem hver Aare i hans Krop. Line elskede ham, den nagende Hemmelighed med hans Delagtighed i Peters Bortrejse var væltet fra hans Hjærte, og saa vidunderlig naadigt havde Gud styret det for ham, at den sørgende Fader vilde faa sin Søn tilbage igjen. Alt vilde blive godt, uendelig godt!

„Jeg kan ikke sige, hvor glad jeg nu er," stammede Hans, i det han trykkede Pigens Haand til sit Hjærte.

„Ja," sagde Katrine, „jeg tror nok ogsaa, at jeg tør love jer, Børn, at det hele nu skal blive godt. O!" tilføjede hun, i det hun foldede Hænderne og sank ned paa den Stol, paa hvilken hun havde siddet i saa mangen mørk Stund og grædt bitre Kummerens Taarer, „o, hvad er der ikke sket i denne Dag! Jeg kan knap forstaa al den Lykke!"

Hun sad en Stund tavs og lod Tankerne vandre tilbage over Dagens Begivenheder, medens de to unge Haand i Haand samtalede om deres forventede Fremtidslykke; saa pludselig sprang hun op og udbrød: „Men Madsen! Vi glemmer jo rent Madsen!"

Hurtig løb hun ind i Gjæstestuen, hvor Kromanden nu sad alene i lyse Betragtninger.

„I, men hvor er dog Madsen?" udbrød hun.

„Ja, det har du Ret i!" svarede Kromanden. „Vi maa have ham fat og fortælle ham . . ."

„Ja, men hvor er han? Mon han skulde have listet sig op i Seng?"

Hurtig for hun ud ad Døren, over Gangen, op igjennem den anden Skjænkestue og hen til Døren ind til Madsens Kammer.

„Er De her, Madsen?" raabte hun, i det hun stak Hovedet ind i det af Maanen oplyste Kammer.

„Aa, lille Katrine," bad en Stemme henne fra Sengen, og et med en hvid Nathue forsynet Hoved kom til Syne mellem Dynerne, „maa ikke være vred paa mig — huskede ikke paa det — har ingen Ting at betyde."

„Glæd Dem, glæd Dem, Madsen! jeg har en stor mageløs Nyhed at fortælle Dem."

„Hvad er det, lille Katrine?" spurgte han, i det han greb fat i Sengebaandet og rejste sig over Ende.

„Det er om Peter."

„Han er kommen hjem?" raabte Madsen, kastede Dynen til Side og sprang ud af Sengen.

Konen gav et Skrig og løb bort, men Madsen for efter hende i bar Skjorte og med sin hvide Nathue paa Hovedet, raabende: „Gud velsigne Dem, Katrine! . . . er det muligt! hvor er han? Peter, Peter!"

„Nej nej nej! han er ikke her, han er i Kjøbenhavn — i Kjøbenhavn!!" skreg Konen i Fortvivlelse og for afsted som en Rakat.

Hans, der netop traadte ind i Gjæstestuen igjen, studsede ved det uventede Syn, der mødte hans Øje. Den lille halvnøgne Mand for som halv sindsforvirret omkring fra den ene til den anden og raabte: „Gud velsigne jer alle sammen! Han er kommen, min Peter, min Stolthed, min Glæde! . . . nej, det er umuligt, jeg drømmer. I narrer mig, hvor er han?"

„Nej vist er det sandt! Fyren er i Kjøbenhavn og kommer i Morgen," sagde Kromanden og slog en Haand i Madsens Skulder; „men kom dog til Fornuft, Mand, du kyser jo Livet af Kvindfolkene!"

Men der var intet at stille op med Manden, han var fuldstændig vild af Glæde og vedblev at fare omkring i grædende, jublende Utilregnelighed. Tilskuerne blev næsten forfærdede ved at se hans heftige, sindsbevægede Adfærd, og Katrine, der saa ofte havde bebrejdet Madsen hans ubetænksomme Fremgangsmaade over for Torben, maatte gribe i sin egen Barm og bittert fortryde, at hun ikke havde gaaet noget forsigtigere til Værks med at meddele ham sin Nyhed. Det komiske ved hans Dragt og Fagter faldt aldeles bort ved Siden af det rørende, ja sindsrystende, der aabenbarede sig i hans hele ustyrlige Adfærd. Alle følte sig grebne af en Slags dyb Medlidenhed, en rørende Deltagelse, og ingen af dem glemte nogen Sinde dette bevægede Optrin.

Kromanden og Hans maatte til sidst tage fat paa den lille forstyrrede Mand, føre ham tilbage til hans Kammer og hjælpe ham nogle Klæder paa;

han græd som et Barn, alt mens de hjalp ham Tøjet paa, og raabte uafbrudt: „Min Peter, min Peter!"

Først langt over Midnat gik Hans hjem til sit lille Hus paa Marken. Maanens blanke Skive og Stjærnernes tindrende Blus lyste næsten med Dagglans over Marken. Sindig og rolig som altid skred han hen ad Vejen, men hans Hjærte svulmede af Lykke.

Der er nu — efter et Par Aars Forløb — kommet et hidtil ukjendt Liv i den gode By Sønder-Egerup. Flere Gange om Dagen gjenlyder Damphestens Prusten og Hvinen hen over Egnen, Folk mylrer til og fra Stationen, Posthornets Toner høres i den tidlige Morgenstund, paa Gaden er livlig Færdsel fra Morgen til Aften, store Sædlæs ruller gjennem Byen, Aviser og Breve spredes omkring i Gaarde og Huse med varme Nyheder, fornøjet og travl Virksomhed spores alle Vegne.

Nede i Kroen staar pæne opredte Senge for tilrejsende Nattegjæster; paa Hylderne i det store Glasskab i Gjæstestuen staar blanke Karafler med Sherry, brune langhalsede Flasker med Rhinskvin, grønne pukkelryggede dito med Genever og alle mulige andre Flasker med gode Drikkevarer. Rent og propert er der i Stuerne, den unge Kone ser saa indtagende ud med sit hvide Forklæde og sit røde Uldnæt omkring det fine Ansigt, den gamle Kone vimser fornøjet og glad omkring med Tallerkener, Glas og Flasker til Gjæsterne og har tillige travlt med at passe sin lille rundkindede Dattersøn, der altid vil være hos hende. Hans har travlt ovre i sit Magasin med at modtage Kunder, veje og betale Sæd samt atter afsende denne med Jærnbanen. Forretningen gaar strygende, der er Travlhed fra Morgen til Aften, men en Gang imellem maa han dog en lille Omgang over i Kroen, og et lyksaligt Smil glider hen over hans Ansigt, hver Gang han møder sin smukke Hustrus Blik, eller hver Gang han holder sin lille Søn i sine Arme.

Den gamle tykke Kromand, hele Familiens Overhoved, rokker omkring med patriarkalsk Værdighed ude og inde for at kontrollere Sagernes rigtige Gang. Tilfredshed og mandig Selvfølelse lyser ud af ethvert Træk i hans kraftige Ansigt. For Øjeblikket er hans Opmærksomhed stærkt optagen af et temmelig anseligt Byggeforetagende ved Kroen, og daglig kan man se ham vandre omkring mellem Haandværksfolkene for at give Anvisninger og Befalinger. Spørger en fremmed ham, hvad den ny Tilbygning er bestemt til, retter han sig i Vejret og svarer med en vis selvfølende Knipsen: „Det skulde være en Smule Brænderi!" En Gang imellem rokker han hen i Kjøbmandsforretningen, hvor Handlen nu atter gaar livligt. Men hvad er det? Staar der ikke med store Bogstaver malet over Butiksdøren: „Peter Madsen & Co." Hvordan hænger dette sammen?

Værs'god, Læser, træd inden for i Butikken og hils paa den lille Madsen. Han er for Øjeblikket ivrig beskæftiget med at expedere nogle Kunder, Munden løber uafbrudt paa ham.

„Se her, Kristen Jensen, hvad synes De om saadan en Vinterhue? Nu stunder Vinteren til; — se her, ikke sandt? Nysseligt Kram! Søløveskind af prima Kvalitet! — Nej, det var forunderligt med min Peter; havde aldrig turdet drømme om den Lykke paa mine gamle Dage. Tænk! har faret hele Amerika over, kæmpet med Indianere og Vildmænd, fanget Torsk ved New Foundland og gravet Guld i Kalifornien! En Pokkers rask Dreng — hvad? — Ej ej, min søde lille Pige, hvad skulde du have? For en Øre Boltscher, vel! Kan du pudse din Næse, mit Lam. Se her! Mange Tak, min lille Snut! — Nej ikke sandt, Kristen Jensen, en nysselig Hue! Fik endelig efter mange Anstrængelser opdrevet dette lille Restparti. Kan ikke mere faas i Handelen — Søløverne uddøde. Og fabelagtig billig, tænk, 4 Kroner for saadan en Hue — hva'? Man ler næsten ved at høre Prisen. Ak ja, Kristen Jensen, er det ikke forunderligt, som det kan gaa i Verden? Her kommer min Søn en skjønne Dag farende hjem af rene bare Længsel efter at gjense sin gamle Fader. Herre Gud, den velsignede Dreng! Og var bleven saa kraftig og kjøn og saa fornuftig, virkelig saa fornuftig. Er kjedeligt, at De ikke kan faa hilst paa ham i Dag, tog til Kjøbenhavn i Aftes og kommer først hjem i Morgen — Forretningsrejse naturligvis, — maa være om sig i disse Tider, — tit til Kjøbenhavn, somme Tider en Sviptur til Hamborg — et Pokker Geni for Handelen! Ak ja, Kristen Jensen, er det ikke en mærkelig Styrelse af Forsynet, at jeg gamle Knark skulde faa Plads igjen her bag Disken. Var jo en Guds Lykke, at Hans kjøbte Stedet, og at saa min Peter dumper ned midt iblandt os igjen. Slog jo deres Skillinger sammen, — gaar fortræffeligt, — et Pokkers Geni for Handelen! — Ah, det er de røde Silkebaand, de ser efter, lille Jomfru Ane. Ja — ikke sandt, nysselige Baand! — har netop stukket denne lille Rulle til Side til Dem, — vidste jo, at De skulde med til Barselgildet der ovre. Se her — saadan med en lang Sløjfe ved Siden — aa, hvor den Kulør klæder Dem nysseligt. Lille Rasmussen, vil De pakke de Baand ind til Ane! — Og at saa . . . mange Tak, Kristen Jensen, det var 4 Kroner, værs'artig: 6 Kroner tilbage! . . . og at saa min Søn skulde faa sig saadan en vel-

signet lille Kone, og at Vorherre skulde styre det saadan, at den første netop blev en Dreng . . . De har da set vor lille William? Vent et Øjeblik, jeg hører ham ved Døren. . . . Se her, Kristen Jensen, hvad giver De mig for den Karl? Er kun 11 Maaneder gammel og kan allerede gaa alene. Føl en Gang paa hans Laar — hvad? ligesom Træ at ta'e paa, og sikke Kinder — hva', ligesom et Par Overtvebakker? Aa, det velsignede Barn! . . . Ej ej, der har vi Torben! Goddag, gamle Ven, . . . nej se, hvor det velsignede Barn rækker Haanden ud efter dig! Ja ja, Torben, du snakker saa tit om de to Børn, — man kan saamænd aldrig vide . . .! Jeg tror paa det, jeg tror virkelig, at Vorherre vil styre det saadan en Gang i Tiden . . ."

Og saadan i det uendelige. Glad og tilfreds og fuld af lyse Forhaabninger færdes den lille Mand fra Morgen til Aften i sin Søns Forretning. Det gamle Lune spiller atter i hans Øjne, og Sveden perler i klare Draaber paa hans Pande. Savnet og Smerten, som før hvilede paa Bunden af hans Hjærte, er afløst af Glæde og Stolthed. Hans Livs højeste Lykke er naaet, hans Søn var tabt, men er funden igjen!

Og hermed vil vi sige Sønder-Egerups Kro og Kjøbmandsforretning Farvel, i det vi hjærtelig ønsker vore gamle og unge Venner til Lykke med det klare Dagslys, som har afløst de taagede Dage.

Den blindfødte.

Med Øjensalve, rørt sammen af Støvet,
har Jesus en Kjærlighedsgjerning øvet:
den blindes Øje til Syn er vakt.
Hvem vilde ej Staklen sin Glæde vise,
hvem vilde ej Mesteren hylde og prise
for slig en Gjerning i Naade fuldbragt!

Men se om Farisæernes Skare
ej atter paa Mesteren „tager Vare"
og dømmer hans Værk med Had og Trods.
For Skranken de flux den blindfødte stævne:
„Sig frem, hvo skjænked dig Synets Evne,
eller sig: har I begge bedraget os?"

„Jeg kjendte ham ej, dog tør jeg melde,
han var en Profet med Guddomsvælde,"
saa svarer han, fuld af Glæde og Fred.
Hans Fader og Moder, som hos ham stande,
maa vel Helbredelsesværket sande,
men nævne dets Herre de driftes ej ved.

Men Jubel i Ynglingens Hjærte banker,
den strømmer over i Ord og Tanker,
og Modet voxer fra Stund til Stund.
Men Harmen i Dommernes Hjærter gjærer:
„Du hylder altsaa hin falske Lærer,
der trodser Moses og Lovens Grund!"

Mens Blikket funkler som sleben Kaarde,
de gamle Hjærter, af Vantro haarde,
udslynger Forbandelsens hadske Dom:
„Bort, Synder, ej længer iblandt os du raste,
bort fra Synagogens Skjød du haste,
forstødt, forbandet du vanke om!"

Men han, som læger al Brøst og Smerte,
ham spørger: „Sig, tror du af ganske Hjærte,
paa mig — Guds Søn — hidsendt til Jord?"
Da kaster ned sig mod Muld den unge
og stammer med Jubel og Graad paa Tunge:
„Min Herre, Frelser, jeg tror, jeg tror!"

Gud give, at for hvert blindet Øje
og blindet Hjærte, hist fra det høje
en Naadens Lysglans maa straale frem!
Lad Lovens Trælle i Harme fnyse,
Guds Søn vil for os i Kampen lyse
og en Gang aabne os Fredens Hjem.

Jørgen Stub.

Per Matros.

Ved E. T. Kristensen.

(Folkeæventyr, fortalt af Frøken Johanne Juttrup)

Der var en Gang en Konge og en Dronning, de havde en eneste Datter. Nu var der blevet spaaet, at hun skulde blive stjaalen bort af Røvere, inden hun var tolv Aar gammel, og det var jo Kongen og Dronningen meget bedrøvede over, saa de gav den Lov ud, at den lille Prinsesse maatte aldrig komme uden for Slotsgaarden og Haven. Den var der en Mur om, saa høj, at ingen kunde kravle over den, og saa maatte hun nok komme der ud at spasere om Dagen. Uagtet den nu var baade stor og kjøn, blev hun kjed af at gaa der hver eneste Dag og bad Ammen og Tjeneren saa mindelig om at faa Lov til at komme lidt uden for Haven ud paa Marken. Nej, det turde de da slet ikke, for saa vilde hendes Fader blive forfærdelig vred og slaa dem ihjel alle sammen. Saadan tiggede hun ofte, men de turde ikke. Saa var det en Søndag, det var saadan et dejligt Vejr, og Kongen og Dronningen vilde i Kirke; men inden

de tog affsted, sagde de til Tjenerne, at nu maatte de passe rigtig godt paa, Prinsessen kom ikke uden for Slotshaven i Dag, for i Morgen blev hun tolv Aar gammel, og saa vilde der ikke længer være nogen Fare. Ja, de lovede, at de skulde nok passe paa, og saa kjørte de kongelige til Kirke.

Lidt efter gik Ammen ud at spasere med Prinsessen, og som de gik omkring i Haven, kom de

Den blindfødte for Farisæerne.

til en Dør, der var paa Muren, og nu vilde Prinsessen endelig ud paa Marken og ind i Skoven en lille Smule; men Ammen sagde jo nej, hun turde ikke lukke hende ud. Hun tigger og beder da saa mindelig om det, det kunde jo da ingen Ting gjøre, om hun kom der ud blot et Øjeblik, nu var hun jo desuden strax tolv Aar, og det kunde Røverne ikke vide saa nøje, at hun netop nu kom

ud af Haven. Kort at fortælle blev hun ved med sine Overtalelser saa længe, til Ammen lukkede op og lod Døren staa aaben, da de gik ud, for saa kunde de snart løbe ind igjen, dersom der skulde vise sig nogen Fare, tænkte hun. Men aldrig saa snart de var komne et lille Stykke uden for Haven, saa sprang der nogle Røvere frem fra en Busk, greb Prinsessen og løb ind i Skoven med hende. Ammen blev jo forfærdelig bange, gav sig til at skrige og raabe og løb hjem til Slottet for at fortælle, hvad der var sket. Tjenerne styrtede nu ud for at søge; men de ledte og ledte og kunde dog ikke finde Spor af Prinsessen.

Naa, det var en kjøn Stads! Da Kongen og Dronningen kom fra Kirke, faldt Ammen og Tjenerne paa Knæ for dem og fortalte med grædende Taarer, hvad der var sket, samt bad dem endelig ikke være vrede paa dem, de kunde ikke gjøre ved det. Ja, Kongen havde nu andet at tænke paa end at være vred paa dem, han giver strax Befaling til, at tolv Ryttere skulde ride ud til hver af de fire Verdenshjørner for at lede efter hende. De red ogsaa, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, men der var intet Spor af hende at opdage. Et helt Aar var de borte, saa kom de igjen, men havde ingen Prinsesse fundet.

Imidlertid var Dronningen død af Sorg, og Kongen lod udruste et stort Krigsskib, som han satte en af sine Admiraler til at føre, og det skulde da sejle hele Verden rundt, for om det ikke kunde opdage Prinsessen, og Kongen lovede ud, at den, der kunde finde hende og bringe hende hjem, den skulde have hende til Ægte og det halve Kongerige med hende, medens Kongen levede, men det andet halve, naar han var død. Derfor meldte der sig Folk nok, som vilde med Skibet.

Saa sejlede de afsted, og de sejlede vidt og bredt omkring, men traf aldrig den, de søgte. Omsider kommer de en Dag ud for en stor Ø, og da de manglede Vand, gav Admiralen Befaling til, at de skulde sætte en Baad ud, og otte Mand skulde ro i Land for at hente Vand. Det gjorde de, men bad om at faa Per Matros med. Ja, det fik de ogsaa Lov til. Per Matros var en Karl, som de alle sammen holdt saa forskrækkelig meget af, for han var altid lystig og munter og kunde saadan en Mængde Viser. De roede nu i Land og gik hen til en Kilde, hvor de fyldte deres Vandtønder, og derefter begav de sig længere ind paa Øen for at se sig om. Men hver gik sin Vej, efter at de først havde lovet hverandre at mødes ved Baaden til en bestemt Tid. Per Matros gik langt ind i en Skov, og da det endnu var tidlig paa Dagen, lagde han sig under et stort Træ for at hvile sig lidt. Her faldt han snart i en fast Søvn, og da de andre samledes til den bestemte Tid, kom han ikke. De ventede nu en Stund efter ham, men forgjæves, og saa løb de endda om i forskjellige Retninger og raabte: „Per Matros! halloj, halloj!" men lige meget hjalp det, der kom ingen Per. Da det begyndte at blive mørkt, turde de ikke vente længere og sejlede ud til Skibet, meget bedrøvede over, at Per Matros ikke var med.

Admiralen var vred over, at de havde tøvet saa længe; men da han hørte, at de havde gaaet og søgt efter Per Matros, saa glemte han at skjænde paa dem og var selv meget kjed af det. Nu skulde Skibet blive liggende stille hele Natten med Lanterne oppe, sagde han, for at Per kunde se, de var der endnu, hvis han skulde komme tilbage til Stranden; og hvis Vagten hørte noget Raab, skulde den gjøre Allarm. Det skete nu, som Admiralen ønskede; men der kom ingen Per Matros. Næste Morgen maatte han hejse Sejl, og de rejste videre med strygende Medbør. Nu lader vi Admiralen og hans Folk sejle for at se, hvordan det gik med Per.

Han sov den ene Time efter den anden, og han sov, da Solen gik ned, ja, hele Natten med, og vaagnede først henad Middagstid den følgende Dag, da Solen skinnede ham lige ind i Øjnene. Naa, han rakte og strakte sig og blev nok saa fornøjet, da han saa, at Solen endnu ikke var ved at dale; det havde vel været en Times Tid eller to, han havde sovet, og han kunde da sagtens naa tids nok ned til Baaden. Rask gav Per sig paa Vej, men da han kom ned til Stranden, var der jo hverken Folk eller Baad at øjne.

„Se til de Tyveknægte! har de ikke narret mig og er sejlede bort!" sagde han og vendte sin Skraa i Munden. Men for dog at være vis i sin Sag, steg han op paa en Bakke og kunde nu langt ude paa Havet med sit skarpe Blik øjne Admiralskibet, der for fulde Sejl styrede bort fra Øen. Naa, herved var jo intet at gjøre, og han maatte se at finde sig i Ulykken, saa godt det lod sig gjøre, for han var ellers ikke saa let at forknytte.

Paa maa og faa vandrede han nu om i Skovene, til Natten begyndte at falde paa; da krøb han op i et Træ og sov der den Nat. Næste Morgen begyndte han atter sin Vandring, og hver Bakke han kom til, gik han op paa for at spejde efter Huse eller Mennesker. Endelig syntes han at se Røg stige op mellem nogle tæt sammenvoxede Træer, og glad ilede han der hen ad, i det Haab at træffe paa et andet kristent Menneske. Det var vanskeligt nok at bane sig Vej gjennem det tætte Krat, og saa kom han til en lille aaben Plads, hvor Huset laa. Der gik han til Køkkendøren, lukkede op og gik ind. Paa Arnestedet brændte et

godt Baal, over hvilket der hang en forsvarlig stor Gryde, fuld af Suppe, der spilkogte. En grim gammel Kælling sad paa en Bænk ved Arnen, og hun saa bister og arrig hen paa Per Matros, da han traadte ind. „Goddag og Guds Fred, gamle Mo'er!" sagde han. — „Hvem er du?" sagde Kællingen bister, rejste sig op og traadte et Skridt hen imod ham. Uagtet han nu saa, at hun var stor og stærk, blev han dog ikke bange, men sagde frimodig: „Jeg er Per Matros og er gaaet vild i Skoven; da jeg nu fandt dette Hus her, tænkte jeg at kunne faa noget at spise hos jer." — „Naa ja, saa sæt dig," sagde Kællingen, i det hun gik hen og tog Vandspanden for at hente Vand ude ved Brønden til Kaffen. „Nej holdt!" raabte Per, „lad mig hjælpe jer, gamle Mutter, I har bedre af at hvile eder, og jeg kan ogsaa godt koge Mad for eder, feje Gulv og saadant noget, det er jeg vant til, for jeg er Matros, skal jeg sige os." Den Tale syntes Kællingen godt om, for hun var ikke saa fri for at være doven, og da hun tillige mærkede, at Per Matros var lystig og snaksom, ja ret en fornøjelig Fyr, blev hun snart venlig imod ham, og da han siden vilde til at sige Farvel og gaa, bad hun ham blive og fortalte ham, at hun havde tolv Sønner, der nu var ude, men snart vilde komme hjem, og saa skulde hun nok bede dem, om Per Matros maatte ikke blive hos hende for at hjælpe til og saa holde hende ved Selskab, da hun gik her saa ene hver Dag. Ja, saa vilde Per Matros ogsaa vente saa længe, for han tænkte: Maaske jeg endda faar Spor paa Prinsessen lige saa godt som Admiralen, der flakker om paa Havet; den gamle Kælling her ser mig ud til at vide mange Ting, og kanske hun ogsaa ved, hvor Prinsessen er.

Da det blev Aften, kom de tolv Sønner hjem, og nu kunde han forstaa, at de var Røvere og havde været ude hele Dagen for at stjæle og plyndre; men den Dag havde været uheldig for dem, og derfor kom de støjende og larmende. Da de saa Per Matros, gav de sig til at huje, hvad det var for en Karl, der havde sneget sig ind i Huset for at forraade dem? han skulde strax slaas ihjel. Men den gamle Moder bad for ham, han havde været saa og saa god imod hende, og de maatte endelig lade ham blive der og hjælpe hende, nu hun var saa gammel og svag. Endelig gav Røverne deres Samtykke dertil, og næste Morgen tidlig drog de atter ud, imens Per Matros blev ene med den gamle.

Han hjalp hende nu at rede Seng, feje og lave Maden, og det gik i en Haandevending. Derover blev Kællingen endnu mere venlig, og saa sagde hun: „Da vi nu er færdige, saa skal jeg vise dig noget, som du vil more dig over; men du maa ikke fortælle mine Sønner det, for saa bliver de saa forfærdelig vrede." Nej, det skulde han da nok lade være. Saa gik hun ind i Sovekammeret efter et stort Nøgleknippe og bad Per Matros følge med. Han var ikke sen til det, og saa kom de til en Dør, hvor Kællingen satte den mindste Nøgle, der var i Knippet, ind i Laasen og drejede om. Nu stod de i et stort Værelse, hvor der var en Mængde Ting af Kobber og Messing: hele Tønder fulde af Kobberskillinger, Baljer med Messingure og messingbeslaaede Piber, Skjæpper fulde af Messingknapper og alt saadant. Det havde hendes Sønner bjærget altsammen, fortalte hun og spurgte ham, om han ikke syntes, det var forfærdelig meget. „Aa jo," sagde Per; og uden at Kjællingen mærkede det, stak han nogle Skillinger, Piber og Ure til sig. Da de var komne ud, og hun havde faaet Døren lukket, spurgte han om Forlov til at gaa lidt ud og se sig om, han skulde nok komme tilbage igjen, inden Sønnerne kom hjem. Jo, det maatte han da gjærne.

Han var nu borte et Par Timers Tid. Ud paa Aftenen kom Røverne hjem og var meget misfornøjede, de havde slet intet faaet den Dag heller; men nu vilde de da tidlig ud næste Morgen og se, om det ikke saa kunde blive bedre. Saa kommer Per Matros frem med de Ting, han havde taget i Kammeret, og spurgte dem, om de vilde have det, han havde bjærget den Smule i det Par Timers Tid, han havde været ude. „Naa, du kan ogsaa det Haandværk!" sagde de, „ja, saa kan du godt blive her, men du maa godt beholde, hvad du har bjærget." Nej, det vilde Per Matros da ikke, og han gav dem Sagerne, som de nok saa fornøjede lagde ind i Messing- og Kobberkammeret, og de tænkte mindst paa, at det var kommet der fra for nogle Timer siden.

Nu gik der nogle Dage hen. Den gamle Kælling førte atter Per Matros en Dag, da hun var i rigtig godt Humør, ind i et andet Kammer, hvor alt var af Sølv, og der gik det saa akkurat til paa samme Maade som forhen.

En tredje Gang førte hun ham ind i et Kammer, hvor alt var Guldstads, og det gik som de to forrige Gange, han tog noget af det og bildte siden Røverne ind, at han havde bjærget det ude i Skoven. De var nu helt sikre paa, at han var en Røver, og blev saa glad ved ham.

(Fortsættes.)

Almennyttigt.

At bevare Brød for Skimmel.

Et anset udenlandsk Tidsskrift, der for en Del beskæftiger sig med Husholdningssager, anbefalede for et Par Aar siden følgende simple Middel til at bevare Brødet fra at mugne i den varme Sommertid: Naar Melet hældes ud af Sækkene, undlader man at ryste disse, saa at der endnu bliver siddende et lille Lag over det hele. Saa snart Brødet er taget ud af Ovnen, pakkes det strax i disse Sække og helst saaledes, at Undersiderne komme til at vende ud efter. Der bindes nøjagtigt for dem, og de hænges frit svævende op paa et tørt og ikke for varmt Sted, f. Ex. paa Loftet under et Straatag. Brødet skal paa denne Maade kunne holde sig i 5 til 6 Uger aldeles frit for Mug. Det bliver rigtignok derved noget tørt, men naar man Dagen, før det skal bruges, henlægger det paa et koldt Sted, indsuger det let saa megen Fugtighed, at det bliver bekvemt at skære.

Jeg kan egentlig ikke sige, at jeg har Erfaring for dette Middels Paalidelighed; vi er nemlig i min Husholdning saa mange Munde, at vi som oftest har Brødet opspist, før de fire Uger er omme; i den Tid har det holdt sig godt i Sækkene, og det vilde under almindelige Omstændigheder ganske bestemt ikke være Tilfældet.

Den, der kjender lidt til de smaa Mug-Svampes Natur og Levevis, kan heller ikke nægte, at der er noget, der taler for et heldigt Udfald af denne Fremgangsmaade. Jeg mener derfor, at dette var værd at underkaste en nærmere Prøve, og viser det sig, at den kan bestaa en saadan, saa kan man ikke nægte, at det er et af disse smaa Husraad, som man ikke vel kan skatte for højt: det er nemt at anvende, stiller ikke særlige Fordringer til Husfaderens Pengepung og, hvad der maaske er det bedste, kan i ingen Henseende være skadeligt for Sundheden.

K. H. Kordtsen

Smaating.

Nyttige Tankeøvelser. En Hestepranger blev tillige med sin Søn overrasket af Natten, og da der var langt til den nærmeste Landsby, besluttede han at overnatte under aaben Himmel. Der huserede imidlertid Hestetyve i Egnen, og da han frygtede for, at de medbragte Heste skulde blive stjaalne fra ham, søgte han at holde Sønnen vaagen, i hvilken Anledning han tiltalte ham saaledes: „Hans, du har nu Tid til at tænke dig om, det skærper din Forstand. Lad mig derfor se, at du øver dig i at tænke hele Natten, min Dreng." — „Det skal jeg nok," sagde Hans. Efter en halv Times Tid spurgte Faderen: „Hvad tænker du paa, Hans?" — „Jeg tænker paa, om Stjærnerne vel kan se mig, fordi jeg kan se dem." — „Godt tænkt, min Dreng." — Noget efter vaagnede han igjen og spurgte: „Hvad tænker du nu paa, Hans?" — „Jeg tænker paa, om Sulten er kommen til Verden før Tørsten." — „Meget godt tænkt, Hans. Øv dig kun stadig i at tænke, at du kan blive rigtig klog." — Efter en Times Forløb vaagnede han paa ny og spurgte: „Hvad tænker du paa, Hans?" — „Jeg tænker paa, hvor længe det vel kan vare, inden Tyvene kommer igjen med Hestene," svarede Hans, „for nu er de borte alle sammen."

Rosens Torne. Milton havde, da han blev blind, ægtet en Xantippe. Da hun en Gang blev kaldet en Rose, svarede Digteren: „Farven kan jeg ikke se, men Tornene føler jeg daglig."

Tallerkenen. En rig Mand havde en Arving, som en Gang havde fralistet ham en Sølvtallerken. Da Manden døde, stod der blandt andet i hans Testamente: „End videre testamenterer jeg min Brodersøn elleve Sølvtallerkener; han ved nok selv, hvorfor jeg ikke kan gjøre Dusinet fuldt."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis nedad og opad, danner Navnene paa to bekjendte europæiske Kongeriger: En Vold i Sønderjylland, — en By i Nørrejylland, — en By i Japan, — en By i Nørrejylland, — en Bjærgkjæde i Evropa, — et Hav i Asien, — en Bjærgkjæde i Asien.

Sverre.

Firkantet Nød. Af 2 E, 2 I, 2 L, 2 V og 1 N dannes tre Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Uden første, fast jeg tror,
øde blev den hele Jord;
maa du andet, vil du finde,
at man ej naar frem i Blinde.
Tredje, trofast. er en Lyst,
vækker Glæde i vort Bryst.

N. L.

Gaade.

Det hele lyder ved Bægerklang,
naar Venner samles med munter Sang;
hug første Bogstav bort af de fem,
en Vinterret da byder sig frem.
Et Bogstav mindre: en Fisk du faar,
som findes i Søer, Bække og Aaer;
et Bogstav endnu: og Resten dig minder
om Stenen, man under Heden finder.

H. K.

Billedgaade (Rebus).

1 A R BE D R N G

Opløsninger fra Nr. 44.

paa den geografiske Gaade:

V i b o r **g**
A a b e n r a **a**
L u n **d**
D o v e **r**
E c k e r n f ø r d **e**
M i d d e l f a r **t**
A n h o l **t**
R i g **a**

paa den firkantede Nød:

O L A F
L A D E
A D A M
F E M Ø

paa Gaaden: Nytaar.

Brevvexling.

Th. E. J. Venligst Tak — men Digtet kan ikke anvendes formedelst „Svaghed i Fødderne."

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Jens Grøndals Omvej.

Fortælling
af Knud Skytte.

Naar der færdedes rejsende paa Landevejen, som gaar over Lyborg Mark, kunde de ikke undgaa at lægge Mærke til et pænt Hus, der laa et Par Stenkast øst for Vejen. Der var mange Træer omkring ved det, og vidste man ikke bedre, kunde man let indbilde sig, at det var en stor Gaard, og at der skjulte sig flere Huslænger mellem Træerne og bag Stuehuset, hvis venlige Forside vendte ud imod Vejen. Men der var kun det ene Hus. Det var grundmuret og saa vel vedligeholdt, at det til enhver Tid tog sig ud som splinternyt.

Huset havde tre Beboere, som jeg nu efter Tur skal forestille for Læserne.

Jeg vil begynde med Husets Herre, Husmand Jens Grøndal. Vil vi have ham i Tale, og det da ikke just er Spise- eller Sengetid, saa træffer vi ham sikrest udenfor i et eller andet anstrængende Slid. Han standser ikke med sit Arbejde, førend vi er tæt ved ham og har sagt Goddag. Saa retter han Ryggen, og vi har for os en lille tætbygget, kjærnesund og uopslidelig Arbejder med et godmodigt og tilfreds Smil over hele sit brede, rødmussede Ansigt og en lille Stump Kridtpibe mellem sine skinnende hvide Tænder. Baade Vinter og Sommer gaar han klædt i en blaafarvet Skjættelærreds Bluse, en hjemmesyet Vadmels Kaskjet af mindst to Punds Vægt, og Buxer, der for paa er bødte med store Stykker garvet Kalveskind. Stadsen har ikke meget at sige for Jens Grøndal — Holdbarheden er Hovedsagen.

Denne Mand havde kun en Lidenskab, og det var Arbejde, Arbejde! I det var han til Pas som Fisken i Vandet, og han var utrættelig. Og der var Plan og Tænksomhed i hans Arbejde. Derom vidnede den Omhu, med hvilken hans Jordlod og hans Have dreves, og den store Orden, der herskede paa alle hans Enemærker. Stenbroen var altid fejet og renlig, Vedkasten var omhyggelig opstablet, saa at ikke en Pind var paa urette Plads, og Øxe, Skovl og Greb — alt havde sit bestemte Gjemmested, naar det ikke brugtes, saa at han kunde finde det i Mørke.

En fortræffelig Mand, den samme Jens Grøndal! Aldrig syg, aldrig træt, aldrig misfornøjet eller gnaven, men altid kvik og glad og saa fredelig som et Lam. Alt, hvad andre dødelige kalder Modgang og Fortræd, syntes at prelle af paa hans brede Skjættelærreds klædte Bag uden at anfægte ham det mindste; man skulde tro, at intet ondt kunde bide paa ham. Ja, selv naar han fik Skjænd af sin Kone, havde det ikke anden Virkning, end at han saa paa hende med sit allerbredeste Smil, indtil Stormen var dreven over; saa var den Pot ude, og Jens var lige glad.

Denne Beskrivelse kan vel være tilstrækkelig, i det mindste foreløbig. Træd altsaa af, Jens Grøndal, og gjør Plads for din Hustru.

Der var et, hvori Maren Grøndals lignede sin Mand: i Lysten til Arbejde og Virksomhed; i det Punkt var de fuldstændig ens; men hun var selvfølgelig ikke saa udholdende som han og kunde heller ikke paa nogen Maade hamle op med ham i at være tilfreds og fornøjet. Hun var noget svagelig af Helbred og droges ofte med Hoved- og Tandpine og andre nervøse Lidelser. Hvad det ydre angaar, var hun en ren Modsætning til Manden. Hun var høj og slank, Ansigtet magert og blegt, og dets Udtryk noget tungsindigt, men med tydelige Træk af fordums Skjønhed; navnlig

var hendes blaa Øjne endnu smukke og udtryksfulde.

Trods Konens Smaasvagheder og Pyllevornhed kom dette Par godt ud af det med hinanden og førte et meget lykkeligt Samliv. De havde giftet sig af gjensidig Tilbøjelighed, trolig hjulpet hinanden med Arbejdet, og hvad de nu ejede — og det var, trods deres Husmandskaar, ikke saa lidt — havde de selv slidt sammen. Man sagde, at Konen var den kløgtigste, hvilket dog er uvist. Jens lod mere dum og ligegyldig, end han virkelig var, og saa var han altid saa forskrækkelig tavs, medens Konen stadig førte Ordet. Det hed sig ogsaa, at hun var en styrende Part, og det var maaske igjen en Fejltagelse. Tilsyneladende var det vel saaledes; men Folk af Jens Grøndals Slags kan have en egen fiffig Maade at gaa frem paa, saa at de dog sætter deres Vilje igjennem, skjønt andre maaske ikke kan se det, og naar Jens smilte, keg der ham stundum en lille lun Gavtyv ud af hvert Øje, saa det er slet ikke urimeligt, at han somme Tider kunde have en Ræv bag Øret. Man sagde en anden Ting om Ægteparret, nemlig at Konen var mere ærgjærrig og „højtseende" end Manden, og det var der maaske nok noget om.

De havde en voxen Datter — Jensine hed hun —, og da hun var deres eneste Barn og Arving, er det saa naturligt, at hun var den dyreste Gjenstand for deres Kjærlighed, og at alle deres Ønsker og Forhaabninger samlede sig om hende. Jensine var ogsaa en vakker Pige, som Forældrene kunde have Grund til at glæde sig ved og være stolte af. Efter sin Fader havde hun arvet det friske Huld og det frejdige, livsglade Sind, og efter Moderen den høje ranke Skikkelse, det fyldige brune Haar, de spillende blaa Øjne og den hvide Ansigtsfarve. Alle syntes godt om hende; thi hun var ikke alene en kjøn, men ogsaa en god, dygtig og stræbsom Pige. Forældrene havde ladet hende lære at væve. Hendes Væv stod inde i Dagligstuen, og naar nogen nærmede sig Huset, kunde de, hvad enten det var Dag eller Aften, høre Slagbordets taktrette og aldrig hvilende Banken, som oftest ledsaget af den unge Væverskes muntre Sang.

En Søndag Eftermiddag i den varme Sommertid kom Jensine gaaende ad Stien, der førte fra hendes Forældres Hus tværs op over Marken og ud efter Broen, hvis nærmeste Udkant var omtrent halvanden Fjerdingvej borte. Hun var iført sin pæne Søndagsdragt af hjemmegjort Tøj, der sluttede net og tæt om hendes slanke Liv og klædte hende godt. Om Halsen havde hun et rødt sammenfoldet Silketørklæde, der var knyttet i en omhyggelig ordnet Sløjfe under den lille kløftede Hage, og hendes Hovedbedækning var en brun Straahat. Det var tydeligt, at hun havde pyntet sig paa den klædeligste Maade og med stor Omhu. Under sin ene Arm bar hun et stort, tæt sammenrullet Stykke Tøj, hun havde vævet, og som hun nu skulde ud med for at aflevere det til vedkommende Kunde og modtage sin Væverløn.

Førend hun kunde naa Gaarden, hun agtede sig til, skulde hun igjennem et Hjørne af Skoven. Da hun havde naaet den, lagde hun sin Byrde fra sig i Græsset, satte sig op paa Stæntens øverste Trin og ventede.

Hun havde ikke siddet ret længe, førend det viste sig, hvem hun ventede paa.

Det var hendes Kjæreste, som Læserne vel allerede har gættet. Han kom ilende langs Skovsiden, og i det de fik Øje paa hinanden, gik der et glad og lykkeligt Smil over deres Ansigter.

Kjæresten var en velvoxen og kraftig Gut med et frisk, solbrændt Ansigt og et Par lyse, ærlige Øjne. Ogsaa han var lidt pyntelig paaklædt i sort Klædes Kaskjet, hvide Bomuldstøjs Blusærmer, Hvergarns smalstribet Vest, der sad stramt over hans brede hvælvede Bryst, mørkeblaa Toslets Benklæder og blankt pudsede Basartræsko. Til Stads havde han taget sin Sølvurkjæde paa og sin Sølvbeslags Pibe i Haanden.

„Jeg kom dog først, Johan," sagde den unge Pige, i det hun stod op og gik ham i Møde.

„Ja, du kom først; jeg skyndte mig, alt hvad jeg kunde, men kom endda for sent. Har du ventet længe, Jensine?"

I det han sagde dette, tillod han sig at slynge sin Arm om Pigens Liv og kysse hende, hvilket hun fandt sig i uden Modstand.

„Nej, jeg har saamænd ikke," svarede hun, „jeg kom lige nu, for et Par Minutter siden, og du skal ingen Skjænd have."

„Sikken et stort Stykke Tøj," sagde han; „du maa endda have slaaet nogle Slag, inden du fik det banket sammen. Jeg forstaar det ikke, hvordan du holder det ud."

„Aa jo; det er en Leg for mig; jeg er en stærk Pige."

„Der vil du faa en god Skilling i Væverløn; du tjener dygtig Penge."

„Ja, vi samler til Bunke alle tre, Fa'er og Mo'er og jeg, vi er dygtige Folk, og du kommer ind til nok, Johan," svarede hun skjælmsk og med et kjærligt Smil.

„Aa, Velstanden kunde det endda være det samme med," svarede han med et Suk; „bare jeg maatte faa dig. Du er aldrig ude af mine Tanker."

„Du har mig jo, din Nar," sagde hun muntert og tog hans Haand; men hendes Munterhed forekom dog Kjæresten lidt kunstlet og tvungen.

„Ja, jeg har dig og siger Gud ske Lov for dig," svarede han og sendte hende et forskende Blik.

De fulgtes nu ad ind ad Skovstien, og han bar Pakken for hende.

„Du er mere alvorlig, end du plejer at være," begyndte han atter.

„Jeg har ogsaa haft lidt Modgang," svarede hun; „men naar vi hjælper hinanden at bære den, saa jævner alt sig nok — med Tiden."

„Saa har Niels Hørby da været i Færd med dig igjen?"

„Nej, men han har friet for de gamle."

„Og hvad svarede de?"

„Aa, jeg kan ikke lide at snakke om det; men de svarede ja, og de var helt forelskede i ham."

„Din Fader ogsaa? Han plejer dog at være saa venlig mod mig, skjønt han kjender vort Forhold. Ham havde jeg stolet paa."

„Du ved jo nok, Fa'er vil alt, hvad Mo'er vil."

„Og nu skal du overtales til at blive Niels Hørby's Kone?"

„Ja, Mo'er præker for mig derom baade tidlig og sent; men det nytter hende ikke, Johan; jeg er bestemt!"

„Og jeg ligesaa!" raabte Karlen, og hans ellers saa rolige Øjne lynede. „Før der skal blive noget af det Giftermaal, skal jeg prygle ham bort fra Egnen!"

„Nej fy, Johan! Vilde du smøre dig paa Niels Hørby?"

„Hvad skal jeg gjøre, lille Jensine? Jeg er den fattige Tjenestekarl og i Grunden alt for ringe til dig."

„Aa, Passiar!"

„Niels Hørby er rig. Han er ogsaa kjønnere end jeg."

„Aa, nu bliver jeg snart vred!"

„Ja, men sæt nu, lille Jensine, at det trækker i Langdrag, og at du skal høre paa den Præken baade først og sidst — tror du saa, du kan holde det ud?"

„Ja, det tror jeg, om det saa skal vare i 10—20 Aar! Derfor skal du ikke være forknyt, lille Ven, men stole paa mig; jeg gifter mig aldrig med Niels Hørby, det er vist!"

„Ja, ja! du er en sød Pige," svarede han og kyssede hende. „Jeg tror, jeg tør stole paa dig, og det er min Trøst."

De var nu komne til Stænten ved Udgangen af Skoven paa den modsatte Side, og Gaarden laa lige foran dem. Jensine gik der ind og besørgede sit Ærende, medens han satte sig paa Skovdiget og biede paa hende. Hun blev længere borte, end den utaalmodige og forelskede Knøs syntes om; men endelig kom hun da, og de fulgtes ad tilbage.

Under Vandringen hjem ad fortsatte de atter Samtalen om den ubelejlige Bejler, og de Bryderier, han maaske kunde volde dem.

Pludselig lød der Fodtrin bag ved dem, og da de vendte sig om, stod de Ansigt til Ansigt med Gjenstanden for deres Samtale.

Niels Hørby var unegtelig en kjøn Karl, skjønt hans smukke Ansigt vansiredes noget af et Par temmelig rødkantede, svinepoliske Øjne. Han var af den Slags Mennesker, man synes bedst om første Gang, man mødes med dem, men som taber ved nøjere Bekjendtskab. Det var langt mere Skal end Kjærne hos ham. Han var ikke saa høj eller saa stærkt bygget som Johan, men lettere, smidigere og mere kvik i sine Bevægelser. Hans Klædes Klæder havde et kjøbstadagtigt Snit, og han bar Krave og Flipper. I Ørene havde han et Par smaa Guldringe, hans Urkjæde var mangedobbelt og pralende, og i sin højre Haand gik han og svingede med en poleret Spanskrørs Stok. Niels Hørby var „en flot Fyr". Disse ydre Fortrin brød Johan sig dog ikke saa meget om; men de repræsenterede et andet Fortrin, som der var mere Hold i, og som han frygtede, fordi det rimeligvis havde meget at sige hos Pigens Forældre. Det var en ikke ubetydelig Pengesum, maaske en 10—12,000 Kroner, som Niels Hørby havde arvet efter sine Forældre. Det var egentlig ogsaa dette Hovedfortrin, Fyren gjorde sig til af, og det Skilt, han havde hængt ud, da han tog sig for at vinde Jens Grøndals smukke Datter, hans Penge, Huset og hele Herligheden. I Tillid til dette ene Fortrins Tilstrækkelighed havde han, siden han blev forældreløs og sin egen Herre, ikke lagt sig efter stort andet end at gaa og drive og pynte sig for Pigerne og agere lidt Handelsmand. Kort sagt, naar man tog Pengene og Skinnet fra Niels Hørby, var der i Grunden ikke meget tilbage.

Da han havde naaet Kjæresteparret, tog han sin Hat af, tørrede sig med sit Lommetørklæde og snoede ivrig i det Skjæg, der efter hans Indbildning dækkede hans Overlæbe, men som dog andre havde vanskeligt ved at faa Øje paa.

„Skal du til Bal, Niels?" spurgte Johan spydig; „jeg ser, du har Dansesko paa — nej, det er nok endda Fjederstøvler."

„Gaar du hjem efter, Jensine?" spurgte Niels, uden at værdige Johan saa meget som et Ord.

„Ja, jeg ved da ikke rettere," svarede hun med et Smil, der kunde betyde baade det ene og det andet.

„Det var heldigt nok," vedblev han, „for jeg skal samme Vej, og saa kan vi jo følges ad."

„Tak, jeg har Følgeskab, som du ser.'

„Han har vist ikke set mig endnu," sagde Johan lige spydig.

Niels lod et mønstrende Blik vandre fra Johans Træsko og op til hans ærlige blaa Øjne, i hvilke han læste et saadant Udtryk af bestemt og knusende Modstand, at hans egen indbildte Overlegenhed dunstede bort i et Nu.

„Gaar du med hende, Johan?" spurgte han noget spagfærdig.

„Det kan du jo da se."

„Jeg troede, du skulde hjem at vande Bæster?"

„Det skal jeg ogsaa; men jeg vil først følge min Kjæreste hjem."

„Din Kjæreste? Er du hans Kjæreste, Jensine?"

„Tror du, jeg vil sige dig det?" svarede den unge Pige; det var knap, hun kunde for Latter, saadan morede Optrinet hende.

„Men vi tager ikke Vejen med os," vedblev Johan, „og har du Lyst til at spasere bag efter, saa vær saa god. Et vil jeg dog sige dig, mens Tid er," sagde han og lagde sin vægtige højre paa den andens Skulder: „tag dig endelig i Agt for at jage paa mine Enemærker — det vil ellers bekomme dig ilde!"

Derpaa vendte han og Jensine sig bort fra den forbløffede Frier og fortsatte deres Vandring.

Niels Hørby blev staaende og stirrede efter dem. „Hans Kjæreste!" mumlede han, og hans Ansigt gjenvandt atter sit sædvanlige overlegne og selvbehagelige Udtryk, „det vil vi nu nappes om!"

Med denne Bemærkning vendte han sig og gik tilbage samme Vej, han var kommen.

Johan fulgte sin Kjæreste næsten helt hjem, og de skiltes med kjærlige Forsikringer om gjensidig Troskab.

Da Jensine kom ned til Huset, gik hendes Forældre og trak med Køerne langs Havediget og lod dem ruske sig nogle Mundfulde Græs, inden de skulde malkes.

„Hvem var det, der fulgtes med dig ned ad Stien? Det var vel Niels Hørby?" spurgte Moderen.

„Nej, det var Johan," svarede Datteren kjækt.

„Johan? Er det ikke forbi med hans Rend endnu? Jeg synes snart, det kunde være paa Tide."

Det var der ingen, der svarede paa. Jens Grøndal saa fra den ene til den anden og grinede nok saa polisk.

„Vi havde ventet Niels Hørby i Dag," vedblev Konen, „og han har ikke været her endnu. Saa du ikke noget til ham?"

„Jo, han kom til Johan og mig oppe ved Skoven; han sagde ogsaa, han vilde her ned; men til sidst betænkte han sig og vendte om."

„Saa har du fornærmet ham, Jensine, og vi ser ham vel aldrig mere!" raabte Maren Grøndals. „Du har stødt din egen Lykke fra dig, Barn!"

„Nej, jeg sagde ikke et Ord, der kunde fornærme ham," paastod Datteren; „det var snarere Johan, han blev ræd for."

„Johan! Den Tiggerunge! Han kan jo passe sig selv. Herre Gud, hvor det er tungt at have Børn! Jens, du faar at tage begge Køerne, for jeg maa ind; Gigten stikker saadan i min venstre Tinding."

Da Moderen var gaaet, sagde Datteren: „I kan vel trække dem om paa Grønningen, Fa'er. Jeg vil helst malke dem ude; Fluerne er saa slemme i Nødset."

En fem Minutter senere, da hun sad og malkede, mens Faderen holdt Køerne for hende, sagde hun: „Tykkes I ogsaa saa godt om denne Niels Hørby? Hvad rart er der ved ham?"

„Aa, det er jo da en pæn Karl," svarede Jens Grøndal og bakkede paa Kridtpiben.

„Det er Johan da ogsaa."

„Og han er rig."

„Hans Penge trænger vi da ikke til."

„Jo, din Mo'er mener, at naar hans og vore Midler bliver lagte sammen, saa kan vi kjøbe os en lille Gaard."

„Jeg bryder mig ikke om hans Gaard!"

„Nej — ja, du faar at lyde din Mo'er og snakke hende efter Munden," sagde Jens Grøndal med et lunt Smil.

„Ja, det er noget godt noget, I har brygget sammen, og det bliver mig en besk Drik, om I ellers faar mig til at tage den," sagde Datteren, der bedst turde sige Faderen sin Hjærtens Mening.

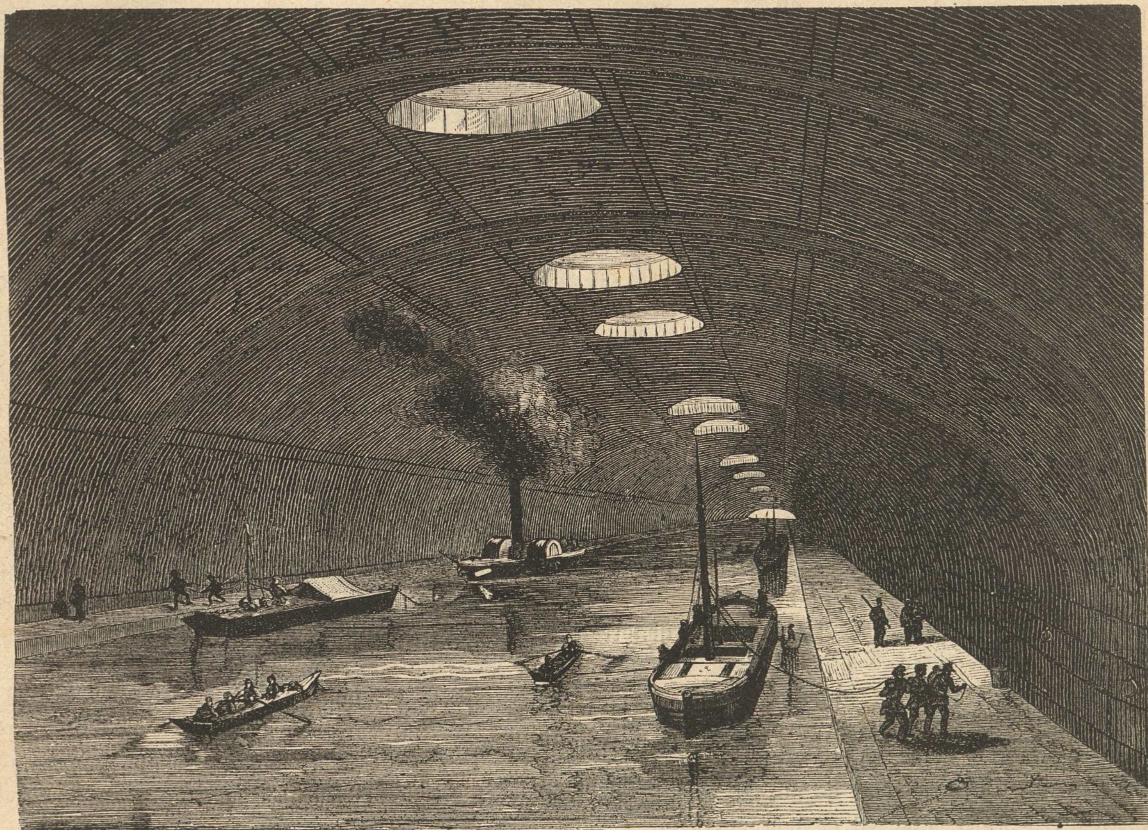
Da Familien lidt senere var gaaet til Ro, forkyndte en langtrukken Snorken, at Jens Grøndal strax var falden i Søvn; men hans Kone holdt en saa lang og stræng Omvendelsesprækken for Datteren, at denne til sidst puttede sig ned under Dynen og græd sig i Søvn.

(Sluttes.)

Kanalen St. Martin i Paris.

I „Husvennen" Nr. 5 omtalte vi nærmere de mærkelige underjordiske Færdselsveje i London, og vi skal i dette Nummer fremvise et Billede af et lignende underjordisk Færdselsvidunder i Verdens næststørste By, Frankrigs Hovedstad, Paris. Det er ikke nogen Jærnvej, men, som Billedet viser, en underjordisk Vandvej. Medens Jærnvejene, som straaleformigt gaar ind til Paris, naturligvis nu er denne Kæmpestads vigtigste Tilførselskilder, saa har

dog Seinen, hvis Flodvand gjennemstrømmer Byen, trods sin forholdsvis ringe Størrelse været en saare vigtig Tilførselsvej for den rigt befolkede Stad, og flere Kanaler skærer fra Floden ind i Dele af Byen. Færdselen paa Seinen og disse Kanaler med de store lange Flodpramme og smaa Dampskibe er meget betydelig. Den længste og mærkeligste af disse Vandveje er Kanalen St. Denis, der fra Bastillepladsen gaar tværs gjennem Byen, Seinens Vandspejl ligger temmelig lavt, men da nævnte Kanal føres gjennem et højere liggende Parti af Byen, ligger Vandets Overflade ofte dybt nede mellem Bredderne. Dette har ført til, at man flere Steder har spændt mægtige Murstenshvælvinger over Kanalen, fra Bred til Bred. Vort Billede viser den største af disse Hvælvinger, der i en lang Strækning gjør Kanalen til en underjordisk Vandvej. Oven paa denne Kæmpehvælving findes en stor Plads, prydet med Haveanlæg, hvor den store Boulevard de la Vilette og flere store Gader krydser sig. Denne uhyre Overbygning udførtes i den sidste Kejsers Tid, og rejsende, der kommer til Paris, aner ikke, naar de passerer denne Boulevard med sit rige, lyse Liv, at der i Dybet under dem findes en livlig Sejlads og en travl Virksomhed ved de store Kajer (Landingspladser), der ligger paa

Kanalen St. Martin i Paris.

begge Sider af den overhvælvede Vandvej. Billedet viser, hvorledes de lange Flodpramme trækkes gjennem Vandet, og hvorledes Baadfart og Dampskibsfart finder Sted under Hvælvingen, i hvis Loft runde Aabninger, der kan overlukkes med Glas, bringer et rigeligt Lys. I det fjærne ses Dagslyset gjennem Hvælvingens yderste Ende. Ofte er der langt større Færdsel, end Billedet viser, da en stor Del af den uhyre Masse Fornødenheder, Kæmpestaden daglig forbruger, tilføres den ad Kanalen St. Martin.

Per Matros.

Ved E. T. Kristensen.

(Folkeæventyr, fortalt af Frøken Johanne Juttrup.

(Fortsat.)

Men saa en Dag, da Røverne var længere borte fra Huset end sædvanlig, sagde Kællingen til Per Matros: „I Dag skal jeg vise dig noget, lille Per, som du aldrig har set Mage til; men du maa fremfor alt holde tæt Mund, for dersom mine Sønner faar at vide, at jeg har vist dig det, saa

er det ude med baade dit og mit Liv." — „Aa," sagde Per, „det gaar vel ikke saa haardt til, som Præsten præker, men I kan for Resten være ganske rolig for mig, jeg skal ikke røbe Hemmeligheden." — „Nej, lille Per, det tror jeg heller ikke, for saa viste jeg dig det ikke; men kom nu med." Hun gik da foran, han bag efter, og de maatte igjennem mange Døre og Gange, førend de endelig kom til en Dør, der var forsvarlig laaset. „Den Laas maa være slem for jer at lukke op, gamle Mo'er!" sagde Per. — „Jeg lukker den heller ikke op, lille Per, for det tør jeg ikke; for ser du, der inde sidder en dejlig Prinsesse, som min ældste Søn skal have Bryllup med om otte Dage, og derfor maa vi passe godt paa hende; men kom nu her hen til den lille Luge, saa skal du se, hun sidder nok og græder der inde, for hun tuder, saa lang Dagen er." Per gik hen til Lugen, der sad midt i Døren og skød den sagte op, som Kællingen havde sagt. Men hvad saa han saa? Prinsessen! netop den Prinsesse, han var sejlet ud at lede efter, sidde lyslevende for sine Øjne. Kongen havde givet hver Mand, som sejlede paa Skibet, et Billede af hende, og Per kunde ikke tage fejl, hun lignede det livagtig i al hendes Dejlighed. Saa kan det nok være, han blev glad. Men nu var baade Klogskab og Forsigtighed nødvendig. Han giver hende hemmelig et Tegn paa, at hun skal være trøstig, for han var kommen for at frelse hende, og det forstod hun godt nok. Da han havde afset, spørger Kællingen ham, om han ikke tyktes, hun var dejlig. Men Per spyttede langt ud paa Gulvet og sagde: „Tvi! er hun dejlig, saadan en Flæbeunge! Nej, hende skulde Pokker tage til Kone, saa vilde jeg da langt hellere gifte mig med jer, gamle Mutter!" Her tog Per Matros ved Kællingen og snurrede hende rundt paa Gulvet, saa hun var nær ved at blive tummelumsk. — „Lad være, lille Per! lad være, du tager Vejret rent fra mig!" Per fulgte nu rolig med hende tilbage. „Det maa ellers være fælt for jer at gaa og give hende Mad," sagde han, „og saa skulle se og høre paa den Flæben og Tuden." — „Det er det ogsaa, lille Per!" — „Ja, I skulde bare lade mig gaa ind til hende en Gang imellem med Maden; jeg skulde nok mønstre hende saadan, at hun lod den Piben være." — „Ja, men det tør jeg ikke, lille Per! for min ældste Søn vil ikke en Gang have, at nogen af hans Brødre maa komme til hende." — „Det kan gjærne være," sagde Per, „for de vilde kanske saa selv have hende; men hun skulde dog ellers være glad ved, at saadan en fin Karl som jer Søn vil ægte hende, og det vilde jeg prøve at forestille hende." Nok er det, Per smiskede saa længe for Kællingen, til han fik Lov til at maatte gaa med Maden næste Dag.

Nu fortalte han jo Prinsessen, hvem han var, og hvad han var kommen efter. Næste Nat, medens Røverne sov, vilde han se at faa fat paa Nøglen, der laa under den ældste Røvers Hovedpude, og saa skulde de flygte. Prinsessen blev glad for Alvor og lovede at være rede, naar han kom.

Da Røverne den Aften kom hjem, var de baade trætte og ærgerlige, for de havde intet faaet den Dag; og de sagde, at nu vilde de forfærdelig tidlig ud næste Morgen, for de vilde jo gjærne bringe nogle Kostbarheder med hjem til Brylluppet. „Men du ved nok ikke, lille Per!" sagde den ældste, „at der en af Dagene skal være Bryllup her i Huset." Nej, Per lod, som han ikke vidste det: „Men hvem skal være Bruden?" — „Ja, det faar du nok at se paa Bryllupsdagen." Saamænd, det gjorde han vel ogsaa, og det kom da endelig heller ikke ham ved.

Røverne kom sent i Seng den Aften, for der var meget at give Moderen Besked om med Hensyn til Brylluppet, og det varede nu ikke længe, inden de snorksov til Hobe. Per listede sig da sagte ind og tog Nøglen, lukkede Prinsessen ud og gik saa ind i Stalden, hvor han tog tre af de raskeste Heste; paa den ene læssede han en Mængde Sølv- og Guldpenge, paa den anden satte han Prinsessen og paa den tredje sig selv. Saa gik det afsted i flyvende Fart.

Da Røveren næste Morgen vaagnede, greb han efter Sædvane om til sit Hovedgærde for at tage Nøglen; men den var der ikke. Som en rasende sprang han op og ilede til Prinsessens Kammer. Nej, hun var der heller ikke. Nu blev der Uro i Lejren, og Brødrene kom paa Benene. De kaldte paa Per Matros, men han var jo heller ikke til at finde. Nu skyndte de sig alle ned til Stalden for at faa fat paa deres Heste, men da de savnede tre, begyndte det at gaa op for dem, hvordan det var gaaet til. Det varede jo en Stund, inden de fik andre Heste skaffede til Veje; men endelig kom de afsted efter Flygtningene.

Henad Aften naaede Per Matros og Prinsessen en Skov, og da var Røverne tæt bag ved dem. Men han var snarraadig, Hestene blev drevne paa Græs, Guldet fik han skjult i et tæt Krat, og selv krøb han med Prinsessen op i et højt Træ, saa Røverne fik ikke Øje paa dem. Næste Morgen fortsatte de Flugten og kom ved Middagstid til et Færgested; men da var Røverne atter i Hælene paa dem. De var netop slupne i Færgebaaden med deres Gods, og den var lige lagt fra Land, da Røverne kom sprængende ned til Stranden. De bød Færgemanden det dobbelte af, hvad Per Matros skulde give ham, dersom han vilde vende tilbage og tage dem med. Men Per Matros sagde,

at han havde Hastværk og vilde igjen give det dobbelte, dersom han nu vilde skynde sig at sejle. Røverne overbød ham, og da Færgemanden ikke vidste, hvad han skulde, bød Per igjen mere. Saadan overbød de hinanden, indtil Færgemanden endelig bestemte sig til at vende om og vendte Skuden. Men da sparkede Per Matros ham over Bord, satte sig selv til Rors og sejlede over til den modsatte Bred. Der huggede han Baaden i Stumper og Stykker, men lagde hele dens Værdi i Guldpenge ovenpaa, og saa for de videre.

Henad Aften var Røverne igjen komne dem paa Spor, ligesom de naaede til en lille Fiskerhytte. Da de skyndsomt kom der ind og bad om et Skjulested, fandt de en grædende Kone, der viste dem Ligene af hendes Mand og hendes Søn, som var druknede og nys bragte hjem til Hytten. Konen jamrede over al den Elendighed, her var, hun havde ikke en Gang Raad til at faa Ligene ordentlig stedt til Jorde. Men Per Matros lovede hende, at han nok skulde afhjælpe hendes Trang, dersom hun blot vilde skjule dem. Det kunde der blive Raad for, sagde hun, for bag Arnen var en løs Sten, og naar den blev tagen bort, kom der en skjult Dør til Syne, og bag den var en underjordisk Gang, som de kunde være godt gjemte i. I en Hast blev nu Pengene bragte ber ned, og næppe var de selv komne bag efter, og Dør og Sten hver paa sin Plads, før Røverne kom ind med megen Støj og forlangte, at Konen skulde sige dem, hvor de to Flygtninge var skjulte. Hun græd og bad dem fare varlig, da hendes Mand og Søn laa døde i Stuen; men de sparkede til dem, for rundt i hele Huset og ledte, og da de ingen fandt, slog de Borde og Stole i Stykker og væltede alting omkring. Hestene derimod, som Per Matros havde drevet paa Græs uden for Huset, tog de med sig og for saa endelig afsted henad Morgenstunden.

Lidt efter kom Konen og kaldte paa de to der nede i Kjælderen. Per spørger om, hvordan Sagerne staar, og om der er en Vej, de kan slippe bort ad. Hun svarer, at her fra gaar elleve Veje, og ad alle disse er Røverne redne, for at søge efter dem. Men der var dog en Vej endnu tilbage, og det var over Vandet, skjønt det nyttede vel ikke stort, siden den tolvte Røver stod paa Skibsbroen for at passe dem op der. Nu var gode Raad dyre; men Konen fandt dog ud af det. Hun rækker Per Matros et Sværd og siger, at den underjordiske Gang fører op til Skibsbroen, og naar han nu lister sig der igjennem og kommer uforvarende op, kan han nok komme til at dræbe Røveren bag fra. Han gaar og gjør, som Konen raader ham; sagte lister han sig gjennem Gangen, og da Røveren netop staar og ser ud over Vandet, faar Per ogsaa Ram til at hugge Hovedet af ham, saa baade Hoved og Krop triller ned i Vandet.

Han vender nu tilbage til Hytten og giver Konen saa mange Penge, at hun baade kan faa de døde begravede og kjøbe sig et nyt Hus, og dernæst skaffer hun ham for gode Ord og Betaling et lille Skib med Mandskab, saa han og Prinsessen kan blive satte over Vandet til en stor By, hvor de foreløbig agter at blive, i alt Fald indtil der kom et Skib fra hendes Faders Rige, som kunde tage dem hjem. (Sluttes).

Smaatræk af Dyrelivet.

I vort Fædrenehus i Magdeburg, fortæller Aug. Fischer i Halle, var der en rummelig Havestue, hvori Familien sædvanlig opholdt sig i den mildere Aarstid. Ogsaa indtoges Middags- og Aftensmaaltiderne der, og ved disse Lejligheder stod Fløjdørene ud til Haven bestandig aabne. Medens nu Familien en Dag sad ved Middagsbordet, kom der et Par Svaler ind i Salen. De flagrede længe omkring, forsvandt, kom igjen og valgte sig endelig det ene Hjørne af Salen til Opholdssted, — naturligvis til stor Glæde og Jubel for os Børn. Svalerne lod sig ikke i mindste Maade forstyrre af vore lydelige Glædesytringer, ligesom de ikke tog nogen Notits af, at vi fik lavet et lille Tag over en i samme Hjørne staaende Gipsfigur, for at beskytte den mod Smuds. Men des værre havde de smaa Dyr Uheld med deres Bygning, thi hvad de havde opført den ene Dag, faldt ned den næste. De byggede og byggede i hele fjorten Dage, men det vilde ikke lykkes dem at faa Boligen færdig.

Saa kom der en Dag ved Middagstid femten til tyve Svaler ind i Havestuen. De flagrede skrigende og larmende omkring, besaa Byggepladsen, fløj derefter bort, den ene efter den anden, kom tilbage med Byggematerialier i Næbbene og begyndte i Forening at bygge Reden. Denne Gang kom den til at sidde fast paa Muren, den var færdig tre eller fire Dage efter og blev Bolig for fem smaa Svaler.

Det stakkels Svalepar maa altsaa have klaget deres Nød til Kammeraterne, thi hvorfor skulde disse ellers være komne? Om de til Hjælp kaldte Svaler maaske har været gamle og mere erfarne, og det første Par har været unge og uerfarne Svaler, — om disse havde benyttet et andet Materiale til Bygningen end hine, eller om det blot har været de forenede Kræfter, der havde ladet Bygningen skride lettere og sikrere frem: det er Spørgsmaal, som jeg ikke kan besvare. Men man tør vistnok sige, at Svalerne i dette Tilfælde handlede bevidst og med Overlæg.

Tankekorn.

Der lever ingen paa Jorden, hvem ikke noget ubehageligt mødte til Liv eller Sjæl. Ingen er uden Møje under Himlen, enhver er sig selv en Byrde og en Lidelse, han være nu alene, eller i Forbindelse med andre, i Hvile eller i Arbejde. Uundværlig er derfor Guds Naade og stor Taalmodighed indvortes og udvortes til, ligesom den gode Viljes Skjold mod Fjendens Pile og Kjødets Lyster og Verdens Fristelser. Ifør dig Kristi Vaabenrustning, du Guds Tjener, kæmp som en god og tro Stridsmand, i det du hænger fast ved den korsfæstede. Hele Kristi Liv var et Kors, dit vil ogsaa være det.

Aandsnærværelse er en sjælden Gave af Himlen, og gjør, at vi i Omgang viser os i et meget fordelagtigt Lys. Dette Fortrin lader sig ganske vist ikke opnaa ved Kunst; men man kan i det mindste arbejde paa, at vi, naar den mangler os, ej ved Overilelse sætter os selv eller andre i Forlegenhed.

Smaating.

Amerikansk. Hvorledes man bedst kan blive Fluer kvit, giver et amerikansk Blad følgende Anvisning til: Kjøb en Dampmaskine af fire Hestes Kraft og stil den op i Stuen. Slaa Huller i alle Væggene og lad Axler, som ved Drivremme staar i Forbindelse med Dampmaskinen, løbe der igjennem. Anbring store Vinger paa Axlerne og besmør dem med Kloroform. Fluerne vil blive nysgjerrige ved at se Vingerne og sætte sig paa dem; de falder da strax i Afmagt ved at blive snurrede rundt og ved Lugten af Kloroformen. Stil en Dreng med en Oxe under hver Vinge og lad ham hugge Hovedet af dem, førend de atter kommer til Bevidsthed.

Det samme Blad anfører følgende Samtale mellem to Venner om Udryddelsen af et andet bevægeligt Insekt:

„Man tager,“ sagde Jim, „en Loppe
og klemmer Munden op paa den,
lidt Gift man i dens Mund maa proppe,
saa dør hun strax!“ —
„Men, kjære Ven,“
Sam Weller hørtes at indvende,
„man vel saa let kan knække hende!“ —
„Det kan man ogsaa,“ sagde Jim.

Erfaring er den bedste Læremester. En Russer, der nylig havde faaet tyve Slag Knut, fik det Spørgsmaal, hvorledes man var til Mode, naar Knutten hvinede ned over Ryggen. „Ja,“ svarede han, „det kan nu ikke saadan beskrives, man maa helst selv prøve det.“

Tankeøvelser. En hed Sommerdag traadte Provsten ind i Landsbyens Skole, hvor der herskede en usædvanlig Stilhed. Den gamle Skolemester var nemlig falden i Søvn tillige med de faa Elever, som var mødte i Skolen den Dag. „Hvad er det, I foretager eder?“ spurgte Provsten. — „Vi holder Tankeøvelser,“ svarede den opvaagnende Lærer med megen Fatning.

En Anbefaling. En Landhandler søgte gjennem Bladene en Medhjælper, som var vant til at føre et stillesiddende Liv. Blandt andre Ansøgere meldte der sig en Mand, som støttede sig til, at han i de sidste syv Aar stadig havde „siddet“ paa Grund af nogle smaa Forseelser mod det syvende Bud.

En Ægtemand i Berlin søgte forleden at udjævne nogle smaa Uregelmæssigheder i sit Ægteskab ved at tage sin Kone under Behandling med et Strygejærn.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, giver Navnene paa to Byer i Jylland: En Flod i Bøhmen, — en Flække i Holsten, — en By i Preussen, — en By i Sydamerika, — en By paa Sicilien, — en Flod i Tyskland, — en Halvø i Nordamerika. — en By i Norge.

Fr. B.

Firkantet Nød. Af 6 A, 2 G, 2 I, 2 K, 1 B, 1 S, 1 R og 1 Z dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

En russisk By det første nævne maa
det andets Navn er kjendt af store, smaa,
i Biblen staar det kun med Ære skrevet.
Det tredje laa bag de Filisters Hegn;
det fjerde maatte sukke efter Regn,
fordi i Synd og Trods han havde levet.

J. P. A.

Stavelsegaade.

1. 2.

Stumt det er, og dog det taler,
sikrere end Læben det afmaler,
hvad der dybt i Hjærtet gjemmes inde,
rører sig hos Mand og Kvinde.

3.

Og naar dette ud det sender,
kan det fryde dig i Sjæl og Hjærte
eller skrække dig og volde Smerte.
Ogsaa i en anden Form du kjender
dette, som vi her har draget frem;
man til mangt og meget det anvender,
vistnok ogsaa i dit eget Hjem.

1. 2. 3.

Fotografen kan det hele holde fast,
Maleren det paa sit Lærred fæste.
Men for alle iler det i Hast,
svinder bort og giver Plads for næste.
Som et Lyn det kommer og forsvinder,
rummer lyse eller mørke Minder.

Opløsninger fra Nr. 45.

paa den geografiske Gaade:	paa den firkantede Nød:
Dannevirk**e**	
Aalbor**g**	LIV
Nagasak**i**	ILE
Mariage**r**	VEN
Alpern**e**	
Røde Ha**v**	
Kaukasu**s**	

paa Gaaden: Skaal. — Kaal. — Aal. — Al.

paa Billedgaaden: En Arbejderforening.

Brevvexling.

Under Udgiverens Fraværelse paa en Rejse i Udlandet, indtil midt i September, vil alle Henvendelser blive besvarede gjennem Bladets Hovedkontor af Expeditionen.

Indhold.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Jens Grøndals Omvej.

Fortælling
af Knud Skytte.
(Sluttet.)

Den følgende Søndag indfandt Niels Hørby sig. Han var ikke den Mands Søn, der gav sig for den første Hindring — ikke fordi han var sej og udholdende; men Bevidstheden om egen Fortræffelighed holdt ham oppe, og det var ham en Umulighed at faa i sit Hoved, at Jensine kunde vrage ham for en fattig Arbejdskarl.

Han blev modtagen med største Forekommenhed af Husmoderen, og i Følge hendes Ordre maatte Jensine finde sig i at brede Dugen paa Bordet og sætte Øl og Mad for Gjæsten. Men da dette Hverv var endt, vilde hun ikke blive inde længer; hun tog sit Sytøj og satte sig ud i Haven, mens Frieren spiste og lod sig underholde af hendes Forældre, især Moderen; thi Jens Grøndal sagde ikke stort, men havde nok at gjøre med at holde sin Pibe tændt og en Gang imellem at fylde Brændvinsglasset til Niels Hørby.

„Hvordan skal vi stile vore Sager, Niels?" sagde Maren. „Vort Samtykke har du jo; men har du snakket med Pigen?"

„Ja, jeg snakkede med hende i Søndags."

„Var I da ene sammen?"

„Nej, der var ogsaa en tredje til Stede. Jeg tror, det var Jens Mikkelsens Karl — Johan hedder han vist."

„Ja, det er denne Johan! Ham er jeg mest ræd for; de har vist Godhed for hinanden."

„Aa, jeg tror sku ikke, det har noget at betyde; han stod rigtignok og pralede af, at de var Kjærester; men saa lo hun ad ham og sagde hverken ja eller nej."

Maren rystede paa Hovedet. „Lid ikke paa hende i det Stykke," sagde hun; „jeg kjender hende — hun er snild."

Niels var just ved at drikke en Snaps, og da han havde sat Glasset fra sig, tørret sig om Munden og snoet sit usynlige Mundskjæg, sagde han: „Johan bryder jeg mig ikke om, og Pigen kan jeg snakke mig til Rette med."

„Ja, men du mangler Lejlighed, Niels! Hvis du var her daglig — —"

Her skete det usædvanlige, at Jens Grøndal afbrød sin Kone. Han tog sin Stump Pibe af Munden og sagde storsmilende: „Du kan jo flytte ind til os, Niels?" og der saas et Glimt af de smaa Gavtyve i Øjet.

„I, men er det da ikke ogsaa et Mirakel, at det aldrig faldt mig ind!" raabte Konen og slog Hænderne sammen i Henrykkelse. „Ja, du kan jo drage ind til vort, lille Niels Hørby!"

„Ja, det vil jeg gjærne, og jeg kan komme i Morgen, om det skal være, for jeg er min egen Herre," svarede Frieren med Selvfølelse.

Og da Trekløveret saaledes lige med et havde fundet Ankergrund for deres store Fælleshaab, er det jo unødvendigt at meddele mere af Samtalen. Det fremsatte Forslag var enstemmig vedtaget uden Forhandling, og den følgende Dag flyttede Niels Hørby ind, under Navn af Jens Grøndals Medhjælper, men i Virkeligheden som hans vordende Svigersøn.

Klokken tre den næste Morgen purrede Jens ud, og da Medhjælperen søvndrukken slog Øjnene op, var han saa forvirret, at han troede, det var Maanen, han stirrede paa, og saa var det endda Jens Grøndals rødmussede smilende Ansigt. Niels sprang rask ud af Sengen og klædte sig paa, og da de sad ved Davrebordet, spurgte han: „Hvad skal vi til i Dag?" — „Dræningsarbejde," svarede Jens.

Belæssede med Spader, Skovle og Hakker samt en Øldunk og en Mellemmads-Skræppe vandrede de hen over Marken til den Plads, hvor Arbejdet skulde gaa for sig.

Jens Grøndal borede sig gjennem Jorden som en Muldvarp og spildte aldrig en Minut paa saa meget som at rette sin Ryg. Det gjaldt om at faa mange Favne gravet; thi derefter rettede Fortjenesten sig. Niels, der havde maattet ombytte sin fine Dragt med grove og stærke Vadmelsklæder og et Par tunge Træskostøvler, fulgte ham i Sporet, saa godt han kunde; men et saadant Slid var han uvant med, og han stjal sig tit til, naar Jens var foran og vendte ham Ryggen, at hvile sig lidt paa Grøftekanten. „Det vil vare noget, inden jeg bliver saa dygtig, som I," sagde han til sin Husbond. — „Det kommer," svarede denne, „med Øvelse!" og han begrov Hakken dybt i det faste Ler og trak den op igjen med et Ryk. Niels turde ikke dovne for sin tilkommende Svigerfader; det var, som om denne havde lagt en Grime paa ham og trak ham gjennem Møje og Besvær. Om Aftenen var han saa træt, at han knap kunde dingle hjem, og han var helt utilpas til at bejle.

Om Natten kunde han ikke sove, saadan sved og værkede det i alle hans Lemmer. Han laa og vred sig som en Orm og tænkte uophørlig: „Det er jo et Helvedes Levnet; men jeg maa gjøre gode Miner til slet Spil og se at holde Pinen ud, til vi faar hinanden, og jeg er bleven Herre over det hele, saa skal jeg nok sige de Godtfolk, i hvilken Fure jeg vil trække — av, av, av!"

Da Jens om Morgenen kom ind for at kalde, var der Lys i Kammeret, og Niels var allerede oppe. Han havde omlagt sine saarede Fødder med Tælleklude, inden han stak dem i Træskostøvlerne, som han med Taarer i Øjnene og Tænders Gnidsel kaldte et Par „forbandede Sprøjtespande!" og sine stakkels Hænder havde han badet i Brændevin; thi de var fulde af Vabler og Blegner. Men skjønt han var saa stiv og øm, at han ikke uden Smerte kunde rette sin Ryg, lod han sig dog ikke mærke med noget for Jens Grøndal, men sagde med paatagen Munterhed: „Ja, jeg er oppe og fuldt paaklædt, som I ser; jeg tænker ikke, I behøver at kalde paa mig mere."

Men Dagen var grusom at faa Ende paa, og den følgende Morgen fik Jens dog Lov at tage ham paa Sengen. „Jeg er saa syg i Dag!" klynkede Stymperen. — „Er du syg?" grinede Jens; „bliv saa liggende." Jens Grøndal maatte altsaa undvære sin Medhjælper den Dag.

„Gaa ind og se til den stakkels Niels Hørby og spørg, om der er noget, han ønsker," sagde Maren til sin Datter.

„Nej, jeg gjør saamænd ikke, Mo'er, det kan I da vel begribe."

„Da synes jeg ikke, der er noget ondt i det; han er jo syg."

„Aa, han er doven, det er vel det hele, han fejler."

„Fy, Jensine! At tænke saadan om din tilkommende Mand!"

„Ja, bi nu, til han bliver det," svarede Datteren.

„Hvad mener du med det?"

„Aa, det ved I jo godt, Mo'er; jeg har sagt det saa tit og er træt af at gjentage det."

„Du er en taabelig Tøs, Jensine, om du viser et saadant Stykke Brød fra dig. Men lad os nu se; du bliver vel omsindet."

„Nej, Mo'er, jeg tager aldrig Niels Hørby, om I saa forgylder ham!"

„Saa tvinger vi dig, din ulydige Tøs!" raabte Moderen vred.

Maren gik nu selv ind og saa til den syge.

„Hvordan har du det, lille Niels?" spurgte hun.

„Aa, helt snavs; men det gaar nok over."

„Det er vel ogsaa strængt for dig med Arbejdet? Jens er jo et Jærn til at hænge i."

„Ja, i Førstningen er det jo lidt træls; men det gaar nok, naar jeg først bliver slidt til. I Grunden har jeg Lyst til Arbejde, men har hidtil manglet noget at arbejde paa. Lysten vaagner først, naar man har faaet noget, man kan kalde sit eget."

„Det er jeg glad ved at høre, lille Niels; for baade Jensine, hendes Fader og jeg er jo af dem, der hænger i. Men skal jeg ikke slagte en Høne og koge dig en Skefuld Suppe?"

„Jo Tak."

„Og tror du saa, du kan spise et Par tynde løftede Pandekager med Syltetøj paa?"

„Jo Tak — det kunde jeg endda nok!"

Nu fik Maren travlt med Anretningen, og da den var færdig, dækkede hun et lille Bord, der blev sat lige uden for den syges Seng. Niels sad op i Sengen og spiste, og imens sad Konen og snakkede med ham.

„Hvor længe bliver han ved med Dræningsarbejdet?“ spurgte Patienten.

„Til Høstens Tid kommer; saa skal I nok til Herregaarden paa Høstarbejde; han plejer at være der hvert Aar.“

„Skal vi saa sidde i Borgestuen og spise sammen med Folkene?“

„Aa ja.“

„Hvad plejer han saa at tage fat paa, naar Høsten er endt?“

„Ja, saa begynder han med Dræningsgrøfterne igjen og bliver ved, til Frost og Sne gjenner ham hjem.“

„Saa har han det vel lidt mags om Vinteren?“

„Aa nej; det gaar saamænd ikke an at ligge paa den lade Side. Han gaar i Skoven og sætter Favntræ. Om Morgenen, længe før Dag, trækker han afsted med Nødde, Sav og Øxe og vender ikke tilbage, før det er mørk Aften. Han og Jens Peter, vor Nabo, plejer at være sammen om Skovarbejdet; men nu er jeg saa glad ved, at Jens har faaet sig en Medhjælper, og at hele Fortjenesten kan blive paa et Sted.“

„Saa gaar han da tidlig i Seng?“

„Nej, han tærsker saamænd vort Korn om Aftenen ved Lygte for at have Dagen fri til andet Arbejde.“

„Ja, det kan vi let besørge, nu vi er to om det,“ sagde Niels Hørby.

Men da han var bleven ene, sagde han til sig selv: „Det lader til, jeg er kommen ind til nok! Den Sladdertaske! Hun troede at glæde mig med sin Snak om, hvor dygtige de er — et dejligt Slaveri! Men bi, til jeg har faaet Tømmerne i Hænderne, saa — —!“

Han „laa syg,“ i to Dage; den tredje Dag stod han op og gik med paa Arbejde. Nu gik det bedre. Hvilen havde styrket ham, og han begyndte at blive øvet, og hans Lemmer at hærdes.

Søndag Eftermiddag var Jens Grøndal, hans Kone og Niels Hørby samlede i Dagligstuen. Jensine var i Besøg hos Naboens.

„Har I aftalt, naar I vil til Hobe, du og Jensine?“ spurgte Maren Grøndals Karlen.

„Nej, saadan talt om det har vi ikke; men det skulde da helst ikke vare ret længe.“

„Ja, vi er færdige, saa snart I kan blive enige.“

Niels sad og lukkede sit Pibelaag op og i. „Det er vel saa Meningen, at Ejendommen bliver mig tilskjødet, saa snart vi har haft Bryllup?“ spurgte han næsten ligegyldig.

„Jeg ved ikke, om det er Jenses og min Mening,“ svarede Maren og blinkede ivrig til sin Mand.

Men Jens vilde ikke lystre Signalet denne Gang, ja han tog sig endogsaa imod Sædvane for at ville føre det afgjørende Ord. „Nej, det har vi ikke tænkt,“ grinede han.

„Hvordan saa?“ spurgte Niels næsten heftig.

„Vi kan jo saa kjønt gaa og hjælpes ad,“ begyndte Maren.

„Men vi gamle vil raade,“ paastod Jens.

„Det bryder Niels sig slet ikke om,“ sagde Maren og saa urolig fra den ene til den anden. „Det er jo ganske ligegyldigt.“

Niels slog Knips i Lommen; men han tvang sig til at være rolig. „Jeg havde ellers tænkt, at vi skulde sælge Ejendommen og kjøbe en Gaard; jeg har Skillinger, ved I.“

„Ja, det er ogsaa vor Mening, men vi gamle vil raade,“ blev Jens ved at paastaa. „Men I skal nok faa alting efter os, naar vi er opslidte og gaar paa Aftægt. Saadan er Stillingen.“

Da han og Konen var blevne ene, sagde den sidste: „Det var meget uforsigtigt af dig saadan at buse ud med, hvad vi har talt om? Jeg er ræd for, du skræmmede ham.“

„Jeg sagde jo kun vor Mening,“ svarede Jens og saa meget enfoldig ud.

Om Aftenen, da Niels Hørby var kommen i Seng, læste han følgende Aftenbøn, inden han faldt i Søvn: „Gid Fanden havde hele Vrøvlet! Mon den Fliremikkel da er skruptosset! Jeg skulde indlade mig paa at gaa her og slide og slæbe som en Slave i ti — ja maaske tyve Aar under denne Træls Kommando? Hm! Men det er nok ellers mig selv, der har været tosset. Jeg troede, at jeg skulde vinde baade Penge, Hus og Pige paa en Gang, naar jeg holdt Trældommen ud et halvt Aars Tid, og var det gaaet efter mit Hoved, saa skulde Fløjten nok have faaet en anden Lyd, naar jeg først var bleven Mand i Hytten; saa maatte den gamle Grinebider gjærne have slidt og slæbt for mig, til han havde styrtet. Men nu . . .!“ Niels Hørby gabede, vendte sig om paa den anden Side og sagde sluttelig: „Det var en snavs Forretning!“

Dermed faldt han i Søvn.

Den følgende Dag kunde han ikke komme med paa Arbejde. Han foregav, at en uopsættelig Forretning kaldte ham bort en Dags Tid eller to, og da det var af den Slags Forretninger, der skulde bruges Penge til, forlangte han en Opgjørelse af

Jens Grøndal, der villig udbetalte Medhjælperen hans Del af hvad de havde fortjent i Fællesskab.

„I skal ikke vente mig førend i Morgen Aften," sagde Niels Hørby, da han rejste.

„Gid han vilde blive borte," tænkte Jensine.

Dette Haab gik virkelig i Opfyldelse; thi den ene Uge svandt efter den anden, og endnu kom der ingen Niels Hørby.

Jens Grøndal lo og smilede ad dette som ad alt andet, og Jensine trak Vejret lettere, for hver Dag der gik, medens hendes Moder tog sig det saa nær, at hun var færdig at briste af Harme, og hun blev til sidst syg og lagde sig til Sengs nogle Dage af Sorg over den store Skuffelse.

En Dag var der noget særdeles fornøjeligt, der sysselsatte Jens Grøndal. Han smilede og var saa overhaande lattermild, at Datteren til sidst maatte spørge ham: „Men hvad gaar der af jer, Fa'er?"

„Vi har faaet Brev," svarede han fornøjet og tog en sammenlagt fidtet Lap op af Vestelommen. „Læs," sagde han og gav hende Brevet.

Jensine læste:

„Gode Ven! Jeg er kommen paa de Tanker, at jeg tror, at Jensine og jeg ikke passer for hinanden, og jeg vender ikke mere tilbage. Naar jeg derfor sender Vogn efter mit Tøj, saa er det min Begjæring, at I vil udlevere det; for, saa vidt jeg ved, skylder jeg intet.

Niels Hørby."

„Gud ske Tak og Lov!" jublede Datteren. „Men jeg forstaar ikke, Fa'er — hvorfor er I saa glad ved dette Brev? Det var jo dog jeres Ønske, at jeg skulde have giftet mig med Niels Hørby?"

„Nej, jeg altid bedst kunnet lide Johan."

„Da hjalp I jo da til at faa Niels Hørby her til?"

„Ja, det var den eneste Maade; jeg vilde slide ham ud — og det lykkedes! Hi, hi, hi!"

„For Mo'ers Skyld altsaa? I vilde gjøre ham led og kjed af det hele, og I har hele Tiden været paa mit Parti?"

„Ja — hi, hi, hi!"

„Saa er I da ogsaa den sødeste Fa'er!" Og Datteren fløj ham om Halsen og kyssede ham en halv Snes Gange i Træk.

Før Niels Hørby traadte op, havde Johan haft sin stadige Gang i Jens Grøndals Hus og været en velset Gjæst, ikke blot for Datteren, men ogsaa hos Forældrene, navnlig Faderen, der i den ærlige, kraftige Karl haabede at faa en paalidelig Medhjælper. Med Niels Hørbys Forsvinden var Johans Udlændighed endt, og det gamle Forhold vendte tilbage. Maren skammede sig rigtignok i Førstningen; men det var kun en lille Byge, der snart maatte vige for Kjærlighedens Sol.

Johan sagde sin Tjeneste op. Om Efteraaret holdt han Bryllup med Jensine og fæstede Bo hos sin unge Brud, paa samme Vilkaar, som blev forelagte Niels Hørby, undtagen den ene Post om Gaarden, som der nu ikke kunde være Tale om.

Jens Grøndal havde især stor Glæde af at være Vidne til det unge Pars store Lykke, og naar han uset kunde liste sig til at staa og se paa dem, naar de sad sammen og talte om, hvor mageløs lykkelige de var, sagde han til sig selv:

„Saa fangede vi dog den rette, og det er en anderledes Kjærnekarl end den Spirrevip Niels Hørby. Jeg narrede ham — jeg sled ham ud! Hi, hi, hi!"

Torvefabrikation i Kanada.

Torvefabrikation i Kanada.

Det er altid interessant at se, hvor vidt selv den groveste Industrigren kan føres ved Hjælp af Flid og Opfindsomhed, og følgende korte Fremstilling vil derfor formentlig ikke trætte vore Læsere.

I Kanada i Nordamerika findes der talrige Tørvemoser af et overmaade stort Omfang; man har med den største Flid taget sig af deres Bearbejdelse, hvad der har bevirket, at denne Industri er bleven i høj Grad blomstrende, og Fabrikationen er, som det vil ses, lige saa sindrig som ejendommelig.

Vor Tegning viser temmelig anskuelig den Fremgangsmaade, som anvendes. I Forgrunden ser man nogle Arbejdere i Virksomhed, og længere tilbage ses Tørvemaskinen komme sejlende med fuld Damp oppe. Denne Maskine flyder paa Vandet ligesom et Skib, og den ikke blot udgraver Tørvemassen, men besørger ogsaa den videre Behandling og fører den til sidst i Land, hvor den bliver omdannet til færdige Tørv. Alt dette sker paa følgende Maade:

Det første, man gjør, naar man vil bearbejde en Tørvemose, er at udgrave et Bassin, som er stort og dybt nok til, at Maskinen der kan finde tilstrækkelig Plads og Vand til at flyde ligesom et Skib. Maskinen er, hvad det ydre angaar, dannet som et Skib af 80 Fods Længde, 16 Fods Bredde og 8 Fods Dybde, og foruden de forskjellige Redskaber, som det indvendig er forsynet med, har det tillige foran to store Skiver eller Hjul, som sættes i Bevægelse af Dampmaskinen. Hele dette Apparat anbringes nu i det udgravede Bassin og føres med Forenden ind imod Tørvemosen i den Retning, man vil arbejde, og i det de nævnte Skiver, der er forsynede med spiralformede Blade eller Knive, sættes i Bevægelse, arbejder Bladene sig ind i Tørvemassen og trækker saaledes Skibet længere og længere fremad. Den gjennemskaarne Masse presses samtidig ind i Skibets Lastrum, og der bliver saaledes udgravet en Slags Kanal, der stadig fyldes med Vand, for at Skibet kan flyde frit og let. Tørvemassen, som kommer ind i Skibet, behandles her af forskjellige Redskaber, der dels tjene til at rense den, dels til at befri den for en stor Del Vand, og efter at dette er sket, hæves den af en Elevator op over Skibets Dæk, hvorfra den føres i Land. Efter at Tørvemassen derpaa i et Par Dage har været udsat for Tørring, bliver den gjennemskaaren i lange Rader, saaledes som det fremstilles til højre paa Afbildningen.

I Kanada findes betydelige Tørvemoser beliggende umiddelbart i Nærheden af Floder, og hvor dette er Tilfældet, undgaar man at grave det omhandlede Bassin, i det man da fører Maskinen fra Floden lige ind i Tørvemassen. Det er dette Forhold, som Tegningen viser.

Hele denne ejendommelige Fabrikation kan under gunstige Vejrforhold, tilendebringes i et Par Uger. Den drives i Kanada efter en storartet Maalestok og er en af Landets bedste Indtægtskilder.

Per Matros.

Folkeæventyr

ved E. T. Kristensen.

(Sluttet).

Om Røverne hører vi nu intet videre, for nu var Per og Prinsessen blevne fri for deres Forfølgelser. De kom til at bo i Gjæstgivergaarden og havde det godt i alle Maader, for de havde jo Penge nok. Per var fint klædt paa og sad tit om Dagen inde i Gjæstestuen for at læse Aviser eller tale med Gjæsterne. Men Prinsessen sad næsten altid paa sit Værelse, hvor hun broderede og syede. Blandt andet havde hun broderet en smuk Vest til Per, og bag paa havde hun med Guld og Silke syet sin Faders Vaaben og der neden under Per's og hendes eget Navnetræk. Prinsessen er nu rigtig glad og vel fornøjet, hun holder af Per Matros, og han forstaar saa godt at opmuntre hende; men de er blevne enige om, at naar nogen taler til dem, skal hun kalde ham Fader og give sig ud for hans Datter, at ingen skal fatte Mistanke til, hvem hun egentlig er.

Imidlertid har Admiralen sejlet vidt omkring, og han beslutter da endelig at sejle hjem ad; men saa træffer det paa Hjemturen, at han ogsaa kommer til denne By. En Dag som Per Matros sidder inde i Gjæstestuen, klædt i en fin Fløjels Slaabrok, træder Admiralen ind. Per lader, som han ikke kjender ham, og giver sig til at kige meget ivrig i en Avis. Men Admiralen ser meget nøje paa ham, og da Per paa sin egen gamle Maade vender Skraaen i Munden, kjender han ham, gaar hen og slaar ham paa Skuldrene med de Ord: „O se, Goddag, gamle Dreng! Hvor kommer du fra? Og se, hvordan en fin Mand du er bleven!" — „Goddag, Hr. Admiral!" siger Per Matros noget forlegen. — „Men sig mig, Per, hvor har du været i al den Tid?" — „Aa, jeg har været vidt omkring," svarede Per. — „Er du her alene?" — „Nej, jeg har min Datter med." — „Din Datter! Er du bleven gift?" — „Har været, Hr. Admiral!" svarede Per undvigende. I det samme gik Døren op, og Prinsessen traadte ind. „Hør, lille Fader, jeg vilde gjærne tale med dig," sagde hun, men trak sig hurtig tilbage, da hun opdagede, at Per stod og talte med en fremmed Herre. — „Hvad for noget!" sagde Admiralen, da hun havde lukket Døren, „er det din Datter, Per? Hvordan har du dog faaet saa gammel en Datter?" Per Matros svarede kun med et langtrukkent „Aa" og vendte Skraaen i Munden, i det han bad Admiralen undskylde sig et Øjeblik. Denne havde imidlertid

kjendt Prinsessen, og da Per kom tilbage, sagde han: „Hør nu, gamle Ræv, lad os være ærlige imod hinanden, du har jo været heldigere end jeg, for du har fundet hende, vi leder om, jeg kjendte hende strax; men nu kan I begge komme om Bord hos mig, saa skal jeg nok føre jer hjem." Ja, det kunde Per ikke rigtig svare noget til, han maatte først tale med Prinsessen. Da han kom ind til hende, spurgte hun strax om, hvad der var i Vejen, han saa saa bedrøvet ud, og nu fortalte han alt, hvad Admiralen havde sagt. Det syntes Prinsessen ikke var noget at være bedrøvet for, hun længtes efter at komme hjem. Men Per havde ingen god Tro til Admiralen. „Han narrer mig sagtens og tager selv Prinsessen," tænkte han. Det vilde Prinsessen imidlertid ikke høre noget om, og saa blev det bestemt, at de skulde tage med.

Næste Dag var alt rede til Afrejsen. Admiralen kom selv i Land med Baaden for at hente dem, rakte smilende Prinsessen Haanden og førte hende om Bord paa Skibet; men da Per vilde springe op ad Falderebstrappen, gav Admiralen Baadsmanden et Vink, og saa skubbede de ham til Side, sprang i et Nu op paa Skibet, hejsede Trappen op og skød Baaden bort, men bandt den dog fast til Skibet ved en lang Line. Sejlene var hejsede, og nu for Skibet ud paa Havet med den lille Baad langt bag efter sig.

Medens de nu jog afsted for fulde Sejl, gik Admiralen ned i Kahytten til Prinsessen og forestillede hende, at det var bedst, hun sagde, naar hun kom hjem, at det var ham, der havde fundet hende, for saa kunde de blive gifte, og han var hende dog mere tjenlig end saadan en simpel Person som Per Matros. Men det vilde Prinsessen ikke høre noget om, hun vilde hverken eje eller have Admiralen og vilde aldrig giftes med nogen anden end den, der virkelig havde fundet hende. Da det nu ikke hjalp, hvad han sagde, saa begyndte han at true og forsikrede højt og dyrt, at dersom hun ikke sagde til Kongen, at han havde fundet hende, saa skulde han slaa baade hende og Per Matros ihjel. Da tav hun; men naar hun var ene, græd hun de salte Taarer.

Den Gang det blev Nat, gik Admiralen hen i Agterenden af Skibet og trak Baaden tæt ind til sig. Saa spurgte han Per Matros, om han vilde gaa ind paa at sige til alle og enhver, at Admiralen havde fundet Prinsessen, for saa skulde han faa Lov til at slippe op paa Skibet. Men det vilde Per paa ingen Maade sige, tvært imod vilde han fortælle Kongen og alle Mennesker, hvor stor en Skurk Admiralen var. „Godt!" sagde denne, „saa bliver du, hvor du er." Nu kaldte han paa en af Søfolkene og bød ham kappe Tovet. Da det var sket, fjærnede Skibet sig mere og mere fra Baaden, der nu drev omkring med Per Matros midt ude paa det vilde Hav i den mørke Nat. Her vil vi imidlertid lade ham sidde og følge med Skibet for at se, hvorledes det gik Prinsessen.

Efter en lykkelig Rejse naaede Skibet sin Hjemstavn, og der blev stor Glæde i Landet, da det rygtedes, at Prinsessen var funden. Kongen kom selv om Bord og takkede Admiralen, der jo foregav, at han og ingen anden havde fundet hende. Der blev skudt med Kanoner, og Gaden var belagt med Tæpper, da Prinsessen ved Admiralens Haand vandrede op til Slottet. Men ingen kunde forstaa, hvorfor hun saa saa bedrøvet ud, og Sandheden turde hun ikke sige. Nu skulde jo Bryllupper staa, men Prinsessen bad blot om, at det maatte blive udsat i tre Maaneder, for hun haabede i sit stille Sind, at Per Matros inden den Tid skulde komme tilbage, hvis han ikke var omkommen. Admiralen modsatte sig denne Opsættelse; men Kongen sagde, at det skulde være, som hans Datter ønskede, og derved blev det.

Tiden gik, og nu maa vi lade dem stege og brase, koge og bage til Bryllupper, for at se, hvad der imidlertid er blevet af Per Matros.

I to Døgn drev han om paa Havet; men den tredje Nat, da han i Mulm og Mørke laa og skvulpede der ude uden Aarer og uden Øsekar, syntes han paa en Gang, at han hørte raske Aaretag. Han lyttede. Jo, ganske rigtig, og de kom nærmere. Saa raabte han saa højt, han kunde: „Ha—le—hoj, ha—le—hoj!" — „Hvem der?" lød Svaret. — „Per Matros!" raabte han. — „Ja vent, saa skal vi snart hjælpe dig!" Snart laa en Baad ved Siden af hans, og i den sad to Mænd. Det var den druknede Mand og hans Søn, der takkede ham hjærtelig for den Hjælp, han havde ydet Konen, og fortalte, at for nogle af de Penge havde hun faaet tilkaldt Lægehjælp, og saa var de atter blevne bragte til Live. Ham kunde de takke for, at de nu var i levende Live og holdne Folk tilmed. Saa fortalte Per Matros dem, hvor skammelig han var bleven behandlet, og da de havde spurgt ham, hvor han nu ønskede sig hen, og hørte, at han gjærne vilde til Byen, hvor Kongen boede, inden Prinsessens Bryllup skulde staa, saa lovede de, at de nok skulde skaffe ham en hurtig Befordring.

De roede nu, som om det gjaldt Livet, og da de havde bragt ham til Land, skaffede de ham saa hurtig en Befordring, at han naaede Byen, hvor Prinsessen boede, tre Dage før Bryllupper skulde være. Af Fiskeren havde han faaet en blank Hat og en Matrosjakke, som han havde taget uden over den smukke Vest, Prinsessen havde syet til ham. Da han kom til Byen, spurgte han den første

gamle Kælling, der kom ham i Møde: „Hvorfor er her saadan en Hurlumhej og Travlhed?" — „Se, hvor saadan en Matrospjalt kan skabe sig! Naa, du vil bilde mig ind, at du ikke har hørt om det store Bryllup, her skal være med Admiralen og Prinsessen!" — „Godt Ord igjen, lille Mo'er!" sagde Per Matros, „er det ikke andet?" og han gik rolig videre.

Da han kom til Slottet, var der overalt travl Virksomhed. Bagerdrenge med melede Ansigter for omkring i Bageriet, Skomagerdrenge løb med Støvler og Sko fra Byen til Slottet, og Staldkarlene striglede Hestene; men ingen Steder var der dog mere at bestille end i Køkkenet, hvor den tykke Kok mønstrede med de ulykkelige Kokkedrenge, saa Sveden haglede ham ned over Øjnene. Per Matros træder nu her ind og spørger, om de ikke trængte til en, der kunde bære Vand og Brænde for dem. Jo, saadan en trængte de svært til. Saa kom han strax til at tage en Haand i med, og imellem sang han eller fortalte Kokkedrenge og Piger lystige Historier. Om Aftenen, da de var færdige med deres Arbejde, dansede han for dem og gjorde saa mange Løjer, at Slottet gjenlød af Folkenes Latter. Kammerjomfruerne blev saa nysgjerrige, at de maatte ned til Folkestuen og se, hvad der her foregik. Saa stod de bag Døren og keg, og de maatte holde Haanden for Munden og fnise i Smug, saadan Morskab havde de ikke set saa meget nys. De op til Hovmesterinden og fortalte hende, at den morsomste Matros af Verden dansede og gjorde Løjer nede i Folkestuen, han kunde dog vist opmuntre Prinsessen lidt. Da hun nu om Aftenen kom ind for at klæde Prinsessen af, kunde hun jo ikke lade være at fortælle hende om den løjerlige Matros, der var nær ved at vende Slottet paa den anden Ende, for alle, der saa ham, maatte le af ham, og hun vilde da spørge Prinsessen, om hun ikke troede, det kunde opmuntre hende lidt at se den Matros. „Aa nej," hviskede Prinsessen; men i sit stille Sind tænkte hun dog meget paa det, Frøkenen havde fortalt, og da hun næste Dag sad bedrøvet inde mellem Gjæsterne, og Kongen igjen spurgte hende, om der da var slet intet i Verden, der kunde opmuntre hende, saa svarede hun: Jo, hvis den morsomme Matros, der var nede i Køkkenet i Aftes, maatte komme og danse for hende, troede hun nok, det kunde opmuntre hende lidt. Ja, det gav Kongen strax sit Samtykke til; men nu begyndte Admiralen at gjøre Indvendinger og mente, at saadan en simpel Matros vilde gjøre Svineri der oppe i Salen; vel passede det sig ej heller for en Prinsesse at se paa saadanne Løjer. Men hans Meninger blev der intet Hensyn taget til, og Kongen sagde, han skulde komme ind, hvad enten han var fin eller grov.

Der gaar da Bud ned efter Per Matros, og han kommer slentrende ind med Hænderne i Buxelommerne, mens han nu og da vendte Skraaen i Munden, som om han ikke vidste, hvem han kom ind til. Prinsessen kjendte ham strax, men lod som ingen Ting; Admiralen derimod blev bleg som et Lig og vilde prøve paa at slippe ud; men Trængslen var saa stor, at han hverken kunde komme frem eller tilbage. „Dans nu, Matros!" sagde Kongen, og Per begyndte saa at springe om; men det gik lidt tungt. Prinsessen fik at se, at han havde den Vest paa, som hun havde broderet til ham, og saa sagde hun: „Kast din Piekkert, saa gaar det lettere!" Det gjorde han ogsaa, og saa gik det meget bedre; Per sprang saa lystig omkring, at alle Gjæsterne lo. Saa kommer han i Dansen til at vende Ryggen mod Kongen, og denne faar da sit Vaaben at se, som var broderet paa Rygstykket af Pers Vest. „Kom her hen Matros, og lad mig se, hvad det er, der staar paa din Ryg." — „Paa min Ryg!" sagde Per, „der er vist hverken Utøj eller Brændemærke." — „Ja, kom nu blot, som jeg siger," vedblev Kongen, og han saa da, at Per Matros's og Prinsessens Navnetræk var slyngede i hinanden under neden Vaabenet. Kongen spurgte nu forundret om, hvad det skulde betyde, og saa — blev alt opklaret. Han vendte sig vred om imod Admiralen; men denne var borte, han havde set Lejlighed til at snige sig bort, mens Opmærksomheden var henvendt paa Per Matros. Folk strømmede nu ud for at søge efter ham, og han blev ogsaa funden i en Krog af Haven og trukken op til Kongen.

Han spurgte ham nu ud, om han kunde nægte de Beskyldninger, der var gjorte imod ham. Nej, det kunde han da ikke. Saa vender Kongen sig til Per Matros og spørger ham, hvad Straf Admiralen skal have. „Aa," siger han, „jeg ønsker ikke, der skal times ham andet ondt, end hvad han tiltænkte mig. Lad ham blive sat ud paa Havet i en Baad uden Aarer og Øsekar med Proviant for tre Dage, og kan han da slippe vel i Land igjen, saa er det godt; og kan han ikke, saa er det ogsaa godt." Det blev strax sat i Værk, Admiralen kom til Søs, og der sejler han endnu, hvis han ikke er død.

Men Per Matros fik Prinsessen, og nu blev der almindelig Jubel, for hun var nu saa glad, som man aldrig nogen Sinde før havde set hende. Bryllupet varede i mange Uger, og der var næsten ingen Ende paa den Glæde og Lystighed. Jeg var da ogsaa med, og da jeg vilde rejse hjem, gav de

mig nogle gode Gaver med: en Papirskjole, en Smørhat og et Par Glartræsko, og for at jeg ikke skulde sulte undervejs, gav de mig Smør og Brød i en Flaske og Øl i et Tørklæde. Da jeg havde gaaet et godt Stykke Vej, blev jeg sulten og vilde spise min Meldmad; men for at faa fat paa den, maatte jeg slaa Flasken i Stykker, og saa faldt al Maden i Snavset. Jeg blev nu tørstig og vilde drikke af mit Øl, men da var det løbet ud af Tørklædet. Da jeg kom i Vinden blæste min Papirskjole itu, og da Solen stod op og skinnede paa mig, smeltede min Smørhat, og da jeg kom paa Gaden, gik mine Glastræsko i Stykker, saa jeg kom hjem baade sulten, tørstig og nøgen.

Husflid.

C. P. Hyllesteds Patent-Limpulver
til Husflid og Husbrug.

Dette ny Limpulver, der er en dansk Opfindelse hvorpaa der for nylig er erhvervet kgl. Patent i 5 Aar, vil være til megen Nytte i enhver Husholdning, i det man deraf kan tilberede en udmærket holdbar Snedkerlim i saa lille Mængde, som ønskes. Hvor man har dette Patent Limpulver i Huset, kan man saaledes til enhver Tid i et Øjeblik have færdig Lim ved Haanden til enhver forekommende lille Reparation eller Sammenlimning af Træ, Paparbejde o. s. v., uden at man behøver at tilberede mere, end man lige netop har Brug for. Tilberedningen af Limen er meget hurtig og foretages let saaledes:

I en lille Blikske, Kop, eller lignende, kommer man ca. 3 Dele varmt Vand paa en Del Limpulver. Ved Omrøring smelter dette hurtigt, især ved at holdes over et brændende Lys eller en Lampe. Naar Limen, som ikke behøver Kogning, er fuldstændig jævnt opløst, paastryges den varm, helst efter at Træfladerne er opvarmede noget, hvorpaa disse sammenholdes fast med Fingrene, ved Ombinding eller Sammenskruning, indtil Limen er størknet.

For den praktiske Anvendelse har det stor Betydning, at Patent Limpulveret, naar det ligger paa et tørt Sted, kan gjemmes i saa mange Aar, det skal være, uden at tabe sin Bindekraft.

Dette Limpulver faas hos Patenthaveren, Billedskærer Hyllested, Kronprinsessegade Nr. 32, i Kjøbenhavn, à 25 Øre pr. Æske.

Smaating.

Historiske Smaanotitser. Under Belejringen af Metz i den fransk-tyske Krig blev en Dag henved tre hundrede saarede eller afmagrede Heste drevne ud af Fæstningen, da man ingen Furage havde til dem. Men mod Aften, da Appellen blæstes der inde, kom de alle hungrende, stønnende, mange blødende tilbage — til Samlingspladsen.

Paa Jærnbanen. En rejsende: „Hvorfor vækkede De mig ikke ved Roskilde, hvor jeg skulde af? Nu er vi jo ved Kjøge!" — „Jeg forsøgte at vække Dem," gav Konduktøren til Undskyldning, „men De svarede blot: Se at faa de Unger i Seng, og sæt saa Toddyvandet paa!"

Nationalstolthed. En dansk og en Nordmand talte sammen og disputerede i al Venlighed om, hvis Land der havde Fortrinet. „Ja," sagde Danskeren indrømmende, „jeg vil gjærne tilstaa, at man i Norge aldrig træffer paa virkelige Idioter." — „Hvad behager!" udbrød Nordmanden. „Jeg kan forsikre Dem, vi har aldeles udmærkede Idioter i Norge!"

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste opad, danner Navnene paa to af Europas største Floder: En By i Sverige, — en By i Bajern, — et Kanton i Svejts, — en Biflod til Missisippi, — en Indsø i Palæstina.

Peter Eriksen.

Firkantet Rød. Af 4 E, 3 R, 2 A, 2 M, 2 P 1 G, 1 K og 1 S dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra oven og fra venstre, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første i Oldtiden gik som en Leg;
det andet ej heller forsømtes;
Ønsket om tredje tit Mennesket sveg;
for fjerde tit Pladsen romtes.

Kristian.

Gaade.

Første Led et Sted at nævne ved,
hvor man ofte haardt med Døden stred;
anden Del (læst omvendt) er en Ed;
hvis du tredje (omvendt) Vinen fandt,
fristed den dig næppe, naar den randt.
Hele er et Kongenavn, hvis Klang
end gjenlyder over Dannevang.

Opløsninger fra Nr. 46.

paa den geografiske Gaade:

E g e **r**
B lankenes **e**
E l b i n **g**
L i m **a**
T rapan **i**
O d e **r**
F lorid **a**
T rondhje **m**

paa den firkantede Nød:

R I G A
I S A K
G A Z A
A K A R

paa Stavelsegaaden: Øjeblik.

Brevvexling.

m. f. Ubrugeligt.

En Holder af „Husvennen". Fjerde Aargang af „Husvennen" kan faas ved Henvendelse til Expeditionskontoret, Prisen er 4 Kr. (indbunden 5 Kr.). De to første Kvartaler af femte Aargang kan ikke kjøbes særskilt.

Lærer P. i U. De indsendte Digte af en Husmandskone egne sig ikke for Bladet.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Gemsejægeren.

En Fortælling fra Sveits.

~~~~

I.

Dybt inde i Engidalen i Nærheden af Grindelwald og tæt ved den Elv, der paa Grund af sit mørke Vand har faaet Navn af sorte Lütschin, ligger der en Sæter, som nu er forladt, men som er bekjendt for i lang Tid at have tjent til Bolig for en af de sjældne Familier, som i nogle af Sveitserkantonerne endnu bevarer Mindet om heltemodige Bedrifter paa Gemsejagten. Denne Jagt kan nemlig ikke betragtes som et Haandværk eller en Næringsvej, men som en Øvelse i Smidighed, Mod, Styrke og Udholdenhed, under hvilken Jægeren stadig maa se Døden i Øjnene. Gemsejægerens Iver og Lidenskab har en vis Lighed med de gamle nordiske Vikingers modige og vovelige Færden paa Havet i deres Drager og Snækker. Sikkerheden for, at Vikingerne vilde vende tilbage med Bytte, var kun ringe, med derimod var der megen Sandsynlighed for, at de en Gang vilde finde Døden ved Skibbrud eller paa Valpladsen. Paa en lignende Maade forfølger Alpernes Gemsejæger en Idræt, der gjennem Kulde, Udmattelse og forskjellige Farer efter al Sandsynlighed en Gang vil føre ham i Afgrunden. En uimodstaaelig Magt driver ham frem paa denne Jagt; han tænker paa de gamle Helte i Bjærgene, paa Calani fra Engadin, der fældede 2,700 Gemser og endnu som en Olding paa 70 Aar var en modig Jæger, eller paa Bäsi fra Schwanden, der dog kun drev det til at dræbe 665 Gemser, skjønt han var en meget dygtig Jæger. Paa en af sine mange Jagtudflugter havde Bäsi en Gang vovet sig for højt op paa Bjærgene, og han maatte her i 10 Timer hænge svævende over en Afgrund. Hans Haar blev aldeles graat i denne lange frygtelige Nat, og da en af hans Venner omsider fandt ham og frelste ham, gav han ham sin Bøsse og svor, at han aldrig oftere vilde bruge den. Han havde imidlertid næppe gjort et Par Skridt, før der viste sig en Gemse; Jagtlidenskaben vaagnede da atter hos Bäsi, Nattens Dødsangest og den nylig aflagte Ed var glemt, og han greb sin Bøsse og fældede Gemsen.

Hauserne fra Engi var lignende lidenskabelige Jægere, hvis rette Hjem Bjærgene stedse havde været. Flere Slægtled af berømte Jægere havde afløst hverandre i denne Familie og saaledes givet den en vis Adel, men da den sidste Hausers Historie saa at sige omfatter hans Forfædres og en stor Mængde af hans Landsmænds Historie, vil vi her meddele den i korte Træk, saaledes som Folk i Egnen fortæller den:

For en Del Aar siden var Hausers Hytte endnu beboet. Det var først i Marts, og siden den 28de Oktober havde Solen ikke skinnet en eneste Dag i Dalen. Solens Straaler standsede i dens Indgang og paa de omgivende Bjærge, der vare bedækkede med Sne, paa hvilken Granerne viste sig som mørke Pletter. Hytten var kun svagt oplyst af de brændende Fyrrepinde, og ved Vinduet stod en ung Pige med Hovedet støttet til Muren, med foldede Hænder og med et Udtryk af Sorg i alle sine Træk. Ved hendes Fødder sad der en ung Knøs, som støttede Hovedet i Hænderne. Samtalen var gaaet i Staa, saa at man i lang Tid ikke hørte
~~~~

anden Lyd end Elvens dumpe Brølen og de brændende Fyrrepindes Knitren. Omsider greb Knøsen en af den unge Piges Hænder og sagde langsomt:

„Det er altsaa sandt, Freneli? Medens jeg modigt arbejdede langt her fra, i Haab om at faa dig til Kone, har Moder Trina bestemt dig for Fætter Hans!"

„Ja, det er sandt, Ulrich," svarede Freneli.

„Men, hvis jeg har forstaaet dig ret, har hun endnu hverken sagt det til dig eller ham?"

„Nej, det har hun ikke."

„Men saa har din Bedstemoder jo heller ikke lovet dig til Fætter Hans?"

„Just ikke ligefrem, men Hans har forstaaet hende lige saa godt, som om hun havde sagt sin Hensigt med rene og klare Ord."

„Saa maa vi blot vide, om hun ikke skulde faa andre Planer, naar du siger hende, at dit Hjærte er bundet til en anden."

Freneli rystede paa Hovedet. „Mo'er Trina staar lige saa fast ved sin Mening som Bjærget paa sin Fod. Du vil snarere kunne flytte det end rokke hende."

„Men hvis nu Fætter heller ikke vilde," vedblev Ulrich og stirrede paa Freneli. „Naa, Freneli, svar mig nu, som om din Haand laa paa Evangeliet: har Hans nogen Sinde talt til dig om Kjærlighed?"

„Aldrig, du ved jo selv, at han taler grumme lidt."

„Ja, han er en ægte Jæger. Han har viet sig til Bjærgene, og han vil maaske ikke have nogen anden Kone. Skal jeg fortælle ham alt?"

„Hvis du har dit Liv kjært, saa gjør det ikke, Ulrich," svarede Freneli ivrigt. „Hvis Hans fatter Mistanke, maa Gud vide, hvad der kan ske; jeg vilde da hellere se den sorte Elv oversvømme Dalen som i Fjor."

„Du er altsaa sikker paa, at han elsker dig, Freneli?"

„Det vil sige," svarede Freneli bittert, „at han elsker mig, ligesom han elsker sine Gemser; tror du, at han taler til dem eller bryder sig om deres Samtykke. Jeg er i hans Øjne ligesom en Gemse; han vil have mig, og saa tror han allerede at have mig, og han vil behandle enhver, der vil prøve at berøve ham mig, som Jægeren behandler den, der vil stjæle hans Bytte."

„Saa er altsaa alle imod mig her," sagde Ulrich.

Freneli svarede ikke strax. „Nej, der er dog en, der mener det godt med dig," sagde hun, „det er Onkel Job, thi skjønt ogsaa han kun elsker Bjærgene og blev vred, da han saa dig lægge Bøssen bort, taler han dog stedse venligt om dig."

„Men Onkel Job har des værre ingen Indflydelse paa Tante Trina, og han er heller ikke her."

„Nej, han er ude for at søge efter Planter, Stene og Krystaller, men han kommer vistnok her i Aften."

„Naa, jeg vil da prøve, om jeg kan opnaa noget ved Onkel Job, og først i Morgen vil jeg atter vende tilbage til Meringen," svarede Ulrich.

Han rejste sig, gik hen til Freneli, lagde sin Arm om hendes Liv og sagde: „Elsker du mig da saa lidt, at du vil kunne leve tilfreds med Fætter Hans?"

„Du ved selv bedst, at det ikke er Tilfældet," sagde Freneli, i det hun søgte at rive sig løs.

„Vil du hjælpe mig, Freneli?"

„Alt hvad jeg kan, Ulrich."

„Men hvis Mo'er Trina og Hans ikke vil give efter?"

„Saa er vi meget ulykkelige," svarede Freneli grædende.

Den unge Knøs saa ud som et Billede paa Fortvivlelse, men hverken han eller Freneli tænkte dog et eneste Øjeblik paa at handle paa egen Haand, da den faderlige Myndighed har en stor Magt over de simple Bjærgfolk. Frenelis Bedstemoder var den eneste af hele hendes Familie, der var tilbage, og repræsenterede den uindskrænkede faderlige Myndighed. Hun forstod at hævde alle de Forrettigheder, som fulgte med denne Stilling, og hun havde opdraget sine Brodersønner Hans og Ulrich, indtil de var blevne gamle nok til at kunne begynde Jægerlivet. Dette tiltalte dog ikke Ulrich. Naar han paa sine Jagtudflugter kom gjennem Lauterbrunnen og Haslidalen, kunde han i hele Timer blive staaende og se paa Hyrderne, medens disse skar de smukkeste Figurer ud af Veddet af Taxen og Valbirken. Disse Kunstflidsarbejder bragte ham til at glemme baade Bjærge og Gemser; han lagde Bøssen fra sig og begyndte selv at snitte. Disse Forsøg, der oftere og oftere gjentog sig, blev snart almindelig bekjendte. Efterhaanden som hans Ry som Jæger dalede, steg hans Berømmelse som Billedskærer, og en Mester i Meringen tilbød ham omsider en Plads i sit Værksted. Da Ulrich paa denne Maade baade kunde tilfredsstille sin egen Lyst og havde Udsigt til at kunne sikre Freneli et langt bedre Velvære end som Jæger, hængte han sin Bøsse paa Knagen og vandrede til Meringen. Her havde han nu været i to Aar, i hvilken Tid han ikke alene havde tilkæmpet sig den første Plads mellem Billedskærerne i Oberland, men ogsaa sparet saa meget, at han havde Udsigt til at kunne faa sit kjæreste Ønske opfyldt. Vi har imidlertid nylig hørt, hvorledes Bedstemoderens Planer standsede ham i samme Øjeblik, da han troede at være ved Maalet.

Han vilde just udspørge Freneli om de Kjende-

tegn, der havde forraadt Mo'er Trinas Planer, da denne selv traadte ind i Hytten.

Det var en lille mager og kroget Kone paa over 70 Aar, der bevægede sig med langsomme, men kraftige Skridt. Hendes Ansigt var furet og rynket, Øjnene var smaa, graa og stikkende som hos en Rovfugl, og paa Ryggen bar hun en Vidjekurv, som næsten altid er Bjærgboernes uadskillelige Ledsager.

Hendes Øjne syntes at kunne gjennemtrænge det Tusmørke, som herskede i Hytten, og at opdage Ulrich og Freneli, der var synligt forlegne ved hendes Komme.

„Haa, haa! saa her er fremmede," sagde hun, i det hun langsomt satte Kurven fra sig.

„Goddag, kjære Tante; jeg er kommen fra Meringen for at hilse paa dig," sagde Ulrich.

„Og du tager til Takke med Nelli i den gamles Fraværelse, det er smukt af dig, min Dreng. Men jeg vil helst se de Folk i Ansigtet, som jeg taler med, — tænd Lys, Nelli!"

Medens Freneli udførte denne Ordre, kastede Mo'er Trina et hurtigt og stjaalent Blik paa hende og Ulrich.

„Er Hans ikke kommen?" spurgte hun.

„Endnu ikke, Bedstemoder!"

Den gamle vendte sig nu mod sin Brodersøn og sagde: „Han hviler aldrig og maa erhverve Brødet der oppe oven over Gletscherne, du har gjort klogt i at vælge et lettere Haandværk. Gemserne løber for hurtigt for de Ben, der holder mest af at strække sig ved den varme Arne."

„Jeg glæder mig ogsaa daglig over min Beslutning," svarede Ulrich, uden at bemærke den gamles ironiske Udtryk.

„Ulrich har bragt en Prøve med af sit Arbejde," sagde Freneli mæglende. „Se blot, Bedstemoder, hvor dygtig han er bleven," tilføjede hun, i det hun viste hende et Bæger, der havde Form som en Tulipan.

Mo'er Trina saa næppe paa Bægeret, men bemærkede blot med en vis Overraskelse: „Saa der er virkelig nogen, der kjøber saadant noget Træ?"

„Ja, og betaler det dyrt nok, til at min Kniv skaffer flere Penge i en Uge end Hans med sin Bøsse i en hel Maaned. Tror Mo'er Trina ikke, at Penge er en god Ting?" svarede Ulrich stolt.

„Visselig!" svarede den gamle, „Penge er det bedste næst efter Guld."

„Og jeg har ikke hver Dag Døden i Hælene paa mig som der oppe, saa at min Kone ikke behøver at ryste af Skræk, hver Gang hun hører det larme fra Schreckhorn eller Wetterhorn," vedblev Ulrich.

Bedstemoderen tilkastede ham et Blik, der bragte ham til at slaa Øjnene ned. „Saa det var det, du maaske var i Færd med at fortælle Nelli, da jeg kom, min Dreng?"

Freneli blinkede advarende til Ulrich, men denne greb med Iver Lejligheden til at faa sin Skæbne at vide og sagde bevæget:

„Jo, det er sandt, og da du har mærket det, er der ingen Grund til at skjule det. Jeg har altid ønsket mig Freneli til Kone, og jeg tror heller ikke, at hun har noget imod at faa mig til Mand."

Den gamle vendte sig mod Freneli, der rødmende lod Hovedet synke.

„Du kjender mig fra Vuggen af," vedblev Ulrich, „du har opdraget mig som din Søn, du ved, at der hverken er Fejhed eller Ondskab i mig, og at min Kone vil blive godt behandlet. Hun skal aldrig komme til at fælde en Taare for min Skyld. Gjør os derfor lykkelige, Tante Trina, og vi vil takke dig paa vore Knæ — se, Nelli beder med mig, berøv os ikke al Styrke og Glæde i Livet."

Ulrich og Freneli stod begge i en bedende Stilling foran Trina, der et Øjeblik saa paa dem som Ørnen paa et Par Skovduer, hvorpaa hun sagde til Ulrich: „Kjender du Frenelis Medgift?"

„Hendes Medgift? Jeg har aldrig vidst, at hun havde nogen," svarede Ulrich.

„Du er paa Vildspor, min Dreng; det er ingen Medgift, som fylder i Skuffen; den er i et Skab, som ingen af eder endnu har set, og som I var bange for, da I var smaa."

Den gamle gik nu langsomt hen til det ormstukne Skab, stak en rusten Nøgle i Laasen og aabnede Døren. I Skabet kunde man i Mørket næppe skjelne nogle Pandeskaller af Gemser med tilbagebøjede Horn.

„Hvad er det, Mo'er Trina, og hvorfra har Freneli den Medgift?" spurgte Ulrich.

„Fra sin Faders Fædre, Dreng, og skjønt du ikke er nogen stor Jægersmand, Ulrich, kan du dog vistnok se, at enhver Pandeskal har tilhørt en Gemsekonge."

„Ja," svarede Ulrich, der godt kjendte disse Pandeskaller.

„Du har vel ogsaa hørt, at den, der kan fælde et saadant Stykke Vildt, ingen anden Overmand har i Kraft og Dygtighed end den hellige Michael eller den sorte Jæger selv."

„Ja, jeg har hørt det."

„Naa, kan du da ikke fatte, at det fra ældgammel Tid har været Skik i en Familie, at ingen maa bejle til en af deres Døtre, uden at han bringer sin Brud en Gemsekonge i Medgift. Paa hver Pandeskal vil du kunne læse Navnet paa en af vore Forfædre. Den sidste, der hænger noget højere end de andre, har tilhørt min Svigersøn;

da han bejlede til Frenelis Moder, viste jeg ham, hvad jeg nu viser dig."

„Og hvad svarede han?"

„Intet, men to Maaneder efter, bragte han mig denne Pandeskal. Han havde ellers aldrig faaet min Datter."

De elskende vexlede et sørgmodigt Blik.

„Og du brød dig slet ikke om, Frenelis Fader holdt af hendes Moder eller ej?"

Den gamles hele Svar var et foragteligt Smil.

„Du bryder dig altsaa ikke om dine Børns Lykke, men blot om at faa Bjærgenes dygtigste Jæger i din Slægt?"

„Den har han altid hørt til," svarede den gamle roligt.

„Har dette da bragt andet end Fattigdom, Sorg og Død. Har ikke alle de, som har bragt disse Sejrstegn, nu ikke Lavinerne til Liglagen og Afgrunden til Kirkegaard?"

„Hvem nægter det? Vore Mænd er døde paa Bjærgene; det er en Skjændsel at dø i sin Seng."

Freneli syntes at ville protestere mod denne Betragtningsmaade, men et strængt Blik fra den gamle standsede hende.

„Stille, tossede Skabning! Ingen spørger om din Mening, det er ikke dig, der har Ordet her i Huset. Du har blot at høre og tie. Jeg taler til ham, der vil vide, hvilke Fordringer man her stiller til en Mand. Nu ved han det."

„Det gjælder vel alle?" spurgte Ulrich, „selv Fætter Hans — —"

„Han beder ikke om noget," afbrød den gamle ham kort, „han kjender sin Pligt. Naar Lejligheden kommer, vil hans Kugle gaa lige til Maalet. Og indtil dette sker, arbejder han for at føde os."

„Og du kan tilføje," udbrød Ulrich, „at det er et Fortrin, som du giver ham, ogsaa jeg havde Ret til at bidrage mit til — —"

„Intet — Hauserne har stedse søgt og fundet deres Underhold paa Bjærgene; Hans og Onkel Job søger den og finder nok til os."

„Nu hørte man Skridt nærme sig, og Freneli udbrød: „Der er han!"

I samme Øjeblik blev Døren reven op, og Hans traadte ind i Stuen i fuld Jægerdragt og Udrustning. Han kom som et Uvejr, standsede midt i Stuen og stødte Bøssekolben haardt mod Gulvet, saa at Mo'er Trina strax kunde se, at Jagten havde været uheldig. Hun gik hen til Madskabet og hentede, hvad han behøvede.

„Guds Fred, Hans!" sagde Ulrich, i det han gik ham i Møde.

Fætteren, der først nu opdagede ham, svarede ikke, men sendte Freneli et hurtigt Øjekast og overraskede hende i at se paa den unge Billedskærer. Han gik tavs hen til Arnen, og efter at have hængt sin Bøsse paa Knagen, satte han sig paa Blokken ved Ildstedet. Hvor vant Ulrich end var til Fætterens Tavshed, blev han dog overrasket denne Gang, og han gik hen og satte sig paa den anden Side af Arnen.

„Man skulde tro, at Gemserne er blevne sjældnere mellem Bjærgene, siden Fatter Hans kommer tomhændet hjem," udbrød han.

Hans trak paa Skuldrene og svarede haanligt: „Tøvejret tillader nu Gemserne at græsse paa de højeste Toppe."

„Og Fætter Hans havde ikke Lyst til at stige saa højt op?"

Hans tilkastede Ulrich et vildt Blik: „Jeg kommer fra Schreckhorn."

Begge Kvinderne vendte sig om ved at høre dette Navn, og selv Ulrich viste en vis Overraskelse, da kun faa Jægere vover at søge deres Vildt paa et saa farefuldt Sted. Mo'er Trina sagde med rystende Stemme: „Kommer du fra Schreckhorn — kommer du fra Schreckhorn, Hans?"

„Hvorfor ikke?" svarede Hans og saa paa hende.

„Fordi det er der, at de alle er døde" — mumlede den gamle — „Frenelis Fader, hendes Morfader og Oldefader — der er en gammel Regning mellem vor Familie og Schreckhorn."

„Og ikke en Gang der fandt du noget?" spurgte Ulrich.

„Hvem siger det?"

„Saa du fandt Sporet?"

„Mere end det."

„Hvad da?"

„En Gemsehjord med sin Konge!"

(Fortsættes.)

En Stranding ved Gl. Skagen.

Som bekjendt kan man 4—5 Mil inde i Landet høre Vesterhavets vældige Larm, men kun faa, uden Kystbeboerne, har ret haft Lejlighed til at se dette mægtige Element, naar det i sin hele frygtelige Vælde opfører sit vilde Naturspil, naar de vrede Bølger til Stormens Hvin og Braadsøens tordenlignende Buldren opfører deres vilde Dans, der med rette burde hedde „Dødningedansen", fordi de danser den udkaarede Sømand i hans vaade Grav.

I den kolde og stormfulde Aarstid, naar vi, som bor paa Landjorden, sidder lunt inden fire Vægge, er der faa af os, som tænker paa Sømanden og paa de sørgelige Begivenheder, der næsten hver Nat foregaar ved vore Kyster, især ved Jyllands Vestkyst. For at vise, hvilken Kamp Sø-

En Stranding ved Jyllands Vestkyst.

manden, ofte paa Liv og Død, fører og for derved at bringe fromme kristne til, naar Stormene raser, og Uvejrene hyler, at sende Gud en Bøn for de Sømænd, der maatte være stedte i Livsfare, skal jeg her meddele, hvad jeg selv har set.

Den 27de Januar 1876 blev jeg usædvanlig tidlig om Morgenen vækket af min Vært, som meddelte mig, at de „havde en Stranding paa Nordsiden." Nysgjerrig efter at se et strandet Skib, kom jeg snart paa Benene og havde knap Tid til at nyde min Kaffe, før jeg gav mig paa Vandring til Havet. Min Vært, der var Formand ved den i Kandestederne stationerede Redningsbaad, havde allerede Hestene for Vognen og med to af sine Sønner, hvoraf den ene hørte til Redningsmandskabet, jog han nu afsted i stærk Trav for at naa „Stationen". Møjsommelig, arbejdende mig gjennem det dybe Sand, og over de høje Klittebakker naaede jeg endelig Stranden. En frygtelig Buldren, som jeg alt længe havde hørt, men først nu i sin fulde Styrke, lød for mine Øren; Havet fraadede og skummede; tre med Strandbredden ligeløbende Striber, hvide som Sne, viste mig de tre frygtede Revlers Beliggenhed, deres Braadsøer væltede sig tunge, men med uimodstaaelig Kraft, ind mod Klitterne, hvis yderste Rand Tid efter anden gled ud og bortskylledes af de vældige Bølger. Jeg søgte imidlertid at opdage det strandede Skib og efter nogen Stirren lykkedes det mig at faa Øje paa en liden mørk Masse, der, som jeg antog, ganske rigtig var den anmeldte Stranding; Skibet, der laa kæntret paa Ydersiden af den anden Revle, blev hvert Øjeblik vugget og overskyllet af Søerne. Jeg indsaa snart, at der ikke kunde være levende Mennesker om Bord i et saa fuldstændig, af Bølgerne, begravet Vrag og stod derfor i Færd med at vende mig hjem ad, da jeg mod Øst, ad Gl. Skagen til, gjennem „Disen" (Taagen) og Skumdampen opdager Masterne af et andet Skib, som øjensynlig ogsaa maatte være løbet paa Grund. Jeg ilede nu der hen. Ankommen til Stedet mødte mig et hjærteskærende Syn. Skibet laa kæntret paa Indersiden af den anden Revle og i dets Master og Ræer sad 6 Mand, Skibets Besætning, som næsten uafbrudt blev overskyllede af Braadsøerne, der væltede hen over Skibet og skjulte alt for Tilskuernes Øjne; kun naar Bølgedalen fulgte, kunde man se de arme, hvorledes de vinkede og i Fortvivlelse strakte Armene mod os. Deres Raab kunde ikke høres, ingen menneskelig Stemme formaar at overdøve Stormens vilde Bas, og skal jeg her oplyse, at naar der som oftest i Skildringer af Strandinger fortælles om de ynkelige Raab, som høres fra de skibbrudne, da er dette kun Fantasi. Ved Vesterhavet i meget urolig Vejr, kan man i 40—50 Skridts Afstand ikke høre selv den kraftigste Stemme, og naar man nu ved, at anden og tredje Revle, hvorpaa de fleste Strandinger sker, ligger flere hundrede Favne ude, vil Overdrivelsen blive indlysende. Naar Nøden er størst, er Hjælpen næst, siger man, saaledes ogsaa her. Redningsbaaden fra Gl. Skagen var i Sigte; men kun forspændt med 8 Heste, 2 var ikke mødte tids nok, slæbtes den med Baaden tungtlæssede Vogn langsomt frem gjennem det bløde Sand. Omsider ankom Baaden til Strandingsstedet, Hestene skummede i Sved og rystede af Anstrængelse; de blev i en Fart fraspændte, og en, to, tre var Baaden af Vognen og sat i Havsiden. Mandskabet, der bestaar af 10 —12 Mand, udsøgte Folk, gjorde sig strax rede at gaa i Baaden. Der er noget ophøjet i at se de tavse, uforfærdede og prøvede Fiskeres Iver og travle Færd ved slige Lejligheder. Der vexles kun faa Ord, hver Mand ifører sig „Selerne" (en Slags Redningsbælter), de lange Vadestøvler strækkes op, saa langt de kan naa, og over disse igjen udskydes „Vidbuxerne" (vide, vandtætte Knæbenklæder der hindrer Vandet i, fra oven, at trænge ned i Støvlerne). Alt er nu „klar," — „alle Mand til Aarerne," lyder Formandens Raab, — Mandskabet springer i Baaden, og denne skydes af de tilstedeværende Fiskere saa langt ud, at den kan begynde at flyde, og ved taktfaste Aareslag vipper og gynger og dukker den snart paa det oprørte Element. Foran Baaden viser sig en taarnhøj Braadsø. — Ængstelig følger de tilstedeværendes Øjne Baadens Bevægelser. Den nærmer sig rask og vælter hen over Baaden, der i et Nu forsvinder — en kold Gysen gjennemfarer Tilskuerne, men bliver snart afløst ved et Glædesudbrud — lig en Maage, der dukker frem med sit Bytte, kommer Baaden atter til Syne paa Bølgernes Ryg; udtømmende Vandet gjennem Ventilerne, er den snart lens og føres atter kraftigt fremad. — Et hendøende Hurraraab naaede i dette Øjeblik vore Øren; det kom fra Baadens Besætning og var Tegn paa, at den uskadt var kommen gjennem Brændingen. Efter flere forgjæves Forsøg paa at nærme sig Skibet og komme i Forbindelse med det fra Læsiden, lykkedes det endelig, ved Hjælp af Kastelinen, at tilkaste en af de skibbrudne en Tovende, som han fastgjorde, og ved den haledes Baaden ind mod Vraget i Læsiden. Liner blev nu tilkastede de skibbrudne, og med disse om Livet kastede de sig i Havet og blev snart efter halede op af Baadsmandskabet, saaledes blev strax to frelste; da vilde to andre, som havde faaet tilkastet en Line, bringe denne til en af deres Kammerater, som sad længere ude og var meget forkommen, denne fik den ogsaa fat, men i samme Øjeblik kom en vældig Braadsø

og de to Mænd, som efter deres Kasten ikke havde faaet rigtig fat, blev grebne og førte bort af denne; forgjæves søgte Redningsbaadens Mandskab at tilkaste dem Redningsbælter, de hvirvledes bort for deres Øjne og forsvandt i Bølgerne, for aldrig mere at komme til Syne. Fra mange af Tilskuerne hørtes et „Herre Gud!“ uvilkaarlig frembrød fra mine Læber Ordene: „Herre, være dem naadig!“ Den, som de to forsvundne havde tilkastet Linen, blev snart efter halet op i Baaden. Kun en Mand var nu tilbage, det var Kokken, en svensk Bondedreng, han sad fastsurret tværs over en Mast. Flere Gange tilkastede man ham Linen, men uden Resultat; Samlingen havde forladt ham, og stadig vinkende ad Redningsbaaden forblev han uvirksom. Endnu en Gang tilkastedes Linen ham, dog denne Gang med den Virkning, at Blykuglen paa Pinden i Enden af Kastelinen ramte ham i Hovedet; som død faldt han tilbage paa Masten. Næsten i samme Øjeblik sprang en Mand, med en Line om Livet, fra Redningsbaaden over paa Vraget, entrede under største Livsfare paa Tovværket fra den nærmeste Mast til den yderste, hvor Staklen sad eller rettere nu laa, snart var han løsgjort og med en Line om Livet kastet i Havet. Hans Redningsmand fulgte bag efter, og snart blev begge halede op i Baaden, der nu stævnede mod Land, som ogsaa let blev naaet. Ingen af de bjærgede kunde gaa, hvilket ikke var saa underligt efter ca. 8—9 Timers Ophold midt i det oprørte Hav (Skibet var strandet Kl. 2 om Natten, og først Kl. mellem 10 og 11 Formiddag bleve de reddede), de blev derfor baarne i Vognene, som skulde bringe dem til Gl. Skagen; ja den sidst reddede var endog uden Livstegn, og det viste sig ogsaa snart, at hans Livstraad kun var stakket, thi da Vognen med ham naaede Skagen, udaandede han. Det her omtalte Skib var en i Rønne paa Bornholm hjemmehørende Skonnert, ladet med Kul. Det store Skib, som jeg først omtalte, viste sig siden at være Brig „Alma“ af Sandefjord i Norge; efter tre Aars Fragtfart i de varme Have, var den paa Hjemvejen. Af dens Besætning, 14 Mand, blev ikke en eneste reddet.

Lignende Begivenheder, som her er fortalt, foregaar der idelig langs den farlige Jyllands Vestkyst. For at indskrænke Tabet af Menneskeliv saa meget som muligt, har vor Regering oprettet Redningsstationer, med kun 2 Mils Afstand, langs hele Vestkysten. Disse Stationer, der hver er forsynet med en synkefri Baad og et Raketapparat, gjør ogsaa god Nytte, da de i Reglen betjenes af uforfærdede og veløvede Fiskere. Ved vore Kyster, især ved Vesterhavet, lever og færdes et Folk, der, upaavirket af Nutidens moralske Slappelse og Fordærvelse og dens Flitterstads, endnu til Dels ejer nordisk Kæmpekraft og Aand, Uforfærdethed og Dødsforagt, der stadig vises i Gjerning, naar de i Kampen paa Liv og Død fravrister Havet dets Bytte og de af det til Døden viede Ofre.

I. A. Th—.

Almennyttigt.

Landlige Glæder.

I de sidste Dage mærker man, at Vinteren nærmer sig; Bladene begynder at falde af Træerne, og de, der er tilbage, har antaget den sidste distanceblændende Pragt, højrøde og gyldne paa Afstand, men visne og forrevne i Nærheden; Frugten er da ogsaa nu kommen i Hus, kun nogle Vindruer er endnu tilbage paa Espalieret — man haaber paa, at de skal naa at blive modne — og nogle Valnødder, der sidder saa højt i det mægtige Træ, at man ikke kan faa rystet dem ned, men maa afvente, at de efterhaanden falder af sig selv. Nu er det vistnok ogsaa snart forbi med en Efteraarsfornøjelse, vi har haft, en Fornøjelse, jeg vil fortælle lidt om, da de fleste næppe kjender noget til den. Vi har nemlig i de sidste Par Maaneder af og til været paa Champignonsjagt, en fredelig Idræt, som ikke gaar ud over noget levende Væsen, og hvortil der ikke bruges Kugler og Krudt. De fleste kjender vel nok Champignons, i alt Fald af Navn og Gavn, har spist den i Sauce og ved saa, at de smager fortrinligt; men færre ved vist, hvordan de i naturlig Tilstand ser ud. Vi plukker tre Slags her paa vor Egn*); den ene er rund, før den springer ud, halvrund senere; den er svagt lysegul med lidt mørkere brunlige Skæl; under Skjærmen har den en Mængde smaa Blade (Cameller), lyserøde, medens de er ganske unge, senere brune, ja næsten sortebrune til sidst. Den anden Slags ligner den meget, men har tyndere og højere Stilk og tyndere Kjød i Skjærmen, Camellerne er snarere lysblilla. Den tredje Art er mere spids i Formen som halvudsprungen, mere haard og glat udenpaa, dertil mere gul i Farven især midt oven paa, Camellerne mere hvide; alle tre Slags er forholdsvis lette at finde, naar man først en Gang har set nøjere paa dem, og alle tre Arter smager udmærket i mange forskjellige Retter. Lugten er ogsaa ret behagelig og ejedommelig. Champignons som alle Svampe vokser uhyre hurtig, saa man helst maa gaa hver anden, tredje Dag for at tage dem, før de bliver for udsprungne; de helt lukkede er de bedste, dog kan man ogsaa bruge en Del af de store, hvis der ikke er gaaet Orm i dem, hvad der i nogle Somre er Tilbøjelighed til.

Midt paa Dagen, naar Græsset har faaet Tid til at blive tørt igjen efter Nattefugtigheden, udruster hele Familien sig — dog kun naar Vejret er godt, vi tager hver en lille Lommekniv og hver en lille Kurv med, solidt Fodtøj paa og for Damernes Vedkommende kjolerne godt op. Saa iler vi glad afsted, voxne og Børn lige ivrige, thi det er virkelig en Fornøjelse for os alle, og man længes efter at se, om der er Haab om et godt Udbytte. Efter en 10 Minutters Forløb er vi paa Engene, der strækker sig milevidt langs Fjordens Kyster; dog findes der ikke Champignons hele Vejen, i alt Fald er der megen Forskjel paa de forskjellige Enges Frugtbarhed i den Retning, paa nogle, især de med fint Enggræs og med Aarhundreder gammelt Mos i

*) I „Danmarks spiselige Svampe“ kaldes kun de to første Champignons, den tredje kaldes, saa vidt jeg kan se, „den lækre Museron, smager dog ens og voxer under ens Vilkaar.“

Bunden, findes dog en ikke ringe Mængde, som allerede paa Afstand vinker en som lyse Stjærner i det grønne Tæppe! — Ja, langt borte fra ser man dem skinne og iler ivrig til for at gjøre sit Bytte og med Kniven forsigtig skære dem af lige over Jorden, men ikke sjældent bliver man dog skuffet, i det de „skinnende" viser sig at være enten en lille hvid Fjer (de skuffer ofte), eller hvad vi kalder falske, nemlig andre Slags Svampe, og da navnlig Støvbollen, som vi alle har stor Aversion imod, maaske fordi den saa ofte har narret os, sligt holder man jo ikke af, men muligvis dog ogsaa lige saa meget, fordi den, naar den er gammel, faar et grimt graablaat, om Død og Forraadnelse mindende Skjær. Naa, bliver man skuffet en Gang, saa falder man til Gjengjæld imellem næsten uforvarende over andre Goder; i det man f. Ex. gaar for at plukke en, der vinker i det fjærne, ser man pludselig et Par udmærkede lige for sin Fod, til Dels skjulte af Græs eller en Tue, og disse Overraskelser og disse Skuffelser, denne Løben om i den fri Luft paa de af dejligt Hø og Urter krydrede duftende Enge, dette utvungne Liv, muntert og fornøjeligt og dog med et Maal for Øje, er det, der gjør en Champignonsjagt til en af de Glæder, som næsten alle, i alt Fald yngre, kan tage Del i og vil synes om. Ja, kunde man kun skaffe Folk flere af den Slags Glæder, de koster ingen Penge, ja giver endogsaa Udbytte og det paa flere Maader, i det de er sunde baade for Legem og Sjæl; man føler det saa godt, hvor forfriskende de er; der strømmer Liv og Sundhed ind med hvert Aandedrag, man ser over Mark og Eng, til de fjærne Skove, op til de lette Skyer, der sejler paa Himlen, ud i den vide, vide Horizont, og man føler, at Jorden er dog skjøn, og det er nok værd at leve. Naar vi saa kommer hjem, bliver Udbyttet beset og bedømt, og saa hjælpes vi ad med at gjøre Champignonerne i Stand og sylte dem; om Vinteren er det da morsomt at se dem firlig og net, Glas ved Glas i Sylteskabet og behageligt at spise dem, som en eller anden fin Ret, sammen med nogle Venner, man har samlet til en munter Aften.

Maaske det kan interessere en og anden at vide en god Maade at „sylte" Champignons paa. De maa helst syltes inden 12 Timer. Man trækker forsigtig den øverste Hud af dem (eller hvis de er smaa og lukkede, vaskes de med Vand ved Hjælp af en ulden Klud); er Camellerne synlige, bortfjærnes de ogsaa forsigtig; efterhaanden lægges det rensede i Mælkevand (Mælken gjør dem kjønne hvide i Farven, men behøves ikke). Naar man er færdig med det hele, skylles de rigtig godt, og alt Vand hældes fra dem; derpaa lægges de i en Terrin med Laag, overstryges med lidt Salt, en eller to Timer efter hældes de med den Lage, der nu er ved dem, i en Gryde og koges tillige med Eddike (ca. 1 Pægl til ½ Pot Champignons) under Laag i en 10—15 Minutter, saa er de møre; det hele hældes afkølet i høje smalle Glas og tilbindes næste Dag med Blære som andet Syltetøj. Naar de skal bruges, kommes de lige i Saucen og faar et Opkog i Maden, før den skal serveres.

Smaating.

Unødvendigt. Paa et Theater skulde der gives en Forestilling til Indtægt for de fattige. En Tjenestepige bad sin Madmoder om Tilladelse til at gaa der hen. Denne indvilligede deri og vilde medgive hende Penge. „Det behøves ikke; i Aften spilles der for de fattige," svarede Pigen.

Ogsaa en Grund. „Dette Smør duer ikke; det er jo helt blakket." — „Duer det ikke! Jo, det er det dejligste Smør, De kan faa, lille Frue; men jeg skal sige Dem, Koen er blakket; det er det, der gjør det."

Et simpelt Middel. A: „Har De nogen Sinde været i . . . i . . . hm, nu kan jeg ikke komme efter det, og jeg har dog Navnet paa Tungen." — B: „Saa vær saa artig at række den ud, saa skal jeg forsøge at lede det op for Dem."

En forstenet Kvinde. I Filadelfia forevises i denne Tid en forstenet Kvinde. Hun undergik denne mærkværdige Forvandling af ren Bestyrtelse over, at hendes Mand havde kjøbt hende en Klædning, uden at hun havde bedet ham derom.

Sprogligt. Paa et Skilt stod: „Her sælges billige Handsker for Herrer af Bockskind."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis opad og nedad, danner Navnene paa to bornholmske Byer: En Flod i Frankrig, — en Ø i Østersøen, — en græsk Ø, — en Flod i Rusland, — en By i Skotland.

Peter Eriksen.

Firkantet Rod. Af 4 V, 3 E, 2 I, 2 A, 2 N, 2 R og 1 K dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første bider foruden Tand;
det andet findes i Russernes Land;
det tredje giver din Gjerning Flugt;
det fjerde er alt, hvad der bliver brugt.

R. L.

Gaade.

Af trende Led bestaar det hele Ord;
det første kan du nok, det vist jeg tror,
maaske du ogsaa til det lystig svang,
naar Solen smilte over Mark og Vang.
Det andet nævner dig, men ikke mig,
og omvendt er det nok et Ønske lig.
Det tredje finder du ved Husets Dør,
hvis ikke alt du har det gaaet før.
Det hele er et Hvilested for ham,
der som en blodgrisk Løve, bidsk og gram,
om Verden farer, vogt dig derfor vel,
at ej ved det du gi'er til Pris din Sjæl.

Udgravningsarbejde.

En dansk By og et Kongerige i Evropa findes dækkede i følgende Sætninger: „Halvøens vestlige Strand er sædvanlig flad og sandet". — „Mangen en Mark er bleven dækket af Flyvesand og lagt øde for stedse, thi en saadan Mark lønner det sig ikke længer at dyrke."

Opløsninger fra Nr. 47.

paa den geografiske Gaade:

Upsal**a**
Augsbur**g**
Neufchate**l**
O h i **o**
Døde Ha**v**

paa den firkantede Rod.

K A M P
A G E R
M E R E
P R E S

paa Gaaden: Valdemar.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 49. Søndagen den 7. September. 1879.

Gemsejægeren.

En Fortælling fra Sveits.

(Fortsat.)

Et almindeligt Udbrud af Forbavselse fulgte paa disse Ord. Mo'er Trina, Freneli og Ulrich nærmede sig Jægeren og spurgte alle paa en Gang. Hans rejste sig, et Glimt af Begejstring lyste i hans mandige Ansigt, da han udstrakte Haanden, som for at pege paa det vidunderlige Vildt, og svarede:

„Jeg saa dem i en af Revnerne ved Foden af den lille Tand. Jeg undersøgte dem nøje gjennem Kikkerten og krøb fremad. Jeg var allerede kommen Skildvagten paa Skudvidde, thi jeg kunde se dens Horn, men da sprang den til Siden for at vare Flokken, og denne styrtede nu bort med Kongen i Spidsen — der var i alt ni i Flokken."

„Er du vis paa det?" afbrød Mo'er Trina Fortælleren med skjælvende Stemme. „Er du sikker paa det, talte du dem?"

„Lige saa sikkert som jeg kan tælle de fem Fingre paa min Haand."

„Og anførte af deres Konge — du er vis paa det?"

„Er jeg da et Barn, der først skal lære at skjelne en Konge fra et Kid?"

Den gamle syntes at falde i Tanker.

„Jeg forfulgte dem i hele tre Timer mellem Klippetinder og Afgrunde," vedblev Hans, som mere og mere kom i Aande, „først for de tværs over Gletscherne til Fischerhorn, men derpaa vendte de den samme Vej tilbage. Fire Gange afskar jeg dem Vejen, men der var altid en Afgrund eller en Klippespids mellem mig og dem."

„Og hvor tabte du dem af Syne?" spurgte Mo'er Trina.

„Da jeg kom til Eiger, drejede de om en Klippe og forsvandt."

„Det er meget rigtigt," mumlede den gamle Kone, „ni Gemser med Kongen i Spidsen! — Det er umuligt at indhente dem, og naar man er kommen dem nær, forsvinder de. Frenelis Fader saa dem kort før sin Død."

Hans skjælvede ligesom mod sin Vilje, men vedblev efter et Øjebliks Taushed: „Tror I da, at det var en Flok „Varsels-Gemser"?"

„Hvo ved?" sagde Trina og stirrede stift ned for sig, „den onde Aand hersker der oppe i sit Rige."

„Hvem nægter det?" svarede Hans; „men hvad rager det mig. Jeg er ikke bange for ham. Selv om Flokken, jeg saa i Morges, hører den sorte Engel til, skal den dog komme til at gjøre Bekjendtskab med mine Kugler."

Freneli og Ulrich saa paa hinanden. Efter Dalens Overtro var de vante til at betragte den evige Snes Regioner som en Egn, Mennesket med stor Forsigtighed og under Paakaldelse af Guds Bistand vovede sig op i, og derfor forekom Hans's Dristighed dem som en Gudsbespottelse. Den gamle Kone lod ogsaa til at dele denne Følelse, thi hun mumlede: „Man skal ikke opirre den usynlige Fjende, Hans."

Jægeren rejste sig i sit Hovmod, slog med Næven i Bordet og raabte: „Ved mit Hoved, Tante Trina, jeg bryder mig ikke mere om ham, I taler om, end om Murmeldyret, der piber i Schejdecks Klipper. Før otte Dage er gaaede, skal der her paa Bordet staa en Fjerding af den Gemsekonge, jeg nylig har forfulgt."

Denne Ed var ledsaget af et Blik paa den unge Pige, der fik Ulrich til at skjælve. Hans

Fætter sagde aldrig noget hen i Vind og Vejr, men opfyldte for enhver Pris sine Løfter.

Hans satte sig nu ved Bordet for at nyde det tarvelige Maaltid, der udelukkende bestod af et Stykke Rugbrød og en Bid mager Ost. Han vendte sig om mod Ulrich og sagde ironisk: „Min Fætter er vel ikke sulten nok til at tage Del i et Jægermaaltid; man tør vel ikke byde ham saa magre Retter?"

„Hvo taler om magre Retter?" lød en Stemme fra Dørtærskelen, hvor nu Onkel Job viste sig, væbnet med sin jærnbeslaaede Stok, Krystalsøgerens Hammer ved Bæltet og en Blikkasse hængende over Skulderen. Freneli og Ulrich ilede ham i Møde for at hilse paa ham og skille ham ved hans Tøj. Han gav Freneli en lille Kurv og sagde:

„Pas paa, Nelli, pas paa, min Pige; det er hverken Planter eller Stene, ikke en Gang Sommerfugle, det er mit Svar til Fætter Hans. Talte han ikke nylig om magre Retter? Løft Laaget, Nelli, og vis ham, hvad jeg bringer med."

Nelli aabnede Kurven, af hvilken hun efterhaanden udtog Æg, røget Flæsk, Hvedebrød og en lille Flaske Kirsebærbrændevin. Ved Synet af den sidste udstødte Hans et Udraab af Tilfredshed.

„Ha, ha! min Herre," sagde Oldingen og slog Hans paa Skulderen, „den kan dog glatte Rynkerne i din Pande. — Godaften Trina! Gud være lovet, at du kun er bleven to Dage ældre, siden jeg saa dig i Forgaars. Skynd dig nu, Nelli, at koge disse Fødevarer. Sæt dig her, Ulrich! vi vil spise sammen til Aften, min Dreng."

Den gamle tog nu Plads ved Bordet ved Siden af sine Søstersønner, tog forsigtig Proppen af Flasken med Kirsebærbrændevinen, skjænkede en lille Snaps til hver af dem og til sig selv. Efter godmodig at have spurgt Hans om Udfaldet af hans Jagt, vendte han sig til Ulrich for at faa Underretning om hans Stilling i Meringen.

Den unge Træskærer gjentog det samme, han tidligere havde fortalt Mo'er Trina, men i en saa nedslaaet og sørgmodig Tone, at den kun daarlig syntes at passe til de Ord, hvormed han skildrede sit Held. Onkel Job sluttede deraf, at Ulrich ikke var rigtig tilfreds med sin Stilling.

Da Aftensmaden var færdig, nødte Onkel Job Mo'er Trina og Freneli til at tage Del i Maaltidet, og hans Munterhed opklarede snart alles Ansigter, kun paa Hans vedblev Panden at være mørk og rynket som sædvanlig. Da Kvinderne havde forladt Bordet, gjorde Job endnu et Forsøg paa at opmuntre ham. Han fyldte atter sit Glas og rakte Hans det, i det han sagde: „Drik, Hr. Jæger, for denne Gang kan Kirsebærvinen strømme som Vand af Klippen; man kjender Kilden, og i Morgen vil Flasken atter blive fyldt."

„Gud fri os!" sagde Ulrich, „hvor har I opdaget denne vidunderlige Kilde, Onkel Job?"

„I Kroen i Lauterbrunnen," svarede Job. „I Morges har Kjældermesteren kjøbt alle de Prøver af mig, jeg har fundet, og derfor kan jeg gjøre dette lille Gilde; der er endnu nogle Penge tilbage. Dette har imidlertid intet at betyde mod den Opdagelse, som jeg gjorde i Gaar paa Toppen af en Klippe, hvor jeg fandt et Leje af ægte Krystal."

„Og er det lykkedes dig at lægge Haand paa denne Skat?"

„Endnu ikke. Den er ikke saa let at komme til, da Lejet er skjult i Klippens Side lige over Svælget. Ved Hjælp af et Tov kan Mennesket imidlertid komme overalt, hvor en Fugl kan sætte sig; i Morgen gaar jeg atter der op. Men det er sandt, Hans, da jeg gik over Wengern-Alp, saa jeg Spor af Gemser oven over Upigel, jeg kan vise dig Stedet."

„Tak, jeg ved, hvor der findes andre," svarede Hans.

„Disse er i Flok," sagde Onkel Job, „og du ved, at Wengern-Alp er en let Egn at jage i."

„Jeg søger ikke de lette Egne," svarede Jægeren tørt, og i det han tilkastede Ulrich et ironisk Blik, sagde han: „Men i tidligere Tider tror jeg, det kunde have fristet Ulrich."

„Din Formodning er ganske rigtig, Hans, thi det frister mig endnu," svarede Træskæreren. „I maa give mig alle mulige Oplysninger, Onkel Job, saa gaar jeg i Morgen paa Sporet."

„Du!" skreg Hans og sprang op. „Saa sandt jeg lever, taler du alvorligt?"

„Saa alvorligt, at jeg beder Job om atter at give mig mit Jagttøj, som han har gjemt for mig."

„Er det sandt," udbrød Oldingen; „vil du give Afkald paa dit Træskæreri og vende tilbage til Bjærgene?"

„Jeg vil gjøre et Forsøg?"

„Du vil altsaa ikke gaa tilbage til Meringen i Dag?"

„I Dag vil jeg med eders Tilladelse sove under eders Tag, Onkel Job."

„Og i Morgen?"

„I Morgen maa I give mig min Riffel igjen og vise mig de Spor, som I har fundet paa Wengern-Alp."

Oldingen forlod rask Bordet. „Det er et Ord," sagde han; „Gud ske Lov! Barnet kommer tilbage til os. Har du hørt, hvad han vil gjøre, Trina?"

„Vinden henvejrer Ordene," svarede hun koldt, „man maa se Handlinger."

„Vi skal faa dem at se!" svarede Krystal-

søgeren; „ved min Sjæl, han maa atter faa Smag for det fri Liv. I Aften vil jeg bede den himmelske Fader om at give ham Mod og bringe ham den smukkeste Gemsekonge paa Skud."

„Ja," udbrød Ulrich og greb Oldingens Arm, „ak! bed derom, Onkel Job! For den Lykke gav jeg gjærne den bedste Del af mit Liv."

I det han sagde disse Ord, tilkastede han Freneli et Blik, som Hans opdagede. Hans Pande rynkedes, og hans Læber trak sig sammen, men han forblev tavs. Da Ulrich tog Afsked og gik bort med Onkel Job, fæstede Hans et forskende Blik paa Freneli, der bragte hende til rødmende at slaa Øjnene ned. Han gjorde en Bevægelse med Hovedet som en Mand, hvis Tvivl er opklaret, tog sin Riffel og forlod tavs Hytten.

II.

Dagen efter, længe før Daggry, var Ulrich og den gamle Krystalsøger paa Benene og gjorde sig færdige til deres Tog.

Onkel Job boede i en Hytte, der var endnu mindre og daarligere end Mo'er Trinas. Den indeholdt kun en Seng, et lille Bord og tre Bænke, men de fire Vægge var dækkede med forskjellige Naturgjenstande, som glimrende Stene, tørrede Planter, Sommerfugle og andre Insekter med smukt farvede Vinger, hvilket han alt havde samlet i Bjærgene. Efter at Job havde viklet et Knudetov omkring Livet samt pakket Jærnkramper, Spiger og Smaasøm i sin Pose, da han skulde bruge alle disse Ting paa sin farlige Færd, kastede han et sidste forelsket Blik til sine Samlinger paa Væggene.

Ulrich havde imidlertid efterset sin Riffel, og da denne var ladet og bragt i Orden, viklede han et Læderhylster omkring dens Laas og indhentede Onkel Job, der ventede ham paa Dørtærskelen.

Det var kun Kjærligheden til Freneli og Overbevisningen om, at Mo'er Trina kun vilde give hendes Haand til den, der opfyldte det forunderlige Vilkaar, hun havde stillet, som bragte den unge Mand til atter at vende tilbage til et Liv, hvis Farer han kjendte saa godt. Gemsejægeren gaar som oftest ud om Aftenen, for at han ved Daggry kan være paa de højeste Bjærgtinder. Hvis han ikke finder noget Spor, stiger han højere og højere op, indtil han finder sit Bytte. Han maa da nærme sig dette med den største Forsigtighed, krybende snart paa Knæene, snart paa Hænderne eller paa Maven, indtil han kan skjelne Gemsens Horn, thi først da er han den paa sikker Skudvidde. Naar Jægeren har skudt en Gemse, har han ofte en møjsommelig Vej at tilbagelægge, inden han kan faa fat i den, og han maa nu bære den over Strømme, Sne og Afgrunde til sit Hjem. Undertiden overrasker Natten ham paa hans farlige Færd, og han maa da opsøge en eller anden Klipperift, hvor han stiller sin Sult med et Stykke tørt Brød, der er saa haardt, at han maa knuse det mellem to Stene. Efter at have drukket lidt smeltet Sne, lægger han en Sten under sit Hoved og sover ind med Fødderne over Svælget og Hovedet under Lavinen. Paa denne Maade maa han undertiden tilbringe flere Dage i Bjærgene, uden at komme under Tag eller se et menneskeligt Væsen.

Oldingen og Ulrich havde imidlertid givet sig paa Vejen. Himlen var endnu mørk, og de sneklædte Fjældtinder fremtonede paa en bleg Synskreds. Lüschin brølede i Dalens Dyb, og de snedækte Graner sukkede i Vinden. Job vendte sig om til sin Ledsager.

„Jeg holder slet ikke af denne Morgen," sagde han betænkelig; „Taagen danner en Hjælmbusk paa Faulhorn. I Gaar gik Solen rød ned, og Maanen stod i en rød Ring. Jeg frygter for, at der vil hænde noget fra Syd."

„Vi er jo først i Begyndelsen af Marts," indvendte Ulrich, „og Føhnen plejer jo sædvanlig at komme senere."

„Det sagde jeg mig selv," svarede Oldingen, „men det ser ikke godt ud; naar du kommer hist op, maa du have et Øje med Synskredsen."

Under denne Samtale var de begyndte at klatre op ad Skraaningen. De gik begge med Bjærgboernes sædvanlige jævne og faste Skridt. Ulrich gik foran, opfyldt af sine sørgelige Tanker, medens Job hvert Øjeblik blev mere livlig og glad. Da de omsider havde naaet Bjærgets første Afsats, indhyllede Morgenrødens Gjenskin, der funklede paa Bjærgtoppene, dem i et purpurfarvet Lys og viste dem alle Eigers og Schreckhorns Sidevægge i en blandet Belysning, medens Grindelwalddalen endnu hvilede i Mørke. Job standsede.

„Her skal vi skilles ad, mit Barn," sagde han, „du gaar til højre, og jeg til venstre. Har du nu forstaaet mine Forklaringer, og tror du, at du kan finde Vejen?"

„Jeg haaber det," svarede Ulrich, i det han saa sig om til alle Sider.

„Følg blot Stien," sagde Onkel Job, „langs med disse Graner og Birke. Naar du er kommen forbi dem, vil du finde en Afsats, og senere vil du naa det store Plateau, hvor du kun behøver at se dig om for at orientere dig. Og nu afsted! Gud bevare os begge; ham skal vi bede om at ledsage os."

Onkel Job og Ulrich blottede nu Hovederne, og Oldingen holdt nu en kort Bøn, som han sluttede med det hellige Amen, og i samme Øjeblik naaede Morgenlyset ham, strømmede over den Pynt, paa hvilken de havde gjort Holdt, og indhyllede

dem i en blændende Sky. Job vendte sig mod Østen med en Bevægelse, der tolkede hans Tak og Hilsen.

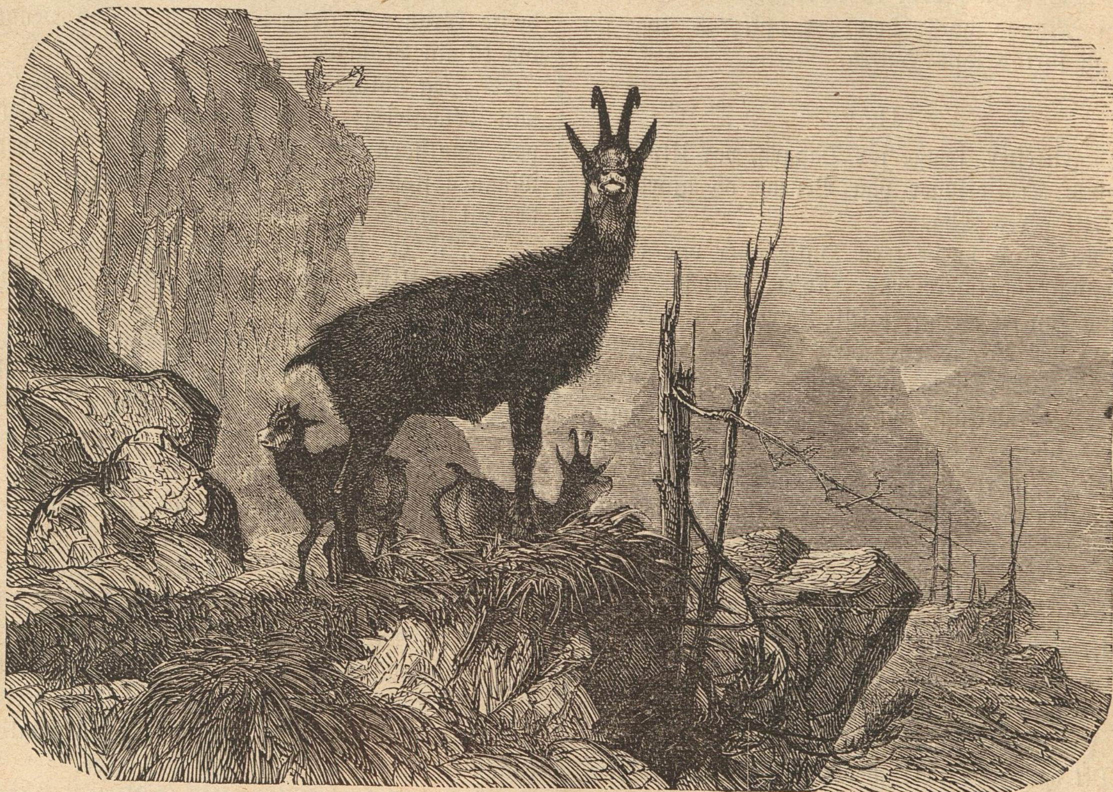
„Det er Lyset, som skal vise os Vildtet og Afgrunden," sagde Ulrich smilende, „Resten afhænger af vor Kløgt."

„Husk paa hvad Ordsproget siger, at en Gemsejæger behøver et Hjærte, der er mere fast end Staalet, og to Øjne paa hver Finger."

„Jeg skal stræbe at erindre det," svarede Ulrich.

„Og nu, Gud være med dig, min Søn!"

Efter at have vexlet et Haandtryk gik de hver til sin Side. Ulrich saa snart Oldingen forsvinde i en af Bjærgets dybe Revner, men han kunde endnu en Tid høre den Salme, som Job sang med kraftig og klar Stemme. Ulrich steg op ad den stejle Skraaning og var snart forbi de sidste Graner. Han steg højere og højere op, og det varede ikke længe, før hans sørgmodige Stemning maatte vige for den Kampiver, der griber Jægerne i Bjærgegnene. Greben af denne Rus fordoblede han sine Skridt og kastede sig dristig ind paa de farlige Stier, der hænger ud over Skrænterne. Han naaede omsider den af Onkel Job betegnede Kiselgrund; det var et dybt Brud i Klippen, som aldrig nogen Solstraale trængte ind i. Han var just i

Gemser i Højfjældet.

Færd med at vove sig der ned, da en Skygge viste sig i den skumle Aabning, og han opdagede sin Fætter Hans, der saa gjennem en Kikkert. Tæt ved ham laa der en dræbt Gemse, som hans Hund holdt Vagt ved.

„Du her, Hans!" udbrød Ulrich overrasket; „hvorfra kommer du?"

„Er der kun en Sti over Wengernalp?" spurgte Jægeren koldt.

„Og hvad gjorde du der?"

„Jeg har skudt den Gemse, som du ser der."

„Har du noget at sige mig?" spurgte Ulrich.

„Ja, ganske vist. Søger du ikke de Gemser, som Onkel Job sporede i Gaar?"

„Jo."

„Du vil ikke finde dem mere; jeg har nylig set deres Spor, de gaar nu hen imod Gletscherne."

„Naa, saa vil jeg følge dem i den Retning."

„Er det dit faste Forsæt?"

„Ja, hvorfor ikke?"

„Saa vil vi jage sammen, og jeg vil lade Gemsen blive liggende her, til jeg er kommen tilbage," sagde Hans, i det han løftede sin Stok, som om han vilde gaa videre. Da det var første Gang, at Ulrich havde modtaget et saadant Forslag, saa han paa ham med et forbavset Blik, som Hans forstod.

„Er du bange for mit Selskab?" spurgte han raat.

„Hvorfor skulde jeg vel frygte det?" svarede Ulrich.

„Hvo ved?" sagde Hans, „maaske er du bange for, at du kommer til at gaa for højt og for langt med mig?"

„Saa sandt jeg lever, jeg har ikke tænkt herpaa," svarede Ulrich stolt, „skjønt du er en bedre Jæger end jeg er, har jeg dog ikke i den Grad glemt min tidligere Færd, at jeg ikke skulde kunne gaa, hvor du gaar hen."

„Lad os da bryde op," afbrød Hans ham, i det han begyndte at klatre op ad den snævre Gang. Ulrich fulgte efter ham, og de naaede snart Plateauet, hvor Hans viste ham Sporet, som han havde omtalt, og som ganske rigtigt røbede en Gemsefloks nylige Flugt i Retning af de store Bjærghøjder. De steg nu videre op ad Terrasserne og kom snart til Sneen, der dækkede den første Skraaning, og som de gjennemvandrede i lige Linje, i det de stadig fulgte Sporet. Men da de naaede de snedække Højsletter paa den anden Side af Bjærget, tabte de det pludselig af Syne. De befandt sig nu ved den vidunderlige Dæmning af Gletschere, der syntes at spærre Menneskene Vejen til Alperne i en Strækning af 150 Mile. Hans saa et Øjeblik

Gemsejægerne paa Udkig.

spejdende omkring i forskjellige Retninger og drejede derpaa mod Syd, uden at sige et Ord. Jo vanskeligere Vejen blev, des mere fremskyndede han sin Gang. Med en udfordrende Sikkerhed sprang han over Afgrunde, klatrede op ad Skrænter eller løb ned ad de frosne Strømme. Han syntes nu at være i sit rette Hjem, hans Øjne flammede, og hans Næsebor syntes med Vellyst at indaande den skarpe Luft paa Bjærgtinderne. Ulrich, som i Førstningen havde fulgt ham tavs, forbavsedes omsider over det rasende Løb og spurgte nu Hans, hvad Bytte der kunde være at faa paa et saadant Hav af Is, men Hans nøjedes med at pege mod Synskredsen, i det han udbrød: „Videre!" De kom over flere andre Gletschere, men ved hvert nyt Spørgsmaal svarede Jægeren kun: „Videre! stadig videre!"

Himlen formørkedes imidlertid, og der hørtes en dump Susen i det fjærne, medens hede Vindpust begyndte at fare hen over Issletten. Ulrich gjorde Hans opmærksom herpaa, men denne brød sig ikke det ringeste derom. Han vedblev at stige højere op uden at vise Spor til Træthed, medens Ulrich var udmattet og dryppede af Sved. Da Ulrich omsider satte sig paa en af de vandrende Klippeblokke, som Gletscherne fører med sig i deres faste Bølger, tilkastede Hans ham et ironisk Blik og sagde:

„Naa, kjække Jæger, er du allerede færdig?"

„Endnu ikke," svarede Ulrich, „skjønt det ser

ud, som om du ikke har andet Maal end at prøve mine Kræfter til det yderste."

„Har du villet byde Bjærgene Trods og forfølge Gemserne?"

„Det vil jeg stadig endnu."

„Det er uden Tvivl, fordi du ikke mere har Lyst til at sidde i Meringen og skære i Taxtræ og Ahorn?"

„Jeg!" raabte Ulrich med Varme i Stemmen; „tro ikke det; Fætter; jeg synes altid at aande lettere, naar min Kniv arbejder i Træet. Hvad du føler paa de højeste Bjærgtinder, nyder jeg med mit Værktøj i min Haand; da ser mit Øje mere klart, og mit Blod flyder hurtigere. Hør blot, da vi for et Øjeblik siden besteg de sidste Terrasser, og da du just viste mig Sporene, ved du, hvad jeg da havde mine Øjne fæstede paa! Paa en Cyclamenbusk, som udbredte sine Blade i Klipperevnen, og som jeg vil efterligne med Kniv og Gravstikke."

„Og af hvilken Grund har du da atter taget fat paa Riflen?" spurgte Hans heftig.

„Det var jeg nødt til," sagde Ulrich lidt forvirret, „af Grunde, som du en anden Gang skal faa at vide. Lad os nu gaa . . ."

„Nej bliv," afbrød Hans ham med en bydende Mine; „jeg behøver ikke at vente, til du fortæller mig Grunden; jeg ved alt. Du er atter bleven Jæger, fordi det er den eneste Maade at faa Freneli paa, som du elsker."

„Det er sandt," svarede Ulrich uden Nølen.

Hans støttede begge Hænder paa Riffelløbet, betragtede ham stift og sagde:

„Du tilstaar det altsaa, og dog ved du, at ogsaa jeg har valgt Nelli til Kone. Svar! vidste du det ikke?"

„Jo," svarede Ulrich, „men da Nelli er fri, har vor Vilje intet at betyde; hun alene har Valget."

„Og du ved maaske, at det allerede er gjort, ikke sandt?" tilføjede Hans med lynende Øjne; „du har benyttet dine Fortrin til at vende hendes Hjærte til dig, medens jeg aldrig er kommen videre end til at lide i Tavshed. Jeg bragte kun det daglige Brød til Hytten, men du kom med udskaarne Billeder, som det, du bragte i Gaar. Dog, du maa ikke tro, at jeg vil lade dig stjæle min Lykke fra mig uden at hævne mig!"

„Hvad mener du med det?" afbrød Ulrich ham skjælvende.

Hans greb ham i Armen: „Mærk dig vel, hvad jeg siger: Nelli skal blive min, hun skal, hvad der saa end sker, forstaar du mig! Hvis nogen vover at berøve mig hende, vil jeg dræbe ham, om det end var min Ven eller Broder, saa sandt jeg er min Moders Søn! I sex Aar har jeg ægtet Nelli i Tankerne, kom derfor ikke og forstyr mine Forhaabninger, ellers vil der ske en Ulykke!"

„Hvad du der siger, Fætter, kommer ikke fra dig selv," svarede Ulrich bevæget. „Det er den onde, der frister dig og taler gjennem dig. Læg din Sorg paa Gud, han vil maaske ret snart gjøre, hvad du beder ham om. Du kjender Vilkaaret for at faa Nelli; er det ikke sandsynligt, at en af os, naar vi gjør alt for at opfylde det, vil rammes af den hidtil for alle Hausere bestemte Skæbne, og saaledes lade Pladsen fri for den anden?"

„Og denne anden . . . haaber du, skal blive dig selv?" sagde Hans med flammende Øjne.

Ulrich rystede paa Hovedet. „Du ved godt, at alt gaar mig imod," svarede han bittert, „og at jeg alene har Ret til at beklage mig, hvis jeg ikke stolede paa Gud."

„Men naar vil han dømme os imellem?" raabte Hans heftigt.

„Maaske strax; Vreden har hidtil gjort dig blind og døv, men hør nu Støjen og se foran dig," sagde Ulrich, i det han pegede mod Syd. Jægeren fulgte Retningen og skjælvede, da han opdagede de gule Skyer, der altid er Forløbere for en rasende Storm. Gletschernes kolde Vind var bleven varm og hvirvlede sig ned i Snesvælgenes Dyb under en uafbrudt Brølen. Da Jægeren opdagede alle disse Tegn, gled et Lyn af vild Glæde over hans Træk.

(Sluttes.)

Sonnet.

Hvorfor kan jeg ej glædes, som jeg bør,
og ej med Tillid Glædens Nektar drikke? —
Det gode, som jeg vil, det gjør jeg ikke!
det onde, som jeg ikke vil, jeg gjør!

Jeg synes være noget, er det ej,
kun Mulighed til Livet eller Døden, —
en liden Baad af Storme stedt i Nøden,
som ej til Havnen kjender sikker Vej.

O, kom, min Frelser, fra din Himmelbo!
udstræk din stærke Arm med Almagts Vælde,
og byd, at Havets Bølger fanger Ro!

Vis over Afgrundsdybet mig en Vej,
saa jeg kan Stormens stærke Aander fælde
og naa did, hvor du evig favner mig!

Fr. B. Barfod.

Dværgfrugttræer i Udlandet.

Ligesom man mange Steder her i Landet i de senere Aar har lagt sig efter Dyrkningen af Dværgfrugttræer, saaledes er nu ogsaa i Tyskland Opmærksomheden bleven henvendt paa denne Sag, der her hjemme er bleven ført frem paa en lige saa ihærdig som opofrende Maade af Hr. Etatsraad Hofmann (Bang). I et anset tysk Fagskrift anmeldes en nylig udkommen tysk Oversættelse af Hr. Etatsraadens Bog „Anvisning til Behandlingen af Dværg- Æble- og Pæretræer", og næst efter at have ydet Forfatteren en smuk og fortjent Anerkjendelse for hans utrættelige Virken i denne Sags Tjeneste, tager Anmelderen Anledning til at fremhæve de i Virkeligheden overraskende Resultater, Dyrkningen af Dværgfrugttræer har formaaet at fremvise her i Landet. Det har glædet os meget at se, at den utrættelige Virksomhed, som Forfatteren i Aaringer har udfoldet i Sagens Tjeneste her hjemme, nu ogsaa har fundet sin Paaskjønnelse i Udlandet, og vi kan derfor ikke nægte os Fornøjelsen af at meddele „Husvennens" Læsere, af hvilke saa mange staar i Taknemmelighedsgjæld til Hr. Etatsraad Hofmann (Bang), at det er saaledes.

Bognyt.

E. Mau. Dansk Ordsprogsskat. (G. E. C. Gads Forlag). Vi ejer som bekjendt i vort Modersmaal en stor Mængde af syndige og korte Udsagn, som bruges i daglig Tale og ligesom krydrer den, ja, giver den en forunderlig Fynd og Klem. De kan kaldes Ordsprog, Mundheld, Talemaader o. s. v., og mange af dem er rimede, ja, ikke faa er endog af saa høj Ælde, at der er tydelige Bogstavrim i dem, saaledes som de findes i den oldnordiske Poesi. Der findes ogsaa mange fyndige Bonderegler og Vejrregler, og nogle overtroiske Forestillinger har endog faaet en saadan kort bestemt udpræget Form. De fleste af Læserne har nok hørt Tale om, at Peder Syv, Præsten fra Hellested, samlede, hvad han kunde overkomme, af al saadan billedlig Tale i Folkemunde, og derved frembragte den udførligste Samling, vi hidtil har haft. Af og til er der udkommet større og mindre Ordsprogssamlinger, men en stor Del af dem er Gjentagelser og Uddrag af Syv med Tilføjelse af noget senere indsamlet, og ingen af dem bærer Udførlighedens Præg. Ikke en Gang Molbechs „Danske Ordsprog", 1850, udmærker sig i nogen Henseende ved Fyldighed. Men det vilde dog være rart en Gang at faa samlet paa et Sted, hvad der kan opdrives af danske Ordsprog fra trykte og utrykte Kilder. Molbechs Bog har overlevet sig selv, og med den vaagnende Sans for Folkeminderne og Lysten til at indsamle dem, fremkommer endnu meget, der viser sig at være lige saa godt og gammelt som det, Syv har givet, ikke at tale om, at nyere Talemaader ogsaa maa paaagtes, og de ældre faa nyere Tilsnit eller Variationer, eftersom Tanken giver sig ny Klædning, fremdeles, at særlig stedlige Former, der forhen oversaas, nu tages med. Det maa jo være med Ordsprogene som med Folkeviserne, og med Hensyn til de sidste har det vist sig, at der i den seneste Tid har kunnet optegnes ikke lidet aldeles ukjendt. Om ogsaa Brugen af Ordsprogene er i mærkelig Hensygnen, kan der den Dag i Dag gjøres en rig Høst.

Jeg glædede mig derfor højlig — og er vis paa, at mange deler denne Glæde —, da Pastor Mau begyndte Udgivelsen af sin „Dansk Ordsprogsskat". Efter sit eget Udsagn har han i de sidste 10 Aar saa godt som lagt al anden literær Syssel med Pennen til Side, for stadig og uafbrudt at kunne anvende sin Fritid til dette Arbejde. Da Professor Svend Grundtvig, der som bekjendt er en ubetinget kyndig Mand i saadanne Sager, betegner Pastor Mau's Arbejde som et overordentlig omhyggeligt Arbejde, der fortjener at modtages med Interesse af den læsende Almenhed og indeholder et rigeligere Udvalg af Syvs store og blandede Samling end nogen hidtil offentliggjort Samling, hvortil er føjet en stor Mængde fra andre skrevne og trykte Kilder samt fra Munden hentede Ordsprog og Mundheld, saa har jeg naturligvis intet videre at tilføje til Arbejdets Ros, blot et Par Bemærkninger, der dog ikke skal tages for en Dadel.

Efter min Mening bliver foreliggende Samling endnu ikke fuldstændig, hvad den da efter Sagens Natur ogsaa havde grumme ondt ved at blive, men den danner et udmærket Mellemled og Forarbejde for den, det i Fremtiden er forbeholdt at fremkomme med en saadan fuldstændig Samling. Visse Egne af Jylland er særlig rige paa Billedtale, og det ikke mindst de, der er forholdsvis fattige paa andre Folkeminder. Det er ligesom Fattigdom i en Retning afføder Rigdom i en anden. Den yderste Vesteregn bærer Prisen med Ordsprog, og Vindeegnene med Viser, men i det midterste Jylland findes der igjen mange Ordsprog. Hvorledes skal disse sidste nu bedst kunne samles. Det nytter ikke at ville kunne fremtvinge dem. De er komne frem som umiddelbare Fostre af Fantasi og Vid, bruges kun, naar Talen sprudler uhildet og naturlig frem, og bedst maa det da være at gribe dem i Flugten, altsaa ved stedse at have sin Lommebog ved Haanden og deri paa staaende Fod — dog saa ubemærket som mulig — optegne, hvad man hører. Paa denne Maade har jeg samlet over 1500 Talemaader hos forholdsvis faa Personer. Mange saadanne Smaasamlere findes rundt om i Landet, og godt var det, om alt kunde komme paa en Haand, da meget ellers igjen vil gaa tabt. Derfor kunde jeg ønske, at Pastor Mau havde udstedt et almindeligt Opraab, hvilket hans Beskedenhed dog har afholdt ham fra.

Jeg taler nu nærmest som Jyde for Jyllands Vedkommende. Heldigt i høj Grad vil det være for Samlere af alle vore Ordsprog, at han er hjemme i Oldsproget og er kjendt med de nuværende Landsskabsmaal, da mange af Ordsprogene nødvendig maa beholde den provinsielle Klædning. Nogle faa Exempler er oplysende nok.

Hæg og Flæg er af et Læg (Brøvl og Sladder har en Oprindelse).

Du er ikke kjendt med Verdens knabrede Handel (d. e. Modgang).

Der kommer Smalrimpe efter Ramrutte (efter Ødselhed kommer smal Tæring).

Dernæst skal han ogsaa være tilbørlig kjendt med Folkets Levevis før og nu, de huslige Indretninger og Folkeskikkene o. s. v. Exempler:

Han er født godt af æ Kalvebøvl (om en tyk, velnæret Dreng).

Hun giver ikke hendes Helgensost hen (om en nærig).

Han er god til at tage Levelam ud (om den bøvlbenede).

Han har nok gjort hans Klukæg (kan ikke gjøre det længere).

Hun kan ikke rynke Brudebenet (er ikke endnu giftefærdig. Brudebenet sidder i Kalves og Faars Laar).

Saadanne Talemaader trænger aabenbart til Forklaring, der bør medgives dem. Om Pastor Mau fyldestgjør disse Betingelser, tør jeg ikke have en fuldt begrundet Mening om, men vil dog antage det. Hans Værk har Krav paa stor Opmærksomhed af den større læsende Almenhed, og dersom en og anden kunde føle sig opfordret til at give ham Bidrag, var det unægtelig ikke saa meget at gjøre ham en Fornøjelse eller Tjeneste som at tjene sit Fædreland.

E. T. Kristensen.

Tankekorn.

Om den tro og sande Ven.

Din Ven er den, som elsker dig i Gud og har Taalmodighed med dig. Den er i Sandhed din Ven, som elsker din Sjæls Frelse, ikke den, som smigrer dig og giver dig udvortes Bifald. Den har dig kjær, som sørger over din Ulykke og beder for dig i samme, den, som glæder sig med dig over din Vært i det gode og tilretteviser dig i Kjærlighed. Der gives ingen tro Ven uden i Gud, og den, som ikke søger sit eget.

Men hvo er den, som viser sig tro mod alle? Den verdslige Kjærlighed tager hastig en Ende og lader alene i Nøden. Bevar et godt Navn, og der vil gives dig en god Ledsager, og naar du har fundet ham, saa slut dig til ham med Visdom, og elsk ham som dig selv. I Lykken vil mange Venner holde ud med dig, men i Ulykken næppe en. Finder du en from og gudfrygtig Ven, saa elsk ham mere end en mægtig.

Sørg for dit Legemes og din Sjæls Sundhed, men forkjæl ingen af dem! Den, der stormer mod sit Helbred, ødelægger et Gode, som ofte ene er i Stand til at hæve ham over Mennesker og Skæbner, og uden hvilket alle Jordens Skatte kun er Usselhed Men den, som frygter for enhver Vind og skyer at anvende og øve sine Kræfter, han lever et elendigt, nerveløst, uvirksomt Østersliv.

Smaating.

Ubehagelige Fejltagelser. „Har De nogen Sinde kjendt Mage til Fejltagelse?" spurgte en Gjæst en anden paa en Restavration. „Jeg forlanger Sagosuppe, og saa bringer man mig Risengrød." — „Ja, min Ven," svarede den anden, „jeg kan tale med af Erfaring, thi da jeg en Gang ved et Middagsgilde vilde trykke min unge og smukke Borddames Haand, tog jeg fejl og fik en gammel knoklet Tantes Næve fat i Steden for. Jeg ved ikke, hvad du synes om den Fejltagelse."

Nattergalen. „Aldrig havde jeg tænkt, at Navnet passede saa godt, da jeg kaldte min Kjæreste for en Nattergal, paa Grund af hendes prægtige Stemme," sagde en ung Ægtemand til en af sine Venner. „Navnet var overordentligt betegnende, thi ikke saa snart var hun bleven min Kone, før hun begyndte at slaa."

Hog over Hog. En irsk Bonde indklagede en anden for Fredsdommeren og beskyldte ham for at have stjaalet en Spade i hans Hus. „Hvorledes vil du bevise det?" spurgte Dommeren. — „Jeg kan fremføre et Vidne, som har set det," svarede Anklageren. — „Ja, men jeg kan fremføre tyve Vidner, som ikke har set det!" raabte den anklagede. — „Naar saa er," sagde Dommeren, „kan jeg ikke have med den Sag at gjøre; tyve Vidner staar mere til troende end et." Dermed lod han Fyren slippe.

En Udvej. En Soldat var dømt til at ride Træhesten; hele Byen nød Skuespillet, men i forsigtig Frastand, thi han havde en ualmindelig Færdighed i at skjælde dem ud, der kom ham nær. Kun en gammel Bondemand var dristig nok til at nærme sig ham for at betragte ham nøjere. Næppe mærkede Soldaten dette, før han gav sig til at overdænge ham med de mest udsøgte Skjældsord. „Naa naa," svarede den gamle sagtmodig, „tag bare ikke saa hidsig fat. Dersom du ikke kan lide at se mig, kan du jo ride din Vej."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste henholdsvis ned- og opad, giver Navnene paa to Byer i Jylland: En By i Finland, — en Flod i Tyskland, — en By i England, — en Provins i Sverige, — en Flod i Tyskland, — en Flod i Amerika, — en By i Bayern.

Fr. G.

Firkantet Rod. Af 3 D, 3 E, 2 I, 2 N, 2 O, 2 S, 1 L og 1 R dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Første med sin fagre Duft
fylder Somrens varme Luft;
andet drage os tilbage
vil til Nordens gamle Dage.
Tredje har sit Hjem i Vandet,
kjører tit dog om i Landet;
fjerde er Stationen, som
netop nu til Stede kom.

N. P.

Stavelsegaade.

1.

Det sender sit varnende Bud
langt ud over skummende Sø.
Tit lød det som sidste Ord
for den, som brat maatte dø.

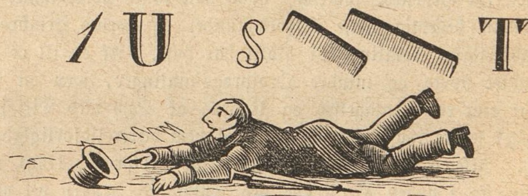
2. 3.

Naar Solen synker i Hav
med Guldglans ude i Vest,
da kommer den sagtelig
og bliver i Huset Gjæst.

1. 2. 3.

Og samtidig kommer vel den
med Hvile til lille og stor.
Nu vil man med Lethed finde
hele det lille Ord.

Billedgaade (Rebus).

Opløsninger fra Nr 48.

paa den geografiske Gaade:	paa den firkantede Rod:
R h o n **e**	K N I V
Ø s e **l**	N E V A
N a x o **s**	I V E R
N e v **a**	V A R E
E d i n b u r g **h**	

paa Gaaden: Lediggang.

paa Udgravningsarbejdet: Randers. — Danmark.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Nr. 50. Søndagen den 14. September. 1879.

Gemsejægeren.

En Fortælling fra Sveits.
(Sluttet.)

„Du har talt som en Profet," sagde han, „din Spaadom er nær ved at blive opfyldt."

„Jeg tror virkelig, at en Orkan nærmer sig," bemærkede Ulrich.

„Det er Føhnen, som kommer," svarede Hans, „kan du mærke den varme Vind? Ser du de hvirvlende Skyer hisset?"

Ulrich erindrede nu den Frygt, Onkel Job havde udtalt om Morgenen. Som alle Bjærgboere kjendte han denne brændende hede Vind, der kommer fra Afrikas Ørkener og kaster sig over Alperne, knusende og smeltende alt paa sin Vej. Mennesket kan intet udrette mod denne frygtelige Plage. Selv i Dalene lader man Kvæget gaa i Stalden ved den første Melding om Føhnens Nærmelse; man slukker Ilden paa Arnen, og ingen vover at gaa over Husdørens Tærskel.

„Er du vis paa, at det er Føhnen?" spurgte Ulrich.

„Ja ganske vis," svarede Hans, „og den vil strax være her. Du har ønsket, at Gud skulde dømme; Gud har hørt dig, og han vil snart dømme os imellem. Den, der kan vinde ned til Enge, skal have Nelli. Farvel, vaag over dit Liv, jeg vil prøve paa at redde mit."

Med disse Ord løb Hans hen til det Sted, hvor Afgrunden var smallest, satte den jærnbeslaaede Stok mod Kanten og svang sig med et Spring over paa den anden Side, hvor han snart forsvandt i den tykke Sky, der bølgede langs Bjærgets Sider. Da Ulrich ikke havde nogen Stok, kunde han ikke komme over Afgrunden, men han maatte vende tilbage ad den samme Vej, han var kommmen. Han maatte atter over Gletscherne og mærkede snart de enkelte Vindstød, der er Føhnens Forløbere. Han steg saa hurtig som muligt ned mod Wengernalp; men den smeltende Sne begyndte allerede at revne hist og her, og fra Gletscherne hørtes der en umaadelig Bragen.

Ulrich undersøgte med Bekymring Horizonten; Skyerne nærmede sig mere og mere hurtigt, og han følte sig snart indesluttet af en Taagevold, der stadig blev tættere og tættere. Omsider kom Føhnen selv i hele sin Voldsomhed; Ulrich maatte følge dens Vej, i det han paa skraa gik ned ad Gletscherne, omhyggelig undgaaende Revnerne for ikke at styrte ned i en af dem. Da han omsider naaede en Omdrejning, hvor Vinden blev brudt paa en Udkant af Bjærget, var det ham muligt at standse, og han lod sig nu aandeløs og bedøvet falde til Jorden, hvor han blev liggende i længere Tid uden Bevidsthed. Da han atter fik sin Samling, havde alt omkring ham forandret Udseende. Taagen var forsvunden, men Føhnen rasede i al sin Vælde. Han begyndte nu atter sin farefulde Vandring; efterhaanden som han med Møje skred frem, smeltede Sneen mere og mere; Bækkene svulmede op til Strømme, der stadig voxede og styrtede ned over Bjærgets Sider; Klippeblokke blev udrevne af deres Isindfatning, rullede ned ad den glatte Skraaning, knusende alt paa deres Vej, indtil de omsider forsvandt i Afgrunden. Snedriverne paa Bjærgets Sider opløstes og styrtede afsted med et Tordenbrag, indtil de knustes mod Klipperne og som Støv sprøjtede i Vejret. De nedstyrtende Snemasser spærrede alle Veje. Ulrich søgte forgjæves at slippe igjennem; her skyllede et Vandfald over Vejen; hist havde en Snelavine begravet Stien under sig; til højre var en Klippe, der som en Bro var kastet

over Afgrunden, styrtet ned i denne, og til venstre havde der pludselig aabnet sig en Revne.

Ulrich vedblev møjsommelig at kæmpe sig fremad, i det Tanken om Freneli styrkede hans Vilje og hans Kræfter, men Stedet var ham uheldigvis aldeles ubekjendt, og han kunde derfor ikke gjenfinde den Retning, han skulde følge, hvilket han dog for enhver Pris maatte være paa det rene med, før Nattens Frembrud røvede ham ethvert Middel dertil. Han standsede atter og saa sig om for at orientere sig med Hensyn til Klippetoppene. Just som det var lykkedes ham at gjenkjende den højeste af disse og lidt efter lidt ogsaa flere af de andre, hørte han et frygteligt Brøl gjenlyde fra Gletschernes Dybder, og han begyndte at vakle, da Gletscherne skjælvede under hans Fødder. Det ene Stød fulgte paa det andet, og han vidste nu, at Gletscherne var paa Vandring og skred ned mod Dalen. Da Ulrich indsaa, at den mindste Nølen kunde koste ham Livet, løb han strax hen imod den nærmeste faste Klippe. Skjønt Gangen ikke var lang, frembød den dog store Vanskeligheder. Efter megen Møje lykkedes det ham at slippe ud af Gletschernes Hovedstrøm. Han vilde just til at vove et Spring over til den faste Klippe, da Grunden pludselig gav efter under ham. Han fik kun Tid til at udstrække Armene til højre og venstre for ved dem at hindres i at synke igjennem, og han fandt sig nu begravet lige til Bæltet i den halv sammenstyrtede Snebro. Han følte, at hans Fødder hang i et frit Rum, stivfrosne af Luftstrømmene i Afgrunden. Da han havde hængt et Øjeblik i denne Stilling, udstrakte han langsomt sin Haand efter Riflen, som var falden fra ham, da han vilde skaffe sig et Støttepunkt ved at lægge den paa tværs over Afgrunden, men ved denne Bevægelse gav den smeltende Sne efter, Broen styrtede sammen og forsvandt som en Lavine med ham i Afgrunden.

III.

Ved Morgengry den næste Dag havde Føhnen endelig ophørt at rase, men man saa Spor overalt af dens ødelæggende Virksomhed. Onkel Job, som var flygtet op til en af de højeste Kegler, havde været i Sikkerhed der, medens Føhnen varede, men da Sneen vedblev at løsrive sig paa alle Skrænter, maatte han opsætte Undersøgelsen af Krystallejet. Da det atter var blevet Dag, vandrede han ned mod de lavere Egne, hvor han haabede, at Tøbruddet vilde tillade ham at samle nogle Planter, og han naaede snart det Sted, hvor Ulrich var styrtet ned. Her besluttede Job at tage den mærkelige Omvæltning i nærmere Øjesyn, der var foregaaet paa dette Sted. Han nærmede sig derfor Afgrunden, og da han var kommen tæt hen til en af de mange sammenstyrtede Broer, der havde ført over denne, opdagede han en Gjenstand i Sneen, som han trak frem med et højt Skrig, da han i den gjenkjendte Ulrichs Riffel. Han formodede nu, at Ulrich var styrtet ned i Afgrunden, hvorfor han bøjede Hovedet ud over dennes Kant og udstødte det ene kraftige Raab efter det andet. Efter at han havde raabt flere Gange, syntes han at kunne høre en Lyd, i hvilken han snart gjenkjendte en menneskelig Stemme. I en Fart rullede han sit Knudetov af Livet, fæstede det ved Jærnkroge, som han borede dybt ned i Isen, og lod det derpaa glide ned i Afgrunden paa det Sted, hvor han havde hørt Stemmen. Omsider begyndte Tovet at bevæge sig og gnide mod Revnens Kanter, men dets Svingninger hørte snart op, hvorfor den opstigende maatte være standset.

„Mod!" raabte Onkel Job, „hold ikke op! endnu et Tag!" Men Toget vedblev at hænge ubevægeligt, og i sin Angest bøjede han sig nu ud over Dybet. „Muntert!" raabte han med stærk Stemme, „det er Onkel Job. Gud har ført mig til din Hjælp; han vil redde dig. Red dig, min Søn, hvis du er en Mand . . . hvis du vil gjense Mo'er Trina og Freneli."

Ved Lyden af det sidste Navn skjælvede Tovet, og Opstigningen begyndte igjen. Omsider saa Job et blottet Hoved hæve sig op af Afgrunden. Ved hver Tot Haar hang der en Istap, og Ansigtet syntes at være forstenet. I samme Øjeblik trak Job Tovet til sig med en fortvivlet Anstrængelse og fik Ulrich op over Kanten af Afgrunden.

Den gamle Bjærgboer udstødte et Glædesraab, opsøgte Kurveflasken, som han aldrig lod komme fra sig, aabnede med Møje Ynglingens Tænder og lod ham nedsluge et Par Slurke af Brændevinen. Derpaa gned han hans Ansigt, Hænder og Fødder med Sne, indtil han fik fremkaldt lidt Bevægelse i Lemmerne. Endelig stammede Ulrich, da han kunde aabne de blaa Læber:

„Himlen lønne dig, Onkel Job . . . Uden din Hjælp havde det været ude med mig."

„Sig, uden Guds Hjælp," svarede den gamle; „thi han alene er Herren, og vi andre er kun hans Viljes Tjenere."

„Gud være da takket, og gid han vil velsigne eder!" mumlede Ulrich, som nu gav efter for Trætheden og Kuldens matte Søvnighed.

„I Guds Navn!" afbrød Job ham, „mand dig op, rejs dig!"

„Endnu ikke, — siden . . ." stønnede den unge Mand og lukkede Øjnene.

„Siden vil det være for sildig," raabte Job og rystede ham. „Du maa rejse dig, Ulrich; Kræf-

terne vil komme under Gangen, og vi skal hvile os i den første Hytte, vi træffer; men hvis du bliver her, er du Dødsens. Op endnu en Gang! Det gjælder dit Liv."

Han tvang nu sin Søstersøn paa Benene og førte ham over Gletscheren, trods al hans Modstand og Vaklen. Han stræbte at opmuntre ham ved forskjellige Spørgsmaal, og Ulrich, hvis Blod lidt efter lidt kom i Bevægelse under Gangen, kunde omsider i afbrudte Ord fortælle ham om sin Flugt for Føhnen, om sit Fald i Revnen, hvis Heftighed var bleven dæmpet af Lavinen, som havde revet ham med sig, og om sin lange Dødskamp paa Bunden af Afgrunden, derimod omtalte han ikke sit Møde med Hans.

Job blev meget overrasket ved at høre, at Ulrich med sin ringe Erfaring havde vovet sig saa højt op og sagde:

„Jeg troede, at du var mere fornuftig, men det gaar med Bjærgluften som med Vinen, de fleste formaar ikke at holde Maade med den. Jeg burde have erindret, at du har Hausers Blod i Aarerne. Gud tilgive mig! Jeg haabede, at Jægerfeberen kun havde smittet din Fætter; thi Hans er ogsaa i Dag paa de højeste Alper."

„Har du set ham?" spurgte Ulrich.

„Nej, ikke ham, men Spor af hans Skridt, som jeg i Morges gjenkjendte paa Sneen; de forfulgte et Gemsespor," svarede Onkel Job.

„A, det er Flokken, han søgte, og som anførtes af en Gemsekonge!"

„Det er muligt; Sporet gik i nordlig Retning."

„Ved Foden af Eiger?"

„Nej, der nærmere ved os, til højre."

Onkel Job pegede paa en af de Piller, som bærer Gletscheren, de nylig var gaaede hen over. Neden under endte Skraaningen i en lang Strimmel, hvor den smeltede Sne havde blottet en meget fin Grønsvær af denne blaalige Farve, som er særegen for Græsgangene paa Alperne. Ulrich standsede og stirrede paa denne grønne Plet, om hvilken de høje Bjærgtinders Sne dannede en Ramme, da han pludselig tvang sin Ledsager til ligesom han selv at kaste sig ned bag en af de løse Klippeblokke, der omgav dem.

„Hvad er der paa Færde?" spurgte Onkel Job med sagte Stemme.

„Se," hviskede Ulrich, „der nede, hvor Græsgangen gjør en Svingning!"

Da den gamle saa i den betegnede Retning, opdagede han en Flok af ni Gemser, der svingede om Bjærget med deres Konge i Spidsen. Af den bange Hurtighed, med hvilken de løb, var det let at slutte sig til, at de blev forfulgte. Ulrich saa i Førstningen forgjæves efter Jægeren ved Bjærgets Fod, men snart opdagede baade han og Job Jægeren, i hvilken de gjenkjendte Fætter Hans. Medens Gemserne fulgte Græsgangen, fulgte Hans dem paa Siden, i det han stræbte efter at komme forbi dem. De saa med Skræk paa, hvorledes han løb langs den smalle Rand, i det han snart sprang over en eller anden Revne og snart klatrede op ad den glatte Væg med en forbavsende Dristighed og Foragt for Faren. Omsider lykkedes det ham at vinde en Smule Forspring for Gemserne, og han kastede sig nu ud paa Klippens yderste Pynt, der ikke hængte sammen med Randen, for herfra sikkert at kunne tage Kongen paa Kornet. Han bøjede sig ned over det lille Klippestykke og lagde Riflen til Kinden. I samme Øjeblik, som Gemserne gik forbi hans Fødder, faldt Skuddet, og Kongen styrtede til Jorden. Jægeren udstødte et Sejrsskrig, som trods den lange Afstand, kunde høres af Job og Ulrich, men da han rejste sig op med Riflen i Haanden, gav Fodstykket, som hans Fødder hvilede paa, pludselig efter. Han udstrakte Armene for at holde sig fast, men det var for silde; hans Hænder gled af paa den glatte Klippemur, og kastet fra Pynt til Pynt, rullede han sønderknust ned paa Grønningen, tyve Skridt fra Gemsen, han nylig havde skudt.

Nogle Timer senere bar man Jægerens lemlæstede Lig hjem til Hytten i Enge. Mo'er Trina, der allerede havde hørt Ulykken af Job, modtog Sørgetoget ved Hyttens Dør. Hun stirrede et Øjeblik paa Liget, medens en vild Smerte furede hendes Træk.

„Endnu en!" mumlede hun med en kort Betoning; „men det skulde saa være; . . . han havde ligesom Nellis Fader set Varselsgemsen; det var et Varsel! Bjærgaanden er den stærkeste; i dette Øjeblik gaar den sidste Hauser til Hvile under Grønsværen!"

Med disse Ord satte hun sig paa en Sten og skjulte Hovedet i Hænderne. Ulrich og Freneli vilde nærme sig hende, men hun tilkjendegav dem ved et Tegn, at hun vilde være ene. Først i det Øjeblik, da Liget skulde jordfæstes, rejste hun sig langsomt, gik ind i Huset og gav sig til at sørge for alt. Alle Dalens og Omegnens Beboere strømmede sammen i Mængde for at vise Jægerens Lig den sidste Ære. Han laa udstrakt paa en Baare af Grene, med Hovedet hvilende paa Gemsekongen, som havde kostet ham Livet. Nærmest ved Baaren gik Bedstemoderen, og efter hende fulgte Job, Ulrich og Nelli. I samme Øjeblik, Følget bøjede om ad Stien, som førte til Hytten, kom Solen frem over de høje Bjærgkamme, hvor den ikke havde vist sig i over fire Maaneder, og kastede en af sine gyldne Straaler ned i Engedalen. Alle Hænder hævede

sig mod dens Lys; selv Mo'er Trina skjælvede, og hendes tørre Øjne blev vaade.

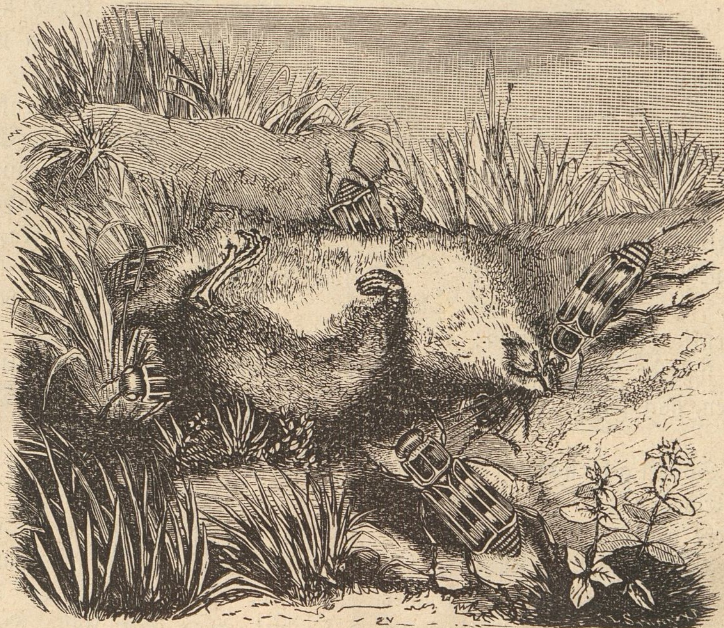
Hun forvandt aldrig Tabet af Hans. Man saa, hvorledes hun faldt sammen og blev svagere fra Time til Time, indtil den Dag kom, da hun ikke rejste sig mere. Hun døde knap ti Maaneder efter, med Øjnene fæstede paa det mørke Nøddetræs Skab, som hun havde ladet aabne, da hun mærkede Dødens Komme, og i hvilket ogsaa Hornene af den sidste Gemse, Hans havde skudt, var gjemte.

Nelli, som fra nu af selv var Herre over sin Skæbne, blev Ulrichs Hustru, af hvem hun førtes til Meringen, hvor Onkel Job snart sluttede sig til dem.

Aadselgraverne.

Af E. T.

Da jeg en Gang i Sommer var en Tur ude for at samle Planter, fandt jeg paa en Mark en død Mus, omkring hvilken en Del Biller var i travl Virksomhed. Da jeg godt kjendte disse smaa Dyr, blev jeg staaende en Tid paa Stedet for at iagttage deres Arbejde. Først undersøgte de Jorden for at se, om den var saa løs, at de let kunde grave i den. Da de havde forvisset sig herom, forsvandt den ene efter den anden ind under den døde Mus, som jeg lidt efter lidt saa synke længere og længere ned i Jorden. Hvis jeg ikke havde været saa godt kjendt med disse Dyr og deres Virksomhed, vilde jeg være bleven meget forbavset ved dette Syn. Jeg fandt nu, at det hele gik meget naturligt til. Den døde Mus sank nemlig dybere og dybere ned i Jorden, fordi de smaa Biller med deres stærke Graveben gravede Jorden bort under den. Paa medfølgende Billede ser Læserne Billerne i fuldt Arbejde med at nedgrave Musen. Da jeg havde set paa den en Tid, tog jeg Musen op fra Jorden og stak den paa en Pind, som jeg atter stak ned i Jorden, saa at Musen blev hævet over en halv Alen op over Jorden. Billerne blev aabenbart meget forbavsede og ærgerlige over at se Musen blive taget bort lige for Næsen af dem. Det varede imidlertid kun et Øjeblik, før de havde opdaget den paa Pinden. Jeg var naturligvis nysgjerrig efter at se, hvad de nu vilde gjøre. Man skulde tro, at de vilde opgive alt Haab om atter at faa fat i Musen, men det var ingenlunde Tilfældet. Efter at de en Tid havde taget Forholdene i Øjesyn og plejet Raad sammen, samlede disse kloge Dyr sig omkring Pinden og skrabede af alle Kræfter Jorden bort fra denne. De vidste altsaa at hjælpe sig ud af Kniben paa den bedste Maade. Efterhaanden som Jorden blev gravet eller skrabet bort fra Pinden, kom denne til at hælde mere og mere og faldt til sidst om. Da jeg kun havde fæstet Musen løst til Pinden, faldt den af denne, i det Pinden faldt om. Nu var Musen altsaa atter kommen til at ligge paa Jorden, og jeg troede, at Billerne vilde tage fat paa at grave den ned paa Stedet. Jeg saa dem atter forsvinde under Musen, men i Steden for, som jeg troede, at denne igjen vilde blive sænket ned i Jorden, saa jeg til min store Forbavselse, at den døde Mus ganske langsomt flyttedes bort fra Stedet. Dette skete ved Hjælp af de smaa Biller, der krøb under den og bar den bort paa deres Ryg. Jeg opdagede strax, hvad Hensigten var hermed. Musen var nemlig kommen til at ligge tæt ved det Hul, som de først havde gravet den ned i. Dette Hul skulde nu atter bruges for at spare saa meget Arbejde som muligt ved Nedgravningen. Jeg havde gættet ganske rigtig, thi Billerne nærmede sig mere og mere til dette Hul og væltede omsider Musen ned i det. Nu blev der atter gravet paa samme Maade som tidligere, og da Musen var kommen lidt ned under Jordens Overflade, blev der skrabet Jord oven paa den, indtil den var helt dækket. Hermed var Arbejdet forbi, og Billerne fløj nu bort til forskjellige Sider. Jeg kan tænke mig, at en eller anden af Læserne nu vil spørge, hvorfor Billerne nedgravede den døde Mus. Jeg

Aadselgraverne.

vil da oplyse dem om, at det kun skete af Omsorg for deres Yngel. Billerne havde nemlig lagt deres Æg i den døde Mus, der skulde tjene til Næring for Larverne, naar de kom ud af Æggene. Larverne vilde altsaa komme til Verden i et saa godt forsynet Spisekammer, at de umulig vilde kunne lide Mangel paa Næring.

Hvis en eller anden Læser ved at læse denne lille Skildring skulde ryste vantro paa Hovedet, vil jeg opfordre ham til selv at gjøre Forsøget. Naar han tager en død Mus eller Muldvarp og lægger den i en Have eller paa Marken, vil han snart se Billerne indfinde sig ved den. Det samme vil gjentage sig, som jeg her har skildret, og han vil se, at hele Sagen gaar meget naturlig til.

De Biller, som jeg her har omtalt, kaldes Aadselgravere, fordi de lægger deres Æg i døde Smaadyr og derpaa nedgraver disse i Jorden. Vi har to Arter her, der er meget almindelige. De er begge brede og flade; den ene er aldeles sort paa det røde Forbryst nær, den anden er ligeledes sort, men har to gule, bølgeformige Tværlinjer over Dækvingerne. Det er den sidste Art, som Læserne se paa Billedet. De lever af Aadsler og Svampe og har som alle aadselædende Dyr en styg Lugt. Deres Lugtesans er saa skarp, at de strax opdager

Den engelske Bank.

de smaa Aadsler og indfinder sig ved dem. De gjør megen Nytte ved at fjærne Aadsler, som ellers vilde ligge og forpeste Luften. Vi maa altsaa henregne Aadselgraverne til de nyttige Insekter, der bør fredes om.

Skitser fra London.

Bank of England.

Lige i Centrum af City paa en Plads, hvor 9 Gader udmunder, og hvor hver Dag fra Kl. 9 Morgen til Kl. 5 Eftermiddag den største Færdsel i Verden finder Sted, hvor Lord-Mayorens Palads, „Mausion House“, og den smukke „Royal Exchange“ hæver sig, og hvor Hertugen af Wellington holder paa sin Broncehest, ligger Verdens største Pengepalads, Bank of England. Det er en meget stor enetages Bygning dannende en Rektangel, hvoraf hver Side danner Facaden til en hel Gade, og den bedækker et Fladerum af over 6 Tønder Land. Der findes slet ingen Vinduer paa denne kolossale Bygning, og det indre faar alt sit Lys fra oven. I Aaret 1691 stiftede en Skotte William Paterson Banken, som er en fuldstændig privat Forretning,

der imidlertid af Regeringen har faaet flere Rettigheder, saaledes er den den eneste af Londons 116 store Banker, der har Ret til at udstede Sedler. Dens oprindelige Kapital var 1,200,000 Pund Sterling, men er nu over 15 Millioner Pund Sterling. I Spidsen for Banken staar en Guvernør, en Viceguvernør og 24 Direktører, desuden har den omtrent 1000 Mennesker i sin Tjeneste, hvis forskjellige Gager løber op til den store Sum af 4,400,000 Kroner aarlig. Den engelske Nationalgjæld, der for Øjeblikket er 16,000 Millioner Kroner, bestyres af Bank of England, som derfor modtager en aarlig Betaling af 4 Millioner Kroner. I øvrigt udfører den alle en Banks sædvanlige Forretninger, diskonterer Vexler, modtager Depositer og udlaaner Penge. Lad os en Gang aflægge et lille Besøg i dette Nutidens Sardanapalske Skatkammer. Gjennem en Gang, hvor nogle Portnere i de smukke maleriske Dragter fra Dronning Elisabeths Tid gaar op og ned, kommer vi ind i en indre Gaard, hvor en Svalegang løber rundt til alle fire Sider, fra hvilke en Mængde forskjellige Døre fører ind til en Mængde forskjellige Afdelinger. Her kommer man ind til store prægtige Lokaler, hvor en Banks forskjellige daglige Forretninger udføres, og som ikke væsentlig skjelner sig fra andre Banketablissementer. Noget af det interessanteste her er et Kæmpeur, der er saaledes indrettet, at det har 16 forskjellige Skiver, der befinder sig i 16 forskjellige Kontorer. Men lad os træde ind i selve Helligdommene, hvor ingen har Ret at komme, uden at han er i Besiddelse af et Adgangskort fra Guvernøren selv. Først kommer vi saa ind i et stort Bogtrykkeri og derfra i et Bogbinderi; Bank of England trykker og indbinder nemlig selv alle de utallige Regnskabsbøger, den benytter til sin Forretning. Gjennem en Dør, der altid er tillaaset, kommer vi nu ind i et stort, meget lyst Værelse, hvor vi befinder os i et lille afskildret Rum, der ved tre høje Glasvægge er adskilt fra det øvrige Værelse. Her er 16 Vejemaskiner i fuldt Arbejde. Alle ny myntede Guldstykker kommer her ind direkte fra Mynten, inden de bringes ind i selve Banken, og prøves først paa disse sindrige Vejemaskiner, der er saaledes indrettede, at en lang Rende fører ned til en Vægtskaal, ved hvis Sider der findes to Huller. I Renden strømmer de nymyntede Guldstykker uafbrudt ned i Række, og naar de kommer til Vægtskaalen, lægger kun et ad Gangen sig paa den; Guldstykket hviler nu et lille Øjeblik ganske stille paa den fine Vægtskaal, som derpaa pludselig kaster det fuldvægtige Guldstykke ned i Hullet til højre, og det, som er for let, ned i Hullet til venstre. Fra Hullet til højre strømmer Guldstykkerne i Sække, der bringes ind i Banken, Guldstykkerne, der falder i Hullet til venstre, bringes tilbage til Mynten for at smeltes om. Alt dette gaar for sig med en saadan Fart, at hver enkelt Maskine kan veje 35,000 Guldstykker om Dagen. Efter at være gaaet bort fra Vejeværket stiger vi op ad en Trappe og kommer til flere store Trykkerier, hvor selve Banknoterne trykkes. Særegne Maskiner arbejder her og laver lige for dine Øjne Summer, som bringer dig til at svimle; alene en af disse smaa Papirssedler vilde kunne forskaffe dig alle de Herligheder her i Verden, som du nogen Sinde har drømt om. Der laves mange Banknoter paa 1,000 Pund Sterling, ja af og til paa 50 og 100,000 Pund Sterling. Paa hver Maskine er der anbragt et Ur, hvis Viser flytter sig, for hver Gang en Banknote er trykket, og saaledes umuliggjør Bedrageri. Efter at selve Banknoterne er blevne trykkede i et Værelse, kommer de ind i et andet Værelse, hvor de fuldendes ved i ny Maskiner at paatrykkes Datum og Nummer. Gjennemsnitlig trykkes der daglig 60,000 Noter, repræsenterende en Kapital paa over 1 Million Pund Sterling. I en anden Afdeling af Banken opbevares det halve af alle til Banken indbetalte Banknoter for 10 Aar, og da enhver Banknote skal tilintetgjøres, saa snart den først en Gang er bleven indbetalt i Banken, hændes det undertiden, at en Banknotes Liv kun varer en enkelt Dag. Her er der udstillet en Banknote paa 1 Million Pund Sterling eller over 18 Millioner Kroner. For at Læserne kan faa et Begreb om den Masse Banknoter, der aarlig sættes ud af Cirkulation, skal jeg her nævne nogle statistiske Data, jeg fik i Banken. De indbetalte Noter for 5 Aar beløber sig til et Antal af omtrent 68 Millioner Stykker og fylder 13,000 store Kasser, som, naar de stilles ved Siden af hverandre, vil række 2 1/4 engelske Mil. Naar alle de indbetalte Banknoter, der findes i Bank of England, blev lagte i en Dynge, vilde de danne en Søjle, der var 6 engelske Mile høj, og naar de blev føjede sammen til hverandre, vilde de danne et uhyre Baand paa en Længde af 11,000 engelske Mile; deres oprindelige Værdi repræsenterede mere end 2,200,000,000 Pund Sterling, og deres Vægt er over 17,000 danske Pund.

Vi har endnu en Ting tilbage at se, inden vi er færdige; det er en ny Aladdins underjordiske Verden. Nede i uhyre Hvælvinger ligger de straalende kolossale Guld- og Sølvbarrer, repræsenterende en Værdi af over 20 Millioner Pund Sterling. Hver Guldbarre vejer omtrent 16 Pund og har en Værdi af omtrent 900 Pund Sterling; foruden Sølvstænger findes her ogsaa Sække, fyldte med blanke skinnende Sølvdalere. I disse Hvælvinger findes ogsaa utallige Juveler og Klenodier, dels Sikkerhed, som Banken erholder for Penge-

udlaan, dels private Folks Ejendele, som Banken opbevarer for dem. Det er en Selvfølge, at dette Verdens største Skatkammer, som ligger midt i en By paa $4\frac{1}{2}$ Million Mennesker, iblandt hvilke dristige Forbrydere ikke tælles i hundrede eller tusendevis, men snarere i hundrede-tusendevis, maa være beskyttet godt mod mulige Angreb, og det er det da ogsaa. Foruden at Banken er bygget med svære Mure, som en fuldstændig lille Fæstning, beskyttes den desuden hver Nat af et Kompagni Soldater og en Kaptejn samt af et vist Antal af deres egne Kontorister, som alle paa Bankens Bekostning faar en udmærket Forplejning.

En Kamp med en Hvalfisk.

En Kamp, maaske den eneste i sin Art, fandt den 10de Juni 1873 Sted i Nærheden af Fyrtaarnet paa Hjortholmen ved Kysten af Norge. Fyrtaarnets Opsynsmand, Stoltenberg, saa om Eftermiddagen en usædvanlig stor Mængde Fugle i en ikke ringe Afstand flyve omkring i Kredse over Havet. Han lod strax en Baad sætte ud i Vandet og roede nu med en Dreng ud mod Fuglene for at skyde nogle af disse. Da han var kommen i Nærheden af Fuglesværmen, dykkede der en Hvalfisk op af Vandet tæt ved Baaden. Stoltenberg sendte strax denne en Kugle fra sin Riffel lige ind i det ene Øje. Denne slemme Hilsen bragte det store og svært saarede Dyr til at svømme ind mod Land, men paa Grund af Vandets ringe Dybde kom det snart paa Grund. Stoltenberg var hurtigt med Baaden paa Siden af det vældige Dyr, som af Raseri og Smerte piskede Vandet til Skum med sin store Hale, medens det paa samme Tid sendte et sandt Skybrud af Vand og Blod ud gjennem sine Næsebor. Det var en farlig Sag at nærme sig denne rasende Kæmpe. Stoltenberg lod sig dog ikke afskrække, men roede saa tæt ind paa den, at han kunde støde sin store Kniv i dens Krop, hvorpaa han sprang op paa Ryggen af den. Da han havde taget Plads her, lod han Drengen række sig et Par Aarer, som han havde tilspidset i Enden, og disse stak han nu ind i Hvalens Næsebor, for at standse den Strøm af Vand og Blod, som Hvalen sprøjtede ud af disse. Hvalen forholdt sig imidlertid ikke rolig under dette ny Angreb, men væltede sig om, saa at Stoltenberg kom under Vandet. Den dristige Rytter kom dog snart igjen op paa Dyret, og saaledes gik det flere Gange, i det han snart var over og snart under Vandet. Efter en Kamp paa tre Timer, under hvilken Stoltenberg havde givet Hvalen det ene Saar efter det andet, var dens Kræfter omsider udtømte, men den døde dog først den næste Morgen. Hvalen var omtrent 40 Alen lang, og Stoltenberg solgte den for 800 Kroner, saa at han altsaa havde et godt Udbytte af sin haarde Kamp.

Almennyttigt.

Hektografen.

Under dette Navn anbefales der i denne Tid „en ny praktisk Opfindelse, som paa en overraskende Maade tjener til Mangfoldiggjørelse af Skrivelser, Tegninger, Planer, Noder o. s. v. i gode tydelige Aftryk, uden Brug af Kopipresse paa almindeligt ufugtet og upræpareret Papir.“ Dette lyder jo meget fristende, og mere end en af „Husvennens“ Læsere kunde maaske have Lyst til at stifte nærmere Bekjendtskab med denne Opfindelse. Prisen er imidlertid ikke angivet*); den vil jo nok stille sig noget højt, da man i slige Tilfælde plejer at maatte betale Ideen meget dyrere end selve Gjenstanden.

Jeg har altid interesseret mig levende for Opfindelser i denne Retning, og da jeg derfor for omtrent et halvt Aar siden saa den omtalt i tyske Blade, gjorde jeg mig strax Umage for at skaffe mig nærmere Underretning, endogsaa fra selve Opfinderne. Hvad jeg saaledes har faaet oplyst, skal jeg i Korthed meddele her og end videre give en Anvisning, hvorefter enhver med Lethed og med ringe Bekostning selv kan forfærdige sig en saadan lille „Hundredskriver“ (saaledes kunde maaske Navnet gjengives paa dansk).

Opfinderne er Kwaiser og Husak; Hovedoplaget hos Josef Levitus i Wien, og derfra kan den faas nydeligt udstyret, men der skal mange Penge til. Agenter findes snart i alle Lande; for Danmarks Vedkommende Hr. C. Ferslew & Komp., St. Kongensgade 24, Kjøbenhavn. — Den Anvisning, som jeg fik og har benyttet, lyder ordret oversat saaledes:

„Gelatine koges i Glycerin, indtil den danner en blød Masse, der udhældes i en lille 2 Tommer høj Blikkasse.

Som Blæk bruges Anilinfarve; skulde den være for tyk, fortyndes den med Vand. Man skriver med fulde og kraftige Træk paa almindeligt Papir og lader det tørre. Gelatinemassen fugtes lidt, og herpaa lægges det beskrevne Papir med Skriften nedad. Efter at have ligget med lidt Presse over i omtrent 2 Minutter, hæfter Skriften fast til Massen, og Papiret trækkes af.

Man kan nu ved at lægge fint og glat Papir paa og fare derover med Haanden tage 50 til 60, ja under heldige Omstændigheder endnu flere Aftryk, der meget godt kan lade sig læse.“

Hertil skal jeg endnu føje: Ved Gelatine forstaar man fransk Husblas**), der nu, da det bruges saa almindelig i Husholdninger, kan faas i enhver større Kolonialhandel til billig Pris. Det udblødes en halv Dags Tid i Vand og koges saa sammen med Glycerinen, indtil man antager, at det meste Vand er fordampet. Hvor meget Glycerin, der skal tages, kan ikke let opgives nøjagtigt; det kan nemlig bero paa flere Omstændigheder og maa bestemmes ved Forsøg; Massen taaler uden Skade at omsmeltes, saa tit det skal være, og man kan

*) Den er 10, 15 à 20 Kroner.

**) Man kan vist med samme Resultat benytte den smukke lyse Hornlim. Udg.

da tilsætte, hvad der maatte mangle. Den skal, naar den er fuldstændig størknet, danne en blød og elastisk Pude, omtrent som Balden af en Haand. — Som Blæk synes violet Anilin, opløst i Vand, at være det fordelagtigste. Naar det ønskede Antal Aftryk er taget, afvaskes Skriften paa Limfladen med næsten koghedt Vand, aftørres med Trækpapir og kan da paa ny paaføre Skrift.

Hektografen er saaledes ikke noget kostbart Apparat, men meget brugbart, hvor man ikke har Brug for noget større Antal Kopier af det skrevne; men dette er vist ogsaa dens eneste Fordel, thi hvad Tydelighed, Skjønhed og Aftrykkenes Antal angaar staar den langt tilbage for mangen en anden Fremgangsmaade, hvortil dog kræves kostbarere Apparater, foruden naturligvis af de tre gamle og faste: Kobbertryk, Bogtryk og Stentryk.

Hektografen synes saaledes endnu ikke at have løst Opgaven paa en hurtig, billig og nem Maade at mangfoldiggjøre Haandskrift i tilfredsstillende Grad. Den har nemlig den store Mangel, at, naar dens Farve er opbrugt, hvad der hurtigt sker, naar der lægges an paa Tydelighed, saa er man ikke i Stand til at erstatte denne med ny uden at skrive Indholdet op og begynde paa ny. Kunde denne Mangel afhjælpes — men det er der des værre ikke Udsigt til —, saa vilde den ufejlbarlig blive en farlig Medbejler for den Gren af Stentryk, som kaldes Autografi.

K. H. Kordtsen.

Tankekorn.

Om den gode Vilje.

Den gode Vilje hader alt ondt, vogter sig af al Evne for enhver Synd, forsmaar Forstillelse, vil ikke vide af det, som er falsk, afskyr det forfængelige og skammelige. Den gode Vilje behager Gud vel, elsker alt godt, alt sandt, retfærdigt og helligt, søger rent og ublandet Guds Ære, i enhver god Gjerning, paa ethvert Sted og til enhver Tid. Den gode Vilje glæder sig med Næsten i Lykken og bedrøves med ham i Ulykken, iler til Hjælp i alle nødvendige Ting, tilgiver Fornærmelser, forbarmer sig over de svage, hjælper de fejlende ved bedre Raad. Den gode og fuldkomne Vilje har altid Gud for Øjne, og vil kun behage ham i gode Gjerninger og Tanker andres Fremskridt elsker den af Hjærtet, ligesom den og taler derom og er betænkt paa sine egne; Egenviljen opgiver den gjærne, foragter Berømmelse, højtpriſt vil den ikke være, thi den holder alt for forfængeligt, som afdrager fra Gud, og er tilfreds med det ringeste.

Smaating.

Middel mod Døvhed. En Gnier var bleven saa tunghør, at han saa sig nødsaget til at konsulere en Læge. Kuren lykkedes over al Forventning, og efter en Maaneds Forløb var Patienten fuldstændig helbredt. Men, for at slippe for at betale Lægehonorar, foregav han bestandig, at Døvheden tiltog, og en Dag sagde han til Lægen: „Jeg mærker nu, Hr. Doktor, at min Døvhed er inkurabel, og slipper vel for at honorere Dem, thi jeg er nu aldeles stokdøv.“ Lægen, der for længst havde gjennemskuet Gnierens Plan, førte ham hen til en Stol og gjorde ham ved Tegn forstaaeligt, at han skulde tage Plads. „Nu vil jeg jage ham en Sonde igjennem Hovedet, — det er det sidste Middel, jeg ved,“ mumlede Lægen halv højt. — „Nej, for Himlens Skyld, gjør ikke det!“ raabte Patienten, „saa vil jeg dog hellere betale Dem!“ Og nu betalte han Lægen og gik.

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danner henholdsvis Navnene paa en By i Norge og en By i Fyn: En af de store Sundøer, — et Kongerige i Europa, — en Flod i Frankrig, — en hollandsk Provins, — en tysk Provins, — et Kongerige i Europa.

Niels Jensen.

Firkantet Rod. Af 3 A, 3 T, 2 M, 2 O, 2 P, 2 R, 1 E og 1 S dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første standser den vilde Fart;
det andet i Talen maa holdes klart;
som Tyrkernavn finder man tredje snart,
og fjerde er Nøddens fjerde Part.

Gaade.

Børnene mig ikke lide,
det er ej saa underligt;
thi jeg ofte voldte Kvide,
naar jeg gjorde kun min Pligt.
Omvendt jeg i Brittens Land
er en Titel for en Mand.

Jeronimus.

Opgaver.

Læg 12 Fyrstikker paa Bordet, saa at de danner 4 Kvadrater, som hosstaaende Figur 1. Ved at borttage 2 af Pindene kan man fjærne de to Firkanter, saa at der kun bliver to tilbage. Hvilke 2 Pinde skal borttages?

Af 4 Kvadrater, dannede ved at lægge 12 Fyrstikker paa Bordet som hosstaaende Figur 2, at lave tre ved kun at forandre fire Pindes Plads.

Fig. 1.

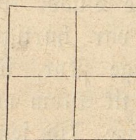
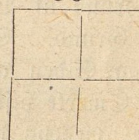

Fig. 2.

Opløsninger fra Nr. 49.

paa den geografiske Gaade:

Helsingfor**s**
O d e **r**
Ramsgat**e**
Smaalan**d**
Elbe**n**
Nebrask**a**
S p e j e **r**

paa den firkantede Rod:

R O S E
O D I N
S I L D
E N D E

paa Stavelsegaaden: Fyraften.

paa Billedgaaden: Et uforskammet Overfald.

„Husvennen“, Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Mormondræberens Fortælling.

Ved E. T.

Den sandfærdige Begivenhed, som ligger til Grund for den Fortælling, der her meddeles Læserne, tildrog sig i Vinteren 1871 og 1872 i de forenede Stater i Nordamerika, just paa den Tid, da Mormonernes Overhoved Brigham Young blev bevogtet i sit eget Hus af amerikanske Soldater, da han og flere andre fremragende Mormoner var satte under Tiltale for Snigmord. Gjenstanden for dette Snigmord var Brigham Youngs nittende og yngste Hustru Elisabeth Ann. Kort efter sit Giftermaal med Brigham Young indgav hun en Ansøgning om Skilsmisse fra ham til de forenede Staters Justitsministerium. Den amerikanske Regering, som aldrig har anerkjendt Mormonernes Lære om „Flerkoneriet", svarede paa denne Ansøgning, at Elisabeth Ann's Ægteskab med Brigham Young var ugyldigt, og at det derfor stod hende frit for atter at forlade ham. Kort efter dette Svar forsvandt Elisabeth Ann pludselig, og da denne Omstændighed var meget paafaldende og mistænkelig, lod den amerikanske Øvrighed foretage meget omhyggelige Undersøgelser for at faa denne Sag opklaret og straffe Forbryderne. Disse Undersøgelser bragte det Resultat, at man fik sikker Oplysning om, at Brigham havde et meget vagtsomt og dygtigt Politikorps, som kaldtes „Daniterne" eller „de ødelæggende Engle", og som blindt hen adlød og udførte alle hans Befalinger. Man fik tillige opdaget, at den ulykkelige unge Kvinde var bleven myrdet af disse „Engle" efter Brighams egen Befaling.

Dette afskylige Mord omtaltes med megen Forbitrelse i de amerikanske Aviser, som tidligere gjentagne Gange havde udtalt en stærk Fordømmelse over Mormonernes Flerkoneri og forudsagt denne Læresætning samme Skæbne, som Negerslaveriet i Sydstaterne havde faaet. Denne Forudsigelse er imidlertid endnu ikke gaaet i Opfyldelse, thi Flerkoneriet i Utah bestaar endnu, og „de sidste Dages hellige" sender endnu „Rejseapostle" til Evropa for at udbrede Mormonismen. Ogsaa vort Fædreland bliver af og til gjæstet af disse „Apostle", og om end den Tid heldigvis er forbi, da de holdt en gylden Høst her i Landet, hører man dog af og til, at det er lykkedes dem at vinde nogle svage Sjæle for deres falske Lærdomme.

Meddeleren af efterfølgende Linjer var paa den Tid Soldat i den amerikanske Hær og laa i Garnison i Camp Warner i Oregon, en rolig og stille Post ved Kaskadebjærgene, en Forgrening i nordlig Retning af de store Sierra-Nevada Bjærge:

I Desember 1871 havde jeg faaet 14 Dages Permission og besluttede at bruge denne Tid til at aflægge et Besøg hos nogle Venner i Byen Susanville i Kalifornien. Efter at have tilbragt en behagelig Tid her, travede jeg en Eftermiddag ud af den venlige lille By for atter at vende tilbage til Camp Warner, der ligger 280 engelske Mile fra Susanville, da min Permission var forbi den 24de Desember. Mine Venner prøvede paa at holde mig tilbage, da Snefaldet efter al Sandsynlighed vilde begynde en af de første Dage, men Pligten kaldte mig, og jeg vilde ikke udsætte mig for de

ubehagelige Følger af en Overskridelse af min Permissionstid. Jeg havde tre Uldtæpper og en med Bøffelskind foret Kappe med mig, Proviant for mindst en Uge, en god Revolver i Sadeltasken, og tværs over Sadelen havde jeg en Henryriffel. Saaledes bepakket steg jeg op paa min Hest og travede bort i nordlig Retning, i det jeg haabede før Natten at kunne naa Avlsgaarden Creck Ranch, der ligger omtrent 30 engelske Mile fra Susanville; her vilde jeg nemlig overnatte. Jeg naaede dette Sted Kl. 8 om Aftenen og glædede mig her ved en sund og vederkvægende Søvn. Om Natten hævede der sig en stærk Nordenvind, og da jeg vilde bryde op den næste Morgen, var hele Egnen dækket med et 6—8 Tommer tykt Lag Sne. Det sneede endnu, og Beboerne af Gaarden raadede mig derfor til at afvente Snestormens Ophør, da mine foresatte ikke kunde straffe mig, naar det daarlige Vejr var Skyld i, at jeg overskred min Permission. Styrket af Søvnen og stolende mere paa min gode Hests Instinkt end mit Kjendskab til Vejen, besluttede jeg dog at bryde op, og efter at jeg havde forsynet mig med en Flaske god Whisky, forlod jeg min venlige Vært. Den skarpe Vind blæste mig lige i Ansigtet, og det vedblev at sne, men min Hest holdt sig dog paa den rette Vej. Omtrent Kl. 2 om Eftermiddagen naaede jeg en snæver Kløft, hvor Vejen endnu var synlig. Kløften var mod Nord begrænset af høje Bjærge, saa at Sneen ikke kunde blæse ind i den, og da jeg nogenlunde var beskyttet mod Vindens Heftighed, besluttede jeg at gjøre Holdt her, især da der baade fandtes klart Vand og Brænde i Overflod. Jeg steg derfor af Hesten, som jeg bandt til et Træ, gjorde Ild og stegte mig et Stykke Flæsk. Efter at have holdt mit Maaltid og styrket mig med en Slurk Whisky, steg jeg atter til Hest og begyndte at bestige Bjærgkjæden. Efter megen Møje naaede Hesten omsider op til Kammen af Bjærget, hvor jeg var udsat for Stormens fulde Raseri. Det lykkedes mig dog at holde mig paa Stien, som nu var aldeles skjult af Sne, men det gik kun langsomt fremad. Stormens Raseri tiltog, og den skarpe Sne piskede mig saaledes i Ansigtet, at jeg lukkede Øjnene og overlod Hesten til sig selv.

Pludselig blev Dyret staaende stille, og jeg kunde tydelig mærke, at det rystede over hele Kroppen. Jeg kastede nu et Blik omkring mig og opdagede da en Indianer ikke ret langt fra mig. Uagtet jeg vidste, at der i hele Omegnen ingen Rødhuder var ude paa „Krigsstien", greb jeg dog strax til min Henryriffel, der var ladet og færdig til Skud. Ved dette Syn kastede Indianeren sig til Jorden og raabte paa daarligt Engelsk: „Ikke skyde! Røde Mand god Ven af det blege Ansigt og vil føre ham til en hvid Broders Wigwam!"

Jeg red nu hen til ham og gjenkjendte i ham en Indianer, som i Løbet af Sommeren og Efteraaret ofte havde besøgt mit Garnisonssted, hvor han havde faaet mange Gaver. Ogsaa han gjenkjendte mig, og da jeg havde fortalt ham, at jeg samme Aften maatte naa Bear's Ranch, der er ubeboet, for den næste Dag at indtræffe i Bidwill, hvor jeg vilde bytte min trætte Hest med en frisk, paa hvilken jeg da haabede at kunne ride de sidste 75 (engelske) Mile til Camp Warner i 12 Timer, rystede han paa Hovedet og erklærede, at dette vilde være umuligt paa Grund af Vejret. Indianeren, som hed „Big-foot", fortalte, at Bea'rs Ranch var over 30 Mile fra det Sted, hvor vi nu befandt os, og han tilbød at ville føre mig til en hvid Mands Blokhus, der kun var 20 Mile borte, og fra dette kunde jeg ad en kortere Vej naa Camp Warner, uden at komme til at berøre Bidwill. Jeg tog med Tak imod hans Tilbud og lovede ham for denne Tjeneste en Pakke Skraatobak, der for Indianerne er en Gave af stor Værdi.

Uagtet jeg kjendte enhver Hytte paa hele Vejen, var det mig dog ukjendt, at der fandtes et Blokhus mellem Smoke Creek og Surprise Valley. Jeg kunde kun erindre, at en gammel Soldat i Camp Warner havde fortalt mig, at der i en af Sierra Nevadas mest afsides liggende Sidedale boede en Eneboer, hvis egentlige Navn var Williams, men han var bedre kjendt under Navnet „Mormondræberen". Den gamle Soldat havde end videre fortalt, at uagtet denne Mand endnu ikke var ret gammel, var han dog meget nedbøjet af Sorg. Jeg anede nu, at det var denne Mand, Indianeren vilde føre mig til, og paa mit Spørgsmaal herom bekræftede han ogsaa denne Formodning.

Ad Veje, som var i en saadan Tilstand, at min Hest næppe kunde holde sig paa Benene, og langs svimlende Afgrunde naaede vi omsider til en Slette, hvor vi kunde bevæge os raskere fremad. Big-foot, som i Bjærgene uden Møje havde holdt Skridt med min Hest, greb nu denne ved Tøjlen, da Natten imidlertid var brudt frem, saa at jeg ikke kunde se en Haand for mig. Han var en utrættelig Fodgænger, og han forstod paa en aldeles ubegribelig Maade stedse at holde sig paa den rette Vej, trods det stærke Mørke. Efter en lang og trættende Marsch fik vi omsider Øje paa et Lys i nogen Frastand, og Big-foot udstødte nu et højt Hyl, der var et Signal om, at der nærmede sig Venner.

Kort efter befandt jeg mig inde i et Blokhus,

der blev oplyst og opvarmet ved et mægtigt Baal, og Big-foot førte min Hest til et Skur, hvor han gav den Foder. Jeg blev modtagen i Blokhuset af en Mand, der efter sit hvide Haar at dømme maatte være omtrent 70 Aar gammel, men hans høje, ranke og kraftige Skikkelse i Forbindelse med hans friske og sunde Ansigtsfarve tydede derimod paa, at han i det højeste kun kunde være henved 50 Aar. Denne Mand var Eneboeren i Sierra Nevada, Mr. Williams eller „Mormondræberen".

Efter at jeg havde meddelt ham Grunden til, at jeg i dette Vejr søgte Tilflugt i hans Hytte, bad han mig fortælle sig Efterretninger fra den ydre Verden og viste mig en Avis fra 1868, siden hvilken Tid Verden havde været som død for ham. Jeg fortalte ham alt, hvad jeg vidste, og blandt andet meddelte jeg ham ogsaa, at mit Kompagni snart ventede Ordre til enten at marschere til Arizona eller til Camp Douglas i Utah. Da jeg nævnte Camp Douglas, som ligger paa en Høj og fuldkommen behersker den store Saltsøstad, undergik han en pludselig Forandring. Hans Skikkelse rejste sig og blev om muligt endnu mere rank end før, hans Øjne lynede, og der viste sig en dødelig Blegned paa hans Ansigt. Han lagde den knyttede Haand paa Bordet og lod til at ville sige noget, men han betvang sin Ophidselse og blev snart igjen lige saa kold og ordknap som tidligere. Efter en længere Pavse spurgte han mig:

„Har De tidligere været i Utah?"

„Nej, men jeg haaber, at vi skal marschere der hen, da jeg nok har Lyst til at gjøre et nøjere Bekjendtskab med et saa mærkeligt Folk som Mormonerne."

„Ja, De vil finde meget der, som vil interessere Dem. Som Soldat kan De gjøre Studier der, uden at behøve at frygte for, at en af de mange Skurke, som findes blandt „de sidste Dage hellige", skal forgifte Deres Livslykke.

„Har De da selv gjort en saa bitter Erfaring?" spurgte jeg ham, forundret over den mørke og skærende Tone, i hvilken han udtalte de sidste Ord.

„Har De aldrig hørt Navnet „Mormondræberen", som Folk almindelig giver mig?" spurgte han mig.

„Jo, i Camp Warner har jeg ofte hørt dette Navn nævne."

„Nu vel, dette Navn har jeg ærlig fortjent. Hvis min Historie, som kun er kort, kan interessere Dem, vil jeg fortælle Dem den."

Det interesserede mig naturligvis i højeste Grad at høre noget nærmere om „de sidste Dages hellige", og jeg tog med Glæde mod hans Tilbud. Efter at jeg havde faaet mine gjennemblødte Klæder ombyttede med en varm Dragt, som han laante mig, tog vi begge Plads foran det store Baal, og han fortalte mig derpaa følgende, som jeg uden Betænkning her meddeler Læserne, i Haab om, at det kan bidrage til at aabne Øjnene hos dem for „de helliges" Falskhed og Skurkestreger. Jeg skal kun tilføje, at jeg senere i Utah fik Lejlighed til at overbevise mig om, at Fortællingen ikke var opdigtet, men bogstavelig Sandhed fra Ende til anden.

Mr. Williams Fortælling lød saaledes:

„Det er nu omtrent ni Aar siden, at jeg mistede hele min Livslykke. Den Gang havde endnu intet Menneske i Verden skuffet mig, og nu vilde jeg gjærne give den fattigste Indianer alt, hvad jeg ejer, og det er ikke lidt, naar jeg hermed kunde kjøbe hans Hjærtero. Jeg havde ægtet en ung, smuk og dannet Kvinde, og to Børn, en Dreng og en Pige, gjorde Lykken i vor huslige Kreds næsten fuldkommen. Vi havde mange Venner, men under vor daværende Lykke trængte vi ikke til disse. Jeg havde været meget heldig i min Forretning, saa at jeg, hvor ung jeg end var, dog var meget formuende. Ikke for Fordelens Skyld, men for ikke at savne Beskæftigelse vedligeholdt jeg min Forbindelse med et stort Handelshus i Boston, i hvilken Forretning jeg havde tjent min Formue. Denne Forretning medførte, at jeg af og til maatte gjøre længere eller kortere Rejser, men det tunge ved disse Adskillelser blev fuldstændig opvejet ved den Glæde, med hvilken min Hustru Alice stedse modtog mig, naar jeg kom tilbage til Hjemmet. Efter at vi havde været gifte i sex Aar, følte vi endnu den samme Kjærlighed til hinanden som strax efter vort Giftermaal.

Vi boede tæt uden for Byen Boston i Massachusetts; jeg ejede her en stor Ejendom med Avling til, en lille Skov, dejlige Heste, smukt Kvæg, mit Hus var rigt udstyret med Møbler og Malerier, og i vort Drivhus kunde Sydens mest sjældne og smukke Frugter modnes. Min bedste Ejendom var dog min Hustru og mine Børn. Om jeg end havde mistet alt det andet, vilde jeg dog have anset mig for rig, saa længe jeg fik Lov til at beholde denne min bedste Rigdom.

Da jeg en Dag vendte tilbage fra en af mine Forretningsrejser, traf jeg en fremmed hos min Hustru, som blev forestillet for mig som Mr. Hyat Stott. Han handlede med Ejendomme og vilde kjøbe nogle, som jeg havde averteret til Salg. Dette Foregivende havde ført ham til mit Hus, og, som jeg senere hørte, havde han ofte aflagt Besøg der under min Fraværelse.

Fra det Øjeblik af, jeg saa denne Mand, følte jeg en uovervindelig Modbydelighed for ham. Han havde et meget almindeligt Ansigt med et falskt

Udtryk. Han var skeløjet, havde en tyk og kort Næse samt en meget stor Mund, og hans smudsige, gulagtige Ansigtsfarve gjorde ham endnu mere styg. Han kunde mærke det ubehagelige Indtryk, som hans Person gjorde paa mig, og derfor anbefalede han sig strax efter min Hjemkomst.

„Hvad synes du om Mr. Stott?" spurgte min Hustru mig, da vi var alene.

„Jeg synes, at han er en højst modbydelig Person," svarede jeg.

„Han har rejst meget," sagde min Hustru, lidt forskrækket over mit heftige Svar, „og jeg finder, at han er meget interessant. Det er vel sandt, at hans Ansigt ikke er smukt, naar han er rolig, men du skulde se ham, naar han er begejstret; han er da næsten smuk."

„Det er umuligt," sagde jeg. „Han kan gjøre, hvad han vil, han vil dog altid beholde et modbydeligt Udtryk; men lad os ikke spilde et Ord mere paa hans Person."

Min Hustru sukkede. Det var første Gang, vi ikke var fuldkommen enige.

Den næste Dag kom Stott igjen, og min Hustru modtog ham meget venligt, men jeg var saa kold mod ham, at han snart atter fjærnede sig. Et Par Dage efter forlod han Boston, og vi talte ikke mere sammen om ham.

Kort efter maatte jeg atter gjøre en Forretningsrejse, og da jeg kom hjem fra denne, hørte jeg, at Stott strax efter min Bortrejse atter var kommen tilbage til Boston og havde fornyet sine Besøg i mit Hus. Jeg blev saa opbragt ved denne Efterretning, at jeg, da han kom næste Gang, behandlede ham saaledes, at han ikke mere viste sig. Jeg sagde ogsaa til min Hustru, at det var mit Ønske, at hun ikke oftere modtog ham, og hun lod nu til at dele min Mening, men des værre skuffede jeg mig i denne Retning.

Kort Tid efter denne Samtale spaserede jeg en Aften i min Have og hørte da Stemmer, som kom fra et Lysthus. Jeg gjenkjendte Alices og Stott's Stemmer, og da hele denne Sag forekom mig mistænkelig, sneg jeg mig nærmere, saa at jeg kunde høre hvert Ord, der blev sagt.

Den Opdagelse, som jeg nu gjorde ved at lytte til deres Samtale, var frygtelig for mig. Jeg fik nemlig at vide, at denne Mr. Hyat Stott var en af Mormonernes Rejseapostle, som under Skin af at ville kjøbe Ejendomme havde skaffet sig Adgang til mit Hus, hvor det var lykkedes ham at forvirre og forgifte min Kones Sind. Han fortalte hende just nu, at det var hendes Pligt at forlade sit Hjem og sin Ægtefælle (naturligvis skulde hun tage saadanne Værdisager med sig, som hun paa en bekvem Maade kunde skaffe bort) og flygte med ham til det „Ny Jerusalem", hvor de udvalgte tilbad Gud i deres hellige Tempel, omgivne af Kvinderne fra deres Harem.

Da jeg hørte denne Skurk udtale sig saaledes for min Kone, var jeg ikke i Stand til at beherske min Forbitrelse. Jeg sprang ind i Lysthuset, greb Skurken og pryglede ham saaledes igjennem, at jeg næsten knuste hvert Ben i ham; derpaa smed jeg ham ud af Haven og sagde ham, at hvis han atter vovede at komme igjen, skulde han komme til at gjøre nærmere Bekjendtskab med Indholdet af mine Pistoler.

Det var mig umuligt at blive rigtig vred paa min Hustru, hvem jeg betragtede som et Offer for et afskyligt Bedrageri. Hun erklærede ogsaa selv, at hun nu ogsaa kunde fatte det afskylige og vanvittige i Stotts Paastande og Forslag. Jeg tilgav hende saa meget hellere denne Forvildelse, som hendes Ømhed mod mig syntes at fordobles efter denne farlige Storm, der havde truet med at tilintetgjøre vor Lykke. Hun vilde nu ikke mere være skilt en Dag fra mig, og da jeg næste Gang atter maatte gjøre en Forretningsrejse, bad hun mig om at tage hende selv og Børnene med til Chicago, hvor min Moder den Gang boede. Jeg opfyldte med Glæde denne Bøn, og efter at jeg havde ledsaget hende og Børnene til Chicago, fortsatte jeg min Rejse.

Da min Rejse denne Gang var kortere end sædvanlig, og da jeg ikke opholdt mig længere end højst nødvendig i hver By, fik jeg ingen Efterretninger fra min Familie, før jeg atter kom tilbage til Chicago.

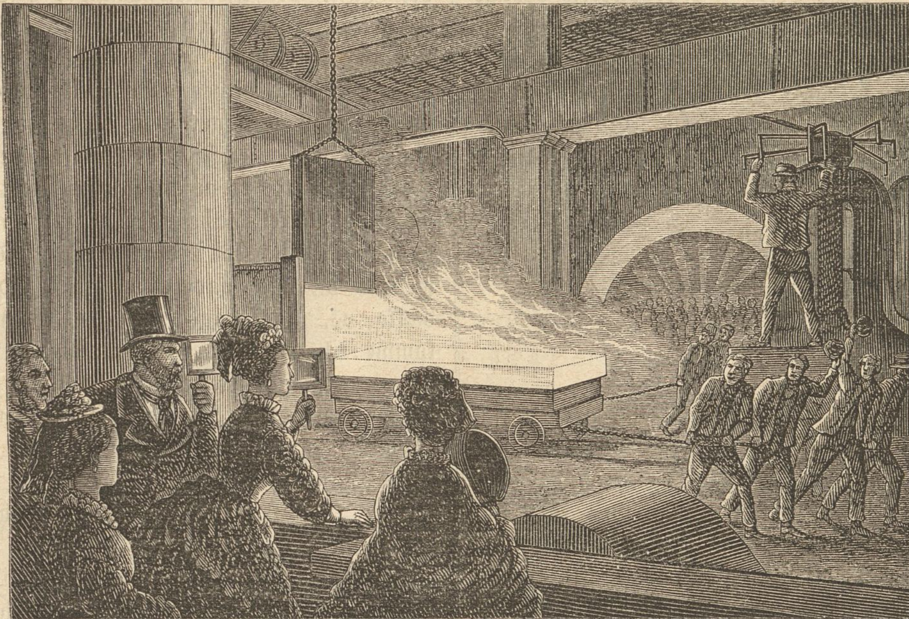
Jeg ilede strax hen til min Moders Hus og fandt hende her i den dybeste Sorg, thi Alice og mine Børn var borte; ingen vidste hvor. Min Hustru var en Dag gaaet ud med Børnene og var da bleven borte med disse. Alle Efterforskninger og alle de store Belønninger, som jeg udlovede for Efterretning eller Oplysning om hende, alle de Telegrammer, som jeg sendte til alle Egne af Landet — alt var forgjæves.

(Sluttes).

Jærn- og Staalfabrikkerne i Scheffield.

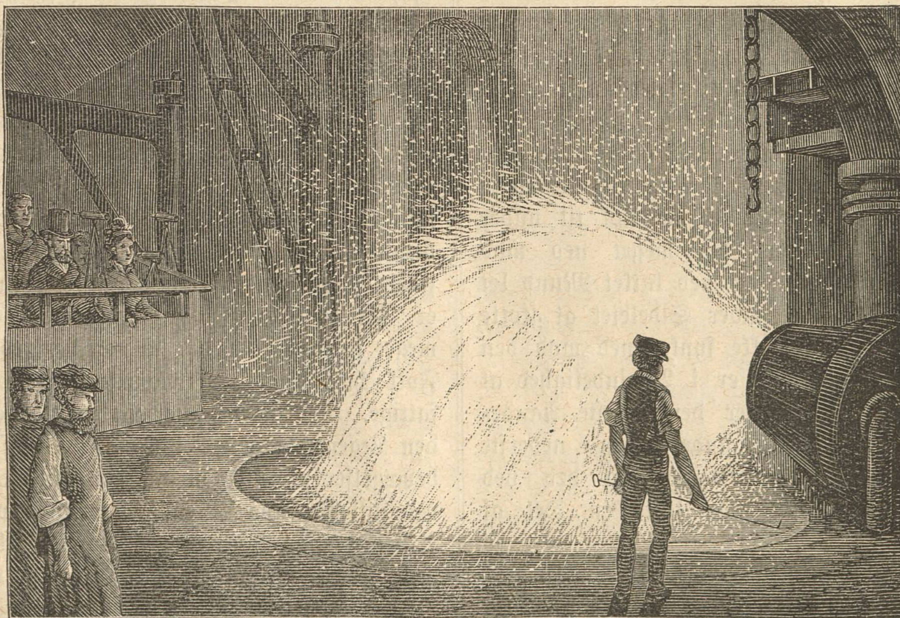
Der er ikke noget andet Land i Verden, der kan fremvise saadanne Mønsterfabrikker som dem, der findes i England, og af disse er Jærn- og Staalfabrikkerne i Scheffield de mest berømte. Under et Besøg, som Prinsen og Prinsessen af Wales for nogle Aar siden aflagde i denne Fabrikby, anvendtes en hel Dag til at tage disse storartede

Værksteder i Øjesyn. Noget af det interessanteste, man ser her, er Smeltningsprocessen tillige med de øvrige Arbejder, hvorved svensk Jærn forvandles til det fineste Staal. Det ejendommelige Støberi med den store Mængde Lerdigler tiltrækker sig strax Opmærksomheden. Der findes her paa en Gang over 400 Digler i Gang, og hver har sin særskilte Plads i de i Gulvet udmurede Fyrsteder; dette Gulv har mindst ligesaa mange Fordybninger til Diglerne, og det faar saaledes en vis Lighed med Voxtavlerne i en Bikube, hvor Celle er bygget ved Celle med regelmæssige Mellemrum. Ved at tænke sig Gulvet med disse 400 Fyrsteder hvilende paa murede Hvælvinger paa en saadan Maade, at den store Mængde Trækkanaler sætter samtlige Fyrsteder i Forbindelse med hinanden, danner man sig bedst et Begreb om det uhyre Ildhav, der saaledes udvikles under Gulvet, naar alle Fyrstederne er i Virksomhed.

Arbejdere, der transporterer en Metalblok til Damphammeren.

Endnu mere overraskende er det dog at betragte den Afdeling, hvor Damphamrene arbejder. Man ser her to Nasmyth-Damphamre, som anvendes til Smedning af Staalmasserne. Billedet Nr. 1 viser os en Metablok, som har ligget en hel Nat i Ilden i Rødgløde for derefter at blive udvalset til en Panserplade. Paa et givet Signal lukkes der op for den uhyre Ildmasse, og Arbejderne trækker med deres Tænger den glødende Blok frem af dens Ildleje. Arbejderne manøvrerer saa behændig, at den glødende Masse et Par Minutter efter ligger paa en lav Vogn, og her fra bevæges den hen under og mellem de kolossale Valser, hvor den strækkes saaledes frem og tilbage, at den i mindre end fem Minutter bliver til en Panserplade af den bestemte Tykkelse.

Tilvirkningen af Bessemerstaal.

Billedet Nr. 2 viser, hvorledes Jærnet forvandles til Bessemerstaal. Ved det omtalte Besøg var der til de fyrstelige besøgende opreist en Tribune, fra hvilken den interessante Proces kunde tages i Øjesyn. Der var ved den Lejlighed opstillet nogle Spektroskoper, ved hvilke man kan iagttage forskjellige Farver hos Flammerne og paa det nøjagtigste

følge den indre Sammensætning af den store, smeltede Jærnmasse og de forskjellige Tilsætninger til det glødende og smeltede Metal, der — sete gjennem Spektroskopet — røber deres Tilstedeværelse ved at tilkjendegive en bestemt Farve. Et Besøg i en af disse Fabrikker er overordentlig interessant, og vælger man at betragte de forskjellige Processer i Mørket, frembyder de et ligefrem storartet Skue.

Sengen.

Ved Joh. P. J. Johannsen.

(Efter Fr. Dornblüth).

Vil man, at Sengen virkelig skal svare til sin Bestemmelse, maa den indrettes saaledes, at den afgiver baade et sundt Hvilested og en god Natklædning. Som Leje betragtet, bør den først og fremmest være blød og elastisk, for at den ikke i nogen Maade skal trykke eller endog foraarsage Smerte. Dernæst maa den afgive tilstrækkelig Plads og være saa lang og vid, at den tilsteder den sovende de fornødne Lejeforandringer. Fremdeles bør den ikke have Ujævnheder eller saa tungt Tæppe eller Overdyne, at dette besværliggjør hine Bevægelser eller tvinger Legemet i krumme Stillinger. Endelig maa den ikke lægge Forhindringer i Vejen for Aandedraget.

For at alle disse Forandringer kan fyldestgjøres, maa Lejet danne en næsten vandret Flade, kun for Overlegemet kan der tilstedes en ringe, jævnt stigende Forhøjning, alt efter som indgroet Vane eller Brystsvaghed mere eller mindre bydende kræver det. Hovedet bør ligge paa en temmelig fast Pude eller Rulle, der er tyk nok til under Ryglejet at bøje Hovedet saa meget ned mod Brystet, at Aandedragningen med lukket Mund let kan gaa for sig, og til under Sidelejet at støtte Hovedet saaledes, at det ikke synker ned mod den nederste Skulder. Ryglejet er i Almindelighed at foretrække, i det det tilsteder den letteste Aandedræt. Under Sidelejet aander den nederste Brysthalvdel derimod besværligere, da den ved ethvert Aandedrag tillige maa løfte en Del af Legemets Vægt.

Som Natklædning maa Sengen holde Legemets Varme sammen, dog ikke saaledes, at det formelig ophedes, og at Hudens Uddunstning forhindres. Opvarmet, som Legemet bliver af Hudens Varmeoverskud, skal Sengen beskytte det mod total eller delvis Afkøling. Den maa bedre end Klæderne være i Stand til at holde Varmen sammen, da vi under Søvnen udvikler mindre Varme end i vaagen Tilstand, og Legemet, naar det ligger ned, afkøles hurtigere end i oprejst (gaaende, staaende eller siddende) Stilling. I det nemlig vor Hud opvarmer den Luft, der nærmest omgiver den, bevirkes der inden for vore Klæder og i vore Senge en opad stigende Luftstrøm, som under vor oprejste Stilling i længere Tid bliver i Berørelse med os, men derimod, naar vi ligger ned, vexler hurtigere, da vort Legemes Gjennemsnit er langt mindre end dets Højde. Dette er ogsaa Aarsag i, at vi i godt opvarmede Værelser befinder os fuldkommen vel, saa længe vi holde os i oprejst eller siddende Stilling, medens vi, saa snart vi en kort Tid, uden at tildække os, har ligget paa en Bænk eller Sofa, komme til at fryse. Af selvsamme Grund er det, at vi ved utilstrækkelig Tildækning eller i kolde Senge uvilkaarlig trækker Benene op og ruller os sammen, thi derved formindsker vi vort Legemes varmeafgivende Overflade.

I hvilken Grad Sengen bør forhindre Hudafkølingen, afhænger ikke blot af den ydre Temperatur, men ogsaa af den individuelle Varmefrembringelse, som for den, der befinder sig i normal Tilstand, nøjagtig svarer til hans Varmefornødenhed. Men hvor manges Tilstand er vel virkelig normal? Ikke faa bringer det ved Vane til, at de først ved frembrydende Sved befinder sig vel; andre er kolde, især paa Hænder og Fødder, uden at blive sig dette saaledes bevidst, at de søger at afhjælpe det. Børn ruller sig langt fra altid sammen, naar de er kolde i Sengen, men vælter sig som oftest omkring og kaster Tildækningen af sig, netop som voxne gjør, naar de faar det for varmt. Med Hensyn til Børnene maa man derfor lægge nøje Mærke til, om de i Sengen enten er kolde eller hede at føle paa og derefter forøge eller formindske deres Tildækning; thi derved opdrages og vænnes de til den rigtige Varmefølelse og træffer siden selv let det rette Maal. Varmeudviklingen er for de forskjellige Individers Vedkommende meget forskjellig, i det velnærede, fedt- og blodrige Folk har større Selvvarme end magre og blodfattige. Fedtlaget under Huden tibageholder nemlig den Legemet iboende Varme. Ved større Legemsbevægelser udvikles og afgives der mere Varme end ved stillesiddende Levevis, hvorfor der efter strængt Arbejde ogsaa indtræder hurtigere Afkøling og dermed større Trang til Opvarmning ved varmende Drikke, ophedede Værelser og tættere Tildækning. Smaa Børn trænger særlig til varmere Tildækning, og det ikke blot, fordi der hos dem finder en forholdsvis ringere Varmeudvikling Sted, men ogsaa, fordi de paa Grund af, at de har en i Forhold til deres Legemsmasse meget stor Legemsoverflade, afgiver forholdsvis megen Varme. Den samme Trang

gjør sig, paa Grund af ringe Varmeudvikling, gjældende hos ældre Folk.

Alt for varme Senge er meget skadelige, da de, særlig ved at være sveddrivende, forkæler Huden og gjør den modtagelig for Forkølelse. Det gjælder da om ved opmærksom Iagttagelse at udfinde, hvor megen Beklædning eller Tildækning der er hvert enkelt Legeme tjenlig; men da dette ingenlunde altid er let, gjør man rettest i fremfor alt at vogte sit Legeme for Forkølelse og hellere ved Bevægelse, omhyggelig Hudpleje og kraftig Ernæring søge at formindske dets Varmefornødenheder.

Til Sengeklæder benytter vi fortrinsvis saadanne slette Varmeledere, som i de forholdsvis store Mellemrum, der findes imellem deres Bestanddele, indeslutter en betydelig Mængde Luft, uden dog at forhindre dens Gjennemtræk, saa at altsaa, medens vi sove, bestandig frisk, men i hine Rum forud opvarmet Luft ligesom omskyller vort Legeme. Sengeklæderne ligner heri vore Gangklæder, om hvilke Pettenkofer har paavist, at de har den Opgave at indskrænke Hastigheden af Luftstrømningen langs vor Hud saaledes, at Afkølingen derved forlægges til Klæderne og altsaa fjærnes fra og ikke føles af Huden. Vor Hudflade skal saa vel i Sengen som i Klæderne bestandig være omgivet af et umærkelig bevæget og om mulig mindst fra 25—30 Gr. opvarmet Luftlag.

Til Underlag i Sengen benyttes, som bekjendt, fortrinsvis Halm, Søgræs, Hestehaar, Fjerdyner, uldne eller vatterede Tæpper o. desl., som ogsaa alt sammen kan afgive et luftigt og elastisk Leje. Frisk Langhalm, puttet i en Sengesæk, besidder begge Egenskaber i høj Grad, men trykkes temmelig hurtig fast sammen og bliver derved og ved Sengeredningen let sønderbrudt, hvorefter det giver meget Støv og let forvandles til en sammenfiltret, ildelugtende Masse. Søgræs, som ved gjentagen Udkogning er bleven befriet for Saltet og Søvandets organiske Stoffer, fyldestgjør paa Grund af dets Krusning og større Holdbarhed vore Fordringer endnu bedre, men maa ligeledes tit udluftes og tørres i Solen. Krølhaar afgiver, som bekjendt, et modstandsdygtigt, tørt og luftigt Underlag, men har den slemme Fejl, at de er for kostbare til, at deres Anvendelse kan blive almindelig. Dyner, fyldte med bløde, unge Fjer, fortjener, hvis de ikke er alt for tykke, ingenlunde den Forkastelsesdom, som med Hensyn til f. Ex. Landboernes i Almindelighed kolossale Fjerdynesenge er fuldkommen berettiget. Lette Fjersenge er bløde, luftige, slutter godt til Legemet, beskytter mod Tryk og holder ypperlig Varmen, hvorimod tykke Fjersenge ikkun tilsteder ringe Luftgjennemgang og suger sig fulde af Uddunstninger, hvis organiske Bestanddele saa vel som Fugtighed de derpaa fastholde med stor Sejhed; herved bliver de til sidst fuldstændig uigjennemtrængelige for Luften, og i det de bevirker Sved og Uddunstning, omgiver de den sovende med usunde Dunster, ja ofte med Smitstof. For smaa Børn og magre gamle Folk er Fjerdyner aldeles uundværlige, medens de for sunde og kraftige og særlig for den voxne Ungdoms Vedkommende med rette forkastes. For øvrigt har Fjerene den ubehagelige Egenskab, at de ved jævnlig Brug spaltes i meget smaa Dele, de saa kaldte Dun, der trænger igjennem hvilket som helst Overtræk og fylder Luften med et for Aandedrættet skadeligt Støv.

Af hvilke Stoffer Lejet end bestaar, maa det ikke hvile paa et fast Underlag, altsaa hverken paa Gulvet eller paa en Bræddesengebund. Sengestedet maa staa paa Fødder og have en Højde, der tillader, at man bekvemt kan sætte sig paa Sengekanten og uden Besvær lægge sig ned paa og staa op af den igjen; dets Bund maa, hvis man ikke har Raad til at anskaffe sig Springfjedermadras, helst bestaa af grovt, stærkt Lærred eller Gjordfletværk, som jo baade er elastisk og tillader behørigt Luftgjennemtræk.

Som Tildækningsstykker tjener bedst uldne eller vatterede Tæpper; men for Fødderne, der jo trænger til mest Varme, saa vel som for Smaabørns og magre ældre Folks Vedkommende er lette Fjerdyner med tætte Overtræk mest hensigtsmæssige.

Medens det er gavnligt at holde Fødderne varme og at tage dem i Vare for Berørelse med Sengestedet, hvilket sidste ikke blot ligesom kolde Fødder forstyrrer Søvnen, men ogsaa kan bevirke Fod- eller Lægkrampe, maa Hovedet paa Grund af, at det ved rigeligere Blodtilgang opvarmes mere end de øvrige Legemsdele, holdes forholdsvis koldt, i hvilket Øjemed et temmelig fast Underlag af Krølhaar vil være mest tjenligt. Et saadant Underlag vil ogsaa bedst kunne modvirke de hos Børn let opstaaende Hjærnepirringer og Hovedsved. Det køligt holdte Hoved vaagner om Morgenen frisk og muntert, medens Fjerpuder ofte ved Ophedning foraarsager Sløvhed og og angriber Øjnene. Kun skallede, der er vante til at bære Paryk om Dagen, kan det tillades, ja maa det ved Tilbøjelighed til rheumatiske Smerter tilraades at benytte Nathue. Ligeledes beskyttes Smaabørns skallede Hoveder hensigtsmæssigst ved en let Hue, og det er ganske vist, at den besværlige, ja farefulde Snue, som Smaaborn ofte besværes af, ikke sjælden bevirkes ved utidige Hærdningsforsøg.

Alle de Stoffer, vi bruger til vore Senge, samler ikke blot en Mængde Støv, men ogsaa det menneskelige Legemes Uddunstninger, Vand, Sved, Hudtalg og Hovedskæl, ja endog Sygdommenes Smitstof og afgiver en større eller mindre Del af

denne Indsamling baade under Sengeredningen og til den sovende. Ogsaa kan Sengene som bekjendt let blive Yngle- og Gjemmekroge for forskjellige Slags Utøj. En daglig Udluftning, grundig Udbankning, hyppig Tørring i Solen, undertiden ogsaa en Udsvovlning og kunstig Ophedning (for at ødelægge Smitstof og Utøj) bliver derfor nødvendig for Dyners, Tæppers og Madratsers Vedkommende, medens Lagener og Overtræk idelig bør vaskes, somme Tider endog i Klorvand og andre Desinfektionsvædsker.

At Soveskrin, Sovebænke eller Sovedivans, i hvilke Sengeklæderne strax efter deres Afbenyttelse bliver nedpakkede, maa fastholde alle Slags Urenligheder, er herefter let forstaaeligt; men selvsamme Onde medfører den des værre almindelige Skik strax om Morgenen at rede Sengen og at tildække den med et tæt Støvtæppe. Til Sengens daglige Rensning og rette Behandling hører, at hvert Stykke af Sengeklæderne rystes og udbankes til Gavns og om muligt udsættes for en kraftig Luftstrøm. At Sengeredningen bør foregaa for aabne Døre og Vinduer, for at Sovekammeret saa vidt muligt kan blive renset for Støv, daarlig Luft og andre Urenligheder, er en Selvfølge.

For at beskytte Sengeklæderne mod Gjennemblødning af Børn og visse svage Folk benyttes temmelig almindelig vandtætte Underlag af blødt Gummitøj. Afset fra, at dette Beskyttelsesmiddel ikke sjælden benyttes af de opvartende ene for egen Mageligheds Skyld, har det den slemme Egenskab, at det er uigjennemtrængeligt for Lufttræk og derfor tilbageholder Hududdunstninger, Sved og andre Udsondringer. Den samme Anke maa anføres mod de ved Sygeplejen ofte uundværlige Luft- eller Vandpuder, hvorfor det er meget tilraadeligt at belægge dem under Brugen med flere Lag tæt Lærred.

Sengestederne bør bestaa af haardt, godt oljeret, ferniseret eller poleret Træ eller Jærn. Flere Slags bløde Træsorter indsuger nemlig let Fugtighed og Smitstof. Alkove- og Himmelsenge er at betragte som fortrinlige Støv- og Usundhedssamlere og bør derfor aldeles afskaffes.

Smaating.

Værdige Fædre. En fordrukken Spækhøker bebrejdede sin Søn, at han havde været trodsig og ulydig og endte med at sige: „Saadan noget skulde jeg have budt mine Forældre!" — „Ja, det var nok nogle pæne nogen, de!" sagde Sønnen haanlig. — „De var altidsens pænere end dine, din Hvalp!" udbrød Høkeren forbitret.

En dyb Sø. I Cumberland County — fortæller en amerikansk Avis — findes en Sø, saa dyb og klar, at man i den tydelig kan se, hvorledes Kineserne paa den anden Side af Jorden laver Te.

Fra Skolen. Forleden skulde Eleverne i en Skole holde Foredrag over det Æmne: „Gustav Adolf tiltaler sin Hær." En af de fremmeligste begyndte sin Tale saaledes: „Soldater! Da jeg nu agter at begynde Trediveaarskrigen . . ."

Geografisk Gaade. For- og Endebogstaverne af efterfølgende Navne, læste nedad, danner henholdsvis Navnet paa en Flod i Rusland og en By i Jylland: En Vulkan i Evropa, — en By i Rusland ved Sortehavet, — en amerikansk Halvø, — et evropæisk Kongerige, — en Flod i Italien.

H. Nielsen.

Firkantet Nød. Af 5 E, 4 D, 2 A, 2 R, 2 L og 1 G dannes fire Ord, som, skrevne under hverandre og læste fra venstre og fra oven, giver Løsningen paa følgende Gaader:

Det første nævner Længde eller Bredde,
dog kan det og om Varme, Kulde tale;
det andet finder man i Græsset nede,
hvad heller gjemt i Skovens grønne Sale.
I gammel Tid det tredje stod paa Tinge
med Magtbevidsthed og med Kraft i Bringe;
det fjerde maa du, naar du med en anden
skal tage Arv; du gjør det og med Tanden.

S—z—r.

Opløsninger fra Nr. 50.

paa den geografiske Gaade:

B o r n e **o**
E n g l a n **d**
R h o n **e**
G r ø n n i n g e **n**
E l s a **s**
N o r g **e**

paa den firkantede Nød:

S T O P
T E M A
O M A R
P A R T

paa Gaaden: Ris — Sir.

paa Opgaverne:

Fig. 1.

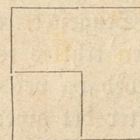
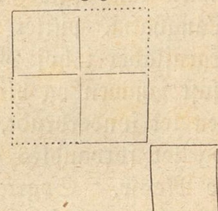

Fig. 2.

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

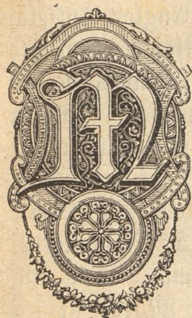
6. Aargang. Kjøbenhavn.

Nr. 52. Søndagen den 28. September. 1879.

Mormondræberens Fortælling.

Ved E. T.

(Sluttet.)

Min Moder troede, at Alice var død, og hun holdt mig for vanvittig, da jeg erklærede, at jeg haabede, det maatte være Tilfældet, thi den skrækkelige Sandhed for pludselig som et Lyn gjennem min Hjærne.

Jeg skyndte mig tilbage til Boston, i det jeg halvt haabede og halvt frygtede for at høre noget, men jeg blev ikke skuffet, da jeg heller ikke her erfarede noget, som kunde bringe Lys i Mørket. Fra denne Tid af gik hele min Virken ud paa at udforske denne Hemmelighed, og jeg lovede mig selv at tage en blodig Hævn, hvis min skrækkelige Mistanke skulde vise sig grundet. Det vil imidlertid optage for megen Tid, hvis jeg skulde nævne alle de Midler, jeg brugte for at komme paa Spor efter Sandheden. Efter aarelange Efterforskninger erfarede jeg omsider følgende:

Min Hustru, hvis Sind var bleven aldeles forgiftet af Skurken Stott, var kun rejst med mig til Chicago for at komme ham nærmere, og hun havde efter Aftale truffet sammen med ham, da hun forlod min Moders Hus. Den skyndsomme Rejses Anstrængelse over Prærierne i det varme Vejr havde dræbt begge mine uskyldige Børn, som var blevne begravede paa Rejsen; de var lykkeligere end deres stakkels Moder, som havde givet dem Livet. Trøstet af Stott, fulgte hun denne til Saltsøbyen, hvor hun ægtede ham og blev den smukkeste af hans Slavinder.

Et brændende Haab om at kunne hævne mig var alene i Stand til at kunne holde mig opret, da jeg modtog denne skrækkelige Efterretning, om hvis Sandhed jeg ikke kunde tvivle, thi jeg fik den gjennem en gammel Ven, som boede ved Pionervejen paa Prærierne. Stott, der indtog en fremragende Stilling i Kirken hos „de sidste Dages hellige", kunde ikke altid blive i Utah. Han turde ikke afslaa en Missjonsrejse til Østen, som Brigham Young befalede ham at gjøre, men jeg vidste, at han frygtede for min Hævn. Gjennem en paalidelig Agent i Saltsøstaden fik jeg Underretning om alt, der kunde have Interesse for mig, og for at gjøre Stott sikker fik jeg ved Hjælp af denne Agent en Bemærkning optagen i Byens Avis om, at jeg var rejst til Italien. En af disse Aviser blev spillet i Hænderne paa Skurken, som nu troede sig sikker.

Saa snart han paa sin Rejse mod Østen havde overskredet Missouri, fulgte jeg i Hælene paa ham, uden at han opdagede mig. Jeg kunde ikke dræbe ham i de østlige Stater, uden at maatte bøde med Livet for min Hævn. Faren begyndte derfor først for ham, naar han var paa Tilbagevejen. Jeg maatte nemlig fuldbyrde min Hævn i de vilde Grænselande, hvor endnu det gamle Testamentes Lov gjaldt: „Øje for Øje, Tand for Tand og Blod for Blod!" og efter denne Lov havde jeg Ret til at dræbe mine Børns Morder og min huslige Lykkes Forstyrrer.

Jeg forfulgte hans Spor, lige saa sikkert som Blodhundene forfulgte Sporet af de bortløbne Negerslaver, og jeg opdagede snart, at Stott havde forladt en Station paa Prærien for at indhente et Vogntog, der var brudt op der fra to Dage tidligere under en stærk Bedækning af Kavalleri. Rødhuderne paa Prærien havde nemlig begyndt at optræde fjendtlig mod Udvandrerne, og derfor blev alle Vogntog til Vesten ledsagede af Soldater. Jeg hørte fremdeles, at hans Hest var lidt lam,

og at han forgjæves havde prøvet paa at skaffe sig en anden. Jeg selv red derimod en udmærket Hest, og paa denne begyndte jeg nu Jagten efter ham. Mine Revolvere var i god Orden, og allerede den næste Morgen indhentede jeg Skurken. Vogntoget var mange Mile foran os, og vi var nu alene paa den udstrakte Prærie, hvor kun Guds Øje kunde se os.

Da han saa sig om og opdagede en enlig Rytter, standsede han sin Hest, glad over at kunne ride videre i Selskab, men da jeg kom saa nær, at han kunde gjenkjende mig, sporede han med den største Forfærdelse sit udmattede Dyr fremad.

Nogle faa Spring af min kraftige Hest vilde have bragt mig paa Siden af ham, men nu, da jeg endelig havde Vished om at kunne udøve den saa længe ønskede Hævn, besluttede jeg først en Tid forud at lade Skurken føle Dødens Kvaler. Jeg galoperede derfor kun langsomt efter ham, og da han hvert Øjeblik vendte sig om for at se efter mig, maatte strax den Tanke opstaa hos ham, at min Hest ikke var bedre end hans, og at det derfor var muligt for ham at undfly mig. Hvis han kunde indhente Vogntoget, vilde han finde Sikkerhed der og kunne naa Utah, hvor han vilde være frelst. Dette laa naturligvis ikke i min Plan.

For at vise ham, at det var ham umuligt at undfly mig, lod jeg af og til min Hest galopere rask afsted og holdt den saa atter tilbage. Efter at jeg en Tid saaledes havde drevet denne Leg, red jeg hen paa Siden af ham. Den ligblege Mormon, der var mere død end levende, rystede over hele Kroppen i Dødsangest, og hvor alvorligt Øjeblikket end var for os begge, var jeg dog nær ved at briste i bitter Latter ved at se ham i denne Tilstand. Jeg kom uvilkaarlig til at tænke paa min stakkels Hustrus yndefulde Skikkelse, hende, hvis Liv Uslingen havde lagt øde.

Han var uden Vaaben, da han vistnok havde haabet at kunne indhente Vogntoget og med dette i Sikkerhed at kunne komme over Prærierne og Klippebjærgene. Jeg var strax nær ved at kaste en af mine Revolvere til ham, med Opfordring om at forsvare sig, men da der ikke kunde være Tale om en Tvekamp mellem denne Usling og mig, opgav jeg hurtig denne Tanke.

Nej, det handlede her ikke om nogen Kamp — jeg havde kun en Pligt — et Løfte at opfylde. Jeg hævede min Revolver og tog et nøjagtigt Sigte. Skurkens Ansigt blev endnu mere blegt, da han saa ind i Løbet paa Revolveren. Jeg maa tilstaa, at mine Nerver vilde være blevne angrebne, hvis jeg havde set, at han som en Mand fattede sig i sin uundgaaelige Skæbne; men jeg følte nu kun Modbydelighed ved at se Uslingen ryste af Dødsangest. Jeg gjorde derfor hurtig Ende paa Sagen ved at affyre min Revolver, og Hyat Stott styrtede nu livløs ned af sin Hest.

Fire Aar er nu gaaede siden den Tid, og jeg har aldrig følt det mindste Samvittighedsnag; jeg har tvært imod kun følt, at jeg gjorde min Pligt."

Her standsede Fortælleren og tørrede Svededraaberne af sin Pande. Jeg spurgte ham, om han siden den Tid aldrig havde hørt fra sin Hustru.

„Jo, jeg red senere atter over Prærierne og kom efter en lang Rejse til Saltsøstaden. Her saa jeg atter min stakkels Alice og gjenkjendte hende strax. Uagtet hun kun var en Skygge af det, hun tidligere havde været, fandt jeg hende dog endnu smuk, og hun skulde lige til at giftes med en anden „hellig". Jeg kunde ikke glemme, at hun var Moder til mine dræbte Børn, og jeg bortførte hende. Efter at jeg trods alle Farer og trods Forfølgelsen af „de ødelæggende Engle" lykkelig havde naaet den anden Side af Missouri, bragte jeg hende efter hendes eget Ønske til hendes Moder i Kanada, hvor jeg skiltes fra hende. Da jeg havde sat mig for at ville trække mig tilbage fra Verden, overlod jeg hende en Del af min store Formue og fandt omsider den ønskede Ro i dette Vildnis i Samkvem med Naturen og Indianerne, som altid har vist Venlighed mod mig. Sig mig nu blot til Slutning: Var det et Mord, at jeg skød hin Usling?"

„Deres Samvittighed kan frikjende Dem," svarede jeg, „jeg havde i et lignende Tilfælde handlet paa samme Maade."

Det var bleven sent, da William endte sin sørgelige Historie, og jeg maatte bryde tidlig op næste Morgen. Jeg kastede mig derfor paa mit Leje, hvor jeg snart sov ind. Den næste Dag gav Mr. Williams mig Big-foot med som Fører, og efter et møjsommeligt og farligt Ridt over de snedækte Bjærge naaede jeg mit Garnisonssted den 24de December, hvor jeg blev modtagen med megen Forundring, da man ikke havde ventet, at jeg vilde tiltræde Hjemturen i den stærke Snestorm.

De første Røjsere.

„De passer nok ikke?" — „Jo, Mester, jo,
vel lader de noget trange,
men ser De, det kommer nu bare af,
at Skafterne er saa lange."

„Men at de er lange, Hr. Jensen, det
forstaar sig, er netop Dyden;
hvad hjalp det vel ellers, naar man kom ud
i Sølen der ude i Gyden!"

Saa haler han til af al sin Magt,
mens Sveden staar ham paa Panden,
og næppe glider den ene paa,
saa griber han flux den anden.

Vel klemmer de ham i Taa og Hæl
og over Vristen ham pine,
men ikke den lille ivrige Fyr
fortrækker en eneste Mine.

Han længtes jo efter dem Dag og Nat,
hvormeget kun ene han vidste,
han gyser alene ved Tanken om
dem for en Time at miste.

Nej, heller døje lidt Tryk og Værk
end give dem fra sig atter.
„Se saa, Hr. Jensen, nu kiler jeg hjem
og viser dem frem for Fatter!"

Emanuel Henningsen.

De første Rojsere.

Tor gjæster Trym.

De otte af Tillægsbillederne, som „Husvennen" i indeværende Bind har bragt sine Holdere, knytter sig til et af de nordiske Gudesagn, som rimeligvis vil være vel kjendt af Flertallet af Bladets Læsere. Vi skal dog her for en Ordens Skyld give en kort Fremstilling af det ældgamle Sagn, Billederne saa ypperlig illustrerer:

En Gang vaagnede Tor og savnede sin Hammer. Han for forbitret op fra Lejet, og da Hammeren ingensteds var at se, ilede han til den raadsnare Loke og fortalte ham, at Hammeren var ranet. Begge gav sig nu paa Vejen til Freja, hvem de bad om at laane dem sin Fjederham. Dette var hun strax villig til, og ifført Fjederhammen fløj Loke strax affted til Jotunhejm. Han traf her paa Tursehøvdingen Trym, som sad uden for sin Bolig og var i Færd med at flette Halsbaand af Guld til sine Hunde og rede Mankerne paa sine Heste. „Hvorledes staar det til hos Aser og Alfer?" spurgte Trym. — „Ilde staar det til," svarede Loke, „thi Tor har mistet sin Hammer. Du skulde vel ikke have den i din Værge?" — „Vel har jeg det," sagde Trym, „men jeg har gjemt den otte Mile dybt under Jorden, og jeg giver den ikke fra mig igjen, uden at man giver mig Freja til Brud."

Saa fløj Loke tilbage til Asgaard med den

Besked, og han og Tor gik strax til Freja, hvem de fortalte det hele. „Iför dig nu Brudelin, Freja," sagde Tor, „thi nu skal vi to drage sammen til Jotunhejm." Men Freja for op, fnysende af Vrede, saa Salen skjalv, og hendes Halsbaand, Brisingemen, brast itu. „Saare giftelysten maatte jeg være," udbrød hun, „om jeg vilde age til Jotunhejm med dig og blive Tryms Brud."

Der var saaledes ikke noget ved den Ting at gjøre, og alle Aserne samledes nu for at lægge Raad op sammen. Da tog den vise Hejmdal til Orde og sagde: „Lad os klæde Tor med Brudelinet og smykke ham med Brisingemen. Nøgleknippet skal klingre ved hans Bælte, Kvindeklæder folde sig om hans Knæ, Ædelstene pryde hans Bryst, og det smukke Sæt hans Hoved." Tor syntes slet ikke om den Ide, men da Loke forestillede ham, at Jætterne snart vilde blive Herre over Asgaard, hvis han ikke fik Hammeren tilbage, gav han til sidst efter og lod sig smykke som Brud. Loke klædte sig som hans Terne, Bukkene blev spændte for, og med Bulder og Gny agede Tor og hans Ledsager afsted til Jotunhejm.

Trym havde imidlertid gjort alt rede til at modtage Freja med stor Pragt; ved Aften samledes Jætterne, og Øllet blev baaret frem. Tor havde imens faaet god Madlyst; han fortærede en Oxe, otte Lax og alt det Mundgodt, som blev sat frem for Kvinderne, og dertil drak han tre Tønder Mjød. „Aldrig saa jeg Brud tage saa meget til sig," udbrød Trym med billig Forundring, „aldrig saa jeg Mø drikke saa vældig." Men Loke forestillede Jætten, at Freja havde længtes saa meget efter ham, at hun intet havde nydt af Mad og Drikke i tre hele Døgn. Saa løftede Trym Brudelinet og vilde kysse sin Brud, men for forfærdet tilbage ved det hvasse Blik, der mødte ham fra Tors flammende Øjne. Dog ogsaa dette vidste den snilde Terne at forklare: Freja havde ikke lukket sine Øjne i fire Dage, saa betagen havde hun været af Længsel efter at møde sin Brudgom. „Bring da Hammeren ind, at vie Bruden," sagde Trym; „læg den i Møens Skjød og vier os sammen!" Men da Tor følte Hammeren i sin Haand, hoppede Hjærtet i hans Bryst; han rejste sig i al sin Vælde og slog Trym for Panden, og derefter brugte han Mjølnir saa godt, at ikke en af Jætterne slap derfra med Livet. Saaledes fik Tor sin Hammer igjen.

Smaating.

Barnligt. En lille Pige spurgte sin Moder, hvor fra Køerne fik deres Mælk. „Hvor du dog spørger, kjære Barn!" svarede Moderen. „Hvor faar du vel dine Taarer fra?" Den lille Pige sad lidt og grundede og spurgte saa: „Faar Køerne da ogsaa Ris, Mo'er?"

Gammelt nok Ved Middagsbordet i en Restavration tilkjendegav nogle Gjæster ved deres Minespil, at Smørret ikke faldt i deres Smag. „Hvad fejler Smørret?" spurgte Værten. — „Spørg det selv om det," svarede en af Gjæsterne ærgerlig, „det er, min Sæl, gammelt nok til at kunne svare for sig!"

Opløsninger fra Nr. 51.

paa den geografiske Gaade:

V e s u **v**
O d e s s **a**
L a b r a d o **r**
G r æ k e n l a n **d**
A d i g **e**

paa den firkantede Nød:

G R A D
R E D E
A D E L
D E L E

Til Læserne.

Med næste Nummer begynder „Husvennen" sin 7de Aargang, der i Lighed med nærværende Aargang vil bringe sine Læsere en ny Afvexling af Fortællinger, Digte, historiske og naturhistoriske Artikler, samt morsomme „Smaating". Bladet vil som hidtil blive udstyret med en Række af fortrinlige Billeder, som knytter sig nøje til Indholdet og gjør dette end mere underholdende og anskueligt.

Blandt de mange Forfattere, fra hvilke der vil foreligge Bidrag for næste Aargang, skal vi her nævne: Andreas Beiter, Bertel Hansen, Mads Hansen, Emanuel Henningsen, Evald Tang Kristensen, Severin Kjær, Zakarias Nielsen, Jens Skytte, Knud Skytte, C. A. Thyregod, E. Toepfer. Det første Nummer i den ny Aargang vil blandt andet komme til at indeholde Begyndelsen af „Kejserens Gave", Fortælling ved Jørgen Stub, en Fortælling, der ved sine fortrinlige Karaktertegninger og afvexlende Scener sikkert vil vinde Læsernes fulde Bifald.

Det har i længere Tid været Udgiverens Ønske at finde Midler til at afløse de hidtilværende Fjerdingaars Tillægsbilleder med et enkelt smukt udført Oljetryksbillede, og der er Udsigt til, at dette Ønske kan blive fyldestgjort allerede med den nu begyndende Aargang af Bladet. Saa snart de i den Anledning paabegyndte Forarbejder er bragte til Ende, skal nøjere og mere bestemt Meddelelse angaaende denne Sag blive meddelt Holderne gjennem Bladet.

Hermed følger for Juli Kvartal:

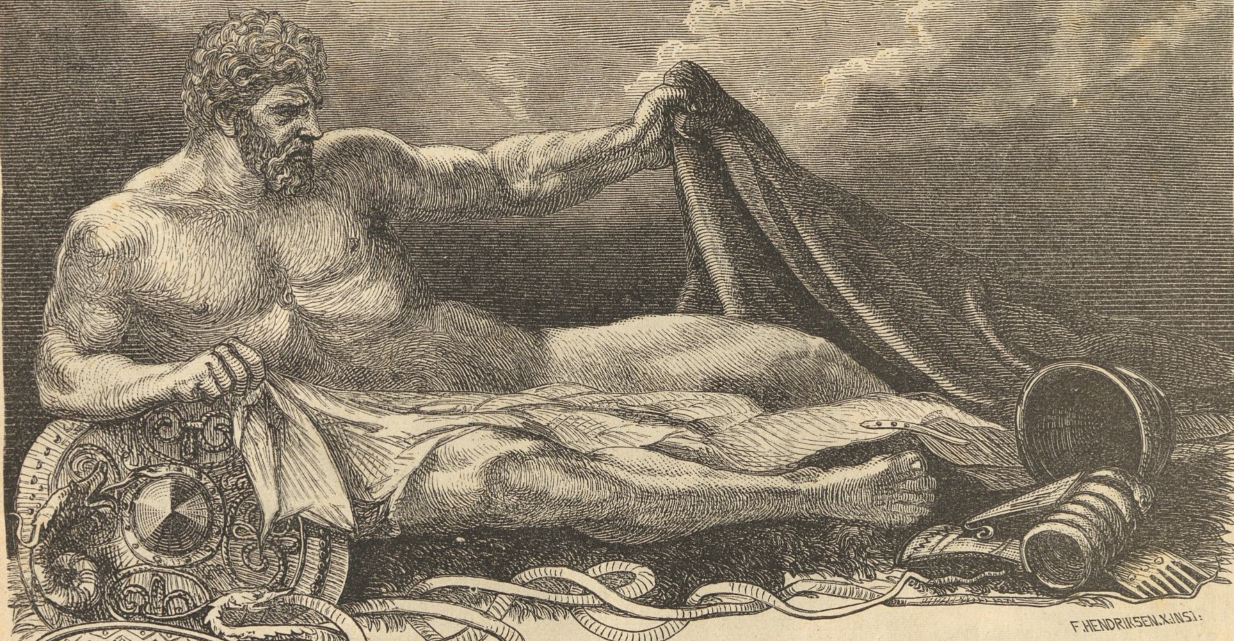
Fire Tegninger til Trymskviden,

med Oversættelse af Dr. Fr. W. Horn.

(De fire tidligere leverede Tegninger indheftes sammen med disse, ved den dertil hørende Text sidst i Bindet).

„Husvennen", Billedblad for Morskabslæsning, Oplysning og Husflid, udkommer til hver Søndag med et 16-spaltet Ark, forsynet med flere Billeder, til 1 Krone Fjerdingaaret, frit tilsendt. Hvert Fjerdingaar medfølger gratis et stort smukt Tillægsbillede. Bladet kan bestilles paa ethvert Postkontor og Brevsamlingssted, i enhver Boglade samt i Kjøbenhavn paa Husvennens Hovedkontor Vesterbrogade, (Axelhus) Nr. 2.

Trykt paa Udgiverens Forlag hos J. H. Schultz.

Vaagned Vingthor,
og vred han blev,
da han sin haarde
Hammer savned;
sit Skjæg han rysted
og rev sit Haar,
Fjørgyns Søn
famled omkring sig.

Tog han til Orde
og talte saa:
„Hør du nu Loke,
hvad Harm jeg melder!
Ingen det ved
i den vide Verden
eller i Himlen:
Hamren er stjaalen!"

Gik de den fagre
Freja at finde,
Thor tog til Orde
og talte saa:

„Freja du laane mig
Fjederhammen,
at vi kan hente
Hamren atter!"

„Var den af Sølv,
jeg sagde ej nej,
var den af Guld
jeg gav dig den gjærne."

Fløj da Loke
— Fjerhammen sused —

til han var uden for
Asernes Gaarde,

over Jætternes Gjærde
med Gny han fløj.

Thrym sad paa Højen,
Thursedrotten,
Halsbaand af Guld
han til Hundene snoede,
glatted de gode
Gangeres Manker.

„Hvordan staar det til
hos Aser og Alfer?
Hvi gjæster du ene
Jætternes Gaarde?"

„Slet staar det til
hos Aser og Alfer. —
Har du Hlorrides
Hammer gjemt?"

„Jeg har Hlorrides
Hammer gjemt
otte Mile
under Jorden.
Ingen Mand
den atter henter,
uden som Brud
han bringer mig Freja."

Fløj da Loke
Fjerhammen sused,
over Jætternes Gjærde
med Gny han fo'r —,
til han var inden for
Asernes Gaard.
Mødte han Thor da
midt i Gaarden,
tog han til Orde
og talte saa:

„Har nyt du at melde,
som Møjen lønner?
Flyvende gjøre
for Færden du Rede;
tit svigter Mindet,
naar i Mag man sidder,
den, som ligger,
lyver tit."

„Nyt jeg melder,
som Møjen lønner,
Thrym har din Hammer,
Thursedrotten;
ingen Mand
den atter henter,
uden som Brud
han bringer ham Freja."

Gik de den fagre
Freja at finde,
Thor tog til Orde
og talte saa:
„Bind nu, Freja,
Brudelin om dig,
vi to skal age
til Thursens Hjem.“

Vred blev Freja,
hun fnøs af Harme,
saa Asernes Borg
bæved derved,
brast det store
Brising-Smykke:
„Saare mandlyst[illegible]
maatte jeg være,
om jeg med Thor
til Thursen aged“.

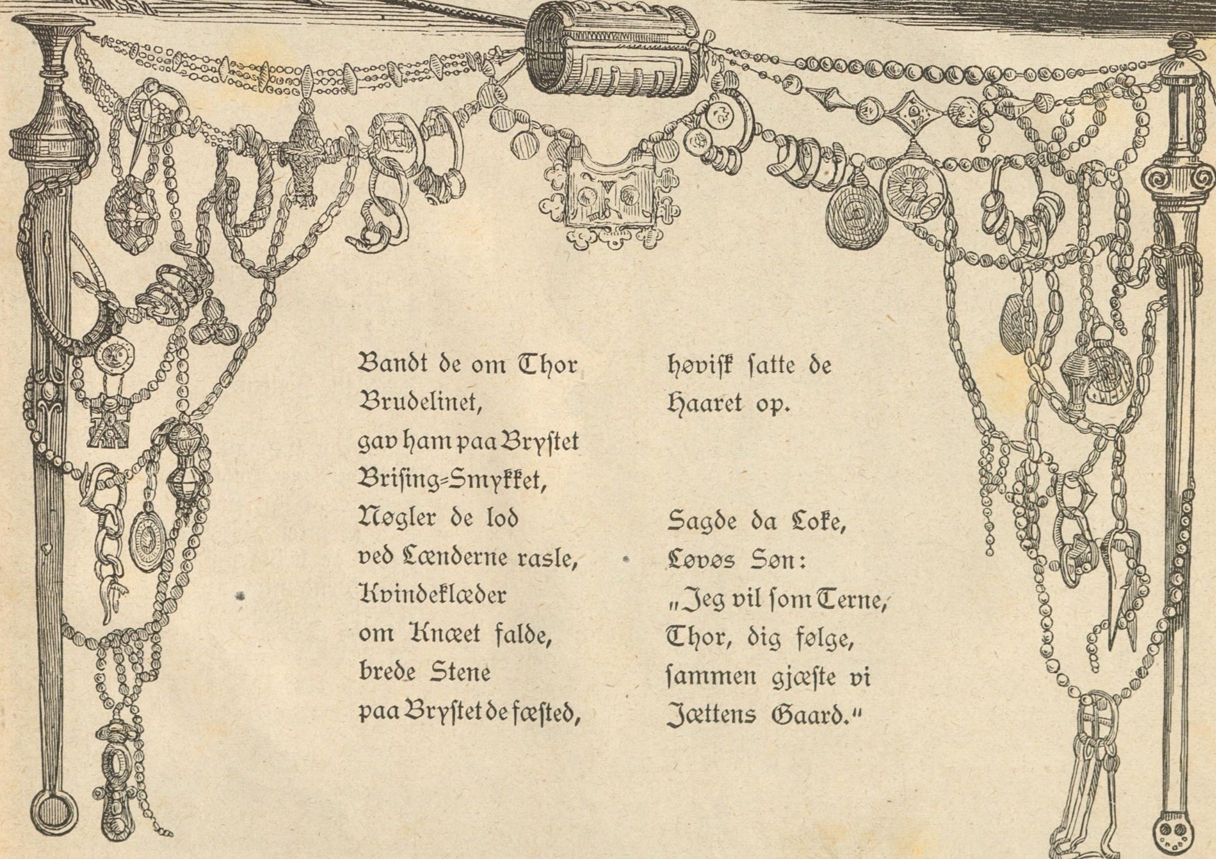
Samledes alle
Aser paa Thinge,
flokkedes alle
Asynjer og raadslog;
meget talte
de mægtige Guder,
hvorlunde Hamren
hentes skulde.

Sagde da Hejmdal,
den høje As
— fremvis han var
som Vaner alle —:
„Binde om Thor vi
Brudelinet,
han faar bære
Brising-Smykket.

Nøgler vi lade
ved Lænden rasle,
og Kvindeklæder
om Knæ ham falde
paa Brystet binde
vi brede Stene,
høvisk sætte
hans Haar vi op.“

Tog da til Orde
Asathor:
„Usling vilde
Aser mig kalde,
om jeg lod binde
Brudelin om mig.“

Sagde da Loke,
Løvøs Søn:
„Ti dog Thor
og tal ej saadan;
snart vil Jætter
i Asgaard bygge,
faar vi ej hentet
Hamren atter.“

Bandt de om Thor
Brudelinet,
gav ham paa Brystet
Brising-Smykket,
Nøgler de lod
ved Lænderne rasle,
Kvindeklæder
om Knæet falde,
brede Stene
paa Brystet de fæsted,
hovisk satte de
Haaret op.

Sagde da Loke,
Løves Søn:
„Jeg vil som Terne,
Thor, dig følge,
sammen gjæste vi
Jættens Gaard."

Hjem blev begge
Bukkene drevne,
spændtes for Skaglerne,
skrapt de rendte;
i Brand stod Jorden,
og Bjærge brast,
Odins Søn
aged til Jætten.

Talte da Thrym,
de Thursers Drot:
„Staar op og breder
paa Bænkene, Jætter!
Freja de bringer
som Brud mig nu,
Njords Datter
fra Noatun.“

„Køer med Guldhorn
gaa i min Gaard,
fede Øxne
til Fryd for Jætten;
af Gods har jeg nok
og af Guld hint røde
Freja kun, tykkes mig,
fattes endnu.“

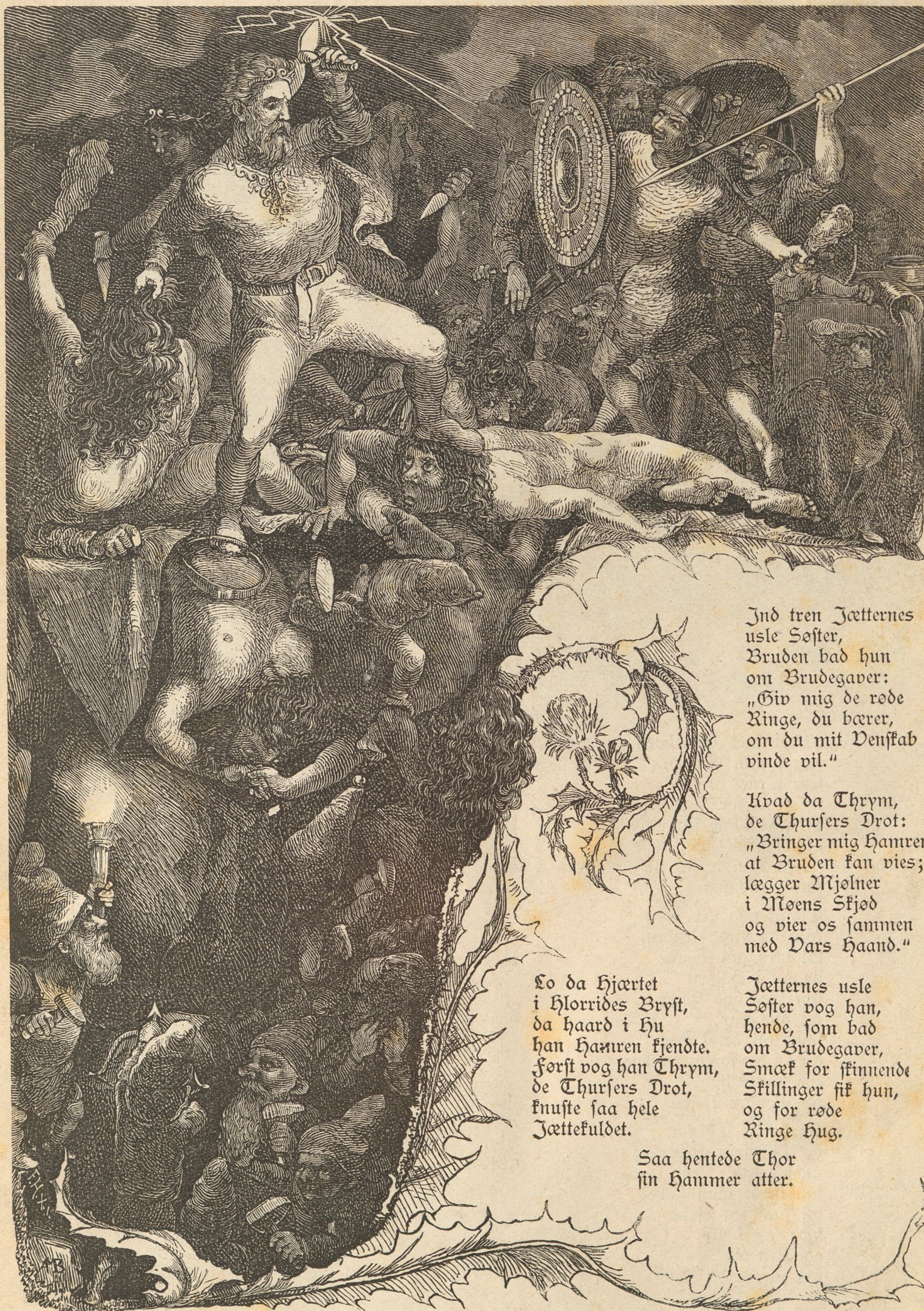
Tidlig paa Kvælden
kom de med Bruden,
Øl blev om Borde
baaret i Hallen.
En Oxe aad Thor
og otte Lax,
samt alt det lækre,
der lagdes for Kvinderne,
ene tømte han
tre Tønder Mjød.

Sagde da Thrym,
de Thursers Drot:
„Hvor saa' Brud
saa bredt man gabe!
Ej saa' jeg Brud
bide saa hvast,
og Mø drikke
saa meget Mjød.“

Sad til Rede
den snilde Terne,
ej hun tav
til Jættens Tale:
„I otte Nætter
aad Freja ej, —
saa mægtig hun længtes
til Mødet med dig.“

Løfted han Linet,
lysten at kysse,
men flux tilbage
han fo'r gjennem Salen.
„Hvi er Frejas
Øjne saa hvasse?
Som Ild jo brænder
Brudens Blik!“

Sad til Rede
den snilde Terne,
ej hun tav
til Jættens Tale:
„I otte Nætter
ej hun sov, —
saa mægtig hun længtes
til Mødet med dig.“

Ind tren Jætternes
usle Søster,
Bruden bad hun
om Brudegaver:
„Giv mig de røde
Ringe, du bærer,
om du mit Venskab
vinde vil.“

Kvad da Thrym,
de Thursers Drot:
„Bringer mig Hamren,
at Bruden kan vies;
lægger Mjølner
i Møens Skjød
og vier os sammen
med Vars Haand.“

Lo da Hjærtet
i Hlorrides Bryst,
da haard i Hu
han Hamren kjendte.
Først vog han Thrym,
de Thursers Drot,
knuste saa hele
Jættekuldet.

Jætternes usle
Søster vog han,
hende, som bad
om Brudegaver,
Smæk for skinnende
Skillinger fik hun,
og for røde
Ringe Hug.

Saa hentede Thor
sin Hammer atter.

LUTHER OG FUGLENE.

Haard stod Kampen saa mangen Nat,
drog Furer i Luthers Pande,
dog sejrende løfted han Troens Skat,
højt op over Tvivlens Vande.

Paa Kistebænken i Vindvets Krog
han sidder i hellig Iver,
og medens han sysler med Bøgernes Bog,
ved Kvidderet glad han bliver.

Stille sig rejser den Stridsmand stærk
— end hviler alle i Slummer —,
han øver et simpelt Kjærlighedsværk,
han lægger til Fuglene Krummer.

Snart hopper en Sangfugl fra nære Gren
ind gjennem den aabne Rude,
napper en Krumme og kalder paa en,
der sidder tilbage derude.

Og nu vover Doktor Luther ej
at røre Haand eller Finger,
thi da ved han, at Fuglen skynder sig
afsted paa de rappe Vinger.

Vidste I blot, hvor kjær jeg Jer har,
saa vilde I ikke flygte,
men saaledes skræmt selv saa tit jeg var,
jeg kunde kun Herren frygte.

Tilliden mangled, den rette Tro
paa hans kjærlighedsfulde Naade,
som ene skaffer vort Hjærte Ro
og løser os Livets Gaade.

Trykt hos J. H. Schultz.

Tillægsbillede til „Husvennen“. Trykt hos J. H. Schultz.

Ansgar kristner en nordisk Kvindes Barn.

Xylografi af F. Hendriksen efter Maleri af Prof. Dalsgaard.

Tillægsbillede til „Husvennen".

Trykt hos J. H. Schultz.